Iste est liber magistri Johannis de Pastzambrze Canonici Ploczensis quem emit a Stephano plebano Ploczensi de anno domini 1429 Bo. ven...

Liber universitatis

Scriptum fratris Bonaventure super primum Sententiarum.

Profunda fluviorum scrutatus est et abscondita produxit in lucem. Verbum istud quod scriptum est Iob xxviii. diligenter considerantibus nobis aperit viam ad praecognoscendum quadruplex genus causae in libro Sententiarum, scilicet materialis, formalis, efficientis et finalis. Causa namque materialis innuitur in nomine fluviorum. Causa formalis in perscrutatione profundorum. Causa finalis in revelatione absconditorum. Causa vero efficiens intelligitur in supposito duorum verborum, scilicet scrutatus est et produxit in lucem. Innuitur causa materialis in nomine fluviorum pluraliter non singulariter, ut non solum tangatur libri totius materia vel subiectum in generali, sed etiam particularium librorum in speciali. Propter quod notandum quod in vera quadruplici proprietate fluvii materialis quadruplex distinctio sumitur iiii. librorum Sententiarum. Consideratur namque fluvius materialis quantum ad durationem in continua perennitate. Nam sicut dicit Ysidorus, fluvius est fluxus continuus. Consideratur quantum ad extensionem et in vero spatio sita est; in hoc enim distinguitur fluvius a rivulo. Consideratur quantum ad motum et in vero circulatione, sicut dicitur Ecclesiastes i.: Ad locum unde exeunt flumina revertuntur et cetera. Consideratur quantum ad effectum et in vero emundatione; nam fluvius propter aquarum ubertatem mundat terras per quas currit, in quibus non inquinatur. Et quoniam omnes transferentes secundum similitudinem aliquid transferunt, ex hac quadruplici conditione sumpta metaphora, quadruplex in spiritualibus fluvius invenitur, sicut colligitur ex pluribus scripturis. Primo propter perpetuitatem dicitur fluvius Filii emanatio, quoniam illa emanatio sola est sine principio sine fine. De hoc fluvio Danielis vii.: Antiquus dierum sedit, et fluvius igneus rapidusque egrediebatur a facie eius. Antiquus iste dierum est Pater aeternus, cuius antiquitas est aeternitas. Iste autem sedet, quia non solum est in eo aeternitas sed etiam immutabilitas. A facie illius autem egrediebatur fluvius igneus rapidusque, id est de sublimitate divinitatis eius procedebat plenitudo amoris et plenitudo veritatis; plenitudo veritatis in Filio, ideo fluvius erat rapidus; plenitudo amoris in Spiritu sancto, et ideo fluvius erat igneus.

Secundo propter spatiositatem dicitur fluvius mundanae machinae productio. Ob hoc non tantum fluvius sed mare appellatur de ipso: Iste mundus hoc mare magnum et spatiosum et cetera. De hoc fluvio Ezechielis xxix.: Ecce ego ad te Pharao rex Aegypti, draco magne, qui cubas in medio fluminum tuorum et dicis: Meus est fluvius et ego feci memetipsum. Ponam frenum in maxillis tuis et cetera. Draco iste magnus qui dicitur allegorice, et cum [...] in figura et specie Pharaonis, dominus est quasi terrae Aegypti, quia regnat in tenebris, quibus excaecavit tenebras errorum, ut putaret se habere a se, et dicit: Meus est fluvius et ego feci memetipsum, quia ipse fecit mundum istum et ipse non habet a principio. Hic errat, ipse dicit et suggerit ipsius Manichaeis, qui totam machinam visibilium adducunt a malo esse. [...] maxillas [...] refrenatur, quoniam ablata est potestas suggerendi falsa [...] se esse hunc fluvium conditorem [...] mentes [...] sicut omnes habitatores Aegypti quoniam est deus.

Tertio propter circulationem dicitur fluvius Filii Dei incarnatio, quoniam sicut in circulo ultimum coniungitur principio, sic in incarnatione supremum coniungitur imo, ut [...] primum [...] postremum, ut Filius Dei cum homine conditor dicitur. De hoc fluvio Ecclesiastici xxiv.: Ego quasi fluvius dorix et sicut aquaeductus exivi de paradiso. Dorix interpretatur generans medicamentum, et est in figurativo sermone ut [...] intelligatur generans medicamentum. Incarnatio autem Filii Dei nostrum fuit quoddam generans medicamentum, quia languores nostros tulit et infirmitates nostras ipse portavit. Recte ergo Filii incarnatio fluvius dorix dicitur, et ipse est de se ipso dicit: Ego quasi fluvius dorix, id est medicinalis fluvius, et sicut aquaeductus exivi de paradiso. Nam non aquaeductus est [...] quod ascendit tantum ascendit; talis fuit exitus incarnationis. Et quod ipse: A summo caelo egressio eius et occursus eius usque ad summum eius. Et Io. xvi.: Exivi a Patre et veni in mundum; iterum relinquo mundum et vado ad Patrem, et fecit circulum. De hoc fluvio quantum ad egressum eius exponi [...] Hester x.: [...] parvulus rivulus crevit in fluvium et in lucem solemque conversus est. [...] parvulus fluvius [...] humilitate virgo [...] in fluvium [...] non solum fluvius [...] sed [...] lux sapientiae et sol iustitiae [...] Io. i.: [...] erat lux vera et cetera.

Quarto propter emundationem dicitur fluvius sacramentorum dispensatio, quae sine pollutione mundat nos [...]. De hoc fluvio Apoc. xxii.: Ostendit mihi fluvium aquae vivae splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni. Sacramentorum dispensatio dicitur fluvius splendidus tamquam crystallus propter claritatem et nitorem quam relinquit in animabus [...] fluvius [...]. Dicitur fluvius aquae vivae propter efficaciam gratiae quae vivificat animas. Hic est procedens de sede Dei et Agni. Nam sacramentalis gratia procedit a Deo tamquam ab auctore et efficiente, ab Agno tamquam a mediatore et promerente, propter quod omnia sacramenta efficaciam habent a passione Christi, sicut testatur Augustinus [...] convenientis fluxerunt sacramenta [...] sanguis et aqua [...]. Et fluvius [...] Gen. ii.: Et fluvius egrediebatur de loco voluptatis [...], dividitur in iiii. capita. Nomen primi Phison, nomen secundi Gyon, nomen tertii Tygris, et nomen quarti Eufrates. Fluvius hic egrediens

fluvius

fluvius

inde

de paradiso est totus liber hic materia. iiii. flumina ex
isto precedentes. Et spirituales materie. iiii. librorum sententiarum
facile possunt aptari. In patrum nominum interpretatione
uolumus diligenter exponere. Physon. n. interpretatur
oris mutatio et hic significat patris emanatio. sicut enim
ex ore filii procedit uerbum et spiritus. Et ex ore patris filius
et spiritus sanctus. eccli. xxiiii. Ego ex ore altissimi prodii
primogenita ante omnem creaturam. hic dicitur filius qui est uerbum. et sapientia
patris. et in psalmo: uerbo domini celi firmati sunt et spiritu oris
eius et cetera. Gyon interpretatur hiatus et hic significat re
rum creatarum productio. sicut enim uniuersitas creatarum com
paratur terram per spacio situate. id est arene per numero
sitatem. eccli. i. arenam maris et pluuie guttas quis
dinumerauit. Tygris interpretatur saggitta. et hic significat
filii dei incarnatio. sicut enim in saggitta ferrum con
iunctum est ligno. sic in uerbo fortitudo diuinitatis coniuncta
est mollitiei humanitatis. et sicut saggitta ex
arcu. et sic uolat ad percutiendos aduersarios
sic et Christus [illegible] aduersarium. hic est illa
saggitta de qua dicitur. iiii. reg. xiii. saggitta sa
lutis domini. et saggitta salutis contra syriam. Eu
frates. interpretatur in quo significatur sacramentorum dispensa
tio que non tantum animam purgat a culpa sed etiam fecun
dat in gratia. quod significatum est apoc. xxii. ubi dicitur quod
secus fluuium cristallinum erat lignum afferens
fructum cuius folia erant in medicinam. Cum igitur
iiii. sint flumina. iiii. sunt fluuiorum proprietates quibus flu
minis correspondent. Profunditas enim emana
tionis et sublimitas est diuini. de qua potest intelligi
eccl. vii. Alta profunditas quis inueniet eam. uel
profunditas alta et altitudo profunditas. id est ut ex
clamet apostolus ad ro. xi. et dicat o altitudo diui
tiarum sapientie et scientie dei. quam incomprehensibilia sunt iudicia
eius et inuestigabiles uie eius. nec iudicia incompre
hensibilia quia profunda. iudicia. n. dei abyssus
multa et cetera. i. profundum abyssi quis dimensus est
hic profunditas innuitur iob. xi. forsitan uestigia
dei comprehendes et usque ad perfectum omnipotentem reperi
es. excelsior celo est. et quid facies profundior
inferno et unde cognosces. q. d. certe non potest. id consu
lit apostolus ephe. iii. in caritate radicati et fundati ut
possitis comprehendere et cetera. et hic profundum perscrutatur magister
in primo libro. Sublimitas enim est diuini que stat in duobus
s. in nobilissimis emanationibus que sunt generatio et
processio et nobilissimis conditionibus que sunt summa sapientia
omnipotentia et perfecta uoluntas de quibus primus liber. Nam
in prima parte agit de sanctissima unitate et trinitate
in secunda uero spirituali tractatu agit de superna eius tri

plici conditione siue potestate. Profundum autem
est uanitas creature. creatura enim quanto magis eua
nescit tanto magis in profundum tendit siue eua
nescit per culpam siue per penam. propter hoc dicitur per prophetam
in psalmo in persona hominis qui euanuit per culpam ipsius. infixus
sum in limo profundi et non est substantia. et rursus orat
propheta ne euanescat per penam: non me demergat
tempestas aque neque absorbeat me profundum
et cetera. hic profundum scrutatur magister in secundo libro. Vanitas autem
creature in duobus consistit uidelicet in mutatione
de non esse in esse et rursus tendit in non esse et quamuis
nulla creatura omnino cedat in non esse per naturam tamen sic dicitur.
agit primo de conditione ad esse per culpam. et hiis duo
bus est totus secundus. nam in prima parte agitur de creatione. in secunda
uero parte agit de lapsu. uel de reparatione de peccato
originali et actuali usque in finem. Profundum
incarnationis est humilitas humanitatis uerbi. quam tamen fuit
ut uere possit dici profundum. quia nihilominus est hic est uere
profundum de quo potest intelligi. illud ione. ii. proiecisti
me in profundum in corde maris et flumen circumdedit
me. hic potest dici tempore quo tantum humiliatus est ut
uere posset dici proiectus et abiectus ys. liii. et uidimus
eum et non erat ei aspectus et desiderauimus eum despec
tum et nouissimum uirorum et cetera. uere. igitur dicitur se proiectum
quasi in profundum maris et fluminis. nam passio Christi
comparatur mari propter periculum amaritudinis. sed fluuio propter
cursus celeritatem. [illegible] est cor humanum. tanta
enim nos afficiebat teneritudine amoris [illegible]
inuitatur ei [illegible] pro nobis. sustinere extremum et ac
[illegible] et hic profundum perscrutatur magister
in tertio. nam humilitas in duobus consistit. s. in passione
per quam nos redemit et in actione per quam nos informauit
que consistit in operibus uirtutum donorum et preceptorum de
quibus duobus est tertius liber. nam in prima parte agit de incarna
tione et passione in qua consistit nostra redemptio. in secunda de
uirtutibus donis et preceptis in quibus consistit nostra informatio
Profundum sacramentalis dispensationis est efficatia
perfecta medicamenti. tanta enim est efficatia medicamenti
sacramentalis quod humanam mentem excedit. ut uere profundum
possit dici. de hoc ps. li. posuisti profundum maris uiam
ut transirent liberati. profundum istud in quo egip
tii demerguntur et filii liberati transeunt et saluan
tur. quia est efficatia sacramentorum in quibus destruuntur
opera tenebrarum in regnum filii caritatis. et conse
quitur arma lucis. et dona gratie per quam hoc transfer
tur de potestate tenebrarum in regnum filii caritatis
dei. hec efficatia sacramentorum est profundum maris et
fluminis in quo liberat a culpa. et in reconc[illegible]

ī amaritu. primo. fluuius ī q̄ liberat amusia eum
ierdne ī dulcedinez gratie q̄r optime p̄figurati fuit
ī filius isrl̄. quibus egressis ab egypto sicca
tū ē mare et transierunt p̄ siccū ī medio eius. sicut d̄.
exo. xiiij. et intrantibus in terrā p̄missionis
siccatus ē fluuius et transierunt p̄ medium eius. sic d̄.
iosue. iiij. h̄ profundū p̄scrutatur magister ī quarto
li. d̄ efficatia p̄sti medicamenti ī duobus q̄si
sunt. s. insanatione aniuetate infirmitatum de
p̄ritiuz et illiuiatio. ab uniuersitate miseriaz
aggrauatiū et d̄ hiis ē tot quartū. nā ī p̄s prtag
d̄ multiplici sanatione q̄ effecit. vij. sacra
menta. ī ipsa ag̃ d̄ p̄sti sanitate ad quā p̄ouet
sic d̄ gl̄ia resurgentiū. qui uacat et fidelis sa
cramenta ecce p̄cepit et p̄ oppositum d̄ p̄ea maloꝝ
q̄ sacramenta ecce contempserunt. Expscrutatur
aūt. iiij. p̄funditas. ī iiij. libris eliciens. s.
reuelatio. iiij. absconditoꝝ. primū ē mag
nitudo diuine clē. d̄ q̄ ys. xlv. uere tu es deus ab
sconditus deus isrl̄ saluator. uere magnitudo diuine
clē ē abscondita sicut d̄r iob. xxvi. cum uix par
uā stillā sermonis eius audierimus magnitudinis
tonitruū eius quis poterit intueri. certe nullus p̄t
intueri nisi ille cum quo. sap. dei inhitat. pp̄ h̄ pete
bat ille sap. auctor. ix. sap. mitte illā de ce
lis sanctis tuis. et a sede magnitudinis tue. h̄ ab
sconditū magister ī pleni sap. d̄ clē. p̄ primi lib. scru
tatur. prouenit ī luce. illaz in ūis et intellectus
nouissis emanationibus et nobilissimis p̄cessionibus
ī notescat nob. h̄ q̄r p̄ssible ē. in auctoribus diuine
clē. magnitudo. Secundum absconditū ē ordo diu
sap. d̄ quo iob. xxviij. ūi inuenitur sap. et quis ē locus
intelligentie. abscondita ē ab oculis oīum uiuentū
uere abscondita q̄r sicut dicit. sap. trahitur d̄ occultis.
s. ut cognoscatur indiget p̄scrutatione. p
funditatis nisi ī se sed ī opibus ī quibus ipsa relucet
Unde. d̄r. eccl. i. q̄ uni ē altissimi creator q̄ effudit
illā sup. oīa opa sua. h̄ ḡ absconditū manifestat
magister ī p̄scrutatione scđi. nā in ūis ordine bonoꝝ
et maloꝝ. patet nob. quō ab eterno sap. dei ordinata
ē. et eyamine aū q̄ tā fieret. Tertium abs
ditū ē fortitudo d̄ie ys. d̄ q̄ abac. iij. cornua
ī manibus eius i. abscondita ē fortitudo eius. lē. d̄ p̄o
p̄miter ī enīc ūlatur fortitudo diuine clē
pallio infirmitatis et h̄ ē sacramentū absconditū.
ascl̄is. d̄ q̄ ephes. iij. m̄ oīuz scōꝝ minimo data
ē h̄ gr̄a euangelizare. ī inuestigabiles diuitias
x̄ et illuminare oēs que sit dispensatio sacramenti ab
sconditi a s̄clis ī deo h̄ ē sac. abscondituz sac. scđi
q̄r d̄ fortis ut uinceret induit ē. anus nr̄e infir
mitatis. q̄r ē in auditum a s̄clis ī p̄scrutatione.
ī tertio libri. ū ostēditur q̄r x̄pc ī sua infirmitate in
carnatione p̄ritate manifestat fortitudo d̄ie p̄o. Si
n. p̄ infirmitate quid fecisti si pugnaliter p̄ui
tate et h̄ infirmū di forti ē hoībus. brachium dei
quis poterit estimare. uere p̄: q̄ ī enarrabilis for
titudo. ē tā fortis infirmitas. Quartū ē
absconditū dulcedo d̄ine mie. d̄ quo. ī ps. q̄ ma
gna multitudo dulcedinis tue q̄ abscondisti timenti
bus te. uere abscondita et reseruata timentibus dulcedo
mie. q̄r sicut d̄r ī ps. misericordia ab eterno et us
q̄ ī eternū sup timentes eum et ī eis qui sperant sup mia
eius. h̄ dulcedo manifestat ī p̄scrutatione iiij. lib.
nā in ūis q̄lr deus diuinitatem p̄cia ip̄s sunt. et q̄lia nūc
ī ullnibus adhibz medicina. et q̄lia ī futuro dabitur p̄mia
nob. d̄ l̄cdo. d̄ine mie aperitur. hoꝝ ḡ absconditoꝝ
reuelatio ē finis libri gn̄al. ad q̄ p̄ducit et p̄ou
ere uelē. magister summa p̄scrutatus ē p̄funda
fluuioꝝ p̄ima gr̄a sp̄c sci. ille enim ē p̄ncipalis p̄s
tator scrutatoꝝ et p̄funditatoꝝ. s. q̄r d̄r. i. cor. ij. sp̄c
sicut oīa scrutatur et p̄funda dei h̄ sp̄c caritate
agitatur et luce et claritate illustrat. apparuit
h̄ op. et scrutatur ē. p̄funda fluuioꝝ h̄ ē sp̄ualis
uniuersitate frālis ē reuelatoꝝ absconditoꝝ. ipse. n.
ē d̄ quo scribitur. dan. ij. ipse reuelat p̄funda et
abscondita et nouit in tenebris constituta et h̄
fuit inītio et finis mag. h̄ q̄ ip̄e d̄r. ī p̄logo.
luceua ingo uītatis in candelabro exaltare.
uolentes multo re ac labore multo h̄ uolu
mine deo p̄stante compegimus ex testimoniis ūitatis
ī eternū fundatis et paulo an dixerat q̄r p̄mitti
suū theologicarum inquisitionū ᶜ nubiloꝝ abdita pandere
p̄: ḡ ī uhis p̄mito p̄ situs lib. cā materiāl. formal. ef
ficiens et final.

(potissimum quod sit)

Ad intelligentiā coꝝ q̄ p̄o dicta sunt. iiij. p̄cta. p̄
que sit h̄ libri materia l' sbm et q̄ď sit sbm
uē. illud. n. h̄ ē in scđa d̄ quo. et d̄ cui p̄prietatibus
ē scđa tota. Si ḋ ḋo et ei opibus ut p̄tet circuitu.
et tripartitū ē toti ille lib. g̃. et c. Tertiū. q̄r sbm
istius libri sunt res et signa. ille enim ē sbm ī scđa
s̄ aūt diuisio dicit illa scđa q̄r scīe secant ī res
h̄ ē diuisi h̄ diuisio sbiectoꝝ. h̄ h̄ ē res et signa
sicut manifestū ē et. Contra uē q̄r credibile sit sbm
h̄ lib. illud enim ē sbm ī libro circa q̄r ū sat aut
toris intentio et tractat. q̄: credibile ē h̄. Unde magister
d̄. ī p̄logo q̄r p̄ponit suū ē fidē nr̄ā clipeis dauid

are tunus munuit. hec e ad planus fide. itres i adducte. no iq fiter hitun. si erectu g. c. c.

¶ S. sbm i scia d. opletti e q terminat in illa. S. i hec libro no tm terminat d co ht d catis g re no e sbm toti illius libri gnalr. S. solu pa tm libri. ¶ Itē alr d. i. t. aq. sic h tres cae oxitant inunu tn tn. no exidit simul e fine. q in d. q complettu finis ad d. toti opis. oplemtu. S. ee finis toti isti opis q finis toti theologie. g no e sbm ul m. ¶ Itē q res c signa nec sit sb iectu ut ois. n. scia e d reb ul d signis. g sunt signa sint sbm. ls lib. lib i. e gnal ad os. S. spal. scientia c doctrina tract in hec libro p. q res c signa. n d. assignari in eo, pslo. ¶ Itē ostat q a. e scia d reb c a. d sigis ut p. differt. n. f incertuar scia tradita in hec libro. aut no e im gnis aut no e sil. d reb c d sigis si e pini gnis g c e. ¶ Itē q credible no sit sbm. ut q scia c iuret s diuisi hnt g hnt diuisa obiecta g e credibile. incertu lz sit obm utitis no e obm sa. i qutu lz g c e. ¶ Itē sicut ostendito lz libri u satur circa fitei c i e cita spei c caritatem g si spans ul diligend. siue diligibile no e sbm hi libri pari re nec credible e subm in eo.

¶ Ite d q sbm in aliq scia ul doctrina. tripl pt accipi. c. mo sbm. in scia ad o reducuntur sic ad pinu radicale. aliq m ad q o reducuntur sic ad totu integrale. ito m ad q o reducunt sic ad totu ule. ex eplu h maifeste p. in gramatica. na sbm p m ad q o reducunt sic ad pinu clare radicale e lra q io uocat p sciam elin q e mi nimu in qstrio resolo gmatica. Subm ad q o. reducunt sic ad totu integrale. e oro q a copita. sbm uo ad q o reducunt sicut ad totu ule. e uox lrata articlata ordiabil ad signficandu q i se ul in alio. plex mod e distigue in qdrunt alibi na sbm in geometria ad q o resoluunt ut ad pin. e punctus. sbm ad q o reducunt ut ad totu integru. e cor. q rtum inse ce g. dumsi ois. sbm ad q o reducuntur ut ad totu ule e qutitas cotinua. imobilis. plex mod e i h libro e assignare sbm s tripli dram. na sbm ad q o. reduc. ut ad pnc e ips de. sbm q ad q o reducunt q determinant i hec libro ut ad totu integru e xps, put o phendit nam diuina c huana siue catu c i catu d q b sit pmi lib. c caput c mebra d quib sunt duo seq tes. c accipio large totu integru q multa oplectit no solu p opones sz pimuctas c ordines. sbm q ad

q o reducunt sic ad totu ule possum noiare per curtu locutos sin sb distinctos c sic e res ul sig sacramtu. plurim queunt ut ocabulo noiare c sic est credibile. put tn credibile transit in res intelligit c h pardencos iuis c h m o p relapto e sbm in h libro. Concedendo g sit tres pbantes c om ee sbm c res c sig. c credible diuisimos sic dame. ¶ Ex g obi i hui q o d no agit. in h liber d o q quis n agat. d co q ad sbm tn agit d eo q ad opm c ideo e sbm ut totu s ut pncipiu. ¶ Ex obi q m no oxidit in unu au fine d q m tplr. d. s. m ex q. m. i q. c m. cta q. c h ultia m mag d obi tu. q m. q m g d q m. no oxidit cu fine uerc e d m. ex qua. q e e m. S. n d materia cta q q pte e obm. Itas ie pt ee obm. hit c finis c tali m o accipit materia in scia, p obiectis utitatis erp.

¶ Ex obi d reb c sigis q sit sba omi sciar. d q c signu p sit accipi i sua gnalitate c sic no pti nent ad sciar spales nec libri nec ad ea q d ce tiam plurit tm accipi. s q induunt rone credibil c sic q ad mod. una est utitas c uni hnt d reb cred. sin sit res siu sit sig. ut fides sic una e scia i spal. d reb in q indiuit hac rone siue sit res siu sit sig. ¶ Alr pt d. q d. e leg d reb c sigis ab absolute i. in relatione ad fruitione siue ad t. in quo ffr e p quide m spectat ad spales sciar c diuisas s o m ad unu scia siu doctrina. uri q ad mod d o b entib i q reducunt ad unu p. eius e una scia c uni lib. sic d oib reb c sigis in q reducunt ad unu q e alpha c o. e una scia.

¶ Ex obi q credible e obm uirtutis c e. d q alio m e credible obm utitis alio scie credible n. s q ht inse rom pine utitatis cu fidei assent p se c sup o ptinet ad hitu fidei s q sup rone inita ns addit rone au ctoritatis ptinet ad doctrina sacre scripte. d q d agit sic g. ad ht. q mao e ei auctas q huinai ingeniu pspicacitas. h dic sup g. ad ht. s q sup rone, utitatis. c auctas ad dit ro m pbabilitatis. ptinet ad ofierctu plec tis libri in q pponunt roes pbantes fidei utu ei p. quo difficile e fides de credibilis. c lib d scma tacit scripte. c plis septa c i o no in illa obs q m iste lib. no e sic ad defensioe spei c caritatis sic fidei io no e sile.

Ecitur q d c fidei. siue m agnd. tom e q plec tator. c inquilatiuus lector. ¶ S. h pt. d. dat lector seccutatus. q. n sc. ¶ Itē xxv. p u. plec tator magsatus opinet aglia. ¶ Itē excuij.

altiora te ne quesieris et fortiora te ne scrutatus fu-
eris. ergo sicut quanto magis perscrutantur que sunt secreta sunt magis
alta et fortia male magis procedit. ¶ Item iterum obiicitur:
modus procedendi ipsius scientie debet esse uniformis non tota-
liter scientie. Sed modus procedendi in sacra scriptura est narratiuus et per
modum narrationis non inquisitionis. cum ergo liber iste
pertineat ad sacram scripturam, non procedere inquisitiue.
¶ Item modus agendi debet esse conueniens materie et que sunt fidei in
se priuantes certitudine (?) ... inquisitiue ... sed modus
iste huic doctrine est credibile. Sed credibile est supra rationem ergo modus
perscrutandi per rationes non conuenit huic doctrine. ¶ Item mo-
dus agendi debet esse conueniens fini ad quem ordinatur scientia. Sed
scientia ista ut dicit magister ordinatur ad fidei promoti-
onem. Sed modus fidei non promouet sed euacuat. Gregorius:
fides non habet meritum cui humana ratio prebet experimentum. ergo ta-
lis modus competit fini quod non est conueniens. Item Ambrosius: tolle ergo
argumenta cum de fide agitur piscatoribus creditur non dialec-
ticis. uidetur quod non conueniat iste modus. ¶ Sed contra: i. Petri iii:
parati omni poscenti reddere rationem de ea que in uobis est fide
et spe. cum ergo multi sint qui fidem nostram impugnant non
tantum rationem de ea poscunt utile et necessarium ut per rationes eas
astruere et modus inquisitiuus et rationatiuus procedat. ergo etc.
¶ Item Ricardus de sancto Victore in libro de trinitate: credo sine dubio ad
quorumlibet explanationem que necesse est esse non modo probabilia
sed etiam necessaria argumenta non deesse licet contingat nostram indu-
striam latere. ergo cum fides nostra contineat et illa habeant
rationes latentes et talia indigent perscrutatione ut inue-
niantur, patet quod modus perscrutatorius maxime conuenit hu-
ic scientie. ¶ Item non est peioris conditionis ueritas fidei quam
est ueritas (?). sed malus ueritatibus est quod eas apte per
rationem impugnari potest et defendi ergo pari ratione et
ueritas fidei etc. ¶ Item si non est modo fides nostra peioris
conditionis quam in principio. sed in principio cum impugnabatur per sola mi-
racula magorum defendebatur per uera scilicet. ergo cum
modo impugnetur per falsa argumenta hereticorum debet de-
fendi per uera argumenta doctorum. Ideo dicendum quod modus perscrutato-
rius conuenit huic doctrine siue libro. Cum enim finis
imponat necessitatem hiis que sunt ad finem. quia sic dicit philosophus
certa est ueritas que est ad scientiam (?). sic iste liber qui est
ad promotionem fidei habet modum inquisitiuum. modus
enim ratiocinatiuus siue inquisitiuus ualet ad fidei promo-
tionem et in triplici ratione (?) in genere hominum. Quidam enim sunt fidei aduer-
sarii, quidam sunt infirmi in fide, quidam uero perfecti.
Modus inquisitiuus ualet in primo ad confutandum aduersarios.
Augustinus i. de trinitate: aduersus garrulos ratiocinatores e-
latiores quam capaciores rationibus catholicis et similitudi-
nibus congruis ad defensionem et assertionem fidei est utendum.
Secundo ualet ad fouendum infirmos. Sicut enim dicit caritas

teret (?) hominem foueret per argumenta probabilia. Si enim
inueniret infirmum causas ad fidei probabilitatem de-
ficere et ad oppositum inuentam nullus perficeret. ¶ Et
in intellectu perfectos nutrit. Est enim anima delectatur in intelli-
gendo quod perfecta fide credit. Augustinus .xv. de trinitate: Nichil libentius intelligimus
quam quod iam fide tenemus. ¶ Ad primum ergo obiectum dicendum quod ob-
ille auctoritas intelligitur de perscrutatione curiosa non de
perscrutatione studiosa. Nam ipse dominus dicit Iohannis
Iohannis v.: scrutamini scripturas etc. Ad secundum obiectum dicendum quod modus non
competit sacre scripture. Dicendum quod quamuis liber iste ad sa-
cram scripturam reducatur per modum cuiusdam subalternationis
non partis principalis. Sed et libri doctorum qui sunt ad
fidei defensionem quare possunt quia non gloriam determinatio ha-
bens ipsius fidei subalternationem scientie. Sed determinatio
quandoque distrahit. Nam scientia de linea recta non dicitur
subalternari geometrie. Sed scientia de linea uisuali
quam hec determinatio quandoque trahit ad aliud principium. Cum
ergo sacra scriptura est de credibili ut de credibili. hic est
de credibili ut facto intelligibili et hec determinatio distrahit.
Nam quod credimus debemus auctoritati et quod intelligimus rationi. hinc
est quod sicut alius modus certitudinis est scientia superiori et
inferiori. alius modus certitudinis est in sacra scriptura et alius
in hoc libro. et ideo alius modus procedendi. Et sicut
scientia subalternata cum defectu reddit ad certitudinem scientie
subalternantis que maior est, sicut cum certitudo rationis ma-
gis deficit redeunt ad auctoritates et certitudinem
sacre scripture que excedit omnem certitudinem rationis. ¶ Ad ter-
tium obiectum quod dicitur quod modus debet esse conueniens et quod obiectum quia
credibile est supra rationem etc. dicendum quod ad scientiam acquisi-
tam. Sed non supra rationem eleuatam per fidem et per donum sapien-
tie et intellectus. fides enim eleuat ad assentiendum. scientia et in-
tellectus eleuat ad ea que credita sunt intelligenda. ¶ Ad
obiectum quod non conueniat fini quia euacuat meritum. dicendum quod quando assen-
titur propter se rationi tunc aufertur locus fidei. quia in anima
hominis dominatur uiolentia rationis. Sed quando fides non assen-
tit propter rationem sed propter amorem. cum assentit de quo audit
hic ratio. nunc non euacuat ratio humana meritum
sed auget solatium. ¶ Ad quartum intelligitur (?). Ideo quod non sunt
inducenda argumenta contra fidem (?) quibus principaliter innitatur.
quia innititur auctoritati principaliter quoniam ratio.

T ertio queritur de causa finali et causa materiali
sit quod iste liber est adminiculans ab scientia qui
utrum opus huius contemplationis gratia uel ut boni fiamus.
et quod sit ut boni fiamus. uidetur quia sic omnis doctrina que est de
hiis sine quorum cognitione non contingit recte uiuere
est ut boni fiamus. Sed liber iste est ad cognitionem fidei
sine qua impossibile est placere deo nec recte uiuere. ut
dicitur Hebreorum xi. ergo ille liber est ut boni fiamus. ¶ Item quia

doctrina que ducit ad virtutem in nobis ideo est ut boni fiamus. Minor per se manifesta est. Sed hec doctrina venit ad fidem in nobis. quia est credibile de quo non est fides sive in quo genere etc. Item doctrina precellens ducit ad totalem finem. sed finis totalis scripture sacre non est tantum ut fiamus boni. sed etiam ut fiamus beati. et beatitudo est optimum. ergo finis istius scientie est ut boni fiamus. Contra magister dicit in littera quod finis sue intentionis est theologicarum inquisitionum abdita pandere. sed hoc pertinet ad eam cuius finis est speculatio ergo etc. Item scientia que est ut boni fiamus pertinet ad mores. sed cum theologia sit de fide et moribus [illegible] ille est de hiis que spectant ad fidem non de hiis que spectant ad mores. ergo [illegible] non est ut boni fiamus. Item omnis scientia que est ut boni fiamus est practica. sed omnis talis est de hiis que sunt ab opere nostro. sed hec non est de hiis que sunt ab opere nostro [illegible] ergo est contemplationis gratia non ut boni fiamus.

Responsio. ad intelligentiam predictorum notandum est quod perfectibile a scientia est intellectus noster. secundum quod contingit considerare [illegible] in se vel prout extenditur ad affectum vel prout extenditur ad opus. extenditur autem intellectus per modum dictantis et regulantis. et secundum hec triplicem statum [illegible] prout habet triplicem habitum [illegible]. Nam si consideremus intellectum in se. sic est per se speculativum et perficitur ab habitu qui est contemplationis gratia. qui dicitur scientia speculativa. Si autem consideremus ipsum ut natus extendi ad opus sic perficitur ab habitu qui est ut boni fiamus. et hec est scientia practica sive moralis. Si autem medio modo consideratur ut natus extendi ad affectum sic perficitur ab habitu medio inter pure speculativum et practicum qui [illegible] utriusque et hic habitus dicitur sapientia. quasi simul dicens cognitionem et affectum. sapientia [illegible] doctrine est [illegible] hec est contemplationis gratia et ut boni fiamus principaliter tamen ut boni fiamus. talis est cognitio tradita in hoc libro nam cognitio hec iuvat fidem et fides licet sit in intellectu quod de sui ratione nata est movere affectum [illegible] hec cognitio [illegible] moralis est [illegible] movet ad amorem non sic [illegible] ergo quod est ut boni fiamus quod [illegible] ad pandendum abdita [illegible] nat ad affectum. Quod obicitur quod non est de moribus [illegible] de hiis que sunt ab opere nostro [illegible] practica.

Postremo ad maiorem [illegible] quem [illegible]

cum efficaciter et dicit fuisse magister Petrus Lombardus episcopus parisiensis. Sed quod non debeat dici actor huius libri videtur. Ille solus dicendus est actor libri qui est doctor sive actor doctrine. Sed sic dicit Augustinus in libro de magistro solus Christus est doctor. ergo solus debet dici huius libri actor. Item sicut dicit philosophus in ethica vetus non quicumque facit grammaticalia vel musicalia debet dici grammaticus vel musicus cum ut potest faciat casu vel fortuna vel ab alio supponente sibi dicente. sed magister hoc opus composuit ex aliena doctrina sicut ipse dicit in littera [illegible] maiorum exempla doctrinamque reperies. ergo non debet dici actor. Item [illegible] est doctrina sacre scripture [illegible] sua [illegible] actor. Contra Ambrosium et Origenem [illegible] denuntiatio. sed magister dicit quod pauperculi vox sua insonuit et cum a patrum limitibus non discedat. ergo non debet [illegible] liber de eis magistri. Contra constat quod deus hoc opus non scripsit digito suo ergo habuit alium creatum actorem. sed non est dare alium nisi magistrum. Item [illegible] magister in hac [illegible] ipse dicit in littera in multo labore et sudore. hoc volumen deo prestante compegimus. ergo videtur quod ipse fuit actor presentis libri.

Responsio. ad intelligentiam dicendorum notandum quod quadruplex est modus faciendi librum. aliquis enim scribit aliena nichil addendo. sed non de suo et iste compillator dicitur. aliquis scribit et aliena et sua. sed et aliena tamquam principalia et sua tamquam annexa ad evidentiam [illegible] et iste dicitur commentator. et aliquis scribit et sua et aliena sed sua tamquam principalia aliena tamquam annexa ad confirmationem et talis debet dici auctor. talis fuit magister qui sententias suas ponit et per patrum sententias confirmat unde iste debet dici auctor huius libri. Quod autem obicitur quod deus solus est doctor et auctor. dicendum quod sicut dicit Augustinus in libro de doctrina christiana [illegible] dupliciter [illegible] alius enim facit [illegible] qui [illegible] visibili digito ostendit et primum facit deus solus [illegible]. Similiter aliquis [illegible] qui scientiam quam habet in [illegible] libro vel scripto ostendit vel [illegible] aliquis qui habitum scientie imprimit [illegible] doctor et auctor sed de principali [illegible]

Quod obicitur quod fecit librum alio supponente dicendum quod non ideo dicitur facere [illegible] supponente alio qui ab alio [illegible] doctores vel grammatici. Sed sicut scientia eius dependet ab alio in quantum non habet habitum [illegible] sicut illi grammatici boni latini quod alii eius dependent sed ipsi [illegible]

rat arte. hec modo non fuit magister nam alia que acquisierat longo tempore vel labore. hec opus compositum compaternitas patrum suarum similium estimavit contra se i. multi tamen aliorum hec non tollit magistri auctoritatem. sed quod eius auctoritati estimat humilitatem commendat.

Q*Upientes* ad. de penuria etc. Totali libro premittit magister prologum in quo tangit causas suscepti operis dividit autem in duas partes. In prima ponit causas que moverunt ipsum ad aggrediendum presens negocium sive opus. In secunda causas que debent movere discipulos ad benigne audiendum i. attendendum. In quantum maior etc. ubi magis allicit auditores. prima pars dividitur item in duas partes. quia duplex est que facit movere. aliquem ad opus faciendum. i. amor boni et odium mali. primo ergo ponit causas suscipiendi operis ex parte amoris boni. i. catholice veritatis. Secundo ex parte odii mali. i. heretice pravitatis. i. quamvis non ambigamus. etc. Ex parte hic iii. particulas. In prima tangit causam excitantem que est desiderium iuvandi. et spes auxilii. subest undique. exemplo la samaritani. In secunda ponit causam retrahentem que duplex est. i. laboris insolitas et propria infirmitas. i. excedat. In tertia ponit causam ipsum impellentem et hec est zelus ipsum accendens. i. quia urat zelus. In quarta ponit causam impellentem. equivalentem ubi non valentes vincis et hec est periculum fraudum suasionum quibus non potest quis iuste resistere. Si quam obrem nemo est. collum subiciat. Si quis dicit quod. opus agere presumpsimus. Si presumptio est peccatum quare peccavit. Dicendum quod presumptio est dictum duobus modis. et presumptio superbie que est de proprio ingenio. et hec est peccatum. alia est virtutis. Secunda non est peccatum hoc de ipso. magistro. vel aliter est presumptio secundum veritatem et est presumptio secundum propriam estimationem. prima est reprehensibilis quia superbie. quia est laudabilis quia humilitatis. nec est culpabilis in aliquo. unde in libris in omnibus epistolis suis se reputat indignum. quia presumptiosum. Item queritur que est platonis duobus denariis super erogantis. que sit illa supererogatio. sicut dicas quod licet magister et scriptum sit additio ad sacram scripturam. contra. que tradita sunt nobis per legem et prophetas vetemur et. ultra hec inquirentes. Item apostolus. si aliquis apposuerit super hoc apponet ei deus plagas. Dicendo. dicendum quod additio est duplex est additio explens. additio primo modo non supererogat sed magister diminuit et non unde et talis est sicut gloriat invenisse addendo... [illegible]

supererogat quia alius sensus scripture que diluciditer ponuntur. quod dicti. duo intelligo testamenta. per samaritanum christum per semivivum hominem gratuitis exspoliatum et vulneratum in naturalibus per supererogationem intelligo autem expositiones. vel aliter dicendum quod est additio in quo additum est diversum. et est in qua additum est consonum. prima additio est contra fidem sacre scripture quia presumptio est contra sacram scripturam. ad alienum diversum ab hiis quae in ea expressa sunt est fides instructionis quia quod implicatum est explicatur. Item queritur de hoc quod. quia urat zelus domus dei. quis sit ille zelus et qualis magister hunc zelo attribuit contra quasi carnalis quia contra superbos et alios peccatores et cum zelus sit amor privatus non videtur quod debet zelo attribui contra superbos. Propter causam quia magis peccatum sit superbia. unde quod magister debet attribui contra superbos. Dicendum quod zelus est amor volens bona communicari. zelus malus invidet consortium sed zelus bonus invidet tamen malum unde zelatores domus dei non possunt mutare in eam iniqua quod insurgant contra ipsa. unde io. ii. dicitur alio. zelus bonus est quo animo abiecto humano timore accenditur et eo omne quod in ibi prava que videt corrigere satagit et si nequierit tolleret et gemit. Ad hoc dicendum quod magister spiritualis in quo non celabat fidem et ideo magis sustentabatur. Item fidei corruptores duplex autem corrumpit quis fidem quia moribus pravitate voluntatis et affectionis et hoc dicitur carnalis. nam caro est hic carnalis affectio secundum apostolum gal. v. manifesta sunt opera carnis etc. alio modo corrumpit quis moribus pravitate iudicii et hic dicitur animalis. quia fantasticus quia fantasie pravitate iudicium sequens. Quos bigas agitat in ubi est caritas contra carnales. nec sit utrum odio an amore dignus sit. Dicendum quod caritas uno modo dicitur virtus. gratuita. alio modo dicitur large amore multum appretiatum amatum. unde caritas amor carus. primo modo sumpta caritate unde est que caritas dicta est vestra. ad scriptum cum aliquo expressum dicatis divitie mee. hic comparat probabilis secundo modo potest sumi et si primo modo dicit magister. affectionem. hic comparative. si secundo modo tamen affective potest intelligi. et sic patet. Quamvis non ambigamus. etc. supra posuit magister causas moventes ex approbatione boni. hic ponit causas moventes ex odio et detestatione mali. et hoc est malum heretice pravitatis. hic autem hoc ponit iii. particulas. in prima parte tangit

eorum p[er]uersitatē q̄ consistit in calūpniādo bonū q[uod]
uelint ex errore cecitate. ⁊ inuidie p[ro]p[ri]a malig-
nitate. Iuxta tangit h[ic] p[er]uersitatis radicē q̄ ē elyc-
tio diaā. ⁊ p[ro]pria superbia. i. q[ui] deus h[ic] scili. Int[er]
tia tangit hui[us] erroris diffusionē q[ue] p[er]stat sup[er]
stitione ⁊ contracc[i]ōe ⁊ c[on]tēptosa[m] loquacitatē. i. hanc n[on]
nē sapie insup[er]stitie. In quanta inst[an]t ratio[n]e que
ip[su]m mouit ad p[er]ficiendū op[er]is c[om]pilatione[m]. ā. hec
q[ue] ad credibile ⁊ n[on] h[ab]ē s[ed] uersio erroris. quia
hec q[uo]d d[icitur] ueritatem nō intell[igun]t. d[icitur] n[am] q[ui] c[on]ciat male /
quia ueritas ē lux intelligibil[is]. sicut lux corp[or]al[is] sensi-
bil[is]. s[ed] oculus h[abe]ns uisum nō p[ot]est ignorar[e] lucē
sensibilē / q[ue] pari r[ati]ōe nec intell[ectus] ignorabit
lucē intelligibile[m]. Sz in[ter] d[i]c[t]as q[uo]d nō ē sile q[ue]
mag[ister] d[icit] nō intellcu q[uo] sensu. ¶ Ratio d[icitu]r q[uod]
sile ē. siquis attendat. triplex enim cā ē q[ua]re aliq[ui]s
nō uid[et] uisibile. aut n[am] nō uid[et] q[uia] nō uult respi-
ce[re] aut s[ed] uult ip[s]e p[ro]p[ter] defectū organi / aut
p[ro]p[ter] absentiā lucis. hec manifestū ē sil[ite]r i sp[irit]ua-
lib[us] intellc[t]us sicut q[ue] aliq[ui]s nō intellit q[uia] nō ult
c[on]siderare. alii uo nō intellit p[ro]p[ter] inp[er]tinētiā expe-
ctoris ut p[ro]p[ter] insipientiā ⁊ stultitie. aliq[ui]s p[ro]p[ter] absē-
tiā lucis. h[ic] n[on] lux increata nō se subtrahat q[ue]
ad essentiā ul' q[ua]ntū ad equalitatē i influentiā subtra-
hit se hoī cum p[ro]ueniunt q[ua]ntū ad influētiā p[er]fectā. S[ed]
d[icitu]r influxisse ei ignorantiā. S[ed] sicut oculus inte-
nebris errat sic hodie oculus humanē intellig[entie]. cū
at plene restituetur in luce sicut oculus in cē
p[ro]pt[er] cē uisib[ile] sic intellit cē intellibile. ¶ Iō
q[ua]r[e] d[icit] q[uod] d[icitur] ueritati offuscati. Jl hoies hoies sitt
d[i]scidant. Sicut q[ui] cē bi. Set bitur nemine
offendet. q[uia] cōs cū d[i]sciderint. q[ue] nec ueritas offendat
aliq[ue]m. ¶ Ratio d[icitu]r q[uo]d ē lex d[e] ueritate q[ue] ad p[ri]mū
eff[ec]tū. q[uo]d ē illuiare ⁊ q[ua]ntū ad c[on]tīuū. nec ip[s]a odit
cōs. n[am] n[atur]al[ite]r d[e]siderant illuiari. Est itm̄ lex
q[ua]ntū ad effectū c[on]tinue qui ē arguere ⁊ l[ex] h[ic] i mal[is]
manifestatio ē mala redarguit male facie-
tes. ⁊ in ē q[ua]n[do] mali odiunt ueritate[m]. q[uia] sic d[icitur] in
Io. qui male agit odit lucē. Qui contrarie sen-
tentes d[e] ueritate sine fine bellant. d[i]c[it] h[ic] d[e]. uiij.
mag[ister] ē ueritas ⁊ fortior o[mn]ib[us]. o[mn]is t[er]ra ueritatē inuocat
⁊ c[eli] eā tremuit eā. Ratio d[icitu]r q[uo]d ē lex d[e] ueritate sup[er]
ul' d[e] ueritate i[n]f[er]ior. siue i sp[irit]uali. p[ri]mo ueritas ē inex-
pugnabil[is]. ⁊ i[n] n[atur]ali ⁊ sic intellit i[n]t[er] d[icitu]r. est
itm̄ lex d[e] ueritate s[ecundu]m. ⁊ sic c[on]tingit eam p[er]u[er]sus
fantastice obnubilari ⁊ p[er]tinaciter ip[u]gnari
[con]tinuu ambr. sup. j. co. c[on]tentio ē ip[u]gnatio ueritatis
cū c[on]fidentia clamoris. Contentionis ueritatis i ceniū

fundamentum. s[ecundu]m. i. cor. xiij. scia d[e]struet. q[ue] caritas ueritā
¶ Ratio d[icitu]r q[uo]d testimonia ueritatis sūt in crēmū funda-
tasse d[icitu]r i p[ro]p[ter]o. Jnuitū cognoui de test[imoniis] t. ⁊ c̄. q[ui]
ob[stant] c[on]scia d[e]struet. d[icitu]r q[uo]d uera ē. q[uia] ad modum
d[e]tinendi. ⁊ c[on]siliandi ⁊ nō q[ua]ntū ad cognitū ⁊ intē
cognoscendi. p[er]. in eternū d[omi]ne uerbum t[uum] ⁊ c̄. ¶ In
quo maiorum exempla. hec ē p[ro]pt[er] ultima i q[ua] p[er]it mag[ister]
d[icitu]r monentes discipulos ad audiendū ⁊ d[icitu]r h[ic] p[ro]p[ter] i
iiij. p[ar]tes. s[ecundu]m quatuor q[ue] mouent discipulos ad audi-
endū. due h[ab]et ex p[ar]te opis. m[od]o[rum] auctoris utili-
tas. duobus ex p[ar]te doctoris. s. humilitas ⁊ facil[itas].
In p[ri]mo p[er]mit utilitate. s. in auctore. In s[ecund]o. s. utili-
tas ... In duob[us] at sequentib[us]. s. humili-
tate ⁊ facilitate. captat beniuolentiā. In p[ri]ma
p[ar]te d[icit]. op[us] suū cē auctenticū. Iuxta c[om]pendio suū ubi
uiue d[icitu]r h[ic] labor. In t[er]tia o[mn]is noster mod[us] d[icitu]r cē hu-
milē i h[ic] q[uo] uult corrigi. Jn auct[ore] tractatu ⁊ c̄.
In q[ua]rta o[mn]is noster cē facilem ad inueniend[um] ⁊ memorand[um]
i. q[uo]d at[tingi] q[ue] facilius occurrit. Quare d[icitu]r q[uo]d d[icitu]r
libru[m] correctoris q[uo]d uult d[icere] p[er] hi nom[e]n librum.
¶ Ratio d[icitu]r q[uo]d lib[er] correctoris d[icitu]r sicut b[onus] lib[er] qui sui
t[ame]n ca[usa] ē ut d[icitu]r plis. sic correctoris lib[er] d[icitu]r qui tn̄
gr[ati]a correctionis nō inuidie ul' sulianatois c[on]cu-
git. h[ic] d[icitu]r i uāt mag[ister] ex. ag. ij. d[e] tri. c. i. ū d[icitu]r
mag[ister] anima b[onus] i sp[irit]ua a[ff]ectus c[on]timebo morari
ap[er]tius. grant ē susceper osculū colūbinū pl[us]
ceruina ⁊ modestissima caritas. d[icitu]r uo cani-
nū ul' eriat caninā humilitas p[er]timere se
lucissima ueritas mag[ister] ap[er]tabo. aq[ui]l[a] i[n] p[ro]phu[n]da
q[ui] sui abe[r]rante. sui ab adulāte laudari

Veteris ac noue legis continētiā ⁊ c̄.

Cu[m] p[ar]te ista incipit tractat[us] lib[ri] q[ui] diui[ditur] i[n] iiij.
libros p[ri]ncipales / s[ecundu]m p[ri]mo h[ab]et duas p[ar]tes. in p[ri]ma p[ar]te uera-
tur mag[ister] materiā h[ic] lib[ri] ⁊ p[ro]p[ter] o[mn]is alio[rum]. In s[ecund]a
exeq[ui]tur diuisionē suā q[ue] incip[it]. disting[uitur] ij.
h[ic] ita q[ue] uera ac pia fide. It[em] p[ri]ma p[ar]s in q[ua] uenatu[r]
materia[m] h[ab]et duas p[ar]tes. In p[ri]ma p[ar]te uera[tur] ..m. p[ro]d[i]c[ta]
⁊ i[n] s[ecund]o p[ar]tit dicē. p[ro]p[ter] quā distinguit tres libros
a quarto. s. res ⁊ signa. s[ecund]o p[ar]tit dicē p[er] q[uas]
distinguit p[ri]mū lib[rum] ab aliis. q[ue] ē p[er]fruitionē
i. jo. s[ecundu]m i meli[us] c[on]siderans. It[em] s[ecund]a p[ar]s h[ab]et tres p[ar]ti-
culas. in p[ri]ma p[ar]tit dicē. ⁊ auctē ag. c[on]firmat
eam q[ue] ē c[on]trouersia certa[m] theo[logie]. ē d[icitu]r ul' d[icitu]r sign[um]
i. s[ecundu]m c[om]mune theo[logie] in h[ic] duo diuid[itur]. Iuxta in h[ic]
diuisionis explanat. i. p[er] ā. hic tres applant
officiū quod sit res ⁊ quid signum. s[ecundu]m in ista p[ar]s
t[er]tia diuisionis. In t[er]tia uo p[ar]ticula dicē ad p[ro]p[ri]ā
applicat. i. cum huius intendit theologus speculatio

dicens q̄ certeb; et signus sit certus p̄otu ō teb;
itm pars illa in qua ponit dictam. pfrui et uti p̄ q̄
p̄mus liber distingr. ab alus tribz hȳ duas
ptes i p̄ ponit dict̄a litt̄ et explanat ipam i fa q̄
tā s̄o recapitulat. i. om̄n g̃ q̄ tā sunt et c. p̄ g̃ po
hȳ tres ptes. i p̄ ponit dict̄ intes quibz fruend
et res quibz utend. Infra ad maiorem euidentiam
assignat quasdam diffinitoēs. i. frui ē amore
inhere. Inferi uo ponit et tractat quasdam dubi
tatoēs. i. cum at hoīes qui fruunt et utuntur et c.
et i p̄ ptícla ponit dict̄. Cr auctoritate aug̃. so
exemplificat. i. ille. quibz fruend et c. frui n̄ est
amore inherere. h̄ ē ptícla illius ptis i qua po
nit dict̄ in qua distinguit p̄mus lib abali
is. q̄ ē de quibzdam. notificatoibz. iiij. hȳ ptíclas
p̄. n. ponit notificatoēs frui et uti. so applicat
eas ad p̄positu. s. ad res quibz fruend ē. et utend
i. res igit quibz fruend ē et c. Tercio ꝯpat ad ali
as assignatoēs. i. notand uo q̄ ut ag̃. ꝗto ꝗ̄ra
tenur sibi ꝯ dic̄ mouet et tractat q̄dam dubitatoēs
i. et attende q̄ uir aug̃ dic̄ et c. Cum at hoīes qui
fruuntur et utuntur. h̄ ē tria ps in qua mouet et
tractat dubitatoēs quasdam. hȳ tres ptes s. tres
dubitatoēs. q̄ p̄ p̄ ē. utrum hō hȳat ꝯtrat frui. sa
ut de. hoie fruatur l̄ utatur et hanc mouet i. h̄
cu de diligat et c. Tercia q̄ ē utrum uirtutibz sit
fruend l̄ utend. i. h̄ ꝯstatius ē ut uirtutibz. et c.
et inquali istar tertiu ptiuz p̄mo mouet q̄stiones
so motā tractat. tercio determinat; ponetur ꝯfirmat
et ptícle intus lectis manifeste sunt.

[A]d euidentiam diffinitonum et alion q̄ mag̃ ponit
de hijs ub̄ uti et frui. vi. queruntur i pte ista q̄
tria ptinet ad uti tria ad frui. De uti tria q̄r
p̄o q̄r quid sit uti p̄ecitiam. Secdo ut oi creature
ꝯuenigat uti. Tercio ut solo bono creato sit utend
De frui silr querunt tria p̄o qd sit frui p̄cisim
so ut bono increato fruend. ter ut fruend sic
ipo solo bono icreato.

[Q]uia p̄ de uti q̄d sit p̄cise. uti. s. act uolunt
ait rōis sic p̄cedit. q̄ sit actus uolūtatis
o. sic ab actu uirtuti denoīatur unusquisqz bon
s nullus dr bonus nisi ab actu uolūtatis q̄
actus uirtutū ptinet ad uolūtatem. [C] Itē ag
x. de tri. uti ē assumē ad infacultatem uolū
tatis. g̃ uti ē act uolūtatis. [C] Item h̄ ut p
dict ipius uti. ꝯ a. q̄ x. de tri. dicit ag̃. in
genium doctrinam et usum et c. q̄ ingenium respi
cit q̄d hō possit. doctrina q̄d hō sciat. Usus q̄d
uelit q̄ usus ē act uolūtatis. [C] Item opposita
nata sunt sr circa q̄. s. uti et abuti sunt opposita. q̄
cum abuti sit soli uolūtatis q̄ ei solius ē peccare
g̃ et uti silr erit actus solius uolūtatis.

[C] Cont usus siue assuefactio ē uia in h̄itum ac
quirend. s. oīs p̄o nata ē acquirere h̄itum. g̃ u
ti uir ee eo p̄t. [C] Itē oīs p̄o mediante ope
sua ordinatur in finem. hec dr ad utile siue
uti quo in finē ē ordinabile. s. ordinari in finē
mediante p̄pa ope ē oīs p̄o. g̃ et uti silr. Item sic
ag̃. dr aliter in litt̄a. uti ē id q̄ in usum uenit
referri et c. s. ei ē referre cui ē ꝯferre. s. ꝯferre
ē soli rōis g̃ et referre. g̃ et uti diffinitoē. [C] Item
ars utitur suis instrumentis. s. ars ē ip̄o rōis. eius
silr ē uirtus. [C] Solo dō q̄ uti. v. modis accipr
et s̄m h̄ diuisificat s̄m tc. et s̄z diffinitoēs accipitr. n. usus
siue uti ꝯusime. s̄ qd diuidit ꝯ otium et ociositatem
p̄malis opis debitam cuilz rei siue ad q̄ unaqz res
ordinatur et s̄m h̄ dr. plo cui usus bon et c. Secdo
act ꝯmunit et sic uti diuidit ꝯ distinctionē et
h̄ mō diffinitur a uictorino. Usus ē actus sic
q̄ elicitus a p̄o et h̄ mō ponit dr. q̄ ē act oīs p̄o. n̄
addit sui actum ꝯ frequentiam. Tercio mō accipit
uti p̄pe et sic dr ꝯtrahit memoriae et intelligentie
s. ꝯ ingenium et doctrinam et sic diffinitur ab ag̃.
x. de tri. uti ē assumē ad i facultatem uolūtatis
et sic dr act uolūtatis p̄pe. Quarto m̄ accipr ma
g̃ p̄pe. et sic diuidit ꝯ act q̄uietatiue. s. ꝯ frui et sic di
finitur ab ag̃. uti ē assumē ad infacultatem
uolūtatis p̄ a. et sic ē actus uolūtatis ut ad a. relatiue.

[C] Quinto accipit ꝯpriissime. et sic diuidit ꝯ actum
inordinatum. s. ꝯ abuti. et sic diffinit ab aug̃.
de doctrina x̄pana. uti ē id q̄ i usum uenit referr
re ad id quo fruend ē. et sic uti dr actum uolūtatis
relatiue et ordinatum in finem. Ideo g̃ diuisa pro
notificatoēm ē multiplex. acceptio ei q̄ē uti et id;
multiplices acceptoēs ē oppo ei ad diuisa. Sig̃
queratur cui p̄o ē act. dō q̄ ꝯmunissime loquendo ē
actus oīs p̄o. et sic nō lo. ag̃. ꝯit uo p̄pe act
ē ipius uolūtatis et sic pr q̄ p̄obim in ꝯtrarium.
s. q̄ sit oīs p̄o. Ad o. so q̄ oīs p̄o. refertur in fi
nem. p actionem suam. dō q̄ i p̄o dr uti suo actu q̄ ē
dn̄a sui actus et tal p̄o ē referre suum actum nō
dn̄i referri et q̄m sola uolūtas ē dn̄a sui act
et sola ē se ipsam mouens. iō ipsa sola ē cui ē acti
ue. uti alus at potentiis. ꝯtingit uti m̄lr et
passiue q̄ h̄nt referri et nō referre et hic ē q̄
ab ag̃. dr. uti ē assumē ad i facultatem uolūtatis

Vti pue dicit actu ꝯplice uel actu ꝯsumat ē oīs poē. p̄ro uo aū dicit actum ꝯnante z act referentem ē ē act volūtatis.

hic Ingenium memorie Doctrina intelligentie Vsus voluntatis

facultas. n. dicitur eius dominium quo facultas potentie in actum suum utendo illi principatur. ¶ Ad 2m quod obiicitur quia videtur esse in terminis. Dicendum quod duplex est terminus, scilicet per collationem et illationem sicut premisse referuntur ad conclusionem et hec est videtur esse ratio uti. et est terminus per inclinationem et ordinationem ad actum et hec est proprie voluntatis que potest adassumere quod electum. i. velle ad intentionem et hoc est terminus per hoc quod dicitur fruimur et utimur etc. ¶ Ad 3m quod obiicitur de arte dicendum quod ars dicitur que est operationis et que est speculationis. Set quia ars que est speculationis non habet uti et sic est ratio. set non quia est ars que est operationis sic extenditur ad voluntatem et ea relegat in utendo eam. Ideo uiso quid sit uti potentiarum,

Sequitur de utibili. Dicitur. scilicet omni creato sit utendum et quod sic ut dicitur in primo. pri. xvi. omnia propter semetipsum operatus est deus. Ergo omnia sunt ordinalia in deum set esse ordinabile in deum est ordinari set ordinando ad deum ordinabile recte utimur. Ergo si omnia sunt ordinanda omnibus est utendum.

¶ Item eius bonitatem conuertuntur sicut uult. Dyo. set omnia sunt entia. Ergo omnia sunt bona set esse bonum diligendum. Ergo esse creaturam diligendam. set non est diligendum propter se. Ergo propter aliud. set hoc est uti. Ergo uti est omni creato. ¶ Item est omni uirtute recte utimur. Ergo optimus omnis uirtutis recte usus. set usus alicuius uirtutis est respectu mali pene. aliter mali culpe. ut patientie. Ergo malis omnibus. scilicet culpe et pene contingit recte uti. Ergo multo fortius bonis. Ergo etc.

¶ Item opposita nata sunt fieri circa idem. set omnibus contingit abuti. Ergo omnibus contingit recte uti. Ergo utendum est omni creato. ¶ Contra. creatura est per quam recte utimur quod ordinatur in finem per caritatem quibus recte ordinatur. set sic dicitur Aug. de doctrina christiana. tin. iiii. diligenda sunt ex caritate creatura tamen quatuor ut nos prius et corpus nostrum. Ergo tamen ista referuntur sive ordinantur in finem per caritatem. Ergo non sic uti recte nisi per caritatem. Ergo tamen istis est utendum non omni creato. ¶ Item omnia quibus utimur subiacent nostre voluntati set quedam sunt que non subiacent nostre voluntati ut natura corporea. Ergo illis non est utendum. ¶ Item non est illis quo recte utimur bono fine facimus set quedam sunt que nullo bono fine possunt fieri ut mentiri et talia que more uenenata quinta sunt malo. Ergo talibus non est utendum. ¶ Item contingit non contingit male uti sicut patet per eius diffinitionem. Ergo ab opposito malo culpe sine uitio non contingit recte uti. Ergo non omnibus aliis ad est utendum. ¶ Ideo dicendum quod uti aliquando dicitur iiii modis: aut sic instrumento quo operamur sicut artifex utitur instrumento uel organo et sic non omnibus contingit uti ut potentiis que sunt pure naturales accipiendo uti proprie sicut accipit Aug. Aut sic habitu quo regulantur ut

pote uirtute. et sic non omnibus contingit recte uti ut habitu uitii quo potius contingit obliquari. aut sic actu quo mouemur et sic non est actu contingit bene uti sicut illis qui more uenenata iuncta sunt malo. Aut sic obiecto ad quod inclinamur et sic omnibus contingit uti et abuti. Omnia enim possunt sumi in facultatem uoluntatis ad approbandum uel respuendum. et hoc patet per Aug. li. lxxxiii. q. Dicitur respuens ad ualitudinem tollerandis adiustitiam. Item Aug. x. de tri. uoluntas tota intelligentia capit dum utor de eo quod intelligo. set mala intelligunt. Ergo contingit uti malis. aliter tamen utimur bonis. aliter malis. Ideo enim ordinatio bonis non tamen est excepte ordinantis. set est excepte ordinanti. quia per se bona sunt utilia et ordinalia et omnium natura set immutabilis ordinatoris non est excepte ordinatoris set per excepte ordinatoris et ideo mala non dicuntur utilia. Unde non. quod uti sic assumendum ad in facultatem voluntatis supra esse quod dictum per. et facultatem uoluntatis operantis. sicut est hic que propter pertinet ad usum humanum uel facultatem uoluntatis acceptantis sic est dilectio prima et huiusmodi uel in facultatem uoluntatis tollerantis sic sunt mala pene uel facultatem uoluntatis respuentis et sic assumitur mala culpe et ordinantis primus duobus modis intelligitur etc. est usus bonorum etc. ¶ Ad 1m. Ergo quod omnis creatura quod tamen tamen sunt diligenda quod diligi ad ex caritate. hic ordinari in summum bonum. quia per se caritas diligit. set aliter contingit dicendum aliter quod ordinare quod natura est ducere in finem. et sic et sunt creata diligenda sunt ex caritate. aliter uero per quod est in summum bonum et hoc potest esse suo modo per omnem creaturam. Dicitur creatura potest diligi ex caritate et omnis creatura contingit uti. ¶ Ad 2m quod obiicitur quando non subiacent voluntati. dicendum quod ad dictum esse dominio uoluntatis dicitur aliter quod ad esse ipsius et sic non subiacent. aliter quod ad actum uoluntatis qui est in respuendo ipsum uel approbando. et hec per se uel per accidens et tali modo subiacent uoluntati nostre. scilicet quantum ad actum appetitionis uel respuitionis. hoc non per modum. ¶ Ad 3m quod obiicitur quod quedam nullo bono fine possunt fieri. similiter quod speciem uitiis abutimur. dicendum quod obiectum sunt iuncta quibus contingit uti. aliquando ut actu medio. et sic non contingit uti per se uel sic habitu regulante. sicut contingit tamen conuti sicut obiecto recte per motum contrariis et contrariis.

Tertio ostenso utrum omni creato sit utendum. Ideo dicendum est quod utrum solo bono creato sit utendum et quod sic ut dicitur esse bonum aliter est finis. aliter ad finem. set solo bono quod est ad finem est utendum quia ideo ducit in finem

Ipse pure naturales sunt appetitiua retentiua expulsiua et digestiua [illegible]

quia cum solum bonum creatum sit ad finem solo bono
creato est utendum. ¶ Item omne bonum aut creatum aut increatum
sed si quis uti bono increato quia id refferret ad aliud aut
quia ad creatum aut increatum sed non ad increatum quia non est
nisi unum increatum quia ad creatum. sed sic refertur
finis ad ipsam creaturam ad effectum. sed hic est abusio
non usus quia solo bono creato sive creatura est utendum.
¶ Item augustinus in libro lxxxiii questionum dicit honestum et utile
quia nullum utile honestum et e contra. sed deus est honestum
per essentiam quia deo non est utendum. ¶ Item uidetur quod non
solum sit utendum deo sive bono increato sed uti eo semper
peccatum sit mortale. quia augustinus dicit in libro lxxxiii questionum
summa perversitas est fruendis uti et utendis frui.
sed qui utitur bono increato utitur bono fruendo
quia et cetera. ¶ Contra quia deo recte fruimur intuitu
mercedis. quia multi mercenarii ut dicit ambrosius sed
quia deo fruitur non amando quia deus diligit recte amare
intuitu mercedis. sed sic amans utitur
deo quia refert ad aliud quia et cetera. ¶ Item sicut summa
bonitas habet se ad amorem. sic summa ueritas ad
cognitionem. sed quia ueritatem creatam cognoscit cla
rius sine preiudicio summe ueritatis. et sine
errore quia similiter aliam bonitatem quam summam ardenti
us diligeret sine preiudicio summe bonitatis
et de ordinatione quia amor ordinatus ad
plus diligi quam deum. quia deum plus diligi proptera
ordinate et uti eo. ¶ Item uidetur quod nullum peccatum
sic cum quis utitur deo propter suam salutem quia est
finis boni ipsum bonum sed huius usus finis boni
est scilicet nostra salus. quia usus dei bonus. quia non est peccatum
¶ Item usus dei aut est bonus et sic utendum deo aut est
malus et sic deo male quia cuius usus malus ipsum
malum. quia sicut bonum et eius usus bonus. quia deo
est utendum. ¶ Responsio. dicendum quod solo bono creato est u
tendum. quia si bono increato utimur semper est abusio
et abusus talis est mortale peccatum propter peruersitatem
in fine cum dilectione et propter uoluntatis inordinationem
qua minus diligitur ipsum quo utitur quam propter quod
utitur. ¶ Ad primum quia quod obiicitur quod contingit recte frui
intuitu mercedis dicendum quod merces aliquando est
ipse deus. unde habrae. Genesis xv. Ego ero merces tua
et sic intuitu mercedis fruitur. quia non refertur ad
aliud aut merces id est aliud et tunc propter eam quis intuitu
aut ut cum mouetur et sic est malus mercenarius. aut
ut tamen in consequentiam et sic bonum est et non meritum.
¶ Ad secundum quod obiicitur quod clarior cognitio creature non preiudicat
creatori quia et cetera. dicendum quod non est simile quia claritas cognitionis
non est in nostra potestate. sed ardor affectionis est in nostra potestate

ideo requiritur amoris et cultus ordinem non illam ad
eum actus cognitionis est in nostra potestate ut potest ac
tus fidei quo sicut assentiat ueritati propter primam ueritatem
preiudicat ueritati sicut amans propter aliud bonitatem. ¶ Ad
tertium quod obiicitur quod finis usus dei bonum dicendum quod finis dicitur bonum
dupliciter aut quantum ad substantiam aut quantum ad intentionem finientis
et propter illa intelligitur quod ad intentionem finientis et hic
consistit inordinata ordinatio. ¶ Ad ultimum dicendum quod
illa propositio intelligitur de hiis que ordinantur ad finem
secundum se ipsa sine uel intelligitur de actu naturali ipsarum re
rum propter quem fiunt quanquam ab ipsa re eliciatur non de ordi
natione in fine. et sic non ualet propositio ad propositum.

Hic de frui et uti et utibili.

Hic dicit quia de frui et fruibili capitulum. quero quid sit frui
per essentiam utrum scilicet actus sit uoluntatis an
aliarum uirium. quod sic actus uoluntatis uidetur per quam
diffinitionem quia est frui quod est amore inherere et cetera. sed amor
est uoluntatis quia et frui similiter. Si dicatur quod amor su
mitur in. quia sed in quale non sunt actus. ¶ Contra in
omnibus aliis diffinitionibus uidetur dici non de inseparabili fruitionem
cognitionis in qua uoluntas delectata conquiescit quietatio
autem uoluntatis est. et in. aut. similiter frui est uti cum ga
udio. gaudium autem ad uoluntatem pertinet primum.
¶ Item obiectum quod fruitione delectamur. sed quod delectabile
est de bonum cum sit bonum hoc est conueniens et dele
ctabile bonum autem obiectum est uoluntatis quia frui
est solius uoluntatis. ¶ Item eo fruimur quo que
tamur sed quietatio respicit quietationem finis
et finis ratione boni et bonum est obiectum uoluntatis quia fruitio
quam ordinat ad istud similiter. ¶ Contra omnis intellectus ap
petit unum sue obiecto. quo habito delectatur sicut quie
scat et quiescit quia motus cum quietatione et dele
ctatione est omnium uirium quia cum talis sit fruitio. fruitio
est in omnibus non tamen in uoluntate. ¶ Item absentia
rei amate per contrarium amantem quod delectat. quia
non delectat ipsum sed est quando ipsum habet. sed motus
fruitionis est cum delectatione uel est ipsa delectatio
sed uisio respicit cognitiuam. quia et cetera. ¶ Item
augustinus in libro de doctrina christiana. hec est summa merces ut
ipso perfruamur. sed super primum questionis de trinitate illud. sic et cetera.
dicit glossa. quod uisio est tota merces quia si fruitio est merces
fruitio est uisio per essentiam sed uisio est in cognitiua si
ue in intellectu quia et cetera. Item fides et spes meritum habent. aut quia
fruendo aut utendo. sed non utendo quia deo non sit u
tendum. quia fruendo. quia fides et spes fruitio. sed fides
est habitus uirtutis cognitiue. sed est habitus eius est actus
quia actus fruitionis est uirtutis similiter ut dicitur probabili quia et cetera.
¶ Responsio. quod aliquod frui pertinet ad omnes uires et hic

cum dicit quod omnes uires remunerabit [illegible] et quia in gloria est magis proprie rationis quae immediatius se habet ad delectationem quam aliae uires. Dicendum secundum Augustinum quod sit actus ipsius uoluntatis. Cum enim circa tertium distinctionem dicit frui omnes dant principium actum uoluntatis. quoniam est consistat per modum dicit prout dicitur motus cum delectatione et sic diffinitur Augustinus: frui est uti cum gaudio. Secundo tamen prout dicitur motum cum satietate et hoc modo diffinitur ab Augustino de doctrina christiana: frui est amore inhaerere alicui rei propter se ipsam. et hoc modo accipitur proprie. Tertio modo accipitur prout comprehendit utrumque scilicet quietationem et delectationem et hoc modo diffinitur ab Augustino x de trinitate: frui est quiescere in cognitis uoluntate propter se delectata. et sic accipitur generalissime. quia circa frui secundum omnem acceptionem dicit delectationem uel quietationem uel utrumque. et tale habet rationem boni et hoc est obiectum uoluntatis. ideo loquendo essentialiter frui est actus uoluntatis. Sed quia uoluntas non delectatur nec quietatur nisi in eo quod cognoscit perfecte uel spe et in eo quod habet per spem uel in re ideo actus aliarum uirium actibus disponunt non tamen sunt ipsum frui essentialiter loquendo. Ad primum solutio. Ad primum quod dicit solum cum circa frui non diffinit [illegible] cognitionis sicut dilectionis tamen hoc quod significata est super [illegible]. Augustinus enim ponit in quo notificatur unaquaeque est cognitionis cum dicit frui est quiescere in cognitis. [illegible] tamen [illegible]. [illegible] non diffinit perfectam et spem sicut per causam quia [illegible] in forma [illegible] est frui tamen illa quod simpliciter fundata est [illegible]. quia amor quo diffinitur frui est amor castus et libidinosus quo amantur aurum non propter ipsum [illegible]. Ad secundum quod quia omnis [illegible] habet delectari cum [illegible] suo [illegible] dicendum quod [illegible] uoluntas [illegible] Augustinus amat sibi et aliis sicut dicit Anselmus uoluntas inclinat alias uires et aliis [illegible] ideo quietatio et delectatio [illegible] in alias uires. unde sicut uoluntas [illegible] sibi cogitat sic ideo cognoscat sibi et uoluntati in uoluntate sibi [illegible] delectatur et ipsum quiescere facit. Ad tertium quod amans non frui est nisi uideat uel habeat. dicendum quod [illegible] et [illegible] requiruntur ad frui sicut ad amandum nam si quis uideat et habeat nec quo delectat nisi amaret tamen requiritur uisio quam amor. nam uisio disponit sicut [illegible] sed amor delicias [illegible]. unde [illegible] actum penetrans et ideo ei [illegible] tamen et per [illegible] delectatur et quietatur. Ideo essentialiter non dispositiue est fruitio propter quod est intellectus quia actus uoluntatis potest dici [illegible] per modum appetitus et contemplatiue per [illegible] potest ipsum uisio.

consequitur et nulla est perfecta ratio ipsius fruitionis scilicet in complacentia et in se et [illegible]. Ad [illegible] uisio est tota merces. dicendum quod licet non dicatur proprie sed per concomitantiam quia uisio et complacentia magis est perfecta ratio fruitionis inseparabiliter se habent. Ad aliud quod obicitur quod fide et spe fruimur. dicendum quod licet non est [illegible] quia aliquo modo [illegible] tamen ex caritate. unde fruitio non est [illegible] nisi per caritatem. sola enim caritas consistit fide et spe [illegible] et obiectum. unde non dicitur [illegible] sicut amatur.

Consequenter quaeritur quid sit frui per potentiam. quod est de fruibili. et propter istud contingit frui. secundo utrum fruens sit ipse solo. Circa primum quaeritur sit deus fruens. quod sic: deus fruens est quia bonorum fruitur quae [illegible] est [illegible] fruitio [illegible] efficiens quia [illegible] fruens. Item bonum est amabile ergo magis bonum magis amabile et summe bonum summe amabile sed eo fruimur quod summe amamus ergo etc. Item plus delectat et magis [illegible] magis delectat summe [illegible] summe delectat sed eo fruimur in quo summe delectamur ergo etc. Sed contra non est fruitio id est delectatio sed delectatio est quietatio quietis cum quietatio [illegible] ad [illegible] nulla est [illegible] immo summa distantia ergo nec delectatio ergo nec fruitio. Item excellens sensibile corrumpit [illegible] uel saltem contristat quod delectatio est immediatus ergo [illegible] excellens intellectum corrumpit uel contristat intellectum sed deus est excellens intelligibile [illegible] ergo contristat non delectat ergo etc. Si dicatur quod sensibile [illegible] est corruptibile non intelligibile [illegible] soluitur quia intellectus [illegible] et [illegible] fatigatur et [illegible] in actu [illegible] corrupto. Item non fruitio id est quietatio sed infinito non est quietatio quia semper est ad [illegible] ergo cum deus sit infinitus [illegible] non est quietatio ergo non fruitio. Responsio dicendum quod fruitio est [illegible] solus perfecte fruitur et delectat ipsam animam propter se [illegible]. Ad [illegible] quod obicitur quod delectatio est quietatio [illegible] dicendum quod est [illegible] non [illegible] uel [illegible] per [illegible]. [illegible] conuenientes [illegible] analogiae siue proportionis et hoc est [illegible] duo [illegible] siue similes [illegible] duorum ad duo ut sicut homo ad animam ita [illegible] ad colorem. [illegible] dissimiles [illegible] duorum ad unum ut aliis et cibi ad sanitatem. [illegible] duorum ad inuicem ut puta cum unum est imitatio uel similitudo alterius. similitudo enim non [illegible] sicut ipsa sic est in [illegible] quia est [illegible] quiescentia [illegible] inclinationem et dignitatem. [illegible] quietationem et sufficientiam quae unum [illegible] est [illegible]. unde [illegible] ad [illegible] quam ad meliationis [illegible] et [illegible] dignitate supple-

nā iūe ēē delectatō. sui sē. iō aīa cum tali mō quietatē adō fruīt eo. ¶ Adu' q' obi. q' excellētia sensibil' corrūp sensū. Dī q' nō ē silē de itellītu et sensu. cuius rō h' ē triplex iō. una ē ex pte vītutis apphensiue. 2a. ex pte apphensi siue obi. Tertia ē ex pte mōi apphēndi. Ex pte uirtutis apphēsiue q' sens' pt corrūpi intelle' aūt nō. cui' rō ē q' sensus dependet ab organo. in quo ē q'dam medietas et armonia. q' ū tū corrūp. p'mum sz per excellēs. Sz intellectus nō dependet ab organo q' ē uis imal'. iō nō destruitur excellentia. ex pte obi nō ē silē. q' obm intelli' excellēs uiuat et cōfortat. q' in silentia tal' cognoscibil'. prrō' ab itimus et iust ipsius potētie ipsaz cōfortat et corroborat. sic simul gū mōs dāt u' potētia se fināl' fecit q' p' usu ē i intellu' q'dē ē sensibil' a obm tm ex exa tat. et iō si corrūp istō a nō. ex pte mōi apphēdendi. silr ē dissilitudo. q' sens' i apphēdeā an obi tmō' adēit... p'ncipalīō n' disgrat cum nec fortificat. iō obsl' ii' q' obm intellūs cui sit intimū ipi intellaū et eī pceptū ut' il dist sp' ē collēt. et q'to ut' ē mag' unita tāto fortior. Ad 2m d' q' ē d' finito. dō q' i finit' dī 3. 1 p' puo' p'ctōis. et sic tn̄. d' infinita. et tal' infinitū nō ē finite. sz p' finū indigit q' q' ē ple. 2m i finit' d' p' pūoz limitatiōis. et q' sic i finitū ē p' se finit' q' iūl' ē q'm ē nō sit mai' contige. a d' ad apptm. et tal' i finitas p' ultiō fini q' uai' h't tōm finiēdi.

Ultimo q' uī solo dō suo bono i cato sit fruēd' et q' sic u' illo solo ē fruēd' q' ē p' se diligēd' sz d' solū ē p' se diligēd' q' ē p' se bonū. tāt p' se ē bonū q' bonitatē q' h't nec h't ab al' nec bonitas ē. ē ad d'. h' ē sol' deus. q' ē. ¶ Item illo ē fruēd' solo. q' q'etat aīe appetitū sz aīe appetit' nō quietatur sufficiēt' nī i eo q' ē i p'fectū. et maius bonū. h' ē sol' d'. q' c. ē. ¶ Item appetit' nō suffic' q'etari nī p' q' aīaz ipler q' ex ea pte aīa deficiat. iquietu q' d'stē ipletu dīo. sz ē capax dī p' appetitū. q' si ēē cetati ē infinitū cū illo nullū supph' aīe appetit' et h' ē q' dī. ag'. aīaz toti trinitatis capaci n' m' p' trinitas p't iplē. ¶ Item bonū q' p't cogitari p't appetī. q' si aliq' mai' bonū p't cogitari mai' illo p't appetī. q' si aliq' mai' bonū p't cogitari mai' illo p't appetī. sz ō finito mai' p't cogitari. q' mai' p' appetī. q' nullū i finitū fiat

aīe appetitū suffic' etū. q' solo bono infinito q' d' est ē fruētū. quo h'to nō p't āpli' cogitari nec desiderari. ¶ Item nūc q' bono cato attingit finis q' p'prius appetit' ū sit infinit'. ē ex fonti cātū in celeri sufficiēt' finit'. q' silr nī q' sit aliq' bonū cātū q' sufficieēt' finiat aīe appetitū. sz ū tali fruēnd'. q' aliquo bono cato est fruēd'. ¶ Sz appetitus humanus ē finite capacitatis. q' nō cap' nisi finit'. l' si capiat i finitum capit finite. q' si finatur p' q' cap' finit' p' bonū. q' ut' q' aliquo bono finito sit fruēd'. ¶ Itm spāle ut' q' hōie sit fruēnd' q' ō eē fruēnd' quo d' fruitur. sz d' hōie fruit' q' hōiē amat sz amore illo quo amat se ait' hōiē quia nō ē iueo dupli' amor. q' spūs' ē fruitōis q' c' sel'ō. ¶ Itē nū spāle d' uirtute q' ō eo ē fruēnd' q' ē p' se appetēd'. sz ē manifesta p' se i sz eē bonū honestū ē p' se appetēnd' q' h'ē sū ē q' sua ui nos trahit. et dignitate nos al licit. sic d' tulli'. et ag'. q' dit honestū sz utile. sz uirtus ē mig'... fruit' ē fruēd'. It spāli' ut' d' bitudine. ō eo ē fruēd' quo h'to aīm quiescit et delectatur. cuī. aīl' p't quietari. sz bi tudo cāta ē. h'. q' ē. ¶ Itē dō q' solo dō ē fruens p' accepto fruī. put d' mō' cū delectatōe et quietatē. sz d' accepto fruī put d' mētū cū delectatē tm. siō q' spūal' delectat et quieta sz fui cuimōi sūt fruct' dō' bitudines p't fui h' nō itabitt. sz p'm solo dō. cū h' ē q' mili p't aīaz sufficiēt' finiti. n' bonū ad q' ē. h' ē sū mū bonū q' sū ē. aīa et bonū infinitū q' ext' aīe uires. cūg'. n. aīe nāl' ē cognitiōd' arctata. 3. nata ē q' r. ā d'. cognoscēē. cū n' ipletur cog tio eē aliq' cognoscibili n' q' h't inse d'. cognoscibilia et q' quo cognitio d' cognoscitur. silr affecto eē nata ē diligē eē bonū. q' nullo bono suffici ent' finit' affect' n' q' ē bonū eē bonū et q' ē ō in d' bi. et quo bono. ex. xxxiij. os'nā tibi ē bonū. h' ē bonū sūmū. q' ē. ¶ Itē n' sufficiēt' finit' aīaz n' bonū infinitū q' adh' ut finiat necē ē. ipm finū. sz estimatōe aliqm nō eē beata nisi se estimarē beatū. estimatōe āt sr' sz dicitur eē finitū. q' ō finite p't magi' co gitari ad'. q' cū affect' p'sit se extend'. ulr' estimat' n'eē affect' aīe sup q'd d' eē finit' et sic nullo bono finito sufficiēt' finit' fi nēs q' solo dō q' summū bonū et i finitū. ē n' solū dō fruēd' p' p'sn finitūz sz ē p' p'st.

Solo deo fruendum q' i deo solus ē plena req' — finietur aīe cognitio q' apta nata ē ad cognoscendū dō uerū; aīe affectio q' apta nata ē amare dō bonū; delectatio p' pulc' et bōi. — p'petuitas iōcurtz et illapsum

delectatorem. ad delectationem. n. conveniens delectabile.
et quietatio eius cum eo quod delectatur. Contra. quod delectat
animam delectat mediante boni et pulcri. et quoniam solus deus
est ipsa bonitas. et pulcritudo. ideo in solo deo est
perfecta delectatio. Item quod est in conjunctione solus deus est quod
perfectissime conjungitur. nam conjungitur ei sub ratione
continuitatis. solus n. deus propter summam simplicitatem et
spiritualitatem illabitur anime in qua fit unitas certa in anima et in
timior anime quam ipsa sibi. Contra. n. ipsa. iiij. hec ad
unam reducuntur. ad hanc l. quod nata est anima ad capien-
dum plenitudinem boni infiniti quod est deus ideo in eo solo conquiescit
et eo fruitur.

Ad primo uero quod obicitur de appetitu materie. dicendum quod appetitus materie
ordinatur ad formam. tanquam ad perfectionem suam. licet
ergo non sit unum. et ideo non est forma esse eiusdem
generis cum materia. nec est omnino simpliciter materia. ideo finitatem omnis
talis forma. talis autem sicut in celo. propter necessariam sim-
unitatem arctatur appetitus in contrarium finitur. Unde non
finitur in sua amplitudine. appetitus autem anime
non sic arctatur propter unitatem cum appetibili. immo di-
latatur. et ideo oportet quod perficiatur aliquo omnino sim-
plici. Ad secundum quod obicitur quod non capit nisi finitum dicendum
quod infinitum bonum finite capit. quoniam ipsa est fini-
ta. sed quoniam bonum illud est infinitum ideo ab ipso totali-
ter absorbetur. ut uere ei captivitas. unde quia tunc
anima non tamen gaudebat. sed sicut dicit Anselmus in
gaudium domini intrabit. quod sicut capere et non
uincetur. nec absorbentur adhuc posset in-
gerere appetitus. ad amplius ad capiendum. primo. quod ad
hanc anima quamuis capacitatem habet finitatem nec
est ad esse bonum infinitum.

Ad tertium uero quod obicitur de homine.
dicendum quod deus diligit hominem et amor dei est amor fru-
itionis. et homine non fruitur. quia diligendo se dili-
git hominem. i. fruendo se homine utitur. quod patet sic
quia dilectio dei ad creaturam non est affectio sed effectus
creatio. creatio autem secundum rem habitudinem realem attingit sub boni-
tate. quia bonum est quod natum est se communicare. secundum rationem actu-
alem attingit suam respicit uoluntatem quia n. uult
ideo facit. Ideo quod continue uenit ex uoluntate
et bonitate. sicut ex cognoscenti ab exemplari
et intellectu. quia quod ex conjunctione uoluntatis sui sua bo-
nitate nos diligit ideo se fruendo nos diligit.

Ad quartum quod obicitur de uirtute quod uirtus est bonum honestum. dicendum
primo autem quod est purum bonum. autem inde relinquitur ei silicet
propter in honesto est fruendo. large accepto fruitione quia sed solum
tunc et quietatio secundo non non in se accipiatur. puro de-
lectatione. Sic n. propter assimilationem ad deum habet plenitu-
dinem. quia nec delectat et allicit tamen in ipso non est quies-
cendo. quia tunc amictitur pulcritudine quia in uirtute animi

ad se referentur simplex sunt et inflatur.

Ad secundum quod de bitumine dicendum quod bitumine non fruitur appetitus per se sed per
conjunctionem argumentum. Unde anima ipsum diligit propter deum
non propter se.

Nunc tercia huiusmodi littera quem tus pluraliter capitulo de hoc quod
corpus non continuatur quorum usus est in signandum. in
iustificatione. Sed hoc de sacramenta. Item in medicine quia
secundum Hugonem de sacramento. unde. sacramenta ecclesie fuerunt medi-
cine omnes medicine. Item curatio. in curatione et sacramenta
similiter sed ista curatio est iustificatio quod omnia tempore sacra-
menta huiusmodi iustificationem.

Contra. dicendum quod de est
conciliatione sacramenta. uetus lex. siue ipse. siue inde opus
operati et sic erant tantum ad signandum uel inde fidei ante
tempus sui caritatis siue inde operis operantis et sic erant
ad iustificationem sacramenta legalia per caritatem signum.

Contra. quod signum uel est aliquid. opposito. de ista dicitur. uidetur n.
magister male dicere. quod supra in eodem de su-
in ipso. sed idem est supra ad signum. quod etc.

Contra. dicendum quod quoniam est quod supra in sua generalitate acceptum
non dicimus contra suum infimus. sed contra. bene per dicit
quod continetur ad quod patet. non significantur.

Item quod de hoc quod magister. non autem omnis signi uidetur n.
male dicere quod signum est quod ducit in cognitio-
nem. homo ens ducit in aliud quod est res et ul-
terius. et etiam. Sicut non est quod ducit est signi. sed quod
ducit in se. est omnis creatura est signum cum ducit in deum.

Contra. dicendum quod dicendum est signum. s. naturale et institutum. de primo non
intendit hic. sed de secundo non in omnibus. ad propositum quoniam
hic intendit de signo ex institutione. sicut sunt uerba
et sacramenta.

Item uidetur magister male dicere. et hoc
quod dicit primo. dicit ipsa de signis uidetur n. dixisse post
quia quod signum ducit in cognitionem rei. secundum quod est agnitum
dum. l. de signis quod dicit.

Contra. dicendum quod pu-
or est cognitio signi quod rei. ratio autem est signum. sed non or
quod ens rei. Unde ipse per agit de deo quod sacramenta
sunt signa.

Item uidetur quod ista diuisio. Rerum alie sunt quibus
fruendum etc. sit male assignata respectu di-
quia aliud simplici est diuidentibus. et dicatur ad esse.
sed deus n. est simplex. nec est ad que deo. et creature quod etc.

Contra. dicendum quod est diuisio uniuoca communis. sed non tamen et sic est diuise
quiuoca. est autem communis. sed nomen rei. et hec diuisio uniuoca
est in tria medio modo. et ista est analogica. non
est communitas secundum unitatem nec sed ordine quia conceptus et quia
communitas est nominis.

Item uidetur mala diuisio quia ad membra
uidetur n. quod tercium membrum sit superfluum omnia. n. res. autem
est utendum autem fruendum quod tamen superfluunt.

Item sic
est res quibus fruitur et utitur. in est res quibus fruendum est et utendum
dicitur. ut uidetur quod quoniam res. positum membra. deberet poni quartum.

Contra. dicendum res que est nam. a. autem est finis

[Bottom note:] Corpus Christi potest dici ipsa deuotio fidei excitata ad immola-
cionem altaris [illegible] que [illegible] in mola [illegible] in
diligentie Christi significatur

[Marginal notes:] 1. uel quod delectat; complaceat; quod spoliantes se de se non [illegible] ... diligere; et bonum honestum; continuatur; res; debuisse; l. de [illegible] uniuoca ... dicto analogia

et sic est res qua fruendum. aut referendum ad finem.
et sic est res qua utendum. id est ad finem perveniendum et
est res quae fruitur et utitur. ut homo. et sic accipiunt
magister et iste doctor sanctus convenienter huic scientiae quae est theo
logia sit de rebus quas considerat ut theologus. Et
certum quod hic per has tres ... materiam. ¶ Item quaeritur
de hoc quod dicit. Res quibus fruendum. quia si tres sint
tres personae et non patientes et adversitatem tamen est qua
litas sive multiplicitas fruitionis. ergo sic ... tres
res erunt tres fruitiones. ¶ Item ... articulum quia
... post ... alii et tres fruitiones. ¶ Ad hoc ... accip
hic ... ad essentiam ... generalitatem. et quia
supponitur est hic ... tres ab actu ... id est tres
dicuntur tres quia tres personae sed tamen una res quia una
bonitas est in eis. quia una bonitas id est et una frui
tio. ... tres res ... articulum dicit quando ...
... distinguentis ... intellectus et fruitio. respicit ipsam
divinam essentiam. et bonitatem ... effectus ...
id est fruitio est una. ¶ Item obicitur de hoc quod dicit omnes quae frui
mur. quia ... multi homines fruuntur quia ...
se delectare in delectatione sed non utuntur. si dicas quod ...
tatem. quia non sibi ... ubi utimur. ¶ Ad hoc
... generalitatem in sua generali acceptione.
... libertatem ... ad ... frui
... libertatem est delectare. ... nec ...
conveniat brutis ... tamen eis delectatio. id est in
nullo tamen convenit brutis frui ... convenit eis ... tamen
... ¶ Item videtur male dicere quod ... spes ...
non est. quia de beata virgine ... dulce ...
... Item ... Ad ...
ad eius gubernationem. glossa. sicut est homini magis ...
quam ... ¶ Ad hoc dicendum quod ...
alius est dicendum. aliter sicut ... aliter sicut de salvatore
... esse in homine. ... non ut est ... fina
le ... et hic ... tamen ... temporale ...
et hoc potest esse in homine primum ... in homine
... ¶ Item quaeritur quare dicit de
homine. Item frui ita est fruitur de homine. magis quam de
asino vel aliqua creatura. cum in omnibus creaturis reluceat
aut vestigium divinae bonitatis. ¶ Ad hoc ... dicendum
... aliquo frui ... repraesentatio ...
magis ... conversa est ...
fruatur ... per opera sancta ... bonitatis ...
et est ... ¶ Item quaeritur de hac solet ...
quam solvit auctoritatem praeteream ...
... Item ... libro ... finem magnitudinis. ¶ Item
... generalibus ... fructus eius ...
... sine ... fruentur. ¶ Ad hoc dicendum quod
... solo non est generale ... solum ad ... auctoritatem

et non ... est ad solum ... in quibus
quae est ... accipiatur ... in partes ...
hic accipitur ... tamen. ¶ Item non videtur valere quod dicit
magister. ... nec fruitur nec utitur. et est
quia deus diligit se non ... quia non dilig
se propter aliud nec fruitur. quia in fruitione est inhaerentia
et indigentia ut dicit Augustinus. ... ad utrum ... et est.
¶ Ad hoc dicendum quod fruitio in sua generalitate dicit amorem
unionis. et ... frui ... quando ... ad
unum sibi et alium ... non tamen ... alio sic ... se ipso
frui est unio ad alterum id est sine complacentia inhaerentia.
et indigentia. ... non ad se ipsum si ipsum est summum
bonum. id est non est inhaerentia nec complacentia sicut omni
modo sufficiens. ... ipsum bonum deficiens. et ... indigi
tum est quod solus deus. se ipso perfecte fruitur. nihil ...
... perfecte se ipso frui. solus enim deus
est summum bonum. et diligit se fruendo se dilig
... fruendo se ... nec fruitio dei nec ...
est cum indigentia sicut nostra fruitio. ...
¶ Item obicitur de hoc quod dicit quod bonus est summus. ergo quod ab
... boni est ab eterno summum. ¶ Ad hoc dicendum breviter
quod hic est quod bonus dicit causam. sic est causa generalis et natura et
causa voluntaria. bonitas autem divina est causa ... ab
... voluntatis. non ... causa non potest
esse ... cum est. ¶ Item ad idem obicitur quod similiter non
sequitur quod ... similiter si dicas quod
... non est ei ... capitulo. dispositio ...
... quod sapiens est sapientes sic. sicut
... non est dispositio immediata. sicut bonitas ...
de voluntate. quae est ... et ...
quod volens est volenter summus. ¶ Ad hoc dicendum quod ... hic
... triplex est una est quae bonitas est ...
... secunda est quae ... ad actum. tertia quae ...
... generalis ... vestigium ... id est ...
... ad finem. ... sic ... unitatem
... bonitatem. ¶ Item obicitur de hoc quod dicit. ut
scilicet ametur propter se ipsum tamen quia sic persona. aut pactus
... autem propter ... nihil quod ... pactis
... Ergo nihil quod ... propter se ...
... ¶ Ad hoc
sicut dicit philosophus idem est finis. ... finis autem dicitur
est uno modo finis ultimus quod ... est fi
nis. in quo est status. alio modo finis sub fine. ...
... finis. sic ... uno modo ex
cludit finem. alio modo non ut dicit magister. Quod ergo obicitur
... dicendum quod ... uno modo ... quod est propter
aliud et sic ... est persona. et ... ipsum ...
alio modo ... quod est pactus. quod ad ...
ordinatur. Et hoc distinguit magister propter se et ...

dispositio quae non est immediata ... dispositio ... dispositio vestigii non est immediata

... uno modo opponitur ei quod est propter aliud alio modo ei quod est pactus

inscriptum suum filius et ipsam deinceps firmavit. Ideo
ob. de hec que d. et que ea sunt res per quas fruimur
ut utimur. Vero quod solus potius possit frui anima
sine corpore. n. utitur per frui bono creato. Sed tamen
magis sit fruibile bonum increatum et anima magis
ad hec nata est potest eo frui solus potius. Item
d. quod summum bonum est quod super nos est. Ad hec quia
quilli inniturum. nec sufficit d. medium. medium unum
per quod anima nata est uniri alii absque diviso et hoc est per
ad spale super hoc quod ipsam subleverit et hoc est ut. Quod
non est simile quod potest per se per efficere et inclinari sed non
per se elevari. **Distinctio Secunda**

Hec igitur vera ac pia fides tenenda est. Hec est secunda pars in
qua primi libri materiam inadagata incipit magister
prosequi. Dividitur autem hec pars in duas partes quarum
prima est consideratio rerum quibus fruendum. Ille et in comparatione
ad creaturas in se rationem trinitatis et unitatis in
comparatione ad creaturas rationem scientie potentie et voluntatis.
Primo agit de sancta trinitate et unitate. Secundo
de scientia et potentia et voluntate. Infra d. xxxv. Cum supra
direximus. De ipsa autem sacratissima unitate tri-
plex contingit tractare. quoniam primo contingit
ipsam credere. Secundo creditam intelligere. Tertio intellectam a-
liis sui enuntiare. Credere autem est per auctoritates intelli-
gere rationes per catholicas et probabiles loquimur
tractare. Primo de ipsa trinitate et unitate agit
sed quod credimus. Secundo de ipsa sed quod credita prout intelligitur
in distinctione iii. Apostolus namque ait. Tertio secundum quod credita
et intellecta rationabiliter et catholice exprimitur in d.
xxii. Postquam nobis dissensionem. Ut de novitatibus di-
versitatibus. Et prior ordo prius a. et verum est etiam credere quam in-
telligere. Multi enim credunt qui non intelligunt et prius sit
et intelligere quam sermone exprimere. Prima pars sed quod credita
continet plurimas distinctiones et quoniam magis est difficilis
proponit modum procedendi. Secundo ibi exequitur. Ibi. Ut
primum sed in medio. Item prima pars sed triplica habet
partes. In prima ergo modum agendi. quoniam de certo cum
modestia timore et diligentia procedentes... Se-
cunda quod intendit. Infra sub vigilanti intuitu. Silicet
loquimur de trinitate. Tertia ipsa omnes catholici trac-
tatores. Tria ergo ordine. Ait certum ut in libro x
modo scilicet de trinitate dicit fundatus
sum intellectum fidei et cum modestia et timore
proposuit. Intendit scilicet loqui de trinitate
et quod pater et filius et spiritus sanctus sunt tres persone et unus
deus. Ordo scilicet quod est per auctoritates ostendere unita-
tem divinam prius et consequens similitudines. Ipsa
mirabili in medium. Hec est secunda pars in qua magister auctoritatibus

sacre scripture intendit ostendere trinitatem et
unitatem. Et quoniam sacra scriptura habet duas partes.
scilicet novum et vetus testamentum. Ideo primo ostendit hoc per auctoritates
veteris testamenti. Deinde per auctoritates novi. Nunc proteliationem
et est. Et quoniam vetus testamentum duas habet partes. scilicet legem
et prophetas in quibus sacras explicantur. Ideo ostendit
primo protestationem legis. Secundo protestationem prophetarum
ibi. Ille est maxime prophetarum. Prima ergo pars in qua
probat protestationem legis. Duas habet partes. Prima probat
certe unitatem. Secundo unitatem simul et trinitatem.
Ibi. Quod plurilitatem. Similiter illa distinctionis prophetarum
habet duas. In prima probat certe uni-
tatem. In secunda pluralitatem in deo. Infra vero in
spirituali ostendit filii generationem et spiritus sancti protestationem.
i. dicens quam etiam filii generationem. Similiter illa pars
in qua probat per auctoritates novi testamenti. Duas partes.
Primo. n. probat per auctoritates sive protestationem
ipsius Christi. Secundo per auctoritates apostolorum. i. Johannes quod in epistola.
Et auctoritates sacras explanatores et numerus
et diversitates. Sacre pater Ilarius.

Ad declarationem eorum que de sacratissima trinitate
et unitate dicit magister. iiii. possunt queri.
Primo ponit istam. Primo quod utrum in deo sit
ponere pluralitatem. Tertio utrum in divinis
personis sit ponere infinitatem. Quarto et ul-
timo utrum in divinis personis sit ponere trinitatem.

Questio prima quod in deo sit ponere
certe unitatem. Ideo nunc unitatis ut dicit ostendit
triplici hinc suppositio. Quod corporis Christi... cum corpo-
re que est quod est que est quomodo. Exigitur in parte
tantum nunc status. Qui non est in infimo et in primo
supposito. Prima est quod deus est simplicissimus. Ex hoc ar-
guitur quod cum nullo alio diviso pluribus conveniat. Ad
quod sicut et differt. Sed nota. Item. Quod est in corpore. Simi-
liter per consequens nec diversitatem nec unita-
tem. Quod sicut duo dii. Aut unus sit eorum alius non est
deus. Similiter deus et alter non est deus. Quod sicut sunt
dii non sunt dii. Item infra supponitur et quod deus est omnipo-
tentissimus. Ex hoc arguitur. Quod posset fa-
cere quod deus a. per alium nullo pluris et diviso. Et
per hoc auferri non est deus. Quod sicut duo dii nullus
est deus. Item tertia suppositio est quod deus est simpliciter summum
et ex hoc arguitur quod ... sunt. Sed sunt duo
dii. Alter est ... ab alio ...
... et ... Ad alterum ... est ...
... et ab alio et ad alium ... Item
... per auctoritates ad ipsum. Si sunt duo
dii aut unus est ... aut non sunt ...

Sive inclinatio

Veniri

d...

Secundum Sciatis

Sparo

Quod in deo sit ponere certe unitatem. Primo.

... secundum quod ... prima ... est ... quod ... Deus.

alt'. quia unum in altero aut sunt eodem modo essentiam quia unum est alterius. quia alter non est deus. summus non est ubi aliquid est quod utrumque limitat. quia neuter infinitus. ¶ Item quia simplices sunt dii boni. aut unum intelligit alterum aut non. si non quia uterque est ignorans. si intelligit aut quia per similitudinem aut per speciem aut per se ipsum si per similitudinem quia unum in altero quia [illegible] deo et perficiat deum. si per speciem quia compositus. si per exemplar quia unum est exemplar alterius quia et principium. ¶ Item si sint duo dii diversi. quorum uterque est summum bonum aut unum diligit alterum ut diligendum est aut non. si sic cum uterque sit summum bonum. uterque est diligendus amore fruitionis quia uterque fruitur altero. sed qui fruitur alio bono. ab illo indiget quia unus indiget alio. quia uterque est indigens. quia neuter deus. ¶ Item deus plus potest quam facere. quia intellectus noster possit cogitare. si intellectus noster potest quoniam intelligo plures deos omnipotentes. quia potest deus hec facere. sed quicquid potest esse in divina natura est in. quia eterna quia et cetera. ¶ Item plura bona sunt meliora paucioribus. sed plures dii sunt plura bona quia melius ad esse duo quam unum. sed secundum Anselmum esse melius est quam non esse deum. quia ponendum est ponere plures deos. ¶ Item quorum divisa est operatio. divisa est natura. et divisa est natura. sed operatio trinitatis est divisa quia apparitio in columba fuit soli spiritui. et solus filius assumpsit humanam naturam quia sunt divisi in substantia. quia sunt plures dii. ¶ Item magis posse est quam posse magnum. et maius quam maius. et maximum quam maximum. sed deus est super omnia summe potens. quia potest producere summum. sed hoc est deus. quia convenientius sit deus esse et plures quam unum. ¶ Ad solutionem dicendum quod impossibile est esse plures deos et si iste accipiatur significatum. [illegible] non solum est impossibile sed etiam non intelligibile [illegible] simplicissimum [illegible] et in oppinione. cogitamus quia [illegible] ab ipso [illegible] et adeptum. [illegible] ipso [illegible] est statuus ideo impossibile est [illegible] salvo hoc intellectu quia ad [illegible] participatum [illegible] ab ipso. ¶ Item [illegible] cogitari potest necesse [illegible] quia summum in oppinione ideo impossibile [illegible] intelligibile est ponere plures deos. ¶ Ad primum quod obicitur de [illegible] dicendum quod non [illegible] intellectus sed [illegible] non intelligebat [illegible] unitate divina ideo [illegible]. ¶ Et ad aliud quod potest [illegible] facere et cetera dicendum quod duplex intellectus [illegible] fantasticus. [illegible] unum est [illegible] non. quia multa possumus cogitare [illegible] fantasiam que tamen non potest facere. quia [illegible] in quo [illegible] est impossibile. ¶ Ad aliud quod obicitur quod plura bona meliora sunt paucioribus. dicendum quod hoc [illegible] in bono creato et finito quia [illegible] sive finitatis [illegible] bonitatis augmentum per additionem alterius boni non autem habet bonitatem in bono infinito. quia [illegible]

ad eius bonum infinitum [illegible] intelligo de bonitate tamen. [illegible] in simplicibus. ¶ Ad aliud quod obicitur de diversitate operationum dicendum quod pater et filius et spiritus sanctus in omni operatione conveniunt sed in relatione differunt. [illegible] in incarnatione est operatio producens [illegible] [illegible] conveniunt tres persone in [illegible]. Similiter in columba. [illegible] columbe formatio et cetera. in qua conveniunt [illegible] est [illegible] trinitate. [illegible] hoc nomine [illegible] [illegible] intellectu [illegible] hoc nomine [illegible] significat alterum [illegible] [illegible] proprio. ¶ Ad ultimum quod obicitur quod magis potest et cetera dicendum quod producere aliquid est [illegible] ut de se ipso vel de aliquo [illegible] vel de nichilo. de se ipso potest producere summum simplex sed illud non est aliud [illegible] non simplicitatem. de alio vel de nichilo non potest producere summum simplex [illegible] non propter defectum potentie [illegible] propter [illegible] necesse est esse [illegible] non potest producere alium deum.

Sed quia ut sit ponenda unitas, [illegible] plantare [illegible] sic [illegible] supponendo [illegible] quod [illegible] est quod ipse sit summa [illegible] est summa perfectio [illegible] est summa simplicitas. [illegible] est summa primitas. ¶ Ex prima supponitur arguitur sic. Sic est summa [illegible] sed [illegible] est summa [illegible] est summa bonitas summa caritas et summa [illegible]. sed sic est summa bonitas. cum bonitatis sit summe se communicare. et hoc est maxime in producendo ex se equalem. [illegible] esse sicut [illegible] et cetera. sed summa caritas cum non sit amor privatus. sed ad alterum quia requirit pluralitatem. ¶ Item si summa [illegible] cum nullius boni sine socio sit [illegible] possessio. quia ad summam [illegible] requiritur societas quia pluralitas. ¶ Ex secunda suppositione arguitur sic. sic est summa perfectio. sed perfectionis est producere talem. qualis ipse est in natura quia necesse est ibi esse multiplicationem sed hoc non potest esse sed aliam essentiam. quia [illegible] quod sit secundum aliam [illegible] sive suppositum. ¶ Item ex tertia suppositione sic. sic est summa simplicitas. sed simplicitas [illegible] est [illegible] natura sit in pluribus [illegible] multi. sed ex [illegible] simplicitatis est quod [illegible] in illis. quia si [illegible] est simplicitas in nullo [illegible] erit in pluribus [illegible] essentia. quia et cetera. ¶ Item ex quarta suppositione sic. sic est summa primitas. sed [illegible] ad prius [illegible] est et [illegible] principium. quia sicut [illegible] quia [illegible] est principium aliarum [illegible]. sic [illegible] patris [illegible] quia a nullo est principium [illegible] [illegible] potest [illegible] potest esse nisi actu [illegible]. quia necesse est esse plures personas. ¶ Sed contra [illegible] quod [illegible] suppositionibus [illegible] arguitur [illegible] [illegible] tres [illegible] summa [illegible] [illegible] beatum per essentiam sibi solum sufficiat ad beatitudinem quia non est necesse ponere aliam personam ad [illegible]

sine [illegible]. ¶ Item secundum suppositionem obiectum si
est ibi summa perfectio. ergo cum plene et perfecte est in
essentia in una sicut et in pluribus. ergo ultra ad
dictum est superflua pluralitas. et superflua et si
hoc autem inconveniens nichil sit superfluum pluralitas non
est inconveniens. ¶ Item secundum tertiam rationem sic. si est ibi
summa simplicitas cum pluralitas opponatur simplicitati
et opposita non possunt esse coniuncta. ergo si deus est
[illegible] et ideo est simplicitas. ergo non pluralitas cum
[illegible] simplex. ¶ Item secundum quartam suppositionem sic
si in eo est summa primitas. ergo cum statur sit in primo
et status est in unitate. ergo primitas non ponit
pluralitatem. sed unitatem. ergo sit quod una tantum sit persona.
¶ Respondeo. dicendum quod inconveniens est ponere pluralitatem personarum [illegible]
[illegible] aliquis sine
[illegible] complacentie. [illegible] simplicitas essentia
est communicabilis et potens esse in pluribus. item primitas sicut
nata est ex se aliam producere. et licet secundum primitatem
innascibilis. item cum ut dicit antiqua opinio
est fontalis plenitudo in principio ad omnem emanationem
et hec infra patebit. item perfectionis ad hoc est apta
item beatitudinis. et propria item caritatis volunta
na quibus conditionibus positis necesse est ponere personarum
pluralitatem. ¶ Ad primum ergo quod obicitur quod illi debetur
perfectionem sibi soli sufficit ergo non indiget ad
quod unum est quod non indiget nec ponitur aliud
propter indigentiam nec tamen propter [illegible] sed in beatitu
dine communis. Sed ad illud quod obicitur quod divinitas est
plene est in uno et in pluribus. dicendum quod licet sit eque
plene. non tamen ita plene declaratur. et propter eo ipso
quo plene est in patre reducitur ad alias personas
[illegible] perfectionis per personas. ¶ Ad illud quod obicitur
quod pluralitas repugnat simplicitati. dicendum quod est quedam
pluralitas per additionem et hec repugnat. quedam
per originem et hec non addit nec componit nec
repugnat simplicitati sed potius [illegible]. et sic est
in divinis ut infra patebit. ¶ Ad illud quod obicitur
quod in primo est status. dicendum est quod sicut in creaturis una
est essentia secundum quam sunt alie et ad quam. sic et
in personis est una persona a qua sunt alie et ad quam
et illa est status originis quia illa a nullo et hec
est primitas. [illegible] illi persone [illegible] unitati
[illegible] unitatis etc.

¶ Consequenter secundo loco queritur utrum inconveniens sit
ponere infinitatem. et quod sic ostenditur hoc mo
do. creatura est finita quicquid est in ipsa est
actu finitum ergo ab oppositis quod divina essentia
est infinita. quicquid est in ipsa est infinitum ergo cum
ideo sit numerus personarum erit infinitus et ita erunt
persone infinite. ¶ Item cum duplex sit infinitas
virtualis et numeralis. infinitas virtualis est in deo
ergo pari ratione infinitas numeralis. ergo cum sint infinite
[illegible] infinita virtutis cum emanat secundum suam totam
infinitatem. non tamen producit infinitum nisi
sive secundum extra sive secundum intra productionis in productione
emanat secundum omnem suam potentiam. ergo non tantum
producit personas infinitas [illegible] virtute [illegible]
infinitas in numero. ¶ Item secundum ipsum obicitur sic.
multiplicatio [illegible] aut est virtutis aut non.
si non ergo non [illegible] ponitur sic virtutis
perfectionis. ergo maior multiplicatio est maioris
virtutis. et summe virtutis infinita mul
tiplicatio ergo etc. ¶ Contra hec est [illegible]
[illegible] que sumitur ab hoc quod [illegible]
[illegible] est attribuendus. quod nobilius est quod necesse
est ponere secundum finitatem. [illegible] distinctio [illegible]
[illegible] summa completio. ¶ Ex
[illegible] sic. [illegible] distinctio non est confusio
[illegible] est infinitas ubi est confusio ergo etc. ¶ Item
ex [illegible] sic. ubi est ordo ibi est finitatio. quia ubi est
finitatio [illegible] ordo
sed ubi est finitatio non est infinitas. ergo si in personis
divinis est ordo non est infinitas. ¶ Item ex [illegible]
sic. ubi est connexio necesse est quod esse persone [illegible]
ab una. [illegible] summa ab alia [illegible]
infinita distantia. [illegible]
inconveniens [illegible] ab una [illegible]
[illegible] ergo nulla distinctio
[illegible] emanatio [illegible]
ergo etc. ¶ Item ex quarta sic. sicut in una sum
ma completio ergo [illegible] alia complet
ergo cum completio personarum sit in beatitudine nata
est beatificare. sed [illegible] persone infinite
[illegible] cognitio [illegible]
[illegible] persone [illegible] beatitudinis cum [illegible]
[illegible] ergo aut
[illegible] cognoscere aut [illegible]
[illegible] est quod cognoscere [illegible] virtus [illegible] est
finita. ergo etc. ¶ Respondeo. dicendum quod inconveniens est
[illegible] non est ponere infinite. sed finite
[illegible] ratio autem hoc est quia infinitas numeralis repugnat
perfectioni et ordini quod est per recessum ab unitate
sive ab origine sua. [illegible] infinitas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ Ad

ergo q̄ ē. dē q quicquid ē ī dō infinite ē. dē q
unū ē. īfinite s; nō q̄lr īfinite. s; illa qua
tuas ē infinitas. ⁊ hec īfinitas īmēsitatis
⁊ tali mō ē trinitas īfinita. ñ īfinite nūa
l. q̄ nō cogitur dō. ¶ Ad s̄. q̄ dr̄ q̄ īfini
ti infinitate emanāc pouit infinita.
dō q̄ diuine uirtuti nō ueniēt poucō nisi
p̄sn ⁊ ideo nō cōuenit ei poucō alicui infi
nitatis. nisi illi que stat cū sūma p̄fec
tōe. hac nō ē infinitas īmēsit. ⁊ ideo nō ē
īnd̄o. ¶ Ad ultimū q̄ ō. q̄ p̄ō. ē se multi
plicare. dō q̄ nō omnis mō. ē potētiale s; p̄
fecte multiplicat̄ se potētie ē. ⁊ ideo nō se
q̄ magis se multiplicare ē maior p̄fectō ñ
intelligat̄ p̄fc̄. s; infinite se multiplicat̄
ē nūq̄ ē ipse. ⁊ ideo nō quēit dō.

Q[uarto] q̄ritur utrū q̄rit̄ in diuinis
p̄sonis sit ponere trinitatē ⁊ q̄ nō īmo ma
gis dualitatē. ob. sic p̄t totū q̄p̄t aut s;
hoc s; qui dat totū q̄ p̄t nō p̄t aplius da
re. ergo nec aliā p̄sonā pouere. cū ī s̄ sit dāc
¶ Itē pat̄ gn̄at filium ⁊ tāq̄ sibi p̄ō. eq̄le ⁊
p̄ō. dicens ⁊ exprimens ipm. s; multiplicā
p̄sonā ē ad cū declaratiōem ūnitatis. ergo ūr q̄ sup
fluat. aliā poucere. ¶ Itē ē. q̄ ī debeat ēē
q̄ntitas p̄ rōnem emanatiōis. q. n. fili ema
nat p̄ gn̄atiōem nō p̄ p̄cessiōem. ideo q̄nus
nō gn̄et s; spiritus pouēc eadē rō. s. c. q̄
ius nō pouit spiritū p̄sē gn̄at sine
gn̄et. cū nō gn̄etur. ¶ Itē cū ī diuinis sit
dupl̄x mōs p̄cedendi. s. unus p̄ mōs n̄e. alius
p̄ mōs uoluntatis. ⁊ i. debeat ēē cōpleta
rō. poucōis. ūr ē q̄ ī debeat ēē mōs pou
cendi. s; p̄ mōs artis ⁊ sic ē ī ponere q̄r
tā p̄sonā s; hc̄ mōs poucendi. ¶ Sz ō q̄ sic
ē. trinitas. tm̄ ō p̄ p̄. ex suppōibus sup̄i s̄ūc
q̄ n̄cē ē ī illa trinitate. ēē bitudinē p̄
fecteq̄ simplicitatē pertinetē. ¶ Ex p̄. sup
p̄ē ō. sic. sit̄ ī. sūma bitudo. ergo sūma bo
na. ergo ē sūma ḡmāitas sūma caritas. s;
sicēnt p̄les q̄ tres. ñ ēēt ī. sūma ḡmani
tas. si paucior̄s. ñ ēēt ī. sūma caritas ergo
sūt tres tm̄. p̄ rō. minoris. sit̄ ī. ḡtra p̄.
a. p̄cedit ab una. aut a duab; aut a tri
b;. s; ab una ul̄ a duab; tm̄ tā nō p̄fc̄
⁊ equalis. cōuenit cū ōb;. s; aut a trib; tūc dāc
p̄sonā infinite magis cōuenit ad inuicē
q̄ cū extremis q̄ pouicātur ⁊ p̄ducit
ura nō ī ē p̄ fuit nec. ¶ Itē sicēnt paucior̄s
q̄ tres nō ēēt ī p̄fc̄a caritas. q̄ p̄fc̄a caritas
⁊ dilc̄a ⁊ ē q̄s q̄ libat̄ ideo m̄s talem q̄ x
ideo uult illū diligi ab alio ⁊ diligere alium
sicut se ⁊ a se. ergo ē ī. dilc̄o ⁊ cōdilc̄o. h. a
nō p̄t ēē nisi q̄ in trib;. ¶ Ex s̄a suppē
sic sit̄ ī. sūma p̄fc̄o ergo p̄ poucens p̄fecte
pouē ⁊ q̄ntū ad mōs poucendi ⁊ q̄ntū ad
eū qui poucatur. s; nō reperitur n̄ d. mōs
poucendi. nobil. ēē. n. agens ad agens p̄ mōs
nature aut p̄ mōs uoluntatis sic̄ uult p̄s.
ergo hus duob; mōis. ⁊ tm̄ huc poucit. s; p̄
poucta quolibet istoꝝ mōꝝ ē p̄fc̄a ergo s; ulc̄
p̄fc̄ā ē q̄ ē superfluus ⁊ q̄ ē ūra deficiat ⁊
n̄cē ē tm̄ duas p̄ō emanates ⁊ nō p̄les nec
pauciores. ⁊ una a q̄ emanāt ergo tm̄ tres. Itē
ex t̄tia sic. sit̄ ī. sūma simplicitas p̄ totū dat
cuilibet. ergo p̄ter sine emanātes nō distī
guntur p̄ res ea. q̄ accipiuntur s; p̄ ūs mōs
accipiendi l̄ emanāndi. s; duo sūt tm̄ mōi
emanandi. ergo nō possunt ēē nisi due p̄sone
emanantes ⁊ t̄tia pouēc. ergo ⁊ c. ¶ Itē ex q̄rta
sic. sit̄ p̄mitatis ē ī sūma fecunditas nul
la p̄. p̄t pouē aliquo gn̄e poucēndi quo p̄
ducatur. q̄ ī ī illa nō ē prior. ergo cū due p̄se
emanēt p̄ duos. mōs emanandi. ī p̄se ē q̄ hus
mōis poucit ⁊ nō sūt alii mōi ergo nō poss̄
poucere aliā p̄sonā. ergo sūt tm̄ tres. ¶ R̄ñc.
dō. q̄ sicut fides catholica. d̄. ponit ē tm̄ tres
p̄sonas nō p̄les nec pauciores ⁊ ad h̄ sequitur
rō n̄citatis ⁊ ḡruitatis. Rō utiq; n̄citatis q̄r
ñ p̄sīt ēē pauciores. q̄ tres ē sūma bitudo ⁊
sūma p̄fc̄o. nā sūma bitudo exigit dilectiōem
⁊ cōdilectiōem. sūma p̄fc̄o duplicē emanatiōem
s. n̄e ⁊ liberalitatis ⁊ l. a p̄ h̄ carum exigūtur
tres p̄sone. ¶ Itē rō n̄citatis q̄r nō p̄sunt
ēē p̄les. ē sūma simplicitas que nō patit̄
p̄sonas distingui n̄ s̄ mōs emanandi ⁊ sūm̄
principal̄ fecunditatis que nō p̄mittit
p̄sonā pouēc aliquo gn̄e emanatiōis ñ s̄
rōq; intelligi sit prior illo. Ut p̄. p̄sonā q̄ est
inascibl. ⁊ ī spirabil̄ gn̄at ⁊ spirat. s̄a q̄
ī spirabil. s; gn̄ita nō gn̄at s; spirat. t̄tia
uō p̄. q̄ nō spiratur. ⁊ p̄cedit a gn̄ante nec
gn̄at nec spirat ⁊ ideo ī p̄se ē ēē p̄les q̄ tres.
¶ Rō ḡruitatis sumit̄ ex sufficiētia cōbinatiōis
⁊ ex p̄fc̄ōe nūi t̄nari. ex suffic̄ cōbinatiōis
q̄r ait amor sit uolōb; p̄ uō d. uē ⁊ n̄l.

nisi triplex amor intelligitur gratuitus et debitus
et ex utroque permixtus. tamen erunt tres persone. Una quidem erit
in qua est amor gratuitus. alia que tantum accipit in qua
est amor debitus et media que dat et accipit in qua est amor
permixtus ex utroque. ¶ Item in perfecta combinatione secundum
numerum exiguntur et hec combinationis sufficientia in tribus con-
sistit. Nam contingit intelligi principium quod est principium et non
principiatum et principium quod est principiatum et principium. Quartus autem modus
qui nec sit principium nec principiatum est otiosus in perfectione con-
gruitatis excepta nisi est. quia numerus senarius [illegible] habet
in se perfectionem et summam suam consistere in se suis
in quantitate continua. summam enim in se habet perfectionem
quia primus numerus est qui constat ex omnibus partibus suis. scilicet
unitate et dualitate. que simul iuncta faciunt ternarium.
Senarius autem dicitur primus perfectus quia constat ex omnibus
partibus suis aliquotis. scilicet ex duobus et tribus. Item
summa perfectio est in tribus quia unitas que est principium et comple-
mentum omnis numeri reflexa super se et replicata perfecte
quasi in solido quadrato. replicatur enim secundum tres termi-
nos una secundum unitatem ut sic dicatur semel unum semel
unum. et nihil horum valet sibi trinitatem in creatis in qua
in unitate simplici est trinitas tamen non tamen est omnino simile
quia in eis unitate simplici est trinitas. [illegible]
[illegible]. Similiter si consideretur numerus secundum quantitatem conti-
nuam. habet in se primam perfectionem et summam primam quia
omnis quantitas habet primum medium et ultimum. summam
quia perfectio quantitatis continue suprema consistit in
trina dimensione. scilicet longitudine latitudine et altitu-
dine. et hoc est quod dicit philosophus in principio de celo et mundo de-
nique perfectionem in tribus omnis et hunc modum attribuimus nos-
met ipsos magnificare. deum unum creatorem omnium
eminentem proprietatibus eorum que sunt creata. ¶ Simili-
ter si consideratur secundum numerus in creatis habet in se primam perfec-
tionem et summam primam quia trinitatis vestigium contingit
reperiri in qualibet creatura. [illegible] minima
perfecta quia trinitatem imaginis reformari et con-
formari attingit summa et nobilissima perfectio creatu-
re. scilicet virtus. ¶ Ad secundum dicendum quod pater dat filio
totum quod potest dare quia unum est. et non est modus quo possit et ideo
in illa tamen est actus non potest amplius dare. et non aliam
personam producere. quia hoc non est dare amplius secundum alio modo. Similiter
sequens patet quia filius non omnino [illegible]. quia et si [illegible]
ne non tamen secundum liberalitatem voluntatis nisi in quantum [illegible]
[illegible]. ¶ Ad tertium quod obicitur quod spiritus sanctus dicitur [illegible]
dicendum quod non est simile quia [illegible] filium [illegible] habet prin-
cipium. [illegible]
[illegible] quia non est innascibilis. ¶ Ad quartum quod dicitur [illegible]
emanationis. [illegible]

ad emanationes sui ad producendum. nisi per liberalitatem
[illegible] modus ille non dicitur distingui a modo [illegible].
per modum liberalitatis sive voluntatis et alter [illegible]
[illegible] modus [illegible] parte [illegible] cum modo [illegible] per
naturam [illegible] quod utrumque producit simile. Differt autem quia
in producente naturali producitur simile [illegible] natura alius
[illegible]. in producente autem artis producitur simile [illegible]
forme exemplaris. Dissimilius [illegible] tale
autem modus producendi est inseparabilis divine essentie que
non [illegible] divisionem essentiarum.

In parte ista est litera que est dubia de hoc quod dicit
magister quod purgatissimis mentibus cernitur. videtur enim
male dicere quia nulla mens divina est immunda est purga-
tissima [illegible]. ¶ Responsio dicendum quod [illegible] quod
completur perfecte indiget purgari [illegible] ad intelli-
gendum [illegible] per iustitiam fidei. [illegible] perfecte [illegible]
iustum in [illegible] et ipse purgat intellectum. [illegible] iustitia
affectum utriusque [illegible] purgationis triplex est gradus.
Nam intellectus purgatus est cum abstrahitur a [illegible]
[illegible] purgatior est [illegible] sanctitas
[illegible] que cum [illegible] affectus
[illegible] purgatur affectus cum mundatur a culpa.
purgatior [illegible] purgatissimus [illegible]
[illegible] est [illegible]. ¶ Item [illegible] nunc
[illegible] in aliqua [illegible] excellenti luce non
figitur. [illegible] que est [illegible] non figatur. [illegible] quia
[illegible] lux illa in cor-
poralis [illegible] excellentiam non potest
[illegible] nec [illegible]. ¶ Responsio [illegible]
[illegible] et figi. [illegible] non potest [illegible]
[illegible] non potest nisi [illegible] quod non potest [illegible]
[illegible] est duplex. una quia est [illegible] intellectum et ideo intellec-
tus non figitur nisi [illegible] affectus [illegible]
[illegible] alia ideo quia [illegible] sine [illegible]
est [illegible] et ideo non figitur. Item [illegible]
[illegible] ambo. [illegible] nomen est nature et nomen
[illegible] quia [illegible] nomen dei [illegible] ab ope-
[illegible] ab ethim [illegible] vel athein [illegible]
vel [illegible]. Responsio dicendum quod [illegible] nomine et
[illegible] est [illegible] duplex [illegible] imponit
et sic est nomen [illegible] quia ei imponitur quod summa
[illegible] a quo imponitur et sic est nomen
operis quia [illegible] ab opere. ¶ Item queritur de hac auctoritate
[illegible] ego sum qui sum. [illegible] hoc nomen est sui
[illegible] sit nomen essentie vel persone [illegible] quia [illegible].
[illegible] significat [illegible] loqui est
actus persone. Si forte [illegible] significat [illegible]
[illegible] stat pro [illegible] quia actum [illegible].

filii qui relatiui utriusque necessario p̄s. l. s. ite
mch ē q̄ ꝑ eos stat relatiui r an̄terct. Item
dr̄. q̄ n̄. nom̄ qui ē r ego sum qui sum nom̄
ēntie ꝓ̄e h̄ enī ē q̄dam ēnt l̄ecito significans
entitatem. l. omoda ꝑfcc̄. r ī absoluta. r hec
ē nom̄ ꝓpriū dīe ess. r q̄ ob. q̄ p̄n. sigt ētam
p̄. dr̄ q̄ ē. i. dr̄. ēm suppositum ubi. r h̄ ē s̄cā
r ū. Item q̄r dhuc auctoritate faciam̄ hoīem
ad ymaginē r similitudinē n̄ram ut ymago stet
i. p ēntia ad ē. si p ēntia q̄ iam ē dict yma
gine ēntiam q̄ ēntiam n̄ram, si p p̄. n̄ dr̄. dia
n̄rā s̄ m̄ā. si p ymagine ēnt̄ intell̄ ad ꝓ̄priū
q̄ p hec n̄ plātur unitas. Item dr̄ q̄ ē q̄
s̄cā. h̄ accipitur ymago r similitudo dī ēntiam
ī ptat. n. ymago unitatē cū distinctē r similitudo
q̄ntū ad ad sue significationis nom̄. unitas. ēntie
q̄ ad ad nom̄. plātas ꝑs. r id alr̄ exposit ag.
alr̄ exposit platinus. ag. ōsiderat ptem significationis
ēntie unitatem s̄ ylari toti. v. dr̄ q̄ noīe
ymaginis r similitudinis. sil̄ intell̄r plātas r h̄ uni
tas. sil̄r ag. in hec q̄ ē faciam. r n̄ram ōsi
derat solum significationem. r id plālitatem. ylari
n̄ sigt significatum r dī ōsignatum r id iūctim q̄ d̄
itlli plālitatē r unitatē. Item plari dic
nec diūsitatem duob' āmiscen̄ aliū ad altim
similitudinē ꝑtinet. s̄ ō similitudo ē ut disiunctim cū q̄
litas q̄ similitudo ōpatitur seni ōin. Item
dr̄. q̄ ē similitudo ē actus. r silitudo ē s̄m r h̄ est
duplex ē toti r ē pte similitudo ē actus ul̄ ē
pte ē. ad ītur diūsitatē s̄ n̄ similitudo ē tot
r q̄ n̄ ī dīa ēntia ē s̄ūma simplicitas. id n̄ pt
cē similitudo ē actus nec ē pte. r n̄ similitudo
n̄ ōpatitur diūsitatē. Item ob. d h̄ q̄ d.
magr. significat noīe ōsortii n̄ ponit aliqd s̄
tenebit. q̄ ex h̄ ut q̄ ōis initiat dicto ē ipm
d. ꝑit s̄ tm̄ p nat s̄ ut s̄m. cū. n. idiuc
sit uñ plā. ꝑ n̄ p̄uatiē s̄ ē positiue unāt
d. Item si sicut pō magrī que ōē n̄ tur.
q̄ illic unitatem dr̄. ī. ancli patebit. cū mag
ex cusatur q̄ dict. q̄ n̄ ponit ad noīa n̄ūa
lia q̄ ī p̄tāt nūs qui n̄ ē ꝓpe in uiul. nus
n. ēst ex unitatum aggatē r distinctē r di
stinctē unitatum fit tplt. oīnum dicē fōru
displicē. ꝑ ōu siue ordine. q̄m igr̄ i dīnis n̄
ē aggatio nec tal distinctē id nec nūs ꝓpe
Item q̄r d h̄ q̄ dicit ī principio cauit de celil.
q̄r mag̃ h̄ nom̄ dr̄ stet siue supponat ꝑ ꝑ
ꝑ̄s q̄ ꝑ ē filii r quod ēntiac intelligam̄ ex h̄.

Ad h̄. dr̄. q̄ octo modis sunt ubi ꝑ plātis r in
simpti primo mō insignificantē. ō. ult. ī
noīe patris r filii. r s. s. scd̄o mō significatiē
cū. ī p̄nc dr̄ nos feciamus. h̄ ebr. h̄nt helon. q̄
ē nūs plāris. h̄ singlāris. hel. Tercio mō suppōe
cū dr̄ dr̄ genuit deum ꝑ ū. vij. an ōs colles
genuit me dr̄. Quarto mō appropriatē ut
i. in p̄nc. cauit de. r ē. de pri r principiū filio
quinto mō iūtatē. ut ysa. vi. scīs scīs scīs dr̄. sa
baoth. Sexto mō ordine ul̄ bor. ꝑ̄. ꝑ uniūg
nec dr̄ dr̄ ut. bndicat n. dr̄. vij. mō ōnicā
tiē in actu missionis. ut cū dr̄. galaty. misit
dr̄. r ē. viij. mō apparitē sicut apparuit h̄
tres uiri. Gn̄. xviij. Item ob. d hec q̄ d. ille ē
maximus ꝓphāc. q̄ sup. l. ō. xvij. apparuerunt
illi moyses r helyas. r. glō. helias fuit ma
ximus ꝓphāt n̄ ē dr̄. Item sic ꝓphie in
maiori habundātia dat ꝓplīn dn̄i ē ē excelle
tiori p̄ ē dupl̄ dari. ī maiori habundātia
aut q̄ ad pla. aut q̄ ad altiora helye datus
ē ad pla. q̄ ad futuror ꝑuisione r miraculo
operatiōe s dauid ad altiora q̄ sicut p̄ ex ea ꝑ
phia pla minor q̄ clari q̄ ꝓphia intellectuali.
Item ō. d hec q̄ d. tō ꝑsciait q̄ ꝑlo ē rei ificiēs
ordo rei posteri ōceptio silt̄ sonat ī se ē sin
gulitatē r ꝑtus silt̄ que n̄ ōueniunt diuīs
Item. sapia describitur ꝑ ꝑpatē ad effm.
r ꝑ ōpatōm ad p̄nc. r q̄m ꝑ ꝑpatē ad effim
h̄t in se ētiuuy infinitū. ī nudsitate ē h̄t
ordinē inestetē. id describitur ꝑ mod ꝑsiqenti
r ordinādi ꝑ ōpatōm ad suū p̄nc. emanat
emanatē intrinseca in eo q̄ ē d s̄cā emana
tis. id d sebū p ū ubū ōceptoris r ꝑtuntoris.

Apostolus namque ait q̄ inuisibilia dī r ē. Distinctio iij.

Supi ꝑ egit magr̄ d s̄cā trinitate. r unitate
in ꝑ tr̄ ī ctro. in hac sa pte agit d ipā ī q̄
intellis. r h̄ ꝑ s dūi in tres ptes. ī ꝑ ma p̄. ad in
telligēs trinitatem adducit ōgruas similitudines
r nōs. in sa soluit emgētes dubios. ī. d. iiij.
In p̄nc hic oritur qd ōstat r ē. In tria ill
dubios nidi solutis determinat trinitatis r
unitatis ꝓprietates r ōdnes. ī. d. viij.
Hic uitate siue ꝓprietate. In ꝑ ꝑ ꝑs h̄t
duas ī ꝑ adducit similitudines longinquas
ī sa ꝓpinquas. siue ex p̄ssas que attendunt
ī ymagine. i. nunc uō uā ad eam p̄uciam
disputatiōm. In ꝑ ꝑs h̄t duas ī prima o
stendit unitatē. in sa ēntiatem. i. nunc restat

omnes unum per ea que facta sunt etc. Prima pars habet .iiij.
particulas. In prima probat auctoritate apostoli .i. quod creator
est cognoscibilis per creaturam. In secunda vero adducit
uarios modos cognoscendi creatorem. i. nam sicut
ait ambrosius. In tercia dicit illos modos sufficere
apostoli ipsi tamen. i. ecce tot modis. In quarta tangit
quod per creaturas non possit probari. s. essentie uni
tas non trinitas. i. hec autem omnia ad unitatem pertinent
ad reliqua ostendit unitatem etc. Supra ostendit magister
primo diuine essentie unitatem siue entitatem
In hac secunda parte ostendit trinitatem. siue singula. Que
continetur in uestigio et habet hoc capitulum .iiij.
particulas. In prima ostendit magister quod uestigium
sit. In secunda ostendit quomodo resultat uestigium in
creatura. quomodo trinitas appropriatur. s. congruis
pulchritudinis et delectationis ut reddatur singulis
i. in illa .n. trinitate summa. In tercia docet con
templari in ea trinitatem per considerationem uestigii
in creatura. i. per considerationem itaque creaturarum etc. ubi
ostendit trinitatem appropriatam in eo et quod ad
actum conditionis et quantum ad actum reformationis
In quarta autem particula ostendit quod consideratio tri
nitatis per uestigium non est sufficiens sed largiter
i. ecce ostensum est qualiter in creaturis. Nunc uero iam
ad eam partem discendum. hec est secunda pars istius distinctionis in
qua magister probat trinitatem et unitatem per simili
tudinem compositionis et exemplaris cum mente cum mens
est ymago dei. et diuiditur hec pars in duas. In prima ostendit
trinitatem et unitatem creatoris per trinitatem et uni
tatem consideratam in potentiis anime. In secunda uero
inhibitis. i. preterea et alias modis. Prima habet .iiij.
pars habet .iiij. particulas in qua uel prima ostendit
ubi queritur sit ymago. i. anima quia parte sui
ea et in tribus potentiis eius. s. memoria intelligentia
et uoluntate. In secunda uero tangit ymaginis conditiones que sunt
tria. unitas et equalitas. ibi. hec igitur trinitas
agitur etc. In tercia uero mouet et soluit dubitationem
que oritur ex premissis utrum. s. anima sit sue potentie.
i. hanc attendendum est diligenter. In quarta uero docet
cauere errorem qui per similitudinem causari uel oriri ex
ostensione trinitatis. Ecce ex omnimoda similitu
do esset ad increatum uel ostendit quod maior est dissimilitudo
ymaginis ad deum. i. uerum cauendum. Preterea
et alio modo alius etc. hec est secunda pars partis huius distinctionis
in qua intendit inuestigare magister ymaginem
in habitibus anime. Sed quia prima est et diuisa hec pars in .iiij.
particulas. Prima .n. illa tangit in quibus ymago tri
nitatis attenditur que sunt mens notitia et amor.

Secunda. illud prestantius est quod in hiis attenditur ymago
per consubstantialitatem originem et effluentiam. i. hec autem
tria cum sint etc. Tercio ostendit quod mens tenetur
in contemplatione trinitatis. Ecce prestat adiu
uamen. et cognoscendi trinitatem in creatura immu
tabili. i. mens itaque. uel consubstantiale hec tria. etc.
Quarto uero breuiter recolligit que supra sunt
dicta et ostensa. i. Qua propter uniuersaliter consideretur.

Ad intelligentiam eorum que in parte
prima huius distinctionis tanguntur .iiij. queruntur.
Primum est utrum deus sit cognoscibilis a creatura.
Secundo utrum sit cognoscibilis per creaturam. Tertium est utrum
modus cognoscendi per creaturam conueniat homini
quantum ad omnem statum. s. innocentie statum nature
lapse et statum nature glorificate. Quartum est
quid sit deus ut est cognoscibile per creaturam. Cir
ca primum. quod deus sit cognoscibilis a creatura. Videtur per aucto
ritatem. Crisostomi. Exodi. non. xxxiii. non uidebit me homo et
intelligitur plene est. Item ostenditur per quadruplicem
suppositionem quod necesse est esse in cognitione. s. proportionem
unionem siue receptionem. iudicium et informa
tionem. In intellectu .n. non intelligit nisi quod est sibi
proportionale. et quod sibi aliquo modo unitur et de
quo iudicat et a quo actus intelligentie in
formatur. Ex prima suppositione arguitur sic. Et
necesse est esse proportionem cognoscentis ad cognosci
bile. sed creati ad increatum non est proportio. ergo quod
est infinitum et cetera. Preterea. Sic est aliqua proportio
quod non sit sufficiens ut quod plus distat utrum.
increatum ab intellectu humano quam quodlibet creatum intelli
gibile a sensibili. sed sensus qui est perceptiuus sensibilis
numquam eleuatur ad cognitionem intelligibilis creati
ergo nec intellectus umquam eleuabitur ad cognitionem
intelligibilis increati. Item ex secunda suppositione. sic necesse
est esse unionem cognoscibilis ad cognoscentem
ita quod unum sit in altero. sed cognoscens non est
in cognoscibili. sed cum ipse est infinitum capi ab
ipso finito ergo impossibile est esse in illo. ergo deum esse in
intellectu est impossibile cum sit infinitus. Item ex tertia
suppositione sic ad cognitionem necesse est esse. iudicium cognoscentis
iudicantis de cognito. sed esse iudicantis habet posse su
per iudicatum. sed finitum non habet posse super infinitum
ergo de illo non iudicat. sed ad cognitionem requiritur.
iudicium ergo intellectus finitus non cognoscit diuinum
infinitum super quod non habet posse. Item ex quarta sic
necesse est deum cognoscentem informari a cognito
sed deus non potest aliquem informare. quia informat per essentiam aut
per similitudinem. sed deus non informat per essentiam. quia

nulli unitur ut sol nec p sibi abstracta
qr silitudo abstracta. alii spualiter eo aque
abstrahitur. eo a re e spualis ut pz ex. g e e.
Cor aia rone e ad ymaginem dei. sicut dr
ag. i li. de trinit. et e in illa plitas distinctois
eo mo e ymago. di quo capax dei e. et p eius
ee pt eius aie no p sbaz ul ecntia qr sic e
in oibz creatis. g p cognitione et amore g
de pt cognosca adita. C Itz io d. sic oes cog
spual fit in lucis et in luce incite ut d
ag. in soliloqs. s lux e max cognoscis et d
e suma lux. g max e cognosca ipi aie g
et e. C Itz au sic cognit aliquor p psentia
aliquor p silitudine illa cognoscatur ui
q cognoscat psentia. ut dic ag. s de e ym
tis ipi aie p psentia g de ul cognoscat q
alia que cognoscut p silitudie. C Itz sic
se ht suma bonitas ad dilectoz sic suma
uitas ad cognitom. s suma bitas e sume
amabil. et effcu g suma uitas e sume
cognoscibil ab intellcu. C Itz unuq qr effica
tius pt in id ad q tale ordiatur. s intellc
nr nale ordinatur ad cognitoz sume lucis
g illa max cognoscit. C Itz io dr q de i se ta
q suma lux sume intellem nrm aplet et d
e dic ee sume cognoscibil et nb n eet aliqs
defectus apte uitatis cognoscetis q quiez
no tolle pfca n p ei feritudie glie cete
de sint g rres q eus sit cognosci. aeterna et e
clarissime cognoscibil q e dicere n ad eet ipe
diens. ul deficiet ex pte intellcus sic pz pa
tebit. C Ad eia in otrm dr. q e cognito p
phinsioz et p apphinsioz. cognito p apphinsi
onez osistit in manifestatoe uitatis dei cognite
cognito uo aphinsiois osistit i inclusioe
totalitatis. ad pma cognitoz requirit ppor
tio rucie. et tal e i aia t dei. qr q amo e aia
o pasillatoz ad d. qr nata e cognoscere d. et
max e capax di pasillatoz qr e ymago.
et silitudo di. q ad cognitoz aphinsiois requirit
pporto eqlitatis. et equipantie. et tal no e
i aia t di. qr aia e finita s de infinit et io
hic n ht. et d hac intellit aug. et d illa auctoritas
d aia no no. C Ad e. q d. d distantia intell
et sibil. dr q e distia. p rom entis et p rom cog
p mo e maior distatia p o mo no qr ut e
intellit s. de et aia no sic e. d intellcu et sensu
qr sensus e pp organa s intellcus no. C Ad
r. q infinit no capi. afirmo dicut aliqui q eius
infinit e d s. q ad ecntiaz et sic capitur. et q
tu ad uirtutem et sic no capi. sic puer aliud
tot attingit p sbaz s n totalit p uirtutem. s ptra
ista solo no ut soleat qr i deo id est ee ecnt. q ut
et uirtus e infinita. io dr q duplx e infinitu
unu qd se ht p oppositu ad simplx et tale n capi.
afirmo qle e infinitu mol. al e q ht infini
tatem cu siplicitate ut de et tale infinitu qr
siplx e in toto. qr infinitu i nullo sic e. qr
extra. io sit sic intellus e i cognitive di et io
no sequitur qr si cognoscatur totus q ophin
datur qr intellcus el totalitatem no includit.
sic nec eius i infinitatem. C Ad i. q ob indi
cis ht posse. et e. dr q iudicium d aliquo e d
p in discrecio uttru sit ul no sit et hoc mo q
iudic oi intellcu cognoscit e eis obi. alio app
batio ul reprobatio uttru i celebratur ee. et sic n
iudicat d uitate s s ipam d alus sic d ag.
d ua reli. q max no iudicat d lege. s s ipam
iudicat d alus. et d hoc mo uim e q dic ag.
q null d illa uitate iudicat nullus bn s
illa iudicat et d hoc mo uim e q oppit. q
iudicans pt sup iudicatu d so no no e uniq
p sit se pt tn dirigi ut i obm aminueld iui
C Ad re q ultio ob. d i sbe. dr q de e psens p
aie. et oi intellcu puitatem io no est nec ab
ipo abstrahi silitudinem p q cognoscat. ni
chil tn dei cognoscitur ab intellcu intellcus
informatur qdam notitia q e uelt silitudo.
q dam no abstracta s i pssa infior de. qr i n
infiore e supior aia qr fit ipam meliorez
et d ag. ix. d trin. ca. xi. q inad al p sensus
corpm dilectum cor fit aliqua cor silitudo in
aio nro. i aiz dei ynomus fit aliq silitudie
illa noti. tm infiore. qr i infiore s. e.
Scdo qr uttru de sit cognoscibil
peccatrices. et q no ut qr ad errore no e ma
ad cognitoz. s cognito peccatori e uia erroris
g et e. plo. minoris. sap. xiiij. enti dei se
in decepcionem et odium et in muscipulam pedibus
insipientium. C p. ag. d li. ar. lo. d lyus
qui occupatur i creaturis. dorsum ad te uer
tes. i ea li. ex tuo in umbra sua. d figuatur.
C Itz tenebra ul tenebrosum no e. uia ad cog
scedz luminosum sine luce s certa e tenebra
de ar e lux. g de no e cognoscibil p creaturam ymy
medium p q cognoscatur aliqs i pbat de

Abstracta sunt a principiis h cognitiuis
Innata in mente sicut est eis ...
In ipsa sbam spiritualium q uenit ... no manuducitur
Ex ipsa q ht aia sui mer ... intellig p mag sui ... angel
Relicta fidei in gla p magis ...
Concepta ... regulis iustitie ... recipit ... regulare ...

Effiiens ut lux.
dispones. ut boitas ocli
Deferens ut dyaphanum
Respensens ut speculum
formans ut ... solum
Congregans ut nubes
Apperiens ut mons.

Efficiens. deus q e lux ... creata
dispones. bon dispo nalis
Informans. ut gra
representans. ut creatura
Congregans ut ... ...
Apperiens ut ...

creatio dr̃ media cum eo ad q' cognoscitur ē
s' creator et creata. nichil h̄ent se q' deus et creatura.
¶ Item est medium p q' ad scenditur ad creatorem
distat ab illo gradib' finitis s' creata q' creato
bil' distat a deo gradib' infinitis. q' creatura
duplicatur numq' pueniet ad ei nobilitatem
q' p creatam no ascendit' ad di cognitionem. ¶ Cont'
sap. xiii. a magnitudine speciei et creature cognoscibilit'
poterit creator hor' uideri. Ro. i. ysydor' de summo
bono. ex pulchritudine creature circumscripte creator pulcritu
dinem suam. que circumscribi nõ pt. facit deus i
telligi. ¶ Item tñ d. sic. contingit nõ solum effectum
cognosci p causam s' et cãm p effectum. q' sicut ē cã
operans s'm suam nobilitatem et creatura effectus ē
poterit deus cognosci p creaturam. ¶ Item simile est
in a cognoscendo intelligibile s' creata sensibil' de intell'
q' p creaturam ē deuenire i cognitionem creatoris. Item
q' ille cognosci p simile s' hois creatura. ē silis deo
ul' sicut uestigium ul' sicut ymago. q' p eam
creatam contingit cognosci deum. ¶ Dic q' que dam
sic ut uestigium et ymaginem q' cum incol' cã
tura sit uestigium. q' q' non sit ymago et
quod attendatur uestigium. ¶ Ro. d'. q' q'
q' relucet cã in effectu et sapia artificis ma
nifestatur in opere. io deus qui ē artifex et cã
creature p ipsam cognoscitur. et ad h' duplex ē
ro. una ē p' conuenientiam alia p' indigentiam
p' conuenientiam. q' oīs creatura mag' ducit i
deum q' in aliq' ad p' indigentiam q' cum deus sit
q' lux. summe spual' nõ p sit cognosci i sua
spualitate ab intellectu q' nihil. indigt aia cog
scere ipm p creaturam. ¶ Ad aliud q' d'. q' cognitio crea
ture est media inuenta. d'd' q' d' ē cognoscit
creatura ul' q' ad p'prietates spales q' sunt i p
fectionis. ul' q' ad oēs gnales que sunt cōple
tionis. Sicut q'tum ad spales contrar' et p'fectio
nis aut attribuenda deo aut remouenda p' om
(sunt) nem mia creatis. s' io mõ via cognitionis. et sic co
gnoscitur deus p ablationem. Sicut cognoscitur
quo ad oēs p'fectiones sic pt esse d. sicut picta
dupl' cognoscitur. s'. sicut picta. s'. sicut yma
go. v'. aliq' uisitatur in pulcritudine creature. s'. p illa
intenditur mas. sic ip'm tñ ē via deuationis. vii.
aug. in li. d' lib. ar. ve his qui nutus tuos p
te amant et obertant in uestigiis tuis et delin
quet te ducere. Si s' io mõ p'it ē via i ad sic ē d'
cognoscendi p sup excellentiam q' oīs p'fectas
nobil' mutata deo ē attribuenda. i summo et sic p'

illud. ¶ Ad aliud q' ob quo tenebrosum mens. nõ ē
in a cognoscendo. lucem d'd' q' ē ma oculi bñ
dispositi et oculi lepp'. De oculo bñ disposito
uim ē s' nõ d' lepp'. cum nubes obtegens ul' tegit
sin sapientes luminis claritatem ē medium ut
sole sic intellectum nrõ qui se ht sicut oculus
noctue. ad manifestissima nature. ¶ Ad aliud q' a
d' distam̃ creatis. d'd' q' nõ ē d' p'portionatam
tñ ē d' p analogiam que d'r similitudinem duorum ad
duo ut inuenta et doctor ul' ymi ad unum.
ut exemplaris ad exemplatum. ¶ Ad aliud q' d' q' sp'
sunt infiniti gradus. d'd' q' gradus ascensus in deum pt
esse dupl'. aut q' ad aspectum p'fectionis et sic que
lib' creata nata ē. ducere in deum nec sic sunt
infiniti gradus. aut q'tum ad equalitatem cõ
parantis et sic ium ē q' sunt infiniti. q' bonum
creatum q'tumcumque duplicatum numq' equiparat
increato. ¶ Primus aut' gradus q' ad ascensum
ad aspectum p'fectionis ē in p'sideratione uisibilium
Secundus in p'sideratione inuisibilium ut aie ul' al
terius sub'e spual'. Tertius est ab aia i deum
q' ymago ab ipa ueritate formatur et deo
i mediate coniungitur. ¶ Ad aliud q' ultio d'r. d'
d'. uestigium et ymaginis quidam assignant
q' uestigium ē in sensibilibus ymago i spualibus s'
ista distinctio et ponit in q' uestigium ē in spu
alibus. s'. unitas ueritas bonitas in quibus
consistit uestigium s'm conditiones. immutabiles
et intelligibiles. alii dicunt q' uestigium est q' re p'se
tat s'm partem. s' ymago s'm totum s' uterum s'. nõ ual'.
q' cum deus sit simplex nõ ht representari s'm parte.
cum ium sit infinitum a nulla omnino creata q'e tan
to minus pt representari s'm totum. ¶ Et io intellectu
q' cum causa ducit magnitudinem di p modum umbre
p modum uestigii et p modum ymaginis. dicta com
munior a qua d' denoiatur conceptio. primus modus
representationis ut umbra d'r. in q' representat eleganti
i quadam elegantiam et confuse uestigium i q'dam
in elegantiam s' distinctione. ymago uero est in q'da
p'pinquitate et distinctione. ¶ Et hac differentia
colli' s'ciam ē plures conditiones in quibus attendunt
h'. Na' cum dir' unum'. q' ad p'prietates que
respiciunt deum i aliquo gñe cause s'm rones inde
terminata uestigium q' ad p'prietates q' respiciunt
deum sub rõne triplicis cause efficientis for'
et final'. sicut sunt unum uerum et bonum. ymago
q'tum ad conditiones q' respiciunt deum ut tm in
re est. s'. obiectum que sunt memoria intelligentia

ysidor'

¶ Cognoscitur deus p abla
tionem ē dicere illud ē q',
deum q' no ht limita
mutabilitates. deceptorem ḡ
h'. et sic om̄ ip'r bonorum au
ferendo q' ā ht deus dici
no pt.

Aug'

ad p̄d̄ū

et voluntas celestis coherent alie tres dicte que
ab ea ad quē vestiſt. Nā creatura ut umbra duc̄
ad cognitionem coīm ut cōia vestigium in cognitio
coīm ut appropriata. ymago ad cognitionem propriorum
ut ipā dicta. est prius ea. in quibus exprimitur. i
quia .n. oīs creatura comparatur ad deum ut ad r̄nē. et in
ratione triplicis cause. ideo oīs creatura est umbra vel vesti
gium. sed quia sola rationalis creatura comparatur ad eum ut
obiectum. sola est capax dei per cognitionem et amorem
ideo sola est ymago.

To

Tertio queritur utrum cognitio per creaturas sit hominis
quo ad omnem statum quo sit hominis quo ad primum statum
sic obicitur. Homo in statu innocentie non cognoscebat
fugere ad faciem quia sicut dicitur deum cognoscebat
per speculum. quia per vestigium quia per creaturam. Item in
homine in statu ignorantie cognitio sensibilis non erat
inprecium. sed in amminiculum cognitionis intelle
ctus. sed intelligentia cognitio p̄ quam fugis est. hec est cogn
ita quia oīs cognitio [illegible] sensibilis in ipso homine. ordina
batur ad hanc. sed cognitio dei per amminiculum sensibilium
est cognitio per creaturam quia etc. Item quia sit homines quo
ad statum beatitudinis ipsi quia bene cognoscunt eum
tamen sed non sistunt in illa sed referunt actum quo cog
scunt deum per creaturam. Item beate anime laudant
deum per creaturas sed laudare deum per creaturas est cognoscere
per creaturas. quia etc. Sed contra quod non sit hominis in
statu sic obicitur. cognitio per vestigium est cognitio per me
dium sed medius ut dicit augustinus immediate ab ipsa ve
ritate formatur. quia talis cognitio non convenit homini
nec quo ad illum statum nec quo ad alium. Item
non est recta ordo. quod aliquis perveniat in fine per me
dium magis distans. sed homo in statu erat proprius
ei deo creatis aliis creaturis. quia non conveniebat ei p
venire in cognitionem dei per alias creaturas. Item
quod non sit hominis talis cognitio quo ad statum beati
tudinis ut quia cognitio per vestigium est cognitio per ma
nuductionem sed non est cognitio perfecta. quia est excepta
quia non manet in beatis quia in ipsis evacuabitur
quod ex parte est. Item vestigium sive creatura est sic
scala ad ascendendum. vel sicut via ad perveniendum
deum. ad deum sed cum pervenitur est ad terminum non
est usus vie ultra. quia similiter cum homo sit sursum non
indiget scala. sed cognitio beatitudinis immediate
est in deum. quia non est per creaturas. Item ad intelligen
tiam predictorum notandum. quod aliud est cognoscere deum in
creatura aliud per creaturam. cognoscere deum in creatura est cog
noscere ipsius presentiam et influentiam in creatura. et hoc
quidem est viatoris semper plene. sed philosophorum p

cte ut dicit augustinus in fine libri. de trinitate quia recte expresse invenitur
quia ... est .o. in omnibus ... cognoscere autem
deum per creaturam est elevari a cognitione creature ad cog
nitionem dei. quasi per scalam mediam et hoc est proprie viatoris
sicut dicit Bernardus in v. de consideratione ad eugenium. aliter autem convenit homini
in statu nature instituti et in natura lapse. quia in statu
primo cognoscebat deum per creaturam tamquam per speculum
clarum sed post lapsum cognovit tamquam per speculum in
enigmate. sicut dicit apostolus i. corinthiorum. xiii. quod obnubilatum
est lapso et depravatum est. Item ad primum quod obicitur de sta
tu innocentie. dicendum quod licet tunc esset beatus non est
cognoscere per creaturas sed potius mediantibus et ipsis quia in
tendit pro parte contrarium. non pro parte sed per quod cogno
scitur ab eis mediantibus. Item ad secundum quod obicitur de statu
ignorantie quia mens immediate formatur et tamen dicitur
quod est medium scilicet dispositionis et efficientiae. et per me
dio dicitur intelligentia quod dicit augustinus. sed de hoc in quantum de est medii
efficientie. et obiectum ipsi mens ... ubi dicit augustinus quod pluri
quorum opinio erat quod mens non coniungitur per imme
diate sed mediante aliqua intelligentia. Item ad secundum quod ob
quod non erat recta ordo. dicendum quod duplex potest considerari homo
eius in se vel extra. primo modo non pervenit per creaturas ad se
ipsum. sed cum est sic per cognitionem creature intelligit
in se et elevatur supra se. vel dicendum quod aliae creature possunt
considerari ut res vel ut signa primo modo sunt infe
riores homine. secundo modo sunt media inter deum et ...
sunt in via non tamen quod ille non pervenit sed per
illas perveniat homo ad deum ut prius relictis.

Q

Quarto et ultimo queritur quod sit de deo cognoscibile
per creaturas et dicit apostolus quod sempiterna eius et divinitas et
quod unum per creaturas possit cognosci per philosophos et
videtur quod sic quia philosophi non habuerunt cognitionem de deo nisi
per creaturas et cognoverunt trinitatem quia etc. minor
patet per augustinum de civitate dei. philosophi expresse dixerunt et plura
in qua est cognitio trinitatis. Item magi deficie
runt in tertio signo. exodi viii. et exponitur quod deficit
in cognitione tertie persone. aut quia est ad propria aut est
ad appropriata. non est ad appropriata quia bonitas manife
nobis relucet in creaturis quia est ad propria. quia taliter dicu
ntur se cognovisse. Item homo in ... videtur per creaturas quia
vestigium cum dicat distinctionem est in cognoscendo
deum. distinctionem sive indistinctionem sed non est in deo ni
si distinctio personarum quia per vestigium potuerunt cognoscere
distinctionem personarum. Item per ymaginem est cognitio
trinitatis quia ad ordinem distinctionum et equalitatem
sed cognitio per ymaginem est cognitio per creaturas quia per creatu
ram potuerunt cognoscere trinitatem. Item dif
ficilior est cognitio ... ea ... quam cognitio

N

Naturalis
...
...

a pruz

create

quod cognitio pluralitatis personarum quia illa non capitur nisi a magnis et subtilibus. Sed ad capiendum animalibus et insipientibus que supponunt per proprietates creaturarum invisibiles pueriter ad invisibiles multo fortius ad cognoscendum personas esse plures. Et hoc est quod dicit Sap. xiij. Si non tamen potuerunt scire ut possent seculum extimare quomodo non huius dominum facilius invenerunt. ¶ Contra. Cognitio trinitatis est cognitio fidei et fides que sunt supra rationem et que sunt supra rationem non possunt cognosci per creaturas. ergo etc. ¶ Item non est nisi duobus modis devenire in cognitionem per creaturam aut assimilando quod est in creatura simile vel removendo sed trinitas non cognoscitur per remotionem sed per positionem sed in nulla creatura invenitur pluralitas suppositorum cum unitate essentie ergo etc. ¶ Item lex scripta est super legem nature sive liber sacre scripture super librum mundane creature. similiter [illegible] per sacram scripturam venit in cognitionem pluralitatis personarum. ergo multo minus per librum mundane creature. ¶ Tertio dicendum quod pluralitas personarum cum unitate essentie est praeter ordinem nature. solum cum simile nec reperitur in creatura nec potest reperiri nec probabiliter cogitari. Ideo nullo modo trinitas personarum est cognoscibilis per creaturam [illegible] in creaturis sed non habent omnino simile. habent tamen aliquo modo quod convenitur simile in creatura. Unde dicunt quod philosophi numquam per rationem cognoverunt personarum trinitatem nec etiam pluralitatem nisi habentes aliquod lumen fidei sicut habuit aliquis [illegible]. Unde qui diceret aut legeret sunt pro intelligentes aut fidei radio illustrati ad trinitatis appropriatorum scilicet [illegible] unitatis et bonitatis et hanc cognoverunt quod habent simile. ¶ Ad primum ergo quod per [illegible] philosophi cognoverunt trinitatem dicendum quod primum est quod [illegible] et per alia venerunt in cognitionem appropriatorum creaturarum non in cognitionem utriusque trinitatis. ¶ Ad secundum quod obicitur de tertio signo. dicendum quod sapientes non dicuntur defecisse in tertio signo quia [illegible] fecerunt [illegible] cognitionem [illegible] potissimum bonitatis [illegible]. ¶ Ad aliud dicendum quod vestigium [illegible] constitutis [illegible] essentialium et huiusmodi [illegible] trinitatis appropriatorum non [illegible] sive personarum. ¶ Ad aliud quod obicitur de ymagine. dicendum quod est cognoscere [illegible] filius quod est et cognitio ista est [illegible] ut [illegible] quod ymago et cognitio ista est soli fidei. ¶ Ad ultimum quod obicitur quod difficile est cognoscere mundum dicendum quod [illegible] intelligitur supposito [illegible] simpliciter ad [illegible] [illegible] disponetur [illegible] ad [illegible] quod acquiritur cognitionem philosophie. intellectus tamen [illegible]

plus scilicet in cognitionem [illegible] quod tamen quia illa supra rationem [illegible] et ideo indigent nova elevatione ut possit cognoscere per infusionem.

In parte ista sunt dubia contra [illegible] illas quas ponit magister. [illegible] plana et [illegible] quia videntur omnes ille non valere vel dubium supponere. Primo ideo [illegible] qui potest quod nulla alia creatura potest est supra omnem creaturam sed qui fecit mundum ipsum fecit quod nulla potest creatura. ergo non est creatura. sed supra omnem creaturam et incepit hoc. id est sic ait Ambrosius ut deus etc. [illegible] supponit dupliciter dubium [illegible] quod unus dicit ille sit deus et quod creatura non potest ipsum facere. quorum utrumque est valde dubium. Secunda ratio est sed qui fecit corporalia et spiritualia mutabilia est super omnia corporalia et mutabilia ergo est spirituale et immutabile. hec similiter videtur supponere dubium quod deus fecit hec. et iterum non sequitur ex hoc quod fecit mutabilia quod sit immutabilis immo potius videtur sequi oppositum scilicet quod sit mutabilis. ¶ Tertia ratio est sed qui fecit bona et meliora est optimus. sed deus fecit corporalia que sunt bona et spiritualia que sunt meliora. ergo deus est optimus. sed similiter ideo videtur nulla hic apparentia quia est simile quod artifex qui facit bona et meliora est optimus quod falsum est. ¶ Quarta ratio est qui fecit pulchra et pulchriora est ipsa pulchritudo sive speciosus et hec speciosissimus. sed invenimus corporalia esse speciosa et spiritualia et speciosiora. ergo qui fecit hec est speciosissimus. Similiter videtur quod nec ratio praedicta valeat propter praedictam instantiam. ¶ Item queritur de [illegible] istarum rationum et quo distinguitur [illegible] sicut dicunt aliqui. quod sunt iiij. [illegible] iiij. genera causarum [illegible] quod genus cause non cadit [illegible]. Si dicas quod [illegible] iiij. [illegible] cognoscenda [illegible] ablationis et excellentie. ¶ Tertio dicendum quod [illegible] ille rationes ad hoc ut plurimum [illegible] supponunt aliquod [illegible] supponit quod productio [illegible] de nichilo non potest esse nisi a [illegible] infinita. hec suppositio [illegible] sit nullam creaturam infinitam habere potentiam sed quod actus productionis [illegible] de nichilo sit ei qui est super omnem creaturam et [illegible] cognoscitur deus [illegible]. In aliis [illegible] supponit [illegible] sicut in tota philosophia supponitur [illegible] in causis et ideo esse mutabile reducitur ad immutabile quod immutabile [illegible] ingenite efficientis [illegible]

i mouente nō moto. q̄ eni q̄ mouet ab
a°. mouetur. silr bonū q̄ meli reducitur
ad optimū q̄ nō ē stat ingiē finis n̄
in ꝓpo. silr pulc pulc ad pulcerrimū q̄
nō est status ingiē spēi q̄ forme nisi in
eo q̄ ē ipa spēs ꝑ centias. ¶ Ad i° q̄ queri
de distinctoe bonū ex c̄ius p°. Rō. nō n̄.
plur distingui. pn̄s q̄ cā tn̄ nec pn̄s
mēs cognoscendi tn̄. S̄ pn̄s utrumq3. p̄. n.
id sumitur ꝑ rōne ee alie sumitur pn̄s ip
tn̄ eē excellentie q̄ osidant ordinē q̄ di
stinguitur sz ordinē. in triplici gn̄e cause
efficientis. siue mouentis siue finientis q̄ exē
plaris. ¶ Ad q̄ dr q̄ ꝑa dicit magr. exe
ꝑ eminentie intellr de tota causa cui n̄ eni malis
effectus. eius ꝑ actus q̄ efficacia ē eius ꝑ
q̄. silr de hoc q̄ dic. ex magnitudine eius opera
mich. n. mali. fere mag ꝑ ē eius. ut p° fa
cere oia. ¶ Rō ad hoc dicit aliqui q̄ tm̄ est
quedam ꝑsuasio ꝑ signū nata arguminta
Viaz. n. q̄ opera et eternitas. eui sic ī fine
nō ꝑsuit sufficientr ꝓbari ꝑ centias que sunt
finite. ¶ Alr tn̄ pōt d. q̄ quamuis nō sequi
in quolibet efficiente. tn̄ necio sequitur i effi
ciente siue ꝑ eminentie prio. ipsū n. ē q̄ cā ti
bas ē q̄ magnū ee q̄ hec totū ab aliquo q
nō ꝑsit. in toto q̄ quia est ī hoc toto q̄ ī qualit.
Similr sicut primum ꝑ eminens. ē omino in
actu q̄ nich inpō. q̄ si hoc ē ꝑ sufficiente diuine
ad infinitum ipm ē actu infinitum diuinitate
q̄ eius. ¶ Ad q̄ dr q̄ d. q̄ ait diuina
ꝯdita sunt unitate quadā ille ꝯdunt q̄
spē q̄ ordine. De. n. prio de ceplin. q̄ sibi
est hinia ꝯdita sunt. tunc hn̄t unitatē
ordinē q̄ spē q̄ sic de aliis. uñ sic stare te
aliqua ꝯdita sunt que h̄ nō hn̄t. ¶ Ad
ut male enūiat. q̄ aug. ponit trinitatē i
mod ordine q̄ spē q̄ h̄ alia. unitatē ue
ritatē q̄ bonitatē. q̄r ꝑ d̄ diuisis modis
enūiandi. uñ ueniant. ¶ Rō. ad hoc di
cit aliqui q̄ hec intellr de creaturis ꝑfectis
ul' si d̄ h̄ oibus q̄ tamen illa tria nō dicunt ꝯdi
tiones inter cāta. s3 in exemplari iocato ꝑt
tū dici. q̄ i prius inuenitur q̄ gn̄alibus ē
reflexio. q̄ id stercus n ē ulr ꝑ creatis. ¶ Ad
e. q̄ q̄ d̄ enūiatē illorū triū q̄ nō inueni
ꝯueniēs. d̄ q̄ res cāta hr triplicē ꝯsidaciō
aut ī se aut i ꝯpatiōe ad alias cāturas

aut i ꝯpatiōe ad ꝑm cāu q̄ h̄ oēs hec inde ꝯuig
itur trinitatē duplr. Sz. n. ꝯsideratur
q̄tū in se ul' ꝯpa ad se. h̄ ē aut q̄tū ad sbm
pn̄s q̄ sic ē illa trinitas. m̄ forma q̄ q̄
ponitur in libro de regulis fidei. aut q̄tū
ad hituidines q̄ sic ē illa. sap. xi. d. in nūo
ponde q̄ mēsura disposuisti. In nūo. n. intellr
ꝯparacio distinctio. In pondere ꝓpa ipsorū incli
natio. In mēsura eorū adinuicē ꝓportio. ¶ Ad
si ꝯsideratur una cāta in ꝯpatiōe ad alias
cāturas h̄ pt ee q̄ in q̄tū agit actiōe nāli.
q̄ sic sumitur illa trinitas dyo. ubi ut. q̄ ꝓpo
aut in q̄tū in q̄tū ag actiōe spūali q̄ sic
illa aug. d. lxxxiii. q. xviii. q̄ ꝯstat q̄ ꝯ
gruit q̄ discernitur q̄ ultimū refertur ad
aīaz. Si aūt ꝯsideratur in ꝯpatiōe ad deū h̄
pt ee duplr. q̄ in q̄tū refertur tm̄ q̄ sic
est illa mē. spēs q̄ ordo. q̄ in q̄tū refertur
q̄ assimilatur q̄ sic ē illa unitas uitas q̄ boni
tas. q̄. ꝑ uestigium actiōe in ꝯpatiōe ad deū
ꝓprie ideo in his ultimis ꝯditionibus ꝓpe acci
uestigium q̄ q̄ magna ē inter istas ꝯpatiōes
ꝯuenientia id magis insistit h̄ adinuicē ꝑ
multi ꝯuenientiā q̄ correspondentiā q̄ unitas
ꝯuenit nō qui respicit deū ut cā efficien
tē. unitas spēi que respicit ipm ut exempla
bonitas ordini que respicit ipm ut finē.
¶ Ad q̄ dr q̄ appropriatur filio unitati dicens ꝑ
fectissima pulcritudo. intellr filius. unitas pa
tris. s3 d̄ aug. in soliloquiis. unitas ē id q̄ ē.
s3 eius in illi ꝑsone appropriatur q̄ nec unitas
¶ Ad ut male appropriat ordine spūi. s3 q̄ i ꝑte
dici ca. d. q̄ ex ordine intellr sapientia. s3 sapia
appropriatur filio q̄ ordo. ¶ Rō. d. q̄ unitas
pōt duplr ꝯsiderari sicut q̄ color. Nā uno
mō color ꝯsideratur ꝑ id ī quo ē. q̄ sic diffinit
ab ali. d̄ sensu q̄ sensato. color ē extremitas ꝑ
spicui in corpe terminato. alio m̄ i ꝯpatiōe
ad uisum q̄m mouet q̄ sic diffinitur i li. d̄ aīa
color ē motiuum uisus. ꝑ actum lucidi. Silr
ueritas pt ꝯsiderari ī ꝯpatiōe ad id in quo ē
q̄ sic uni ē id q̄ ē. a. mō ꝑ ꝯpatiōe ad intelle
ctū q̄m mouet. q̄ sic unitas ut dicit phs. i so. a
methi. ē finis intellr speculatiui. ꝑ primum
mod. d. ansel. unitas patris ē essentia prius
q̄ ad s' mod. d. ylar. q̄ unitas ē declaratiui
ee. q̄ q̄m filius ē ꝑcedit ut uerbum cui appropriatur
rō declarandi. id appropriat ei rō exemplaris q̄

prius ideo puritas quam ad [illegible] nos virtutis ipse ac
accipit primo. ¶ Ad iiii quod obicitur de ordine. dicendum quod est
ordo in continuo et hic apparatur capite et cor
de [illegible] intime et hic apparatur totum et sic patet quod non
est continuitas.

Nunc vero ad eam particulam disputationis que est
ad intelligentiam istius partis sciendum. primitus distinc
tio dicta posita est supra quam ad patrem assignantur ymagi
nis. que est per memoriam intelligentiam et voluntatem. [illegible]
queritur. Primo utrum in hiis tribus attendatur ratio
ymaginis. ¶ Secundum est de comparatione istarum ad [illegible]
¶ Tertium est de comparatione earum ad animam. utrum [illegible]
ad in omnibus simul sit. utrum ad rationem ymaginis requira
tur explicita conformatio in distinctione. sed distinctio
in actibus attenditur [illegible] quare in
ymagine [illegible] actibus quam [illegible]. ¶ Item
ratio ymaginis consistit in perfecta capacitate quia sicut
Augustinus eo est mens ymago. quo capax est et
particeps dei. sed deus non capitur ab anima plene
nisi ametur nec amatur nisi intelligitur
nec intelligitur nisi presens ad animam habeatur. sed hoc est
per notitiam sive per intelligentiam. item per memoriam ergo etc.

¶ Item notitia sive intelligentia appropriatur filio et
voluntas spiritui sancto. ergo aut trinitatis [illegible] diminuta sit
assignatio ymaginis. aut necesse est ponere potentiam
[illegible]. Contra ad esse ymaginis requiritur represen
tatio in distinctione originis sed [illegible] in istis
potentiis non est talis distinctio. quia simul sunt in anima
create. nec una est ab alia nec una est per aliam ergo
in istis non est reperire rationem ymaginis. ¶ Item y
mago est representatio sive expressior dispositio [illegible]
iste tres potentie sunt intime ipsi anime. ergo in ipsis
non est ratio ymaginis. ¶ Item quod spiritualis memoria
non sit de ratione ymaginis. videtur quia ymago
cum sit anime rationalis et in potentia rationali sit ipsa
memoria [illegible] plus est sensibilis quia est in brutis
[illegible] reminiscentia quia reminiscentia
non est in brutis. ergo videtur quod memoria non pertinet
ad ymaginem. ¶ Preterea memoria sit sensibi
lis. [illegible] quia est acceptio plus de pre
teritis. sed ymago abstrahit a conditionibus sensibilibus et
temporibus. ergo etc. ¶ Item ymago attenditur [illegible]
[illegible] ymaginem reformationis. sive
similitudinis. sed ymago illa consistit [illegible]
[illegible] que nulla est in memoria. ergo etc.

¶ Item quod voluntas non sit de integritate yma
ginis videtur. quia dicit [illegible] de anima. et spiritu ymago
est in potentia [illegible] est in potentia diligendi [illegible]

sed voluntas non pertinet ad potentiam cognitivam ergo
etc. ¶ Item omnis potentia que est de ymagine debet equa
lis esse. quia ad rationem ymaginis requiritur equa
litas. sed voluntas non equatur aliis quia multa
intelligimus. que non volumus ergo etc. ¶ Si
dicas quod non attenditur equalitas respectu
obiectorum sed respectu actuum. ut sit sensus quotiens intelli
go volo me intelligere. adhuc non est verum quia
multorum meminimus que nollemus meminisse. ¶ Respon
deo quod sicut dicit Augustinus et magister tractat ymago atten
ditur in hiis tribus potentiis tamquam in comparatione ad
unitatem essentie et pluralitatem actuum. in quibus
est distinctio et ordo et origo unius ab altero per mo
dum [illegible] dispositionis. nam [illegible] spiritus disponit
ad intelligendum. et intelligentia ad amandum sicut
intelligere est bonum et per hoc patet solutio ad primum quod obicitur. Istas
potentias non est distinctio per originem ergo etc.
Ad iium quod obicitur quod ymago attenditur sed melior
dispositionem. dicendum quod est ymago [illegible]
et [illegible] quod offert se cogitationi [illegible] ymagi
nem representata sive expressiorem dispositionem est tamen y
mago [illegible] spiritualis que est intima. cum [illegible]
que [illegible] ad intima
et habitus ymaginem representat quantum ad inti
mas dispositiones. ¶ Ad iii quod obicitur quod memoria est sen
sibilis. dicendum quod memoria accipitur tripliciter uno modo
ut est receptiva et retentiva sensibilium et preteritorum
[illegible] sive intelligibilium et isto modo pertinet est
receptiva specierum abstrahendo [illegible] temporis ut pu
ta specierum innatarum. et hoc ratio non est per ymaginem
[illegible] dicit Augustinus primus duobus [illegible]
modis [illegible] memoria sequitur sensum. [illegible] in
sequitur ipsam intelligentiam et voluntatem. [illegible]
non [illegible] pars. ¶ Ad aliud quod obicitur quod
memoria non reformatur et quod ad statum [illegible]
et quod ad [illegible] [illegible]
Augustinus super [illegible] verbum [illegible] diligentium
[illegible] intellectum sine errore [illegible]
anima. i. voluntas sine [illegible] [illegible] me
moria sine oblivione. [illegible] statu reformationis quod ad
[illegible] dicit quod deus est futurus intellectus
plenitudo lucis. voluntati multitudo pacis
[illegible] memorie [illegible] eternitatis nec est [illegible]
memoria [illegible] sit prima reformetur.
[illegible] ultima. quia ordo reformationis [illegible]
[illegible] appositionem. ordo autem informationis [illegible]
[illegible] [illegible] incipit [illegible]
incipit [illegible]. ¶ Ad [illegible] quod obicitur quod ymago est in potentia
[illegible] memoria.

memoria dicitur respectu preteriti [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] memoria intelligentia
et voluntas. [illegible]
[illegible]

cogitationis de qua similitudo dicitur quod genitum est et id dicitur esse per appropriationem in notitia sive in dilectione. ymago vero non dicit genitum et id dicitur esse in ipso cogitationis vel aliter de ymagine que in filio est perfecta ymago. et filio appropriatur intelligentia que est in ipso cogitatione, ideo dicitur ymago esse in ipso cogitationis. Ad id quod obicitur voluntas non equatur intelligentie, dicendum quod voluntas potest accipi ad velle et nolle quorum utrumque est actus voluntatis, et sic bene equatur. sed quod dicitur utrumque esse actum sicut dicit Augustinus et habetur infra quod voluntas capitur [illegible] quicquid recordamur vel intelligimus in facultate voluntatis accipimus ad eligendum vel ad respuendum, et iste est secundus actus eius voluntatis, sed si actu specialiter qui est velle tantum non equatur et [illegible] oppositum. quod tamen sic velle non comprehendo totam voluntatem, sic meminisse totam memoriam et intelligere totam intelligentiam.

Secundo queritur de potentiis in comparatione ad obiectum increatum, attenditur ymago in eis per comparationem ipsarum ad deum, et quod sic videtur. anima est ymago quia capax dei et particeps esse potest ut dicit Augustinus xiiii de trinitate. sed capax est per potentiam superiorem. ergo et cetera. Item mens est ymago illius quo nihil melius est in querendo et inveniendo quo mens nostra nihil melius habet sed habet superior pars. ergo et cetera. Item hic videtur quod ymago dicitur eo quod ducit in principium. ergo cum id sit deus non attenditur ymago in hiis potentiis nisi secundum quod ducunt in deum, sed per has potentias [illegible] ducunt in deum dum per eas convertitur in eum. ergo et cetera. Item deus est obiectum ultimum trium potentiarum in quibus consistit ymago trinitatis. ergo cum idem sit obiectum utriusque ymaginis quarum una est creationis altera recreationis, sive est obiectum unius et alterius et recreationis. Contra Augustinus ix de trinitate assignat ymaginem in mente notitia et amore secundum quod anima meminit sui intelligit se diligit se. ergo videtur quod ymago attenditur per comparationem sui ad se. Item Augustinus xii de trinitate c. iiii est in [illegible] mentis nostre generatio trinitatis in tota generatione non separantes actionem temporalium ad contemplationem eternorum ut trinitas ad id cum generatione. ergo trinitas ymaginis attenditur secundum actionem temporalium et ita per comparationem sui ad inferiora. Item secundum quod anima convertitur sub inferiora vel supra se est equalitas et ordo et congruentia, omnia que exiguntur ad rationem ymaginis. Item ymago est in reprobis ad animam sic et illa est qui nullo modo possunt reverti ut sunt dampnati. ergo ymago in ymaginis non attenditur per comparationem conversionis ad deum. Item necesse est quod ad perfectam rationem ymaginis

est causalis et cogitationis sive dicitur et cetera. nam [illegible] patrem et filium representat sed in [illegible] non est talis [illegible] ergo et cetera. Item ad intelligentiam [illegible] ymaginis [illegible] ymago attenditur secundum expressam conformitatem ad ymaginatum, sed quod illud quod conformatur ymagini quo omnis conformetur ymaginato. et qui [illegible] ymaginem patris per [illegible] et patris. quod anima secundum has potentias conformis redditur hiis ad que convertitur sive secundum cognitionem sive secundum amorem. quando igitur anima convertitur ad deum sibi conformatur et ymago attenditur secundum conformitatem. ideo ymago consistit in hiis potentiis secundum quod habent obiectum deum. Et rursus quia anima est ymago dei et quod convertitur ymagini et ymaginato, ideo anima secundum quod convertitur supra se non [illegible] ad conformitatem et ideo ymago consistit in hiis potentiis secundum quod habent animam pro obiecto. sed cum convertitur ad creaturas inferiores illis conformatur in quibus non est ymago dei sed vestigium. ideo secundum potentie anime secundum quod habent inferiora pro obiecto [illegible] ymaginis quia [illegible] ad conformitatem expressam. licet itaque in hiis potentiis secundum quod convertuntur ad inferiora sit reperire trinitatem et aliquam conformitatem similem et in potentiis sensibilibus sicut dicit Augustinus, quia tamen deficiunt ab expressa conformitate non reperitur ibi ymago, licet sit ymago sed ut [illegible] ymaginis excludat. Ad quod [illegible] trinitatem in anima tota querit in superiori et inferiori parte mentis et in sensu et hoc est quod dicit nulla [illegible] trinitatem in tota [illegible] ymaginem. Ad Augustinus x de trinitate c. iiii [illegible] in inferiori parte mentis invenitur trinitas [illegible] ymago tamen invenitur non [illegible] est quod ymago consistit in hiis potentiis secundum quod ad animam convertuntur [illegible] ut ostendit per totum secundum quod convertuntur ad deum. Ad Augustinus hiis duobus modis assignat ymaginem: prima est in mente notitia et amore secundum quod mens novit et amat se; secunda est in memoria et intelligentia et voluntate, et in fine libri ostendit completissimam rationem ymaginis esse in comparatione ad deum. Ex hiis patet ad primum et secundum et tertium. quod [illegible] est. Similiter [illegible] quod in inferiori parte sit trinitas et etiam quod conformitas, sed [illegible] soluta sunt quia non est expressa. Ad quartum dicendum [illegible] quod non dicitur ymago in hiis potentiis sed [illegible] actualem sed habitualem quamvis reliquo potentias sic [illegible] in hiis [illegible] Ad v quod obicitur quod [illegible] est in ymagine causalis et congruum ad equalitatem dicendum quod non [illegible] ad

eorum cognoscitiua adequatur ei ad esse. sed sub ratione
cognoscibilis unum tamen est cognitiua intelligentia que re-
peritur amor. quod autem simpliciter adequatur non oportet.
adequatur tamen quia anima conuertitur super se. ad y-
maginis. quo ad quod est in conuersione. ad actum
plus. quo ad quod in conuersione anime super se. in conuersi-
one ad actum est plus quia plus habet de ratione uenustatis
et conformitatis. in conuersione ad se. plus habet de ratione
consubstantialitatis et equalitatis

Tertio loco quaeritur de operatione istarum potentiarum ad animam siue
ad substantiam. utrum indistincte. idem mens tria cum anima
et quod sic Augustinus dicit x. de trinitate. hec tria memoria in-
telligentia et uoluntas quoniam sunt una mens una uita. una
essentia hec per hoc una substantia. ¶ Item super cantica
tria quedam in anima uidentur memoriam intelligentiam
et uoluntatem et hec tria ipsa. Similiter quod hoc dicit per eum
hoc non est quod Augustinus de spiritu et anima dicit quod anima est quedam sua
ut potentie et quedam sua non ut uirtutes. quod si
per eum esset tantum uerum per hoc dicit. ¶ Item hoc ipsum uidetur
uelle dicere philosophus quia idem dicit esse principium essendi et operan-
di. quod cum principium essendi sit ipsa forma substantialis
principium operandi erit ipsa. sed principium o-
perandi est potentia. ergo potentia est principium essendi sed non est principium
essendi nisi forma substantialis in homine. quod potentia et forma substantialis
sunt idem in substantia. ¶ Item res de mundo preciosa est tan-
tum per omnia simplicitate. sic anima secundum simplicitatem. sed potentia in
per forma suscipiendam non differt per essentiam
ab ipsa quod similiter uidetur quod potentia anime. probo. si non per essenti-
am differret aut esset substantia aut accidens non accidens
quia accidens omnem formam. et esset actiuus. si substantia aut ge-
nus aut forma. si differret illi esset materia capax
¶ Item forma actualis non est simplicior forma substantiali. sed potentia operan-
di non differt a forma actiua ut potentia calefaciendi
non differt per essentiam a caliditate nec potentia illuminandi
ab ipsa luce quod similiter uidetur quod nec potentia anime ab ipsa anima
¶ Item que actiua nulli accidentale est substantiale. sed potentie ille sunt
substantiales. quod anime non sunt accidentia quod sunt substantia con-
stat quod non accidentia quia anima. probo minor quia anima irrationalis
sensibilis et uegetabilis in homine dicuntur substantie
stantia. sed potentie. quod constat quod in homine dicit. uegetatiue
simile tale accepimus a potentia. sed hec dicit sunt sub-
stantiales quod et potentie. quod et cetera. Contra Augustinus xv de trinitate assignat
differentiam ymaginis create ad trinitatem illam. quia in trinitate
quia in illa trinitate est hec tres idem quod persona. hec autem
hominis non est idem quod persona. quod si anima habet tres potentias quod
essentialiter non est idem. ¶ Item Damascenus dicit quod in quibus eadem
differunt et eadem uirtus et operatio quod si anima diffe-
runt substantia et potentie. Item Boetius in quibus eadem dif-
ferunt quo est et quod est. sine quo est et esse. quod sim-
plicio multo forti quod potentie et quod potentie. ¶ Item idem
dicit quecumque differunt genere differunt essentia et u-
num de alio non predicatur essentialiter. sed potentia et anima sunt
huius quia anima est in genere substantie. sed potentie sunt in specie
qualitatis. scilicet naturalis potentie uel impotentie. quod et cetera. Item
illa quorum unum est cum altero differunt essentialiter
et substantialiter. sed uisus egreditur substantiam quia operatur in obiectum
quod est extra sed ipse est. quod operatur ubi non est. sic ut
est ubi operatur et operatur extra substantiam cuius quod egredi-
tur substantiam. quod et cetera. ¶ Item ad hoc est aliquid. quia si ea-
dem essent per essentiam anima et potentie. quod unum non mul-
tiplicaretur nisi per multiplicationem alterius. quod
si est una tamen sit anima habet tamen unam potentiam sed hec
est falsum. quod et cetera. ¶ Ideo ad predictorum intelligentiam. notandum
est quod potentia uel differentia duplex. uno modo potest dici modus
existendi uel potentie in substantia. secundum quod dicitur substantiam faci-
le uel difficile ad aliquid agendum. et sic uel potentia dicitur mo-
dus qualitatis et est equaliter in secunda specie qualitatis
ut puta cum dicimus cursor et pugillator quorum utrumque
dicit facilitatem que consequitur modus existen-
di potentie gradiendi uel resistendi. siue
agendi in substantia. alio modo potentia uel differentia potentia talis egredi-
ens a substantia. et hec potest esse duplex. Nam aliqua poten-
tia egreditur a substantia cum accidente. ut potentia calefa-
ciendi. ignis enim per suam substantiam non calefaciat
sine caliditate. et hec potentia non est alterius generis quam
sit qualitas. a qua egreditur. nam potentia calefaciendi
est in eodem genere cum caliditate. alio modo dicitur uel
potentia qualitas egreditur a substantia et immediate sicut
potentia generandi. quod ad inducendum ultime forme
et hec quidem non alterius generis cum substantia sed reducitur
ad genus substantie. tamquam substantialis differentia. Primus modus in-
telligitur in potentiis anime. Nam uno modo conuenit
nominare potentias anime secundum primum modum ut di-
cunt facilitatem quem dicit modus potentie existendi in
substantia sicut ingeniositas et tarditas. et hec quidem
sunt in secunda specie qualitatis. Alio modo conuenit nominare potentias
prout dicunt ordinem substantie ad actum qui est medi-
ante aliquo accidentali. ut potentia sentiendi que est in anima est
hoc habitu simili et hec est in eodem genere in quo est sensibi-
lis ut in tertia specie qualitatis. Tertio modo nominantur potentie anime
ut immediate egrediuntur a substantia ut per hec tria
memoriam intelligentiam et uoluntatem et hec propter quod
accidit cuilibet intellectui quod anima sit substantia
spiritualis hoc ipso quod est sibi presens. et sui conuicta
habet potentiam ad memorandum et intelligendum et diligendum se. Vnde et
potentie sunt anime consubstantiales. et sunt in eodem genere.

productionem in quo est anima [illegible] quando egreditur
ab anima. potentia non se habet per modum egredientis non sint
in eodem ordine potentiarum nec tamen adeo differunt ut sint
alterius generis sicut illud in eodem genere per reductionem. exemplum
sit manifestum exemplum dant. et similitudine.
est. nam res non habet tantam proprietatem cum sua
similitudine ut sit unum numero. nec tamen diversi
tate ut differant numero similitudo. nam [illegible]
distat a [illegible] ut [illegible] differt ab eo et
similitudo tamen in eodem genere est per reductionem cum eo
cuius est similitudo quia non egreditur id differt sed
non transit in aliud genus et loquor de similitudine. secundum modum
similitudinis non intentionis .i. prout albedo exit
et non recedit ut splendor. aliter [illegible] exsist
unt plurimis. quia anima non est sue potentie per essen[tiam]

¶ Ad illud quod obicitur in IX de Trinitate Aug. et V. quia anima est sue
potentie. dico quod non est in principio actus sicut
nec etiam per essentiam. sed substantialiter vel essentialiter. propter quod
notandum quod essentiale dicitur IIII modis. primo modo essentia
le dicitur quod dicit rei essentiam tamen sicut species singu
lis. secundo modo dicitur essentiale quod est de essentia et constituunt
esse rei ut materia et forma. tertio modo dicitur essentiale sine
quo res non potest esse. nec potest intelligi esse ut sunt
illa in quibus attenditur vestigium. ut u
nitas veritas bonitas. quarto modo dicitur essentiale
sine quo res non potest cogitari habere perfectum esse
ut sunt potentie in anima in quibus attenditur yma
go et hec est minimo modo essentiale sive essentiale
tamen non transit in aliud genus. ideo anima non dicitur sue potentie.

¶ Ad primum quod obicitur quod ita est principium essendi et opera
di. dico quod verum est de principio remoto sed de
primo est impossibile. nam si sic omnino esset primum et
idem esset essendi et operandi. similiter si ita esset principium
primum cum res semper habeat esse semper haberet operari quia
quod forma dicitur primum et immediatum principium essendi
potentia vero primum et immediatum principium operandi.
propter quod impossibile est esse omnino idem. ad id quod obicitur de potentia materie. dico
quod materia non est sua potentia per essentiam quia non est
ipsa ordinatio ad formam est tamen ipsa potentia materie essentialis
ipsi materie sicut potentia activa ipsi substantie et magis quod
elongatur substantia materie [illegible] quam potentia activa a substantia
quoniam potentia materie est potentia passiva que dicit ordinem
ad aliud cum privatione. sed potentia activa dicit ordinem
cum perfectione et ideo magis addit potentia materie super materiam quam
potentia activa super substantiam et hinc est quod non ita distingui
tur diverse potentie in creaturis materialibus sicut in creatis substantia.

¶ Ad ultimum quod obicitur de forma accidentali. dico quod forma accidenta
lis non est sua potentia nam potentia est eius quod influit in aliud.

actum potentia illa non tamen addit quod potentia forme accidentalis
dicit ordinationem ad actum. sed non sufficienter per se sed
per virtutem substantie. sicut enim actus non est per se ita nec habet
virtutem operandi per se sed per virtutem substantie et ideo propter.

¶ Illud vero quod querit ultimo. dico quod est quod [illegible] non sint actus legi
timi argumentum non valet. quia fortassis totale sensi
bile vegetabile non accipiuntur a potentiis sed
a diversis naturis receptis in anima a diversis naturis.

¶ Illud autem argumentum quod tantum est ad oppositum quia
distinguntur. quia sunt in diversis generibus solutum est per
[illegible] quia non sunt in diversis generibus sed in eodem per reduc
tionem.

Consequenter est quod de secunda assignatione ymaginis. per
mentem notitiam et amorem. et circa hanc queruntur
tria. primum est distinctio absolute. utrum in illis ym
mago attendatur in istis ut in potentiis aut
in habitibus aut in potentiis et habitibus simul aut in substantia
et habitibus. Secundum est distinctio in comparatione ad invicem
tertium ut [illegible] ymaginis dicatur vero
in cogitatione trinitatis. quantum ad primum. ¶ Circa primum sic pro
ceditur. [illegible] in hiis ut in potentiis attendatur
ymago. quia prima assignatio fuit in potentiis
ergo si hec esset in potentiis non esset nisi inculcatio
verborum per noticiam et amorem [illegible]
[illegible] dicitur potentia. [illegible]
[illegible] ¶ Item quod non differt habitus. quia [illegible]
ymagine assignatur et [illegible] mens novit
se diligit se. sed nullus habitus est nosse nec a
mare ergo etc. ¶ Item similiter [illegible] mens quam
proprio habitu sicut [illegible] memorie de quo magis
videtur non est aliud [illegible]. sed actus habitus est
meminisse non aliud. sed Aug. assignat tamen hoc ac
tus scilicet nosse et amare ergo etc. Item quod non in potenti
is et habitibus cum [illegible] sunt tres et habitus tres
tunc non esset trinitas sed senarius. Item quero per quam potest
stat in mens aut enim stat [illegible] aut [illegible]
[illegible] non est ibi trinitas. si [illegible]
tunc non est ibi quaternitas cum duo sint habitus. si
[illegible] hec [illegible] duo actus. nosse et a
mare ergo non [illegible] habitus et potentie simul.

¶ Item quod non in anime substantia et habitibus. [illegible]
et amandi [illegible] ipsam substantiam [illegible]
sit esse sine hiis. non autem ymaginis ipsi anime [illegible]
[illegible] et separabile et [illegible] ergo non est in habitibus et substantia
simul. Item si substantia [illegible] habitibus cum hec sint tres
et substantia una. ergo est [illegible] trinitatis. Si tu dicas quod no
titia non differt [illegible] habitus intelligentie et memo
rie. Contra hec sunt dispositiones. [illegible] cum [illegible] sic

Similitudo non egrediens albedo
[illegible] non ut egrediens sed ut
[illegible] ad illud rationis ymaginem.

potentie eius tres habet. ¶ Item magis videtur michi quod
mens accipi non pars est sed potius quod est in ea eminen-
tius. ¶ Item quare differt sequens assigna-
tio ab ista quia prior fuit in potentiis hec in
habitibus et tertia obiectis predictarum potentiarum.
n. sequitur quadrupliciter modo accipitur diversificatur.
Unde mens dicitur quia est luna sive defectus et sic dicitur
de tota anima secundum potentias et virtutes quas habet et sic
dicitur a metiendo et sic stat pro iudicatiua et sic
accipitur eam Damascenus ponens ipsam in potentiis cognitiuis.
Tertio modo dicitur ab eminendo et sic stat pro superiori
parte rationis et sic accipit eam Augustinus. Quarto
modo dicitur a meminisse et sic stat pro memoria et quod adiac-
et et quod adiunctum. Dicit ergo quod in assignatione huius trinitatis
mens stat pro habitu memorie sed in adaptatione eius dicit
etiam mens novit se et diligit stat pro potentia memorie quia
non videtur convenire tamen quod adaptatio dicit aliquid
assignationi et post cum actus proprius mentis sit pro mente
sicut meminisse ille dicit tangi. Sed Augustinus in hac
assignatione nunquam facit mentionem nisi de duobus actibus
scilicet nosse et amare qui non sunt memorie sed aliarum
potentiarum. Respondeo quod tertia trinitas scilicet non est in potentiis quia amor
et notitia non dicunt potentiam nec in habitibus quia mens non
potest stare pro habitu cum ipsa accipiatur ut agens et
potest esse in potentiis et habitibus quia mens non potest stare
pro una potentia cum assignentur ei actus duarum potentiarum
nec potest similiter stare pro pluribus potentiis quia non esset trini-
tas. Restat igitur quod necesse est ponere quod trinitas ista
attendatur secundum ... ad substantiam anime ... mentis se nosce-
ntis et amantis et quod adhuc ... notitie et amoris
et sic est trinitas cum substantia sit una et habitus sit duo.
¶ Differt ergo hec assignatio a precedenti quia precedens fuit per
unum formitatem in potentiis per aspectum ad habitus
et actus. Sed hec est mixta et habitibus differt in hoc quod pre-
cedens fuit per substantiam anime ad actum. Hec per substantiam
anime sui se et pluribus modis non attenditur in ymagine
in homine ut supra tamen fuit differt et quia precedens
assignatio ymaginis magis est propria et ...
quod hec. Nam proprie loquendo ymago consistit in uni-
tate essentie et trinitate personarum. Sed quoniam anima nata est ab
illa summa trinitate sigillari ymagine similitu-
dinis que consistit in gratia et ... virtutibus ... ut
Augustinus hanc assignationem posuit investigando ut
per hanc deveniat ad illam in qua finit speculationem
suam. Sed hec assignatio non est propria sicut ad ... ma-
gis eam secundum ponit tamquam non principaliter. ¶ Ad ...
... quod habitus non sunt eiusdem et ... de qua triplici est
hic questio n. habitus habet anime per acquisitam qua sibi ab

innata dispositione cum habet a suo ipsius origine. Sed
aut per quem habitus est quo possit est facilis in actum
possit actus tribus modis est facilius. ... Affectus
sic habet facultatem ad diligendum bonum alienum per ac-
quisitam dispositionem ut per caritatem ad diligendum non
bonum suum per innatam dispositionem et ad diligendum se ipsum
per suum ... originem. ... sic ... sibi indistincte
unitus species habilis ad se ipsam amandum. Similiter cum species
sibi presens species est habilis sibi ad cognoscendum se et sic
patet quod obiectio de trinitate non est quia ad talis habitus
est bona ... ¶ Ad quod obiectum quod tres dicit esse habitus sed
tres personas ... in hac trinitate non cadit nec
habet locum habitus in eo quod attenditur in ipsa anima
secundum quod convertitur super se et non ipsa anime ... tenet
locum memorie et ipsa ... oblata quam anima of-
fert se species sue intelligentie tenet locum habitus et actus
memorie et in potentia quod ... tamen habitus duarum potentiarum
non est in trinitas. ¶ Ad ... quod ultimo obiciebatur de bonis magis
dicitur quod intelligentia non pars est sed tota quod sicut intelligitur
non habet virtutem ... bonis magis ... quia ...
hic ymaginis quod ... trinitatis
... sui innati quod est cog-
nitio sue ... in ... et ... cognoscit et
diligit nisi ... simul stant pro una potentia
... illos duos actus scilicet nosse et amare.
Exitus quia dictis
Sed in comparatione ad invicem triplicem comparationem
ponit Augustinus unitatis ordinis equalitatis et consubstantialitatis
et magis tractat illam ordo est in hoc quod mens
est parens notitia est proles. Tertium est amor ab utroque
procedens. Equalitas autem est in hoc quod mens tamen se novit
quod est et tamen se diligit quanta se novit. Consubstantialitas
Augustinus in ... de trinitate ... si ... in
... substantialiter ... non tamquam in
... ut color in corpore. Aut nulla qualitas aut
quantitas. ... tale est ... ...
est mens aut amore quo se amat potest amare
... quod amor sit consubstantialis. Secundo
... quibus non sit ordo. Ad hoc
... accipiuntur pro habitibus innatis aut
acquisitis. Si pro innatis nullus est ordo quia simul
sunt cum ipsa anima. Si pro acquisitis sic amor pre-
cedit notitiam. Nullus enim acquirit vel studet
ad addiscendum nisi amet scire. Unde Augustinus in ... non
in dicitur ... appetitus ...
nosse volumus querendo ... nascitur
proles que est ipsa notitia. Aut ergo non est ordo
aut non talis ordo. ¶ Item videtur quod non sit equalitas. Aut

enim notitia et amor accipiuntur per comparationem ad inferiores aut ad animam. Si ad res manifestum est quod non est ibi res equalitatis. Multa enim novimus que non amamus. Si in comparatione ad animam, autem equalitas quam admittit aut quia ad extensionem quia extra intellectum. Sic equalitas quam admittit. Si quidem sit sicut ut quod cum sciamus animam mitiorem esse et maiorem corpore, quia quanto enim amamus magis. Quod amor est quantitas amoris non sequitur quantitatem notitie. ¶ Item quod non sit ibi consubstantialitas, videtur quia amor et notitia sunt in mente et qualitates, quare videtur quod essentialiter differant ab ipsa mente. ¶ Item tertio arguitur: est quantitas in anima sicut in materia que se extendit extra. Sed hoc nichil est quia accidentia se extendunt extra ut calor calefaciendo et dolor immutando visum. Probatio: non cognoscat anima cognoscibilia sola acquisita quia est actus et non secundum se extra. ¶ Respondeo dicendum quod sicut Augustinus assignat in hiis est ordo equalitatis et consubstantialitas. Ordo autem attenditur in hiis habitibus anime comparatis ad actus sicut ponitur ordo in fide, spe et caritate vel similibus ut sic per quod obiectum. Quoniam est ordo in habitibus ipsis absolute considerandis. Sic relatione ad actus. Similiter etiam equalitas et consubstantialitas anime super se comparatur habituum perfectorum. Dicit Augustinus libro ix de trinitate. Quod non est in hiis habitibus equalitas nisi quando perfecta sunt et sic perfecta sunt. ¶ Ad primum quod obicitur de amore quia amor non est amor perfectus. Sicut ibi absolutus et ordinatur. Vel dicendum quod equalis est. Similiter quod consubstantiales. Quod est quantum habitibus vel actualiter ad cognoscendum se. Tamen a se amando est habitibus non adequatis ratione vel tempore non est nec est hominis intelligibile. Sed est in anima. Consubstantialitas quod scilicet quantum est super amorem et notitiam anime. Similiter est quod super se convertitur et sic nullo modo addunt supra ipsas potentias. Perfecte enim quantum anima sibi presens est. Hec notitia perfecte cognita est sibi hec similiter amor. Consubstantialitas sicut potentie consubstantiales anime ut supra visum in tribus hiis. ¶ Vel consubstantialitas dicitur in eodem habitu vel qualitatibus accidentalibus. Tamen non super potentias addunt. Et sic per relationem ad obiectum quod non sunt qualitates isto modo. ¶ Ad secundum quod dicit Augustinus dicendum quod in his non excluduntur primum quia amor vel notitia sunt substantiale in anima. Et hoc est quod patrem ratione personarum dicunt et obiecta de omni amore. Hic excluditur consequentia. Cum dicitur enim amor extenditur extra sicut alii amando hec equiparantur. Sed hoc non est nisi per illam. Sed amor et notitia extenduntur per ipsam consubstantialem. Et hic se intelligentia voluntas et amor quo anima amat se.

In hiis est
ordo in quantum adveniet quia habitus memorie disponit ad actum intellectus et hic habitus ad actum voluntatis
equalitas quia quantum mens novit se tantum intelligit se et quantum intelligit se tantum amat se
consubstantialitas quia omnes tres eadem substantia dicuntur.

est ibi circa ipsa voluntate et sic notitia que consistit non est ad quod intelligentia. Restat quod amor et notitia respectu sui sunt ipsi menti consubstantiales.

Tertio consequenter queritur utrum hec trinitas ymaginis scilicet mentis notitie et amoris ducat nos in cognitionem trinitatis quantum ad personas. Et videtur quod sic quia hac trinitate ymaginis est relatio. Sed in deo non est relatio nisi que ad personas. Ergo et cetera. ¶ Item in hac trinitate est distinctio quia notitia non est amor. Sed in deo non est distinctio quia notitia non est amor. Sed in deo non est distinctio nisi personalis. Ergo et cetera. ¶ Item in hac trinitate est origo unius ab uno et illius ab utroque. Sed cum ista sint propria personarum, patet et cetera. Item in hac trinitate amor est ille qui est quasi sancti et qui est ab aliis. Ergo videtur quod nos ducat in trinitatem personarum. ¶ Contra. Hec trinitas in intellectu inmediate sine distinctione personali. Ergo potest intelligi et ideo habet esse similiter ergo et cetera. ¶ Item notitia et amor sunt in qualibet persona. Sed prima que sunt in omnibus tribus inveniuntur in cognitionem distinctionis personalis. Ergo et cetera. Item intellectus quod unica tantum esset persona adhuc nosceret et amaret se. Ergo et cetera. Item philosophi istam trinitatem cognoverunt et tamen non cognoverunt trinitatem personarum. Ergo hec non ducit nos in illam. ¶ Respondeo dicendum quod per hanc trinitatem cognoscitur trinitatem ideo quod est attributorum quia in hac trinitate sunt illi summe trinitati. Sicut potest esse dictum. Attributa enim ista tria personis attribuuntur. Et sic ut per istam intelligamus mentem ideo et per notitiam in anima notitiam in deo sic et cetera. Et sic non ducit in cognitionem trinitatis nisi quia ad appropriata. Et sic intellexerunt philosophi personas et ista tria in ade. Tunc per eterni quantum ordo et origo distinctionis et relatio et sic ducit in cognitionem trinitatis quo ad propria. Si ista ponimus vel intelligimus. Item potest fides. Sed non dicendum et in persona cognitione ymaginis non habetur nisi affixa de bonis creaturis quod ymago perfecte cogita ut ymago ducit in cognitionem trinitatis. Non autem simpliciter et philosophi per ymaginem trinitatis. ¶ Ad primum quod obicitur de amore dicendum quod amor potest dici complacentia et sic est causa vel potest dici conexio sive concordia vel communio et sic habet tres personas.

Item potest ista ratio habetur quod dicitur quod dicit ymago et permanet per. In trinitate ymaginem ipsorum ad invicem recognoscens. ¶ Respondeo ymago dicitur dicendum quantum ad substantiale esse et sic respicit trinitatem personarum et ordinem et equalitatem et sic semper permanet. Alio modo potest et addit super se bene esse ut decorem et honorem et sic potest perdi. Quia licet cum in honore esset non intellexit. ¶ Item queritur dicitur quod dicitur memoria notitie. Dicendum ad ad et cetera quod intelligentia et voluntas sunt in potentia in relationibus. ¶ Item queritur quare mens dicitur magis

ad se quam memoria vel intelligentia. ¶ Tercio quod dicitur aliquis est deus vel gignens et ipse sicut pater et filius vel terminus alicuius annexi. quia habet respectum annexum et inclinationem et sic memoria dicitur ad aliquid. quia memoria habet respectum ad memoriale. similiter intelligentia ad intelligibile et voluntas ad volibile. et hec omnia ad invicem habent respectum et sic patet obiectio. ¶ Ad [illegible] quod queritur de nomine. dicendum quod nomen dicitur ab actu essentiali [illegible] intelligendi. quo quod est dat actum esse generalis [illegible] et sic dicitur essentia vel inquantum dat esse naturale generale. et sic dicitur vita quia anima est in genere viventium. [illegible] quod dat esse spirituale et sic mens. mens enim non dicitur nisi convenit vita intelligentia vel anima [illegible] dicitur essentia ut actus corporis vita ut perfectio [illegible]. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur. quod tres persone non sunt unius dei quia ut dicitur. filius quia non est unius essentie. sed essentia est deus. ergo sunt unius dei. Si dicas quod non sequitur: ergo quero quare non conceditur tres persone sunt unius dei. si propter hoc quod obliquus notat diversitatem. ergo cum essentia non sit divisa. a persona non potest dici tres persone. sunt unius essentie. ¶ Responsio dicendum quod genitivus aliquando construitur in triplici [illegible]. ut si dicatur liber petri vel iohannis aliquando ex vi [illegible] essentie ut mulier egregie forme. aliquando [illegible] ut causa [illegible]. In transitive construitur generale cum spirituali et sic patet [illegible] vel [illegible] ex vi [illegible] essentie non [illegible] formam per modum forme et sic dicuntur tres persone unius essentie. quia [illegible] dicitur tres persone sunt unius dei deus non significat nec per modum forme nec per modum specierum. ideo intelligitur per modum [illegible] vel principalitatis et ideo simpliciter est falsa. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur. quod extremitas maxima [illegible] est dissimilis non est ymago. ¶ Responsio dicendum quod est excessus simpliciter vel in genere. Si ergo loquamur de excessu simpliciter sic dicendum quod anima rationalis non est valde similis deo. Si autem loquamur in genere causarum. quia tamen accedit quod [illegible] sic dicitur valde similis et expressa similitudo dei. ¶ Item queritur de hoc quod dicit si duo essent [illegible] utrumque insufficiens esset vel alter superfluum quia [illegible] monstrum potest quod non sit nisi una persona. ¶ Responsio dicendum quod in ipsis non potest esse superfluitas quia in eis una sufficientia. Sed si una esset superflua [illegible] non potest in esse aliqua insufficientia quia non plus habent tres quam una. Sed si essent due essentie due essentie sufficientes quelibet per se esset sufficiens. Si autem alter cum altero. quilibet sufficiens et ita [illegible] non est similes

duabus essentiis. sicut de duabus personis. Item queritur de hoc quod dicitur. quod intellexerit deum habere sapientiam quam ab ipso genitam quod intelliget eum non esse rem fatuam. ergo videtur sed hec quod pater sit sapiens sapientia genita. ¶ Et dicendum quod ista consequentia non est intelligenda immediate. sed quia non est res fatua habet sapientiam genitam. sed hoc intelligitur [illegible] est similitudo spiritualis. quia est nata cognoscere. ergo suum habet sapientiam et res fatua. sed non est res fatua ergo habet sapientiam. sed non est sapientia [illegible] et ita generatur ergo [illegible] sibi sapientiam necesse est sapientiam esse genitam. et ergo istas consequentias concedit immediate.

Hic cum questio [illegible] ostendit et inevitabilis. In precedenti distinctione probavit magister trinitatem et unitatem pluralitatis [illegible] in personis. [illegible] qui solvit incidentes dubitationes [illegible] dubia ex hoc. quod [illegible] est trinitas et unitas. et ad distinguendum [illegible] indistinctum ut terminum substantiales. incidit ergo dubitatio [illegible] distinguens ad terminum [illegible] habet autem hec pars duas [illegible] dubium ex [illegible] distinguentes ad [illegible] essentiam. In prima ad eum [illegible] qui solvit. [illegible] vel abstractis [illegible] generationis. ad hec nomina [illegible] supposito [illegible] deus genuit deum. [illegible] hac genuit se vel alium ad quam solvit [illegible] In [illegible] hac genuit deum qui est de patre quod non est de patre et ad hec solum distinguendo ex parte predicati. [illegible] Sed ad hoc opponitur. In tertia quare hac deus est trinitas et probat multis auctoritatibus quod est vera [illegible] contra [illegible] adversarium. In quarta [illegible] ad primum [illegible] solvit quod [illegible] genuit se vel alium [illegible] tamen potest [illegible] ad premissam questionem.

Ad intelligentiam eorum que tangit magister in presenti distinctione .iiij. queruntur. ¶ Primum utrum hec locutio sit concedenda Deus genuit deum. ¶ Secundo utrum [illegible] hanc locutionem deus genuit alium deum. vel deus est alius deus. ¶ Tertio queritur de consignificatione. [illegible] pluribus [illegible]. Quarto et ultimo queritur de suppositione istius nominis deus. utrum supponat pro persona. vel pro essentia.

Quarta [queritur] quare hec locutio deus genuit deum sit concedenda vel prohibita. Quod dicitur in simbolo deum de deo, sed hoc non est nisi per generationem. Ergo deus generat deum de deo. Ergo ista locutio est concedenda deus genuit deum. ¶ Item generatio est realis in divinis, unde homo generat hominem. Item si productus est generatio ponitur simul in divinis. Ergo si pater sit deus non generat nisi deum. Ergo hec est vera deus generat deum. ¶ Item quicumque habet filium alio habet esse aut ab alio. Sed non habet nisi per generationem, sed nihil habet deitatem nisi ab ipsa deitate, ergo [illegible] est deus. Ergo etc.

¶ Contra hoc sic. Deus significat essentiam sicut substantiam, [illegible] minus substantialis. Sed hec non concedenda, immo est falsa essentia generat essentiam. Ergo similiter et ista deus generat deum. ¶ Item hic deus aut supponit personam aut continuatur per aliquid. Si continuatur per aliquid quod restringit eius significationem ab aliquo non est data, quia ab alio nisi ab hoc verbo genuit vel generat. Hic enim continuum ponitur in predicato non restringit tamen apte subiecti [illegible] significationis. Ergo stat pro persona. Non ergo vel locutio vera. Et quod pro filio ergo etc.

¶ Item iste terminus deus quod est de se communis supponit pro filio sicut et pro patre. Sed cum filius sit non generans, sic et patris est generans. Sed hec est vera deus generat pro patre, eadem ratione et hec deus non generat pro filio. Et sic hec non contraria prima. ¶ Item contradictorie opposite sunt vere [illegible] sub disiunctione, quare quodlibet affirmatio vel negatio. Ergo similiter genuit deum. Alias deum qui est pater [illegible] deum qui est pater sicut qui pater est. Ergo genitus est generans. Si deum qui non est pater hoc complicat contingit simpliciter [illegible], ut si dicatur homo qui non currit disputat ergo homo non currit. Ergo filius si genuit deum qui non est pater deus non est pater. Sed si non est pater non generat, ergo etc. Ideo dicimus quod [illegible] locutio salva essentie unitate recipitur [illegible] a magistris [illegible]. Ad cuius intelligentiam nota quod secundum notatur primo quod nomen abstractum in positione forme et a forma, ut albedo in positione a forma albedinis. Sed nomen concretum in positione a forma sed non forme sed supposito, ut album in positione a forma albedinis sed non forme sed suppositi, ut aliam rem albam vel cignum. Secunda ratio est [quod] continuum habens multitudinem suppositorum sine distributione acceptus stat pro illo per quod reddit locutionem veram, ut cum dicitur homo currit vera est locutio pro eo [illegible].

¶ Tertia ratio est quod terminus habens formam non multiplicabilem non differt propositione et [illegible] negationem [illegible] non differt dicere prius non currit et non [illegible] currit. ¶ Quarta ratio est quod relativum refertur ad antecedens [illegible] sub ponendo sub [illegible] [illegible] ipsum relativum [illegible] relatum supplicet.

¶ [illegible] [illegible] ad [illegible] cum est iste terminus deus [illegible] et si [illegible] a forma essentie [illegible] tamen [illegible].

supposito sic album in positione albedinis et rei albe ratione suppositi et reddit locutionem veram pro prima non pro forma. Sed abstractum nomen essentie vel deitas est abstractum ratione in positione forme et a forma sicut albedo ratione absentiam significat et supponit ratione. Sed est falsa essentia generat essentiam quia generatio [illegible] forme sed suppositi. Sed hec vera deus genuit deum pro patre. ¶ Secunda ratio per [illegible]. Ad hoc [illegible] communis cum supponit tamen non restringit tamen pro illo stat pro quo est locutio vera, ut homo currit pro petro vel iohanne. Sed pro illo est locutio vera [illegible] ad illum restringitur. Et hec [illegible] quod si addatur distributio confirmat illum tamen [illegible], sed licet restringat non confirmat nisi pro illis ad quos se extendit restrictio. [illegible] est tamen restringi ad unum, aliud est locutionem veram [illegible] pro uno.

¶ Tertia ratio per solo [illegible] dicatur forma in multiplicabilis non differt eius propositione negationis et propositione ratione cum negatio. Propositio enim [illegible] terminus veritatem [illegible]. Sic et negatio [illegible] propositio terminum totaliter [illegible] ab hoc termino deus. Cum dicitur deus non generat quia removet a supposito ratione aliorum modorum suppositionis habet in affirmativa quam in negativa, quia in affirmativa erit locutio vera pro patre, in negativa non potest esse veritas quia negatio removet totaliter predicatum illud. ¶ Sequitur quarta ratio quia cum est relativum [illegible] suppositum antecedentis. Et licet deus in positione supponat pro eodem [illegible] relativum refertur pro illo. Et ideo hec est [illegible] genuit deum qui deus genitus est pater vel non est pater. Et hec est vera [illegible] ergo deus non est pater quia mutatur suppositio, immo est [illegible] figura dictionis.

Secundo queritur utrum unitas essentie admittat hanc deus generat alium deum. Et quod non videtur [illegible] cum dicimus deum de deo non intelligimus alium deum set eundem deum eodem. ¶ Item si genuit alium deum sed unus est unus et alius sunt duo. Ergo si genuit alium sunt duo dii. ¶ Item alius dicit alietatem [illegible]. Ergo cum generale sit efficitur per adiunctum [illegible]. Deus specificat ipsum sed si specificat [illegible] forme specificat. Ergo non alietas in forma. Ergo non est admittenda talis locutio cum non sit in alietas in forma. Sed generatio importat distinctionem sed distinctio alietatem aliquam. Ergo et generatio. Ergo sic est vera deus genuit deum [illegible] deus distinguitur [illegible] vel genuit alium deum. Si dicas quod non sequitur quia generatio importat distinctionem ut modo. Si distinguitur vel est alium [illegible] ad [illegible] ut modo sequitur [illegible]. [illegible] hec est [illegible] et p. constat quod distinctio non tamen est apte intelligitur [illegible] apte [illegible]. Ergo ille distinctionem ut [illegible] et [illegible] distinctio

teal'. Jt affirmatia e fla. de geit e de gnas g
negc e ua. de geit no e de gnans. h sic affir
matia sigt repugnantiam. i. negatia diuisitatem.
g sicut deu gnante et geit otigit adinuice
opari mediate negatice. i. mediate alietate.
g h e uera genuit aliu deu. ¶ Item pr siu de
genuit aliu h e uera ostat g aut aliu deu
a. aliu no deu. h no a. no deu. g et c. Jt alt
e masculin. h cr. masculina gnis stat p p
ipatis tmis g ali d. alietate ple. h h e uera
deus genuit aliu deu ips. g simplr l e uera h.
genuit aliu deu fls. do q h osueuit distig
de genuit aliu deu. q ali pr tam adiunc.
et sic poit alie o forma. isti ti. de. et si lcutio
e fla. pr e tm substantie ut sbstantiet et tc e
appositia ostructio sic al' ho. et e sensus h mo
de genuit aliu deu. i. genuit aliu q e de. et i
h sensu e locutio ua h ista distictio i locutoib
theol' p q ea pui mod loq i. locu hat. tn q tu
eet de itute fine no eet distiguenda. q ad fi
uu iuitu sbantio. ut ho alb no de sbanti. nec
appositia ostructio. di i. e marie cu illa sit m
nus ois. t mag ois. [illegible] e h n. alis sit aditau ha
bes sbm ouicti i pta locutoe poit alietate
o ipin rte suppositi et fo [illegible] atifia
ali pcede. ut dicitu e tal' locutio fla. ¶ hec ad
intellitia de locutois nota e t. ois. n h lat
distictio u no e exdusio cus uno S. g. pr. et
fili. et s. s. uniut in h noie de. no e exdusio cus
sine rte diuisor h rte uni dis sii eentie. unio
ex diuisis ens e ut i hoie uniut [illegible] pter. et ho
rte diuisar huanitatu q a e humanitas pte et a
ioh et uni hac t. ab oppositis e a r. accipienda
n h locu oimoda unio. u e simil e unice di
stictio ut pr et fili et s. s. uniut i una deitate.
sii eeu. h distictiq hnt rte plaritas pz. Scdm
h e attinic q i dims qda uocabla ipta distic
tiq solu qda oimoda unioq qda medio mo.
¶ qm g de gnans et de geit et sisit pli distin
tu i deitate uniut ex ens eu. q una de. io no
recipiut noia ipta sili distictiq io h [illegible] a
mittit q distig. ad de genu aliu de. Item rte
distictois n recipiut uocabla oimodam ipta
unioq i supposito et fo [illegible] h recip. de genuit
se h illa q medio mo se hnt recipiut qle e h
ibi gnan q dic distictioq ip cu unitate eeni.
fili h [illegible] pr gnat altm se. [illegible] a g. ad maxi
mam. pr genu altm se et fl. se [illegible] pr mitter

filiu misit altm se. et ex h e q no se ad gnatoq
gibu sipli ipta distictionq et sic p3 pz.
¶ Ad illo q [illegible] ob [illegible] negoe [illegible] quo q e alietas
h no i eentia sui [illegible] deitas. [illegible] no se geit e ali
agnate g ali de. q mutat suppositi de. ¶ Ad
i. q o. [illegible] a. aliu deu a. n aliu de. dico q n suffi
ciet diuit. q n e o dicto n accipiat nego i
toti. Jn hac eni genuit aliu deu [illegible] q de
de. et q a. i deitate. et hec io ad h [illegible] o dico
nete e q [illegible] sup totu [illegible] sic n [illegible] o itto mo
nachu [illegible] q e alb pria [illegible] a. e alb moach
a. alb no moach. q [illegible] fla [illegible] intllind
e i ppito [illegible] e de et e ali. g e ali de imo e
i actiis. sic h e lon et e cithareda. ¶ Ad i. q ultio
ob. dico q ali q uis sit masculini gnis. tn q
poit i e o sbantiuu ab illo [illegible] suppom et io
no tn pli uisi [illegible] q sbatiat sic et hec nom
un. S. sic si dicit un deus. un d. [illegible] stale
i si diceret ali de ali dic alietate sbale et io h
uet no tn q adiectum h q gnale q specifi
cat p adiuncti.

Tertio q ut hec h. de. gmatice hat plalt nuo.
Siu ut ogrue psit d ples di. et q sic ut qx
phm intellet sut io ap q [illegible] uocat se diu
se h noi significadi [illegible] intellinci. g
cu ap [illegible] dicit heloy q e [illegible] ei q e
di gen. et apud nos. Jt sic ult phr [illegible] suppo
poit ogruu. S. catonis e i nic. [illegible]
sigt h h e ua. n s ples di g ogrua. g [illegible]
ples s di. q nego n recip [illegible] deitate. Jt sic
de ouenit uni soli. i pnc [illegible] uni soli h
q uis [illegible] dicat pla pricipia tn dict [illegible] g
pari rte possumi de. ples deos. Jt h n. [illegible]
n h n uni suppositu. tn ogre d ples [illegible]
[illegible] q suppoit plificat [illegible]
[illegible] obiciat [illegible] noie sol. q nullo tp plifi
cat et tn ogr d ples soles g et ples di. Cot
de n. q h plare n. e appellatiu. pa. n. noia n
plificat no e. d ples pet l ioh [illegible] h nom de
n e appellatiu q n sigt fo [illegible] multiplicablq
g et c. ¶ Jt h u de e [illegible] pu dine [illegible] h nul
lu tale multiplicat g et c. ¶ [illegible] ad pcedet
intellintia e nod. q h n. de d [illegible] i. nuai
patie. adoptie. n l. pmis duob noie plifi
cat. S. ap. i. cor. [illegible] sigt se di multi et
d multi. [illegible] q sic h n. de sigt diua
nat cu [illegible] ipsible e ia repir
et io sic n. [illegible] n h plale h arte loq sicut

Seu q poss' dici alietas

duo

d co chitar[illegible]

que

hn̄. tē. Ad 2ᵐ g°. q° qᵃ ap ebreos hᵗ plāre q̄ ē heloy
ds q modᵒ significādi nō tm̄ sequᵗ diuisos intēt
ligendi nāles. s; ēē modᵒ exp̄mendi q̄s nos n̄ hēmᵘ id
illi pᵉsūt hēc s; nos n̄. ¶ Ad 1ᵐ q° q umm sup
ponit frequenter agnum ds q duplex ē magnitudo. s.
una ē ex diuisolientia actitentū ut calidis ē. a
ex dissolientia intellectuū ut ē dr̄ plres pt. p. i
quantitas tollit uītatē 7 fittitē. Sā uo i quanti
tas hᵗ flitatē ɔuīctā 7 id q p neg᷑ remoue
flitas 7 sic malūt loq uᵗ q̄ petate ē mōis siua
te. 7 loquntur ue. id negāt plēs dr̄. psītū ē q
q̄ius h uox du nō sit uox significā s; arte 7 ipm
tm̄ ē uox significā ex accōmodatōe. u sᵗ ut olli pil
li. 7 id gn̄at frēm ex intellcū affirmatiā 7 negā
uinq̄uis n̄ grammatice. ¶ Ad 1ᵐ q° q pn̄c um
soli ɔuenit filii 7 fenix ds q ɔuenire um soli ē
tplr. a. ē ē q ipō. n̄. afore i multipli. ut i pis
nōib; 7 sic tollit plūralitatē 7 ɔsignificāt. a
pō. afore q natā ē ɔuenire q̄ius ɔuenit ppo
triūatū ut ē dr̄ pn̄c cītār. aut pp dfectū ma
tie ut fenix. 7 tale tollit plūralitatē s; ie nō
s; ɔsignificō; q pō significat tal' forā ut pt multiplic
p supposita

Quarto 7 ultio q. d suppōe h nōis dē. 7 q. ut
h n̄. tē. d se supponit p. ul' nāz. 7 q p. ut pillō
abrᵒ. bndicat nos dē dē ut bndicat nos dē
abrō. tīna di ɔfessio trīnitatē iāicat p̄r. g
cum dē sit i. sine adiuncto d se supponit p. ¶ It
tē ob sic hec nomn hō p se supponit p ōi eo cui
inē hūanitas g. asili. 7 h n̄. dē p ōi eo q cui
inē dītas. s; hec ē p. g 7c. ¶ It h n̄. dē signat
deitatē in ɔcretō. ad supponit q ē p. s; q ɔcretis
p se supponit p eo i. ē i iptat form. ut albū ma
g. p se. supponit p re alba q̄ p forā. g 7c. s; ɔ pro
n̄ refert iter p. pō nōie supposito. s; cū dr̄ bndi
cat nos dē 7 metuat eū h pn̄. eū refert nāz
s; n̄ p. g 7c. ¶ It q l. ts. hō p se supponit p indi
uiduo ista ē flā h ē sortes 7 plato. q tam idem
dū n̄ remp illā pdicatōe. s; hec ē ua dē ē tri
tas. r dē ē pr̄ 7 fi. g cū illō pdicatū n̄ ɔueniat
uni p. pr 7c. ¶ It ts. qui p se supponit p. ad
dito sibi tō priuatio stat solū p uno ut ē
dr̄ uni hō currit. g. sili ē dr̄ uni dē. g h ē sup
fla. uni dē ē pr̄ 7 fili. ¶ Ad. ds q h ɔclusiō
ēē duplex oppīo. una q ē q h n̄. dē significat p se
nāz 7 supponit p. alii unā. s. cū dr̄ dē gn̄at
alii diuas. alii tres. ut ē dr̄. dē ē trinitas 7 ō
hī. ē ut dīt q dā q eū hāt multa supposita

h nāz tamen totis. 7 ā ɔis p se supponit p individuo
pn̄. uō ul' forma. n̄ supponit p se n̄ rhāt ut sidicit
hō ē species sic dict i pposito. Alii dicūt q q supposita
ō. s̄ mille. uni suppōe. id sil' pt suppōe p multis p
huiūs nō psit i. ts hō l' ali q cōis 7 sic soluūt.
¶ Alia oppio ē q p se supponit numm sic significat 7 nō sup
ponit p. n̄ trahit ab alio. ut cū dict q gn̄at 7 hu
dit q cū dr̄ q trinitas i stat pn̄. n̄ p forā. 7 una n̄
ē tres p. id uā ē locutio 7 id h pōis ē q h n̄. dē hᵗ
nāz n̄ discretū cū n̄ hāt plāre. id is significat 7 supponit
p se. ē g significat nāz illāz p se supponit s; melī ē dicē ut.
qlit nāz n̄ cōis. 7 n̄ discretū. nō ɔis pp plāris suppōitae
n̄ discretū rōe forme. in multipli. q p se supponit n̄
nāz q p. tm̄ rōes ad nām ptē ɔcludit. in suo nō
h at n̄ pt i alio tō inueniri 7 id nec ɔsilis mod suppōdi.

In pte ista ɔ sūt q ɔh q°. 7 reū d ɔ lumi d lu. q
cū p se nō tm̄ significat 7 i ɔiuisitatē 7 distinctiōe ut
q p an 7 ab eq pollen s sūt ue dē ē ali ad de
distinguitur ad. ¶ Ad ds q duplex ē iptare distinctiō
sū diuisitatē. s. ut mod l' ut ipi. l' ut exit 7 distinc
tō ē i dīmis q ad supposita fac tū stare p diuisio
suppōitis q̄m ē cītā ia pōit mod. ɔ q ex eēntē distinc
7 tale sūt p. id ē uā locutio q nō h n̄. ali iptat
distinctiō ut acceptū. It h ulbū distingue sile io sup
ponit distinctiōe dēm ut siue fēr. id sēt fl̄a. ¶ It q
ɔ i ɔ s q ponit mag i. Siue adoit genuit dē 7 a
q mag solū in intellectō ɔclusiōe 7 ut nō recte sol
uē cū ē io 7 diuisū sufficiēt dīcit enī. ut nō
seq genuit dū q se l' alui. Ad ds q mag sustinēdo
p. 7 in tinēto ɔclusiōe inuiue ɔleq n̄ seq q prims
sic. 7 q̄ seq t d. tēndo istātiā ɔillis disuictū.
¶ Ad 2ᵐ uō q°. q illō 7 diuisū sufficiēt dīcit q. ds
q simplr loqndo flim ē. nā p ru ē cād tota oīo nec si
plr diuisa h. tm̄ um ds; id. ɔn sim ē id. alu ē diuisū
um ē fic q n̄ ē id. s; i 1ᵐ k q n̄ ē id. fili at n̄ ē id pn̄
i p. 7 id i p. ali. s; tm̄ sē ali dē q significat alietas l tm̄.
¶ It q ɔ hac distinctiōe q ponit mag. d hec pdicatō dē
pt q pt eē ɔstitō appōi 7 i memata p. ē ut q ista
distinctō n̄ sit itellig q̄ q ex cād pte i trāsitiē ɔstru
ue. ut solū mediatē ɔstrui. ¶ It ut q n̄ soluat
q recta solo ē ē d̄aiē oppōē n̄ ɔuenit solue s; ista
distinctiōe remota. ad h. mam sophisma silico
ei q ē dē pt solū ppāt pt g 7c. ¶ Ad. ds q sō.
mag lā ē 7 s; arte. nā sic ul' psian' int adiect.
7 subātm intellige media copla enī. r q ē q̄ hec
q ē q sū q ē pt pt teni. i plicatiē 7 sic restringit
7 tem lēn appōitiē ɔstructōis 7 eqm uni tō id
dr̄ q pt tm̄ sū ɔstrui i medii. 7 sic dē pt n̄ ē aliud

Margin notes (left): supp(onit) p(ro) ... ; M ; ...

Margin notes (right): uel exceptum ... sic(ut) exceptiue ; ...

q' ipe pr. uł ipm relatm pt intelli relatiue. ꝛ n. iqd distitia eit n reltiue. ꝛ talis e. de pr. i. de qui e pr ꝙtm ut e de ꝛ ille e pr. haut solo mag' soluit qd sophia q' ad una acceptione ꝛ id e ūa ꝛ talis erit in alia acceptione ð relatio id ad huc o3 solue n ad illa acceptione ſ3 ad alia. id ꝓprietatis soluit adh arr. alio m. g' de qd e pr t qn e pr ꝛ dr. qn se. ut se contradictae q supp h rela tiui. n e eade in affirmatia. n. suppoit pro eo gento q n sterili. in negatia uo sipli. Q. sicut h no dm ſ3 alr sit ſtc. null' ho e petr. joħes e petrus. i. d. in ꝓposito q negatio contradicit. D. i. due alr st false de fili e pr. de n e pr. ſ3 h3 solo ꝓprium loc hat i ꝓposito quod differt ꝓprie. ꝛ pt ponit negat ss. tio de tn malus n est locu nego e ꝓpoita re latio ipm n fuit ꝛ id mecum alr soluit di stinguendo q h relatm q pt facer dupliciter sipliciter t ꝑsonale. si sipliciter affirmatia ua e. negatia ua fla. sipli. est ſ3 negatia ua affirmatia fla. ꝙpt q h e fla ꝑsonia filii e pr ꝛ h e ua ꝑ. filii no est pr. ¶ Jte q' ꝯh q' dr. q unus de e tres p. ſ3 ꝯsignificat p dicta d uno ꝛ eo predicatr d se inuicem g' summe de e pr ꝛ fili g' pr e fili similiter q uim e qn pdicatr d uno siglan h n e ueru qn pdicat d uno cm. ¶ Cotra nul' ſtriat duo bz i summa suppoe quis sit ꝯe ad illa un h e fla ho e sortes ꝛ plato. g' sit i ꝓposito. ¶ Rō dō q' sic pr d dispositione h nois de se. q' d sup pit a lic alr. ti. q. n. hr nam ti ois. ꝛ talem. id sil' stat p plibz. sic punc ꝛ id n se. de e pr ꝛ fili. g' de pr e ꝛ fili e pr ꝛ fili. S. nih i stat ex h q pr sit fili ꝛ idos q tal' p dicto e ꝑ ꝓprietate id suppoit d tio formali. n e pdicatur ¶ Jte q' ꝯh q mag' d. unu solu de e uel e trinitate q ut ee ꝯ q d. ist. s. q trinitate. e. ſ3 col lectiuu. un ꝛ sol' nom pratm ꝛ talem. g' sic h e fla. un sol' ho e ois ho. i. ꝛ h. ¶ Rō. dō q h n. trinitas e collectm ꝑ ꝛ. un q ꝛ sol' adetra huic tio q' n dicit distinctioe. ꝑ ſ3 n abaliquo un un sol' de d. una sola na ꝛ qm i diuis e id na ꝛ tres n e suu suppoit. Jo pdicatr ꝑ ꝓprieta tinitas d eo pdicat. nec e sile ꝯhe q' et ois ho ꝛ un sol' ho. na c. tc ho e tc. q pt ꝯstitui ꝛ mł tiplr ꝛ id h e ua ois ho e ho nec stat sil' p plibz nisi ꝯfirmatr ꝛ id h e fla. ho e ois ho. q nec ibi suppoit di e ua nec p ꝓprietate. nec e id i ꝯuie na ꝛ tres n e. ¶ Jte q' ꝯh q dr sic e ra no ꝯtra cm. ꝛ e. ut e dr e filii. qm a. d. sat

q' ad fitem ꝛ sic e filii q multi a. o3 ee a. sat q' ad sciam ꝛ illos sit e filii. q n q' sat ex h a ti sufficiet. Rō. dō q intelli sciam q' ad sciam no q' libz ſ3 neciam ad salutem. ¶ Jte q' ꝯh q dr q pr genuit altm se. ut n. male diu gerit illa duo q st d. ꝯmodi ꝓprietate ꝛ altero diuisitate ꝛ ñ sit oppoita. ꝛ ii. opp. i plica tur. Si dicas q' unu dimunuit d alto g' te q. ¶ Rō. dē q oppo dicta intelle ꝯ3 dictae qn g' i diuinis simul e ꝓprietas i na ꝛ alietas i supposito. ꝛ h sine oppe. ioh. ꝓprie tatis ꝛ alietatis i sme un uis sin ꝯtrae i ing ad siglaris nodi exp sibz. ¶ Jte q' ꝯh q d. pr ut h3 filium no minuit se q ut d e filii. q i. augz ut quando sic gnat un fi lui ut n posit alii gnare minuit ei pot3 sic e ipse g' ꝛ c. ¶ Rō dō q' ille uer e si gna re altm sit po. ſ3 q' uno genito posit altm gnare d. ipsa po. ingnado. q ex h o. qm totu d. un ¶ Jte q d ꝯhe q d. d se altm se genuit ſ3 no altm deu ſ3 altm ꝑ. ut dicit mag' ꝑe altm uł aliu ꝛ tur q altm q in nore dicit diuisitate q sorte d. altm se ſ3 i diuinis minima e diuisitas. ergo differt ac actiales. facit d altm ſ3 i diuinis altm e actiis g' n o3 dia altm. ¶ Jte ut q neut diuiditur sicut differe sbales faciunt d a. ꝛ actiitals altm. e neut cadit i diuinis neut ut ee dō. ¶ Rō dō q q pr differt a filio ꝛ i supposito ꝛ ꝓprietate. id pt d ali ꝯpt d altm sicut ꝓprietas illa n accidit ꝑ. id ma g' ꝑe dr ali. ꝛ q ali respic suppoit ad eentia id sintsignat i ali i masculino n cm a. i neutro.

Post q' utrum creatio sit i creatione d. mouit magistr quaeq d ꝯpatone gnatois ad tm eentia ꝯ ꝛ cui ql e h ii. de. i ꝑsenti mor quaeq d ꝯpatione gnatois ad tm eentiale abstractiu q e eent. ꝛ diuidit h ꝑx i duas ptes. i p pte mor qr ex ꝯpatione gnatois ad eentiam i uite n. ut h ut eent gnetr i scaline ꝑ ꝑpu utrum eent gnetur i. i ꝛ n e dō q diuina eent genu it filiu. ꝛ in p ꝑx ht. iiij. ptes. i p pte ꝑoit ꝑblemata ut h ut eent gnetr uł gnet. ꝛ in sa adducit tres ptes ꝑbantes q eent n gnat a pr i. Jo n e dō q pr genuit ꝛ c. ꝛ in tertia ad duc tres i ꝯtrariu. i. h a ut ꝯtru ꝛ c. ꝛ in qr ta ultia soluit ꝛ expoit i. ad q tenetem.

ie

Et non est dd. hic est sa ps illi distinctionis in qua magister tractat sex partes qonis que est de operationes generationis ad essentiam ...... principium et hec ps tres partes in prima tractat ista qa dicens quod essentia non generat et hec confirmat pluries ducens ad impossibile. In secunda vero adducit auctores que sunt directe contrarie. solvi i. pats ut ce contrarium. In tertia vero adducit auctoritates ex quibus potest elici contrarietas i. ... et ... in ... hic partes iii. ptes. in prima adducit auctores aug. contrarias parte solvi. ista auctores adductas exponit. i. et hic i. contrarium. In tertia vero ... adducit auctores alias ... in quibus ... contrarietas. i. hunc vero ... ut ce. in quarta vero auctores ... explanat et explanationem suam ... firmat i. et quia hic verba sane ...

...

In predicta ad intelligentiam duarum principalium ...

...

dō q diusitas trīs duplx ē indiuiuus unom
phie diusas ꝓꝓetates ⁊ ꝑ illas ī diue distinctōz.
⁊ sic distīnt nec ꝓꝑtate un̄ d alto ut pr
⁊ fili. alio mō ē plie ꝓꝑtate ⁊ mō hic. ⁊ ī indui
ac distincti nec facit quin ū ꝓdicet d alto sa
actū q ad s. dimo qn dī d alto. ut pz ī petro ꝯ
hoīe petr ē indiuiduū hō nō. ⁊ tn̄ hō uē ꝓdicat
d petro ⁊ ad ī q sūma oppo ē affirmatōis ⁊ ne
gatōis dō q uez ē ū negō nl̄ poit sic int̄ ad
⁊ nl̄. hiū poit ē ma minima pr cē ⁊ surgit ex
ꝗtulatū pua dza. siue trī siue trīs. Ꝫ nō su
ficit ad distinguēd. Ad iᵐ q fo obt̄ q ꝓdicatū
suppit p sbō. d pt in eō q sic in fieriōrib ē
ꝓdicatō. f sbz ut hō ē al ⁊ ē ꝓdicatō sz ꝓcez ut
hō ē g. ⁊ ꝓdicatū suppit p eō. de quo ꝓdicat f sbz
sz mutata ꝓdicatē ī ꝓdicatū q ē f rez ē ī actus
Ꝫ n̄ sē al ē g. hō ē al. g hō ē g. sili dnt ī dinis
q cū sint ī trs ⁊ id ē ī ꝓdicatō sz sbaz ⁊ illa sal
uata quicqd dī d ꝓdicatō ⁊ d sbō sz mutata ꝓdica
tē f sbaz. ī ꝓdicatū f rez ē ī actus. ⁊ tal ē hic
pr gnat sz dina ecn̄ ē pr. g dina ecn̄ gnat sz
ista silitudo nō ut̄ ī ꝯuēiēs q ī dinis id ꝓdicat
de ecn̄. Ꝫ hē ua ecn̄ ē paternitas ⁊ gnatō q q
de ī inferiorib nō repitur ⁊ ꝓ ali dō q ī dinis ē
duplx modꝰ ꝓdicandi. ꝑ ydemptitate ⁊ ꝑ ī herentiā ꝑ
ydemptitate ut cū dī ecn̄ ē pr. ꝑ inherentiā sii de
noiatez sic faciūt adiectiua ⁊ ūba. ꝓdicatō p y
demptitate ē in dinis rōne sūme simplicitatis q nō
patit ꝓꝑl minī cē simplex q ecnz q q nō ē ī cātis
id in eis nō repitur ꝓdicatō ꝑ ydemptitate omo
cū. q ī cātis dē sē ut cū dī huanitas ē huani
tas. sz oīs ꝓꝑa ꝓdicatō ē ꝑ inherentiā q nl̄ ē oio
siplx. Ꝫ h ē fla. humanitas ē alitas. ī ꝓdicatē
uō p inherentiā. q ad sigt ⁊ ad suppoit q sigt for
mā ⁊ suppoit p inferiorē ⁊ in tali ūmē q illō q ē
d alto suppoit p illo. sz ī ꝓdicat ꝑ ydemptitate id
sigt ⁊ suppoit un̄ tē ē ff q sigt plx tn̄ ecntia
⁊ id paternitas ē ecn̄. q hec n̄. ecn̄ nō sigt ꝓꝑo
ꝓꝑa n̄ suppoit cū nullis d ipa ꝓdicet. n̄ ꝓdicat
ꝑ ydemptitate. Ad iᵐ q ō. ⁊ tō d ꝓfusiē ⁊ alio
⁊ ꝯsilib dō q q dā sūt uocabla ī dinis sba
q claudūt int̄ se tē ꝯ q ponit formā ī ꝓdicatū
ꝓꝑa ut hec n̄ pr. ⁊ talia pt ꝓdicari ꝑ ydempti
ut cū dī ecn̄ ē pr. ī alle q ē pr. q dā sēt ꝯsut cō
ī adiectiua ut ē sic uba. ⁊ noīa adiectiue tenē
ta. n̄ gnat ⁊ genit ⁊ nat. ⁊ talia ponūt tē
sūā ḡ. ea d quib ꝓdicant. id tn̄ ꝑ inherentiā ꝓdicant
⁊ id gnare poit distinctōez q ī ꝓdicat d ecntiā

cū d ea dī ⁊ id h ē fla ecn̄ gnat hen̄ n̄ ecn̄ ē
gnatō ⁊ qn̄ ꝓꝑtatē ꝓdicatē ī ad ꝓdicatez
ꝑ inherentiā pr cē ī actus q g dī d quacūz ꝓdica
sbm ⁊ ꝓꝑa passio istius hic hō ī sbam ut ꝓꝑetas
ē ꝯnea ei d quo ꝓdicat sbm ut h tenēō ꝯcez
q uis sit ꝓꝑetas hoīs ⁊ hō dicat d petro. nō tn̄ dī
d eo h q ē spēs ⁊ hoībitas q in dinis n̄ cad
id ꝯnei. q nō cadit ī actus. dō q ⁊ si nō sit
ꝯneitas. nec diusitas q ad iē ē tn̄ quo ad iōz
sūī q admodū ꝓdicandi q triplx ē ī dinis sic ī. pa
tebit. Ꝫ sic h ē actus ecn̄ ē p. sz ꝓ. distig. g ⁊
ecntia g ī ⁊ ī ꝓꝑoito. Ad iᵐ q ultio ē. d hac
ecn̄. ē pr fili distig. a ꝓꝑoitō. q pr pt ponē tē
sūā. siue respectū ꝓꝑiū ī ꝓdicatū q ꝓꝑm sbm.
q ē ecn̄. ⁊ tē ē locutō fla. cū ē sensus q ecntiā
refert ad filui. ut pt claudē int̄ tē sui sbam
tuū ut sit sensus ecn̄ ē pr filu. i. ecn̄ ē ille
q refert ad filiū. ⁊ h mō ua ē locutō ⁊ nō
ualz arg. g fili ē fili ecntie īmo ē ī actus. sic
ē n̄ sē. filius refertur ad illū q ē pr. ⁊ ille ē ecn̄.
g refertur ut distiguit ab ecntiā sic ⁊ ī ꝓꝑo
sito.

Secūdo q̄r ut sit ꝯcedend q ad gnet dlū pa
tris ut filius ⁊ q sic ut. ꝑ multas auctes
ista ⁊ marie ꝑ illā dī quoz ⁊ fit q ē ī scripta.
lē. pr d sua sbā genuisse filui sz scripta nō d
n̄ uez nec fit q tat nisi ꝓꝑiū g ꝓdicatis firmo ē
uer ⁊ ꝓꝑ. Itē tē ob. sic quicūz ē ab aliquo
⁊ ē ei ꝯsbāl ꝓ deus ē sbā. sz fili ē a patre ⁊ ē
ei ꝯsbal. g ē d ē sbā. Itē pr gnat filiū
aut g d aliquo aut d nichilo. n̄ d nichilo q tē cē
cātā. g d aliquo. nō d aliq q ā. ase g d sui sbā.
Itē ī inferiorib filius qui hit ꝓꝑē subē. apte dī cē
d sbā pris. g multo forti q hit totā sbaz dī cē
d sbā gnātis. g h ē ua fili d sbā patris. Cōt
ꝓꝑones ꝯ trāsitiē ⁊ ū transitō i. ⁊ distictō ⁊
diusitas. g cū dī fili d sbā pris h ꝓꝑo de. notat
distictōz int̄ sbaz patris ⁊ filiū. g cū nulla
sit distictō q filius ē sbā patr. ꝓꝑo ꝓdicatā ē fla.
Sidicas q hec ꝓꝑo de. cadit a gnāli sigtō ꝓꝑo
sitōnū retinēs spāle g ē ī soloecismus sicut
sicat sublime uolat. ꝑ sublimiū q stul
tū ē dō. Itē ō. d sigtō spāli. h ꝓꝑo de. pūt
accipi spāl aliū tūr inatiali ut cultell de
ferro. aliū ordiali ut d mane fit meridies. i. pt
mane. aliū origiali ut sidicat radi d sole ł splē
dor d igne sed q cūz istoz modoz accipiat fla
ē locutō si simili ē fla q fili cātt in. Si ord

naturalis substantia, quia tamen est quod filius sit pater [illegible] proprietatem suam pater [illegible] patris. Si originalis, filius substantia, quia tamen est ipse quod filius habet ortum a substantia patris sed distantiae [illegible] substantia patris generat filium qui est omnino substantia. ¶ Sicut dicitur quod nullo istorum modorum, sed tantum in tertio, scilicet consubstantialis, quod unum ortum habet, sed large. Et non consubstantialiter accipiatur. Et ut quod filius sit, quod tamen hoc esse non pater est de substantia filii, quod neque concedit. ¶ Item hoc idem videtur. Differt [illegible] ipso etc. et a. quia a. ipse dicit habitudinem principii activi, sed ipsum dicit habitudinem principii passivi, sed tunc etiam magis convenit principium activum quam passivum, ergo hic est magis vera: filius est a substantia patris, quam etc. Sed hoc non recipitur, ergo nec aliud recipi. ¶ Item etc. a. de proprietate et diversitate. Si de proprietate, ergo cum summa proprietas sit in essentia vel substantia, sed erit una substantia de substantia, quod negat magister. Si diversitatem, sed non distinguitur substantia patris a filio, quia filius est ipsa substantia patris, ergo idem est substantia. Et ideo dicendum quod praedicta locutio est recepta et admittenda [illegible] sanctorum, non [illegible] quod pater [illegible] tres [illegible] sed ipsum etc. accipitur. Quarto modo est potest accipi consubstantialiter, ut dicat substantialem convenientiam inter extrema, sed haec nunquam proprie dicitur, cum sit ipsum et importat aliquam habitudinem et respectum ad extrema. Si enim consubstantialiter teneretur, sic dicitur filius de substantia patris, id est dicitur pater de substantia filii, quod absonum est. Et praeterea non [illegible] consubstantialiter accipi convenit tripliciter. Aliquando enim accipitur substantialiter et partialiter, ut cum dicitur quod partes sunt de toto, sicut de substantia toti, ut [illegible] de [illegible]. Aliquando accipitur substantialiter et ordinaliter, ut cum dicitur de pane fit corpus Christi, id est, et est ordo, quia substantia panis non manet in corpore Christi, sicut nec de mane fit meridies. Sed ultimo substantialiter, quia substantia panis tamen sit in substantia corporis [illegible]. Aliquando accipitur substantialiter et originaliter, ut cum dicitur filius de substantia patris, ratione ablativi tunc substantialiter patris, ratione genitivi originaliter. Et ideo importat aliquam distinctionem. Filius accipitur non ad eius substantiam, et in ipso tamen in generale significatum et speciale, et sic patet ratio. Ad primum argumentum, et [illegible] quod dicitur quod praepositiones sunt transitivae non intelligitur quod notent [illegible] diversitatem [illegible]. Sed licet dicatur quod obliqui sunt transitivi quantum ad modos, quia transitive construuntur cum illis, ut [illegible] sed de [illegible] dicitur quod cum obliquis construitur. Patet ex dictis quod etc. non dicit habitudinem principii passivi, sed tantum habitudinem principii activi, sed habitudinem consubstantialem cum habitudine originis quod non fiat [illegible]. Ad illud quod ultimo obicitur patet ratio, quia etc. non dicitur proprietatem [illegible] consubstantialem cum habitudine originis.

Consequenter de particula [illegible] quaeritur quae est per comparationem generationis ad essentiam, in quo quaeruntur duo [illegible] quaeritur utrum

substantia sua essentia generet. Secundo utrum per generationem generetur. Quod substantia generet sic obicitur: generatio in inferioribus est motus ad substantiam, quia motus est hic etiam in perfectionis quam ad substantiam est hic in perfectionis. Sic ergo quod est perfectionis est transferendo adaptanda. Ergo et generatio terminatur ad essentiam. ¶ Item generatio in divinis [illegible] aut ad substantiam aut ad actus, quia esse eius est substantialiter ut actus. Sed in divinis non terminatur ad actus, cum non sit in [illegible] ad substantiam. Si dicas quod in divinis quamvis non sit actus est tamen relatio quae distinguit a substantia, contra arguitur sic: aut generatio terminabitur ad substantiam aut ad relationem, sed non ad relationem, quia in aliquo per se non est origo nec terminatur productio. Ergo terminatur ad substantiam, ergo substantia generat. ¶ Item sicut dicitur [illegible] moventibus nobis movetur ea quae in nobis sunt et corruptis nobis corrumpuntur ea quae in nobis sunt, et hoc est quia [illegible] habet idem esse cum singularibus. Ergo cum multo magis sit eadem substantia cum persona et substantia sit ipsa [illegible] generat et substantia. ¶ Item in generatione tamen in divinis quam in creaturis est simile sibi producere sed non est similitudo in persona sed in substantia et in [illegible]. Ergo cum terminetur ad simile, in quo est similis, ergo ad substantiam, in qua attenditur similitudo. ¶ Contra: esse quod generat ab alio generatur, quia nullus se ipsum gignit. Sed substantia divina non habet aliud, nec aliquid in divinis, ergo non generatur. ¶ Item esse quod generat habet principium a quo generatur, sed esse quod habet principium est principiatum, sed principium et principiatum distinguuntur. Si ergo substantia generat distinguitur a. ergo a. alia autem per se, sed utrumque est impossibile, ergo etc. ¶ Item esse quod generat est distinctum generantis, sed non est in una substantia, ergo idem est dicere ipsum quod est impossibile. ¶ Item generatio est productio, sed productio est quaedam actio, et omnis actio est [illegible], terminatur ad singularia, ergo cum generatio sit quaedam actio in divinis terminabitur ad singularia sua suppositae, sed tale non est substantia, ergo non terminatur ad ipsam. ¶ Ratio dicendum quod generatio divina non terminatur ad substantiam, tamen sed ad [illegible] quae substantia dicitur [illegible] quae est [illegible] et hypostasis sive persona et [illegible] quae est [illegible]. Videndum quod est loquendo de generatione dupliciter, aut quantum ad productionem aut quantum ad intentionem. Quantum ad productionem, cum sit in singularitate terminatur ad substantiam personae et quantum ad intentionem ad naturam. Et quia natura productionis [illegible] habet intendit formam [illegible] dare ei. Sed quoniam in creaturis forma communis innata in supposito [illegible], forma communis producitur et corrumpitur. Et ideo in creaturis generatio non tamen [illegible] sed [illegible] productionem ad substantiam [illegible] terminatur. Et ideo unde in singulari generatur, quia innata. Sed quoniam in divinis substantia non innata nec advenit ei novum esse, ideo generatio per productionem terminatur solum ad substantiam personae, quae est persona, quia persona [illegible] est totalis non in divinis substantia. Et quoniam [illegible] solum dicitur [illegible]. Generari ad quod terminatur generatio per [illegible] productionem, ideo persona generatur, non substantia vel essentia. Et ideo Hilarius incipit essentia generatur, et sic patet obiectio ad utramque partem. Praeterea enim diversitas [illegible] patet quod in divinis non sequitur quod generata persona generatur substantia, sicut in naturalibus [illegible].

ut

Ratio generationis

renet

[illegible]

Nec generat substantia ut essentia de substantia generantis

ne fuit

Filius non est de substantia [illegible] accipitur: materialiter, [illegible]; ordinaliter, [illegible]; originaliter, [illegible] substantia [illegible] principiatur et sequitur [illegible] generaret.

cū alt' d. q' nō gñāt cēē ñ ī ul'ēē ⁊ nō tm̄ ī cātis
hec uera ē s; ⁊ ī diuinis cēē aūt ut ī hoc nō sigt
ī abstractiōe s; ī cōcretiōe ⁊ io q'ª hec ñ. deus
sigficat sb̄a; ī cōcretiōe deus gñat. ⁊ cēē gñat
deu; q' uō nō sbāt cēñ. sigt ī abstractiōe. io
nec gñāt nec gñatur ⁊ ī pcedit rōes ad ptē
opitas

Ultimo q'r ut' sbā p gñatōē̄ cōicet ⁊ q' sic ō s;.
m̄ p . rēs cōicāt p q' fiūt ū sit ī pl'ib; s; sbā ē
ī pl'ib; psōis. ⁊ nō ē nisi p gñatōē̄ ⁊ pcessiōē̄
g° p gñatōē̄ ōcāt. Jt̄ cā ē q̄ poita pō. rēs. ⁊ q̄
remota remouet. s; poita cōmatōē ī diuis poīt
ōtas ⁊ distictō remota gñatōē. ul' emanatōē
cēntia ē ī uno solo sūe ypostasis. g° gñatō ē rō
cōicandi cēntiā. Jt̄ q' datur alicui ⁊ nō
desinit hēri ab dāte pīs p q' dari pī cōicari. s; sbā
a pre dat' a filio p gñatōē ⁊ nō desinit hēri a
patre dū dat' filio g° p gñatōē cōicat'. Jt̄ gñā
tio ī h'mōi inferiorib; est rō cōicandi sbā; sine nāā;
s; ī diuinis nāā ill'. multo cōicabilior' q' ī sipli
cior. g° ī diuinis p gñatōē̄ sbā. l' cēntia cōi
catur. s; gñatō ē pncipiū distiguēdi ⁊ ōcandi.
g° p gñatōē̄ nō ē rō ōcandi ī diuinis. g° p gñā
tōē̄ nl' cōicat'. Jt̄ q' facit ad cēē ī ul'ēē. nō ē rō
cōicandi s; appriandi. ⁊ ī diuiduādi. s; gñatō
facit cēē sbā. ī tali p°. ut pote ī p°. filiu. g° nō
ē rō cōicādi s; appriandi. Jt̄ cēē ī° q' p gñatōē̄
ōcat' p gñatōē̄ ē cēē. sig° sbā p gñatōē̄ cōica
tur. gñatōē ē ctū sēpta. ñ ē cōis g° ppa s; p
pmū p gñatōē̄ nō pt cōicari g° nec sbā. Jt̄
q' p gñatōē̄ cōicat' p gñatōē̄ dat' ⁊ recipit'.
⁊ cēē tale gñat' sino ē gñatōi actiuale s; sbā
nō actiuat gñatōi g° ⁊ c̄. Ad h° intelli
d°. q' cēē q° ē d'se. indifferēt' se ht ad actu ⁊
pōt;. cē. n°. pt d'illud q' ē cōicabile cōmus ñ sit
ī pl'ib; sicut pt ī multis uelib; ut ī sole ⁊ luā
⁊ h'. cē ⁊ d' cōicatū q' ē actu ī pl'ib;. dico
g°. q' dicamos f'm uniuersal'. q' ē d'se ē cōicabil'
s; tn̄ actu. ppagat' ōcat' p ppagatōē̄ pluī sic
ñ diua ul' cēñ d'se quidē cōicabil' ē s; q' ac
tu cōicatur p ppagatōē̄ pluis. nō ē nisi p r°.
q' multiplicat l' plificat ei supposita s; ad ē
gñatō. qm̄ g° p gñatōē p. plificat' ⁊ sbā in
ill' nō nūat. hic ē q' ī isti sūne sbā ul' cēñ p gē
nātōē̄ cōicat'. q' p gñatōē̄ fit ut sic una
ī pl'ib;. Ad i° q' ō. q' gñatō ē pnc°. distiguēdi
d' q' gñatō p se ē pncipiū distiguēdi suppositū
a supposito q' ad' tīniat p se. ⁊ ē pncipiū
ōcandi nāā; cē; q' sil' cē; filii. s; qm̄ nāā ī infe
riorib; nūatur ī supposit' io ē pnc°. distiguē
di ⁊ cēē. s; p accns. ī mōo aūt nec ē p se nec p
accns. Ad i° q' ō. q' facit cēē cēē ī ul'ēē ē rō
approp̄andi. d° i° h' uītatē qm̄ cēē ē approbabi
le ut apparatū pcē ī ul'ēē. diua aūt cēntia nō
ē sic approbabil' ut appata p cēē ī hec. q' nō ē
approbabil' quo ad supposit' q' r° sigt. ⁊ sup
ponit sicut sū ostdit; ē significatiuāt ei ⁊
nulla additōē distinguitur. s; ē ē uā cēñ.
pris ⁊ cēñ q' ē ī pre ē filii q°. ul' al'r pt dici
q' facit cēē ī ul'ēē ē d°. a° absolute ⁊ sic ē rō
appriandi. aūt ī cōpatōē ut illo q' etat' p
ī uno fiat ī alio ⁊ sic ē rō ōcandi nāā. s; ī
da; nāā ē que distiguit' ī supposit' ut puta illa
cui fit additio ōcas' ut diua ⁊ ī pma ē rō
ōcandi. ⁊ distiguēdi ī diua solū ōcandi.
Ad i° q' ō. q' sigtō ōcat sbā; facit cē. d° q'
uerē ē s; q' cē d° p actū. q' ī pl'ib; s; nō s; po
tēntiā; ī ūn ctū sēpta gñtōne sbā ē cōis q'
cōical' s; nō ē cōis q' cōicata. Ad i° q' ō.
q' i°. q' p gñatōē̄ datur gñat' sīml'. q' gñā
ti d°. ponetōē̄ ⁊ cōstitutōē s; dato d°. auctē
⁊ cōicatōē̄ qm̄ p gñatōē̄ sbā ñ distiguit' q'uis
cōicet' g°. ⁊ c̄.

Iuxta ista incidit dubitatio q' lite ⁊ p° dubiō
ē decr° magū nāā pcēl' ī° duē ad h' ī due
ui ef. s. q' sicētia gñaret. ap̄te cēñ ponē
tur prelatio. ⁊ s; rato pō l. io nō ē ab q' pr
genuit diuā; . s; s; nullū uir ī ōens. sic ma
g° queīut cēñ cū supposito q' ul'e ē singlan
si nō ē ī ōens q' ul'e pō. p singlari nec ē in
ōens q' cēntia pcītur p relatio. Ad h° d°
q' si cēñ pcītur p relatio cēē ī ōens. ap̄te
rei s; ap̄te exp' sīcis tīci. tē ē uīat ⁊ nō
tcīur unitas cēntie in qua distictō cēē
ē in cōuenient q' q' pō prelatō ī s; hī ñ idētat
cēntiā; . sig' cēntia pcītur prelatiō cēñ.
alī nō indicaret cēñ; q' ē ōi uōi ōmū. ⁊
Jtm̄ fō dubitā. d'ca rōe ī qua dūe ad h'
in ōens. q' eadē rēs gignetur se ipsā; ⁊ p°
l. Jtm̄ ē de p' sic diua cēñ. sic cēē gñtē
cēē. uti; genitū ē. q' ipē ē. q' cēñ d'ē q' ē
sic ⁊ h' s;. d°. s; si diceret petrus gñat hoīē;
⁊ ip̄e ē hō g° gñat se. ad. r° nl' ū. sile ut'
hic. pt gñat deū g° ⁊ c. pa ui rē. nec ī p
posito. Ad h° d° q' cē d° q' ē in multis
s; s; pt cēē triplt' aūt q' plificat ī multis

et q ad formā et q ad suppositū ut hec ē. hoc
ē tale ħt unitatē rōis q admittit distictō
et q ad rē et q ad mōs. v. bri. dī hō ē qb homie
et duo sē hoīes. ad miñ ē qd q pluritas q ad
suppositū nō q ad formā ut hec nomīa decē. cta
le ħt unitatē. rei s; q̄s res noiat sūt cū mul
tiplicitate suppositoꝝ et iō recipit distictōē
s; ipsam distictōē ut mōs nō utrū. s;
accidit de decē q nō de eē aliqd. ē ergo
mō qd ē s; ñ. q ē i multis nec tñ plurificat
q ad formā q2 ē unū i multis nec q ad suppo
sita q2 plur nō supponit ut h ē. ēētia. ad tertiū
li qui ucro ē dīc q̄ ītrap distictō nec q ad mo
d nec q gam. nec ē notāt istē distigua
se et in argū magr ē bonū si pr genuit eētiā
pr genuit se et fī. d q apte notat significatū
nō apte refert dītas ē in illi q ē deus et
nihil q ē eētia. [illegible] Itē ro ē. q itīa; rēs; si
pr genuit dīuā eētiā. ē geitū gīitū
tū ē ut sit et sic et pō. i. et similr nō genito
gīnē et ē. siliiō uīsur ualet. q rō cāusen
[illegible] īnātīus. tū ē est ē eē sequit aliud s;
i dīus nō ē aliud gē et c. Itē nō sequit
pr genuit sapiā. gē ē sapieš sapia geita
gē pr īrē nec patū lcō iij. Rō. dō q su
m[illegible] ē. tac pr nō cāc. īnāns cāc tñ cur
capit gīa pncipalr. et iō iformāns et pd
accipe nōm cāc. q̄n gē iō eētia sigt. plī
eētī. iō eētī sigt quodāmō itē cāc ī. eētiaſ.
sigt eētia eēt genita ab ente significant
i rē effetial siue pncipati. et iō eēt tē pnc
et pncipatū ē. eidē q eēt ipsibile et h ec fi
dt iō magrū. ad iº q obt d sapia dō q
tiēti ē d ipā i qb eē liq; q̄ ñ. ita abst
ca; sicut eētia nō supponit prelatio et i. ē
actūs. pr ē sapieš sapia q genuit ut sap
geita. Innoīe ar eētie nō ē actūs. q̄n
iō sigt et suppōit. Ita ēnō ē dō q dīna eētia
genuit filiū. Ēt ħ obīc ioachī tū ī pōne
q̄ īrē. Cū pōne q licēt nō genāt nec ge
neratur nec procedit gē i dīnis ē res gnāſ
et geita et peēss et res nec generāſ nec
genita nec prcdēs. et i ē i. qtitas sit
ūnj. res. Itē dēnat rōnē magr. sic eētia
gnāt eētiā. et eētia ē una res. gē una
res gnāt se ipāj. Similr ī q. Ioachī. po
nit dīc petre. rē gnāt dēm et ūnē dē
gē cāc res gnāt se ipāj. Rō dō q io

achī nō recte arguit et deficit illa rō q2 res ñ
accipit uniformit q2 ē dī. res p mī. i. accipit
res p re nē. s; an accipitur ſo accipi p ipsa ñ.
dīna. p. deficit ab isufficiētia q̄ñ ut. ſiāo dē
d aliquo et nō dē d alio. q pp hec illa facit
nūj. vñ si ut petrus ē īndiuiduū hō. ñ ē iuī
uidūū gē petrus et hō sūt duo hīc ē pdicatū
et nō hīc nō sufficit ad distīguēs. Ad instantiā
ei. dō q nō recte instat q2 eētia ē res una q
ad suppositū et sigtū si pses q ad suppositū
et iō ignorāt ioachī. reprehendit magrm. et q2
ait ē siplr nō ī sentit magrm. ī o yutō dī
iudicio dāpnat fuit libell ē in cōcilio et pō ma
gri approbata. Itē q dhec q dī. ylarii. nil
ħt filius nisi q nascendo accepit. q gē dhec
filio accepit utiū dicat ſbāz ul relom. si ſbāz
gē pat sil accepit. si relom. gē ē eētia accepit
filius eētia ē accepta. gē eētia refert. Rō dō
q accipe dicit duo. s. hīe et eē ab alio q ad
hīe respiat. q ad hec q ē eē ab alio respiat
pō. vñ p ab. acti sig. q eētia ħt ap q ē ab a.
Itē q dhec q dicit. et iō nō refertur ad ad
q i uno subsistit et uno q2 ut ētiā q̄m fi
li subsistit apte tñ refertur ad spm. Rō.
h pt intelli d. uno tñ q fili nō ħt eētia ñ ad
unā p. ethec intellr ī ucl filius. q i q spirāt
ē refertur ad aliud ul q pō. filii nō ħt eētia
ñ ad unā ñ. et h ūn q2 fili nō ħt ī se. ñ na
turā patrīs. Itē sequi dñ q d. et nāz suā ut
i. dicit se inaeniul. ad. In dīuis. ñ. nō ē p
et ptem. et i. nec prēt nec sequ similitas q ē
ſz rāc intellr. h indī. ē. q2 reus gīnēs nec ſ
iōnec ſz intellētū ſe. ad. Rō. dō q ylarius
ī pte loquit. et iō ad. dēmi atte; ut i. dicā
et tñ uult dīc sequi q isepabilr ētiam et o
sonatē ab illo nō recedit. et h pt pſequr. Itē
q d auct agī p dhec q dīc. q2 deus semel
genuit filiū. ut. ñ. male dīc q semel dīc
in ūtitatē dēq. ſz in gnā tē eētia nulla cādī
uniformitur. gē et c. Rō dō q semel pt dīc
nē tpis ul nūe eēnitatis. et sicut nūc tpis
cū tpe hāt dūisa nē notat uniformitē. Si
ad nūc eēnitatis et i nūc ſp ē et i uariable
et unū semel d. dimō in uariabilitatē p
ſtōz et imutatē. Itē q dhec q d. filii cāuſ
ſiue. utrū caritas accipia; i. eētialr. aut
notionablr. Si eētialr gē ipse fili eētie q̄i
accedit. Si tiāditas ē ipā. et ē sensus filii

eentie q̄ qui ē eēn. tūc null' ūr sensus 7 pun
ctio additū hec q̄ ē caritatis 7 filius aug. ex
ponit filiu caritatis .i. filii dilecti s; p̄r dilig
filiū spū sc̄o. ḡ 7 c̄. Si ipsi dicas q̄ tūc necessa
riū s; medio mō tūc .i. appriate. h. n. tūc ḡ fi
lius dei ē filius sp̄c. s. q̄ absurdū ē dic̄o. R̄ıō
ad hec dicūt aliqui q̄ ille ḡitiū. nec p̄t eēntie
nec p̄t coordinatū. s; medio mō tenet .i. ap
p̄priate. h. n. caritas sit oībꝫ ēē. 7 ꝓpriū sp̄c. s. s;
uno mō appropriatē ꝫ. p̄rī q̄ caritas ē amor
gratuitus 7 sic dic̄ tm̄ q̄ amor ḡtuit ē q̄
dat 7 nil' accipit. 7 h ē ip̄. p̄ris. iō appatur.
p̄rī. s. m p̄ ē q̄ caritas. ibi tenet eēnli. sicut
d. aug. q̄ nil' ad ēē ē. filiu caritatis q̄ filiu x
sti. s; ḡīr nō ɔstruit in r̄c̄ principii s; ex in
declaratōis eēntie. 7 ē s. filiu caritatis .i. filiu
caritatis 7 filiu x̄ti. l' sic. hec ē filiu ɔsbāl' 7 nl'

Jt̄ q̄r dhc q̄ d. q̄ filius ē ɔsbā patris. R̄o r sp̄on q̄
au; filius nl' p̄tē sic trahat a p̄tē p̄tē amatē
in his ifectioribꝫ 7 in ōō totaꝫ sbāꝫ trahit a
p̄tē ut q̄ p̄tē nō tm̄ debet ē p̄t. s; ē mas 7 mul'
to forti mas q̄ mas pl' ɔat q̄ p̄t. Jt̄ filius
dei uocat se sapiā 7 sap; q̄ ɔcipit 7 p̄ritur
p̄ u. viij. ḡ cū hec p̄priū sit matris. uī q' p̄t
p' ɔbāt d. mat. R̄o. dō q̄ n̄ matis ñ trās
ferūr ad dīua eiū iīo adsigr. ansel. ī mono
q̄ p̄nc̄ matiuū p̄erigit ad princ̄. [ꝓpus] 7 iō h̄ ē
q̄ mas ē p̄nc̄. passiuū 7 ōē tale mouetur
ab alio. ḡ añ ipm̄ ē p̄nc̄. a°. q̄m̄ ḡ p̄nc̄ gn̄a
tōis filii ē primū 7 celt puru actuale iō nl'
lo mō trāsfertr̄. matiuū p̄nc̄. trāsfertur tm̄ act
matiuꝫ ut r̄cipere ɔputurꝫ. per q'. agit
unū p̄nc̄ q̄ h duo. Jt̄ q̄r dhc q̄ dicit
q̄ filius 7 sp̄c sc̄us. nō ē. de. nō. dī. n. s̄ in
q̄ ille q̄ de nulla p̄iacētia m̄ ē. ē ɔ nichilo
s; filius 7 sp̄c. s. sunt h̄ ḡ 7 c̄. Si ui dicas q̄ fili
7 sp̄c sc̄s s; ɔ aliq̄ ut ɔ p̄re q̄ tūc uī' p̄r
sit ex nichilo. 7 uī q̄ sic q̄ nō ad eiū ɔiutūt
s; p̄r nō ē ex aliquo ḡ ē ex nichilo. Jt̄ q̄ p̄r
nō h̄t p̄ncip̄ effectiū. iō dr̄ eē a nullo. ḡ cuꝫ
nō h̄at m̄; dr̄ ē. de nichilo. si recedi ɔ p̄rē ɔ eē
q̄ h̄t eē ɔ nulꝫ ē catiū. ḡ 7 c̄. R̄o dō q̄ ē
ɔ ad eē ɔ nichilo. s; ansel. ī monol. cap. p̄ illi
uno mō ut nil' accipiat' sipli' p̄uatiue l'
negatiue. cū dr̄ ɔ tacēte t. loq̄ ɔ nichilo. a°. m
p̄uatiue ū si ī dicat' l' intelligat' ad s' exni
chilo sic cultell' ɔ ferro. t° m p̄tē ꝓuatiē p̄tē p̄
uatiē ut si dicat' ad s' exni. q̄ p̄r n ē ad sic

dr̄ ɔ paup̄e. fit diues. R̄o ad h multiplic
ē h nā primo distiguit̄ q̄ negō eī q̄ ɔtelli.
p̄t sistē int̄ ul' feratur. ad hec ubi s. sistat
ad ubi de s' ɔ nō. hec ē nō s' ɔ aliquo. sicut
loqui ɔ nichilo .i. ɔ nulla re. sicut nō fert ad
ubi de affirmatiue s. 7 de ɔ. ē. q̄ de p̄t intelli
mīlr. 7 de sig̃ q̄m sit m̄. aliē 7 h̄e sue s. Jt̄
p̄t tm̄ intelle. ordinalr̄ 7 de ē tri sensus sicut
catiua dr̄ s' ɔ nichilo. dō ḡ q̄ s; p̄ sensū de p̄t
ē ɔ nichilo eē sui p̄r sine dīua eēntia tm̄ hic
mod' nō ē usitat' q' ad s; sensū mod' dic̄o n s.
ex nichilo q' adsitū mod' sedm̄ q̄m lō. aug.
q̄ sola catia fiūt ɔ nichilo sic n ē ɔ nlo q̄ de
notat i. ordinē ut h̄at eē post nō eē. hec
q̄ ē nichilo p̄uat m. p̄iacētē. q̄ tm̄ nō h̄nt eē
p̄t nō eē. iō nō dr̄ eē ex nichilo 7 iō n in al. p̄
q̄ p̄cedit ab insufficienti s nō 7 c̄. al. ɔ p̄tē scdm̄
p̄cedit s q̄ negō eī q̄ ē nl'. fert eē ad ubi 7
facit ɔ̄o negatiā; alt eiū nō equipollet
nō eē. de aliquo 7 eē ɔ nichilo 7 s; h̄ sensu; sic
ɔcedit q̄ p̄r a nullo. sit ī de nichilo. tm̄ sicut
dcm̄ ē. sensus ille nō ē usitat' cōit' eīu ut ī m
h lone s q̄ negō ɔ n sistit int̄ 7 h q̄ ē de ac
capitur ī ordinalr̄.

PReterea quem solū uīt p̄r genuit filiū uo
luntate 7 c̄. ī p̄te ista p̄oīt mag̃r. dubites
emigentes ex ɔparatē act̄ gn̄andi. ad p̄oīc
q̄m ɔtingit ɔparē. actū gn̄andi ad p̄oī; 7
p̄oīm gn̄andi ad suppositū 7 exutiꝫ ɔparatē
incidit dub̄ eē eēntie unitate. iō p̄io p̄oīt
dubiꝫ ex ɔp̄tē act̄ gn̄andi ad p̄oīm .j. viij. d.
s; soli q̄m aquibꝫ daꝫ uīt p̄r 7 c̄. Jt̄ m p̄ p̄ q̄
ɔtinet p̄sentē distinctiꝫ. h̄t iiij. p̄ticlās. Jn
p̄ mag̃r. ꝓp̄oīt. q̄oī ut p̄o ul' iīt gn̄andi sit
p̄ ualeās necessitate l' uolūtate 7 determinat u°. h
q̄oīs. s° adistā q̄oīꝫ s; trat. ad h̄oī; ɔ argu
endo. i. dicam ḡ ei ubū eē filiū dei 7 c̄. t.
uō opp̄oīt ɔ p̄tāꝫ solōꝫ 7 r̄ndet .i. Sz ɔ h obiē
sic uolūtate dei 7 c̄. quarto 7 ultio redit ad
explanationē p̄rīe solōis .i. p̄ceā tm̄ ūba q̄b
p̄uātē dcm̄ ē. ū explanat solōm p̄hitam.

AD euidentiā h' p̄tis ita p̄ncipaliter
q̄ritur p̄ q̄r utruꝫ gn̄ato filii sit s ɔditiōꝫ
necessitatis. s° ut sit s uīoꝫ uolūtatis ɔtue uī.
s ɔditiōꝫ explanātis. Circa p̄ q' gn̄ato sit
s; ɔditiōꝫ necessitatis sic ō. sēcūdioz 7 actualiō.
ē n ip̄ē ad p̄oītētis filii q̄ sit ī luce ad p̄
ducēd radiū. s; luce necesse ē radiū p̄ducē.

in quo productio impossibilis est secundum conditionem necessitatis. ergo mul
to fortius in patre respectu filii. Item omne quod emanat
ab alio emanat secundum conditionem necessitatis aut contingen
tie. ergo et filius emanans alterum istorum duorum modorum
sed non per conditionem contingentie quia tunc contingeret esse fi
lium generari. ergo etc. ¶ Item ab omnipotente detrahere
maximum posse est impossibile. sed pater est omnipotens cum
maximum posse est generare filium ergo detrahere ei posse est
generare filium est impossibile. sed inceptio potentie est coniuncta
actui ergo patrem non impossibile est auferre actum generatio
nis. ergo impossibile est non generare. sed impossibile non esse et ne
cesse esse convertuntur. ergo necesse est generare. contra augustinus ad oro
sium. et magister dicit in littera nec voluntate nec necessitate
genuit pater filium quia necessitas in deo non est ergo etc.
¶ Item hylarius in libro de synodis. non sola necessitate natura duc
tus pater genuit filium. ergo non fuit ibi necessitas illa
nec necessitas aliqua ut videtur. ergo etc. ¶ Item nobilis pro
cessio est illa que ordinat suo actori. quia quod subiaceat sua
gens secundum rationem necessitatis subiacet actori quia velit
nolit oportet ipsum facere. ergo si pater quia est nobilissimus agens
nobilissimo modo ponit filium. non ergo per necessitatem
¶ Item hoc ipse pater ostendit. sic quod gratis dat non de necessitate
dat. sed sicut dicit quod ipse est amor gratuitus qui dat
esse filio et spiritui sancto. si ergo gratis dat non necessario. Responsio
ad predictorum intelligentiam est notandum quod multiplex est neces
sitas. nam est necessitas proveniens ex principio distinguente
quam ex principio deficiente. quam ex principio convenienti et suf
ficiente. Illa que provenit ex principio distinguente est dupli
citer cum est ex ipso movente contrario. et hec est necessitas in
voluntate. aut de voluntate et ista necessitas est coac
tionis. et distinguitur duobus modis quantum ad liberum et gratuitum
valorem utilitatis. Illa similiter que est ex principio deficiente
est duplex aut est [illegible]. quedam est nata compleri et hec est necessitas
indigentie ut cibi et potus et de hac dicitur in .Jo. iij.
Cum inveniet fratrem suum necessitatem patientem etc. alia
est cui quod ipsum ex ipso defectu. et hec est necessitas in
mutabilitatis. que est immortalis et in primis moti
bus hanc necessitatem incurrit homo ex carentia origi
nalis iustitie. psalmus. de necessitatibus meis erue me
¶ Tertia similiter que est ex principio sufficiente et conve
niente est duplex aut est ex principio sufficiente in disponendo et
hec est necessitas in disponente. que potest dici necessitas
exigentie. aut in complendo et hec est necessitas bonitatis.
et hec ultima necessitas cadit in deo. et principaliter in deo.
quia ipse solus est qui sibi omnino sufficit et quiescit omnino [illegible].
hec autem necessitas non repugnat libertati voluntatis
sed solum mutabilitatis que est in deo. ad primum ergo quod obicitur
de littera dicendum quod littera intelligitur de necessitate coactionis que

nullo modo cadit in deo et principaliter in deo quia ipse solus
et de hac querebat hereticus. similiter et hylarius intelligit de hac
etiam. vel. et sublevat in littera non sola necessitate cum volue
rit esse id est esset coactio. cui repugnaret voluntas. ad
illud quod obicitur quod agens per necessitatem subiacet suo actori dicendum quod
est ubi est ulla necessitas repugnans voluntati. ubi est necessi
tas repugnans necesse est voluntatem subici. quia non potest
prevalere. sed quando est necessitas summe consonans non potest
discordare a voluntate et nullam inducit subiectionem
sicut patet. est necesse est beatum et necesse vult esse beatus et sic
necesse est ipsum esse bonum. in et velle sic intelligendum est in
generatione filii. ¶ Ad illud quod ultimo obicitur de amore gratuito
dicendum quod dupliciter ingratuito amore. unde est quod dat ex
mera liberalitate ita quod nulla est exigentia sive debitum
in illo vel nunc. alio quod dat sine retributione et quod ad hoc sic dicitur
amor gratuitus in primo. non quod ad secundum. illud est secundum quod
patris necesse est ut donari naturaliter alii.

Secundo queritur utrum generatio filii sit per modum voluntatis et quod non
videtur per rationes et auctoritates. primo videtur per hylarium qui
in libro de synodis obicientis secundum dei voluntatem attulit
filio deo etc. nam. Item augustinus xv. de trinitate reprehendit eunomium
qui posuit filium dei esse filium voluntatis. ergo si
recte reprehendit generatio filii non est secundum conditionem voluntatis. Item
omnibus dicitur. sic. generatio quod est de esse et ex principio illius per modum
naturae. sed est alius modus procedendi quam per voluntatem.
ergo etc. ¶ Item filius est sapientia patris. ergo si procedit secundum rationem
voluntatis voluntas est prior sapientia. sed hoc est inconveniens. quia cognitio
secundum naturalem ordinem intelligendi precedit affectionem sive voluntatem.
Sed dico quod prior ordinata per naturalem subiacet voluntati vel saltem
conformatur voluntati. sicut patet in ipso homine. sed in deo est ordo
natissima. ergo non est ante illud principium quod non sit per voluntatem. ergo etc.
¶ Item consimilis est modus procedendi in ymagine creata. et in tri
nitate increata. sed in ymagine notitia orta mediante
voluntate amantis ergo et filius ergo et filius a patre mediante voluntate sive
per voluntatem maior patet per augustinum ix. de trinitate. partum mentis precedit
appetitus quo dum querendo invenimus quod nosse vo
lumus nascitur proles ipsa notitia. Item nunc est maior comuni
catio in deo liberalitas maior. sed pater plus communicat filio quam
omnibus creaturis. ergo maior est ibi liberalitas. ergo cum creature procedant
per modum liberalitatis multo magis filius et sic etc. Item
in creatis in actu generationis similiter maior non est nisi voluntas et non est ex
filio contrariatur ergo. sicut pater magis ponit per se totum quam
creatura ergo multo fortius per voluntatem. Item ad hoc
est auctoritas hylarii in iii. de trinitate pater ante esse tempus fi
lium procreavit. esse quod est per caritatem nativitati eius
impertiens. si per caritatem ergo per voluntatem. Item origi
nes in quodam [illegible] de iure dicit. genitum perfecte voluntas
sit ubi pater ergo videtur quod genitum a patre per voluntatem et quod filius voluntatis.

Ex parte finis — Ratione finis honestatis. in deo. unde est necessitas.
Respectu eorum que sunt ad finem — utilitatis. que ad bona; expedientie. que ad mala. [illegible]
Necessitas — Ex parte efficientis — Respectu alterationis coactionis; Respectu alterationis violentie.
Ex parte forme — Sufficientis in disponendo. exigentie; Sufficientis in complendo. immutabilitatis. hec sola in deo.

Necessitas sine qua non est ut quod videns fortis alligat debitorem
Necessitas coactionis est ut quod incentor [illegible] merces in mare.

Ad 2o. dicendum quod uolutas pt dupliciter considerari. uel ut volutas. uel ut intellectu approbantis. et diligentis et sic est uel de bono. sim sic necesse sui contigens. siue certum siue incertum si ue ab alio uel non ab alio ut patet. hec enim necesse est potest uulle se esse deum. alio modo consideratur ut intellectu p ducentis et hoc dupliciter. quia potest esse principium distinctiuum contra naturam. secundum quod dicitur quod filius sit an. a uolutate uel potest esse dictans. Si potest esse principium distinctiuum sic di stinguitur uolutas dupliciter. accidentalis et antecedens uolutas accidentalis est qua quis de non uolente fuit uolens. hec non est in deo nec respectu dei. non habet aliquam nouam uolutatem nec respectu sui nec re spectu alii. uolutas antecedens precedit effectum causa litate et ordinatione. hec quia est in deo non est ... di quia certe solum omnes enim diuine persone sunt simul. alio modo potest uolutas considerari ut principium conuenientium, nec potest esse dupliciter. quia tam natura et uolutas sunt principium ad generationem. quia natura est producens principaliter uolu tate concomitante aut consequente. utrumque est principaliter esse non potest. si uolutas est principium concomitans. natura sic est processio. spiritus sancti qui procedit per modum amoris tamen simul in natura. Secundo natura est primum principium concomitante uolutate. sic est generatio filii qui producitur ut communis simul et per modum nature. uel ut dilectus et ideo dicitur quod sibi in eo complacet pater et ideo filius caritatis. ad 3m quod dicitur in contrarium quod ge neratio est per modum uolutatis. siue fit ratione uerbi de quo intellectu aut de uolutate approbante ut due auctoritates uerum et contingens. aut de uolutate concomitante ut dictum est quod posita est. Ad 4m non quod dicitur dissimilitudo ymaginis dicendum quod in hoc est dissimilis ymago creata ipsi trinitati increate ut dicit augustinus xv. de trinitate. quia uerbum non nascitur nobis per in quisitionem sicut potest nasci in nobis uerum post ignorantiam ad oppositum quod ad propositum. Ad 5m quod dicitur quod maior est di gnitas generationis filii etc. dicendum quod maior concordantia uel mi nor non facit modum emanationis esse per liberalitatem uel per modum uolutatis. quia modus suus de concordia. et potest dicitur esse per uolutatem. quia uolutas est in producente filio per concomitantiam tantum. ideo non sic dicitur filius procedere per uolutatem sicut dictum est. Ad 6m quod dicitur quod in generatione hominis simul mouetur natura et uolutas dicendum quod hoc est propter defectum. magis quam propter complementum. quia potest per se non potest generare. hec et eo indiget cum anima di uinitas. quod sit adiutorium uolutatis. Deus autem non adiuuatur. et non indiget et ideo non est simile.

Primo quod ut generatio filii a patre sit per rationem exemplantis et quod sic uidetur hoc modo Deus pater semel
locutus est etc. glosa i. filium genuit in quo omnia disposuit. hec dispositio eterna dicitur ratione exemplaris quia si filius procedit ut uerbum processit per modum exemplaritatis. Item generatio filii a patre est similis productioni notitie ex mente quod notitia procedit ex mente per notitiam exem plaris. quia exemplar est ratio cognoscendi. quare etc.

Item quod est ymago in producto hoc est exemplar in producen te quod enim productum expresse representat ymaginem dicitur. sed producens expresse representat exemplar dicitur quia est filius procedit ut ymago ergo ratione per modum exemplaris. Item quod est principium cognitionis rei produc te producat per rationem exemplaris. sed est principium filii cognitionis. quare producit filium per rationem exemplaris. Si di cas quod non sufficit non est exemplar et ex emplatum differant in forma etc. hec nihil est. quia si homo deum generat hominem per talem generationem qualem cogitat tunc generatio illa non tamen esset per naturam sed etiam per exempla rem patrem et ideo producit filium ut sciunt et uoluit quare etc. Si dicas quod nec non sufficit. hec necesse est exemplar procedat. ostendo. sicut deus ab eterno cadisset mundum possibile nichilominus esset producens per rationem exem plaris. Contra in uniuersalibus agentibus per naturam et per exemplar ex opposito diuiditur. sicut natura et intellectus. quare quod producit per naturam non producit per intellectum rationem. ex hoc. sed filius per naturam producitur a patre. quare etc. Item quod producens ad similitudinem exempla ris producit per rationem uolutatis. sed pater ut ostensum est supra non producit filium per uolutatem quare etc. Item forme non est forma. quare nec exemplaris exemplar. sed filius est ars et exemplar omnium. quare non habet exemplar ipsum. quare non procedit per rationem exemplaris. Item quod est idem secundum uolutatem non est in illo sed exemplar. sed quod non est idem sed exemplar non procedit per rationem exemplaris quare etc.

Ad 3m dicendum quod sicut procedere per modum uolutatis et liberalitatis est dupliciter. uno modo procedit per modum liberalitatis ipsum quod non est liberalitas sicut fuit uel datur ex liberalitate et sic creature procedunt a deo. alio modo sicut id quod est ratio liberalitatis. ut amor et sic procedit spiritus sanctus. ut amor quod est donum in quo omnia dona donantur. sic per modum exemplaris est pro ducere. dicitur uno modo sicut exemplar. et sic cre atura procedit a deo tanquam quod ad exemplar et sic exemplar importat causalitatem formalem uel exem plati. alio modo dicitur procedere per modum exemplaritatis sicut ratio exemplandi. et sic uidetur procedere ipse filius qui dicitur liber patris. quod non tamen se sed potest. hec omnia disposuit. Sicut filius secundum augustinum c. 9. vi. de trinitate. dicitur ars plena omnium rationum uiuentium et hic habet

ortu illo q sincint d. q q negat patrem ee
negat filiu di ee. et h mo d peedi h exepla.
repugnat presssu filu. imo si pt ee n nl. aliu
no mod repugnat presssu filu. imo si pt ee nsi
nl. e eni h uolutatis ipius i q poncen zpe
tu differut. sicut cautu et catu. et unu h ui
tate no e inalio. S. istis inducte ad hac pte
pecedit h hac uia et h hac uim concludit h a
no nulla concludat imo ad eu sol e p iteptoe

Illeat que obiciut in htrium o pecedit h al
ua q dicit q pecedit p mod explantatis q e
id exeplandi q p q sut ante eme dispois mg
colis et ymaginis. Ultima no id concludit
q pecedit p mod exeplantatis. sicut extu q
ipa sol est p inteptoe Ad id q o. q ee pn
cipium ici poncente. sibi cognita ponat p
exeplar. dd q iste tn e n id cognitois pecedi
i. q hac pecognitio saltem. h tm cae ad effectu
que ordinatu exigit ecule. diuisitate sui
sbale exeplati e h q extu no e i exeplate h
uitate. h psilitudie. que i q silitudo cu
sit id cognoscedi et exeplandi exeplar. pre
q fili h tm exeplar no sic exeplatu p exe
plar. h sicut ipm exeplar. i id exeplandi e
ta. et si tu obicias q exeplar ee e toti trini
tati. Dicendu ad h alu sic inque d mudo ar
chitypo siue ydeis ex ytea siue mudus arche
typus. no tm appropriatu e ipi filio uinq pu
ui alit. pt d. q h q exeplar d tm cognoscedi
sic ee e toti trinitati. et appat filio sic sap.
h uo q ult hic d. tm emanandi. sic e pu fily
et sic ipotat p h n. ubi ut melius patebit. I.

In pte ista cocaliter dubitat.

Dicit aug. ad orosiu q nec uolutate nec
necitate q necitas in deo no e. et c. ui eni
isufficies diuio. ee eni q d fiat aut fac
tile et sic necio. a uolutatie g et c. Sicut di
cas q ipse tenet ad intellem heretici et hic
intellit d uolutate antecedente. et necitate
i euitabili o. q i deo oio nichil ise e multiplex
h q tertiam oron multiplici siplr affirmado
nil negado male tenet. h q d. phs q etc.
Ideo dd q aug. tenet h intellem heretici q
uis a deo i se sit multiplex q tn heretic in
uno sensu eu accipit ia multiplex illa
n fiat ad sol q n pecedit h illa h distictio
qpois multiplicas q h illa multiplicat
no e accepta magis est ad ostitutione q ad

necem responsionem. Ite q d h q d. Verbis nobu di
ee dei filiu. na n uolutate. Sic eni nbi nde
q pt alio e de a. e pt. q deitate e de et pa
ternitate e pt. ut d. aug. h filius e de n dei
tatis g hac no dicitur filius h ipa filiatie
Ideo d q ille ablatiuus pt ostituu formalr et
sic e fla. q formalr a. e de. i. n. et a. fili. pt ito
ostitu originalr et uirtute pncipii. et sic ita
e et e filius q filius ortu ht a pte uoluntatis. Ite
qr d h q d. acute sane quidam respondet et c.
q aug. ondat ista solom quo e ondca
q multiplicitate i ueniens no e solue. Ideo
dd q h solo. ad hom. et e solo ad ore et alu
melius et utilius e solue ad hom q ad ora
tionem. ut puta q h hereticis e discolus et n
uult intellige uitate et q n assistetes sut
siplices et no psut cape uitate et subtilitas io
q heretic uitatem respuebat et adu sabat io
ideo ad u santi adu sand e. et tali mo quo
mag puaricatur gla et assistetes fallacia
pecedit ostendat ista responsio aug. q manifeste
opponeret sua q ligauit. hic mod respo
dendi docuit nos. d. xx. n di. baptismus io
his d celo et c. Ite q eu no sit transitu a contra
quo transiens sit ut e q dicho hretici sit p
immediata. q uelle et nolle opponut contrarie
et q nd cadit mediu et dd q. ad h q hic
querit h d uo antecedente et te neutru pre e ua
nec sut i mbra opposita contrarie. h hic nolle
nec uelle. dicit act uolutatis contrarios. int h
cad. med. ad n. e n. e. uolutas nec ht ratio
cae nec repugnantie. et i. pz i. Ite q de so
lutione magri ut n. f. lin d. c. cu d. scia dei
et psca et dduis et mal e d. eni glo. sup id.
ps. que ignorabam interrogabat me. et c. ars
nescit uitiu. h in deo e. ars artiu g et c. h
dicas q nescit p mod pctatum. h speculatiue
solui id scit hic mo q in eo relucet h in
deo no relucet mala g et c. Ite ut magr n
solue ad a. multiplicate. n. i ueniet n e sol
uere. Ideo d q sic. Z. dicitur de cognoscat ma
la p se ipm sic rectu iudicat d obliquo et
lux de tenebra. nec o q in deo luceat ma
lu. h sufficit q i eo luceat mali oppositu.
Ad id q o. d solete mag dd q solom no po
nit. h arguendo. innuit q dicat exil
lo uni n pt i ferri. exaltio q quis sit ite in
eodem. tn diuersa sut dicenda. Ite q d h q d.

innotula quod contra eam anathematizat eos qui dicunt
deum non generasse se consilio. vel non contra. damascenus
dicit quod generatio non est consilium. quod consilium est ignorantis
necessitas. Alio modo dicitur quod consilium dicitur dupliciter. uno modo dicitur consu-
lere accipere consilium. et sic dicit ignorantiam. et similiter
consilium tantum ab homine. Alio modo consulere dicitur dare consi-
lium. et hoc modo dicit scientiam. et hoc potest transferri ad divina.
Deus enim nullo modo accipit consilium alicuius. Sed non
dicitur quod cum consilio. duo sunt scilicet cogitatio vel excultatio
et est id dispositio firma. quia ergo in deo non fuit cogitatio
excultatorum et inanitas ideo recte dicitur in deo esse consili-
um. Sed gregorius dicit: mutat sententiam sed non consilium.

Hic solet queri aquilbrandi ut voluit vel potuit
etc. In presenti distinctione ponit magister dubitationes ex
comparatione potentie generandi ad patrem et filium. sicut est in patre potentia
ita sit in filio. et habet has duas partes. In prima magister querit et deter-
minat utrum filius possit generare. Secundo utrum potentia generandi
sit in filio. ibi: Post quod aquilbrandi sicut potens sit
etc. Prima pars habet iiii. particulas. In prima movet questionem utrum
pater et velle generare filium comparetur ad potentiam patris et
filii. Secundo opponit contra solutionem per auctoritatem augustini ibi: Sed ne
beniuolus nec mens quod augustinus etc. Tertio opponit contra predictam
auctoritatem predictam ibi: hec autem non ut aquilbrandi. Quar-
to recitat super auctoritatem exponens ipsam ibi: quod quia ac-
cipitur quod solum tantum est. Sunt quod aquilbrandi in potentia habetur
hic dicit in qua querit magister utrum potentia generandi sit in filio
et habet has tres particulas. Primo querit et determinat
hanc questionem. utrum aliqua potentia sit in patre que non sit
in filio. Sed non potest. nam potens est generare filium et filius
non potest etc. Sed ad hanc questionem respondet magister quod eadem
eadem est potentia in patre et filio sed quod hec erat dubium ideo op-
ponit contra predictam solutionem et determinat per distinctionem etc.
Secundo respondet ad primam questionem. distinguendo. utrum scilicet
filius habeat potentiam generandi in. et cum dicitur filius non habet
etc. Si enim intelligatur active filius est intellectus
scilicet quod filius possit generare. Si vero intelligatur passive
scilicet quod habeat potentiam qua possit generari vera est et firmatur
ista distinctio secundum aliquos secundum hoc quod generandi potest intelligi
in significatione passiva vel activa. Si in passiva tunc
verum est et est sensus filius habet potentiam generandi. id est potentiam qua genera-
tur. Si in activa potest esse dupliciter. quia potest esse gerundivum
ubi ponitur et tunc habet suppositum determinatum et est falsa.
et est sensus filius habet etc. id est filius habet potentiam qua ipse filius
generat vel ipse filius etc. et tunc non habet certum suppositum et est vera
vera. et est sensus filius habet potentiam generandi. id est habet potentiam
qua aliquis generat tamen habet sensum non ponit magister.

Ad evidentiam eorum que dicit magister de potentia generandi
quatuor queruntur. Primo querit utrum pater generare in divinis
dicatur quid vel ad aliquid. Secundo utrum pater conveniat filio potentia
generandi. Tertio utrum pater generare et creare sit unica
potentia vel non. Quarto utrum pater generari et creari sit
potentia unica. Circa primum quod generare dicat quid o-
pponitur per auctoritatem magistri in littera pater non est potens nisi natura.
et quod essentia est quod sunt essentia sed natura et potentia dicitur quod non ad aliquid.
Et potentia generandi. Contra hoc. generare est sibi simile
in natura producere. sed secundum philosophum non est modus in sita rebus similia
ex similibus pertransit. ergo modus generandi respicit ipsum
naturam sive essentiam esse non potest. sed esse tale dicitur quid et etc. Contra
spiritus non differt esse et ipse ergo multo fortius in
eternis. ergo id est esse et posse. et potentia et essentia. sed esse et essentia
in divinis dicunt quid non ad aliquid. sive posse dicatur
sive cum adiuncto. Sed essentia patris dicit quid. ergo pari
ratione potentia generandi. Contra in divinis est idem scire et posse scire
et velle. sed non est in divinis scientia generandi sive ad aliquid. in
modo scientia dicit quid et est tamen similiter et voluntas ergo potentia
generandi dicit quid sive essentiam. Sed quod magister dicit
in littera et habet pater exemplo posse generare non est posse ad aliquid.
ergo non dicit quid. et etc. quid vel ad aliquid. ergo et etc. Item
ratio est sic. potentie distinguuntur per actus ergo sicut
potentie dicuntur et potentia. et si dicitur ad aliquid etc. et potentia filii
sicut constat quod generare in divinis non dicit quid sed ad aliquid ergo
nec posse generare. Item quis in eternis differat
vel et posse. cum in eo id sunt sicut vult deus. ergo in
deo idem est posse generare et generare. sed generare in divinis
dicitur ad aliquid non quid ergo similiter posse. Item pater generat et potest
generare. aut ergo id potest quod generat aut id generat quod potest
constat quod non id potest generare. sicut ergo proprium dicitur esse proprietas
ergo potentia generandi dicitur esse proprietas et nihil est proprium in divinis nisi quod
dicitur ad aliquid. ergo etc. Item omnis potentia activa quam inest cuique
inest sed aliquas conditiones sive proprietates ut pa-
ter. non luminare inest luminose per lucem
ipse calefacere calori per caliditatem. Cum ergo potentia
generandi non sit activa tantum active simul est ergo cum
infinite sit potentia inest per aliquam proprietatem. illa autem proprietas
dicit quod autem ad aliquid. Si quis ergo inest omnibus etc. et in ipse
generare quod manifeste negat magister. ergo dicitur
ad aliquid. ergo et potentia quae inest per illam. ergo etc. Circa

secundum quod hoc problema tres fuerunt opiniones fuerunt
quidam qui distinxerunt potentiam generandi dicentes
quod potentia generandi potest dici potentia nuda vel potentia disposita.
Sicut potentia nuda sic voluerunt dicere quod dicit quid et in
omnibus tribus personis est. quia potentia sic dicta consequitur natu-
ram. cum natura sit in qualibet persona similiter et potentia. Secundum
autem quod dicitur potentia disposita quod non habet dispositionem nec
autem quod convenientiam vere exeat in actum generationis. non sola
per patris voluerunt dicere quod dicat ad aliquid sed ubi vult.

potentis non intendatur ita nec sana. non inquantum necessario quam est potentia. est natura nata est prius esse disposita. Sic igitur est potentia generandi ut est potentia natura similis et disposita est quibus possit generare. potentia non videtur sana. ponit enim potentia naturam que similis se habet ad esse et non esse et generationem quod omnino naturam est esse. non videtur sane dictum esse. suum principium

Fuerunt etiam alii qui dixerunt. quod cum indistinctus sit id possit et esse et potentia et essentia quod quodammodo. potentia et essentia dicit quod similis esse. et posse et quodammodo. cum dicitur enim patris et essentiam filii et spiritus sancti. sui esse patris esse filii esse spiritus sancti. unico actu essentia nec aliud esse. sed aliter et aliter. et quod dico potentiam patris sive patri posse generare et filium posse generari. non dico aliud et aliud posse sed aliter. et hec positio fuit magistri hugonis ut apparet in libro de sacramentis. isti dicebant quod posse generare dicit quod sit idem ad aliud. quod est eminenter tractatum ad positionem. cum non sit omnimode abstractionis potest ad personam trahi. et ista positio magistri satis est probabilis et satis videtur bene sustinenda.

Fuerunt etiam modernioros qui dixerunt quod potentia generandi dicit ad aliquid divinis (dicitur) et id eorum est quam potentia dicit habitudinem originalis principii ad principiatum et quam habitudo per esse personae ad posse. et ideo necesse est habitudo et essentie ad creaturam. et secundum modum dicendi sive intelligendi hic est quod potentie dicitur creaturis non tamen est essentiale appropriatum per accidens. immo et dicitur proprium patris quod in potentia dicit originalem habitudinem non tamen essentialiter. dicitur vel trahitur ad personam. ut dicit etiam plus. immo dicitur proprium ad aliquid. et positio ista sine preiudicio videtur probabilior. nam potentia generandi non videtur dicere nisi fecunditatem ad actum generationis et illa est proprium patris. unde similis et potentia nec est similis dicitur posse et esse nisi uno modo. sed ibi est aliud posse predicatur. aliud est terminat adiacens quam posse dicit et dicitur actum absolutum. quod dicit actum entis vel essentie et talis quod dicitur absolute et quod dicitur quod

Cum non est terminum adiacentem dicitur pater est et pater est pater. et sed ubi est dicitur habitudinem ad predicatum essentiale vel personale. id potest dicere esse essentiale. et modo essendi personali. posse autem dicitur illud predicatum dicit habitudinem secundum originem et hoc est quod specificatur per adiunctum ut dicitur rationem principii essentialis vel personalis. hanc ergo positionem sustinendo. respondeo argumentis probantibus quod dicit quod

Cum enim potentia est pater. dico enim magistrum fuisse potentis. unde dicimus quod eadem potentia pater filius genuit per quam pater potest genere quando non est iam potentia. dicit quod sed dicit quod potentia generandi est in filio. sed non ad generandum sed ad generari. sed ad potentia dicit quod est in solo patre quod non tamen respicit naturam sed proprietatem. patet.

Ad id quod obicitur quod generare consequitur naturam deitatis quod in divinis

consequitur naturam simpliciter sed naturam ut in patre. quod non inqualis potentia est natura fecunditatis sed solum in patre et hoc est per aliquam proprietatem. que est soli illi patri. non sic est in inferioribus sicut iam patebit. ideo patet quod non inquantum

Ad aliud quod obicitur quod intrinsecus est. id est et posse deitatis. quantum est secundum aliquid nihil intrinsecum. quamvis enim omnino sit idem in divinis esse et esse patrem non tamen sequitur quod si esse patris. similiter dicimus in proposito.

Ad id quod obicitur de sciencia quod dicitur quod sive posse dicitur sive cum ad deitatem. quando est similis scientia et potentia. scientia enim quod est deitatis. dicit qualitatem absolutam et id quod est deitatis semper dicit quod nisi trahatur sed potentia dicit habitudinem ad originem et ideo potest dicere habitudinem proprietatis et patris ad personam. unde illud simile magistri non tenet secundum hanc positionem quod sicut una est voluntas qua pater vult esse patrem et non vult esse filium. et ergo similiter una est potentia ut videtur. sed quis aliter vult sustinere magistri positionem dicendum potest ad dictum modum in oppositum respondere. nam nulla ratio probat quod potentia de se dicat proprium sed quod potentia generandi active tamen sit posse generare. dicit ex adiuncto terminum ad personam et ideo dicit ad ad. sed hoc est solum ratione adiuncti. unde notandum quod in diversis generibus nominum in divinis. quedam enim essentialia sunt tamen essentialiter ut deitas et magnitudo.

Quedam essentialia sunt dicuntur ut potentia generandi.

Quedam personalia tamen sunt ut missus que dicuntur et ad personam. et ideo personalia. et terminum inceptum et ideo essentialia sunt tamen. duabus rationibus sequentibus facile est respondere. quod ratio non habet vim nisi quando actus complectitur totam potentiam. non sic est in potentia deitatis. quod eadem est potentia generare et generari in divinis.

Ad id quod obicitur quod ratio est generare et generari deitatis quod non est in creaturis. sic pater et filius non tamen sequitur quod simpliciter dicitur ad aliud. quod et verba sicut melius patebit. infra. duabus ultimis volutationibus rationibus difficile est bene respondere. tamen potest quis dicere quod rationes ille non concludunt quod potentia dicat ad aliquid dicitur. sed solum ratione adiuncti quod est generare et sic patet certum.

Secundo queritur utrum potentia generandi sit in filio

Et quod sic videtur auctoritatibus et rationibus. primo sic ylarius .ix. de trinitate. dicit filius habet in se similiter naturam generantem. ergo natura in filio est nata generare.

Item augustinus contra maximinum. non est impotens filius generare. sed due negationes equivalent uni affirmationi. ergo potuit generare.

Item rationibus ostenditur sic. plus ordinatur generare ad generandi potentiam. quam ad potentiam spirandi. sed pater generans filium communicat ei potentiam spirandi. ergo multo fortius potentiam generandi.

Item filius est expressima ymago. ergo tantum imitatur patrem quod non potest cogitari similior. sed si filius cogitatur ut generans. magis cogitatur imitari. ergo similitudo amplius quam possit quis cogitare. ergo et in actu generandi.

Item possibile videtur sic maior perfectio et diffusio

Sunt nota in divinis essentia et essentialia deitatis ut hoc nomen deus. quedam personalia personalia deitatis ut pater et filius et spiritus sanctus. quedam personalia essentialia deitatis ut missio quod principaliter respicit personas. [illegible] quedam essentia personalia deitatis ut potentia generandi quod dicitur essentiam sed trahitur ad personam.

essentiale appropriatum per adiunctum ut potentia generandi.

est plus quod esse patris sicut non sic esse est esse quod est se quod [illegible] predicatum.

prius

se generans et generantis quam per alia deitatis essentialis

posse

[illegible]

est in luce eterna quam in luce creata. Sed lux creata dat splendori potentiam producendi alium, et sic producto [illegible] et sic esset infinite virtutis, produceret infinitos splendores. Ergo et a fortiori ingenerate carnalis pater non diceretur perfectus filium generare nisi [illegible] ei potentiam generandi. Ergo pari ratione, immo multo fortius, non est filius perfectus nisi habeat potentiam ad id ad quod pater potest, scilicet ad generandum, aut si non est infinitus. Et ego concedo quod [illegible] complete generationis eterne non sic est consecutio potentie generandi sicut in generatione creata. Sed contra. Augustinus contra Maximinum dicit quod non potuit filium generare, sed si non fuit optimum, nec conveniens, sed esset inconveniens in aliquo, ergo est impossibile. Ergo impossibile fuit filium generare. Ergo filius non potest generare. Ergo non habet potentiam generandi, quia omnis potentia est potentis ille qui habet eam. Ergo etc. ¶ Item Anselmus: immo [illegible] quod pater quod sibi non convenit, quanto magis illo, tanto magis adversitas et perplexitas patet inconvenientia. Ergo cum filio non conveniat generare, sed [illegible] illa esset inconveniens, sed nullam habet inconvenientiam. Ergo nec potentiam generandi. Item ratione probatur hoc idem, sic: [illegible] quo aliqui duo necessario distinguntur, sed necessario convenit uni, impossibile est utrique convenire, sicut Petrus et Iohannes necessario differunt in albedine et albedo Petro, impossibile est quod Iohanni conveniat. Sed pater et filius sunt personaliter distincti, id est quod necesse est esse distinctos, et non est dare in quo distinguantur nisi in hoc quod ille est generans, iste genitus. Ergo cum generare conveniat patri, impossibile est quod conveniat filio. Ergo filius non potest generare. Ergo non habet potentiam generandi. Item generatio filii a patre simul est [illegible] ubi genitum non habet potentiam generandi [illegible] ubi, immo [illegible] quod esse ubi immediate sit [illegible] ergo [illegible] ubi [illegible] non habet potentiam generandi. Sed generandi potentia est in solo patre. ¶ Item fiat argumentatio Augustini ducens ad impossibile: si filius habet potentiam sive posse generandi, ponatur quod generetur [illegible] et si non est [illegible] oportet ponere infinitos filios, quia [illegible] non statur in primo, ergo nec in aliquo [illegible] quia hoc repugnat divine completioni. Sed quia non statur in aliquo, statur in primo. Ergo primi non habet potentiam generandi. ¶ Item fiat argumentatio [illegible] significatur filius alium filium, ergo cum filius genitus magis attineat patri quam avo [illegible] ergo non esset in summa equalitate convenientia. Ergo nec summa et equalis distinctio. Ergo nec perfecta beatitudo que [illegible] summe impossibilia respuit bona [illegible] opinione aliquorum quod in filio est potentia generandi sed non

generare [illegible] non est quia non potest, sed quia non convenit, et ponit simile in creatura: producere sive creare deus potest infinitas creaturas producere, sed quod non producit hoc non est ex impotentia, sed quia non convenit ei, sic et in proposito. Sed contra ponatur [illegible] illa potentia que est in filio ad generandum ducatur in actum; constat quod filius generaliter [illegible] eternum. Ergo ad potentiam [illegible] hic esse et esse eternum; hoc autem est impossibile et non intelligibile [illegible] hoc dico quod pater non communicat filio posse generare [illegible] duo [illegible] est quod non potest [illegible] quia non [illegible] autem convenitur quod non potest hoc, quia fecunditas ad generandum est in patre quia primus et non primus quia primum. ¶ Impossibile autem est quod primum [illegible] est oppositio in adiecto [illegible] producta sit prima, quia ergo fecunditas ad generandum [illegible] competit patri [illegible] ideo non potest eam concedere filio [illegible] sicut [illegible] patebit [illegible] quod pater generat simul non [illegible] originalis distinctio [illegible] distingui [illegible] vel per originem [illegible] distingui personas est impossibile, quia ubi est talis modus distinguendi est [illegible] et variatio et forme multiplicatio que deo repugnant qui est simplex et invariabilis [illegible] et ideo necesse est distingui per originem [illegible] ergo per generare et generari. Ergo si filius pater generare potest [illegible] non distingui. Sed tu dicis quod adhuc est distinctio quia unus tantum pater, alius tantum filius, alius pater et filius. Et ego oppono quod si filius posset generare [illegible] qua primus [illegible] duo essent quorum uterque esset pater et filius [illegible] plenissima [illegible] non [illegible] quia multiplicatio suppositorum [illegible] modus [illegible] non est eius nisi [illegible] defectum durationis, sicut tamen est in generabilibus et corruptibilibus [illegible] ut per successionem generationis [illegible] esse, aut [illegible] actionis ut fiat [illegible] plures stelle, quia non sufficeret una ad hoc [illegible] ad implendam illam civitatem [illegible] bonitatis [illegible] nec una anima nec unus angelus potuit sufficienter manifestare. Cum ergo in filio [illegible] sit plenissima [illegible] quia totam infinitatem suam dat sibi pater [illegible] filio illam potentiam et non fuit impossibile quia inconveniens [illegible] est impossibile. ¶ Ad [illegible] ergo [illegible] Ignatium [illegible] Hylarii quod filius habet in se naturam generatricem [illegible] quibus

re e ipsius et ex sub ipsius non e arguendo. sed magis ex impietate e arguendo. et magister super exposuit etc. m. sensus habet in se naturam generationis. i. naturam potens generare. ad r. q. e. non q. n. potuit. dico q magister bene exposuit i. non fuit ex hoc impotens. Sed. sed aliter distinguendo e. qn. d. filius non potuit generare. quia non potuit tantum per naturam et tamen e sed. non potuisse. i. impotens fuit et tunc negat potentiam et relinquit. aliter dicitur sic e distinctio d. q non potuit generari. quia aptum e natum ad generandum. et non potuit generare hoc modo non potuit d. de filio quia non habet aptitudinem. et in hoc sensu lo. aug. d. modo non ipse tunc negam ue. et in hoc sensu accipitur e. q filius non potuit generare. ¶ Ad r. q. o. q pater erat filio potentiam spiritualem. pater ideo. quia filius generatur non potuit hic potentiam rationem generationis. sed cum non spiretur e spirabilis. et ideo potuit hic potentiam et secundum rationem r. illi et sic pater q. n. in eo. ¶ Ad r. q. o. q filius est expressissima ymago etc. d. q filius ideo dicitur expressissima ymago quia repletur in omnibus in quibus ymago natura representatur. sed ymago sic natura representatur. aliquin non esset ymago. Sed filius representaret in actu generandi in eo pater. et ideo nec intelligitur nec potest e filius generare nec ingenerare. patrem imitari. ¶ Ad r. q. o. de luce et splendore. d. q non e simile. quia lux non potest se multiplicat in splendore ideo in pluribus facit q non potuit in uno. sed in filio carnali intelligendo. unde unus pater generat plures filios. sed tamen ideo non e principale. sed illa quae tota e sui. quia in hijs inferioribus non e secundum totas partium potentiatis. sed propter rerum perfectionis. In deo a. quia expressissimum et primum non tamen e partium perfectionis quia est in omnibus plenius esset et stat esse non pater. sed propter rerum potentias. Ideo tamen iste non procedit possibile imo magis potest simile.

Tertio queritur utrum posse generare et creare sit unica potentia. et q non sit unica uidetur. aug. alio e pater a. e deus. sed alio e generans a. creans. sed potentia generandi e generans. potentia creandi e creans. ergo etc. Item potentia distinguntur per actus et actus per obiecta. sed significatio terminatur ad deum. et creatio ad creaturam et hec sunt omnino diuersa. ergo etc. Item potentie plurificantur per obiecta et quando in pluribus potentiis plures sunt potentie. sed potentia creandi et filio siue posse creare. in eo a. non e posse generare. ergo non sunt unum posse. Item quecumque sic se habent q unum potest intelligi altero non intellecto et ergo. illa non sunt unum. sed posse generare potest intelligi creandi scripta potentia creandi. et ergo posse creare circumscripta potentia generandi. ergo etc. Item unius potentie omnino simplicis et unicam tamen e. posse sed potest esse potentia omnino simplex. ergo unum tamen habet posse. sed habet posse generare et posse creare ergo illa duo sunt unum posse. Item simplex ad et aliud. cum posse generare respiciat personam posse creare naturam. ergo naturam et persona sunt duo. ergo nec sic potentia. nec etc. d. q e omnino simul. Item sic e distinctio inter posse generare et posse creare. ergo e i. ordo. quod ergo q sit principalius secundum rationem intelligendi. et q potentia generandi uidetur q e eternum. et eternum an temporale. d. q intelligitur communiter e an intelligendum creatum. sed potentia creandi d. q e sed potentia generandi prius ergo etc. ¶ Ad hoc d. q posse generare et posse creare e unum posse tamen d. tamen duplex. et unum. n. esse e unum esse patris. et esse deum differentiae ad secundum rationem intelligendi. quia e absolutum cum dico esse deum. et relatiuum cum dico esse patrem. similiter et ipse est intelligendus. unde sic esse et potentia unum sunt in re cum d. ratio et intelligendi et in dicendo. Similiter d. e de potentia generandi et creandi. et sicut e i. d. non re. sed secundum rationem intelligendi e i. ordo. secundum rationem intelligendi. unde secundum diuersas comparationes habent aliud et aliud ordinem comparando. n. posse creare et posse generare ad r. e sed. cum posse creare sit nature. posse generare sit persone. et intelligens communiter an intelligendum creatum. sic absque calumpnia prior e secundum rationem intelligendi potentia creandi. comparando a. ad r. ad q terminatur cum potentia creandi respiciat temporale. potentia uero generandi eternum. prior e secundum rationem intelligendi potentia generandi q creandi. et sic patet obiecta de ordine. quae secundum sunt. sed tres obiectiones q non differunt posse generare et posse creare. d. a. sed rei. sed secundum rationem. ¶ Ad r. ergo q. o. q a. e d. a. e pater. d. q aug. lo. d. a. et a. aliquitate rationis et non rei. et intelligitur aliquitas rationis. per illum modum quo sunt unum e. f. d. v. n. quod intelligitur esse generatur. ¶ Ad r. q. o. q potentie distinguntur per actus etc. d. q uerum e. sed intelligitur actibus qui habent complementum ab obiectis sed non sic actus diuini. unde quamuis creatio et filius omnino differunt actu generationo et creatio non sunt sic esse. et per. d. esse magis complentur ab obiectis quia se ipso agit. ¶ Ad r. q. o. q potentie plurificantur per obiecta. d. q uerum e. de filio potentie. sed filius non inquantum filius e. sed tamen potentie creandi. sed q dicitur et constat quia illa diuina non facit numerum cum potentia ita nec potentia respicientes naturam cum potentia patris. ¶ Ad r. q ultimo o. quod unum potest intelligi sine altero et ergo. d. q a. loquitur q ad ligatum a. q ad deitatem. Si quantum ad deitatem uerum dicis. q creata potest intelligi non intellecta e. filius et ergo. Si quantum ad principale sig

exponitur

rem

sim

ab ipso non sic est una materia

sine

hoc

nun

tu filium ipsius e e. intelligi potentiam generandi sine potentiam creandi. sicut impossibile e intelligere [illegible] sine essentia.

Ultimo quaeritur utrum posse generari et posse creari sit posse univocum. et quod non videtur. quia quamvis idem sit generare et creare quantum ad principale significatum. actus tamen generandi et creandi sunt creator et creatura. quia cum non habeant esse univocum creata et creator ergo etc. Item creatio dicit exitum et mutationem. generatio non, cum excludat mutationem. ergo cum posse creari importet potentiam transmutationis posse generari nec cum potentia differat illud generalitate in potentia transmutationis et non habet non est igitur univoca.

Item esse distribuit [illegible] potentiam univocum vel analogatur nullo. sed cum dico omnipotens non fit distributio pro illo quod pater generat quia tunc filius non esset omnipotens. ergo manifestum est quod utrumque posse non est equivocum univocum nec analogum. aliter omnipotens non esset filius. Sed contra res est esse [illegible] et mutabile ergo cum equaliter ambo vel maioris sit posse quam res et non sit maior differentia inter generatum et creatum quam inter stabile et mutabile [illegible] posse sine posse est [illegible].

Item in eternis non potest esse multiplicitas nec diversitas. ergo cum posse creari et posse generari ab eterno [illegible] non habent multiplicationem [illegible] potentiae. Item cum dico creatura potest creari [illegible] quia [illegible] dicatur de eo quod [illegible] ergo solum dicitur potentia agentis. sed potentia dei est unita non habet aliquam multiplicitatem. ergo est posse univocum cum ad posse creari et posse generari. Responsio. dicendum quod cum dico posse creari et posse generari dico principale significatum et dico connotatum quantum ad principale significatum dico quod posse creari [illegible] quod posse creari differens solummodo differentia quae dicitur per modum actionis per posse creare dicitur posse creari per modum passionis quantum vero ad connotatum [illegible] in creatura. quando ergo comparantur posse creari et posse generari si comparantur ratione principalis significati. Dico quod non tamen est univocum immo est unicum ut [illegible] intellectum creatum. sicut posse generare et posse creare. si autem [illegible] comparatur sic dico quod est analogum sicut hoc nomen res ad stabilia et mutabilia quamvis creator et creatura non habeant esse univocum habent tamen analogum. Notandum tamen quod duplex analogia quaedam per reductionem ad unitatem naturae secundum prius et posterius et hoc [illegible] comparando creaturam ad creaturam et in hoc signum distribuitur pro omnibus contentis nisi sit distributio restricta. ex adiuncto vel ex usu [illegible] loquendi sicut dicitur distributio accommoda ut [illegible] analogia per reductionem ad unitatem [illegible] proportionalis non [illegible] quod sic analogatur non est [illegible] alia [illegible]. unde

distributio proprie pro illo non distribuit nisi sit extensa. unde [illegible] non est ens. inter omnia [illegible] est quod omnipotens non distribuit pro posse generandi [illegible] accepta distributio nisi fiat quaedam extensio et ex illa [illegible] fiat quaedam [illegible] supposita. unde [illegible] omnipotens [illegible] tribus quia non distribuit pro posse generandi [illegible] quod fuit [illegible] signum [illegible] praecedit eum [illegible] intelligentia

Item [illegible] ista [illegible] dubitationes [illegible] ista magis [illegible] quod pater potest generare quod non filius. ergo pater [illegible] quod non filius. [illegible] quod posse generare non est posse [illegible]. filius non videtur solvere. sed aggravare. argumentum tunc cum posse generare cum sit posse maximum videtur quod maius inconveniens sequatur [illegible] filius. [illegible] deficeret quod in [illegible] divinae potentiae. Responsio. dicendum quod magister [illegible] solvit [illegible] ad inferius [illegible] cum careat [illegible] ad [illegible] tunc est [illegible] in [illegible] filius. quia tunc differrent [illegible] nullum [illegible] quod non [illegible] in filio. ideo non [illegible] quod aliqua [illegible] in [illegible] quae non sit in filio. Item [illegible] quod generatio filii non est [illegible]. [illegible] qui dicit quod quia omnipotens est [illegible] non potest quin filium genuit. ergo generatio filii [illegible] sub omnipotentia ergo filius [illegible]. Responsio. dicendum quod sic dicit magister generatio filii non [illegible] omnipotentia nisi acciperet omnipotentiam [illegible] intelligitur [illegible] filius sit inter omnia [illegible] arguit apostolus. [illegible] emanatio [illegible] intellectui [illegible] emanatio [illegible] omnipotens [illegible] filium [illegible] Item videtur male dicere [illegible] quod esse patrem non est esse ad [illegible] aliquid [illegible]. Responsio. [illegible] ad [illegible] et sic non [illegible] esse patrem est esse ad [illegible] et sic [illegible] Item quod [illegible] ista illatio [illegible] potuit esse filius. ergo potuit [illegible] potuit esse filius. [illegible] ista illatio non valere [illegible] differentia relatio a supposito [illegible] filius [illegible].

pr ee alti dissimil' sine sui mutatione g cui si
latio 7 spiratio. sicut relationes pi nec filius po
terit ee sps scus 7 e ho sine mutatione. ¶ Jt ee mu
tabile e ad pr e r f q mutat ut si no albu
fiat albu est ad q alleo. g si intelligatur
sps s. mutari significet ut ad ee meo gnatio a il
le q gnati sihec filin g ee ¶ Jdeo lex e intelligi
datur 7 dicit qm relationes in eans no dat re
latiuus existere. v. fin ill' pr res ee 7 cui illius
individuus. ad dat plois exist. 7 no sit ploys
intelligat q pietas insit ypostasis. intelligi ee
7 silr si intelli no in ee intelli ypostasis no
ee. cu g sps sca no psit simul spirari 7 gnia
ri. q spus una p. psit duobz modis ponere
tm una p. no p nisi uno m ponere. sequitur
de natiuitate sup sps sci. ee fili' ul' potuit ni
ee. 7 tum si ptuit gnari potuit ee. 7 i. p
tuit si dicitur no ee 7 de no ente ens. ad p
b mutari p ultimi. q no dicitur muta
ri p pullulificatu pietatu. ee. iam suppositu
sic e in mutatione nil. si p corruptione 7 uit
ceptione eadem e i. silo pr pr gnari 7 spirari
sine sui mutatione. g sps s. gnari 7 spirari
q no e in ee. unu principium plibz modis
ponere p una e ip 7 i op le 7 io pr i. ¶ Jte
ut filin dicit. cui pr noe pr una ee. n. po
e ee. q f lr gnari q nullo mo e ee nec
nullo mo e potentie. ¶ Jdeo quamuis po ab
solute ascribatur sit idem q ee. m po q no e.
ñ. atte abstractu. sicut ee trahit ad p. v
po. gnandi no d. nat diuina simpl' s na
ut in talis p. s. in nascibil' ie no e sile cu noie
ee. 7 d hec noie potentia. ¶ Jtem nomale dic
i. alia significes po q pat pr gnie. 7 e. q
po. diuisio sufficiens. e. pactiua 7 passiua
si ipse gnare d. pom actiua p se gnari pom
passiua g nipt a. po significatur. Similiter
q gnare no est age pprie. silr nec gnari
pati. e. q pontie distinguitur pactius si
ad e gnie 7 ad gnari g s. e po h illi. ¶ Jdeo
i. distinctio q ponit magr d po gnandi actiue
7 passiue sumat simplr q po. pr scan
ri f i q e. 7 sic d. na 7 sic una e inge
nitate 7 genito s a 7 a. m. sic eas popt m
scdam. f io ad q e. 7 sic d mod contrior.
n. ip. in opatie ad alia. que principium
ul' principatu. 7 sic cu diuisi moi sit diu
se dnr potentes. p se gnare 7 p se gnari. 7 disti
guitur f act' ples. s p mo no. ¶ Jtem qr d hec q
dicit q filius ht pot qua pr e filius sine q
pr gnari. ut n. dubiu ul' filin. q gnari dio est
a gignie 7 gnie e a po pris g 7 gnari. ¶ Jdeo
sicut po gnandi. in pre no dicat nisi na q p.
ut natura ee se ponere ab a. sicut n. ypostasi
sis pris d. gnare sic ypostasi filii d. gnari
in in q o in ymu na ee q ht filius sine coi
le siue p le. ht a pre. jdeo quius ipm gnari sit
a po pris. no excluditur quin po. gnandi pas
siue sit in filio. s illa po no e principium gnatio
nis. s ypostas p. siue ypostasis cui sua pie
tate. ad gnari. v. q d p se gnari. po pr intelli
originalr 7 sic e in solo pre. ul' formalr 7
sic po ee in filio. a. ad mo no.

N**unc de unitate siue pietate i omnia** ee.

Et unitatis supi duabz ptibz isti pris pnci
pal. q e de trinitate f q uitelli in quibz ad
pbandu trinitatem addiuit mes e in nonu
dubies. Jnhac tertia pte d tiat magr. ipi tri
nitatis 7 unitatis pietates. 7 dicitur 7 qm
quedam sint pietates respicientes ee ut uita
q d i p s ut gnatio q dam utraq ut equalitas
jdeo h p sht tres ptes. Jn p pte ag magr de
pietatibz ee libz. Jn s d pietatibz plibz. j. sr.
Nunc ad distinctiu p. 7 e. Jn tertia d pietatibz 7 o
ndz quodam ee libz. 7 quodam no plibz sic
e equalitas p' in estimatione magnitudinis 7 u
nitate. i. d. ere. nec p q de unitate tm p. 7 e. p
p que attinet plenius distincte tres ht ptes
f tres pietates. quas assignat 7 p e d unitate
7 s de i mutate 7 s po. tio caplo i ut ad soli
ee. ipe immutabil. 7 a. tio d simplicitate q
po. iiij. caplo. eadem sola pte ac uere simpl' e 7 e. i
Jt p. p s ht duas ptes. q p attribuit d pietate
unitatis f o i mon u. duluq h ma orta ex pane
fo caplo. h diligit audiendo e. s. n p s. ht du
as in p adfigit pietate 7 pbat auete aug. j s a
sinat p epistl. i. Joh apli laques 7 e. tertia pte
d simplicitate. j. s b m ut.

I**n ptc ista adeiuatti dua primas pietatu**
quas magr p assignat. f. unitatis 7 i mutabil'
duo principali querunt p q d i p in unitate. Scdo
d i mutabilitate. De unitate itm q runt duo.
po ut unitas sit pietas diui ee. Scdo ut sit ei
pietas in summo. i. ad q no psit cogitari n ee.

Q**uod ueritas sit pietas**
diui ee. o. auctibz 7 rolibz. p. m. sic. Jo.

[Marginal notes, left:] ypostasis — pr — sps scu no spirari — Scdm unu principium ad plibz mos — potens — n'a ul'

[Marginal notes, right:] ee. — alia sic po gnandi in filio si dicit n' ut p' no natiu p'dicari — inmutatis

ad marcellam et habet in litera sol'r u est e ccentre opa
cu. unum ee. nō ē h q alicui soli . ē ppuu illi g
uitas e ppiu diui ee. Jte aug' d ua religione
falsitas e ex hic rebus q imitant id unum quo ē
unu quicq3 ē. i q' id iple nō plnt. g nulla
creatura pt id sumiu unu iple. uitas nō ē i aliq
cata . oib; falsitas. Jte aug' i solilequiis
et de uera religione d q lux increata e id cogno
scendi se id cognosca. g summa uitas e id cognoscendi
et sola lux i creata ē uitas g uitas ē pprietas dei soli
Jte ansel. li. d uitate d. q ō sunt ua p uitate ā
g intellig effectiue. aut formalit id effectiue
q sile ō psest d ua. p bonitate. g intelli formalit. g
nō ā uitas q uitas increata. g nulla e creato
et dē uitas ē soli dei pprietas. Jte rōib3 pbat
sic uitas et uanitas opponunt. h oīs cata ht ua
nitate. et ppinquitatē ai nō ee cū sit ex nichilo et
sol' de. huc caret oīo g in solo dō est uitas Jte
uitas oppo. omib; illi sum ee. q ē ubra rei
nō ht uitate. h creature sunt ubre rei illius
sum ee g nō ht uitate. in ee. Jte uitas e q ad
ē ueritas. h uitas e uera cū sit cognoscibil' h g
stat q nō ā. q se. q' tē eet abire in infinitu. h
q ē uera se ipa ē uera pp essentia3 h sola uitas i cata
ē ua p eentia. g uitas ē pprietas dei soli. Contra h
uitas ē. di pprietas. aut g uitas cōplexa aut in
cōplexa. nō cōplexa qr tal' e. cū cōpōite inter
at nō ē cōpō aliq nō incōplexa. qr h cōuenit cui ete
g cū eentias nō sit di pprietas. pari rōe nec uita
eet. Jtm. d. eque cōe ē ut bonū et quodam mō h
mag h bonitas nō ē di pprietas g pi rōe nec ue
ritas. Jte uitas ē id discernēdi creatorē. a creata
et creatura a creatura. h q ē id discernēdi et distinguē
ē diuisiuu inuiuiso g ā uitas ē i deo. g in creata
et i una cata q i alia. g nō ē ppiu soli dī. Jte
aug' in solil'. d ē id q ē. g uitas e ipa eentias
g nō ē ppiu eentie. q h sic quare dicatur uitas
et pprietas. eentie p sē d. eē. cū oīo id. sit. Jtē
d. que uitas ht cōplitem cōpatione. ht eni cōpatione ad
sbm q informat ad pncipu q repsentat et ad itel
lectu3 qui excitat. Jn cōpatione ad sbm uitatis
di uitas actu et pō. in dio. Jn cōpatione ad pncipu. di ue
ritas. sume imitatis et p repntatio sui imita
tō. Jn cōpatione ad intellectu di uitas id discernē
di. et i oib; istis cōpatoib; d. pt accipi. ueritas &
uno mō pur distingt cō falsitate. ā in pur distingt
cō ppinquitate. h q uera d. pur et ppinquiu put ue
ritas diuidit cō falsitate q ē puatio i diuisias

et imitatois et expssiōis sic cū increata sit aliq
mō inueniat et indiuisiōis et imitatōis et expssio
nis sic ē uitas nō tm in cata h et increata.
et sic nō assignatur di pprietas i m pur uitas
diuidit cō ppinquitate sine impuritate sic ē i solo
deo. Nam i solo ē indiuisio puta nō priuita
alicui diuisitati. Jn solo deo ē imitatio
et similitudo puta nō priuata alic dissilitudini.
et i solo deo ē expssio luminis nō priuata oscu
ritate in cata ā ē indio cū actus et pō diuisi.
et imitatio cū dissilitudie alt uti mea expsi
sio cū oscuritate. et io h mō uitas ē dini ee
pprietas. et sic accipit magr et aug' et Jō. uera
cū unū ee q nil' ht d uanitate nil' d nō eentiate.
et io uacō nō cadit ppter et futuro q aliquo mō
eentia sunt et sic ptereunt. due pe aucte et rōes
Ad p̄ nō q ō. q nō sit ā. uitas q eentia q ipa
sola fac intellig. dō q sic color ē obm uisus
et motiuu uisus. tñ nō sine actu lucis et d
fert ab ipa luce. sic dō q uitas cata q uis nō
psit mouē sine uitate increata nil' ē mo
tiua suo mō et ā. uitas. ab illa. Ad 2 q
ō. d ansel. q ō sunt ua uitate p. dō q uni de
sui ipsi. d. cōpatio ad eē exeplarē sic bonū ad
eē finalē sicut. n. di bonū rōe ordinis sic
uīu rōe expssiois et id exprimēdi ē ipi exeplaris
sio g eē di ō bonis catas q sunt bonitate i ca
ta. bona bonitas pōicat fine inalit. nō
form. q di bonitas nulli cata e forma sili ē
dē q ō sunt uitate in cata. d. ablr cōpletiu
h exeplarē dic eē formale eē rez ō eni uera sr
et nata se exprime p expssiōe illi. sum luminis.
q si cessaret influe cata desineret ee uera io
nulla uitas cata ē ua p eentia h p ptcipatio
ne. et p h p3 ultimu. Ad 3m uo q ō in 2m.
q nō ē pprietas pz responsio. qm obie d uitate
l q ht cōpōm ad actu falsitatis nō ad ppinq
tate psts ptō eni mō g. nō tm catori h et ca
ture. Ad 4. q ō. q uitas ē rōe q diuina eent
dō q d rōe pprietatis increata sunt sta. p. ē q
soli. 2dm ē q ē id innotescēdi. 3m ē q d
fertur ab eo cui ē pprietas. Duo p sunt pfectōis. ul
tima nō ipfcōis q excludit sipliātē et io
uitas di dine eentie pprietas nō q differat ul
sit inhereis dine eentie sicut acns in sbo. h
q soli d. et ē id cognoscēdi eā. et h ē cā q eē
eent nō ē pprietas ueritatis. q nō ē id innotescēdi
ea sicut eē. Sed q' uis cū id significat eent.

Veritas d' act' et pōe indiuisio hoc
ē q d id ē uitas rei e q̄ri jō rei actu
ē et uerita verbi q̄m lig' fictu nē ig
h eē ipo adignae. et aū uerē ē q̄ ipa
ad actu ē reducta. Veritas et d' rō ga
noscēdi sū dischēdi. nō puta sūt pn
cipia sū dignitates. h oē tot ē maius
sua pte.

Jndiuisio
pncipioru bonu
enas et eē. veru
actus et potētie
finis bonu.

Margin, left: Jn omni uitas ē ua p eentia

Margin, right: bona

Margin, right: istis

et veritas que unum est idem cognoscendi et altera non est.
Ad hoc dicunt aliqui quod quamvis idem significet essentia et verita-
tem unum scilicet veritas est id magis cognoscendi ratione cogita-
tionis. Sed hec non prestant quia veritas nichil connotat dicens quod
quod hec est ratione modi significandi et intelligendi et non est du-
bium quod ... est loqui de hiis nominibus unum ratione eius quod notant
suum significatum aliud ratione eius in quo significatur propter
quod denotant sive significant non differunt dicere
sensum et sensibilem hominis quia ... ad similem hominis et bene
... accipiam hic nomina ... est
id essentie alia veritatis quam essentie et quid veritas
connotet entitas. Cum vero essentia et veritas ...
accidentaliter quamvis idem sit tamen ratione generalium significa-
tionum ... accipitur ut prius aliter. Et non est
synonimum nec sunt nomina synonima. Sed magis id sibi competit
secundum modum significandi et magis est secundum modum intelligendi
quia per essentiam incerta intelligimus essentiam in certitudine et propter ve-
ritatem intelligimus veritatem incertam. Non sic veri-
tas certa est prius et id cognoscendi essentiam certam
sic veritas incerta et ratione significandi et intelligendi est id
cognoscendi et intelligendi essentiam incertam.

Secundo queritur utrum hec veritas. Hec est id
summe et verum divinum esse sit adeo unum quod non possit
cogitari non esse et quod sic videtur per Anselmum quod deus
est ... est quo nichil maius cogitari potest. Sed
maius est quod non potest cogitari non esse quam quod potest. Ergo
nichil maius cogitari divinum esse est id quod non potest cogi-
tari non esse. Item Damascenus dicit quod cognitio essendi
deum nobis naturaliter est impressa. Sed tales impressiones non relinquit
nec assuescunt in contrarium ergo veritas dei impressa
menti humane est inseparabilis ab ipsa. Ergo non potest co-
gitari non esse. Item maior est veritas in eo dicendo
quod in ... cogitatione ... dignitas in ... quod non est ei
contrariam esse totum maius sua parte et similia
unum non potest cogitari non esse ergo multo fortius hec
convenit dicere de prima veritate. Item intellectus noster
nichil intelligit nisi per primam lucem et veritatem ergo quod
actu intelligitur quod est in cogitatione ad non esse est per primam
lucem. Sed per primam lucem non contingit cogitare non esse primam
lucem sive veritatem ergo nullo modo contingit cogitare pri-
mam veritatem non esse. Item quod contingit cogitare contingit enuntiare
sed non contingit enuntiare primam veritatem non esse ergo nec co-
gitare. Probo mediam. Omnis sermo enuntiativus affirmat
se esse verum. ... scilicet asinum hominem esse asinum est ve-
rum. Sed quod ponit veritatem ponit primam veritatem quia omnis
veritas infert illam. Ergo omnis sermo affirmat primam verita-
tem esse ergo et cetera. Item omnis sermo enuntiativus aut
affirmativus est aut negativus. Si affirmativus af-

firmat hec omnino est ... sicut ens. Hoc quod est ens quia
... hoc quod dicitur ens limitatum sine contractione
et tali posito ponitur ens summum. Ergo omnis sermo affirma-
tivus esse ... dicit deum. Item negativus similiter quia
nullus sermo est magis negativus quam iste nulla veritas
est qui ... insolubilis. Probatur quod sermo ille ponit veritatem
esse quia si nulla veritas est verum est nullam veritatem
esse et similiter est verum aliquid est verum et ideo est verum ergo aliqua
veritas est ergo et cetera. Sed contra. Anima in qua prevaluit per-
niciosa libido vel malitia iudicat deum non esse sicut dicit ps.
Dixit insipiens et cetera. Item ydolatra dicit quod non est ali-
quis deus nisi ydolum et hic credit et cogitat. Sed constat
ydolum non esse deum ergo et cetera. Item esse vel quod intellectus
non esse potest ad intelligendum potest cogitari non esse. Sed dicit Boe-
tius ... de ebdomadibus quod intellectus potest per ipsum summum bonum
non esse. Ad hoc potest ad intelligendum ... et album ergo similiter in
summo vero et sic potest cogitari non esse. Item licet quod
maxime nos latet defectus potest cogitari non esse. Sed hec
veritas divina est huiusmodi quia habitat lucem inaccessibi-
lem ergo et cetera. Item quero quid est dicere deum non posse co-
gitari non esse. Si quia non potest aliquo modo cogitari
nec vere nec false ... est manifeste falsum. Si quia non
potest vere nec aliter ... Item quod contingit ex-
primere et cogitari. Sed contingit exprimere divinum esse non
esse ergo et cogitare. Quod ... igitur ... in superiori
dicitur non est et contingenter nichil est et quod veritatem istam
distat deum esse per quod oppositum et quod nichil ponit nichil
infert ... Ad istam nichil ponit. Dico quod ad cogitare
non esse est duplex aut interius falsi sicut cogito dyachos
... et hic cogitare nichil aliud est quam quid est quod dicitur in
intellectu. Hoc modo potest cogitari non esse veritas divina esse
alio modo est cogitare cum assensu sicut cogito aliquid
non esse et deum non esse et hoc modo quod cogitare non esse
quod est potest venire ... ex defectu intelligentie aut ex ef-
fectu intellecti. Defectus autem intelligentie est cecitas vel
ignorantia ob quod qui ignorat deum cogitat ipsum non
esse. ... esse cognitionem de aliquo ente intelligi-
bili et quid est intelligitur ... non deficit in cognitione di-
vine veritatis quod ad cognitionem sic est. Unde Hugo de Al-
merico sic cognitionem sui in homine conservavit ut sicut
numquam quid esset posset comprehendi ita numquam quod esset
posset ignorari. Quia ergo intellectus noster numquam deficit
in cognitione dei sicut ideo nec potest ignorare ipsum esse
simpliciter nec cogitare non esse. Quia vero deficit in cognitione quid
est ideo ... cogitat deum esse quod non est sicut ydolum
vel non esse quod est sicut deum et ... quia cogitat deum
non esse quod est ... cogitat ipsum non esse. Item
intellectus deum potest cogitari non esse sive summa veritas

n tn simpl'r siue gnal'r s; ex ?nti. sic qui negat
binarium ee intro negat eam ee. hec a mo pcede
ntes pbantes. q' id intelligens cogitat ul' cogitare
pt diuinu ee no ee. Si n pt cogi' ad no ee p
defectu apte intelli'. q pt h' defect' ee d' aut de
fect' psentie aut defect' eminentie defectus psentie
ut pote. qr no sp no u. no totalr. q no sp est
aliu e alii no e ido alii pt cogitari ut no ee. Sz
de eo q no e uq; qr earu re q pt cogi' no est
h. pt cogitari no ee alibi. Sz d' eo q' pte adest
pte abest. de aut e sp e ubiq; e totus sp e
ubiq;. ido no pt cogitari no ee. hac rone assignat
ansel. i l'. c insipientem no solu p defectu psen
tie. pt cogitari ad no ee. s; e p defectu eminen
tie. qr no e eminens inse nec e eminens in pbando
s; diuini ee uitas e eminens e in se e in pbando in
se qr sicut principia cognoscimi in qntu tins. e
qr ca pdicati clauditur in s'bo id se ipis sut e
uidentia sic e in ppone na de. su sma uitas e ipm
ee quo nil' melius cogitari pt. g n pt n ee n
cogitari no ee. ptam ul clauditur in s'bo. nec tn
ht eminentia ex se s; e ex pbatice. qm dinaz uitate
ee pbat e cluditur ois uitas e n cita. qr sic ens
p pticipatum e ab a e ens p eens e no ab a pbat
e ipam e cludit ois intelligentia cita qr oi aie e
cognitio e ipsa. e ois cognito e p ipam pbat itm
ipam e cludit ois ppo affirmatia ois. n ad posit
e aliquo posito p uenit. e no posito p uitas q
e ca ois ueri ppo aut negatiua no infert ipaz
nisi sophistice ut dicit s'm exhec q e n ee ul
nulla uitate no stigit cludit. nec infert ue
ritate ee. h. n ppo nul' ee distinct acm uitate e
ido ad ipaz no se. a. affirmato e h e ftia similr e n
ee e uin. e sicut q' ois ppo. infert acm uim e s si
nul' e nulla ppo e nec ad ans' a tale a'. no facit
ppbando. s; inquirendo. Concedend' e igr q tanta
e uitas diuini ee. q tu assensu no pt cogitari.
no ee n p ignorantia cognitis qui ignorat q e
q p n. dz. e decedunt sub teis ad hoc s; aliq sic so
phistice. ¶ Ad i' g q e. ingenium intem pualuit
e c. dd q' anima. lo. d cogitacoe q uenit ex ceacione
q p; ex illo nlo. e cu d' malu. Similr ad i. d ydolo
dd q ido errat qu' ignorat q sit uin no cogitat
tam no ee nuli. ¶ Ad i' q e. q intellect' deo.
no ee p't intelli a. dd q hec lo d intellcu quo p
ipsibile ad cogitam s; no assensum. ¶ Ad i' q e.
q mavie nec latet pr teo. q mavie nec lat; qd
e. s; tum ma' pr sue. ¶ Ad i' q e. qd e d'e dinaz

uitate no pse cogitari no ee dd q' a' no pt ee
q' de no sit dig; no utatur de no sic dicatis qr
e sic tam e una eam e plures uni no tn obz.
qr no e uitatis tante. ut se obz offerat eq'lr
sicut p uitas. ¶ Ad i' q e. q d. expmic. e cogi
tare dd. q pt accipi cogitare gnalr p actu ments
siue errantis siue no siue assentientis su no
ee e i'. uim ul' pcogitare cu assensu e sic est
slm. qr cognitum oibz stiger dicte. q ad certius
ntm no tn q adunti ut dz. ps.

Consequenter solum e questio d sa ptate diuni ee.
s. i mutabilitas. d q duo queruntur p' qn ut imutabilitas
sit uera. Scdo utru sit dei ptas. Qr imutabilitas sit
in d. o. s; mo. ois mutatio aut e s'lm a. s. actus
s; de no mutat s'lm a' qr ee tale e corruptibile
a. siue dina slia cu no hat pnc e incorruptibile
g e e. ¶ Ite nec s'm actus qr nuto no e actus g
nulla nico e mutatio. Ite ee q mutatr p
e mpo q in actu e itali differt act a pte. s; deus
e purus act. g nullo mo mutat. ¶ Ite fiat de
ductio earu. ois mutatio aut e in statu me
liore aut deteriore aut pari. s; nullo istorum mo
tum mutat dina na. qr no in meliore qr uissia
e no in detiore qr a semetipsa e. ne in eqle qr
pfcta e. g nullo m. g. dino ee mutat. Ite. sap 7.
oibz mobilibz mobilior e sap. g e e. Sz dicat q
sap d mobil' p eim eo q' fiat a motu d nec
dat q no ht. s; de dat oibz motu g mot ul' mu
tatio mavie e in deo. ¶ Ite ee q e ad q no fu
p. e mutatum s; fili dei e ho ab eterno a no fuit
ho. g e mutat. Si dicas q ho pr d filio di n p
inerentiam s; p uinctim. s; uino e relo e relatio
aduenit sine mutatione ut de nummo fit pciu
ut d' aug. i. v. de tri. c ambro. i. argum. c l'rtic.
qui ponunt filui ex tpe genitum a pre qr si hec ti
pr fuis e. no de pre pr g mutat. g fili' i pon
to. ¶ Ite qui cu; d no agente fiunt a gnis muta
mutatione. q e ab eterno inactum. s; de d no cante
fuis est. cans g e mutat. Si dicas q d de no
agente fiunt. agens no p mutatione sui s; p mu
tatione effctus. pouenti. sicut sol d no illuminate
fiunt illuminans. s; no qr cita e ide d' cat s; q
de erat cita fit sui pouen. p pius est g deu a
gere q cita fieri. g cu posita no sit ca pcus
no qr cita fuit d no ente eus. de fit d no cat
ante caus. s; eq. cu. mutatio e. ite agitus no
effectus. ¶ Ite de ad uult q p no uoluit qr ee
tpe uoluit cante q no uoluit ab eterno s; ga;

¶ Qd' ueritas qr n i, in dcitate s; instablicas ueri hoc esse plena
q' nc se ipa e. s; una. e e sua cetera n alude accipiens
q pfca e. p hoc n recip' alia pfectione qr pfectionis sumnie n e pfco.

uulta ad q no p^ri e mutat g^o e^c. Sinuoitas q
abeterno uoluit catre mundu mille instati sic
ego uolo audire cras prima missa. Contra
uolitas dei e cu re^a et immediata h^z posita cu
prima et immediata po. effectus g^o si ab eterno uo
luit, ab eterno mundus fuit. ¶ Ro. d^o q si c^e d. do
de statis manes dat cuncta moueri. S. dnae
eternitas e immutabilis. no e mutatur loco quia vbiq
e no tpe. q eternitas sit e no for. q purus act^s
e. S. mutatio h^o formam tollit simplicitas. h^z q
tollit eternitas. f. loc tollit immensitas et id i deo e
summa stabilitas et in ois mot causalitas q sic
pbat aug^o. et ult^o ph^s. ois mot pcedit ab imo
bili ut cu mouet man stat cubit^o et mouet
cubit^o stante humero q g^o de cuius e stabil.
id o moui. ¶ Ido g^o o. d. cuius q d mobil. d^s
q mobile d^r actiue d ea q fac moueri, no pas
siue sicut sensibile d anali et ad i^o q o. nil dat
alti q no dat h^t d^s q m pli: e ad h^e. c. formali
et contemplatiue et cali. et quod h^z istor mo^r q h^t d au
ptr primo at mo no h^t de mot. h^o fo et ido sic.
¶ Ad^r q o. dicit ded q^r relo an d^r d necitate poit
mutatoe in alio extremo. uet o^r q mutatio
id istarelo q e p. ad p^s. poit mutatoe in alia
f. et una mutata mutatu et relig. q e cacte sut
etern. id de necitate si de no pte fieret pus mu
tatio relo at etern. ad etern^s no d necitate poit mu
tatoe ii in alio exemor q ea diu se sunt etenti
pt uniu mutari alto no p^o mutato. et id mir
latoe ad entia sp^e intelli in etia ta mutatio
no inco ta pro lapso sicut alibi patebit. de
no refert ad entia. n s d. et mod lapsi. p^ster m
alt dia. sicut sup tactu e. q no e sile q relo
pt aut p^ster existere. no sic at relo ad entuia
et id sequitur si incipit ee pt. incip ee. no at
sequitur si ad incipit ee lo incipit ee et io b^n
inat ambe. q si p incepissh gignere q e et i
mutat q in cepisset ee. q no ab uno statu i
alteru mutat ee. ¶ Ad^r. q ob. q d^n e agen
te et c. d^s q e agens q e sua acto et agens q n
e sua acto. sic ag q int^e ipm et effectu cadit
medi. q disponit ipm et tale agens nuq fuit
agens d no agente quin mutet. q nouu sibi
aduenit. h^z agens q e sua acto agit se ipo et
id int ipm et effectu no cad. ad med. ipm dis
ponet. et id cu d no agente fiut agens q nil
nou sibi accidit id no mutat tale agens d
e. ¶ Ad^r q ob. d uo^t d^s q ca p^ria et i med.

d^r tpli^r. a^t respectu sbe. a^t dispone. aut act^s. ii sbe
int^e q et effctu no cad^t a^t sba media. causis i^e dispo
sitois cu no adcit noua dispo. ad effctu pducen
d^a actus q^a actu cuugit. Vnd g^o q d^n no^t fuit
ca prima et immediata ab eterno ii sbe et dispois
h^z no i^e act^s q actu no cuug^i uolitas i pte i
quoult age. ut p^z cu d^r nolo cras legere uolitas
no coplatur actu, nisi pte crastino
Sciendū q^r ut immutabil sit dini ee p^aetas.
Si q nulli cature cuiu^r et q sic sit. thy. iii. d^r de eo
q solus h^t immortalitate et ag. d. h maximu
morti na mutabilis no nulla mors e. ipa mutatio
g^o si sol de h^t immortalitate sol de h^t immutabi
litate. ¶ Item ce ii tabile e mutable. h^z ois ca
ta ii tablis. S. dama. ce q a ii si ce incipit in
ii si ce tndit g^o et c. ¶ It^e ce q sibi relictu in
nichil cad. q e d se e mutable h^z ois catu o hi
S. gg. cuncta in nichil tenderet nisi man ea
tois eu teneret g^o et c. ¶ Item nullu actus
d se h^t stabilitate. h^z ce oi catur accidit sic
d. ylar. et h^etur in litt. q ab a ueniet g^o ois catia
q adee e instabil. ¶ It^e ce uaniu e sbm uari
abilitati. h^z ois catura uana cu sit ex nichilo. S.
Ro. viij. uanitati sbiecta e catia et c. g^o si ois ua
na nulla immutablis. ¶ It^e ce mutatu h^t i
se mutablitate h^z ois catia sca e. g^o ois catia
mutata. g^o nulla immutabil. ¶. immutablitas
no d. n tpli^r. d. n. a immutabil^tas a^t inuariab^tas a^t i corrup^tas
a^t i ii tabilitas. d. at q inuariablitas cueniat
catis ut p^z p^r principus. Naz aug^o d iii. ix cfes
sicut q materia informis e inuariablis q q ca
ret fori caret ordie. caret uicissitudie g^o uaria
tde. auctor sex principioz d^r. hec d forma q e
in simplici et inuariabili eentia ofistens. ¶ It^e ut
q inuariablitas cueniat bris q ii pfecta bi^e
nulla deperdito et ii h^z nulla mutatio. ¶ It^e uari
atio attinet sic d^r ag. sup gen. ad lit. a^t flexi
a^t b tpe. h^z aliq catura caret uariato loco et tpr
ut uniusale q e sp^e et ii h^z et celu empyreu q e
ee tpe elatii g^o et c. ¶ It^e summutabilitas dicta
i corruptibilitas. id. o. naz ois corruptio nil ueit ex
duetate. sic d^r. ph^s. in li. d morte et uita h^z mltr
catie caret duetate g^o et corruptie. ¶ It^e ois
corruptio e i ad p^s. se q corruptio nil. i ad e h^z
principia no h^nt ad priuis. ut p^z. m. g^o sut
incorruptibilia. ¶ It^e ce ppetuu incorruptibile h^z a
catia nil^r e ppetua. g^o et c. minor pbatur pt sic
ppetuitas e de ratione ymaginis. S. ag no ce tali

¶ Est mutacio. fm ee. ut p generacionem vel generacionem. hanc non admittit eternitas.
fm ee. ut p augmentacionem aliquid vel ablacionem. hanc tollit simplicitas.
ab ee p corrupcionem. hanc excludit summa actualitas.

ymago si mortis tio claudatur tamen ad graciam illi
sit ymago. ergo illa est immortalis sive perpetua. ¶ Item
ostenditur quod creatura sit mutabilis. sicut stabilitas est in non esse
sed nichil est quod possit creaturam aliquam ... immo esse quia
se non utitur ... nisi se corrumpat ... non quia
actio creature in nichilum tendit. ex quo incipit sed nul-
lius creature actio incipit ante esse. ergo ...
distantia infinita est inter esse creature et nichil.
sed inter extrema infinitum distantia. non potest
mutatio per virtutem finitam ... nichil potest cedere in
nichil. non deficiente. ¶ Item mutabilitas dicitur per
corruptionem in non esse omnino sed nichil quod corrumpitur se-
cedit omnino in non esse. ergo nullum corruptibile im-
mutabile solum. Si tu dicas quod immutabilitatem non habet crea-
tura per naturam sed per graciam contra quod omnibus inest est naturale. ¶ Item
ostenditur quod nec per graciam quia gracia est perfectio nature. ergo contrapugnat
nature non datur per graciam. ergo si immutabilitas est
contra naturam creature. ergo non datur per graciam. ¶ Preterea
illa gracia quia sicut creatura generabilis ...
... immutabilitas ... per graciam ... sic est
... Si ergo stare ... non per graciam
... illa non habet sed de gracia ...
hoc nichil est. quia sine deo operante nulla creatura
operatur. ergo sicut nulla creatura est immutabilis nisi per
graciam. sic nulla creatura operatur nisi per graciam. ergo nulla
operatio est nisi consultum est deo. ¶ Responsio. dicendum quod
mutabilitas dicitur per privationem mutationis mutatio autem
dicitur tripliciter. uno modo abeunte in esse. et hec est mutatio
sed actum et variatio. alio modo est abeunte in simpliciter non
esse. et hec est tota rei substantie ... et hec intelligitur
quod immutabilitas dicitur simpliciter uno modo invariabilitas sic
dico. alio modo incorruptibilitas. tercio modo immutabilitas
... immutabilitas dicitur invariabilitas sic dico quod in nulla
omnino est creatura nec per naturam nec per graciam ...
... aut est accidens aut habet accidens ... et variatio
... deo. Sicut dicitur immutabilitas
incorruptibilitas sic dico quod aliquibus creaturis est. in
quibusdam per naturam ut puta in simplicibus in quibusdam
per graciam. ut puta in glorificatis corporibus nec sic
est proprie propria divine essentie. Secundo tercio modo dicta
immutabilitas sic omnibus creaturis inest per graciam nulli
autem per naturam nisi soli deo. Immutabile enim per naturam est
quod ex se ipso habet ut stare possit. hec autem est in quo nul-
la est variatio. et in quo nulla essentie mutatio
nec abeunt nec ad non esse et hec est soli essentie ...
... invariabilitas est in solo deo et est proprie propria ei. immuta-
bilitas autem per graciam in est omnibus vel pluribus creaturis quod
de sua gratuita bonitate creata continet ne in

nichil cedant et locum de creaturis. que enim quidem aple-
ta et ipse existens. deficiunt ergo quod immutabilitas privat
privat variationem sed accidens quod ad actum et ... Solus
deus est. Similiter privat mutationem in non esse
sed actum et potentiam ... est divina. Solus deus est. Sed per gracie
continuationem multis creaturis est sicut predictum ... ad
primam partem contra ... ¶ Ad id quod obicitur in
... quod per ... sunt invariabilia dicendum quod ... est sed si
... essentiam abstractam. sed si ... contractum
sed esse ... sicut de necessitate habent accidentia multa
et per ... variari. variatio autem actualis respicit
esse. ¶ Ad id quod obicitur quod in ... non potest esse varia-
tio. dicendum quod ... ad substantiam primum sive ... ad
primum ... cadit tamen ... ad ... admixtionem
tamen quo ad affectus sicut patet in angelis. tamen quo ad
actus. sed ... enim agiles et potentes moveri.
¶ Ad secundum quod obicitur quod ... et spiritus. dicendum quod ... respi-
cit variationem. sed ... in quo est commotione
... moventur ... sunt spiritum
... potest est ad continet quod non continet et
ad non ... quod continet. ¶ Ad primum quod obicitur de incor-
ruptibilitate dicendum sicut ... est quod ... creaturis aliquibus
creaturae. sunt in simplices ... non ...
... quia nulla cadit ... contrarietas nec
... corruptionis. ... principijs
... sunt resolubilia ... in nichil ... sed non cederent
in nichil ... sicut ... aliquibus
... non est ... quod sunt ... resolubile
resolubile ... sicut dicit Anselmus. est resolubile ...
vel intelligere ... accidentia sunt ... ad
... ¶ Ad id quod obicitur de immutabilitate dicendum
quod quamvis creatura ... est per naturam. sed relinquatur. Si
quis ... dicendum quod ... invisibilis ... scilicet
quod non est ... efficiens vel ...
in non esse sed solum deficiens. propter quod notandum quod ...
... origo. origo autem creature est ex nichilo.
... principium. sed hec ... ipse creature
naturale. vel quia ... ex eo quod est ex nichilo vel
quia inest ei ex eo quod est ex suis principijs ... quia
nulli est causa efficiens sed deficiens. ideo ... quod
insunt creature ... ei quod est ex nichilo non sunt ponentes
sed defectus nec sunt ... sed ... causas
nec habent causam efficientem sed deficientem. et tales
sunt vanitas. instabilitas mutabilitas. sed
... quod ... immutabilis creatura dico quod non ab
aliquo efficiente sed per defectum ... ipsa. sed ...
... quod inest ... per ipsa ... sola
... sicut non ... privationes vel ...

sed habilitatis. et ideo hoc modo accipiendo naturale nulla creatura est immutabilis. unde esse in tantum dicitur immutabile quia nulle est in quo potest natura. sed potentia rei non subiacet virtuti conservantis neque conservatur sine eo immutabile est simpliciter. nec tamen est divina. immo est ei conformis quoniam omnis natura appetit salvari quantum eius esse non patitur et maxime illa creatura que appetit beatificari et hec est illa que ad dei ymaginem facta est. et quia desiderium naturale non est frustra. ideo efficit natura supplet dei gratuita influentia et sic patet in eius praenaturam sed immutabilitas per gratiam.

immutabilitas

¶ Ad id quod dicit de comparatione gratie. ad rationem in contrarium dicendum quod gratia dei adiutorium veniens a superiori tamen ei quod est super potentiam nec liberi adiutorium est duplex aut tamen esse simpliciter aut tamen esse perfectum. gratie esse simplex ut puta conservationis est quia nulla potentia ad sit vana esse permanet per ipsum conservari. sicut non est mediante aliquo habitu infuso vel creato quod recipiat esse. et quia est hoc omnibus. ideo sed gratia est omnibus communis dicendum. sed hec gratia huiusmodi non est. et hec est gratia qua dicitur esse stabilia. alio modo dicitur gratia adiutorium tamen perfectum esse. et quod perfectio esse est in hiis que ad beatitudinem ordinantur respicit bene esse. et quod non est omnium. ideo hic est habitus specialis aliquorum non omnium et hec est gratia primo dicta gratie. et hiis patet quod obicitur de gratia. obiectio enim sed quod gratia est specialis habitus divinus supra naturam. quod sic dicitur ad conservationem creature. sed gratia predicto modo non. et ex hoc patet ultimo obiectum quod gratia dicitur adiutorium respectu eius quod est super potentiam nature. et quia conservatio principiorum est super potentiam nec non dat excessus actionum. immo [illegible] ideo patet etc.

Iuxta predictam lectionem dubitatur de littera et primo contingit dubitari de hoc quod dicit magister. nunc deitate sive deitate divine essentie etc. videtur esse male dictum quia essentia quod habet proprietates distinguitur. sed divina essentia non est distinguibilis. ergo non habet proprietates. ¶ Ad rationem dicendum quod divina essentia uno modo est distinguibilis quamvis habet proprietates. et cetera. quia quamvis in se non sit distinguibilis propter simplicitatem suam nec aliquo modo posuitate est tamen distinguibilis tamen essentia creature respectu eius habet has proprietates. ¶ Item queritur de illis tribus proprietatibus quas ponit. scilicet deitate immutabilitate et simplicitate. cum multe alie conditiones sint divine essentie. quare solum de hiis tribus agit. ¶ Ad rationem dicendum quod per has tres proprietates sufficienter distinguitur esse increatum a creato. nam creatura est ex ipso quod creatum habet esse post non esse. et in esse variatum. et post ideo habet esse permixtum cum potentia. et his dicit aliutate et stabilitate et simplicitate. sed creatum non est. habet contrarias proprietates. et his sufficienter distinguitur.

nam unitas respicit quod est. immutabilitas quod simplicitas utrumque. ideo patet sufficientia et ordo. ¶ Item queritur de hoc quod dicit quod a sapere dicitur sapientia. quod non videtur verum. sicut enim albedo se habet ad album. sic sapientia ad sapere. sed albedo non dicitur ab albo. immo magis econverso. ergo etc. ¶ Ad rationem dicendum quod secundum intellectum componentis sapere dicitur a sapientia quia intelligere componens procedit ab abstracto ad concretum. secundum vero resolventem est econverso. et quod adiunxit. augustinus vel potest dici quod loquitur secundum consuetudinem gramatici non logici. ¶ Item queritur de hoc quod dicit. quis magis est quam qui quid dicit etc. videtur male dictum quia esse non recipit magis et minus. et magis minus. ¶ Ad rationem dicendum quod magis et minus dicuntur per comparationem secundum comparationem ad idem et sic dicit [illegible] et remissionem vel in comparatione ad diversas substantias et naturas et sic dicit gradum et excessum. et sic est verum ponere magis et minus in ente tamen creatoris et creature. et tamen creaturarum ad invicem. sed in comparatione creatoris ad creaturam est excessus in proportionali et infinitum. tamen creaturarum ad invicem est proportionalis. ¶ Item queritur de hoc quod dicit. deus enim non novit preteritum vel futurum. videtur non esse verum. preteritas et angelorum. quia augustinus de civitate dei dicit quod immortalitas angelorum non est preterita. quia nisi sit nec futura. quia non dum sit. sed semper est presens. ergo non est proprium soli deo. ¶ Ad rationem quidam dicunt quod duratio eius est simplex et tota simul. non habens preteritum et futurum. nichilominus tamen eius motus habet preteritum et futurum quia ad affectiones et cetera. propter hoc est soli deo. alii dicunt quod in eorum duratione certa quam defferentia. adunitate et habet esse prius et posterius. sed distinguitur in prius et posterius. quidam enim est quod dicit durationis successionem. quidam successionem dicitur cum variatione et innovatione. primum est in evo. secundum in tempore. et hoc vult anselmus. et propter hoc est in modo probabili. et potest ad rationem dici: augustinus tamen loquitur de prius et posterius quod quidem de innovatione et variatione et corruptione. ¶ Item queritur de hoc quod dicit. quod divine essentie comparatur nichil et non esse. videtur esse falsum. quia quamvis aliquid sit non adimitur comparatio aliqua. sed esse est equale rei. cuius est etc. ¶ Item in comparatione ad creaturam creata meliorari ut dicit augustinus. ergo magis est quod sine comparatur. Responsio. duplex est accipere tale comparationem. uno modo secundum rationem influentie et receptionis. et sic creatura ad deum comparata est magis quam sine comparatur. alio modo comparatur secundum habitudinem equiparantie. et proportionis. et hoc modo verum est quod nulla est proportio. sed conditiones unitatis et nobilitatis esse divine. et ideo quod nichil est. non omnino esse sed non ad proportionis quia non potest inveniri aliqua proportio quantitativa. ¶ Item queritur de hoc quod dicit. [illegible] quod ipse sunt eterni. videntur [illegible] illud non dicit. dicit enim quod deus diversa tempora. sed in mente non erant diversitas temporum. ¶ Ad rationem dicendum quod vult dicere quod [illegible] deus diversa tempora sed

centia; s; b omnitenā. q2 t'eiun ee oio innanatū
de tpr' omnitē. s; h po nō solui plene. d2 ē ue
q' te fuit an ee tpa. tū gn omnitēā nō pt dici.
Jd dnt alii q'qr osignatū nō ē disp'o rei acep
te siue intellecte. q'ā d2 de deo. s; sol' mod' in
telligēdi qui'd dcit nobili utq; mo. exemplū pi
dmascliñ. in lapide et in uiro qm̄ in uiro ē ut
disp'o rei accepte. in lapide ut mod' intelligēdi solū
s; hec po nō ut sufficiens q2 intellās nō pōt p
titus ēt'nū intellie. qn̄ intellit deū fuisse g'
o2 q' p'ice d' rei. Ipi notās q' uba diusoru tpru
alit dnr de etno alit dcitino. alt' cpali. nā
ē cpal' iptat muta ē et successio et duratiq. s;
nō q' de etno dnr. duo tm̄ iptāt. successiō
et durationē sic multo Jo. et ag. et ansel. Scdm nō
q' dnr d deo iptat sol' durationē. z. d2 de fu
q' duratio nō cep' ē. q2 c' duratio nō incipi.
e. ip nō desinit nec corrupi. fr' ē lapi'd nō
dnr de d'o. ut d'. Jo. large at lapad dnr ut d'.
magr et ag. et adhuc nad'. oppio magri. Jt
q' de illo ylari. ee nō ē deo acti' et ē. q2 nec
cāt' ē acti'. nulli ē oio rei acti'. ee. que g'
p hec nō. de. differre a cāta. Rō. dd q' actiu'
dicit quid natū ī a. ee a balio exire. et ab illo
recede. actiu' eni d2 q' incēp s'bo. et abillo ē hit
oriū. et p'. pt adee et abee. Jn hiis ē ba' pcetib'
iceit ee cāni s; nō eod' mō oio. nā ēe nū pēd
ab alio sutū ortur ab alio efficacie cātū.
et natū ē siui ee pat. id ee ei ē. qi actiues nō
tū uē actiu' q2 cū penetat a d'o nō peēet sic
ascd'. eis. ē in deo. et id d'. ylari. q' ee nō actiu'
d'o et h ppo'ias p'petatē. q2 actiu' natū ē aliu
incē ipi h dic t'bilites uitas. q2 natū ē ab a. re
cedere. d hec d'. ul' genus q'petas. Qnd omittit ee.
Jt q' quod intelli' īmortalitas ē d'. sol' ht imo2t.
et d'. ag. q' accipi p' i cōite. s; h nō ut des mors
eni. nō d'. ei mutat. s; solū corrupt' uiuētiū
g' nō id ē dic. Rō sic uita accipi ut ē tpe.
ī te mors ī ē imortali. mon. mō d'. uita ac
q'uis. dtinuus. et motiuus qui ē a fō2 spuali. et
sic d2 qpe. et sic imortalit' d'. uitatale. cū ipsit'
ad ē priuatiōē d. m. d2 uita act' spler' poti
tie. que ē s' rei ua; sicut d2 aqua uiua q̄
ht opos. aq̄ incnetē et h mo iptat repug
nātia ad corruptōē et id d'. ē hac uita im
mortale. q' ē i. inactu opleto. q' nullo ē mo
pt aliq' pcoratiōē recipe. et sic accipit ap' et
expoit ag. Jt q' d hec q' d'. lais bāt. Jaco.

ē inhit. nec inassitudis obūbrato. q' d'. ē ut
inassitudie et obūbratōē et q' d'uciā rē cu
d2 inassitudo obūbrat. Rō dd q' inassitudo
iptat iniun uicis et f. ē uus cū interruptē
s; obūbratō d2 p p'uatiōē act' lucis qm̄ g' act
forme luc' ē p'uatō ē tūc d2 obūbratō.
et q2 inassit'. iatē niū d. interruptiōē et rec int
ruptōis dic p'uatiōē et rē p'uatōis obūbratiōē
hic ē q' recte d2 inassitudis obūbrato.

Eamq; sola pe at uē simple. sup' eni. mag'
duas pcetites diuine eētie. s. uitatē et inta
te. hic ostēdit simplicitatē diue eētie ul'
uē. et ht h pars duas ptes. Jn pa ostēd' q' pe
ē simple. ī sa q' uē. i. hic diligit notādū ē.
cū dicat ag. et ē. Jnitia q' sume. i. h' at sina
ritatis. et simplicitatis p. rtm pr ht tres ptes
pe spo' q' pe ē simple. So ostēdit q' nō quēt
natē corli. i. ut a. scās quid simple. et ē. J
tia uē. q' nō quēit natē spuali i. cēta q2
spual' et ē. silr' p' ī qua d. q' est uē simple.
ht tres ptes. Jn p' ostēdit q' ī deo ē pure inul
tiplicitas nouiz. Jn sa ostēdit q' ī eo nō ē di
uisitas pdicamēto2. i. Q2 at ī ma. duinitatis
nulla sit acc'ntiū et ē. Jntia ocludit q' no
mina pdicamēto2 in diuinis nō p'sūt d. pe et
d u. p'in pdicamētī. i. unct pēd. s'cu. Alia pars
in qua ostēdit q' ē sūme simple. ht pet. p. ne
ē. q' cēta ē i. simplicitas q' nulla ē i. ut diue
sitas. so q' ē lr' simplicitatis s'cut pz plalitā
i. et cū tante siplic'. et ē. Tercio uō et ultio qi
legat q' ostēsa ē in diuina eēntia tplr' petasī.
ecce q'ta p'p'etas.

AD intelligēcia2 eo2 q d'. mag' ī lra. uij. q'rūt
ī pte ista. p. q' utrū in deo sit sūma siplicit'
Scdo utrū simplicitas sit ei p'pet'. Tertio p'
id q' d2 inlra d'ua rōali. Queit ut aīa rōal'
sit in toto co2. ita q' ī q'lz pte. Quarto q' ut
de sit in aliquo deriato g'ue. Circa p' q' ī deo
sit sūma siplicitas. sic pba' de p. simplicissim
q2 q'to ad p'sl tanto simplici'. s; de p. ingnie
centiū. eo q' nec ē nec ee pt ul' cogitari. g' ē si
plicissimū. Jt de q'e quicq' ht ē simplicis
simū s; de ē quicq' ht g' et cē. p. p' se minor
platur. sic de ht potm sapiaz et sic d alus. aut
g' ē sua po aut nō. si sic hō p'positū sinō ē
sua po. cū sit potius po ht pt ab a. g' de ē ab
alio q' s; h ē flm. g' id e q' d'. Jt nece nobi
lissimo. d2 q' nobilitate pū ī sūmo s; de ē.

nobilissimum et simplicitas est quedam nobilitas
que precipua est in deo summo. ergo deus est summe simplex
Item quanto aliquid est simplicius tanto est nobilius. potentia unita
fortior est se ipsa dispersa. quia virtus unita plus potest quam multiplicata
si ergo est infinite et immensus in virtute ergo est infinite
simplicitate. ergo in deo est summa simplicitas
contra. simplici cogitatione aliquid cogitatur ut ab
stractum a pluribus quam cogitatur ut constitutum ex pluribus.
ergo cum fides nostra cogitet deum ut in pluribus non cogi
tat eum ut simplicissimum. ergo si fides vera cogitat
deus non est simplicissimus. Item maior est simplicitas
ubi est unitas sine diversitate quam cum diversitate
sed in deo est unitas cum diversitate suppositorum ergo
in deo non est summa simplicitas. Item maior est
simplicitas ubi est unitas sine pluralitate quam ubi
aliquo modo componitur. sed cum unitas est simplex ergo
cum in deo sit unitas cum pluralitate personarum. Item
maior est simplicitas ubi tantum substantia. sed proprietas est
eadem cum essentia. quia quando proprietas differt ab essentia
in uno sunt plura distincta. ergo non est simplex. sed in divinis
personis in eadem persona differt proprietas ab essentia. sed
innascibilitas differt a paternitate ergo et cetera. Item
dicitur quod sic persona probat in deo ponenda in deo ponen
da est summa simplicitas. Ad primum ergo quod dicitur quod fides non
intelligit ipsum ut simplicissimum dicendum quod ipsum in
telligit ut simplicissimum et qualiter intelligit non intelligit
ut summe simplex quia quod per se est quando est intelligit unum
in uno. et unum in pluribus multiplicatum et unum in
pluribus non multiplicatum. simplici autem intelligit
unum in pluribus. et multiplicatum quam unum in uno
quia quilibet simplici singulari. et adhuc multo
simplicius intelligit quod est unum in pluribus non multi
plicatum sed modo intelligit fides nostra deum. et ideo
simplicior est deus quod est in omnibus non multiplicatum
quam sicut unum in se solo vel in pluribus multiplicatum. hic est
quod deus simplicissimus est. et fides nostra ut simplicissi
mum intelligit. et qui intelligit deum plurificatum in
essentia vel unum in supposito derogat summe simplici
tati et derogat etiam nobilitati simplicitatis et. quando non
summa simplicitas intelligitur. oportet summam actualitatem
intelligi. sed summe nobilis est et ubi est summa actuali
tas summa diffusio et communicatio et potentia et ista
non potest esse nisi in se ipsa. potentia enim omnino in
finita et equaliter in utrumque. et hoc non potest esse in aliqua es
sentia. ergo non potest intelligi divina essentia simplicis
sima nisi in tribus personis intelligatur tota esse quod una
fluit ab alia. quando ergo dicitur quod simplici est abstractum a
pluribus quam in pluribus. dicendum est quod sed illud pluribus plurificetur. si
autem non plurificatur non est verum. Ad aliud quod dicitur quod maior
est simplicitas ubi nulla diversitas. dicendum quod duplex potest diversitas
venire vel ex additione vel ex origine. ex additione.
autem est diversitas in proprietatibus absolutis que diver
se sunt in individuis ut albedo in petro et paulo. et hec repug
nat simplicitati quia ponit compositionem. est alia diversi
tas veniens ex sola origine ut puta quia una
persona emanat ab alia. differt ab ea. et hec non repugnat
simplicitati quia nullam ponit compositionem sed solum ordinem
unius ad alium et hec non proprie dicitur diversitas. sed distinctio
et discretio. et hoc manifestum est si intelligamus. patrem se
ipsum generare filium et intelligamus eum generare et ipsum
non generari nulla est ibi compositio. quia nulla additio.
Ad tertium quod dicitur quod maior est simplicitas ubi nulla pluralita
tas. dicendum quod duplex est pluralitas quedam in qua plus est in duobus
quam in uno ut in duobus hominibus plus est de bonitate quam
in uno et ista pluralitas repugnat simplicitati
quia unitas addit super unitatem. quedam autem est plura
litas in qua tantum est in pluribus quantum in uno. et hec est in di
vinis quia tantum dicitur esse de bonitate et virtute in una
persona quantum in pluribus et ista pluralitas nihil addit ad unita
tem nullam omnino ponit compositionem nec privat simplicitatem
Ad quartum quod dicitur quod in persona differt proprietas ab essentia. dicendum quod
proprietas differt ab essentia tripliciter. aut ut in se aut
ut in suo. aut ut in obiecto. Si ut in se quia continet ex diversis na
turis in unum receptis. sic ponit compositionem quia ponit essentiam
esse ex pluribus. Si ut in suo sic differt musica et grammatica
in petro. et sic ponit similiter compositionem quia ponit essentiam sub
esse in pluribus. Si ut in obiecto sic ponit subiectum. comparari pluribus
et hec non ponit compositionem sed distinctio est. est in puncto quod est principium
et finis linearum diversarum linearum. hoc modo est de proprietatibus in divinis.
Secundo queritur utrum simplicitas
sit omni creature. et quod sic videtur hoc modo nulla creatura est actus
purus quia in omni creatura ut dicit boetius differt quod est et quod est. ergo
omni creatura est actu cum potentia. sed omne tale habet in se multitudinem
et caret simplicitate. ergo et cetera. Item omnis creatura habet esse
finitum et limitatum ergo habet esse arctatum. sed unumquodque est
esse limitatum est in eo ad quod continetur et ad quod continetur et in
ordinali est compositio et cetera. ergo omnis creatura composita ergo nulla
simplex. Item omnis creatura habet esse datum aliunde.
ergo habet esse aliunde acceptum ergo nulla creatura habet suum
esse. ergo in omni creatura est dependentia sive dicitur. sed nullum
tale simpliciter simplex. ergo et cetera. Item est quod est per partem
unitatem deficit ab illa. ergo statim cadit in dua
litatem. sicut dicit commentator quod post monadem dualitas est. sed omnis crea
tura est post unitatem. ergo omnis creatura est ab illa deficiens
ergo et cetera. Item quod ab uno non procedit nisi unum et quod non
procedit non est unum sed unitas et simplicitas creature non habent

Simplicitatis tria sunt condiciones: Summa firmitas quia non admittit corrupcionem quia corrupcio omnis cedit composito
Summa potestas quia non patitur aliqua dependencia
Actus puritas quia nullam recipit admixtionem vel potentie vel virtutis.

incto g° sicut ab uno unū i a simplici simplr. Jte
ut spāle q' simplr sit incātis. q2 simplr ē q̄ n̄
hēt ptē ꝗ puts nō hēt ptē. q2 diffinitur. puts
ē cui pars nō ē. g° ecc̄. Jte cē rō. an̄ quod nō ē
ap̄ ē simplr q2 inpositū ē nāo hēt. ant̄ se hēt
a°. ꝗ ens ē p̄mū sic d°. auctor d' causis p°. rez ca
tuitas ē cē. g° ecc̄. Jte cē rō. ē simplr in quo stat
resolutō. ꝗ resolutō stat i p̄ncipiis q̄ sūt mā.
7 forma. q2 m̄ ulta nō resoluitur cū sit stat
incauss aliquā cē. ire in infinitū. g° cū reso
lutio stet in cāto ad cātū ē simplr. Si tu dicas
q' p̄n. nō hnt o'modā simplicitatē. q2 q'uis
nō cōponātur ex aliis tn̄ cōponitur aliis. ꝯ
hoc nō ut facē. ꝯ simplicitatē q' cōpōat alii
nā q' ad nō sit cōpōile alii nō facit aliq̄
simplicitatē cū ista ꝑtas sit in i diuidus
cōpletis que maxīe sūt cōpōita g° hec q' dico
cōpōile aliis nō tollit ab eis simplicitatē 7 sic
ecc̄. Rō. dō q' simplicitas essentie p̄uat cō
pōm 7 p̄uat esentie dr̄am siū multiplr ꝫ.
simplr ē q̄ nō hēt cōpōm ptiū nec multiplr
actionū siue forē. Jn solo ad deo ē p̄uato cōpōis
7 drē. siū multiplr 7 ido simplicitas i solo deo
ē ēēntiāt. ꝫ. notād. q' multiplr ē cōpō. una cōpō
ē ex ptibs ēēntiālibs 7 hꝫ ē in oībs p se entibs a°. ē
ex ptibs integrātibs 7 hꝫ ē in oībs corpibs. ttia
ē. ex ptibs dissilibs siue repugnātibs 7 hꝫ ē in ahy
aiātis 7 uiuētibs ꝫ. in oībs p se ente q̄ p̄es.
qnta ē cōpō. q' oīs cātā aut ē cōīl. aut spū
al. aut cōpōita ex utroq;. Sr̄ ē cōsidare cōplicāc
drāz. incātuis. p° ē sbē uirtutis 7 opōis siue
sbē 7 actiuitatis. ß a ē drā suppōi 7 ēentie. ttia. ē
drā entis 7 cē. p°. drā. ē rei p̄ut ē agēs. sa p̄ut
ē eo ingnie. ttia p̄ut ē eo inēe. p°. drā ē in oībs
q̄m cē sbīm hēt cē mixtū ido nō agit ex se toto
7 ido differt in eo q̄ agit 7 q̄ agit 7 actio siue
subm cōpetas. s a drā ē in oī indiuiduo q2 cē
indiuiduū hēt cē limitatū 7 ido i aliquo cōuēt
i aliquo differt cū alio 7 ido i oī indiuiduo dif
fert ēentia 7 suppōitū. multiplicat n°. ēentia
in suppōitis. ttia drā ē in oī cāto 7 cāto. q2 n°.
cē q' est pt̄ deū accipit cē aliūde siū p'n. sit 7
siue p̄ncipiatū ido nil ē siū cē. sicut luce nō
ē siuū lucere. Si g° dicat simplicitas p p̄uacē
cōpōis sic p̄uz ē soli dei. in intellē. q2 nulla ā ttā
ē que nō hēt cōpōē ex cōpōt 7 actuali saltē. Si aū
simplicitas dicat p̄uacē ēentiāl drē 7 dependentie
i q' in eo nulla sit diuisitas nec dependentia

ē p̄uz di inte entis q2 nullū ad eis ē. in quo
nō cadat aliq̄ diuisitas uł dependentia. Cōcē
g° ē. q' simplicitas di ē p̄uz ut nisi ē. cāta
ad cōpōite sūt nec uere simplices q2 hnt cē
mixtū ex actu 7 pō. q2 hnt cē limitatū 7 i.
ingnie 7 spē p adiutāq; actū. q2 hnt cē aliūde
datū. q2 hnt cē p deū unū a quo dēficiunt
7 i cadit in cōpōm. ali pt̄ d'. 7 breui. q' simplr
d' p p̄uatōe cōpōis. Sꝫ notād q' cōpō dr̄ d°. uno
nō aliqd ex aliquibs. a° mō q̄ ad d°. cōpōi.
alii. Si g° simplicitas p̄uet cōpōm ex aliis
sic dr̄ ē cātis ut pote p̄mis p̄ncipiis. que
nō cōponuntur ex aliis. Si aū p̄uet cōpōm cū
aliis 7 ex aliis. sic solus deus est. oīs enī cāta
aut ē ens p se 7 in se 7 i cōpōita ex aliis. aut
ē ens cū a°. 7 i a°. 7 i. alii cōpōita. 7 tn̄ cē cāt
a°. ē p̄ue. 7 i cōpōile alii. aut p̄ncipiat 7 sic
cōpōitū ex aliis. 7 sic accip simplicitas. p̄ut ē
dei ꝑtas. p p̄uacē uidlz utriq; cōpōis. Ad
rō. g° q' ō. q' ab uno nō ē nisi unū. ecc̄. dō q'
simplr nō ē cōdicō gnāl entis sicut unū. nā
simplicitas d°. mod unitatis nobilissimus
cōcus nulli cōuenit cātē. que cāta nō pt̄ recip
ai cē q' sit limitatū. sit mixtū sic 7 cē de
pendens 7 aliunde datū. Ad a° rō. q' ō. d' simpli
citati 7 entis 7 p̄ncipii. dō q' uł ē simplicitati
p p̄uacōm cōpōis ex aliis. nō a° p̄ut simplicitas.
dicit i deū oīmodā. Jn oībs enī ut dcm̄ ē cāt.
ā. diffn 7 dependentia q'uis enī nō sit cōpōita.
tn̄ eoz cē dependet a cōpōito siue cōpōē. un̄
b'n̄ cōcēdend ē. id q' ultiō dicebatur q' i°. de
rogat simplicitati rei. q' sit alii cōpōnibilis. ig
simplicitas p̄uat multiplr 7 drāz inter simpli
ci. q'uis nō derogat inq̄t p̄uat cōpōm ex
aliis. oīs. n°. dependentia facit ipm̄ q' depēdet
aliquā simplicitatē 7 i drā recedē. sol' at
deus ē independens. ō. a° a° sūt dependentia siue
cōpōē ad p̄n. ex quibs sūt. siū unū p̄ne cōpō
nēs cōplicatur. ad a°. siue cē dependens cōpōe.
ad deū siue ab ipō deo nil ab q' dependeret
ē sua dependentia ido nil tale ē summe si
plex q2 cē simplicissimū ē absolutissimū

Tertio q° ut aīa tōal
sit i toto cōr. i. q' i q̄lz pte. 7 q' sic uł ag.
d° q' sic cē ē in maiori mūdo sic aīa i mino
ꝫ de sic ē in maiori q' i q̄lz pte tot g° aīa sit
ē in minori. s. i corpe. Jte q' dat cē toti
7 ptibs int̄ toti 7 ptibs p ēentiā q2 for̄ p̄sm

dist. ii. q. c.

Essentia p̄pm naleꝫ. sit p̄ne 7 alia. Suppōitū uero q' ex hīs cōstituit. logiꝫ sūt supiora ut gen' 7 spēs. Suppōitū uero q' ex hīs cōstituit.

Jn ens incorporalibz ē q' intēe mōi 7 ēēi actuali. ē dū 7 illd cē actuale q' aduenit. Jn acādibz ens ē ipa sapia. cē uo ē sua i hērentia q2 ipi ē actus accītis aut cē est inēe.

Ex pātis uł quod est. 7 hoc ē. q' ista q' quo cēntia. quod uero ē ipm suppōitū. Sꝫ hec ē cēntia. Jn accītibz quo ē ipm cē rei. quo est ipa inhērentia.

cētiā dat eē et hec nō nisi ē cētialr unitur
sz aīa dat eē toti cor. et nō bz ptibz g̃ et c. ¶ Jtē
cauls ē ante ē sitatr ē anueē. quero g̃ ut
sint b̄ uni act ul' differetes. nō uni b̄ q̃stat
qr p̄uato uisu adhuc sentit ptacti p̄uato
sensu adhuc uiuit sic ī paltico et g̃ uuit
sit aliū uiue ap̃ mauulo ē aīa f'sllim erat
in p̃ pbari et mēibz ptibz eē. ¶ Jtē aīa oppit
in toto cor. ē p pōm. sz pōaie simplex ē. g̃ si
pōuna ē in manu et pte. nō ē in aliis ptibz. et nō ē siplicior pō q̃ sbi. g̃ et c. ¶ Jtē aīa
ē in eor aut ē inequali pte. aut ī una eētiate
aut ī pūcto sz inequali pte hoc cp̄ntū. Si una
an illa. hēt plēs ptes et aīa sit simplex ē in
plibz ptibz g̃ nō ē in quelib alaz ē ī plibz
sz qua rōe ī ptibz ptas eade rōe ī ptibz totū sn
ē impūcto cor. g̃ cū pūct nō hāt pportoz ad
totū aīa ē ī pportōabil' toti cor. g̃ nō pt ee
pfectō cū pporto sit pfcōis adpfectibile. silr
pūct ē. ābā pōita sine huius pōm g̃ aīa ht situ
in corp. sz nulla forma situal' ē motor suf
ficiens. g̃ et c. q̄ ī tot q̄ ē ī toto et ī ptibz una
cōnolat ptes et totū rōe̾ ōsili. vn̄ q̄libet
pars ignis ē ignis. g̃ si aīa ē inequali pte.
tūc q̄lz pars ē al'. sicut totū cū q̄lz pars sit
ābā aīata fūsil. jtē ēnetia aīe. rōal' nō dpen
abā. pte cor. cū sit extra inse g̃ nō ē in q̄lib
¶ Jtē opo ei. nō depēdet ab aīa pte copis nec ab
ea ōnetur. g̃ in nulla pte cors ē. nec
q̄ pfcō nec q̄tuz motor. S. phīs d' q̄ aīa
nulli cois ē act. i. nulli ptis cors. sz in q̄ ē
ē sicut act. ¶ Jtē cor organicū ē diuisū
rōni ī ptibz et toto g̃ ht diuisaz pfcōz g̃ ē
aīa pficiat totū q̄tū ad ēētiaz pficit ptē
q̄ adpōm. g̃ aīa rōal' nō ē. ī ptibz nisi so
lū q̄tū adrōne potētie. et hec ē d'. phī sic
aīa ad cor. sic ptes aīe ad ptes cors. ¶ Jtē
si aīa ē tota inequali pte cors. g̃ tota ē ī ma
nu. sz q̄n ad totū ē. in aliquo mouet illo
moto g̃ mota manu moue aīa. et sili ma
nu quiescēte quiescat. g̃ cū man̄ una p'
sit motū. alīa existente ī quiete aīa una
et eade̾ nuc simul quiescat et moue̾ f'ītē
¶ Jtē si aīa ē ī plibz ptibz tota q̄ rōe̾ intelli
cant rōe̾ ī plibz et ī infinitis. et q̄ntiēz ext̄
datur cor. g̃ aīa nata ē eē. iuq. et ī inf. g̃
aīa nō sit ābā limitata sz infinita. ¶ Jtē si
tota aīa ē in manu sic ī aliis ptibz g̃ cū

ab uita sit aīa nō mag' recipit motū et sinilz
manus acorde q̄ ecō. sz at ē ōes phīs et lc̄ ex.
hec tale inconuenies. q' sicut leso corde pit ui
ta ī. lesa manu. ¶ Jdo aliq dicūt q̄ aīa ē cētū
ē in aliq pte detiate ē pōm. nō ē et influit
in toto corpe sicut aranea. ē intela. S. di
cendū q' ē in corde. q̄ cor ē domiciliū uite
et ei inhitator ē aīa et ad hec ponēs mouet
eos expimētū cū defectu cois. expimētū q̄ ui
sibilr agēt q' leso corde separatur aīa. et ab ipō
fluit sensus et mot et ē mbrū nobile existēs
in medio sicut cētrū corpis. defecē rōis q̄ nō
potuerūt intelligē. quō ad limitatū sit unū
et id totū ī plibz et q̄ sicut nō caprit ēēa et id n̄
intellr. io dicūt nō eē ponēd q' sit in toto
rōe̾ cū h' ptis. ¶ Ad. oppio ē. ut aug'. q' aīa
in q̄lz pte cors sit tota et ad hec mouēs pōit ex
primū eē et simile alt expimētū q̄ aīa ī ptibz
distantibz a corde ī cito sentit sicut et ī ppinquis
¶ Jtem silr q. ī ictu oculi sentit lesionē ī ptibz dista
tibz et tamen aīa separatur dolor ē in singulis ptibz
et resoluto cor simulr mouz sicut ag'. dicitur
ē q' in uno alr. pfecte sano ē una sanitas in
singlis ptibz nec maior in maiori nec mi
nor in minori. sz g̃ b̄ ē in for' cor'li q̄to mag'
in spūali forma rōis at mouz q̄ aīa ē for' simplex
et motor sufficiēs q̄ for' total' cors ē in toto
q̄ uo simplex nō ē sz pte et pte. sz uo q̄ motor
sufficiēs io nō hēt situz et id nec ē ī pūcto in
ī pte dtiata et q̄ mag' rōal' ē oppio q̄ fundat
sup rōne̾ q̄ q̄ fundat sup defectus rōis et q̄ ad
hec d'. hēt applo tacū meliorē. ¶ Ad' g̃ q' ē.
in ōtrariū. for' que ē in toto et c. dd' q' exple ē
genus for'. ē enī q̄dā q̄ pficit et extēditur
et depēdet et hec q̄ totaz pficit ē in toto. q̄
uō extēditur pfecte totius ēat ptibz q̄
nō depēdet nec agit pse opāz totius ēat
ptibz ut pz in forma ignis. q̄ q̄lz pars ignis
ē ignis. et q̄lz calefacit ē at for' q̄ sz pficit et
depēdet sz nō extēditur et tal' forma q̄ totū
pficit ē in toto et q̄lz pte q̄ uō nō extēditur
io actū toti nō attribuit ptibz q̄ uō depēdet
opāz toti cōicat ptibz et talis ē aīa uegetabil
et sensil. q̄ nulla pars aīal' ē aīal. tñ q̄lz pars
aīal' uiuit et sentit ē itm forma q̄ totū pfi
cat tñ nec extēditur nec dpēdet q̄ ad opāz
et tal' q̄ pfectorz ē in toto et ptibz quia uō
nō extēditur pfectorz toti nō cōicat ptibz. q̄

Marginal notes (left margin): q̄ in toto cor. / q̄ / ptibz / [illegible]

Marginal note (right margin): Ad 2ᵐ oppio / mouet

no depenaet nec opq cõicat. ε tal' ē aĩa ratõal'
q2 nulla ps hois ē hõ. ε nulla ps hois intellit.
tñ ε si cõicet actũ toti ut toti cõicat ut ptĩ
by q2 quelʒ ps ē ps hois ε unificat apfectiõe
hois ε iõ pfcõ hois ē inqlʒ pte. ε sic p2 1º
ad1. q nulli cois ē act. quia nulli 9cat pã
opõe nec pfectũq totʒ. tñ oẽs ptes pficit ĩ
toto. Ad a1 d fõr. q2 forma que ē inptiby
nõ 9ncĩat silr totũ ε ptes nisi sit forma
dependẽs ε extensa ε lqr h d fõr sl'ali tãt
no dactuali. ¶ Ad 2m qo. q no sit eadẽ cois
toti ε ptes. dd q inptiby ẽ 9siderãt organi
catõe ε 9plexiõe nõ 9plexiõis sũt uniformes
toti. ε sũt disposĩte adiũs gnũs uite ε pficiũt
abuno. ptẽ organizatõis sũt diũse ε pficiũ
tur ab ipsa. ¶ Ad 3m qo. q mouẽ motĩ maiũ
ε c. dd q pfcõ pt sup totũ pficit ε q ad sl'ãj
ε q ad opõi. ε cũ aĩa sit pfcõ toti corꝑs. sup tot
ps ε iõ nullo minori q sit totũ corꝑ diffinit
ei sl'ã. nec pñ diffinitur ã cor sũo q pficit.
ε iõ corꝑ moto mouẽ p 9ns. ptiby ã. nõ diffi
nitur q2 sũt minores toto. cũ ē minima q ẽ
ẽx illã. ε iõ q2 in nulla pte ē diffinitiue nõ mõ.
ad motũ alic ptis sic nec dr mouẽ ad motũ
alic cãte. ε ph ptz sequẽs. q2 totũ corꝑ 9pat
ipi aĩe tanq unĩ locus. ε iõ inptiby ptiby ñ ẽ
nisi ĩ q2 ĩ uno loco. S3. si separẽt ñ ẽ ĩ null'. ñ
sequitur. erʒ q sit infinita. q2 oĩum ñ 9stãtiũ
finimus ẽ. ε iõ magtudis ε augmẽti ε ĩ. corꝑs
humani. S3. p2 cogitari tam mag corꝑ. q nõ
pset unificari ab aĩa. ¶ Ad 1m qo. ultio q
uicuna ps nõ recipit ab aĩa. dd q sicut dr in
maiori mũdo imediate ē uel cãtã. ipãm
9tinẽs ĩ̃ corpo9 unĩũsi influit. ad una
cãtũra in aliã sic intellĩ q aĩa psiu pse
tiaʒ ē inqualʒ pte imediate q 9tinet ε 9s
uat nõ tñ oĩo 9 influit ĩ oẽs ptes pũuã ε
iõ cessãte illa pte. ε ei ifluẽtia pt ordo corꝑis
ẽẽntial'. ε ĩ. aĩa separatur:

Quarto ε ultio qr utrũ d'. sit in aliquo
determinato gñe. ε q sic ō. hoc mõ. q distĩgtur ab
aliis entiby ē aliq ñ determinata. s3 d' ē h. q2 di
stinguitur a cãturis oiby q2 nulli cãtũ ē
d'. g ē ñ. determinata. s3 q ē ñ determinata ē ingñe
determinato g ε c. ¶ Itẽ q2 ht supi unĩuocũ ε
cẽnle. ht cẽ ingñe determinato g ε c. s3 ht supi
se ut sl'am que d'r dẽs ε deitatis. ε cẽntialr
ε uniuoce. q2 s ista nẽc que ē ipse existẽs.

g ε c. ¶ Itẽ q sic ĩ qlʒ gñe unũ q2 cẽ q ē 9ple
tiõs in cãtũra attribuendũ ē. deo. s3 cẽ pfcẽ
ht ad. 9pletõis. g ipsi oĩuʒ pdicamẽtoʒ sũt ĩ
deo s3 quicqd ē in deo. ē d'. ε c. g d'. cẽnl'r
subicitur ei oĩs pdicamẽta g ē inquolʒ.
¶ Itẽ in summo bono nul' deficit d bonitate. g summe
enti nul' d' entitate. g in deo ē oĩs entitas. ε
oĩs d'. entis. g ei oẽ entiũ sũt ex. pdicamẽta
d sũt in deo. ¶ Cõ. Ag. ĩ li. d trini. V. d' ē boñ
sine qlitate. magñ sine qtitate. g magtu
do ei nõ ē ingñe qtitatis nec bõitas ĩ gñe q
litatis g nec sl'a ingñe sl'e. g in nullo ē
gñe. qtitati in bõitate ĩ gñe qlitatis. Itẽ ut
q nõ ē ingñe determinato ht cẽ finitũ ε limitatũ
d'. aũt ē infinitus g ε c. Itẽ q nõ in quolʒ gñe
ẽ q2 q h in se res pliũ gñũ ē 9positũ. d'
aũt ē simplicissimi. g ε c. ¶ 1º dd q nõ 9ũ. d'
cẽ in uno gñe determinato. q2 cẽ tale ht cẽ limitatũ
ε artatũ ε 9positũ in ptiby gñiby nõ pt cẽ d'.
enĩ ad ē ĩ pliby. pp naturã ε pprietati diũsi
tatẽ. ut albũ ĩ quãtũ d sl'm. ad sũo re al
bũ. ē ingñe sl'e. s3 in qtũ d'. formã q ē albedo
ē in pdicamẽto qlitatis. aut pp gñalitatẽ sic
unũ ε ens pp rõnã multiformes. nõ p. d' cẽ
ĩ pliby q2 cẽ tale. 9positũ ē ε multiforme. d'
aũt simplr. nõ pp gñalitatẽ q2 ens tale nl' ē
hñs distinctũ a cãtiby. deus aũt ē hñs ĩ se
ens distinctũ a cãtiby ε hñs cẽ simplr ε ifinitũ
ε iõ nec in uno gñe nec ĩ pliby cẽ pt. ¶ Ad
1m qo. q distinguitur ab aliis ẽ uia distincta
ε c. dd q uerũ ē si distĩguat p ad q ipm 9hat
ε artet sic pdicãm cẽ ĩ ingñe d' aũt nõ sic
distĩguitur s3 seipõ. ¶ Ad 2m qo. q d' ht supi
uniuocũ. dd q d' nõ ē supi. q2 nõ ē simplici nec
uniuoce. q2 illa rõ nõ 9uenit uniformit cãte ε cã
tori. deus ē ē ens pse. q2 nullo eget. cãtã ē
ens pse q2 nõ ē ĩ alio ut insl'o. eget tñ d'. ad
sui 9suatõe. ¶ Ad 3m qo. q cẽ q ē pfcõis ε bõi
pnĩ ē ĩ deo. dd q hec pt cẽ d'. ul' p diũsitatẽ
ε hec faciũt cẽ in diũsis gñiby ut sũt diuersa uniforme
ε hec faciũt cẽ cẽ. ē gñs. ¶ Ad 4m q ultio ō. q deo
nul' deficit d bonitate dd q d' nõ d' ñ deficere
a bonitate pp hec q oĩs d'. boñ ptĩculare sit ĩ deo
pdicãm. s3 q2 ē in eo p equiualẽtiã. qr. n. ē su
mũ bonũ 9plectitur in se cẽ boni. sic intelli
gñd ē d entitate ε sic p2 4m.

In pte ista 9 sl'aʒ incidit s3 qõ d ordĩe.
Cũ enĩ 9pũ incitã sit rõ ε ei mutatõis si

licitas est cum immutabilitas quia affirmatio cum affirmationibus et negatio cum negationibus. Quod est eum esse eternum. Dubitatur propter magistrum ponere proprietatem simplicitatis. Ratio. Dicendum quod revera opposite sunt idem in illis. Prior est quod immutatio licet quandoque negationes se habent cum affirmationibus hic est quod immutabilitas est prior. Ita voluit aliquid dicere. Potest tamen aliter dici, et melius, quia est prius notum nobis et prius simpliciter, et quia simplicitas est maxime nobis occulta propter hoc quod simplex in quantum simplex habet rationem principii, et nos venimus ad cognitionem principiorum in cognitionem posteriorum ideo prius agit de immutabilitate quam de simplicitate.

Item quare dicit hoc quod dicit in illa. Ea autem quia vere ac summe simplex est, nec corpus partium etc. Videtur esse superflua dictio, quia simplex est cum ponendo sic oppositum dicitur quod habet partes. Ratio. Dicendum quod magister notificat hic simplicitatem. Sed quod est dictum proprium, et ita oppositum oppositi, et multiplicitas quod secundum ad principium, compositis dicitur quod non habet multitudinem partium. Quantum vero ad principium multiplicitatis extrinsece dicitur quod non habet varietatem accidentium. Quantum vero ad principium multiplicitatis intrinsece dicitur quod non habet varietatem formarum ut genus et speciem et differentiam et hoc modo simplex est simplex ut expressum quod soli Dei est.

Item quare dicitur angelus cui enim adsit artificiosum esse, ad inertem etc. Probatur in anima esse compositionem propter multiplicitatem. Sed nulla substantia componitur ex proprietatibus nec ipse nec tunc actus. Ergo ex hoc non probatur quod anima sit composita. Ratio. Dicendum quod Augustinus hic non probat in aptitudine oppositum est accidentis ad substantiam quia diversitas necessario presupponit compositionem, quia ut dicitur libro de causis: quod est pura forma substantia esse non potest, et adhuc quod adsit substantiam accidentium plurium nullo presentis compositionem intrinsecam. Sed anima capax est multiplicitatis accidentium et ideo necessario infertur aptitudo quod ipsa sit composita. Sed non ex accidentibus.

Item quare dicit hoc quod dicit: sine qualitate bonum, sine quantitate magnum etc. Ut in maledicto quia aliquid removet supra et infra. Ergo si non habet qualitatem nec bonitatem divinitatis quia bonitas illa non est species qualitatis, quare non similiter dicit manifestus qualitas divina sicut bonitas divina. Ratio. Quidam voluit dicere quod non generis non transfertur ad divina tamen quia non dicitur rei complementum sicut species tamen quia significat in concretione accidentis cum dependentia. Nomina autem spiritualia connotant esse eum intentum et ideo dicitur sine qualitate bonum. Sed et si quis velit inspicere inveniet hoc non habere veritatem. Sed aliter dicitur quod differentia in eo magnitudine et bonitate. Dicendum quod magnitudo significat divinam eternitatem per modum quantitatis, bonitas per modum qualitatis. Sed iste modus cadit in Deo et tamen significatur quod est etc. et natura boni non magnum et ideo dicendum quod nomina generum in divinis reperiuntur sed non prout habent rationem generis quia Deus in nullo genere est. Et adhuc significatio removet aliquid nomina, ut generum ingressibilium sunt genera.

Item quare dicit hoc quod dicit: Summe est dignum ut Deus dicatur substantia, cum sit dignum, quia summa nobilitas est per se subsistere. Ratio. Dicendum quod dicitur esse proprietas personis substantie, scilicet per se stare et aliis subesse. Primum est perfectionis, secundum imperfectionis et ideo nec propter hoc digne non dicitur esse.

Item quare dicit hoc quod dicit: plurimis non ex oppositis de quibus vita est subsistit etc. Quomodo dicitur est istis illas dicit quia in nulla est ut facit inculcationem illorum. Ratio. Dicendum quod quidam voluit quod per illa quatuor excluduntur quatuor genera oppositorum. Prima est essentie ex principiis essentialibus, tanquam dicit, non est ex oppositis, id est, similibus potentiis. Secunda est substantie ex principiis similibus que sunt materia et forma, et hoc dicit: conjunctionibus, quia in subiecta est proportio quantitatis ideo est instabile et in sinuositate similiter in. Infima enim dicuntur instabilia. Tertia est oppositio mixti ex contrarietatibus, et hoc cum dicitur inter ex obscuritatibus, quia in mixtione id est quasi formarum confusio est obscuritas. Quarta est oppositio animati ex partibus dissimilibus ex anima et corpore et hoc dicit: inter ex partibus dissimilibus, quia ipse est spiritualis. Aliter tamen potest dici quia excluduntur omnem oppositionem hic divisam omnimodam. Ad hoc enim quod aliqua principia constituant, oportet quod principium sint diversa sit depressa sit imperfecta sit et deformia. Sunt enim omnia conformia et perfecta non possunt ad constituendum quia ex duobus entibus actu nihil fit. Ergo quia diversa ideo sunt opposita. Quia anima plus potentia quia depressa et imperfecta ideo obscura, quia dissimilia ideo dispersa. Deus autem non potest esse ex diversis, quia est vita per essentiam; non potest esse ex depressionibus et infirmis, quia virtus per essentiam non potest esse ex imperfectis et obscuris, quia lux est, similiter non potest esse ex dispersis et dissimilibus quia spiritus per essentiam. Summa ergo virtus summa potestas summa claritas summa spiritualitas non permittit in eo esse aliquam compositionem. Unde ex his quatuor contrariis quatuor rationes eliciuntur probantes Deum simplicissimum.

Nunc ad distinctionem personarum accedamus etc.

Supra egit magister de proprietatibus que respiciunt essentiam, hic agit de his que respiciunt personas, et hic pars habet duas partes. Quia enim distinctio personarum attenditur secundum duplicem emanationem, scilicet generationis et processionis, ideo primo agit de generatione, secundo de processione, infra x distinctione: Nunc vero post filii eternitatem de spiritu sancto etc. Item prima pars habet duas partes. In prima ostendit quod de genitore filius est coeternus, secundo excutit quomodo est ipsa ex parte modo, ibi: Sed queritur potest an generatio filii apud etc. Prima item pars habet iii partes. Primo proponit veritatem quam est catholicis retinenda, scilicet quod generans et genitus sub pluralitate distincti et coeterni. Sed quod generatio est distinctiva et eterna in ea quod hic opponit per oppositum hereticorum, ibi: Sed contra hanc legis veritatem inimici contendunt. Tertio arguendo per testes catholicorum doctorum Augustini Ambrosii, ibi: Ob hoc dicit non incipit et natum esse etc.

aliquid

infirma

actualitatis

spiritualia

[illegible] substantia

In q̄rta ꝯ ultimā ꝯ̄ſuā ꝯpleto in quiſitōq; ſup
ſtuāꝫ hereticoꝝ ꝯ ē catholicoꝝ ſuptoꝝ. i. ſi q̄ueris
aīue inquid. ambr̄. n̄ oīd. q̄ inpſentabile
ē ſacramentū gn̄ōis. Hiquā pt cū gn̄atō filii apu
tre. ꝯ c̄. H̄ ē ſu pa h̄ diſtinctōis in qua magr̄ de
terminat quo ſ mōe gn̄ōis eternitatis ꝯgruentius
exp̄mat. ꝯ h̄ ps h̄t. iiij. p. i p̄ ponit doctoꝝ ap
parentē ꝯtro ūſiaꝫ. nā quidā dnt eā dōe exp̄
mi. p uba p̄titi tp̄is alii p ubū p̄ntis. īſa p̄
tciam ſuſiaꝫ reducit ad ꝯcordantiā. i. ꝯ ne
tātā actores inter tāta ſibi ꝯ̄dīc uidcāt. Jn ſc̄da
p uba ylarii ꝯfirmat ꝯ̄ōn. ſuā ne uideatur
dictis oug̃enis iniuti ibi. ylari qui qꝫ d. filiū
naſci exprē q̄ c̄. Jn quarta ꝯcludit ſumā ꝯ
ꝯ ſit ſiue quo loq̄nd ꝯ quē ē dgn̄ē eťna ſē
tiendū i. Dicimus q̄ filiuꝫ natū d pr̄e. ii
ꝯfirmat ūitatē p auctem ylarii p q̄ ē ſoluit
ꝯ̄lōm hīta.

Ad intelligentiā coꝝ q̄ d. magr̄ ꝯ gn̄ē eťna ī p̄
ſenti. d. iiij. p̄ncipalit̄ queritur p̄ q̄ utrū
ꝯ dīnis ſit potencia gn̄o. ſcd̄o auto q̄ ſic. utrū
gn̄o. in dīnis ſit pſonaꝝ diſtinctiua. tt̄io q̄
utrū illa gn̄o. ſit eťna. quarto ꝯ ultio q̄ ut
illa gn̄o. ſit tīnata. Circa p̄. q̄ gn̄o ſit
in dīnis. ō. p̄. auctoꝝ multo fortius dꝫ ee
gn̄o. in dō q̄ gn̄atōq alius tbuit q̄ i nobis q̄
recipiunt ꝫ gn̄atō ē incitās. g̃ ꝯ in dō qui
tribuit. ꝯ hoc ē q̄ d. in pē. ulti. ſi ego qui ge
nerāt alus tribuo ſterilis ero. d. d. q. d. nō.
Jtē ō. iꝯ ad apoſtolorum. p. p̄. n. ē pītutas in dō
q̄ incitata ꝫ patnitas ꝯ gn̄o uera ē incitata
g̃ ꝯ in dō. q̄ p̄ ſit i. ap. eph. iij. ex quo oīs
patnitas in celo. ꝯ in terra nōiatur. Jtē ō. hoc
ipm aſimili. q̄ ē q̄ pfcōis ē attribuēd ē
dō in quo ē ſumma oīs pfcōis. ꝫ gn̄atō ꝫ gn̄o
ē pfcōis in creatura ut uult phs. q̄ pfctm ē
q̄ pt gn̄are quale ipm ē g̃ ꝯ c̄. Jtē d. iꝯ
ō. creaꝫ rō̄ ſic. dīna nā ē ſume bōa ꝯ actiua
iuſtiſſima. g̃ ſume pt ꝯ uult ſe ꝯ̄īre. ꝫ p̄ ꝯ
ſuma iō ꝯ̄ani. ē in gn̄ā. g̃ nē ē in dīnis
ponē gn̄aꝯ. ꝯ gn̄atō ī creatis aut ē p fcōis a.
ipfcōis. ſi pfcōis. tūc g̃ cū ſbē ſpuales ꝯ i corp
les. ſint nobiliſſ. ꝯ in eis gn̄o eē. g̃ cū nō
ſit in eis nō ē nobilitatis ꝫ q̄ nō ē nobilitas
nō eē in dō g̃ ꝯ c̄. Jtē ū ē gn̄o i. ē uariatō
gn̄o eiū ē ſpēs mot. ꝯ inē eē ſpēs mot maiō
ē uariatō in motu ꝯ ſbāꝫ q̄ ē cētis ī pō. minō
ī motu ꝯ locū. g̃ cū in dō nō ſit uariatō nec

aliq̄ ſpēs mot. ꝯ illa q̄ minima ē ut locali mu
tatō g̃ n̄ gn̄atō. Jtē ū ē gn̄atō i ē corruptō
ꝫ. phs. d. q̄ ꝯ pleget ſtare ap reliquos mō ꝯple
ut eē dē ꝯtinuā ī hus ſacieō gn̄atōq. ꝯ hi
ſig̃ ē q̄ ſola corrupti. gn̄atur ꝯ gn̄atur ī creatis
ꝫ in dō nulla cadit corruptō g̃ n̄ gn̄atō.
Jtē ū ē gn̄atō ē inueniō ꝫ ad tot ꝯ plēs ſr extīc
ius inſtītiua gn̄atiā. ꝫ in dō nō ē ius inuē
tiua g̃ nec gn̄atiua g̃ nec inuētō n̄ gn̄o g̃
gn̄o nō ē in dīnis. Cōtra. dō q̄ gn̄o poncia
ē in dīno eē ꝯ h̄ rō potiſſima ē ut dō q̄ q̄
nā ꝯ̄abil. ꝯ q̄ in dō ꝓ ſui nobilitatē ē apta
actiu ꝯ uitā imo ipē act. dꝫ q̄ nā ſit plib
ꝯ̄ata ſi nō pſiut eē plēs ab una nā quin
unus ſit ab alio ul ambo ab tō g̃ cū an
ꝯlas p̄ ul ſit. dꝫ q̄ una ſit ab a. ꝯ q̄m ſūt
ꝯformes in n̄. ꝯ gn̄atō ē emanatō ꝯ ꝯfor
mitatē. nē id ē dō q̄ nē ē. in dīnis ponē
gn̄atōq. ut a intelligatur p q̄ mod nō
q̄ gn̄are dū pā rē ē ſileꝫ ſibi in ſiū ꝯ ū
pducere. ſibi ſileꝫ ꝯtigit p duci ē plr a. p m
ꝯſilia ſue ſilitudīs ī a. ꝯ ſic gn̄atur ꝯ ꝯacte
a ſigillo. lum alumo ſpēs ab obō. a mō p
conuetrq̄ ſpēi ꝯſimul ab a. ꝯ ſic gn̄at elim
ab elemto. Tercio mō p pducitq ſimul ac
ſili ſui dōe ipō ꝯ ſic gn̄atur aīatū ab aīato
ꝯ iſte tu mod ē pfectior. ꝫ. nō reperitur n̄ ī
ſbus hntibꝫ formaꝫ nobileꝫ que ē uita.
ꝯ ille mod gn̄atōis ē. ꝯ naſcētiaꝫ ꝯ ē ī dō
ꝯ creatis ꝫ impfcēt. q̄ p ducit aliū ee ſe
ipō pt eē d. ul ꝯ pſe toto ul expte ꝯ pſe toto
nō pt p ducē niſi ille cui ēēn pt eē ī plib
una ꝯ tota. nā ſi nō pt eē ī plib una ꝯ tota.
ſigniā ꝯ dat totā ſuaꝫ ſbāꝫ gn̄atō tūc ſbā
tota tranſit in gn̄atū ꝯ gn̄ās perit ſbm to
tā gn̄ando q̄ eē nō pt. id adhuc nē ē q̄ ta
leꝫ hāt ſbāꝫ que una ꝯ tota ſit ī plib tāt
ā ſbā nō ē n̄ ſbā hūs ſumā ſimplicitatē. hā ē
ſola dīna eēn. in qua ꝓ ſumā ſimplicitatē
ſuppoitū nō addit ad eēntiaꝫ. ꝫ. nec ipāꝫ co
artat nec limitat nec formaꝫ multiplicat
ꝯ iō in eā pt eē gn̄o ꝯ trans tantē ſbāꝫ totā
ꝯ tal gn̄o ē oīno pfcōis ꝯ in ſolo dō re
pitur rē iaꝫ ꝯ dā. alio mō ꝯuenit aliq̄ ex ſe
p ducē. q̄ ad ptē ſui ſic pr̄ mi. gn̄at filiū
ptē ſbē tranſmutatē ꝯ decidendo ꝯ h̄ gn̄o ne
ꝯ ē cū tranſmut. q̄ n̄. pt dā nobilit ac
tū totū nē ē. q̄ ꝓmutatōq acquirit ꝫ q̄

acquirit q non ht uariat. id h gnio e mutō.
et ht uariatiōe3 9uictā (scilicet) cū corruptiōe ad
nem. q̄r n. aliquid p9 gnantis c p ei gnans
e. a quo pt fl ablatio et i. corruptio et cā 9
suatiōe adiuēta. q̄r n. fit c spōito nec e q
p nutrimētū fiat restauratio et id gnatō in
creatura e p factōis et ip factōis e. p̄fcōis apte
ītitas pouētis ī p̄fcōis apte sol. diuisibilis
et id e insol alatis q ht formā p̄fcōis ip̄ā
ip̄am. i. alia3 e cor' deferabile e restaurabile.
Gnio uo diuina e oino p̄fcōis. q̄r n. nō ex
pte. id e q ht actu sp̄m et id nec e i. in ria
ip̄fcō nec uariatio. q̄r n. nouū acquiritur.
nec corruptio q̄r nil admittit nec nutritō q̄r
nil restitutū e ecbr p̄ solō abor. q̄r gnio d̄e
toto tanē p̄fcōis q nō pt ee incēta aliq.
gnio uo expte tanta ht ip̄fcōe3 9uietā ut
nō p̄sit ee ystalitū iuariabile et icorruptibile
et simpliciter nō solū inīti incēta. uni et icēta.
aliq tres phant d gnoe que e expte
Sciēdo quenit uitu gnio in diuinis ee
sit e̅ d̄stictā. et q' sic o. hec mō. ag. ȝ p̄nc̄.
d̄trini. nulla res e q̄ se ip̄a3 gnat. ut sit
sigt' gnit a' gnitū. s; int' alia3 ta. e di
stictio g̅. et e. Cōe gnatō e emanatō. s; ū
e emanatō i. e multiplicatō siū plificatō
ū a. plificatō. i. distictō. g ū gnio i. nc̄o
e distictō. Cōe gnio diuina e relō. s; relō
iptat e̅ēn e cor dicq. s; ū respectus e cordo i. sup
poitor et relator siue ordinator distictō
et sic ē̅. Cōm minor diuisitas sustinet
a supposito ul' insupposito 9poito et multi
plica. c̄ insbo simplica et uniformi. s; rela
tiue 9poita nō sūt i sil' i eod indiuiduo
cito g nec in siplici ypostasi. plo meāe bn
se. sortes e pr platonis g nō e fili ei. ul' e di
stict' abco. g multo forti in diuinis. ȝ pr
gnando filiū dat ei totū q ht. s; ht eēntiā
a3 e p̄i g dat ei eēntia3 e p̄. g sicut filius n
distinguitr. apte eēntie. i nec pl. ut uīr. Jē
pr 9cat filio eēntia3 suā p9 sūmā siplicitatē.
s; eque siple p. ut eēn g quare 9cat eēntiā
9cat e p. Cōe ip̄ie ia3 e̅ēn e p. g ip̄ e e q̄
ee uniū q nō 9cat e g si dat nā3 e p. Jē
ūr q relo nō distiguat a re. q̄r uīr et id pūt
r e p n̄ e finis i. diuisir lineā. g sille
relatōes n e distictie. ut filir q nec p̄nitā
et filiatō. Si dicas q nō ees relōes distigūt

s; solū mutue ut p̄ n c. e p̄ncipiatē. finis et
finiti. ȝ pr et fili se hñt sic intellis et intellcm
g et c. Cōm maior e repugnātia i 9trariis q
i relatis s; albedo et nigredo q̄t 9tria nō fa
ciūt distictōe3 ȝ petrū q̄r id pt mō ee alb' mō
nig. g multo forti in diuinis mō e pr
mō filius. Cōe q̄r qr p9 relōes faciūt distictōe3
g sic q' eēn. cū eque bn p̄sit ee ples eēntie
ul' ne. i. una p. sic eā. Cōtro d̄e q gnio i diuis
sicut ostēsū3 e fac. reale distictōe3 int' gnan
tem et gnatū nō ronale ul' intellectuale solū sic
dix' sabelli heretici. c̄ ad p. nō c̄ ad eēntiā sic
dix' arrius. sicut p9 gnio incēatis d̄r emana
tōe3 p mod actōis siue mutatōis in creo ema
natōe3 p mod relōis in q emanatō d̄r. aliq di
stictōe3 in q̄tū tal' emanatō d̄r distictōe3 ip.
Cōē emanatōis e distictō. q̄r sic d̄r ansel. nec
intellcāis capit nec n p̄uenit illū qui e ab
a. ee illū a quo e. ȝ q primē d̄r ad ee ab a. nā
pr p̄uatīe d̄r ee ase. i. nō ab a. in q tal' ema
natio ponit distictōe3 ip. gnio. q' e p origīo
9uenies in n. re. nē nō pt ee distictie. g ist
e re suppositi ul' p̄ratis. Si p̄ratis a. absolute
a. respectiue. nō ab' q̄r ee distictiue
m̄ū. nec respectiue ut pr nā relōis. q̄r relō
p se nō e mot' incēatis nec origo indiuinis.
ȝ. filiatō nō gnatur nisi i a. g rīe e q sit
distictō i supposito. g re relōis e distictō q̄r
nil adsef'tur nec ordinat. re nō tal' relōis
e distictō p̄l. q̄r gnare et gnari cū dicat relōes
p mod actōis. d̄r cū in supposito et re. supposita
et id q̄r relō int' extrema notat distictōe3. q̄r
q distictō e i suppositor hui' in sis p̄ eēntiāle
solue ad obā. Cōm g o. pr 9cat filio totū q
ht ym e. pt gnatōe3 et gnitās distictōe3. ip̄a. n.
nō 9cand dat intellig distictōe3. q̄r nullī 9cat
sibi. Cōd 1. q o. q eque simpli e p. ut eēn.
d̄o q eēn. simplicitas eēn. o. q sit ip̄sib. si
plicitas suppositi e q nō sit expsib. nā supposi
siue indiuiduū. 9nātū e rele d̄r q e in uno
solo id nō e sile. Cōd 2. q o. q idē e eēn et p.
d̄o q 9iuis sit ia3 nō tū sūt ad id. q̄r p e ad aliū
id gnatur et refertr eēntia uō n. Jō eēn 9cat et
p distig. sic g q' uis id sit ip̄ie eēn. et p. tū p gn
nerat eēn nō sic eā eēn 9cantr et gnat. Cōd
3. q o. d p̄nc et fine i puncto p9 rō. q̄r ille n st
mutue. relōes q̄re requirūtur ad distictōe3 ȝ.
n ut q ob. d intellite et intellcō dico q nō i relō

- Spectantes
  - Absolute
    - potencia
    - sapia
    - bonitas et p̄ncet ad eēntiam
  - Respectiue
    - paternitas
    - filiaco
    - spiraco.

h[oc] esse. S[ed] h[oc] dici adhuc aut quia relatio distinguat ea que sunt relationes mutue. qualiter non distinguit ea [quae] dicuntur relative secundum esse. Ad 2[m] quod obicitur de alteratione cum generatione dicendum quod nulla est oppositio formarum nisi contrarietatum. Item circa temporis triplex est quia idem subiectum eodem tempore sit album. [illegible] relationes autem in divinis sibi sunt ad invicem [illegible] quia magis relationes faciunt distinctionem ipsarum quam in eternis. Propter contraria dicendum quod alia ratio contrarii quia pluralitas non repugnat simplicitati personarum. Sed non sic est contrarium. Quia sic plures non sunt divina persona aut quod per genus aut per naturam. Sic per genus unitatis sic quod unitati consequitur unitate perfecte. Non repugnat similiter ut repetio est pluralitas eternitatis suum [illegible]. Et est intelligens nec repugnat naturam et non [illegible] natura explosione sed per eternitatis. Sic necesse est per esse coeternitas. Et ideo est quod in divinis magis est unitas nec cum pluralitate per [illegible] quam est.

Tertio queritur utrum divina generatio sit eterna quod sic ostenditur. Hilarius [?] in [illegible] meritis [illegible] quod cum pater eternus perfecte agit et [illegible] perfectionem. Ergo cum productio filii a patre sit per naturam similiter per totum quod ab eterno fuit pater generans sicut ab eterno. Ergo et cetera.

Item de perfectione generationis est ut quod generatur equetur generanti. Ergo cum divina sit perfectissima filius est patri coequalis. Sed pater est infinite durationis. Ergo et filius.

Item intelligit se eternum est [illegible] divine. Nunquam est [illegible]. Ergo [illegible] non intelligere sit de [illegible] intelligit [illegible] est eternum [illegible] intelligentia. Et hoc est quod [illegible] se intelligit. Verbum gignit. Ergo perfectissime filius est verbum est eternum patri. Et hoc est quod dicitur Iohannes. In principio erat verbum.

Item est quod in [illegible] esse incepit esse est mutatum sed [illegible]. Sed quod incipit generari est mutatum [illegible]. Signatum est de [illegible] generationis. Ergo si incepit esse generatio [illegible] generationis mutatur. Sed [illegible] patris est in esse est immutabilis. Ergo generatio non incepit in divinis.

Item sicut se habet corruptio ad non esse ex parte finis sic generatio ex parte principii. Sed esse quod corrumpitur desinit esse. Sed nullum tale eternum. Ergo et cetera.

Item quicquid producit omnia eterna et quod sunt [illegible] est propter tempus sive durationem. Ergo [illegible] quod producit divina per [illegible] eterna et perfecta sint [illegible].

Item [illegible] est suum esse et sua duratio. Sed filius habet principium essendi. Ergo habet principium durationis. Sed quod habet principium essentie incepit esse. Ergo et cetera.

Item pater caret principio [illegible] initio. Ergo quod [illegible] convenit filio non habet initium [illegible] non convenit ei non habere principium aut similiter non illud.

Responsio. Dicendum quod generatio filii est eternatum [?] [illegible] generantis et [illegible] geniti [illegible] generantis propter summam perfectam fecunditatem [illegible] geniti propter summam perfectam equalitatem que utramque [illegible] tollit ne filius sit post patrem. Sicut visum est in [illegible]. Et ideo est propter summam mutuam actualitatem in qua non distat [illegible] non perfecte [illegible] esse.

Ad 1[m] quod obicitur quod corruptio ponit terminum finalem. Dicendum quod corruptio est de [illegible] variationem et mutationem cum sit [illegible] entis in non esse et ideo ponit terminum finalem. Sed generatio aliquando dicit mutationem ut in creaturis et sic ponit terminum initialem. Sed in divinis non dicit mutationem ex non ente sed emanationem ab ente.

Ad 2[m] quod obicitur quod eternum nullus producit nisi [illegible]. Dicendum quod sic producit alias [illegible] sicut eternum [illegible] alias [illegible] ex se ipsa. Non producit cum ipsa sit [illegible] nec [illegible] quod simul esset querere. Producit [illegible] et sic necesse est in producto [illegible] quod producat [illegible]. Et [illegible] sic productum habet esse post non esse [illegible] initium. [illegible] non [illegible] producat [illegible] non fiat de non ente [illegible] et ideo nullum habet initium talis productio.

Ad 2[m] quod obicitur quod filius habet principium essentie. Dicendum quod principium dicitur dupliciter scilicet originale et initiale. Sed quod principium dicitur originale sic filius tam quod ad esse quam quod ad durationem habet principium. [illegible] habet ab alio. [illegible] principium dicitur initium. Sic dicendum quod non habet principium essentie nec durationis. [illegible] principium non [illegible] eternum. [illegible]

Ad 1[m] quod obicitur ultimo quod pater [illegible] filio [illegible] initium non principium. [illegible] quod temporale est eternum [illegible] differt [illegible] principium et principiatum non sic. Ideo non est simile de hoc et illo. Quia quod habet initium est temporale. Quod caret est eternum. Ideo cum pater et filius sit unius essentie. [illegible] cum habeat principium et non habeat dicitur dupliciter esse est inter patrem et filium. Ideo sic pater non [illegible] filio [illegible] sine essentia. Sic [illegible] ei non habere initium sed non [illegible] non habere principium.

Quarto queritur utrum generatio filii sit terminata et quod sic videtur. Augustinus in libro [illegible] quod qui semper nascitur nunquam est natus. At pater nunquam est filius nullus. Ergo per generationem dicendum est filius quod eius generatio sit terminata. Sed verbum patris [illegible] dicitur perfectus filius. Ergo eius generatio est terminata.

Item [illegible] est. Sic productio terminatur ad productum esse. Ergo generatio ad generatum esse. Sed filius dei est generatus et natus. Ergo eius productio sive generatio est terminata.

Item nobilius est esse generatum quam generari. Quia generari est via ad generatum esse et terminus eius. Sed quod nobilius est deo attribuendum. Ergo magis debet attribui generatum

esse quod generari quia generatio filii dei interminata est. ¶ Item generatio terminata semper est in generando semper ad ultimum adest producitur sed non producitur ideo quod productum est. Et ideo productum. quia ultimum quod intenditur ultimum quod successive generatur in intelligentiis sed in filio dei nec est successio nec terminatio quia nec continua generatio. quia filii dei generatio est interminata. ¶ Sed contra. esse infinite et sine tempore eas infinite et inquiescibiliter generans quod generatus numquam terminatur. ¶ Item tunc videtur hec posse monstrari/ eternum non habet se aliter nunc quam prius sed semper eodem modo se habuit quia si semper pater a principio generat adhuc generat. alioquin aliter se haberet nunc quam prius et generatio eterna mutaretur. ¶ Item simplex et infinitum caret omni termino sed generatio filii est simplex et infinita quia generatio filii caret omni termino quod sit infinita patet quia filius est infinitus et cum ipsa generatio non est eterna et eternum est duratione infinitum. ¶ Item perfectior est quod semper actu quieta quam que non semper quia perfectior est fecunditas semper actu generationis [illegible] marie cum fecunditas generandi non pereat sed perficiatur. sic igitur in deo est fecunditas perfecta semper generat sed non generat alium nisi filium quia filius semper generatur. ¶ Respondeo ad predictorum intelligentiam notandum quod quedam sunt in quibus idem est esse et factum esse. differunt tamen fieri et esse ut sunt illa quorum esse est permanens nec dependens omnino a principio producente immo habent subsistentiam aliquam intra se sive per principia propria sua sibi. ut sunt creatura innata. Quedam sunt in quibus differt esse et factum esse. id tamen est fieri et esse ut sunt successiva. quorum esse dependet omnino a principio producente existente in sua actualitate ut sunt motus et mutationes. Quedam sunt in quibus idem est fieri et esse et factum esse. ut sunt illa que habent esse permanens et totaliter dependent a principio producente existente in sua actualitate per eundem modum per quem in principio non tamen in se sed respectu producenti. in quo similiter modo actualis attendatur quantum ad utrumque et talia sunt influentie sive corporales sive spirituales. Augustinus .vi. super genesim ad litteram dicit quod lumen semper nascitur et dum nascitur est. Augustinus aer semper est illuminatus et semper illuminatur. similiter omnino de lumine spirituali quod est gratia sed quia filius dei habet esse permanentissimum et esse convenientissimum principio producentis ut ipsum actualitate existenti. quia ipse est filius proprius actu omnino ideo est in ipso nasci et natum esse et ideo semper nascitur et semper est natus et semper est nec umquam desinit vel cessat generari. nec pater generare. et quod quia [illegible] filii

sit etiam distinguendum est quia terminatum aut excludit imperfectionem et sic generatio filii est terminata quia perfecta cum simul sint immo idem generari et generatum esse. sive excludit durationem et alia est quia semper durat/ et ideo generatio filii est interminata non distinctionis quia numquam desinit generari sicut plures ad secundam partem adducte. ¶ Ad primum quod obicitur quod qui semper nascitur numquam est natus dicendum quod verum est in multis generationibus in quibus differt nasci et natum esse sed non talis est generatio divina. actualis quia generatio divina intellectualis per generantis eternitatem et incommutabilitatem et perfectam naturam producentis nasci et natum esse. ideo multa argumenta quemadmodum [illegible] filius natus esse quia intelligibilis est. non quia ei non conveniat nasci. ¶ Ad secundum quod opponitur terminatur ad productum esse. et similiter nobilius est generatum esse quam generari. dicendum quod obiectio ista habet locum ubi differt generari et generatum esse in illa autem generatione locum non habet. ¶ Ad tertium cum dicitur generatio [illegible] que semper est in generando et est et solum est per receptionem non enim est unum quod generatus semper ens semper [illegible] ad ponitur. quia radii semper oriuntur a sole nec tamen semper [illegible]. sed succedit sed alia origine continuatur [illegible].

In parte ista inquirit duo [illegible] et primo dubitat de hoc quod dicit non est alius pater alius filius alius spiritus sanctus. quamvis pluralitas etc. videtur enim quod sic quia bene sequitur petrus est albus. ideo quia est alius albus. quia idem significat albus et albus quia [illegible] quod significat alius et alius secundum quod alius est alius eius. Similiter identitas quod non est similiter de hoc nomine alius et de hoc nomine eius. [illegible] sequitur est alius. ergo est alius alius. ergo a filio sequitur. ¶ Respondeo. dicendum quod quia masculinum est singularis alietas quia alietas est suppositi cum omnimoda unitate nature ideo singulariter non expressum. et quia masculinum importat quod est distinctione ideo respicit personam sed neutrum per indistinctionem respicit naturam. et ideo alius importat alietatem [illegible] in divinis non idem significat preter [illegible] quemadmodum cum dico iste est alius ab illo [illegible] divinis et non est similiter de albo quia album importatur a forma spirituali que est albedo. ¶ Item dubitatur de hoc quod dicit Eterne sunt tres persone. Videtur enim quod si eternus eternus quod tres eterni quia est contra simbolum ubi dicitur non tres eterni et [illegible] quia numerus pluralis multiplicat formam. Item non [illegible] tres sunt dii. ¶ Respondeo dicendum quod nomen significans substantiam in divinis recipit triplicem modum. quedam enim significant substantiam et per modum substantie. ut nomen substantivum ut deus. et tale nullo modo pluralizatur nec dicitur pluraliter. sive sit substantivum sive substantivatum. ut hoc nomen eternus sic accipitur in simbolo. quedam significant substantiam per modum adiacentie sicut nomina adiectiva adiective retenta et talia quia trahunt

¶ hoc nomen aliud quod substantiva est et neutrius [illegible] substantiam vel essentiam. alius secundo quod nomen [illegible] [illegible]

nūr aliud statuimus. dr̄ plal'r et gn̄c taliū sūt
uba ptitpia. q̄ sūt noīa que spc̄at sbaz
in adiacētia onotādo. mr̄ rel'deq minuaz.
qlia sūt cectū etalia ex duplici eā plurt
dici plal'r tū ro cōsignificatōis siue moi sign
di. tū rōe onotatōis. et sic p3 q' nulla ē ɔ̄trarietas
3ᵃ ō. q' plal' nūs plificat formā. dō q' h' nō ē
ueꝝ in adiectiūs. Quia h' dr̄ nō intellit natiuē
eē. h' post magr̄. iiij. rōes demōstrantes filiū
coetnū pri. et ī aᵃ. arti nō ualē. filius ē na
tus g' nō ē etn̄us. p̄. supra ē a simili et ē tal'
splendor est eiā durationis cū igne siū eq'l.
etiā ē gn̄atus ab igne. g' multo forti'. cū
filius sit splendor pris g'nus ab ipo gn̄etur
est ei coetnus g' ɔclusio p̄ at idmō ē fla. et
illa ɔseqn̄tia est inuāmta sim' ē erat qn̄ nō
erat. Sz ɔ̄ si emanatō pc̄ dr̄ ardo ē ei coetna
sicut emanatō p̄ ardō acā ē ei coequeua
coetna g' cū rō s̄ciemit ad uir q' ab etno.

Ad 2ᵐ. dō. q' egressus splendoris a luce ul' igne ē
egressus nāl' et tal' est egressus filii a pr̄e. nō aūt
egressus cāti a cāure. imo ē uoluntarius et aūt
bonū ē ī pposito. Contra. sicut filius inqd aūt
uirtus et sapia. h' ē sba rō aug. filius dei ē ūr
et sapia. g' sine ē coetnus. aliū fuit dē sn̄ uirtu
te et sapia. si h' ē ip'se g' et ē. Contra hāc rōnē sic
ō. sicut segnr̄ si pr̄ nō h'et sapiam genitā
nō ē sapiēs ut q' sit sapiēs sapia genita.
q' expsse negat aug. in. vi. de trinitate. Itē.
aug. istā rōnem redarguit ī. vi. dē tri. ɔstrāns
illaz pcede ex malo intellē ubi. aūt q' ma
gr̄ adducit eā pt ō. q' rō ualz. nō q' pr̄ sit
sapiēs filio qui ē sapia genita. h' q' eadē ē sa
pientia genita et ingenita et ī simul incipit et
ā. eadē quoq; actiua tuce q̄s. h' ē tn̄a rō q' ad
ducit. et ē ambz. supra ab auctē. dr̄. aūt me
nō ē de et pme nō erit g' nec pr̄ aū filiū nec
filius p' prem. Contra 3 in hōinis p'sōis ē ordo sz
de rōe ē n̄ p'sonis a d' pr̄i. g' et ē. Contra. dō q' sic
3ᵃ. patebit nō ē ī. ordo durationis quo alter ē
prius alte. sz ordo originis quo alt' exaltō. In
uitē ē uis p' in filio et filius ī p̄re cognoscitur
h' ē quarta rō et ē tal' relatiā sil' sūt
n̄. sz pr̄ et filius sūt relatiā g' simul sz pr̄ ē etnus
g' filius coetnus. plo q' pr̄ q' supra fuit dē et p'ga
par debe q' mutatus ē. Contra aliq uolūt di
cere q' ista rō ut q' gn̄iō ē d' sba gn̄antis et iō
si incipit gn̄are sba mutatur. sz h' ē nō ur q'
gn̄iō in diuinis nō d' motū. aliū dnt q' q' gn̄at
ē. ɔsbal' gignēti. sz mutatur genit' et gignēs.
sz genitus mutat' sicut nouo gn̄atus. g' et gn̄ans
p ɔns. alius modus dicendi ē. q' p'ternitas ue
raz dr̄ h'tudiesq in pr̄e nō sic cāio ul' dnātō
et iō paternitas uenies. mutat nō sic dnatō
Sz nulla p'tatis rōnū dat uigorē huic rōi
ɔ̄ h'reticos. q' h'retici dicebat q' filius nō erat
coetnus a p' h' nec ɔsbal' nec rōez in sba. ꝑ
hec notatō q' p'tatā rō bōa ē. ɔ̄ h'reticos fr̄a eius
suppōē. q' h'retici dicebat pr̄e et filiū differ
re in sba et ū sicut in gn̄ōe carnali pr̄ rōe
ɔ̄ eius dr̄ ambz. carni. sit q' pr̄ iste mutetur
accesssuē gn̄ōis q' gn̄at aliū in sba g' acces
sioē gn̄ōis mutatur ut ē. quocūz eīm mō dicā.
nō ē magnū piculū q' nō ō' argm̄. q' fuit
adūitatez sūt necia. Ite q' ō hec q' dr̄
uox silet nō inea tūn sz anglorū ur̄. n. male
dr̄ anglorū q' uox nō ē nisi h'ntū organa
et respiratōez. sz angli h' nō h'nt. sz dicas q'
h'nt uoces spūales nō plātas sic dr̄ dama.
q' tradat sibi intellintias suas. sine uoce p
lata queto que sit necitas uocis spūal' et
quis mō loquī. et q' s' mō audī. Contra Ad 1ᵐ b'ie.
h' dō ē. q' h' ē p'ncipale q'pōtā d. q' ē ad p'tē
istaz q' necitas locutōis. q' sicut uniuq'
ne rōali datū ē uoluntas liba sic ɔscia secrta
3. sicut nō p' ad uoluntatē aliq' ī a' uite
sz solū moue nisi ipa se inclinet p' so
lū deū. in e manu sūt corda h'ium. ī. nec
pt ɔceptōes alt' cognoscē. sz solū arū
pt deū nisi ipa intelligētia expmat et ipa
expssio locutō nūcupatur. Ad 2ᵐ h' ē q' sol'
deus format intē et q' ad intellen et q' ad
ad affectū. et mōr loqui simul' ē mōo ad
discerndū. sicut n. nos p sensus adiscimus
r. q' sp̄es p intiorē sensuz puenit ad intellen
sic exprimim'. q' ubū cogitatōis intiuē uint
uci ī excogitante et p mōr uci sūt ip'um
natē. et ex hoc fit expssio in actu. anglus
ā. unica uirtute facit q' nos plibz. 3. aug.
sic p applicatōez spēi inate ad ipm cogitale
ipm cognoscit. sic ordīo spēz inatā ad aliū
anglūm cognoscētez accept licex apit. dr̄. ali.
iuutia ɔnersiōe recipit et sic unus lō alt
audit. sile ē d' duobz speclis sibi oppoitis
si uoluntarie p'let absciōē alius et auferre
que in se relucet. Contra q. dr̄ h' q' dr̄. dicitur

que de hoc / 3ᵃ d. 3. q. ul.

actiu

Quod nota q̃ sp̃s angeli pari ... deus ... dn̄s g' mutat'.

A diuinis ... alia

g' nr sp nat' 7 io sua e ut eciunc 7 pstis uale
at coligari. Sz 9 h e q' int' o tpa psens ma
iorej 9uenienciaz ht cu etnitate q' in' d. e e
teo q' fuit 7c. sicut expoit aug. sic hitu e
infecti oshetie. 7 io h e q' psens d. enst
actualia tpa tpa no. ¶ Rno. dd sicut sup tac
tu e. q'ulba diuersor tpor dcu d' to no sigat
aliquos tpales act' iz iptat durace diuini
ee sine initio ut ptitu sine intuallo ut p
sens. sine fino ut futuru 7 q' o ista eque
ut reputitur in deo. io o eque ue dicit' d' eo
Sz tn q' multi eciam etiit in glose q' adiu
in paucia ul' nulli q' ad intuallu. ul' tm io
facti doctores ut ora hitico obsuient p
ubu ptn tpis. q' sp sigt ut ptitu 7 nuq
ht pnc. expleuit. a io e q' nec terej diua ge
neracioj manuducite q' da intelligimus p
gnej q' genus. e. 7 q' uidem ip hac gnac
q' genit' du gnatte e ip fuit ne eet p's
aliquis q' di filii eet ipsit. sp io cetteuet
d. sp. genitus ¶ eo g' q' q' e expte tri equete
ac ppue. dr unu sicut reliquu. q'uo dic
gss. dicit q'. ad maiore fieri explanatoej
ne error ht locu 7 sic expoit magr mag
g' 9uenit dice sp genit. q' sp gnat. nec e sile
d hac ubo e. 7 fuit q' h ubuz e sigt p mod
quietis 7 io ee du e pfcm e. ;h hec ubu ge
nari pnc h infiora p mod fieri 7 q' ipsi lly
beriem e. q' ad du fit no ht ee. pfcm io
no e sile sz itej intellaus. ¶ Ite qr d h q.
e. hodie genuite te. q' pt intelli d' die quo
ex matre nat' e. sz h nu' ut q' sz hac gnacj
no huit pnc sz tm matrj. ¶ Rno. dd q'
ubo ubi intellud' e. colli. fi. ii. gnacj ex mat
di genuisse q' fecit gnari simil e expo h
io. d. iiij. potus e d lapidib' istis suscitare
filios abrae. Glo. i. h iri testiui. d' d clara
genuit filiu. i. fecit gnari. ¶ Ite qr d h
q' dr origenes splendor e. no semel sp ei
nascatur 7 reluit. q. si hec sile rectu e
ut q' filius no semel nascatur. q' g' qr mag
gnio filii assilat splendori q' alius tebr
marie cu no gnetur luce splendor nisi
ad psitia cois obiecti 7 p filius di lux. n
g' splendor lucis. ¶ Rno. dd q' gnio filii ht
in se pfcam 9formitate coetnitate 7 eq
litatej 7 q' in eata una sil h no psum i
uenire io capim' ex multis 7 io mltis illi

assilam' q' g' ad 9formitate silis e gnoi ubi.
q' e ples pfte repsentatis illuz aquo e q' ad q
coetnitatej simul e 9fflui splendoris a luce.
in quo e coetnitas ip lucis actualitej. q' ad
equalitate silis e gnoi inuenis. ex niuete
qui gnat sibi equale oio 7 sic dissimile.
9patur assis 9pat isa origin' ad effluz sple
doris. no q' aditinois assilotej sz q' adpua
tiej intinissiois. sul inploniis. 7 no q' dif
fenit splendor radi 7 lum cu o dicit ilue
tia a luminoso q'uadi d. emissioj f 9pame
tej distatia. lumi s coexsistentiaz. 7 utriq tn
ipsius transfecitis splendor d repcussioej
ad cor transpentis tilz 7 limitatiu. ; tn hic
origenes uocat splendores lum pgr dicta alu
ci. ¶ Ad i. q' o. q' filii e lux dd q' lux ht i se
uiz manifestia 7 i respicit cognitioej 7 apparicu.
filio ht i se uz multiplicari siue gnandi
splendorej 7 i appatur pri. ¶ Ite qr d h q.
ylarius. q' cu sacramto scie sue. ecco nasca
ur eni s h q' pr h sacramtuz scie gnat filiu
g' scia e io gnandi. ¶ Rno. dd q' ylari uocat
hic sacramtu sacru secretu. d. a. filiu nasca
tu sacramto scie q' filii gnio no tm scie h 9se
cta e no inq' ad secreta h nob. q' nos ea no 9
phendim' ipse e pfte nouit ea. 7 io d. cu sacra
into eie. ¶ Ite qr d hec q. d. q' ex uno natu
e ht nati pfeccu sine nouitate. n. ut. n. fily
q' puer nasat d pre. 7 matre iuuentib' 7 tm n
inuq ht. s. ipfcoej 7 nouitatej. ¶ Rno. io ylai
ri sicut pi. pluz sequte de uno pcentia. n
eni e iuuees pcentiaj. no fuit ex no uno in
ues sicut fit inuiuete p pncipom n no gna
tur uuu n p no uuu ut pi q' lo no gnat
ex hoie nisi mediate seuie. ¶ Ite qr d hec q.
nec exdinuatoe sicet ut natiuitatis. ut 9uu
q' b dp. 7 ansel. pt se ho ad filiuz 7 spm. s.
ut fons 7 illi ut riui sz inuus e a fote p t
inuatoej. ¶ Rno. dd q' nat. q' e p tenuatoej at
tenditur q' ad transmutatoej aliq s q' transmu
tatur 7 i d. passioej. q' dt. ac plr i formitate
sz inuees q' e inta e act' pumis 7 i intapura i
q' no e infinitio sz pura actualitas. 7 io uille
ylari dic q' pr gnans e tot' inta 7 q' gnatu
e p passioej ut tenuatoej q' attindr in tenuatoe
sz p oimoda uirtute g' filius genit' e inteus
no p mutatoej nat. ¶ Ite qr d hec q. d. n pr
actor e i. 7 natiuitas e. ut q' ipse di q' auctas

Radi. n. s aliqs sep gnat
7 corrup. n manzit. cu n
d' inacre uo actus i sbo 7
actus n mutat sbm sol au
sic i mocu 9tanuo no tribit
secu nouos sz sep antiq nouos.
Aly dic q' nuq fit inouatio
radiorum q' sic oppteret ponere
e corrupcom et corpa glosa.

lux au e for corporis lucidi.

d. eq̄litatē. s; h̄ nō īcipit̄ in diuinis g͛ ēt. ¶ Ad s͛m d͛ q̄ auctas d͛. q̄ cū p̄ncipalitatē sui auctē ip͛
que nl̄ h̄r ab alio s; a q̄ p͛ omēs s; ista auc
toritas. ī p͛re ē inn͛ascit̄. ⁊. nō d͛r eq̄lit̄
s; p͛uiā p̄ncipii ⁊ p͛ hoc s͛mā p̄ncipalitatē.
¶ Jt̄ q͛r d͛ h͛ q͛ ad. q͛ ūo ab eterno natū ē. ad s͛m. eē ēi
⁊ ē. ⁊ innuit plani h̄ tale arḡ. si filii nō ē gn͛a
tus siue nat͛ ab eterno. gn͛o ei nō ē eterna ⁊ si hec
pr̄ nō gn͛at ab eterno g͛ pr̄ nō ē eternus. g͛ qui de
rogat eternitati filii derogat eternitati p͛ris s;
illa rō nō ūr ualē. q͛ simul ē. argūā ex p͛te c͛a
tons ⁊ c͛ature s; c͛atura nō ē eterna nō ab eterno
c͛auit d͛. ⁊ ita nō est c͛ator eternus. ¶ Ad hoc d͛
q̄ nō ē sile. sicut p͛r ex s͛eq̄nti ei q͛ rl̄ati suppōit
q͛ eē p͛ri s͛c p͛e. p͛iu illi p͛sone. g͛ cū tale s͛p ɔ
ueniat aut al̄r ī eo nō h̄r eē p͛fcm̄ sequitur
de necitate. al͛ filii ē eternus al͛. pr̄ ab eterno n̄ h̄r eē
p͛fcm̄ c͛are ūo ⁊ soli dei sit cū t͛ē ɔnotatū. h͛
ī p͛ fc̄a ɔuictū f q͛ nō tm̄ ī p͛ r͛ h; ⁊ nō intellit
ē ad ab eterno c͛an. ¶ Jt̄ q͛r de hoc q͛ ad. s; le ip͛m
de mutate nascendo q͛ f hoc cū filius d͛i p͛ris
eēt ⁊ p͛a ex iurgine nat͛ sit. g͛ eēt mutat͛. ¶ Ad
d͛ q͛ ip͛e rl̄ari. intellit f eandē naturā f q͛ p͛ erat
sic f eandē naturā p͛ erat ⁊ p͛a nat͛ ē. nec ē q͛ f
illā naturā mutat͛ sit. s; si f aliā ormutatio q͛ fi.
ī illa n̄ h; nō ē ip͛. cuiusi. na d͛cat ad. ip͛. h; mag͛
ad cū p͛soā. n̄ nulla fiūt mutatiō ī alia n̄.

Nunc post filiū eternitatē d͛ sp̄u s.
q͛ ad donatē ⁊ ē. sup͛ eq̄ magr̄ d͛ gn͛ē
filii li a. ag͛ d͛ p͛cessiō sp͛s s. ⁊ q͛ gemia ē p͛cessio
sp͛s s. silr̄ eterna ⁊ tp̄al. p͛ino ag͛ d͛ p͛cessiōe eterna
sc͛o d͛ tp̄ali. ī. d͛. xiiij. p͛ no͛ q͛ gemina ē p͛cessio sp͛s
s. ⁊ q͛m p͛cessio sp͛s s. tp̄lr̄ p͛r opati. s. ad p͛. ad q͛
ē ⁊ a p͛ncipio a quo ē. ⁊ ad gn̄aliq; a q͛ differt ⁊
id h̄ p͛ h͛r tres in q͛ p͛. mag͛ ag͛ d͛ p͛cessiōe. s. s.
q͛ ad p͛. q͛ p͛cedit. in s͛a q͛ ad p͛ncipiū a quo. ī. d͛. x.
h; d͛ ē. sp̄m s. eē a p͛re filio. Jn t͛tia ūo ag͛ d͛ ip͛a
p ɔp͛a ad gn̄aliq;. ⁊ a qua distinguit͛ ī. d͛. xiiij. q͛b
ɔstatin͛ ē q͛ ac talib; q͛les nos sumus. ¶ Jt̄ p͛.
p͛ que ɔtinet p͛sentes distictioq;. h͛r nij. ī p͛ d͛.
q͛ sp͛s s. p͛cedit ut amor siue caritas. siue dilectō
⁊ hoc p͛bat auc̄te aug͛. Jn s͛a ūo q͛ hoc erat du
biū q͛ sp͛s s. erat caritas nr̄a q͛ ⁊ soluit ibi
⁊ nō queritō ut͛ de p͛r. Jn t͛tia ūo solōm p auc
toritatē ɔfirmat. cū q͛ ad distictōq; q͛ ē p ɔmuēs
acceptiōq; ⁊ p͛p̄a tn̄ ē q͛ ad ūitatē p͛lib; ē ex ē p͛lis
deren p͛r ⁊ ē. Jn quarta ūo ⁊ ultia p͛ite solōis
assignat tres ɔstitutes. q͛ sp͛e s͛c͛s. s. p͛r d͛cat eē p͛
cū caritas

sit n̄. rō ⁊ h̄ i. hic no͛ ē q͛ sic̄ sp͛s s. in trinitate.
Ad euidētiā eoz q͛ ɔtr̄ d͛ sp͛u s͛c͛o. in hac p͛te
duo p͛ncipalr̄ queruntur
primo q͛ d͛ m͛o p͛cedēdi ip͛i sp͛s s͛c͛i.
Sc͛ō de p͛tate ip͛ius.
Circa primū queruntur tria p͛m ē ut̄ī diuinis sit
nec̄e ponē p͛. p͛cedētē p m͛od͛ lib͛alitatis.
Sc͛ō ut̄ū sit nec̄e ponere p͛. p͛cedētē p m͛od͛
amoris. Tertiū si sit nec̄e ponē p͛. p͛ced. p
m͛od͛ mutue caritatis.
Circa primū q͛ sit nec̄e ponē p͛m p͛cedētē
p m͛od͛ lib͛alitatis. d͛. h m͛o p͛fectior dilectō
mutua q͛ reflexa ⁊ p͛fectior adhuc mutua
ɔdicata. q͛ tal͛. s. nō ɔdicata ū͛ sap͛ amorē
libidinosū g͛ sine deo ē s͛uma dilectō ⁊ b͛titud͛
nō ē i. p͛. q͛m mutuo nō amet͛ s; ē amor mutuus
detur s; q͛ntō amoris mutu ē p lib͛alitatē
g͛ ⁊ ē. ¶ Jt̄ in hiis inferiorib; d͛ inuenīt m͛o.
p͛cedendi. nobil͛. s. p m͛od͛ nr̄e ⁊ p m͛od͛ uolūtatis
p͛mo m͛o p͛ced͛ filii a p͛re. s͛c͛o m͛o donū ad d͛r̄e
s; eē q͛ nobilitatis ē in c͛atā ē attribuēd͛ deo.
g͛ ⁊ ē. ¶ Jt̄ in d͛o ē ponē s͛m. ⁊ uolūtatē.
⁊ sicut naturā p͛ficit fecūditas. ī. uolūta
tē s͛uma lib͛alitas. s; n̄. p͛fca fecunditate p͛d͛u
cit p͛. al͛. p͛. g͛ p͛i t͛tē uolūtate p͛fcā lib͛alitā
p͛ducit p͛sona al͛ s͛m ⁊ sic ⁊ ē. ¶ Jt̄ eēs ea
tur ad eo p͛cedit p ɔg͛tatōq; ⁊ uo. s; ah̄ ē nēe
p͛ducēdo ponē fuit in diuinis emanatōq;
uerbi ab eterno in quo pr̄ ō fienda disposuit.
g͛ p͛i t͛tē nec̄e fuit emanare p͛. in q͛ oīa uellh
ɔdonare. s; tal͛ p͛ced͛ p m͛od͛ lib͛alitatis g͛ ⁊ ē.
¶ ɔ nō ē silis m͛o. p͛cedendi sui exeūdi ī c͛atis
⁊ d͛. ⁊ in p͛sonis. ¶ Jlla ē c͛are sūt exēnsec.
p. ub in eēū unū s; erit c͛atur ad ē p m͛od͛
lib͛alitatis g͛ nō ē ponē p͛. hec m͛od͛ p͛ced͛ ⁊
¶ Jt̄ ex eo p m͛od͛ uolūtatis ab aliquo nō as
similatur in s͛ba p͛ducēti nec eq̄t nec ueito
p͛ducē. s; p͛ si p͛ced͛ in diuinis ē ī s͛ba simil ⁊ ip͛a
te eq̄l͛. nec potēs se al͛r h͛re. g͛ ⁊ ē. ¶ Jt̄ in h͛
is inferiorib; nō tm̄ sūt ista p͛ncia. nobilia.
s. n̄. ⁊ uolūtas. s; ⁊ rō siue op͛anis p a͛tm.
g͛ si ponūt͛ due p. hiis duob; m͛ois p͛ceden
tes. d͛; poi t͛tia q͛ tio m͛o p͛cedat. s; illa nō
poit͛ g͛ nec p m͛od͛ uolūtatis ponet͛ aliq͛
p͛i t͛tē. ¶ Jt̄ q͛nto p͛lib; ɔicatur dilectō tanto
p͛fectior. q͛ eē bonū ī eē deductū p͛lr̄ ch͛ta
tē g͛ n̄ solū ē ponē t͛tiā p͛. ē amor d͛ci se
s; ⁊ q͛rtā ē amō d͛ci t͛tie ⁊ s; ī infinitū s; h͛ ē ip͛.

in diuis ut ostsu ẽ su. g ẽ stare i p p pro
ducente. g n ẽ p pcedẽs p modu libalitatis.
¶ Sꝫ ctͦ q sic ptatu ẽ in diuis ẽ ponẽ tria p p
cedentẽ p mod libalitatis q ͦ donu. et rõ hͦ ẽ pfectõ
dilectõis. pfectõ emanatõis. ⁊ pfectõ uoltatis q eni
stente libalissima n pͣ nõ pducẽ p. sic n existẽ
te fecũdissima n p nõ pduca p. ⁊ hͦ ẽ rõ ipa hͦ
emanatõis. ¶ Ad i ͦ q ob in qͦui q cãte ema
nat p mod libalitatis. emanare ẽ d. a sic uolũtaᵹ
a sic rõ uolndi. su sic donatͦ. su sic rõ donadi. p
m emanat cãte q sͤ ex. ho m emanat tria in
tru p. q rõ uolndi ⁊ donadi ẽ intrinseca pfectissi
me uoltatis. ¶ Ad ii ͦ q ob q uo ͦ nõ hꝫ pnapiu assi
milãs. n nãlĩo emanãs. dd q uoltatis su libalitas d
ẽ pnapiu ad nõ m distĩctu i n et sic n assilat
Uba. a m cõi n et sic i Uba assilat. qm g p cp
ced p mod libalitatis ui tn cõicet n. iõ similis in
Uba quauis ipẽ mo pcedẽdi n sit p mod filiis. et
l pꝫ illd. ¶ Ad i ͦ q ob q n pcedit aliq p p mod
rõis. dd q õis modus pducẽdi nobilis ad istos
duos reduat. q oẽ agns a agit nãt a p uoltatẽ
agns. n. p uolntia a p fortuna ẽ agns ipfectuᵹ
et modus pducẽdi mĩ nobilis. V rõ nõ distigui
cõim ⁊ uoltatis qntu ad mod agndi. et iõ n ẽ p tali
m pcedẽs. Sꝫ tn h n ur plene soluẽ q nos distin
guim in his cãtis egssu p mod libalitatis ab egssu
p mod artis. ⁊ ppea dd q pcessus p mod libalitatis
ẽ d. a sic rõ libalitatis su ipa libalitas. a sic libalẽ
tem. s et i arte a sic ipa ars su rõ artificiadi. a sicut
artificiatu. ⁊ p m p eade i diuina p. s. ho m n. et p m p
ced filii q ẽ ubu et ars plena õim rõnu uiuen
tiu. Sꝫ i mo emanadi p mod n q emanat i õio si
mil. ⁊ p mod filii pfecte. Illi a mo n p ẽẽ. q dua
p9 nãe ẽ cõicare i eade n. et q nãe ẽ q õis mo
emanadi q ẽ i diuis s p mod n pnapalis l illa
comunitatis. V ẽ pcess p mod uoltatis possit ẽẽ intrinsec. q p
ced amor ab amãte. p mod uo artis sp ẽ extrinsec
iq hi. Iõ imp ẽ q cadat i dẽ r p h cad solu r
cãte. ¶ Ad i q ultiõ ob sic ẽ ponẽ tria p ob cõica
tiõe p ri rõne ⁊ cptã. dd q õis rõ n cõcordat q n
fiat p ples qd p sufficietissime fi p unu. alio
qn ẽ ibi supfluu. Si g mutua dilectõ n p ẽẽ ⁊
mi q ad unu ⁊ cõcatio illi mutue n minus q
ad unu ⁊ i una ẽ mutua dilectõ ⁊ i altõ mutue
dilectõis cõicatõ pfectissie. ẽ utꝫ accipiat total
itinite pꝫ q n ẽ ultõ pcedẽ. Sꝫ i ẽ stare. V ipa ea
de rõ q põit pꝫ plalitatẽ aucti itinitatis. ⁊ põit tri
S
cdo q ut in diuis sit sit nãe ponẽ p
pcedentẽ p mod amoris su cãtis. ⁊ q sic.
ur. n pfecta ẽ cogitõ sin dilectõe. g n pfcõ ubi sin
amore. g n pfecta emanatõ ubi sine emanatõe
amoris. g nãe ẽ ponẽ emanatiõeᵹ p mod amo
ris. g ⁊c. ¶ Itm amor ẽ donu i q q ona donatᵹ
nichil ẽ pp ͤ donatͤ n ex amore. si g p pced p mod
libalitatis ẽ ipa pcedat n p a sꝫ p se. g p modu ⁊
amoris siue cãritatis. ¶ Itm õs et suma pfectõ plalitatis
ẽ i unitatẽ. g et distĩctõis i unioẽ. Sꝫ int õs uniões
q sͤ int distãtes suma et iocũdissima ẽ unio ⁊
cãritatis. si g ẽ i distictõ. ẽ unio. et si unio. ẽ cãri ema
natio. ¶ It sps s. i nob existẽs ⁊ habitãs faciẽ
nos siles illi sume tnitati sic d d. io. xvii. ui sit ⁊
unu sic et nos. Sꝫ sps s. i nob existẽs pducit p
amore cãri. rõ. v. cãritas di diffusa ẽ in cordibus
nris ⁊c. g nãe ẽ i illa suma tnitate repiri p pus
emanatiõeᵹ cãri. cõsꝫ q pdine sͤ ypostases pcedẽte i
pi et filii. nlls a amor d ypostasim sꝫ ẽ pprietate ⁊
su habitu. g nlla p in diuis pcedẽ p mod amoris.
¶ Itm amor ẽ i nq requiescit affectꝫ. g sp accipi i un
glui tnides. sꝫ õs p ẽ i se pfecte ens ⁊ õstituta. g nlla
p pced p mod amoris. ¶ It n ob a pri i diuis ema
natio p modu amoris n q pr amat filiu. cu g fili
amꝫ spm s. pari rõne ẽ ponẽ ultiorẽ p emanatẽ
p modu amoris ⁊ s i infinitu. ⁊ hͦ inquelens. g ⁊c.
¶ Itm ẽ in itellectuali ex pte ps motiue s accipe irascibile
q respic honorẽ. sic cõcupiscibile q respic amorẽ. qd ẽ
qr i diuis n accipi p pͤ actu irascibilis. sic p actu cõcu
piscibilis. ¶ Itm cu sit alie affectiões i aĩa ut gaudiu.
spes. ⁊ huiꝫ. qr solu p modu amoris pced p in diuis.
Si tu dicas q amor n tenꝫ rõm affectiõis. ctͣ obiic
q sic amor diuin nõ ẽ affectõ i nec gaudiu.
¶ It ẽ sit aliꝫ hitus in aĩa ipatẽs cplemtu i modi sͤ
silicꝫ dona sps s. ut itelligntia ⁊ sapia q mag pced
p p modu amoris q p mod alteius hitus. q si nõ ali
nec i dꝫ poni u ur. ¶ Rõ. dd q sic ptatu ẽ su. ne
cesse ẽ aliq p in diuis pcedẽ p mod libalitatis ⁊ illa
diis spm s. hinc a nãe est pcedẽ p mod amoris. q
si pcedat i diuis p mod uoltatis nãe ẽ q int õs sit
p et nobilissima. emanatõ p mod amoris ẽ hui q
pꝫ si respiciamus i aĩa affectio n. amoris ẽ p it
õs affectiões et radix õiuꝫ a sic d aug i plibꝫ locis
max i. xiiii. de tri. et ista affectõ nobilissima ẽ
int õs. qm plus tenet de rõe libalitatis. V hͦ ẽ donu
i quo a d donatͤ et i q õstitutͤ õs delicie sbe itellectualis
V nichil i cãtis ẽ õsidare i delicõsius sic amorẽ mutu
u. et si amore nlle sͤ delicie. pp hͦ d phs q amia
a ẽ btitudo. a n sit btitudines. Si g emanatõ ẽ p modu
libalitatis in diuis nãe siut ẽẽ pma ⁊ suma. ⁊ sic
nãe si ẽẽ p mod amoris. ¶ Ad i g q ob q amor

nominat habitum non substantiam. dicendum quod est loquendo de amore vere eius quod
nominat et sic non dicit substantiam. Et vere eius quod est quod ponit. et quod ponit in
deo in quo nullum accidens sed tota substantia est. ideo non dicit habitum uel
proprie sed magis substantiam. et cum dicat esse diffusum dicit ipsum talem quod
sui ipsius. sicut deus est de uerbo. Ad primum quod obicitur quod amor currit
sed in alium tendit et in procedit in alium et non stat in se. dicendum
quod procedere in alium est dupliciter. aut quod respicit ut obiectum. aut quod in
quod tendit et recipit. primo modo bene convenit in diuinis quod spiritus sanctus
habet respectum ad alterum personam. Spiritus sanctus est amor quo pater amat
filium. si autem dicatur tendere modo secundo non habet locum in proposito quod quando
ego amo alium amor non exit a me ut recipiatur in alio
sed tamen a voluntate procedit. et quod accidens est ideo non recedit
a suo subiecto. In diuinis uero quod personalis est ideo in se subsistit.
Ad primum quod obicitur quod sicut filius amans spiritum sanctum producit
et pater. dicendum quod hoc non tamen facit quod pater et filius producunt aliam
personam quod est amor quo se amant. sed quod in eius uoce est fecundissima. Et hoc dicens est. et illa non est in spiritu sancto nichil
tamen prohibet quod stat est in ipso amore. Nam per amorem productum
ille se ipso amat et ametur. non alium amorem producat
suam personam per modum amoris. Ad primum quod non est emanatio
quod ad actum uoluntatis. dicendum quod hec ratio non habet
locum in substantia pure spirituali. tamen supposito quod in substantia intellectuali. ad huc actus est non operatur productionem personalis
quod nulla se actu occupat. non est unde explere
se cuique uel dicit dama. Et quod actus est consistit a virtute
superioris. et hoc non potest esse in ea. substantia infinitatis. et hoc
sicut non. quod nulla est infinitas in patris non sicut potest
esse ideo quod est aliquid disconuenientia et uictoria
sua replicatione. In personis autem diuinis summa unione et conue
nientia esse necesse est. et si tu obicias quod non omnis actus
uoluntatis est uel disconuenientias quod patet in spe et quod in beata
habebit uoluntatis actum. dicendum quod uel consistit ratio disconue
nientias uincendi. uel ardui aggrediendi. et in uel gradu
uel disconuenientia. sed neutrum potest esse in diuinis personis.
Ad primum quod obicitur de aliis affectibus et habitibus iam patet. Secundo
quia amor est affectus intimus et primus et nobilissimus
quia origo omnium aliorum. ideo complectitur in se totam nobi
litatem emanationis per modum liberalitatis. ideo nulla persona
debuit emanare per modum alium habitum cum talis
modus non principalis.

Tertio queritur si necesse ponere tertiam personam procedentem
per modum mutue caritatis. et quod sic uidetur. Io. xvii.
ut sint unum sicut et nos. Dominus orat et petit discipulis
unitatem non essentie sed dilectionis per conformitatem ad illam
summam unitatem. sed in nobis est unitas per amorem mutu
um. ergo in diuinis est exemplar huius sicut et cetera. Item Io. sup. psalmo
xviii. spiritus sanctus est amor quo pater in filium et filius in patrem. ergo est
amor mutuus. Item uidetur quod ipsum quod perfectior
est dilectio quando est mutua quam si non est mutua ex altera

parte claudicat. sed illa dilectio est summa perfectio
et nulla claudicatio. ergo et cetera. Item quando amat in
assimilatum amantem se recte et liberaliter aut est unus aut
ingratus. et ergo in diuinis nulla sit iniquitas nulla ingratitudo. necesse est ibi esse amorem mutuum. ergo si est amor
mutuus. ergo filius in patrem et pater in filium. ergo pater ad
recipit a filio quod absurdum est. Item quando amatur in
amante facit quod dicitur quod hic est debitum quod rependendum
est. ergo si est in diuinis amor mutuus. ergo est debitum. ergo non
est liberalissimus. quod absurdum est. Item nullus amor
mutuus est amor unitus. sed per se nota est. ergo si
spiritus sanctus est amor mutuus unitus non est amor.
Item si amor est mutuus. ergo est amor patris ad filium
sed ut dicit ricardus est amor gratuitus. similiter et filii
ad patrem et ut ipse dicit est amor gratuitus. similiter
est filii ad patrem. et ut ipse dicit est amor debitus.
ergo si tertia persona procedit per modum amoris gratuiti et debi
ti. ergo est amor ex utroque permixtus. ergo non amor pur
itatis et amor sit filius. uidetur quod filii sit spiritus sanctus. quod
non dicitur in filio est amor ex utroque permixtus. Respondeo
dicendum quod cum amor perfectionem dilectionis et unionis et
rectitudinis habeat ex mutuitate aut non est ponere
in diuinis procedere per modum amoris. aut si procedit
procedit per modum mutue caritatis. Ad primum ergo quod obicitur
in contrarium quod sicut filius aliquid dat patri. dicendum quod ex hoc quod amans
per amorem tendit in amatum non dat ei. alioquin nos
daremus aliquid deo cum ipsum amamus. Ad primum quod obicitur quod amor
mutuus est debitus. dicendum quod debitus est quod rectus
sed tamen amor non attendit debitum. Vel quia quamuis debeat
dicitur tamen debitum non attendat non minuitur ratio liberalitatis
immo crescit ratio rectitudinis. Ad primum quod obicitur quod si mutuus sit
unitus. dicendum quod uerum est in amantibus quorum affectus sunt diuisi
non sic est ideo. Ad primum quod obicitur quod non est amor purus.
dicendum quod ex utraque parte liberalis est. et ideo omnino purus. et quod dicitur
non est quia est amor debitus et gratuitus. dicendum quod iste
dictiones non dicunt modum amandi circa amorem sed dicunt
modum emanandi sui originis et patris.

Secundo principaliter queritur de tertia parte. scilicet de appropriatione spiritus
sancti. et circa hoc queruntur tria. primo utrum amor et
similiter caritas sit proprium spiritus sancti. Secundo utrum spiritus sancti
sit proprie nexus. Tertio utrum spiritus sancti proprie sit donum.

Circa primum quod caritas sit proprium spiritus sancti. sic dicit augustinus
xv. de trinitate. sicut in illa trinitate non solus
spiritus sanctus est spiritus tamen proprie dicitur spiritus sanctus. ita quamuis pater sit
caritas. et filius caritas tamen proprie dicitur caritas illa uidetur
sic proprie dicitur spiritus sanctus. Item hoc idem per eundem super primam
canonicam Io. ubi intendit appropriare spiritui sancto inuenire et ad hoc
producit sermonem quod spiritus sanctus est caritas. Item uidetur
ideo quod est proprium ipsius pro eo quod dicit modum emanandi et

Amor — mutuus sicut ego diligo te et tu me.
— non mutuus cum ego diligo te et tu me non.
— debitus filii ad patrem.
— gratuitus est patris ad filium.

ipi. sz amor e ei u platu e. g' r c. Item sicut
ubi se ht ad filiu i amor ad spm. s. sz ubi e
ppu filij. g' r amor ppu spc. s. h aug. .xv. d
tri. pr e caritas r filius est ca. r spc. s. e cari-
r simul omis una cari. g' ca. no d ppe de spu.
s. Item amor n pcedit alr q amado. g' cu
amor de necitate unsit amata r pr r filius
amado pduct spm. s. ipi nu q eis quelat
ppes g' spc. s. n e p an e amor ppe. su n pced
p modu amoris. Et sic se ht sapia ad fi
liu i amor ad spm. s. sz sapia n e filij ppu imo
appatu solu. g' r amor sib spc. s. g' r ccu.
Et ce q d ppe ipat aliq relom. g' si amor
ppe d. impat g' relom. qro ad qd a ad ama
tem. a ad amatu. si ad amate. g' amas n e
amor. sib si ad amatu. cc g' spc. s. a n amar
a n amaret. h a e ipi. Resp. dd q dilectio
dilecto i diuis p accipi r accip nocio een. t
nocionalr. a plr. eenalr q quib dilig se.
Nocionalr uo q pr r filis q cordat i spirado. s.
sco q cordia amor su dilecto e. plr uo q ille
q pduat p modu pfce libalitatis n pr ee
si amor siue dilectio. D eenlr dcm d q placet
cia. Nocionalr uo q cordia i spirado. plr uo
pressu i illa q cordia. h a exeplu pr poni i
amore cato q spos r sposa se diligut. Na
diligut se amore sociali ad quiuend. Dili
gut se ulra amore qiugali. ad ple pcadi
r ille si pduct ex sola q cordie uocat amor
eet. nc uo e amat n dicat amor p empha
loqndi modu. In diuis uo ue r ppe amor
e huis uoni amoris r ypostasis. amoris pp
h q ex uo libalissima. g' pced p modu pe
fce libalit. ypostasis. q cu distiguat a pdu
cete r n possit distigui eenalr distiguit
plr. n sic a e i amore cato ex h pz illo q ob
p rso c d q e ppetas amatu siue pducetu
q accip nocionalr. Na p ut ab eis pcedit n
pt ee ppetas sz p distincta. D n pio e filius p
cessus amoris creati amori icato q h e ppe
tas i ypostasi r sba. Ad 1 q o de sapia dd
q n e sile. q sapia n d p ad aliu. r io sp de
se d ad se r e een n appes. sz amor p dic ad
eos q amore intuit. y n sic ub e ppu filij n
appatu q qnotat h ad dicete. sic r amor
siue caritas n tm e appatiuu m r ppu spc. s.
r sic pcedit filia pre p modu ubi r spc. s. p
modu amoris. r ex h e sic meli patebit
q h amittat pr et filius diligut se spu. s.

n a q pr sit sapies sap genita. Ad 1 q ultio ob
ad qd d. dd q ad amates sz q h q est gma
tes tenet noialr sic pcactu e. ymo. n. m dili
git se id e q qcordit i spirare. h m spc. s. n e
amas q n spirat. a ppe a obie de een q n d egr
su ab amate. si solu d q placetia uolutatis
qua quilib amat r amatur.

Sed quiter spc. s. ppe sit nexus ul unitas
ambor. r q sic ut h m. aug. .vij. de tri.
n e ad duor quo utq qiugit. sz qiugitur r
nexu. g' nexus n e aliqs duor. g' est tria
p ppe. Et amor i catus e nexus. sz sicut
pbatu e spc. s. e amor pfectissim. g' r c. q a
amor sit nex pz p dyo amore su diuu siue
itellectuale e uni tuum diuis uitute. Et spc. s.
sz grecos pced a pre i filiu. s latinos a pre r
filio. sz quor istor modor unuit i spu pr et
fili. sz ille i quo unuit e nexus ambor. g' s.
s. e nex. Item aut spc pris e spc filij aut n
si n. g' al neo sciat q sut i hoie n spo e q e illo
sic dicat ap. pr n nouit uolutate filij, nec filius
pris. g' aliud e i spo ambor i spu unuit, a n est
nexus n separator. q. n. n separati sut n idiget
aliquo qtinete. sz pr n e separatus a filio n eq
q fili i pre r pr i filio. g' r c. Item nex e i q
duo aliq queniut. sz pr r fili n queniut i p.
g' nulla p e nex pris r filij. Item negat dr i illa
q queniut i aliquo i quo uniut. sz g' fili r s.
sco origi qeniunt i pre. g' pr e nexus filij.
r spc. s. n g' spc. s. e q nexus. Item nex dr q
nitit a q nitit. si g' spc. s. e nex aut g' q nitit
aut q nectit. n q nectit q co sibi a p ee nex
sibi pr eet nex. si q nitit pre r filiu g' dat ad
pri r filio. sz h r i queniens. g' r c. Resp. dd q t
nexus ppe d de spu. s. su unitas abor. r io a
h e q pr r fili qiuicat i uno spu. r io abor e ui
tas. r rursu ille spc e amor r io qiuicat i eo. u
i uno amore. r q amor ppissime nex e e i do
spc. s. ppe nex e. q amor mutu e amor unitiu
r sbantific. Ad 1 g' q ob in qiuz q n e nex y
separator dd q separatio d tripl sz distatia. r s
d separatio local. r s dm. r sic d separatio sbal. r s m
dm ppe relatie r s n d separato ppe. sz distiactiu. r
q h istor modor ouig ee nexu. q s pr r fili sut
distincti io ecte dr qnecti. Ad 2 q ob q nex
e i aliq aliq duo queniut, dd q e qentia een. et
queniletia originis a nex utroq m p ee. r q uis
pr r filius n qiuicat solum i p unam tm origi
queniut. q una p outur ab utroq uno r code

Amor dr in hesione amatis ad amatu
dilectio dr electionem fit enim p delibatom
Caritas aut dr appciatom.

m. ¶ Ad i q ob q fili z spc s. queniut i pre. dd q
netia origis d r. aut q oritur ab uno aut q ab
eis oritur unus. si q ab uno. sic n d nex. q nex
e unio oius distictoni. s unitas i origie antecedit
distictoez. Quo q unus origo sicut i sit distictio
zois unio ppiissime e nexus. z sic e i pre z filio
z spc s. alr tn p d q n e sile q fili z spc s. n eode
m pducut a pre. s pr z filie eode m spirat spm s.
et coim pris z filij netia e i spu s. ut i amore e
e nte. s n ueniat fili z spc s. i pre. ¶ Ad i q ob q nex
d a q ntur zc. dd q q dat ibi uba q in uoce actiua z
signt passioez u uba ad p pertinentia u i ex uideo.
audio z silia. q da i uoce actiua signt actoni u facio
z patio. silr i passiua. dd g h q e sitre ai site dicat
spc q ab utz pced recte in uoce actiua passioe signt
et i passiua actoni. et io n signt q ad det pri z filio
set q magis recipiat.

Tertio z ultio queritur spc s. ppe e spc. z q sur h
m. q p spc s. isto noie ppriissime delig q d
spc s. s h nom sais n acciat h q e spc e sit eque ore
s spc ppe d illa p. ¶ Itr spc d q spirat. s q spirat n
gnatur. n etc. q aspirari n ueat pri nec filio. g
q spu s. ¶ Itr hoies concordes i uno modo dnr cospi
ratores. n q id cogitant. s q id mal appetut. et
ad ide malu in oui e colligat affectus. g e cospi
ratio a cospiratioe uelat n di spirari n amor. g n
spc d n amor. g et c. ¶ q spc e de et eos q adorat
eu i spu z uite oz adorare. Jo. iiij. s tota trinitas est
adoranda. g tota trinitas e spc. h id d aug. ¶ Itr ide
d h id sic spc dici q cor. g q n e cor e spc. g e n
absolutu n relatiu. g zc. ¶ Itr spc d a spuali. a
a spiratoe. si a spualite sic dicitur q cor et constat
q toti conuenit trinitati. si a spiratoe. ¶ q. spirare ac
tiue dcm q toti tri. q tota trinitas d inspirare.
g actie dcm n d relatie. g n passiue. ¶ Itr b q d
a spiratoe ut q mag ppe conuenit filio z li; pz p aut
Job. xxxij. inspiro oipotentis dat itellcm. s h appa
filio g zc. ¶ Itr i spiro e actus nie. s sol filij pced
p modu n. g sol filij spirat. ¶ Re. dd q h nom s.
reperit i creatis i subastantiis ronalibz. z i deo h i deo sit
ppissime q ppissime e i eo spualitas z spiro tn
to cog z ddi tag a ptiori iapa s ba coi. ¶ In sba
a creaturis spc d d. a spiritualitate q corpulentia z sic d
absolute z uocat spc cor subtile sic accip in li. de
d spc z aie. a a spiroe. z sic d spc flat sic accip eco.
Jo. iij. spc ubi ult spirat zc. et i pos. igr g in deo spc
zc. s cdo huc duplice mod accip i sba spuali siue
ronali. a spualitate q corporeitate. e i sba ronalis
ul e po itior d spc. eec. iij. q s nouit si sps filior z

c. a a spiroe. z affectus ul amor d spc. z io h e q act
spirationis i corpe e actus uitr. act cotinuus. actus
uiuifice z huius origie a caloe. q g conssl amoris
ut amor uelt ab intrinseco. z amor e act uiuifice
q amor e uita. z itm amor e actus cotinuus q co
tinue dz reddi amor z ite e pfect q uh sic amat.
Itm ipsius e calor spual. io sol amor d spualis spirat
et z accipi. j. test. ul. u iteger spc zc. s cdo ht du
plice mod accip in diuinis. Nam q spc d a spualitate
sic h toti trinitati. Na tota trinitas caret corpeitate
et matialitate et sic e n absolutu. Jo. iiij. spc e de.
Ut q d a spiroe sic h illi soli p q pced ut amor ide
ia dca spirari. n. i spua ssolius e amoris. z q q
amor pt spirari recte z ordinate. z sic e purus
ul idirecte z imunde z sic e libidinosus. z io p
illa q e amor n tm d spc. s spc s. sic fili d sos
q gnao e mot n ac q n attend sctas ul pietas sic
attendi ac amoez uoluntatis. ¶ Ad i q ob q spira
re e toti trinitati. dd q spirare d d. uno modo e
spirare id q spc pducere. z sic n h toti tri. a m e
spirare ide q i spirare et sic h toti trinitati q i
spirare dic effcm spc q ea tota trinitate. d. n.
i spirare q i spu uo spualis imittit s affectio
siue cogtio. ¶ Ad i q ob q mot e nus. dd q e
e i creaturis q in spirant p n indignitia. s e n e i
spualibz sanitus q spirat ex libalitate. uo. d ide
h no ... set ide aliaz ppetatu.

In pre isuit dubnes ac p de b q d q s
sos e amor pris siu carit siu dilecto. q g uitru
cari z dilecto differat z q sic ur. p ysidoru dnte.
amor e nalui z ronalui. dilecto ronalu tm.
Contra q dyo. de di. no. ca. iiij. ui uidet thologi coe
q dre dilectois et amois noie z ibide reph nd
distiguetes dices q faciut uim i lecubz sois
q nos n possum. iiij. p bis duo z patia p natale
solu signre. ¶ Et aliq uolunt dre q differt q
dilectio d illa ppe q e ppe ex uolutate ordinata. s amor
e affectio libidinosa. s h distictio e q dyo z q aug.
sr jo. z q canone e sae scripture q dns p cosluit a pet
symo joh dilig me z post dix amas me. et
i p eode accipiut z huic dicq repha dic dyo p
tn nichil aliqua d assigtu. q uis n. de una et
eade possit d affectoe tra a z alia roe. amor
eni d affect ap heliofi ... amati. d dyo amore
mutua dnis. dilecto uo ult. h addit electo. u
dilecto ex diuisis electo. u n cant. v... dilc meu
electus ex milibz caritas a ultra illa add mag
appiatoe. carij. n. d i q magnu peti estimat
s q apls i eplis suis uocat fideles krmos. i.

item

¶ exeplu pro reclama aduob; ligt pcedi re. h n sic pomid simile

T

mala

g

spualibz

vim

tex. iiij. ¶ Item dubitatur de hoc quod dicitur proprie verbum dici et dici sapientia
dicitur. quia aut accipitur proprie quia soli h. aut proprie quia a proprietate. quia si
soli. hoc falsum est. quia sapientia nullo modo dicitur proprietate patre
si proprie quia appropriate. hoc nichil facit ad propositum quia magister
vult in quantum proprietate spiritus sancti non appropriatum. et item caritas
videtur appropriari patri. hoc quod dicitur illa persona caritas patre. ¶ Item hoc
videtur probari. quia amor constitutus est in patre in spiritu sancto debet
in filio ex utroque permixtus. ergo cum caritas dicatur amorem
constitutum. debet appropriari patri. ¶ Responsio. dicendum quod non est omnimoda
similitudo. Nam verbum potest appropriari manente unitate vocis vel si
gnificationis. propter similitudinem quod non sit dicitur proprie proprietatis et per essentiam manente
unitate vocis et significationis. et tamen est de se commune. et tale est hoc nomen
caritas. aliter potest dici quod caritas est commune et proprium et appropriatum
et augustinus primo ostendit quod est appropriatum per similitudinem ad sapientiam et postea ostendit quod
verbum proprie. id est nec quod incepimus ostendere etc. Vel ex hoc autem
non habetur quod caritas sit proprium. sed solum quod appropriatum. sed tamen ex
aliis verbis augustini habetur quod caritas non solum est appropriatum sed
et proprie proprium spiritus sancti. ¶ Ad primum quod obicitur quod caritas appropriatur patri
dicendum quod caritas habet duplicem comparationem. ad virtutes alias
comparatur enim ut mater unde dicitur radix. comparatur ad invicem ut dicit
apostolus col. iii. caritas est vinculum perfectionis. ratione primi
appropriatur patri. ratione secundi spiritui sancto. ¶ Ad secundum quod obicitur de nunc
dicendum quod constitutum non dicitur proprietate amoris sive amandi sed
proprietate passive quod datur et non recipitur. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur quod spiritus
sanctus est dilectio qua pater et filius se invicem et nos diligunt
quod videtur pater et filius diligunt nos spiritu sancto. videtur enim di
ligant se spiritu sancto. contra. d. xxxij. ubi ista questio specialiter
movetur. sed propter verbum omnino falsa et in ipsa. enim. dicit pater et filius dili
gunt nos etc. constat quod verbum diligendi tenetur essentialiter
ergo si diligunt spiritu sancto. sunt spiritus sanctus. et item dicit augustinus quod hec
nullo modo concedi pater diligit se spiritu sancto. quia diligere tenetur
essentialiter ergo similiter in proposito. ¶ Responsio. quidam dicunt quod abla
tivus ille exponitur per hanc propositionem per. et accusativo. id est
spiritum sanctum et tunc est quod hec propositio per est verbum transitivus dicitur ab auctore
et absolutus non auctore. Verbum autem diligere sit transitivum
sic est quod pater et filius diligunt nos per spiritum sanctum. sicut quando dicitur pater operatur
per filium. sed hec expositio non videtur competens. quia sicut per hoc quod pater et filius
premuniunt. sive condiunt nos spiritu sancto. quod non vult dicere
augustinus et ipse ratio nostra. quod diligere aliquando tenetur pure essentialiter
ut cum dicitur pater diligit se. aliquando pure notionaliter ut cum
dicitur pater et filius diligunt se spiritu sancto. sicut patebit. aliquando partim esse
ntialiter partim notionaliter sicut cum dicitur diligunt nos spiritu sancto.
et hoc patet quia idem est patrem et filium diligere nos spiritu sancto quod spiritum
sanctum nobis mittere suum inspirare. mittere autem suum inspi
rare importat actum notionalem et essentialem. quia hoc est
quod spiritum produxit et donum est nobis contulit. Unde dicitur
sic spiritus sanctus productionem. et gratie collationem et quamvis vel actus
essentialis non recipiatur habitudo ablativi recipit
tamen ratione notionis sic et hic patet de suo verbo dicitur et causativo

verbo simili in illis vero est in proposito. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur. sicut enim sit
unitas aliorum similitas. quod patet hoc nomen unitas. quia a
unitas dicitur unitate essentiale aut notionale. aut
personale non essentiale. quia tunc non esset aliorum sed tantum. non notiona
le. quia spiritus sanctus non est eius spiratio. non personale quia pater et filius non sunt
unum in persona. ¶ Item queritur quo hec distinguantur. unitas. simili
tas. caritas. ¶ Responsio. dicendum quod unitas plurium tenetur et
attenditur quod unitas aliquorum dicitur. aut quia aliqui sunt
unum et sic patris et filii. non est unitas pluralis. aut quia
aliqui sunt uniti et sic pater et filius uniti quod uniuntur
sic per spiritum sanctum qui est amor et vinculum nexus. ¶ Ad primum quod queritur
quo differunt illa tria dicendum quod unum addit super aliud.
Nam unitas dicitur convenientia. omnis amoris quia omnis amor
est vis unitiva. similitas dicit convenientiam amoris casti quam
libidinosum quam non est purus. caritas dicitur convenientia amoris
papuli. enim. caritas dicitur quia est amor inestimabilis boni
inestimabiliter amati. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur. sicut neque participatorem sed
essentiam suam servatis unitate spiritus videtur enim non bene dicere quod
servare unitatem spiritus est producere spiritum sanctum. quod sed hoc pater et filius
suam essentiam spiritum sanctum produxit et invicem essentiam spirare. ¶ Item
videtur et falsum quod dicitur. nostra participatione. quia pater et filius participatione
spirationis servant unitatem. ¶ Responsio. dicendum quod augustinus vult
ostendere duplicem modum unitatis esse inter patrem et filium que est
inter membra xi. sed non est vinculo sed differentia quia in nobis est unitas
non per participationem unius eiusdem essentie. sed non sumus ipsa essentia. pater
enim et filius non participant essentiam. quia dicendum. immo sunt ipsa
essentia. sed in nobis est consummatus unitas vel per donum dei quod uniuntur
nos. sed pater et filius uniuntur non in dono accepto ab aliquo sed spiritu
proprio et sic patet responsio. ¶ Item queritur de ratione augustini. quia enim communis est
ambobus id vocatur ipse proprie. et contra quod ratio communis est hoc
pater ratione spiritus sancti dicitur de proprio cum dicitur sit commune ambobus. ¶ Responsio
dicendum quod equivocatio est in communitate. Nam augustinus non vocat communem quod
est in pluribus et de pluribus. sed quod a pluribus et in commune dicitur magis a com
munione quam a communitate ut fiat unius in verbo sic fit unitas u
nionem et unitatem et quam caritas non communis dicitur communitate quia in
pluribus sed communione per unitatem distinctorum. ideo quamvis dicatur
essentialiter pater tamen non dicitur plures.

Hic dicitur est spiritum sanctum esse ex patre et filio. cum egit magister
de processione spiritus sancti in comparatione ad ipsorum procedentem
hec est secunda pars. in qua de eadem comparatione ad principium a quo et di
viditur hec pars in duas. In prima ostendit quod spiritus sanctus procedit a patre et filio.
In secunda determinat quomodo procedat ab eis in distinctione
xij. Item quod est spiritus sanctus procedat a patre et filio. prima item pars habet
iiij. In prima ostendit magister per multas auctoritates quod procedit a patre
et filio. ¶ In secunda vero errorem ponit grecorum dicentium quod a solo patre
id est greci tamen dicunt spiritum sanctum tamen procedere a patre. ¶ In tertia auc
toritates et rationes grecorum solvit et determinat in nos a nulla verba
determinamus. ¶ In quarta ostendit confessionem fidei grecorum in
pluralitate continentem nostram. ubi latini tamen quod greci confitentur.

Ad ītelligentiā h' ptis duo pn̄cipalr̄ q̄rūt. p° q̄ de
pcessiōe sp̄c. s. q° ad p̄ncip. et q̄ utr̄ sp̄c. s. p
cedat a patre ⁊ filio ıq̄. Scd̄o utr̄ pcedat a pat
et filio ıq̄ s̄t unū ā ıq̄ s̄ut differētes.

Quod ā solū a patre pcedat pbat̄ gca rōne
et auc̄te rōne, sic. emanatō sp̄c. s. ē pce
ssio. s; pcessio ē mot̄ ab uno ı aliū. g° si recte ē
pcessio ı diuinis sp̄c. s. eterna pcessiōe pced̄ ab uno
ı aliū. g° pcedit a filio. aut pcedit ı patre ā ı
alia p°. no ı patre. q̄ p̄i nich accip̄ a filio. n̄ ı alia
p̄, ē nō s̄t dare q̄rtā. g° n̄ pced̄ a filio. Itē alia
rōne sic q̄ sp̄c. s. pcedit p mod̄ spuois. s; ubū
p modū locutōis. s; ı uidem ı c̄atis q̄ exit locu
tōis n̄ pced̄ spuōm nec egressus ē sp̄ca ubo. g° n̄
ı diuinis sp̄c. s. a filio. Itē sp̄c. s. ut o's dicūt pce
dit p mod̄ nex. s; nex̄ teñ rōm medij. s; si pce
dēt a patre et filio tenēt rōm t̄cij et extremi nō
medij. g° n̄ pced̄ a patre et filio. s; p° a patre in
filiū. Itē sp̄c. s. pced̄ a patre. aut suffic̄ a n̄
si n̄ suffic̄ et plene. g° p̄i īpfect̄ ē ī spirādo. si t
suffic̄. g° supfluū ē t̄i p duo q̄ pt̄ fi p unū suffic̄.
g° si a filio pcedit ē pcedat plene a p̄re. ı illa sūma
trinitate est supfluitas. q̄ absurdū ē. Itē hoc
ipō nitunt̄ ostndē p auc̄te s̄n̄ possūt p sac̄ sc̄pt̄e
introductōz. Ido arguūt p pugtōez in euāgeli
is et max̄ ı euāglo Joh. et eplis ītegre t̄ditur
nr̄a fides. s; ı nllo d̄r q̄ sp̄c. s. pcedat n̄ q̄ p̄rt tm̄.
Jo. xvj. sp̄c. ūitatis q a patre pcedat. g° a euāg
ıs suffic̄ fide docet. ā sp̄c. s. tm̄ pced̄ a patre. Itē
ı. iiij. cōcilijs apd̄ grecos celebratis ū a patrib; fi
des suffic̄ ē expli̇ca. d° q̄ sp̄c. s. pced̄ a patre ⁊ n̄
d° de filio. g° si deus suffic̄ illis fide reuelauit
g° et c̄. Itē hc̄ errorē munire nitūt̄ p doctōe
q n̄ solū apd̄ eos. s; ⁊ apd̄ nos celebs s̄ut. ⁊ p° per
grḡ nazanzenū q d° theolo. filii et sp̄c. s. geminus
p̄ris radij usq; ad nos misert claritate suā. g° t
exeūt a p̄re ut duo radij. ⁊ dio° ⁊ d° in li. de di.
no. ex ı mijs. ⁊ ı p̄tr̄. bono cordialia exorta s̄t. lu.
lo de p̄re. g° exeūt ut luīa. s; talia sic se hnt q u
nū n̄ ē ab alt̄o. g° ⁊ c̄. Itē dama. expssim̄ sp̄m
sc̄m ex p̄re dm̄s ⁊ sp̄m p̄ris noiam. sp̄m uo sc̄m ex
filio n̄ dm̄s et tn̄ sp̄m filij noiamus. Itē si latini
h' cognouerit ē greci n̄ cognouīnt. ā fuit h' sc̄pte auc̄
aut p dic̄oe. ā rōne. aut reuelcōe. sc̄pte auc̄te n̄.
q̄ eadē p° ı septam gr̄ci. g° nec p dic̄oe. q̄ idē doc
tor grecoz q ē et latinoz q eis fidē pfecte tradit
silic; paulus ap. gī rōe. s; rōe n̄ suffic̄ ad q̄fimat
ı nr̄is q̄ s̄ut fidei. s; d° dyo. ⁊ dam. dn̄t q̄ n̄ ē d° n̄
cogitand̄ de illa sūma trin̄. p̄t id q̄ nos sac̄ eloqa
docuit. ⁊ Jo n̄ c̄dat mı̄ n̄ q̄fimauo p nouū re
uelt. t. q̄ı reuelcōe. q̄ q̄r̄ cui fuit reuelatū ⁊
c̄ de o's hoīes uelit saluos fi. q̄r̄ h' n̄ reuela
uit grecis. ⁊ ıtm̄ q̄m̄ q̄stat q̄ h' fuit a d°. q̄ n̄ui
arguit̄ rōe ostnsiua sic sp̄c. s. f o's fideles pce
dit ū donū. sic ex mltis locis sc̄pte pbat̄. et
ıtm̄ o's tā greci q̄ latini dn̄t sp̄m. s. a filio nob
donai. g° omis q̄cedit pcedē ab utr̄o ē n̄ detur
n̄ a q pced̄. ut amor s; amāre. Itē sp̄c. s. f
o's ⁊ sic sup q̄stitū ē pced̄ ut amor s; amare
n̄ p̄m ē p̄ris s; ⁊ filij. dn̄ ı p° amat filiū sic ı p̄i
g° si a p̄re amāte amor pced̄. eadē rōe a filio.
Itē sp̄c. s. f o's pced̄ ut nex. s; pfector nex ē
q ab extremo utroz pced̄ q̄ q ab alt̄o. g° si sp̄c
sc̄s ē nex̄ pfectissimus n̄ solū a p̄re pced̄. s;
⁊ a filio. Itē h' ide ost̄ rōe ducente ad ip̄le c̄
ōis distinctō p° ı diuinis attn̄dit̄ f relōz ⁊ ori̇gi
nē. g° si sp̄c. s. n̄ pcedit a filio nec ē, nlla est
ı origo. g° nlla est ı mutua relō. g° n̄ distinctō.
Item maioz q̄maitas ē int̄ duos q̄n unus p
ced̄ ab alt̄o ⁊ ambo a t̄cio q̄ si unus nich hat
ab alt̄o. h' ē p se notū. g° si sp̄c. s. n̄ ē a filio n̄
eō. n̄ ē pfecta unio. g° n̄ sūma n̄ pfcā bītudo.
Itē pfector ē expssio q̄n q̄na ⁊ cōiat̄ geito
n̄ tm̄ sbm̄. s; ⁊ actū q geiti nō repugt̄. s; actus
spirādi n̄ repugt̄ filio q̄ n ll'm ex h' ıq̄ eos se.
si spir; g° si p̄i hāt actū q̄ ei n̄ q̄cat, filii n̄ est
pfecta ymago. Itē h' ipō ost̄ auc̄tib; ⁊
p auc̄te apli. gal. iiij. misit d° sp̄m filij sui
⁊ c̄. g° ē p̄i nō mittat sp̄m n̄ filii. Ide ē sp̄c t
p̄ris ⁊ filij. s; h' ē sp̄ca q pcedit. g° sp̄c. s. p
cedit a p̄re ⁊ filio. Si dicas q̄ n̄ s̄ q̄ n̄ d° filij
q̄ n̄ pcedit a filio. s; q̄ ē ı filio. g° eadē rōe
cū filii sit ı sp̄u. s. p̄t d° filius filii sp̄c. s. Itē
Jo. xvj. q̄ ē mittā a p̄re uob sp̄m ūitatis. t
ex h' arguit̄ sic. nllus mittat aliū n̄ hāt auc̄te
sup illū. nllus ā hāt auc̄te sup aliū n̄ ad ei t
buatz. nlla p° tribuit alij nisi ab ipā pce
dat. g° a p sp̄c. s. pced̄ a filio. Si dicas q̄ a
filio mittat̄ ex tempe ⁊ pced̄ ex tēpe. q̄t
filii n̄ ıo h' auc̄te q̄ mittit. s; ıo mittat q̄ h'
auc̄te. g° an h' auc̄te q̄ mittat tpalr̄. g° an
q̄ mittat tpalr̄ nec̄e ē sp̄m. s. pcedē a filio
g° ⁊ c̄. Itē Jo. xvj. ille me clarificabit
q̄ de meo accipiz. ex h' arguit̄ sic. q̄cq̄s ē
ı q̄ h' ē ē q̄ accipit. s; sp̄c. s. ē sic deus sic ē
simpl̄ ē ē q̄ h'. g° ē q̄ accip. g° si accipit
ad ab aliquo accip ēē. s; a quo accip ēē ab
illo pcedit. g° si ad accip a filio, pced̄ a filio.

si dicatur quod accipe in est. templum etc. ob. ex h. quod o
quod temporaliter accipitur ad ab aliquo mutatur etc.
Secundo dicendum quod sic controversia est auctoritatibus et rationibus fidei
veritatis est quod spiritus sanctus procedit a patre filio. Ad intelli-
gentiam autem controversie latinorum et grecorum et origines
eius notandum est quod ecclesia processionem spiritus sancti de filio est duo
considerare. scilicet articuli cognitionem et eiusdem cognita profes-
sionem. In prima est concordia. In secunda controversia. Cognitio autem
huius articuli fundamentum habet a scriptura, profectum vel in-
crementum a ratione. scilicet quia varietatem a revelatione in scriptura
autem greci et latini conveniunt. quod dicitur spiritus sanctus esse filii et
mitti a filio. sed in ratione et revelatione differunt. In ra-
tione quidem intelligendi. Nam scriptura dicit spiritum sanctum procedere
greci ad intellectum suum sunt quasi in similitudine processionis.
alio modo latini. Nam greci comprehensioni processionis
quam latini. Nam cum processio dicatur in creaturis motus
localis ab uno in alium. et dicatur et dicatur motus
causalis unius ex alio. greci intellexerunt processionem per modum
ab uno in alium. latini vero secundo modo. et in hoc melius in-
tellexerunt latini quam greci quia conveniunt processionem eterna
processioni magis spiritualiter. et ideo magis sibi conveniunt.
et sic melius. Scriptura dicit spiritum sanctum per spiritum procedere.
et est dicta similitudo spirationi spirato. scilicet flatus exterioris
et amoris interioris. greci conveniunt spirationi flatus
exterioris. sed latini spirationi amoris interioris. et
ideo latini melius. quia spiritualiter et similiter similitudinem apta-
verunt. cum scriptura dicat spiritum sanctum procedere ut nexum et
connexionem et dicitur patris esse nexus. vel sic medium in-
ter duos alia. vel sic extremum in quo coniunguntur. greci conpa-
ruerunt primo modo. latini secundo et ideo spiritualiori et similiori quia
ille nexus magis habet similitudinem primus quam secundus. dominus conve-
nerunt in ratione et latini spiritualius et convenientius com-
paruerunt. ideo ex ratione sua sunt elevati et per hoc ad in-
telligentiam scripture dispositi. et ideo manifesta revelatione
edocti sunt de spiritu sancto processione. greci vero quasi similitudi-
nes differentes et minus proprias aptabant. ideo sunt
sua ratione depressi et non valentes intelligere spiritum
ab utroque procedere. nec in alium ab eterno procedere.
accipiunt scripturam ad intellectum de processione temporali. et
ideo sibi viam revelationis clauserunt. hec est igitur ra-
tio diversitatis in hoc articuli cognitione. controversia vero ve-
nit ex huius articuli professione. professio vero huius ar-
ticuli venit ab ecclesia latina. ex triplici causa. videlicet
ex fidei veritate. ex pericli necessitate. et ex ecclesie auctoritate. fi-
des dictabat hoc et pericli necessitas imminebat ne
forte aliqui hoc negaret in quo periculo inciderunt greci.
et ecclesie auctoritas aderat. et ideo sine mora exprimi
debebat. Negatio vero huius articuli venit ex triplici
causa. scilicet ex ignorantia. ex superbia. et pertinacia. ex ignorantia.

quia non scripturam intellexerunt nec habuerunt congruam rationem nec revelationem
aptam. ex superbia. quia et reputaverunt se sapientes et
vocari non fuerunt. voluerunt preferri quod non erunt per eos in-
ventum. ex pertinacia. ne convincerent et irrationabiliter
moveri viderentur. invenerunt per se rationes contra veritatem
et ideo suam sententiam defendere ausi sunt et auctoritati ecclesie
romane obviare. et ideo facti sunt heretici quia denegaverunt fi-
dei veritatem. et scismatici quia recesserunt ab ecclesie unitate.
sed quia nos et hereticorum et scismaticorum et se non pollui-
mus omnibus convincere adversa parte accusare. ideo nos accu-
sant et redarguunt tamquam curiosos et tamquam excommunicatos
et scismaticos. curiosos quia sine huius articuli professi-
one salvi erant. quia igitur intromiserunt se latini hoc
perquirere quod non fuit necessarium. Sed ad hoc patet responsio quod optimum
fuit propter periculum in quo ipsi inciderunt. Similiter dicunt nos ex-
communicatos quia symbola corrumpimus in quibus per sanctos pa-
tres sub excommunicationis pena hoc erat prohibitum et ad h-
oc patet responsio per predicta quia non corrumpimus sed perficimus. Nec sententia
lata est contra perficientes. sed contra corrumpentes. Vel potest dici sicut
dicit Anselmus. quod novum edidimus et quod hoc facere potu-
imus quia romana ecclesia plenitudine potestatis a petro
apostolorum principe acceperat. In quo nulla patrum sententia nec
in decretis potuit coartare. nec ei preiudicare nec ligare
eam ad hoc. Similiter dicunt nos scismaticos quia a nobis
lapsi dicunt. non. Hoc vellem asserere nolumus eos vo-
care. et ad hoc concedi potest per latinis quod eos vocare non
fuit optimum. quia etiam sine eis hoc poterant et hoc quia erat
laboriosum propter distantiam. erat infructuosum. quia iam non
erant in grecis sapientes tanta sicut fuerant. immo ad latinos
transierunt. erat nichilominus periculosum quia quod pro certo ha-
bendum erat periculum erat ducere in dubium. et sic patet
quod frivole sunt eorum accusationes. Ad rationes autem
intellectus quas dant sunt facile est respondere. Ad primum igitur quod
obicitur quod processio est ab uno in alium. dicendum quod verum est de pro-
cessione locali. sed non est vero de processione causali. sicut etiam melius
patebit. Tamen procedere in alium etc. dicitur autem quod in alium tendit
sicut obiectum. et sic spiritus sanctus est amor quo filius amat patrem
sicut eum. Si quis sic dicat procedere in aliquem ut ab eo
recipiatur omnino fallum est. intellectus est enim dicere quod amor
qui est spiritus sanctus originatur a patre et subsistit in filio sicut et
nominis oritur a fonte et requiescat in latum profundo. Ad
secundum quod obicitur de spiratione quod procedit verbo dicendum quod verum est de ex-
terioris verbo et non de interiori. et exemplum non est simile. Ad ter-
tium quod obicitur de nexu dicendum quod nexus non habet rationem medii. sed
rationem tertii quamvis aliqui voluerint dicere quod et locum tenet
et medii et tertii et volunt sustinere opiniones grecorum
et latinorum et distinguunt duplicem modum procedendi. scilicet in
alium et sic procedit a patre et filio usque etc. Et ex sufflatu
hodie quod non habet intellectum sanum immo omnino eodem modo procedit.

Ubi interius et cogitatio quod et amor.
Speciem et affectum quod et ab utroque ipsius
mentis et cogitatione.

in tabulario et quod procedit a spiritu et ut

ab utroq. et tn utriusq nex e sic po ex de duob3
lignis ex qb3 pceder& una flāma. ¶ Ad 2m q ob
q ab alto suffic. g. zc. dd q isto n eet sicut di
uisa pn spc. s. q n e u sic infra patebit. Unde sic no
uz. hoc ar pr cat et filii sit et pr e sufficiens i
cādo. g filius sup̄fluit q unu pncā sit i cādo.
sit sol' i pposito. ¶ Ad 3m q ob q n repit i scptā
dd q si uba n repiatur repit tn sens' sic i obia
mortuoru e. tn ar n ualz. n repit i scptā. g n e
u q scpte mos e q'da tacēe p insinuādā humili
tē. ul dd uolens nos erudire ad humilitate q suu
e pri attribuit. sic dr Jo. vij. mea doctrina n e mea
sic dr Jo. vj. q a pre pced' loqns de spu. s. z tn
ipe subiungit o q pz h' mea sut. z io ar n ualz.

¶ Ad 4m q ob de cōciliis dd q n i cōciliis illis sut oīa i
statuta q spectāt ad mores. n z o dog. q ad fide
ptinēt. sic in symbolo q cat' i missa n dr de spe
su ad ifōl. s3 nunq latuit scos pres pcessio spc. s.
a filio. et si n latuit sic pz p aliquos grecos q mag
adpue aucte e i illa. s3 tn no fuit expssu q n erat
op. nlls. n. negabat nec negare uolebat. s3
heretica malica q erat i plicata fidei uite suā i
puritate cōpulit explicare. z sic pz 4m.

¶ Ad 5m q ob de aucte dyo. a gg. dd q n e omō da
silēdo s3 maior dyssilēdo attendi a silēdo i h' s. q ad
plenitudinē scialis i pre et i done pz emanatu
ab eo et i receptoe influetie i catiua. n tn e oī
moda silēdo q ad mod emanādi. z sic pz 5m. ¶ Ad
6m q ob de dam. dd q n e ista pte ei ad sēta sic
n. i tellexit ipe fuit i ipe q'n orta e cōntio. Unde n e
i h' sustinēdo q simpliciat fuit grec. tn ipe caute lo.

¶ Quod n dic q spc n sit a filio. s3 dic n dms a filio q
greci n cōfitebat n tn negabat. s3 in eoz maledcā
ptenes addiderāt ad pina dementiā. z dr q n pced a filio
n tpali. et io taq heticos et scismaticos eos dap
nat romana ecclia.

Secdo q uz spc. s. pcedat a pre z filio i q sunt
unu i q differentes. z q i q unu ut p amsel.
i li. de pcessioe spc. s. nlls i telle cap spm. s. ee pri
z filii s3 q alt e pr alt filii. s3 s3 q utz e ide deus.
¶ Ite sicut ost unitas sic e effectus ab unitate act
et unitas act ab unitate po ul sbi. g e una p pduc
ta a pre z filio. g p unu actu pducat z p una pōm
g spirat i q sut unu. ¶ Ite q e a duob3 i q duo aut
e isuffict q quol3 a ab alto suplue. s3 spc. s. a nlla
pte insuffict nec suplue. q neuter et n pfce. g z
c. ¶ Ite q e a duob3 i q duo e cōpatū si cōsbantie
e ab ill. q a duob3 i q duo n pced unq3 z i
oz q i unu hat dm. s3 spc. s. n est cōpo. g z c.

quare n dixerit credo q n latuit

¶ Item n unu pced a duob3 cōsilib3 i q3 uniq duo n alt
sit sic pncipi actiuu. alt sic pnca passiuu. siue
alt ut pr alt ut mr. s3 h n e i diuinis g zc. ¶ Ite
q pcedit a duob3 i q ab uno pncipalius q ab
a pced' unq sit duo. s3 spc. s. pncipalit pcedit
a pre sic dicat aug. z h'etur i sequtā. d. g zc.
¶ Ite q pcedit a duob3 i q sut distīcta pcedit a
duob3 i q sut duo. s3 nexus n e n distīctoz
g q pcedit u nex pced ab eis u a distictis et
i ut a differentib3. ¶ Item ab unitate sbi e u
nitas act z pluralitate sboz pluralitas actuu
s3 pr z filii sut duo. g spirat duplici spiratoe.
g spc. s. ab eis i q sut duo g zc. ¶ Ite si spirat
spm i q sut unu aut i q sut unu i sba a in nocā
tioe. aut i p. oi i q sut unu i sba. g c spc. s. sit t
ide i sba spc. s. pcedit a se. oi i q sut ide i no
cātione h' n est q n io spirat q sut spiratoes
s3 eos. n unq sut unu i p. q p n uniut. ¶ Pro
dd q spc. s. pced a pre z filio i q sut unu i fe
cūditate uolūtatis una q e i pre z filio uoltas. q pr et
filii sut una sba. oi g e i eis uoltatis fecūditas una
e fecūditas i eis uo a fecūditas e i pre z filio
qutuq e deus i pcessibil. sic. n. supi dcm fuit
de nuo pr. et ita. s. meli patebit cu aget de i
nascibilitate q i de e i pre q pmitas al p z
pnca sit ipe io pmitas e io pncipalitas sui fecūdi
qm g pr pot e o emanatoe. s. pcessioe z gnā
toe q nec gnatur n pced hnitiue q utroq o
e pncap. q uo filii pot e emanatoe pcessio
nis n gnōnis q gnat tn e i spirabilis. hic
e q e pncapi spirādi n gnādi. q uo spc. s. i
neuter m e pncap. inde est g q quis spc. s. a t
duob3 pcedat q tn pced no u sut differetes
s3 ut e i eis una fecūditas uol. q spc. s. pcedit
ab eis i q sut unu. Ad 1m q ob q pncipalit pce
dit a pre. dd q pncipalit p ydictas aucte fari z sic
i portat ordine pous z ptiois. ul pot diu
sitate z h' m n accipit h. a m p u pncipalita
d. q q'da actoitas sic pr di opaxi p filiu. unde una
actu pducta a pre p filiu in q sut unu z sic
itelligit e i pposito. ¶ Ad 2m q ob q nex pced
a plib3 zc. dd q io nex i ap a distictoe z und
siue pduc i unitate. Unde ulta z cōpletiua io e
unitas. s3 g nex sit duoz z a duob3. sic e pfect
nex e ab eis i q sut unu. n i q sut pl'es.
¶ Ad 3m q ob q ab unitate sbi e unitas actus z
a pluralitate pluralitas. dd q isto q isto n h' ista
tā sf mod loqndi q si duo sut n cōplati actus
nuiat dz eis reddi. s3 s re distiguunt. q sboz d

a patre et filio. Ante probatur etiam de spiritu sancto per ea que dicta sunt de actu. Et actu
producendi pater et filius non sunt unum principium. Per hoc spirationis quod
non spirant, sed quod pater et filius habent quod in eis est una fecunditas
voluntatis, et in quantum unum vel aliud. Dicendum quod cum loquimur de actu ut est actus
vel origo, et de actu ut est accidens. Si loquimur de actu ut
est accidens, de necessitate numeratur secundum numerum subiectorum, quia non est unum
accidens in duobus subiectis. Si autem loquimur de actu ut est actus
sic comparatur ad subiectum ut ad principium, et sic non numeratur ad numerum
subiectorum, sed quod subiectorum sit, quod principium. Quoniam igitur in divinis spiratio non
est accidens, sed productio vel relatio, ideo secundum unitatem subiecti
est principium. Quia pater et filius quamvis duo sint, per tamen sunt unum principium,
quia per eandem virtutem spirant, ideo actus non numeratur in illis.
Ideo spirant una spiratione quamvis sint duo. ¶ Ad hoc
quod ulterius queritur, in quantum unum in subiecto et cetera. Dicendum quod in quantum unum in fecun-
ditate voluntatis. Potest illa voluntas tamen esse ad necessitatem per fecunditatem. Unde dicit
quod fecunditas est ratio primitatis. Quia primitas sequitur perfectionem in processi-
bilibus et hec est quod dicit Anselmus, quod pater et filius spirant secundum quod utrumque est
idem deus, non secundum quod deus simpliciter, sed secundum quod deus in utroque hoc est
considerare voluntatem in personis. Sicut quod quamvis utrique unum in subiecto
in natione a parte eius quod spirandi per hoc. Due opiniones
sunt posite, de potentia generandi. Unus dicit quod quam dicit quod
potentia generandi non differt a generatione, sive potentia nisi in modo lo-
quendi et in dicendo natione, sic pluribus proprietate ut generatio, sed a
modo. Secundum istam dicunt quod fecunditas voluntatis sive virtus spi-
rativa dicitur eadem natione quod spiratio, sed tamen quod virtus spi-
rativa dicitur ut in re aptitudinis, sed spiratio in re actus
et in hoc in quantum sunt unum natione. Alii dicunt quod sicut potentia
generandi dicitur in natura in patre in eo esse patris, sic virtus spirativa
voluntatis dicitur ut voluntas est in personis in quibus est fecunda, et tamen
pater et filius spirant in quantum unum in essentia sive natura sive voluntate, ut
dicatur proprie voluntas considerata in personis. Quamlibet harum ponimus michi videtur
satis probabilis.

In prelibatis dubitationes circa litteram et primo de hoc quod dicitur in principio
aliis conciliis que apostolorum celebrata sunt. Queritur quod sunt
illa .iiii. principalia. Et dicendum quod .iiii. sunt principalia concilia et
apostolorum in ecclesie primitiva ut dicit quedam Glossa. Sunt actorum, primum fuit
ad electionem mathie, actuum .i. Secundum ad electionem
.vii. diaconorum, actuum .vi. Tertium ad tollendum legalia
ad tempus, actuum .xxi. Concilia vero patrum principalia apud grecos
celebrata fuerunt .iiii., scilicet Nicenum, Ephesinum, Calcedonense
et Constantinopolitanum. ¶ Item queritur de expositione illa que ponit
magister super hoc quod dicitur et quod predicavit, et cetera, et exponitur
id est: contra quod dicitur vel quod minus et cetera, que non videtur in expositione proba-
bilis, eo quod ille quod contra articulus exsecratus est, ipso
iure. Ergo non oportebat per consilio dare sententiam. Quare videtur quod
diviso tulerunt sententiam. Preterea videtur ista expositio
per hoc quod non dixit quoniam condixit. ¶ Solutio. Dicendum quod se-
cundum Anselmum consilium ... scripture per ... scriptum
non contradicit per suam generalitatem et dignitatem et ideo pre-
dicta expositio ... locum non fuit in novellis exprimendo exsecra-
tiones hereticorum, quia sancti patres in aliis ordinabant
quamvis erant et per ea ad ... est dicendum, et maluerunt di-
cere a quo unus intellexerunt contra ... ut magis comprehende-
rent omnia presumptuosorum, ne advenirent novitate
in fide, sed veritatem a ex omnibus sententia non se extenderet non ad contra-
dicentes, quia non fuit eorum intentio precludendi viam ad
explanationem fidei, si ... maiorem si deus aliquos et
magis illuminaret. Et si hoc dixissent, constat quod non bene mo-
tum fuisset et sententia eorum minus abolenda esset. ¶ Item queritur de
hoc quod dicitur: quod non est a se spiritus sanctus esse filii quod esse a filio. Sed contra. Aliud est
dicere capa sortis quam capa facta a sorte. Ergo et videtur in proposito.
Ad ... quia ... et quod genitivus quamvis denotet ab habitudi-
ne principii, tamen alia habitudine importat, immo alias ut
possessionis. Sed cum in divinis non cadat diversitas vel habitudo
non originis ... in divinis deveniatur ad habitudinem principii
et ... ideo idem est dicere spiritus sanctus filii quod spiritus sanctus procedens a filio.
¶ Item queritur quod spiritus sanctus est non absolutum, sicut hoc nomen deus, non hoc
nomen constat cum genitivo quod tamen idem esset dicere spiritus sanctus filii quod de
filio. Ergo ... spiritus sanctus sed quod ... a spiratione et sic est nomen
importans originem. Ergo sicut se ... filius patris. Ergo filius quod est a patre
et idem est dicere spiritus sanctus filii vel spiritus sanctus quod est a filio. ¶ Item queritur de hoc
quod dicitur: non suo modo et proprio arbitrio aut male dicere quod habet
arbitrium super aliquem habet dominium super illum. Ergo videtur quod ...
hoc quod spiritus sanctus sit inferior filio. Si tu dicas quod arbitrium dicitur
voluntatem, hoc non est quod similiter est una voluntas et cetera filii
filius non ... suo arbitrio spiritus sancti, sed et pater similiter quod non dicit ipse.
¶ Solutio. Dicendum quod spiritus sanctus est patri et filio consubstantialis in quantum a patre et filio
procedit ... Ergo spiritus sanctus coequalis est patri et filio et similiter quod habet
esse a patre et filio in quantum non est dicere quod habeat locutionem propria nec
quod habeat locutionem a se et hoc duo voluit excludere dominus
dicens: non loquetur a semetipso, non excludat vero proprii et vero principii
primi et hoc exponens dicimus quod proprium dicitur: Non sine me. Quod
vero primi principii dicitur suo modo et proprio arbitrio. Et arbitrium non
portat dominium vel ... sed solum auctoritatem in filio et
patre respectu spiritus sancti, vel ... opponis.

Item queritur, spiritus sanctus procedat a patre et filio. Hic est supra positum in quam magis
deveniat, quod spiritus sanctus procedat a patre et filio et hic ponitur hoc .iiii.
capitula, sive .iiii. que determinat in .iiii. capitulis. Nam per quid
et deveniat utrum spiritus sanctus procedat a patre et deveniat quod non. Secundum
utrum principaliter et plenius. Tertio tertium est quod hoc concedi et
cetera. Tertio vero deveniat utrum proprie a patre procedat et dicit quod sic,
id est ex eodem suo et proprie procedere de patre. Quarto deveniat et
deveniat utrum spiritus sanctus proprie procedat a patre per filium, id est forte
vix hanc intelligentiam, non confirmat auctoritate Hylarii quod spiritus sanctus
sanctus mittitur a patre.

Supposito ex precedentibus quod spiritus sanctus procedat a patre
et filio ad intelligentiam huius partis .iiii. queruntur de processi-
one spiritus sancti in comparatione ad utrumque. Primo quod ut spiritus sanctus prius proc-

Filium et procedit

dist. xiii.

... ad ... contra ... legalia ... actuum .xv.

dat a patre quam a filio. Secundo utrum plenius a patre quam a filio. Tertio utrum procedat a patre mediante filio. Quarto et ultimo utrum processio filii prior sit secundum ordinem intelligendi processione spiritus sancti vel econverso.

Circa primum quod prius est a patre quam a filio sic ostenditur. Sicut principium est status, ergo in prima persona in qua est status, scilicet stare est in patre, ergo pater est principalior. Et sicut prius supponit est, ergo prius procedit a patre quam a filio. Item prius est cui quod agit non supponit, sed pater producit non presupponendo. Aliud principium filius presupponit, prius producit pater quam filius. Item quod habet ab esse per prius habet quam quod habet ex alio, sed producere spiritum sanctum habet pater a se et filius a patre, ergo per prius habet pater quam filius. Contra. Ubi non est ponere prius nec posterius, quia prius et posterius sunt in eternitate, non est ponere posterius, sed non processio spiritus sancti a patre et filio est eterna, pater et cetera. Item ubi est ponere prius et posterius est ponere diversitatem principiorum, sed pater et filius producunt spiritum sanctum in quantum unum, ut supra monstratum est, ergo non est ibi ponere. Item si per prius procedit a patre quam a filio, aut a filio non procedit, aut bis procedit, scilicet procedit a filio et non procedit bis, ergo et cetera. Item contingit intelligere patrem non intellecto patrione, ergo si per prius procedit a patre, ergo contingit intelligere quod procedit non cointellecto filio. Sed spiritus sanctus est amor unientis et amor nectens, sive non est accipere mutuum amorem absque eo quod uniat duos, ergo nec spiritum sanctum esse non a duobus, ergo non per prius procedit ab uno quam ab alio. Respondeo dicendum quod prius dicitur multipliciter, scilicet prius duratione, prius causalitate, prius origine, prius auctoritate, et primis duobus modis prius nullo modo cadit in divinis, quia prius duratione contrarium est eternitati, prius causalitate contrarium est coeternitati unitatis, sed prius origine quo alter ex altero, et prius auctoritate quo alter accipit ab altero cadit in divinis, scilicet prius origine cadit inter producentes et productum, cum alter sit ex altero; cum vero unus sit a duobus non cadit in prius origine, quia tamen ambo sunt unum originale principium. Tamen cadit in prius auctoritate, quia quamvis pater et filius sint unum in producendo, hoc accipit filius a patre. Sed si quaeritur utrum per prius procedat spiritus sanctus a patre quam a filio, si intelligatur prius duratione vel causalitate, sic non est, sed si prius causalitate sic probant rationes ad hoc inducte. Sed si prius auctoritate, ut prius idem sit quod principalius, verum habet. Ad primum ergo quod primo obicitur quod pater est prius principalior et cetera, dicendum quod ille rationes habent veritatem ubi est pluralitas causarum vel principiorum, sed in spiritu sancto non est pluralitas causarum nec principiorum. Ad secundum quod obicitur quod prius habet quod habet ex se, dicendum quod si intelligatur prius, id est principalius, verum est, sed ad alium modum non, quia unum et idem posse habent a pluribus personis in quantum ab una parte nec talis est prioritas aliquo dictorum modorum.

Secundo quaeritur utrum plenius procedat a patre quam a filio, et quod sic videtur, quia propter quod unumquodque et illud magis, sed filius spirat per patrem, quia habet hoc a patre, quod pater magis spirat. Item omnis causa prima plus influit quam secunda, sed pater est prima principalis spirandi, ergo plus influit quam filius. Item plenius procedit aliquid a quo procedit proprie et principaliter quam a quo nec principaliter nec proprie, sed spiritus sanctus procedit a patre proprie et principaliter sicut dicit in Trinitate Augustinus, dicit ergo et cetera. Item plenius procedit quod ab eo a quo habet quod habet secundum plenitudinem et proprietatem quam a quo non habet, sed spiritus sanctus habet a patre quod sit et procedat a patre, quod tamen filius, ergo ad primum et cetera. Contra. Si plenius a patre, ergo perfectius, ergo a filio non procedit perfectissime, ergo in trinitate aliquid est imperfectionis. Item si plenius a patre quam a filio, plus accipit a patre quam a filio, sed ubi est ponere plus et minus, ibi est diversitas, ergo in spiritu sancto est diversitas. Item ut quod non principaliter a patre, quia quod perfecte dat ad aliquid dat ei usum et virtutem, dicendum sive auctoritatem, sed pater dat filio perfecte spirare, ergo dat ei auctoritatem spirandi, ergo eque principaliter procedit a patre filio ut a patre. Respondeo dicendum quod spiritus sanctus dicitur procedere a patre principaliter et proprie, principaliter quia auctoritas est in patre, proprie quia non tamen mediante filio, sed et immediate. Non tamen plenius procedit a patre nec perfectius, quia plenius ponit gradum perfectionis, ponit et compositionem in producto, quorum neutrum est in divinis. Sed si ponatur hoc quod id quod procedit ab aliquo plenius procedit principalius, sumptum est negandum. Ad primum quod obicitur de causa prima et propter quod et cetera, dicendum quod sic dicendo est propositio solum habet locum ubi pluralitas causarum, sed non est pluralitas nec causarum nec principiorum, ideo non habet hic locum. Ad secundum quod obicitur non habet spiritus sanctus a filio quod procedat a patre, dicendum ad hoc quod habere a se vel ab alio non ponit gradum plenitudinis. Verum quamvis filius divinitatem habeat a patre, in tamen est perfectus deus ut pater. Et ideo non sequitur quod plenius a patre procedat, quia principaliter. Quod obicitur plenius habet quod habet essentiam et proprietatem et spirandi potentiam, immo minorem habet non spiritus sanctus a filio proprietatem, sed non habet secundum essentiam, tamen habet non per concessionem a filio, sicut nec ut a patre. Ad secundum quod obicitur quod pater dat filio auctoritatem, dicendum quod dando auctoritatem sit spiritus sanctus non ex ipso habet auctoritatem, quod ex hoc dicitur filius eam referre ad patrem, quia habet a patre et in eo quod in filio est auctoritas et subauctoritas. Principaliter producit spiritum sanctum pater principaliter quia in eo tamen est auctoritas non subauctoritas. Principalitas autem dicit auctoritatem in divinis.

Tertio quaeritur utrum spiritus sanctus procedat a patre mediante filio, et quod sic videtur per Hilarium xii. de Trinitate, qui loquens ad patrem ait: spiritus sanctus qui ex te per eum est, promereor. Ergo spiritus sanctus est a patre per filium, ergo mediante filio. Item Ricardus dicit quod in divinis est

Sed iam ponere ad diligendum

Aut si prius origine

No quoniam rectas prius unum quodque ut in ... ubi ... est ipse tale et ubi est acto univoce non autem ubi est actio deest vel ubi excedit ... ut in proposito.

Non prius origine quod prius origine non est nisi duas non producentes et productum ... non est sic ... prius et ...

pcessio imediata tm̄ ⁊ medi. ⁊ imedi. medi
tm̄ ēē n̄ pt̄ ⁊ dic̄ q̄ mediata ⁊ imediata ē p
cessio spc̄. s. ex pr̄e. g̃ ē n̄ possit eadē medi
n̄ filius spc̄. s. pcedit a pr̄e medi^te filio.
¶ Et filius ē pcessus i illa trinitate pcessu y
maginis ꝑfcte. s; amor pcedit a mēte me
diate itelligētia. g̃ spc̄. s. pcedit a pr̄e me
diate filio. Si dicatꝰ q̄ n̄ est simile q̄ ad h̄. g̃
destruit̄ ro ymaginis. q̄ ymago dicit̄ ꝑ repñtati
ue ordinē ⁊ originē pr̄ n̄ tm̄ nūj i pr̄. q̄ h̄ ⁊
ē i uestigio. ¶ Itm̄ si solus filius spirat̄ i q̄ n̄
pr̄. tc̄ pr̄ dr̄etur spirare s; mediate filio ita
q̄ eēt pcessio mediata tm̄. g̃ c spirat ꝑcit
pr̄ p se ⁊ ꝑat ea p h̄ q̄ ē pncipiū filij spiritꝰ. g̃
ꝑ ea ⁊ mediate ⁊ imediate. s; si h̄. spc̄. s. pce
dit a pr̄e mediate filio ¶ Itē nobilius est i
mediatū pncipiū quā mediatū. s; ōe nobile ē
deo tribuēdū. g̃ si pr̄ nobilissim̄ pncipiū spc̄. s. g̃
tm̄ imediate n̄ mediate pducat̄ ipm̄. Si tu
dicas q̄ pducit simul mediate ⁊ imediate. ꝯ
mediatū ⁊ imediatū sūt opp̄a. s; oppō n̄ sūt
simul uia de eodē ⁊ r̄ eadē. g̃ i pr̄e ē q̄ sit pdu
at mediate ⁊ imediate. ¶ Itm̄ sic se h̄t p
se ad pacciēs. imediatū ad imediatū. set
deus nulli ē ē ca p se ē ca pacciēs. g̃ nulli ē ē
pncipiū imediatū ē pncipiū mediatū. ¶ Itē
magis ē imediatū q̄ nullo m̄ recip̄ medi. set
filius nullū mediū recip̄ i spirādo. g̃ imedia
te pducit̄ q̄ pducat pr̄. n̄ g̃ uniformit̄ ōio p
ducit pr̄ ⁊ fili spm̄. s. ¶ Ro dd̄ q̄ sicut ui
dus pductō spc̄. s. ē mediata simul ⁊ imedia
ta. mediata q̄ ē a filio. ⁊ fili a patre. s; imedi
ata q̄ ipe spc̄. s. ab ipo pr̄e spiratur. ⁊ h̄ ex pō i
exitu abel. de adā. abel ē imediate exiit de
adā q̄ ipe ex lūbis suis genuit eū. nichō.
exiit mediate q̄ exiit ab eua q̄ fuit ab adā
sūt de adā deducta. ⁊ h̄ mōd optuit ēē i dō ꝑ
sūmā ꝯmaītatē. Si ē tm̄ mediata ēēt pcessio
spc̄. s. ut tm̄ ēēt a filio n̄ ēēt sūma ꝯmaītas
spc̄. s. ē pr̄e s; si ōio imediata. ut ēēt a pr̄e to
nō ēēt sūma ꝯmaītas ē filio ⁊ sic ē q̄ ⁊
medi^te filio. ¶ Ad i^m q̄ obi q̄ n̄ q̄ nobilius ē
imediatū pncipiū. dd̄ q̄ mediatō ē tr̄ modis.
Queda ē ē mediatio q̄ exclud̄ imediatōe
tm̄. ut qn̄ effectꝰ ultimus n̄ ꝯtinuat̄ i flue
cie cāe priōis s; p media ōio pducat̄ priō n̄ co
opante. ⁊ h̄ dic̄ ordinē ⁊ diuisitatē agentiū ⁊ se
pātiōe. ⁊ m̄ d̄ mediatō p ut dic̄ ordinē cār.
adiuicē n̄ sepatōe i agendo s; solū diuisitate

agentiū ⁊ ordinē. ⁊ t^m̄ put d̄ ordinē n̄ tm̄ sepa
tiōe; immo tm̄ agentiū nec diuisitatē. p̃ media
tio n̄ cad̄ in dō q̄ de ē ca simp^r p̄. c influētia
ē tāta q̄ nulla cā ad agit ē influētia remo
ta. ⁊ iō nich a dō exit medi^te tm̄. Sc̄a media
tio cadit i dō r̄ effectus pducti a ca cā. q̄ i
ē ordo cār ⁊ diuisitas ūtutū. s; tm̄ nō ē sepatō
q̄ de intime agit q̄ p se ipm̄ ag̃ n̄ ō p ūir
tute cāta q̄ ab ipo est. Tcia mediatio cadit
i opōne diuina i qua sūt agentes p^r in q̄bꝰ at
tendit̄ ordo q̄ vna h̄t ab a q̄ agat. s; tm̄ nec
ē i ūtutū diuisitas nec sepatio uł distātia i
aliq̄ imo una ūtute ⁊ eq̄ intime agūt. et
sic pr̄ medi^te filio pducit spm̄. s. n̄ q̄ sūt medie
distātie uł diffrē. s; q̄ q̄ filiꝰ pducat h̄ h̄t a pa
tre q̄ ē i q̄dā ordo et sic p; r̄o ad seq̄ns ē dic̄ q̄
mediatū et imediatū sit opposita uł ē. n. s; n̄ p
m̄. s; sc̄a uł tcia. ¶ Ad i^m q̄ ō q̄ de nulli ē ca pac
ciēs. g̃ nec medi^te dō q̄ paciēs aliq̄ cāre dero
gat ⁊ uitati cē suppme. ylli. n. ē ad cā ēē pac
ciēs cē ē ca p ad ad q̄ n̄ ē ab ipo. s; aliunde. n̄ g̃
deus aliq̄ ēēt ca p aciens n̄ ēēt ca uilissima et
p̃ et n̄ nobilissima. s; mediatō n̄ repugnat
nobilitati cāe suppme. cāre. n. ad p se ⁊ p id q̄
ab ipo ē n̄ dic̄ i dignitate imo dignitatē ⁊ qa
dignitas ē n̄ tm̄ p se ad p se s; p se aliq̄ cāre. ita
tm̄ q̄ ille sūt eo n̄ p̄sit. ¶ Ad i^m q̄ ultiō ob q̄ fi
li est imediatori cā d d̄ q̄ n̄ v; q̄ ulla mediatō
q̄ sc̄da ē n̄ repugīt imediatori et iō n̄ dimi. eā.

Quarto ⁊ ultiō q̄ q̄ istar duar emanatio
nū. s. gnōis ⁊ pcessiōis sit prior s̄ rōm itelli.
et q̄ gnō filij ost̄ sic. in ymagie cāta sic ē q̄ s̄
ordinē itelligendi prior ē emanatō noticie q̄
amoris. sic ult aug̃. q̄ incogitā possum dilige
sic aug̃ d̄ i. x. de tri. g̃ si ordo attēdit i ymagi
ne s̄ ꝯformitatē ad trinitatē icātā. g̃ s̄ rōm i
telli^di prior ē pcess^o ubi q̄ amoris i diuinis. maxie
ē p ymaginē cātā itelligam^o trinitatē icātā.
¶ Et sic ult phs ꝯ^m ē ē pncipiū ē i ipo ꝯsente
singlaiā. g̃ ūd ut uolūtas p̄supponit cogitōe
g̃ emanatiōe ubi emanatō amoris. ¶ Itm̄ ē
pncipiū s̄ rōm itelli^di p^r est q̄ pncipiat. s; filius
ē pncipiū spc̄. s. g̃ s̄ rōm itelligendi cōpi intellce fi
liū spu. s. g̃ ⁊ gnōe q̄ ē emanatō filij p^r q̄ pce
ssiōe q̄ ē spc̄. s. ¶ Et in oī n̄ agūtr p mod natu^e
⁊ uoluntatis pducto p modū n̄ intellr an pduc
tōe uō. q̄ cū pr̄ sit n̄ intellectuale pducēs fi
liū ꝯmuie ⁊ p mod n̄e ⁊ spm̄. s. p mod uō ū sup
tactū ē. g̃ emanatio filij. prior ē s̄ rōm itel

¶ hoc aūt ē in his cāsatis q̄ diuisi eē c̄ut ad unā opōnē i q̄b
nobilior ē ille q̄ fortz uēlq̄ cāte q̄ q̄ adip̄z distātio ⁊ hoc d̄ ordin ⁊c.

Virtute
·x· ¶ hoc d̄ r̄ q̄ ulla cāsa cāria ag̃ absq̄ influētia
sue ꝯeptcōe cāe p̃me

i nobilitati

c. q̄do p^o

amente

li[ber]i emanatione sp[iritu]s s[an]c[t]i. ¶ Et aug. ix. de trin. partu[m]
mentis p[re]ced[it] appetitus quo id q[uod] nosse volumus
querendo nascitur proles ipsa notitia. ergo an[te] est in ymagi
ne creata appetitus q[uam] sit proles notitia. ergo ante
amor q[uam] verbum. ergo et processio an[te] gen[er]atione[m]. ¶ Et nullus vi
detur vere cognoscat, eam non initio voluntatis applicat
ut cogitando ipsi cogitatio u[nde] p[atet] de homine existente p[er] viam q[ui]
est unit et alibi cogitavit p[er]fecte nesciat quid intellige
ut sic d[icit] aug. l. xv. de trin. ergo verbum procedit ipsam cog
itatione[m]. ergo amor verbum in creatis. ergo pari ratione in deo saltem s[ecundu]m
intellectum. ¶ Item sic ult[imo] ph[ilosoph]us primum et immediatum
idem. s[ed] ipse in l[i]b[r]o p[r]ior[um] distinguendo rationem immediati
dicit q[uod] immediata p[ro]p[ositio] est illa que non est altera prior, s[ed] eque im
mediate sp[iritu]s s[an]c[tu]s p[ro]cedit a patre ut filius. ergo eque primo. ergo nec s[ecundu]m
rem nec s[ecundu]m rationem intelligendi gen[er]atio filii p[re]cedit processione[m]
sp[iritu]s s[ancti]. ¶ Item quanto aliquid communius tanto p[ri]us est rationem in
tellig[en]di, s[ed] d[ic]i spiratio est communior quam gen[er]atio. quia et patri et filio. s[ed]
gen[er]atio soli patri. ergo prior est s[ecundu]m rationem intelligendi generatio quam spiratio.
¶ Solutio. dicendum q[uod] questio sit de ordine reali. de q[uo] i[am] dictum est
tunc s[ecundu]m rationem intelligendi prior est emanatio verbi. tum quia verbum est
sp[iritu]s s[ancti] p[ri]ncipium, tum et quia verbum procedit p[er] modum nature, s[ed] sp[iritu]s s[anctus]
p[er] modum liberalis voluntatis. tum et quia intelligimus emanationes
in p[ri]us p[er] emanationes repertas in ymagine in ymagi
ne autem constat q[uod] cogitatio et intelligentia p[re]cedit amo
rem et verbum. non tamen volo dicere q[uod] in divinis sit emanatio
in natura prior emanatione sit repertum in ymagine
creata. ¶ Ad p[rimum] e[rgo] q[uod] ob[icitur] in quantum q[uod] appetitus p[re]cedit partum m[en]
tis. dicendum q[uod] ille appetitus h[abe]t statum p[ri]us considerari uno m[odo]
s[ecundu]m rationem in v[er]itatis an[te] habita cogitatione. alio modo s[ecundu]m rationem complec
titatis. et hoc est p[er] habita cogitatione. et s[ecundu]m p[ri]mum statum est in
perfectionis. q[ui]a verbo ad s[e] est perfectionis et ideo quod perfectio
nis est ideo ponimus non q[uod] est inp[er]fectionis. ideo appetitus
s[ecundu]m assimilationem sp[iritu]s s[ancti]. et h[oc] verum s[ecundu]m ter[tium] et q[uod] p[ri]mus s[ecundu]m
inp[er]fectionis p[ro]p[ter] q[uod] est ignorantis et desiderantis scientiam acquire
re q[uod] non est in deo. ¶ Ad 2 quod ob[icitur] q[uod] tanto per [...] ad cogitationem
dicendum q[uod] non est ad cogitatione[m] acquirendam. s[ed] notitia prius est in acquirendo
non est similitudinem cum illo verbo ut ult[imo] aug. l. xiii. et xv.
de trin. ¶ Ad 3 q[uod] ob[icitur] q[uod] eque immediate procedit sp[iritu]s s[anctus]. dicendum
q[uod] verum est. s[ed] tamen sp[iritu]s s[anctus] procedit immediate et mediate fi
lio. et in ex illa ratione oportet p[re]intelligi emanationem filii.
¶ Ad 4 q[uod] ob[icitur] quanto ad communius tanto p[ri]us. dicendum q[uod] verum est in ab
solutis. s[ed] non tenet in respectivis ut p[atet] in generatione et
creatione. p[ri]mum tamen d[icitur] q[uod] iste intellig[itur] de eo q[uod] est communius communitate
p[re]dicationis. s[ed] communis spiratio est communis communitate non tamen predicationis
quia d[icitu]r de patre et filio. s[ed] tamen concordie et connexionis
et tale commune s[ecundu]m rationem concordie et amicitie presupponit con
cordantes et connexos. non prius. et sic patet illud.

In parte ista sunt dubitationes circa litteram. et p[rimo] de argu
mentatione q[ua]m facit i[d est] a nato filio a non nato. videtur enim
istud argumentum non valere quia eque contrarie non natum est alterum parte esse
vel. s[ed] natum et non natum opponuntur contradictorie. ergo necesse
est alterum parte dare quod sp[iritu]s s[anctus] p[ro]cedat a nato i[d est] filio
a non nato. et ergo magister et augustinus videntur ita
mendo utrumque parte videntur male respondere. ¶ Solutio. dicendum
q[uod] heretic[us] in sua questione querebat de ordine generationis fi
lii ad processionem sp[iritu]s s[ancti] et querebat de ordine s[ecundu]m durationem
et tempus non s[ecundu]m rationem intelligendi et querebat utrum p[ri]us natus est
filius q[uam] processit sp[iritu]s s[anctus] a patre et utrumque falsum erat. ideo
magister et aug. considerantes intentionem heretici suam interro
gationem s[ecundu]m [...] que cum proponit et bene respondent eam interimendo.
¶ Ad 2 quod ob[icitur] q[uod] divisio heretici est per contradictoria. dicendum q[uod] falso
est quia p[ro]p[ositio] contradictoria accipitur negando oppositum principa
le s[ed] ipse fecit negationem ad oppositum non principale
s[ed] intellectum in h[oc] q[uod] est nato et non tamen filiationis s[ed] p[ro] rema
net. h[ec] n[amque] est falsa sp[iritu]s s[anctus] procedit nato filio. quia non
q[uod] nativitas filii precedat processionem sp[iritu]s s[ancti]. h[ec] tamen est
falsa. processit non nato filio quia non q[uod] nativitas filii
non fuit simul cum processione sp[iritu]s s[ancti]. s[ed] h[ec] est vera sp[iritu]s s[anctus] non
processit nato p[ri]us filio quia simul fuit nativitas filii
et processio sp[iritu]s s[ancti]. ¶ Item q[ueritur] de h[oc] q[uod] d[icitur] quemadmodum unigenito
dedit gignendo dedit. videtur male dicere quia filio s[ed]
dedit ei spirationem ergo dedit eam gignendo. ergo spiratio
est genita. s[ed] quemadmodum d[icitur] in divinis concrete d[icitur] et abstracte
s[ed] non convertitur. ergo si spiratio est genita spiratio est generatio quod
est contra omnes. ¶ Solutio. dicendum q[uod] defectus est in utraque ar
gumentatione. p[ri]mo non valet dedit gignendo spirationem ergo genuit spirationem
sicut non sequitur generando dedit filio essentiam. ergo essentia est ge
nita aliquid n[amque] p[er] generationem d[ici]tur dari quod non d[ici]tur gene
rari et tamen aliquid ideo non valet. spiratio est genita. ergo spiratio est
generatio. sic n[amque] i[d est] patebit de duabus notionibus unius p[er]sone
v[erum] est q[uod] una p[er]sone de altera denominative non in abstrac
tione. et ideo non valet illa ratio in uno est in activis. Et g[ra]d[us]
quemadmodum p[ro]p[ter] denominative et abstracte. verum est de essentia. secus
non est ut de proprietate p[ro]ut h[oc] in sequentibus melius patebit.
¶ Item dubium est de h[oc] q[uod] dicit Jo[hannes]. eodem in sp[irit]u s[ancto] q[uod] de
patre proprie procedit. videtur n[amque] falso dicere quia proprium est quod convenit
uni soli. ergo si de patre procedit proprie non ergo de filio.
contra dicas q[uod] non dicitur proprie contra communitatem s[ed] contra inproprietatem
ergo videtur q[uod] inproprie procedat a filio. ¶ Solutio. dicendum q[uod] proprie non
dicitur proprietate sive solitudine s[ed] secundum auctore sic
principaliter. sic n[amque] patri principaliter d[icitu]r spirare. quia hoc non
h[abe]t ab alio. i[d est] et proprie quia hanc conditionem non habet ab alio nulli
competit in v[erbo] dicere magister p[ro]ut tamen d[icitur] q[uod] uno modo proprium d[icitu]r
contra communitatem. alio modo contra inproprietatem. tertio modo ac
cipitur p[ro] appropriatione. et sic accipitur h[ic]. quamvis n[amque] spiratio
equaliter et proprie conveniat patri et filio. tamen filius appropriat eam et
patri p[ro]p[ter] auctoritatem. ¶ Item q[ueritur] de h[oc] q[uod] d[icitu]r verbum loquens
ad patrem. exite n[amque] p[er] eum sp[iritu]s s[anctus] tamen est. videtur est male

dicere quod dicitur per eum quia non dicitur per positivum, aliud verbum transitivum sicut secundum auctoritatem, sed cum absolutus auctoritatis ut patet, est sui sapiens per deum in quo non auctoritas. Et quia ergo dicitur quod spiritus sanctus est a patre per filium sicut procedens et dicitur resolutum in hunc spiritus sanctus spiritum a patre per filium, et constituit rationem procedentis. Sed cum ista sit vera: tamen procedit a patre per filium et similiter erit vera, procedit non verum quia similiter illa verba hylarii non possunt proprie dici. Et propterea dicendum quod quamvis procedere non sit verbum transitivum quantum ad modum significandi quia non construitur cum accusativo quod tamen equaliter transitivo ut cum dicitur procedit a patre per filium in dicendo est sicut de verbo transitivo et ideo dicitur secundum auctoritatem.

Postea hic considerandum est quod a talibus questionibus nos sumus excusati. Consequenter agit magister de processione per comparationem ad illum ad quem et a quo est. Hic tertio loco agit de ipsa secundum comparationem ad generationem a qua differt et hic primus habet duas partes. In prima magister querit et determinat utrum spiritus sanctus debeat dici genitus. In secunda utrum debeat dici ingenitus, ibi: Nunc considerandum est cum spiritus sanctus non sit genitus. Item prima pars habet quattuor. In prima ostendit quod spiritus sanctus non debeat dici natus. In secunda ostendit quod quamvis dicatur de spiritu sancto procedere sicut de filio, tamen spiritus sanctus non dicatur genitus, et ratio est quia aliter diceretur filius procedere et spiritus sanctus. In tertia vero comparat assignando differentiam inter generationem et processionem, ibi: inter generationem filii et processionem etc. In quarta vero et ultima ostendit humanam ad illam differentiam indagandam, i. quod a nostra cognitione excedit, ibi: Nunc considerandum est cum spiritus sanctus. Hic est secunda pars in qua magister querit et determinat utrum spiritus sanctus debeat dici ingenitus. Et hic primus habet tres partes. In prima ostendit magister auctoritate augustini quod spiritus sanctus non dicitur ingenitus. In secunda vero ostendit contrarium in auctoritate ieronimi quod dicitur ingenitus, et ponitur in regulis distinctionum etc. In tertia vero predictam contrarietatem determinat per distinctionem, ibi: Sed ista que videntur esse repugnantia. In quarta auctoritate ieronimi confirmat suam solutionem, ibi: quod a ieronimo tacetur etc.

Ad intelligentiam eorum que dicuntur in hac xiii. distinctione queruntur. Primo queritur utrum in divinis sit ponere processionem. Secundo utrum processio spiritus sancti sit processio generationis. Tertio utrum processio spiritus sancti realiter differat a generatione. Quarto utrum spiritus sanctus debeat dici ingenitus an non.

Circa primum quod processio sit ponenda in divinis ostenditur primo auctoritate domini Io. xvi. ubi dicit ipse salvator: mittam vobis spiritum veritatis qui a patre procedit. Cum ergo veritas non dicitur nisi vere et ubique dicitur non loquitur in proprio, vere ergo et proprie est processio in divinis. Item in divinis verissime est origo, ergo et productio. Sed omni productioni active respondet productio passiva; sed productio passiva est processio, ergo a primo in divinis vere et proprie est processio. Item amor [illegible] est amor et ab alio et exit et ab alio vere et proprie exprimitur in verbo procedendi. Et ergo amor divinus qui est spiritus sanctus vere et proprie amor sit et ab alio sit, sicut amoris eius competit proprissime in verbo eius ordine et processio. Item ad completam rationem processionis ista duo requiruntur, quod sit ab alio et in alium tendat. Sed amor qui est spiritus sanctus non procedit a patre in quantum amat se, nec a filio in quantum amat se, sed in quo unus amat alterum quia nexus est. Ergo spiritus sanctus est amor quo amans tendit in alium. Ergo est amor et ab alio et in alium, et ista duo complectuntur rationem processionis perfecte. Ergo processio est in divinis. Contra. Processio de ratione sui nominis dicit elongationem et recessionem. Unde processio quasi procul cessio. Sic processio dicitur ante cessionem. Sed sicut in divinis non est ante cessio propter summam similitudinem, ita non est elongatio propter summam unitatem. Ergo sicut in divinis non ponitur nomen processionis, ita nec debet poni nomen processionis. Item in creaturis processio de ratione sui generis dicit motum et indigentiam et imperfectionem. Sed nullum tale nomen debet transferri ad deum. Ergo nec processio. Item creatio dicit specialem differentiam processionis et primam addere nobilitatem, quia dicit egressum rei a creatore qui est cum nobilissima. Sed creatio passiva nullo modo reperitur in divinis, nulla [illegible] igitur proprie vere non processio. Item processio in creaturis non dicitur nisi dupliciter, videlicet localis et causalis. Localis que est in motu progressivo. Causalis que est effectus a causa. Sed localis non potest transferri ad divina, quia nulla mutatio secundum locum nec in generali nec in speciali cadit in deo. Et propterea cum talis sit ab uno in alium, ergo ponere quod spiritus sanctus eternaliter non procedet a patre et filio. Non ergo invenitur processio localis. Sed hec nobilior quam causalis, quia ista est eius completa et perfectior. Ergo per locum a maiori non causalis invenitur in deo, et in nullo modo processionis reperitur. Respondeo dicendum quod processio in creaturis dicitur in comparatione ad principium a quo, sicut radii dicuntur procedere a sole, sicut flos ab arbore, et quod dicitur mutatione hoc accidit ei; et similiter ratione nominis dicitur ad terminum ad quem, et quod dicitur elongationem hoc accidit. Quamvis igitur in divinis utrumque reperitur, nam procedens habet ad principium a quo amor procedens et habet ad amatum amor, s. ille qui est nexus et caritas, ideo vere et proprie et perfecte ratio processionis invenitur in divinis. Unde concedendum de suis rationibus ad hoc inducte. Ad primum ergo quod obicitur in contrarium quod processio dicit elongationem, dicendum quod hoc verum est in creaturis in quibus per approximationem ad terminum ad quem fuit elongatio a termino a quo propter sui finitatem et carentiam [illegible] et distantiam, et sic non est in deo. Ad secundum quod obicitur quod dicit motum in creaturis, dicendum quod non transfertur ratione motus, sed ratione duplicitatis, quia quamvis non possit esse in creaturis sine motu propter imperfectionem, nichil tamen est in creatore. Ad tertium quod obicitur de creatione, dicendum quod creatio de primo imponitur, dicit exitum de non esse, nullo modo significat [illegible] in deo salvari, non proprie nec transumptive. Non sic autem est de generatione et processione. Ad quartum quod obicitur quod non causalis nec localis, dicendum quod uno ad modum causalis et alio uno modo convenientiam habet cum locali. Nam causalis processio uno et in eadem in procedente et quod non ultra respicit, ut cum dicitur filius procedit a patre. Alia magis ponit effectum respectum terminum, et sic procedit amor ab amante in amatum et aliquo modo convenit cum

pcessioe locali q respic ad tm ad qm aliq m i
diffr. q n respiat tag i illo recapiat. s3 tnqua
dom. q mt s emanatio ue reperit i diuis. hic
e q illa emanatio e ad silitudine emanationis
talis. s3 silitud locali pcessionis i n cadit n longiq. et
io gti decepti sut. ad i q pcessio localis e pfectior
dd q pfectio localis sp h inpfectoz quieta de rone
nois. n sic originalis. tu est q pfectoz i motu. s3
pcessio i diuis n d motu s3 origine sin motu et
mutone. sic sup dcm e de gnone.

Sed q uri pcessio spc s. sit gno. et q n uir. aug.
de tri. xv. sic filio pstat eentia sin ullo iitio
tpis et sin ulla mutatone gno. ita spui s. pcessio
g si n e ipe q pstat eentia duab psois et c. Itm
h ipi ur rone q gno e emanatio e mod fecudi
tatis n. s3 sic sup pbatu e. spc s. pced p mod li
balitatis et amoris. g n gnat. g gno n e pcessio.
Itm n unu exit a duob silib nisi alt sit ut pr
alt ut mat. alt ut pncipiu actiuu. alt ut pncip
passiuu. s3 spc s. pcedit a duob silib. g si p ma
gnois alt e ei ut pr. alt ut mr. q oio absurdu
e. It filius e sua gno et spc s. sua pcessio. g si
pcedere eet gnari. spc s. eet filii. s3 spc s. pcedit
a filio et di spc filii sic filius di pris. g si filius no
e pr. n spc s. e filius. g nec pcessio e gno. Ite. in
huius i iflonib gno e mot ad sbam. v gno e sbe pro
ductio. s3 pcessio spc e sbe su ypostasis pductio g
e gno. It gnare sic diffinitur a damasceno ge
nerare e ex sibi i sba pducere. s3 spirone ul pcessione
pducat spc silis i n. g et pcessio e gno. Itm ac
tones et mutones denoiant a tio. g qcuq aut
i eo q hent p emanatoz aut i m emanadi. s3
filius et spc s. aut i sba q hnt p emanatoz. g aut
i emanatoe. g si mo emanadi filii e gno et
spc s. silir. Itm pductio e silr ad gnoz. s3 qcuq
pductu pcedit. g pcessio e ad silius ad gnom
g gno est pcessio. g pi roe pcessio e gno. Si
dicas q pcessio appatur spui s. qro rom. et
ur q mag debeat appari filio q spui s. pcessio. Pro
rom illi di p p e filio. g pcessio mag di ei
appari. It si gnas e spirus. g genitus e spi
ritus et e co. s3 spirō passiug e pcessio g et e
co pd q sic spc s. n est filii. i. nec pcessio spc
s. e gno. Ad i q ob maiu q gno e pductio
sbe. dd q e pducere sbam dissimile. et e pducere
sbam silem i ntuoe. et e pducere sbam silez p mod n.
isti tres moi distiguntur et diuisi et sepabiles sut.
q e de se. q p pi q i pductoe ada fuit sbe pductio
et tn n fuit gno. ds. n. n gnauit ada s3 cauit.

In pductoe eue de ada fuit silis sbe pductio
n tn gno. q ada n genuit eua. s3 i pductoe
abel fuit sbe pductio h uiam nre et io fuit i gno.
fre. g isti tres moi distiguntur tn i acture cate
n distiguntur. q catura n pt sbam pducere n silem et
h p uiture nae. et io h e ip fectio potetie limi
tatioi cature. s3 i do e suma potetia. et io in e oplne
isti tres moi hnt distictoz. io q uis i aliis i
tioib gna m sit opleta ro gnonis pductio
sbe silis. ul pductio sbe n tn i diuis. imo oz
addi p modu fecuditatis nre. q ista odicio
deficit i pductoe spc s. p q n e. Ad ii q
q silr he uterq emanatioz dd q diff emana
tio i hiis i iflonib et i do. q i hiis i iflonib tiat
ad eentia ul sbam q m ltiplicat. s3 i diuis ti
nat ad ypostases. qm g ypostasis ad q tinat
pcessio e amor ypostasis ad q tinatur gno
e ymago et amoris ro nexus est spirari non
gnari. et ymagis gnari n spirari. e n sit si
mil ro ipa ypostasis p se. n e q silis emanatio
ipe io pcedit ac si ad sbam ipe tinaret. Ad
iii q ob q pcessio e ois gnatoi. dd q est ois
gnoni et pcessioi ipe dest. et nos h loqm
de pcessioe put tm spui sco ouen. sic a n est
os. n h m pr a sbatur. n est ut lindi i pig
rei. s3 solu pporcioz su moi loqndi. q q
q mag spui s. appatur qda uolunt dice
q sic nom ipi d est diffinitioi et ipe passi
oni. tn q diffinitio addr su nom ipi ppria
passio n. io diffinitio h noim ipa passio pt.
s3 nom qs retinuit sic i ppo. s3 h e absurdu
dicere q spc n hat ppu et singlare modu
emanadi sic filius. io uolut alii q addr ali
modu. s3 q ille mo in catis n est. q a turo
aut nuq pcedit aliqua ypostasis ab aliqua
p gnone. io sce doctores noluit n ppu uel
nouu fingere. s3 mag oc appare. s3 i ad h
n ur. q sic emanatio filii recte expmi
ubo gnandi. i emanatio spc ubo emana
di. et pp h alr dd q sic pr di ingenitus q
ab eo remouetur oio gno q nec gnatur
n e a gnato. silr ex. pcessio de eo d in q
e oio ro pced. et tal e spc s. q pced et e a
poste no sic a filius io spui s. attribuit.
alr p d q opleta ro pcessionis osistit i rela
toe ad pnca a q et ad tm ad q. et q spc s. i sua
emanatoe q nex e utriq respic filius alt
io opletissima ro h noi s reperitur i spu. s. q m
ul aliquo mo repiat in filio. et io spui s.

appar. Ad i q ob ultio q gnans e spirans. dico q illa p dco n est solu ꝗsolu roe suppo. z q una p sui uni suppoitu pot gnare z spirare, ꝑ eo est n. gnans e spirans. s illa p unita pot sit plibz mod emanare. io n se q genitus e spiratus.

Tercio qui utrum pcessio spc s. realr differt a gnone filij. an solu s rom intellcus. z q realr ur qa p differt s suas emanatoes. q al pe realr distint n tm i tellctuali. q oi intellctu quisqto ad h remanz ītutas. g emanatoes q st pcessio z gno differt realr. Itm q sunt a duisis pncipus realr differt. s gno e ab uno i diuis z pcessio spc s. a duobz. q a pre z filio. g realr differunt. Itm si re z uitate aliquoz e pncipia sbu u uolutas quoz n e pnca ut n sic pz. q cite sut a dcagnte p mod uolutas n p mod n su g pcessio e uoltatis p mod uo gno p mod nre ut nate. pcessio z gno realr differunt. Itm i ymagine cata egss ubi z egssus amoris distigut. q differut realr i pfectois e q ex h scaunt ymagis tritate. s q differt eentialr h e i pfectois. s oe q pfectois e ponendi e i diuis g pcessio z gno realr differut q uis n eenalr. Contra pr spirat z gnat. a q i q unus a ung t ples ul pla. si i q ples ul pla pz e gpoit. s i q unus. s q pr z fili spirat i q unu n sunt due spirones s una. g silr si pr spirat z generat in q unu. spiro z gno e una pductio. Itm s omis unu e q pr roe fecunditatis n gnat. roe fecunditatis uo spirat. s i do id e uo. z n g etc. Itm emanatoes psn tos distiguut. s pr oio id z totu q dat filio p gnom dat spu s. p pcessio g spiro z gno sut oio una emanatio. Itm h ipoz ost p ump. si differt. a se ipis a alus, no se ipis q emanatoes n st a se nec ad se. g si uniiq qz distiguut. q alus. aut eent. aut no cone. aut p. no een pstat q illa n distiguut n distiguu. no p. q ei e distingui n distigue g si differut h est alus n agibz z silr e qrere de illis alus z sic i infinitu. g r oe. Itm si differt aut d ibali. a actu n ibali. q tal d n e i diuis. n actu q i do n e actus. g r oe. Itm plus differt filii a actu q a spu s. g plus differt gnto a catione q a pcessioe. s gno n distiguit a catioe. g n a pcessioe. pbo medie. catio e dina een s p z een n distinguit ab iuice. g n gno z catio. Ro dd q gno z spiro siu pcessio differunt n tm s rom ddi s z s dm ou

gis z hitudis. q diuil e mo se hndi z differens i mo origis. tali a d uni een nio repugt. si aut qratur de diffie hai emanatonu. dd q p rō diffendi n p assigri a pte rioz n. n. sut p q g in pnt rom diffendi actiue s passiue. si g p e differunt q qbz z nece e redire ad emanatioes z relones q st gno z pcessio. z i i h e assignone e circulus. silr ex pte pnalru si. n. dicat q differut hee due emanatioes s fecunditate duplice n z uo. q quo differt fecunditas a fecunditate. si dicas q fecunditas n e i solo pre uel i pre z filio s ulriore h questioe z tm uenit h d. z oz ad h uenire q fecunditas n e in uno q ymago pcedes p illa nata e ee solu ab uno fecundiatis. uolutatis in duobz. nex siu pcessio p mod nex e i duobz. z i red d in p z e i ro e assiais. g pz s h q hai emanatonu d p nece sumda a pte n. nec a pte pncipij. z io no q e loq de hi emanatoibz q ad ee. z q ad distiguendi q ad ee. sic hnt rom eendi a suis pfcis pncipijs z fecudis. q. n. i do e pfectissima n et ꝗ ua. i do pfca z ua fecunditas i ypstasi q h e ro pncipij. z q ua z pfca z ypa e fecunditas nois uaz z pr h emanatioz. z h e gno. dili uel intelli de spirone q ad uolu u ro q h ue fit i do est ua fecunditas n z uo. si a loqm q ad diffie. dd q se ipis differut sic omu e. q omis distictio i diuis uenit a modis origis z relois. s pn due diffie se ipis differt ut reale z ureale sit in diuis hee due emanatioes z tuc diffie d z uno resciut nob p alias dias q ab illis oriutur. sic z i diuis. q. n. se ipis distingut gno z spiro ad eas qseqs m rom intelli d duplex. una q gno e ab uno s spiro a duobz. q. n. gno e emanatio p mod pfecte assilatois. io ad unu pna respic. q uo spiro e emanato p mod qnexiois. io e a duobz. alia d est i qpatioe ad nos. q em spc s. spirat ut nexus z i alteru tndens io spc s. pced ut donabil. filius uo gnat z gno n respic tali. p has dias nco eliat hai emanationu qoitam q spiro dat p uellre gnom n. n. necipit u dilci z silos z i illi quoz unus ab al p gnoz. silr gno dat, oms itellre spirones nece e. n. dilictos z oio siles p delicosuo amore qiugi. Cocedende g sut roes pbantes q differut sic e manifestatu i rnsoribz. s ille rones n sut supre a poni. aliq tn uolunt assignare alias dias z quida p ui spiratiua et gnatiua dnt differe. s h d declarat i gtu

p ignonem. Alij ẽ dixerũt q filius pced' p modũ ẽẽ. spc̃ s̃cs p modũ boni ẽẽ. s; hec u'ba n̄ s̃t sana. nec tali m̃ ga cũa. ¶ Ad iᵈ q ob' p' uiu pispiret i q̃ un' et c. dd q n̄ i q unus nec i q plures. s; q' a ẽ alio m se hn̄s. q' a m se h̃t ad filiũ ã m ad spc̃ s̃cm. ẽ a ali ẽ alius mo se hn̄di n̄ repugñt unitati sbe ut p'z. s; pr̃ ẽ filius spirãt i eo q unũ uno m se ha bẽs. unde ẽ q d' ẽ pcessio filij ẽ spc̃ s. a pr̃e. s; et una ẽ spirõ sũ processio spc̃ s. a pr̃e ẽ filio.

¶ Ad iᵈ q ob' q n̄ ẽ uolũtas i do s̃t idẽ. dd q ẽ si n̄ ẽ uo i do c̃siderata absolute s̃t idẽ. tñ ad respiat uolũtas ut uo' in r̃one pn̄apij. q n̄ respic' n̄ ut n̄. ẽ inde ẽ q sic n̄ seq. ca ẽ a do p modũ uo q i̇o et p modũ n'e. s; q' pr̃ ẽ uo' c̃pat' ad has ẽ emanatioẽs sub r̃one pn̄apij i̇o n̄ phib; has e manatioẽs differre q'uis idẽ s̃t u'ba n̄ ẽ uolũtas.

¶ Ad iᵈ q ob' q emanatioẽs differunt p'us tios. dd q i h' is ẽ ioribz ẽ uni u emanatõ dic ens i po ẽ i m pfcõm. n̄ a ẽ v' i do q i n dñt ens i põ nec ipfcõ uni i diuinis s̃t. tõ distiguendi. tñ si uelim dicẽ q differunt p'us tm̃ n̄ accipiem bm psl'a ul' eẽn. s; p rp̃tali u p' hitũ ẽ. ¶ Ad iᵈ q qui tõ se ipis ul' aliis p; q se ipis. et ad id q ob' q nõ h̃nt ẽẽ a se. q nec distigui. dd q isto n̄ tenz in ẽẽ origĩ' q'uis. n. di ffre c̃otiũ h̃at a gñe. tñ n̄ distiguit a gñe s; se ipi.

¶ Ad iᵈ q ob' q ml' differunt a ẽ sbali. aut acn̄tali. dd q in sufficiẽ diuid'. q i diuinis ẽ relonũ d' ut d' aug' in v. de tri. q n̄ acn̄tl'r. n̄ sbal' ẽ s; mag' d' origĩ'. Ad i q ob' de cãuẽ dd q r̃one c̃notati mag' differt ca tio. s; r̃one pn̄a' signãti n̄ tm̃ differunt. q n̄ tm̃ di ffrt eẽn' q p' quãq p a p. v' pr̃ eẽn de p. n̄ tñ aliq m aliqm nũz p' uo distiguit' ab a p. ẽ io n̄ v; ar.

Suppo d' gn̄ois ẽ pcessionis q h' q'ito utr̃ spc̃ s. s̃t igeitus. et q f'uit au'tẽ io. q magr̃ po ẽ t̃tia. ¶ Item h' ipõ ostendẽ io. q oẽ q ẽ ẽ a est in genitũ ẽ geitũ. a' f'cõ. s; spc̃ s. n̄ ẽ genit' aut f'cs g ẽ igeitus. ¶ Itẽ nego' puatiũa cũm c̃statiua sibi eq pollet tio puatio. v' n̄ par ẽ nũz idẽ ẽ q im par. et sic c' spc̃ s̃cs geitus n̄ s̃t. g ẽ igeit. ¶ Itẽ pl' distat a gn̄one r̃one gn̄ois spc̃ s. q pr̃ q ã pr̃ gnãt q'uis n̄ gn̄et. spc̃ uo s. nec gnãt n̄ ge natur. g eq ue puat' gn̄o a spũ s. ut a pr̃e. g sic pr̃ ẽ ingeitus sic ẽ spc̃ s. ¶ Cõ. aug' adũo suũ dic q solus pr̃ ẽ igeitus. g s' h' n̄ ẽ spũ s. ¶ Itẽ ige nitus aut d' s' bm sbãz aut s' relonẽ. s; s' relonẽ g ẽ notõ. g spc̃ s. h; duas nocones. et i eẽt sex. q ẽ c̃ c̃m oppionẽ. si s' sbãz. g pr̃ ẽ idẽ dicent' de filio c̃ i q s' sbãz d' c̃at ibz. ¶ Itẽ cũ diuina eẽn n̄ s̃t geni ta nec spc̃ s. s̃t geitus. n̄ pr̃ s̃t geit' n̄ ẽ ad iz

s f'cõ. q' io ingeitũ s' io' m oĩbz ẽ q'ã ẽ quõ dif fert. ¶ Ro dd q aliq uolũt distinguẽ de h' noĩe geitũ q p' scribi p unũ n oĩm. ẽ sic tp' uz q i'cãtũ. ul' p duo ẽ sic c' oppõ ei q ẽ geitũ ppe di cãu. s; h' distictõ ẽ s ualeat ap' grecos n̄ tñ uz ap latinos q' igeitũ p duo. n. est uox n̄ sigñta apd nos. damas' a ẽ assigñt hnc dñm i ligua sua q gc' erat. ẽ nõ uz ad ppositũ q h' q h' de igei to p ut tõ uz q i'cãtũ. s; put tõ uz q n̄ genitũ siue inasal'. et ppea alit' dd ẽ et breuit' q i geitũ uno m pure accipit' puatiue. s. q n̄ gene rat. et h' m d' z de spũ s. ẽ de eẽn. alio mõ put igeitũ tm̃ uz q n̄ ens ab alio. ẽ a quo alij. ẽ h' m d' nõcõz solius pr̃is q d' ppetatẽ ẽ dignitatẽ ipre. et s' p' d'us lo io. s' aliũ lo aug'. v' a h'nt c̃otũ pr̃ s. et q ĩnasal' s̃t nõcõ. et n̄ ipcessil'.

j. d' ex hus pz solo q'ietatis. patet ẽ o'ba. Ad ob' q nego' cũ c̃stan' sibi eq poll; tõ puatio. v' ẽ si s̃t ue puatõ. s; illa tõ c̃clud' t' solũ de h' noĩe s' q' ad pon' t'. ¶ Ad g' q ob' aut puat ẽẽ a relom et c. dd q s' q d' de eẽn solũ puatiẽ s̃t negatiẽ tenet. ẽ io nõ pdicat ad sic q' d' eẽn nõ gnãt. cetera alia manifesta s̃t.

In pleta distĩc. s̃t dubiões c̃ t' ra. ẽ p' dubi tat' de r̃oẽ aug' q pon' i. si spc̃ s. filij diceret' aboz utriq filij diceret'. et uit' sua tõ mag' ad op positũ q' ad ppositũ ex h'. n. silior eẽt gn̄oni i ea tu'is q ẽ ex duobz. ¶ Ro dd q q'uis silior sit q' ad dualitatẽ pduc̃tũ n̄ tñ q' ad modũ pducẽ di posset ẽẽ silit' q sic opteret q alta p sbax eẽt p na passiuũ. q' a ad h' nulla pt ẽẽ silitudo. ¶ Itẽ q de h' q d' io spc̃ s. pced' quõ dat' ul' donũ. q a ur male dicẽ q cũ n̄ s̃t dat' n̄ ex t̃pe ur q n̄ pcedat n̄ ex t̃pe. ¶ Ro sic s. patebit si intelli de pcessioẽ tp'ali dat' dic actũ si a de et'na dat' dic aptitudinẽ. v' aug' maximio pmissa q' oz refutatũ. maximin' refutabat dicẽs q oz sic spc̃ s. ẽ de eo n̄ ẽ de nascendo. g n̄ deus n̄r g adoptiue. et q h' ar s̃t bonũ ur q q i est alic n̄r. ẽ est ei a natĩ'te g q n̄ ĩ ẽ a natĩ'te nõ ĩẽ n̄r. g c' spc̃ s. n̄ pcedat ut nat'. n̄ ĩest ei ẽẽ deũ a natiuitate g n̄ ẽ deus n̄r. et ẽ io aug' ad h' q ar isto n̄ uz pr̃ eius q gn̄ant; ẽ alij n̄ ẽ h' pr̃ q adã erat h'o n̄ sic unusq's; n̄r et tñ ipe h'uit pcatõm q nos h'em p gn̄onẽ. sic de pr̃ c̃oicat n̄ m̃ sua spũ s. p spirõẽ sicut filio p gn̄onẽ. ¶ Item q de h' q dic pr̃ pcessionis ẽ ẽ auctor. v' r. n. male dicẽ q aut h' q ẽ auctor dic d' ẽẽ aut nõcõz n̄ ẽẽ q te dicẽt

Gen'aco ẽ pcessio licet realit' differãt nõ tñ dñt due res q' hoc q dico res dic' rẽz sbsistendi s; illa dñt modũ h'ndi.

de spu. s. Sine nocioz qto q n inascibilis. q illa n d
r ad pcessionem. Item n gnōm. n spirōm. q n ee
dat ut ui. Et quitr pr possit d auctor gnonis
z q n ut. q pr di auctor filij. g sic sup dix hylari
et hec. d. ix. l. e. n. genitor filij. g tunc ide eet
dice e auctor gnois q genitor. Ad ho dd q auctor
d in pre fontale plenitudie, q ipe n e ab a r
haly ab ipo, z ut d ut ydo eapē nocioz q d innasci
bilis distincta m q innasc d p puatoez pous. h auc
tor dic fecunditate z pleitudine v pceditu abi
pso q h no aliude. z io d auctor ab augēre aucto
aut eib i pre q q h ab a n h z h e q innasc. z
i pz q pt d auctor omniu pn q sut ab ipo. ex hijs
pz ad d. n. q d eade nocioz qua innascibil. h am i
ex h pz q nuqua d fili auctor spiroms quis spi
ret. q n h a se h ab a. d auctor ppe d pnc aliu no
ab a. Itr q de h q d distigue int illa gnioz z ista
pcessioez nescio. vr. n. tal ignorantia ee pr quia
distictio pn de ncitate e fidi z salutis h q ignorant
ea q sut de ncitate fidi dapnabil ur igitur g z c.
Ad hoc dd q d e scire. s. si e z sicut est. scire si e
h m latitudinale cde distictoz de ncitate salutis
e large sumpto scire. scire a sicut, e n ptinet
ad statu miatis p mij z de hoc scia loh magr et
aug. z no q ta d. Nescio q ad hitu scie. no ua
leo q ad igenitu. n sufficio q ad utruq. Itr de
h q d. appellat igenitu n qde i sp ag h i csue
tudie disputatiu. g. d yo n e audiēd ad dice de
illa sc trinitate z sca diuinitate p ea q diuit nob ex sa
cris eloqis claruerit. g male fecerit q h nom i
venerut. Ad hoc q quis istd ub n dicat d tn ub
e intellectus z q ub n e pphanu n erroi ouliatu
i intellect ubi ex scptra z fide habepat n tu q tas illd
d attribuere u ipm trinitate ostendo apte possim
itellre. Item q de h q d magr z alr aug. accip
i ingenitu q ul q n e ab a. q d conueire soli pri
h h no ur vim q h m igenitu d een g n e pus
ppu. Ad hoc dd q h magr dicat itellem aug
tn n totu igenitu n. l q d ipetas pns puat t
ee ab a. n h sufficit ad h ut sit nocio n i e oin di
cat q ali sit ab ipo. q sic obo e n ee ab alio.
si n gnari q een. Item q h q d Io. e q natu e
z fcm n e. obic arrius q dilodeci sut mo gno
nis quor quolz dato seq q filius n tm natus,
h z tals e z h modos poit disputas q victou.
primus mo e p defluxu linee a pucto. Sc
e pns emissioe radij a sole ul ab aq riuuloz
corpe. Tercius e pns sigillor carractis sic fig
fit in cera a sigillo. Quartus e pns in
missoz u qui a do dat bai uo tas. Quint e pns extatu
ipe ul actus a pncipijs sbi q sbm z tor. Sext
est pns icōnis sui spei abstractoz sic spes rei gnatur
i aia. Septim pns extractoz sic libu arbitriu ex
atatu a gra procedit i bona opa. Octaui e pns tra
sfiguratioz sic ex ere fit statua ul lig z figura i actio
nis. Nonus e pns pductoz sic a p mouete imo
bili pducat motus. Decim e pns extrau spei
de gne p dis diuidites gen z constituetes spei.
Undecimus e pns y datoz sic archa exterior ab a
cha q e i mte artificis. Duodecim e pns na
scentia ut ho gnat ab hoie. Quoz q pdco mo
gnetur filius n tm gei h z tals e. Ad h est
Ad ho q aut arri accip gnioz q ad catu z dina. aut
spalr i catu. Si h d q i sufficiat didit q ul istos
modos e gno filij a pre s mod singlare q e de
tota sba gnatis sic sup dcm fu. ix. d. u q n pt esse
mixtio ullo m ee pt facto. Si a didat gnioz u e i
catis. dd q dio i sufficia eis e ad h q obmittit gnioz
equoca q e p putrefactioz. Si esto q cophend ea
sb gnone q e p nascentia tn ad h n ua ad ppoitu q
si n gnat sic catu d gnari. nllo m gnatur. q uis
e catu sit do filius tn pl e dissilis q filius sic dic aug.
xv. de tri. z hylari sibr. ois cparato i teior pl hat
hoibz util q do apta. z io heticu errauit. q cedebat
oio e z i do sic uidebat i catu. z h bn tagit i glosa
sup p ad hebros u di n possut spalia cpari etnis
integra collone h aliqua tenui similitudie z io sic
suo ostnsu e p diuisas cdnes diuise gnones illam
replinitat tone. n. cforma tas e filius gnoni ubi a
mte z one cōuitatis filius gnoni splēdois de sole
su de luce. rone equ tas gnoni unietis de uniete.

Preterea diligent no e q gerina e spe. s. pcesso
tinata pte q e de pcessioe etna. h iap sa pars
q e de pcessioe tpali. z qm i hc pcessioe est ta csi
derare. s. pna a quo pcedit spc. s. z mo h z qm z ppe
tas p q apt natus e pcede, ideo h p9 h aij. ptes. i
quar p ag magr de pcessioe tpali p cpatioz ad p
a q. In sa ag de ipa i cpatioe ad mod s q. i. d. xv.
co mediu ubi. h q utr seml tm miss sit. In tria p
cpatioz ad ppetate p q natus e tpalr pcede z h
est donu sui dabilitas. i. d. xviij. i pnc. h q eius
spc. s. p q didut dca. p tm pt ht. d. In p pte ond
q spc. s. tpalr mittat su pcedat a pre z filio. Sc
q utr mittat su pcedat a se. i. d. xv. In pnci h
csidand e z spe. s. detur hoibz a pre z a filio. p p
e pnitas. d. z ht. d. ptes. i p ondit q pcedit tpalr
a pre z a filio. In sa quit utr spc. s. det a a
hoibz i. h q utr sca uiri det ul possit dare z c. In

dist. q. tri

d. xiiij

p iam pte tn fac s ta ap̃la. j p ost q geina e pce
ssio spc. s. In s a q utq pcessio e a pre 7 filio i.
de tpali a pcessioe beda in omel 7c. In tia q
spc. s. tpalis pcessio ei e donato ondit q spc. s. h
i ipi p donet n tm i effectu i. Dr a aliq qui di
cunt spc. s. h quit et sca uni det ul plit. Hc e sa
p splitis. d. i q oñtislo q spc. s. pcedat tpalr siue
donet a pre 7 filio qui magr ult det ab aliquo
sco uiro. et h p9 h tres ptes s ta q ond p nacp
declarat 7 pbat q spc. s. n det ab aliq sco uiro.
Sdo uo ondit auctte aug. q n p dari i q plest
n posse 7 dare. d 7c. In tcia oppoit ad oiuz q ur
datus a paulo. i. s3 huic ur oiuq q ap 7c. u solut
q no est datus ab ipo s3 ab ei missio.

Ad itelligtia eoz q dnt i psiti. d. duo pncip
q rut p q de pcessioe tpali spc. s. Scdo de ei
donatioe. q ad p querut duo p q utr sit pone p
cessioz tpale spc. s. Sdo utr pcessio tpal ponat in
num c etna. Q sit ponedu pcessio tpal ur per
beda. q d in omel. 7 het i lra spc. s. missio e ei
pcessio. s3 missio e tpal. g e pone pcessioz spc. s.
tpale. Itm h ups ondit ide sic. pcede e ab uno
in aliu. ai g spc. s. sit a do et sit in catu 7 i cata
sit a do. a deo pced in catazz. h an e an q cata s.
s3 h e ex tpe. g et c. Itm donu su datu a date
pced in acipiete 7 dat. s3 sps s. ex tpe dat. g et
tpe pced a date i recipiete. g e pone pcessioez
tpale. Cu sps s. pcessio ide e q e spiro. s3 no
di e spiro aliq tpal. g n pcessio. Itm sic pcesso
se h ad spm s. sic gnio ad filiu. 7 qa d spc. s. mit
tur i mte i fili 7 utq ex tpe. s3 gnio filij ide tali
missio9 nllo m di tpal. g nec pcessio spc. s.
Itm pcessio spc. s. n di tpal n s q e pcessio ab ali
quo i ad. ut pote i catam. s3 pcessio ab aliq in ad
no est n d. aut s pcessu ab agnte i susapie9. a
s pcessu a loco i locu. s3 p m n e tpal pcessio q a
spc. s. e p in se fixa 7 stat9. g n pduat i susapi
so m n. q q tali m pced a pn reced 7 ad tm ac
ced. h a no g spu. s. Itm oe q tpalr pcedit
ab alr uau eendi ex tpe. si g spc. s. tpalr pce
dit. g e ee iap. Itr pcessio tpalis aut dicat
tpal ide spc. s. aut gre. n ide spc. s. q p e etna.
Sr ur q n ide gre. q aug d. iuj de trini. s q
ad mte capimus n sum in h mudo. g si gra e3
leuat ad capi etnu ee ei et pcessio n e tpal. g
Itr pcessio o spc. s. i catam. e pcessio doni i cati q est
spc. s. et doni cati q e gra. s3 donu i catu e nobi
lius. g7 c q nobiliori debeat fi denoiato pcessio
spc. s. i catam dr d pcessio i cata. s3 oi9 tal e etna n

tpal. g 7c. Pro sdo q pcessio s q oet acap de fi
lio 7 de spu. s. d emanato ab h. s. a pre s q di
de spu. s. di pcessio ab uno i aliu. s3 pcede ab
uno i aliu est d aut sic i obm i q pcedit
aut sic i susceptm i q recip. 7 p mu9 q de mo e
i pcessioe etna. q n. spc. s. pced ut amor mu
tuus io pced a duob3 i q ab uno i aliu. spc. e
s. ut d h 7 aug. amor est q pr amat filiu 7 fili
amat pre3. Scds mo i illa ee n potuit q uis
i intellect gri q i filio recipit spc. s. 7 a pre
duat. s3 pus s mod c recepto spc. s. sit p istue
boi gratuiti q ex tpe e attedit pcessio tpalis
s q spc. s. d pcede ab aliquo i aliq n tm sic in
obm. s3 sic in habitacl3. 7 sic pcedes e q e pcesso
tpal spc. s. n ide e a q. s3 ide e i q pcedit. Ad i
g q ob de spiroe 7 gnone ia p3 sol. q neutru
hoz noinu r dic in tm. i q msiit pcessio. Ad
i q ob q pcessio spc. s. n pp ee ab aliquo u i su
sceptm. dd q u e ide ipi p. s3 tn idne cnotat
q e gra i q datur spc. s. susapit. q gra e i ali
quo sic i susceptio. Ad i q ob q tpalr pce
dit iap ee dd q h e d. q h deriato tpale pot poi
ee actu pce p opatoz ad pna a quo. ul in co
patioe ad tm in q p m ua e ppo. s3 h c n pi spc
s. pcede tpalr eo q ex tpe p duat. a m p co
patioz ad tm i q. c n h ut res s pced in h ex tpe
q hat i tu. s3 solu q iapiat ee i h. Ad i q
ob q gra n pcedit tpalr q eleuat ad etnu.
dd q tpale di r. uno modo di tpale q h uita
7 uariatoz. 7 actu i tpe. 7 h m di tple q sub
iacz tpi 7 e corrup 7 uariale. Scdo m d
tpale q ht i tu eendi i tpe sn uariatoz ut
aia. Tercio mo di tpale q ht i tu i tpe. s3
actu ex tpe 7 alu tpe eleuatu. 7 h tcio m d tpal
pcessio ul gre donatio p t tn d q gra ht ee
tpale ide e inq e. s. lib arg mutat 7 ua
riat 7 ub aug q d q n sumus i h mudo e
i ulb q ad cfomi 7c. Ad i q ob q denoia
tio dz ee a digori. dd q totu coplatu q dez
struit destitioe cuiub pas ht denoiatioz
a pre i pfectoru. d si una p9 coplois e sta tot
coplatu d ee sim. si una ctigens totu iudicat
ctigens. s una tpal 7 totu tpale. q g pcessio
tpal includit emanatoz eterna p 7 emana
tioz gre q tpal e. io sic tpal 7 n etna. et q di
q denoiatio dz fi a digori dd q h e. u n in eo
in quo q mun dignu e cfort digori.

Sedo q utr pcessio tpal ponat i nu3 e et
na. 7 q sic ur p3 q dic magr q gemia

ẽ pcessio spc. s. etna 7 tpal. ¶ It tõe ut sūt. qr
plus distat tpale ab etno q etnū ab etno i° co
stat. s; pcessio etna fac nūm c etna. qr pcessio
filij 7 pcessio spc. s. sūt due. g 7c. ¶ Item q hz ha
bet ordinē hnt nūz 7 distictoz. s; pcessio etna
7 tpal hnt ordinē. qr etnam tpale. g hnt di
stictoz. g faciūt nūm. g pcessio tpal 7 etna sūt
due. ¶ Q° nūmata pcessioe nūat pcedns. qr
unū 7 idē n pced bis. g si sūt due pcessioes
sūt duo pcedentes. g spc. s. sūt duo. s; h fl̄z qr
unus spc. s. pcedēs. g 7 p. ¶ It pcessio tpa
lis 7 etna n differūt a h ē ex h qr sūt duise e
manatioes. aut qr duisus mo emanādi. n
qr duise emanatioes qr nūc eēnt duise ema
nātes. n qr duisus mod qr pr 7 filij sp uno mo
spirāt. g spc. s. sp uno m pced. g 7c. ¶ It h
pictus 7 h uiu9 n sūt duo hoies. no n nūant
n uni 7 q di de duob; s una nūm. s; tpale et
etnū minus 9ueit q h pictus 7 ho uiu9. g pro
cessio tpal 7 etna n est dri gemina. ¶ Item
pcessio tpal n addit sup etna n rm ul effectū
in creat. s; h ul effectus cāe addit9 ipi n
nūat. u sol luc9 7 sol illustrn9 sūi illūnāc
n sūt duo. sūt de eis 7 de eis. g nec pcessio
etna 7 tpal ē d°. ¶ R° ad p dcdoz. iūllintia ē
no; qr pcessio d geminari aut rōe pcednciū
ut puta c pcedūt duo filij. aut rōne modi p
cedi ut amor 7 uerbū d pcedūt. ul rōne modi
dcdi ut dicat pcessio gemina. a. d dca. s; atte
dend q mo dcdi ē tripl. s. equoc unuoc
7 analog. 7 c ē mo dcdi equocus ibi ē gemina
tio cc d 7 n cc eē. u h pictus 7 h uiu9 d d ho
si n ē d h ul duo hoies. c ē mo dcdi unuoc
ē geminato ac eē 7 n ac d. u h 7 h uiu9 i lo
te 7 plone nūat qr sūt duo hoies s; n m.
d. u est mo dcdi analog qr pte tenet de n
unic pte de n equoca ibi est nūato 7 i eēndo
et i dicendo. s; h g modū d d qr pcessio s q dca
ē de pcessione tpali 7 etna non ē dca unice
n equoce. s; analoce qr unus mo claud in a
pcede. n. ab h in h ut in obm ē etnū. s; pcede
ab h in h ut i hitaclm ē tpale. qm g analog
ē sic dco 7 sic eē i d d ce ita pcessio d 7 i p
sequēs d eē ut p i 9uelet dicat pcessio spc. s.
ee d. ¶ Ad i g qr ob in nūq multiplicata p
cessioe multiplicat pcedns. dd. q u ē. si a
cipiat de multiplione s unū mod dcdi. n
si gemina eēt pcessio s q pcessio d exitus
ab aliq utiq duo eēnt pcedntes n ē a n s.

Tertio de tripli
modo dicendi.

si gemina qr uno m ē ab aliq i aliq ut i obm a ob
ab aliquo i aliqm ut i hitacl. ¶ Ad i q ob sp.
aut ē d pcessio qr d emanato ul d modo d
q n sufficit diuidit. d; n. tiū mbrū addere
silic; aut qr d mo dcdi n equoc 7 p h p; se
qns de hoie picto 7 uiuo qr i n est analogia. s; est
equocatio pura. ¶ Ad i q ob ultio qr rē addi
tus n nūat 7c dd qr rē additus sibi n nūat 7
sbm. u n di spc. s. d qr spirat 7 i spirat. s;
qn rē addit signt i duo nāe ē illū alr 7 alr
d 7 s sūt r n distrahes i q n faciat olo duisa
signficoz. s; ad illā ordinatus fac analogiā in
tio 7 num s d 7 7 num s eē. u s h nom illūnā
si signficat 7 actū lucēdi absolutū 7 actū lucēdi
9patū sol d dicet illūnare 7 eēt illūnatio 7
sol gemina. s; tn magr ipe i eo; gemiatō in
d q i eēndo. u magr magr ipe loqret si di
ceret pcessio spc. s. d d quā c dicat q est gemina
qr n cad ipe geminatio.

Consequēter ē h° loco q° pña de datioe spc
sci. 7 cca h qruntur duo. p q utr spc. s. det in
ipa p hoib; an tm 9cedatur ide dari qr datur eius
effectus. 2° do utr spc. s. detur ab aliquo uiro
sco. ¶ Qr det in ipa p sic ost ad ro. u. caritas di di
ffusa ē i cordib; nris p spm sn q dat ē nob. s; n
diffud caritas n spc icatus. g 7c. ¶ It aug dic
xv. de trin. q spc. s. ē donū 7 eo d donū qr datur
g si ptr ē donū p ea dat. ¶ It h ipo ost rōe
spc. s. ē amor 7 pmus amor. s; amor ē donū
pmū i quo alia dona o donantur. g si n ē pone
poa sin poa n ē pone dona spc. s. dari qn detur
ipe spc. s. ¶ It spc. s. dat ad uni 7 colligndū
mb corpis mistica. s; mb corpis mistica sūt mb
iuicē unita sic ipe do pat. io. xvij. ut sit 9su
mati i unū. s; pfecta unio n ē n i uno simpli
ci. g mb uniūt p ad qr ē unū 7 idē i oib;. hi aut
n pt ee donū creatū s; increatū. g nāe ē ci dono
creato dari increatū. ¶ Q° uirtus ē ars rōe uiuēdi
7 gra ē donū sufficiē dirigns alqm i finē. g ut
q aliud donū q donū gre creatē n sit aie optu
g si n ē i opib; di ponde supflum. p; g n ē nāe
dari spc. s. ¶ It ai as sācficatur p gram n ē i eo
q n eēt p° g aliq dare sit facē qr ad sit i isto qr n
erat p° n° dat n gra. 91 dicas q spc. s. ē i eo i
saio plus erat ut spc. g n ad est q spc. s. co
faciēs gram sācficante in h. ¶ It q datur p dona
tione est i p date accipi. s; spc. s. sub nulli pt
redigi pate. g n pt dari. ¶ It q dat aliqu di
fferentia p eentiā. aut de nouo creatur a multipl

cat. a e possessio trisfet. u pz ẽ do aliic capi. sz p
spc. s. nec cat nec multiplicat n possessio e trisf
tur. qr de sp ht spm. s. g spc. s. n dat. ¶ Pro dd
q dare e ad ad habnd ul possidnd. hz ea ad ul p
side est e ad e i facultate habntis ul psidntis.
ee ai facultate habntis ul possidntis e ee psto
ad fru ul utnd. pfca a psessio e cz h, p q possit
uti z quo possit frui. sz recte frui n est n a deo. et
recte uti nō q n p gram grati facietē. g pfca possessio
e i q deus het z ei gra. sz pfcm donu est ad pfcam
psoim. g n e datu optimu donu pfectu n detur
donu in catu q e spc. s. z donu catu q e gra. hoc
g e utriq dari. ¶ Ad i g q ob de gra q est arg
bn uiuendi. pz ro q uis. n sit arg qua utam n
tn e possessio qua fruim ut ob. et io n e pfectu
donu sn illo. ¶ Ad i q ob n pl e i isto q pri. dd q
dari n ordiat ad ee sz ad hre. lz. n. spc. s. ee p in
peccatore n tn habebat ab eo. qr peccor n hebat
facultate fruendi ipo. ¶ Ad i q ob q datu e i pate
accipit dd q ad datur alicui ut finies sic p mu z
mereti ad ut pficies ut gra ssitieti. ad ut sub se
uies ut eq militi. Qr a di q datu e i pate um est
de datioe trio m dan n p et hz. qr illi sut duo modi
hndi i qbz hns d. un h het a gra z het a dono quo
fruit. ex h pz ulamu q illd um e de eo q dat n u
finies n qr tale sil p dari m las z hri a mulas.

Scdo quit spc. s. det ab aliq uiro sco. z q sic pba
h mo spo. s. dari n e a q gram grati facietē
dari. sz ost q gram grati faciete dari ab hoie su in
fundi e p le et ges z um. z q sic p le ur a minori.
qr maioris uir eē pduce form sbale q acnle. set
gra e forz acntlis. cu g cata hat uirtute pducndi forz
sbale mlto forti ur de gra q e forz acntl. ¶ Item h
ipo ur posse ondi roe a sili. qr g e lum spuale
sz uidem i lune corli q ad e lus datm. ad rece
pcin. ad datm z receptoz g si lum spuale e eq poter
pi roe ur de ipo. sz datm cu sit deus n pt ee recepe
qr n recap ab aliquo. g h e repire i cata q recapiat
lum spuale q e gra z det ipo z sic z c. ¶ It duo s
q facult catura hre posse pducndi r sile. s. cor
rupta ob q indigz a osuari z pfecto in ob q pt
i actu pfco q e pduce sibi sile. pfcz. n. d unuqz
e pt generare tale q le ipo e. di g gra e forz que
cuissime corup e forz magne pfectiois. g g hre r
uirtute pducndi r sile. sz n i isto i q e. g un a. ¶ Item
q pt pfce expelle oiui pt pfce a gnare hitu oiui
qr oiui n expellit pfce n p oiuz. sz gra pt pfce ex
pelle culpa g g gra i hoie pt ex se gnare gram. sz n
in hnte. g i a ¶ Ctr z q sit ogruu q gra pcedat ab

uno ho i aliu coss racio sic bncdi fui ro cashcedi g
g ab oppoitis. huiliatio e ro recapiadi. g si g dat
ab hoie pl huiliat h q si gra a do qr si datur ab ho
h huiliat sub do z sub ho. n a sia solo do datur z
huiliat sub uno. g ur q i mo mag ogruat.
¶ Item si i actu iustitie q e punitio subiat aia pecca
te cate corli ut ordinet i uniuso. g i actu gz sbi
a alic cate ut reordinet. g sic ab aliq cata re
ap pena a ur ogruu q recipiat gram. ¶ Item p
fectu agēs n tm dat susap formi. sz z dat pom
osile. z h e i manifestatoz sue po. g side e agē
nobilissim z q maxie dz laudari i sua acone. g
gruu e u n tm det forz gre sz z pom dadi. ¶ It sic
a do e ee i et bn ee z sz i nllo derogat do c dat r
pom cate dadi ee g in nllo derogat c dat pom
dadi bn ee. g z ee grautu ¶ Ctr aut q sic uim.
qr. xx. jo. dix do. accipite spm. s. qz remiseitis
peccata remittut ei z c. ¶ Item i actibz di
q p ipom manuu aplor dabat spc. s. n p ipoz
manuu alior ut d glo. de philippo disapulo
act. viii. g aliq uirtus erat i aplis q n erat i a
liis sz p illa dabat spal. g ab hoie dabat spal.
Re. ost q donu spc. s. dari ab hoie sit fem sit, ino
gruu sit z ip le q sit fem ur p aug. xv. de tinta.
no aliqs disaplor dabat spm. s. sz orabat u ue
niret i ho ¶ It g dat ul donat aliqd h poste
actuuu sup id. sz su donu spc. s. nllus h h psle. g z
e. ¶ It q sit i ouenies ur q si a ab alio q a deo
gratificatur aliq q de cadit aiaz mediu int a
z deu. sz q n ad cadit mediu int aiaz z deu
a hois e pusa. g si h cu daret aie g putetur
¶ Item gra pot sup libu arbi. g si psz ho dare g
ho hret posse su alia arbi. sz arbi q e alij sbo
n e libu. g talis donato tollet libtate. ¶ Item
max e gla do de ipy iustificatioe. sz max gla
di n dz alijs ocari. g si ocate dine gle deroga
sz si ali q deus dat g ali q deus iustificat
g talis doatio minuit glaz di. ¶ Item iustu
e i eo sperare q pot dare mitu salutis. sz si h
plit dare gram. possit dare mitu salutis; ego
iustu e sperare i hoie. sz h e uanitas. g doa
tio tal daret fiducia uanitatis. ¶ Ex his z uij. r
medijs pz q doatio spc. s. ab hoie tollit ordi
ne ipi aie. tollit libertate. minuit gla di
z induat uana ofidntia. q o sut i ouenietia.
¶ Ost z q ip le sit dari tale pom cate. qr sic d
aug mag e de ipio face pui q dare celu z
r. sz po candi n potu a catura recapi. g nec po
dadi gram. ¶ It pducto gre p pfecta agitas

illabi aīe ut

ab aīa susapi. s3 sol' de p aīe illabi. g sol' de
p grāz īhūdere in aīa. It g ē fōz simp et
dei formis z spūal' n̄ hījs ortu a pncipijs sbi.
g ē aīa roal' rōne disfor z spūali nō pōt ēe
n̄ a dō. pz q n̄ grā q ēq spūalis imo spūalior ē
ipa aīa. It grā inmediate unit dō. g nō
pōt ēē a dō n̄ inmediate. g nullo coopante. g aīa
nō p̄ pduce grāz. Rō dō q sic ī ultis rōnes
ostēdit grāz sive spōz .s. dari ab hōie sic a p̄
apio effectivo. sic pductio oīo ē falsm z ip̄e
ip̄i ētna obiō ī qū nō q grāz dari ab aliquo
est ip̄le ul' sic a ptāte sua aministrante sacrā
sua annūciāte salutaria documēta. ul' sic ab ipe
trāte sua p orōz sive p bōa opa. ul' sic a pducente
p m̄ datur g a bōis z amalis. sō m̄ em̄ a bonis.
tāo m̄o tm̄ a dō. z p̄h maifesta ē. Rō ad duo u
bīa q pbāt spōz .s. dari. q ī dato n̄ ad ē q ipato.
Ad i. q ob p q agens tātū possit ī form sbale. d
q n̄ p in oēz sbale ū puta in eā q ē diformis. z
sic est aīa rōal. z q grā ē diformis. iō n̄ pt ab
agnte tali pduci. si aūt de alijs formis n̄ sbibus
arguatz h est locus amidō. Ad i q ob de lu
mine celi dō q n̄ ē sile lum̄ ē celle diffūdit
p medium deferens z p medui rōē p'tōn a grāri
q dēs. grā n̄ ē p dilatoz sz p illapsu agntis ē
oimoda ī ostātia. Ad i q ob q cātā corrup
dz hre pōz grandi dō q uī ē de illa q ē corrup
de se. sz g de se nūq corrupit ul' senescat ul'
dic q illa n̄ ē tota ēa max in hījs q n̄ dīt sbiz
cōpleta. sz mag dispōm. Ad i q ob q g pōt
expelle culpā. dō q expelle culpā ē d'r ul' ef
fective ul' for'lit. q pz expelle effective pōt
efficē grāz sz n̄ oz q illō q for'lr q i de se ipō expe
llit. qm g g expellit for'lr z se ipā. iō n̄ se q
possit gnare a grm. Ad i q ob q iustificāe
dz pctōz hūiliari. dō q ū ē q hūiliari dz z sub
hōie z z sub uisibilibz sigs. tn̄ aliz q sub dō
q alē honor debet dō q hōi. z iō q dō hūiliat
ut sub pn̄ salutis z a quo salvat. n̄ dz sub cā
tura hūiliari ut a q sal' datur ei. sz ut a q sal'
administrat. z sic pz z seqns de hūiliatōe ī
pena n̄. n. ē sile de hūiliatōe illa. q ī aīa p
usq manens ī sua puitate rōne illius subi
at unfiōu p n̄m. ul' q hō peligas puitatis
sz ī grōs donatione aīa puisa a puitate mu
tatur z ad deū ī mediate ordinat. Ad i q o
q agns pfcōz dat pōz agndi sile. dō q ū ē si
patiēs ogruenē p sz susape. sz sic oīlu ē ex pte
hōis n̄ ē psibile ū tal' pō ab eo recipiat. ipō

tal' for nobilit q n̄ p ē n̄ a nobilissimo agnte.
Ad i q ob q dare pōm ad gē n̄ derogat. dō q or
do ē ī ēentijs q alīq cāte sūt ī nobiles q n̄ de
cans n̄ a nobilissimo agnte pducā ū sūt ille que sūt
ad ymagiēz. qm g grā ē de nobilissimis pz q
n̄ p' pduci ab hōie. sic n̄ ēē aīe. Ultio obiqūt
solute sūt. sū p distictōz datōnis s dm tmpz.
In pre ūs dubitnes ōclūz z p' de situ h' pas.
q n̄ ūr qp h' debet agē de poessiōe tpali. q
ī hac pre ag de hījs q ētnalr dō quenit. p' aūz
gnis filij ētna z tpalis ī a z alio lib' deties q ēta
ī p sz tpal ī ūs q n̄ sūt fac de poessiōe spc. sci.
Rō dō q poessio tpal' z ētna ab eodē pn sūt sic
dic magr z tm̄ ē ibi quodā m̄ mō poe d' ōformis
iō una fac ad declaratiōez altr. z iō incidnt pō
h' tractat de poessiōe tpali ad maifestatōz poessio
nis ētne. sz n̄ sic ē de gnione filij tpali q n̄ ēst
ab eodē pn uno a mre tm̄ z respic duas nās .s.
diaz z hūanā. iō debū de ea detiari p diā de qua
agit ī p z pt hūanā n̄m de q ī sō. It q de rōe
poessiōis tpal' de q dic mr q a pre z filio poedit
spō .s. cū ad sactificādā catura poedit. Sz n̄. n. dicē
tm̄ q poessio tpal' ē e' missio. sz spc .s. ē missus
ī coluba z ī linguis igneis q n̄ sactificavit. si tu
dicas q n̄ ē missus ad linguas. sz ī linguis mi
ssus ad aplos qs sactificavit. Cū missus ē in
coluba sup x̄ nec sactificavit coluba n̄ x̄. Rō p
ad h' d' q magr n̄ gnalr diffinit h' poessionē
tpale. sz spalr put ē idē q missio inuisibilis
in q datur spc .s. z sactificat cātural' p'd q gnalr
accip sactificāz. cōplr. n. accipi sactificare. uno modo
h q ē de n̄ scō scōz facē. sō mō ī a scōz ī scītate ōfi
mare. tcio m̄ ī a scōz z ōfirmare maifestare z s
aliq tā istoz m̄ repit sactificatio ī oī spc .s. missi
one rōne tā d qm z sic accip magr. Itm̄ q
de h' q d' de spū .s. z ipe ē ūtus q de illo exibat z
ūr. nz male dicē. q a ūtus accip ipe. aut appa
te. p m. n. ōstat sō m̄ n̄ ūr q .i. cor .u. dnis x̄
di ūtute z dī sapm z rō. Ad h' pōt d' q spōz .s. n̄ appā
ūtus simp. sz ūtus sanatiā. z h' q grā sanitatū
ē donū spc .s. z g ē ē mediana ipi aīe. sz filio
appatur ūtus opandi q ō p ipōz fca sūt. Alr pt
dia q ūtus ht ōpatōz ad id ad q ē z sic tenet
rōm pncipij ul' ad id cui ē z sic tenet rōm cō
plemta ul' ad utrūq z sic tenet rōm medij sic g
g ī ipō appat pri p ipōz filio ī ipō spōz .s. ī ūtus ī
q tenz rōm pncipij appat pri ī q rōm medij fi
lio. ī q rōm ōpletōnis spū .s. q ōpleto ē ī boi
tate z delectatōe spc .s. sz h' .j. meli dicet. Itm̄

eterna

pō

pō

q de h̄ q̄d q̄ p̄ resurrectoē do ih̄c h̄is dedit sp̄m
scm̄. io. xx. q̄ dedit q̄ dedit eis p̄ an passioē
e dedit eis potātē eia dēmoīa ꝛ curare lan
gores. m̄. x. Jtm̄ p̄ resurrē. io. xx. accipite. s.
scm̄. Jtm̄ p̄ ascēsioē. act. ij. ꝙ insufficiēt
enuāt aug. Rn̄o ad p̄les dd̄ q̄ possūt nūari ꝛ
datoēs sp̄c. s. q̄ ad actū ꝛ effectū et sic enūat
rabanus ꝛ sūnt tres q̄ ē dedit ꝛ q̄ ad tā dedit
p̄ ad miracloꝝ opoꝝ. sc̄o ad pc̄toꝝ absoloꝛ. tcio
ad ꝯfedelū ꝯūsiōm possūt ꝛ alio m̄ nūari q̄
ad locū ꝛ sīgnū et sic dedit bis. s. ī tr̄a ꝛ ī celo.
Jtm̄ in tr̄a ad ꝯmdad̄ p̄cept̄ dilcōis ad p̄xim̄
Jn celo ad ꝯmidand̄ affc̄m dilcōis ad deū et
sic p̄z ꝯtrousia. Jt̄ q̄ de illo ūbo apli omnes
sp̄o potauimus quo mō dr̄. ē h̄ ꝛ ut q̄ ꝯue
niat mag̃ filio q̄ ecci. xv. d aq̄ sapīa salutaris
ꝛ p̄u. ix. venite bibite uinū ꝛ h̄ dr̄ sap̄ ip̄a. s. di
filī ꝙ ꝛ c̄. Rn̄o dd̄ q̄ sp̄c. s. di pot̄ ī q̄ scāis si
tas restīng ardoꝛe. h̄ a ꝯpat sp̄ui. s. q̄ sic dicat
g̃g. Gustato sp̄u desipit oīs caro. Jn q̄ a p̄ p̄
cū ē delegato nutrim̄ta ad singl̄a mb̄ sic appa
q̄ filio c̄ ē prudencia ꝛ sapīa appat̄. a quo daz
in h̄nt uim regitiuā ꝛ ordinatiuā pastus om
uirib; aīe. Jt̄ q̄ de a ūbo. caritas dei diffusa
ē in cordib; uris ꝑ sp̄m. s. ī p̄pe dc̄m q̄ q̄d diffus̄
est displū est. et ūtus pp̄sa minoꝛ ē. si ꝙ
caritas potīs ē n̄ ꝙ dr̄ d̄ diffusa. Rn̄o dd̄ q̄
ifundi ꝛ diffūdi p̄pe dr̄ huoꝛ. ip̄a a caritas ꝛ
humoꝛ ꝯpat̄ q̄ sic arboꝛ fomitū ꝛ uitā ꝛ ui
ditatē h̄t ab huoꝛe sic tota sp̄ual machina ab
amoꝛe ī a amoꝛ ifūdit ī q̄ se recip̄it. diffūdit
uō ī q̄ extamus pcedēs dilatat affc̄m ad multoꝝ
dilcōꝛ ꝛ moꝛ ōs aīe uires ad boīs opones.
opat̄ .n. mag̃ si ē. si uō opari renuit amoꝛ n̄ ē
sicut dic g̃g. ꝛ io do dic. io. vij. flumina de uētre
eius fluēt aque uiue. q̄ ꝙ d q̄ minuit dd̄ q̄
uīn ē ī h̄is que h̄nt cursū ab origine deriuada
sic ē ī puteis ī quib; n̄ uiuit aqua sz caritas h̄t
origine indeficiēte sicut fluuius.

H ic ꝯsidand̄ ē cū sp̄c. s. detur a p̄re ꝛ filio.
sic eq̄uit mag̃ de p̄cessioē tpali ip̄i sp̄o sca
si q̄ ē a p̄re ꝛ filio. h̄ sc̄o ost̄ q̄ tpalit̄ p̄cedit a se
ip̄o. ꝛ h̄ intendit ī tota ista p̄te usq̄ ibi. Sz q̄ utrū
semel tm̄ sit missus filius. ū incipit agere q̄
ad mod̄ p̄cessiōis. h̄t aūt p̄s iij. p̄tes. Jn p̄ ost̄
q̄ sp̄c. s. tpalr̄ a se mittit dat̄ ꝛ p̄ced̄ ꝛ h̄ dedu.
ad inp̄le q̄ aliṫ n̄ eēt ī diuisa opa tri. Jn sc̄a ost̄
a minoꝛi p̄ aucte q̄ pr̄ misit filiū una cū sp̄u. s.
ī q̄ sp̄c. s. misit filiū ī q̄m nullo m̄ h̄ aucte. ꝙ mlto

fortī mitt̄ se. ꝛ h̄ fac̄ ī. Ne a mireris q̄ sp̄c. s.
dr̄ mitti ul̄ p̄cede a se. Jn tr̄a uō p̄te ost̄ h̄ a
filī. s. q̄ n. fili misit se p̄ rōe. ꝛ sp̄c. s. se. ꝛ h̄ fac̄
ī. dēū ostndit datū ꝛ eē a se ip̄o. Jn q̄rta uō et
ultiā oppoit̄ ꝯ p̄dca. ꝛ h̄ ī. Sz ad h̄ oppoī. si filī
a se ip̄o ꝛ c̄. ū ī soluit et ꝯuīt epylogat p̄dca
o uitlistia h̄ p̄tis. iiij. ꝯrut. minata.

A p̄ q̄rūtē missio sit ī diuis. sc̄o dato q̄ sic.
utr̄ missio sit ex tpe ul̄ etna. tcio q̄ c̄ sit mis
sio ū missi. Quarto cui sit missio ut mutitī.
Circa p̄ q̄ missio sit ī diuis ost̄ p̄ p̄ sc̄ptam ue.
te. sap. ix. mitte illā de celis. ꝛ lō de sap̄ q̄ est
di filius. Jt̄ p̄ scripturā noui. te. ad gal. iiij.
at ū uenit plenitudo tp̄is misit deus filiū suū
ꝛ p̄ q̄m estis filij di misit deus sp̄m filij sui ī
corda ura. Jtm̄ h̄ ost̄ p̄ testim̄ iu̇ ꝯ io. xvij
ē a abiero mittā uob̄ sp̄m ūitatis. Jtm̄ rōe
uz. uid̄ ide q̄ mitte n̄ ē a q̄ ex se aliq̄ p̄du
ce ī aliū. sic sol radiū mittit ꝛ acm. sz sp̄c
scs̄ a p̄re ꝛ filio p̄cedit ī cetā. ꝙ ab eis mit
tit. Jt̄ q̄ncūq̄ datur ad ut absēti ꝯet dicā
mitti. sz tota trinitas ē absēs pctorib; ꝙ ad
grāz ī h̄itatē. ꝙ q̄ncūq̄ datur sp̄c. s. q̄z ad grāz
ī h̄itatē n̄ ī agoue dr̄ mitti. si ꝙ dar̄ ē ī diui
nis h̄ mō ut dcm̄ ē. ꝙ ꝛ missio. Sz ꝯ uz ē mi
ssio ī ē sepatō. h̄r io. sr̄ eze. q̄ q̄uietū ē et
ī uno corpe ꝯplatū mitti n̄ p̄t. sz q̄ ex est
ūn̄ mittit manus sz iacim. sz diuis est
oīmoda ī diuisio ꝛ nulla sepatio. ꝙ ꝛ c̄. Jtm̄
ū q̄ ē missio ibi ē missi ad mittētē sb
iectō. q̄ p̄z. do .n. mittit suū. ꝛ n̄ sū d. sz ī
diuis est oīmoda eq̄litas ꝛ nulla subiectio.
ꝙ ī n̄ ē missio. Jtm̄ ū q̄z ē missio ī ē mu
tatio. q̄ n̄ d ad mitti ū ē. sz ī diuis nulla ōio
cadit mutatō. ꝙ ꝛ c̄. Jtm̄ missio passiue
dca ī q̄ tal ē op̄ missi. sz nobilissiā n̄ ī q̄
tal n̄ cadit missiū. ꝙ ꝛ c̄. Rn̄o dd̄ q̄ missio
ē ī diuis sic ostndūt p̄dce aucte ꝛ rōnes
ꝛ mīstr̄ a catis ad deū. s; q̄ q̄ missio ī h̄is
ī fioub; ꝯsidat h̄r ī m̄ ad ta. s. ad p̄na. ꝛ
ta. ꝛ ad missū. ad p̄na sūi ad mittētē sb
ꝯplia h̄itudiē ꝯpari ꝯut ad dātē eē ꝛ sic
mittit radi a sole. ut ad dātē ūtutē ꝛ sic m
tittit iacl̄i a piectoꝛe. ut ad dātē uirī ꝯdonē
siue aucte ꝛ sic mittit nūtius a p̄ceptoꝛe.

Pōez h̄nc ꝯpatoꝛ ē ī diuis missio. q̄ sp̄c m
tit a p̄re ꝛ filio tāq̄ h̄ns eē ꝛ ūtutē ꝛ aucte
ī op̄ando ab eis. ꝛ io missio sb̄ h̄ē u̇ ē ꝯplētis
sime ī diuis. Nō ē .n. ponē q̄ una p̄ recipiat

deinde

auctore n a quo recipit uirtutem n a quo recipiat
esse. similiter ad tantum sub triplici similitudine comparatur. mit
titur enim ad aliquid uidelicet quietatur ut lapis
mittitur deorsum. mittitur et aliquibus ut a quo habet
sic a quo mittit aliud donum. mittitur et ut ad aliquod quod
operetur. secundum hanc triplicem comparationem est missio in diuinis. mi
titur enim filius uel spiritus sanctus ut aliquibus ad inhabitandum
ut aliquibus ad presidendum uel donum. ut ad aliquid scilicet ad
effectum ostendendum. et ideo missio per comparationem ad tantum re
perit completissime in diuinis multo magis quam in crea
turis. Cum autem loquimur de missione in comparatione ad mis
sum sic in hiis inferioribus ponit triplicem conditionem ipsius
electionis. scilicet separationem. subiectionem et mutationem. quamquam
non sint in diuinis. est tamen ad perfectionis. in istis con
trariis. et ideo huius similiter in istis inferioribus separatur missus
a mittente per distantiam a mittente. ut patet cum
mitto aliquem romam quia roma distat a me. si
ille dicitur esse rome. et separetur a me. In diuinis
uero quia deus mittens est ubique nulla est distantia. et ideo
nulla est separatio. loco tamen huius est missi a mittente
egressio siue emanatio. et sic patet secundo ad primum quod
obicit de conditione separationis. ¶ Similiter in hiis inferioribus
est in missione subiectio propter dominium mittentis ad mis
sum. quia enim missus recipit a mittente uel esse uel
uirtutem uel operationem. et est separatus ab eo in substantia. quia
substantia eius eadem non participat a pluribus. necesse est quod aliam
uirtutem recipiat ab eo et aliam iurisdictionem illa in
feriore. sed in diuinis non est substantia diuersa. et ideo non sunt
equs nobilitatis in mittente et misso. sed tamen loco
huius est ab auctoris origo emanatio. et sic patet secunda obiectio.
¶ Similiter in hiis inferioribus est in misso mutatio propter dista
ntiam missi a loco. quia enim non est in loco ad quem mittitur
ideo oportet quod mutet locum et in quo sit in eo mutatio. quia uero
in diuinis missus nullo loco abest non oportet quod mutet ac
cedat. et ideo non est in mutatio. sed tamen loco eius est
alius effectus de nouo productus. et sic patet tertia
obiectio. quamuis enim in diuinis non sit separatio. subiectio
et mutatio. loco horum est emanatio sub auctoris o
rigo. et noui effectus productio. ¶ Ad ultimum quod
ultimo obicit pertinet ad ministerium dicendum quod hoc uerum est,
uerum missio per subiectionem. sed hec non est in diuinis sed in creaturis.

Secundo queritur utrum missio in diuinis sit ex tempore tantum.
an et ab eterno, et quia ab eterno est auctore et ra
tione auctore sic. gregorius. eo mittitur filius quo ge
neratur. sed generatur ab eterno ergo mittitur ab eter
no. ergo missio in diuinis est ab eterno. ¶ Item be
da in omelia spiritus sancti. missio est processio sed processio
ab eterno. ergo mittitur ab eterno. ¶ Item ratione sic. mis
sio siue actiue siue passiue dicta est deus. sed omnis

actio que actiue et passiue est deus est ab eterno ergo et cetera.
¶ Item omnis actio que habet dominium ut tantum et uerum principium est ab e
terno ut patet de deo intellectu deus generat. sed missio est
huiusmodi quia deus mittit deum. ergo missio est eterna. Si
dicatur quod missio requirit duplicem terminum scilicet eum qui
mittit et eum ad quem mittit. et ille ad quem fuit mi
ssio est temporalis. ¶ Contra. de persona que mittit deus qui mit
titur ergo per rationem deus ad quem mittitur. et uerbum quia iste con
ditiones principii et in maxime per quod fuit. Deus enim est
alpha et omega principium et finis. ergo magis proprie dicitur deus
ad quem mittitur quam deus qui mittit. ¶ Item quicquid est deus
est eternum. missio est deus. ergo est eterna. si permisse
sunt uere. ergo et conclusio. ¶ Contra. Johannis xvi. si non abiero paraclytus
non ueniet ad uos. cum autem abiero mittam eum uobis
et ergo spiritus sanctus potest mitti et permitti. sed quod est eternum non potest
permitti. ergo et cetera. ¶ Item augustinus iiii. de trinitate mittitur
filius uel spiritus sanctus cum ex tempore aliquid mente percipit. ¶ Item
omnis missio est ad aliquid potest mittente. sed uero eadem persona
nec conuenit uero principium et temporis. ergo et cetera. per ipso per se
est uero. quia mittens per ipsum hic ipso quod mittit quam habet in
ad quem mittit. ¶ Item omnis missio uel est ratione muta
nis uel ratione operationis. sed in diuinis non est mutatio. ergo ad hoc
quod missio sit necesse est quod intueatur opus. et si opus. et
effectus. et si effectus temporalis ergo omnis missio est ex
tempore. ¶ Responsio. dicendum ad predictum quod missio in diuinis nullo mo
do non ex tempore et ideo hic est quod dicit comparationem non tantum ad principium
non tantum ad missum. sed et ad terminum. et ille de necessitate
creatus est quia missio in deo cum dicat mutationem dicat
aliquid circa tamen operationem et aliquid effectum. et quia omne quod recipit
effectum est creatum et temporale. ideo missio de necessitate est
temporalis. ¶ Ad primum ergo quod dicit gregorius eo quod mittitur filius quo
generatur. dicendum quod ipse loquitur per suppositionem manifestationis in
creatura. patet enim manifestatur in creatura. sed non mittitur. sed
filius mittitur et gregorius reddit rationem quia nulla alia causa est nisi quia
generatur ille non et patet. ¶ Ad secundum quod obicit de beda
loquitur de processione spiritus sancti. prius uero est in creatura. et ita spiritus est temporalis
ut missio. ¶ Ad tertium quod obicit quod omne quod actiue et passi
ue ponitur in deo est eternum. dicendum quod uerum est non habet ulteriorem
respectum ad creaturam. sed missio preter respectum quem mittitur ad mis
sum importat aliquid effectum in creatura. ¶ Ad quartum quod obicit quod
missus actiue et passiue est deus. dicendum quod est quedam
actio que solum respiciat passiuum ut percutio te. quedam que
passiuum et aliud terminum ut doceo te grammaticam. similiter et
mitto te ad illum. et quod obicit uerum est in actione et passione
que non ad respiciunt non principia et obiectum sed non in aliis que
requirunt aliud terminum. et ideo hec instantia in proposito. similiter
secundum est ad sequens. quod uerum est si actio illa omnino t
minetur in dominum. sed quod obicit quod missio respicit dominum uero
tantum ad quem dicendum quod sit ad quem est missio esse solum in

rone sinuetis. unde erit nec a n est. sed magis in rone sue sapientis. ¶ Ad ultimum obiectum dicendum quod est paralogismus accentis sic hic. omnes est naturale. statua est eius. ergo etc. quia quod erat materie attribuitur statue rone artificii. sic hic quod erat diuine essentie attribuitur missioni rone

Tertio queritur que sit missio uel missum. Et uidetur quod connotatiue sit tota trinitatis. Aug. iiij. de trinitate. mittitur filius cum ex tempore ex mente recipitur. sed tota trinitas ex tempore mente percipitur. ergo tota trinitas mittitur. ergo pater. ¶ Item mitti primum est ipsum de nouo uenire ad habitandum. sed tota trinitas de nouo uenit ad habitandum in peccatore cui gratia datur ei. ergo etc. Unde pater Io. xiiij. ad eum ueniemus etc. ¶ Item missio connotat effectum in creatura. sed ratio est quod omnes connotans effectum communiter essentialiter. ergo missio passiue dicta dicitur essentialiter. sed quod essentialiter dicitur conuenit toti trinitati. ergo etc. ¶ Item quando aliquis mittitur mittitur cum eo omne quod ei inseparabile est coniunctum. sed pater est inseparabiliter coniunctus filio ergo quando mittitur filius mittitur et pater. Item mittere et mitti arguit equalis nobilitatis. an. si equalis. ergo qua rone dicitur mittere de patre eadem rone et mitti. si inequalis ergo mittens est maior misso ergo filius est inequalis patri. ¶ Contra Aug. iiij. de trinitate pater nusquam legitur missus. sed non debemus asserere de deo quod non habemus ex scriptura. ergo mitti non conuenit toti trinitati. ¶ Item Aug. dicit quod pater absurdissime dicitur missus. sed secundum modum uestrum non esset absurdissimum sed potius filius. ergo mitti non uenit de patre. ¶ Item Aug. quod mitti est cognosci esse ab alio. sed pater non cognoscitur esse ab alio. ergo pater non mittitur. ¶ Item omne mobile reducitur ad immobile. ergo missibile ad inmissibile. ergo in diuinis est aliquis persona inmissibilis. sed non nisi pater. ergo etc. ¶ Resp. dicendum quod missio sicut patet ex rone Aug. et melius infra patebit. super duo habet ex suo intellectu scilicet emanationem et manifestationem per effectum. quia ergo importat super emanationem passiue missio passiue dicta. hinc est quod cum pater omnino careat principio. quod de ipso nullo modo potest dici missio passiua. Unde non inuenitur et si inueniretur esset falsa. et uel esset impropria exponenda. ¶ Ad primum quod obicitur quod missio est perceptio ab intellectu uel inhabitatio de nouo dicendum quod non tota diffinitio missionis sed solum pars. ideo quod uniuersaliter dicitur addi cum illo emanatio ab alio. et tamen non ualet. ¶ Ad primum quod obicitur quod connotat effectum. ergo est essentialiter dicendum quod non connotans effectum ad ualorem ad effectum ratio pure est essentialiter ut creare aut dicere relatiue ad primum sicut potest esse notionale. sicut creare per filium solum. et potius sic est de hoc quod est mitti quia non dicit tamen connotationem missi ad suscipientem effectum. sed et ad principium. significat enim ipsum esse ab alio. et in aliud. et sic patet uerum. ¶ Ad primum quod obicitur quod inseparabilia simul mittuntur. dicendum quod istud est uerum de illa missione que est per separationem. sed de illa missione que est per distinctionem non est. dicere quod simul mittatur nec cum illo qui distinguitur. sic non in alia missione illa que separatur. et quando pater distinguitur a filio et missio in diuinis dicit distinctionem ideo non oportet quod si mi

tatur filius mittatur pater. ¶ Ad primum quod obicitur quod equalis nobilitatis est mitti uel mittere. dicendum quod mitti non remouet a persona quod dicit inobilitatem sed quod dicit emanationem et sub auctore que quamuis non sit inobilitas tamen non conuenit patri.

Quarto et ultimo queritur que sit missio uel mittentis. et quod sit totius trinitatis ostenditur sic. missio idem est quod temporalis donatio. sed temporaliter dare conuenit toti trinitati. quia tota trinitas dat spiritum sanctum ut dicit Aug. ergo etc. ¶ Item Aug. iiij. de trinitate. mitti a patre filius sine spiritu sancto non potuit. ergo missio filii est spiritus sancti. ergo eadem rone missio sua. si dicas sic dicitur quantum quod intelligitur de missione secundum humanam naturam quod missus est ad predicandum secundum illud ys. lxi. ad annuntiandum mansuetis misit me. contra de missione secundum diuinam naturam. ¶ Contra missio secundum diuinam naturam est missio in mente uel in carne. sed Aug. intelligit de missione in carne. unde statim subdit quod pater intelligitur eum misisse cum fecit ex femina. ergo constat quod loquitur de missione secundum diuinam naturam. ¶ Item magister facit tale argumentum si pater potest dare uel mittere spiritum sanctum et spiritus sanctus non potest. ergo ad potest pater quod non potest spiritus sanctus. ¶ Item si pater dat et mittit spiritum sanctum et hoc non facit spiritus sanctus ad facit pater quod non facit spiritus sanctus ergo diuisa sunt opera trinitatis. ¶ Contra dare dicitur relatiue ad datum sicut dicit Aug. xv. de trinitate. ergo spiritus sanctus non datur nisi ab huius ad quod relatiue dicitur. sed non dicitur relatiue ad se. ergo non dat se. ergo non mittit se. ¶ Item sicut pater est persona prima in trinitate an quod non est ab alio spiritus sanctus persona non est ab alio sed pater quia non habet primum ex quo sit. nullo modo dicitur missus. ergo cum spiritus sanctus non habeat potius ex se emanare nullo modo dicitur mitte. ¶ Item in uerum est missio passiua in est auctoritas uel alicuius principii in misso sicut dicit ab Augustino et magistro. ergo uerum est missio actiua in eo auctoritate uel principii. sed spiritus sanctus non habet auctoritatem uel sui. nec alterius persone ergo etc.

¶ Item ubicumque est missio ibi est non distinctio sicut in creatis separatio. sed persona spiritus sanctus non distinguitur a se. ergo a se non mittitur non filius mittitur cum non habeat auctoritatem in ipsum. ergo non mittitur. ¶ Item omnis actus qui per se reflectitur super se essentialiter et essentialiter dicitur. si ergo filius mittit se. uel spiritus sanctus se. ergo mittere uel mitti essentialiter dicitur. sed omnis talis actus dicitur de tribus ergo pater mittit se. ¶ Resp. dicendum quod in hoc que sapientes opinantur sapientibus relinqua. magister dicit expresse et nititur probare auctoritate et rone spiritum sanctum mittit se et dat se. non obstante ipsum quod uniuersaliter mittentem et missum cadat pluralitas distinctio. sed solum quantum ad rationem intellectus ut ipse ipse sit mittens in quantum deus. et idem ipse sit missus in quantum homo. alii magistri et antiqui sunt post quod mittere et mitti de rone sui nominis importat sub auctoritate et auctoritate et distinctionem. et ideo nullo modo potest dici quod una persona mittat se uel mittatur a se. Unde locutiones sunt impropie et exponende quod hoc dicere uidetur et rone sua confirmat per Aug. quod dicit quod pater nullo modo mittitur non legitur missus. hoc non est ob aliud nisi quia hoc quod est missus importat sub auctoritate. ergo per oppositum mittere importat auctoritatem. et una persona non habet auctoritatem super se et uerunt

roib3 magri. q n e sile de h q e dare z de h q
e mitte. q dare uno modo e ex libalite siue
amore qcare z secen le oio z n qnotat distictoz
z sic qcedit q tota trinitas dat se ipaz. z pr sile
a m e dare aliqu don qcare n tm ex libalite set
z ex aucte. z sic dare dic nacoz. sii tenet nccoite
et h mo n ualet ille rones si pr dat spm. s. q
spc. s. n dat se. g ad fac pr q no fac. spc. s. q
d nacoz. z ih sz eq pollet ei q e mitte. z sile d
nato passiua ei q est pcede. sile ad sile q iduc
mag de filio dnt q no e sile. q i filio d e n
silr z dia z huana. z q ad huana p mi z mittit
a tota trinitate q minor e d z iat. z n tm sub
aucte h z z suiugte q est huius di. q uis p u
nioez sit deus. q ad diaz mittit a sole pre q a
a solo pre pduat. q g spc. s. pduat a pre et
filio n a se ipo. hic e q n mittit n a pre z a fi
lio. z ip h rones magri n ualet. q oes aucte
q dnt filiu mitti a spu. s. ul a se z huana n
intllnt. ❡ Ez lz h po ronabilior uideat z facilior
ad sustino. tn q n debem auctes scoz the ad
nostru rom si mag eq. rom nrm auctib scoz
sbice. l no qtinet expssa absurditate. z sci
dnt z magr p et max aug. q pl sup hc m lo
aut e filiu mti a spu. s. z z a se. q n possut ex
pone s huana n ❡ lo a po tn obreuetetia mag
ur mag ee teneda. i d. n. ub aug q d q fili
e miss i aine a spu. s. s huana n nllo m pr i
illi u ur. q missio h fit ad huanitatis su aini
assuptioz. g z rom itlli pcedit huana no
u ia unita. g si fili h m di missus oz q attri
buat dine n. z i rone dine n missu e spu
sco mlto fort g z a se. at ph z spc. s. a se ❡ z ppea
ad itllntia obou i qui. Ro e q missio de se
duo iptat. s. emanes z maifestatoz. z pncip
de rone sue sigois iptat maifestoz. et h pz
p aug i. iiij. de trini. q d q mitti e cogsta ee
ab a z hi i psnti. d. q to fili mittit ex tpre e
aug mte papit. q g pnalr iptat maifestoz
z qnotat i misso emanatoz io maifestato sig
tur ph q e mitte p mod actiois. z ph q e mti
p mod passiois. s z emanato utrobz uniformit
u ist pr mittit filiu. i. declarat su maifestat
filiz emanatoz. su filiu emanare. In passiua
uo sig e fili sii spc. s. mittit. i. maifestat ab a
emanare. z q m ablatiu u passiuu z noiatiuu
u ubi actiuu iptat roz pncipij. z sigto h ubi
mte z mitti est maifestato z emanato. io
illa e ppssima. q n ablatiu ul noiatiuus

iptat h ttu ne pncipij u utrusqui cu d pr mittit fi
liu z fili mittit a pre. q fili emanat a pre et
maifestat a pre. q uo pncipale sigt h oz u boz
e manifesto n emanato. q n noiatiu ul ablatiu
est pnca maifestois q uis n emanatois ppa
e sz mi pdca. z ih sg qcedut iste fili mittit se.
z spc. s. mittit se. q uo tn mitte q mitti iptat e
manatoz c missu z p pus n emanat ab aliquo
sile n trinitas. io p pus nusq leg missa n ipsa
trinitas. ex h pz q h e simplr z oio ppa. pr mittit
filiu. h e minus ppa tn a ppetate no recedit fili
mittit se. h a oio ippa pr mittit se siu ipa tri
tas. ❡ Ad i q ob in qui de dato q di relatie. dd
q u e s q qare d p q da aucte qcare h m n acip
magr sz i q dare ide e q libalr z uolutarie qca
re. ❡ Ad i q ob q pr n mittit q n e ab a. dd q
n e sile q tn mitte q mitti iptat emanatoz in
misso ut pz exponti. sz n. e. h p mittit illa. i.
maifestat e emanatoz. z h mittit ab illa. i. e
emanato maifestat ab illa. s z h emanato no
sp iptat r ois p mittitis. q ab aliquo pt ee
manifesto missiois a quo tn n e ipa emanatio
z io n sic po pducto i mittite sic emanato i mi
sso. z io n seq q si pr n mittit. q spc. s. n mittat.
❡ Ad i q ob u est missio passiua i e sub auctas.
dd q um e n roe q passiuu. sz ea roe q tn passiu
q actiuu notat emanatoz i misso sic patuit i ex
pone. z q emanatio n sp e r mittitis. io n oz q
sp iptet auctas i mittite. sz ro ista ualet bn si ita
ee ut pncipale sigtu e q e missio eet emanato
siu pductio. ❡ Ad i q ob q mitte iptat distictoz
dd q mitte uno mo iptat dm sbale. ut c iptat
diuu. ut c d deus mittit angls. a m distictione
pre u c iptat aucte i mittite z sub aucte i mis
so u mittitis u e d pr mittit filiu. tcio m iptat
distictoz solu q ad mod itlli di sic c d u uo e i trin se
ipm moues. q ide e mones z motu. sic c d spc.
scs mittit se. i de e mittis z missu roe differes. t
mittis i q s q de. s z missu s q donu sic pdco e.
❡ Ad i q ob ult de reflexone actus. dd q u e q ad pr
cipale sigtu. s z n oz q ad qnotatu z rone pnal sigtu
e reflexio p mittitis c se u dicat mites e missu.

In pte ista st dubones ce lrm z p dub de h q dic
q spc. s. n tm dat a pre z filio sz e dat a se ipso.
uidet dice fls q sit fec ar q n p dari a seq uris q
n pt ab ipis pcede. s z n pt a se ipo pcede. g pari
rone n p dari a se. ❡ Bo dd q magr arguebat
de pcessioe tpali z de hc bn qced ipe q pced a se
eo q ipe patis e u spiraz i eu i q ult. s z sa uni no

hnt pse i eu. ¶ Item q de h q d q don spc. s. n
q e q ipe sps. s. sic coi aniu9 nt a d e q caro. vr
e si silio bon e u oe q e donu spc. s. sic spc. s.
s; q amor e donu spc. s. z n e spc. s. ¶ Ad o dd
q don c dicat vel one aut p h quoda mo distic
tio; pt illa ipatre z aut f mod intelli a f mod
eendi. aut f gen p mo. ide e dans z datu sic ide
itellig9 z itellcu z diffens poe mo i ddi q datur
ide a se z sic itellit aug. a m f mod eendi siu se
hndi q ali e z ali i ps et sic d velo p ad pim t
n i inptat distictio; f een9 put d effectu z v
cate ad eentia i cata z h m amor d donu spc. s.
s h. i. meli9 pateb. ¶ Ite q de rone magri q d
si pr z filii dat sps. s. z sps. s. n dat se. ad pt pr
z fili q n p spc. s. q ista ro u si u dem e n v; pr p
gnare filiu z filius n pt. g pr pt ad q n pt fil
g pr rone e spc. s. dicat pr ut fili n v. Si tu di
cas q n e sile pp actu donadi q e opo i cata. ¶ Co
sic dic magr in lra spc. s. donatio et e pcessio
s; i d ar nich; iz spc. s. pcedit z pr n. g ad hic spc
ses q n p g silr nec iz ppo. Si tu dicas m q n
e sile de actiua z passiua. ¶ q. i flexio nois p
cas9 n uariat sigo; g silr ur q nec i sit uaiatio
p actiuu z passiuu. z si tu dicas q n e sile ost q
sic q ois actiua i fert passiua. g ur q si i uoce
actiua tenet eentr q silr i passiua. ¶ Ad o dd
q sic p determiatu e rones magri bone sc q ipe
accap dare f q dic effectu i cata z f h doe e tribu
p9 nao z h in actiua sigone. dare u. s. s. aliu e
face q i hitz i eo et io n e sile de po gnandi.

¶ Ad i g q ob q magr d q dtatio ide e q pcessio
d q q lo de datioe passiua s q artat ad spc. s. z
q suu bon e q ab eode pncio e acto et passio.
g si datio actia e a pre silr et datio passiua. i
silr si datio actia e a spu. s. z passiua ad i q ob.
q i actia tenet eentr. g z i passiua silr. g pt d
q pr pcedit. dd q ar isto n u; q spirare i uoce
actia q duob; in uoce passiua d uni soli sic mit
te pt queire tribz. pcede uo siu mitti duob; ro.

¶ Item q de h q d q spc. s. pced a se. vr. n. s q pce
dere e pducia. g si spc. s. pced a se pducatur a
se. Si tu dicas q n d sine determinatoe videlic;
tpalr. ¶ q tpalit e detinatio n diminuens. g
se de nec si tpalr pcedit a se q pcedit a se.

¶ Ad o dd q sic dem e in pcessio roe opationis ad ea
i quo sus accipi cata. s. q certificat de rone nois co
notat tpale et io dr tpal et qm ille effect tpal
e a spu. s. io z pcessio. h n i ipe sic de pre. nec u;
de pductioe q pductio solu d rpone ad pi
cipiu a quo n gnotat effectu. d sic n u;. p
cedit tpalr q pducere tpalr sic z i ppo. ¶ Ite q
de pbatioe magri q pbat missio; spc. s. p
missio; filij i. ne a mittentis q spc. s. d mit
ti a ul pcede a se na et de filio. z e. s v. n. q
male pbet q missio dic sub auctce i puisio
h plus e de sub auctoe i spu. s. q i filio. g plu
de roe missiois. g ur q potius debeet p
cede ecio. ¶ Item missio dic manifestoi; s; mi
ssio filij manifesta e p missio; spc. s. g ur
q debet ignot p ignotius. ¶ Iuxta h q de q
ap d mitti. vtr. s. de filio an de spu. s. ¶ Ad o
dd q magr pbat missio; spc. s. p missio; fi
lij q magr expssas ht auctes ad h. pt tn nllo
mo d q i donado bn pcedit. In missioe. n.
p e st duo osidare. s. emanatoi; roe. c e sub
auctas i misso. et q ad h magr opet spu. s.
mitti. et q ad h arguit magr a mio u. q si
fili9 mittat a spu. s. z a se multo fortius z spc
s. e. z osidare manifestoi; et roe hui9 magr q
filio q magr euidntr apparuit mudo. z q i
ad h magr a mio u et ita p optime pcedit.

¶ Ad i q ob q spc. s. manifestat filiu z e missio;
dd q h n e pp defectu euidntie a pte missio
filij. s; pp certitudiem a pte iudicatu q remouit gra
spc. s. et sic pz de quo pus. vno. n. mo mag
opet filio. alio mo mag spu. s. f duas pdi
cas odnes. ¶ Item q de h q dic ostndit eo fi
liu missu quo ex mire q f h e spc. s. n sit fac
tus ex mire ur q n sit missus pcea si fili e
fctus i mire. g est fcus z datio passiua. silr
si datio actia e a spu. s. et passiua. ¶ Ad i
q ob q actia. ¶ q. i symbolo n fcus. Ad o i
no e ois ro missiois s; solu missiois uisibi
lis ipi filij et io n u; de spu. s. ¶ Ad i q ob q
n e fcus dd q i e itellig h humana n; et io o;
ad de determinatoi; u dicat fcus ex mire. s. f m
humana n; q simpl pp errore arrij intandu
n recipit cam eloquij ecctici.

h

Ic q itu m semel miss sit fili. siu ex
magro de missioe q ad pna. f agit de ea
q ad mod q dd e. s. uisibil z inuisibil. z q m
ista mo i oueuit missioi z filij z spc. s. io ma
p assign eos ce missio; filij. f o ce missione
spc. s. f in pnc. xv. d. Ilic de spu. s. uid e
et c. p p9 ht. iiij. pres. In p ost auctes
q filius duob; mois missus e. s. uisibilr

Alius. s. mittens q aut
alius missus q daut
Sed eu pr dat filiu ul s. s.

s arguit

et inuisibilis. In fine assignat duplicem differentiam istorum duorum
modorum. i. circa distincti sunt duo modi missionis
filii. In prima uero mouet dubium quod dicta quia hoc dictum
ex predictis i. hoc quod ait prius dicitur missus. In secunda
uero remouet siue destruit errorem eorum qui predicta ex
illis dubii solutione. i. fore putauerunt quidam heretici
ex hoc enim quod dixerat prius non mitti plus quam credere
et diuinis non esse equalitate. Ad hoc dicens magister dicit
quod hoc non est propter inequalitatem sed propter principii auctoritatem
siue connotatione.

Ad intelligentiam eorum que dicuntur in parte ista queruntur
de missione filii inuisibili et de uisibili quia
geritur in tertio. Et quia missio inuisibilis filii similis est
missioni inuisibili spiritus sancti ideo simul querendum de utraque. Primo quem
uideri hec missio sit secundum dona gratie gratum facientis uel gratis
gratis date. Secundo queritur si eadem dona gratie dicatur
mitti filius et spiritus sanctus. Tertio queritur utrum missio sit
secundum eadem dona gratie augmentata. Circa primum quod hec
missio sit secundum dona gratie gratis date ostenditur sic. Rabanus
dicit de spiritu sancto quod datus est spiritus sanctus et per dictum ipsorum est da
tum ad miraculorum opera. Constat autem quod miracu
lorum opus est gratia gratis data ergo et cetera. Item ipsorum, scilicet
datur cui datur donum prophetie. I. Regum xvi.
Spiritus est spiritus domini super saul et prophetabat. Sed donum pro
phetie datur frequenter huius qui non habent gratiam gratum fa
cientem sicut patet de saule per textum ergo et cetera. Item quia fi
lius mittitur secundum dona gratie gratis date uidetur tunc
et filius dicitur mitti quod fuit reuelatio occultorum. Sed
reuelatio occultorum potest fieri sine dono gratie gratum fa
cientis ergo et cetera. Item augustinus dicit et habet in prelato dictum quod tunc
sapientia mittitur cum aliquis mente percipitur. Sed cum alicui innote
scit. Sed ergo percipitur cum innotescat per dona gratie gratis
date ut per fidem informem ergo uidetur in illis dari ergo et cetera.

Contra. Augustinus dicit quod tunc datur spiritus sanctus alicui cum sic datur ut
eum faciat deum et proximum diligentem. Hoc est dicere quando
agit homini caritas. Sed caritas non est nisi gratie gratum facientis
ergo et cetera. Item hoc ipsorum uidetur de filio quia dicitur sapientia vii.
in animas sanctas se transfert et amicos dei constituit
sed amici dei non dicuntur sine gratia gratum facientie ergo et cetera.
Item per hoc ostenditur sic. Tunc datur uel mittitur spiritus sanctus
quando habitat in homine. Sed non dicitur habitare in homine sine gratia
gratum facientis ergo et cetera. Item cum mittitur filius uel spiritus sanctus ad
aliquem non mittitur ubi sit ubi prius non erat sed ubi sit in eo et
aliter quam prius. Sed nouo modo esse in diuersis ad deum sunt esse per in
non est nisi per gratiam gratum facientem ergo et cetera. Solutio ad hoc distin
guntur aliqui quod spiritus sanctus datur uel mittitur inuisibiliter hoc potest
esse uel quod spiritus sanctus uel quod sanctus. Si quod est spiritus datur per dona
gratie gratis date. Si sanctificans datur per dona gratie gratum
facientis. Similiter sapientia uel filius potest mitti uel prius fa
cere sapere et spiritus per dona gratie gratis date uel prius sapi
dum est a sapiente. Et sic per dona gratie gratum facientis. Sed
isto non uidetur solutio quia dicere oppositum istius solutionis est plane
ad hoc soluendum et querere de spiritu et uerbo quod dicuntur dari et
non inhabitare. Propter hoc aliter dicendum mitti de tanto filio quam de
spiritu sancto quod dari uel mitti est dicitur uel simpliciter uel ad hoc tunc
datur simpliciter quando simpliciter habetur uidelicet tamen ad usum
sed fructum. Hoc autem est solum per dona gratie gratum facientis et per
solum in illa datur simpliciter uel filius uel spiritus sanctus. Alio modo dicitur
ad hoc quando non ad fructum sed quod auxilium siue ad ali
quem usum aliqua dona donantur et hoc quidem est datur aliqua dona
gratie gratis date in quibus manifestatur filius uel spiritus sanctus. Et
sic procedunt rationes ad primam partem. Nam sic intelligitur ubi est in mi
ipse. Non est solum de missione. Unde dicit spiritum sanctum esse datum.
Augustinus autem solum loquitur de datione uel missione que est ad inha
bitandum uel simpliciter habendum. Ad primum quod obicitur de prophetia dicendum
quod uno modo datur in ea spiritus sanctus simpliciter, puta ipsa dicatur
cognitio secundum ydoneitatem siue sapientias et pietatem
et exequitatis. Alio modo putatur esse reuelatio non datur in ea
spiritus simpliciter sicut non mittitur nisi ad hoc. Unde non dicitur in libro Regum quod
spiritus sanctus sit missus apud saul uel factus in saul sed super
saul. Ad secundum quod obicitur quod mittitur filius cum est reuelatio oc
cultorum dicendum quod hoc non est in quacumque reuelatione. Nam aliqua fuit
reuelatio non per missionem filii sed per missionem angeli. Multa
est reuelata sed intelligitur de illa reuelatione in qua est aliqua
illustratio per gratiam et sic per gratis datam non simpliciter mittitur sed
sicut per gratum facientem tunc simpliciter mittitur et habetur. Ad tertium quod
ultimo obicitur quod tunc mittitur quando percipitur dicendum quod non sufficit
cognoscere filium quod sit ab alio uno modo oportet quod cognoscatur
quod sit in ipso ut in suo habitaculo. Hoc autem dicitur non cognitione
notitia sed coniecture non de cognitione actuali sed de habitu.

Secundo queritur si eadem dona gratie dicatur mitti filius et spiritus
sanctus. Et quod non uidetur. Hoc modo missio spiritus sancti est donatio et
similiter filii. Sed alia est missio filii et spiritus sancti ergo et alia donatio
ergo secundum aliud donum. Item hoc ipsorum uidetur per simile quia sicut se habet
missio uisibilis filii ad missionem uisibilem spiritus sancti in se et
inuisibilis. Sed missio uisibilis filii et spiritus sancti est secundum aliud et
aliud effectum et signum in creatura ergo inuisibilis secundum aliud et aliud
donum. Item missio est ad cognoscendum emanationem
et discernendum. Sed ergo filius discernitur ab effectu in quo
mittitur et spiritus sanctus et hic sunt dona gratie ergo quod ad aliud donum
mittitur filius et quod ad aliud spiritus sanctus. Item non est idem appropriatum
filio et spiritui sancto sed aliud in creaturis ergo cum filius dicitur mitti
in effectu sibi appropriato in alio effectu uel dono mittitur
filius quam spiritus sanctus. Contra. Omnis donorum distributio tam gratie
gratis date quam gratie gratum facientis attribuitur spiritui sancto
maxime dona gratie gratum facientis sicut patet i. Cor. xii.
ergo cum spiritus sanctus mittitur in donis sibi appropriatis in omnibus donis
mittitur. Ergo in eisdem in quibus filius. Item filius mittitur

et sapientia datur et ille spiritus sanctus, quia precipuum donum spiritus sancti est sapientia, ergo etc. ¶ Item quicumque datur cognitio dei mittitur filius, sed in hoc eodem dono datur vel mittitur spiritus sanctus. Jo. xvi. Cum venerit ille spiritus docebit vos omnem veritatem, ergo etc. ¶ Item quicumque caritas datur mittitur spiritus sanctus, sed in hoc dono datur filius. Sap. vii. in animas sanctas se transfert et amicos dei constituit, et Aug. iiii. de trinitate exponit hoc de missione filii, ergo etc. ¶ Responsio. Dicendum quod in missione invisibili est donorum collatio in quibus est manifestatio et inhabitatio, et sicut intelligitur quod est loqui de donis dei quantum ad radicem vel quantum ad habitum vel quantum ad actum consequentem. Loquendo autem quantum ad radicem sic quia una est gratia gratum faciens per quam inhabitat filius et spiritus sanctus quae est radix donorum gratuitorum, sic datur vel mittitur eodem dono. Loquendo autem quantum ad habitum sic distinguitur quia quidam habitus sunt pure affectivi, quidam pure cognitivi, quidam medii. In habitibus pure affectivis datur sive mittitur spiritus sanctus quia ei appropriatur. In habitibus pure cognitivis non filius nec spiritus sanctus proprie sic dicitur esse mitti. In habitibus autem partim cognitivis partim affectivis sicut quod dicitur sapientia et consimilibus et filius mittitur et spiritus sanctus. Nam cognitivum dicitur in manifestationem, ubi affectivum in manifestationem amoris. Si autem loquamur quantum ad actus consequentes qui sunt illuminatio intellectus et affectus inflammatio, sic in uno et eodem dono et in aliis et aliis donis mittitur. Sed quamvis ista coniuncta sint, scilicet missio filii et spiritus sancti invisibiliter, sunt indivise et sic procedunt rationes ad oppositas partes. Tamen illud quod adducit pro filio in missione sententiarum neque est simile quia non est tanta unio et connexio in signis exterioribus quanta est in habitibus interioribus.

Tertio quaeritur utrum missio filii et spiritus sancti sit secundum eadem dona gratiae augmentata. Et quod sic videtur ex auctoritate et ratione. Expresse confirmatur in die pentecostes apostolis esse spiritum sanctum missum non tantum visibiliter sed invisibiliter, quia missio visibilis sine invisibili non confert, sed ipsi prius habebant gratiam, ergo etc. ¶ Item hoc videtur auctoritate Rabani: in baptismo datur spiritus sanctus ad habitationem deo consecrandam, sed in confirmatione cum omni plenitudine sanctitatis venit in hominem, quod datur in confirmatione post baptismum, ergo etc. ¶ Item augmentum gratiae est per gratiae additionem, sed ubi est gratiae additio ibi est gratiae donatio, sed spiritus sanctus mittitur vel datur cum datur gratia ut dicit Beda, ergo in augmento gratiae datur vel mittitur spiritus sanctus. ¶ Item non minus donum est caritatem conservare quam inchoare, ergo si mittitur filius vel spiritus sanctus cum gratia inchoatur, multo fortius dum conservatur. Sed conservatur per augmentum, ergo mittitur in augmento. ¶ Contra. Spiritus sanctus non mittitur in homine nisi de novo sit in eo vel aliter sit in ipso, sed in eo in quo augetur gratia non est aliter quam prius, ergo ad illum non mittitur. ¶ Item si mittitur in augmento gratiae aut ergo quia de novo mittitur, aut quia habundantius mittitur. Non quia de novo, ergo quia habundantius. Sed quod mitti est procedere, ergo habundantius mitti est habundantius procedere, sed semper aequaliter procedit, ergo etc. ¶ Item si mittitur in augmento, cum ergo gratia in nobis cotidie augeatur et homine nesciente, videtur quod spiritus sanctus vel filius mittatur homine nesciente, eo quod cotidie mittitur homini, quod non est dicendum. ¶ Item quandocumque gratia caritatis in aliquo per negligentiam remittitur, ergo si spiritus sanctus mittitur in augmento et recedit in remissione, ergo quando aliquis peccat venialiter potest dici spiritus sanctus recedere, quod falsum est. ¶ Responsio. Ad hoc dicunt aliqui quod gratiam augeri est duobus modis, scilicet perceptibiliter et imperceptibiliter. Si perceptibiliter dicunt in tali augmento dari vel mitti filium et spiritum sanctum. Si autem imperceptibiliter tunc dicunt ipsos non mitti. Contra hoc est quod dicitur dari vel mitti est mittere per se. Alii propterea dicunt quod augmentum gratiae est duplex: aut secundum profectum in gratia praehabita et eius usu, aut per collationem novi usus vel novi doni gratuiti. Si solum per profectum, sic ostendunt ... non dicunt mitti spiritum sanctum. Si autem per collationem novi doni sicut fuit in apostolis in die pentecostes, vel novi usus sicut est in confirmatione, tunc potest dari vel mitti spiritus sanctus, quia aliquo modo est in eo de novo quantum ad novum donum vel usum doni et quia habundantius est. ¶ Ad primum quod obicitur quod non est in eis ... dicendum quod si hoc non sit aliquo modo essendi non est tamen perfectus modus inhabitandi et alio modo utendi et isto novo modo. ¶ Et ad secundum quod obicitur si habundantius mittitur habundantius procedit, dicendum quod mitti habundanter procedere est dictum vel ab hoc vel in hoc, per modum unionis est mitti secundum modum. ¶ Ad tertium quod obicitur quod cotidie augetur, dicendum quod cotidie augetur quantum ad fervorem sed non quantum ad novorum donorum vel usuum collationem. ¶ Ad quartum quod obicitur quod gratia remissa debet recedere, dicendum quod sic ut patebit, sed augetur quantum ad ... sed non remittitur non solum quantum ad fervorem spiritus sancti. Immo non dicitur in augmento fervoris sed solum subiecte caritatis.

In parte ista sunt dubitationes circa litteram et primo dubitatur de situ capituli huius partis utrum ... quod magister non debeat hic ponere tractatum de missione filii quia missio filii est incarnatio, sed de incarnatione agetur in tertio. Ergo non debet agere de missione nunc. ¶ Responsio. Dicendum quod magister incidenter introducit hic tractatum de missione filii propter explicationem missionis spiritus sancti. Possumus tamen dicere quod magister hic agit de missione filii invisibili principaliter, sed de missione filii in carne per accidens ut distinguatur a missione filii invisibili. De illa autem missione quae est in carne specialiter et principaliter agitur in tertio, et ideo aliter ... quam hic. ¶ Item quaeritur de hoc quod dicit: non eo ipso quo de patre natus est missus dicitur filius. Videtur enim dicere falsum, ergo quod deus eo mittitur filius quo generatur. ¶ Responsio. Dicendum quod augustinus ... est per locutionem ut intelligatur non eo ipso tantum ... per suppositionem manifestationis, vel aliter augustinus loquitur de gratia ... de spiritali ... nulla est in ... ¶ Item quaeritur de hoc quod dicit quod ante incarnationem missus est ad omnes sanctos qui ante fuerunt, quod videtur quia post incarnationem pleni sunt

Cognitum / affectum / ... sapientia / caritas / amor ... filio / spiritu sancto

dat filii et spc. s. et q̄ s̄ uit, q̄ status legis sit status imperfectionis, status euangelii status perfectionis. lex enim neminem duxit ad perfectionem. s; eis dicit estote perfecti sicut [illegible] g. et c. ¶ Item de spu. s. ut h̄ spalr q̄ sibi Jo. vii. sp̄s n̄ du erat datus. q̄ ihc n̄ du erat glificatus h̄ n̄ p̄t q̄ nullo mo an fuit datus. s; q̄n i hundat g. et c. ¶ It maior cognitio et dilatio ē tpe legis gratie q̄ tpe legis scripte. g. et c. ¶ Ro dd q̄ plenius dari p̄t intelligi a intensiue. aut extensiue. Si extensiue sic plibus datus ē sp̄s. s. tpe legis gratie q̄ i oēs tiam exiuit sonus eorum et c. n̄ tm ad una gente. si intensiue, h̄ ē q̄ ad generale statu. aut q̄ ad spales p̄s. q̄ ad gnales statu i nouo. q̄ ad spales p̄ i ueti et sic se habet ut excedentia et excessa. q̄ i ueti fuit aliq uiri euuglici. et sic procedit ad rones ad utrinq̄ parte. Jn ue. n. te. fuit aliq habundātes i sap. ut salo. aliq i pacia ut job. aliq i mansuetudine ut moyses. aliqui i fide ut abraha. aliq i deuotione ut dauid. aliq i miraculorum opone ut helyas. ¶ It q̄ de h̄ q̄ dic q̄ missus est ad angelos. Vr. n. tm q̄ angelis dr̄ missus et missus s; ad missum n̄ est missio. g. et c. Si tu dicas q̄ a mittit, ō q̄ si p̄ ē p̄sens n̄ indiget missiōe s; angelus sp contemplat deū u p̄nte. g. et c. ¶ Ro dd q̄ missio sapie sui filii ē ad catum illustrandu. sic missio spc. s. ad catum sanctificanda et quia angeli nec ex se sunt sapientes nec ex se sunt sci. io oportuit q̄ a p̄re mittet eis sap q̄ ē filius et gratiam spc. s. Ro aug. lo p statu glificationis, pp̄e a n̄ dr̄ mitti nc n̄ dicat large mitti ad manifestationem alic apta. ¶ Item q̄ de h̄ q̄ d. q̄ ad etnū mitte capim n̄ i h̄ mudo sumus. Vr. n. s; dicere q̄ a h̄ d. s aug. aut s carne. n̄ s carne h̄ constat, g s a. g uir q̄ aia qn dm cognoscat sit i celo siu ex mudu. ¶ It ut h̄ rone q̄ capere etnū ē mag capi. g si q̄ capit a capiente locat. g a locat i etnu q̄ ē ex tpe. p q̄ cognoscat et amat, aut trahitur a cognoscente i amate aut eo. s; du deū amamus et cognoscamus n̄ trahimus deū ad nos, s; nos ad dm. sic dr̄ i. uii. de di. noībz. g. et c. ¶ Ro dd q̄ loc h̄t unu continetis et qtentis. ex g i h̄ mo ē d aut q̄ uiitate continetia. a q ad qete. aug a loq n̄ p mo q̄ aia et cor ue egrediat h̄ mudū de m̄te capit deū. s; itelli g ad qete q̄ effect a c n̄ requiescat i t'palibz s; etnis qbz sitiur et q ad h̄ intellit dyo i intellr sa to q̄ amatu i t'nt i n̄ localr mutado. s; r̄ confitendo quia

amas transformat i amatu et cogscens cofonit cogto. ¶ It q̄ de h̄ q̄ dic aug. pr̄ ē p̄ncipiu totius ditatis. ul' si meli dr̄ deitatis. Ur. n. male dicere q̄ aut h̄ ē p gnoz. aut p spirat. s; si h̄. g p̄r gnat ul' spirat deitate q̄ ē c magro sui. d. v. ubi d q̄ eēn nec gnat nec gnatur. p q̄ d ul' si melr dr̄ ditatis. ¶ Ro dd q̄ aug. simplr n̄ d q̄ sit p̄r dinitatis s; c h̄c deitatione totius. et quia i simplicissimo n̄ cadit aliq totalitas n̄ extrico noie totalitatis ad p'uplalitate io dicat sui dinitas stat ut i p's tn q̄ n̄ p̄t trahi ad p's c sit n̄ abstratu predictus s'mo ē expond sic cu expoit mag' locutioēz q̄siles. Ci q q̄ dr̄ ditatis meli. dd q̄ dinu p̄t d de catis s q̄ h̄o dr̄ dinus. s; deus solus dei p̄pu. io ditas mag pp̄e d t'ioz di q̄ dinitas. io meli d ditatis quam diuinitatis.

Nūc de spu. s. uidend ē p' illā ineffabile et c. h̄ ē sa p's illius pars i qua ag de missione q̄ ad modu i h̄c pte agit de missiōe spc. s. spalr et qm missio spc. s. duobz moīs ē. s. uisibil' et inuisibil' sic missio filii. io h̄ p's h̄t duas p. i p agit mag de missiōe. s. s. uisibili. Jn sa agit de missiōe inuisibili et h̄ i distictiōe. xvii. Ja n̄c accedam ad assignnd missioz spc. s. p' Item p's h̄t. d. Jn p mag explicat sci spc uisibilez missioz. Jn sa ad maiore explanatoz mouz et determiat dubioz. quedā. u. s; p' quero ē c filii dicatur minor patre et c. p' Jtem p's h̄t. d. in p mag assigt duplice modu missiōis spc. s. s duplice mod missiōis filii. s'o uo p'seqt. de alia filii missiōe uisibili. i. et p' agamus de illo m missiōis q̄ fit uisibilr et c. u dic q̄ missio uisibilis est appito fca i exptioru signo p q̄ mostr missio inuisibilis. ¶ Sz p' queredu ē c filii dicatur minor patre et c. h̄ sa p's. d. i q magr mouz dubioz et h̄ h̄ dubio ortu ex qpatiōe missiōis filii et spc. s. c. n. spc. s. mitit uisibilr sic et filius, h̄ a p's i q h̄ mo qm p'seqt. h̄ tres ptes. Jn p' oppoit et determiat q̄ spc. s. nō dz d ex missiōe minor sic filii q̄ spc. s. n̄ ē ut et ratione h̄ adiugit q̄ da u hic ad nexu. s. q̄ filius rone missiōis d minor se ipo. i. Nō za q̄ filius s q̄ h̄ tres ē. tio dec; sane itellr q̄ da uerbu dubi q̄ ē p'suti q̄sidatiōi quiotu q̄ d ylari. s. q̄ p̄r s dinitate ē maior filio et filius s dinitate n̄ est minor. i ylari a dice ut q̄ p̄r sit et c.

Ad euidentia h̄i pars qritur tria de missiōe uisibili. p' q̄ q̄ sit. Sc'do ad q̄ sit utilis. Tertio q̄ qbz mod fca sit. ¶ Circa p' procedit sic. ostz p' q̄ uisibilr missio n̄ ē a q̄ appitio exterior. aug. d q̄ tuc spc. s. ul' filii mitit ex tpe ē aug. aug. mte papit.

c. qo ē q̄ nō dr̄ minor p̄re ut filius

unio

quod est uisibiliter mittitur est uisibiliter percipi. sed uisibiliter percipitur cum apparet in creatura uisibili. ergo uisibilis missio non est aliud quam apparitio. ¶ Item hoc ipsum uidetur per simile. quia mitti inuisibiliter non est aliud quam per effectum inuisibilem inuisibiliter manifestari. ergo mitti uisibiliter non est aliud quam per creaturam uisibilem manifestari. hoc autem non est aliud quam uisibiliter apparere. ergo etc. ¶ Item hoc idem uidetur ex. quia spiritus sanctus in columbe specie dicitur missus ad filium sic dicit augustinus et habetur in littera. sed tunc non fuit facta aliqua donatio filio quia plenus fuit spiritu sancto sed solum exterior apparitio. ergo etc. Contra quod quia missionis uisibilis non sit tota ratio ipsa apparitio uisibilis uidetur. quia pater in subiecta creatura apparuit et tamen non dicitur uisibiliter missus. ergo plus est missio quam apparitio. maior patet quia augustinus dicit .ii. de trinitate. temerarium est dicere patrem prophetis et patribus per aliquas uisibiles formas non apparuisse. ¶ Item filius et spiritus sanctus in ueteri testamento multotiens apparuerunt uisibiliter. et tamen tempore illo neuter dicitur uisibiliter missus sic dicit augustinus .iii. de trinitate. ubi hanc questionem mouet etc. ¶ Item deus qui uisibiliter apparet est corporaliter percipiatur. sed deus cum sit simpliciter est omnino incorporalis. si ergo ad deum non spectat uisibiliter apparere. ergo uisibiliter mittitur missio uisibilis non est apparitio. si dicas quod non apparet in se. sed in effectu quo sic apparet, in omni creatura et ubique et semper. ergo sicut uisibiliter mittitur in omni creatura semper et ubique quod stultum est dicere. ¶ Item non est missio in qua est manifestatio. propter quod dicit augustinus super solam apparitionem neque est manifestatio non assit reuelatio. ergo de ratione missionis uisibilis non tantum est apparitio sed etiam reuelatio. ergo apparitio non est tota ratio. ¶ Responsio. dicendum quod missio uisibilis presupponit missionem tamquam supponit et superaddit aliquid quod est uisibile. missio autem dicit unius diuersi fieri in presentia. dicit presupponit communem missionem emanationem super addit manifestationem. et quoniam manifestatio emanationis sed quod attendit missio non fit nisi super eum quem spiritus sanctus inhabitat per effectum gratie inhabitantis. hinc est quod missio de ratione generali dicit manifestationem emanationis et inhabitationis. hoc autem dicit uisibiliter super adueniens missioni continet ipsum quod ad principale signum quod est manifestatio. ideo dicit manifestationem et apparitionem sine apparitionem manifestantem emanantis inhabitationem uel potius inhabitantis emanationem. unde concedo quod uisibilis missio est apparitio. sed hoc non est tota ratio sed apparitio in qua manifestatur diuina persona non tantum ut operans sed ut inhabitans non tantum ut inhabitans sed ut emanans. quod ab alio ueniens. Per primum excludit apparitionem dei in qualibet creatura. per secundum apparitionem in ueteri testamento. per tertium apparitionem patris. quia pater non apparuit ut emanans siue ab alio ueniens. filius uero uel spiritus sanctus in ueteri testamento non apparuit ut inhabitans. sed ut se inhabitatorem promittens. unde angelus appellabatur in illa creatura in persona dei et hoc probat augustinus in .iii. de trinitate. dicentis constat firmitate auctoritatis et probabiliter rationis quod angelis patribus dicitur deus apparuisse non

illas ab angelis esse factas. et adducit auctoritatem apostoli ad galatas .iii. lex ordinata per angelos ad hebreos .ii. si enim qui per angelos dictus est sermo etc. non tamen dicitur quod ista sit ratio quare non est missus. quia apparitio fiebat ministerio angelico quia sic dicit augustinus .iii. de trinitate. probabile est quod illa columba in qua apparuit spiritus sanctus ministerium angeli mouerat. dicit .ii. .iii. de trinitate. et ideo dico super hoc ad inueniendum difficile est et temere affirmare non expedit. quomodo tamen ista sub rationali uel intellectuali creatura potuerit fieri idem et in predictis quod non qualiscumque apparitio est missio. patet igitur ad duas rationes primas. ¶ Ad primum quod obiectio quod non sit apparitio quia deus est inuisibilis. dicendum quod apparere est duplex. uel in se et sic corporaliter uel in alio. et hoc dicitur uel sicut causa in effectu. uel sicut signatum in signo. et hoc secundo modo missio est apparitio et sic hoc modum non competit omni creature. ¶ Ad primum quod ultimo obicitur quod apparitio non est manifestatio. non intelligitur actu subsistit quia adfuit uel ostendit in qua presentia per emanationem manifestari. et hoc quidem de se importat apparitio. ¶ Ad primum autem quod obicitur in oppositum quod persona sit apparitio. dicendum quod non accipit totam rationem missionis. quia mitti non est tantum inuente percipi. sed inuente percipi ut ab alio emanans et in aliquo inhabitans. ¶ Similiter ad illud mitti inuisibiliter est manifestari per effectum inuisibilem. dicendum quod manifestari non dicit totam rationem. ¶ Ad primum quod obicitur quod in missione spiritus sancti in specie columbe non fuit nisi apparitio. dicendum quod quamuis non fuit in donatio spiritus sancti. fuit tamen manifestatio per datum et inhabitantis in eo et quod eum est tamquam ab alio procedentis. et ideo tota ratio missionis. et ex hoc non sequitur quod qualiscumque apparitio sit missio uisibilis. omnis tamen uisibilis missio est apparitio.

Secundo queritur ad quid sit utilis missio uisibilis. et ostenditur quod ad efficaciam dicitur non est. quia exterior apparitio nichil intus operatur. quod etiam non sit utilis ad innotescendum ostenditur sic. aut est ad manifestandum presentia emanationem aut inhabitationem. non inhabitationem quia nescit homo utrum odio an amore dignus sit et nescit utrum deus inhabitet in eo cogitatur. et item quam utilitas est esto quod sciat deum aduenisse cum ignoret per malitiam nulla uidetur. si ad manifestandum aliquem per emanationem. ergo cum illa notitia omni tempore sit necessaria. scilicet tempore legis scripture et nature uidetur quod tunc etiam non debet esse missio uisibilis. quod ergo quare solum tempore gratie permittitur. ¶ Item quantumcumque appareat in creatura non innotescat nisi reuelatio assit. sed cum adest reuelatio uerum est adeo in reuelatio assit. sed cum adest reuelatio ueritatis est ad cognitionem maiorem et certiorem quam quod est a sensibus. sed homines cognitionem que non indiget occupatione sensibilium ipse sensu. ergo uidetur quod exterior apparitio omnino superfluit. ¶ Item creatura probat et quod impediatur sic. affectus eo quod uisibilia occupatus minus surgit ad bona inuisibilia. ergo similiter intellectus. ergo si debet ad perceptionem inuisibilium eleuari non debet ei fieri ostensio uisibilium quod si fiat uidetur potius

impediri quam iuvari. ¶ Item si missio est ad innotescen-
dum, cum triplex sit in nobis cognitio, scilicet sensus exte-
rioris, ymaginatio et intellectus, et secundum hanc triplicem triplex
triplex assignetur visio, prophetalis, videtur quod triplex
missio debeat distingui. Preterea missio sit ad
manifestationem inhabitationis et filius inhabitet sicut spiritus sanctus,
solus quare non est missio visibilis ad manifestandum illam. ergo
¶ Contra quod sit utilis ad innotescendum videtur quia cognitio nostra in-
cipit a sensu, secundum quod debemus elevari ad percep-
tionem intelligibilium cognitionum. ergo utile est quod aliquo
modo sensibili sit excitatio intellectus per signum et hoc est quod
dicit Gregorius: dum visibiliter deum cognoscimus, per hunc in invisibi-
lium etc. ¶ Item sic miracula ostendunt dicta propo-
sita, aliqua dicta persuasiva, sed utile fuit et per necessarium fidem
fieri manu ducta per miracula ad cognitionem dicte pro-
positionis per aliqua signa visibilia ad cognitionem dicte per-
sone. ¶ Item missio est ad redimendum hominem per virtu-
tem, Christus per divinitatem invisibile et visibile ergo mi-
ssio utriusque est ei utilis. ¶ Item familiariter of-
fert suam presentiam que se offert sensui et intellectui quam que
solum alteri. Sed hoc maxime expediebat homini ad hoc
ut converteretur ad deum. ergo etc. ¶ Respondeo dicendum quod missio
filii visibilis Christi et maxime huius utilitatis sicut
patebit in tertio. Sed nunc de spiritu sancto dicendum quod missio
visibilis utilis est ad manifestandum et emanationem
et inhabitationem. Sed non quamlibet inhabitationem non omni gratie per se propter
hoc intelligendum quod est inhabitatio duplex: sanctificationis sufficientis
et plenitudinis redundantis. Illa que est sanctifica-
tionis sufficientis, intra invisibiliter latet. Illa vero que est re-
dundantia exterius apparet, et ideo talis inhabitatio signis
visibilibus exterius manifestari debet, sicut factum est in
apostolis. Similiter intelligendum quod duplex est genus credentium. Quidam
evoluti signa ut puta sensibiles. Quidam intelligentia
quatenus puta iam provecti. Quorum sensus per hoc manu-
ducitur ad intelligibilia et propter tales utilis est missio
visibilis. Ergo est missio visibilis ad manifestandum inhabitationem
plenitudinis redundantis et hominis promanuducendi
possibilitatem. Ex hoc patet propter quid non fuit missio visibilis
tempore legis scripte quia non erat missio in plenitudine
quo adusque venit plenitudo temporis patet et quare modo
non datur, sive mittitur visibiliter quia iam manuducti sumus
ad fidem. Unde sic cessaverunt miracula et exteriora signa.
¶ Quod autem dicitur quod nescit homo utrum odio an amore dignus
sit, dicendum quod est non de dignitate ostendenda et tamen ostendebat
et hoc per utile erat ad fidem roborandam et devotionem
excitandam. ¶ Ad primum quod obicitur quod necessaria est aliqua revelatio
dicendum quod tamen non superfluit apparitio quia excitat in-
tellectum ad considerationem et sic excitando preparat ad revela-
tionem et per revelationem excitat ad dilectionem. Revelatio non

est scientia cognitionis tamen ad hoc est invitatio. Et ideo non evacuat
cognitionem apparitionis. ¶ Ad id quod obicitur quod visibilia impediunt
affectum, dicendum quod visibilia possunt dupliciter considerari vel ut res
absolute vel ut signa et nutus ducentia in aliquid. Primo modo si a-
mentur et considerentur retardant intellectum et affectum. Secundo
modo iuvant et sic est in apparitione visibili quia consideratur
certa ut signa fidei in intellectum veniret. ¶ Ad quod obicitur
quod non est triplex genus missionis secundum triplex genus cognitionis, dicendum
quod licet cognitio sit de ratione missionis non quorumlibet
sed inhabitantis et quia duplex est modus inhabitandi vel plenitudo
et ideo tamen est duplex modus mittendi licet plures sint modi cogno-
scendi. Vel aliter dicendum quod deus invisibilis non cognoscitur nisi aut
in effectu aut in signo. Aliquis in effectu et effectus ille
sit gratia gratum faciens quia in sola cadit mittere sic mi-
ssio invisibilis. Aliquis in signo et signum sit quod offertur se-
sensui sic est visibilis. Quia vero ymaginaria est extra ... que
ymagines visionum sunt expresse, de angelis
talis, ideo de eis non est ponere hic cognitionem. ¶ Ad id quod
ultimo quod quare non fuit missio visibilis ad manifestandum
inhabitationem filii, dicendum quod filium inhabitare est dupliciter, aut per gratiam
unionis aut per gratiam sanctificationis. Primo modo non fuit
necessaria manifestatio sive visibilis missio, quia plenis-
sime erat in homine unito in quo operabatur opera
visibilia in quibus manifestabatur et ideo non oportebat
alia signa visibilia adhiberi. Secundo vero modo non habuit
missionem manifestantem inhabitationem quia talem sanctifica-
tio apparet spiritui sancto. Unde sufficiebat esse missionem visibilem
ad manifestandum ipsi inhabitationem et sanctificationem apparentem
et inhabitatio filii et spiritus sancti sit indivisa manifestatio quod in
homine inhabitet spiritus sanctus sufficit ostendere quod filius.

Tertio queritur quibus modis missio fuit visibilis et accipi-
untur diversi modi ex scriptis. Filius enim visi-
biliter apparuit in creatura rationali scilicet in homine. Spiritus vero sanctus in
irrationali ut puta in columba, igne et flatu. Quaeritur ergo de
diversitate horum modorum apparendi et utrum quod non sunt
modi quattuor: hoc modo spiritus sanctus est eque nobilis persona ut filius, ergo
in eque nobili creatura debet manifestari ut filius.
¶ Item si filius propter assumptionem humanitatis sue apparitio-
ne in tempore factus fuit minor patre immo etiam minor
angelis, ergo multo fortius spiritus sanctus ex apparitione in
igne non tamen minor deo sed homine et sic in nullo modo cogitur.
Ergo non congruit spiritui sancto apparere in creatura irrationali. Si tu
dicas quod filius apparuit in homine assumpto et unito scilicet
spiritus sanctus non est columbe unitus vel igni. ¶ Contra unio nichil
aufert divinitati ergo propter unionem non dicitur minor sed ergo mi-
nor hic est propter apparitionem ergo etc. ¶ Item videtur quod spiritus sanctus fuit
unitus quia spiritus sanctus apparebat in illa columba et non in alia et
rursus apparebat ipse et non alia persona. Ergo alio modo erat in
illa quam pater et filius et alio in illa quam in alia sed alio non potest

ee illa q a p q ad sba n q ad opo3 · qr eade e sba
et opo i tu · g q ad unioe3 · g et c · si tu dicas q
appuit sic i signo · tc qro a r sig fui an ā ab istitu
tioe · si an · tc p ronē · et ois ā columba · si ab istitu
tioe q qs istituit. Ut fili appuit visibil uno m
tm ⁊ i una catura q qr n silr spc. s. et ur q i debet ee
qr sic i filio nlla ad uarietas · imo oimoda unifor
mitas i et i spu. s. g debuit appere tm i una spe u
fili. Ut filius tm semel appuit uisibilr qr tm se
mel e icarnatus n apls · qr g unu h e q spc. s. plie
appuit · u puta n tm semel i igne · s3 ⁊ q̄ocu3 daba
spc. s. si dicas q illa i qbz spc. s. appuit statī ee de
sieuit p appitioe3 · et io optuit sursu a fi · tc g ur q
n illa columba fuit ua · n igs · c ta columba q igs ⁊
hant utute pmandi ⁊ si h i illa appitioe no fuit
tuc g n fuit u h fla · h n fuit appitioes · s3 pstigia
et illusioes sic sr fantasmata demonu ⁊ alioz ma
goz. Ulti q qr tot mod appuit spc. s. ⁊ qr i ā
spe i capite q imbs u x et apls. Ad pmo · dd q fi
nis ipoit ncitate3 hus q sut ad fine · io modus
appedi sumd e ux fine appitois · appuit ā fili
i caine u eet mediator · spc uo s. u doctor · jo · x
vj · uenit docebit uos oe3 uitate · ad mediatioe3
e ex t mor separatoz otio et i unu unio sic p3 · et
io fili in catura appuit u unit · ad eudritioe3 ā
igratu in tueit si g io spc. s. appuit i catu u sigtu
i signo · qm g n e do pfecte uni len n bati le · et hac
solu e sba pal io filius i sola sba roali appuit · qr
uo usu sigtus po d catā ur roalis q roals · ne
forte crederet unita n tm signs · io spc. s. appuit
i catā urroglu q ā m habet rom signdi et expmdi
sic flat sigt spuo3 · igs uo dilcoz · rursus qm ad
pfcm mediatoz reqrit q mediator sit unus · ⁊
q unio sit isepabil · io fili appitio singlaris fuit ⁊
indiuisibil · s3 eo qr n p spc. s. pfce sigtari i uno sig
io optui sigtari p plura · et ido fili uno m appuit ·
s3 spc. s. plibz · hus uuis facile e r ndē ad oba · t
na ad i q p ob qr eq nobil e p spc. s. dd q n faciat
inobilitas appetius · s3 finis appitois · qr ille u
mediator · iste ut erudytor su doctor · io fili u i ho
assupto spc. s. ut i catā ⁊ sig. Ad i q ob q spc
s. dz d mior sic ⁊ fili · dd q mioritas illa n dr de
filio rone diuinitatis s3 rone unionis ⁊ cōicois y
dyomatu · qr filius fcus e h passi · s3 spc. s. n e
fcus columba. Ad i q ob q e unitus columbe dd
q e unio s uitate et e unio s3 intinoe · p m uni
unt illa q uniut i n ul p sco mo unuit sigtu et
signu · et h m unita e p spc. s. illis rebs i qbz ap
paruit · si a qrat n ueniebat tal unio · dd q di

spoitie appetatibz cate i qbz nata erat p spc. s.
declarare sic flat spo3 · igs amore · columba do
nu · pp fecuditate · s3 opletie ueniebat h ad ina
ordinatoe q ordiauit catas ad h n istitue do s3
sil fornido et istatu qr ad h solu fonbat · et io ta
coluba q igs sil c appitioe i ioep et desijt · ex h
p3 q spc. s. no tm semel appuit · s3 plies sil ā n · qr
columba ⁊ igs stati p appitioe3 ee desierut · n ā
h · ex h i p3 q si illa columba ⁊ igs eet vm corp
c n columba fuit u columba qr stati desijt · s3 silitudo colu
be · silr n igs uus igs qr n oburebat · n tm i eat
alig illusio · qr n erat i aliq fitas i signato offre
bat · n · sensui ad sigficad q ue i erat · et qr mag
attndebat ro signdi q existndi · io ta diu duraui
q diu sigre potuit · ul officiu signi ipleuit · et
qr eade fforta e coluba · mota · et osuata stati
u ius illa desijt moue coluba et igs desijt ee.
Ad i q ult q qr tot mod appuit spc. s. dd q ap
paritio spc. s. fuit ad maifestanda pleitudie3 redu
datie u p hitu e · et qm reduidatia pt ee t io
tbz mois appuit q n · ee h pleitudo p redeptoe3
qr i fuit i xpo · et h e pfca gra p oe3 mod · io in
x appuit i coluba qr erat ptau redeptois p ge
nitoz et erat al itegru et pfectu · pt ⁊ ee per
uite ifluetia q ad sp et motu ⁊ h mediatibz
sacmtis · et h plenitudo e i sacdotibz · et io dat
e eis spc. s. i spe flat jo · xx · isufflauit i eis
dicēs accipite spm s. quoz remiseritis pecā et
c · pt ⁊ tiq mo ee p cognitiois ad ministratoz · t
siue doctriā · ⁊ h plenitudo e i aplis ⁊ doctoribz
et io spc. s. appuit eis i linguis igneis · ex
hus p3 ro et sufficia modoz appedi ⁊ obitoz.

In pte i sut dubioes cc litt3 et pmo dub de hoc
q d q fili in q missus · i · fcus minor e p̄re ·
q · qr sic ob · ois act b q aliq otigit ti miore est
i digtatis sig fili rone missiois e mioratus
g missio ptin3 ad idigtate. Item qrioz ās de
eqli fit minor mutatr · s3 fili an missioz erat e
qual ⁊ mo est minor g ⁊ c. Ad pmo dd q q dr
de filio di p cō q p unioe3 q tata fuit u faceret
hom dm ⁊ dm hoe3 cōmunr loqndo nllo mo filius
di e minor · s3 h dr e p unioe3 qr o q dr de ho
posst d de filio di · et i p3 q nlla e h e idigtas ·
nlla mutatio i ei p et sic soluit utrq obm · qr
ro utriq pcedit intlcto qr l eade n fieret minor
l q erat eql et i desinet ee eqt · nc a sil e mior
⁊ eql. Item q de h q d q se ipo ⁊ mior e filius
vel n · male dr qr maior diuisitas iptat ph q
e maior et mior · q ph qr e ali ⁊ ali · qr pcad in

f. maiorem

dicatur sancta scilicet si quis habet unum filium et minor se. quia tamen filius est alius et alius et in duo per se non concedit. ¶ Respondeo dicendum quod vel est quod minor dicitur diversitate dicitur maior et minor quod diversitate virtutis et naturae. Sed ad diversitatem quod unus sit maior non sequitur diversitas in persona quia plures non possunt esse in una persona quod ergo non est ad diversitatem naturae et virtutis. non ad personas. Ideo dicitur maior et minor ratione diversarum virtutum non a alius et alius cum non habeat diversas personas. ¶ Item quod de hoc quod dicitur quod minoratus est paulo minus ab angelis. ebr. ii. similiter in ps. viii. eum quomodo quod angelis minoratus est dicit glossa. in humane naturis qualitate assumpsit quod nullo pacto potuit depravari sola de maiore est. ¶ Item Bernardus virgo quae est per caritatem est super choros angelos exaltata ergo etc. ¶ Respondeo dicendum quod est loquitur de christo in comparatione ad angelos quod ad .iiii. scilicet quod ad gratiam et quod ad numerum naturis. et quod ad naturam corporis. et quod ad statum passibilitatis. quod ad gratiam est semper maior. quod ad naturam naturis saltem non fuit minor. quia sicut dicit glossa. minor angelis fuit corpore non mente quia ad naturam corporis minor fuit. quod autem ad numerum passibilitatis fuit minor et modico minoratus quia statum passibilitatis in statum gloriae. et homo paulo post exaltatus erat. ¶ Item quod de hoc quod dicit hylarius quod pater est maior filio. quia si verum est quod dicit cum idem sit in deo sapientia potentia et bonitas et magnitudo. ergo si maior est et est potentior et sapientior et melior. quia in deo non est magnitudo molis. sed virtutis. ergo quod pater est maior est potentior quod stare non potest. ¶ Item maior aut dicitur essentia aut notione. non essentia quia essentia sunt equales. si notione. quod notionibus sunt similes sicut dicens quod patrem. ¶ Respondeo. comparatio secundum maius et minus non attenditur in comparationibus. unde non dicitur agnus est albior corvo. sed filius non est comparabilis patri ergo etc. ¶ Item quod quare non dicitur maior spiritus sancti. ¶ Respondeo dicendum quod in patre est auctoritas respectu filii et spiritus sancti. in filio respectu spiritus sancti. et ideo in patre maior auctoritas et maior fecunditas. et quia nullum non in comparet ad exprimendum auctoritatem sicut hoc nomen magnus ideo dicit hylarius quod pater est maior filio. et hoc patet obiectio quia maior non dicitur essentia sicut potentia et sapientia. sed dicitur notione. quod vero quaeritur quod dicitur quod notionibus conveniat sed tantum in ratione principii. sicut auctoritas in ratione emanationis et hic est quod pater dicitur maior filio quia et si utrumque habeat notionem in ratione principii pater tamen in ratione principii tamen ratione plus habet de ratione auctoritatis. spiritus sanctus autem nullius persone est principium et ideo non comparatur eius maioritate. ¶ Item quod de hoc quod dicitur maior in quantum deus est sed minor etc. ut in ii. similiter quia quando accipiatur maior dicitur relative ad minorem. ergo si est ponere patrem maiorem est ponere filium minorem. ¶ Item pater dicitur maior quia habet auctoritatem super filium. ergo et filius habet sub auctoritate patris dicitur minor. ¶ Respondeo dicendum quod non impedit quod filius non dicatur minor patre ratione sub auctoritatis. sicut pater maior non quia nomina indigentiae. ideo non debet ad usum trahi. vel quia sancti doctores quo possunt se elongant ad hereticorum fallacia. ideo cum hylarius dixisset patrem maiorem noluit quod filius diceretur minor ne videretur illa maioritas

non tamen auctoritatis sed et inequalitatis et quamvis hylarius diceret in patre auctoritatem non tamen legitur dixisse in filio sub auctoritatem. sed hoc verbum a magistris est additum in consuetudine disputationis. **I**am nunc accedamus ad assignandam missionem spiritus sancti quae invisibiliter etc. continuata parte in qua magister egit de processione spiritus sancti invisibili. in hac parte agit de invisibili et dividitur in partes in .ii. in prima determinat magister spiritus sancti invisibilem missionem secundum suam oppinionem. In secunda vero quia sua opinio habuit et multos impugnatores ponit opinionis sue defensionem. ibi. haec quidem caritas spiritus sanctus est. prima in partes habet. in prima missionem invisibilem spiritus sancti notificat. In secunda confirmat ibi. Nec aliter rata ad deum etc. Item prima in partes in qua notificat. habet duas. in qua per predictam suam intentionem. ibi. Iam nunc accedamus ad assignandam. ¶ In secunda supponit quod spiritus sanctus sit amor quo diligimus deum et proximum ostendit ipsum invisibiliter mitti quando in nobis efficit hunc effectum et hoc facit ibi. hoc autem tullius docet ac plenius etc. Nec aliter rata etc. haec est secunda pars in qua ponit suam confirmat et dividitur in partes in .iiii. in prima ostendit quod amor quo diligimus deum est similiter amor quo diligimus proximum. In secunda vero ostendit quod amor ille proprie est spiritus in cum a summa dilectio sit deus etc. In tertia ostenditur quod spiritus sanctus est caritas non caliter sed essentialiter et formaliter loquendo. ibi. Nec si forte aliquis dicat illud et deus etc. Quarto et ultimo concluditur tamquam manifestatum iam quod spiritus sanctus tunc mittitur invisibiliter quando nos facit dei et proximi dilectores. ibi. ex predictis claresciit quod spiritus sanctus caritas etc.

Ad intelligentiam huius partis .iiii. queruntur. primo et principaliter propter positionem magistri. quod utrum donum caritatis increate sit ponere donum caritatis create. et hoc est quaerere utrum caritas qua diligimus deum sit spiritus sanctus. Secundo dato quod sit creata caritas quaeritur utrum illa caritas sit diligenda ex caritate. Tertio utrum caritas eius dialis possit cognosci ab habente caritatem. Quarto si possit cognosci a

Circa primum quod sit ponere aliam caritatem a caritate increata nobis habente. increata suppositum. probatione per auctoritates multas quas adducit magister in littera probatur rationibus. et primo rationibus sumptis ab essentia caritatis. quia est bonitas. sed non nullum actus est melior substantia rationali. sed caritas melior est anima rationali. quia eam facit meliorem. ergo non est actus. ergo est substantia. sed constat quod non irrationalis. ergo rationalis. ergo anima vel angelus. vel deus. sed non anima vel angelus. ergo deus. ¶ Item nulla bonitas creata equalis beatitudini. sed caritas equalet beatitudini. quia per caritatem meretur homo. ut efficiatur dignus vita eterna. scilicet beatitudine. ergo caritas non est bonitas creata. ergo etc. ¶ Item omne bonum creatum est bonum per participationem sed omne bonum a bono bonum potest intelligi non bonum. et sic cadet in ipso malum per diminutionem speciei modi et ordinis. ergo si caritas est bona bonitate creata caritas potest esse mala. sed saltem intelligi mala. vel in se in ipsis. quod falsum est. ¶ Item hoc ipso ostenditur rationibus sumptis a virtute sic. ergo tanto ad virtuosum tanto paucioribus medijs indiget. ergo si aliquid est potentissimum nulla alia a se virtute indiget. ergo si spiritus sanctus est potens infinite

i vel

in se est caritas ergo se ipso non alio et clamat assensum

ad amorē. n̄ ē ponē q̄ cari catā nccāo q̄ hītus.
Jt pl' distat ūtus n̄l a dō q̄ uolūtas. s; de dilig̃re
ūtute nālē n̄ a q̄ c ipe. q̄ si in ead̄ medi n̄ i uo
cadi. q̄ et c. Jtm ubi mouz ūt motois p̄mi
sp̄ p̄ses z n̄ potis errare. supfluit aliā ūtute ēē
a dō. ut puta simanus eēt sp̄ ouicta opi. n̄ o;
i ēē aliā ūtutē. z sp̄c. s. ē dirigēs z aduuās ipā
uolūtatē ex ē ouictus sp̄ z nō potis errare. q̄
supfluit ā cari^tes ponē. s; dē supfluū resecāi. q̄
z c. Jt roibz suptis ab actu ois i ide. ex act̄ ca
ē a care. s; n̄ mi^ous ūtutis ē recare q̄ care
q̄ si care ē solū ab īcato q̄ ē ifinite po. q̄ et re
care sh' ipū est cari q̄ est ifinita. Jtm ās ac
cititis est unire. s; nlla catā p̄ ualitate unit
ui. s; ois catā ualitas. q̄ nlla catā ē medi uni
dō. si q̄ caitas ē medi uni. q̄ n̄ ē ualitas n̄ catā.
Jt act caritatis ē unūq̄q̄ ordiate dilige. q̄ si
ordiate dilige est diligere unūq̄q̄ s q̄ ē. c. ē
bonū icatū sit meli^s in cato ifinitū. q̄ ipē
mag̃ ifinitū diligi. q̄ si caitas fac dm dilige
ut diligid est. caitas fac dm ifinitū dili
gere. s; q̄ exit icatū ifinitū ē icatū. q̄ z c. s; q̄
caritas est p̄ria refortī aīaz q̄ ad p̄om uolūtā
s; aīa q̄ ad alias p̄os. s; uisiles. et uale refort
p̄ ūtutes catas. q̄ p̄ ronē z acuptīa. sic refo
ē caitas q̄ z c. Jt n̄ ē refortō i ē cfortō z ifor
et n̄ ē ifortō i ē ad ifoīus q̄ s; p̄ mod fōr. s; dē
fōr rei care ē catā. p̄ea. nlli ē fōr p̄ficāes. q̄ z
c. Jtm caitas ē p̄ria uni^ dī. Ut hugo de sc̄o uic.
scāo aīā mīa q̄ amor ē uita tua. s; ois uita exi
stēs p̄ p̄ncipium aliquo ē ab aliquo ifor̄mte ex q̄
uiuificabli fiat uni. s; ex dō z aīa n̄ p̄ fit uni. q̄
n̄ccē ē ponē i aīa aliq̄ caitatē catā q̄ uiuifice. Jt
ō q̄ ē in aliquo po ad mortē est i illo p̄ ad t
sepi. s; uita gr̄e ei aīa po gd mori ē dī morte
culpe. q̄ p ad sepa. s; aīa ē dē. q̄ ip ē dī p
sn̄tia sepaz ab aliq̄. q̄ est ad catū. Jtm ca
ritas ē p̄ria gratificādi. s; gratificato ē i quo
distiguit bonus a malo. just ab ipio. n̄ tm̄
i actu. s; z i q̄ete. ut puul ul adultus dormi
ēs. s; c distictō n̄ fit boi a malo p̄ boitatē icatā. i
q̄ illa oibz ē cois. z tm̄ c distictio q̄ tm̄ n̄ fit
p̄ actū ul usū. s; hītū. p̄z q̄ caitas dic hītu catu.
Jt caitas ē p̄ria merendi. s; n̄ q̄ bōitati i bo
sum. s; mag̃ eā. q̄ caitas p̄ fac bonū q̄ eliciat
actū. s; c aīa dē n̄ bō sit bonus. n̄ccē ē ad ponē in
ipō de nouo q̄ cooperet i opoē mitoria alio mō
q̄ n̄ll. q̄ s; n̄ alio mō tē ped error pelagij q̄ ex
nalibz possz h̄o merēi. s; g̃ā m ē p ūtute icatā ō

ē
n̄ cooperet. n̄ccē ē q̄ i opone catā mitoria cooper
mediāte ā ūtute. s; h' n̄ p̄t ēē n̄ catā. q̄ z c. Jt
ūt q̄ magr errauit. q̄ q̄ dīdit opa īnt. h̄ere
ē s; magr p̄suit q̄ caitas q̄ nos diligim dm
sit sp̄c. s. ipē sp̄c. q̄ ponit q̄ p̄m diligere q̄ est
effectus in catā sit soli sp̄c. s. z i dīdit opa
tritatis. Jt q̄ d̄ q̄ catū ēē z icatū erat. s; ca
ritas q̄ diligimus dm z p̄x ut coit tenetur
ē q̄ catū. s; magr dix h̄ ēē sp̄c. s. q̄ errauit.
Jt ad p̄ dcōz illntiā ē n̄ q̄ ee h' ē. d̄ z fuit
ab aliquo opio. quordā ē ut magri z sequi
suor ē opio q̄ sp̄c. s. ē eēn^r caitas qua p̄r z filij
diligit nos. z q̄ nos diligimus dm. z q̄dā
uoluerūt dicē q̄ illetus hī p̄oīs h' ē. D̄r ē
q̄ sic lux p̄ ē osidari. s; i se z i tm̄ sp̄cū z exte
riorē p̄spicui tian. p̄ m ē lux. s; i lumi
tto mō y postalis colois. i sp̄c. s. p̄ osidari i
se z sic ē amor p̄ris z filij. p rursus osidari
ū i aīa huāna inhitās z sic sp̄c. s. dī gr̄a. p̄t
osidari ū unitō uolū et sic est caitas q̄ nos
diligimus dm. Ā dm̄ q̄ sp̄c. s. ē ugn̄ caritas
n̄ p̄ apprātioz. s; p̄ uni oez. q̄ admod n̄. solus
filius ē h'. ul est icarnatus z tn̄ tota tritas
est icarnatioz opata. s; tn̄ solus fili^ unitus
sic q̄uis tota tritas faciat unione sp̄c
s. ai uō. sol^s tn̄ sp̄c. s. unit uō. z io sol^s ē cari
tas. Ūo a mouēs ad ponēd h' ē aucta apli
j. cor. vj. q̄ adhēt dō unus sp̄c. s. ē z z filij
dni. n̄ q̄ sic filius p̄ced p̄ mod n̄ z in ē
unit. sic sp̄c. s. p̄ mod uō iuibil^r ē a. sic n̄
io sp̄c. s. unit sepa. s; fili^ iuspabilr z io lo
ge ifiori mō q̄ fili. z q̄bz sic unitur se ipō
sic dilige. s; p̄ n̄ p̄t stare q̄ sp̄c. s. n̄ ē mu
bilis. z p̄ si eēt uiubil^r a p̄ nm aut p̄ gin.
n̄ p̄ n̄ q̄ p̄ gin. q̄ ad h' opret ēē hītū gr̄e
disponte ā ad suscepcioz tal unionis. z ita
red q̄ ūu. jdō n̄ cto q̄ magr h' mō fuit hī
opiois. Et ipi h' aliter dō. q̄ ill^o quo diligim
dm ē est accipe. aut quo diligimus effe
ctiue. z sic caritas sū amor ē totius tritatis
z s. s. apprte. aq̄ diligim^ exeplar z sic. s.
sp̄c q̄ est unio p̄ris z filij z nexus āborū
ē unitas a dē unitatioz caritas nos unitis
s q̄ d̄ dō Jo. xvij. ut sit unū sic z nos
sum. aut quo diligimus foult z sic sum
opioē magri ē aīa affectō. s; ih'us oibz sp̄c
dixē nec errauit s; defecit q̄ p̄ h' ē ponē
caritatē p̄ opioz. co̅e q̄ sit hītus catus a
ifoīus. z io h' sumitur a p̄te eēn̄ ē eu

tutis. z operis. a pte eeni. qr caritas e bonitas z
carite ualis ipaz pficies z distinguens z ordinans
z disponens ad uitam etnam. g nece e q sit eius
forlis pfecto. ¶ Ad i q pob q caritas e me
lior aia rali. dd q n est i opato. qr u unu
pp altm i tm unu. un huis caritate bonus e
ppt ea. ul n cadit i opatio qr n. uniformit
di bonu. na sba ralis d boa. qr ordiabilis
i fine. caritas boa qr ordiat ea. ¶ Ad i q ob
q equal bitu dd q equz sz diaz extima
tioz q op caritatis extimat dignu uita et.
siue tanta remunatione. ¶ Ad i q ob q si e
bon p pticipoz tuc e bonitas e pmutabilis
i uniformitate. dd q ad di bonu p pticipa
tioz d aut q pticipas z ordiatu. aut q p
ticipo z ordinato. p m e bonu huis ca. s m
caritas. z io pt n ge qr n e ipa eeni bonitatis
s pticipo n pt n ee bon ul ordinata. qr est
ipe ordo amoris. un solund ad i p distictoz
z in h patit rones supre ab eena a pte z
uirtutis nece e pone ca hitu catu. Na cari
tas qua diligimus dm e uirtus n qr tm de
coopat nob. s z qr nra uolutas coopat do
ad uirtutes. n di sum z qr e coopamur deo
nece e nos e conformari. nece e q ab illa suma
caritate relinqt i nob ad exemplar i nro af
fectu p q moueat illi conformit uolutas
e liba est z nata moui ad oppoita. z io p o uirtu
caritatis carite i nob no pp defectu a pte di
nob cooptans. s z uolutatis nre sibi coopa
tis. ¶ Ad i q ob q uirtus potissima n oi
dig z uirtute media. uim e. s caritas n e pp ille
uirtus idigentia. s potius uolutatis suscapi q indig
aliquo bitu dispone. ¶ Ad i q ob q ds coo
pat n e sin uirtute catu. dd q deus reg n
est istitut. z n uniformit etit. z io n idig
a reglante. n o sic e de uo q mouet difform
nut. z io idig aliquo hitu reglante z dis
ponte ipaz. ul dd q a e de n z uo. qr n no
ht moueri n uixe se ul mfra. s uo. s ...
io idig aliquo eleuante ipaz. ¶ Ad i q o
q uit p motous e psta. dd q n suffic pre
... nece e q recipies ifluetia h habi
litetur ... p uirtute carita pre
z oponis ... nouitas. qr ... reuacio
uris. ... ab aliquo y ab ex
... in forms z caritas ca
ta ... preacc sui opoitus.
¶ Na q ob q recato e ab inato ..., e p mod

etiä. sic et cato. s reso ... ulti relig form. et
io nece e pone hitu iformte. ¶ Ad i q ob q ua
nitas n unit ... dd q ... psiderari s q ex no. z
sic e uanitas z sic q unit. ul s q e i sly etia sm
diaz psitia z sicht uirtus ex pita silitudine
z tali mo unit. ¶ Ad i q ob q dilig dm q est
diligdo z c. dd q h pt intelli dup. ul q deus de
bet diligi i se z sic e fi o, e. qr e sit bonu ifinit de
bet ifinitu diligi z tali mo de sol se ipo dilig
ul q e diligend ab h. z sic uim e z te dilig i infi
nitu n sim p s s extimatoz hntis caritate. tm
e dilig caritas dm pl q bonu catu q si bonu ca
tu i infinitu mltiplicaret. ad h mag diliget
dm. cra ob in oiu oce ds e pt duo ultima q
ostndt magr n errasse. ... ob qr didit opa
trinitatis. dd q sim e qr ... s sit caritas q dili
gimus dm. aut dr e p appatioz. aut p unioz
aut cte p exeplaritate. z sic itelligutur oms
auctes quas magr adduc p se. toru a loqndo
n itelligut. ue nec cdo q magr sic itellexit. z
p h pz a q magr n d q catu sit icatu. s q
sufficiat donu icatu sin cato. z i h n fuit i
error. set defectus tm.

Scdo quit caritas sit amabil ex ca. z q sic
oste h mo. aug. viii. de tri. Neo dicat no
nouu q diligat. diligat fre z diligat ipaz di
lectoz. g dilecto e diligda g z c. ¶ Itm h ipo
ur roe. qr n e pfecta cogto n illa q qs nouit ipa
notitia. g nec pfectus amor n ille quo quis
amat se amare. s amore. s caritas e pfect
amor g z c. ¶ It ad dilig pxim z pxte qr uid
eu hie ca. s ipp qmu q z i magr g magr dz
dilige caritate sui dilectoz. q. aug. i li. de doctrina
xana d tm. iiii. diligda ex ca. s. dm se ipo z
pximu z cor pp imi. s caritas sui dilectio n e
ad hoz. g n est diligda ex ca. ¶ Itm d e dilec
sil z caupi z amicitie. s g caritas sui dilecto dili
git. aut g dilectone qui aut amiatie. n g ami
ciatie qr amicitia e int similes. z amor q aliqs
optat alij bonu. cari a neo optat bonu. ¶ It
n caui qr caupi e rei n hite. g c ex ca. nec dili
gat n huis cari. g ex ca n pt caupisce ea. si
tu dicas q caupisat augmtu caritatis. h no
solut. qr e n qro n uti caritas hita s q hita
e possit amari. ¶ It sic se ht fides ad cdere
z spes ad actu spadi. i dilecto sui caritas ad ac
dil. s nullus huis fide. cdit fide ul i fide z qr
sic dic aug. cdes scit se cde z uidi se cdere
c dulitas aut e de n uisis. sile a nllus spat

nouit se nosse sue

ipsum spe. g(o) a sibi n(on) dilig(it) cari(tat)e ul(tim)e sin(e) e(st) sile. q(uod) q(ue)r(itu)r
n(on). Item si diligens dilig(it) dilectio(n)em ea(n)de(m) a q(ua) s(ecundu)m a(liam) ic
p(ro)p(ter) ip(s)e et a(lia)m dilect(ione)m dilig(it) a(liam) et sic e(ri)t abire in infinit(um).
d(ice)n(dum) g(o) stare e(st) et n(on) abire in infinitum. si dilig(it) dili
get eade(m). (con)tra sic h(ab)et q(uia) n(u)lla for(ma) sp(irit)al(is) su(per) se ip(s)am reflec
tit(ur) n(on) de p(ri)mis i(n)tentio(n)ib(us). sic unitas unitas. bo
nitas b(onitas) n(u)llo m(od)o albedo alba. g(o) n(on) dilectio dilecta
et sic r(espondendum). Ad hoc d(icendu)m q(uod) accip(itur) dilectio(n)em s(ecundu)m q(uod) de dilectio
e(st) (con)stat utiq(ue) q(uod) ex ca(ritate) e(st) dilig(itur). s(ed) accip(iendo) dilec
tio(n)em s(ecundu)m q(uod) e(st) h(ab)itus (con)ceptus sic utiq(ue) dili(git). s(ed) n(on) s(ecundu)m o(mn)ia.
Ad ill(u)d q(uod) obi(cit)ur no(n) q(uod) e(st) amor s(cilicet) amicicie quo
q(ui)s optat alicui bonu(m). et (con)cupiscencie q(uo) q(ui)s sibi desid(er)at. ad
et (con)placentie quo q(ui)s req(ui)escat et delectat(ur) in re desidera
ta cu(m) p(rese)ns e(st). d(icen)d(u)m g(o) q(uod) caritas amore amicicie. n(u)llo
m(od)o e(st) amabil(is) q(uia) n(on) e(st) b(ea)tificabilis amore (con)cupiscencie e(st) amabil(is)
ex ca(ritate). s(ed) q(uod) diligens desid(er)at a(m)pli(us) dilig(er)e. amore u(er)o
(con)placentie s(cilicet) quo diligens acceptat ip(su)m dilect(ione)m qua
d(eu)m dilig(it). s(ed) dili(git) e(st) caritas s(ecundu)m q(uod) ia(m) h(ab)et eo q(uod) ip(s)a e(st)
bonu(m) ualde accepta(bi)le. h(uius) u(er)o uisio p(ate)t s(ecundu)m d(ictu)m ad duo p(ro)illa
i(n) illa ex auct(orita)te aug(ustini). de doctrina x(ri)ana c(ita)t(ur). solu(m)
q(uod) ad dilect(ione)m amicicie. q(uia) aug(ustinus) lo(quitur) de amabili q(uo) a(liquis)
optat bonu(m). Ad s(ecundu)m ob(iectum) s(o)l(utio) p(ate)t. q(uia) u(er)o n(on) caritatis ha
bitu s(ecundu)m q(uod) h(ab)ita n(on) sit (con)cupi(scentia) n(on) t(ame)n e(st) (con)placentia. p(re)ter
t(ame)n d(icendum) q(uod) sp(irit)ual(is) delectatio (et) possessio excitat ad desid(er)and(um) d(iu)
u(er)si. et (con)tra d(iu)u(er)si excitat. io sil(itu)r man(et) (con)cupi(scentia) (et) (con)place(ntia).
Ad i(d) g(o) ob(icitur) t(er)tio de fide (et) spe d(icendu)m q(uod) n(on) e(st) sile. q(uia) act(us) fidei de
se d(icitur) inp(er)fect(us). (et) et spei. Alt(er) n(on) e(st) rei n(on) uise. alt(er) rei
n(on) h(ab)ite. et io si tal(is) actus reflecteret(ur). diminueret de r(ati)o(n)e
h(abi)t(us). u(er)o q(uod) c(er)titudi(n)e (et) d(ubi)tate n(on) h(ab)ent ea (et) spe sil(itu)r. et io hee
u(ir)tutes euacuat(ur) i(n) p(at)ria. s(ed) dilectio e(st) act(us) (con)pletio(n)is et
p(er)fectio(n)is. sic scia d(icitu)r sic p(er)fecte sat(is) se scire i(n) p(er)fecte dilig(it)
(et) amat dilect(ione)m. Ad q(uartu)m q(uo)d ob(icitur) aut eade(m) a(ut) alia r(espondendum). d(icendu)m q(uod)
eade(m) q(uan)t(um) ad h(abi)tu(m). s(ed) a(lia) q(uan)t(um) ad actu(m). (et) q(uod) ob(icitur) q(uod) sp(irit)alia n(on) re
flectu(n)t(ur) d(icendu)m q(uod) reflexio i(n) for(mis) aliq(ua)n(do) uenit ex n(atura) et sic
e(st) i(n) g(e)n(er)alib(us). aliq(ua)n(do) uenit r(ati)o(n)e ei(us) in q(u)o e(st). (et) sic e(st) i(n) ho(min)is q(ue) se
i(n) potu(er)it ius nat(ur)us sui se (con)uti et i(n) q(uantum) sui se (con)uti(n)t(ur). (et) q(uia)
p(otenti)a cogit(ati)ua se ip(s)a(m) cogitat. (et) uolu(n)tas e(st) i(n)tra se ip(s)a(m)
moue(n)s. io p(er) scia(m) q(ui)s (et) scia(m) nouit. (et) p(er) ca(ritatem) se (et) ip(s)am
dilig(it). et sic (con)tra(r)i(um) io q(uia) p(otenti)a intell(e)ctiua nata e(st) sup(er) se
redire (et)c. alibi d(icitu)r s(ed) m(od)o t(ame)n sufficiat q(uod) sunt sim
plices po(tenti)e (et) i(n) sua simplici fu(n)d(at)e (et) organo n(on) alliga
te. (et) io p(ate)t q(uod) n(on) e(st) sile d(e) q(ua) ob(icitur) (con)sueuit i(n) sensib(us). a(d)
q(uintu)m p(ate)t q(uia) uide(t) (et) a q(uo) uid(e)t se uide(re) q(uod) sub debeat e(ss)e i(n) i(n)
tellectu.

Tertio q(ueritu)r u(tru)m caritas sit c(er)titudi(n)alit(er)
cog(no)scibil(is) ab h(abe)nte. (et) q(uod) sic u(idetu)r auct(orita)te aug(ustini). i(n) d(e) tri(nitate).
de t(ri)n(itate) (et) h(ab)et(ur) in l(itte)ra q(uod) f(rat)rem dilig(it) mag(is) no(uit) dilec
tio(n)em q(ua) dilig(it) q(ua)m f(rat)rem q(ue)m dilig(it). s(ed) f(rat)rem no(uit) c(er)titudi
nal(ite)r. g(o) (et) ca(ritatem). Item .i. io(hannis) .i. q(ui) dilig(it) f(rat)rem suu(m) manet in
lumine. g(o) si ca(ritas) e(st) lum(en) e(st) n(on) c(er)te uidet(ur) q(uod) lum(en). g(o) (et)c.

Item io(hannis) .iii. Uerbo docebit uos de o(mn)ib(us) n(on) q(ui)dem de o(mn)ibus
cog(no)scibilib(us) s(ed) de o(mn)ib(us) nec(essari)is ad salute(m). s(ed) caritas e(st)
maxi(m)e nec(essari)a ad salute(m). g(o) max(im)e nos docet (spiritus) sanctus.
Item q(ua)nto ad a(n)i(m)e est p(re)se(n)tior tanto c(er)tior u(idetu)r. (et) cog
nosc(itu)r. s(ed) caritas a(n)i(m)e e(st) p(rese)ntissima q(uia) e(st) i(n) ip(s)a a(n)i(m)a. g(o) (et)c.
Item h(abe)ns fide(m) c(er)t(us) e(st) se h(ab)e(re) fide(m). n(on) n(on) c(er)t(ior) est ho(mo)
sua fide u(t) d(icit) aug(ustinus). g(o) p(ari) r(ati)o(n)e h(abe)ns caritate(m) sat se
h(ab)e(re). Contra eccl(esiast)es .ix. Nescit ut(rum) amore ul(tr)a odio
sit dignus. g(o) c(um) h(abe)ns ca(ritatem) sit dignus amore (et)
nesciat se dignu(m) g(o) (et)c. Item .i. cor. iiij. n(ichi)l m(ichi) co(n)
scius su(m) s(ed) n(on) in h(oc) iustificat(us) su(m). g(o) iu(stus) q(ui) n(on) h(abe)t
remorsu(m) possit n(on) e(ss)e iustificat(us). g(o) n(on) h(abe)t ca(ritatem). s(ed)
n(u)llu(m) signu(m) eu(i)de(n)tius e(st) caritatis q(uam) care(n)tia (con)s(cientie)
remorsus. g(o) si i(d) e(st) falli(bi)le c(er)tu(m) s(ed) falli(bi)lia. Item
caritas e(st) dilig(er)e d(eu)m p(ro)pter se (et) s(upe)r o(mn)ia (et) q(uo)d n(ichi)l eq(ue) ul(tr)a sup(er) (et) (con)tra
s(ed) nescit ut(rum) p(rae) o(mn)ib(us) diligat d(eu)m. g(o) nescit ut(rum)
h(ab)eat c(er)titudinal(ite)r ca(ritatem). Item h(abe)ns ca(ritatem) e(st) d(e)o accept(us)
et h(oc) (con)stat nob(is) (et) o(mn)ib(us) q(uia) ista s(un)t (con)uti(bi)lia. s(ed) nemo
scit ut(rum) d(e)o sit acceptus n(isi) p(er) reuelat(ionem). g(o) nemo
sit se h(ab)e(re) ca(ritatem) n(isi) p(er) reuelat(ionem). Item d(icit) ap(osto)l(u)s q(uod) ne
sciebat ut(rum) h(ab)eret (christi)a(n)i d(ei) s(ed) n(on) in h(oc) iustificat(us)
su(m). g(o) ab opposit(is) nesciebat se h(ab)e(re) gr(ati)am. g(o) c(ontra)
ca(ritatem) no(n) sit sine gr(ati)a g(o) (et)c. Re(spondeo). d(icendu)m q(uod) ca(ritas) cog(no)sc(itur)
c(er)titudi(n)aliter q(uod) ul(tra) illi q(uod) sit (et) q(ua)lis e(ss)e debeat (et) sic u
t(er)q(ue) cog(nos)c(itu)r p(ro)p(ri)a m(od)o e(st) cog(nosci)bilis ca(ritas) (et) sp(irit)ali s(ed) i(n) h(oc) (et)
h(oc) m(od)o nec de se n(on) de a(liquo) q(uod) dubi(u)s uiuit p(er) c(er)titudi
nal(ite)r scire. de a(liqu)o q(uia) no(n) nouit q(ua)l(is) sit (et) h(om)i(n)e n(on)
p(ro)b(ab)ilit(er) q(uam) falli(bi)lia sunt de se n(on) (et) h(oc) p(ate)t e(ss)e quadruplex
r(ati)o(n)e. una. (et) p(rinci)pua e(st) d(e)o e(ss)e acceptio(n)is i(m)plicit quia
ca(ritas) uicta e(st) q(uia) gr(ati)am facie(n)s q(uia) io d(ici)t(ur) gr(ati)am facie(n)s q(uia) re
ddit ho(min)em d(e)o acceptu(m) (et) io ca(ritas) sic uocat(ur). s(ed) n(on)
q(uia) h(omo) carus amatur s(ed) q(uia) q(uia) fac(it) h(omin)em d(e)o caru(m). (et) q(uia)
nesciu(n)t d(icitu)r acceptio(n)em c(er)titudi(n)al(ite)r n(isi) p(er) reuelat(ionem)
io nesciam nos h(ab)e(re) ca(ritatem) n(isi) p(er) reuelat(ionem) docea(n)t.
S(ecund)a r(ati)o e(st) s(imi)li(tu)do ip(s)i(us) ad dilect(ione)m acq(ui)sita p(ro)pt(er) n(aturam). q(uia) c(um)
g(ra)t(i)a aliq(ua) i(n)flamam(ur) ad amand(um) d(eu)m p(ro) assuetudine
(et) q(uo)cu(m)q(ue) p(er) aliq(uo)d p(re)c(ep)t(um) sp(irit)uale (et) t(ame)n s(ecundu)m p(ro)p(ri)a affic(iuntu)r. sic
expresse p(ate)t p(er) b(ea)tu(m) b(er)n(ardum) i(n) l(ibro) de amore d(e)i .ii. re
p(re)hend(ens) sup(er)bie(n)tes de deuotio(n)e. T(er)tia r(ati)o est
o(cu)li lippitudo. q(uia) oc(u)lus n(oste)r e(st) sic oculus noctue
ad manifestissima n(atur)e. sic d(icit) ph(ilosophu)s. u(e)l sic oc(u)l(u)s lipp(us)
nesciret disti(n)gue(re) int(er) lum(en) d(e)i (et) lum(en) flamme
ul(tr)a lune. i(ta) oc(u)l(u)s n(oste)r sp(irit)ual(is) int(er) lum(en) gr(ati)e gr(ati)s (et)
date (et) gr(ati)am facie(n)t(is). Quarta r(ati)o e(st) dinor(um) iudicio(rum)
dispe(n)satio de(i). n(on) claudit oc(u)los suor(um) suor(um)
q(uan)t(um) ad ea q(ue) spectant ad eor(um) dignitate(m) (et) de q(ui)b(us)
possu(n)t effe(r)ri. u(e)n(i)a g(o) o(mn)ia e(st) sup(er)bie. s(ed) sobria n(on)
ap(er)it oc(u)los ad uide(n)d(um) p(re)rogatiuas (et) claud(it)
ad uide(n)d(um) i(n)dignitas (et) defect(us) iux(ta) i(ll)ud apoc(alypsis).

Marginalia:

T(er)tio p(er) me i(n)tencio(n)es h(abe)nt sup(er) se reflecti q(uia) actus (con)ce(pt)us n(on) reduci ad aliquos (et)c. n(on) s(ecundu)m eu(m) p(ro)s(equitur) spe(ci)alib(us) q(uia) albu(m) denotat col(or) s(ecundu)m tali accne (et) s(ecundu)m de aliis.

s(ecundu)m p(ro)p(ri)e

q(uar)t(o)

(con)tra

hrc

p(ar)

T.

B(er)n(ardus)

duc

uel nullus ut

iii. dicas quod dives est sive locupletatur et nulli indigeus et nescis quod pauper es et cecus et cetera. Quia enim vir se caecus fecerit, est qui claudit oculos suos ne ad bona et aperuit ad videndum mala. Et hoc est eo quia hoc non cogitat caritatem quam quamvis per se non sufficiat tamen cum aliis bona est. Quod ideo tamen quod illa est preparativa quam per quam deum est. Quamvis enim caritas non possit certitudinaliter cognosci esse in aliquo et habente eam, tamen per probabilia signa cognoscitur maxime per mortificationem concupiscentie et amoris vani secundum mundanum et per multa alia signa que sanctus dicit et ponit.

Ad primum ergo quod obicitur in quantum quod caritas est dilectio quam sentit, dicendum quod caritas et alii motus dicuntur dilectiones. Sed ulterius habet addi. Et quod quamvis quod contentus est et quia ad habitum dilectionis certitudinaliter est cognita, quod quantum ad id quod dicitur contentum non. Ad primum quod obicitur quod caritas est lumen, dicendum quod quamvis de se caritas sit cognoscibilis, tamen non cognoscitur a nobis propter oculorum nostrorum lippitudinem. Ad quartum quod obicitur quod unctio docet nos de omnibus necessariis ad salutem, dicendum quod verum est eo modo quo necessaria sunt. Sed scire se habere caritatem non est necessarium ad salutem sed solum habere. Ad primum quod obicitur de presentia caritatis, dicendum quod quamvis ipsa habitu sit presens tamen cognitio quam concomitatur habitum, scilicet divina acceptatio, non est presens immo latens in divino consilio et iudicio. Ad primum quod obicitur de fide, dicendum quod non est simile quia fides dicit habitum purum non super addendo acceptationem sicut caritas, et ideo patet quod non est simile.

Quarto queritur utrum caritas sit cognita ab habente, et quod non videtur, quia omne quod cognoscitur cognoscitur per essentiam aut per similitudinem. Sed non per essentiam, quia non est essentialiter in anima peccatrice; si ergo cognoscatur hoc est per similitudinem. Sed contra. Augustinus, xii. super Genesim dicit: glossa: tertium genus visionis quo dilectio intellectualiter conspicitur eas res continet que non habent similes ymagines que non sunt ipse; ergo similitudo caritatis non est aliquid quod caritas. Ergo si caret quis caritate caret et similitudine et ita nunquam cognoscat caritatem. Item si non habet caritatem, cognoscat eam aut ergo per speciem innatam aut per acquisitam aut per effectum aut per primam lucem. Non per innatam quia anima est sicut tabula rasa. Non per speciem acquisitam quia omnis species acquisita acquiritur mediante sensu et ymaginatione. Sed species caritatis non cadit in sensum neque in ymaginationem. Item non per effectum, quia nemo cognoscit per effectum ad non sciat quod sit illius effectus. Unde nullus cognoscat per eclipsim interpositionem terre non sciat quod terra est illius causa. Si ergo per effectum cognoscat oportet quod sciat prius quam illius est caritas et ita precognoscat caritatem. Non ergo per effectum. Et si tu dicas quod cognoscat in illa veritate eterna aut hec effective: sic omnia cognoscuntur in eadem quod facit scire quod sciuntur. Sed formaliter sicut exemplari ergo videtur quod vel imprimat aliquam speciem in intellectu vel necesse est quod ipsa veritas vel exemplar conspiciatur quorum alterum est sine inprobatum, alterum autem manifeste falsum. Item. Quare pravi homines desiderant caritatem? Sed nullus desiderat quod non cognoscit quia incognita non possunt diligi sicut dicit Augustinus. Ergo ipsi cognoscunt caritatem. Item aliquis habens caritatem potest habere cognitionem de illa, scilicet quod et quid et cetera. Eodem intellectu apprehendere et in memoria conservari. Probatur quod quod imprimatur in cognitio memorie et quod demum cadat a caritate constat quod lapsus a caritate memoriter retinuit. Ergo ad hoc cognoscat caritatem. Ergo caritas potest cognosci a non habente.

Item si caritas cognoscatur ab habente aut hoc est per essentiam aut per similitudinem. Sed probatur quod per similitudinem, quia non cognoscitur intellectu non ab illo informetur. Sed caritas est habitus affectus. Ergo per essentiam illum non egreditur. Ergo si unitur intellectui et illum informat, hoc est per similitudinem. Sed similitudo potest habere non habente caritatem. Ergo et cetera.

Item Augustinus dicit xi. de Trinitate quod ad hoc quod intellectus intelligat quod est in memoria necesse est quod agere intellectum informari. Ergo multo fortius ad hoc quod intelligat quod est in voluntate, ergo si intellectus caritatem informetur intellectus aliquo non sicut caritas, ergo similitudine. Ergo idem quod prius.

Responsio. Dicendum quod cognitione experientie non cognoscitur caritas a non habente. Cognitione vero speculationis certum est cognosci caritatem a non habente. Modo ad hanc cognitionem non potest esse per caritatis essentiam nec per similitudines a sensibus acquisitas. Ergo necesse est quod per similitudinem infusam vel innatam. Utrum autem aliqua cognoscatur ab homine dicitur ab Augustino cognitio in veritate eterna. Et quia veritas cognitionem infundit in potentiis animae quia conhereat ipsi ut sit in sigillum et sic nos lumen et cetera. Caritas autem cognoscitur a peccatoribus per speciem infusam, ergo oportet quod per innatam cognoscat species autem innata potest esse dicitur aut similitudo tantum sicut species lapidis, anima ita similitudo quod et quedam veritas in se ipsa et per species sic pictura et abstracta est anima nuda. Sed species est impressio aliquid summe veritatis in anima sicut ubique animae a conditione sua datum est lumen quedam directio et quedam directio vel data est et ei affectui vero. Cognoscitur ergo anima quod est recta et quod affectio recta et quedam rectitudo affectionis et caritas sit. Hoc cognoscitur caritas per quendam veritatem quam tamen veritas est similitudo caritatis et recte hec rationes similitudinis dicuntur accipi ab intellectu. Hec tamen rationes veritatis per se est in anima et ergo Augustinus dicit quod hi habent cognoscitur in ipsa veritate et per similitudines que similiter idem quod ipse. Non dicitur hoc quod non fiat aliquid species in intellectu cognoscentis. Sed quia in anima non est pura species sed veritas quedam ab ipsa veritate impressa et sic patet responsio ad obiecta.

In preterea sunt dubitationes circa litteram et primo dubitatur de ignorantia qua diligit proximus quamvis est in ipsorum dilectorum diligat. Videtur non, ignorantia non valet quamvis non possit est dilectorum diligi. Non tamen est necesse quod quis diligat eam. Multa enim frequenter amamus que nollem amare. Item dubitatur de ignorantia qua diligit dilectorum quamvis est eiusdem diligat. Quia autem intelligit de creata caritate, si de caritate, non videtur diligi quod caritatem. Ergo ignorantia si de increata, tunc in nullo concordat cum posita sententia quia dilectio qua diligimus proximum est dilectio caritatis. Responsio. Dicendum quod utraque ignorantia habet est in ipso. Quedam enim est amor in quo non est quietatio nec delectatio nec complacentia, ut puta ille que est ex puritate concupiscentie vel ipso obsistit. Quedam enim est amor qui est cum dilectione complacentie et quietatione et in tali amore non est tantum acceptatio rei amate, immo et ipsius amoris, et talis amor est caritas et ideo se quia amat proximum amat dilectionem id est acceptat aliquid ex se, multo magis acceptat id in quo invenitur illa dilectio. Si dilectio eo ipso quod dilectio acceptatur maior dilectio et

Et quia in bono sequitur qui acceptat

mag' ē q dilcō nrā s' dilcō exeplata et dilcō dīa
sit exeplar oīs recte dilcōis. et illa ē pet suā
rō oīs acceptiōis. et hic ē q se q q dilig dilcōi di
lig dīm. Et aug arguit ex hc suppōne q ipa carita
siue dilcō pxi ē dilcō ē acceptatōe. et ex h rem
p q̄ntia. z ex a suppōe q p rō acceptiōis ē in dilcōe
exeplate n exeplata. et ex h pz s' a. ¶ It q de h q
dic. ecce iā pt nōcōe hr dīm q fēez. v' r. n. s'lm.
q .j. thy. .vi. dr de dō q lucē hitat iacessibilē. p
de fide nouit q ē de dō ūo n nouit q ē s' sic ipe
n lo q ad cogitiōez si ē. ¶ Rō dō q ad mag ceitudi
cognosci ē d' q ceitudo cogiōis est s' pfectiā. ād
a pfectius ē d. a q ad rōm cogno' a q ad sbu q
ad sbu deus ē psentior cuibz rei q aliq alia res. q a
ad rōm cogno' h' ē d' aut a pte cogno' sic sol ē pre
sēs ceco z tn cecus ē absēs lui. s' deus psentior ē q
fēs si ā a pte cognoscentis sic psentior est fr q p
sēs ē actis ātis. quor cogito uigz s statū psnte.
¶ Alr p d' q psentius est ad d' in rōne cognoscil' s
ul' s effectū. ul' s se. s' se. notior ē fr s effectū notior
ē deus. q effect dīnus q ē dilcō inter ipaz aīaz
et ei est psns. z mag cognoscat q fr. ¶ It q de
illo ūbo. ca. jo. iiij. q est i lūi. q dilig manet
i luie. v' r. n. ī ipa dēo q lum respio cognitoz sic
calor affectoz. g mag debet dicere manz i calōe
q manz i luie. ¶ Rō dō q luis ē maifestare.
maifestar a ad aliē ē d' aut sic uiā cognitū doz.
ā sic uiā agnitor. p' ē p sāz et q i' lum oppoit
teneb' ignor s' simplicis. s' ē p grām. vn ūctio do
ceb' uos de oibz. et q i' est teneb' mali siue pc.
et de h' luie. et de hiis tenebris lo' beat johs.
q pz i textu. et cā. xj. error et tenebre pctōrib
ocata sūt. et qm caitas sp ē g alie uirtutes n.
io d' q amat manz i luie p appatōi. ¶ It q de
h q̄ q i dinis donis n' maius ē ca. v' r. n. di
cere [illegible] q sapi' dōn pō excellētissiā int o dōa.
ul' si dē caitatz. et sap' ca. n retinet pogatiaz
int dōa. ¶ It q de q̄ntia. si ca. ē pcipuu int dōa
ois. z nullm maius ē q sp'e. s. g. sp'e. s' est ca. aut
g lo' de ca. cata. aut incata. si de icata. rō g pro
bat idē p idē. si de cata. tc nlla uir q̄ntia. q a
n uz q si cata ē ca. maior int dōa cata q sit. s'
sēs. ¶ Rō dō q pdcā auctas aug pt itlli de ca
cata z icata. p utraq h' uitate. si de icata cōu ē.
si de cata. maxim ē int dōa. q pl' hr i se de rōe
bōitatis. s' de ipa bōitate q ād dōn lo'. pase.
qa i. n. dōa sūt que sūt sine ca. et h' qdē cōu est
q m[illegible] sūt. q dā psupponūt ca. sic dōn sapie.
ca. n. ē q dat [illegible] gustū u sapiat ei bōa etna.

Un sap' sup add' qndā ultiōez hilit' q cpata ad ca.
mr bōn est. s' pūt claud' ca. maius bōn ē rōe
ei q psuppōit rūpz q ca. pase lo' ē excellētis
sim dōn. sap' ūo psuppo' s' ū iplicado dōnū ca.
di excellētissim. ¶ Ad i' q ob' de q̄ntia. dō q i
utroq mō bōu ē. si. n. itelligat de ca. icata si ipa
ē donū p' et pcipuū. sp'e. s. ē h'. oz q ipa sit sp'e
sēs q q p sup hundatia di uni soli q' di a de ca.
cata q̄ntia aug itlli da ē a pte nois. sic si ca.
cata ē maxim int dōa cata i sp'e. s. ē maxim
dōn. q meli noiat noie dōn excellentissimi q
ā oms q ē ut sp'e. s. sit ca. s' n cata imo illa q
deus est. ¶ It q de h q d'. Nō utiq dēo ē. q
dilcā ē nrā pcā. v' r. n. male dicē q ca. qua
nos diligim' dim n ē ipe deus n itelligam q
diligim' exn ul calr. g c sile sit de pcā ul
ē q aug male destruit i' sile. ¶ It ei de' sua
at nos diligntes sic pacietes q n di deus ca.
nrā sic pacia nrā. ¶ Rō dō q deus ē ca. z ecn
z calr. ecn'r q i se amor ē q calr q i nob amo
re effic. s' de no ē pacia ecn'r s' solu calr. et
io scrptā istū diuisū mod inueis dic dīm ēē pa
ciaz nrām. et dīm ēē ca. sīna addicōe. Nō alr' ē
q gdā hit dnt i cpletiōz sic pacia. spes. et
h' q n cadut i dō p ecn. s' p ca. q h' sūt a
dō q dā a sūt hit dntes cplemtū z hi sūt in
dō ecn'r. sic ca. z sap. z hi. Nō d' a q aug ult di
cēe q deus ē ca. ecn'r. s' ipe n ult dicē q sit
ca. nrā ecn'r s' calr z exeplarit. p ita est
pacia nrā exeplarit. q uis n. oēs uirtutes hat
exeplar cognostō i deo z oēs hnat ex[illegible]
similitudiez longiq. tn qdā uirtutes n hnt sibi
co[illegible] i dō po sic pcia q duo dic. s. passiōez
et s' fti passioibz. q ad p' n h in dō q[illegible]
s' q ad s' solu. ca. a h amore i dō i sp'o co
ndere z amore n tm ecn. s' s' ple z. et ideo
dnt auctes q sp'e. s. ē q diligim' gn. z ab
latiu q dic hitudiez n tm cē effia. s' forlis
n pfia s' exeplatis. ¶ Item q de h q d' q
solu donū ca. diuidit int filios regni z filio
pdicōis. v' r. n. male dicē q aut lo' de
dilcōne q ad cogitiōz. aut q ad uirtute.
h' ftm ē q n solu i ca. s' z in fide grā ita z
spe differut. si q ad cogitiōz. s' t minime
diuidit q' nesciat q' h' donū hat. ¶ Rō. dō q
o' dona uirtut possit ēē i fōi pt ca. z q m p
sūt ēē i fōmis. s' possūt ēē i uis sing z pccorib
z io i illis nq sepat ad iuice. s' ca. nq p
ēē i fōis. nec ēē in pc. q act' ē ē diligere

tu p[illegible]

primum ipse est spiritus sanctus qui removet prohibens per se. Ideo dicit Augustinus quod sola caritas distinguit. Loquitur de distinctione iustificationis. Quod obicitur de fide formata, sed formata concedo quod distinguit sed tamen hoc non habet nisi quod fides, scilicet quod formata, id est ex hoc quod caritati coniuncta, et sic patet. ¶ Ad id quod de hoc quod dicitur: Maiorem dilectionem nemo etc. dicendum quod male dicere quod dicitur Io. xv. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat etc. quia si hoc est maximum opus caritatis ipse est quod fiat sine caritate. ¶ Ad aliud dicendum quod apostolus loquitur per impossibile [illegible] ad hoc quod aliquis habeat penam patitur sine caritate [illegible] ad hoc non procedit [illegible] ex industria [illegible] gratis data possit sustinere pro fide mortem etiam sine caritate, sicut heretici sustinent pro errore. Et quod dicitur quod aliquis est sine caritate, hoc dicit quia ad signum et extrinsecam extensionem signanter [illegible] et ideo non nocet quod si aliquis mortem sustineat pro fide [illegible] habet caritatem [illegible] si aliquis sustinet mortem quod non magnum habet obicere quod disponet se ad gratiae susceptionem ita quod daretur sibi caritas.

Hic quaeritur si caritas spiritus sanctus est, quomodo ipsi augeatur. Superius egit magister de missione spiritus sancti [illegible] sua opinione [illegible] defensionem. Et hic facit [illegible] obiectionibus quae possent suam opinionem improbare et quia [illegible] sua post improbari ratione et auctoritate [illegible] hic per tres partes. In prima parte impugnat et improbat hoc quod dicat quod spiritus sanctus est caritas qua diligimus deum proximum vero paucitate [illegible] super deum est quod spiritus sanctus [illegible] paucitates [illegible] alias quorum [illegible] etc. [illegible] magister supra est ex hoc quod caritas est a spiritu sancto sicut dicit Augustinus [illegible] supra est ab hoc quod caritas est animi affectio et hoc quod rationi et auctoritati consonat. In qualibet autem istarum partium magister proponit et sic determinat et partes manifestae sunt.

Ad intelligentiam partis huius est hic quod de augmento caritatis et circa hoc quaeruntur iiii. Primo utrum caritas possit augeri secundum substantiam. Secundo de modo augmenti ipsius caritatis. Tertio de opposito augmenti, scilicet de diminutione, utrum caritas possit diminui. Quarto de augmento caritatis quantum ad

Dividitur ad primum sic videtur quod caritas non possit secundum suam substantiam augeri secundum substantiam per augmentum ad bonum faciendum. Caritas meretur augeri ut auctoritas [illegible] per [illegible] hoc [illegible] caritas [illegible] et si minus est caritas [illegible] caritas in eadem parte [illegible] devenire [illegible] quin caritas [illegible] motus a minori ad maius [illegible] est augmentum. Ergo caritas augmentatur. ¶ Item constat quod diversis maioria et minora praemia debentur [illegible] apostolus [illegible] claritas stellae et qui [illegible] et constat quod una et eadem [illegible] diversis status de bonis [illegible]

primum scilicet maius et minus magis et minus [illegible] quod caritas non sit [illegible] secundum substantiam. Ergo si contingit maius praemium alicui deberi, ergo et caritas substantia augeri. ¶ Item contingit caritatem meliorari cum non sit summum bonum. Sed caritas est bona substantia, ergo contingit caritatem secundum suam substantiam fieri meliorem. Sed ut dicit Augustinus vi. de Trinitate, in spiritualibus idem est maius et melius. Ergo cum caritas sit quoddam spirituale, possibile est secundum substantiam ipsam esse maiorem. ¶ Item constat quod in uno et eodem caritas potest in maiorem effectum et actum. Sed quod maioritas effectus venit a magnitudine virtutis, possibile est caritatem maiorem esse secundum virtutem et quo ad caritatem est sua virtus a [illegible] si sic ergo augmentata virtute est necesse augeri essentiam caritatis. Cum in novo [illegible] de illa virtute aut hic essentia [illegible] sic [illegible] de illa ergo est abire in infinitum. Vel necesse est ponere quod ad augeatur secundum substantiam. Sed quae ratione qua virtus etc. Sed caritas est forma. Sed omnis forma consistit in essentia variatur, ergo et caritas. Si non variatur [illegible] essentia augetur secundum essentiam, ergo nec caritas. ¶ Item non augmentum in maius et minus [illegible] est simplicitas, ubi non est maius et minus. Cum ergo caritas est forma simplex et non extensa in caritate non est augeri. ¶ Item augmentum in corporibus est per additionem secundum substantiam, ergo primo videtur in spiritualibus. Ergo si caritas augetur, hoc est solum per additionem secundum substantiam. ¶ Item quod augetur mutatur, et quod augetur secundum substantiam mutatur secundum substantiam. Sed quod substantialiter mutatur est a [illegible] ergo quod augetur secundum substantiam non manet. Cum ergo caritas [illegible] numquam excidit [illegible] semper manet, ergo non augetur. ¶ Respondeo dicendum quod secundum communem opinionem verum est caritatem substantialiter augeri. Ad intelligentiam autem obiectorum distinguitur quod duplex est modus augmenti, unum quando minori succedit maius, hoc autem [illegible] ut [illegible] quod postea fiunt minus per [illegible] maius sicut dicitur augeri. Vel ad [illegible] quod [illegible] modo caritas non augetur vel dicitur vel ideo quod minori succedat maius non idem numero [illegible] forma, sicut dies dicitur augeri, non quod idem dies post sit minor et post maior, sed quia minori succedit maior. Sic dicitur augeri caritas ad [illegible] et [illegible] opiniones. Cum post istam non sit probatum est non [illegible] alius modus est [illegible] caritas manente eadem [illegible] eidem [illegible] intensionem et perfectionem. Et iste [illegible] dicendum quod augmentum secundum quantitatem [illegible] per mathematicam [illegible] quantitatem molis et hoc est in corporalibus mathematice secundum quantitatem virtutis et hoc in spiritualibus. Sic et augmentum [illegible] secundum magnitudinem molis et metaphorice secundum quantitatem virtutis. Et quia caritas sit quantitas virtutis et non in summo constituta est caritas augeri per se. Et virtus sit [illegible] quod [illegible] virtutis. Hic et quod de necessitate sit caritas augeri secundum substantiam, cum non sit virtus [illegible] ¶ Ad primum dicendum quod obicitur quod [illegible] est [illegible] de formis [illegible] dicendum de singulari [illegible]

¶ [illegible] quod [illegible] sit [illegible] albedine [illegible] sicut non [illegible] quod [illegible] gratuito sine caritate [illegible] actus [illegible] quod actus [illegible] sit [illegible] et calefacere non [illegible] mediante calore. [illegible] actus caritatis [illegible] ex hoc quod [illegible] omnibus modis [illegible] caritatis [illegible] et [illegible] quod [illegible] sicut amor quo diligimus deum [illegible] et [illegible] caritatis [illegible]

h[illegible]

Sed non est differentia ab essentia

¶ [illegible]

¶ potestas
metaphorice

sit

pui a. Ad i q ob q simplicitas n admittit ma
gnitudinem. dico q unum e q no admittit magnitudinem mol.
admittit tn magnitudinem virtutis. Ad 2m q ob q i
corporalibus e motus v actionis p2 2o na quantitas motus
e actionis e e n diffens a quanto. n aut sic e i qn
tis quantitate virtutis. imo quantitas virtutis e e n ius
e ali oppositum probatum e p ter in d q co q motus in corporibus
est motus v actionis d p pt accipi. h q e k a q q
cathitau n p se sui ti toilis. et sic virtus augetur.
e quantitas pfca. aut i q dicat tm p actionis. et h mo
augm p actionis respic sbaz. q p2. cum n. addit q
titas maior minoru n fiat p rarefactiones ul pticulio
oz q addat sba i q sit illa quantitas. et augm p l h
de sba et i p ons ad sba tiat i corporalibus. et p h p2 q
ob q mutat v sbaz e a d et a um e si dicat tm
sz n sic d. Ad 3m q ob q augmentat v sbaz mutat
v sbam. q vel n tm est ee sbalez et p fco ee mu.
g v sba h p t ee d ul v ee simp. et sic mutatum e
aliud et a ul v ee pfcm q e d e impfco fit pfcm n e
a d sz ide. hic e q ca. q uis sbaliter augeat no e a set
eade fm sbam. unde no in obo.

Scdo q de modo augmenti ipi ca. et q augm e sit
alubde ob p aug q d t q ca metur augi. sz q de
as met h ab a q a se g si ca met augm h ip alii.
Itm q augm te p appoz ut p roz aug. augm e e p
existntis quantitatis additamentum. g ue augm i est
appo alic eide gnis. et u appo i addito. g et c. Itm
ut posse ostndi p sile. q ca. e i a. sic lux i aere. set
lux i aere augetur p additionem nove lucis. ut p2 si um
candele illuminati superveit a. g et i ca. e t v aie. Item
h ut p pnc aug. q ex eisde e unuq q et nutr et
auget. g p osile. mod h t ca. gnat et spual et augi.
sz gnat in nob p divinam influentiam. g et p eade maiore
augetur. s3 u maiori influentia ad pl influit q pus
et u h i e additio. g et c. Ca maioris virtutis e calor
amoris spual q i ig s matial. s3 ig s se ipso augetur. g
et ca. q est ig s spual. Itm q n p appoz ut. q si
simp simplici addat n maius efficit. nec mole n
virtute. u si punct puncto. g nec ca. addat ca. e maior.
Itm si addit ad ca additionem seqt opo. et ad maiore
opoz virtutis diminutio. g quanto maior fuit addi
tio tanto efficit ca. ipotentior. et quanto ipotentior tanto
minor. g e augm ca. sit q ad virtute. ca n auget p
additionem. Itm si ad addat p oru ca. a additu e ca.
a n. sin. g n augz ca. q e ca. sz ca n e matial v ca.
g e ex aliqbz n fiat unu n unu sit m le v alti. ex ca.
pexistnte et sup addita n fit unu. sz ad augm nee
e fi unu ex augnte et augmntato. g nullo m p addi
tionem augetur. Ad p rm ad pdcm i dicitur no q co h fuit

d opio una e q aug tu ca. e p deputationem sui p i m
p mixtionem c oio. cum aut amoris casti e amor caritatis
v quanto mag i nob extinguitur caritas tanto mag deput.
tanto mag assilatur deo. et acced ad eum. et quanto mag q
acced tanto mag augetur. et ista posuerit ca. p se
p se augi p assuetionem i bo et debilitationem caritatis. d o a q isto
mo fuit auctoritas philosophi q dt fois ind i p accessum ad
tm. et i p mixtionem c oio. fuit et e h auctoritas aug. q dt
i li. lxxxiij. q. q sic minuitur caritas. sic e sat ca. et
tale augm p maiore deputationem simplicia n re
pugnat. sz ista po n e ges qm ostas e ca. maiore
et minore ee omni sublata caritate. sic i p o ho et i an
gelis. g e oio sit i p mixta i q iz angelo. et etia
in statu innocentie e et i summo. q stultum e dice.
v n e pd q ad remissionem caritatis augi v sbaz q ceded
e tn q ad remissionem q aup intendi p fluore. et hoc
m i tellit aug. et h m i lo phs de fois q ad itnsioz
n q ad augm a p o e q ca. augetur p appoz. et hi
sile het i luue q expsse ca. assilatur deo. v n sic mag
lum i addit u minori ipm augz. sic ca. sup ad
dita auget minore. et h p o ponit ca. n augeri
virtute ppa. sz divina. id. n. pna augedi et gnadi.
v sic a solo d o h t dna a et augm. ex h p2 i d q ob
p sile. i igne. ig s n. h pte faci di se i a. et augm
no sic ca. Ad i d q ob so. q ca. e simp dd q q te
ius ca. e simp q no h ptes q titatiuas quanti
mol. h tn quantitate virtutis. et q ad illa pte au
geri. q obiciat de puncto q h quantitate virtu
tis. et tn n augetur. dd q adi q ad sit natum
augi p appoz osilis quantitatis duo sunt necia. s.
quantitas et vmbilitas. vmbilitas aute exigit ex p fcoe
pfco n. i q h n e p lus addito. io puncto n pot
fi addito. d. g punctus hat quantitate virtutis. n tn
h vmbi q qdda e pfcm i suo gne. alr p d q
punct est simplicissimum i gne quanti mol. et io e
infinitus virtute. ca. au nlla e simplicissima i gne
q ti virtualis n dna. et io illa e i fi ta et q m illa no
pt augi p additionem. i si virtus puncti. et si obiciat
m q virtus puncti e cata. g no e infinita dd q
q punctum e simplicissimum in gne. n simp io n
h t virtute simp. sz i gne v linearu. p. punct n
e oio act s3 t e r linearu. io no h pz actua i
finita sz passiua. q n ppe pi punctus pcsse
lineas pducere. sz p statuy cs linee. et h n est
i h e s pone in cata. io ut puncti ne aug. ut
ut ca. Ad i d q ob g quanto ad mag opoit e
ipotentia. d o q i gnali itellcm e sim pph dust
guend q st ptes miles et ptes fcnles [illegible] dat
acu i virtute [illegible] simp s mag p d p puatom

pcau mili rtch' ppo u'te q' tales ptes poti dat pua
qua age. Vn qnto ad mag elogat a mi tato pon
ti. cu a dicat mag simplex q' pauitore9 h' ptes i
forlez sui actiua9. sim e q' tc igr9 minor potitior
eet q' maior. et si rup opoitus ex pau a9 utu
olior eet q' ille q' ostat ex mltis quor utez sim
r io e pdca ppo. qm tn ca. p exists q' aduenies utq
ht ror actiui. pt tn tali' rdi sr uttate q' ca. aug
n e mag opoita imo mag simp' r h' pz r. q' oio m
e r qnto mol' r q'to utytis, m q'to mol' simplicissi
mu e minimu u puticio i h' gne qnta accessio ad si
plicitates e p diminutoz. recessus a oio p additioez.
¶ In qnto uo ututis simplicissim e maxim. r io ac
cessus ad simplicitate e p additoz. r hic e q' cantu
augm e purior r simplicior r deo similior. nec ui
deat h' ioes. q' addere puitate r simplicitate et
spualitate alic n fac recessu a simplite. sz mag
accessu. ¶ Ad i q' ob uti ex eis fiat unu dnt qd
q' sic diuisa lucia in aere sit distincta r ofusa. at le
tn unu mai' lum reddit pp ocelu in unu suscep
sic i lumie spuali q' e g' ul ca. q distincta sit eenlo
tn unu mai effiaut i mouendo utute li. ar. sz m
i n e sile q' distacto luminu i aere ueit a pte oi
ginu diuisar ut puta qn plura sit lucetia n s
e igtu. r io dd q' ex eis fiat unu. ¶ Qz q' se h' in
rone mi. dd q' aug cu r g' d' ti. a p utute ipi augm
u pz i aiali r tc aug le h' te iroe forl' r actiui. aug
i roe mi' r passiui. q augm fi p utute extrinseca
pli sola r umbilite existite i augmli r tc au
gmta le q' imp fco se ht i rone passiui. augm
tas q' pficies i rone forl' r oplotiui. q' dat qti
tate pfcam. q' g ob q' unu no e i po ad a. dd q'
n e i po ad ouisioz. sz i po ad unione. r ista po e i
ca. rone sue ipfcois. q' n. ipfca r io pli pfia
r io uni rei pfia. V no h' pfitez ad i q' addit in
q' ca. set in q' inpfca. r sic pz i.

TErtio q' uti ca. possit diminui. r q' sicut p
nm sui opposita sic. sie d' aug. r uenenu ca. e
cupiditas. r n r dia. q' u mag ca. i pua ca. r in
li. ofess. mi te amat q te ad amat q' n pp te a
mat. si g' oti cupidi n tm remitti sz augi
p ou otig ca. diminui. ¶ Itm ueiale e mal
sz n e malu n q' adimit ad de bono. g' ue adi
mit ad. sz n' hilitas e mlto maiois i hentie
q' ca. g' o ue adimat de boitate nlu. g' r de
ca. g' rc. ¶ It h' ipo ost p nm siu sbu. q' sic ho
otigs pfice i r retrocedere. sz p pfectu li. ar.
otigit i nob ca. augi du e ad pfectoz. g' e o
eade g'dib redire ad ipfcoz q' ca. diminui.

pte cu lagnto l q' augmtat fmalr
q' ad cu ipi augmta. se ht i roe
forl' r oplentiu

¶ It oei' q' siu de hilitate r io e ca. corupt'bile. per
siu de hilitoz a t tm e ca. diminutois. sz li. ar
de hilitat p auisioz e ca. coruptois ca. g' de hili
ta do e ca. diminutois. ¶ It h' ipo ost p nm ipi ca.
r oppo pata sit si a' idez. sz augmtu r diminuto
st oppo. g' si h' ca. augi h' r diminui. ¶ It q' p
saluai in ee su ouictioe sui ad ad. p' i ab illo pt
ouicto. separi. sz ca. an additoz h' ee su ad dita
mito. g' pt separi. r sic h' g' r diminui. g' r c. g' ca.
e forl' simplex r uniforz p totu g' q' adimit
una pte r totu. et sic h' g' n qua diminuit. ¶ It
mag do ca. e e magtudine dine influetie. g' di
minuto e p diminutoz influetie. sz de n subtrahit
influetia sua n offensus. r n ost n p auisioz ab ipo
r oceptu. g' n diminuit ca. n p pc mor le sz h' n
e a d q' ca. tolli. g' r c. ¶ It oe q' diminuit altm
e illi oppo. siue ul cupiditas sic ocu' a' dm no
opponit ca. imo g' oio e illi iotigens g' n dimi
nuit. ¶ It q' diminuit altm h' posse sui r siue
n h' posse sui ca. q' pl' dilig ca. dm q cupi tas tem
. as ul. g' r c. ¶ Itm h' ipo ost p ipi le h' mo sz siue le
diminuit ca. g' ad diminuit ab ipa. sic g' ca. n
e infinite magtudis. g' ue le aliquociens itatu t
totu adimit ca. q' fim. ¶ It si di. ca. e sbaz. g' mi
p miui sbale ei debitu. sz p miu sbale e bonu etnu.
g' ue ad auft de bono etno. sz ablato boi etnu ul
simp' ul ex pte e pena etna. g' ue mer pena etna
q' e q' oes opioz. sic g' ue le n minuit n a. ¶ Bo dd
q' ca h' d' oppo e fudata. sic duplice opioz pcedite
de mo aug di ca. q da n. dnt ca. augi p imixtoz
r o ip mixto maior sit s maiore li. ar. hilitoz et
s oat di. r eo nio p mixto p dehilitoz li. ar. r aug ne
ocupi. dnt p ons ea di. s q' auget ca. ul ocupi a
r dehilitat. li. ar. r h' e p ue le pc ue a pp manes
ue ng toties itat q' ocu' augeat i q' ad diligat
su dm. io ca. p ueniala p minui sz n tolli. tolle
a p mor le q' aug ocu' su. ¶ Sz h' opio u su phat
e n h' stabile fudamtu. qm sbale aug tu ca. n ue
ali. ar. n a ocu. io n di. r pp h' po a opio pbabilior
q' ca. n minuit sbalr. et h' opio fudatur su h' q'
aug tu ca. fi h' su additoz ul icmtu maiois influe
a suppo dd q' ca. e sbaz n mi. sz auget. r to h' sunt
a pte oppo su agnitus. Na ca. n h' oppo tu n mor le pc
pi a n mi. sz tolle. ocu' a su ca. r ue le pc opponitur
ca. s fuore solu q' sic stat r sba h' sunt sese in otin
gentia. et io sol' ad duo p q' i at de ca. r minori
amore. sibi i de ue di. loca h' solu q' ad fuore ca.
r sic patnt duo p sunt r uo q' ca. n mi. a pte ipi
sbi q' e li. ar. s ouisioz ad dm li. ar. ad aug tu ca.

ab illo
tem q roe adimit

ueiale

augmtu

diminuit

actiui

se disponit per habitus. similiter ad diminutionem per debilitatem actus motoris. sed haec dispositio est de contrario non condigno. et quia deus pronior ad miserendum quam ad condempnandum et donandum quam ad subtrahendum. hinc est quod caritas tribuit esse licet actus disponit de condigno. sed liberalitas non quando nocte se disponit ad contrarium. hoc autem solum est per adversionem. et hoc totum tollit et hinc est quod caritas non minuitur sed augetur. quia solum de condigno potest se imparare sibi ad dimi[nutionem]. ¶ Ad tertium quod obicitur quod sicut per partes in descendit sive quantitate. dicendum quod non est dici per descensum sed habitus caritas. sic augetur per ascensum. Ad quartum obicitur quod licet actus potest totum parare per debilitatem et cetera dicendum quod licet idem est quia forte singularis omnis parat per dispositionem ad oppositum in actu non minuitur per dispositionem contrariam tamen. praeterea hoc in aliquibus quando dispositio in actu et actus tamen sumitur eidem generis non autem est in proposito. quia una est motus [...] potest [...] et ideo quando non potest minui a parte non sicut [...] ipsa enim est [...] acceptionem [...] de acceptat. haec est ab ipso et [...] magis et magis acceptet et [...] de suis non potest augeri. quia minus acceptet hoc non est ex se. sed [...] a nobis. sed caritas de se habet augeri. minui vero non habet nisi a nobis ut sunt ostensum est per nos a [...] non potest minui. et ideo caritas solum debet augeri [...]. ¶ Ad [...] quod obicitur quod opposita nata sunt et cetera. dicendum quod unum est [...] alterum [...] primum. ¶ Ad [...] quod obicitur potest esse sine additione [...] separari [...] dicendum quod istud verum est si esset ad separationem. sed non est quod [...].

Quarto quaeritur de augmento caritatis quantum ad terminum et quaeritur [utrum] habeat statum vel terminum [...] quod non possit augeri. et quod sic ostenditur [...] omne quod est in aliquo non excedit capacitatem eius in quo est. sed caritas est in anima. ergo non excedit capacitatem. sed capacitas animae est finita. quia omnis potentia finita. haec capacitas finita. ergo et caritas. ¶ Item augmentum caritatis attenditur secundum quantitatem virtutis. sed quantitas virtutis similis est quantitati molis et perfectioni. sed in quantitate molis augmentum est status [...] constat [...] et ideo magnitudinis et augmenti ergo similiter et in quantitate virtutis. ¶ Item augmentum caritatis attenditur per accessum ad quantitatem perfectam. ergo quod [...] augetur [...] perfecta. perfecta [...] non est plus additio. sed caritas [...] opus dei [...] perfecta. dicit enim perfecta sunt opera [...] et cetera. ¶ Item augmentum caritatis attenditur secundum approximationem ad finem. nam quanto caritas maior tanto fini proximior. ergo nunquam perveniet ad finem. aut si sic necesse est stare. quia alias esset infinitum. ergo et cetera. ¶ Contra. quod non sit status ostenditur a parte virtutis augentis [...] virtus augens [...] virtus augmentans caritatem est virtus divina quae non habet terminum neque statum. ergo et cetera. ¶ Item hoc ipsum ostenditur a parte suscipientis. sicut enim se habet [...] ad lumen corporale sic capacitas animae ad lumen gratiae sive caritatis. sed aer nunquam tantum recipit de lumine quin ad hoc possit plus recipere. ergo et cetera. ¶ Item hoc videtur posse ostendi a parte augmenti quod est caritatis. quia ipsa est [...] actu vel [...] quamvis [...] ponere sive actualiter [...] augeri in infinitum sicut [...] sicut dicit philosophus.

[...] caritas de se. ¶ Item hoc ipsum ostenditur a parte obiecti caritatis. quod est summum bonum non habens mensuram. ergo sine mensura caritas. dicit enim [...] per magnitudinem obiecti [...] caritas in immensum. ergo caritas et similiter. ergo non habet statum sive terminum. ¶ Respondeo dicendum quod status [...] in augmento caritatis [...] omnes modos quod contingit esse statum et perfectionem in motu augmenti. augmentum enim sic [...] habet statum a tribus videlicet a virtute agente et potentia suscipiente et forma perficiente. sicut est in homine cum augmentatur quantum virtus caloris et animus [...] non potest amplius convertere quod deperditur quantum potentia humidi radicalis non potest plus extendi. quantum corporis perfectio est quod congruit perfectioni animae. sic dicendum quod caritatis status a parte virtutis agentis. sed hic status potest esse duplex. nam illa virtus quae est operatio naturae aut a proportione similis [...] status quando potest amplius. sicut a proportione tamen non status quando non disponit amplius. et hic nullus status caritatis augmentum est deus vel [...] ad mensuram quod mensurae est de [...] distributoris sive sapientis et ideo quamvis virtus augmentans sit infinita tamen operatur secundum dispositionem sapientiae limitantis effectus [...] sibi placet. non enim operatur secundum omnimodam potentiam. status et a parte suscipientis. quia [...] sicut dicitur [...] dedit unicuique secundum propriam virtutem et hic status potest intelligi [...] aut secundum actum quando amplius non procedit et sic status in viris perfectis quando non assurgunt ad maiora. aut secundum aptitudinem et sic status in beatis qui amplius non possunt se disponere et tamen habent quod se disposuerunt. [...] status [...] perfectiones suscipientis et sic status habet [...] et credo [...] in augmentatione et aliquid dicunt quod in angelis [...] et de aliquibus aliis nescio tamen de Christo scio quod tamen habet de gratia quod potest recipere certa unita. et credo hoc ipsum de matre dulcissima. status et a parte augmenti [...] pervenit ad quantitatem perfectam. sed non dicitur quod quantitas virtutis perfecta est dicitur vel simpliciter vel in genere. simpliciter perfecta est in summo et simplicissimo ut in deo. in genere vero in omnibus qui pertingunt ad actum completum ad quem sunt et hic est diligere deum ex toto corde. ex tota anima et ex tota virtute. primo modo status non est. sed secundo solum.

¶ Ad primum quod obicitur per descensum virtutis agentis. dicendum quod illa ratio teneret si virtus caritatis augmentans ageret [...] secundum impetum suum secundum totum suum posse. nunc autem agit sapienter et imponit unicuique limitem ipsa in se non limitata. ¶ Ad secundum quod obicitur per simile in aere quod susceptio potest esse ad infinitum. dicendum quod lumen augeri in aere hoc est dupliciter vel per [...] clarificorum vel per luminum aggregationem. primo modo credo quod statum habet. aer enim [...] illuminari quod si [...] superveniret a lumine non magis claresceret. secundo modo potest augeri lumen in aere per luminum aggregationem. et sic quia luminarium [...] luminarium sunt in eodem puncto aeris non se coangustant non se ex[...]

pellut. sic multe spes in uno medio. et in q sunt
tot spes q plures possunt ee. Similr de luminibus
tñ est. sic de ca. qm sic p natu e i una aia.
una tm e ca. sic est de lumine. q egdit a diu
sis luminibus. ¶ Ad p q ob a pte aug q igs i infi
e aug. dd q calor pot augi d ul intensiue.
et sic statu ht z sumu. ul extensiue ut sit in
plibz et sic n ht statu a pte sua. sz a pte obu
sti. q finitu e. Similr dico q ca. pt augi itensi
ue ut mag diligat. et sic h statu sic igs. alio
mo extensiue ut a pte dilector et sic n ht statu
ex pte sua q n q tot dilig qn ad h nata sit di
ligere plures. ¶ Ad p q ob a pte obi dd q obm
n ad h fac q obm sp est idem. n mutat z e i
finitu. et io nq e ca. cmsuratu n ad e msum
nec recipit augmtu nec detrimtu.

diminucon

In pte ista iadut dubiones circa litt. z p de h q
dic q xo datus e sps n ad msuram. vr n. t
slm q oe finit ht msura. g si xpo dat e sps
n ad msura. x dat e sps infinitus. Sz q h est
q o catu sut finite capa. ¶ Ad p h. i. meli pa
tebit. n tm n sufficiat q h ul e dcm q gram
unionis q fert q o q di sut sic illius hois. ul
pp gram capitis q in xpo e gra ad oes actus
n artata. sic i capite uigent oes sen. un illa d
tminato n puat fini. s. puat detminatoz
ad aliq actu sui spale donu. ¶ Ite q de h q dic
aug. q ca. e ania rectissima affectio. vr n.
male dre q nllus hitus e affectio. ca. e ut
z hit. g no e affectio. ¶ Ad h dd q affectio
dr quadrupl. d uno mo ipa uis affectiua. alio
mo dr affectio passio uis affectiue. ut gaudi
z dolor z h. tco mo dr actus po affectiue. Qrto
m dr hitus affectiu sic itellect. u no m dr hit
pna ut e i intellcu. z h m accipi o dr q ca. est
affectio z sile accipz. h. e d q ut e affectio i
ordinata. ¶ Item q de h q dic magr. q ca.
ut opat alios actus. atq mot alijs uutib
vr n. dicere q i gal. v. fides p dilcone
opat. ¶ Ad h dd q q uis possit sustineri q ca.
opat mediz alijs uutib tag mistus z ae
no p ca. adiuuate z dirigente. tn solo mag
gri qua h fac n u. q mag pt pna in sol.
support. n. i solone oppitu e q pbat. ca.
e sps s. n efficiat in nob opa ax uututu si

alijs

hitib medijs quo effic in nob op dilectois.
Sicut dicas q ipe dilectio e. Similr possu dice
q fili e sap z ub. g pi roe sin hitu medio
dz illuiare itellcu z pp h magri opio n est
i pbat. ng ad roes. n auctes. q pz si attndat
pdce solones. In oibz. n. solonibz magr pcr
q e i pnci. ¶ Ite q de h q dr q sps s. n didit
vr n. dre sim. q nm. xi. dr q dd dix moy.
aufera de spu meo z c. Item j. jo. iiij. de spu suo
ded uob. si ded de spu uo q ul totu dedit uel
diuit i ptes. ¶ Ad h dd q sps s. e i semetipso
simplex et io j se idiuisus. sz i effectibz est
multiplex z io q ad effectu didit. q n datur si
gulis ad oia z hic e q plenus datus e moy. q
alijs. q. io dic aufera de spu tuo z q n ad o dat nob
io dicit beatus jo. de spu s. dedit uobis.

di. xviij

Hic q aut sps s. p q didut dca ipe sit donu z c.
h e tria p3 hui ptis i q magr ag de pcessiõe
sps s. spali dclarato n ptie a q sps s. pcedit declara
to z m s q m pced r declarat h magr ppetate sz
q a ei sgulr pcede z h ppetas e donu z de h e ij
tota pntis d. uittidit ag e. didit ab ps iiij.
ptes. s. iiij. qones quas moui. In p q rit z de
clarat utr sps s. sit donu i q a dona donat. In s
q rit utr sps s. eade roe datu z donu i. p dilign
osideratõe e o sps s. dicat donu z datu. In tcia
q rit o nos solu sps s. z filius sit datus. q n dic
filius nr. sic sps n r. i. h q ut filius et sit i
nob datus z c. In q rta z ultia q rit o sps s. sit don
relatie q uo possit dari a se. si n. a se dar ut
sps s. a se relatiue d z h fac. i. pt h q ut sps s.
a se ipo refert. ¶ Ceteris ptibz i dcis remanetibz
q spalr pce qones predcas. media sui fa ps
que e de d donu ul datu hc. iiij. ptes. In p
q rit z declarat q n eade roe sps s. dr donu et
datu. q donu est ab etno. si datu ex tpe. In s
uo q. h. s. q sps s. sit donu etnalr o biez. Di q
e dabil ut pri ul filio. In tcia uo q i solone d
xat q dca dubi io iuadnt mouet z declarat i
i. h. oue q si fili nascendo z c. In q rta uo z ultia
reddit ad pm solon. ondes q sps s. etnalr donu
e q eo ipo e don quo pcedit a pre z filio z h fac
ex pdcis p3 q sps s. sempitne donu e.

Suppo ex precedentibz q sps s. sit don z q do
net ad intelligencia h ptis. vj. qrit. Pmo q utru
sps s. sit don q o a dona donat. Scdo utr sps s. s
don ul ab etno ul ex tpe. Tcio q quelenta di
cat de spu s. don s. an datu. Quarto utr don
ppe queniat s. s. Quinto utr don sit ppetas
sps s. distictiua. Sexto utr roe donabilitatis dicat
sps s. nr. ¶ Circa pm q sps s. sit don quo o alia
dona donat ost auctate z roe. Auctate. sic ap. j.
cor. xij. diuisiones graru sut ide a sps. q diuidit

singlis p ut ult. z lo de donis q grtui fact. h q sut
gnis date. g si p q spm s. datur ut z e n sit a d donoz
ipe e don in q o alia doant. It aug. xb. de tri.
p don q e spc. s. dee oibz mbs x pa qbz q dona
diudit. It de ost e spc. s. e p don. sz oe ptius
ad p reduat. g oe don reducat ad don q e spc
so. g i gibz do dnatiois e p spm s. g zc. It ome
don in q don ex amore datur. aliogn n h rom doni.
sz spc. s. e amor pris z filij ut d aug. z h titu e su g
et c. Ch. ysidor mltis idigz spu s. datur dona
spc s. g h alia dna doari sin h. g n e don i q o a doat.
It aliq dna sut q appat filio u puta sut illa q dat
ad illustror itllatus. g si loqmur appate talia dna
doant i filio su p filiu n don q e spc s. It filius
datus e nb. ys. ix. puul natus e nb. fili dat est
nob. g si datur p spm s. ut q spc s. aliq auctte ul
iflueta hat i filiu. h a e fim. g no a dna doant
p spm s. It h upoi ost p ip le esto q itlligat per
inp le spm s. n ee. ad h spi z fili intligut u libale
aliogn in e eis libglitas a spu s. q fim e. g si in
tlligut libales. g z doatores. It si spc s. e don
i quo a doant. g donu e doni z doatiois doatio.
et sih. mot e mot. et velois velo. z h b phs p
i queieti. c. n. depndes n psit. altm tiare. e i p
cess i infinitu. Et p d ai d q spc s. e don i quo
o a dna donat ablatu iste p accipi d. ul i q diat
q caritatig. ul i q diat cali te, gi diat q co az sic
itlli do ul fim e q e sp. q det c oibz dois. q da e
sut dna q sp st ai spu s. ut ca. z sap. q da q n q st
e spu s. ut timor suil. q da q aln sut ai spu. aln
sn. ut fids pphia z h. gi a pclarit itlligat de
dois gte gratu fac tis sic u a e z n h istatia. pt
itm ablatu i e inptare cali te. z h t. ul i q diat
simp cali te. z i h n d distiguit n a pre n a filio.
q o dona st a pre z filio ut a spu s. ul i ut diat
cali te. z sb auctte z i h distiguit a pre. sz n a filio.
q pr z p filiu z p spm s. dnat ul i ut diat qlitate
z sub auctte z exeplaitate z sic ppe sp s. s. h. ipe e
pred p mod pmu doni i q ois donato ita z grat
p illa e z ab illa accip roz doatiois. q c e d e q z
sos e don quo o dna. s. gtuita doant p q co. z q o
di dna donat p exeplari tat. Ad i g q p ob d
ysidoro. ia pz p sio q ipe lo de dois gte gratis date
n gtu facietis. Ad i q ob so q q da dna appat fi
lio. dd q de dois e loq d aut de e q sbe. aut sb
de doatiois. de u o q sbe aliq dna appat filio ut
sap z itlltia aliq spu. s. ui ca. de u o doatiois o
appat spu s. de ia dca. q p upoi taq p p don dat
a. Ad 4 q ob q fili e datus z n a spu s. Ad 5 di p

q fili e dat h huana nam. z h fu p amore. Io. iij.
sic ds dilexit mdu ut filiu suu dd. Ad i q ob
q spu s. cosepto ad h man z do doni. dd q cosepto
spu s. e itllre i do dona ali tes z sub auctte sz n exe
plate doatiois. q n itllr pces amois. z h ulto
m di ppe queire spu s. Ad i q ob q te e donu
doni. dd q mot no e mot u n. silr n velois velo
tn u pncipij z mot e mot. q mot e pna mot
z velo velois. z sic di donu doni. z q in cam d o stat
i p e sit p don n e abire i infitu q don i diuis
um vp taisim diat.

Scdo qutr spc s. sit don ab etno ul ex tpe. et
q ex tpe ur aug. xb. de tri. eo don e q dat
qbz dat. sz dat ex tpe. g zc. It d. de tri. eo don
di q datur ipoi erat ds. sz cstat q datur erat ex
tpe. g si don e etn. tpale e ai etnu. It h ur p
pom. don. n. n tin dic cpatoz ad date. sz z ad eu
e dat. g posito dono po dans z recipies. q relo t
poit extma. sz recipies e catu. g zc. It don
a dd tu datu q e don e dato t redibil. g si spc
s. n e dat n ex tpe. n e don n ex tpe. It sic
filij e gnari i doni e doari. sz n e filii ant qua
gnet. g nec don ant q donet. sz donat tm ex
tpe. g zc. Ch. aug. d. de tri. q spc pcedebat u
eet doabil ia don erat. sz pcedere ut doabile
h e etnu. g et don ab etno. Itm ibide ex
pss. s. s. sempitne don e. tpale u g dat. It
h upoi ut de q ru e amor gtuitus i e do donu.
sz ab etno e i do pone amore gtuitu. g z donu.
It u e pfca do libalit tis i e don. sz i diuis ab et
e pfca do libalit tis g zc. It sic se ht do ubi t
ad re pduatoz. sic se h do donu ad gtar distbu
toz. sz an re pduatoz i pnci fui ub. g an gtaru
collor i pnc fu don. Ro dd q c don diat v m
ad eu c dat. h p ee d rapi ul s actu ul s hitudi
ul s aptitu ne. si s actu h mo d don q dat. gi s
hitudine h m d don. q donad aln. gi s apti ne
h m d don q dona le s p m acceptor di tpale. s
sm z tua di etnale. et i h ij s tbz sensibz accip
aug. q c e d e g q s aliq acceptor don d etnale
sic pbat de s i ducte ad sa pte. Ad i u o q
ob in q i u d d q pced de dono u d actu doatioi
et s ex tpe d. u n n uz ob. Ad 4 q s o ob q eo
di don quo datur zc. dd q s istis acceptor di
etnale q n d t m ad a ctu s actu. sz s hitu sic
et p destinato. Ad 3 g ob q te tpale e ai etnu. t
dd q i o pna datur duo i ptat u deli z ordinator
ad dad. z actu ordinatois. z ordinato e etna
h z act s sit tpal. z te ablatu n s cali te de act.

2.
Mot pt coparari ad motu ut ut ad pncipiu
uel ut ad fom. ul ut ad t mi u. Si coparatur u ad
t miu s c mot n e mot q z n e ad motu sz po cius
ad q etc. g s imlr si cparet ut ad fom no e mot
q z mot n mo e z mobile q s ad h he ut u q etc. Si
q z mot n mo e z mot e p m mot
ad q pet ut ad p m. s c mod e mot q z mot e p m mot

Motus est mot ucru e ut p ncapu ut tota molendini
p motu s uu moue z molend

Marginal notes, left: ro tu · donis · p · i. dono · gtuita · · etns
Marginal notes, right: s de doc donis · 2. · irred · p · revi

sz roe ordinationis posito gn d q d cau continet co.
Ad i q ob q d relo ad extrema d q relo actual
ponit utrumque extremum in actu n a relo habitudinal
sic p3 q de etnal d exemplar cause tpal. Ad i
q ob q don add in quibus consequitur ratio dati u puta
sunt illa que de se n dicunt libalitatem n p u qd ois eis
ro conationis u sub ratione eius [illegible] in aliq dati co
sequitur ratio doni u puta i eo q ex se important libalitatem
u sing dicitur donum u e amor et spus s. Ad
i q ob q sic filius e gnatu [illegible] d q rtm e qe ge
neratur d emanatoz filii g f ratio illi d pced
filius u n inple e q sit n gnet. doga u n solu
d donu emanatioz sz ampli d e conatoz et
h se ee donu et io n d don ex tpe quis donet

Tertio quitur queleti dicatur de [illegible] ex tpe.
spu s. donu q datu. et q ta queletes dicat
datu u donu ur. qz ia. i. oe datu optimu z ome
donu pfcm de sursu e. g a spu s. ita sunt data
sic et dona. g sic ad ipsu trasfert ro doni i et
datu. It mobil z motu e eade ro. g sic datu z
doat g sz don d in roe doal datu uo i roe actualis
dati. g eade e ro doni z dati g zc. It i quo
lib gne pfectioi e act q po. g e datu dicat i
actu. donu i po pfecti exprimit ad e d datu q
don. sz q maioris e pfectionis mag ppe q do g
et e. It qn abq duo dicunt de aliquo q unu
e ro dni altm de cpde. i queleni d q e ro ddi.
sz datu et don dnt de s.s. z ii ub aug eo donu
di qz dat. g mag ppe di datu z. Ct datu q s.
sco solu ex tpe. sz don etnalr. g mag ppe dr
don. It sinug actu daret don eet. z spe eet
g ut q mag ppe q ei. Itm glo. sr i ia. i.
oe datu optimu z c. d q datu d q ad illa donu q
ad gratuita. si g gratuita apta appaut s. s. q sacificat
q illa. g melius i dinis dr de spu s. don q
datu. Itm donu e dato irredibil. sz q e qo
dz dat irredibilr dat. qz c dat n p reape. g i
dinis dat ratio h donu. z i dnt e ratio. g con
ueleni i d don q datu. Rso. dd q q uis i
dinis utroq dicat et datu z don. tn queleti
dr don. z h d est ro. una q de e qz datu c sit
ut pria. ul n ubale conuit tpe. don a a tpe sbo
hit z io qz o doa sii tpe st. queleni di i dinis
don q dat. a ro e qz don sii ratio dati add hone
libalitatis sui irredibilitatis q e ad magne nobi
litatis z io max opet dinis. z h e ro q don appa
gratuitas dois no tm ipi s. s. q e pna gratuitoz
donoz. z exb p3 Rso ad l de auctite bi iacobi.
Ad i q ob mobil z motu eade e ro. d d q no

e sile de mobili z moto. z dono z donato. qz mot
ee addit sui moble z d tot q dic mobile. sz datu
n d totu q dic don q e de gnali itellectu nois nisi
appet. donu e e dato irredibil. z h meli patebit
in qrto pblemate. Ad i q ob q actus e pfecto
po d d q ad e i po ad actu d aut p p ipfectioz age
tis z a pp defectu susapi tis sicut po pria mtue z
act e pfco po. si a po mo n e pfecto. u n si dicat
q sol actu lucens p ratio illuminat qn e, apte et
ratio apta illuiat. nlla oio maioi no pfectio q
an i itellig e de dgabi te z actuali doatioe. Ad i
q ob q dat e ro ddi don qz io don qz dat. d d q no
est tota ro sig d in lega. sz solu i q pa ne ad eu au
dat. ul p d q a pte n itellet io don d qz dat. sz t
a pte uitatis rei e eq. qz io dat qz donu e.

Quarto quitur don ppe queiat spui s. z q s ut
aug. xv. de tri. sic i tri te n est ub n filius
i nec don n. s. s. Itm don dic emanatoz p modu
libalitatis. h a e ppu soli spc. s. g z c. Itm don dr
relatie ad donatoz sz donas n tm e pr. imo z fi
li q uq e mtus. g don d relatie ad prez z fili
z sih. g distiguit ab utz. g n pr nec fili sz solu s.
sc s d ppe don. Ca. don d in hitu. sz datu d i actu
g dat add sii don. g c q ee datu. q z ro doni. sed
dat a toti tri qz tota tritas dat se. g z don. no g
ppe spui s. Itm don d rtn ad date et ad eu c dat.
si g e ppu s. s. a p p aspectu ad date a recipiete
n pp s m recipiete. qz sic fili dat e nob. z mag
dat q spc s. si uo ad date. q fili d pcede a date. s.
a pre. g ur [illegible] roz filio queire. si dicas q fili
n pced p mod dona in quo dat e. sz quo natus
e. Ca. fili sic ab etno pcessit u tpalr eet missil.
qz eo mitt fili q gnat. sz missio n e a q doatio
g fili pcessit u doal. Itm si dat fili ex tpe. a g
e ad h hit ab etno. a n. si sic. g pcessit u doal
si n. g ad q ex tpe filio q repugt etne emana
tioi q e i queles. Itm p e q ee n diges rtn
ul effectu ad datus e coe toz sz don e h. g z c.
Rso. dd q sic p3 ex ub aug. don d in dinis ppe sui
pl n eenlr sic ub ppe dr de filio. dat a pot ac
api et eenlr z plr. sui ppe et dr tota n. trini. dat
se. et tn pr z fili ppe dat. s. s. p p h no. q dat de sui roe
ire e q ocatu. pot g h q e dat d ocatu ex libalit te
et s coe e toti tri. ul ex libalit te z auctte z sic. s. s.
z filio q hnt sb auctte r pus. ul p d dat ex libalit te
et auctte n tm colat sz z pduct. et h m ppu est
spui s. au ppu e pcede s roz libalitatis et i s roz doi
ul doal. et h mo donu ul datu equalit differt
tn qz dat d ocatoz i actu. sz don i hitu. z i roe de

q donū ppe dicat' i diuinis de spū s. ¶ Ad .i. q ob q
dat ad donū dō q ꝑ coē acceptoꝛ dati ꝛ doni
donū ad d ult q dat. et dat ult q don. donū ult
q dat iptat emanatoꝛ p mod libalitatis. dat uō
ult q don inptat actū coicois. q donū d hitu.
et io q i d q ad donū sū datū ē ꝑsonale io donū
ē ppe ꝑs. s. ¶ Ad .i. q q uoc c' uis dicat donū
ppe. iā pz q uoc uis ad date n ing uoc rō sump.
s; uoc tal' eius q emanat p modū dona. filius
dō q eim ē. q uis n. donabilitas sū libalitas q
cetur fili; gnom n tn ē uo emanādi q ꝯcitatur
etnalr io dat tpalr. s; q n ē uo emanādi ido
n emanat filius ū donū. s; sol' sps s. ¶ Ad .i.
q ultio ob de q ad catin dō q h itllr de illo no
q iptat solū rm ad catas. no p ad pz donū a
utroq iptat io n h h' locum.

Quīto q utr donabilitas sū donū sit ppetas di
stictia ꝑs. s. et q sic uir. d. n. aug. .v. de
tri. eo ē donū quo sps. s; sps ē ppetas distictia
ꝑs ꝛ donū. ¶ Itm aug. .xv. de tri. assignās dīm
pcessiois filij ꝛ sps s. hac ponit q ille pcedit p
mod nati. s; iste p mod doni. g sit d attēdit
penes ppetates distictias ū pz q natiuitas est
ppetas filij. g et donabilitas sū donū ē ppetas sps s.
¶ Itm h ipo uir uoe q ois ppetas ꝑs q p distīg ab ob;
alijs ē ꝑs ppetas distictia. s; donū inē soli p sps
sca. et sp. g ē ppetas ꝑsonalis. ¶ Itm ppetates ꝑs
diuinis sūt uocs. s; aug. dic .i. .v. de trini. q uelo
ꝑ q refert sps s. ad pre et filiū mag' appz i hoc
noie donū q i h noie sps. g utq ē ꝑs. ¶ Cū n di
ceas rn ad catas ē ppetas distictia ꝑs. q r ad
catiā eius sepo ten distictio ꝑs. s; donū dic r ad
eū c dat. g ꝛc. Si dicas q no ē ppetas sepatoꝛ
q h ad catas. s; ad date p iuxe missio. s. s. ē ppe
tas distictia c dicat rm ad mitte. ¶ It ois ppe
tas distictiq d ab actu n ab hitu. d' pr d q gnat.
fili q gnat. sps ū s. q spirat. s; donū n dr ab ac
tu donādi s; ab hitu aliogn n diceret ab etno. g
et c. ¶ Itm nulli' alt' ꝑsoe ppetas distictiua
acip in relone ad catas ul' dic rm s; donū d h
g n ē ppetas distictia. ¶ It si donū ē ppetas di
stictia sps s. et ē noto. ē q sps s. et amor n
ē ppetas. q si sps et amor ē ppetas. g sūt
vij. notoes. q est ꝯ coē opinioē oīu. Si
dicas q eadē iptat noia p h ta g uidēt no
syno. ū marc' tuli q ē q magnū iouetes est
g et c. ¶ Rō dō q adh dixit aliq q donū d est
i diuinis ꝯsidare. ynom pū d rm solū ad dona
toē. ꝛ h in d aug q eo donū q pcedit et sont

q donū ē ppetas distictia. s. s. Alio m accipit
donū pū dic rm ad eū cui dat. ꝛ sic n dic ppe
tate distictiuā. s; gnis ad ppetate distictiua.
s; n uir ꝑs stare. Nā donū sp aliq ꝯparatoē d
ad eū c dat. intelleto. n. q n sit donat' aliq. in
ꝑs est itllire q sit donū ipp h alr dō sic p ta
ctū ē q donū pz rm q iptat ad date iptat u;
ad eū cui dat. s; h pot ēē d. ul' p actū u ga
datus. ul' p hitū ut q dād. ul' sa apta'es u q
doal ꝛ ... ad ꝯiūctus ē p ū pmūs i q sine
h n possit ēē intlligi. imo de noitate se
s; pced' p mod doni q sit doal. et io seq u s
n aufert p qn sit ppetas distictia. dō q ē ppe
tas distictiua uoe pmuit. sz n repugnte
s; ꝯcordante. ex h pz ad p q ille u tal' est
q n p cuꝯstrubis aptitu ob emanatoꝛ per
mod libalitatis ꝛ pz q n ē sile de missioe q dic
u rm actū ꝛ n apta res. ¶ Ad .i. q ob q ppetas
distictia dz dici actū dō q donū d duplice u m.
ꝛ uoe h d ꝯparatoꝛ ad duplice actū. uone p dicat
actū pcessiois. uoe si dic actū ꝯ rtioīs. p act
iptat i actu. s; i hitu. ꝛ uoe pmi ē ppetas di
stictia n uoe sc̄a. ¶ Ad .i. q ob q i alia p h n est.
Dicdet qdā q sps s. ē tcia p. io n b s ... itlln di
i mediatoꝛ. ꝛ io ppetas eius sūt in ꝯparatoe
ad nos. n sicut alijs. Alr p solū p redemptione
q sic donū rm d ad catas i et h ppetas q ē ub
ū itm patebit. ¶ Ad .i. q ob de plitate notioꝛ
dō q sps. amor. ꝛ donū eadē ppetate dnt uoe
differentie eadē i q noone dnt q dnt ꝯpa
tioꝛ ad idē. ꝛ dnt eadē emanatoꝛ. s; tn dis
fint ea noiāt. Nā sps dicit ea pncipalr p ꝯparatoꝛ
ad ui pducente q ē uis spirativa. amor pncipalr
q ad mod emanādi. q ū nex'. donū uō q ad
rm ꝯite ꝛ sile emanatoꝛ ubi q q ē signifi
care. s. p h nomē fili' ymago ꝛ ubū. q n. a
u nē fili' q p mod expsiuū ymago. q alij
expsiuū io ub. sile aut spirativa sps. q per
mod nexus. amor q ngs natus ꝯiūce donū
ꝛ sic pz q una ē noto alr ꝛ alr noiata s m
uoes ꝯites ido no est ibi syno.

Sexto ꝛ ultio q utr uoe donabil' dicatur
sps n. ꝛ q sic uir. q uir d possessioꝛ s;
nos n hemus ad diuinū n p largitone ꝛ do
natioe. g ē sps s. dicat q diuinū q d n s;
ē uoe donabilitas. ¶ Et h ruo q ꝛ d sps n
n a d fili' ul' pr n. g pp aliq ppetate q est
i spū s. ꝛ n i pre ꝛ filio. s; h no ē n donabi
litas. g ꝛ c. ¶ It an q sps s. hitz in nob n d

q̄ ē ppe ... quod ē q emanat p modū

p̄coitet

ꝓsenā

nr ꝫ hītat p ꝯatioꝫ. g° ꝺ p ꝛōe ꝺonabi
ꝗ. g° si rōe ꝺonabilitatis. g° ē ꝺonabilita
sit ꝑpetas plus ñ ē ē. k ur solū ꝺ de p. s. s.
h aut ēm. qꝺ ꝺꝯ nr. Ꝗt si rōe ꝺonabili
g° ꝯstat q ñ p ꝯpatoꝫ aꝺ ꝺatē. sꝫ aꝺ ēu cui
ꝺat. sꝫ filius ꝺatus ē nob ꝛ mag q sps. s.
g° ꝛ c. Ꝗt si rōe ꝺonabilitatis g° ꝺebet ꝯgēt
ꝺ ꝺn nr. Ꝗt si rōe ꝺonabilitatis. g° cū
ꝺonabil sit nob mag ī q̄ scis q ī q̄ sps
ē melius ꝺebet ꝺ sps. s. nr q tn ñ ꝺr. Ꝗar g
gnalr ꝺe qbꝫ possit ꝺ nr. Ꝗ°. ꝺꝺ q nr
ꝛ meū ꝺuplr possūt alicui attribui ul' me
ꝺiate ꝯpone. ul' īmeꝺiate. si meꝺiate ꝯpone
sic ꝺe se ponit ipa hitudīs cā tm̄. s. hitudi
possessiōis. ut cū ꝺi h̄ ē meū. ꝛ h̄ mō qꝛ
oīs q h̄t sps ꝺi h̄ ꝯm ꝛ ꝺ q sūt ꝺi h̄ m meū
ul' nr ꝛ tuū pt ꝺ ꝺe ō q ī ꝺo ē ꝯt. sꝫ magis
ꝓpe ꝺe filio q ꝺatus ē nob p īcarnatoꝫ. max
aut ꝺe sp̄u. s. q ē pignus ēne heꝺitatis.
vn ꝯceꝺ q rōe ꝺonabilitatis pt īt alia
ꝑ iꝰ possiꝺenꝺi appari. s. sps ꝛ h̄ q ē nr
attribui alicui īme. ꝛ sic ñ ꝺ hitudine sꝫ
ꝛ hitudis īpta te p ēm ē unit. sic n. nlli
unit ñ q īptat ꝯm explicate ñ pīnr ñ me
ul' īplicate ut lib meus. a. possessiō. ꝛ h̄ no q
ñ ꝺi me ul' nr ꝺe aliq ñ sī ꝺ ñ s q ꝺ h̄ ēē h
h a ēē h pt ꝺ s ēpliꝯ hitudine a īformo
nis ut albeꝺo petri ꝛ hac hitudine īptat
noīa q sigt ī abstractōe ꝛ q n ꝺinū ꝯpat
aꝺ nos p hitudine īformōis iō ñ pt ꝺ ꝺe no
mibꝫ abstractiuis pt ꝗꝺ ñ ꝺi ꝺitas nr ñ
ētnitas. pt ꝛ sō ꝺ h ēē h p hitudie cāli
ꝛ hac hitudie īptat noīa q ꝺnt actū ū cā
toꝛ. ꝛ qꝛ hac hitudie oīo hnt ꝺina aꝺ nos
peng ꝺe oībꝫ talibꝫ noībꝫ ꝺr nr. p ꝛtio q
ñ ēē h p hitudine ꝯrelōis ꝛ hac hitudie
īptat noīa relatiua. sꝫ h̄ sc ꝺ. qꝛ q̄ꝺā ꝺnt ꝛ
p aꝺ pꝫ. q̄ꝺā a ꝛm aꝺ catura. ꝺe hijs que
ꝺnt ꝛ aꝺ pꝫ ñ ꝺi me ul' nr. ꝺe hijs a q
aꝺ nos ut ꝺo magr ꝛte ꝺ nr. ꝺꝺ g° q ꝺona
bilitas q aꝺ illū mōꝺ ꝺ ꝺi nr ñ facit sic
pbat rōes sō ꝺucte. sꝫ h̄ fac ꝛs q sps ꝺ
ꝛꝫ aꝺ illū cui īspirat ꝛ h̄ sū nos. iō ꝺ sps
nr. sūr ꝺe q īpōit ab actu q h̄ ꝯ nos ū
ꝺr ꝺama. iō ꝺi ꝺeus nr. ē g° r q ꝺe hijs
ꝺnr q ꝺnt ꝛm aꝺ nos p hitudine cāli ta
tis ul' ꝯrelōis. ꝛ sic patet ꝺ oba.

In ꝯte ī sūt ꝺubiones ꝯc liꝫ ꝛ p ꝺub ꝺe
h q ꝺr q velo ñ apparet ī h noīe sps. v̄r

ē sīn qꝛ sps ꝺ q sp̄uit g° refert aꝺ sp̄uitē. g° a
pparet ī eo velo. Ꝗt ur q mag appareat q
ī h noīe ꝺon qꝛ relatiā ꝺnr q h ipoꝫ q se a
liōꝫ sī. sꝫ sps eo q sps h ēē a sp̄uitē ꝺon uō
ñ opꝫ q hat ēē a ꝺonatē. g° ñ ur ī h tm ap
parere velo. Ꝗ°. ꝺꝺ q cū ꝺon q sps ꝺ vela
tiue sꝫ tn velo mag appet ī h noīe ꝺon q ī hec
noīe sps qꝛ ꝺon sp ꝺicit ꝛꝫ aꝺ ꝺatē. sps a. s. no.
ī no p accipi abs° ul' alr ꝺꝺ q aug ñ ꝺ q velo
ñ appeat ī h noīe sps. sꝫ q ñ appet ī h noīe sps
q uis. n. ꝺicat ēē sps sp̄uiatous ñ tn ꝺr ēē
sps. s. sp̄uiatous. Ꝗꝺr q ob q mag sps ꝺ
hitudine respiciēte ēē q ꝺon ꝺꝺ q um ē ī
hijs q bꝫ accid ēē ꝺon. sꝫ ī n. s. s. q iꝺ ē qꝛ ꝺon
ñ h̄ loc ista obo. Ꝗt q ꝺe h̄ q ꝺr. q filius na
scenꝺo accep ū sit ipa sba. ꝺ r. n. male ꝺr. qꝛ
ī ꝺi eo q ī ē filio p nativitas ꝺistiguit fili a pre
qꝛ nativitas ē ꝓprietas ꝺistīctiua. g° fili nasce
accep ū sit ēētia ul' sba. g° pꝛ ī sba ꝺistiguit
a filio. Ꝗtm q filius nascenꝺo accep. siue q
filius ē nascenꝺo ē natū. g° sba ē nata. si fili
nascenꝺo ē sba. ꝯe. n. q nascenꝺo accep a nati
h ortū. Ꝗ°. ꝺꝺ q aliq ꝺixixit ista locutōꝫ
fili nascenꝺo ē ꝺina sba. sū ꝺeus qꝛ gerūꝺi p
ꝺice nativitas ꝛ sic simpr ē ū. ul' alr ꝛ sic ē mltu
ple qꝛ ē ꝺ fili ē ꝺe. sū ꝺina sba tn ꝺ. s. m
ꝯpositoꝫ ꝛ p ꝺicatū pt q h gerūꝺiuū nascenꝺo
ꝺice ꝯcomitantē sbi ul' ꝯponis. k p ꝺicati
ꝺr sbi tc ē ū fili nascenꝺo ꝛ c. s. q ē fili nasce
ul' q nascenꝺo h ū sit fili ē ꝺe ꝛ sic est ū. ꝺr ꝯ
ponis sic ē ꝯ. fili est ꝺe nascenꝺo. a h p ꝺi
cat q sbo p nativitatē ꝛ sic aꝺ h lō ē ū. ꝺr p ꝺi
cati sic ē ꝯ. fili ē ꝺe sū sba ꝺina nascenꝺo
ī q nasci sū nativitas sit pria sū origo ꝺicati
ꝛ ī h sū ē fla. magr tn ista locōꝫ ñ ꝺistiguit
sꝫ simpr ꝯceꝺ. ꝛ satis pbabilr qm p ꝺca ꝺisti
ctio nūr hre ī ꝺice. cū n. gerūꝺiuū nativ
ꝺeterminare ꝯpoꝫ. qꝛ oīo ē ꝺice h nascenꝺo
ꝛ h. ꝛ ē ꝯpō p ꝺicati sū ēēn sū oī q attribuit filio
q at sbo p nativitatē. lo h ūitatē. nec valet obo
nes ī ꝯui aꝺ ꝺucte qꝛ nativitas ñ ꝺistiguit
ī q p nativitas h et. sū q ē inascēte sꝫ eū solū
q nascat. ꝛ iō ñ seq sba sit ꝺistīcta nec q ipa
nascat q uis p gnoꝫ hat. Ꝗt q ꝺe h q ꝺicat
q fili nativitate ñ est ēēn. v̄r. fm ꝺre qꝛ ē na
scenꝺo sit ēēn pī rōe ut q nativitate ꝛ h ur p auctē
hylarij ī lī. Ꝗ°. ꝺꝺ q absꝫ ꝺubio ista ē ꝺi
stiguenꝺa fili nativitate ē ꝺina ēēn. qꝛ ablatiu
p ꝯstitui ī rōe forē ul' ī rōe pncipij. sū ī rōe forē.

Ꝛ° meꝺiate ꝯpone attribui ... qn caꝺit
in pꝺicato ꝛ tinus cui attribuit ē ꝺ sbm.
sꝫ īmeꝺiate qn caꝺit exclusiue pte eius
tinus cui attribuit

sic e ista. q nati. no e ea forl r pdicati ee n. si
i roe pncipij. sic h natitate qz o q queuit fil.
quenuit ei p natitatis originem. Sz magr qa
accip geitudiui i roe pncipij io e geitudiuo t
simpl qced t accip ablatou in roe for io e abla
tio simpl negat. mag n iudicat s usu loqndi
q s uitute smois. ❡ Itm q de h q d in p defcoz
aut ptusioz a deriuatoz quo differt illa tria.
❡ Ro q da dnt sic. q p defectoz pduat ad de m
p for p existitis corruptoz sic ex gno fruita hba.
p ptusioz pduat p p existitis for pmantia
t inductoz for artificial. sic uas ex argnto fuit
p deriuatioem. q pduat p p existitis for pma
nentia sola locali mutoe ut riuus ex fote t lac
ex riuo. alr p d q mle pna ex q res e. a e mle
et tnsies forlr et s e defectio. a e mle et pma
nes. et sic e ptusio. a e mle et pmanes et
agns et sic e deriuato. t hoz exepla st mai
festa. ❡ Itm q de h q d. a d e accepimus ut
eem. a ut sa eemus. vr n male dre q sic
sin spu di n possumus sa ee. a n ee q uit q spu
sco n tm accepim ut eem sa. sz t ut eemus.
❡ Ro p ad h d q h dco e p appatoz. q uis n. a. s.
sco habeam ee et sci ee appate tn hem scio
n sic accipi d in nti ee p ductoe sic i sacificatoe. t
alr tn p d q sic dare ordinat ad h n d u i t accipe.
et q nlls h. s. s. q tuoz. s. s. opet i eo n q p eo fuu
et ois tal e sais io. s. s. n d p pe lo dari n accipi
n a sais. ❡ Itm q de h q d. tolla de spu t. q h n p
d q ad sbaz. q q ad effectu. si gm. q uir q q tra
sfeend ab uno i aliu. si pu dicas h ee dco p oforz
tate. ob q pi roe possit d q tollet de spu aliqz t
daret moysi. ❡ Ro. d q i d intll de spu q ad e
ffectu. t h ppo de iptat oformitate siml t ptuali
tate. sz n q ad pte osteute s uitate sil p portoez
qm effectus spc s. multo pl hundau i moysi. q
in aliis. u. q. alij pte gte sue uident hre. t dr
tolla q ad solliatudine q dii. da. s. s. alijs sut
gcita. solli do moy. e diminuta. t ps ill sollia
tudinis est alijs commissa.

Nunc pqm coetnu tis tu p z tc. tmiatis duab z
ptib z i qb z magr egit de hijs q ptinet ad
eentie unitate t ppz plali tes sigillati. h incipit
tria ps i q deriuat ppz eqlitate. q sil respic plali
tate t uni tis et h ps h tres ptes i p ppoit i qb z o
sistat eqlitas. In sa pbat sgal i. ne sre e ostnde
quo tc. In tria q i pbado ppones dubias dixat
i qb z dicto exclusiua gnat abiguitate io det
miat qr dcoes exclusiue accipiut i dinis. i.

d. xxi. h oit q ex pdcis thnis origine. p p si
q ppoit ea i qb z eqlitas osistit h. d. ptes. i p
pte ppoit q osistit i hijs tb z. etni tis mag ne et
ptate. In sa ne ceden h ta diuisa ostnd q h sut
ide i cco sb caplo. au enim ent ista. q. diuisi.
❡ No sr onde q mag ne h sup s i q pbat eqlita
te t dicit h ps i. d. suppo n. q in dinis sit e
qlitas q ad etnitate ostndit p eqlitate q t
ad magtudie. sco q ad ptate. d. xx. Nc onde
restat quo aliq tc. p itm ps h. d. i p pbat eqlu
tate magtudis p een unitate. sco pbat eqlu
tate excludedo omez ieqlitate. i. sz ia nc ad p
po itu redeam. p ps. i q pbat ppz eqlitate q t ad
magtu nes h. d. In p pbat p een e i dione. In sa
p illa eade ondit ee i ps cau icessioem i. t une
q pat dicatur ee in filio.

Ad itllnciam h ptis. uis. q uit. p q utr i dinis
sit pone equali tes. sco q dato q sic. utr sit
i summa eqlitas. tercio utr in dinis sit eqlita
e cfusioe. Quarto utr sit i eqlitas e cau icessioe.
Circa p q sit i eqlitas ost p p i o q d in symbolo.
tote tres p e coetne e sr et coeqles. ❡ Itm h ipo
ost roe sic. ois mlta do reducat ad unitate. q o s
ieqlitas ad eqlitate. sz unitas a q e ois multi do
e unitas icata. q o eqlitas ad q reducat ois in
eqlitas e eqlitas icata. q tc. ❡ Itm oe q p fec
tiois e trsfend e ad dina. sz eqlitas e pfectio
nis icata. q tc. ❡ Itm unu i sba fac ydeptitate.
vnu i qtitate eqlitate. s r i eqlitate fac silitu
dine. sz i dinis n tm e unitas i sba sz t i qtita
te. alioqn n eet i pfca unitas. q n tm est i
ideptitas sbe sz equalitas. ❡ Co. u equalitas i
diuisibilitas q simp simplia n eqtur. sz i diuis
n e pone diuisibilitate. q n eqlitate. ❡ Itm ubi
eqlitas i qtitas. sz ppu e qtitatis s ea eqle
ul ieqle dici. sz i dinis n e pone qtitate. q s
aug de mag n e sin q ta. q tc. ❡ Itm u eqlita
i finitas q i e omsumatz. q msura t finita.
sz i dinis est i finitas. q tc. ❡ Itm u eqlitas
i diuisitas qm n e s o equale. sz in dinis e oi
moda unitas. q n e i eqlitas. ❡ Ro d q
eqlitas po i dinis s q d in symbolo t d aug. t
ad h itll do no d q equale t ieqle e ppe passio
onis qtitate. qtitas a [illegible] mo
lis. t trslaue qtitas utas. t q ill e ppe
passio qntitatis s q qua uisq u e pone q q
titate utatis i e pon eqlitate ul ieqlitate.
Ita qtitas utas i spualib z t sume ve
ps i dinis. q [illegible] utas n repugt simpli.

sed consequitur, similiter non aequalitas communis ista quantitates, et quia alteram
partem contrarius completori attribuenda est sua, et aequali-
tas potest in aequalitate. Ideo ponenda est aequalitas in divinis
et concedendum, de sunt rationes ad hoc. ¶ Ad primum ergo quod obicitur in
contrarium, quod aequalitas in possibilitas, dicendum quod verum est
de aequalitate generaliter quantitatis molis. ¶ Ad aliud quod obicitur ubi
aequalitas in quantitas, dicendum verum est vel secundum genus vel secundum speciem,
et quamvis nomen quantitatis non transferatur, transfertur tamen non speciei
in magnitudine. ¶ Ad aliud quod obicitur ubi aequalitas infinitas, dicendum
quod aequalitas in creatis duo importat, scilicet comparationem et exce-
ssus privationem, quia est in completionis ratione limitationis
sive perfectionis. Ideo transfertur ratione sui non primi, propter hoc dicendum quod
infinitum quod est incomprehensibile pro unitate est ab infinito
comprehensibile, et ideo omnis similiter infinitum et ergo finitum,
et ex hoc non sequitur, est communis similiter infinitum in magis quam finitum, immo
magis infinitum, et est in quo consumitur. ¶ Ad aliud quod obicitur ubi
aequalitas in diversitas, dicendum quod est in aequalitas supposito-
rum et unitas formae ad aequalitatem. Ex similitudine
requiritur diversitas suppositorum non formae, a diversitas
sed unitas, quia accidens in creaturis ad diversitatem in
suppositorum numeratio formae vel quantitatis hic est imper-
fectionis. Et ideo tollitur quod perfectionis transfertur in divinis. Non est tamen
suppositis proprie loquendo diversitas sed distinctio.

Secundo quaeritur utrum in divinis sit summa aequalitas. Et quod sic
videtur hoc modo. Sicut dicit Augustinus in libro De fide ad Petrum, non dicit
quis maior aut non, aut quod praecedit aetate aut quod excedit magni-
tudine aut quod superat potestate, sed nihil horum est in divini-
tate ut probat Augustinus et magister, ergo non est inaequalitas, ergo est
in summa aequalitas. ¶ Item non potest maior aequalitas cogi-
tari quam ut unum aequatur uni et unum pluribus et unum omni-
bus. Sed in divinis tantus est filius quantus est pater, et tantus
filius quantum pater et spiritus sanctus, et tantus unus quantum omnes tres, ergo et cetera.
¶ Item unitas in quantitate sic dicitur eam facere aequalitatem, ergo
ubi summa unitas in summa aequalitas, sed haec est in divinis,
ergo et cetera. ¶ Item status non est nisi in summo, sed status est in illa
aequalitate productorum omnium ad ipsum, ergo et cetera. ¶ Contra: Augustinus
libro lxxxiii quaestionum: si omnia essent aequalia, non essent omnia. Ergo omni-
moda aequalitas tollit perfectionem. Sed igitur non est ponendum in
deo quod repugnat perfectioni; in divinis propter hoc non est omnimoda aequ-
alitas. ¶ Item maior est aequalitas quae attenditur secundum quanti-
tatem continuam et discretam quam secundum continuam tantum. Sed in
divinis non est aequalitas secundum quantitatem discretam, quia ibi
est trinitas et simplicitas, ergo in divinis non est omnimoda ae-
qualitas. ¶ Item maior est aequalitas quae attenditur secundum
potentiam et sapientiam et bonitatem quam secundum sapientiam et potentiam tantum. Sed in
divinis non est aequalitas secundum bonitatem, ergo non est in summa aequali-
tas. Probatio minoris: bonum est diffusivum sui. Sed magis
pater diffundit se filio quam spiritui sancto, scilicet quia producit eum aequalem
et etiam patri quam filius, ergo et cetera. ¶ Ad rationem ergo quod Augustinus non ostendit e-
qualitatem in sapientia et bonitate. Et item quia non expresse locutus sic magnitudine
et ratio dicendi contraria, quia non faciat non ut assignare omnimo-
dam aequalitatem, sed solum ipse dicit aliquo modo ostendit et sufficit pro-
posito. ¶ Respondeo: dicendum quod in divinis est summa aequalitas et summa,
et assignatur ab Augustino quantum sufficit ostendere omnis aequa-
litatis [illegible], quae sunt aequalitas magnitudinis et potentiae. Horum tamen
distinctio et sufficientia ab aliquibus accipitur sic, quia aut in divinis
non est extensio molis nec aggregatio multitudinis, ideo non est ibi
quantitas continua extensa nec discreta, sed loco est quantitas
virtutis quae magnitudo potius dicitur quod est potentia, quia ubi deus suo
ambitu complectitur omnes durationes, ideo est ibi quantitas aeter-
nitatis correspondens tempori. Quia vero ambitu suae immensitatis
complectitur omnes locos et locata, ideo est in quantitas magnitudinis correspondens
loco. Et sic patet quod non sit alia quantitas accipere in qua sufficientia
in illa ostendit aequalitas consistere. ¶ Contra: haec distinctio non
est conveniens, tum quia non est in deo non quantitas virtutis et non debet
in esse [illegible], nec illa distinguit contra alias, tum quia
magnitudo in divinis non attenditur quantum ad ambitum localem, sed
est quantum ad intensionem bonitatis. Unde dicit [illegible] vi. libro de trinitate quod in
spiritualibus idem est maius et melius. Et propter hoc quantitas virtu-
tis non tantum attenditur in comparatione, sed in re considerata in omni-
moda absolutione. Ideo possumus aliter horum distinctionem
et sufficientiam assignare, ut in omni quod est contra hac triplice conside-
ratione habere, per [illegible] ad considerari in comparatione ad suam origi-
nem sui a parte ante, et sic unum maius est altero quia origo
est prior, et contra hoc est aequalitas aeternitatis. Potest item considerari
in se, et sic dicitur unum altero maius quia maioris extensionis
vel quia maioris valoris, et contra hoc est in deo aequalitas ma-
gnitudinis. Unde haec aequalitas non tantum dicitur per comparationem ad loca-
litatem, sed et quo ad sapientiam et bonitatem et ad omne quod facit alterum
altero dici maius et melius, ut vult Augustinus et magister. In hac distinc-
tione probatur aequalitas magnitudinis per aequalitatem virtutis
sive virtute. Potest item considerari per comparationem ad effectum,
et sic dicitur maius quod potentius, et contra hoc est aequalitas pote-
ntiae. Item ergo ratione non in pluribus modis sic aequalitas ista et
summa est, et contra ostenditur summa ostendit et perfecta in duabus
procedit. Et sic patet primum quod ultimo quaerebatur. ¶ Ad primum ergo quod
obicitur primo, quod aequalitas repugnat perfectioni, dicendum quod verum est
perfectioni universi quae aggregata est ex diversitate, non
sic autem [illegible]. ¶ Ad aliud quod obicitur, quod maior est aequalitas secundum utramque
quantitatem et cetera, dicendum quod summa aequalitas non est in quantitate con-
tinua nec discreta, quia in unum non aequatur pluribus, sed haec est per-
fectissima aequalitas, ideo solum secundum quantitatem virtutis at-
tenditur. ¶ Ad aliud quod obicitur de bonitate, quod diffusivum et cetera, dicendum
quod emanatio per modum attenditur secundum rationem bonitatis essentialis. Sed
magis fecunditas personalis [illegible], et ideo non sequitur quod sit spiritus sanctus non
producat quod propter hoc habeat minus de bonitate. Unde notandum quod duplex
est diffusio, scilicet intra vel extra. Diffusio intra est quando per processionem
a patre in unitate naturae, et haec necessario est propria diffusio, et haec non est de bon-

qr bon. s; bon i ypostasi qr p duce nata e. z io
hac diffusioe n di una psona altra melior. e a di
ffusio ex q attendit i pductoe effect. z s hac co[m]
attend diffusio ppe zo boi. et qr i hac una p altera[m]
n exced qr i diuina sit opa trinitatis. ad hec n e.

Tertio q[ueri]t i diuinis sit equalitas / una meliora.
cu quaioe. et q n ur h mo. cos. sci. he. i.
q e splendor et c. filius e equs pri n pr filio.
Itm hylari. ymago si pfce inpleri i o e zpq
coeqt ea pri sue ymagini. Itm aug. i p u.
de doctri. x. jn pre unitas. i filio equitas. g t
ur q pr n sit equal filio u filius pri. It dyo.
i a uiuz et eqtis n recepim reciparoi. si pr e
pna filij g et c. C. oe relatm eq patie de
noiat extrema s mod osilez. s; equalitas est
relo eqparie. g filio recipco. It uny i q tl
fic equitate. s; sic filius est unu c pre. i pri un
c filio q ad ssaz z qntitate. g sic fili e equs
pri i pr filio. g e ibi recipco. It equitas mu
tua z recipcata maior e q n recipcata. g si i
diuinis e suma equitas. p z c. It oe q opat
qnto aut e mai. aut min. aut equale. s; pr
e qnt urtute z silr fili. aut g pre maior uirtu
te filio aut minor. aut equs. s; n maior. aut
minor. g equ. Ro dd q equitas e in trin
qr diuina. s; z qr equitas de sui roe d recipcoz in
q equitas et s h; credend e q pr e equs filio.
z filius pri. z ad istinta obor. no di q d est
loq de equitate. a p u d rm eqpatie. aut pu
ista rm conuit actu coequatois. jn q d rm
eqpatie sic ostendut roes. nace est q sit i re
cipco. si q ulta conuit actu coeqtois sic dic
rom unitatois. z sic n h pri u filij qr ipat z
aucte i pre. u n di pr coequari filio. qr filiu
n unitat n ppe n ipsecte. z e sile si dicat hoc
c illo. q n. d istli. pri d duor conuctoz. z sic de
ncitate attend i suisoz. s i. n. iste uad a illo
nace e z q uni sit eq. alio m h; e allo d assoca
uoz. z i qnda sub aucte z assoc e. z sic di q mi
les uadit c rege n eq. q miles associat re
ge n eq. silr pili di e i equ. te z ex h ij9 patnt
auctes seor q loqut de equte. So jn pr illa dyo
nisij ad q d q n h loc in ppo. qr dyo lo ppe
de ca s q ad i d c ee s e a. z ita diff p eentia
ab effectu. et hoc mo n cad i do r psone.

Quarto q[ueri]t i diuinis sit equitas cu coaun
cessioe. z q sic ostt p aucte d. Jo. xiiij. e
i pre z pr i me e. It aug de fide ad petru t
pp unitate n e tot pr e i filio z spu. s. Et hoc

ip oss. roe. qr i q e; e sita. ul eent pris eid
pi. s; s ta pris i filio. g pr e i filio. eadem
roe e filius i pre. It oe cogitu e i cogsce
te ul p uitate ul p dissilitudie. s; pr cogsc
filiu q ad ypostasim z ppetate. g filius est
i pre. aut g q ad uitate. aut q ad silitu
uitatis. n quatu ad silitudine. qr te fili
eet i pre. sic catij. g q ad uitate eadem
roe z pr i filio. g coaun cessio e i. Itm oe
q e zpatu ad altm aut e i illo aut ex illu.
s; g filius opat ad pre. aut e i illo aut
extra. s; n i eo eade roe z pr i eo. s; ex eu.
s; illa quor ynu e ex altm diff p ssa. g
pr z filius ssalr differut. Itm maior
e oueiena i diuinis q sit gnis ad spes ul
toti ad ptes. s; pp oueiaz gnis ad speg g
e in spebz z eq. z silr toti i ptibz z eq. ergo
mlto fortius i diuinis pr e i filio z eq. Co
si pr e i filio z eq. g pr est i pre. sic a. seq
i p d k q qcqd pr in plus ul eq de aliquo t
pe pe omu eo q e sub eo. g silr si ad e i
aliq nace e q i eo de sit oe q e i eo. g si fili
e i pre. oe q e i filio e i pre. s; pr e i filio. g
pr e i pre. It quor duo simplicia e i
de gnis sil s; i g unu e i alto n distin
gut ab inuice. sic puctus e i puncto. s; g
pr z fili oio sit simpliciss. si pr e i filio et
filius i pre. n ur q distinguat. It si
due eentie diue eent. i pole eet q una
eet i alia. qr una n possit illabi alij qr m
utq eet eq spual z sume spual. g si due
p ste eq z sume spuales i p le e q una sit
i altm. z isto ur q d n possit ee in cuitum.
qn ei illabat. s; g p e i p ur oio ei illabi
It qro q sigficet h q e ee i pre. utr dicat
ssaz aut z relo. s; z relo. h; e q aug q
d in lra q pp unitate n e tot pr e i filio z
spu. s. si s ssaz. s; q s ssaz diu cuit trib; g
h q e ee i pre q filio z spu. s. z spu. g pre
i pre q n ocedit. Itm c d pre i filio z
filius in pre. a inptat eade hitudo aut
altm. si eade c filius sit i pre u i p na tc
silr pr eet i filio ut i p n. q silr e absu
du. s; i inptatur eade hitudo. g sic n
e coaun cessio c d qe e in sper spes i gne.
silr n i ppo. cet coaun cessio. It fili est
de pre z apd pre z n ouitt. g pr roe ur
q n ouitat q si pr e i filio q fili sit i pre.
It. ix. mor ee n di st i cutis. p m sic psi

toto. Sexto modo sic totum partibus. Septimo modo sic species in
genere. Octavo modo sic genus in speciebus. Quinto modo sic
forma in materia. Sexto modo sic rector in suo motore et regente. Et
septimo sic res in suo fine. Undecim? sic contentum in continente.
Et nonum addit Boethius, quod sic accidens in subiecto. Constat quod
quo istorum modorum sic pater in filio et econverso. Et constat nullo
horum sic dare, videtur quod nullo modo sit. Respondeo dicendum quod sic
auctores probant rationes in divinis est summa et perfecta
circumincessio, quod dicitur quod unus est in alio, et econverso. Et hoc ipse et
perfecte in solo deo est, quia circumincessio in essendo ponit di-
stinctorum simul et unitatem. Et quoniam in solo deo est summa u-
nitas cum distinctione, in quo distinctio est inconfusa, et
unitas indistincta, hinc est quod in solo deo est circumincessio
perfecta. Et propter hoc, quia ratio circumincessionis est perfecta uni-
tas essentie cum distinctione personarum. Et quoniam hoc est proprium soli-
us dei, et circumincessio talis sed quod dicit Hylarius et ma-
nifeste in una. ¶ Ad primum ergo quod obicitur, quod pater in filio et filius in patre
sicut pater in se. Dicendum quod circumincessio non vult quod mutat habitudo
est quod est in. Quia in una dicit habitudinem principiati ad
principium, in alia autem habitudinem principii ad principiatum, tamen
in utroque dicit quod sicut iam patebit. Item non dicit diversa
habitudine, non est similiter immo est communis in eo quod notat distinc-
tionem. Sicut accidens est in ... Petrus est filius Paulo, et Paulus
Petro; ergo Petrus est filius Petro. Ita et ipso intelligitur.
¶ Ad primum quod obicitur quod simplicia simul existentia confundu-
ntur, dicendum quod secundum unum est quod simplicia habent distin-
guendi penes id in quo sunt. Sic punctus est unitas
ab eo in quo est; sed quia se ipsis distinguuntur et in se
ipsis substantificantur, ideo quamvis sint simul non confunduntur.
Et tales sunt persone divine et hoc simile quamvis per-
fecte non possit in creaturis inveniri. Tamen Dionysius
ponit exemplum in luminibus que in loco sunt in eodem aere
inconfusa, et hoc signum est, quia quando lumen aufertur
secum trahit lumen suum, non de aliis quelles?. Et
tamen hoc est quod lumen in aere non distinguitur per subiectum in quo.
¶ Ad primum quod obicitur quod esse non est in esse nisi per illapsum,
est. Dicendum quod non est simile, quia ubi est essentie diversitas si
una est in altera oportet quod una sit aliquo modo infra
alteram; sed quoniam persone differunt salva essentie unitate
una est in alia quia essentia unius est essentia alterius et sicut
idem non illabitur, sic ita nullus persone illapsus.
¶ Ad primum quod quod significet hoc quod est esse in patre, dicendum quod sic
sonat in unitate sic equale dicitur tamen secundum unitatem quan-
titatis, et simile secundum unitatem qualitatis. Sic hoc quod est esse
in patre secundum unitatem substantie. Unde sic equale simul importat
substantiam et relationem sicut patebit. Et hoc quod est in et sic
conditio equalis prius artatur ad sta ... alijs postea ita
et ipso intelligitur. ¶ Ad primum quod quod utrum importet eandem ha-
bitudinem, dicendum sicut predicti quod sic quod est de ratione nominis.

sicut enim est pater in filio et filius in filio et econverso, non importat a ... ha-
bitudinem hoc quod est in, quia importat relationem et depositum? suum quasi
habitatio. Unde si dicatur pater est similis filio et econverso non
alia habitudo sit in ipso. Quia significat hoc quod est esse in patre idem quod est
esse pater consubstantialem et uniformem accipit consubstantiale dicitur de
patre et filio. Et hoc patet quia si non diceret consubstantiale habitudinem
non esset circumincessio; sic nec est quod dicatur esse in
deo et deus esse in creatura, quia non importat habitudo utrumque.
¶ Ad primum quod quod de hoc quod est apud et cum, dicendum quod quia propositiones importent ha-
bitudinem repugnantie, vel quod quedam distantie vel hoc quod est
cum, ad. Et propter quedam continentie, ut de et ex, quedam convenientie, vel in et
cum, propterea non nullo modo requiruntur, sed tamen et quandoque sic
et tamen non consimiliter, sed quandoque consimiliter, quia continentia est secundum relationem
equiparantie. ¶ Ad ultimum solvitur quod iste est singularis modus
essendi, non quod omnes inter illos non possit reperiri pe-
In parte ista sunt dubitationes circa litteram. Et primum dubitatur [circa] statuit
de situ huius partis, cum non unitas in ista sufficiat et de per-
petuitate unitas in quantitate equalitate, unitas in
qualitate similitudine, propter rationem videtur quod debeat determinare
de ... et de perpetuitate et similitudine, quasi de hiis non determinat,
videtur quod nec de equalitate debet facere specialem tractatum.
¶ Respondeo dicendum quod consubstantialis perfecta equalitas, ostenso quod omnimoda sit
in ... et perpetuitas et similitudo, et ideo determinata equalitate non est oportu-
num de aliis determinare. Sed magis de equalitate determinat
propter hereses extirpandas Arrianorum maxime qui posuerunt
inequalitatem in divinis, et ideo difficilior et utilior circa hoc
fuit disputatio. ¶ Item dubitatur de hoc quod dicit quod equalitas con-
sistit in eternitate. Videtur non congrue procedere quia ipse di-
xit de eternitate non equalitate, ergo si ab ea distinguitur
quod ad eternitatem non attenditur equalitas perfecta in hiis tribus
consistit et magis ostendit equalitatem quam eternitatem,
quod ad alia duo membra, scilicet magnitudine et potentia. ¶ Item queritur de
hoc quod dicitur Magna deus a magnitudine. Quia videtur propter hoc quod sic dicitur deus
a potentia, sic dicitur deus magnus. Si dicas quod quanti-
tas transit in se et relationem. Obicitur quod primo non solvit, Augustinus
ergo de forma predicatione et constat quod formaliter locutus est
ista forma deus est magnitudine ... vel de magnitudine
sic et propter magnitudinem. ¶ Respondeo dicendum quod quamvis sit locutus vel i-
llud dicitur a parte nostra magnitudo in divinis dicatur per modum
quantitatis et deitas per modum substantie, tamen a parte rei nulla est
... non ... de magnitudine, dicitur quod non dicatur de sibi. ¶ In
relatione a principio non est ad nos propter de principio, quia non per deus de
esse. Sic distinguere et distinguitur. ¶ Item queritur de hoc quod dicitur
in generatione generationum annorum et cetera. Videtur non male dicere
quia in eternitate nulla cadit variatio; ergo cum annus variatio-
nem habeat non dicitur transferri in. ¶ Item nulla eternitas est omnimoda
simplicitas et impartibilis, ergo non debet pluraliter de anno.
¶ Respondeo dicendum quod vix modus nostrum intelligimus divina et
... et nominamus quam non. Non ... complexa temporis revolutione

Signat

Et ideo vocatur circumincessio

Et penes suas origines

ista

Respo dicendum quod equalitas

in infirmitatis

sz decessu sol' i orto i ato z regressu ad ide punctu et
diuina eternitas e pfca et duratoes cetis cplec
tetes id ad ipaz transfulit. septa an(n)i. Burg contra
ta et a pte an z a pte pt. id no anu d. q etiam hat n
gnoz singlarit. s plalr anos et gnoes silr. rroe q
pficiunt et i timiatois transfert rroe uaiatois. Itm
q de h q d. q i gnoe sclor sut ani di eternitas. Vre
scdm q duratio sclor e finita a pte an. s eternitas di
e infinita a pte an et pt. g sclm scli i illa. Itm
qm eendi. in. e gno sclor i illa sic in suma n q di
eternitas se d. est mensura si sic ca i effectu s h q
i cetis catis. Rn. dd q i ub no e dco p comensuro
n p equalitate s p concomitantia et conformitate. q .n. gno
sclor a pte p durat i infinitu durat z sin uaiatioe
id illa suma eternitas in eternu concomitat et ei expsse c
format et id expoit i ps. s. aug. i gnone gnonu di
tu su gnone iciata q gno est scla. su scla sut illa i
gno. et q i ppetuu durat et q ex multis gnonibz
sut collecta. Itm q de h q d. q pre i filio et fili in
pre. q si qcq e i deo de est pp suma simplicitate. g
qcqd in filio e fili. g si pr est i filio pr est filius.
Rn. dd q n e sile. q q d di ad ee i deo. s ppo in. ad di
stictos eenie et sin qcqd e i deo e ds q nos i ipo uiuim
m z mouem et sumus. a nlla d distictoz n s mod
itelli. et h poit oimoda ydeptitate. et io se q sic de e
i deo. s co de p. h ppo in. d distictoz ple et una p
de a n pr et io pz q n e sile. Itm q de h q d. ylari.
Nec ex rebz diuinis cparato huana pstabit. vn. n.
scdm q ymago e expssa silit et uestigiu e i omi
cata. g ur q ex sit i oibz. Rn. dd q e ex. expu
mens pfce z cosistt oio et tale nllm e in catis q y
mago et cete cate pl dissilitudis q silitudis et e
ex aliq m manu ducens et sic multa sut et ex mul
tis colligi unu n tn oio pfcm. Itm q de h q d. q i
telli e hoi psilie e deo ut scdm q aia nra quoda m
eo et itellect nr n tot itellit qn pla psit intellige.
Rn. dd q e loq de itellcu cphndite et sic n e um
q o itellige possit q n de n ad oie cphnsile nb qa
e oio ifinit et z loq de itellcu apphndnte. et h dr
a i deo psilis. et susptis. et sic utiq oe q p sit p in
tellige. q p le e ap itelli ta in deo agnitus et q n h
lumi tate p q psit s o. s. p s nta g et suma qa multa
sut q e udicia sic n s ora. Itm q de h q d ylo hy
larius. Nam si pre ultis neut psfus. ut .n. no
seq h q h pfus gnat filiu pfcm et tn n dat ei
n pre. Rn. dd q e pfco simp et i gne pfecto
i gne b n cparatis fecudato z receptoz pcis q i
date supplet p restauratoz. et i a accipi p aug
et additioz. s pfco simp n cpatit. sec n restau
ratoz n additoz. qm i deo e pfco simp id si auret
pre i date remanet defect sibi z in a accipite
id n e sile de h. Itm q de hoi. q d no p dupli
ce queniend gnu z c. aut .n. tag mos eendi a
gnandi .n. e e d q multo ples sut q isti i gna
z itaz utroq m e i sufficiens. Rn. alq dnt q
hylari assigt hos mos gnois q sut i catis u
excludat eos a filio s n assigt n duos mos z
q n lo n de gnone uniuoca uel equiuoca a gnale didi
que et sen le et h d gr d e mo gnandi q
tag hylari. na aialia gnant p quictoz ma
ris et femine. et plate p insitioz. p m tag it
cu d n p duplice queniend gnu z. q masculs
z femina et sut duplicas gnus q ad gns et
tn queiet s q ad form s modu tag e d in
p situa naz capacitons ibe sic surculus istius
arbori. s p n unita silitudie z a silitudie oio
i n indifferente. alr p d q hylari n lo de modo
gnandi s lo quo psit i filio z exclud mod ee
sendi i q catu d. eendi i catu s mod usitatu
ad q mod cauit d x cdito catar. p catur q
ad naz dyusitas. sia e capacitas z has exclud
ab illo m exi d q e in diuinis p illa duo q d. q
fili e i pre n p quictoz duoz gnu az p situa
capaci ibe na h pz p luitaz hylari q in medi te
subiug i originali. et magis omittit. q in
q hylari p cole necitate ex toiq sit huius qbz
quenit ita n psut. z ult q i e iple i catis i
colibz q mutuo sit i se ipis sic pr e i filio q
pp coile necitate z ipfcoz itoiq n possut si
exitoia huius qbz quenit. ut si aq e intr i uase
du e itus n pt si ex. z in quenit ut uas sit
i aq. Itm q q e h q dic diu nm din z degnat
natiuitas q no tm i deo s i catis plibz n de
gnat. Rn. dd q degnare e ex gnis gnati
ex gbz exire a ex gnis gnantis h e q ad form
coez z num et sic e degno i equiuocis sic eq ex a
sina gnat z asin ex equa mulu d n mul degene
nat. a mo degnare e p petates gnantis re
liqre sic fili q gnat ex pre nobili z mat est
rusticanus z turpis. tcio e degnare .i. p num
gnatis reliqre n p dusili. s p diuisi ee z h m ois
nati cata degnat q i oigato gna e a gnato
z sola diuina gno e q n degnat. q n nasat nou
n addit alienu. z io gnas a gnato i sba no
separat. z io illa gno sola est nobilissima.

Sed ia n c ad ppo redeamus. Sui ondt mag di
nas ps eqles q ad magnitudie z potitie p hoc
q una een e i singlis tota. h ond q pe suma

in eis equalitas, et hoc facit excludendo ab eis omnem totius inequalitatis. Et dividitur hec pars in tres partes. In prima ostendit quod non cadit ibi totum generis et speciei, ibi: Adicimus etiam quod tanta est equalitas etc. In tertia ostendit quod non cadit ibi totum numeri, ibi: Sed cum tanta equalitate per unum personam hic dicit. In prima facit duo: contrariat dicendis. In secunda ostendit quod non cadit totum partis, ibi: Nec est aliquid maius. Prima pars in qua ostendit quod in divinis non cadit totum universale generis et speciei habet duas partes. In prima ostendit quod non est divinis accipere genus nec speciem, nec individuum. In secunda vero hoc opponit auctor contra quosdam adversarios quod ponebant hoc. Postquam non est ibi totum generis vel speciei vel individuum, ostendit quod non est ibi totum mixtum principii, ibi: Adicimus etiam quod essentia divina non est multiplex per principium, in quo obiurgat hic dicit. In prima ostendit quod cadit ibi totum universale et individuum. In secunda solum per hoc facit hec. Huius adversarii etc. sunt ibi: Hanc quidem dicunt. Licet ubi in monis et cetera. Quod tanta equalitas est, hec tertia particula in qua ostendit quod in divinis non cadit totum numeri, et hec pars habet tres partes. In prima ostendit quod in divinis non cadit totum numeri, et hec pars habet tres partes. In prima ostendit quod in divinis persona tanta est magnitudo una per quanta in tribus. In secunda ostendit quod deus non per hoc dicitur triplex, sive multiplex in personis, cum deus dicatur trinus. In tertia ostendit divinam esse pluralitatem que est in trinitate et pluralitatem que est in causatis. Circa illud capitulum in rebus corporeis non tamen etc. et notandum quod tota summa et fundamentum totius distinctionis in hoc verbo consistit quod divina essentia est magnitudo una non multiplicata et tota non divisa, sed in quibus propter ideo necesse est quod propter sint omnes equales in magnitudine, non pertinet accipere totum totius universalis quod multiplicatur in partibus, non totum integrum quod dividitur in partes, non est totum in quantum partes et in totum ex multis principiis.

Ad intelligentiam huius partis queruntur quatuor. Primo utrum in divinis sit ponere totum integrale. Secundo utrum sit ponere totum universale. Tertio utrum in divinis persona sit per naturam mutiplicata. Quarto utrum in divinis sit differentia numeri.

Quod autem sit ponere totalitatem integritatis videtur per Augustinum et per hec verba: tota trinitas est in singulis personis, quod autem est in pluribus vel aliquo est totalitas. Sed non est in pluribus vel aliquo est totalitas. Item hec ipsum ostenditur sicut: quod ubi quantitas ibi totalitas et integritas, sed in divinis est quantitas virtutis, ergo saltem ibi illa et integritas. Item ubi pluralitas ibi integritas, quia omnis pluralitas constat ex unitatibus, sed in deo est pluralitas quam trinitas, ergo in deo est integritas. Si dicas quod illa pluralitas non integrat quia pluralitas est in tribus quam est in uno, ergo tamen est et eque plene dicitur quod est unum, hoc non est suppositum, sicut quod sunt tres esse personas, sed hoc falsum est, ergo etc. Item si aliquid est equale alicui eodem addito, ad hoc est totum si tres est totum ad unum, ergo equale ergo si ad est totum ad aliud eodem addito ad hoc est totum. Sed tres est totum ad unum, ergo tres pro ad unam personam. Item omne quod

per se aliquibus similiter et de nullo per se est totum integrum ad illa ex quibus constat et non habet instantia, sed trinitas per se de tribus personis similiter et de nulla per se, ergo etc. Item omne quod removetur ab aliquo differt ab illo genere vel specie vel numero vel est totum ad illud, sed trinitas removetur a persona, quia persona non est trinitas, non differt genere vel specie vel numero, ergo etc. Contra: Ambrosius in libro de trinitate: In divinis nullam ponimus totalitatem quia ibi nulla quantitas nisi numerus. Item totum integrum est compositum ex partibus, sed deus est summe simplex, ergo in deo nulla est totalitas nec integritas. Item omnis pars sub ratione partis habet esse imperfecti, totum quod ex aliquibus, ideo perfectio non resultat totius, ergo cum in divinis non imperfectionis sit ponendum, nec ibi pars, ergo a relativis nec totum. Item omne totum est maius sua parte, sed in trinitate non est maius et minus, ergo non totalitas, sed in divinis est trinitas, ergo etc. Item omne totum est resolubile vel resolubile vel resolutum vel intellectum, et omne resolubile est compositum, ergo cum in deo non sit compositio nec est resolubile et non totum. Respondeo: totum sive totalitas uno modo absolute et sic totum idem est quod perfectum, alio modo totum per comparationem ad partem et sic dicitur totum quod habet partem. Primo modo bene est ponere totalitatem in deo, secundo non, nec est ponere totalitatem ibi quia tollit perfectionem, neutrum quia tollit equalitatem summam. Ad illud quod obicitur de Augustino quod tota trinitas etc. dicendum quod totum accipitur pro perfecto vel totum accipitur privative quia privat hoc quod est esse partem ex parte, ut tamen tota essentia quia non habet partem ex qua vel in qua. Ad illud quod obicitur quod in quantitate virtutis dicendum quod quantitas virtutis stat cum summa simplicitate et abstrahit a totalitate et integritate. Ad illud quod obicitur quod ubi pluralitas etc. dicendum quod pluralitas in causatis duo dicit, scilicet aliquorum distinctionem et ex ipsis unius multiplicationis constitutionem, per quod reperitur in divinis quia est distinctio, non tamen quod ibi constitutio est ex constituentia, non habent quod tot quod constituunt, et in essentia differunt ad invicem. In divinis autem non sic, quia cum pater habeat totam essentiam non potest nec potest minus habere nec essentialiter differre, et ideo dicendum quod in divinis reperitur pluralitas ratione distinctionis, sed quod pluralitas erat tota ratione constitutionis, et hec non est in divinis, ideo non sequitur quod sit totalitas. Est tamen ibi unitas et pluralitas, et tamen est unitas quam in pluralitate sunt tot modis, sicut quod fides non tamen est vera essentia vel magnitudinis, sed in modo essendi personarum, quod obicitur quod non tamen dicitur quod dicitur unam personam quam dicuntur plures. Ex hoc patet sequentia quod unum est persona trium, quod unitatem trinitatis, sed addit hoc non per distrahit et non manet illa ratio unitatis non ratio pluralitatis. Ad illud quod obicitur quod per se similiter et removetur dicendum quod hoc non solum convenit totalitati ratione partis, sed et pluralitati et unitati, quia quamvis non teneat ratio partis propter diminutionem et imperfectionem, tenet tamen ratione unitatis propter personam et distinctionem. Unde quod totum removeatur a partibus et non distat, hoc non est ratione constitutionis principaliter sed ratione distinctionis et quoniam in divina pluralitate quamvis non sit unius maioris constitutio, quia tamen in est distinctio, ideo sic removetur et per se sic totum

in causis.

Scdo q'rit' i diuinis s' pone tot' ule et q' sit p
dicam. q' dic qi diuinis coe e ulsu. ptīclare ut
dicom. q' si ie coe. et pti. q' ule. qr ptīclgi n' dicit
a d coe q' ule. Ct h' ipo' ur p diffinitoi ulis et p
ticlais. ule e. n. q' pt de plurib'. ptīcle de uno so
lo. s' has uoes e inuenire i diuinis. q' et c. Ite
oe q' e ipl' et e unuoc e ule. ad illa r' q' e iplus
s' eēn siu sta e iplus q' p. et i p plus unuoc q'
d una nim repta in ill' s' vpepitate. q' et c. Ct in
diuinis e col' et i col' aut q' eode a alio et a nō eode.
q' i no e itali' q' ex eode ueiat coitas et ppetas
queia et differetia foi' q' a et alio q' si alio e
col' a i incol' q' e c' col' sit uoe e q' e incol' uoe
e q' e q' q' et q' e i diuinis s' p om' i e ule et pti
q' r c. Ct q'ntoad simplica tato ul' s' diuina eēn
e simplicissia. q' i max' uo ulis. Co. hoc d' q' n e
ule n pti. Ct h' ipo' ur uoe qr uare ule i e una for
mltipli ul mltiplica. i e tal sig' oe q' sigt qm ule
p addi oi ul' s' i do n e una for ul' n mltipli n mlt
tiplica n reap sig' ule u diceat oe de. q' et c. Ct u
epti i e for ul' n u het ne s' diuina n sue s'e sui y
postasib' n e h' r ne s' sp uqs. q' n e ule n i ypota
est i pti. Ct u epti r ule ule e simplica pti. q'
e i do no sit simpliacoi eēn q' p. q' i p nllm e ac
ades nllm pna astitutiuu. q' r c. Ct ois n i
q' e ule et pti e igne detiato et o tal e limi.
q' e diuina n sit i finita. p' r c. Ct ad p'coni itlli
e nos q' e lidi n peat tani r unitate i diuinis.
nio poit quenie et distictoi. et qr qetia n e
n i coica aplib' et coi. distictio a n e ni i ypo r
i acoi' ngo i diuinis poit uo ois et ppi coical
et i coi'. h' e ido et catis sit distictio suppositoi
ali e i do q' i catis. distictio n. suppositoi maior
e q' distictio acntal' u' qpuis i notescat p acci
detia tn n fit p accitia, accntib' n. coscriptu
ad h' e i illre suppo diffre. et c n fiat p accntia
q seqntia oz q' fiat ab origine ul' ab origi' pri.
ab origie e qn unu differ ab altio qr emanat
ab eo. i de n. a se emanare n p' tal' distictio
suppo' e i do. s' h' n pt ee i catis. distictio so
lu p origine. Na nlla cata pt alti tota sua r
eentia dare. Sig' dat pte nae e q' a d sit ibi
q' origis. et io est d ab origi' pna. h' a n est
for ule. qr dic qd q coi' e n in ule qr dic qd i di
stictu. q' h' fac for ut aduenies m' ga. n. aduenie
m accip pte n tota m'. hic e q' ipsi distiguit. et
ipa distinguedo thit i pte r limitat et fit h'
et nc. et unu n uo et pti. dm q' i diui q n e
addito ad m' n tracto in pte. io n cad in diuis

le re v. n pti. sic qntu ut uoes ad h' i do ugere i qo do
ad i q' q' p ob de tam. do q' i ppe d pti p i
coi. Ad i q' ob q' ule e q' p'e de plib'. do
q' istq e uo i incoi' ulis q n e n q' e reale
untile mltipli' illis. s' ilr sol' de pti. Ad
i q' ob q' i pl' r unuoc. do q' i ule ipl' i q' si
plia et fuit r n ini' p additoi. ad i n a tit i
do. Ad i q' q' utr eo d e sit coi' r i coi' r
dd q' a r a. q' sic d aug' a e de r a pi. s' n alio
r a s' de r s' s' r ni. qr ditate e dus p'xu p' et
p' nitas. n e a de ab eēn. qm pnitas est
eēn. e tn a uoe r qr ablatiu dic rez. io no
eode e dus q pt. et u obicias a' uoi illi s' di ad
i re aut pich. do q' uo illa p apatoi ad eentia
n e n mo. s' p apatoi ad am p' e res r h p' qo
h eēn ab alio r n hre n digat re a m s' solu
mo. ee aut ab a r n ee ab a d reale dm. qr
nlla res e a se r ab a. Ad i q' ultio ob de s'
plica. do q' e simp' re ad additoi et tali mo
u' le e simpx a mo simpx qr puat apoi r ad
ditoi r h repugntia n q seqt unuisali. et
tali mo diua eēn e simplx q nllo mo tri
bil e i pte p additoi. sic trahit ule et io no

Tertio q' utr i diuinis p' sit pone e ule
pna mle eo q' sic o h mo. qn r aliqs
ul' ad e de aliq i q' ipo e distictu et i de q' e
i distictu e de illo tag' de mli pna. s' p' filie
de sba pris r p distiguit. sba d q' i distictu
q' e sic mle pna. Ct sic efficies et finis
sut cause corelatiue. i for r m' for. n. d' p' q
s' i do e pone cau' for ule. i pe. n. e for i u d' de.
q' i do e pone m'. Ct ur q' ca m' mag
apetat do q' ad gns cae. qr m in h' is i tio
rib' dat existentia et pmanentia p' sui i
qmptoi. u fudamitu e existetie cate. s'
q' deus s' diuinu ee h' existenta sui pma
nentia p fudamitu i coupl' ur q' do maxie
apetat r o mlis pncipi. q' et c. Ct i reb'
catis finitas a for uenit. s' i finitas a m'.
s' oe q' e i do e i finitu. q' c do max' cat pa
ssio qns pnci mle. maxie apetit et ipo.
Ct qpuis in do sit suma et oimoda simpli
citas tn nos ponimus i do q' e et quo e
ueue s' tn p idm. q' pt uoe ur q' i do pos
poni m' r for tn p idm. Ct ois distictio e
a for. q' cu sit sepa oi for cata m' n distiguit
q' n e a a do. q' e dus. qr p ce e r n distingui
a do e de ur q' q' mle pn sit i pe de r i co
pete diuinis p'. Co. boe i li. de tri. for su

s' h' e pti

nota

s' ua

ibi

i. e

eentiam

mnp ee sbm. et lo de deo q i do n e deo pn in ilu.
Itm inter oes entia e ipfectissima ut aug dic
i li. ofess. q ppe n est. sz deus e oio pfectissi.
g oio i eo nich inuenit inpfectonis. g nec ee m.
Itm e pn pacd u pati e qm. ee g i quo e
m e int pati et recipe. si tale e oipotens,
m h n q pati pt pecie a pte. g i oipotente g
nllo mo est mle pnca. Itm si m e in deo aut
r siu a a silr alior. e g m sit ens ipo ad alia
n distinguat ab aliis rebz sip eas pficiat. tc
ds recipet oplemtu a tatu. nec ab ea distig
ret. q absurdissimu e. ona m e i deo r siu. a
pure. e m aut ad q si pure m. g n e ens. a
p n e m siu ipi. g oi q isit gd cu m. et si h
g deu ee e opositu et mixtu. g n ds h ee simp
a ph n ee p. et i n e ds. R ds q i deo nllo
mo nec ppe nec trissumptie recipi mle pn. et
ro h e qm m d pnapi passiuu et i in ople.
et qm a dino ee ois in opleto et ois passio
penit remota e. ideo nllo mo gns mlis pn
in deo ee po. Ad i g q ob q p est de sba et ipa
e distincta z sbu n. ds q h e defect q ad utriq
odicio. Nap h n recipitur q p sit de sba sic ulr
aug. g q no dnis tres ps ex eade een. h coit
respiciat q filis e de sba pris u n m. h ongis
osbalitas desigt. sic sit onsu e. d. u. a e odito
q defic. Na m e distincta z p lis ad distictoz per
form. sz sba ul een nllo mo distiguit n p sen
p accns. et i ipz g n q ero m. Ad ii q ob q
efficies refert ad fine. et fom ad mm. ds q
nllius ce hitudo cadit i deo r siuz r catae
et ar cau hicudies i deo recipiut causepta de
pedetia. sp h q sonat i pfectoz. et q ob q fom
d ad mm. ds q e fom ostitutiua a exeplaris.
et fom ostitutia d ad mm. et n cad h in deo.
sz fom exns sic. et si pciat q de e fom z se h e
deo q e actus pur n depndens a p h n tn sile
de co ntia fom z m. et effic. z fins. effis ent
e et fins possut i ade in ide nio. sz m z fom
nus. fom uo ostitutia i ad cu effica z fine i
ide spe n nio. fom uo exns i ide nio. Ad
i q ob q m e fudamitu existitie deo q mo
illius fundamtu i deo n opetit. q e fudamt
e e q recip aluide. l a fom. de aut a nllo reci
pit. ideo n cad in eo m. Ad i q ob de ifinit
ds q e ifinitas ex defectu pfectois z h opet
m. sz in deo. e ifinitas ex pvatoe limitatio
nis z h deo et fom libime n m opet. z ipz i.
Ad i q ob q m z fom n ponut p in dm. ds q

ista duo q e. z q e. de ratone sua nllaz iptat in
pfcoz. sz rone e q differt. u sblata eoz d man
opleto z tg i dinis recipiut. sz m n tm q dif
ferat a fom d inopleto. sz q m e. ideo nullo m
po i deo. Ad i q ultio ob q cu scripta oi fom o
no distiguit. ds q ista ppo distictio e a fom n h
uitate nisi itlligat de distictoe pfca. q n h
ee distictu h ee opletu de distictoe a q h fm
e. m a. diff a fom. z ostat q se ipa differt ab ea.
sz p d et i ppo q m differt a deo se ipa. tn ex pte
sua q n est pfca n cadit pfca distictio. sz ex
pte di q pfectissimus est. pfca cadit distic
tio. q n. distiguit a qlibet ens actu ab ente i
po. et iste sut prime differe z sume.

Quarto z ultio q ut i dinis sit pone dm
s nu. et q sicut dam. i p li. nuo n differe
rut ypostases. z lo de dinis ypostasibz. Itm
o q q alig ue nuari. nec e differe nuo. si yposta
ses ue oagit nuari ut dicat due z tres. g ue
cad in eis d s num. Itm o q differt re aut
differt gne. a spe. aut nuo. aut nllo m differe
rut. sz ipiu e dic q ypostases nllo mo differt
g salte nuo differt. Itm unitas s nuz n re
spic unitate fom. sz suppo. q pz h. n. albu. z h
sedes demostro petro est unu nuo. g ab oppo
ito diuisitas s nuz n respic diuisi tes n. sz suppo
sitor. si g e plitas suppo. q uis n sit diuisi
tas n z g. z c. Itm ide z diuisuz sufficit diduit
ens. g oe q e ad altm opatu. aut e ide spe. a
diuisuz. aut ide nuo. aut diuisu. g pr opatur
filio. aut g ide nuo. aut diuisus. si ide. s et
q n q alq duo sut eade nuo d unu ue pr de
alto. g possu dic pr e filius q e o fide. si diuis
nuo. g in dinis cad diuisitas s num. Sz cotra
ambsi i sr sa epla z ad cor. z mag p catat
i lun. i ue unitas u nlla diuisitas g n e i di
uisitas s nu. Itm boe in li. de tri. ca. u. nlla
e i deo diuisitas. nlla ex diuisitate plalitas. a
nlla ex accntibz mltitudo. g n d s num.
Itm diuisitas s nuz solu uenit ex pte m u dic
phs q oio m priuabilo e. sz i dinis n cadit o
alig. g n diuisitas s nu. Itm q q z differut
nuo nuiqnt. o q sut i se ipis. salte o q sut i
ex pte fom pnapiz. h pz q a. n. petrus z paul
sut duo. io duo hoies. duo aialia. duo alba.
z sic de singlis. g si pr z filius sut nuo dif
ferentes. g hnt duas natas z duas een. g
st duo di. q e o catholica fide. Itm q q z di
fferunt nuo sut sepabilia ymagine ul in

Marginal notes: omnis — q — cu sto aliq diuisitas — q m oio i u pfcti ieny

tellectu. s. pr et filius nullo modo sunt separabiles. nec re nec intellectu in diuinis. quia una persona est in alia et econuerso. ergo non differunt numero.

Item quod non est multiplicabile non multiplicatum est unum numero. sed diuina natura non est multiplicabilis nec multiplicata. ergo est unum numero. sed que sunt unum numero non possunt differre numero. ergo si essentia uel diuina natura certa est completa per se ipsam est quod per numero differt.

Respondeo dicendum quod in diuinis non est ponere differentiam secundum numerum. cuius ratio sumitur per rationem et a positione. a positione quia omne quod differt numero consequitur ista passio que est numerus.

Numerus autem est aggregatus multitudinis. in quo plus est in toto quam in singularibus partium. hic aggregatus est ex hiis solum que habent unitatem limitatam. que plus est causa quod ipse ipsarum limitato quauis per additionem. additio autem producit ad compositionem cum in quantum facit esse hoc et nunc. et tamen et non plus. et in non est diuisitas secundum numerum nisi in hiis in quibus est distinctio per additionem et compositionem. et hec distinctio non cadit in deo. sed non diuisitas secundum numerum.

Alia ratio est a positione. quia in quolibet quod intelligimus in completum. intelligimus sub ista duplici ratione. scilicet per modum quo est et quod est. et unitas quod est suum ydemptitas secundum speciem uel genus uenit a parte eius quod est quod. et diuisio statuus sunt completorum maiore et minore. unitas uero uel diuisitas secundum numerum uenit a parte ipsius quod est esse. sunt prius est in supposito individuo. sed ista duo iuncta sunt in omnibus. quod numerato ipso quod est necesse est numerari ipsum quo est. ergo in omnibus que differunt numero numeratur ipsum quod est necesse est quod multiplicetur in illo ipso quo est. et quia ad diuisitatem secundum numerum concurrit diuisitas ipsius quod est et quo est. et quod est in re. rei. et suppositum sunt ypostasis sed principaliter ipsum quod est in diuinis quo est sunt essentia propter suma simplicitate nullo modo sunt multiplicabilis. ideo necesse est quod ipsum quod est sibi remaneat in distinctu. et ideo in plus est quod cadat in diuisitas secundum numerum. et tamen unum est numero quod ipsum quod est unum numero non est dicitur de pluribus. sed in diuinis ipsum quod est quamuis sit unum tamen de pluribus dicitur. et ratio huius est quia idem est in quod est. et quod est quo ex parte rei. et ideo sicut quod est est quo est de pluribus quamuis non multiplicata ipsum quod est. unde possum dicere quod pluralitas personarum medium tenet inter idem numero et diuisum. quamuis enim ipsum quod est non possit numerari tamen ypostasis que sunt in pluribus quod est et hinc ulterius dicere dicitur. cum dicitur numero non differunt ypostases per hunc modum. additionem non compositionem unde dicitur secundum numerum sunt distincte quam persona ratione. unde ipse dicitur p. li. ca. xi. considerare quod alio est differre re alio ratione.

In omnibus tamen ypostasibus dico re consideratur. continuatis uero. in summa uero et sicut liberalis trinitatis est ea. unde cum diuisitas secundum numerum faciat sunt noceret diuisitate in re et proprie loquendo non diuisitatem distinguit secundum numerum ad distinctionem suppositorum. non est concedendum quod sit in diuisitas secundum numerum. sed secundum numerum personarum sunt ypostasium. et sic ulterius dicere dicitur quod non dicitur quod ypostases differunt numero. non in quo numero quod dicat diuisitatem in re et non. sed quod dicat diuisionem in ypostatibus et relationem. non simpliciter manente unita et indiuisa. ex hoc patet in ordine dictum.

Ad primum quod sic obicitur quod numero differunt ea que numerantur. dicendum quod uerum est quod eo modo differunt quo numerantur. sed non numerantur nisi quantum ad personas. et ideo non differunt nisi numero ypostasium et proprietate.

Ad secundum quod obicitur quod quod differt re et ratione distinguendum est in hoc nomine rei. quia potest dicere nomine sui essentie. et potest dicere personam. si dicatur essentia et tamen non est. si personam sic est. et non hoc locum illa diuisio.

Ad tertium quod obicitur quod unitas numeri respicit ydemptitatem suppositi. dicendum quod si suppositum dicatur ipsum quod est tunc hoc uerum est.

Si autem dicatur ipse qui est sunt per nobilitatem unitatem in hiis in quibus differt quo est et quod est. dicendum quod proprie loquendo diuisitas secundum numerum sequitur ipsum quod est. et ideo in diuinis non habet locum.

Ad quartum quod obicitur quod idem et diuisum sufficienter diuidunt ens. ergo idem numero uel diuisum. dicendum quod uerum est in entibus quod natum est numerari sicut est creatum. sed in entibus creatis hoc deficit. unde hylarius de trinitate. dicit ex deo natum non eundem natum. talem nec alium esse permittit. et in hiis personis est tenens medium inter idem numero et diuisum.

In parte ista sunt dubitationes circa litteram. et primo de hoc quod dicit Et ut etiam credit intelligat etc. videtur enim quod ipse loquitur quod nullus credat quod non desiderat. nullus desiderat quod non considerat. et nullus considerat quod non cogitat uel intelligit. ergo apostolio uel intelligat intelligit.

Item nullus assentit rei quam mente non intuetur. sicut concipit. ergo nullus assentit rei quam non intelligit. quod intelligere est mente intueri.

Respondeo dicendum quod intelligere dicitur uno modo idem est quod cognoscere quod est quod per nomen dicitur. alio modo idem est quod ratione comprehendere. primo modo antecedit fidem que ex auditu est. secundo modo consequitur quia nulla ratio humana sufficit ad manifestandum credibilia intellectus fide illustretur et captiuetur.

Item quod de hoc solet magistri quod dicitur aliquid differre in numero quasi in computatione non adiungit. videtur enim male dicere quod illi computationi aut si dicatur ad in re aut per. si ad secundum dicitur ergo non differt a precedenti dictum. si non secundum dicitur ergo distinctio sunt computatio nostra super uanum fundata est.

Respondeo dicendum quod computatio nostra cum dicimus unus duo tres. ad secundum nec dicitur sed in ea non est diuisitas in numerali. sed distinctio plus. unde in diuinis non dicitur esse numerus nec dicitur secundum numerum. non additur secundum numerum personarum quod distinctionem in ypostasibus non in numero. ideo quamuis dicatur tres personae non tamen est in trinitate sed trinitas.

Item quod de hoc quod dicit quod dicitur trinitatem non dicitur triplex. videtur enim quod dicitur sapientiam. quia ipse sapientie est multiplex. ergo duplex uel quadruplex etc.

Item videtur quod trinitas est multiplex et numerabilis.

Item uidetur quod personarum unus in alia duplicatur. dicendum quod et triplicatur. triplex ergo si una est in alia in tribus ypostasibus uidetur triplicari. que et triplicatur. dicendum.

Respondeo dicendum quod distinctio personarum non per significationem per additionem nec numeralitatem ad hoc non dicitur. nisi hoc nomine trinus quod specialiter

tercio aliud

trinitas

ratio

Item

ad h' inuentu eius significet plalit' i suppo c unit for,
q g h n trip' dic distictoz simplr i tio e addi
ul q ad forz ul q ad ptiu mltiplicaoz. ? u n ad
mltiplicao n q ad forma n q ad ptes. io nullo
mo pt d triplex. Or g ob q d mltip' do q istd e
deoz cal'r q mltoz z uarioz doz effectuu e
pna in qbz e diuersitas. n sic i psois. q d
ysidorus i ppe doz e z exponendu e. Ad i q
de panus d' trip' do q um e. s; tn? alias et
alias ptes. et q i do no e alietas ptiu n for
io n pot d' triplex. It q de h q dic q i reb;
corporeis plus sut due qua una. d' n. ista
tia ee q ignus e fto n e mai q fru p se siue
lux z aere. O i tu dicas q n sut cor ob q cor gl'i
ficatu sil e z n glificato z tu loc occupat no
glificatu p se. q e gloso. g n sut mai. q cor
mag maiore occupat loc. R' d q aug
loq de reb; corpeis q i q e cor. s; ig i glo
z lux i aere n est corp s; ppetas cor q no q
aug n accip lux mai extensiue. s; accip plu
q ad uirtute existentie ul een. e. n. n sit sila
uirtag i q i z re pl e de ui existentie i duabus
reb; q i una quauis n sit i pl de latitudine
existetie sue de extesioe magtudis ul capa
citatis contentiue.

Nuc ostende restat quo aliq istar ptu sit ond
mag eqlitate ptu q ad magtudine. h ond
eqliter q ad pom z uirtute. z h h p9 tes ptes. In
p ppoit q i and. In sa pbat i. Rich igd p ie mi
ht z c. In tria dubi sui obiectoz i quz dissolu
i. Oz forte dices eo ipo maior e z c. p zultima
pte remanetib; i dui s. media diuidit i tes
p tres ptiones sui rues. q p supta e ab auctore d
io. xlvj. o q h' p i mia sut. s; a supta e p deductoz
ad ipe. q sin genuit eqle. a potuit. a noluit
z i fuit inuidus. aut uoluit z n potuit z i fuit
ipotns e h ponit i. It amo pbat filiu eqle
pri. q ia io e ostn sua supta p sile i gnoe catra
et po. i. h a p similitudine humana.

Ad itllnia eoz q dnr i psna. d. duo pnalr
qrut. p quo i diuis sit pone po ad eqtoz.
2 p utr i diuis sit pone ordine. q ad p q duo
p q utr i diuis sit pone po ad equatoz q ad
extesioz possibiliu. 2 o utr sit ibi equato
q ad intensione potentie.

Quod sit i pone po ad eqtoz q ad nuz psi
biliu. ost s. q ueoz hnt eade nm hnt z
eade pom nle, s; q oz hnt oio eade pom. q e
q d p uni z altm. s; p i z fili z. s. s. hnt eade
poz. g z c. It q oz hnt oio eade opo; n p unum
opari sine alto. s; p i z fili hnt eande opo. g n
p i sine filio. Io. v. q oz p i fac. h o sili filius fac.
It nullo pt pla oi potnte. s; ub oi e oi potns. sic
d sap. xviij. oi potns s mo tuus dne z c. maior
p z q q o e dic nich excip. Itm i finitus n e p
ne aliqua ee pla. s; filius pt i finita. q n p tot q n
pla. g p n pt pla q filius. p i re nec q spe. s.
Io. q to pducta sut mag distatia. tato po pdu
ces e latior sui aplior. s; po p us se extend ad cat
z i catu. po fili ad catu tm z mag distat. catu
et i catu q cata solu. g z c. It fili pi z cata sut
a d z a q q catu e q d catu. s; fili e een i catu. g si
fili z cata sut a d z a z e pla. g po q p in fili z catu
potiatior e q q p in catu tm. siue potns e i pla.
s; po p us est talis. g et c. It tm ul eq mag
ul mai e pduce p z eq le sic catu, s; p z pot sine
filio pduce pm. g et pduce catu. g ut q poi
p ie se extendat ad pla. It q uis p i z filius n
sit ad pl. tn ples sut q p i fili sol. g e i p ie po
possit i pducte utus; in filio i altuz tm; in pla
p po i p ie q i filio g extesioe possibili e ma
ior. R o d q lo de po een q e actus een
sui pductois ad n se extendit in p ie ad q p i n
extendat se i filio. et io q eqlitas osistit q ad i
po; een. q z e sin calupnia q p i z fili equalr
sut potentes q ad extesioz psibiliu. Ad i g q
ob i oiu q latior e po q poit i mag distatia. d d
q isto um e de po eode in dca z q ad osilem mod
pducendi, s; p ie posse pduce q catu e po een
et opis catois. p ie uo posse pduce filiu e po.
ui p z gnois. io to illa n u. Ad i q ob q cata z
filius s t pla. et tn n sut pla pducta. q uis. n.
fili sit a qua cata t n e a pductu. fili. n. e eentia
et n. s; tn n e een ul n pducta q pduce filiu n e
pduce ad s; aliqm. et io n seq q pduce fili z catu
sit posse pduce pla q pduce altm. Ad i q ob q
pduc p z sin filio. d d q n e sile. q c pduce catu s
produce een. ta pducto q po e een. et q een tia
e i diusa i p ie z filio io z po. et acto. p unde z pducto
illa. q uo pduce filiu e pduce pm. io pducto illa
z po dic q p ie z qm p i z fili n queiut in p. s; in
een. io p z z c. Ad i q ob q fili z sps s. sut ples z
e. d d q um e q pt z in ples. s; q ad h n attenditur
equalitas ul in equalitas ut iusum e.

Scdo q utr i diuis sit eqlitas q ad i tesioz po.
et q sic. ostz h m. Rich e potentia sua uirtute.
s; x e oi utus. g p i n e potentior filio. silr p i p ne
n fili sps s. It sba eq nobil i filio ui i p ie. g et

e q nobilis z excelsa e po s; sba e eq nobil

po eque nobil. g n potentia p pre q filij. Item ea po q
p qua sunt infinita et suma po z n e potentia. s po ubi
pot sunt infinita et suma distantia q e int eius et
n ens. q o p ipos talis sunt. et c. Item ea po c n p re
sistere nec ad pot ea retardare n e potentia. s po
filij nich pt retardare n ad p ei resistere. q sibi
to fac et libere. pt dicit et fa sic et c. g et c. x
Item potentior e po in eo q solum pot agere q q agere
et pati. s po pre e solum agere. i filio pati. g et c. x
Item potentia ad p q e p prin q q n p. q o ig a p
maria pl influit q sa. s pr est p prin. g unum
et ide potentia pt pr q fili. Item potentius p q
he po a se q q ab alio. q. n. a se et p se ad h mi
to meli h qua q ab a acap. g cu filius hat p se
a pre. pr a p se et a se. g et c. Item pl p a q
h et p se et p aliu q q tm p se. s pr pot opari p
filiu. s. s. n pt p filiu nec etia ipe filius p pe lo
g et c. Ad pmo dd q po in pre et filio e eque tm
ca q z in utroz suma e et eque nobil. q in utroz una
p na z n desinag. sil et i spu s. et h lo de filio
s dina nm s q e eqlis pri. Ad 2m g q ob q
fili pt pati dd q isto n est s pom dina. s m
i humanitate huana. et s illa inferior e pre et
min potens. s a dina n p pati sic pr. Ad 3m q
so ob q p pnia mag pt dd q p et pnc aut sol
dic ordine. aut subale dia. si solu ordine
ac unu et ide sit utrobique n e potentia h q ibi
ona dia sbale cu ordine. sic um e q potentia
e p q s. q s addit ad su p. q du fac mag
e o potentia et mag reddit limitatu. et i mi
nus potens. Ad 4m q ob tioram solut e q
bre ab a h e a differente sbali. aut pl. si sbali
sic um e. q hat ab a p eens. no h eens
s pticipatoe. ci q n h ab alio pl eodem tn ee
tnalit. tc h eque nobil. q totalit z eens. un
Io. v. sic pr h uita i semetipso sic dedit filio z
c. Ad 5m q ob iuij. q p pt p aliu. dd q p se p
aliu e dup. aut p alia cum i hore simul a
gente a p alia pz. p pmo potentia e p se p se z p
aliu qua p se tm. q posse p aliu dic diminut
et i pte. s posse p aliu p p z a sbale n dic dimu
s tm aucte. auctas q no dic maioritate. s
solu dic orgine. sic p se ab alio. et n ab a n
dic minoritate i po. s solu sub aucte z origie
et sic illi di i ppo de p se p aliu. z n p se p aliu.

Consequens est qo 3o loco de 3o articulo s. utru
i dinis sit ordo. et co h qrunt duo. p q utru
ordo sit i ponedus. 2o utr ordo n e a in di
nis sit ordo ost p p aug q max. e o fili a pre
n sigt i eqlitas sbe. s ordo n e. Item h ur qu
ere eccre. q eccia noiator trinitatis exp
mit ordinate. d. n. i noie pris z f. z s. s.
sa. z h ordo nunq mutat z g. z c. Item pnc
dic ro z ordis. p n. a pnc dic pls ide d.
s i dinis pr e pnc filij. g p mus. s u hoc
ibi ordo. g z c. Item ordo dicit ronem cplem
ee z boni ee. n. ut dic boe e q ordine re
tur s uat q um silr z bon. s in dinis pfe
ctissime e ro ee boi. g e i ro ordis. Item u
aliq s pples int quos n e ordo sut z iordi
nata. s in dinis pslois e plalitas. g si n
e ibi ordo e inordinatio z cofusio. s z ior
dinato z cfusio repugt dinis. g e ibi
ordo. Contra eusebius. in dinis est nus s
n ordo. Item h ipo ur ex roe ordis. aug
de ciuit. di. ordo e pium dispium q sua uni
cuiq tribuens loca dispo. s i dinis n est
distinctio locor g z c. Item ordo cnat simu
ltati. g u e ordo n e omoda similitas. sed
u n e omoda similitas n e pfca eqlitas.
nllus e i ordo. Item si ordo est i dinis aut
e q eentle a nocoinale. n eentle q u ordo
i distincto. s in dinis a n e distinctio s eentia
g z c. Nec q nocoale qui ide e noto z ppe
tas. s ordo nllius psone e ppetas. g z
c. Item u e ordo i dependetia z iclinatio
nich. n. ordinatur ad ad n ad i hat in
clinatoz. In dinis a nlla e depndetia
g i nllis e ordo. Item ordo psupponit
nuz. s i dinis n cadit dia s nuz. u o ste
su e su. g nec ordo. Rso dd q tpx est
ordo. s. s pom. s ancessioz z s origine. ordo
s pom d aliquoz quor unu e sup a d z
sius. z h p e ee d. ul i loco ul i dignitate
z h ordo no cad in dinis sic ondit p ro
supta ab eusebio. z a supta ab aug.
sic p. ordo u o s ancessioz d ee eor quor
unu p est altij u o pu. et h d d. aut q
anced dutatoe su tpe. aut pus n h ite
lligentia su cogitoe. z h ordo no e i dini
sic pbat ro tia. q h ordo tollit eqlitate
z simlitate quor utroq pfce e i dinis. or
do a s origine. sius s emanatoz e p duce
tis ad pductu. z i ordo e i dinis. q i e ordo
pncipij z pncipiati. su pducentis z pduc
ti. z huc ordine i dinis e e pbat rones p.
Ad ob. iuj. q ordo n e q nocoale n p te. dd
q e nocoale. s nocoz h d ligte a sub ppa

tre u eo gnio a sub q tre. q cadte igr tris u eo
ordo. nec cõpetas. sic i diuiu e cõs intitio.
et s hec cõtrarie n distiguit. cũ s illus i ifioribꝫ
distictioꝫ supponit. Ad i qd ob u e ordo i de
pndetia. dd qd ordo iptat hitudine. z q hi
in creatis tre imp fectois dic depndetia. io
i creatis iptat depndetia. In diuis a hitudo
solu ponit cõparatoꝫ z conexioꝫ. z nullaꝫ depndetia
et iclinatioeꝫ. io etc. Ad i q ultimo ob q
ordo psupponit nũꝫ dd q sic i diuis nũs dist
hit a re nũi q i e distincto v ptasu tm. ita
ordo a rone ordis simpl q q uis i sit ordo.
n tm e ibi ancessio. s solũ origis emanato.
ul alr dd q n sp psupponit distictoꝫ s nũꝫ n
itlligat de ordine locali s pozꝫ. na ordo s
naꝫ z s nle itlmtia attendit int supi z ifiu
mt qn cadit numerus. z i pzillud.

Seco queit i diuis sit ordo n z q sicut p
aug qd in lra q e d fili a pre. n diuine
qualitas sbe. s ordo n. Itm u e nlis origo
i e nlis ordo. set i diuis e nlis origo. g z
nlis ordo. g e i g ordo n. Itm u e ca z effe
cus. i e prius z ptius. s u z hi i ordo n g e
i diuis cũgat repre caꝫ z effectu sicd clo ali
pna ad he. et dam. p l. ca. viij. pi e cau
ly pz z c. Cn aut ẽ ordo ipoꝫ ordinat. g
sin diuis e ordo y na ordinat. s q ordinat
distiguut z nuat. g i diuis n distinguitur
z nuat. s h filum. g z c. Itm ubi e n z een. qr
n e n een. s i diuis ullo m po ordo een. g n
n. Itm u e ordo i e p z ptius. g s i diuis
e ordo nat e i ep z postep p natura. s hi nu
llo mo recipi. g n ordo n. Cra i diuis n sit p
z ptius p naz ost sic relata sut sil n. g pi z
fili p q pi z fili sil sut n. s pi s io q e z sil
q e pi sil e n. qr relacois i diuis n sut adye
nietes. n tm s ro referendi s z existndi. g
pi z fili s suas ptates sil s n. g n e ibi
ordo n. Itm i causis creatis uidem q q q
to sba cata ceius pt uelocius opat. vn q
da opatur i tpe. queda repete. q da subi
to. z illa ca q opat subito alii n peed t q
s n. s ig de pduc filiu s ee nobilitate et
utute sue po infinite maior e q finite.
e n tm sil durõe s z sil n pduc g n e ibi
ordo n. Itm uidem in cogla q q dam
hnt sui cogtoꝫ z cogitatoꝫ in uesta p z pu
tpe. z loqr de actuali n bituali. u qa hua
na. et qda simul duratõe ut angls. g si
diagito z o sui locu n e actus. s mlto nobilior z
utuosior q ois cata. s ubu illbite n tm simt
durõe s z n g z c. Ad d q ordo d alicui d
a sic ordiati. a sic reis ordinadi. ordo i diui
nis sic ordiati dz p pus ul fili ul spe. s sic
reis ordinadi d nature. n. n. dic uim pduc
tiua s q dic phs q e uis isita rebꝫ ex sillibꝫ silia
pcans. In diuis aut e ordo s pductoꝫ z d
ordo n i. illis origis d genitu ille n cõstit
subiectiue. sic e d albedo pet. s ex ui declara
tois eent ut e d albedo cignitatis ul h auc
q z io resoluit in duos u sit s l ordo n i.
n l origis. ex h pz p q ob q ob ac si dicetu
ordo e e n ut rei ordinate. pz z s q een d in
absolone omnioda. n u alti pune. na uõ dic u
alti pnc. d d cõpatoꝫ ad pductoꝫ sui emanatoꝫ
nle. un ulti attendedo q ordo sbe ad nle origi
ne i hys i ifioribꝫ duo dicas. emanatoꝫ z ant
cessioꝫ. z ro h e qꝫ emanato i hys i ifioribus
ponit diusitate rale. vn oe q emanat i hys
ifioribꝫ e effectus. z q pduc e ca. z io d ca
cu eẽ se a d z q a d un n io pti un n. In diuis
a e emanatõ ad q n cõse e entie diusitas. ul ti
io n p n ptius n. s s n. et io i diuis n acci
p oe ul effectus s latinos s n principij. q qui
ga extito noie dicat noie cause p noie p
cipij. et io i diuis e ordo n n q alt sic pti alto.
s quo alt ex alto. z h e q dicat aug in lra.
z ex h pz q ro ob. qnus n. i catis pcat ordo
ptate nature n tm i q. z io q uis no sit ibi
potitas n le qn bn sit i ordo. ex hys patet
oba ad utrumq pte. nc d e q q aliquo mo re
pit in diuis ordo n sic ostndut p roes. tn
tn defic q n cõe n repit in diuis s latinos
ap. Ad ob ad oppo pz. q ordo n e n ut rei
ordinate. pz z q ob de een. q e n absolutu
n inptat roꝫ origis. v tam pi q n e i ordo
n quo alt po alto. s quo alt ex alto.

In pte ista sut dub hec cõ lra. z p dub de
p rone q ponit mags o q hr pi h filius.
g qnta potentia ht pi h filius. isto ar n uir
uale q mutat q i q. ita ora distribui p sba
qntu a d qntitate. Ad d q q uis tal mo
argu n ualeat si differet q titas z sba. tn u
ide z o omnioda hnt ncitate. z q h e i diuis.
io ar bonu e. h o. n. n dr a s solu sbalia s z pe
tates. g se q e o distribuit p oibꝫ hns q hat
z ppetates. g e nllaꝫ pom hat alt. g n pe
unus q n pe alt. g si unus oipotes e z alt.

Genitu

e q p

uca

g

zuirtute p

et i p3 q h n e figa dicto9 q o distribuit h p
reb3 ouiz gniuz. Jt q de h q d. no p q accepit
equs ee ei q dedit. v r. n. dice f[ll]m. q si h cu
o9 cata sit accipie9 nlla ee equl do. c3 h f[ll]m q
z p. Ad o d q aug n lo gnalit de quol3 accipie
siue de ql3 m. s3 de eo q accip o. et talis accipies
n p ee eql. Jtm q de a roe. si n potuit g fuit
ipotis. v r. n. male arguere. q silr posset ar
gui de filio z spu s. si n potuit filiu equale pro
duce. g z c. Ad o d q ad h n gpet gnio n y ptali
pu s sic alibi tactu e io n uz n est sile. Jtm dub
de a pte auctis q r ar n ur uale3 potuit pdu
ce equale et n pdux su genuit g inuid fuit.
q silr p argu potuit ista cata3 face meliore
no fec. g inuidit. g i tu dicas q inuidia gsidat sp
pe ul supioe3 sic d g g sr job v. puulu occidit
inuidia ob r q si filiu genuisset mioe n huius
i loc inuidia. g ut q ista soluto n soluit. Jt i ca
tus n uz iste artifex potu face ista re melioe3 et
n fec. g fuit inuidus. q g teri3 i ad. Ad o d q in
uidia artificis pducentis n attendit i pductione
rei equis ul min boe u pes de suina egit talis
ee. tc. n. nocio gcludit q a pduce9 n potuit. a in
uid si potuit et n pdux. q n fec u debuit et q
filr eo ipo quo filius e nat e pfce imitari si no
genuit filiu i pfca imitatoe. gcludit q a pdu
ces ipotis fuit a inuid. et io p3 q n e sile de cr
tura z catore. archa et artifice. Jtm dub de tria
roe q fac. si h pr potu gigne sibi filiu eqle g de
g r i ar n uz. ho h aliu hoie3 sibi eqle ul hre pot
g et de silr qm deus de sua nobilitate h h q t
nll9 p e eequi et iur ro aug n uale. Ad o d q
si eqlitas ponet de nccitate eqlib3 diuisitate i
n q tc n ualet. s3 suppo q de gnet filiu gule sibi
de ncitate se q sib o equale genuit q de mlto
forti q uis n i pfectos sit equari diuiso i n tri e
quari gnlu pfcois sit aliqn n diuina ee3 i alig inp
fce q sil h e i p le p3 z c. Jt q de h g d q q o eqli
tatis e eql aut gntus. v r. n. dice f[ll]m q quale dic
qlitate et s3 ea attendit silr d n eqlitas. q p u est
qualitatis s3 ea sile ul dissile dic. Ad o d q de
equalitate e loq d uno mo p ut d denoians. alio
mo p u e dispositio nobilitatis z s3 hac attenditur
maior z minor nobilitas z i melior res d z q i spi
rite e mai z meli io q uo m de eqlitate spectat i
ad eqlitate n ex p pa roe nois s3 ex gnta ut usu e.

Hic o rit q o ex predcis thes origine su pbauit
magis equalitate p r h q i p bone dubias qda
dixat roes exclusiuas mou3 illas dubitatoes z
soluit. z h h p 9 tes p res s3 ta dubia q p pon p n
q rit de hac locutoe tatus e sol pr quat pr z fi
lius z h p ca. s o p pon hac siu q rit de hac sol pr
e de et h fac s o ca. i. p t. h q rit sic d3 sol pr c ratio
q rit de h. trinitas e solus d9. z h fac ratio ca. i. s3
teciu q quo m ipa3 trinitate et i qb3 istae ptu i p
mouet dubitationem. s c d o soluit.

Ad itelligtia h p ti9 e h q o de dctib3 exclusiuis
et o c h pncipalr q rit duo. p q rit d o ex
clusiua i diuinis ue addat o io sbali. s c d o utru
ue addat o io relatio. et q ad p q rit duo p
q rit d o exclusiua ue addat o io sbali a pte
sbi. s c d o siue addat a pte p dicati. Quo ue
addat huic o io de a pte sb3. ost n m. d9 h ad
p pu. s p pu e q in e solu. g z c. et q g stat q
exclusio ue addit o io sbali r pdicati ee n n
bn d solus de cat q uit ue addat ei r pdicati
p pu siu i pelati. v r. siue d sol deus e pr. et
q sic ut p sua expo3 q e solus de e pr. i. no
al quas de e pr. g solus de e pr. et q fit i
ei expo h het a cor usu z a pho q d q solu i d
e q n c a lio. Jtm h ur q q u i q m iste d
gnuit n p pe pettu cat. g sol pettus cat. g
et iste que n pr d m e3 pr z solus deus e pr
s3 p e u. q r h est ista n est pr z n h instatia
n in d g et c. Jt a q q3 remouet q e in
pl remouet q e i minus. s3 ee d m e i pl
q m ee pr e3. g a quo rai3 remouet d3 et pr
s3 q q3 sic se h q a quoq3 remouet unu
z al m p a s e pr de alio n h3 istatia. g pr
p a s e pr de deo. s3 si p a s e. g z exclusione
g z c. Jt. t9 acntis inplicat re sua cca
siu sbm. u p3 z c d h albi cat. co h c tin h ipli
cat albedo. g silr d a sol d9 e pr g d m in
plicat solitudo. s3 hylarius d q d no e soli
tarius gsitud. g et c. et ro ista gclud q n
possit ue addi nec c p d i p o n coi. Jtm
ost q n possit ue addi r predicatois. ut c
d solus de cat. h3 n. s i de de s e h suppo3. q
definita r pre. g reddit locutoe3 uera3 p aliq
s3 p quol3 e t fla. solus pr cat. g c oe p di
ee n le queiat. d3 z n uni soli nllo mo pt ad
di d d o exclusiua r tal p d i s b o c oi. Jt q
n r p p i ur. q silr h e u solus d9 e pr. g a sin
plici gnsa. z h sol pr e d9. s3 ista est fla. g
et c. Si dicas q n gnuit simp. Ad h intelle
ulis negatie3 et ptclaris affirmatie z ut3
gnuit simp. g et c. Ad o d q h dicto sol
p ee cathegoreuma. l sincathegoreua

cathegorica e cu dicitur nomi z cu aggt
p u at dnem assuciatis
sincathegoreuma e ide3 q apoteina q
pot a poi cd a z p dicato

sed quod est cathegorematice sumptum non additum absolute ponens rem
suam circa suum subiectum, et res sua est solitudo, iuncta tamen sit
solus quod solitarius, et quod solitudo nullo modo recipit in di-
uinis quod ad subiectum, quod est in multis personis, hoc nomen solus non
recipitur in diuinis cum terminis substantialibus, sicut ostenditur, per hoc quod si
accipiatur in quantum est sincathegorema, sic priuat associationem
et importat aliquam negationem, et sic ad predicatum substantiale
et personale potest predicari de nomine substantiali, sicut uerum est in diuini
et predicatum substantialis, uerum est quod solus deus est creator, et pater est solus
deus solus deus pater. Ad primum ergo quod obicitur de albo quod ponit rem suam
circa subiectum, dicendum quod non est simile, quia hic non solus tenetur sincathe-
gorematice, albus est dispositio subiecti absoluta et absolute ponit
rem suam circa terminum, sed solus ratione negationis non absolute.
Ad secundum quod obicitur de
ratione non ponit solitudinem sed priuationem.
quod terminus substantialis dicitur reddere locutionem ueram per aliquid predicatum
quod terminus est cui additur exclusio in hoc et ad predicatum et ideo hoc ad
exclusionem, et hoc non predicatum possit habere suppositum personale ut est deus solus
hoc autem non est apud sophistas, quia per comparationem ad dictionem
exclusiuam talis terminus habet suppositionem simplicem, unde nullo modo
descendere et hoc est quod dicitur in libro de regulis fidei quod dictio
exclusiua facit exclusionem quod ad genus rei, non quod ad
res generis, quia ratione forme terminus que est genus rei, non ratione
suppositi que est res generis. Ad primum quod obicitur ultimo quod ouisa
est ista deus quod illa non est sua ouisa, quia illa solus deus
est pater, hic intellectus affirmatiue scilicet deus est pater et hic qui
est sumptum et hic terminus negatiue scilicet nullus alius a deo est
pater et hic similiter cum totus sumptus, sed hic non est sua ouisa, et
nullus alius a patre est deus, sed hic non quod est pater ab deo. Idem
est quod subiciebatur in prima dictione, et sic patet.

Secundo queritur utrum dictio exclusiua uere possit addi
termino substantiali a parte predicati, et quod sic ostenditur hoc modo. Augustinus 7
de trinitate: patrem dicimus esse deum, sed non esse solum deum,
esse autem solum deum deus pater et filius et spiritus sanctus. Si tu dicas quod
hic solum intelligitur ex parte subiecti, obicitur expressum in hoc quod dicit Augustinus
contra Maximinum: ipsa trinitas est unus solus uerus deus, constat
quod in hac solus deus non potest esse dispositio ex parte subiecti, quia sic esset
sermo incongruus, ergo etc. Item hoc ipsum uidetur per expositionem,
trinitas est deus et non alius quam deus, ergo trinitas est solus deus,
premisse sunt uere, ergo et conclusio. Item ponere uidetur possibile et
quod predicatur non est aliud quam subiectum, uerbi gratia dictio solus a
capitur ex parte subiecti, ergo quando subiectum non est aliud quam predicatum
uere accipitur a parte predicati, sed istud subiectum trinitas
non est aliud quam deus, ergo etc. Contra hoc dicitur solus est dispositio subiecti sicut
hoc signum omnis, sed quando omnis additur ad predicatum locum est
ista impropria, ergo et ista quando dicitur solus. Item hoc dictio solus
addita alicui termino excludit aliud, sed solus homo excludit
non alium, sed aliter respicit suppositum et terminus substantialis sed
positum in persona et forma, ergo hic dictio solus de suo nomine respi-
cit subiectum, ergo etc. et impropria additur predicato. Item sed quod ad-
ditur predicato aut tenetur cathegorematice, aut sincathegorematice, si cathegorema-
tice est non additum et non recipitur in diuinis, si sincathegorematice,
sic implicat negationem implicatam, sed negatio antecedit
quod negatur, ergo necesse est quod antecedat compositionem quam negat, sed cum
dicitur pater est solus deus non sequitur compositionem, ergo uidetur quod non possit compositionem
negare, ergo etc. Item necesse est quod excludat quod additur ad
predicatum, ita a predicato ut sit simile, cum solus deus, uel est deus et non
ad tunc est in superfluitas, quia forma predicati excludit aliam et
formam disparatam que est de se, unde sequitur iste est homo, ergo non est asinus ab
homine, ergo uidetur quod dictio exclusiua faciat superfluitatem
et nugationem, non ergo tenetur exclusiue et uidetur quod teneatur
additiue, solum et quod importet solitudinem, circa istum tamen dicendum et
iste sunt false. Solutio: ad hoc uoluit aliquid dicere quod hic dicitur solus
proprie non dicitur addi ad predicatum sed tantum ad subiectum, et est additur
predicato impropriae sunt locutiones et tamen idem est dicere solus et tamen sed
si aliquis inspiciat non tamen est hec uera solus, sed hec uera
tamen uidetur improprietatem et superfluitatem, quod non est dicere
trinitas est tantum deus, non est deus et non alius quam deus, sed hic propriae
satis dictum est, quia hic ipso quod deus est excludit quod non sit alius a
deo, scilicet non est deus, ergo pater est alius a deo et nullus hereticus umquam dixit
trinitatem esse deum, qui diceret alius esse a deo, unde non uidetur magnum
quod Augustinus dicere sic uoluit dicere et propriae aliter dicendum quod hoc dictio
solus dicitur addi termino substantiali a parte autem termino notionali sunt proprie uero
pro se proprie additur et si addatur sub uoce tamen sub intellectu
stat a parte subiecti, unde non dicimus hic albus et tamen albus hoc uerum est
non deus pater esse solum deum, non deus solum patrem esse deum
sed aliter priuatur ut sermo habet superfluitatem et impropriaetatem,
quia hic excluditur quod excludebatur ex natura ipsius predicati, aliter
additur hec dictio solus termino substantiali cum termino notionali, sic cum hoc termino
unus et tunc excluditur pluralitatem, et hoc modo bene additur
predicato et sic accipit Augustinus contra Maximinum cum dicit trinitas
est unus solus uerus deus, ita quod non plures et tunc est uera
sermo propius, et contra hereticos qui dicebant trinitatem plures
esse deos et importatur priuatum tamen solus priuatione multitudinis et
ita distinctio et magis proprie de trinitate quod trinitas sit
unus deus quam de patre, cum tamen possit dici de utroque quia pater
unus deus et nullus umquam dixit patrem esse plures, sed de trinitate
sunt de tribus aliqui dixerunt et ideo congruenter dicitur trinitas est
unus solus deus, concedendum est ergo quod solus potest addi ad predica-
tum substantiale in diuinis, sed proprie non et deriuatione et adiunc-
tione non proprium. Ad primum ergo quod obicitur quod solus est dispositio subiecti,
sic hoc signum omnis, dicendum quod non est impropria dispositio subiecti sic hoc signum
omnis, quia omnis distribuit pro suppositis pro quibus stat subiectum, non
predicatum saltem simpliciter suppositum, solus autem non solum dicitur ratione
suppositorum et ratione forme, quia excludit aliud, et propter ex-
cludere a parte predicati sequitur, quia non sic excluditur alium masculinum
et et est propter excludere a neutrius uel et pluralitatem quando
additur termino notionali uel ueritate. Ad primum quod queritur utrum teneatur
sincathegorematice uel prius est non importans formam denominantem unde

sit sol' q solitari' vel q singlaris q ob q se' ... vel q
solus iptat duo ... s. itllctu hui' nois aliu et itllc
negoiis q ad itllctu ali' respicit tm ... q poi et se
actu q ad itllctu negoiis pcedt et h n est iconue
niens q ad diuisa pcedit et seq. et h pz exponendo. si
e dicit uideo solu petru. sensus est uideo petru et no
uideo aliu a petro. sil' itlli dicti ippo. Ad s q d
excludit et addit poi ... qa addit sui de
mi(n)atoe excludit alia fom ... ue ua e i super
fluitas. et ypetas tu no ... si qn addit e tlo
prstiuo e exclud' plitate. et te pz lo h' uitate.
pz. n. et filius sut unus deus et n plres et uni'.

Consequent' s'o ... qo de s'o articulo ... sol' dc.
Qrit' s. utr dco exclusiua possit addi tmo
relatio. et cc h qritur. d. p q utr dco exclusiua t
addat tio plu' p' poi' ... q. scdo utr ue addat tmo
plu' p' poi' couis. ut uere dicat sol' pz e ds. ad p'
prediati ... ue addat ut s. h' sit ua sol' pz e pz. t
utr p q ... de trin' in illa trinitate sol' pz d pz
q nullo n ipe ibi e pz. Itm h' us p expom q p
pus e pz. et nulla alia e pz. g h e ug sol' pz est
pz. Itm nich e mag' ppriu alic q q e ipe sibi
te et toe. ... pz e ... sibi te et toe. g ... e
d' de se. si q ppe q alic. o' sol' g pz di de solo pre.
Q solus ut ult' phs ide e q n e alio. g s' p e addi
huic tio pz. ul' alij tio plu' e so fla. It sol' exclu
dit aliu. s. ia e ds. q e pz. g addita huic tio pz
excludit dm. g s' h' e ra solus pz e pz. et s' sil'r
ds n e pz. q s' h' e fla. g et pma. It solus in
cludit h relatiui aliu. s. ali' ita e relatim di
uisitatis q hoc implicat alia ... re ... ue ... se
iste uadit c a hoie. g iste est h'. sig excludi al'
ab h' q e pz. a aliu pre. a aliu dm. s. q cuq m
dicat e lo fla. et iplicato fla g et c'. Qd dd
q s' qh dco solus tenet' singlar ... iptat puo
associatois et lo simp' e ua. exclus' illo ... q
iptat solitudine q' sic n accipit' i d s sic ...
dco e. s. n. q iptat puo associatois ua est.
q e e possit eam iptare. iquo h' ... lo e ... p. n.
h' dco solus inptare puo associatois ... fore
au dicat solus pz. i. ille q e sol' pz. et sic absq
dubio uitate h' sol' pz e pz ul' p inptare puo
associatois ... poi ... h' dup ul' in pta ... ut q
alij n q at et ad h' est ua. q h' p dicat q e pz
soli p' pus q ... illa. n ... petas pz ... ita q nu
lli alij. ul' pot iptare puuo associatois in
cptia ... ut c o petrus comed sol' ul' uad' ...
sol'. n q ah' n uadit ... ul' n comedat. set
q nullo cpticipat e eo q ... ius pticip. et sic ad

... e pa. q p pris n ptia pat ul' cptiapat
e alia ypetate pnitatis. et ido s' sol' e exclu
siue teud ... lo ua. Ad i' q q ob q solus
ide e q n e c ali' ds q negato illa n simp' exclu
dit aliu i ... si excludit ... forme
sibi ul' p dicati ut iusu e. et q uis pz e alio e
xistat et n possit sin alio ee q tn ypetate i
pnitatis e alio n ... simp' lo ui
tate. Ad i' q ob q alio e ds a e pz. d d q
sic ... e sepe alius d' diuisitate ... toe ... di
ul' itlli di ... i' ... expo h' ... solus
dic diuisitate siue distictoe i supp ... q ds e
pre nulla dic distictoi i suppo ... no differt a
pre uno suppoit' p pre. io no se q dco exclu
siua addita pz excludit dm. Ad i' q ob
q ali' implicat fol alia ... q at. d d q isto
no oz q ista sit fol p tm in ptata ... h
e a' ab asino n qa aduenit illi tio ...
ut e d alius asinus i cludit' ... q ... s
e d solus pz n e dic q pz n ali' pz. s. pz
et n alius a pre. et io no iptat' ... in
fol' ppuetatis pnitatis cu aliet' ... et il
la excludit h' q est solus et sic pz ...

Sed qui utr dco exclusiua ue addat'
tio plu' p' cois. ut ue dicat' sol' pz est
de et q sic ... aucte et toe. aucte sic. ca
tat eccia. tu solus altissim' ihu xp'i cu
patri sit glia. et q soli filio e csiles ml'
te ... Neo nouit filiu
n pz et sol' pz ... g sol' pz nouit. et
h' p dicat e cele. g e c. It utr toe q di
cio exclusiua addita alicui n excludit
n aliu. s. tres p' no h nt alietate ... poi
cati i talis. g addita uni n excludit
... talis p dicati. h' si n excludit. lo e
u. g e c. It dco exclusiua addita
alicui n excludit q e ... ut pes yt
addita petro n exclud' pede petri. g
maiori ypetate sit filius i pre q
pes i petro. addita pz n excludit ...
... Co. nec pz solus. nec filius solus
n sp'c s'cus. solus ds e. g n ue addit'
... cois. It ois pbo i qua ...
e sbo addita exclusioe ad s'bo e fla. q
nllm tale p ... s. tal' e ... csiles
solus pz e ds. g e c. It dco exclusiua
addita alic' excludit oe i' q poit asso
ciatoi e ... et h' pz q puat associatoi s
filius poit associatoi e pre. ... pz e filio

e pr ca. Ut dco exclusiua exclud oe a. et
max oppo rle se una dia oppois. g addi
ta uni relo exclud aliu. g addita pri ex
clud filiu. et sih os tales sut rle. Sed od
q h e d ps. quia n sump et sin distictoe
opot h as et osiles sol pr est ds. et po eor
e q dco exclusiua addita uni relatioi n ex
clud reliqu. et ro h pois e q n excludit q
ose ad tin r ilta i aio ut addita hoi n exclu
dit al. s unu relatiou ille i altero. et ose ad
alem. g addita uni n exclud altm. et si op
ponatur q solus excludit oppo ondit q re
latia et sut die oppois et entis oppoiz. s
q ad id. et sic addita uni exclud a. Vs ite
est tm pr. g n e fili. s q ad quirlos opat sut
die etis. et sic posito uno po et reliqu. et io
unu n excludit ab a. g dco exclusiua puat
associatoe. g exclud oe i q poit ee ipo a
ssociatoi. et io addita pri exclud filiu. et
pp h alia e oppio q dco exclusiua addita pri
exclud filiu. et h po est mag pba. s hac
poi pre distig de sut h loes i q distiguit
aug. et mag tagit q solus pot face ex
clusioz i u opois illate co sbo. ul r opois p
si p mo te e s solus pr e ds. i. ille q solu
e pr e ds. et tc remoui soi ti sbi ab aliis n
form poi et sb hs u ve s os. et sic sb hs u
accip aug. sol spe. s. e tatus q quis e pr et
filius. si aut faciat exclusioz u pri opois. i
lo est rla. et os rle s pp e loq dco n apponatur
te ut aptet exclusio ut pz e d tu solus
altissimus i xpe. o sbo. s. et c. qr dco pat et q
soli filiq et c. et sic pz p. Ad i q ob lo q
sol pr eqpollz huic neo n pr. dco q s lm e ga
neo distribu p n n p p. solus a addit tio pri
io exclu f e m. io pp ue loq dco h e rla solus
pr nouit filiu. quauis h sit ua neq nouit
filiu n pr. q s e est neo n. nlla n. n ille q
e eius de n. sut pr. Ad i q d q dco exclu
siua exclud aliu. dco q excludit oe a ul
aliu q n pr n subiat s. associat. io e
illius excludit in ypoe. et q p9 n assoc
atur. io n excludit. vl n ydeputat9 maior
ul mioz n fac ad exclusioz. s h io associadi
ul n associadi. et si obiciat q addita di
ffi n exclud diffinitoz. et antedetu no
excludit oms. v h uit dco q si oms ile q no
poit associatoz. r diffinitio n claudat ile
diuisu te n excludit. s uo alr e te exclu
dit r ad dcoe oppo implicat i ante d h in
plicat o dco tm pr e. huic ar ponit ocedat
aug. q negat hac sol pr e ds. r osiles.

In pte ista sut dubitoes cc ita r p dub de
h q d mag q ppe tota trinitas e solus
ds. q pp u uelle negare ista pr est solus ds.
s h ut ee ug. p expoiz q pr est ds. et n al
a ds ul a g. r o. Ut p digit q di trinitate
n pot ee y p dicat ee le. g cu solus ds sit
p dicat ee le q ab n dicetur de tota trinitate
r ee le p dicat di de q h p sigillati. g pr est
solus ds. Sed d q q n solus p se addit
ad p dicatu i q n intelligit a pte sbi ypus
e s mo. s ui dicat de trinitate tota. s iue de
pte. n ut dic aug. q sol p dicet de tota tri
nitate i q n de pte. s ullis sonibz soli do ho
noi r gla r osilibz. solus ds n accipit p uni
trinitate exclu alias n9 r mag accipa osi
aug uellet q h. s. solus ds p dicaret de tri te
et no de pte. s ppe ut q suppleat p ipa tri
nitate. p pte uo si supponat no tm precise
supponit p solo pte. et io aug ocedit q sola
trinitas est solus uerus ds no tm solus pr
r mag n d q pr n sit solus ds. s h q n ppe di
et i maior est si us p ciat qualr sol debeat
addi ad p dicatu. Ut q de h q d trinitate oms ds
solus q uis sp sit cu las c i separabil sit a rebz ali
s et itimus oibz pp q mag dic ee cu las
q c aliis. Sed dc q q uis deus sit i oibz r o
omibz tm spalr di ee cu scis pp effco q re in
habitatis p quam ipi oformt r cari et siles fiut
s pu. Unde. Delicie mee ee cu filiis hoiu d
sap dr. unde dco uobea dr hoibz n bestiis. Ut
q de hac locoe, neo nouit filiu n pr. q r c neo
opat ex n et neo ide e q nllz h ih d excep
n excipit n otetu sub tio. v n e dictu. nllus
h currit n asinus. o g pr n otineat i suppoe
huis nois h o pz r c. Si tu dicas q applatur i
ex u su distributo ypotata p istu tm nemo
ultra q ad hoies. tc ego qro p quo stat. a t
p caro. aut p icato. si p icato. nlla e excep
q simp r ua r ptea pr no e i otetu. si p icato
simpliat r totalr rla. g p exceptoz n pr. si tu
dicas q p utroq quo pot h ee cu n hat oe
r s h n t q oe. aut h q est neo distribuit p ol
setus a p p9. si p eentiis. g no dz excipi pr
si p p9. g dz excipi. s. r pr. aliogn lo e rla.
Sed dco q neo distribuit ot p oi cog scete r
su hte unum cogitua r distribuit neo n pro

s solu a exclud a pri necessario addi...
pr nouit ...
excludit ...

supposito tamen sunt p. sed p. n. v. patrem excipi qui p. sed quia est de ne cum filio. et ideo implicatur in illa exceptione filius et spiritus sanctus. et ideo solus hic veritate vel dicit quod neque distribuit pro hoc et virtute non exceptionis. sed adversative sicut d. ij. th. vij. ad n. valet. nisi ad subversionem.

Post predictam differentiam nobis videtur de nominum diversitate. P quibus ergo magister de sancta trinitate secundum quod catholice credit et intelligit in hac parte quedam de eadem que credita et intellecta per catholicos sermones exprimuntur. Unde sic ipse magister dicit in littera. inde hic agere de nominum divinorum diversitate. et habet ista pars duas partes. in prima parte determinat de nominibus divinis in generali. in secunda in speciali. et hoc d. xxij. predicta tamen addicta quod conomia etc. prima pars dividitur in duas. in prima parte ponit magister multiplices nominum divinorum differentias. in secunda eas reducit ad duas secundum boetium in libro de duabus naturis. quod omnis distinctio est huiusmodi vel ad huiusmodi reducitur et hic in secunda parte quanto est quod illa que pertinet. item prima pars dividitur in duas. in prima ponit magister differentias nominum divinorum secundum augustinum et ambrosium. in secunda ad maiorem explanationem supra addit alias tres d. i. xj. ca. huius addicta quedam nomina et esse et consilium. secunda pars in qua reducit has membra ad duo habet. d. partes. in prima ostendit quod nomina in divinis quedam dicuntur relative et hec pertinet ad personas. quedam ad se et hec dicuntur de omnibus simul. in secunda ostendit hec esse verum in illis. De. n. non est magnus eo magis.

A d intelligentiam horum que in hac parte dicuntur de nominibus divinis tria queruntur. primo queritur utrum deus sit nominabilis. secundo utrum uno solo nomine vel pluribus debeat nominari. tertio supposito quod plura sint nomina divina queritur utrum omnia dicantur translative. et quedam dicantur proprie. quarto utrum nomen dicatur de deo dicantur secundum substantiam an et aliqua alio modo. ¶ Circa primum quod deus sit innominabilis ostenditur auctoritatibus et rationibus. auctoritatibus sic. dionysius. de di. uo. c. i. neque dicere neque intelligere possibile est. quoniam divinum non est neque ubi neque positio neque fantasia. quod deus est omnino innominabilis. ¶ Item in libro de causis philosophus. ca. quinto prima causa est super omnem narrationem. sed quod est super omnem narrationem est innominabile. quod et cetera. ¶ Item ratione ostenditur non proportionem et similitudinem aliqua habet ad nominatum vox assignatur. sed deus est infinitum omnino. vox autem omnis finita. quod non est nulla sit proportio. nulla per vocem est expressio. quod non nominatur. ¶ Item omne nomen impositum a forma aliqua. sed in deo non est ponere certam formam. unde augustinus deus quam omnem formam subterfugit intellectum. per unum esse non p. quod etc. ¶ Item omne nomen significat substantiam cum qualitate. sed deus est substantia mera sine quantitate et qualitate. quod nomen quod divini significare potest. ¶ Item quod non per primum pronomen. non hic significat determinata nisi per demonstrationem. vel relationem. deus autem a sensu mediantibus accidentibus que possunt oculis conspici. sed hec non sunt in deo. quod videtur quod divina sit non nominabilis. ¶ Contra psalmus dominus nostrum illum. et item quod admirabile est nomen tuum in universa terra. quod deus habet nomen. ¶ Item dionysius fecit librum de divinis nominibus. quod deus est nominabilis. quod scientia id dicta cassa est et inutilis. ¶ Item ratione videtur quod omne quod se exprimit verbo per se exprimitur signo ubi. sed signum ubi est vox. quod cum deus se ipsum verbo exprimat per exprimi vocem. sed quod potest voce exprimi potest nominari. quod et cetera. ¶ Item quod contingit intelligere contingit significare. sed contingit deum ab aliquo cognosci hic etiam est et superat est. quod et cetera. ¶ Item quod contingit laudare contingit et nominare. sed deum contingit laudare immo ipse est summe laudabilis. quod et nominabilis. ¶ Responsio dicendum quod sicut intelligere deum dicitur effabilis et nominabile. uno enim modo intelligere deum per perfectam comprehensionem. alio modo per semiplenam cognitionem. sed effabilis dicitur deus uno modo per perfectam expressionem. alio modo per semiplenam narrationem sic et nominabilis. si dicatur effabilis sive nominabilis secundum perfectionem expressionis sic deus quod sic deus sibi soli est intelligibilis. sic sibi soli est effabilis et nominabilis non a nomine quod ipse sit. non a verbo quod ipse sit. et sic nobis est incomprehensibilis et ineffabilis. et et innominabilis et per hunc modum loquitur dionysius et philosophus. si uero dicatur effabilis et nominabilis secundum quamdam narrationem sic quamadmodum deus est a nobis cognoscibilis et intelligibilis et effabilis et nominabilis et quo melius cognoscit melius effatur et melius nominat et expressius. unde expressius nominat fidelis et scriptura quam fidei suffraganti ut sacra scriptura quam ratio vel philosophia. et hic magis procedit propter rationes et auctoritates ad secundam partem. ¶ Ad primum ergo quod ratio que de dyonisio et philosophia ad primam. dicendum quod philosophus loquitur de nominatione in qua est perfecta expressio. ¶ Ad secundum quod quod vox in nomine est proportionalis in ubo. in unum sunt significato. dicendum quod hec intelligitur de nominatione que totam rei significationem includit. aliter non hec intelligitur non intelligatur esse proportio ad rem. sub ratione cognoscibilis. et sic potest esse nominabilis. quamvis enim deus sit infinitus. cum finite cognoscitur a nobis. ¶ Ad tertium quod quod deus non habet formam per viam nostro intellectui eiusmodi est forma cum est ymago invisibilis. habet tamen formam quia ipse est forma que est id cognoscendi quod et sic nos non cognoscimus in se ipsum cognoscit se in se et nos eum in forma creata. unde a forma creata nos nomina imponimus quod intellectum et videm. ¶ Ad quartum quod quod non significat substantiam et qualitatem. dicendum quod substantia et qualitas non accipiuntur in proprie sed communiter substantia quod cogitat qualitas quod cognoscitur et hic per modum generis. et hic dicendum quod proprie ubi pertinet et ad ubi. quod est dispositio ubi. et quam in creatis non plus differt quod cognoscatur et quo ideo nomen in creatis non plus hic imponitur per diversitate. in deo autem idem est cognitum et quo cognoscitur. quod est de se ideo significat nomen divinum illa duo per modum diversitatem rem et salvatur in deo substantie et qualitatis ut.

S ecundo queritur utrum deus habeat unum solum nomen. ut sunt nomina an plura. et quod plura videtur auctoritate scripture que ipsum diversis nominibus appellat. exo. iij. nomen meum magnum adonay. non indicavi eis. exo. xv. omnipotens nomen eius. et ps. dominus nostrum illum. si ergo ista sunt diversa nomina. patet auctoritate scripture quod deus habet plura nomina. ¶ Item dyonisius in libro de divinis plura assignat nomina divina. ambrosius similiter in libro de fide. et magister similiter in littera. ¶ Item hic ipsum ratione videtur quod illo non sufficit exprimitur esse divinum. non in se non in comparatione

ad nrm intellectu. qr pz q̄ ois pfectio re est ut illr ee
i deo. et nllm nom exprmit ois 9dicius pfectoes.
g̃ o̅n possūt si p unu̅ nom̃ i gemus plibz. Itm
i q̄ res queuīt et i quo differūt, an q̄re ē plibz
mod dicē. an note ē unu̅ equocu. s; equocatio i
gnat ābiguitatē et tollenda ē. g̃ 9gruu ē diuisi
expmē noibz. ē g̃ i dinus sit ee et ppu. et h̃ in
plibz note ē pla noia ee. Itm q̄uis plr sit uita
m articli fidi sūt mlti. si g̃ fides de deo mltos ar
ticlos cōpr et q̄ corde cdit ad iusti. ore 9fiti ad salutē.
mltos p̃ ede articlos ore 9fiti, ē h̃ mlti articli uno
noie n̄ expsse et explicate expmūt. g̃ oz hr pla
noia. Itm hylari nō s̃moi res s; rei s̃mo subiect
ē. g̃ c̄ i deo sit oimoda realr unitas, g̃ et uocis et
nois. Itm oē q̄ ē in deo ē deus. g̃ oē sigt ād q̄ ē in
deo ē deus. s; deus unus ē. g̃ o̅ dina noia hnt unu̅ sig.
s; o̅ talia st̃ syno̅. noibz aūt syno̅ no pl̃ q̄ plibz qua
uno. g̃ ur q̄ o̅ alia ab uno st̃ ppt nota. Itm mlr
tiplico dinor noiu̅ aut ueīt a pte rei. a a pte in
tellctuu̅. a a pte effectuu̅. si a pte rei. tc̄ boitas et
uitas n̄ sūt noia diuisa. q̄r res oio una. si a pte
effectuu̅. tc̄ g̃ unitas et etnitas n̄ sūt diuisa cū
n̄ 9notēt effectu̅. si a pte itllctuu̅ solu̅. g̃ ur q̄ hi
noia cassa sit et uana cū n̄ hant ad q̄ ndas i re.
Itm i scptura n̄ di singlarit̃ ppoitu̅ sui ad dat̃ uni ut
ēp̄ deo n̄ illi. sū plibz. ū ē d. In noie p. et filij et s.s.
g̃ ē eade sit po rei. et unius rei. et nois et unius
nois. g̃ de tm h̃ unu̅ n̄. Ad pmū dd q̄ i noie tria sūt
sal; uox et sig. et res inotescend. ūn n̄ mltip acci
pit aliq, p uoce sigñte. ū ē d. petr ē n̄ apli. et sic
9stat q̄ in deo sūt pla noia. aln nom accipit p
re sigta. ū ē d. bonu̅ et honestu̅ sit, ide noie. et sic i
dinis quoda m̃o ē dice n̄ unu̅. q̄da m̃ pla. si. n.
res sigta dicat ē n̄ sic o̅ unu̅. si p re sic plres et
pla noia correndntia. aln n̄ accipit p ipo nota
mine sui rei inote. et s̃ dd q̄ q̄da mō nom unu̅
quoda m̃ pla. si. n. accip res inotesc dr ex pte dilic
innotesat p uirtute q̄ una et mag. ē et sic unu̅
nom dz ē et mag. sue max. ū je. x. mag tu
et mag nom tuu̅ q̄ ad rem inotesc dr. sui uirtute
p q̄ ignotesat p q̄ d i ps. Not; mundi ds ysrl
magnu̅ nom ei. s̃ a accipiat res inotesc done
effectuu̅ sui cātāx. sic diuisa sūt noia. Na ds i
notesat nob tpir. s̃ p causa. p ablatoz et p ex
cellntia. et s̃ h̃ ē multi no si. n. noietur per
causalitatē. mlta st̃ noia q̄r mltoz h̃ effect. si p
ablatoz. multa sūt noia q̄r mlta remouūt. s.
ō cāta. si p excellntia mlta q̄r i mltis romibz
salz 9ditoibz nobilr excedt cāta. Ex p dcis pa

tet obg. Ad. n. ob q̄ scptura n̄ di exprmit singla
rit. dd q̄ scptura ut plimu̅ nom di pdicat mag
nitudiem suoz et laudabile. et sic n̄ lo de noie s̃ q̄ uox
sz s̃ q̄ res inotesc dr a pte di. et sic unu̅. tn n̄ se. loq
singlarit. g̃ unu̅ solu̅. q̄r freqnt q̄ d singlarit
d et ulr. ū p; i mltis exemplis i lege ē dicebgt. h
de domo usrl. ul h q̄ fecit h ul i intelligebat de q̄l;
hoie. Ad i q̄ ob q̄ unitas a pte rei. dd plalitas
a pte rei ē ū accipiat res p ps. si a p n̄ et sin sit i
plalitas i se tn i q̄ inotesat. et io pla noia. Ad
i q̄ ob q̄ noia talia sūt syno. dd q̄ tc st noia syno
ē differūt a pte uocis solu̅. h̃ a ē dia s̃ rem inotesc
et io n̄ sūt syno. alia ro dca fuit sū. d. vij. i p̃ pble
mate. Ad i q̄ ob q̄ si ueit a pte illi dr solu̅ g̃ talia
noia sūt uana. dd q̄ n̄ ueit ab h solu̅. q̄m illi rei
inotescedi. ndz plalitas i cātis. et io ndz u
uitas 9plectes illa tota plalitate ū n̄ q̄ itellm di
pom et sapia p diuisa. diuisimo de noiam et q̄ i deo
ē uē sapia et po. io no est ibi uanitas.

Tercio qr utr o̅ noia dina dicat translatie an pprie.
q̄da dicat ppe. et q̄ o̅ dicat translatie ut a regu
tidi d. oē simplex ppe ē. et ppe d. s; q̄ et ppe d. in
ppe noiat. ē g̃ deus sit simp noiatur ppe. s; i
ppetas reducit ad ppetate. g̃ noia dina de deo di
cūt ppe de aliq ppue. s; q̄ d de aliq ppe. d dō tns
latie si de aliq ppe g̃ rc. Itm unuq̄q; sic intelli
git. ita et noiat. s; n̄ o̅ dm itllige n̄ p ppetates et 9
dices cātāx. g̃ n̄ noiare. s; q̄ noiat p alienas ppe
tates s̃p translatie noiat. g̃ rc. Itm n̄ ē n̄ d the. s. mi
stica et symbolica. q; ult dyo. s; ut; noiat dm translatie.
na mistica p cātis spuales et inuisibiles. s; symbolica
p corpales. g̃ ois noiato di translatie ē. Itm oē nom
dinu̅ est ipoitu̅ pp nrāz itellctoz. 9z ois nra cogna icip
a sensu. g̃ oē nom di accipit s̃ ad sensile. s; i deo nulla ē
ppetas sensi s̃ uitate s; solu̅ translatie. g̃ rc. Contra
apls d. ephe. iij. loqns de deo a q̄ ois patnitas i celo
et i tra noiat. s; si patnitas i tris noiat a patnitate
di. g̃ ds ppus et pncipali d pr. q̄ a. n̄ g̃ translatiue.
Item dnt dyo et dam. unitates hec aucta apli. In
q̄ n. dam. sicut q̄ n̄ ē a nob translat ad beatā dinitatē
patnitatis et filiatois et pcessiois n̄ sic aut dinus et
apls ex q̄ ois patnitas rc. Itm begt ambr dic et
habet i ura q̄ tpe ē noiu̅ dinoru̅ d. et una ex illis
sūt noia translatiua. n̄ g̃ o̅ dicūt translatie. Itm q̄da
dnt de deo q̄ hnt oppor in di cātā ut etnitas et imsi
tas. s; n̄ translato, attendit s̃ aliq similitudiē. g̃ talia
noia n̄ st translatia. Itm q̄da dnt de deo quoz sigtu
ē ppe i solo deo ut h̃ n̄ bonu̅ et q̄ ē e. m. xix. Nemo bon
n̄ sol deus. et aug d q̄ sol deus ue ē cui 9patioe cetera

non est. Tertio ad hoc volunt quidam dicere quod quedam sunt nomina que deus sibi imposuit, quedam que nos ei imposuimus. Si loquamur de nominibus que deus sibi imposuit, tunc ipse se proprie intelligat. hinc nomina sunt propria, et talia dicuntur esse bonum et quod est. Unde dicitur velle quod illud nomen bonum solum sit proprium et principale. damascenus vero quod illud nomen qui est solum est proprium et principale. et unus attenditur in nomine perfectorum, alius absolutorum, utriusque tamen proprietate. Si autem loquamur de nominibus que nos ei imposuimus, sicut non cognoscamus deum nisi per creaturas, non eum nominamus nisi per nomina creaturarum, et ideo solum translatione. sunt tamen prius et prius conveniunt creature, sive quod prius imposita sunt creature, quia prius conveniunt creature, et hec est translatio quedam quamvis proprie id sit translatio quando prius conveniunt hiis a quibus transferuntur ut videmus hominibus prius quam pratis. Sic hic primo non videtur stare. cum enim nos cognoscamus deum tripliciter, scilicet per effectum, per excellentiam, per ablationem, constat quod omnibus hiis modis contingit deum nominare. Si per effectum nulla est ibi translatio, similiter si per ablationem, quoniam translatio attenditur secundum aliquam similitudinem. sed non per transcendentes secundum aliquam similitudinem transferuntur. Superpropterea aliter dicendum quod quedam sunt nomina que significant rem cui unitas est in deo et per prius in creatum, ut inmensus et eternus, et talia nullo modo transferuntur, non secundum rem nec secundum impositionem. quedam significant rem cui unitas est in deo et similitudo et in creatura, ut potentia sapientia et voluntas, et talia nomina transferuntur a creaturis ad deum non secundum rem sed secundum impositionem, quia prius imposita sunt creaturis quam deo, licet prius sit in deo. quedam sunt nomina que significant rem cui unitas est in creatura et consimilis proprietas in deo ut lapis et leo et res etc. significata est in creatura, sed similitudo proprietatis ut stabilitas et fortitudo in deo est. et ista sunt aliqua nomina translativa non omnia. Ad id quod obicitur quod simpliciter improprie dicitur, dicendum quod dicere ibi non est nominare sed enuntiare, quoniam in simplicia est componi ens in deo sic est compositio in enuntiando, et ideo improprie, non sic in nominando. vel dic quod non omne dictum improprie est dictum translatione. Ad id quod obicitur quod solum per congregata intelligitur, dicendum quod quamvis intelligatur solum per creaturas, non tamen solum per similitudinem, immo per negationem et dissimilitudinem est cognoscibilis. Ad id quod obicitur quod symbolica et mistica theologia nominat deum translatione, dicendum quod quamvis mistica nominent translatione quo ad proprietates excellentie, tamen non solum sic nominat sed etiam per abnegationem, et ideo non solum translatione. Ad id quod omnis nostra doctrina incipit a sensu, dicendum quod verum est et omne nomen ad hoc est sensibile, scilicet vocem ut audiatur, sed non omne quod habet sensibile signum rem que sub intelligentia est quod est insensibile induit vocem sensibile.

Quarto et ultimo queritur utrum omnia nomina dei de deo dicantur secundum substantiam. et quod non immo aliqua contra auctoritatem augustini v. de trinitate: Illud precipue teneamus quod quicquid de se dicitur prestantissima illa et divina sublimitas substantialiter, propter quod quod ad aliquid non substantialiter sed relative, sicut pater et filius dicitur ad aliquid. ergo etc. Item boetius in libro de trinitate: deus est sine quantitate magnus, sine qualitate bonus, sed non est sine relatione relatus. ergo relatio vere et proprie manet in deo. ergo et modus dicendi relative. Item hic supponit videtur quod in divinitate sunt aliqua nomina importantia in pluribus personis. sed substantia est communis, sic una in tribus. ergo talia nomina non indicant substantiam. ergo in divinis est alius modus dicendi quam secundum substantiam. Item in divinis est et alio modo se habere quam ad se, scilicet ad patrem filius quod spiritus sanctus non est ad et aliud esse sive subsistere. ergo contingit hoc intelligere et intellectum dicere. necesse est quod sit in alius modus dicendi et intelligendi quam secundum substantiam. ergo etc.

Contra. omne quod dicitur aut dicitur substantia aut accidens, quia substantiam et accidens sufficienter dividunt ens. sed in divinis non dicitur per accidens. ergo secundum substantiam. Item omne quod dicitur aut per se aut non per se. si per se tunc substantiam, si non per se tunc per accidens, patet et in alio. sed omnia que dicuntur de deo dicuntur per se. ergo omnia dicuntur secundum substantiam. Item dicitur substantia et relatio aut dicit diversitatem a parte rei aut a parte modi intelligendi. Si modi dicendi, si a parte rei, ergo in deo est diversitas et compositio. si a parte modi dicendi, tunc cum diversus sit modus dicendi in hoc quod est bonus, et hoc magnus, et hoc quod est deus, quia si queratur quantus est deus, respondetur magnus, non respondetur bonus; quia si queratur qualis est deus, respondetur bonus non magnus. ergo non tamen erunt duo modi, sed multo plures quam duo. Item quod respondetur ad quomodo fit per quod dicitur substantia, et quod ad rem et quod ad modum. sed nomina relativa respondentur ad quomodo fit per quod de deo. ergo dicuntur secundum substantiam. probo minorem, augustinus in v de trinitate: si queratur quid est deus, respondetur pater et filius et spiritus sanctus. Item cum quedam sint in divinis que non dicuntur secundum substantiam nec secundum relationem, ubi nomen innascibilis, hic non ingenitus, videtur quod ista divisio non complectitur omnia nomina divina. Respondeo ad predictorum intelligentiam est notandum quod est diversitas modi dicendi secundum triplicem differentiam: uno modo diversitas modi dicendi attenditur secundum diversum modum essendi quem est per se et per accidens, et hoc quidem modo non est diversitas modi dicendi in divinis, quia ista diversitas modi ponit diversitatem penes rem dictam, et quantum ad hunc unus solus modus dicendi est in deo. Ratio quod quicquid de deo dicitur ipse deus est et eius substantia. Alio modo diversitas dicendi est secundum diversum modum intelligendi quo quidem attenditur secundum aliam et aliam rationem sive medium cognoscendi, et sic non tantum est diversitas modi dicendi in nominibus divinis, immo omnimode, quia deum non tantum cognoscimus per diversa immo per omnem rerum genera. et sic nomina dei dicuntur de deo quedam per modum substantie ut deus, quedam per modum quantitatis ut magnus, quedam per modum qualitatis ut bonus, et sic de aliis omnibus.

alias modum

Tercio mo ꝯ diuisi de est diuisu modꝰ se hndi. q. qd attndit q ad absolutu z ꝯpatiu siue relatiu. z h' qde mo diuisitatis minor e q pmz z maior q ꝯ; minor q pmi qr s'z p attndit diuisitas eentie z ꝯpo. maior qua scds qr s illu. n illa oio attndit' i re distinctio. s' aliu modu attndit' i eo unitas z plalitas. unitas s abso lutu. plalitas s' respectu. z q ad hc modu st solu duo moi ddi. s. s' sbaz ut illa q dnt ad se. z s' reloz ut illa q dnt ad ad. q qr no dnt aliu mod eendi. ido h' pdicat de illis z sut unu. et qr dnt aliu mod se hndi. ido s' h' unitas. s' illa plalitas. Ex hijs patet sol. q.n. ob qr oe q d d s sbam. ul s accns. ido qr i diuinis ht instancia u relo n e acci dens. n tn d s sbaz. Ad i q o s q oe qd di i diuinis e eni p se. ido q' h' e h' n se. di ut ens p se. g s sba qr no d nom d s sba ut. sba d p se. s' ut d ad se. Ad i q ob qualis h diuisitas. aut s re. aut s mod intelli di ꝯ q s mod se hndi q n tn e i mo itellcu. s'z in re. Ad i q ob. iiij. q noia relatiua rn dent ad interrogatoz fcaz de sba ido q sba d d aut ens p se. z ad se. s ut ens p se. sic oia z relatiua. et absoluta dnt i do sbaz. z qr h' mo sba rndet ad qoz fcaz p q; io o possut rndi. s'a dicat sba ut ens absolutu n ꝯpati sic d s sbaz q d ad se. z sic accip aug. z sic pr et filius z noia relatiua s' sbaz n dnt. Ad i q ultio ob q mlta dnr de do q n dnr s sbaz. nec s reloz. ido q p relatie i diuinis pt ee d. qda. n. noia dnr relatie ex pncipali nois intellcu. qda ex ꝯnta z p c'na dicit i tres. qr qda signt reloz et dnr relatie ut pr. qda signt reloz ut pr nitas q n d ad altm. s;z e ipoz q altm refert qda dnr relatie qr puat reloz u igenitus inpcessibil. tn ista n e puato pura u ista ut. que a inprat reloz ex ꝯnta itellctu i silr. s' s' tripliciter dicaz. qda. n. dnr d rela tiue qr ponut p relatis. ut c d ds gnat dma. p z filiu. qda dnr relatie qr claudt i sno signto una reloz. ut c d incarnat. s' e. e. i. carni unitus. unio. n. dic relatioz q singlare pma respic. sui assume carne z h. qda dnr relatie qr claudut reloz i su i ꝯpto ii silis z eqlis. n. sut siles n q re

In pte sunt dubones ... fuit e distigui cr lram z p de h qr dic. hijs ad di e qda

z no cr lraz. z p de h q d z c. qr a dione aug. et ambrosij sut sufficientes aut n. si sic g magr supflue addit. si dicat insufficientes. p'ncr g. e h'md. Ido d q n dilio ambr e diui nuta n additio magri supflua qm mb a dio nis magri icludut imbus dionis. ambr. illa. n. est p imedia. e. n. sut imbus redu cat ad has diones. qr oe nom di aut e ppu a tnslatm. si ppu. aut spectat ad sbaz. aut ad pas. magr aut ista mbra mag specificat qr nom ad ps spectare ad unitate ul e ab etno ul ex tpe z ad ps d ul disim. u h nom pr. ul simlr z quicu ut h n trinitas z ista st sex mbra. It q de h qr d. q trinitas e. q. collectm. un. n. ma le dice. qr unitas collectiua ut dic. b. e mi nima unitas. s; unitas trinitatis arte tenz int os unitate. g z c. Ad d q h n trinitas defic i duob; a noie ppe collectiuo p. qr illa q nom collectm collig' hnt simp diuisitate z sd qr hnt unitate s q. s; ea est i noie trinita tis tn i h e silr. q sic nom collectm ples simlr dic et de nllo p se pr i nec h nom trinitas pr de aliq pr z tn ois simlr inptat z io magis n dic q sit collectm simp. s; q. sc d e g qr illa q ppe z c. Circa h' notad q ex ub aug q h' po nut z i li de trin. elicit. v. regle de noib; diuinis. p. e h oe n q d de do p s sbaz. ul s m reloz excepto h noie h. scda e h oe n q d de tb; ps ita q de qlib; singlarit d s sbaz excepto noib; ꝯpatiuis. Tercia est h oe nom dcm s; sbaz pr de trib; ps simlr supius singlr excepto h noie p. Quarta e h oe nom dcm de do s' cature indicat eentia exceptis q ptinet ad unioe. Quinta h e omne nom q di de deo ex tpe z n d de plois singlis pdicat notom l qu. h d pph n mis q d e ab ai. It q de h qr dic. n tres oipotentes s;z unus oipotens. qr cum dicam tres potentes ut q pari ratione possum dice tres oipotentes. Ad d q ub sp adiec tiue z i adiacentia sigt z io sp trahit num a suppo sito siue pata manes pria. qr h n t ubi s; n qr quiete sigt. aln substatiuat et ꝯnuat. tuc nuatur sic nom sbantm a pte sue for. z io qr potens pt ee pria. oipotens e nom tm. io n sic recipit tres oipotentes sic tres potentes. n oipotens sit adiectm ul adita ue ꝯtentu. io a qu oipotens n pt ee pria est ip ꝯpom q n admittit ub. pria. n. u d gra maticus trasit i nom. iiij. mod. s. ꝯpatioe

Simlr ad pas ab etno uel ex tpe

no.

ascribe

ut doctor. qpe ii ideo. constitutio ut amans illi
tpis amissione u amadus. et q id signat q ide
dat q amari dignus. Item q de ratione ista aug. si
e pticipatia mag. g mag. e maior q ipe et post
i deo n est magnus ea magnitudine. et c. et ut ista
ro n ualet. n. n. ualz iste est albedine albz p pti
cipatione. g albedo e albior ul maior q ipe. Item
q ro aug bona e et fundat sup ipaz nois expom.
q pticipare est pte cape et si pte capit g mi
e q totu. De g gb de albedie dd q e ee mai d.
ul q ad ee ul q ad psse. dd g q pticipo sbiazt
tindit v for uus et q uus ipa sit tota i sbo q ad
ee n tn q ad posse q pt i alys ee dd q n pot ee
mai nec q ad ee n q ad posse. et io aug ben
tenet q deus n possit pticipare. aliq p d q arg
aug bn teni i hys fors q nate st ad denoiare
p ee n et i talibz q e p pticipo reduat ad i q e
p ee ntia et q n sic est i q e est eng p ee n exce
llit i q h eng p pticipo. si g mag est mag p
ee ntia z et d p pticipo m naio se q mag e i
maior q deus no sic e de albedine q n est nata
se denoiare n de aliquo p ee n p di. denoia. i.

di. xxiii.

Predictis tn addi e q c o noia q si sbaz z c. sup
egit mag de diuisitate dinoz noinu in gnali
hi cap sup i q ag i spali. z qm q d noia sut sba
lia. quedam relatiua z h gtigit osidare abso et ad
se. io h p9 tes ptes. In p agit de noibz sbalibz
in s a de relatis. i. d. xxvi. Nunc de ppetatibz qua
tre q nt z c. In tia de hys relatis ad inuice. i. d.
xxvii. post pdca iti osidare. et qm int noia sba
lia h nom p exapit a gnali r q est g sbale d de
ibz singlr id n isto p a gnali r exap ondes q de
bem dice t9 p9 z h i psnti d so uo detiat q signi
cet pl nom tres z pl nom p9 c dms t9 psoas. i.
d. xxiiii. h dilignt iqri oz. p p9 h, uij. In p mag
i nom exap a gnali r. In s a com hi exceptois in
uestigat. i. Ideo dut h qo diffal. ondes qo fuit
i opia huani eloquij. In tia mag o assigtone
oppoit et detinat i. s q h cu dicam pez z filiu
z spm s. In quarta epilogat dctata ut addit i.
Iam suffit u puto ostensu e. hanc ptiu sb dioes
p se patnt. ia q l z p9 sb didit i duas iux duo cap
A d itelligntia eoz q dnr i psnti. d. de qtinet
hys noibz p sba. z ee n. duo pnalr qrut. p
q de tnslatoe istoz noiu ad dina. 9 odo de nua
tioe eoz de i dinis. Circa p qrut tia. p ut de
buit i tnsfri n p. 9 odo uo utr n sbe. tercio utr
n ee n. p q utr debuit i tnsferri ad dina. Circa p
n debeat d in dinis ost sic aug. vij. de tri. et

hec una. dici e t9 p se u n i dicet sine ta cet g
ut q solu ad fuga hetico z m s unitate z ppetate
dicat p in dinis. Item h ipoi up roe. q p noi
nat pticlare z n q oz si reali9 ne si a q oz remo
uetur supius et infius. g c in dinis n sit di
cere pticulare simplr n et dice p m. Item pti
clare reale catz e opositissm int oia cata. Na
opositu e ex sba corpali z spugli. et rursus colus
int o9 ut maiore opoz hte. g c p sit n pticlare
et h sume opoita. z i dinis e suma simplicita
p z q i dinis no dz d n p. Item uocabula nra de
bet gras i unitas fidi ondat. si g gn utit
uocabulo p sopon i dinis q e i de q p. g c i pi
pus habeat uocabla q nos. n nos debem ui.
h. p d. q. p se soans. sui p se unu. si h ppissime
recipi i d g et p s suu nom. Item p d i h n sua
n m intllctuale ab alys disticta. si i d e pone h n
te n z itllctuale z ab alys disticta. sic sit ostn
sit e de plalitate pz. g z c. Item p ngiat m i
ultim i gne reali n si reali siue intllectual n e
nobilior int cata z rursus ultim i illa e oplec
tissimu. q e i nlla p ti addito. g sigs opletoi
e pond e in d ppissime pz z c. Item p d digtate
v i e eny p dnt nites digtate a m nota. g e
digtas ppissime sit i d n p ppissime i d pond
e. Item oo d q p de sui rone dic disticty ppetate
ad digtate ptinete. z h p z i sua ethimo z i equi
pollnti suo. In ethimo q p d. q. p se unu. p se a
unu ppe d unu q e oio disticta ab alys z i sei
disticta. Rursu p d a psoando. q. a se resognado
z resoare a d q i sono emin z alys. et io p d sup
poitu disticta hns digtate. z roe hi digtatis cu
debet p i m uo d p pnltima corecta. d p ultia
pdca. sibr ro h signus accipit ab eq pollnti in
lingua grca q e p sopon. ap grecos p sopon dice
bat sic narrat boe. h laniat q q de solebat fi
ri i ngedys. z h fiebat p duo. una ro erat ad di
sticte p sen eu de q fiebat smo. a ro erat ad
meli reso ul pso et ista duo o uut das duabz
ppetatibz. z io ab h noie p sopon ap grecos tctu e
h n p ap latinos. z q i ete max attndit disti
cto digtatu. tctu e p ad signd hoie i eccys de
ide q i i diduy realis n disticta e ab alys. et
h ppetate digtatis int catis. hic e q extinsu
est ad sig suppoitu real n. Deinq i deo e repi
re suppoitu disticta ppetate nobilissima. spu.
sco dictate tnslatu est ad dina q i re9 nois p
ppissime iuenit. q uis ipoi n pus alys sit i
poitu. oce e g q i dinis ppe z oet n p accip.

Ad i^m q^o o q^d deo^r e u n dicet^r. d^o q aug^s lo^r p tpe illo in quo nom p^s usu equalebat sbe. z i eo deo^r e u n diceatur q p ^osueuat sig^re. sz deo^r est deo^r e u n diceatur q p ^osueuat sig^re. sz deo^r est .q. trislat^r ne taceatur .a. ne ^ofessio fidi diuinita^s ee pbaret. Ad i^m q^o ob^r q p noiat pr^e d^o q pr^e de rone sui nois iptat ptem z ip^s fcotoz. sz p de rone sui nois iptat ^opletoz. io po^t i diuis q^ruis n pr^e. z b^n q^r in diuis nom spetiei ppe d^r z nom g^nis yppe. Ad i^m q^o o q p noiat ^opositissimu d^o q hec accidit q i diuiduu tali n^e tate e i g^ne. z io mltas diu^s distat cu distinguat q^a litate. sz in diuis est distincto sola ^ogine. z ptea n e i g^ne. z et io n o^z q sit i aggatio diat.

Ad i^m q^o o q ap grecos n utit^r equipollnt^r .s. psopo. d^o q eo uti n di ap latinos n ta fuit ppetas q pe nuria. q n hebat^r q^d ^rnderet. z eo h^c fuit quia sba s^m coe^r usu ide sonat q een. gci aut hebat p uocabulu .s. ypostasis quo utitur. z io n sut co.

Secudo q^ritur nomi sbe d^r debat^r [illegible] i diuis. ul^r z subsistentie. z q^r sicut aug. li. v. de tri. d^s abs^z ulla dubitone d^r sba. ul^r si meli^s appllat^r een. Item ta boe q^m aug^s de tri. dnt q a^r nouigna u mag^r. boitas z c. sequit^r i sba. li^s g sba n trislit^r i a^s. ^ostat sbe nom yppe d^r. Na si n yppe eq b^n diceret^r q sba trislit^r i alia sic e^t. Item i eo sbe s^m phm e q^r e eno^s p se. sz solus d^s ppissie e p se. g nom sube ppissime e i d^o. Ite eo sbe s^m aug e d^r ad se. z absolute. sz e ppe d^r ad se. ubi nlla e depndentia. si g^r e i d^o. g z c. Ca^r aug. vij. de tri. inges e dic de d^o q sbstet boni sue. sz si de boitate. eade rone z de qlib^z ppetate. g^o simp^lr indes e dice ipm ee sba. Item boe in li. de tri. d^s n e sba. sz sup oez sba. g b n sba ppe e i eatn z n i d^o. Ite h^o ipo^r ur rone. q oe q^d sbstat h^c ad ihetes. sz i d^o n e ihetes n ihentia. g n sba.

Ite oe q^d sbstat alij ^opoit^r illi. g u n e ^opo n n eo pomis. i n nom sbe. g^o cu i diuis n sit ^opo ^ozp^s z c. R^o d^o q nom sbe a duplici ppetate p dici. uidel^z a p se stando. n p q^d. sz sic ppue e i diuis et mag^r yppe q i catius. ul^r a sbstado alij ul^r alijs z h^c q^p^p. ul^r alij ihenti z sic sbo z yppe d^r i diuis. q^r ppetates i diuis n sut accidentes n ihentes. ul^r alij distinguetia. z s^o d^r in diuis n^o oio yppe n oio ppe. q ppuetas illa n ihet. s^et distinguit. et io n fac^r sbsiste sui substare. q. sb a stare. sz existe^r qi ab a ee. z hic e ^opetitu dic i lu de tri. q melius d^r existentia q sba. ul^r q sbstat u psia. z sic d^r teos n sbstare u een. z i mo mag^r e ecotio itelre q eo dinu ee. q sicut

patebit in sequti pblemate. ex n^o itellatu euetit talis modus dicendi n ex ppetate diui ee.

Tertio q^ritur n een^s d^r debeat i diuis. z q^r sicut^r aug. vij. de tri. een u e accipe d^r in diuis. i u forte solu di^z d^r oporteat p ee^ntia. Ite h^o n q^e est e n q^r ipe de sibi inposuit. g si ipe yppe se noiat de ipe d^r. q e. sz de quaz ppe d^r q e p dia i ipo een. g z in diuis d^r een. Item int^r oia noia nom een absolutissimu. q^r n een^s p auicena d^r rei q^ditas noie absoluto. cu g i diuis oimoda sit absolo. g z n sbe. Ca^r n itelligim^r dom n i catis. sz noiato di est p nu^r itelre. g nllm n absolutu oio d^z poni i d^o.

Item q^re i q^o differat nom sbe z een. Na sba a dic coe aut suppo^t. si suppo^t g supfluit n p^s. si coe. g^o supfluit n een. g cu debeam^s labia nra ^ocru adere i lo^r de d^o. ne q^qm d^z h^c nom poni i d^o.

Ite q^gitur h^c de nccitate z suffia z dia istoz. iiij. no minu. een. subsistentia. sba. et p^s. R^o ad p^dcoz itelligentia no^dm q^r ista iiij. uocabula. t^rnt^r. iiij. uo cabul^r i grco q^r sut usia. usiosis. ypostasis. z pso pon. ut usia t^rnt een. usiosis sbe. y postasis subsistenti^s tie. z psopon p^s. t^ra^t z suffia hoz. iiij. nominu ab aliquib^z accip^r sic. in diuis e accipe coita^le z i coica^le. z h^c ex uitate et nccitate fidi q^d d^r dni tnu z unu. et e nos de beamus itelre i deo q^d ue e. p^t id q uidem in hijs i sloribz max^e nobiles. z p^mas et papuas q ditioes. e i eoi islorbz ueiat q e z q^r coe cui sig i ^octone z abstiotoe u dicat^r h^c z huanitas. sic i di uis itelligim^r quamuis n itelligam in d^r ista duo. io z i abstitone sigm^r p h^c nom ditas. z i ^octone p h^c n de^s. z io i posumus n ^o significaret ipo^r q^d e z hec e een. et ipo^r q^r e et h^c e sba. z i h^o duo noia accipiut ex pte cois e etia i diuis accipe q^r e i ^oca^le. z h^c est q^r distiactu sui q^s distiactus. z h^c q^o q^{to} d^r intelligi siue sigficatu. ul^r i q distinguit^le. z h^c p n subsistatie sui ypostasis. ul^r in q^r distiactu et h^c p nom p^se. z h^c id^o n diffant distinguit^le z distiactu. q^r p^o in eo sp actu e ^oiuieta. tn otingit duplici noie sigficare. v^r diffe rut i. iiij. noia s^m mod intellig^{di}. sic q e. q e. q e. q^s e. z q^m i d^o ide e quo e z q^o e ex una pte. distigui^le et distiactu ex alia pte. sba accipiut z sba et gen. p eode. sit z ypostasis noie utut^r gci p suppo actu distiacto. z n distiacto p quo z q^r e. z p distingui^le z di stiactu i noibz diuis n fac diuisitate n^ls rom itellid.

Fuer^t z alij uolntes dice q sba z een accipiut ex pte cois. sz differet q i oe d^r intelligi sub duplici rone. una e q^s indiget eo u sit. alia e q^r ipo no eget alio. p mo d^r een a qua t q o sut. 2° mo t

quod [illegible] deus [illegible] magnus [illegible] bonus

existere [illegible] ex alio [illegible] ex posse [illegible]

Marginalia: .q. z penitus; .q. hoc; uerum

sba. qm p se omibz alijs accidentibus subsistentia uo sui ypostasis z p accipiunt ex pte i grecia et di fferunt. qmuis n. utroque nomi dicatur q distinctu tm ypostasis dr suppositum sbe distinctum. sz p dic distinctu ppetate no. fuerunt alij q uolunt dicere q ista . iiij. noia distiguntur. s. q coicabile z i coicabile. z q p unum q d significari. ul i abstractone ul i cone. Na coicabile pot significari i abstractone et sic dr essentia. ul i cone et sic d sba. silr i coicabile pt signi cari i abstractone z sic d subsistentia. siue ypostasis. ul i cone. et sic d psona. sz tn oes isti modi hnt calumpniam. primus qdem q sumitur p distinguibile et distinctum. q greci utuntur uocablo ypostasis u nos utimur p. z ita p suppositum distincto. z dam dic q ypostasis e sba cu ppietatibz. et i signat actu distinctum. scdus mo silr ht calumpniam. q essentia no ui aliquo mo signari ut i cone cae i aliorum. q sit absolutissimum. tcius mo ht calumpniam silr. q sba signt i abstractoe sic z essentia. et ptea dubium est utr sit i rlbe ypostases abstractis ppetatibz. et io si n e i illre z quo cungit signe. z ppea qrtus mo dbi est q e fides dicat dm esse pe trinum et unu. i q dic unu n possum intelligere unu qm itelligamus q e unu et quo est unu. et quo est unu e i quo e. z q e unu e id q e p est esse. siue sba. si intelligimus trinu nae est q itelligam eu q distinguitur z q distinguitur. et q distinguitur e ppetas. ille a qui distinguitur sp signe ut distinctus z h pt esse d s ul i distinctus ppetate nobili siue notabili p signe noie subsistentie. q d p sba z q n tm i diduo hois. sz z asini. z q signe p hoc nomen p q impartat notabile ppetate no q uisi suppositum rationalis nature. q greci utuntur noie ypostasis sic nos i noie p. io dic boe q greci utuntur noie ypostasis p supposito rationalis nature. huius unius patet obiectio. Qd a o q n debemus dm noiare absolute. dd q qmuis noiem dm p cautis. tn z p cautis cognitum eu

Consequenter sco loco est bre esse absolute alia pri. qo de nuqone nominu predictorum. z suppo q nuenitur h nom p qm tam h p utr i diuinis nuenitur. h nom sba. sd q utr nuenitur essentia. tio si h n de. ut salz cathce possumus dice plures deos. Qd aut nuenitur h n sba ost sic. hylarius de syno. sunt q de tres p sbam. sz unus p consonantiam. It ansel in fine mono. apta tres d sbe. Itm boe in li. de duabz natis z una p x dm q una essentia z tres sbas. It h ipsi ui rone. q sba e mediu inter essentiam z pm. sz mediu sapit nam extremorum. g p rone q d una sba ab unitate essentie potius d plures a plurite pn. Itm ois nus ad sba reducitur oru ginaliter. nq. n. accidentia ul ppetates nuantur i p sbam. sz aqtus nuatur z plr dnr i dinis. g nece e pone numerum i sba. Qd plr dicatur pz. d. n. pr z filius z s. s. Itm ide e relatius sbe. sic talis z qlis quitatis. sz h e sba pr est ide filio q dic hylarius q n possumus dicere dm eunde. g nece e q cadat distinctio i sba. g supp distinctoz ptr dinus plures ps. g z plures sbas. Cq nich mag d sba qm h n sba. g si noia sbalia dnr singulariter de omibz sic pz ex n aug sup posita. pz z e. It int qez cau distincto cadit ua diuisitas. sz int pre z filium n e quitati diuisitas. g nec nus i sbam. g n e dice plures sbas. Itm aug dic q ide est do subsiste et esse. g cu unu sit esse. un e subsistere. g sic ab uno esse d z una essentia ul esse. i ab uno subsistere dz d una sba siue subsistentia. Itm io. ad dam. ppm gsqs umq q i ore sacrilego tres sbas pdicauit. Ad dd q tam sbe qm subsistentie n d accipi i dinis. q q d sz isipe h i ense intellectu actus z ppons pot g d sbg. q. p se stans ul sub alio siue sb ppietate. p mo una tm e sz nu meratur q unu e i q e. a mo p u dic tm ad ppetate nuat sz plificatur. p mo tm bz q usiosis. sd mo tm uz q ypostasis. oio eod mo distinguitur h nom subsistentia. z sz alter intellem equipollz usiosi. sm altin ypostasi z sm altm plificatur. sm altm uo minime. et q sba d p z subsistentia. io ueit diuisitas modi lo int doctores. Na tulli z ipe boe dnt q subsistentia eqpollz usiosi. z io d boe ea n plificari sz sbaz dnt eqpolle ypostasi. et io dic boe ea pfitr z s hc mod lo hylari et ansel. z boe. sz io z aug. uolt q sba equipolleat usiosi. z io dnt ea n plificari. sz subsistentia ypostasi. et io dnt ea plificari. ex hijs pz sco ad utruq pre. pz z q greci n transtulerunt n psopon. sic latini q oportuit nos transferre nomen p ppt ambiguitate. et io maluit ea t nde tres ps qm tres sbas. siui subsistentias. pz ad ar q fac q sba ten mediu. dd q sba pu eqpollz ypostasi pl se ten e p su plificatur. pu a equipollz usiosi pl se ten e esse. z io nec nuat nec plificat sic nec esse. i os a ille rones z pcedentes z sequentes loqt de sba pu equiuz ypostasi siui suppositum. et

ypostasi

ypostasi

uel ut distinctus q e alq ppetate

damasc

t ypostasis

hi m plificat. Rones q ad opposita prec
s alia acceptio h nois sba. silr iudicado de
h noie subsistentia. h qm auctas aug. 7 mo
utitur nomi sba. s. accip mag i illa sba i
acceptoe i q dic ipm q e sui uiciosim sui ipo
coe is oen n recipi ut dicat tres sbe i diuis.

Sed qr de nuatoe illius nois oen. et
q nuetur h ostr. qr i diuis est unitas i
absolutissima q n multiplicat. g e nllm
noma do sit absolut sic nom oentie. g p
i sig unitas n mltplicata. g nom oentie
n nuatur. 7 h e q dic aug. g is repugt. n

Ut h ipo ur a minori. h n nom deus e n
oen in opatioe ad pm. s3 s m sciptas i le. s.
deut. vi. ds d unus 7 n ples. 7 s symbol
n tres dij s3 unus ds. 7 h nom oen mlto mi
plificat e dicat absoluta. It n dina no
mltiplicat i trib3. s3 h nom oen e nomi di
ne nature. 7 h nomi sba. g nec oen nec sba
mltiplicat s3 proprius noib3 ut q aug.
vi de trini. cum h tria dicat una p lo de
trib3 psc q ipe respic oen. g o dicatur ta
g tres oentie. Itm roe ut aug in eode
li. dic q pr 7 filius 7 s. s. dnr tres p qr oee
e eis h q e p s3 h nom oen e coe. g p d
tres oen. Itm ibid d 7 h et in lin qd io
dnr tres p qr pr e una p. et filius p. 7 s. s.
sos p. silr sut tres oentie qr pr e oen 7 ca

It pr 7 filius sut entes ples. g ples hn
tes entitate. seq n. sut ples dij. g ples
ditates. silr pr 7 filius sut g pla oe. g
ples oen. Ro do q i omi sba aut est
oe 7 opari necio itellim nm 7 hnte nm.
e g h sit i dis itellm in do n 7 hnte n. et
nm onis sba ul oen. hnte nm onis pm.
qm g i creata realr q una pm hre ples in
sbalic3 corpale 7 spuale3 sica oio sicut i deo
p p summa simplicitate q ung nm hn a
pyb3. qm q ea hn a 7 alio mo. 7 h n pot
oe ab eode qr g una tm e 7 habita 7 no
nuata. io tm d una sba 7 oen. qr io ples
hntes io ples p nlla oio repugnantia
existnte. Ad i q ob de oen p h q aug
dic h tria p q min exprsse lo 7 impe
tio ubu ei e expondu. Ad i q o q io
ds. qr tres qr p e ope 7 io p. d o q n dicat
tota rom s3 p te q ad ubu exti. io o3 i
aliq q i additur qr e coe q distinguit.
U pr est p. 7 filius e p. n eade s3 alia.

Ad ultim q o dd q e n generali d sbatie. s3 n thut
nu3 aliud e. q mo tene aditie et sic tribuit i
num a suppo. et sic n nuat for. et h m n s e q
sit ples entitates nec de hoc ubo q pla oe.

Tertio q utr catho possumus dice ples deos
et q sic ost h mo. h nom ds recipit distic
tu tminu rone suppois. ut e d ds gnat dm.
g cu eade distico inptet pl q e gnat 7 p h
q e tres. qr pl. g h pr roe est catholica tres i
dij sut. Itm ide e ds q hns ditate. s3 ples s
hntes ditate. h d catho. g silr ples dij sut.

Ut h nom ds q uis sit sbale tn impoitu e ab
opone. s3 q opom ply d de ps. ut p3 Gen. i. fa
ciamus hom et c. g et h nom dij. It ad nua
tio3 alic uam n pla requit q mltiplico sup
poitor et for. s3 h e i ds qr tres sut p dine. p d
suppo dine forme. g 7 c. It come gnale q
tigat speciali et p sit nom gnale ut q pos
sit speci c d tres p ut dicat ad h specialu
q tres. s3 h n pot oe nisi addat nom coe trib3 n
est a dare qua h nom ds. g 7 c. Co q n dicat
catho pz ex madatis exo. xx. audi isrl deus
tuus ds unus e. It i symbolo n tres dij s3 un
de. It h ipo ut rone qr h nom ds d dina n
s3 dina n n nuat s3 plificat. g n h n. Ro do
q n e dice ples ds catho qr nus plal sig t
plificator. s3 s m suppo 7 form i noie sbantio
e plale geminu sui singlare. et io a for impta
ta pl h nom ds n sit mltiplicata n d d ples dij.

Ad i q o ob q catho d de gnat. d d q n e sile
qr gnat iptat sil distictoi e genti a s3 ples i
tres simpl iptat disticto3 q ad suppoitu et
form. Ad i q ob q ide e ds q hns ditate. p
d neutr et sic e unu solu et eqpoll. a q est
ds q q d d q e. et a mo masculine et sic n h eq
pollns. 7 sic mltiplicat. pt tn alr d q ds no
sigt hnte s3 sigt ditate in opatoe ad hnte.
et io n mltiplicat. Ad i q ob de opone. d d q
n p sigte opom p mod adiacentis et sic trahit i
num aliud e ul p mod sbati 7 sic n mltipli
catur. et talr sigt h nom ds. Ad i q o q i e
mltiplico suppor 7 for d d q h n dinu e. q. pos
sessiuu. n impoit duplici for. s. possessiois 7 p
sessois. 7 for ditatis e i rone possessiois. 7 for
possessoris existnte i dina nuat for possessiois
ut ques sciutur sic 7 suppo. v n nuat for hnta

Ad i q o q gnale q speciam. d o q p e noie et
i diuy intllectual n c d p sigficari. uidelic3
p ppa p r ut e d tres p. s. pr 7 fili 7 s. s. p s3 h

D

//hs solet fi dorante no g 35
x^e^ scriptura no gtradr 2015

ficari p n detratoz u si dicat p dune ul agli
ce ul huane. z si tu qras qd specificat p unu
n sic est i eatis q tres p anglice dnr tres a
gli. Rndi pt q h e p inopia huani eloquij
qua laborat tn lingua gca q latina. sz ma
gis latina. ul pt d q h no pmittat n ipor no
minu. qui nom spalie a spali for ipo. aut g e
ipositu a n ai. aut a ppetate p i e inpositu
a n ai. e illa n mltiplicet n pt p unu specifi
cari. liq sit ipositu a ppetate p tuc qu illa n gat
tbz n p p i specificari. z io eed copl la necitate
Rndit nom gnale sui q iptat qtate nois
q e ce et mltiplicabile. et io n e qreda speci
ficatio p a nom n p nom adiectoz ul p noia px.

In pre ista sunt dubitones ce lra. z p de h q d.
una usia tres ypostases. Vr. n. h ee q i q dic
io. taceamus tres ypostases n boe suspiois n
e g n d z o. p ur q nom ypostasis nllo mo debat
recipi. ul nom usie q boe dic sup lib p dica
q ypostasis e m usiosis for. V sia q positu sz i
dinis n recipit m nec apositu g ro. Rno dd
q io n dic n dd ee tres ypostases q tm eet a
eroneu. sz q nom erat inqsuetu z udebatur
sonare id q sba. z sba o qe z acceptoz n d plale de
pz z io uolebat to taq ne heica occasioz accipe
ret malignandi. nec a i nom specificat e z exp
ssu. io m qcedit. Ad i q ob ho dd q h u noina
alr accipiunt i phia. alr in theo. z h pz p ipoz ho
q alr accipit loqns u phs. z alr loqns ut theo. i
li. de duabz natis z una p x. It qr de h q dic
q ui est ds q d. Vr. n. dice sm q ois fidelis
cogitat dm ee mu z unu zn e ui ysto. g n est
ut q cogitat. It ur sm q d q ui cogitat q di
cat. mlta. n. dins q n tellun. g pl se extendit
uitas sr mois q ilious cogitatois. It ego d
dm ee sume un. sz n l pt ee ui cogitari nec
ee maius sume uo gr z c. Rno dd q smo au
gustini est d x. pt. n. ee qpatio entis ad ipoz
cogitatu z cogitatq ad deo z sic z h uitate qa
unus z ide est ds q e z cogitat z d ec eqlr uer
p tm si qpato ad actu eendi z cogi z loqndi
z sic ht smo aug uitate qm ds i suo ee ht sua
uitate. cogitato uo mta ai sit cqta z exeplata
a suma uitate n pt ee sume ua sicr nec locu
tio mun de uitate ht z uit e mag assiletur
sume uo actus cogi ntioz g act lo di extior.
mag h de uitate cogitato q locuto q ds e simi
hoz. rones uo ad opositu pcedut s m pm uia.
It q de h q d aug. q sicut lo z dispu ncat

io ps dic q scpta n q d e q h dic e pat z fi
z s. i. s. n se tres ps sz n h dic e num. g h op
poit sm. Rno dd q in fuit tota io da sz
aug sbac z pre sa. Ro. n. fuit sic ipe apit
i sequnbz q io qsoabat z scripta n qdicebat
na l scpta qtradicet qntucq io dicetur z no
eet dd z ppea n haut dice es eens q io n q
soabat. gr aut qsonabat in noie p q i hac
noie een pz si attndat sigeat uitatz. ex u
biz a aug q magr poit q dd e ab ee es
p pz q triplx fuit io p fuit q necitas im
minebat. sa q io qsonabat ctia q scptq
i nllo qdicebat imo z qsoabat. Vn mun
d z plus itllit qn dic q scripta n q dic.
It ob q i d q i nlla penitus est diuisitas i
sic n singularitas. q si h e um. g i e omi
ydeptitas. g n e z p. Rno dd q sca d eui
iubo. diuisitas. n. attndit q ad pnca een
su sbalia q g in dinis q ad sbalia nlla cad
dza io dicat q nlla diuisitas io n seq q pe
nitus oimoda ydeptitas n addatur dctia
tio scilicet quo ad eentialia z sic pz illo.

Hic diligent iqri oz e i tam. n sit diuisitas.
Qu excep magr. h nom p a gnali p noi
nu gnaliu ostndes q dd est tres p. n tres
eentie. ul. h inap sa ps i q detiat q sig
ficet e d tres p. z h ps h. d. ptes. Jn p e
stnd q sigficetur p doco z nuale. Jn sa q
sigficetur p h nom p. d. xxv. p. qsidas
e ai h nom ut p doco est. p tm ps ht. dua
Imp qrit z soluit gnalr. Jn sa colo z sua ad
aptat noibz distiogs i spali i. e. n. d z unus
deus. z h sa ps ht. iiij. ptes. Jn p pte deti
nat q sig eet unus z plres. Jn sa q sig eet
duo z tres. i. e. e dns tres ps noie tuam
Jn tia q sig eet dilcus z distictus. i. e. a
dns distiote sit p. Jn qrta q sig eet tri
nitas z trinus t. ai q d trinitas z c.

Adiciantia eoz q dnt Jn pma. d. e qo
de terminis nualibz qr accipiatr i di
nis. z ee h qrit pncipal tria. pus q de
tminq nuali z ptatiuo. sic e h nom unus.
So de tio supir nuali. sio e h nom tres. tio
de noie qplectnte utruz. sic h nom tri. z
Ad p duo qrit. p q utr h nom un
dicat poite ul puatie in dinis. So utr
dicatur s sbz ul s relo. Q d a dicat pua
tie z oibz h ur p ei rone. Na phs d q unu
e q n diuis. sz i ro data e p puone. g un

dicat puatie

de privatione. ¶ Item commentator decimo methaphisice capitulo quod
unum et multa opponuntur sicut privatio et habitus, quia
unum dicit privationem, multa dicunt habitum. quod si unum est unum
non tamen in deo sed in aliis, dicit privationem. ¶ Item hic ipsi ut
videtur quod unum opponitur ei quod est multa. aut igitur contradictorie
aut contrarie aut privative aut relative. non contradictorie
hoc patet. item nec relative, quia relativa sunt simul et unum
dependet ab altero mutuo. sed unum non dependet a multis.
non contrarie, quia unum minor non est alterius [illegible]. sed unum est principium
multorum. igitur per locum a divisione opponitur privative. sed constat
quod multa dicunt positionem. igitur unum non dicit nisi privationem. ¶ Item
quod in deo specialiter dicatur privative videtur. quia unum secundum quod
dicit positionem est principium multitudinis et quantitatis.
sed in deo nulla est quantitas. igitur non unum positive dictum.
¶ Item hic videtur quod si deus est unum positive et lapis unus, igitur
deus et lapis sunt duo. igitur deus et creatura constituunt numerum.
et sic deus est pars numeri quod supra improbatum est. si dicas quod
non sequitur, quia unum non dicitur univoce. immo non est simile. quia
sicut ad posterius et prius et possit convenire creature ad mi(nus)
analogice. sed analogia attenditur mutatione (?) non est
quia humanitas et albedo sunt due essentie. igitur hic non sol
vitur. ¶ Quia ab eodem habet aliquid esse et esse unum. quoniam forma que
dat esse dat esse distinctum. sicut igitur ens non dicit privationem
sed positionem, pari ratione nec unum de aliquo dicitur privative.
¶ Item quod solet in complemento solet in habitu, non in privatione.
sed unum solet in complementum. quia quanto ad perfectionem tanto
magis accedit ad unitatem. igitur unum non dicit privationem.
¶ Item si unum est privativum, constat quod non in multitudine (?)
sed nulla privatio antecedit habitum [illegible]. sed unum naturaliter
antecedit multa. igitur unum non est privatio. ¶ Item nulla
privatio constituit suum habitum nec salvatur in illo. set
unum salvatur in multis et illa constituit. igitur non op
ponitur ut privatio, nec igitur accipitur ut privatio. ¶ Solutio dicendum
quod quidam opinio fuit et magistri presentia (?) quod quoquo modo sit de
hoc nomine unum in creaturis, in deo non dicit positionem sed privationem,
ut dicitur in littera, et assumunt auctoritatem ab hylario, quamvis
hylarius non dicat expresse quod hoc nomen unum vel [illegible]
deo invenitur est magis cum privatione quam ad ponendum. et ratio
sua fuit, quia unum positive dictum est principium quantitatis
et numeri. deus autem non habet in se quantitatem, nec in se est numera
bilis nec alii connumerabilis. sed quamvis hoc posset probabiliter videri,
tamen communiter non tenetur. et propter hoc est quod unum multo complete
sit in deo quam in creaturis multo fortius dicit positionem. et
tamen cum omnis unitas ad primam unitatem reducatur,
tamen est reductio habitus ad privationem. non esse quod unus in deo
ad positionem. et propterea dicendum quod est loquendum de hoc nomine unum. si ca
sus (?) quod ad rem intellectam vel quod ad rationem intelligendi. si loqui
mur quod ad rationem intelligendi, sic dicit quod de privatione. unde et
ideo est assignatur per privationem divisionis sive multitudinis. et

hoc est quod unum est primum et prius non habet intellectus a nobis notifi
cari nisi per posteriora. et ideo est quod privatione de [illegible] unitatis
[illegible] vel quantitatis vel qualitate, quia sicut ad prius per quod possit
intelligi dicitur positive vel depravatur equalitas, similitudo et eorum
opposita privative. Si autem loquimur quod ad rem intellectam, sic
unum habet respectum ad nomen et habet rationem ad formam. [illegible]
[illegible] ad nomen est ipse indivisum est divisum [illegible] et quod
se habet per modum privationis similiter et unitate [illegible] ad formam
que dat esse distinctum et limitatum, sic dicit positionem. quoniam igitur
in deo unum est [illegible] formam in creaturis attenditur et forma
et [illegible] nomen. hic est quod solum in deo positive. in creaturis autem
accipitur positive autem privative et [illegible]. ¶ Ad primum quod obicitur
quod diffinitur sive notificatur privative, patet solutio, quia hoc
ratione sui nominis, eo quod prius sic debet notificari. ¶ Ad aliud quod
obicitur quod opponitur privatio, dicendum quod unum per rem ad nomen
accipitur privative, et sic accipit commentator. per rationem ad
formam accipitur positive. sed quia multitudo formaliter accipitur per
rationem ad actum [illegible] que est mensurare accipitur [illegible]. et
large relatione in quo unum non dependet ab altero, sicut patet
in scientia et scibili. et sic diverse super hoc opiniones solv
untur. ¶ Ad aliud quod obicitur quod in deo non est principium numerandi et cetera,
dicendum quod unum dicit privationem multitudinis sive generale nomen
rationem. sed illa privatio et si in quantum [illegible] privatio [illegible] realiter
est posita. quia quanto magis est privatio divisionis in aliquo, tanto
ibi est completa et perfecta. ergo ideo sit perfectissima
unitas in accipitur omnimoda privatione multitudinis. hoc autem
in deo unum quod non habet in se actu multa. nec est in potentia ad mul
titudinem, nec per divisionem nec per aggregationem. hoc autem unum est
perfectissimum et summum et infinitum. et ideo non est in potentia ad
numerum. et hoc non est alii connumerabile. et hoc modo est in solo deo. et
sic patet quod deus dicitur unus positive, et quo differat uni
tas eius a creatura. ¶ Ad igitur quod obicitur quod unum est principium multi
tudinis, dicendum quod unum est in unitate creata, sed non est unum in
unitate perfecta in creatura. dico primum [illegible] sicut patet. [illegible]
dicatur deus et creatura duo. [illegible] ipse deus est [illegible] duo [illegible]
a ratione numeri [illegible]. et si dicatur numerum habere solum a parte in
tellectus, quia intellectus divisa et distincta accipit sub
ratione numeri, sicut intellectus [illegible] non concernit (?) [illegible].

Secundo queritur utrum unus dicatur secundum substantiam an secundum relationem. et
quod secundum substantiam videtur, quia ens et unum convertuntur, sicut vult (?) per
philosophum et boetium. sed ens dicitur secundum substantiam, igitur et unum. ¶ Item hoc con
cedunt (?) pater et filius et spiritus sanctus sunt unus deus. sed sic sunt un(us)
deus quod non diminuat de ratione unius, et sunt unum
sed non dicitur in summa de eis singulariter quod non dicatur substantia
liter. igitur et cetera. Si tu dicas quod quia adiective est de [illegible] sing(u)
lariter. ¶ Contra. eadem est significatio nominis quando tenetur adiective et quando tenetur
substantive. ¶ Item est substantivatur in neutro, dicitur substantia
liter. igitur eadem sit significatio sive in masculino et neutro,
cum una sit ipso. igitur dicitur substantialiter in masculino per alia

¶ Idemptitas est unum in substantia,
equalitas in quantitate,
similitudo in qualitate.
et hoc non aliquid prius quo possunt
notificari. sed unum quod est ex genere
illarum unum in genere. sed unum
cum dicit ex genere non habet ad prius,
unde non intelligitur nisi per posteriora.

noia imasculino dnr sbalr n h n etnus v in sy
bolo n to etnu s unus etnus g pslit unus
Itm co pr e unus a te sbalr a nocoglr si sbalr heo
ppo m inocdalr s pr h duas nocones g n dr
dia unus s duo. Itm noco z ppetas sut ide
g e ppetas dicat q o uni soli nlla noco pt dia
de tribz s h nom unus pt de qlz p g n dr no
tone. Ch. p e strius hita d xxii oe q p dicat
sbaz ul een d de tbz singlr i suma s h n g
huic noi q e unus g et c. Itm n panes t
ad een sui ad sbaz mltiplicat sui plificatur
s h q e unus plificat q pr e unus z filius un
et sut duo q unus z unus g z c. Itm ide
e ee unu z ee distictu s cu d pr e distictus h
q e distictus n d sbalr g n h q e unus. Itr
d aliq ti e dice aliu i dinis ille q d relo v n
d alius de. s h e q e unus e dice aliu. Na pr
e unus z filius e ali g et c. Ro dd q e rat
unitatis sit ro distictiois c i dione. In dinis
apoamus een distictaz ab aliis eentiis p se
ipaz z pm distigui ab aliis p ppruetate. n ce e
i dinis pone z unitate eentiale z ple. cum
g p n e a ab een. unitas eentie z p n sit due
unitates s res s una tone differens. io unita
de hc z illa n d equoce. qm n ista n illi ipoit spa
lr q g actu accip spale sigem ab astracto. h
n unus ipat i dinis unitate eentle z ple. z
e adiective te idifferent ipat utriq. determinat
a p adiunctu. e g additur tio eentli ipat eentle
c addit nocionali ipat ple. Cu a substatiua
te nce e q se determinet. z io cu neutr gnis
ipret q dic sb idistictoe. i neutro gne cuc
niet attributu e su appatu unitati eentli. Ii
masculino uo q ipat distictoz z suppo c otu
z d vom pducitis. appat e unitati plu. z ideo
pr q s n accipi u ens. n z u quale e co. s solu i
neutro. pr z s b q i e sulla sige dcnis exa
mutatoe ista ti unus. q uis n n uaiet sig
ficato p substatiuato uz p gnis duisitate. p
no uariai mo suppo di mgx si usus h tradat
ros sit oes usu. Ad i g q ob q etnus de
een lr. pr ro q etnitas solu d een lr s unu
tas plr. aliq ti dnt q h e i h ngie unus q
e nom ptatuu z h ns in se articlm. Ad i g
ob aut p dicat nocoz z c. dd q p dicat nocoz
s attendes q n qmgz s ple q fac ee unu. z
illa una e inglr p. Ad i q ob q noco dr
de uno. dd q e sigficare nocoz sub rone pa
u p h n pnitas z go u p h nom relo i naca

z unitas et ppetas q i de dnt. sb rone dinsi
ff in e p e unaa. unica p lz ppetate i se idi
stincta et ab aliis distincta.

Scdo pncipalr q de io articlo .s. de noib
pure nualibz ut sut duo z tres. z cetia h sut
quit duo. p q ut dicat poitie aut puatie.
q o ut dicatur p sbaz aut p relo. z q dica
tur puatie solu ur p auctem magri i uu q d
q h ptut magr iduct e eq puadi qm pondi
tur p aucte arestimai. aucte magri z dr p
boetius i lu de tri. illd ue unu e in q nllq e
nus. s z dinis unu e ualme. g z dinis n e
nus. g ista i dinis. aut fflo dnr aut n p
dicat nu. z n dnt a qua nu. si gd ponut
g z c. Itr ysidor d q nus e nut mement
id est diopus s ethimo. s z i do n cad gio. g
n nus. g i de q pus. Itr d phs q nus est
mltitudo mensurata p unu. s z i do n cad m
surato ai ipe sit imns us. g z c. Itr h ur p
vom q a quoz remouet gns z spes. s et
gns quatitatis remouetur a do. g z c. Itr
in quoz est gns nce e pone aliq spez
g s i unus e in do ul e ibi binarius. ul t na
rius ul ali alioz. s z scit omns spes negat
g z gns. g i de q pus. Ch. si tm puatie
dicentur tres q n o unus ul duo. tc g pi
roe posset d thume sut tres. q n sut una
ul due. s z n d z g z c. Itr q dicat num
ur eusebius dic in dinis e nus. s z n oido
s si e ibi nus. g oragit illu sigare ee
z si h g poitie tenetur dices q illu sig
cat. Itm b si una est een tres p c quis
nu neg z q d nlls g z c. Itr h ipoi ur
roe q discreta qntitas e maioris abstto
nis qua cotinua. g z discreto mag q duni
tio. s z nom dices durgi i dinis d poitie ut
etnus. g z nom dices distictoz. Itr i quo
aliq e pone spez poitie e pone gns. s z i do
e ponere tuutate g z plalitate. Ro
ad pdcoz itellicia dd q po magri fuit q h
noia nualia i dinis no poneret ad s z priua
uaret. sic pz i lra. z ro h pois fuit g h
no si ad ponut. nuz uni ponut. s z nuz n
oe i dinis pond z io d z auctas sonz sur
mat. cu enu i dinis n sit dios sepatio n
sit z aggato n sit z mensurato. z nus sepa
tioz ipat ancedete z aggatoz z mensuroz
ont. nus i dinis n ur ee pond z io dico
nes i dinis n dnt ad s z mag puat ma

Tertiat p adiunctum i de dico in s e un unitatem eentle et aliud d un pr unitatem pler

q.

g.

1. et

[illegible]

ioie .s. nũz 2 mĩore. sz n̄ p̄o. n̄ tō ponꝰ ē ɔ̄ces.
si ītꝰ attēdat' . p̄o . n̄ . destruit se ipaz . poit
ē q̄ noīa designātia plītatē dicāt' p̄uatiē . silr
et noīa designātia unitatē . 2 si h̄ . ī sic iūicē
opponūt' ut utrūz sit p̄uato altiꝰ . ē ibi c
cullato 2 nōtātiꝰ . et si utrūq; altiꝰ p̄uō ē . c
p̄uō n̄ sit p̄uōis s̄bītꝰ . utrāz ad poit . et
ita si dnt' p̄uatiē . dnt' poitiē . et ppea p̄o n̄ est
ɔ̄ces . s̄o silr ponꝰ n̄ est ɔ̄ces supta . illa nūꝰ ī
ptat' distīctō, et sic h̄ oppoz aggatōis . et q̄ ul
in diuīs n̄ sit aggatō . n̄ ō distīctō . et iō nū
n̄ ē sump' remouēnd' a diuīs . sz nūꝰ talis 2
magꝰ ōio remouēz . iō in pōne sua defic̄ . et ī
isto articlō n̄ sustinet' āt a magr̄is p̄isiēsibz .

Tᴇᴏᴢ g̃ q̄ h̄ noīa dnt' poitiē sic p̄bat' , roēs ad
h̄ iducte . et ɔ̄cedūd' q̄ ī diuīs aliq̄ m̄ ē nūꝰ .
aliquo mō n̄ . na' s' q̄ d' distīctō p' origiez
sic dd' est eē ī diuīs . s' q̄ a aggatōz 2 diōz silā
lē dicē n̄ ē ponēd' nūꝰ in diuīs . Ex hijs patet
oba . na roēs ad p̄m p'rē p'cedūt de nūō s' ēa
acceptōz q̄ sūitur ī hijs ī istiōibz . q̄ ad roēs
p̄dcās . yn in sensu suo vm ɔ̄cludit q̄ ī r̄ ē
nūꝰ . silr roēs ad p'tē opposita p'cedūt s' q̄ nū
distīctōz cīā ipt'at . et h̄ q̄pe est ponē ī diui
nīs . et iō ūm ɔ̄cludit ī suo s̄ . v' in diuīs
negād' ē eē nūz sump' . sz ɔ̄cedēd' ē eē nūm .
p'r . Ad 1 tn̄ q̄ ob' de q̄ntītate ɔ̄tīnua 2 de
spē ūm dd' . q̄ n̄ q̄ntitas ɔ̄tīnua ē ī dō quia
ētītas n̄ ē q̄ntitas . n̄ trinitas ē spēs nūi .

Secūdo q̄ritur u' noīa p'dcā dicāt' s' s̄bam . aut
s' relōz . et q̄ s' s̄baz ut sic dic̄ boe' 2 aug'
q̄ntitas ī s̄baz trāsit . sz nūꝰ q̄ntitate d' g'
trāsit ī s̄baz . g' d' nēs nūāles s' s̄baz dnt' .
Itē oē nom̄ q̄ d' ad se d' s' s̄bam . sz duo 2 tres
ē n̄ q̄ d' ad se n̄ ad a' . g' dnt' s' s̄baz . Itē c
d' p' 2 fili' 2 s. s. sūt tres . h̄ q̄ ē tres a d' no
tionalr . aut eēn'lr . n̄ notionalr q̄ nulla est
notio q̄ ɔ̄e dicāt' de trībz . g' d' eēn'lr . Itē
notiōnes sūt . v . sz t'nūales ipt'at plūta
tē notionū . g' est ɔ̄narius ī diuīs . g'
n̄ tres . sz . v . sūt . sz h̄ f'lm . g' n̄ dnt' notio
nalr . g' dnt' eēn'lr . s' s̄balr . Itē q̄ eēn' p
tinēs ad s̄baz di' plr' s' singlr' . sz tres tn̄ di'
plr' . g' nullo mō d' s' s̄bam . g' d' s' relōm .
Itē oē nom̄ s̄gle p'r de q̄lz p' . sz tres de n
nulla p' p'r . g' 2c . Itē sic nom̄ tres s̄m
s̄baz di' . g' h̄ ad de tn̄ s̄bale . g' possum'
dicē tres deos . ul' tres s̄bas . q̄ utrūq; ē
ɔ̄ fidē . Et p'o dd' q̄ aliq̄ dicē uolūt q̄ hi'
t'nūales ī dō n̄ dicūt q̄ h̄ n̄ p' plr . v' si di
cāt' p' tres iō s̄biat' 2 p' 2 iō 2 mo intelli
h̄ ē . q̄ si ponerēt' forme eē ab ēno sic ip'
p'oni q̄ posuit . tc p'les ēent 2 ī aliquo ēto
nūō . sz nūꝰ ille n̄ eēt p'petas nec passio ɔ̄na
sz ipē forme nūāles . 2 p' hō mod' dicē tres
ī diuīs . n̄ ē dicē n̄ ipas p's . sz u' n̄ oz dicē
q̄m idē eēt ōio . tūc uidetur ēē nugatō . si
dicēnt' tres p's . una p' . 2 ut n̄ pl' d' aīd' tres ɔ̄
p' . p'les sūt p'se . Et p' h̄ ali' mō dōi ē q̄ h̄ t'
nūales dnt' s' relōz 2 ipt'at ipas notiōnes . 2
h̄ p' q̄ ī diuīs ipt'at distīctōz . distīctō a ē . a
p'petatibz . vn̄ tres ipt'at p'petatē trīū p'r
in ɔ̄ctiōne . Notā ud' ī q̄ h̄ solū d' p'petal' . in q̄
uō ab illo distīguit' di' unitas . v' dnt' p'se
tres p'petatibz suis distīcte . 2 si tu q̄ras q̄ 1
d' q̄n di' tres notiōnes . dd' q̄ se ipīs distīgūt'
p'petates . iō n̄ dic̄ n̄ notiōnes ipas . Ad 1 q̄
ob' q̄ q̄ntitas trāsit ī s̄baz dd' q̄ nūꝰ ī cātuis
ē q̄ntitas . sz ī dō dic̄ relōm . 2 h̄ p' sic . distīctō
ī cātuis ē p' alic' p'petatis ul' qualitatis a
p'oz . 2 ita p' additiōz . ū additō aūt ī ūm ab
alio limitatō . ū limitatō ī dīo . 2 ū h̄ sūt ī
aggatō diuisōz 2 m̄suratō . 2 q̄ q̄ntitatis ē
m̄suratōr ad distīctōz ī istiōibz se nūꝰ . 2 est
mō eēndi ōnīs nūm̄ c s'dm . in diuīs a distīctō
solū p' origiez n̄ p' additōz alic' . 2 iō nulla addi
tio . nulla limitatō . 2 ū h̄ n̄ ē . nec m̄suratō .
2 iō nec q̄ntitas . sz ū origō ī h̄itudo 2 relō . 2
iō in diuīs nūꝰ n̄ dic̄ q̄ntitatē . sz magꝰ relōz
et q̄m relō n̄ trāsit ī s̄baz iō nec t'nūales .
Ad 2 q̄ ob' 2 q̄ dnt' ad se . dd' q̄ nom̄ d' ad a
h̄ p'r eē d' ul' int' ul' ext' . l' impliate ul' ex
pliate . 2 ī d' nom̄ s̄ba di' q̄ n̄ d' ad a' nec int'
nec ext' . n̄ impliate n̄ expliate . sz t's nūal'
d' relōz ad a' d' int' , q̄ ipt'at distīctōz nūatō
rū 2 implicat relōz . Ad 3 q̄ ob' q̄ nulla no
tio d' de trībz . dd' q̄ ūm ē nulla notio determina
ta . sz ɔ̄e ad notioēs s' rōne d' de trībz . ut h̄
nom̄ relatus . 2 h̄ nom̄ distīctus . 2 noīa ɔ
silia . Ad 1 q̄ ob' q̄ notiōnes sūt . v . dd' q̄
tres n̄ quācūq; relōz ul' notiōm ipt'at . sz solū
p'les . illa n̄ . notiō q̄ fac̄ p̄m eē p̄m 2 ab ab
distīctā . illa d' unitas p'se ī q̄tuz dat esse
distīctū 2 illa notiō ē una uniꝰ . sic una ē
unitas uniꝰ 2 ille sūt tn̄ tres . 2 iō ē tn̄ sūt
tres unitates ī trībz p's . hic ē q̄ p' solūs p'

Tercio loco ē q̄o p'ncīp' de t'ia dīa . dūt
noīnū nūāliū sic ē h̄ nom̄ trin' 2 trinitas .

s' si
s' q̄ si dicet . n̄ p'o
i . abo
p'o
mō
nūi
q̄ .

rat h̃ qntur duo p̃ q ut hm̃oi noĩa iptet u̾ni
tate. secũdo dato q sic. q̃ au̾ m̃oi sit illa unitã
q̃ iptat. q a iptet unitatẽ. vr̃ p̃ p̃ ethimo
trinitas .i. trĩu q. triũ unitas. sic et trinus.
¶ It h̃ ut q̃ri diuinis recip̃ h nom̃ trinitas. s3 no
h̃ n ternarius. s3 h̃ duo eadẽ plitatẽ iptant. g̃
h̃ n ẽ roe plitatis. g̃ h̃ nom̃ trinitas ult̃ plu
tatẽ ad iptat aiit unitatẽ. g̃ t c. ¶ Itm̃ i diui
nis recip̃ h nom̃ trinus. s3 no recip̃ h nom̃ t
plex. .i. n̄. d̄ ds triplex sic d̄ magr̃ i ua. s3 tñ ds ge
dic dm̃ trinu. g̃ ad dic ult̃ h̃ q̃ ẽ triplex. s3 n plu
tate. g̃ unitate. ¶ It magr̃ dic i ii. d. xxiii.
q̃ h̃ nom̃ trinitas est nom̃ collectm̃. s3 nom̃
collectm̃ n tm̃ iptat plitate. s3 t unitate. g̃ t
c. ¶ q̃a ex tbz psoĩs n̄ unu fit. s3 ex plibz unita
tibz ceĩtis ad unu resultat. g̃ nũs i ratis dõs
potius d3 iptar̃ unitate q̃ i diuinis. s3 ẽ d̃ in ca
tuis binarii ul̃ ternarii ita iptat nũz q̃ n unita
te. g̃ n h̃ nom̃ trinitas d3 i diuinis iptar̃. ¶ Itm̃
si trinus t trinitas iptat plitate t unitate.
t nllm̃ nom̃ sit distictiũ t indistictiũ hat plu
tate distictois t unitate idistictois. de nllo
noie i diuinis potit d̃. ¶ It si unitate iptat.
g̃ oĩde n debeat ꝯ coplari. male t nugatorie
d̃ in hymno ꝯfessoꝝ i fine. q̃ sũ celi resides arcu
m toti mũdi machina gubnat trĩ t unus.
¶ Rñdeo ds q̃ q̃ri diuinis singlaĩ mo ẽ unus. s. ex di
stictoe suppositoꝝ t unitate for̃. ⁊ spali mo de
buit exp̃mi noie q̃ sit d̃ plitatẽ t unitate.
q̃ g̃ h noia iptat plitate t unitate. ideo sunt
silia noibz collectis. s3 q̃ unitas collectiuoꝝ ẽ
unitas aggatiois q̃ ꝯseq̃ plalitate. h a est
unitas forme q̃ n ẽ plitate ꝯns. io n ẽ colle
tiuu tale n̄. t io d̃ magr̃ q̃ ẽ q. collectm̃. t p
h̃ p3 p̃ m̃ in q̃uu. ꝯce g̃ q̃ iptat plitate t uni
tate. ¶ Ad i q̃ ob q̃ nllm̃ n sil ht plitate t u
nitate. ds q̃ um ẽ roe for̃. s3 ꝯsit unu i for
p̃ h plitate suppositoꝝ. t h n ẽ i ꝯueies
ul̃ ip̃le. ¶ Ad i q̃ ob de nugatoe ds q̃ sic
h̃ ub ꝯcede h intllectm̃ h̃ ubi daci t loci. s3 cu
d̃ cede loc cad ab itllctu alti. sit ip̃posito t
sit idh in relatiuis ẽ d̃ filij p̃ra.

S Ecũdo q̃ au̾ m̃oi sit illa unitas q̃ iptat h̃
n trinitas ul̃ trinus. vr̃ uidez suppoita
an eentie. t q̃ eent uñ. q̃ h ẽ trinitas d3
de obz sil t i singlaĩ. s3 h̃ solu q̃ t io iptata u̾n
tate ẽtale. g̃ t c. ¶ Itm̃ illa unitas ẽ trau
unitas. g̃ h̃ n trinitas d̃ unitate eentiale
p̃ roe t h̃ n tñ. ¶ It n h̃ nom̃ trinitas n c h̃ n

tñ d̃ de p̃. g̃ n iptat unitate p̃le. Rñ .n. ꝯ
cedi p̃ ẽ trina. ul̃ p̃ ẽ trinitas. ¶ q̃. h̃ noĩa i
ptat sil plitate t unitate. s3 sola unitas
p̃e ẽ plificabil n eent. g̃ iptat unitate p̃e.
¶ Itm̃ unitas eent p̃ d̃ de p̃re. s3 n h̃ nom̃ tri
n h̃ nom̃ trinitas p̃ d̃ de p̃re. g̃ t c. ¶ It u̾ni
tas eentie p̃ d̃ de eent. s3 h̃ neq̃qm̃ d3 eent
dina ẽ trina. g̃ n dic unitate eentiale. t
¶ Ut. g̃ q̃ unitate iptet aug̃ dicat noĩa i
t sbaz ams relo3. t cu dicat de oibz sil i singla
ri uidet d̃ t sbaz. ¶ Rñdeo ds q̃ ad h ꝯsueuit
d̃ q̃ h̃ nom̃ trinitas duplicẽ h̃t ethiꝯ. uno i
mo trinitas d̃ unitas ter. t sic nom̃ nuale
cad in eo ut ꝯplemtũ. aliod̃ t relo3 sic ti
nuales. t unitas q̃ iptat ẽ unitas p̃us
n eent. q̃ illa plificat. a ethi ẽ trinitas est
unitas triu. t tc unitas n nuat. s3 signat u̾
coĩca r a tbz. t q̃m h unitas ẽ eent. io iptat u
nitate eentiale. t h̃ q̃ d3 ethi ulĩa abs3 du
bio ht unitate. s3 p̃ n ur unitate ht. ¶ Ita ẽ
eade significatoz hat trinus t trinitas. s illa ẽ ethi.
unitas ter. tc trinus dicet unus ter. h a n
p̃ d̃ de do. s. ter unus. ꝯtu dicat tri. ꝑp hec
ds q̃ h̃ noĩa iptat unitate forale su eent.
ẽ plitate suppositoꝝ. t io hnt q̃da mo nm
i sbal. t h̃ q̃ dnr de tbz singlr. t i nualis
i h̃ q̃ de nllo dnr p̃ se. ¶ Ad q̃ ꝯ q̃ sola unitas
p̃e est plificabil. ds q̃ trinitas n iptat
plitate et unitate i recto. s3 solu in obliq
q̃ sit tu ul i tribz. t h ẽ eentie. ¶ Ad i q̃ ꝯ
q̃ unitas eentie p̃ d̃ de p̃re. ds q̃ um est
s3 n roe h̃ q̃ ples i eo ꝯuit. sicut al̃ p̃
de hoie. n tñ ea roe q̃ diuise sp̃es i eo ꝯuit
t q̃ trinitas iptat illa3 unitate u i plibz. ao
et c. ¶ Ad i q̃ ob q̃ n d̃ eent trina. n3 trinita
trina. ds q̃ h̃ nom̃ trinus iptat unitate ut
i ratoe t i ut iherete plibz. t io de eo solo d̃
q̃ iptat unitate u i ꝯtoe uli nom̃ ds q̃ q̃
suppoit p̃s. t q̃ tale nom̃ ẽ h n de. io ꝯce
ditur deus ẽ trinus n̄ ditas ẽ trina. q̃ ditas
n suppoit p̃m. sic n h̃ nom̃ trinitas. et c.

I N parte ista ꝯ ꝯlr̃ ẽ no d̄. patet oĩa.
sup h q̃ dic. cu dicimus ples ee p̃s singla
ritatẽ atq̃ solitudinẽ excludimus. q̃ i
diuinis recipimus unitate n singlaritatẽ
n solitudie3. q̃ singlaritas excludit coĩca
bilitatẽ. solitudo excludit plitatẽ. t nos i
poim̃ una eent i plibz. io h̃ n recipimus.
¶ Sil no d3 ex parte plitatis q̃ recipim̃ ista

uij. s. alietate. plitate. disctoz. atq distictoz. sec
h quatuor eo n recipim. s. diusitate. mltiplica
tate. dioz. 2 sepatoz. eo q h e q sepato suppoit dioz
dio mltiplicitate. mltiplicitas diusitate. diu
sitas a poit. for ul n distictoz. 2 q i dinis est
n omoda unitas eo et c n recipiat diusitas
n ad istoz. iiij. e disccto psuppoit distictoz di
stinto plitate. plitas alietate. alietas a n tm
attendit q ad form sz 2 q ad suppot. q sic plet
ypostases eo p dca. iiij. in dinis recipiunt. di
stincto a noiu predcoz h e. Na de pmis. iiij. a
lietas 2 plitas ipotat distictoz a pte rei. sz distic
tio 2 disctio p oppatoz ad nin cogitoz. sz alietas 2
p mod sbe. plitas p mod qititatis. q uis n sit
ibi ue qititas. distincto a 2 disccto differt. q di
sccto d p i oppatoe ad uisu. sz distincto i opatone
ad tactu. alia a. iiij. differt sic. Na diusitas
attendit s sbaz. mltiplicitas q ad uaz qititate
dio q ad poz suu ad discontinuatoz. sz sepato q
ad u. ul alr diusitas. q ad pna intrinsecu
mltiplicitas q ad nuni dio q ad tm. sepo u
quatum ad medium intitum attenditur.

Preterea osidand e cui h nom p. sup oste ma
q significet p tm nuale c d tres ps. So sboit
q significet p he tm p. et dicit h ps i. d. m p q
it 2 oppoit. m sa solut i. q br dca ur q noie
psoe. p ps h t. t. p. m p mou dubioz. m sa op
ponit p auctore aug. ostndes q d s sbaz. i. p. n.
ut su ait aug. tio oppoit p tom. iiij. ca. ibi.
alr 2 pt. ondi q ngie psoe u mostrat i ide.
q br dca ur q noie p. h est sa ps i q solut et
pditur h ps i. d. m p solut s oppioz alioz
q dnt q p accip s eentia tn velatia ad suppo.
In sa solut s opioz sua p distictoz i sa dz e g
q h n p mltiplicitate fac. 2 h ps dicit i. d. m
p ostnd quo accip h n p in plali. m sa quo ac
cip i singlai cu dr alius e pi. alr fili in p. i.
Nc ispiciam utr s eade rom. p ps h t. t. p. m
p poit distictoz p q solut. m sa q sma p auc
toritate aug. i. 2 h q aduuat ex ub 2 c
tria ad obitoz. ndz i. ad h a q illudut. sil
sequs ps h t. t. m p determinat quo accip p ca
dr alia e p pus. 9 cdo quo accipit c d. alius
e pa i p. tercio h ostimat auctoritatibz. pm
fac i. Nc ispiciam 2 c. 9 cdm i. deinde q utru
sm eade rom ccu i. q a sm sbam dicatur.

Ad istiancia h ptis duo pncip quit. p q de
q ditate h nois p. 9 do q de ctate eide. q 2
ad p duo quit. p de p q sit sm re. 9 do q sit

s distictoz. 2 q p dicat s sbaz ur ex ub aug. vij.
de tri. Ide e deo ee 2 psm ee. 2 itm c. dmis p m pa
ts n q dmis q sbaz puis. q p n a d q m sbaz. q p
d s sbaz. It ansel. i sine mono. quot sc p tot
sc sbe. g nom p d s sbaz. Itm hug. de scto uic.
i li. de sacmtis. m p pte li. iij. dnm solu nom e
sbale. q de singlis dr singlarit. 2 sumat n d
singlarit. sz plr pnuciatur ut p. g h nom p
e n sbale. Itm boe in li. de natuis. d. 2 una
p ex pm diffiniens d q e ral ne sbe i diidua. sed
u sba pr i ro. 2 n p actus. sz s sed g p d sbaz s
os doctores. It h ipo ur roe. 2 h p dioz. boe. n.
uenado diffinitoz p d q a e sba. aut actus. et
d q p n e actus. g suba. si g p in hys ifiorib d
sbaz 2 q p se existentis g 2 i deo. Itm h ur p ea ab
soloz. qm oe n q d ad se. d sbaz i dinis. q tale n
s reloz d i sz h nom p e h i. h pz. 2 aug. d. vij. de
tri. ad se quippe d p u bonus et magn. g 2 c.
Itm h ur p ecte boz. q oe n q h et p ndet ad i
qoz faz p q d indicat sbaz. q q ut sbaz. si h n p ab
ete heretici p nsu e q p itatibz q tres sic d aug.
et mago. g indicat sbaz. Ite h ur reloi ab
sttoe. intelligam q nlla relo sit i dinis. 2 q i
una sola ypostasi sit dina na sic itellig ut gn
tiles. it e n q ad h c itellie nim itellectuale 2 hnte
illa. g 2 pm et pim. g si ctu scpta oi relone i
salu est intellect p p no d s relo z 2 di s reloz ul
s sbaz. g d s sbaz. Ca. boe in li. de tri a fi. si p
duise sut n ece e uoca liu q ex psois trahat i
origine ad sbaz n ptine. Si g que trahut ori
gine a psois n ptinet ad sbaz mlto forti nec
nom psoe. Itm Ric. de sco uic. d q p u ide e
q p se existntis iuxta qda singlais existitie
mo p n ral. sz singlaris modus existntie e
relo i dinis. g 2 c. It roe ur. q oe n qd recip
mltitudie z ul plificoz ptinz ad reloz. q s oms
sba s p remanz indiuisa. 2 boe dic q sba cotinz
unitate. relo mltiplicat tni. si g h nom p e
mltiplicai. pz q d i s reloz. Itm oe n de se inp
tas distictoz d s reloz. sz nom p de se ipotat
distictoz. q p e ypostasis ppetate disticta. 2
boe d q e idiuidua. 2 idiuiduato n e a d q
distincto. g 2 c. Rio. d d q aliq uolut solue
distinguendo sigtoz psone s diusitate nui y
i singlai dicet s sbaz. in plali s reloz. sz h solo
n u z in sen z i ppo. m se quide n u z q oe plale r
geminat suu singlare. g n mutat sigtoz. ad
ppo tu n u z q d u z singlari. alia p pus. a filij q
d n poss si eet tminus sbal. cu no sit a sba t

pns a filii. Alii uoluerunt soluere per distinctionem significati
cum sic diuisa tempora. videlicet quod ante Boetium ecce
diceret sbalr et sba. post Boetium dicitur relo. sed
solo i se non uz. non ad positum. ise non uz quod ecce aliqua
voce Boetius ndit mag vero nomen quod a sbale. et tu non ipo
suit significatum. quod Boetius ecce nich fac ad mutorum signo
rum. ad ppositum nō uz. quod signorum qui hic post Boe
tium ecce loquntur doctores et cum tenes ad utram
pte et ppea est itlh quod persona dicit realis non suppositum di
stinctum proprietate. sic quod intelligit ei significare spa
le. sed suppositum regule non esse sbam ppetate distingue
re. constat esse relo. cum quod ipse utrum ipse ppet s. suppositum et
ppetate. necesse est quod persona sbam et relo. et cum dicat sed
sbam et relo. principali dicit sbam. quod est de generali
et per nomen intellectu. per non dicit suppositum cum sbe sui deo
sui in catis. et huic constat ipse modus dicendi apte in
nomis. sed quod est de speciali et ultimo nomis intellectu quod dicit
suppositum distinctum proprietate quod est relo dicitur in deo sed re
loz. et hic est quod scilicet doctores dicunt nomen persone sbam
dicit. sed est relo dicatur. quod obiciet quod cum ista moi s.
dicat sbam et relo dicat nomen diuinum ex oppo
sito. non uz non potuit inueniri in eodem aut vero nomen
implicat ise opposita et ppea itlid quod sic dicat
Boetius. de quo uic. dicit persona sbam est dicit aut indicando in
sbam sive nomen cum. et sic dicit hoc sbam aut indicando
sbam non suppositum cum non quod dicitur hic. per primo dicit sbam est
dicere quod sum in est dicere aliquid. Dico quod non esse uel
sbe dicit sbam quod indicat nomen cum. sed per dicit sbam
quod indicat suppositum cum et distinctum. non a nomis
non multiplicat nec refert. et ideo quod dicit sbam
nomen cum i dicit ad se quod nullo modo potest dicere relo. et
hic quidem modo dicitur ex opposito. suppositum a sine
ypostasis nature est plificari et ad a separari et i
referri. et quod sic dicit sbam non impedit rone relonis
sup addite dicit relo. et hic ultimo dicit Boetius. de quo
uic. patet quod ideo ad obiecta ex utraque parte. concedit est in
nomen persone sba dicitur ut explicatum est sic dicunt sa
et rones probant. i. non intelligunt dicit sbam. concedit
est non dicit relo. sed non in principali sic probant rones in
sequentes. quam multitudo relonum plificat ip
sam. Ad primum tamen quod obicitur Boetius ndetur ad quorum formam
per quod quod ex hoc posset concludi quod non tamen dicit sbam non su
ppositum. sed et ut nomen cum. dico quod quod aliquis querit essentia
supposito quid est quod per nomen dicitur. ut quod est homo. et quod Boetius
detur ad hanc quorum indicat sbam pure et essentia in
quam est quod de sba. alii suppositum uice indeterminate quod
ut quod per nomen dicitur. sic si dicatur brunellus currit
et querat quod brunellus. dicitur s. homo uel asinus in
alii supposita quiditate et significatione querit de eorum

cum dicitur non dependens. non si dicatur albi currit et querat quid
albi. per Boetius hoies uel asini. et hic modo quesierunt
heretici quod tres quos Io. dixit in ca. v. tres sunt qui
testimonium dant et ca. quesierunt quod tres sit adiectivum in
sin substantiuo. et tunc mag querit suppositum qua
essentia. et ideo suppositum est Boetius. et hic per nomen persone
Boetius spiritu sancto suggerente per optime et nobilius et
catholice sic dicit Boetius. Boetius ndit ecce et ualde bene et
intellectu spiritus sancti sic dicit Boetius mag Boetius hic non quod a.
Ista te possunt qui quod heretici non consuluit per hic interrogationem
quod et ut quod debuisset. sed non querebat de supposito
et quod querit de supposito debuit querere quod tres et ad
hic est Boetius quod quod querit de supposito quo sui reali
et de illo non querebat. quod eadem auctoritate subdit
pi. ubi et s. s. sed querebat de supposito vero cum hic quod
est tres significat in adiacentia. et ideo magister quesierunt
quod tres quod tres dicit non. sed unico nomine Boetius nde et
ipi hic querebat. Ad ultimum autem quod non recte procedit patet
cedit patet melius. i. Boetius tamen potest dici quod si in
tellectus per se possit abstrahi ab hac proprietate
determinare. tamen de suo generali intellectu claudit in
tellectu proprietatis, et quod in diuinis proprietas est relo.
ideo de generali intellectu claudit relo. vero sic hic in
pri diuinis quod epi non potest abstrahi a pluralitate quod
est relo plus salua sua pluralitate. sic non pa re
lonis intellectu in speciali. et sic patet quod non sequitur quod dicatur

Secundo quod de hoc nomine per quod sit sba tamen.
diffinitionem. et diffinit eam boe. sic persona est
realis nature indiuidua sba. et quod ista diffinitio
persone diuine queries ostendit per uarietatem auctorum. et
quod boe intendit agere de per se. constat a prima
esse iacta. quod intendit assignare rationem persone diuine
sui iacte. Item quod hic sit ideo in diuinis uz. Nam
in deo constat ponere esse suppositum in ideale. et hic suppositum
est sba diuina. et hic et realis non et in quod et non de quo
dicitur persona. quod est et ideo ut uz. Et item omnis diffinitio dicit
aggratum est constet ex pluribus. aliquin esset ibi
nugatio. In simplici aut nulla est aggratio. quod
nullum simplex est diffinibile. sed persona in diuinis est omnino
simplex. quod etc. Si dicatur quod quod dicit aliquid
quod ius sit simplex sed re. tamen non est simplex sed in
ratione. Item aut illi rationi Boetius aliquid in re. aut
non. si ad. quod aliquid ipso est in re. si non. quod ideo omnino
uana est. sed ipso rationum uana non est ad diffinitionem. quod
et etc. Item ratione suarum partium non uz conuenire di
uine persone. Nam realis est dicit animal. quod cum non conuenit esse
aliquid. non conuenit realis. sed aliquid non conuenit deo est sit species coniungi
quod non hic quod est reale. Item uz quod sba non dicatur
in recto de persona quod multiplicato diffinito in

·ɔ̄stat
no
essentia no dicitur ad aliud sed absolute
s
q°

nece ẽ multipli diffoꝝ ꝛ ptes diffõis. g͛ si p
ẽ sba c̄ sit plres p͛. g͛ plres sbe. Si tu dicas q
sba stat i p ypostasi ... ꝙ ypostasis dr sba i
diuidua sic dic boe. g͛ sic ẽ nugatio si diceret
h͛ rõal sic ꝛ i pdca notificatõe. Item uꝛ nõ
ee quibil nã aĩa hoĩs ẽ n͛ rõal sba idiuidua
g͛ ꝛc. ulto q̃ assignet diuse diffinitões de
p͛ quo differunt. Ad pmo dõ q sic pꝫ ex intentõe
auctoris h͛ diffõ p͛e ꝛ assigt dme p͛. Ad i͛d
ũ q ob q simp͛ nõ ẽ diffibile. dnr aliqd dr ẽ
aliqd diffinire. uno mõ i rcto ꝛ p dm dicente pri
uõd h͛ ẽ al rõale ꝛ mortale. ꝛ h͛ mõ uni ẽ q dif
finito dic aggatoꝝ ꝛ cpoꝝ. ꝛ h͛ mõ solu aggga
tũ ẽ diffibile. alio mõ q ad diffinire i obliquo ꝛ
p dm dicente puoꝝ u q̃d simitas ẽ cauitas nasi.
ꝛc nlig sba rei agggati ex diusis. qm q po
i obliquo n͛ itrat eentiaz de ncitate. ulaus b
puas n̄ pot aliqd cpom su appoi. ꝛ tal ẽ dca
ro. Nã h͛ q ẽ rõal cadit i obliquo. et h͛ d i di
dua n̄ ponit si puat. s h͛ ro n̄ pt stare. po
quidẽ q q diffinit p obliquũ aut diffinit
sic accns p sbm. aut sic p re eiusdẽ gnis. si
sũ sic. sũ sic ẽ i additio. Nã diffõnes accide
tiu sic dic phs sunt ex additamto. silr si p
re eiusdẽ gnis. ẽ g͛ intr eeniã ꝛ n͛ d tota cã
sit ps diffõnis. ergo nece ẽ i d q appo ad ad
des re. ꝛ i sũ i rcto sũ i obliquo nece ẽ dice
aggatoꝝ. ꝛ pp h͛ dõ aliqd q h͛ ro ista de pa
ta est notificatio diuis aggatoꝝ. In dõ aut
n̄ dic aggatoꝝ s re s istud [illegible] q tñ ẽ
ugna eo q o q dnr in rõne p͛e inuenit i
do. s n̄ p duplicitate. ꝛ h͛ qdẽ pt itelligi sic
In catuus specifico p additoꝝ cplnte est.
idiuiduatio p additoꝝ su appoꝝ cõnite. ꝛ io ẽ
dr sba idiuidua i idiuiduũ rõalr addit supr
sbaꝝ. Vn ꝛ sba idiuidua sũ nm. ꝛ io nece est
ee cpoita p͛m i catuũ. Si i do ẽ idiuiduatio
ul distictio p sola origine. ꝛ q p oit se ipa.
io nulla ẽ ibi oio additio s plurificatio. ꝛ p plu
rificaõ distictio ꝛ idiuiduatio. ꝛ io nec idiuidua a
ddit sũ sbaꝝ. nec sba sũ nm. io ue dr ꝛ ua
ẽ ro illi d ꝛ notifico q p͛e dine. nec sig
i ea aliqua cpo. Vn teñ rõ [illegible] notifi
catiõis ꝛ cadit a rõne diffõnis. q nec d
n̄ dinq p͛ ẽ diffinibilr. ꝛ tñ cognoscibr ꝛ no
tificabr. Ad i͛d q ob de diuisis ptibus sũ de
mbris. dõ q rõale dr uno mõ q h͛t pom
discnedi bonũ a malo. uim a flo. ꝛ sic do
ꝛ ante q alio mõ q h͛t pom disc p iquisit

ꝛ collatoꝝ et decsu. ꝛ h͛ ẽ aie quiete cam. ꝛ sic
dra tal p mõ poi i diffõne. s sbo mõ obict. Ad
i͛d q ob q sba indiuidua dr i recto. dõ q nuat
sic p͛. na sic dic ansel. plres sbe l idiuidue sic
plres psoe. Ad i͛d q quitũ h͛ nom sba stet pro
coi. aut p ypostasi. cslueuit tripl͛r rñdi. p
mõ sic. q sba stet p coi. et si tu obicias q illa
n̄ idiuiduat. dnr q dra adueniens respiat sbaꝝ
roe suppositi n̄ roe forme. ut pꝫ c̄ dra al idiuidu
u. s h͛ rõ n̄ ur cis q h͛ n sba s q stat p coi n
suppoit p͛m. V h͛ ẽ sba ecen gnat. ꝛ h͛ sũr sba i
gnat. Sbo mõ d q sba i tm uꝫ q ypostasis. n̄ ẽ
nugatio. Nã idiuiduatio attendit in p͛ q ad tplu
cẽ iotate. s. p pdicaoꝝ ꝛ h͛ ẽ ypostasi ꝛ p cpom
q n̄ ẽ altũ cponibil. ꝛ p unioẽ p u ad unit
digom. ꝛ i dra idiuidua dic istas duas iotates
V p͛ q n̄ ẽ i nugatio. pꝫ ꝛ q diffõ ẽ cuibil.
P ista duplice iotate excludit aia hois q
est alij cponibil. ꝛ hugna n̄ i xpo q ẽ unita
digom. s tñ i d s rõabilr sit deoꝝ. adhuc restat
qd de ypostasi. q ypostasis ẽ sba idiuidua. Que
sitr quo accipit isba. ꝛ n̄ pt accipi p coi. nec
p ypostasi. Itẽ pp hr ro q h͛ nom sba stat i s q
sba diuiditur in sbaꝝ p͛m ꝛ sbaꝝ. et i q dra cõtate i
ad sbam ulem ꝛ pticulare. ꝛ i d colligit ex ub
boetij q̃ ruenat diffõm p͛e p pdcam dioꝝ sbe u
i pꝫ. V h͛ nom idiuidua [illegible] ulla i dra illi
nois ũ stet p sba p͛. et sic n̄ ẽ i nugatio. nec
sbe cois idiuiduatio. Ad i͛d q ultio q de as
signatione diffinitonũ. dõ q p͛ diffinitur
a boetio sic. p͛ est rõal nature sba idiuidua. a
Ricardo sic. p͛ est itellectual nature icõicabil
existentia. Diffinit ꝛ alio mõ sic. p͛ ẽ existet
p se solũ uixe singlare qndã rõalis existẽ
tie mod. A magris diffinit sic. p͛ ẽ yposta
sis distincta pprietate ad nobilitatẽ ptinẽte
Et nota ẽ d hax diffõnũ q boe ꝛ magri di
ffinuit p͛m s q gt d in do ꝛ i catuis. s boe
magis csidat rõm rei. magri uõ ad h͛ rõm
nõis. diffinitõnes u Ric sũt p͛e p ut
ẽ i diuinis pprie. s una ẽ ppria assignatio.
Alia uõ diffinitoĩs boetij expo sũ correcta.
Posset tñ d q õs idẽ dnt. differũt tñ mõ
d di. q diffinitio boetij fuit data ꝛ uidebat
ppetate sonare. io posuit Ric alia mag p
propia uerba. ꝛ sic usq ad quartam.
Sedo qr de 2o articlo. s. de cõtate h͛ nois
p͛. ꝛ pᵒ h͛ qrit. d. p͛ qr utr h͛ n p͛ sit uere
coe p͛s icatis. Sedo utr sit coe uniuoce p͛s

individuũ accõr [illegible] ꝛ illa [illegible] limitato ꝛ tracto [illegible]
rem quod ẽ hic ꝛ nunc. Vn phs cũ dico celũ dico for cũ dico hoc
celũ dico m[illegible]

catis et ideatis. Oza sit ue coe p9 icatis ost p aug
vij. de tri. Jdo iq9 dicit tres p. qr coe e eis qr
e p. sz gstat q ad plificoz n suffic gtas nois r
solu. g ue e coe s re. Item h ipz ut rone. qr oe
nom q recip sub se signu distributiu e ue coe ad
illa i que distribuit. sz tale e h nom p. g e coe
ad tres. Dr n. gueient qz p refertur. Item oe q
s ide n et s eade rom d de plib3 e ue coe ad illa
sz p e h q s ide nom et eade roz. s. passigta d de
tib3. g et c. Item c d pi e p. h n p pi. aut g tag
ens de rone pus. a tag acc le gstat q n tag ac
c le. g tag ens de rone pus. aut g d totu g e
pi aut n. si totu g sic pi pr de solo pre i r p q
tlm e. g n d totu. g iplus e h q e p qua pi r
ipl q e de roe pus. z silr de rone filij. g e ue
coe. Co oe coe ad aliq q. muiat in ill. e ue ule
ad illa. maxie si n dr accntlr de ill. h pz. qr aug
dicebat li. d. xviij. q n ob a een n est ple n r
q n muiat i singlarib3. si g p e coe ad t3 r ulti
muat sui plificat i ill. g est ule. g i diuis e po
ne ule. q e q p determinata. z o aug. qult q i
diuis n sit ule n pclare. Item n est coe q de sui
rone r noie puat gtate. sz p d individuu sui i ioca
de rone sui nois. g z a. Item oe q d s sba et
e coe d s sba coe. sz n q d s sba coe plificat g
p n plificat. sz gstat q plificat et in d s sba. g
n d q coe. Ct si d qd coe a nois tm a noi r
rois tm. a nois et ronis r rei. si tm nois g est
equiuoca. g n e coe. si tm nois r rois i q n est coe
i re. g est yaitas solu. gn uo nois r rei. sz conti
realr ut ulr dam. n e n gtas s e et ne. et hec
nllo mo plificat. g h nom p nllo mo pt ee
coe. Ro ad p dicoz itllntia e no q p abs
dubio e cois trib3. et een gis. sz tn ali mo
gtatis e i een et p. z h sig est qr plificat p
n een. Dra a gtatu diffe accip a diuisis. Q
ra. n dnt q d cgit ad ee coe. l. s poz. et s o
puoz. s poz. ui al e coe ad hoie z asinu. s puatoz
uo. ut nat e coe ad lapide z lignu. z dnt q
coitas s poz e in z een z i noie h signte. coitas
uo s puoz e i p. qr d p. q. i gcal. s. s puoz gta
tatis. Aly dnt q dup est gtas s. q da s unita
te n e absolute. q da s silitudine hitudis gpa
te. gtas s unitate n e absolute e huanitati
i pet z pauli. qr una n uniusal repit i utisq.
coitas uo s silitudie z hitudis velate e illa q
attendit i osib9 gpatioe sic mo regndi e cois
nauite ad regnda naue z doctois ad regnda s
scolas. qr utq d3 ee n sorte. sz arte ptius. et

pm q de mo q uenit i een. q uo attendit in p
na p dr. q p pietate distincta. z i dic hitudine
ad ppetate q silis e i q z p z. n dic q e de se
una z form nle n i obliquo. sz eentia ul sba d
form z in z absoluta i q coicat. Aly dnt tcio m
q d e coitas rei. s. z rois. rei sic ule ad sin
glaia. Ronis uo sic aliq intncio accepta ab aia
s osile z mod accipi di z sic h nom i diuiu e coe
s rom ad petru z paulu. p mo dnt eenm ee
coe z. so mo dnt ee coe z pson z. qr h dic p i diui
q i diuiu i catiug. Oes aut isti moi d dili dili
gnti9 attendam gueientes s t z supa s t ex
sigcone h nois q e p sui ex disticone p. n.
dic i gcales s rom. z h dic puoz gtatis. s p ulti
qr i gtate ulr h ipe e q sub e ppetati distigui
dic hitudie z ad ppetate. sic p nom ypostasis.
Rursus ex hys het q p ponit ac suppo de q
dr i tntoz sba dr z n p dicadi de plib3. z i p z q de
rone sui nois ipiat puoz gtatis. silitudine
hitudis. z i tntioz ronis z qr gtas ei accip sz
roz nois io ipiat gtate s priuoz z ppoztione
sui analogia z rone. E int os hos modos. me
di mag acced t ad nim rei qr re ua puo illa i
p mag e p o q puo. z qr s nois i tntio fuda
mtu z radice h t i re. Ccedede g s t rones q
p d t coe i diuis. Ad i g q ob q plificat i a p z
r o. qr ule d tri gtate s poz. z s unitate n e z sm
re n solu s roz. z qm p h mo n ipiat gtate io
n e ule. n lo tn ro n uz. qr ule plificat i q ue
muat p p uoz additoz p q. abit ad i diuiu. sz h
p n addit sup pm. qm ut patz e n e distic
tio i diuis p additoz. sz p origine. io p n uere
muat. n trahit i pte illo mo quo ule. Ad i
q ob q puat gtate. dd q r i d q puat coitate
n e coe s ulla coitate q puat. sz p puat co
tate rei. sz n gtate ronis. z s ulla no e couis
sz s coitate ronis. Ad i o q ob q e coe z d s
sba coe z dd. qr h e accns sic h. iste est alb z
z est monach. g e alb z moach. qr alia roz
denoiandi ipiat iste eo alb z in pmissa z
i gclone sic recte dd de h. io coe qr p s hitu
dine s o s n e unitate accip. Q e qu aut est
gtas rei. a ronis aut nois. dd q oib3 h i9 i
mois. sz gtas real d e sic ulsu e. s. s nate
unitate z s siles hitudie. z p mo lo dam. et

Sedo q uit h nom p sit io patuit cetz.
coe uniuoc p9 catis z icatis. z q sic ut
qr eade e ro z ide n p e s q d de hijs z de illis.
Item h ut qr p e coitas e gtas osilis hitudis

s; filius similitudo q reperit i deo reperit i creatura. que sicut
pater est suppositum divine nature i petrus humane. ergo
et cetera. ¶ Item complementum rationis persone consistit i; incommunicabilitate
tes; incommunicabilitas rationis est persone divinis et creatis. ergo et cetera.
¶ Quod deus et creature summe distant. ergo nichil habent commune. ergo nichil
univoce. ¶ Item prius est sua. ergo quod univocatur in prius uni
vocatur i suum. s; creator et creatura non univocatur i suam
que tunc deus esset i genere. ergo nec i prius. ¶ Item quod uni
vocatur i aliquo equaliter sunt i illo. s; nichil participat e
qualiter creatura et deo. ergo hec ypostasis que est prius non dicitur univoce
de deo et creatura. Quare ergo de quo per prius dicatur prius. et
utrum quod per prius dicatur de creatis. que inde translatum
est ad divina. ¶ Quod intellectual et sua et distincto p
est i deo quam i creatis et nisi pluralitate de ratione persone. ergo et cetera.
¶ Respondeo dicendum quod hoc nomen persone sicut usum est persone non dicitur non communitate similitu
dinis. sed quam fundatur communitas rationis. quam quo consilius i
similitudo reperit i personis creatis et increatis. hinc est quod hoc nomen persone
non dicitur equivoce s; analogice. s; attendendo quod communitas similitu
dinis potest esse per rationem ad res eiusdem generis. et tunc est univo
et analogia secundum equalitatem ut petrus est i individuum et pa
ulus. et equaliter eis convenit individuum. potest et esse per comparationem
diversorum generum ut petrus et albedo petri ita quod est in
dividuum univocum. et per prius convenit individuum petro quam ei
albedini. Sic dicendum quod hoc nomen persone dicitur de personis divinis quod
secundum comparationem rerum eiusdem nature. ideo analogice et equaliter ideo
quantum ad modum univoce. similiter et est de personis creatis et increatis. et a
dicitur de personis creatis et increatis. et per comparationem rerum diversarum nature
et ideo per prius et posterius. et sic per prius dicitur de personis creatis secundum nomen
s; secundum rem nominis per prius dicitur de personis increatis. et quod quam utrum per prius
dicitur de personis creatis et increatis. dicendum quod si dicitur communiter univoce non
et rationes ad hoc concedende sunt. ¶ Ad quod obicitur quod eadem est
ratio et cetera. dicendum quod non est eadem ratio nisi secundum analogiam que longe
nobilius est ibi et alibi est non intellectual et ypostasis.
et distinctio et ypostasis i deo quam i creatis. ¶ Ad igitur quod
quod est similitudo consilius. dicendum quod non est similitudo equalitatis. et
propterea talis similitudo non facit univocationem s; analogiam solum.
¶ Ad primum quod obicitur de communitate. dicendum quod non est pura pro uno i
partis distinctionem. et cetera a ratione distinguendi diversitas multum
ab ista sit i deo. et hoc non tamen secundum re uno et secundum rationem recta
intellectus non attribuit deo modum distinguendi qui competit
compositis. ideo nec dicitur univoce s; solum analogice.

In parte ista sunt dubitationes circa litteram. et primo de hoc quod dicit ma
gister quod tres persone sunt. tres subsistentie. quod contra
dicitur boetius i libro de duabus naturis et una persona christi assignans dif
ferentiam subsistere et substare. quod subsistit id quod indiget alio ut
substet. ut quod substat alijs ut esse valeat submini
strare. ergo quod subsistere idem sit quod esse et subsistentia idem quod es
sentia. ergo nullo modo potest dici quod sint plures subsistentie. ¶ Respondeo
dicendum quod boetius accepit i hoc nomen subsistentia secundum marcum tu

llium prius accepit significationem ab actu subsistendi sive per se standi et
sit una est tamen subsistentia. s; nunc doctores sacre scrip
ture acceperunt prout magis importat rationem ad proprietatem cau
sabilem et sic pluraliter. ideo autem hec est communis usus que acce
perunt subsistentiam pro non rei ideo pro supposito magis voluerunt accipere
subsistentiam. ¶ Item quod de hoc quod dicit quod tres persone esse unam
essentiam. vel eiusdem essentie divinis non ex eadem essentia. videtur
esse falsum quod pater generat filium de sua substantia et spirat spiritum
sanctum. ergo videtur quod omnes persone sunt de eadem substantia. ¶ Item quod quare non
concedit ista quod persone sunt ex eadem essentia sicut concedit ista quod sunt
eiusdem essentie et utrumque debeat concedi quod ex dicit in diver
situdine originis et silicet genitivus importat origi
nem. si tu dicas quod prepositiones transitionem quod prepositiones sunt tran
sitive et obliqui casus sunt transitivi. propterea hoc recipit
personas sunt i eadem essentia et tamen hoc quod dicitur unum est proprium. ¶ Respondeo
dicendum quod quando ad comparatur ad aliud non informans sunt denominatus.
non potest importare hoc diversitas. sed distinctio unius ad alterum. sic
est comparatur divinitas ad deum. ad quem comparatur ad alterum sic
principium ad principiatum et tunc de necessitate importat
distinctionem. quam ergo hec prepositio ex importat habitudinem cause vel
saltem principij ideo de necessitate dicit distinctionem inter
extrema. et ideo hec non potest esse vera quod persone sunt ex eadem essentia.
s; quod genitivus non tamen constituitur i ratione principij. i
mo ex vi declarationis essentie. quod quomodo mulier egre
gie forme ut dicit priscianus. ideo est genitivus
hec est vera tres persone sunt eiusdem essentie. ¶ Item quare de hoc quod
dicit tres res. et accipit hoc ab augustino i primo libro de doc.
christiana. videtur non. male dicere dicendum tres res. quod res
est nomen absolutum et generale. ergo videtur quod si ad dicat
i divinis quod dicatur essentia sive substantia. ergo sicut nullo modo
recipit tres essentie. nullo modo debet recipi tres res.
¶ Et si tu dicas quod recipit tres entes. hoc non est simile
quod ens participium est et intrahit numerum aliud de non nominat
secundum formam propriam entitatis. res autem nomen est substantivum.
¶ Si tu dicas quod res nominat in formam a parte anime.
vel isto nomine impositum est a parte anime. hoc non est quia illa
sunt nomina intentionum et res dicitur; quod intentionem. ¶ Respondeo dicendum
quod unaque res potest considerari tripliciter. aut secundum proprietates quas
habet i propria natura. aut secundum modum per quem fit apud animam. aut
secundum proprietatem habitum quam inest ei ab actibus anime. ergo sicut
subice et predicare et componere et dividere. secundum ergo hanc tri
plicem acceptionem contingit rem tripliciter nominari. uno modo per non
quod i dicat existentiam a parte sue nature. sic dicitur albus
et niger. et hoc. secundo modo secundum quod anima accipit secundum modum entis
nominat hoc modo res. unde i res dicitur quod anima cogitat ut
existens vel. tertio modo contingit nominare per intentiones sic
sicut dicitur genus et species. subiectum predicatum. ¶ Tamen ergo hoc nomen res dicitur
quasi medium inter non quod dicit pure formam nature et non quod dicit
formam intentionis. ideo non tamen essentie convenit s; et personis. et ideo re

in tertio non

scilicet qualiter

vel sicut quia anima accipit

res omis tres p[er]s[on]e n[on] s[un]t tres e[ss]entias. [et] huic sig[nifi]cat[i]o[n]i
allud[un]t ip[s]o[rum] no[m]i[n]a. res a[utem] d[icitu]r a reor reris q[uo]d d[icitu]r actiu[um]
a p[ar]te a[n]i[m]e. et a[n]i[m]a res uel[ut] ad h[oc] q[uo]d e[st] ut q[uo]d dic[itu]r stabi[lis]
a p[ar]te n[atur]e. et sic res d[icitu]r stabilitate sui mutatio[n]e ex
p[ar]te entitatis et sic patet o[mn]ia q[ui]a uno mo[do] e[st] n[on]
alio mo[do] e[st] n[on] res. ¶ Et q[uo]d de h[uius]mo[d]i [con]ceditur Ro[mano]s e[ss]e p[er]s[ona]s
as i[n] tri[ni]tate g[ra]dus. [con]tra. n[on] dicere [con]illo q[uo]d d[icitu]r aug[ustinus]. ix. [con]
fess[ionum]. p[at]r[i]s et filii n[on] differe[n]t s[ubstanti]a s[ed] ca[usa] et g[ra]du. ¶ Et i[n]
diuinis e[st] s[u]bsistentia. g[ra]d[us] ib[i] e[st] sub. s[ed] ib[i] d[icitu]r relatiue ad
sup[er]i[us]. g[ra]d[us] e[st] i[n] ib[i] et sup[er] g[ra]d[us] i[n]ferius et ib[i] g[ra]d[us] e[st] g[ra]dus.
¶ Et ubicu[m]q[ue] e[st] auctas [et] sub auctas i[bi] e[st] grad[us]. s[ed] h[uius]mo[d]i e[st]
i[n] p[at]re et filio. g[ra]d[us] et c[etera]. ¶ [Contr]a d[icitu]r sic d[icitu]r glo[sa]. exo[di]. xx.
n[on] ascendes p[er] g[ra]dus ad altare et c[etera] q[ui]a p[er] gradus asce[n]
dit ad altare q[ui] d[icit] p[at]re[m] maiore[m] filio et filiu[m] s[piritu]s
s[an]c[t]o q[uo]d ar[r]i[us] d[icit]. s[ed] ubi gradus de re[bu]s sui no[m]i[n]is tollat[ur]
p[ro]pter eq[ua]litate[m]. io[hannes] bn[us] d[icit] [et] io[hannes] q[uo]d n[on] e[st] p[ro]p[ri]us in diuinitate [et]
gradus n[ec] p[ro]p[ri]o ordo. Differt. n[on] g[ra]dus et ordo sic[ut]
punctus et unitas. na[m] punctus est po[s]it[iu]s. io solu[m]
e[st] in co[n]tinuis. [et] unitas u[er]o est s[ed] n[on] h[abe]ns po[sitionem] [et] id[e]o e[st]
i[n] sp[irit]ualib[us]. sic g[ra]dus d[icitu]r [et] sup[er] po[siti]o[nem] ul[tra] loci ul[tra] dig[ni]
tatis. ordo u[er]o dic[itu]r h[ab]itudine[m] ad p[ri]n[cipi]a. [et] sui supp[osi]
¶ Ad i[d] q[uo]d d[icitu]r aug[ustinus] d[icen]d[u]m q[uo]d ip[s]e loq[ui]t[ur] i[n] uttro[que] ubi et ca[usa] [et]
sumit[ur] ibi pro p[ri]n[cipi]a. grad[us] u[er]o sumit[ur] p[ro] ordi[n]e.
¶ Ad i[d] q[uo]d ob[icitu]r de sub. n[on] dic[itu]r in diuinis i[n]fi[r]mitate s[ed]
solu[m] h[ab]itudine s[ed] ro[n]e ta[n]t[um]. ¶ Ad i[d] q[uo]d ob[icitu]r de aucte
d[icen]d[u]m q[uo]d uni[us] e[st]. s[ed] q[uo]d auct[ori]tas s[ign]at i[n] ro[n]e dominij
q[uo]d p[er]ti[ne]t g[ra]du[m]. s[ed] sic n[on] e[st] i[n] diuinis. s[ed] solu[m] p[ro]ut s[ign]at i[n]
ro[n]e p[ri]ncipij et h[ec] p[er]ti[ne]t ordine[m] in cognoscendo.

Nunc de p[ro]p[ri]etatib[us] p[er]s[onaru]m qu[a]s frequent[er] et c[etera]. Sup[ra] egit
magister de h[i]js q[ue] d[icu]nt[ur] de deo s[ecundu]m s[ub]sta[ntiam]. h[ic] de h[i]js [et]
lo[quitu]r ag[it] que d[icu]nt[ur] de deo s[ecundu]m relat[ionem]. Diuidit[ur] a[utem] h[ec] p[ar]s i[n]
duas. In p[ri]ma ag[it] de h[i]js q[ue] d[icu]nt[ur] de deo p[ro]p[ri]e [et]
et[er]nalit[er]. In s[ecun]da agit de h[i]js q[ue] d[icu]nt[ur] de deo t[em]p[o]ral[ite]r
[et] r[elati]ue. j. d. xxx. [et] sunt n[on] q[uae]da[m] que ex t[em]p[or]e. P[ri]ma i[tem]
p[ar]s diuidit[ur] in. d[uas] q[ui]a q[uae]da[m] sunt p[ro]p[ri]etates sui relat[io]nes
p[er]s[ona]les et de h[i]js ag[it] p[ri]mo. q[uae]da[m] n[on] p[er]s[ona]les et de h[i]js [et]
ag[it] lo[co]. j. d. xxvij. P[ri]ma [con]sideranda o[mn]i[a] q[uo]d n[on] ta[n]
tres et c[etera]. P[ri]ma i[tem] p[ar]s diuidit[ur] in. d[uas]. In p[ri]ma assig[na]t
p[ro]p[ri]etates p[er]s[onaru]m s[ed] q[ui]a in ip[s]is p[er]s[onis] assignant[ur]. In s[ecun]da
u[er]o ag[it] de ip[s]is s[ed] q[ui]a eas [con]diuisis no[m]i[n]ib[us] exp[ri]
mit. j. d. xxvij. hic q[ue]rit p[ro]pt[er] utr[um] p[ro]p[ri]etates et c[etera].
P[ri]ma p[ar]s h[abe]t. d[uas]. In p[ri]ma magister assig[na]t p[ro]p[ri]etates p[er]s[onaru]m.
¶ In s[ecun]da u[er]o circa assignato[rum] mo[rum] dubio[rum] ibi. h[ic]
q[ue]r[itur] quo[modo] dicat[ur] ip[s]u[m] ee[ss]e nato et c[etera]. P[ri]ma p[ar]s h[abe]t tres
p[ar]tes. s[ed] ta[men] capitula. i[n] p[ri]mo d[e]t[er]minat q[ui]b[us] assigne[n]tur
p[ro]p[ri]etates q[uo]d ypostasib[us]. In s[ecun]da assig[na]t q[ue] s[un]t i[n]
ille p[ro]p[ri]etates ibi. Ja de p[ro]p[ri]etatib[us] p[er]s[onaru]m uideam[us].
t[er]tio o[stendi]t q[uo]d s[un]t ille p[ro]p[ri]etates q[uo]m dicu[n]t[ur] relatio
nes sui d[icu]nt[ur] s[ecundu]m relat[ionem] n[on] t[ame]n s[ecundu]m acc[ide]ns [et] h[ic] t[er]tio cap[itulo].

fac[it] i[n] q[uo]d d[icitu]r s[e]c[un]d[u]m e[st] no[min]e [et] c[etera]. h[ic] q[ue]r[it] quo[modo] dicat[ur] ee[ss]e u[e]ni[re]
nato d[e]o. h[ec] e[st] s[ecun]da p[ar]s i[n] qua mou[e]t dubitac[i]o[n]es
assignato[rum]. [et] h[ec] p[ar]s h[abe]t. d[uas]. In p[ri]ma mou[e]t dub[ium]
[con]tra assig[na]t[i]o[n]e[m] p[ro]p[ri]etatis filij. In s[ecun]da [con]tra assig[na]tio[ne]m
p[ro]p[ri]etatis sp[iritu]s s[an]c[t]i. ibi. h[ic] q[ue]ri p[otes]t utr[um] p[at]r[i]s. h[ec] p[ar]s h[abe]t
duas. In p[ri]ma p[ro]p[on]it q[uaestione]m [et] soluit auct[orita]te yla[r]ij.
¶ In s[ecun]da illa solo[tio]n[em] applicat [con]tra p[ro]p[ri]etate[m] sp[iritu]s s[an]c[t]i.
q[ue] e[st] donu[m] ibi. Ita [et] de sp[iritu] s[an]c[t]o d[icen]d[u]m est. Sile s[ecun]da h[abe]t
duas p[ar]tes. In p[ri]ma q[ue]rit [et] soluit. In s[ecun]da quo[modo]da[m]
solo[tio]n[em] i[m]p[ro]bat. [et] fac[it] i[n] h[ec]. q[ue]ri p[otes]t ut[rum] p[ate]r [et] c[etera]. s[ecundu]m
fac[it] ibi. quida[m] t[ame]n putant sp[iritu]m s[an]c[tu]m. et c[etera].

Ad i[n]telli[ge]ntia[m] ho[rum] q[ue] i[n] ista. d. d[icu]nt[ur] de p[ro]p[ri]etatib[us]
[que]r[untur]. iiij. q[ue]rit[ur] q[ui]d q[uo]d utr[um] i[n] diuinis sit pone[re]
p[ro]p[ri]etates. s[ecun]do dato q[uo]d sit. q[ua]nto q[uo]d sit ille p[ro]
p[ri]etates. t[er]cio q[ue]r[itur] q[uo]d sit actus p[at]ris. q[ua]
to [et] ultimo q[uo]d de nu[mer]o ea[rum]. Ad aut[em] i[n] diuinis
sit pone[re] p[ro]p[ri]etates n[on] solu[m] uocal[ite]r. s[ed] [et] real[ite]r
o[stendi]t sic. id[e]o d[icitu]r [et] h[abe]t[ur] i[n] fine p[re]cede[n]tis distinc[ti]o[n]is
t[ame]n no[mi]na. s[ed] [et] no[m]i[n]u[m] p[ro]p[ri]etates [con]fite[m]ur. g[ra]d[us] [et] c[etera].
¶ Et aug[ustinus] d[icit] in li[bro]. de fide ad petru[m] ip[s]u[m] e[st] p[at]ris [et]
q[uo]d unu[m] filiu[m] genuit. g[ra]d[us] a [con]iugatis g[ene]ra[tio] est
p[ro]p[ri]etas p[at]ris. s[ed] [con]stat q[uo]d g[ene]ra[tio] est real[ite]r i[n] deo.
[con]stat q[uo]d n[on] [con]ti[ne]t solu[m] p[at]ri. g[ra]d[us] s[ed] re[aliter] e[st] p[at]ris p[ro]p[ri]etas.
¶ Et p[ro]p[ri]etatis e[st] distinguere. g[ra]d[us] ubi e[st] uera di
stinctio i[bi] e[st] u[er]a p[ro]p[ri]etas. s[ed] i[n] diuinis e[st] u[er]a di
stinctio. s[ecundu]m dam[ascenum]. d[ic]i[tu]r ypostaseon. i[d est] p[er]s[ona]r[um] i[n] trib[us]
p[ro]p[ri]etatib[us] p[at]ernali et filiali et p[ro]cessibili re
cognoscimus. ¶ Et h[uius] ip[s]o[rum] ut r[ati]o[n]e q[uo]d sic ali
e[st] mo[dus] [con]grendi de e[ss]e[nti]a [et] p[er]s[ona]. i[n] ali[o] e[st] mo[do] [con]gredi
de e[ss]e[nti]a [et] p[ro]p[ri]etate. de e[ss]e[nti]a n[on] q[ue]r[itu]r p[er] q[uo]d. de p[er]so[n]a
tate p[er] quo[d] [et] h[uius]mo[d]i. g[ra]d[us] sic pot[est] in diuinis [et] e[ss]e[n]
tia [et] p[er]sona s[ed] u[er]itate. i[n] d[icitu]r pon[er]e p[ro]p[ri]etates.
¶ Item n[on] sup[ra] p[ro]bat[um] e[st] q[uo]d differunt g[ene]ra[tio] [et] p[ro]cessio
real[ite]r. alioq[ui]n n[on] differret p[ate]r. g[ra]d[us] g[ene]ra[tio] [et] sp[iratio]
differt real[ite]r. s[ed] ta[men] g[ene]ra[tio] qua[m] sp[iratio] e[st] in
una p[er]s[on]a n[on] m[u]ltiplicata ut i[n] p[at]re p[at]ris. g[ra]d[us] o[portet] p[ro]p[ri]etat[es]
sit real[ite]r una [et] p[ro]p[ri]etates real[ite]r p[lures]. g[ra]d[us]
pone[re] e[st] p[ro]p[ri]etates real[ite]r i[n] diuinis differe[n]te[s]
s[ed] n[on] d[icitu]r e[ss]e[nti]a [et] s[ed] n[on] p[lures] [con]sit i[n] eade[m] p[ar]te. g[ra]d[us] n[on] co[n]c[ed]o
ad s[ed] n[on] differunt g[ene]ra[tio] [et] sp[iratio]. [et] h[oc] e[st] u[bi] p[ate]r
spirat. s[piritu]s s[anctus]. i[n] [et] h[oc] p[ate]r g[e]n[er]at sp[iritu]m s[anctum]. et re seq[ueretur]
ret q[uo]d sp[iritus] s[anctus] e[ss]et filij. ¶ Et p[ate]r [et] fili[us] sunt un[um]
p[ri]nc[i]p[iu]m sp[iritu]s s[an]c[t]i. h[ec] sup[ra] p[ro]batu[m] est. et e[st] i[n]
p[ri]ncipiu[m] q[ui]a unus omnino e[st] q[ui] spirat. h[ec] q[uo]d e[st]
unu[m] dic[itu]r unitate n[on] e[ss]entie nec p[er]s[o]n[e]. o[mn]i[a] q[uo]d p[ro]
p[ri]etatis. et si h[ec] n[on] c[on]c[edi]t e[st] pone[re] p[ro]p[ri]etates i[n] di
uinis real[ite]r n[on] no[m]i[n]al[ite]r [et] t[ame]n uoce. ¶ Item in
p[at]re e[st] p[at]ernitas [et] innascibilitas aut g[ra]d[us] eade[m] p[ro]p[ri]e
tas aut alia. si eade[m] p[ro]p[ri]etas. g[ra]d[us] et re lo

eadem, scilicet spiritus qui refertur ad filium et patrem innascibilitate. Sed hec est falsa, quia alia est persona, quia innascibilitate est proprietates in divinis in personis et realiter differentes.

Hylarius de trinitate pater et filius et spiritus sanctus solis differunt nominibus, ergo non sunt ibi reales proprietates sed vocales.

Item damascenus dicit primo libro oportet scire quod aliud est differre re, aliud ratione, et dicit quod in creaturis est differre re et cogitatione ratione, sed in divinis econverso. Ergo non sit distinctio secundum proprietates, videtur quod non sunt ibi solum secundum modum loquendi vel intelligendi, non quod a parte rei.

Item hoc ipsum videtur ratione quia summe simplicia non cadit distinctio aliqua, sed divina persona est summe simplex, ergo aut in ea est proprietas aut est solo modo loquendi, ergo etc.

Item in simplex est persona sicut essentia, sed proprietates essentie non differunt nisi solo modo loquendi non secundum rem, ergo similiter proprietates persone.

Item divina essentia propter summam simplicitatem secundum se ipsam refertur ad creaturam et ideo relatio essentie solo modo loquendi differt ab essentia, ut est dominus, creator etc. Ergo similiter persona propter se ipsam refertur ad personam.

Item creatura propter essentiale compositionem ad suum principium secundum se ipsam refertur ad creatorem, aliquin inter creatorem et creaturam caderet medium quod non esset nec creator nec creatura. Ergo similiter essentia maior est compositio persone ad personam, ergo se ipsa refertur, et sic hoc ergo videtur quod ipsa proprietas vel relatio non differat nisi solo modo loquendi a persona.

Responsio dicendum quod omnes catholici tractatores ponunt proprietates personales in divinis, quia non sunt plures persone et distincte, necesse est quod sit in distinguens. Hoc autem proprietatem appellamus, sed diversitati sunt in modo ponendi. Quidam enim videntur aliqui summam simplicitatem in persona sicut in essentia, ponunt quod sicut in essentia omnino est idem quod est et quo est, ita in persona omnino idem quo distinguitur et quo, et ita suppositum et proprietas differens a solo modo loquendi sicut si dicatur rogo te benignum vel benignitatem tuam.

Sed ista positio non potest stare, quia sicut in oppositum probat Augustinus in eadem persona sunt proprietates differentes non solum modo loquendi sed realiter. Videmus enim quod una persona uno modo comparatur ad unam, ut pater ad filium, et videmus unam personam uno modo sive una habitudine comparari ad plures, ut spiritus sanctus ad patrem et filium, et item unam personam pluribus modis comparari ad plures, ut filium ad patrem et spiritum sanctum. Sic videmus comparari plures personas eodem modo ad unam, ut pater et filius ad spiritum sanctum. Ergo unitas habitudinis non potest accipi a parte essentie, quia communis est, nec a parte persone que refertur, nec ex parte persone ad quam refertur, restat ergo quod sit alius modus distinctionis sumptus a parte rei. Et ideo nec communis opinio tenet in divinis esse proprietates plures realiter differentes ad se invicem et personas et differentes quoque personis aliquo modo, sicut enim quod in una essentia non plurificata plures

ponimus personas modo distinctionis essentie et plures differunt, non solum distinctione sumpta a parte nominis sed a parte rei, sic et dicendum de distinctione proprietatum personalium et notionalium. Et ideo distinguit magister tres modos distinctionis in divinis qui sumitur a parte rei, scilicet essentiale, personale et notionale, et dicit quod tres sunt modi predicandi, scilicet id quod, id quo, id quo sunt in quibus se habent ea que dicuntur per conformem figuram diversis ex commutatione horum modorum sicut in creaturis ex commutatione predicamentorum, sic ergo in divinis ita est essentia et ita sunt persone et ita sunt proprietates.

Ad primum quod obicitur in contrarium de hylario dicendum quod hylarius accipit nomina pro ipsis vocabulis, sed pro intellectibus sive significatis importatis per illa tria nomina importantur ubi proprietates. Nam solum non excludit in proprietatum unitatem, sed excludit diversitatem forme vel idee vel nature.

Ad primum quod obicitur de damasceno quod differt solum ratione dicendum quod differre ratione est triplex, uno modo a parte nostre apprehensionis, sic differunt in deo bonitas et magnitudo.

Alio modo differre ratione est secundum attributionis, quia ratio eius modi potest esse unum vel attribuitur uni quod non attribuitur alteri, et sic differunt ratione essentialis et personalis notio.

Tertio modo differre ratione est differre secundum pluralitatem distinctionis que non inducit diversitatem in essentia vel natura, tamen inducit quod unum non dicitur de alio, et sic differt ratione persona a persona et proprietas a proprietate. Et per quod dicendum est communiter quod nichil videndi a parte rei, sed ulterius videndi non ulterius quod dicitur divide res quod non est, nisi quod res accipiunt pro natura. Nec et sic omnino dicitur sed quod a proprietate denominatur. Nam in creaturis non solum est quantitas realis uno et nominalis, nam petrus et paulus non tamen in ratione differunt sed in quantitate.

Ad ultimum quod obicitur quod hoc tollit summam simplicitatem dicendum quod dicitur relationis que dam fundatur super quod absolutum sive substantiale sive accidentale que dam secundum communem modum se habendi, et primo dicitur omnino repugnat simplicitati et non potest esse in deo, secunda vero non repugnat. Nam videmus respectu aliquem de novo esse circa ad illo nullo modo mutato, videmus et ad hoc plures relationes ipso sine compositione existente.

Dicendum ergo quod proprietates personales sunt respective non absolute et ideo possunt differre ratione respectivum, quia proprietates supposito sive ypostasis dicitur proprietas dicit habitudinem ad alterum. Ex hoc patet sequens quia enim proprietates essentiales sunt absolute, non possunt differre realiter dum in essentiale habent, et ideo solo modo loquendi differunt, non sic proprietates personales. Unde proprietates essentiales omnino transeunt in essentiam, sed personales non.

Ad primum quod obicitur quod essentia se ipsa differt dicendum quod essentia divina non potest referri nisi ad aliam essentiam, ad aliam autem non refertur, quia in relatione dicitur ordine et habitudine, sicut ab ultimo philosophus dicit non ordinatur ad res. Sed

essentiales: Abstracte modo quo, ut deitas. / Concrete modo quod, ut deus. / omnis

predicatio – personales: Sub ratione distinguibilis id quo, ut persona. / Sub ratione distincti modo quod, ut persona.

– notionales modo quo, ut innascibilitas, paternitas, filiacio, processio et communis spiratio.

res ad ipsum. et ideo non est in relatione non solo modo loquendi sed et per ad quem
refertur. ubi vere est ordo originis. et ideo habitudo. et ideo
vera relatio. et sic patet. Ad tertium quod obicitur quod causa se ipsa re
fertur quod refert se ipso potest intelligi tripliciter. aut quia inter
rem et rem et esse non cadit medium quia ipsa essentia essentie
dependet. et sic quod reperitur in causatis. sic enim refertur
materia ad formam. et forma ad materiam. unde dicit philosophus quod materia habet
quod est ad alterum et tamen materia est suus respectus nec forma quia non
habent omnimodam simplicitatem. alio modo est referre se ipso
quia inter id quod refertur et suum correlativum non cadit aliquod me
dium quia non sit alterum eorum et sic pater refertur se ipso ad
filium et econtra. nam pater est sua paternitas. et hoc propter summam sim
plicitatem. Tertio modo referri se ipso est quia ipso quod ref
ertur non est in relatione et ideo est purius. et hec ipsa est essentia in
deo non in creatura. quia sicut dicit augustinus omne quod refertur est aliquid excep
to eo quod relative dicitur. alioquin relationis esset relatio. et
in infinitum. quia omnis proprietas relativa aliquid in deo solum in creatura non cadit
differt aliquo modo ab eo cuius est proprietas et magis in
creatura quam in creatore. et intelligatur omnia hec sicut prius assignatum est
quoniam omne respectum fundatur super ad absolutum.

Secundo queritur de proprietatibus quid sint. et quod sint relationes videtur.
quia dicit hylarius .xij. de trinitate proprium est deo nato esse
filium. sed filiatio est relatio. ergo et cetera. Item damascenus dicit
dicamus ubi ypostasis nativitatis modum et habitudinem
a paternali ypostasi differentem. sed modus habitudinis est re
latio. ergo et cetera. Item Ric. de sancto victore. in libro de trinitate dicit quod
personae distinguuntur proprietate originis. sed origo in divinis non est
motus sed habitudo. ergo relatio. ergo et cetera. Item hec ipsa vi
detur quia proprium est quod convenit soli. sed nihil absolutum est in deo in di
vinis et conveniens soli. ergo omnis proprietas personalis est relativa
ergo et cetera. Contra. si paternitas est relatio in magnitudine quantitas
et in bonitas qualitas. sed magnitudo divina est quantitas
non bonitas quantitas. ergo non paternitas est relatio. si paternitas
est proprietas. ergo ratio. Si dicatur quod non est simile quia alia transe
unt in substantiam. relatio non. contra ostenditur per hoc. sicut quantitas
est unum genus accidentis distinctum a substantia in relatione. sed quia
in deo non cadit diversitas ideo nec genus quantitatis tamen
sit in substantia. et ubi non sit accidens nec diversitas generum.
ergo pari ratione relatio. Item sicut deus est sua magnitudo in
paternitas. sed quia deus est sua magnitudo ideo quantitas
non differt a substantia sed in eam transit. ergo et paternitas similiter.
Item videtur quod relatio magis transit. quia inter omnia accidentia
relatio importat maiorem dependentiam. quia ad subiectum et obiectum.
sed de omnibus est independens. ergo relatio minime manet in deo.
Item inter omnia entium relatio minus habet de entitate
sicut patet quia advenit et recedit sine mutatione illius
quod refertur. sed in summo ente non debet poni nisi quod multum
habet de entitate. ergo et cetera. Respondeo dicendum quod proprietates plene
nate sunt esse relationes. et hoc duplici ratione tamen quia sunt in

in persona.

[margin: scilicet]
generatione et quia realiter differunt. unde ostensum est prius.
sola autem relatio manet in divinis. ad cuius intelligentiam
notandum quod relatio in aliquibus habet cum aliis generibus in aliquibus di
fferentiam. Quod in hoc quod est predicamentum et genus entis et
in hoc quod est accidens et disconvenit in hoc quod preter alia genera
habet respectum non solum ad subiectum sed et ad obiectum secundum habitu
dinem et dependentiam. quantum ad primas conditiones ipsa
est relatio manens in divinis sicut alia genera. et hoc propter
summam simplicitatem. In deo enim relatio non est predica
mentum nec accidens sed substantia est. quantum vero est ad conditiones quas
habet respectu obiecti natura est quodam modo manens. scilicet quantum ad ha
bitudinem. et hoc propter veram distinctionem que est in divinis et vere
originem et habitudinem. et natura est quodam modo non ma
nens. scilicet quantum ad dependentiam. et hoc propter omnimodam abso
lutionem que est in divinis. Alia ergo genera simpliciter transeunt.
sed relatio quodam modo manet. ubi quodam modo transit.
quia alia genera respectum solum ad subiectum dicunt et secundum
illum transeunt. sed relatio ulterius dicit tamen ad obiectum et secundum
illum respectum manet quia est in divinis. et in relatione manet.
patet quo transit. videlicet quantum ad omne quod dicit compositionem. unde non
est genus nec in genere nec est accidens. non est aliud. et
sic patet tamen obiectio. quia cum sumitur an genus
aut an accidentis. tertium a predicamento vel deputatum. et
patet quo manet. scilicet quantum ad id quod dicit distinctionem. non quantum
ad id quod dicit dependentiam et inclinationem quia sic privat
absolutionis perfectionem. et per hoc patet contra argumentum quod obiciatur
de dependentia relationis. Ad primum quod obicitur quod minimum habet
de ente. dicendum quod licet verum est cum differt essentialiter a substan
tia. cum non sic est. posset tamen propter hoc predicari hoc modo re
dditur quod non transit. quia cum minimum habet de esse ideo mi
nus ullam facit compositionem et cum manet secundum suam proprieta
tem. Alia vero que habent aliquid de esse absoluto faciunt
compositionem. et hic est quod relatio melius manet ut supra simpliciter.

[margin: manet]

Tertio queritur de proprietatibus quantum ad aliorum
ad actum. et quia videtur habere proprietatem sint ypo

[margin: actus]
stases distinguere a distinctas ostendere. et quod sic
distinguere videtur. per boetium de trinitate substantia continet unita
tem. relatio multiplicat trinitatem. sed si multiplicat. ergo di
stinguit. Item Ric. de sancto victore. de trinitate. dicit quod
persone distinguuntur proprietate originis. sed habitudo dicit ori
ginem. relatio. ergo et cetera. Item hoc videtur quia cum persone disti
nguantur. aut distinguuntur per ad absolutum aut respectivum.
non per absolutum. quia sicut vult augustinus quod ad se
dicitur de singulis dicitur. ergo necesse est quod differant per ad res
pectum. Item proprietas prius autem accidit ipsi
ypostasi. aut est ei consubstantialis. quia si accidit. ergo sunt ibi
aliqua accidentia. ergo est in aliquo compositio. si autem consubstantialis et communis.
ergo consequitur esse ypostasis. non tamen est ideo inote
scendi. sed et distinguendi. Item in summe simplicia

ide oio e ro eendi z cogscedi. sz p pris e sume simplex. g eode distinguit. quo distigui z cogscat. h a e p ppetate. g et c. ¶ Qe respectivu reduca ad absolut. sz q reduca ad aliq s roz itelli osequt i. g c ppetates sit respective: ypostases absolute ppietates reducatur ad ypostases. g ypostases s po res. sz q p e no distiguitur ab eo q e p stius. q ab eode e ee et ee distictu. g et c. ¶ Item q distiguit aliq dat ei tale ee qle ipe e ul ht. sz ppietates hnt de se solu ee respectivu. g si ypostases p ppetates distiguitur hnt solu ee respectivu. sz h fltm. q c sint sub pona eent. hnt ee sbe absolutu. ¶ Item i divinis ps e pfica p origie. g distictio sz origo dic emanatoz ul exitu. relo a p se n emanat n p q a emanate. q i ad ad no e mot. g prius oit ypostasis ab ypostasi sm roz itelli q sit i tellre relo ee. et sz h relo osequt ee distictu i ypostasibz. g et c. ¶ It oe q relative d e aliq excepto eo q relative s sic dictat. ro et aug. de trin. si pr et fili dnr relative. g utq eoz e ad excepto q relative d. g abstracta relatoe otigit ad itelre. q g q sit i aut een aut ypostasis. si een. g relo e i een. g multiplicat ea. si ypostasis. a g una a due. no una q ypo le e itelre q pr et fili sit una ypostasis. g due et sic pr z c. ¶ Item abstractis ppetatibz duoz i ididuoz u pet et pauli sol ypostasibz remanetibz. adh otigit itelre remanere distictoz. g pi rde ypostasibz divinis. q sium e. g sut solu ro distiguedi quo z ad nos. ¶ Ro d q q h d opio fuit. q a. n. dixerut q abstractis ppetatibz ip le e itelre ypostases distictas. q h ppetates i divinis n solu dat ps inotesce imo dat etia ee. v ipis abstractis abstrahut ee et ee distictu. alioz opio fuit q ppetatibz abstractis ad h e est itelre distictoz i ypostasibz qm ppetates s ipos n s ro distiguedi s ro. sz distictoz maifestadi. v dnt q abstracta pnitate et filiatoe ad h otig itelligere q ab alio et a q ali. et si q ras quo distinguitur dnt q se ipis. sic pncipia et gnalissima se ipis differut. v h ime ita n e qntitas. et si respiciam inti utq opio otinz ad pbabilitatis. et h pz sic. In divinis n. ypostasibz itelligim origne sui emanatoz. intellim etia htitudie. s roz itelli origo pced ipos q oitur et s roz itelli htitudo osequ ipos q refet q ig ppetas rela ipate solu htitudie. et h m oseq roz distictois. et e ro innotescendi distictoz no distiguedi. sic d sa opio. et pbat rones iducte ad sa pte de ipa relone. pt. n. itelligi duo distictio q itelligit q ab a z a q alius. p utz ppetas i portat. s htitudie et origine. et p h no n tm e ro innotescendi. sz z distiguedi. cu scriptura n. origine sui emanatoe ip le e intelre z divinis pltate imo sic e een una ita z itelre ypostasis una z sic pced p opio et roes ad pm pte. sz no q c ide sit i divinis ps oiri z ee. et ad altm se he. tn s roz itelli sut ordinata u p sit oiri dein ee itelligat. In hijs q hnt ab a. et dein se ad altm he. q u ide sut i do. eode noie designat. vn gnio dic origine z htitudie. tn ppe lo gnio d origine z pnitas htitudine. qm g ppetas z divinas s oez usu lo i ipta htitudie z origine. io tened q ppetates no solu sut ro innotescendi distictoz. sz etia distiguedi. ¶ Ad i q d q respectivu reducitur ad absolut. dd q redua ad ad e d. a sic ad pnca. aut sic ad tm. ppetas origis hijs duobz mois reduca ad absolut. reduca ad ypostasim innascibil sic ad pnc. ad ypostasim a geiti et spirati sic ad tm. qm g q redua ad ad sic ad pnc ipos oseq. io abstracta origine solu intelre de innascibil n ens ab a. et e uni ypostasis. q u q reduca ad ad sic ad tm itelre pcede. hic est q abstracta origine ia n e itelre ypostasim pcedete. ul i intellectu u respectu i q dic depn deta re e desica suma simplicia. q n e i do. ¶ Ad i q d q respectivu solu dat ee respectivu. dd q e h uni d relativo q dic solu htitudine. sz n e uni de respectivo q d origie. ¶ Ad i q d q relo e ppetas. sz q ad e ipa. origo no p u e i quo oit. et q origo ppe n oit. sz i quo oues oit. u q n oseq tpe ul n. sz s roz itelli ul e sil nacō ul pced io pr. d. ¶ Ad i q ob q e ad excepto q relative d. dd q i n hui tate i sume simplici q sic differat ee et refri q uni possit ab alio separari s re. q z unu sit. n solu s itellctu nro. nec ad h intellct nr sic abstrahit u itelligat ypostases distictas abstractis ppetatibz z relonibz. si n. ab ypostasi pris abstrahat pnitas ul ea i ia n h ad spale q sit pncipiu itellectui ipaz. z i solidat s rone gnali i copleta. v z bn uidet m dre q dnt q remanz itellct h nois res s q e gnale uocabl et sic pz q abstractis ppetatibz n remanz distictio u re. n intellctu. et ido utz m s ro distiguendi. ¶ Ad i q ultio o q petr et paul distigui itelre abstractis ppe. dd q n e sile.

nō.

quod ptō n ozit̄ [illegible]

na distinctio est in aperte persone in et persone fortior quia innotes
cunt per proprietates actuales sed in divinis solum est
distinctio per originem, ideo patet primum.

Quarto et ultimo quia de persona quantum ad numerum et uidetur quod
sint infinite quia proprietates sunt res per quas deus
nobis innotescit sed nulla sunt infinita sicut patet de respectibus
realibus ergo et cetera. Item pater et filius ad inuicem assi
milatur secundum omnes conditiones essentiales ergo secundum omnes comparantur et secundum
omnes innotescunt nobis sed ille sunt in numero indefinito ergo
et cetera. Item quanto aliquid est simplicius tanto plures habet respectus ut
punctus quam linea et linea quam superficies sed divinum
esse est simplicissimum ergo in eo sunt infiniti respec
tus sed omnes sunt res innotescendi ergo notiones sunt in
finite. Contra quia tres sunt tantum ut probatum quod quia in divinis sunt
omnia unum quia patet generationem in generatione et processione sed iste
non sunt nisi tres proprietates ergo et cetera. Item in re proprium quod
proprietas conuertitur cum eo cuius est proprietas sed proprietas
est persone ergo quot sunt persone tot sunt proprietates et non
plures sed persone sunt tres ergo et cetera. Item fiat talis
ratio omnis persona est aliqua trium proprietatum hec est vera
omnis notio est proprietas sed omnis proprietas sunt notio est aliquid trium
ergo et cetera. Quod autem sint plures tribus hoc ostenditur. Notiones sunt
proprietates sunt relationes in omni autem habitudine sunt due
relationes secundum duo extrema sed in divinis sunt due origi
nes ergo saltem quatuor relationes. Item proprietas est quod convenit
soli sed innascibilitas convenit soli patri ergo est proprietas et non est
aliqua illarum quatuor relationum ergo sunt quinque. Et quod sufficiat
et numerus notionum in divinis et penes quid accipiatur
uel utrum sit idem numerus proprietatum et relationum. Respondeo
intelligendum est ad istud ultimum quod tres consueuerunt fieri in
trinitate nomina proprietas relatio et notio. Nam proprietas dicitur in
quantum soli. Relatio in quantum dicit habitudinem ad alium. Notio in
quantum principium cognoscendi et quia omnis proprietas est ratio cognoscendi similiter et
omnis relatio ideo nomen notionis est amplius quam illa duo. Quedam
quedam proprietas est relatio ut paternitas. Quedam non ut in
nascibilitas quia quod dicitur in se priuatiue similiter quedam relatio est proprie
tas ut filiatio quedam non ut actiua spiratio ideo
que convenit pluribus non uni soli et hic est quod non proprietatis et re
lationis se habent ut excedentia et excessa nomen uero
notionis est amplius. Unde plures sunt notiones quam proprieta
tes plures et quam relationes sed proprietates et relationes
mutuo se excedunt et equales ideo sunt numero equales.
Tamen non conficiunt unum. Nam omnis relatio distinguit aliquid
in causa et in aliquo magis proprietas similiter omnes quod di
stinguit aliquo modo importat relationem ergo omnis re
latio proprietas et omnis proprietas relatio sed omnis notio est proprie
tas et similiter relatio et ex consequenti nomine sunt equalia ideo
idem est numerus et eadem ratio assignandi numeri in omnibus istis no
minibus intelligendum ergo quod communiter proprietatum fuerunt diverse

opiniones quidam dixerunt quod sunt infinite quidam quod
tres quidam quod quinque. Ideo autem huiusmodi diverse rationis fuerunt
quia diversimode notiones consideraverunt. Qui enim consi
deraverunt illas in comparatione ad eos quibus innote
scunt dixerunt eas infinitas esse quia per infinitas
comparationes et similitudines res de nobis inno
tescit. Qui uero consideraverunt in comparatione ad ypo
stases quas distinguunt uel innotescunt dixerunt esse
tantum tres quia tantum tres sunt persone ideo tantum tria habent pa
per que sufficienter innotescunt. Qui uero consideraverunt
per comparationem ad rationes innotescendi dixerunt esse
quinque. Eadem enim est ratio innotescendi et distinguendi. Ratio
uero distinguendi accipitur a parte originis aut ergo positi
ue aut priuatiue si priuatiue aut priuat originem
per modum producentis et hic non dicit nobilitatem sed non
producere ideo non est notio. Aut non priuat originem per
modum producti et hoc uel specialiter uel generaliter si specialiter non dicit
nobilitatem si generaliter sic dicit nobilitatem et
in notio est una sola. Si autem accipiatur a parte ori
ginis positiue cum duplex sit origo et utraque secundum dicatur
de necessitate duplex habitudo de necessitate erunt quatuor
scilicet generationis actiua et passiua et similiter spirationis. Ad primum
oppositum dicendum quod licet res magis a longinquo et ideo magis
a unitate recessit sed magis de propinquo et ideo
magis unitati appropinquauit et talis sic debuit
et ideo unitatem posuit et vincit et hoc est per quod te
net communis opinio magistrorum notiones esse quinque
et ideo hec prius visa est. Ad primum ergo quod obicitur de respe
ctibus et comparationibus infinitis dicendum quod nec proprietates
nec relationes sunt notiones nisi que important uel dis
tinguente primum a parte et hec est ratio originis que tamen duo
modis se habet in comparatione ad dignitatem potest comparari ideo
patet primum. Ad primum quod obicitur quod tantum tres pro ultimo dicendum dicendum
quod sub generatione comprehendit duas generationes similiter
sub processione. Ad primum quod obicitur quod proprietas dicitur conuerti
et cetera dicendum quod uerum est de illa que est proprietas per se fa
ciens personam in esse non si conuertatur quod tot sint et
non plures quam unum et idem potest habere plura conuertibilia.
Ad ultimum quod obicitur de illo illo dicendum quod in processu illo
est fallacia accidentis sicut hic pater est innascibilis pater
est paternitas ergo paternitas est innascibilis que quia
attribuitur illo sibi proprietati attribuitur tamen. Potest
tamen poni figura dictionis ex mutatione modi predicandi
que in divinis est non predicatur ut quid pro ut quis et no
tio ut que. Et predicatur a parte ad notionem.

Item queritur hic de notionibus circa illud quod dicit hic Contra
dicit Io[hannes] ab ariano ex parte ille nouellum in
a me homine vanno exigitur. Quia enim est noue
llum et apostolus dicit i. ad thi. ult. uocum nouita

res ee mutatas ullo m debuit ocede. p h
dic q ypostasis e sba c accntibz. s i diuinis no
cadit accns. g nec n ypostasis g re. Ro
dd q nouitas uno mo sonat in uicium. alio
mo no. qn e tal aduiecto q simaz sic q n
hz ortu ex ueritate antiq te s ue nouellu.
z sic dic aplus ee fugiedas. l addit pphana/
sz i n ub q ad itllctu sanu n erat nouu.
sz q ad intllctu q heretici supponebat. Cas
o de auctee dam. dd q nom ypostasis de se
n iptat p m ad accns. sz solu ad ppetate di
stinguete q i ctis e accns. ideo dic sbaz
c accntibz no sic a e i ds. It q de h q dic
qd uenenu lat sub melle. q cu n dicat
nisi pp errore mucitu ui q talia noia oia
ee nt fugieda. Ro dd q uenenu n late
bat sub noie. sz sub cor intetioe sui acone
q ex h racionab uolebat iducere in heresim. l
pot d q uenenu latebat n q ad ug toz. h
pp dubioz io no cu deuigata e eius sig abs
dubio est uitad. It q de h q dic aug. q
a d e genuisse z natu ee. ut p n. male dic
q e a d dicat diuisitate i eem s h ut q gno
actiua z natiuitas differut p eem g e q
fide. Ro dd q a d n dic i diuisitate a pte
rei abso lute. sz p q parat ad d inte z itllnte. q.
dicat a d est dic sui itllre p ie z g n are z h i
sz huic aliteratari n s b e diuisitas eem e. sz a
lietas ppetatis. It q de h q dic q ppu
e pus no q n e natus. ut p n. dicere q
illud q d ij. d. xxvij. u d q h q b e ige
nitus e ppu pus. sz igenitus no e a d dre
q n genit. Ro dd q aug lo de h q e
no natus s q d pium negoz z sic n dic pe
tate. ingenitus. n. p u e ppetas n e nego
pium. It q de ista rone aug. qm p q
in do n d s accns q n l e i eo mutab le aut
amissi bi le. ut p n. no ua le. q aliq sut ac
cntia isepa bi lia z talia n sut amissibilia.
Ro dd q sic ipe ide aug dic ee accns q
e p m sua amissi le aut pt ce sba. s u i
tndi. ul remitti z ipe n dic q sit accns
q n q pt amitti. sz q potuit aduenire rei
p existnti. ul recede a re ia existnte
ul saltez itndi ul remitti s u uariai. z si
tu obicias q accntia n possut altari s z
bonu. m e de alterat oe a sbo i sbo. tn c
tu e q i eode itndu z remitut. Alr p
d q accns pt opari ad sbo p s ul ad sbm

prium. z hito u ad sbo p ee accns d aduelens
q e posse le z ab ee q uis n sbi q e sbo z ca le
tertius mo q di e iste q r solu est p n m imu
q e oio simplex. sic g ds oio e imutab le. g est
oio simp x. z in nullo simplia e accns. g in nullo i
mutab u est accns pone. si g pi e imutab z in
eo e p nitas. g n e accns. It q de h q d q
filij di sumus p gratiam. q s istum mod ddi c aliq
sit talis ut q possit d fili di. z sic archa q
fca e ab artifice possit d filia artificis quoz
neutr ocedit . Si tu dicas q oz q sit ad yma
gine talis. q dya e ad ymagine talis. g
dya e filius di. Ro dd q h q d filius duo
dic. s. ortu z imitatione. dd g q e imitatio
p oimoda assilatoz z sic filius nris imitat
pie z q n hz solu imitado sic oio sol ipe est
filius natal. Est imitato expssa z h ossistit i
ymagine z h tenet ad huc roz filij z grae. Est
tetia imitato longinq z h tenz tm roz grae
n filij. sz attidedu q imitatio expssa ut o
sistit i sua odicioe aut e isigta ulti sua p
fectione z decore aut e puata honore z de
fosta a sua odicioe. p mo di fili gratia. s o o
filius gratia z adoptioe. tio mo neutro mod
fili n ualde ppe z o ad dicoe distribute. q ad
jo. viij. d peccatores hr pie z dya ppe q a do rece
dut z imitat eu. Item q de distictoe illoz
tium q ponit hymilarius. orgine. unitate z nati
uitate. z dd q h tria dic ad excludend tres
heses. q pri dic origine ad optioe q fo
tinus dicebat x ee di filiu adoptiuu. g
sabellu dic unitate n nucupatione q ip
dicebat q id ipe p nucupatur pr pea filius
g arriu dic natiuitate n catioe. q arri di
cebat filiu di ee catura. It q de h q dicat
q d relatie q uis ei uicissi n rndeat uo
cabulu. ut p n. Eim q ppium e relatiuo
d ad ouitia. g sin dicat q d ouitia n
dns relatie. Ro dd q uni e si nomi i
positu e utriq extremo alioqn si deficiat
ex una pte n d ut si dicatur remus na
uis sil ul dic aug q sub istis noibus
pr z filius n refunt ad ipos. s. sz tn ubi de
ficiut noia doc z finge sz i diuinis meli e
carere q finge pp uitadu errore. Ite
q de h q dic. qd ibi n potuit iueniri uisita
uocabulu. ut p n. Eim q i b n spirato di
ad ipos sic donator ad donu. Ro uniu
mod ddi e q aug n lo simp de h noie. s. pe

no. fortinus
spiratio

sz de h toto sp̄e .s. ul' alr̄ h' d' q̄ spirator n̄ erat tūc nom̄ usitatū ūi dcātor. Item q̄r de h q̄ d' q̄ dcātor n̄ dr̄ n̄ ex tp̄e. q̄r h' n̄ donū dr̄ nisi ex tp̄e ē relatiā sit. sil' n̄. ad h' d' q̄ p' d' ab actu dcādi ul' ab actu ul' ab hitu. p' m̄o d' solū ex tp̄e. sic 7 donū so

Hic q'rit p' un' pp̄etates. [illegible] m d' ab etno. Sup assignāt mag' pp̄etates p'es. h' s'o ag' de ip'is pp̄etatibȝ s' q̄ p' d'usa uocabula exp'muntur et q̄m quenit eas exp'mi p' uocabla mag' usitata. et min' usitata. et io h' p'9 .d. ptes. p'a ag' de exp'ssiōe pp̄etat' p' uocabula usitatā. in s'a p' uocabla min' usitata. .j. d. eadē. h' n̄ est p'mittnd'. p'p9 h' .ūij. c. n. hylari' et aug' pp̄etates aliis 7 aliis uocabul' assignēt utz tn̄ q̄ suetas q̄unus .s. aug' p' gnāre et gnāri. alt' scilicȝ hylari' p' ēē p'rē et ēē filiū. io mag' p' q'rit utz sit eedē pp̄etates ab eodē assignate. s'o solūt ostndes q̄ sīt eedē ī. ad q'o sine p'iudicio d'r. tc'io ne credēt q̄ oio sīt eedē ostnd q̄ re idē s'rt sz differt q̄ ad mod' sig'ādi .s. i cc'tone et abstc'ōe ibi. Nec tn̄ ur' nob oio idē. Quāto uō d' dicat pp̄etates sig'ficari i cc'tōes q̄ q'ri posset. rescp'etu cui' ostndit ypostasi ibi. Ille .n. pp̄etates singlē singli

Ad itllntia h' ptis. uis' q'rit' p' q̄r [illegible] et c. utz ēē p'rē et gnāre sit una noc'o. s'o q'r q' illar' s' alt' io. tc'io ut pp̄etates ctig'at ab stahi. quāto utz ōc eas uocat oīe op'iari.

Quātū ad p'm q̄ sit eadē noc'o ostd' sic. Una sola pp̄etas ē yp'tal' q' dat ēē distictū. Nā n̄ ē in re accntis s'z for'. s'z illa ē una sola uni' s'z gnāre est pp̄etas p' q̄ ypotasis p'ris distiguit' sib' et ēē p'rē. g' est eadē noc'o. Item p'ris ad fili' una ē sola relo q̄ una tm̄ ouigo 7 unū mo' emanādi. s'z gnāre d' relōz p'ris ad filiū. sib' et ēē p'rē. g' ē eadē relo ul' noc'o. Et si sīt d'use pp̄etates. tc' g' noc'ōnes erūt p'les q̄ 7. imo i'finite. sic .n. gnāre ēē p'rē ita s'e restū ad p'rē. distīgui a p'rē et c. q'li sit noc'ōnes alie. tc' g' infinitus est nūs noc'onū. h' a ē inq'ueles. et s'e s'z ille pp̄etates sīt d'use g' et c. Cō. si eadē pp̄etas est ēē p'rē 7 gnār. ergo oio id' i'ptat nōie p'ris et nōie genitoris. g' sic ē baptizat' si q's baptiz' in nōie p'ris ita si in nōie genitoris. s'z h' cōit' negat'. Item p' pp̄etates et noc'ōnes sīt d'use. et cognoscit' ēē d'use. q̄r de d'usis p'dicāt' q' de uno p'r' una de q' n̄ p'dicat' alia. s'z h' ccedit' ēēn ē. p'. h' negat' ēēn gnāt'. g' et c. Si h' dicas q̄ h' p'p' d'usū mod' sig'ādi. q' h' n̄ ē q̄r ta ēē p'rē q'ua gnāre utz q̄ i cc'etone dr̄. Item d'use p'bat' ēē pp̄etates q̄ una de altā n̄ p'ō ut p'nitas et inascib'ilitas s'z gnāre ut patebit .j. n̄ p'ō de p'nitate s'z .n. n̄ admittit' p'nitas gnāt .s. g' s'rt d'use. Cō. d'd' q̄ oio sīt eadē pp̄etas s' re. et h' io maifeste app'z. Nā una dr̄ de altā n̄ solū i cc'tone ut p'r gnāt. s'z 7 i abstc'tōe ut p'nitas ē gnō. q̄ n̄o ēēt si differnt. c' alit' eadē pp̄etas differeta tn̄ in sig'ficat' et h' q' ad ta. p' q'dē q̄ gnō pp̄etate p' gn'ali exp'mit' q̄ h' q̄ ē p'r. Na sic d' aug' et hēr i t'cio li. d. tc'. ad ēē p'rē seq' gnāre. s'z n̄ quitit'. h'ō .n. d' gnāre pedic'los. n̄ tn̄ d' p'r eor'. Alia io ē q̄ h' q̄ ē p'r i'ptat itca ypostasim ōc q' notat pp̄etate. s'z h' uerb' gnāt n̄o i'ptat ypostasim imo eget ccapponi ab ex'. et hac pōit mag' i l'ra. tc'ia ē q̄ cū pp̄etas duo i'ptat .s. emanatōz et hitudinē q' q'uis idē sint re differt tn̄ i ītllēcu q̄ h' q̄ ē gnār i'ptat p'ductōz et gnō emanatōz. s'z h' q̄ est esse p'rē pp̄e i'ptat hitudiē. ex hiis patēt obā. Nā q̄ n̄o sit baptiz' in nōie genitoris h' n̄ ē pp̄ d'usitate rei s'z modi exp'mendi. et utz osidatur ibi sic pateb' in q'rto. Ad i' q̄ ob' q̄ n̄ p'ō et c. d' q̄ h' p'p' d'usū mod' sig'ādi. Na hec q̄ ē gnāre q'n h' suppo' itca pōit' re ōc ēēn. et io i'pa sig'ficat distigui. n̄ sic a h' q̄ ē p'r cui hat supp'ositū itca. s'n s' .n. ē ēēn ē p'r ā ille q' gnāt. Ad i' q̄ ob' ultio q̄ una n̄ p'dicat' de altā. d' q̄ ē predicāt' p' modū denoiationis. et h' ē p' cc'tōz. et ē p'dicaco p' mod' ydepti. et h' est p' abstc'tōz. q'm g' gnāre et ēē p'rē est una 7 eadē pp̄etas. io n̄o p' mod' denoiandi tm̄. s'z p' abstc'tōz p'ō ut

Secdo q'rit' q'rit' i' io itlli' [illegible] p'nitas ē gnō. alt' .i. utrū ypostasis p'ris sit p'r. io genet q̄ p'rē ul' io est sic p'r q̄ gnāt. et q̄ io sit p'r q̄ gnāt h' ut' aug' et magr' i l'ra. s'p est filius q̄ s'p ē genitus. g' gnō passiua ē rō ēēndi filiū. g' p' rōne et gnō actiua ē rō ēēndi p'rē. ergo et c. Cō. s'z io itlli' p' est gnāri q̄ ēē filiū. g' p' rōe p' est gnāre q'ua ēē p'rē. s'z ordine intlli' g' p' est io postiori' n' e. g' et c. Item ypostasis p'ris ē p'r. aut g' q' de aut q' de gnāns n̄ q' de q' p' rōne et filii. g' q' deus gnāns. g' et c.

Ad h' n̄o gnāt n̄ p' distīcta q'm gnāre n̄ ē ēēn s'z p' s'z p'p' p'ris n̄o ē distīcta n' p' p'nitate. g'

non quod generare illi hypostasi non per primitatem. Ergo non generat vel
quia pater. Item in hiis que non acquiruntur per actum prius
est habitus quam actus secundum modum intelligendi. Quia enim non sumus
boni per opera sed magis e converso prius sumus boni quam ope-
remur. Sed primitas non acquiritur per actum in deo. Ergo prius
ordine intelligendi intelligitur esse pater quam generet. Item
pater generat. Iste est quidam actus divinus qui per se convenit
patri soli. Quero per quid, aut quia deus, aut quia deus
pater, aut quia deus innascibilis. Quia innascibilitas dicitur
nativitatis privatione non potest. Ergo ad dicere quia deus pater.
Ad intelligentiam huius notandum quod hec est opinio quorundam dicentium
quod proprietates relative ut ipsi sunt in deo quemadmodum in creaturis,
quia in creaturis ut adolescentes ideo ut illustrentur
quod in creaturis actus est causa relationis utriusque in inferioribus;
ideo est pater quia generat. Sed in divinis est e converso, et ideo actum
simpliciter concedunt quod pater generat quia pater, et negant
conversum. Sed quamvis istud possit aliquo modo capi
ab intelligentia ex parte patris, tamen si consideremus in filio
omnino non videtur intelligibile quod ideo quia filius generetur.
Nam contra dicit quod ideo generatur quia filius est, et quod fi-
lius sit. Et hoc per generationem. Ergo generatio secundum modum intelligendi
precedit filiationem, et relativa sunt simul natura et intellectu.
Non tamen in essendo, quia generatio est ratio dicendi primitate,
et ideo patre dicitur. Nam sicut hic generatio passiva ad filia-
tionem, ita activa ad primitatem. Et propterea est alia opinio,
quia ideo est pater quia generat, et quia iste sit bene dictum; pater per
differentiam assignata inter generationem et esse patrem. Nam proprietas
vel generatio dicit emanationem sive originem; primitas
dicit habitudinem constantem. Quia origo est ratio habitudini,
non habitudo ratio originis, et ideo generatio est ratio primitati,
non e converso. Ideo concedunt rationes ad hoc. Ad id quod obi-
citur quod non generatur nisi per distinctam, dicendum quod verum est, quia
secundum modum intelligendi necesse est ante generationem intelligi hypostasim
sed ordine intelligendi loquitur, sed non primitate ea actu
distinctam, quia ipsa distinguitur per proprietatem generationis di-
stinctione completa, sicut melius patebit infra. Tamen secundum modum
intelligendi ratio distinguendi inchoatur innascibilitate,
et ideo generat non vero prius distincta primitate, sed vero di-
stincta quodam modo innascibilitate. Ad id quod ob-
icitur quod non acquiritur per actum, dicendum quod in divinis nulla proprietas
acquiritur, quia quelibet est eterna. Tamen secundum modum intelligendi origo
sive emanatio originis est ratio relationis, sicut in
hiis inferioribus est ratio essendi. Sed sicut actus generationis
est eternus, ita proprietas primitatis eterna. Sed quamvis
non acquiritur per actum, inest tamen per actum. Unde
illa propositio est falsa et dicitur generaliter proponi in eis que non
sunt per actum etc. Et tamen minor est falsa. Et tamen dicendum quod
non est verum de actu qui elicitur ex illo habitu, sicut opus
meritorium ex gratia. Sed actus generationis non elicitur nec

illa elicita ex primitate. Ideo non oportet precedere primita-
tem ad hoc quod intelligatur generare. Ad illud quod deus pater
generat etc., quia generat quia deus innascibilis et spirat quia in-
processibilis. Ad obiectum quod innascibilitas dicitur privatio, di-
citur aliquid quod privat non est ratio habitus, sed privatio aliquid
cum habitu substracto est est ratio. Unde sicut aliquis liba-
lis ens invitat ad comedendum quia solus, sic pater ge-
nerat propter liberalitatem ne sit solus. Et ideo semel generavit
et spiravit, non amplius generat, quia non amplius est solus, quam-
vis sit liberalis. Aliter tamen est dicendum, sicut predicti fuit, quod in-
nascibilitas est privatio que secundum rem est positio. Innascibilis
enim dicitur pater quia non est ab alio, et non esse ab alio est esse primum,
et primitas est nobilis positio primum, naturaliter, ratione primi a
deo dicitur nobile positum et conditum, ut videbitur. Quia ad positionem
primi sequitur positio secundi. Unde quia primo principium, quia principium ideo
vel actu vel habitu est principiatum, quemadmodum ergo ratio primita-
tis in aliquo genere est ratio principiati in illo, ideo quia pater est
primum respectu emanationis generationis et processionis,
generat et spirat. Et quamvis primum in genere generationis quia inna-
scibilitas, primum in genere spirationis quia deus improcessibilis.
Ideo generat, quia deus innascibilis, et ultra non est ponere quia est
innascibilis, cum innascibilitas dicat primitatem et status
sit in ipso ideo etc. Et hoc est quod dicit Augustinus de trinitate, quia principium pater
est principium totius divinitatis, quia a nullo. Et hoc est quod in
pluribus locis supra plurimum positum est. Item est magistrorum ad hoc
dicendum est per aliqua positio magistrorum doctorum qui dixerunt
quod innascibilitas in patre dicit fontalem plenitudinem.
Fontalis autem plenitudo consistit in producendo. Sed constat
quod non in deo quia creatura producit, quia in eo fontalis
plenitudo quia hec tribus; non ideo quia producit spiritum sanctum,
quia huius filio. Ergo fontalis plenitudo in patre ponit
generationem in eodem. Sed ergo innascibilitas est fontalis ple-
nitudo patri etc. Contra communis opinio quod innascibilitas
esse proprium patris, sed non potest esse proprium et maxime proprium quod dicat
notionem quia importat principium personarum, sicut non est communis et
spiritus sancti. Ergo aliquid ponit non absolutum, constat quia ratione
illius non posset esse proprietas. Sed non potest ponere in-
positionem productivitatis. Ergo de ratione sua ponit productionem,
sed secundum modum intelligendi per respectum aliquem ut producit
est generatio. Ergo ad innascibilitatis positionem sequitur positio generationis.
Et contra ubi Hylarius XII de trinitate ubi
dicitur quod pater est auctor filii, constat a quo per auctoritatem intelli-
gitur non factore sed genitorem. Eo est quod prius esse geni-
torem, quo convenit ei esse auctorem. Auctoritatem autem convenit ei esse
per id quod dicit auctoritatem esse in patre, sed summa auctoritas est
in patre ratione innascibilitatis. Ergo convenit hypostasi patris ratione inna-
scibilitatis generare. Et hec videntur dicere verba Hylarii XII
de trinitate, si quis attendat et sibi in quantum. Contra ubi
philosophi quod dicunt quod principia quanto sunt priora tanto potentiora.

bonum

non per deitatem filio quereret

non; innascibil

¶

ratio

ratio

ratio

ratio

ipse deus

querere

ratio

¶ Eo enim ipso quod est deus ingenitus
gignit deum unigenitum. Sed
licet non hoc verbum Hylarii, tamen ex
verbis eius potest elici. h. 12.

et quod causa prima plus influit. et quia simpliciter primum sumere habet influere per omnem modum. sicut ergo videmus in ordine causarum quasi est ordo essentiarum quia primitas sit esse summa influentia in causa. et maiorem influentiam habet essentia. propter hoc est ordo personarum. primitas in patre est ratio producendi alias. et quia innascibilis dicit primitatem. hinc est quod dicitur totalis productionis principium. et huius signum videmus quod prima in generibus sunt principia aliorum. et quia sunt simplicia ut in pluribus. ita quod in eis sit status habent potentiam infinitam. et sicut punctus respectu linearum. et unitas respectu numerorum. sic etiam divina essentia quae per respectum creaturarum dicitur fortassis quia divina essentia est prima. ideo est omnipotentissima. et quia omnis essentia sequens essentiam tamen primam. impossibile est quod una persona producat aliquid sine alia. quamvis autem potentia producendi vel primitas infinitatem non debuit esse sicut supra monstratum est. attamen si per impossibile poneretur quod mille personae producerent necesse esset quod omnes immediate procederent a prima persona. quia sicut causa prima in ratione omnium productionum sequentium immediate operatur. sic suo modo in personis. ¶ Ad hoc autem mouent ... sicut est possibile intelligere ypostasim patris et filii non intellecta ypostasi spiritus sancti. sic et possibile est intelligere ypostasim patris nulla alia persona intellecta. et tamen quando intelligitur non intellecta primitate. et tamen est quod possibile est hoc intelligi. possumus enim non intellecta pluralitate intelligere divinam personam et habere illam et quod illam non habeat ab alio et intelligere generales. sicut ergo intellectus considerat de isto dicere et intelligere quod possit generare per quod ergo nichil primum inveniens in illa ypostasi non oportet ponere innascibilitatem. ergo signo non per eum inesse per id quod est esse. inest per id quod est proprium. hoc autem est innascibilitas. ergo et cetera. Rursus sicut videmus quod plures personae in una natura. sic plures proprietates in una persona. ergo sit ad perfectorum complexissima natura est omnes personas reduci ad unam quae sit principium aliarum. sic omnes proprietates unius personae ad unam quae sit ratio aliarum. sed in patre est primitas et innascibilitas et spiratio. sed innascibilitas non est reducibilis ad alias. ergo necesse est quod alie reducantur ad innascibilitatem quae est sicut dicunt fontalis plenitudo. ¶ Amplius primitas et generationis proprietas quae est de generali sua significatione communicabilis est quia prima creaturis quae genitus generat et filius unus sit prior alio. In divinis autem primitas est incommunicabilis. ergo cum hoc non sit de ratione primitatis in quantum primitas erit ratione alicuius quod est incommunicabile. hoc autem est innascibilitas. sed primitas. quia primum non potest dare alii primitatem. et innascibilis non potest generare innascibilem. ergo videtur quod in divinis ypostasis patris ideo generet quia innascibilis. ¶ Postremo ... est prior quam principium. aut econverso. constat quod idem convenit cum principii quae est prius ... et constat quod stat

est in patre ... quia principium ... quia prius. et constat quod illa est conditio nobilitatis. ergo cum pater sit totius divinitatis principium ut dicit Augustinus. hoc est quia est primus. ac per hoc quia innascibilis. hoc sine preiudicio aliorum dictorum est. utraque enim harum positionum magistrorum est et neutra est contempnenda. hec autem magis videtur eadem in intellectu quae prima. maxime si respiciatur ipsi primitatis proprie accepta quae est vere relatio et sic non cum filiatione non potest abstrahi a natura et proprietate relationis. dicit enim impartibilitudinem ad filium sicut et generare et ideo alia potest intelligibilior videri. et hoc melius patebit infra cum agetur de innascibilitate.

Tertio quaeritur utrum contingat proprietates abstrahi. et quod non videtur. quia omnis abstractio supponit compositionem. sed in eis solum proprie est compositio in quibus est denominatio predicato. ergo sicut hoc est in accidentibus tamen videtur quod ubicumque est ponere proprietatem abstrahibilem est ponere proprietatem accidentalem. sed talis nullo modo potest poni in divinis. ergo et cetera. ¶ Item ubicumque est abstractio abstractum est simplicius concreto. hoc autem habet instantiam. sed in divinis non est maior simplicitas et minor cum omne quod est ibi sit simplicissimum et in fine totius simplicitatis est. ergo in divinis non cadit abstractio. ¶ Item omnis abstractio aut est universalis a particulari. aut est forme a materia. sed in divinis nec universale nec particulare nec forma nec materia. ergo in divinis non est abstractio. ¶ Item quicumque abstrahunt aliquid ab aliquo. minus est quod remanet quam ante abstractionem erat. quia unum aliquid est. nichil non enim abstrahitur ab aliquo nec nichil a nichilo. sed aliquid ab aliquo. ergo si primitas a patre vel ypostasi est abstrahibilis. ergo minus habet de entitate quam cum primitate. ¶ Sed contra. primitate abstracta intelligitur ypostasis esse deus. ergo similiter videtur de entitate quod cum primitate intelligitur de non habere summum esse. ¶ Hic magister in littera dicit primitas. filiatio. processio. ipsas tamen relationes significat. aut quod ad hoc dicendum est. aut nichil. si nichil ergo ... et insignificat. si aliquid. ergo videtur quod abstrahibiles a persona. ¶ Item non intellecto filio nichilominus potest intelligi ypostasis patris esse. sed non intellecto filio non potest primitas intelligi. ergo abstracta proprietate adhuc potest intelligi ypostasis illa esse cum erat proprietas. sed quandocumque aliqua duo sic se habent quod unum potest intelligi sine altero. unum potest abstrahi ab altero. ergo videtur potest intelligi proprietas abstrahi ab ypostasi. ¶ Item cum dico patrem intelligo habere unam ... proprietatem in concreto. sed constat hoc totum non simul intelligi. ergo prius unum postea aliud.

plenitudine

aliorum. Quia prius intelligo rationem deitatis quam trinitatem et trinitatis personas incommunicabiles. Quia unumquodque per se est intelligibile et proprietates sunt ipso quia ab ipso est abstrahibilis.

Si tu dicas magis a parte intellectus potest abstrahi sed non a parte rei. Contra: quia sicut abstractio est a parte rei et modi intelligendi, quia notionale et personale non differunt nisi solo modo loquendi, et hoc est supra improbatum. Item relatio in divinis est vera relatio quia ut dicit Boethius de trinitate non est sine relatione relatus. Sed ubi est vera quantitas et quantum ibi est vera abstractio, non tamen a parte intellectus sed a parte rei. Quia pari ratione ubi est vera relatio et vere relatus ibi est vera abstractio. Item quando aliqua proprietas habet distingui ab alia secundum rem a qua distinguitur secundum suppositum, ibi est abstractio non solum a parte intellectus sed a parte rei. Sed paternitas differt ab innascibilitate non a differentia praedicta ab innascibilitate. Quia vere et proprie est abstrahibilis proprietas suis notionalibus non solum a parte nostra sed a parte rei.

Respondeo dicendum quod abstrahi aliquid ab aliquo est duobus modis. Uno modo abstractione quae totum habet a natura rei, et sic abstrahitur universale a particulari et forma a materia, quando utrobique est compositio et divisio. Alio modo est abstractio quae totum habet ab intellectu nostro. Intellectus enim noster cum intelligit ad complementum de necessitate dum intelligit, sub duplici ratione, scilicet per modum ipsius quod est et ipsius quo est. Et quia cum aliquid intelligit considerat ipsum intellectum per aliquam rationem per quam et ipsum capit. Et intellectus noster est resolubilis in intellectum ipsius quod est et ipsius quo, quia compositus erat ex ipsis. Cum igitur realis abstractio per suppositum compositorum quae nullo modo est in deo, nec quantum ad essentiam neque quantum ad personam, ideo nullo modo est abstractio a parte rei. Cum rursus quando deum intelligimus secundum possibilitatem intellectus nostri, intellectus noster intelligit deum per modum ipsius quod et ipsius quo. Et intellectus noster est resolubilis et quia resolubilis et compositus, quamvis res non sit composita, quantum ad ipsum potest abstractio et separatio ut intelligat ipsum quo est quod est, non intelligendo. Et quia modus significandi consequitur modum intelligendi, ideo contingit significare ipsum quo in abstractione, et hoc ex parte concreti ut cum dicimus deus et deitas, et ex parte incomplexi ut cum dicimus paternitas. Concedo ergo sicut manifestant primae rationes quod non est ibi realis abstractio.

Ad primum quod obicitur in contrarium de significatione dicendum quod ad hoc tendit a parte nostri intellectus nec oportet quod respondeat abstractio, sicut non intellectus noster licet sit compositus, ut cum intelligit simplicia per modum compositionis quia potest illa compositio esse non ex re intellecta; ideo omnino intelligendo de abstractione. Et per hoc patent duo sequentia quae sunt supra rationem. Ad primum quod obicitur quod parte differt solum in loco. Dicendum quod sicut tactum fuit in distinctione praecedenti relatio secundum comparationem ad suum terminum transit, secundum comparationem ad obiectum sistit in manente. Et quia abstractio est formae a suo non a suo, quia paternitas abstrahitur a patre non a filio. Et quia ad comparationem ad suum est omnino idem, ideo nullo modo est abstrahibilis a parte rei. Non tamen differre potest aliquo modo per comparationem ad obiectum. Quia quod differentia sumitur a parte rei, sed sic differentia illa nichil facit ad compositionem, nichil facit ad abstractionem. Et sic patent duo sequentia quia relatio manens et distinguitur ab alio, sed habet esse per comparationem ad obiectum non quo ad suum.

Quarto et ultimo quaeritur utrum peccatum sit omne de notionibus sive de proprietatibus opinari. Et quod non videtur quia sancti diversas opiniones habuerunt de scripturis et tamen non peccaverunt, sed solum erat eis pena secundum Augustinum. Item prius apparuit quod est non hominis institutum sed pena damnati. Item ... quod de scripturis veritate non habet eadem facilitate comprehenditur quae probatur, sed notiones non habent veritatem a scripturis sed inventae sunt a magistris, quia licet ipsi in eadem re comprehenduntur quae probantur. Item hic ubi ratione quae nullus notionum et hoc non sunt de hiis quae sunt necessaria ad salutem, sed omne opinari licet in hiis quae non spectant ad viam salutis et hoc sine peccato, quia et in notionibus. Item si est ibi peccatum aut contra fidem aut mores; non fidem quia non est contra articulos, non mores quia credere(?) non respicit mores, quia nullum peccatum.

Contra: duobus omne opinantibus contrarios notiones necessarium est alterum dicere falsum contra divina; sed mendacium contra divina est in dogmate christianae religionis et hoc est gravissimum peccatum, quia et cetera. Item duobus omne opinantibus contrarios notiones necesse est alterum decipi et errare; sed error contra divina est periculosissimus secundum Augustinum in I de trinitate: nec periculosius alicubi erratur nec fructuosius aliquid invenitur. Sed quia error contra humanitatem christi est peccatum, quia et contra notiones multo fortius. Item cum proprietates sint ipse deus, quod dicitur vel credit proprietates esse quae non sunt vel non esse quae sunt, dicit de deo quod non est, sed qui dicit deum non esse quod est vel esse quod non est errat errore pessimo, quia cuiuslibet opinatum sit hoc, quia et cetera. Item sic dicit Augustinus non solum ille mentitur qui dicit falsum sed et qui asserit dubium, sed uterque opinatium dicit quod dubium quia nulla opinio duorum est certa; quia mentitur uterque, sed committitur contra deum peccatum mortale vel veniale, sed plus mortale, quia uterque peccat.

Respondeo dicendum quod omne opinari potest esse aut circa ea quae spectant ad doctrinam humanae inquisitionis aut circa ea quae spectant ad doctrinam christianae religionis. Circa ea quae spectant ad doctrinam humanae inquisitionis licet omne opinari et asserere; opinari quidem quia illa non faciunt ad salutem, asserere eo quod nostrae inquisitioni

sbiecta sit. i hys q spectat ad doctrina religiois
distingu(n)t. Na qda st de necitate fidi. qda de ne
citate scpture. qda sut hys adnexa. ut st il
la q faciut ad fidi explicoe z scpte expoe. q ea
q sut de necitate fidi opinari cria simp e pec
catu .s. q (contra)riu opinat. et si sit simp opinio e
pc erroris. si a asstio z defensio n tm error set
heresis dicenda e. i hys a q st de ctitudine scpture
ignorates scpturas h (contra)rie opinari. nec e culpa
ut si unus simplex ho credat q iacob fuit pr ysa
ac. alt n. h eq. et pmi h qde h suspicet ul opi
netur q ignorat scpturam. scietes a scpturam n
lic. imo alr peccat si simp opinetur. si aut de
fendat heticus e iudicad. qa (contra)dic scpte sacre.
¶ In hys a q sut adnexa fidi ul scpture. aliqua
opio sequitur ad fide et scpturam. et ad altam
seq oppositu. et tc dd q an pctor h crie opinari
si p pctor n h. imo pcc. est. sic i hys detmia
ta sut p fide et scptura. sic fuit de opione pore
tani ... ppetates. dicebat n. illas n ee dm. z
ad h seq criu fidi. e n. eccla adoret ppetate.
tunc adoraret n dm. et n ds eet adorand. bu
si postq ostitutu e sibi oueniens n retractasset
errore. fuisset ab ecc heticus iudicatus. set
retractauit i ocilio remis ut d. B. In hys q
st adnexa fidi nec seq nec repugnt q dubia
sut lici opinari. s n h asserere dubiu ... dm qa
e ... supbi. ocedend g q utq opinans ...
sserat pccat ... errore. s p p supptor z sic
ocedndz q h ubi cria opinari. ¶ Ad i q obq
... xana religioe ... q n e inda
tu. q neut dic oductate n i xana re
ligioe q n e de necitate fidi ul mor. ¶ Ad
i q q error ille e piculosus dd q ... e z q
est crius fidi. s si est de hys q no spectat
ad fide n e ... ¶ Ad i q ob q pccat q d dm
n ee qd e ... dd q illd ... e si sit detmiatu p
fide ul scptura. alr n pccat n asserat ul de
fendat. ¶ Ad ultio ob ocedend e. Na q ...
auctte ... asserit ul affirmat q nec scptura
nec fides dic nec ad illas seq psuptuol est
iudicad z si ... dicat. z si dubitat ... et
affirmat ... supbie.

In pte i sut dubones ... q dic
Ipsu e pris ... .
ppetas differt ab eo cui e ppetas ul re. ul
... z noie. g ...
n e ppetas alia. ¶ ... q i pte itelligimus
et illu q e pr z quo e pr. qn ... de se ...

uni sbiat. z ide gla pr. s ... q affligt ee pie
ppu pris q affligitur ut i roe attributi io
ide ipi ppetatis attribuit ipi ypostasi ...
q ee pie e ppu pris n q pr sit pr. ¶ ... q de
h q dic eade di natiuitas ul origo. ut ... dic
... e sup ... de uestigio z ...
e ab aug de ua religioe. s. q origo appat
pri. ¶ ... dd q origo sp di relatiue. ...
accipi origo. ul ... ul ... p ... cate
sic e toti trinitatis z appatur pri. ... a ...
sic pt accipi actiue ul passiue. si actiue sic
e pris z filij z ... appat filio ... q simp d
... q origo dic emanatoz p mod nature sic
e ... filij. sibi z origo ... q d sic acci
pitur. z hoc mo accipit h. io n e ... ¶ Item
q de h q d q gignere et gigni ipas tm re
lones no ypostases signt. ... n. ... q
relones signat i actione z n iptat relones
h z suppoti. ... tm iptat relones signatur
abstracte. ... h q e gigne n iptat relo ab
stracte. ... ¶ ...
dd q differunt iptat. alr. n. iptat p ub.
alr p nom adiectiuu. ... ubi iptat ac
tu ut egrediete io i quada distantia z ido
iptat sub qda iclinatioe ... distantia
iptat n claud ... se suppo ... ad
datur ... n locu ... supleat
demostratio q e i actu ... et ...
... plures z demostratie ... iptet
... n iptat n relo ... e de se n sup
positu s nom adiectiu ... signat
ut ppetate informante et io in qda unione
et in distantia ... iptat forma et sup
positu ... alb ... in abstractoe ...
albedo h attendes magr d q ... z filia
tio gignere et gigni dnt tm reloes. ¶ Item q
de h qd d. cu noia relonu ponunt i pdi ... ipa
tm nocones signt. n ypostases. q si hoc
... e ... est ... i pdicato
stat ... nocone. ... dicere ... e ...
si dicetur een gnat ... ¶ ...
q qda ponut i pdicato p ... z signt
z talia sut q de se iptat ... sicut ... z
de talibz lo magr. qda ... ponut i pdicato
q sut nata sbia ... nom ... n filij z talia
q n solu nata st pdicari ... z sbia possut i
ptare ... ypostasis ... ub magr ...
e ... s. de illis q ... nata st pdicari q
n sbia z ... ¶ Item q de h q d. cum

tantu
// patri ... passiue ... filij ... non ... filio ...
... cocrecio

caracteristica

tulistica y piomata determinata sunt ypostasim
ne. et cetera. vrm. male dicere quod proprietates quas no
determinat numerum sunt non nobiles. quia omnis proprietas nulli
determinat numerum genus quod ipso quod nullum enim determinat quod superpetates in
eo ipso quod nullum numerum determinat quod sunt nobiles quod pertinet
quod actum. Secundo dicendum quod sicut ordo non est dicitur aut quo
natura ordinatur a quo natura est vel ordinandum. sic etiam
de proprietatibus intelligendum. et quando dicam proprietatem
nomen quoniam proprietas habet numerum sunt vel secundum quod sit considerari
ne ipsi sibi. sic filius non habet quod sic autem vel essentialiter a
parte non preedicatur et ipso est intelligendum.

Hic non est pretermittendum quod sicut pater et filius et cetera sunt expressius
magis de proprietatibus personalibus quam exprimuntur per
nomina magis usitata. hoc agit sed de eisdem per verba exprimuntur
mittuntur per vocabula minus usitata. et hoc per quosdam
propter magis assignatur novum dicitur per quem proprietates
exprimi auctoritatibus. omnia magis nomina illa esse proprie
In secunda vero assignatur quod dicitur rationem quam dicemus appropriata a co
et hec est adiuvenda quam generalis regula. In tertia o
posuit quod propter rationem et deviat ab hac quod est de deo
in quarta ex illa solutione elicitur alia ratio i. e est
secundo quod secundum nomina libere. et cetera.

Ad istantiam eorum que dicuntur de verbo in parte i. iiii.
querimus primo de verbi significatione. secundo de connota
tione. tertio de proprietate comparatione. Quarto de translatione.
Quantum quod ad primum quod utrum verbum dicatur
essentialiter vel notionaliter. et quod dicatur notionaliter
ostendit per auctoritates canonis. lib. Johannes elegantissime
exprimens incarnationem dicit verbum caro factum est. sed unio
non est facta nisi in persona filii. quod verbum non exprimit nisi personam
filii et proprie quod et cetera. Item aug. xv. de tri.
In trinitate non dicitur verbum nisi filius. nec donum nisi spiritus sanctus.
Item Ansel. in mono. aptissimum est quod nec i
lle esse verbum potest esse verbum suum. nec verbum potest esse ille
cui est verbum. Item videtur quod verbum est quod emanat
a mente per modum conceptionis. quod verbum de se dicit con
ceptum. sed esse conceptum et genitum sunt idem. sed ge
nitum est notionale quod et cetera. Item verbum dicitur quod ema
nat per modum perfecte expressionis. sed esse ymaginem
est proprium filii. quod verbum. Item esse verbum dicit rationem ad
dicentem. sed esse respectus in divinis est notionale
quod. si dicatur rationem ad primum. sed dicens non potest esse nisi pater
quod et cetera. Contra quod dicatur essentialiter ostenditur sic. sicut
dicit aug. ix. de tri. ca. x. verbum est cum amore
notitia. sed notitia est essentialiter deo. quod et cetera. Item verbum
est quo res manifestatur et exprimitur. sed manifesta
tio est cuilibet persone et manifestatio est equalis. quod et verbum.
Si tu dicas quod non dicitur manifestatio simpliciter. sed ma
nifestatio alterius o te quod spiritus sanctus est manifesta

tivus filii. Jo. xvi. Ille me clarificabit et cetera. Item
hoc ipsum ostenditur per proprietatem ad dicentem. quod verbum dicitur respectu
dicentis. sed dicentes sunt tres sicut dicit Ansel. in mono.
unusquisque ipsorum. sed dicitur quod verbum est tantum. sed nichil est tantum
non essentialiter. quod et cetera. Item sic dicit Ansel. in monolo.
dicere nichil aliud est quam cogitando intueri. sed hoc est essentiale
quod et verbum. Si dicatur quod dicere sit quod essentialiter dicitur non hoc co
respondens verbum. Contra. sic dicit ansel. prosle dicendo
generat verbum. sed omnis actus quo per reflectitur super se est
essentialis. quod et dicere per verbum est essentiale. secundum ubi. quod et
cetera. Item hoc ostenditur per proprietatem ad quod quod per verbum dicitur nichil me
ius creaturam creatorem est notio vel notionale quam
medium equaliter distat ab extremis. sed verbum est
medium quam per verbum creata sunt. quod et cetera. Respondeo. ad hoc
dixerunt aliqui quod dicere tripliciter accipitur in divinis. Uno
modo dicere est idem quod intelligere. Alio modo idem quod generare.
Unde aug. exponit id Gen. i. dixit i. filium genuit
in quo omnia disposuit. tertio modo idem est dicere quod crea
re ut verbum non sed verbum eius quod est dicere in quantum nisi quod di
cere est idem quod generare. et io. propter hoc sed illud non videtur intelligi
quod sit loqui sine verbo. et quod ad dicere sit cum non sequatur
verbum. sic nec generare sine genito nec nosse sine noti
et hoc in ipse modus loquendi intellectum abhorret quod
dicit et loquitur sine omni verbo. Ideo voluit aliqui dicere quod i
sic dicere accipitur essentialiter et personaliter. quod tres sunt quod dicit sic
dicit ansel. quod verbum dicitur essentialiter et pluraliter. et secundum istam viam
solvere nituntur obiecta ad utramque partem. sed hec est contra aug. et
contra ansel. expresse. Nam aug. dicit quod verbum eo ipso quod verbum
dicitur ad alterum. similiter Ansel. aptissimum est quod verbum non
est ille cuius est verbum. et hoc patet per auctores. aug. quia
magis adduc in lib. et ansel. in monol. expresse
negat. propter hoc intelligendum quod dicere idem est quod loqui. loqui
autem dicitur vel apud se vel ad alterum. loqui ad se nichil aliud
est quam ad mente concipere. mens autem intelligendo aliud concipit simile
alii. intelligendo se concipit simile sibi. quod intelligentia assimilatur
intellecto. mens quod dicendo se apud se concipit sibi simile.
et hoc est verbum conceptum. Alio modo dicere ad alterum est con
ceptum interius exprimere. et hoc dicere verbum. unde verbum prolatum
dicitur quod sic in nobis dupliciter accipitur dicere. i. in deo. Nam dicere
dicitur apud se. hoc est intelligendo concipere. et hoc est generare per simi
litudinem sibi. et hoc dicere verbum. verbum natum. i. verbum
eternum. alio modo dicere est exterius se exprimere. et secundum hoc dicere
est dicere quod se per creaturam declarare. et hoc dicere verbum
verbum creatum et verbum temporale. concedendum quod quod verbum sic et di
cere dupliciter accipitur. sed eternaliter et temporaliter. et verbum temporale crea
tum nec est deus nisi deo. sed creatura verbum dei. verbum eternum est
deus. et est illius solius cuius est concipere. sic dicere est illius solius cuius
est concipere. ideo rationes probantes verbum dicitur notionaliter
simpliciter concedende. Ad id quod obicitur quod verbum est notitia et verbum est

maifesto. dd q i ne e tota vo ubi. sic n nosse e
tota vo dice ul maifestar. s3 ncce e qcadat i
oceptu. et io notitia ocepta. et manifesto p
oceptu fuit p solu filiu no spo s. et sic p3 r
q ob. Ad id q ob de ubo i opatone ad dnte
dd q q dice no d eeu v. n sp q d v ubi cata.
et v q notat effectu tpale. ruo. q d v3 etnu,
sic solus unus e dices. oz q o q dice n est a
q cogitado itu etn. dd q um e ubi itutus n
est sine ocepto u i nob et i pre. s3 i filio n est.
silo nec i spu s. q ius n. se intelligat tn n co
apuit ple. q n est i eis fecunditas ad gnand.
Siquis vo h. aug. te docet xv. de tri. q a
nos n itlligimus n p itlliga et illa sp est
gesta, in illa a tri. beata al e. q i unitate.
q qlz p itllit. et ig intllre n dici i vo3 ocapt
ac plc n oplectit tota vo3 d dicit ubi i deo
u in nob. Ad v q ob q actus reflex. sic se
dd q sui dicat ap se sui exti ad altm ut3 m i
plicat ap se actu absolutu et v. dice. n. ap
se est cogitado sui itlli se oceptu gigne, i
roe pmi est reflexio. s3 roe si est relo. sibi t
dic exti e se ul oceptu declarado ad q foire.
v dice utroz mo reflectatur sui dnte z dco. i
sui dnte vone actus absoluti. sui dco vone o
pati. z sic maifesta e illa obo. qm dre n tine
absolutu. et io n e een le sp. Ad i q ob q ub
e mediu. dd q d e med. i. eentie z itllnte
z ub n e mediu i eendo s3 extremu. qm ipo
ubu fco. s3 solu i intlli q pi p ub o fco. z

Sado q de ubi etnu gnota h. i. m gli dicet.
tioe. z e qo utr ubu etnu gnotet ad ex pte
cature. et q sic ur p auctte p3. dix z fca st.
et. i. Gen. dix de fiat z fcm e. q cu dice no
sit a q ub pfre. z ad dice seqtur face. z
ad facere ipo fcm. q ad ubu seq fcm. q ur
q ub gnotet ad catu. si tu dicas h ee dco
de dre pu accip etnal. z s ndi ei ub etnu.
s3 p u accipi tpal. s ndi ei ubu catu. Ctra
aug. xi. ofesso. ubo tibi coetno dicas q m di
as. z sic qeqd dicis. nec al q dndo facis. q
ur q. i sic intllg de ubo etno. Itm aug
i li. lxxxiij. q. tractas v euagli. in pncipio
erat ubu dic meli in h loco ubu itpram
u ligretur n tn ad pfem r s3 z ad ea q fca sut
opativa po. q ubu ligat r3 ad fca. s3 ostat
q de ubo etno lo. s. q erat i pncl. It. sol
ps. semel locutus e de. d aug. i. filiu ge
nuit i q o disposuit. si g ubu iportat n tm

gnoz i mo i dispoz oiu. q o d r3. Itm an
sel i monol. aim sumus spc se ipos d l dic
oia q fca sut. q eode ubo dic se z caturas.
s3 ubu dic r3 ad i d q p ubu dr. q n tm ad
pze s3 z ad ea q fca sut dic r3. q z ce. C
oe q gnotat tpale dr tpalr. s3 ubu n dr
tpalr i dinis q i pncipio erat ub. q ub
no gnotat tpale. q omis cata ul catu i
tpalr. i cap accido large tpe. q ubu nich o
notat i opatioe ad catas. si tu dicas q o
notat i hitu n i actu sic etna dispo i p de
stinatio. C q. si nuq ad fieri3 ul deo eet
ad h pile ipo dicet. q z ubu i mte ocipet.
q ubu eet si nuq aliqua catura eet facta
ul plex. q z ce. It dice ubu e necco. q
sic in pcedntibz pbatu fuit. d. v n pduc
p est necia. s3 productio cature est uolu
taria. v ai pduc ea possz n pduce. si q si
p necz n oclaudit i se oiages. ubu n dic
r3 aliqm ad catura. It catoz z catura su
me sut distatia. q i nllo ocat. si q ubu
p ius est unu z sume unu, q o illo, ubo c
dicatur d3 pi ipo l e est catura d. q si
catura n d i illo, ubo. q n dic respectu ad
catura. It si ubu dic r3 ad catura. q po
ter d ub cature q ex p sse negat ansel.
i monol. ub quo catura d neq q e ubu
cature. si tu dicas m q dic r3 ad dnte pn
ap. z n p d n ub p ius eade roe e spc di
cat r3 ad spuate pncap n potat d spc mon
ul spc helie. q e o scriptura. It si d r3
ad catura e oe n dices r3 ad catura sit e
sentiale n p le. ubu nllo mo dr p l q est
o pdetminata. Ro dd sic dic ansel.
aic ubu dr ul gnatur q i mte sili ul
ymago alicui cognoscibil ocapit. et
ubu i d respic q respic u sili ocepta. t
am q ms nra n sil nec uno z eode uno
se z alia. i p a d se. z alia a. uno alio. tot
e i ea sut ubu quot itlleta. sumus aut
spc i pre se z o uno aspectu z eode cogno
scat. et o intllit se z a cognoscat ut glior
pncia. z q i ipo ius ocepti ua oap similitu
dine o oplectite sub iautu uno suo
aspectu. z ocip sui gnat unu ub q sili
p ius imitativa. z sili v ex exeplativa.
z sili opativa. z i tem q. medii. z d p2
opari p ub. z ulti ipi ubo attribuit q sit
dnitus. z di sapia. z i p3 q ub dinu dic

Cr ub dr catur z dei sapia

(left margin) simagie
(left margin) Sm
(right margin) .R.
(right margin) m. .iio.

rõ ad p̃rez diuine ypos a q̃ gnat̃ p̃ o̊ osilio ṽ in
ad c̃aturã p modũ exeplarit̃ dispositiue et ĩtua
opatiue. et q̃ istã n̄ dn̄t· rõ ĩ actu sz solũ ĩ hitu
dico q̃ sic ex d̃rt ĩ hitu· et p̃ ostio· q̃ ĩnita
sãt deus et p q̃ n̄ fac· sic et ub̃ etnũ· ṽ sic
sup dt̄ e de dono ĩ z ñe intell̄ de ũbo· nc̄e
ĩ sit· ites pbaẽs q̃ dic ũbũ· sz n̄ conotat ef
fectũ actualr̃· vn̄ p r̃o q̃ pbat de effectu ac
tuali solũda est sic ĩ ostpo tãtũ e q̃ i
lõ de dic ẽ sz q̃ ei dr̃ ub̃ c̃atũ· q̃ e q̃· ub̃ p
latũ· sz tñ dic e p ũbũ ĩ c̃atũ· sic pz dic
opũ p filiũ· z h̃ e q̃ dic aug̃· q̃ etno ũbo di
cis quem dicis et q̃d dicis· p̃z tñ q̃ q̃ ill
dic est etnũ· et tñ ut q̃ dispone sz sz n̄ d
effectũ sz rõ ĩ hitu· z h̃ oncessũ est q̃ ub̃ dic·
et q̃ iste sit intellectus aug̃ p̃z p lraz seqntẽ
z sic et sepitne dicis· nec tñ sic z sepitna sut
q̃ oz facis ex h̃ aucte p̃z ũitas s̃conis q̃ ub̃
dic hitudinale rõ. ¶ Ad ĩ q̃ ob ĩ oun q̃
nlln e in ppi conotat tpale· dd q̃ uñ e ĩ actu·
ṽ ubũ p se lõ n̄ conotat effectũ· sz d̃ ũn
n̄ ad c̃aturã ĩa e te· ul z tñ futurã· ṽ z p
sibile fi· z sic p̃z r̃o ad ĩstãtia q̃ adduc in
oui. ¶ Ad ĩ q̃ ob q̃ p ductio ubi est ncia
z etna· sz c̃ature uolũtaia· dd q̃ q̃uis ac
tual p ductio c̃ature sit uolũtaria tñ po i
p ducendi z sãa e ncia ĩ p le· n̄ e ĩ dm̃ n̄ posse
et ĩ p le est dm̃ nesare c̃aturas p ducere·
¶ Ad ĩ q̃ ob q̃ n̄ c̃cat ĩ aliquo· dd q̃ ũn e
de ctate eent̃li et p dicoe et h̃ m no ccat
ĩ ũbo q̃ ubũ ẽ ds no c̃atura· nilo tñ aliq̃
roz posse hr̃ rõ ad ide· nl̃ n̄ ĩpedit q̃ un
z eui de sit pna z et c̃atura sit effectus·
et ĩ ẽ de ubo etno q̃ d̃ rõ ad p̃rez ũ ad pna·
ad c̃aturã aut ut ad effectũ. ¶ Ad ĩ q̃ ob q̃
te potũ d̃ ub c̃atũ· dd q̃ sic p̃z ex rone no
minis ub̃ dic rõ ut ad p ducente q̃ d ub̃
dntis· sic donũ· z q̃ pncipal rõ ĩpotat p
nom solũ dic p̃ rõ nec sũ di ubũ c̃atur
n̄ spc· s· donũ c̃ature· et situ obicias de
h̃ noĩe spc· dd q̃ put de spũ helye d̃ no
acipit ab actu p scali· q̃ s· dr̃ spc puis·
z filij tñ· sz acipit ab actu spirandi· de q
10· ut· ũ ult spc spirat· z iste e actus eei
tial· ṽ sic dr̃ de helye q̃ sou sz helye ul ab
alio a actu· ĩ spc helye q̃ spirat helye· ĩ
z posse d̃ spc· s· helye sic dr̃ dan· ul· susta
tauit ds· s· s· pui inouis· n̄ h̃ e q̃ magis·
q̃ ipe lõ de· s· s· pũ e nom ĩpositũ a ppeta
re plu· z mag̃ deriuat ei d totale n̄ q̃ fit p p q̃ b
nom spc p se· io freqnt inuenimus spc d̃ alic
hois q̃ spim· s· alic hois· atm̃ inuenit aliq̃
bi q̃ sic dr̃ spc helye q̃ ĩ eu spirat z inspirat·
ita z· s· s· helye q̃ ei sca inspirat· z io fortas
sis ĩ dco est q̃ suscitauit spc· s· q̃ n̄ fuit ĩ
ad futura p dicend· sz ad iniqũ iudici retra
cend· ¶ Ad ĩ q̃ ob q̃ nom dicens rõ ad c̃aturã
n̄ e notonale· dd q̃ ũn e similiter pure dicat·
sz ub̃ n̄ tm̃ ipo d̃ nec pna d̃· sz p n̄ e d̃ rõ ad p̃
trez· sic e z de dono dcm est· z mag aut filius z s·
sca notant noib dnalib rõ ad c̃aturã q̃ p̃z· q̃
sz roz intelli di z appãndi· q̃ medũ int nos et
dm̃ z sz roz appandi sunt reducentes ad dm̃ ṽ
s aug̃· p̃z est pna ad q̃ reducim· fili roz q̃m
sequim· z s· s· g̃ q̃ reconciliamur· ṽn z ipe mag
ppe nob dari dicit quam pater·

Tertio q̃r de cparatioẽ ubi ad sapiaz· z cu
filius sit ubũ z sapia· q̃r q̃ istoz sic pius
l roz intelli d̃ et q̃ sapia pos sit ut· aug̃· ix· de
tri· ca· x· ubũ est cu amore notia· g̃ ub̃ s̃m
roz intelli di addit sup notitia· sz q̃ se h̃t p addi
tioz ad ad p supponit ĩ g̃ r c· ¶ Itm notia dic
eentiale· sz ubũ p se· g̃ cu eentiale sit comu
z ee coius sz roz intelli di addit sup notitia· sz
q̃ se h̃t p additoz ad ad p supponit ĩ g̃ r c· ¶ Itm
noia dic eenles sz ub̃ p se· g̃ cu eenle sit couis
z ee cois sz roz intelli di sit p g̃ r c· ¶ Itm ub
d̃ rõ ad c̃aturas· sapia a d q̃d absolutũ de roe
sui nois· g̃ cu absolutũ sz roz intelli di sit pius
respectiuo· g̃ et sapia quã ubũ· ¶ Q̃· eccl· ĩ
fos sapie ubu di ĩ excelsis· fos dic roz
pncipij· g̃ ubũ est pna sapie· sz q̃ e pna
est pius sz roz intelli di ncio g̃ ubũ pius q̃
sapia· ¶ Itm ub sic dic aug̃· lxxxiij· q· d
opatiua pos sz po sic dic nic· sz roz intelli di pus
est quã sapia· g̃ r c· ¶ Itm ubu dic silitu
dine intius ccepta· sapia dic hitu ul hili
tate ad cognoscend· sz ccepto silitudis z spei
pced sapia intell̃do· ¶ Iux hoc q̃r cu filius
dicatur ubũ z sapia· pp q̃ sapia solu est
appatũ n̄ ppũ· ubũ e aut ppũ· z iter cum
filius sit filius z ymago· z ubũ ppe· q̃ q̃d
sit d̃ istoz nouũ· si n· no e d̃ n̄ in uoce tñc
uidentur ee noia syno· ¶ Ro dd q̃ in intelle
ctu ubi cadunt ĩ iee oditiones· s· s· talitas cog
tio· silitudis cceptio· z alie expssio· z h̃ p̃z·
si n· considem g̃ nioz ubi sz dn sol· ĩ suo mo
nol· q̃ d̃ sic· cu cogito notũ hoiez absete.

formatur acies cogitationis in se in tale ymaginem eius qua
le illa per uisum oculorum in medium generatur. que ymago
in cogitatione uerbum est eiusdem hominis quem cogitando dicit. Sed quo
modo mens rationalis cogitando se intelligit secundum ymaginem suam
ex se natam .i. cogitationem suam ad suam similitudinem. que sua
impressione formata. que ymago est uerbum eius. hic itaque modo quis
negaret summam sapientiam cum se dicendo intelligit gignere co
equalem sibi similitudinem .i. uerbum suum. uerbum autem est ad quam
similitudo expressa et expressiua concepta uisu spiritus intelligentis.
Et quia se ueritas in tali contuetur. Unde patet quod intelligitur uerbum plus proprie
intellectum notitie et generationis et ymaginis. Intellectum
notitie in intuitu spiritus intelligentis. intellectum generationis in con
ceptione interiori. Intellectum ymaginis in similitudine per
omnia conformi. et super addit hiis omnibus intellectum expre
ssionis. Cum igitur intuitus intelligentis non dicatur ratione sui ipsa
sapientia et notitia non dicitur proprium. sed quia conceptio et similitudo et
expressio dicunt proprium. ideo uerbum est tamen nomen filii quam
ymaginis. quod etiam uerbum proprie dicitur. et rursus patet ordo
intellectuum. et patet etiam differentias modi dicendi. Nam sapientia
uel notitia dicit per intelligendo. deinde filius quod dicit ipsorum con
natorum sui conceptorum. deinde ymago uero quod dicit modum
expressum emanandi. et tertio modo uerbum quod dicit hec omnia
et super addit rationem exprimendi et manifestandi. hiis
uniuersis speciale est ad opera. Unde [illegible]. concedo enim quod secundum
rationem intelligendi intellectus notitie et sapientie est prior.
Ad primum quod obicitur quod uerbum est fons sapientie. dicendum quod istud intelligitur
de sapientia creata. Ad ii quod obicitur quod dicit potentiam operatiuam.
dicendum quod uerbum et si habeat omnipotentiam sicut pater tamen ipsum uerbum
non dicit potentiam operatiuam de ratione sui nominis nisi in quantum illa
potentia est operatiua per naturam dispositionem. et quia dispositio est
actus sapientie. ideo sapientia potius intelligitur. Ad iii quod o
quod similitudo est prior huiusmodi in intelligendo. dicendum quod istud uerum est
in quibus est sapientia per acquisitionem sicut in nobis. sed non sic in deo immo
modo econtrario. quia ex intuitu mentis summe sapientis oritur
uerbum. quod dicit esse summam sapientiam. in quantum similitudo concepta non dat
sapientiam. concipientis uno magis accipit. Quod ultimo queritur de

Quarto queritur de translatione huius nominis uerbum [illegible] tiatur
ad diuina. et quod nullo modo debeat transferri ostenditur. quia
translatio est per similitudinem. sed nichil in creatura est uanius uerbo.
quia statim dum fuit transit et non est. uerbum autem domini manens in
eternum. ergo etc. Item est sit uerbum intelligibile et sensibile secundum
dicitur. dicere quod non transferretur. et quod non exterius ut augustinus
xv de trinitate. uerbum exterius non est uerbum. sed signum uerbi. ergo si uerbum
diuinum est uerum uerbum. ergo etc. Item exterius uerbum est
exit a dicente. uerbum autem diuinum semper est in dicente. quia est in
patre dicitur ueritas. Jo. xiiii. ergo etc. Item uerbum quod non ad
similitudinem intentionis cogitationis. quia dicit augustinus xv de
trinitate. cogitatio est quedam uolubilitas. in deo autem non est uolubilitas.
ergo etc. Item cogitationes mortalium timide secundum sapientiam.

ix. et incerte prouidentie nostre. sed in uerbo diuino nulla est titubatio
nulla dubietas. ergo etc. Item multa cogitamus que
nobis displicent. sed uerbum diuinum est per omnia placens patri. ergo
etc. Item multa cogitamus que non possumus. sed uerbum di
uinum est omnipotens. ergo etc. Contra. quanto creatura yma
go est expressior. tanto intensior est emanatio. ergo est ex
pressior que in ymagine. sed emanatio filii in uerbo
increato in ymagine est emanatio uerbi a mente
ergo expressissima. ergo congruit transferri. Item quod dicatur per
comparationem ad res exemplum gratia [illegible] sed alia [illegible] lex
[illegible] omnis operis uerbum. sed per distillum [illegible] ergo etc.
Item quod uerbum uocis sit simile ut [illegible] quod expres
siuum et manifestatiuum [illegible] patrem quem nouit non
filius et cui filius uoluit reuelare. Matthei xi. sed hec
maxime est in uerbo uocis. nam uerbum mentis non per se non per uerbum
uocis. ergo uerbum increatum dicitur ad similitudinem exterioris et
uerbi. Item basilius filio dei attribuit. secundum sapientiam attribuit
uerbum et sonum secundum quo cogitatur omnis sapientia creato disponi
tur. uoluntas que fuit. et uerbum quo annuntiatur. lumen que
claresceret. ergo uerbum dicitur ratione annuntiationis et
sic per translationem ad uerbum uocis. patet quod idem uerbum dicitur ad simili
tudinem uerbi prolati. Respondeo. dicendum quod sicut ea que pertinent ad trinita
tem per prius reperiuntur in deo quam in creaturis. tamen ipsorum nomina
translata a nobis ad deum. sicut ratio lucis. sicut sapientie
et horum similium. sic est ratio uerbi et significati. per prius est et no
bilius est in deo quam in nobis. tamen nomen translatum est a
nobis ad deum. translatio autem fuit propter duo. una ratio est
propter similitudinem expressam. Alia ratio est propter institutionem
[illegible]. et hec duo hic sunt. quia quod est similitudo uerbi creati
ad increatum. ad quod insinuandum distinguit beatus
augustinus in libro xv de trinitate uerbum triplex dicens. Nam
est uerbum sensibile. Aliud est uerbum intelligibile. Tertium est uerbum
medium. uerbum sensibile attenditur in prolatione uocis. uerbum
intelligibile in cogitatione rei. uerbum medium in cogita
tione uocis. et est ordo quia prius cogitat quid sit.
secundo qualiter debeat cogitare pronuntiare. tertio pronun
tiat. sic ergo ratio trinitatis reperitur in sensu. reperi
tur in ratione. ad sensum reperitur et in ratione sicut se
sic et ratio uerbi. et quantum ad trinitatem in qua consistit expres
sa similitudo non est in sensu non in uisione per rationem. sed in
ratione per se. sic et proprie dicatur uerbum in illo consistit
similitudo expressa non in uerbo intelligibili. et hoc est uerbum quod ad
nullam pertinet linguam. Unde dicit quod qui potest uidere aliquo
modo uidet illius uerbi similitudinem. similitudinem autem
istius uerbi ad id assignat quantum ad tria. scilicet quantum ad ema
nationem sui originem. quantum ad dispositionem. quantum ad unionem.
Nam hoc tamen filio dei est consideranda originem per quam dei filius
dispositionem eternam sed quantum de mundo archetipo et ars plena
omnium rationum uiuentium. et unionem secundum quod de hoc tamen [illegible]

filius et in origine. Nam sicut filius per modum non precedit patrem, sic verbum intellectus a mente precedit per modum; nec potest esse simile et equale. Vnde dicit Magister: conceptio quantum ad dispositionem similis. Nam sicut homo non operatur rationabiliter qui non precogitet et in mente concipiat, sic deus pater in verbo disposuit; et sicut dispositio nostra vel preconceptio potest esse et si non sequatur opus, sic et dispositio eterna et precognitio non ab opere dependet. Quantum vero ad unionem est similitudo. Nam sicut verbum mentis unitur voci ut innotescat, et tamen non transit in vocem, sed manet integrum in mente, sic verbum in verbo eterno filius dei est: quando unitur carni et tamen non transit in carnem, sed manet integrum apud patrem. Hoc igitur est similitudo. Sed tamen hec similitudo non attenditur in verbo mentis generaliter. Nam sicut idem dicit Augustinus, frequenter cogitamus que nescimus, et sic verbo nostro coniuncta est falsitas; frequenter que nolumus, et tunc verbo est displicentia; frequenter que non possumus, et tunc verbo est impotentia. Divinum autem verbum est verissimum, placentissimum, omnipotentissimum; ideo expressa est similitudo non consistit in verbo nostro nisi sit verbum cum notitia et complacentia et potentia. Et hoc est verbum quod consistit in cognitione intellectiva, affectiva et operativa. Vnde Augustinus ix de trinitate: verbum est cum amore notitia; et si addatur virtus, tunc est verbum perfectum. Sicut verbum est cum amore et virtute notitia. Differt igitur verbum a verbo increato per diversas similitudines et per diversas conditiones; et hoc est vel ex parte rei vel ex parte [illegible], unde est quod divina intelligimus per creata. Quando audimus patrem et filium, cogitamus de patre carnali et filio, ut sublevemur ad cognitionem generationis spiritualis. Ideo divinissimus Johannes, qui totus erat in contemplatione divinitatis elevatus, verbi nomine usus est dicens: In principio erat verbum, quia verbum quod intelligitur in [illegible] perfectionem cognitionis filii dei.

¶ Cuius ultimo patet obiectio. Concedo enim quod verbum creatum non habet expressam similitudinem, tum quia variatum, tum quia precedit, tum quia [illegible] non est verbum, sed ubi signum verbum a [illegible] habet harum oppositum, concedo quod verbum intus dubium vel falsum vel impotens vel displicens non habet expressam similitudinem, sed verbum quod habet oppositas conditiones.

¶ Ad id quod obicitur ad oppositum quod verbum intellectuale habet similitudinem, concedendum est.

¶ Ad illud quod obicitur de verbo sensibili, dicendum quod aliqualem habet similitudinem, sed non expressam, ideo [illegible] non est [illegible] sed tamen sicut quod est similis, ut patet, nullum autem verbum potest possibiliter assimilari. Nam ei solum habet ab dignitate vel de proprietate et similitudine et similitudine non [illegible] quod est similis non est conditio quod omnes ut dicit Augustinus. Nullum [illegible] verbo, et ideo quamvis sit similitudo, ideo tamen potest dissimilio quod non est possibile et sic

[I]n parte ista sunt dubitationes circa litteram, et primo de [illegible] patet. Hoc quod dicit quod sapientia est essentia, hoc est quod pater sapiens quod verbum non est hoc quod pater. Quia aut hoc tenet essentialiter aut personaliter; si essentialiter, non solum, quia sapientia est unum per essentiam; aut

patre, sed etiam in quo verbum, si personaliter tunc et filius quia sed quod sapientia sit hoc quod pater personaliter.

¶ Item cum hoc sit neutri generis, videtur quod stet pro essentia; et ita verbum est sicut hoc quod pater, si unum per essentiam vel [illegible].

¶ Respondeo dicendum quod hoc stat in proposito significato tamen non sit sicut verbum sicut quod sapientia hoc est quod pater, quia sicut sapientia ad eum attribuitur quod est pater, sicut significatum hoc nominis sapientia similiter alia est ut non filius, sic quod verbum non est hoc quod pater, quia ad attribuitur filio, sicut quod verbum quod nomen convenit patri. Vnde quod dicit in hoc titudine sibi [illegible] et pronomen hoc importat et demonstrat ipsum significatum, et ideo quia sapientia significat essentiale tenet in parte, per essentiam, quia significatum verbi est personale, tenetur ita personaliter vel aliter potest dici quod tenet essentialiter, sed quod dicit titudinem per modum [illegible]. Vnde sicut alio est deus alio est pater quia deitate est deus paternitate pater, et quod non paternitate deus nec deitate pater. Et accipit Augustinus cum dicit quod verbum non est hoc quod pater, non negat unitatem, sed negat titudinem quod est similitudinem quod verbum in quantum verbum non dicit unitatem essentie, sed distinctionem personarum cum sapientia.

¶ Item quod de hoc quod dicit eadem proprietate sumitur notione dicitur verbum ymago et filius, quia similiter hoc est unum genus, et est synonima pluralitatis verborum, aut aliqua differentia.

¶ Respondeo dicendum quod dicendum est una dici potest accipi, sicut verbum dicatur quia procedit ex intentionibus, ymago quia imitatur in exterioribus, et filius completur utrumque, et ideo magis est commune dicitur filius quam ad alios. Vel aliter, ut hoc tamen importat similitudinem aliam, sed filius importat illam similitudinem naturalem emanatam, ymago autem ut expressam imitatam, verbum vero ut alius exprimentem quod est de se suam naturam exprimens, ideo filius frequentius nominatur illa proprietas; hoc quod ipsam emanationem et titudinem illam nomine importat ipso vel aliter ymago importat illam similitudinem vel forme, verbum importat illam mentalem sive spiritualem, sed filius generalem et sic patet diversa modi significandi. Et eadem titudinem et eadem proprietas est non tamen synonima et in parte acceptione patet intentio verbi, in secunda intentio filii, in tertia intentio ymaginis, tamen verbum quasi medium modo est [illegible].

¶ Item quod de hoc quod dicit quod solus filius est de deo deus, videtur non. Similiter dicere quod spiritus sanctus est de deo deus, non igitur solus filius.

¶ Respondeo dicendum quod ipsa exclusio arctatur ex modo loquendi, quia pater quod non dicit simpliciter, sed loquens de patre et filio dicit quod non a deo deus de deo; sed solus filius in quo ex ipso modo loquendi solus arctatur ad sui exclusionem per patrem.

¶ Item queritur de hoc quod dicit: sed non sibi dicitur verbum id de illo. Videtur enim quia bene dicitur filius de patre quando est non sibi, si tu dicas quod istorum sit idem non obstat quod bene dicitur procedens de procedente et principium de principio, sive spiritus de spirante. Hec tamen nomina non dicuntur sibi ipsam.

¶ Item queritur de hoc quod statim addit: nulla nomina sibi non significent, quia si hoc significat relationem, quod hoc nomen deus significat relationem, et tamen si non significat idem sed relationem, quod possit per eius poni nomina relativa, quod patet de patre.

¶ Respondeo dicendum quod dicendum de hoc est nisi [illegible] vel ad se idem non potest esse

item

n'hat duob3. et q' nō duab3 ꝑs cetia fere ꝯ sit ee3 3 alıq sit nocōnalia. io regla magri ı ꝑlim uita te h' tn qda lib' hnt maxie ıqb3 ne ꝑt poı ꝑ glo. et sic cessat obio q' magr' n' ıtndit exclude n' nō ꝑpaq dnt de uno solo. Ad obı q' noıa n' sigat sba dō q' sigcoz accıp pro suppone. et tn ualnt nō significat quatum non supponit.

Preterea osidari oz q' nec q et ō. sup eē magr de ꝑpetatib3 q sit ꝑxet ꝑles. h' incıp ka ꝑs i. q ag de ꝑpetatıbus siu veloıb3 n' ꝑlıb3 et diuıdi h' ꝑs i. d. q' ꝑpetas n' ꝑl e d'. s. ınascıbılıtas cōn et q sigcantur ꝑ h' nom ꝑnc. io ꝑo ag de ınascte sō de coıspıratoe. s. d. xxıx. est ꝑ a'ım et c. ꝑ t ꝑs ht. d. ın ꝑ detıat de ꝑpetate ınnasctıs. ıbi q' oppo'ta cōopposita clarius elucescut. tng iadıt d ꝑpetate nasctıs et nasct3. s. d. eade. Scd3 quoz e q' sic filı. Ct ꝑ ꝑs h. uıı. ꝑ. ın ꝑ ost q' sit sigtuı h' noıs ıgenıtus ı se ostndes q' sıt ꝑpıu ꝑ pris et dıffens a ꝑtnıtate et dıcıtı s' veloz. so detıat et sigcoz ı eq pollıta sic ı h' noıe n' geıtus ꝛ ı hac noıe ınnasctıs. ı. ıdo solet qrı utr' unu sıc sol' ctō detıat h' noıs usu ostndes q' q'uıs n' hat ıxtu ex scptıa q' h eo utı q'uıs ambr' uıdat' dıe ꝯıu. h'. n. facıt ad reprndedo h'etıcos et h' fac. ıgıtd ꝛ ıacı n' oz. ın q'rta uō quodda dubı q' ex ꝑ det mıatıs h' ostu. ı. ꝑ qrı sol3 et c. sca quoz e sic filı sol'. h' e s'a ꝑs h ꝑtıs ı q ınadıt detıat de ꝑpetate fılı s' nat. et h' ht. d. ꝑ s' duo q ı tagıt. q'. n. s' deo3 fıat q' sap dıcıt cōe. et y mago ꝑpıu ıo q' h' possıt gnare dubıu q' ı uelo eēno alır. ıdo ꝑ ostndıt q' sap nata ꝑpe dı de fılıo. s' d uō ost q' ymago alı accıpıt eēn' ıbı

Ad ıllıtıa eoz q dıxıt ı ꝑlıtı ı d' ꝛ sacı opt. d. uıı. qrıt. ꝑ q' utr' h' n' ıgeıtus sıu ınasct dıcat' s' sba3 ul' s' veloz. ꝯ uo suppo'to q' s' veloz dıcat q utr' dıcat eande veloz q' h' nom ꝑr. t'etıo q utr' ınasct sıt ꝑpetas s'ıu velo ꝑl ꝑ e ꝑrıs. Quarto ꝛ ultıo q utr' ınpcessı dıcat alıqua nocoz ı ꝑre. Cōntu g' ad ꝑ q' h' nom ıgeıtus dıcat' s' velo ost ꝑ aug. q dıc. x. de trı. ꝛ het ı lıtı n' recedıt a relatıo ꝛ ꝑ dıcto e ıngeıtus d. g' dı s' veloz. Ct eode lı. sıc geıtus ad geıtore. s3 q' d' ad a d relatıe sıu s' veloz. g' et c. Ct h' ꝑpo. ur' tōe q' dē ı d' ı quo dıffert ꝑ a ꝑ dı s' veloz. h' ꝑr. s3 s' hac q' e ıgeıtus dıffert ꝑr a fılıo. g' ꝛ c. Ct nulla nego ꝑuat mod sıg dı s'ıu dı. s3 geıtus s' veloz d. g' addıta negone ad h' dıcıt. g' et c. Cōt3 oıs velo ı dıuıs ad poıt ı d' cetu e. s3 ıgeıtus n' poıt. g' ꝛ c. ꝑbo medıe. s3 h' nom ad poıt aut

q' s' q' negatıe. a' s' q' ꝑuatıe tenet. s3 ꝑuo tol lıt actu et poıt aptıtudıe. g' s' h' ıgeıt ıde est q' aptus gnarı ꝛ n' geıtus. s3 h' nıh' ꝯ g' ꝛ c. Ct oıs velo ı dıuıs ꝛ ı ꝯtıone sıgtata ın ꝑtat dıstıctoz. et ıo nlla dı de eēn s' modu denoıatıoıs. h'. n. e fa eēn gnat. s3 ıgeıt dı de eēn. na dıuıa eēn est no geıta. e. n3 e ꝯ opposıtu de eēn no ꝑdıcıt. s. geıtus. g' et c. Ct negones se hnt eo io affımatı onıb3. s3 geıtus e ı mın q' relat ꝛ g'nō q' velo. g' ıgeıtus est ıpı q' nō relatus. et ı g'no qua n' velo. s3 no relat ul n' velo n' d' s' veloz. q' tuc opposıta ıplıcarz. l' g' e ıpı sıt h' q' est ıngeıtus n' e ı gne veloıs. g' ꝛ c. Ct oıs velo ı dıuıs. a e v' ꝑncıpıı. aut v' ꝑ ncıpıatı. g' sıb' q' est ıgenıtus dıc veloz aut v' ꝑncıpıı. a v' ꝑncıpıatı. s3 n' v' ꝑꝑncıpıı. q' tuc ꝑr ht ꝑnca q' e ı qes sı v' ꝑncıpıa tıc. g' nō e est negato au fuıt affımato. Na geıtus dı v' ꝑncıpıı q' ab alıquo g' s' ıgenıtus n' dı respectu ꝑncıpıı tuc g' neg n' dı s' v' e v' au fuıt affırmato. g' nec dı veloz ad ꝑncıpıı q' n' ꝑmıttıt nom. nec ad ꝑnca q' n' ꝑmıttıt res. Ad ꝑo dō q' cē h' dıuıse sıt ꝑ ones. oz. n. ꝑ sıt q' h' q' e ın geıtus dı s' veloz. s3 dıffent. q'da. n. dıx' ut q' ıgeıt solu dıc veloıs ꝑuoz. ꝛ ꝑ solu suffıcıt. ad h' q' dıcatur nocōnal. q' ꝑuo ꝑr eē ꝑnc dıstıg dı ꝛ ı no d'sıo oıus n' sıg assıgta. ꝛ ıtm nego dıc nobılıtate sıc n' regı ın rege. n' catı ı ca n' ꝑdua ı ꝑnc. set ı ꝑo no ꝑt stare q' ꝑr nego. nec dıstıgut nec dıc nobılıtate n' dıstıgut. na nego veloıs d' de eēn. n' d' nobılıtate. na oıs no bılıtas poıt ad ꝑ mod ꝑonıs. Alıı posut q' h' q' e ıgeıtus d' s' veloz ꝛ poıtıe. q' ꝑuado una poıt alıa. sıo ı egle ꝑuat eqlıtate ꝛ poıt veloz ıllı opposıta. sıt' et h' q' e dıssıle. v' ꝛ veloz ı ꝑtat posıtıe. sıo h' q' e ıngeıtus ꝑuado veloz ad genıtoıe. ponıt veloz op posıta ad nō genıtoıe. ı nō geıt ad n' ge[n]tore dı. s3 ısta ꝑo nō ꝑt stare. q' geıtus a d' ad ꝑnc aut ad ꝑncıpıat. sı ad ꝑncı ꝑıatu. g' v' ıllıus n' ꝑt dıcı. s3 nom ıngenıtus cu geıtus dıcatur ı v' ꝛ ıde sıgtat sıt ı h' noıe geıtus ꝛ ıgeıtus et ıgeıtus dıfferat sola negone. g' nāe e q' h' nō ıgeıtus dıcat' v' ꝑncıpıı. sıa e h' uııı. g' s' h' ponet' ꝑr h' ꝑncıpıu cuı dıcat. ꝛ

ꝛ hoc sensısse aug' q' dıcıt quod sıcut genıe ad gnıtore3.

[Margin notes:] ꝯpıatıo — nota — notdıb — vera nō gnıtd ad nō gnıtore3 — ꝯ soa

intimi principii dicitur ingenitor, sed non generare non dicit principium sed privationem illius. Tertius modus dicendi est quod hoc nomen ingenitus sive quod assignatur notio patris dicit secundum rationem partim privationem partim positionem, propter hoc quod sic dicit Augustinus idem est ingenitus et non genitus. Non genitus autem tripliciter potest accipi. Uno modo sicut non album, quod potest esse negatio in genere vel extra genus, vel partim in genere et partim extra genus. Secundum quod est negatio extra genus, sic generaliter privat et non ponit aliquam qualitatem, sic potest dici non album quod non est in genere coloris nec qualitatis. Sed quod est negatio in genere, sic privat albedinem et ponit qualitatem generalem, ut non album quod caret albedine, sed tamen est nigrum. Sed quod partim in genere partim in genere scilicet remoto et extra genus proximum, sicut non album dicitur quod caret tamen albedine et colore, sed tamen in qualitate non est; per hunc modum intelligitur propositum. Nam hoc quod est ingenitum importat ordinem in ratione generis remoti et ordinem ad principium in ratione principii, et ordinem talem per modum naturae in ratione comple[illegible]. Dicitur igitur ingenitus sicut negatio extra genus, sicut dicitur ingenitum quod non generatur nec habet ordinem vel rationem, et hoc modo potest dici privationem et dicit essentiam, nec dicit situm nec rationem eo quod privatio solum est. Alio modo potest esse negatio in genere, et sic ingenitus dicitur quod non generatur, habet tamen ordinem ad principium, et hoc modo dicit rationem subsistendi, sed tamen ex hoc quod non dicit nobilitatem, et sic quod Spiritus Sanctus non genitus est negatio. Tertio modo potest esse negatio quodam modo in genere quodam modo extra genus, et sic dicitur ingenitus quod non generatur, habet tamen ordinem sed non ad principium, et hoc modo dicit privationem rationis respectu accipiendi, quia non habet ordinem et non ad principium, quia ipse est primum et principium, et hoc modo dicit nobilitatem sicut principium, et dicitur illa per negationem significari quia per cognoscitur per negationem, et hoc modo est notio. Sed quoniam ingenitus de ratione sui nominis non videtur dicere nisi privationem vel negationem generationis, propter hoc dubium est. Quarto modo quod hoc nomen ingenitus sive quod prius ipse dicit rationem privativam, sed ex hoc ipso dicit ex consequenti rationem positivam, quia pater sic non generatur, id est dicitur quia simpliciter non generatur, et sic quod non tamen privationis sed essentiae, et scilicet solum hoc intellectu, per ut [illegible] patri addit, quia pater non generatur, nec per generationem accipit, et sic excluditur essentia quam per generationem accipit. Sed ad hoc [illegible] a quo solum patri sic dicitur ingenitus, quia non generatur, nec per generationem accipit, nec generationem consequitur, quia per membrum excludit filius, essentia per [illegible] processio praesupponit generationem ordine originali, quia procedit non nec a patre et filio, quamvis non sit in divinis prius

et posterius tempore, originis et ratione intelligendi. Prius est generatio filii quam spiritus sancti, unde solum consensu sunt. Et tamen si sic sunt processio large accepto verbo consequendi est ipse non sit procedere et sequitur [illegible] dicitur esse ingenitus. Aut quia non producitur aut quia non producatur per generationem, nec per generationem habetur sive accipit. Aut quia nec producatur nec accipit, sic consequitur. Hic gradus ingenitus importat nullo modo esse ab alio, et ita primitatem ac per hoc fontalem plenitudinem. Sic consensu sunt in principio dicto procedentis, et sic patet ex principiis dictis sequentis, quia a nullo est et in principali intellectu dicit rationem privativam, ex consequenti positivam, et in modo dicendi negationem quia nihil ponit. Unde concedendae sunt rationes ad hoc. Ad id quod obicitur quod nihil ponit sed negative dicitur, quod tamen est quia non est negatio extra genus, sicut si dicatur chimaera est ingenita, immo est negatio constantia sibi, et talis negatio in suo summa respicit nobilitatem. Ad illud quod obicitur quod dicit de essentia, dicendum quod verum est sed quod solum dicit privative, et sic non est proprietas patris, sed quod proprietas patris non dicit de essentia. Ad illud quod obicitur quod negationes eo modo se habent affirmationibus, dicendum quod in modo [illegible] negatione in genere sed extra genus. Non album non ponit est negatio in genere, non dicit superius ad hoc quod non aequaliter ingenitum ad hoc quod non est relatum, non est superius. Ad illud quod obicitur vel dicit rationem, dicendum quod sed quod importat rationem privative dicitur principium, et ex hoc non sequitur quod ponat principium immo quia non habet, quia non dicit positionem, sed remotionem. Unde Augustinus quod dicitur ad non genitorem, quid ingenitus significat remotionem genitoris, sed ergo quod importat rationem positive et ex consequenti suo respectu principii [illegible], et sic non est inter quod ad nomen privationem ad ex consequenti importat, quod non importat affirmationem sibi oppositam, et sic patet contra.

Sed supposito quod hic non ingenitus dicatur secundum rationem, quaeritur utrum eadem ratio quam hoc nomen paternitas [illegible]. Si eadem ratio dicitur innascibilitas et paternitas, quod non est sic Augustinus v. de Trinitate: aliud est patrem esse dicere, aliud ingenitum. Sed [illegible] essentiam, ergo secundum rationem. Item hoc videtur per nomen quia possibile est aliquid intelligi esse ingenitum et non esse patrem, ut in Adam [illegible], ut una potest intelligi alia non intellecta, et [illegible] poni alia non posita, ergo sunt diversae rationes. Item rationes distinguuntur penes terminos, quia ratio secundum quam [illegible] ad alterum est, sed ingenitus dicit per privationem prioris, scilicet patris, et paternitas per positionem [illegible] sive filii, ergo differunt respectu [illegible] alia et alia proprietate. Item plus differunt generatio et ingeneratio quam generatio et spiratio, nam haec est oppositio privativa, illa autem solum disparata; sed alia ratio est generatio et spiratio, ergo generatio et ingeneratio, sed generatio et paternitas est eadem in suo consensu, ergo innascibilitas et paternitas quae sunt diversae. Contra

Ubi dicitur quod pater est principium totius deitatis.

Quod ponit ex consequenti quamdam fontalem plenitudinem

ois relo i diuinis e p ad pm. si g intelligitur de relonz. a g ad filiu. a ad s. s. aut ad utrumque. non ad utrumque. quia pr n comparatur unica relone sz diuisis ad filiu. z s. s. n ad pm s. s. h constat q ad filiu. si g relo ad filiu e pnitas. g innascibilitas e eade relo. ¶ Ite relones i diuinis p n accidit sz ee tribuit p. q sicut unius p unica e ee unica ei e relo. sz pr e una p z ei innascibilitas z pnitas. g z c. ¶ It sic se ht nascibilitas i filio ad filiatioz. i innascibilitas i pre ad pnitate. sz i filio eade relo est nascibilitas z filiatio. g z c. ¶ It pr p z pnc ide dr. sz innascibil dicit q dr in roe pmi. pr i roe pncipij. g dnt eadez hitudine z n relonz. n g sut due relones sz una tm.

¶ Rndeo dd q h q e innascibilitas alia relonz iptat q h q e prsiu q ad pncale intellectu sui q ad conte q ad pncipale manifestoz e q iptat respectu ad pnc p mod pductionis. pr a iptat r ad pncatu p mod ponis z gnonis a i dnt diuisas hitudie quaz una e via hitudo. altra puo hitudis q ad conte intellectu sibi differt. licz non tm. na pr dicat relonz pncipij solu r filij z p mod gnonis. sed innascibil relez dic pncipa te sui fontale plenitudine i pducendo. non tm q ad gnoz. sz z q ad spi n tm r filij. sz z respectu s. s. z h pz q innascibil dr eo q n gnat n gnoz consq g i noie innascibil quitur ro nascendi z pcedendi. z sic h po ro oi mod pncipaltas z ro fontal plenitudis. ¶ Ad 1m g q o q d respectu p. dd q puatie sui negatie n dicat rz ad pm. z q dic q ois relo dic r ad pm intelligitur de illa q dic pom. sa q accipitur q tu ad conte intellectu dic respectu ad utrumque pm. Q o q n e una cois relo. dd q ium e q ad pncale intellectu tm bn pt ee q ad conte u ad nom dicat plenitudiez r utriusqz. ¶ Ad 2m q ob q relo dat p existe. dd q n q oz sz q e relo plus. q a sit illa insta pateb. ¶ Ad 3m q ob q i filio ide e nascitas z filiatio. g z c. dd q n seqr q n opponunt eode gne opponis. q pnitas z filiato opponunt relatie. non sic nascitas z innascitas imo mag q dictoie ul contrie. ¶ Ad 4m q ob q p z pnc ide. dd q p dr d. aut p pug. ponis z sic p z pnc ide sut re z n roe. z sic n sig p. q h nom innascibil iptat e pnitate p puoz puonis ut pz ex ipa nois iponē.

Tercio q utr innascibilitas sit ppetas sui relo p pris. an pnitas. z q sit pnitas ut q illa est ppetas plus p q p ab oibz separt. sz tal est h relo pnitas. g z c. ¶ It illa e ppetas pl p q p ppissime noiatur z expmitur sz p pus ppissie expmit p pnitate. g z c. ¶ It sic filiato se ht ad filiu. sic pnitas ad pat. sz filiato e pl relo p filij. g z pnitas pris. ¶ It e illa ppetas p q dic p mod ponis z ppe hitudis. sz int oes relones q dnt de pre sola pnitas e tal. g z c. ¶ Q ppetas sui relo pl dat ee p. sz pnitas n dat ee p pris. q e n h ee ex h q altu dat ee. sz p pris dz pr q altu dat ee. g z c. ¶ It n intellecta ppetate pl ipl e intellre pm. sz n itellecta pnitate e itellre hnte ditate z innascibilitate. g e innascibil sit ppetas p pus. g z c. ¶ Item ppetas plus dz dice totu ee p. sz pnitas n noiat z pm pris s oez plenitudiez fecuditatis. sz innascibilitas. g z c. ¶ It dam. in diuinis oia st unu pt gnoz i gnoz z pcessioz. constat q no noiat os ppetates. g solu ples. g in gno e ppetas pl. n n pris. g z c. ¶ Rndeo dd q sic dicat cois opio. z hetur ex ubis magri z ysidori sal. hylarij z aug. pnitas e noto pus pl. ad h n. q aliq relo sit pl. oz q dicat illi p. pm z ppa hitudine. z p mod ponis. z cople tois. sz constat q innascibilitas q ad p intellectu n d ipale relonz. sz fontale plenitudine sibi spira n dic ppa relonz pus. z io neee e q pnitas dicat. d z roes ad h inducte ccedesut. ¶ Ad 1m g q ob q ppetas dat ee p. dd q d n e itelln dz de ee simp sz de ee pl. sui de ee distincto. z ipa pnitatis auctas in diuinis n accidit illi ypostasi. imo dz illius p ee cople mtau. roe auus e h. q pus q pr n hat ee h q dat altu ee tm n impedit ipoz ex h ee pm distincta. ¶ Ad 2m q ob q e itellre pm pris. z c. dd q itellectu plene apphndete z rronalr pcedente n e intellre pcam pris. q si itelligat innascibil q n assit pnitas. innascibil d puoz n q d d e prez q n dicat z c q ee n z io no intellr u ppetas psoal. nec e a. z io n itellr p pus u distincta sui ypostasis illa. na ppetas innascibilitatis ut ppetas icludit ppetates z relones r pncipij. aliogn u sup constitutiu e n e ppetas. ¶ Ad 3m q ob q ppetas plus dic totu ee p. dd q si dicatur totu ee i. pfcoi z cpletu z ppu sic ht ueritate. si aut itelligat q dicat totu ee u. om hitudine r alm e. q n dz dice om. sz neee e q dicat una determinatu. a nullaz determinat diceet. z ita n e noto pl. ¶ Ad 4m q o de dam. dd q n enumerat os ppetates ples s q ples. sz intendit relone

Alio m pncal dr d ... z sic pmu z pncip auc ccedere z roe z sic n nga h hoc nom

no dr posi roz. qui... qscqncte ... lectu

q ult cophndē. et sb gnone duas ples cophnd.
sb pcessioe duas vnaq; ple. q n plem. sb ignoe
o solu inascte quez ppetas e licet no plus.
Qvarto q̄uit ipcessitas sit noco pus sic inascitas
et q sicut. q sic p̄r differt a filio p inascte
va. s. s. p̄r i pcessibilitas g sic inascitas e noco pus
silr ur q inpcessitas. ¶ It sic nobilitatis e pus
n gnari ita z n spirari. g si pp to; nobilitas po
inascitas e noco. silr dz poi inpcessitas. ¶ It sic
gnare q pus p hq inascibili et spirare p hq in
pcessibili sui ispirabili. g sic innascibil noco est
q n tm dic puoz. sz z poz. i ur q ipcessitas. Si tu
dicas q ipcessitas claudit sb innascitate. ob. q
filio q inpcessibilitas. et tn n q inascitas. g e
alia noco salte i filio. g salte in eo debet ee
noco. Si tu dicas q n dic nobilitate. ¶ Q. ce.
q o in diuinis ad nobilitate ptinz. Alioqn n d
ibi. g si di ipcessibilitas de filio ur sonare in no
bilitate. Juxta h q c p̄r ocet alic ipcessitas e sui
ispirate. q n silr ocat inascitate. ¶ Q. si ipro
cessibilitas e noco. g nocones ples sut q
quinq q e ois coez opio. ¶ It si ipcessitas est
noco aut h e q simp puat ee ab aliq aut
q poit spiuoz. Si p mo n differt ab inascitate.
Si so m to n differt a spiuoe actiua. q. n. no
spirat spirat q spirat. ¶ It sin pcede eet
noco eade roe n pduce. sz h ftm. g et a. Si di
cas q n e silr q no pduce n dic nobilitate. q
q. n pduce p m dicat statu emanatois. et fi
ro pncipij ante q n e ad d nobilitate. Sic
ro status ulr q no est pcede. g nobilitate
dic. Si g n e a q n dicat noconali ur q n
pduce sit noco sic et n spirari. ¶ Ad o ad pdcoz
itlln est no q n p ee noco i diuinis n dicat
r positio. ul ex p intellctu ul exonta. Si. n.
solu puat relo; ita dz de gen sic de p. Sic
di q p̄r n pducat. n. s. s. p producit. ita z gen
pduci n dz. z etia p m n pduce. et sic no pot
ee noco h q e igenitus n poat r positio ex
onta et hic poit sic uisu est. silr nec h q est
ispirabil pt ee noco. n poat r positio. ho aut
n poit. n sb q poit pmitate r spirois sic in
nascitas r gnonis ut sic inascibil. q n gnat
n gnoz. ose. i inpcessibil q nec pcedit nec p
cessioz oseq. et qm ois emanato ul e gno
ul ad gnoz ose. q gno dic p m emanatioz
io inascibili puat om emanatoz. et io d fo
tale pleitudiez n tm r gnois. sz z spiuonis
et io inascitas n gno e n spiro. sz ipcessitas
q n spirat n spiuoz ose. et s n excludit filii sii gnat
filii. n. gnatur. et n spiratur n spiuoz ose. inp
cessibil g n puat n una sola emanatoz. et io d
solu pte isti fontal pleitudis. et io ipcessitas
n pt ee noco distincta i pre ab inascitate n in filio
a spiuone. nec ipuat fontale pleitudiez. sz solu
i spiuido. q uis g ipcessitas possit dice inobilitates
tn q n distinguitur ab alijs assigtis. io n poit
inuz c alijs. et sic patiit tria p oba q ipcessibilitas
distigut et d nobilitate. et d fecuditate. q a
roes n ualet eo q h totu i alijs roibz assigtis
claudit. io q alias n distigut. ¶ Ad i q qr q
n ocat inascitas sic ipcessitas. dd q sic pz q in
pcessitas n claud in suo itlletu n ee ab alio sic i
suo inascitas. sz solu dic n spirari. p̄r a nlli pt
ocar q n fuit ab a. p tn ocar alij q n spiretur.
¶ Ad i q q q n pduce no e n e noco. dd q n e nobilitas
et esto q eet q i n ur pnalr osidari i rone noco
nis. dd q i est ro q n dic r positio q e de rone
sui nois. et io simp pt ore een. z io no e noco.
n sic a e de inascte ut in pcedntibz uisum est.
In pte i sut dubones q c lra. z p de h q d aug q
si filiu n genuisset. n pm het eu dice igeitu. ur
e h q accidat p igeitu gnare et i ee p̄ri. ¶ It
e h ur seq q remota pnil ad h remaneat p per. pers
et i pnitas n e pperas p̄r. ¶ Ad o dd q e loq de itn
tioe h nois igenit z p simp ul pu ponit i p di
na. Si loqm simp sic diuise sut intitoes. z una
pt a e itlli et sepa. ly po; sic p̄r i gnoe hoi. a mo
e loq de hijs pu ponit ee p m diuina. z sic dnt alia
z a m ro; inotes. et ille dues re oio sut i sepa ter
tn s itllco; p una accipi pt altar. z sic lo aug. no
q re separi possit. sz q ad itllre nro. Si q possit
itlligi ad pt altm h pt ee m lrp. a q ad itlletu r
apphndete. a q ad itlletu resolute. Si p m. sicon p
itlli ad sin aliq q e e ro itlli. sic de pt diuitate.
et h pt huanitate. p tn itlli effectus n itlleta ca
z isi no intllato sicou q pt q s apphnde ho en n in
tllcto aliq supioz. et sic d pho. q q unu d quoda
mo mlta dic n simp. sz quoda mo q i pheite. a
m otig ad itllre pt altoz itlletu resolute i itllcto et
osidat ea q sit rei een ua. sic pt itlli sb sine ppa
passioe. et h pt ee d. aut itlletu resolute plene.
aut itlletu deficiete. intlletu a resolute semple
ne p intlli ad ee n itllcto p ente ee. intlletu a
resolute pfecte n pt itlli ad p ente n itllcto. s he
tpluce intlletu de opatoe pris igeitu o loq tplu
Si. n. loqm de itlletu apphnte ple e sz duo itlli alto
n apphniso. eo q a d e sigtu uni a alti. Si loqm t

de intellectu resolute ad hoc si semiplene resoluat
accidit intellectus huius nominis ingenitus solum priuatiue
sic accipiunt gentiles et sic potest intelligi unum sine altero.
Si loquimur de intellectu plene resolute cum ingenitus sit
quedam proprietas patris non dicatur solum priuatiue. immo
ponatur respectu potentiam de necessitate positiue
primitate et sic unum est quod dicitur ad esse ingenitum nec
potest esse per se positiue plenitudo fontalis principiorum.
Contra quod dicit aug. quod non idem dicitur pater quod ingenitus ipse loquitur de
intellectu apprehensiue quia unum non est prius ratione et per intelligi
alterum. immo utrumque scilicet ingenitus et pater dicunt alia tamen
in notione dicuntur ut sic relatiuorum una post aliam notio scilicet di-
stinctio patris. quia inchoatur in innascibilitate et consummatur
in paternitate et ideo non intellecta paternitate non perfecte intelligitur plu
la complete distincta et ideo paternitas est notio prior. et
quamuis ipse intelligitur prius cadat in intellectu. Item queritur de
hoc quod dicit negatiua porro particula non id efficit ut quod
sine illa etc. Videtur non. Similiter quod hoc dicitur sine subiecto tamen albedo
potest dici non homo quod quidem et non homo contradictorie opponuntur
et de quolibet affirmatio uel negatio. quia albedo est non homo
et albedo est qualitas quare et concretum dicatur quod aug.
loquitur de his que sunt negationes in genere tunc ob de his quod est non substantia.
constat quod non potest esse negatio in genere. quia est non substantia non
dicatur nisi de aliis generibus predicamentorum. Responsio dicendum quod mo
dus substantie tamen negatiui sine infinito dicitur est acci
pere. quia ad significatum. aut quantum ad supposita significatum et
ad significatum quia terminus negatiuus tollit significatum ab extre
mis ipse est modus dicendi quod ad significatum in uno negato
et affirmato. unde sic non homo dicitur substantia quantum ad significatum ita
et in hoc quod non dico homo est non substantia predico. quia dico hic non est
homo substantiam remoueo. Si autem loquamur quantum ad suppositum
tunc per accidens supponit terminus negatiuus et affirmatiue sic op
ponit et sic non intelligit aug. Item queritur de hoc quod dicit
quod non genitus refertur ad non genitorem. Videtur non. dicit
enim philosophus. quod omnis relatio ponit duo extrema. quia
sine genitus refertur ad non genitorem necesse est ad hoc
quod aliquis sit ingenitus quod sint duo. quorum unus sit
non genitus. alter non genitor. Item esto per impossibile
quod nullus esset nisi unus solus ille utique esset non
genitor. Responsio dicendum quod referri ad aliquid hoc potest esse duobus modis
aut secundum rem existendi. aut secundum rem intelligendi secundum rem
existendi quando importatur habitudo realis secundum rem intelligendi
quando priuatur habitudo realis ad hoc enim quod intelligatur
priuatio habitudinis necesse est intelligere habitudinem et ad hoc
quod habitudo intelligatur necesse est intelligi duo extrema
ut affirmata et ideo ad hoc quod intelligatur priuatio habitudinis
siue relationis necesse est intelligi duo extrema negata
et quod ad hoc dicit aug. non genitum referri ad non genitorem
quia non potest capi intellectus eius nisi per intellectum illius et quod ad

rem dicendi dicitur secundum rem non hoc dicitur secundum substantiam. Item queritur de hoc quod dicit quod
cum dicitur nata sapientia sapientia essentiam significat. quod uidetur hic
debet loco sapientie poni essentiam et conueniat eius intelle-
ctus. Similiter est. Responsio dicendum quod est loqui de nomine sapientie
quantum ad significatum. uel quantum ad suppositum. quantum ad significatum dicit
essentiam. si tamen supponit personam et ideo ad istorum respicio ip
sorum supposita cum dicitur sapientia nata non ratione significati nec
secundum se. hoc quod loco sapientie poni possit essentia. quia et
sapientia sit de nominibus mediis potest supponere pro persona et
tamen ad suppositum hoc essentia cum sit nomen abstractum
non. Item queritur de hoc quod dicit quod ymago aliquando in
similitudinem essentie facit et aliquando ad se dicitur. Videtur non. Similiter
quod ymago semper connotat ymaginatum. sed non potest esse
ymago et ymaginatum. quia semper dicitur relatiue.
Responsio dicendum quod ymago semper dicitur relatiue uel ad causatum uel ad
causatum. et quando dicitur relatiue ad causatum dicitur pluraliter relatiue
secundum rem quia respectu cause essentialiter dicitur et ad se non
quod ad modum dicendi hoc quod toti trinitati conuenit.

Est principium nomen multiplicem notans relationem.
Supra egit magister de proprietate patris que est innascibili-
tas. hic agit de proprietate siue notione non plura
est communis spirationis significata per hoc nomen principium. et
quia istud nomen non tantum notionaliter accipitur immo etiam
essentialiter. ideo distinguit primo huius nominis multiplicitatem.
secundo manifestat huius nominis unitatem. secundo quod dicitur de pa
tre et filio. tertio ostendens quod sit unum principium
spiritus sancti. et hoc in. Deinde in eodem libro continue. primo
primus huius distinguit huius nominis multiplicitatem
in hac ibi rubrica siue distinctionis explanatur
ostendens per auctores quod principium habet ex illa acceptione
et hoc et per rationem et non principium est filius. Deinde in eodem
libro et cetera. secunda pars in qua agit de hoc nomine principium
specialiter prout dicitur notionaliter et essentialiter et probat
quod pater et filius sunt unum principium. secundum quod unitate
suppositum unum sunt notionis. ultimo capitulo ubi
quod principium sunt et conuenienter ostendit quod eadem notione sunt
principium et quod illa notio est spiratio.

Ad euidentiam eorum que dicuntur in parte ista. de hoc
nomine principium queritur. primo de ipso quo
ad multiplicitatem. secundo quantum ad unitatem et quantum ad
duo queruntur et primo supposito quod non principium accipiatur
essentialiter quando uterque possit accipi pluraliter siue no
tionaliter. secundo dato quod essentialiter et notionaliter de
quo utrum de illis duobus modis accipiatur uni

Quod autem accipiatur notio uel equiuoce.
naliter. ostenditur sic. aug. dicit de trinitate. pater ad
filium principium est quia genuit eum. quando idem importatur
nomine principii quod nomine generationis ergo tenetur
pater siue notionaliter. Item hoc uidetur tenere quod uniuocum

ẽ ua to emanatois ł origis .i. ẽ ua to pnc; s3
diuinis ue et ppe ẽ to emanatois. g ibi ue et
ppe est to pncipij. Cõ. pnca ł p sut idẽ. g ũ
cadit to pnci est dicẽ p. et ubi ẽ dicẽ p est
dicẽ pñ. q2 sup latõ ꝑsuppoit oppoitũ ł sup ibi
pri. g ap ũ to pncipij ibi est to pncois. s3 in
diuinis nullo m recip. q una ꝑ sit pncipi altia
g nullo mo p ẽ pncip p. Ct in catis idẽ
est pnc ł initiũ sic p3 p phm. g ũ n recip
iniciũ n pnc 3. 13 oss p in diuinis sut sine initio
g ł sine pnc. g ꝑuũe n dicẽ p ad pm. g
no accipitur p sua sit sũ nocõnalr. Ct idẽ
ẽ ca ł pnca re. differes roe. q pnc dic q ad
ti, ca q ad eẽ. g sĩ maiois nobili e eẽ quã
ti. ppus dz i accipi to cae q pnci. s3 n recipit
q una p sit ca. ca sit effectus. g n dz i recipi
initio pnci. Ct de est alpha ł o. pnc
et finis. ł utroq est eqlis nobili s3 initio
finis i, do ẽẽ n sit q nullo mo plz de. in est
i finiscature. g n est finis p eg. sil rõ q
ta sit pnca cature g nullo mo sit pnc pscẽ.
Cro dd q i diuinis est ua origo sui emanato
n tm ua s3 copletissima. ad h aut q sit p
fectissima uero e q emanans hat c pducente
eqlitate oimoda. ac unitate i sba. q n pt
equari to n de. g emanato ł origo dz ex
pmi oẽt ł catholice debet recipi noia dice
na origis ũitate. ł n recipi noia ipotatia imp
fectoz ul diuisitate ul iequalitate. q m g pnc
ł pnca diut origis ũitate. io utroq recipit
i diuinis max a initio pnci3. qm pt dicat
ipfectoz. initiũ sib qcio ipfecta dũ roz .s. in
ceptoz. ł initio cae ipotat diuisitate q ca est
c eẽ se a d ł initio finis iequalitate q finis t
melioz e. hiis q sit ad fine. io nec initio po
nis ł pcõiũ. n initij n initiati. n cae ł effect
n finis ł eig q ad fine recipit i p ꝑ s3 in
titio pducentis ł pducti. q pfe est q pduc
sit summe pfectus ł eqtur pducenti. ideo
recipis i diuinis sibi et initio pnz. Ad i
q ob q pnc se p ł ad h ptius. dd q sic d
c hylariu pr d maior filio. n tn filr mior. q
sonat ipfectoz. h q ẽ mior. io q uis recipiat
q pr sit poz filio. q r e est ab illo n, eẽ. no
tn recipit q r e prior. attn nec to poriois
recipitur ppe. q c i diuinis sit ordo ł origo
ppe est origo. ł in ppe ordo. n ẽ n solu roe
origis. qm g pnc prial ipotat origine.
et p ordine io simp recipit initio pnci.

cuius n d diuisitate eẽncialez. in diuinis uero nõ sut pl diuerse eẽnce s3 una

initio ũ poius min ppe ł e deriuatõe. Initio
a pncipij pu puat anti ppriis sime recip i do
maxie q ad pm pnes. ł io uo leq q i ppe dicat
q em pic r ad pauũs. Ad i q ob de initio dd q
initiũ uno m accipis large ad pnc eẽndi ł
durandi. alio m ppe ad pnc durandi ũ i dicat
hr pnca q icap eẽ p mo pt accipi h ł sic accip
hylarius in lin. s o u mo n pt. ł sic n equiuz i
pri. Ad i q ob de ca q idẽ ẽ q pnc dd q in
catis idẽ ẽ pnc et ca. ł h eq pductu differt
a pducente. ł io pt d effectus ẽ. ł istd pt dia
ca. ł i de actir. Initio cae ł pnci ł sil r n. s3
n i in diuinis q ibi pt eẽ uni sbe pducens ł p
ducto. io n r i d. Ad i q ob de fine ia p3 s q
q finis q e de se dic excessũ boitatis r e q
est ad fine. n sic p nali r e q ẽ ex illo. ł io de
n pt eẽ finis n caue meqli. pt tn eẽ ł ẽ pnc
p coio eqlr. io una p n e finis alti e tn pnca
S cdo q r uts h nom pnca e accipiat eẽnlr
et nocõnalr ut dicat uniuoce ul equi de
ł q uniuoce uit basili d r qd filio dz accipe
e catis ẽ coe. s3 h r p eẽnm pprii. si g coe est
accipe. g ł dare. ł si h. cu penes h accipiatur
to pnc i r filij ł to caue ũ q dicat uni. Ct
sic diff pnca eẽntialr dcõ ł nocõnalr. sic
sap ł sapia genita. s3 n dz equi ce sapia sic ł sic g
rõ. Ct im n d m ex h g d de gnẽ ł de spe sũ
ex h q ht unu suppoit ł pla. q m ltiplicati
respectio signõnes diuisas n suppot s3 pncipi
eẽnlr dcõ e ipl ł plib3 q g nocõnalr. ł 3 q eiusdẽ
ipis. g n dim s3 uni. Ct q n dicat ana
logice ut q ubi e analogia ibi p ł pri s3 i
diuinis n e p ł pri. g n analogia. ł item ut q
n equoce. q u e equoco i e diuersitas sigtoi s3
h p ł eẽn n sut diuisa. g n pt accipi equoce.
C3 q g dicat m ut p p magroz lra q d q h n
pnca m ltiplice sic intellntia. g d m. Ct h
ipsi ut r o n eq ista actus gnare. spirare. ar
sut ipi pncipij s q differes accipit. s3 no
e una coes roz iuenitur ad istos actus. g nec
ad pnca q dicẽ r uy e differente. Ct r est ph
q si ad unig sui acceptoe ht unu oppositũ ł
in a. a d. diuisa h pnca eẽnlr d i u p cati ł nocõnalr
u icati. g m sic ł sic. Item pnca eẽnlr dcõ
d q pluit. nocõnalr dcõ etna aut. s3 nich est
coe uniuoce etno ł tpali. g ł c. Cro dd q n
accipi differet i diuinis pz eẽ t a q ad sup
poit. a d q ad sigcat. aut q ad onotatũ. p m
accipi diffent h nom deus ẽ dz deus ẽ tri.

et de gnat. q ip stat p n. in so p p. et i n in
duo aliq multiplicitate. a mo q tm differnt de
accipi q ad sigtu s q ipe tri i una sui accep
sigat eenz i alia pm. sic h nom pr. p u d de
pr filij. et p u d pncia. et h induc equocoz. q
est diusitas sigcois n i re ipa s; i sigcando.
tcio mo q differnt accipi roe cnotati. u puta
h nom pnc dco ccnt cnotat effectu. dco p
lt n cnotat cau. et iduc multiplicitate s;
analogia n equocoz. s analogia qde q accip
p diusis sii diusa ipta q n hnt n unitate p
portiois. et io nccio oz q cadat i analogia. set
no equoco. q equoco ht ples istitutoes. et de
tinate accip p g. sic p; i h noie canis. s; n sic
se ht h n pnca. illa pnca de sua ipone ipoitu
e ab actu pducndi n cantdi nec gnandi. s sic
pduce de pductoe filij z catue no dr equoce.
s; analogice. i z h nom pnca ht has tres cpatoes
accip differnt. ocedo g q i e multiplicitas qdaz
q uis n sit multiplicitas simp. sic equocois pe
dce z oe desit roes ad hoc q no ccludut q sit ibi
equocco ua. tm i ub p; intellr q n ht diusa op
poita q n uniut i aliq nec uniuoce n analogice
q sit illi. to oppo. s; p z p se opponut n sic a est
i ppo. q pnc n d p ad fili ul ad cau. s; ad h q e
pductu sui pncipiat q q de dr de filio et de cau
q uis n uniuoce s; analogice. Ad i q o de ba
silio. dco q basili accip cce p analogo q e med
ut pure equoce z uni. Ad i q ob de sap z sap
nata. dco q n e sile. q i n e diusificato n solu t
q ad suppoit. h a e q ad cnotatu z p h p; seqnt
ad i q o ulta q n cadit p ibi z e. dco q q uis no
cadat i p z ptiug i se. cad tn i effectus. q i co
patoe ad effectu accip analogia. Ad a dr q n
est i diusitas dco q unn e i re. tn i sigcando z in
tllu. a est talre eenz. a tllre p m. i et dice. t
ao ph sigre. et ig q uis n sit diusitas a pte rei
absolute nichilo pot ee a parte signis.

Consequent e qo de so articlo. s. de uni h noi
pnc. et co h q u. s. d. p q uti p; z fili possit
d unu pnc. s. s. 9 edo uti possit d unus spi
rator ul ide pnca. z s. s. Ad aut possit d unu
pnc. s. s. ut in lra dr. fatend e p ie z fili unu
ee pnca. z s. s. It roe u. q unus pncipiat
unu e pnca in uno gne. s; s. s. unus est. g h
uny pnc. g si i mediate z p se e a p ie z filio
fis g pr z fili unu pnc. Itm p; z filius spi
rat. a g una po aut duab. cstat q una. q
e una est i eis een est z una po. g e res dicat
ee pnc roe pnc po z una sit po i p ie z filio
p; z c. It sic tres p unita caoe cat i
due unita spirato e spirat. s; tres q unica
catoe cat s; unu pnc catoe. g due unu pn
spo. s. Contra. cu dr sut unu pnca z s. s. aut un
dic unitate eentie. aut unitate p. aut
nocois. n eentie. q t. s. s. est pnc z s. s.
n p. q t p; z filius eent una p. g nocois
nis. q; q si p; z fili p unius nocois dic
unu pnc. g ab oppo p p plalitate no
cois p d pla pnca. It si p; est pnc s.
sti. et fili pnc et h pnc n e i. g sut duo
pnca. It p; z filius sut unu pnc. g un
pnca est p; z filius. et sl h. g p; est filius.
It si unu sut pnca aut unu q e p; aut
unu q n est p;. si unu q e p; g p; z filius
sut p;. si unu q n e p; g pnca s. s. n est
p; g p; n e pnca s. s. Resp. dico q o3 ista
ccedi ut p; z filius sut unu pnca z s. s. q o;
aug. ista ppoit z co. s; i p intelli diusificat.
ria qda dnt q h nom pnc n d ibi eentia n
nocoz. nec p m. s; d ccentia duax p; i unica
nocone. et dnt q sic h nom tnus spat c
ipoitu ad isinuada tnitate suppoitoz u q
uenuit z unt. n licet ippo dnt se h s;
cn sit facile h po; sui tnslo; ex uo vocabli
accipe. h po nlla ht dnolat finitate. z io
sunt alij q dicut q h n pnc ipta nocoz i
adiacentia. et e nom adiectie retntu. et io
h nom adictu nois nuale q e unu cadit a
roe nois et tenetur adubialr. u sit s. p;
et fili sut unu pnca z i a uno mo pducut
sui spirat. s. s. s; quo h nom pn de sua i po
nom e substatiu ut p;. n ur ad h po ista ro
nal. et io sut tcij q dixit q h nom pnc q
e de se stat p een. z q ipo p additoz trahi ad
p m. et c d p; e pnca filij trahit ad p m pus.
q n uo d p; et fili sut unu pnc. s. s. stat p
een ul n in q e i duab; p9. z i ur glo are
ansel. dnti qd p; z filius spirat i q uti; ide
deus. z dnt q unu dio unitate e h tm
pnca n p s; een ul n ut est i duab; p9.
s; qm aug ur dice q pnc dco de p ie z filio
dicat nocoz c sile magr p ulamo ca. q
d unitate nocois. z pnca inptat nocoz.
z een n refe. io n i mo est ad h dio gens
l; sit alij9 p babi. et io e qtus mo ddi q
h nom pnca stat p nocone n tm i cpatoe
ad suppo. s; ad nm z uim spiratiaz. z unu

sunt

notale

ipirat uni actu ipi; sicut quoniam competit accepto ei. et hic pater et filius
ai. non pater et filius spirant. s. sic igitur unus deus ipse
filius. igitur unus sit in eis voluntatis unitas. in quibus
ipse est sit una fecunditas. et sicut de in eis sit una
una fecunditas. et una fecunditas dicat unitatem
principii dicendum quod sine distinctione concedendum est quod pater et filius
sunt unum principium. s. s. et ad primum quod quam unitatem dicat
dicat hic est unum compositio. dicendum quod cum hoc nomen principium de
pluribus simul dicat non pro stat pro persona et cum ita dicat pater et ad pater
non potest stare pro essentia. quia notione est quod stet pro notione. et quod
dicendum pater et filius sunt unum principium unum dicit unitatem notionis
in operatione tamen ad unitatem non et virtus spirativa. sic patebit in quodam problemate. et patuit et ex predictis. Ad 2m
quod quia per modum quod hoc principium non est illud demonstrato patre et
filio. dicendum quod potest dici per quoddam quod non pro dictum hic et cetera quod pro non
cum distincto non vere ex diversis causis unio. quoniam quod
unio omnimoda est in nomine principii in quo non multiplicatur. io
non est in dictum hic et cetera sicut hic et aut demonstrat formam
aut suppositum aut utrumque. si formam. falsa est. si suppositum
vel utrumque una tamen suppositum falsa. et tertio non sequitur quod
duo. quia formam non multiplicatur. similiter non potest arguitur hic non
de. Ad duo sequentia dicendum quod hic non principium non pro substantia
non ad eum pro et relatione quod tenetur adiective. similiter non est
quod nomen est substantivum. quod potest substantia et predicari et ad eum
relatione sive. et si dicatur quod ad hoc inventum est istud non est quia
non potest pluraliter et ita inventio dicitur hic et cetera. et nos videmus
quod pro relatione vel si dicatur in principio erat verbum in quo principio
erat sermo. quia non in a erat. et in eodem predicatur et substantia.
quia sicut pater est principium s. s. a simplicia quia sic principium s. s. est
pater. propter hoc aliter dicendum quod dicitur unum principium unum dicit u-
nitatem non actionis quod communis est duobus. et quod unitate
divine. idem est hoc omnino unum principium s. s. est filius et pater. quod filius
est pater. sicut hic unus deus est pater et filius. quod pater est filius.

Ad 1m quod obicitur aut unum quod est pater et cetera. dicendum quod quod dicitur de
spiratoribus ut est in pluribus. ideo non competit dicere aut unum quod est
pater aut unum quod est non pater. ut si dicatur omnis homo est al-
ter aliquis est albus. aliquis qui non est albus. neuter est verum. quia
alterum constat pro aliquo albo et non albo in quantum pro utroque et
similiter redditur locutio vera. similiter in proposito principium stat pro
principio quod est pater et quod est filius. et ideo non in dicendum et descendendum
unio est ibi figura dictionis ex mutatione suppositionis.

Sed quaeritur utrum iste sint concedende. pater et filius sunt unus
spirator. vel sunt unum idem principium s. s. et quod hoc sit con-
cedendum sunt unus spirator. videtur quod pater et filius non sunt
unum principium non quod spirant unica spiratione. quod hoc nomen
spirator importat ipsum spiratorem pater et filius sunt unus spirator.
Item quod pater et filius unica creatione creant. non tamen dicitur unum
principium creans sed et unus creator. quod similiter et unica spiratione
spirant. sunt unus spirator. Item quod sunt idem principium

unumquam unitas non multiplicatur et deperditate omnimoda.
sed pater et filius sunt unum principium s. s. in quo unitas principii
nullo modo multiplicatur in illis. quod sunt idem principium. Item
hic est una pater et filii eadem spiratione spirant. sed idem importat
hoc nomine principium quod hoc nomine spirator. quod ab equipollenti et
pater et filius sunt idem principium. Contra spirator et qui spirat
equipollent. quod si est unus spirator. quod unus est et qui
spirat. sed hoc est falsa unus spirat. quia non unus sed duo
sunt qui spirant. quod et cetera. Item spirator importat ipsam spira-
tionem ad suppositum aut quod in est essentia a persona non essentia. quod pro
quod si pater et filius sunt unus spirator sunt una persona vel ypo-
stasis. Item quia non sit concedendum quod sunt idem principium vere. si
est idem principium sunt idem. sed hoc est falsa quod pater et filius sunt
idem. quod et per hoc falsa. quod a sequitur maioris est. bene. non sequitur et
idem aliud. quod idem. ad item hic sunt falsa sunt idem pater quod est di-
stincta. quod non sunt idem. Item hic quod est idem est pro nomine relativum.
quod est per non cetera designatum primum. et relativa sunt notas et deper-
titate. in eo pro quo respectu significat et deperditate et suppositum. sed
in non est essentia sed pro quod significat quod sit eadem persona illo
sit tamen restat quod illa locutio est falsa. Item ad quod hoc
pater et filius sunt unum principium. s. s. supra recipitur. hic pater et filius
sunt unus spirator non recipitur. et hic sunt non admit-
titur pater et filius sunt idem principium. quamvis non videatur equi-
pollere illi. tamen non equipollent. differentia enim modo in hiis
locutionibus spirator nomen significat. sed quod non quod nomen pro significat
cum sit ab abstractione et in concretione. in abstractione vel si dicatur
spiratio. cum concretione vel si dicatur principium vel spirator. in
concretione a quo significatur vel in comparatione ad substantiam in eo supp-
positum. vel in comparatione ad substantiam in eo actuum. vel utrum modo
significat quod nomen spirationis in concretione in comparatione ad substantiam
in eo suppositum. propter hoc nomen spirator quod est nominale et
quod supposita hic notionis est pro et non una pro sed due. ideo
dicimus duos spiratores non unum. nec est simile de
hoc quod est creator. quia cum sit non essentiale significat in concretione ad
substantiam quod est sua et in est unum in tribus. sed nota ad primum quod de se
est multiplicata non est una in duobus. significat et nota in
comparatione ad substantiam in eo actuum. vel pro hoc nomen principium quod dicit
originem et quia substantia agit pro virtute et ut respicit in omni
est in patre et filio sit una non et una virtus non multiplicata.
propter hoc nomen principium significat notionem spirationis vel nullo modo multi-
plicata. ideo dicimus pater et filius sunt unum principium. s. s. vel unum di-
cat unitatem notionis et virtus spirativa et non in spi-
ratibus. et hic est quod pater non dicitur plura principia sed plures habet notiones
quia non habet diversas virtutes et nos significat et nota in comparatione
ad substantiam vel in eo suppositum et actuum et de idem principium. quoniam principium
idem quod cum desiderat primum significat respicit suppositum. et
principium sic dictum est respicit ipsum vel actuum. et quoniam suppositum
non est idem non unum. ideo hoc est falsa pater et filius sunt idem principium. hoc
est vera pater et filius sunt unum principium. hic autem est falsa sunt unus et

spirator. h' tn̄ stat s'r pro pnā. s. s. et uo hoī oīum
p̄z ex p̄dcīs. Ad i^m g° q' p' ob' q' sūt unū pncīp q'
unica spiratiōe spirat. dd q' h' nō ē tota rō. s; h' ē
tota rō q' unica spiratiōe et unica uirtute z unic̄
n° spirāt eunde. et pncīp h' mō, ipta illa nō
ēt iō sūt unū pncīp. nō sic a sig' illa nō ē p h' n
spirator q' ē nom̄ ūbale. et desc̄dit a ūbo q'
dēnt suppo' p' se. spirator. i. di ille q' spirat,
et i est p. Ad i^m q' ob' de tate ia p' ūo. q' cat
n̄ tō h' una uirtute s; i. h' z h' unū suppot. et
ipm̄ ē sba. p'z. n. n̄ cat tāq; ppū sbo, s; ipa sba di
q' una ē. s; suppo' spirōnis n̄ pt ēe sba s; p'. io
nō di q' p' z filī sūt unus spirator. Ad i^m q'
ō q' ydēptitas ē unitas n̄ multiplic̄ dd q' i nō
suffic n sūt talis unitas q' n̄ multiplicet nec
ēpatiat se n ē plitate suppositor' q' excludit
ydēptitas. et q' unitas pnc̄ ēpatit' plitate
p'z. io p'z. Ad i^m q' ob' q' eade spiratiōe spirāt.
dd q' n se ex h' q' unus spirator. q'uis. n. eade
sit, nō tn̄ suppo' n̄ est ide. et ē di ide pnc̄.
nō ydēptitas i uirtor'. ē ō eade spirōne nō ydēp
titas i alto. io n̄ seq' h' ex illa. nec ung' ist' alia.

In pte ista sūt dubiones q' lr̄a, et p^o de h' q' d
q' p'e ē pncīp toti^o dītatis. q s' p ḡstat i h' nom̄
pncīp. n. n p' stare p eēn. nec p p' q' utriq'
dio q' ē de se absolutū. a' g' stat p p'nū et h'
ē tn̄ q' n ē p. s. s. n p spiratiōe q' spirp n ē r' filij. n
coit' ad utrū; q' nich' h'nt coē n eēn. n p' ingā
nabili' q' inascibilitas n̄ d' r' z ad p'm. s; p
uoz p' g. g' oī mō ē stā. Ad dd q' s' iouis h' ē
p'z ē pncīp totius dītatis. i. oīū p'ū i dītate
z ē distributō acc^o. sic ē dī celū gtīz ō. s. s.
excepto. Sia q'rit' p q' stat h' nom̄ pncīp. dd q'
stat p p'initate sīl' z spiratiōe q' p p'initate ē pn̄
filij. p spirōz pncīp sp̄s s. z p' utr' q' pncīp utiusq'.
Ad g° ob' q' n̄ h'nt coē dd q' n̄ quenuīt i nocōe
unica queīa oīginali i eade p' z eide p'seē
ppetate. q'. n. p' p'us a nllo est. u di. in lm̄ ideo,
q' mō pductōnis pducēt. io ē pncīp toti^o dītati
uid' inptat' noīe pnc̄ ē di pncīp dītatis itlc
tu pncipali q' iptat' noīe inascil' q' ad itlctū
q'uite z ex h' ūbo z ex rōe ubi ofūmatoz recipit
ista p° q' dic q' inascīm dio i p'e plēitudine t
fontalitas sū fontale plēitudine h' ex q' intlc
tu. Ite q' de h' circūlocutōib' q'z acci' i h' nō
pncīp cū di pnc sīn pncīp. pnc de pncīp. a. n. acci
pit eēnlr. aut p'lr. n p'lr i ur. q' s' s'. di ē ē i
pnc de pncīp. z pncīp n ē ēi n tpal'. p. sic d, mag'
d. xxvij. n p' h' d de illo n q' ad noīa sbalia.

g° pnc. n p accipi nocōnalr z ipm p q nocōne
accipet cū di fili pncīp de pnc. q' n p filiatōe
q' h' q' s. s. sbl z ēē pncīp de pncīp nō p coi spira
tiōe. q' coīs spiro q' p'ū ē nō q' ēē pncīp de
pncīp. q' tu dicas q' accipi eēnlr. Cō. eēn n
est p pncīp. nec dicat' z ad p'm. g° ē pncīp di
cat' z ad p'm n p' accipi eēnlr, z ita nullo
mō. Rō posse d' q' h' nom̄ pncīp accipi i q'pa
tiōe ad caturā z tn̄s ad p's p ppōnes ad dītī
sbo si dicat' de de dō, z deus nō de dō z sīlia.
z sic cessat obnes. Aliī p'd q' h' n pncīp nō ē in
poitū ad signd' ū eēnle u' p'se q' ē de se, s; i
distinit se h' ad utroq' z ei accepto detinatur
p adiūctū q' i g' di de p'se stat p nocōne p'
nitatis z spirōnis coīt' z actuz p ppetate i
nascib'. p' h' q' d' nō de pncīp. sīl' in filio stat,
p coi spiratiōe cū filiatōe q' iptat' p' h' q' d' de p'n
de sp'u nō. s. dd q' stat eēntialr tn̄ arctatur
ad p'm p' h' q' di de uirtoz. Ite q' de h' q' d' q'. s.
s. ēē cap pncīp. caturaz. ur. n. dic q' i^o q' p',
dō ē sup. d. u. ex ppetuitate caure itlligit
q'ditor etnus q' etnalr pncīp. Vñ i hymno
etne rex q'ditor. Ite rōe ur q' res ab etno fu
erūt z dō s; n nisi sic i pncīp. g° ab etno fuit
pncīp. Rō dd q' nocia q' dnt effectū i catu
possūt illū dicere actū ul' h'itū. si actū ex t
p'e dnt. si h'itū, p'sūt d' etnalr z q' m pncīp p'
sonat i actū ul' in h'itū io pt d' n sōl' tpalit
imo z eēnlr etnalr. s; q' m usus mag' accip
h' nom̄ pncīp p'ū dī i actū q' i h'itū. io dio mag'
q' dī tpalit. Ad ob' q' q'ditor etn. dd q' h'
lo d^x est. tū ex p'te ē q' ē q'ditor q' pō dicere
actū ul' h'itū. tū ex p'te ē q' ē etnus. q' pot
teni adiectiue ul' sbstatiue. z si etnus te
neat' sbstatiue. sic n pōt etnitate q' q'di
tōz. s; q' suppo' z ē lo ūa. si adiectiuē z q'ditor
tenet h'itudinalr ad h' ūa. si actualr te
stā. s' sic manifestū. Ita uno mō s' ē etn
q'ditor. i. etnus q' ē q'ditor. alio mō etnus
q'ditor. i. ab etno potns q'dē i tpe. z tūc ō
etnus q'ditor q' etnalr q'didit. duob' p'
mis sensib' ē u' lo. s; tūc s' ē stā. Ite q'
de h' q' d' q' p'r ab etno pncīp est filij. s; p'r
z filius z. s. s. n sūt pncīp n ex tpe. g° h'
ē etnū a n tpale p p' di pncīp nocōnalr i di
uis. q' eēnlr. s; ā. oē eēn tie ē coīs. z
q'nto ad omes tato p. g° p p' dī pncīp eēnlr
q' nocōnalr. Rō dd q' d' est loq' de h' nō
pncīp. aut ū sbī. aut ū ti. si ū sbī. sic ē i

pater

+ formali tn̄ quoniam
quoniam a origi

tellectus eēn sit an intellectu p sic pna eēn lr dro
s tōz rēlli di pic pn u nacōnale dro sic opponit
a r ti. sic pna eēn dro respic q diuisu p eēn
z catu pna u nacōnale dro respic pm osbale
et jaciā z etna z io pna nacōnale dro di etna
z q ad hac ma p d in do n solu q ad intellectu. z
q ad re et sic pi de q accepte in nom pna di
p p diuisas q patres. ¶ Et q de hic dic q e
fili se dix pna catoie se uolut onde. ur. n.
tm q ex tpe ... ad q m philos q̄tu ...

[illegible]

p unicē. ul' p q'ndā ꝯpatoꝫ ad tpale. et sic patent
oia. Ad i^m g^o q' ob' q' tpale ē catū et mutabile dō
q' lō de tpali p mō. et h' n' dō de dō n' p cām ul' p uio.
Ad i^m q' ob' q' oē q' pr' de dō ē etnū. dō q' h' ē d'x q'
etnū pt' teni adiectiue ul' sbstatiue. Si adiectiue
sic flā ē. ad. n' pr' de dō ꝯ duro n' ē etna. Si sub
statiue. uā ē. et est sēs. oē q' pr' de dō ē ad etnū n'
tn' seq' ē etnū. uno ē i falla accntis sic h'. catu ē ds
et ds ē etnus. g' catu ē etna. i. et i pdca. ad. n.
q' ē etnū roe pnāl' signati. u. q' ē ad etnū rone
ꝯnotati dr tpale. Ad i^m q' ob' q' i^o q' ē ex tpe i
cip ad eē. dō q' i^o n' ē in dō p' mutoꝫ alīq' factā
i ipo s; i catā. et i detīnatū ē s' ū. d. uuj.

Secdo q'r q' dnr de dō ex tpe dicat' p se ul'
p accns. et q' p accns ost' i aug' v. de tri.
et hetur i. bra q' dō eet hois ex tpra accidit ei.
Ct' h' ipoꝫ ut' rōe. q' oē q' ad ē et ab ē pt'e de q'
dr coruptoē pr' p accns. et h' est p se nota. s;
dia h' q' tpaliter dnr de dō sic h'. i g' et c. It' q' pr'
p se de aliquo sp i ē illi. g' ab oppo^ta q' pr' de a
liq' et n' sp in ē pr' n' p se. g' p accns. s; talia sūt
h' noia. g' et c. It' oē q' pr' de aliq' est ꝯuitale
ē sbo. aut de roe sbi. aut pr' p accns. s; h' noia
n' sūt de roe dī n' ꝯuitalia. ut p; de h' noie dō. g'
et c. Ꝯ. aug' v. de tri. n' p accns dr de dō. It'
ost' roe i quo ē ponē accns ē ponē ꝯpoꝫ et p ꝯ
seq'ns uarietatē. s; neutr' ē i dō. g' et c. It' oē
p accns reducit' ad p se. s; reductō ē ptīgus ad p'
n' ē q'. de a n' h'. nec simp'r nec s'c'd q'd. g' n' de dō
dr p accns. Ct' … q' dr de duob; de uno p se. de
alīo p accns … mō dr de eo de quo dr p
se. s; q'cq'd dr … tpissime. g' n' dr de dō s'm
accns. g' h' noa an dnr de dō p accns. g' p se.

Ad … dō q' p accns ē … uno mō accns dr p oppoꝫ
ad sbam. et sic dr accns p petas aliq' ihens que n' ē
de rei ēēn. et h' q'de m nich' d' de dō s'm accns sic
dic aug'. eo q' h' mō accns poit ꝯpoꝫ et uarietatē
i eo de quo dr. alio mō dr p accns est p oppoꝫ ad p
se. et sic d' p accns q' dr p a' m ēē ut si dicatur
pies disgāt. a p ad cē quodā mō idē. qdā mō
diuisū. ut puta cū d' de sūou pit' ū figa h' trēs
ul' de isou psū ū p socheles h' tx. h' mō n' ē ad
d' de dō p accns. h' n. d' p accns. poit ialiq' ptig
uitatē et ipfectoꝫ. sic ostndut roes ad h' ꝯduc.
ds an h' inpfecte. n' h' ab a q' sit oio q' n' a sīlo
n'. ul' isou. q' h' n' cadit i dō. Tcio m d' p accns
ē p oppoꝫ ad nēcm u' i dicat accd'e q' nēcio nō
rest. et h' mō h' dnr de dō p accns. q' n' dnr de
ipo nēcio. s; tn' dnr de ipo p se. q' p ꝯpatoꝫ ad ca

tūꝫ. ꝯpatio a ad catūꝫ p se ē. q' de est sua actio.
s; tn' q' ds ag' p uoluntatē q' n' sp n' de nnāte q' uic
ta ē actu. ideo no nēcia. rō q' ad h' cad' ibi q' ds l'
accns. ul' h' mō ds i p accns oppoit' p se i catuis
roe ei q' ad d p se seq' nēcm in catuis. In dō a
n' q' in q' se ipo fac' r uolutatē fac'. Ut rōnes q'
ostndebāt q' no dicāt' de dō p accns pcedut et
~~ideo i dō n' h' oppoꝫ ad p se. s'~~ pora r sbm acceptoꝫ.
Ad a^o q' ēē dō accidit. sic ille^m ē ā n nēcio
n' sp q'. Ad i^m q' ob' q' absolut' pr' coruptoꝫ. dō q'
ista diffo ē accntis s' q' ad ēē ē p ihentia. s;
sic n' q' dō ū ulsū est s; sol catuis. ut pz i d.
Ad i^m q' ob' de p se. dō q' lō de p se i catuis. ad
p se. n. i catis se nēcm sēt non sic in deo.

Tercio q'r de ea q'stio dnr de dō ex tpe dicat'
s' sbaꝫ. an s' reloꝫ q' sit uā relo. et q' s' relo
ut' h' mō. sic p s' se ipo. i se ipo cat. tn' q' uis
se ipo gnēt. gnio r pmutas d' uē i ipo s' reloꝫ
s' pz roe. q' uis se ipo cēt et dnēt. tn' q' sit ad
altm dnr realr relatiue. It' h' noia aut pe
dnt dina sbaꝫ. aut addt aliq' rē. Si pe dina
sbaꝫ dnt. s; sba ē etna et ab etno. g' dnr d' dō
ab etno. q' fm ē. g' sup addit aliq' rē. g' re
loꝫ. Si dicat q' n' addut rē s; re h' z s; mod. Ꝯ.
a illum m' s' ndꝫ ad i re. aut n'. Si ad i re. g' realr
dnr relatiue. si n' g' flus e mo intlli dr i q' s; s'
mo dō. It' sūt q'dā relatia s' ēē. q'dā s' dr. s;
i relatis s' d' ē mo rei. in relatis s' ēē ē uitas
rēi. s; dns ꝯsimil'r sūt relatia s' ēē. g' utrq' i
ptat rēꝫ. n' tm' s' mod. s; … rē. g' et c. It' dicū
dō de dō i bnd suppositoꝫ sic dō. de nā catur
illa g' sp po. aut po in dō a i catā. n' i catum
ꝯstat q' … ꝯ suppone. g' po in dō. g' s' sp
ē uē relo. g' et c. It' ē d' ds cat. h' noa d' x rē g
sal; cāe ad effectū r eo. a g' utrq' ē i catā
a' utrq' i dō. aut unus i dō alt' i catā. ꝯstat
q' ipl'e ē utrq' ēē i dō. q' de n' ē effect. et i
sit' i catā q' catū n' ē sua cā. g' ncce ē q' alt'
i dō. g' et c. It' ē d' ds cat. ipe uissime ē
cā. et si uā rō cē poit uām reloꝫ. s; h' noia dnr
de dō ponut uāꝫ reloꝫ. Ꝯ. Cōuo in calib; r
causis n' recipun reciprocatoꝫ. g' ē ds sit cā
pfectissa catē n' refert' ad catūꝫ. q' uis eo
catā refāt' ad ipm. It' phs d' q' sīa s' ēē r
refrt' ad sibile. s; n' ꝯuat'. g' si inteꝫ ē depe
detia dī ad catūꝫ q' sīa ad sīaꝫ. g' nlla reo ē
relo. It' ipe ur' q' h' noia sidnt reloꝫ ce dō
a illa est pe dina ēēn a aliq'd sup additū. si pe
dī ēēn. g' etnū q'. g' … h' nouit ē etn. g' de

necc^te primo ab eterno. sic a dicit ad se addita. g^o ido
e aliq opo. ¶ Itm relo d^r dependetia al^s alte-
ordine et habitudinem ad i^d cui dic^r de n ordinat
n tiat. g n ut de do relatie r^o cate. ¶ Ad h
intelli^z q d s relo e d^r q s^m re. aut s^m mod. real
aut relo tripl^x est. alia n. fundat sup ppetate
acntale u^i sili^do i dupli albedine. alia sup
dependetia eentiale sic rs ul^r relo mt ad form.
na sic d^t phs in h^o ipo q^e e ad altm e. alia s^r ori
gine nlem sic effectus ad cam z filij ad prem.
¶ p^a relo n pt ee i do. q^a i do nulla e ppetas acntal
¶ s^a n pt ee i eo q^a nulla i do e dependetia. tia e
i do. s^z n r^a cature. s^r p^z s h e n d opoz. n^e de
pedntie iclinatoz sic p^a z s^a. s^z poit distictioz
z ordine. z q^m uere una p^s ordiat ad alam et
habitudine h^t. z a mo^s pe seh ad una q^e ad a
io h relo e i p r p s. s^z n r^o cature. Na deus ad c
catura n h^t ordine. nec h^t alia habitudine ai
et io nllo mo reale est i do relo r^u cature.
¶ catura a ad dm h^t ordine. z habitudine medi^te
ppe^te acnt^li z dependntia een^li z origine nli.
io s^m om mod reste^r catura ad dm. q^m g intellct
n^r o intellit ad resta ad ad itellct i d^o opari ad
i^d. io ptellit dm p mod r^ce z relois. e pespectu i
do n^l s^r ndz n dina een^u. ex pte cate s^r ndz. z io
n e uari. q^oe g^o q^o h noia dca de do n iptat
reloz ido s^r re. s^z solu s^m mod itell^s. ex hijs pa
tet q^a lta. ¶ Ad. n. ob de pre. dd q^e n e sile. q^e
pris ad filiu e ordo z habitudo. z alia habitudo q^e
ad spo. s. deus a sic d phs n h^t ordine. nec
aliq habitudine ad cata. na p ca eode mo se h^t
ad o^e. q^uis a a z a mo se hant ad ipm. z i xi pe
phie d^t q^ p^m z sumu bon n ordiatur ad h^c cata.
¶ Ad i^o q^e ob s^i n dnt reloz. g pe s^lz. dd q^e pe q^o
dm dnt s^lz s re. s^z reloz s^m mod itelli^di. m cata u
s re. s^z reloz s^m mod itelli^di. z q^e ob^t q^e uanus e in
tellctus. dd q^e s^m e. q^e itellctus fundat^r sup ad
s^alz sup reloz cature. e s^r ndz relo s^z d^i ndo.
¶ Ad i^o q^e ob^t q^e q^da sut relatia s^e ee z c. dd q^e q^da
sut relatia s^e ee ex pte utrisq extremi u^i do
z s^uus i catura. q^da ex pte alta ut sci^le z scia.
et msurato z msura sit in p^o. ¶ Ad i^o q^o o q^do
d^r suppoz z sili cator calitatez. dd q^e s^ro po z ue
calitas. q^e ue aliq suppoit^r de z uere effic. tn
illa s^ro po no e ue relo. s^lz n calitas. s^z e u^a
dina een^u q^e se ipo s^o poit z effic. ¶ Ad i^o q^o o q^e
e i u^s cae z effect. dd q^e r^s effect i e ue r^s z
ue relo. s^z r^s ce n e r^s n relo i do s^r re. s^z s^m mod
intelligndi. s^m rem uero s^ba ul^r eentia.

In pte i^a is dub^os ar^a lra^z z p^o de hijs noibus
cator. do. z h q^o d magr. ^z d de do ex tpe. s^z u^r e
s^m. q^a dinu ut dic bo^o est ptas cohcedi s^o bditos.
s^z h e i do ab eterno g r c. ¶ Itm do ut d^r ambr. e n
n^e g sin e etna. ergo dinu. ¶ Itm de h noie cator
ob q^e n dr lector q^e actu legit s^z hulg e ad legnd.
s^z deus h^lr e ad cand g r c. ¶ Juxta h q de hoz no^u
signe z quotatoe. z un hnt rez quo^di c dina z
een sit pncl^le sigratu. ¶ Ro dd q^e q^uis dina z
een n hat ue r^z ad catam. tn q^o ifigit ea itlre z
sigratu p mod r^s. n tn itellct est uanus pp h
q^e tota r^oz r^s real poit i cata. q^m g h noia di
aut r^z a quo iponit^r q^uis iponat^r een^e io di
aut s^z exigntia illi r^s. ido itelli^d q^e q^da dnt r^z
solu ut do^o. q^da effectu ut cator z it^e z utroq s^ut
sub duplici d^o. q^e aut iptat r^z ad re^z psnte. a ad
re futura. s^u ad re i actu ul^r habitu. p m q^e ponit
catura i actu dnt solu o cata i ap s^o mo ab et^o.
s^z h g s^i do z catoi iptet r^z i actu ab eterno n possit
d. s^a i habitu p^r sut tn usus cois accip h noia ut
cnotat i actu. z io dic aug ea d c tpe. ad g dic
boe itelli^d q^e e ptas cohcendi s^o bditos h^ntos s^z n
h^ndos. ad dic ambr p^z q^e n cogit q^e q^uis ipo
nat^e n tn ipoit^e a ppate n ut d respectu ad catam.
z io cnotat q^e catam z sic patet o^u q^e io cno^dl e mo
sigrandi. ¶ Itm q de h q^e dic. q^e tpe n cep ex tpe. s^z u^r
e s^m. q^a oe q^o icip e tpale. z oe tpale msurat^r tpe.
z oe tale cep in tpe. g r c. Si tu deus istantia i ppe
tuus. o^b q^e n^e e mag uaria^le q^o tpe. s^z oe tale est
tpale g r c. ¶ Itm si tpe n cep i tpe. g cep ex tpe. g
fuit tpe ex oe tpe. ¶ Ro dd q^e q^e ad p s^c s p^ri
q^e oe i inio tpis dz d in s^o dist. incipe ex tpe z i tpe
et c tpe q^e. ex z d ordine. et i p^s suppoit tpe tanq^a
ante. et io n cep ex tpe n g seq tpe. In tpe d^t tpi
existntia. s^z tpe n fuit i s^u i inio o sit succesi
uu. io q sut eq^lis durois c tpe n cepit. nec
ex tpe. nec i tpe. s^z c^u tpe. u^c tpe cep. Si q^ras quo
tpe cep. breuit dd q^e nullo p dcoz modoz. s^z cepit
i s^u pnc et io n cep ex tpe. ¶ Ad i^o q^e ob^t q^e tpe z
msurat^e tpale dd q^e tpale q^e extollitur a tpe m
surat^r z icap i tpe. s^z id n extollitur icap cu tpe
et io p^dca est. ¶ Itm q de h q^e d^r q^e nummus mu
tatus n e e cepit ee ptiu. ut. p^z s^m q^e ee ptiu
e accns num^j. z mo z i ne et p no inetat. ergo
num mutat e. ¶ Ro dd q^e relo n pdicat q^a ab
solut^r s^z pdicat ordine ad ordine altoz. ordo a
respic dispoz ordiatoz q^da g sut ordinabilia
i q^e utroq e i po z tc relo itroduat^r p mutacoz tam
i utroq q^da s^r ordiabilia i q^e altoz q^e e de se i actu

¶ Creata h^t ordie z habitudie ad deu medi^a^te
origie nali q^e deo facte
dependeti^a eentiali q^a totali depndz ab ipo
ppetate acntali multiplr

e.s. altm i po. sic p3 de duob3 q' un q e actu i albi. actu ht 2petate s q. attn di sili' do 2 io alto de n albo sco albo fiut pfta sili' n. n g o3 q relo sp iduat mutoz i utroz extremoz pp siu co uip ul deceptoz. s3 suffic q i alto 2 io uisa e q respi at d' extremu. et q pt unu ee de se i actu alto existente i po sic i numo q e i potate psionis q fiut pignus ul ptiu. ul archa s mutoz fcan in ipo nec adueit numo ad absolutu. s3 ordo q ex pte numi erat i actu ex pte illi' q erat in po fit i actu et ido mutatur i' n mutato numo.

Item q de h' q dic q actus est i cata e relo e cate ad catum ad catore. vr. n. stm q q aug de 2lly accidnte remoto. g' si relo ad catore accid cate. g' illo remoto 9tigit re cata ee illi 2 9uscepto v' ad catore. Ite si relo q cata refs' ad catu e actus oi' sit catu refs' et ita p actus 2 sic de a. et i abiue infinit. Co dd q cata q ad ee p ee ntr depedet et tal relo q exprmit illa depe detia n est cate actu s3 mag ee ntr. q a ad ee s sui ad bn ee n deprid3 ee ntr q ri' bn ee act'le est. io tal relo s actus diut fundato s q d' ad op pom et de tali itellit aug. Ad i' q ob' q relo re latoe a refs'. aliq uolut dice q cata se ipa refs' tn i' n ur ee dd q nulla cata est sua relo e n sit sume sip' imo h' ipa q refs' aufs simplicitate. io dd q sic relata refunt pp q dnt re s bstcta e' u' ipe a relones siu' v9 n refunt imo mag i illa alia refut. q n fit etia s3 entiu. sic i ppoito dd q ipe relones p se n refunt. s3 e sbis ita q unu cu a' 2 p a' rio n est ult q rere q' quo refe ritur.

Ite q de h' q dic. nec tn dnis. s sic re fti ad se ur. n. p se refti q a. s. e donu et don ad donate. et ipe e donas. g' est racio ad quod q refs' ad se. Co dd q h' nom spc dic relom s ee et io q relo s ee n' refs' ad se ipsu s de i nllo mo spc. s. i q' spc ad se refs'. s3 donu n tn 2prat relo s ee ut puta cu d' aucte i tate. s3 2 s mod dpi. u q n dicat largitate et ptate i dcate et q talr pt e mod intelli di opari ad se ut dat i q dat di ad se. i g' dnis io acedit q appllatio data ul donata refets ad spu s. n a. s. s.

Poterea osidida o3 e ea p' coeqles 9 st et c. poedita pxia ptiola eg' mage de relatis q dicut' de deo ppe et tpale. In hac pte ag de ilia hys q dnt de deo coit 2 etnalr 2 q in h' sut appa rio s3 ps h' d. p. In p' decla eor signi. In sa eor appato i. No est pmutatio h' 2 c. p ps ht. d.

In p' declat signi h' nois eql. In sa h' nois si mil. et h' fac so. cu 2 hoc etia dnis de sili 2

Ad rilintia h' pag e qo de hys (...) similit. n noib3 simul 2 eql. 2 co h' tria qrut. p' q rit utr h' noia dicat' s pom. an s puoz. 9 o q ut dicat' s sba. an s m relo. ? etio q ut dicat mutua relatoz i pie 2 filio. et q dicat s m puoz. ut p aucte magri i lra. q b3 da ut no eqlitatis 2 silitudis n ad poi s3 remoui. ut dicat' fili' eql pri q n maior. nec mior est eo.

Ite h' pot pbari sic. euclides diffinit eqle sic eqle est q alti suppoitu. nec exced nec exceditur. g' cu h' diffinito sit data s m puoz p3 2 c.

Ite eqle et sile n tm dnt uni tate. s3 etia diuisitate. s3 n est pone diuisi tes i dnis. g' h' noia n dnt s pom. s3 s puoz.

Ite eqles q d' pom dis omisuratoz. s3 i dnis n est omisurato nec excess'. g' dnt p puoz excess' n p pom.

Co. sili dd 2 equitas i hys relonib3 dnt poste. s3 h' oplecius sut i do. q ut dic aug. i filio p repit' io silitudis 2 equitatis. g' mlto fortius dnt i do pom.

Ite ois negato q n e pa negato fidat' su po g' cu h' q d' co eqle ipt remotoz excessus 2 n iprat pum negatoz. q te chima eqt i eqlis do. o3 q ipt pom.

Ite h' fta p3 2 fili sut i eqles. g' h' q e i eqle ad puat q e i do s3 h' n e ipratu p eqlitate. g' eqlitas ad pota qsi e oppoitu puat nate e ipoi pone.

Item h' etia dnt hug flaz. p3 e eqlis filio. aut g' q ad ponit. aut q ad remouet. n q remouet. q dnt h' no uarn. p3 est in eqt q remoui. g' q ad poit. g' 2 c. et fidatur ut3 istar donu su oppoi i eqt ad eqle. s. n. equale 2 i eqle acqpent remo tie to eo qd oppo ta acqpent poitie.

Co dd q s q in lra inuit 2 doctores atiq dnt q pt magri fiut q noia q n dnt ple ppe tate ul ee n unitate q puatie accipiut. v' q silis 2 eqlis dic res pectu puis ad fili 2 ille respectus n est pug ppetas nec ee uoluit pone q o talia s puoz dicent sic duo tres. siles 2 eqles 2 osilia. tn ista po t star n p dcsu plur e de unitate 2 plurte plitate noiu dinor. s. n. i dinis est unita poitie 2 plitas. 2 h' duo facuit silitudine 2 eqlitate. nc e est h' poitie accipi i dinis et nce de sut res ad h' iducte.

Ad i' g' q o q eqle est q n exced. dd q illi negoni i stituitur asfirmato 2 po que p puoi no

tificat oppo. s. excess. Ad i'gr o q n e diuisi
tas i diuis. dd q n uidicat diuisitate n sup
po n forme de se. et q i diuis e pluitas su
ppositoru pr et c. Ad i'd ob q s q diui poitie
dic omisuratoz. dd q i diuis n est misurato
simp. s tn est omisurato respectu isiguiti. z
h n poit simp omisuroz. alr pt d q eqle et
sile de suo p intellectu ponit unitate qntitatis
z qlitatis. q a poit omisuroz h q e eqle e q
qntitas illa e misurata. qm g in diuis e in
mensa dic i oetia i qntitate uirtutis. q uis n

Secdo q utr noia sup ponat ibi omisuroz.
dea dicitur s sbaz an s relatoz. z q s sbaz ui
auctore magri i litt. eqlitas iquit n e relo ul
ngo. s h n unitas ul ydeptitas. z hylari de t
sili e indifferes eeni. g ta sili q eqlitas
d diuia eeni. Ct eqlitas dr s qtitate. et
silitudo s qlitate. s i diuis qlitas z qtitas tm
seuit i sbaz. g z c. Ct oe q dr s relatoz iportat
distinctioz de suo pncipali intellectu. s sile z equale
dnt oentia. g no dnt s relatoz. Ct in nich q
dr s relatoz d de duobz n iptz relatom i con. h dico
pp h nom relat z distinctus. s sile z eqle ipor
tat spale relatoz. si ea iptat q n e assignare r
spaliores sbi ipis. z dnt de plibz. g z c. Ct
hylari de tu sili is n e. s oe q dr s sbaz d ad
se. g et c. Ct oe q d s sbaz d de plibz singlr. s
filius z eqlis dr plalr. g z c. Ct eqlitate refer
pr ad filiu et filis ad prem. s n eeni. g eqlita
no dic eeni. Ct aut pr e eqlitas filij ad
prem aut n. si sic. g cu fili eqlitate illa sit i
eqlis pri. pr e eqlis pri. pr est eqlis sibi.
q n ocedit. g si pr n e eqlitas filij ad prem g
eqlitas n dr de oibz. g n dic eentia. eeni. n.
filij est pr. Ro dd q s oei diuz opioz c sile
et eqle dicat oetia plu i uno q de se iptat
distinctioz i suppoitas. z unioz sui unitate in
eeni. z q distinctio pr spectat ad mod ddi s
relatoz. unitas eendi ad mod ddi s sbaz. io h
noia nec oio dnt s sbaz. nec oio s relatoz. set
quoda mo s sbaz. quoda mo s relatoz. s q n p
sut s h duplice mod d pnalr. s nece q s
altm. io ulti oz qrere s que mod ddi accipiunt
i diuis. z h s diuse opioes. Quida. n. dnt
q h noia s oetoz sigata dnt pnalr s relatoz.
Na siles dnt hntes eade qlitate. q g respi
cat suppot p se s q oetu. io dr s relatoz. s i abst
ctioe q silitudo est unitas n ul eent q respi
cat unitate for p no distinctioz suppoitoz n t
ex omita. pnal dr s sbaz. s i mo solu n e ores. Na
e eade sigto i octo z i abstracto i pnali z suppo. to
g si dr s sbaz unu z reliqu sic g h n soluit q
dam. Ct alia opio e q h noia z in octo z i abstra
ctoe dnt pnalr s sbaz z ootat distinctioz i sup
poitas. z io ipoz e q sili respiciat ista duo
s sbaz oetia z dian. imediat z opletiuis respic
oetia. dnt. n. differentes ee siles i q ouit. q
eres uo n dnt siles i q different. respic g sili
distinctioz p mod m. s p mod for respic unitate
eenti. z io oplete dr s sbaz tu sili q silis. s ista
po n pt stare. Certu. n. e q sili d respectus a
liquoz ad inuice. s i diuis n est n respectus p
ad pm. uis a pr ad pm n pt d s sbaz. g nece e q
h nom sile q silitudie ipo s sbaz n dicat. z io e
tria opio q h noia dnt s relatoz formalr. lodo. dnt e
uz suppoitoz distinctoz oetu i aliq uno. z i uis
cadit i p mod formal. s unitas eentie cadit p
mod cause. io pnr z pnalr s relatoz exponit u s
sbaz dnt calr. lodo. z h mag pz si osidem sig
hoz noiu i catuis. Un sit tralo sili. n. est
s qlitate. silr z eqlitas s qntitate. s sili dic
relatoz formalr. s qlitate calr. s relatoz formalr. n. n. e
sili qlitas. s relatio q attendi s qlitate. Ad i'gr
o de magro z hylaio q e eeni. dd q calr intelli
gunt ee tales smoes. Ad i'd q postea d q e
quale d s qntitate. dd q s. d cam efficiente
no dic formm sic de sili. Ad i'd g q ob q relatia
iptat distinctioz dd q qda i diuis dnt s relatoz
que s distictia relatoz u pr z fili z talia in
ptat uz distiguete z talia iptat distinctoz ut
orcatu. qda aut dnt s relatoz q sut relatia
distinctoz u silis z eqlis. z talia iptat uz. set
ille uz n e nato distinguens. s eius distigue
re. iptat. n. distinctioz no u extatu. s u accepta
na respectus distiguens e uni p ad alium. s q
e ab. in h' uo noibz iptatur respectus u
nius p ad alia s. qd ocat una illa. z q uis
e relo io plificat. q uo s uni eeni. io dr
de plibz. z io pz ulam q dr q nllm relatiu
d de plibz n dicat relatoz i con. dd. n. q h no
solu est i hiis noibz q iptat distinctioz i con
u relat z distinct. s em z in hiis q dnt uz plu
ut ocat i aliquo. tale. n. nom dic uz i con.
spetificat tn roe ocatiois i uno. s n siles
dnt ad inuice relati pncipantes una qlitate.

Tercio q utr p dca noia s. eqlis z simil
dicat mutua relatoz s q pr filio z filius
pri sit eqlis. z q n uir. q s diuoz i talibz

Alia op

[illegible]

Opinio [illegible]

opio 3

eqlitas dr s qntitatem [illegible]

n recipium reciprocatoz . s; pre pncia filij . g n cad
i reciprocato ii dicat pr eql filio. Ct h ur roe . q
e fili e filis pri . io d fili pris . g s eq pr e filis fi
lio pfice . g pr e fili filij . h an recip g et c. Ct q
e eqlis alij s eqlitate 9 adeqt . qto aq a a se a ab
aq a se . g q oz eqt se alij ad aq i se . s; pr n aq i se
g n ad eqt . nec se a a eqt . g n e eqlis filio. Ct
sile et eqle sut relatia eqpatie . s; ista denoiat co
silr utroq extmu . g si filius e silis pri pri p rone
pr e silis filio. Ct to silitudis e oetia ul d in qli
tate ul sba . s; oetia eqlr respic utz extmu et i dia
g si fili est indifferes pri et eo pr e silis filio. Ct
de plale geinat suu singlare . s; h oced pr z filiu
sut siles et eqles . g pr est silis . qto cui a 9 . aut
alij . n 9 g alij. Ct Bo dd q silis et eqlis d accipiut
a dnt oetia i qnti te et qlit te a pri su oentia addut
imitoz ul expssioz pfcoz . p q de m s relatia eqpa
et dnr ad quantitaz s q pbat roes so iduate a m
silis et eqlis . addit su roz origis . d eqlis d . q ad
eqt et q assilat . h m n q n ei q e ab alto . et h m
pcedut p roes q p pr n p silis filij p imitoz n eqt
filio p emanatoz ab a . s; eqt 9 filiu . ad tm d dvo
q n recipium reciprocatoz et c . lo de ca ppe pri difft
ab effectu p oentia . h a m pr n e ca filij imo bn e
h d filij ad patre sic eo . et sic patet omia.

In pte i e st dubes ce liz et p dub de situ h ptis q
to su d . xix . actu e de eqlite ut h magr supflue
repete. Ct Bo dd q de eqlite et silne e loq d e s a pte
rei ul a pte nois . et p m ag de eqlite et silne i p
cednitibz so moh. Ct q de h q d q n e sile ui e
etm q as difft a se sic sortes senex a se puo . g pr
roe ad p ee siles 9. Ct Itm x h e 9 silis q nlls est
beat n sit to assimilat . xpc max e est to assimilat
g et c. Ct Bo dd q sic d alin notat alietate suppo
a suppo ut e d petro est a d a penulo . aliqn alieta
te i nu c d x s q h difft a se to . alin alietate status
a statu ii petrus senex difft a se puo q h e modu
itelli e de silne qn g silis d silne suppo ad no
p ide ee silis s qn uo p silne n ad nm ul statu
ad statu p t id ee sil q h ocuit i eade p et i intellit
magr. Ct q de h q d q eqlitas pris et filij n e
relo ul noco q statu pduxit q sile et eqle e relato
g silit e relo. Ct Bo dd q magr itellit de ratone
q e p ppetas n de relone coit itellcta ul alr dd q
ubi magri e cair itelli s sic p ex pte bz q eqlitas
n ostitut ype bz p libz s; mag reenti bz q su ostitue

Non e pmittndo h q illustris uir iur. *hylarius* sut
Teminata pte illa i q ag de signe hoz nouit
silis et eql . h incip sa ps i qua ag de hoz nouit

appatoe . et h h ps . d . p . in p assligt appatioes
in sa mouz z solutur dubiu q exeius appatioe
h ougies . i . d . xxxij . h out qd ex pdcis deducitur.
P ps dividit in . d . p . in p assligt appata s hylarii.
In sa s aug . i illud z sari oz q eande tu pri disti
ctoz . p ps h ts . in p assligt hylarij appatioz z ei
explanatoz pp sui obscuritate . in s a ost q illa
q hylari assligt n sut ppa . s; appata i n e s pmi
ssa expoz . in tcia u ost q illa qbz h appat sut
ppa appato . n e dis z ppij . et h facit i ppa g
pr et c . illo g sari oz qd eade tu pr et c . h e sa
ps h ptis i q assligt magr appatoz aug . et h e
h ps . d . p . in p poit ipaz appatoz . in sa poit e
expoz . i . s; plurimos mouz q pri attribuit et c.
et h ps h tres s illa tia appata . in p ost qualr pri
appat unitas ondes etia iacet qr aliq diur i
unu . in s a uo ost quo filio appat eqlitas . ibi
Nuo uidam qualr eqlitas . in tcia uo ost quo
sp s s appet ocordia i . q a in s . s d de utrisq co

Ad itelligntia eoz q dnr i h e pte duo concordia ca
pncialr qrut . p q de appatoe hylarij . 2 o de
appatoe aug . et qntu ad p qrut tria . p q ut
ymago dicat i diuis s sba an s relo . 2 o dato
q s relo q ut ymago sit ppu filij . 3 o q de
roe appatois illor tu s; eeitas spes z usus.

Quod a ymago dicat s sba ost h m hyla
uij . de tri . de ad coez 9 e d ymagiz eade z
silne z reput hom opari. Ct beda sup i d fa
ciam hoiez et c . in h q d ymagine n una
z eql sba tri . g ymago e ptineat ad etate
et unitate sbe di s sba. Ct h ipoz ur roe
q ide q d ex actiue . dic ymago passiue
s; ex i diuis di s sba n s relo . g et c. Ct
ymago osistit i repsetado ad no tm i sba
s; e in distictoe et ordie distictoz . s; g in
diuis n cad distictio i una p . n oe e q i di
uis attribuat ymago s q unitas eentie e
i tribz p s . g no rationale s; een r di ymago
i diuis. Ct aug . i . v . i . de tri . q absurdi
q ymagine d ad se s; oe q d s sba d ad se
g cu ymago n dicat ad se n d s sba. Ct
hylari . uij . de tri . ymago sola n e g ymago
i diuis e cu a . s; een n e c a g et c. Ct h
ipoz ur p diffom ymagis q hylari d q
ymago e rei ad re coeqnda . s; res q coeqt
rei e p . g ymago e p ad pm . s; q dic ym
unius ad altm d s relo . g ymago. Ct
h ur p ethymologia . ymago . n . d q . y
mitago . g u e ro ymagis i e imitatio.

sz diuina eēn nō imitat' ad · qr oē tale ē ab aliq
g' ymago n̄ d' f'ḿ ilaz ul' eēn in. ¶ Ro dd q' sicut
exr' f' pprietate uocali dic expssioz p mod' ac
tiuu & n̄ exeplar d' ad c imitatoz sit ad · sic ecōo
ymago p mod' passiuu · et d' ymago q' alt'm t
expmit & ymitat' · h' mō accip' ymago d'i s' q'
dr' est expssio · s · ul' i n̄e unitate · ul' i n̄ diui
site' · i n̄e ꝯitate sit unit' · sic imp'atoris filius d'
ymago p'ris · in n̄e diuisit' · sic ymago ip'atoris
ē i numo · sic t' dr' d' ymago et expssio p' exp
ssioz f' y depta' n̄ · et sic est ymago i catura
et d' i nocōnal' · s · ii f' reloz · qr ymago d' ema
natoz · emanato aūt i unitate nature n̄
ē n p' · dr' z ymago p expssioz i diuisitate
n̄e · et sic d' ymago catura toti' tri · et sic p'z
q' ymago i diuinis accepta dr' f' reloz p' ad p'z
et h' s' uocal' ppetate sic pbat' roēs ad h' idu
te · s' q'm ꝯtigit abuti noīe exeplaris ut ē di
catur exeplar q' ad imitatoz alti' fit · sic e
ꝯtio ꝯtig' abuti ymagine · ut dicat' ymago
ad c expssioz fuit ad · et sic ē catura fiat ad ex
pssioz unitatis eēn' in tri · p'z · p't d' ymago
te tota tri · et sic d' ymago ymaginas c de
tre nois dicat ymaginatiu · sic exeplar d' ex'
ptai abusiue q' u's exr' sit exeplaris · et s'z
istu modu uidet' accepisse hylari et beda i
dic mag' xl' id ii · li g'n p'z d' q' utitq' lo de y
magine catuq' c sit r' uni eēn' c cois yma
go trii p'z · et idicat unitate sbe i t'bz · i n' nug'
ymago pe d' ad se · q'r sp dic r'm ul' ad ām p'm
ad ꝯtura · s · ii cate ad diuina n̄m · nug' z d' pe
f' sba q' sp notat ul' distiuctoz i'a ul' exta · d' n̄
ymago nō d' eēn' sump' s'z eēn u i t'bz p's ꝯsidata
tri ppetate f' mōis f' uando ymago dr' f' reloz
plem p'u d' ymago etna · et ꝯce desiit aucto
ritates et roēs ad h' · ad quētes i oppo'tu p'z · R' d' ·
¶ Ad i' g' q' ō q' exr' dr' eēnl' g' et ē dd q' n̄ e sile
qr tota trinitas est pnc · et io qr exeplar
rom pducitis d' t' f' sba dr' et ꝯ tota trinitati ·
s'z n̄ tota tri'tas ē pnap' · et q' ymago d' roz
pducta ppe · io n̄ ꝯ tota trinitas nec dr' f' sba ·
¶ Ad i' q' ob' q' ad h' q' sit ymago dr' expme distinctoz
simtioz z ordine · dd q' i' u est i ymagine q'
ē ymago rei h'ntis distictoz z ordine · sic h'
h' i n ptibz z tota trinitas i p's · s'z ōres c est
ymago n̄ hat distictoz ut puta una p' n̄ ꝯ
sic expmi · ul' p' dici q' i' u est q'n ymago r
sbal' distiuctu · ad h' q' expsse exp'mat ne
cesse ē unitam i q'd sbz ꝯtibz sbaz · s'z ē n̄

imitatur in eadem forma sbe nō oportet ·
¶ Scdo q' utr' ymago sit ppu filij · z q' sic uir phy
laiiz i ppo'ta appriatione · etnitas i pre · spes
i ymagine · usus i mu'ne · p'i dr' ppe filio mun' ·
g' si recte ponit' ex eq' · ymago dr' ppe de filio ·
¶ It' aug' · vi · de tri · solus filius ē ymago p'ris
z expsse' eo filius quo ymago z ub' · q' s' h' cu fili'
dicat' p' le reloz p'z z c · ¶ It' ymago sili' expssa
z i diuinis sili' expssissima · s'z sili' expssissima
n̄ p't ee plur' distiuctoz · si g' fili' ē ab uno · s · si eq' sit
a duobz · g' n̄ potit ee ymago · ¶ It' ymago i d'i
nis attēdi' f' imitatoz p' nō eēn' · qr n̄ e yma
go eēn' s'z p'sōe · g' ad h' q' una p' sit ymago alti'
n̄ce ē q' illa imitet' in eo q' respic p'm u p'm ·
s'z emanato ul' pducto respic p'm u p'm · Na p
ducto cate respic sbaz · c · g' solus filius ē imitet'
p'rez i pductoe p' · s · solus filius ē ymago · ¶ Contra
dam d' q' · s · s · ē ymago filij · g' n̄ e filij ppu esse
ymagine · ¶ It' h' ut' p utroq' diffioz hylarij z p e ·
ymago ē z rei ad q' ymaginat' spes i differens ·
s'z h' ꝯ spu · s · g' z ymago · ¶ It' h' ut' p roz · qr ad y
magine ista duo suffiaut · s · ymitato f' sili' t'nez
f' equalitate · s'z h' duo est repire i sp · s · s · g' z c ·
¶ It' sic fili' pcedit a p're u expmes p'rez · i · s · s · a filio
ut expmes filiu · g' q'mad ē ymago fili' p'ris ita
sp's · s · est ymago filij · ¶ Rō dd q' ymago i d'i
nis n̄ tm' d' expssioz p' · s'z z expssioz i summo · exps
sio a i summo duo ponit · s · q' sit uni' ad unu et
q' sit f' oēz mod' · q' sit unius ad unu pōt p'h' q' le
i' d' q' p suphundatia d' uni soli q' · et si sit ꝯena
eentie · s · i ple · p' · Ita unu i summo n̄ p't expmere
pla · ul' plures unu · ymu i q' i quo nlla ē diuisi
tas · i · unu sume n̄ p expmi a plibz u ples s' · qr
te oīo differentes eet' · poīt za d' uidebt' ut sic expssio
f' oēz mod' · Ita si ex aliq' d' n' h' expme' n' expmeret
sume · pp p'm roz · sol' fili' ē ymago qr sol' ab uno p
ced' · s · s · a duobz z io eq' utroq' expmit' · et ido
neuti' i summo pp sa roz sol' filius est ymago qr
f' oēz d'm h' roz expmidu · et i q' ꝯpat' ad illu a
q' ē z i q' ꝯpat' ad illu q' ex ipo ē · i n q' ꝯpat' ad illu
a quo ē qr exit p mod' n' · et i p modu ubi z spe'i
et p modu silitudis expsse · i n q' ꝯpat' ad illu
q' est ex eo qr p ō z eode mō spirat filius u pat
sp's · s · a i' illo ho' oī ido ro ymagis ē i solo filio ·
qr ab uno tm' pced' z qr p mod' n' · qr z ꝯsilr' pduc
sp's · s · Credia tn' ro qr p mod' n' est ro ppa · alie u
faciut ad ꝯgruitate · ꝯce' d' g' q' sol' filius lo' ppe
ē ymago z eo q' fili' eo ē ymago z eo ipo est ub'
s'z solus fili' d' solu' u'z ad p'rez · ymago pnal' ad

⁊ sus nūat' ē res nūabilis · s · mlis ut lapides z lig' · nūs
numeris ē nūs metheat' abstract' a m' q' ē d' p cem
cu nūato sic' ꝯsi' matheat' d' cu phico n̄ ꝯcedu
ē q' s' ut i aia p cem ·

piez. s; cont r ad aiam xp̄m. ub pncal'r ut; ad pa
tre z cont ut; ad catura. u' eade nota sut ipi
filij. cu a' za mo ligata u' no e supflua. R.
Ad i^d g q ob de dam. dd q dam fuit gtus. t
gra a no ita pp̄e accipiut rom ymaginis ut
latini. qr nec de origine pr si sane itelligut
ul pt d q s'mo aug z dam. intelli cali q re
forat nos ad ymagine x. Ad i^d q ob q di
ffo ymagis g. s. s. dd sic. s. patebit q spes
u i accipit q solu filio. Ad i^d q ob de assi
milatioe z eqli. dd q fili n d ymago p assi
milatioe ista. s; p mod emanadi. z h n h. s.
sed exp'ssissima silitudine nec e filio nec
e pre. ideo nullius est ymago.

Tercio qr qr etnitas appatur pri. spes y
magini. z usus numeri. ur q n sit bona
appatio hylarij. qr oms dine psone sil et
ne sut z coeqles z etnitas ap sualnt ab ae
tu p e. g n e appabil. It qr qr spes appat
ymagini. a. n. sumit ibi spes ut spes dr
forma aut pletudo. si forsi n ulla e appat. s
nec spes. si a pletudo. s; pulcdo ymaginis re
fertur ad ptotipu. g ad patre z g illi dz ap
It dvo. dio q bon z pulcrum ide. g cu bonitas
sit appat. s. s. g z pletudo. It hylari d q
ymagine h^t centia z nm z spez aucte qre
mag diffinit ymagine p spem. q ad aliop.
Itm e utno dd. s; solu catura. g ul nlli p
e appat. g n. s. s. R° dd q appato hylarij
fuit ad explicada pr origine sui emanatois
qm g p p'us emanatoe z origine cur. z io
debuit appari q iptat p'uos pncipij. tale
a e h nom etnitas. etnu. n. est q pncipio ca
ret. z lz de suo noie n dicat n p'uoz itaq du
romis e appatoi tn dic p'uoi ois pncipij. ac
z sic pz p o bo. sp uo. s. pcedit p mod volu
et amoris z i debuit ei appari nom q ac
tu exp'mit uo h a e h nom usus. na uti
e assume ad i facultate uo sui ad utnd
sui ad frued. qm g assupto ad frued e p
amore. sil ad utnd. qr amor e pod z coid
io usus recte appat. s. s. z sic pz ultio qst
. s. q ul accipi n en p ii dicitur a fruitioi
s; p ii dio amoris oplexu z actu libertu. fili
uo emanat p modu n e z qr emanat per
mod n e io emanat p modu pfte z exp'sse
silitudinis. nan pduc s'ile z eqle. z qr h^t i se roi
exp'sse silitudis. io z cogtiois. qr exp'ssa i
silitudo e ro cognoscendi z qr p mod pfte silitu

dis z rois h i se roi z exp'ssi ui. mde e q h roi pfte
pletudis. qr. n. e pfta z exp'ssa silitudo io pletudo
e i opatoe ad eu que exp'mit. qr uo roi cogno
scendi h^t z n uni tm s; toti uniusitatis. io pletu
pletudinem ipe mudu gereos pletudinei h^t i co
patioe ad om pletudinez exta. ex hijs duob
relinqt pfectissima pletudo. sic. n. dic aug
pletudo n e a q equitas nuosa qm g i opa
ad prez h pletudine equitatis qr pfecte expri
mit. sic pleta ymago. In opatione uo ad res
h^t os roes. s. q d aug q e ars plena oiu rato
nu uiuetiu. io pz q i filio recte repit ro ois
pletudis. eo q filius p modu n e ema
nat. h roi pfte z exp'sse similitudinis. eo q h roi
pfte silitudis h^t roi cogtois. et roe utriusq
h^t roi pletudis. qm g nom spei iptat silitudine
z iptat cognoscendi roi. iuptat etia pletudinei u
spes qde parum digna est. ipio uo elegat s
sume appat filio. pz g q i nom mag appat
hylarius filio q a. qr z mag diffinit yma
gine p i^d nom. q p alig g. Ad i^d g q ob
q pletudo ymagis refert ad ptotipu. dd q
um est. s; tn alr refert honor. alr pletudo.
qr honor ymagis sui picture i refert ad p
totypu. q i ipa n est s' le honor. sic pz ut hono
ret ycona beati nicholai. s; pletudo i refert
ad ptotipu qd n o est i ymagine pletudo no
solu i eo q est ymago. et pz i repura d ro
pletudis. q uis i eo cui est n n una ruelat
q pz qr ymago di pleta qn bn ptracta e.
dr z pleta qn bn rep'sntat illu ad q e.
et q ista sit alia ro pulcritudis pz. qr q una
ee sil alia q ad mod di ymago dyali pleta
qn bn rep'sentat feditate dyali. z tn feda e.
z io hylari appat spez sii pletudine filio
mag appat sub noie ymagis q sub noie
filij. Ad i^d q ob q ide e bonu z pletu. dd q
dvo n uult dice q sit unu roe. s; q sit unu
re. s; qm roe differt. io alic pt appari un

Consequit e qo pncipal... q n appat alt
de appatioe aug. q e in pre unitas. i
filio equalitas. in sp. s. unitatis equitati
qr concordia. z co h qrit tria. p° q uto de po
sit d ee unu cu catura. s° ut catq pos
sit d unu c a catu. tertio de roe appatoi

Quod a de possit d unu c... illor tu
catu ost p auctte apli. i. cor. vj. q ad
het do unus sp e. si unus sp e. g unu
ens z una res. z sih. g unu. Ith q

ad her ds e un sps a catus a incat 9 n cat
qr deus n e catum g unus icatus s3 sps s.
increatus e oio unus. ergo q adherens do e sip
unu e do. Jt mag unit mediu extremo
qua extremu extremo s3 sps s. est mediu
unies uiros uiros. 2 uiri uirti p ipos uniti
sut unu. Jo. xvij. ut sit unu sic 2 nos sum3
g uir itus e s. s. pt d unu. Jt mag unit
mb9 capiti q mb9 e mb9. g e mb a x sut un
i xpo. multo forti mb9 est ad capita. s3 x9 est
cap n tm s huanitas s3 e3 diuitate. g 2 c. Jt
ex illo ubo q d3 Jo. x. ego 2 pr unu sum ipugt
sci heres3 arriana. 2 maxie aug ex h cludec
arriu errare q dic filiu am h9 nm. si g ro
aug bu est. unu dic unitate n. s3 tali mo
n est unu cator e cata. g 2 c. Jt h ur a ro
q q maxie distat mime sut unu. s3 cator
2 cata max distat. g n possut simp d unu.
Jt si sit unu. g ad unu. s3 si ad unu sut. g
deus 2 catura hnt ad roe. 2 si h unuocant
2 aliq g e unuoc simplia sit q q unu
ipo. ad est simplia do. Jt si de 2 cata
sut unu e ifinitu distet a quali q roe diat
unu cu una 2 e q3. s3 q oz uni 2 eide sut ead
int se sut eade. g e h oia sut unu. Rodo
q sic dic aug ad h q aliq sit unu n sufficit
cformitas uo tas s3 nec e plurpi cetia in.
qm g deus 2 cata sume differt i n. io no
debet d unu sic phat roes ad h iducte. qr
no uir uirtus cformit p caritate uo dine 2
ei adhet mag q aliau. recte d unu e de
tmiatioe. u puta unus sps. sps. n. uo tas
2 amor. vn q adheret do unus sps e. qr u
ni 2 cformis uolutatis e. Ad i g q q e
unus sps g una res. dd q i e falla q et
simp na unus distrahitur a roe sua p h
q e sps. 2 dic unitate i n p i dione sui uni
tate n e. s3 p cformitate uolutatis. Ad 2 q
qr aut unus sps catus aut icat 2 c. dd q
n catus nec icatus. na sps n stat i p sba
s3 p actu uo tis 2 unus n impat n cformita
tem affectus huani ad dina uo tes. sui ad
dinu amore. qr amor trasfort amate i a
matu. Ad i q q ob q sps est mediu u
nies. dd q unit q ad uo te s3 n q ad cfor
tate n e. 2 n dnr unu roe cformitatis uo tas
solu. io n v3 qr ligam sps n e tota ca q q
sit unu. Ad i q q ob q mb a x sut unu
d pt q mb a x n dnr unu simp. s3 unu
cor. et s3 2 x est unu e mb9. s3 h roe uo. hu
s cdo q uir una cata possit d assuptu
unu e a. et q sicost h mo. ap9 i. cor. iij.
q platat 2 q rigat unu sut. s3 a d etat plata
ut paulus. et ali rigas u apollo. g e h p
q una catura pt d unu cu a. Jt aug dic
et mag pon in lra q recte pnt unu q q sut
i n 2 uo te s3 h una cata e a g et e a. Jt do x
m. xix. iam ia n sut duo. s3 una caro. h dix
de uiro 2 uxore s3 si sut. et n sut duo. g sut
unu. g uir c uxore pt d unu. et sic et e a. Jt
ab unitate pnas mlis ueit unitas simpl
q e unitas nuo. s3 corp est mle pnas i hoie
qui a ad het metric unu corp efficit. sicut
d a. cor. vj. g unu simp. et sic et e a. Jt
ide simpl deo stat p eode nuo. g unu sip
deo stat p uno nuo. s3 due cature n sunt
unu nuo q tu oz q ut. g n debet d unu.
Jtm si aliqua dnr unu p p cetia i n. te g e
ho 2 asinus cat 2 n sut unu. q n ceditur.
Si dicas q ulr requir cformitas uolutatis cu
g uiri peccores cat 2 i n 2 i uo te g debet d
unu. q cu n dicat n suffic g cformitas n e et
uolutatis. Jt si h ex cuitate meretas
efficat unu. cu ois unitas sit a p unitate
s3 unitas a p unitate erit. s3 talis unitas
est detestabil. g p unitas fac unitate de
testa lem. g ipa e uitupal. Rodo dd q due
cate distincte n possut hre unitate n p cfor
tate. q3 a cformitas n fac d unu simp. set
illa q est cformitas simp n s q d. ad plena a
cformitate requir trip cformitas. s. i n. i uo te
2 opone. et q n illa ta occurrit ad aliq duo
te illa duo dnr unu. sic paul 2 apollo i n c
formes. qr utq ho. i uolutate sili. qr utq sa
lute fidelu capiebat. in actoe sili. qr utq
ad ea pcuranda se exercebat. ille platado et
ille rigado. 2 utq acto cfors. qr utq erat
p dinu ubi p dicor. ub. n. dinu p iactatu
est sem. d eni accip roz pluie. qn a sit cfor
tas i n solu. n debnt d unu n q. s. e cetia
toe diminuit i unu gne ul spe. si solu in
uo te tuc sut unus sps q d amore. si unu i
n 2 uolutate. tuc unu corp 2 una aia. si u
nu i n 2 actoe possut d unu e detinatone
u fornicator cu metrce pt d unu cor. tn no
pt d unu simp. sic uir 2 uxor. n uiri mali
i unu sic uiri boni. qr dissolut i uoltas p
ali i mitas. q3. n. mal bon ppu qut 2 n

coe. ex hys patet solutio. q^a e^m n. e aliq duo d^r unu sup
sistant conformitate sic deo e sic plat p^me roes.
Ad i^m a q^o q^to ob^r. dd q n concludit. q^a fornicator z me
trix n d^nt unu cor roe s^be corl. s^z roe opis carnalis
i quo uniunt^r. z io n se q debeat d^r unu simp^r. Ad
2^m q ob^r de uno in nuo. dd q d^r e unitas. s. i diois et
conformitatis. unitas i dionis attendit^r in uno nuo. z
h^c unitas e simp^r. unitas u^o conformitas n e i uno nuo
s^z i hys q^bz q alyz conformari u^o deo e. Ad 3^m q ob^r si ppe
conformitate i n d^nt unu et e. dd q pp conformitate i na
z uo^te et i n n solus s q e vei eem. s^z ex q pululat z
pululas. h^e e i q^a est oponis pna. sic p^z q ho z asin
n d^nt unu. p^z z q mali hoies n d^nt unu. q^a et si
concordat i fine ppinquo z io pe. differt tn i remo
to. q^a q^lz q^rit q suu e. iusti a e^q^no. si aln differ
tiat uo^tes eor i fine ppinquo. q^ntz i remoto. Ad
4^m q ob^r q unitas meretas nllo m e a do. dd q sic
i peco e s^ba actois et h^e e a do. z deformitas z h n est a
deo. sic in unitate tali intelligendum est.

Tercio q^o de roe appationis tu nouu pdcoz. z p^o de
unitate. et q no sit appa^l ur. q^a unu z ens conuer
tunt^r. q^o unitas z ens. s^z eem nlli est appa^l. g n
unitas. Item si appat^r e. s. s. sit a bon unitas. ut
d^r aug^r. ur q debat appari p^ri. s. s. It ob^r de equ^te
q appuat^r filio. n^r n. mag est i differens i rebus
equalibz q ipa equitas. s^z differens n e appabile
g nec equitas e appbil^r. It si appat^r d^z appari
p^ri. q^a equalitas no e a^d qua uniuz sii unitas i
quati^te. s^z unitas appat^r p^ri. g z equitas. It ob^r
de concordia q appatur s. s. si. n. concordia ples re
duc ad unitate. ur pon de ppo fre q^e qua de coi
ppu. g si appare e de coi fac e ppu. concordia nlli
est appabil^r. It ur q debat appari filio. q^m
fili^o est pax nra q fec utq^z unu. eph. ij. It col.
i. pacificas p sanguine cas ei^s siue q e i cel. Itm
ob^r q roz aug^r. o equalia pp filiu z c. g p^ri e eq^les
pp filiu. g^o h^t ad a filio. q filii e. It qrio q cam
dic pp. u^l re efficie^tes aut finale q^o q^z hax diat
e tota trinitas sit efficies z finis ois rei. ta uni
tas q equitas q concordia e pp pre z sil^r pp filiu.
g nulla e ro appadi. Ro intelli^dz e q sic appa
tio hylarij fu ad explicada p^ri ongine. sic ista
e ad explicad ordine. q^m g p^ri p^us e p^ri an q^z no
est a q z q n e ex q. io appat^r ei unitas que e p^ri i
nuo et an q n^r e i nuo. ex h^ p^z ro ad duo pa
q^a accipi h unitas s ea roz q dic p^riutate n eem
i dione q^a sic conunt^r e ente a^l uo^ntas conformitate. q^a s
appat^r. s. s. p a p^ri appat^r. sil^r q^a p filij s roz intelli
est s^la z pfcte exp^mes pre z h fac eq^ltes io eq^ta^s

roe ordis p^o repit^r i filio. tc q^m p intelli^r e filiu
intelli^r nasci. et ex h^ p^z ob^o q^a n. equitas i
appet^r h n e roe unitatis. s^z roe p^me associa
tionis z pfcte equitas. n. tc p intelli^r q^m i^stlr
associato. z h intelli^r p^o i filio q e sap. sil^r p. s.
sa s roz intelli^dr e tria. concordia aut^r ponit
duos concordibiles. z etia concordante. io p inap
concordia u^l p intelli^r o^mia p tria. z sic p^z 2^m q^a concor
dia appat^r alicui n q^a de coi faciat ppu. s^z di
stictos conunt^r. z h^c s roz sue emanatiois q n
q^o filio roe emanationis. s^z roe mediationis
q^a mediator di z hoinu. ex hys patet oia
obta. Ad i^m uo q ultio q^r oia sut unu pp pa
t^r. dd q sic oia distribuat^r p catis tc pp diat
cam forle e^e re s re z appatoz. q^a ois equ^is
h^t e^e i equitate filij z sic de alys. si a dist
buat^r p catis z icatis tc pp. d^r cam forle e^e
re. s roz itlli^di appata q^a intellectus nr n ite
llig^r equ^tes i patre n pp h^ q h^t filiu p^o ex
p^meti n^n z pon. sil^r de alys. z tc pp no ca^z
dic e^e ritatis s re. s^z s roz intelli^di. z sic n no
q p^z h^t ad a filio. s^z q itllcr nr ad cognoscit
de p^re p^ri q cognoscat filium.

In pte i sut dubioes co^r lr^az z p^o de situ h^ pte
q^a cu magr agat de appatioe. d. xxxiij. z
de appatis. d. xxxv. usq^z in fine ur q male
situet h^ tractatu de appatis. Ro dd q du
plici de ca posi^t h^ magr tractatu de appatis.
una e q^a egerat de noibz q d^nt relative coe
s q attri^r ditur appato sic sut filius z eq^l et
i incidnt^r h^ ps introducat^r. a^ra e q^a appa
ta faciunt ad euidentia ppoz. z io statu post
tractatu de ppis egit de appatis z h max put
faciunt ad euidentia ppoz. io de hys agit
h^ q n d^nt ^r ad creaturas. infra uo ag de
hys appatis q^a ^r ad creaturas d^nt z ita p^z
distictio h^ p^us ab illa. d^r ta appata hylarij
manifestat nob p^ri emanatoz. ta uo appa
ta aug^r nob manifestat p^ri ordine si qui
rspiciat. It q^r de h^ q dic q e ars q^da
oipo^tis z sapi^tis z c^u ur. n. male dice quia
unusqsqz no itllcta arte e iers. g^o si fili
e ars p^us n intellecto filio ee p^ri e iners.
g ur q conabitur opari hat p^ri a filio suo.
Ro dd q fica^da e uis i ubo q^a no dic q sit
ars simp^r. s^z q ars q^da q^a n e ars q p^ri no
uit. s^z u nouit. n e ars p^us q p^ri sit sapies
s^z q e a pre sapi^te p q p^ri oia opat^r q^o pro
dux p filiu z no^dz q cu ars icludat z ite

Vn aug^o ubi hoc d^r
b. de trinitate d[illegible] aug^e
ibi nouit oia deus
que p pas facit

inf^a d. 32
c^a 2

tio3 virtutis et sapie et silr ubi tn differt qz ub
dic emanatoz rez io est ppu ars a appatu.
It q deh qd dic qz s. s. i gnita larga pfud ce
tetas cauctus. qz sh ubz qz oibz donet. s. s. sos.
Rso dd qz s. s. n di dati roe auuish effect. s. et
ppe roe ei q fec s. s. hu. z i inhitare i aliquo
ut i tplo z qz h sola roal cata capax e z soli
usti capuit. io pz qz ill sol s. s. dat. io a. s. s.
di pfude cetas cauctas. n qz ei attribuatur
actus cand. s3 qz attribuit ei actus ofuadi.
It q de roe hylarij q poit i notula ymago e
e rei ad qz ymaginat spes i differens. p ut
ro ista n ee oiutibil qz toti ut queue. s. s.
It spes aut accipi een lr. aut plr. si een lr
gr ide gr e q e spes idifferes. q e z si dice
res een idifferes. sz h qz pri n tm filio z itoz
een n d ut aliau sz stat p p. gr ide gr e spe
idifferes q e c di p indifferes. h a sm. It
de sa roe ob q talis e ymago e rei ad re coe
qnda ymaginata z i distincta sili do. vr. n. sla
qz treqnt ymago n eqt ei c est ymago.
Itm si est ad re coeqnda tuc ut ee eqlitas n
silido. It ut sm dice e d indistincta silitudo
qm ois ymago z sili do distiguit ab eo cui e
ymago. It e unius rei una sit diffo qz t
quo differet iste roes assignet. Rso dd
qz h distinius ymago icata pu e ppu soli
filij z sic sp dic rz ad pie z io imp roe po ge
nitau ut in roe pncipij. In sa po ut i rone
ti. qm ymago ht opari ad pie n solu taq
ad que sui i que ducit. sz z a quo emanat.
z ip3 hac distictio ronu z ordo. z p io tres co
ditioes otiuz p q no filius ee ab alio e di t
ymago ei rei ad qz ymaginat z p geniti
uu z ubu qz est passiuu p sa3 no qz est sm
mod expssu emanadi. s3 p h qz di spes q i
cludit pfca3 silitudie3 cogl d p tria no qz sit
idiffens e sba. s3 p h qz est indifferes. et
p pm ooitoz diffr z ab een z a pie. p sam
a. s. s. p tria ab ymagine cata. p h pz qz t
spes z si de se se sit een le tn accipit hic
ut totu ad pm z idifferes n dic idistictoz
i h noie spes. sz i sba z sic patuit oia de roe
p. hac uesa silr pz io sa q datur i opatioe
ad ipoz pie3 u ad tm z h pz e di ad rem coe
qnda3 rei. i. pm filij. p e pus z p h exclud
p pus p h qz di ymaginata excludi p. s.
sa. p h qz di indiuisa n d in dia3 p ie. s et
solu3 eentiale. Ad i g qz ob de eqlitate

dd qz n e nacra de cata ymagine. et visus qm y
mago de roe sui nois d qualitate i qntitate.
io p di silido ad re coeqnda. u. silido l qz res coe
qtur rei. It qz de distia hoz tu q attribuit
sali spez. nm z ymagine. quo h distiguatur.
Dd unuusauq fo i sba. X z opletiua di spes n
z een et h s eplice osidatoz. pt. n. osidari i se
et sic di een z pt ut osidari i opatoe ad opoz
ppaz. et sic d n. p ut osidari ad nrm cogtoz. et
sic di spes aspez h ymago auctois. eo q silido
e ei. n m a ht qz silido geita ul ymaginata z
nr een uo qz silido idiuisa. s. p sba. It qz
de h qz d lig9 inasa les et sm inuco diat fili
us. n. qz hylari n dicat bn q d duos inasa
biles dic duos dos. qz inasa tal i diuus n e
ppetas een e sz p e g n se qz si sut duo inasa
les qz due een e sz qz due p. It inasa tas d pluz
ei qz e natus. Itm ut inasabil qz n filij sz n
seq sut duo filij i diuis. g duo dij. g pi roe no
sequet. sut duo inasabiles g duo dij. Rso dd
qz inasa les sic sui dicoz e puat sui negat ee ab
alio z ex h poit fotale pleitudine i illo q ina
sa r di. ex utraq pte oclud qz si sut duo inasa les
qz sut duo dij. q e n. sut duo quoz quoz n e ab a
g n distiguit p origine. g ncce est qz disti
guat p sba. Itm si sut duo i quoz quoz e
fotalis pleitudo g qlz pt ee tn tal pna et pz
e tot diuitatis sic di de pie. sz si pna sit distic
ta z pncipio tal g si qlz e pna toti diuitatis z sit
duo g dye diuitates qz uis g ingenitus n sit p
petas sbe. sz p e qz tn est p p. z i unita p n pt
ee n una inasabilitas io de ncci te poit dorn
diuisitate. Itm q de h qz d capd. n. oui fili est
uir. n. male dice qz aut di cap roe diuitatis. aut
roe ofoitatis i n. si roe diuitatis eade roe. s. s. pt
d cap. It si roe diuitatis ro filij capd n p d deu.
qz capd sic excellit z maioritate teu3 nobilitatis
qua n h r v filij. ei tu dicas qz cap n dic nobi
litate sui sup excellentia. ob ex lra seqtur qz a
di h gradu oia differut. sz ostat qz int pie z
filiu roe diuitatis n e grad. g n pt accipi roe
diuitatis. ei roe ofoitatis e fili n hat ofoitate
i n o oibz. sz tn e hoibz n e capd oiu. Rso dd
qz cap s qz ppe accipi i ptat roz i fluetie z ofoi
tatis n e z sic d e cap ee toti eccie. sz hylari
extensioz mp qcap pu cap d origi le pnc et
qm de pi pna filij. z fili pna oiu. i g fi
lius pducit z pduc ido e cap z h cap. sz pz qz
cap no h cui sit inasa le e cap oiu. et io di

excludi ipi ymago creata z indiscreta.

[Marginalia: fuere; ymo; pnc; q adhuc que; fuere ad; i pna]

fontale principium a quo omnia. et ideo per filium reducitur. et in hac reductione gradus est comparando creaturas ad filium. sed ulterius comparando filium ad patrem non est gradus. sed ordo et origo. et hylarius non dicit huius gradibus. sed hic gradu

Quod obiicitur de spiritu sancto. dicendum quod ipse spiritus sanctus est procedit a filio per filium et aliis ad patrem reducitur et ipse a filio apparet reductio. Item quod dicit hic quod dicitur. ut sit per substantiam per consonantiam uero unum. quia ut hic confessio fidei nostre cum uelles. quia de rebus hominibus concordibus potest dici quod per substantiam sunt tria per consonantiam uero unum. Item quod de uoce hylarii quod dicit quod dicitur per consonantiam ipsos scilicet quod spiritus sanctus spiritus nominato consonantie potius quam essentie predicari et unitate. ut scilicet non isto sensu. quia spiritus sanctus est eiusdem essentie cum patre sicut filius. Respondeo dicendum quod sic intendit hylarius omnem catholicam patrum confessionem dixit quod sunt per substantiam tria. per consonantiam unum. scilicet non patres uolentes elidere heresim sabellianam que eludebat. id est euacuebat unitatem patris et filii per nominatorum sola quam predicabat in esse non re. confessi sunt a dei expresse in pluritate in minus expresse ostendentes essentie unitate non tamen recesserunt a unitate. quia per tria tres res in illud id est tres ypostases. per consonantiam uero non in illa scilicet sed per. et ideo ex hac parte unum dixit ex parte consonantie similiter unum dixit et irreprehensibiliter. Ita sicut patris et filii nomen innuitur unitas naturae. quia filius est omnino patri in patre. scilicet spiritus sanctus qui est amor dicit et illi unitas consonantie et ideo ubi non habebat calumpniam et propterea hic ipsos dixit. et huius ulterius dicere hylarius et dicit quod per consonantiam essentiae non quia utrumque non sit unum. sed quia hic est expressius et minore hic calumpnia. tamen ad hoc sed quod si pater et filius unum ex se producit spiritum uoce cuius est ibi unitas per consonantiam necesse est quod unitate in

D. xxxii.

Hic oritur questio ex predictis [illegible] hanc in essentia deducta. Supra posuit magister apparata in que explanatione dixit spiritum sanctum esse concordiam qua pater et filius diligunt se. secundum iohannem mouet questionem de illa locutione et hic facit ista distinctionem. et habet duas partes. In prima magister mouet questionem principaliter propositam. scilicet utrum pater et filius diligant se. spiritu sancto. Secundo uero mouet aliam questionem huic consimilem que facit ad eius explanationem et hic facit in parte diligenter inuestigari et cetera. et est illa quod utrum pater sit sapiens sapientia genita. Tertio uero redit ad principalem questionem determinandam et hic facit ibi. in parte diligenter notandum est. Prima pars habet duas partes. In prima magister mouet questionem et opponit. In secunda uero soluendi quidem sed non soluendi obiectionem. ibi. huius questionis altitudinem. Prima diligenter inuestigari oportet. Hic est secunda particula in qua determinat magister questionem adnexam. scilicet utrum pater sit sapiens sapientia genita. et quia ad determinationem huius questionis tamen dubia

...tatur. iohannes hic ponit duas. ubi ponitur. dubitationes quas mouet et determinat. et primo determinat istam questionem utrum pater sit sapiens sapientia genita quam determinat in parte negatiua. Secundo uero determinat aliam questionem utrum filius sit sapiens sapientia ingenita quam determinat in parte affirmatiuam. ibi. preterea hic queritur et cetera. Ideo mouet hanc questionem utrum filius sit sapiens per se ipsum. uel se ipso quam determinat per distinctionem. quia se ipso potest teneri originaliter. uel formaliter. et hic ibi. quidam a solo utrum filius et cetera. Quarto mouet hanc questionem utrum pater habeat duplicem sapientiam quam determinat in parte negatiua ostendens hanc questionem et eius rationem non esse ratione dignam et hic facit ibi. preterea hic quidam solent a quibusdam utrum una tamen sit sapientia. Preterea diligenter notandum est. Hic est particula tertia in qua redit magister ad questionem propositam. et habet partes duas. quarum prima obiecit accipiens rationem ex determinatione alterius questionis. In secunda uero loco solutionis sue insufficientiam ostendit et hanc questionem determinandam lectori relinquit et hic ibi. id est difficillimum in fateor hunc

Ad istius sententie plenitudinem duo principaliter questionem et cetera. queruntur secundum duas questiones quas determinat magister. Primo queritur de hac locutione pater et filius diligunt se spiritu sancto. secundo quid de ista an pater est sapiens sapientia genita. quantum ad primum queruntur duo. Primo quidem utrum illa locutio sit admittenda. Secundo quia in qua habitudine construatur ille ablatiuus. Quod autem sit admittenda ostenditur auctoritate et ratione. Primo sic. augustinus vi. de trinitate. non est aliquis duorum quo genitus a gignente diligitur genitorem quia suum diligit. et igitur est aliquis. et non est pater uel filius. ergo est spiritus sanctus. Item iohannes super psalmum xxiii. spiritus sanctus est amor patris ad filium patris amat filium et econuerso. ergo et cetera. Item bernardus de amore dei amate inquit amabilis omne est a patre et filio procedit. scilicet spiritus sanctus amor patris ad filium et filii ad patrem et tantus amor ut sit unitas. Item ratione ostenditur sic. magister hugo de sancto uictore facit tale rationem in epistola quam fecit ad hic. si recte diceris amare in amore qui a te procedit. cur non pater et filius recte dicuntur amare amore qui ab ipsis procedit. Item idem si spiritus sanctus esset amor cordis tui sicut patris et filii quis quaeso posset negare. spiritus sanctus hic est amore tuo te diligere. Item a ratione uerbi sic. sicut se habet uerbum ad dicere. sic amor ad diligere. sed pater uerbo suo quod ab ipso procedit dicit se et omnia. quia pater uerbo suo quod ab ipso procedit se ipsum declarat. ergo pater et filius amore qui ab ipsis procedit se ipsos diligunt. Item sicut filius non pater est propria non generando. sic non amor non diligendo. ergo pater et filius diligendo se producunt. spiritus sanctus qui est amor eorum ergo diligendo amorem qui est spiritus sanctus. quia non est spiritus sanctus amorem qui non est. spiritus sanctus autem amor ille

e ee(n)t(ia)l(ite)r a p(at)re n(on) p(er)t(inet) q(ui)a (con)tingeret ee(sse) duo p(ri)ncipia in diuinis
quib(us) (con)uenirent amor (pro)p(ter) q(uo)d e(st) i(m)possibile. Si(mi)lit(er) n(on)
ee(n)t(ia)l(ite)r q(ui)a ille e(st) sp(iritu)s s(an)c(tu)s. (et) tu(n)c si ee(n)t(ia)l(ite)r t(un)c g(enerati)o (con)ueniat
sp(irit)ui s(an)c(t)o. sp(iritu)s s(an)c(tu)s. si(mi)lit(er) p(ro)duceret. Restat g(ener)o q(uo)d p(ro)du
cit. s(cilicet) s(an)c(tu)m. dilige(n)do se amore q(ui) e(st) sp(iritu)s s(an)c(tu)s. aut g(ener)o
dilige(n)do se aut dil(ig)i(tur) ab alio a se. n(on) alio q(ui)a t(un)c a(d)
exigeret ad p(ro)duct(i)o(n)em sp(iritu)s s(an)c(t)i. g(ener)o dil(ig)i(tur) se sp(iritu)s s(an)c(tu)s. pro
ducit. s(cilicet) s(an)c(tu)s. g(ener)o p(at)er et filius diligunt se sp(iritu) s(an)c(t)o.

Q(uia) diligere id(em) e(st) q(uo)d uelle bonu(m) (et) uelle id(em) e(st) q(uo)d
ee(sse). g(ener)o cu(m) h(oc) sit e(ss)e(nti)a(li)t(er) p(at)er (et) fili(us) sunt. s(cilicet) s(an)c(t)o. h(oc) filius di
ligunt se sp(iritu) s(an)c(t)o. Item sic se h(abe)t sapere ad p(at)re(m) (et) fi
li(um). et diligere ad p(at)rem (et) filium. s(an)c(tu)s. s(an)c(tu)s. s(e)d h(oc) e(st) fal(sum) p(at)er
est sapiens sapientia genita. g(ener)o et illa sil(ite)r. Item
de pl(ur)ale, i(n)t(er) singulare. s(e)d h(oc) e(st) fal(sum) p(at)er dilig(it) se
sp(irit)u s(an)c(t)o. g(ener)o (et) p(rimu)m. si dicas q(uo)d diligere tenet(ur) notio(n)a
lit(er). Q(uia) nulla notio(n)e (con)t(ingit) mutuo reflecti una
p(er)sona(m) su(per) a(lia)m. s(e)d dilecto est mutua reflexio i(n)
p(re)dicta locutione. g(ener)o diligere n(on) tenet(ur) notio(n)al(ite)r.
g(ener)o id(em) q(uo)d p(ri)us. Item nulla notio (con)uenit trib(us). s(e)d
diligere (con)uenit tribus. Na(m) p(at)er dilig(it) se s(an)c(t)o. (et) s(an)c(tu)s
s(an)c(tu)s dilig(it) se ip(su)m. g(ener)o n(on) tenetur notio(n)a
lit(er). g(ener)o id(em) q(uo)d p(ri)us. Et p(at)er (et) filius eod(em)
amore diligunt se (et) nos. s(cilicet) dilectio dei ad
nos (con)u(enit) ee(n)t(ia)l(ite)r (et) no(n) effectu(m) i(n) c(re)atu(ra). g(ener)o si
mil(ite)r (et) d(e) di(ligere). diligunt se. Item si tenetur (et)
notio(n)al(ite)r q(ua)ero p(ro) q(ua) notio(n)e. n(on) est dare n(isi) sp(i)
r(atio)n(e)m. aut (er)go actiue aut g(ener)o passiue. Si acti
ue. g(ener)o id(em) e(st) diligunt se q(uo)d spirat. s(e)d h(oc) e(st) fal(sum)
spirat. s(cilicet) s(an)c(tu)m. g(ener)o (et) p(rimu)m. Si passiue. (con)tra illa n(on) p(otes)t
dicatur de p(at)re (et) filio s(e)d de solo sp(irit)u s(an)c(t)o. Si
dicas q(uo)d de nominatiue p(re)dicat(ur), (con)tra. o(mn)is p(ro)p(ri)eta
q(uae) de p(er)so(n)a p(re)dicatur i(n) diuinis. (con)crete p(re)dicatur
(et) abstractiue. g(ener)o cu(m) p(ro)cessio n(on) (con)ueniat p(at)ri
et filio i(n) abstractione. g(ener)o n(on) de nominatiue.

Q(ui)d ad p(re)dictor(um) i(n)tellige(n)tia(m) no(tan)d(um) q(uo)d q(ui)da(m) p(re)dicta(m)
locutione(m) simplic(ite)r negauerunt (et) dixerunt eos (con)si
miles retractatos ee(sse) ab eodem aug(ustino) i(n) sua
sil(ite)r. i(n) hec. s(cilicet) p(at)er est sapiens sapientia genita. s(e)d
h(oc) solo n(on) p(otes)t stare. q(ui)a n(on) solu(m) dic(it) ea(m) aug(ustinus). s(e)d
(et) alij s(an)c(t)i quor(um) d(ic)ta aug(ustinus) n(on) retractat. Ideo
sunt alij q(ui) ea(m) simplic(ite)r (con)cesserunt dicentes h(un)c
lo(cum) debere i(n)telligi p(er) app(ro)p(ri)at(ionem) n(on) p(er) p(ro)p(ri)etate(m)
ut sit s(ensus). p(at)er (et) filius diligunt se s(cilicet) sp(irit)u
app(ro)p(ri)ato amore. Sed ista solo no(n) p(otes)t stare. (et)
q(ui)a t(un)c sil(ite)r h(aec) ee(sse)t (con)cede(n)da. p(at)er (et) filius s(unt)
boni. s(cilicet) s(an)c(tu)s. s(cilicet) s(an)c(tu)s app(ro)p(ri)ata bonitas. q(uo)d tamen nullo m(odo)
(con)ceditur. g(ener)o p(ri)ma opinio n(on) p(otes)t stare, que simplic(ite)r ta
les lo(cution)es negat. cu(m) multiplex auctoritas ea(s) (et)
dicat. s(i)c sequens q(uae) simplic(ite)r (con)cedit n(on) p(otes)t

stare. (et) tertiu(m) eo (quo)d dicat. Restat g(ener)o diligere opinio(n)em
media. s(cilicet) q(uo)d uno modo sit uera. alio modo fal(sa). Nam h(oc)
q(uo)d e(st) diligere p(otes)t teneri ee(ssentiali)t(er) u(e)l notio(n)al(ite)r. s(i)
q(uo)d tenetur ee(ssentiali)t(er), sic d(icitu)r uo(luntas) u(e)l complacentia. q(uo)d co(mmun)e
est trib(us). s(i) q(uo)d tenet(ur) notio(n)al(ite)r sic dic(it) uoluntate(m) fe
cunditate ad p(ro)duce(n)da(m) p(er)sona(m) ex se. q(uo)d q(ui)de(m) fecu(n)dita(s)
solu(m) est in duob(us). q(uo)d p(ri)mus uoluntas sit (et) trib(us).
Si g(ener)o teneat(ur) ee(ssentiali)t(er). fal(sa) e(st) lo(cutio). q(ui)a t(un)c se q(uo)d p(at)er (et)
filius sunt. s(cilicet) s(an)c(tu)s. (et) h(oc) s(ensu) p(ro)nom(en) cu(m) u(er)bo (con)struit(ur)
recip(ro)ce. Si a(utem) notio(n)al(ite)r u(er)a est sic p(ro)bat(ur), r(ati)o(n)e ad
opposita(m). (et) h(oc) s(e)n(s)u p(ro)nom(en) (con)struitur cu(m) u(er)bo tra(n)si
tiue. V(er)b(i) (gratia) est p(at)er (et) filius diligunt se. i(d est) p(at)er dilig(it)
filiu(m) (et) filius p(at)rem. (et) t(un)c u(er)a e(st) lo(cutio). q(ui)a amor q(ui) e(st) s(an)c(tu)s
s(an)c(tu)s est amor nectens p(at)rem c(um) filio (et) e(con)u(erso). et (con)u(er)
so (et) t(un)c. g(ener)o p(at)er dilig(it) se. s(cilicet) s(an)c(t)o. Ex h(oc) patet ad p(rimu)m.
Na(m) p(ri)us p(ro)ced(it) s(ecundu)m q(uo)d diligere tenetur ee(ssentiali)t(er). s(imi)l(ite)r
n(on) sapere n(on) di(citu)r notio(n)al(ite)r sic diligere. s(e)d u(e)l e(st) (con)e
u(e)l app(ro)p(ri)atur, (et) ita (con)u(enit) sil(ite)r. q(ui)a p(ro)cedit s(ecundu)m q(uo)d obl(iq)
q(uu)s (con)struit(ur) recip(ro)ce (et) t(un)c diligere tenetur ee(ssen)
tialit(er). Ad 2(m) q(uo)d obi(cit) q(uo)d n(on) possit teneri notio(n)a
lit(er). dicendu(m) est q(uo)d sic g(enerati)o d(icitu)r posse significari.
Vno modo ut dic(it) emanatio(n)em. alio modo ut dic(it)
mod(um) emanandi sup(er) addita expressione. et p(ri)mo m(od)o
p(ro)p(ri)e h(oc) u(er)b(um) g(ene)rare. 2(o) m(od)o p(ro)p(ri)e h(oc) u(er)b(um) dicere. significat
sic (et) spirato d(icitu)r p(otes)t significari. p(ri)mo m(odo) p(ro)p(ri)e h(oc) u(er)b(um) q(ui)d e(st)
spirare. 2(o) m(od)o p(ro)p(ri)e h(oc) u(er)bu(m) q(uo)d est diligere. q(ui)a d(icitu)r
e dicere i(m)portat g(e)n(erati)o(ne)m (et) ult(r)a q(ua)nda(m) expressio(n)em
(con)c(ep)ti sic (et) diligere. V(er)b(i) (gratia) sic dicere i(m)portat actu(m)
g(e)n(er)andi. et declarandi su(m) exp(ri)mendi. (et) r(ati)o(n)e act(us)
declarandi di(citu)r p(at)er se dic(er)e u(er)bo h(oc) e(st) se declarando
sui exp(ri)mendo g(e)n(er)at u(er)b(um). u(e)l g(e)n(er)ando u(er)b(um) se
exp(ri)mit u(er)bo, sic (et) (pro)p(ri)o m(od)o diligere i(m)portat act(um)
(con)nectendi su(m) (con)cordandi (et) spirandi. (et) r(ati)o(n)e act(us)
(con)nectendi di(citu)r p(at)er (et) filius diligit se. s(cilicet) s(an)c(t)o. h(oc) est
i(n)uice(m) (con)cordando spirat. s(cilicet) s(an)c(tu)m. u(e)l spirando s(an)c(tu)m
i(n)uice(m) (con)nectu(n)tur. Ex hijs patet obi(ectio). Quod e(st)
obi(cit) de mutua reflexione p(ro)b(at) q(uo)d h(oc) e(st) act(us)
ee(ssen)tial(is) co(n)intelligi. Ad 3(m) q(uo)d obi(cit) q(uo)d diligere
sp(irit)u s(an)c(t)o. (con)u(enit) trib(us) (et) di(citu)r u(er)itate. d(icendu)m q(uo)d n(on) (con)u(enit) trib(us) (et)
r(ati)o(n)e, sp(irat)io(n)is q(ua)m i(m)portat. (et) ideo (con)u(enit) p(ri)us dicat(ur)
u(er)itat(iu)e n(on) t(ame)n di(citu)r ee(ssentiali)t(er) o(mn)io. s(e)d (con)notat aliq(uid)
ee(ssentia)le (et) p(er) t(ame)n notio(n)e(m) q(uam) i(m)portat ad p(er)sona(m). sicut
sup(ra) dict(um) est de u(er)bo (et) dono. Ad 4(m) q(uo)d ult(imo)
obi(cit) p(ro) q(ua) notio(n)e stat, (et) p(ri)us q(uo)d stat p(ro) co(mmun)i spiratio(n)e
t(ame)n n(on) s(e)d p(ro) ea pone(re) u(er)bu(m) spirandi q(ui)a alio m(od)o
i(m)portat illa notio(n)e, q(ui)a sic (con)ceditur h(oc) p(at)er dic(it) u(er)bo
n(on) t(ame)n h(oc) p(at)er g(e)n(er)at filio (et) t(ame)n dicere i(m)portat ip(su)m
g(e)n(er)ando sic, in p(ro)posito intelligendu(m) est.

Scdo q(uaer)i(tur) in qua h(abi)tudine (con)struit(ur) ille (et)

Cum d(icitu)r p(at)er (et) fili(us) diligunt se
sp(irit)u s(an)c(t)o. hoc p(otes)t duobus mod(is)
intelligi. q(ui)a p(otes)t ee(sse) (con)structio reci
p(ro)ca. vel transitiua. Reciproca
est tunc si i(n)telligat(ur) sic. q(uo)d p(at)er di
ligit se sp(irit)u s(an)c(t)o. (et) fili(us) diligit se s(piritu) s(an)c(t)o.
Transitiua. ut p(ate)r diligit filiu(m)
sp(irit)u s(an)c(t)o. (et) fili(us) dilig(it) p(at)re(m) sp(irit)u s(an)c(t)o.

p(ri)ma 3(a)

r(ati)o(n)e

r(ati)o(n)e

p(ri)mo solu(tio)

ablatiuus. et sic dicitur pater et filius diligunt se spiritu sancto. et quia
similitudine forme uidetur possibile quod petrus diligit amore
a se procedente formaliter. ergo pari ratione pater et filius diligunt
se spiritu sancto formaliter. Item non denominat adiectiuum ad quod comparatur
uel ad personam solum, non comparatur uel conformatur. Nam quamuis
conuersus sit adiectiuum non tamen deus dicitur creare, sed amor est a patre
et filio et ideo dicuntur amare. ergo amor est in ratione forme.
Item omni nexu aliquid nectitur formaliter sed spiritus sanctus est nexus
quo aliquid illo connectitur, nisi pater et filius. ergo et cetera. Item omni
albedine aliquis est albus formaliter. sed non omne amans formaliter
amore nisi ille cuius est amor. cum ergo spiritus sanctus sit amor pa
tris et filii pater et cetera. Contra. omne quod diligit formaliter alio a se hoc
diligere solum per participationem. ergo si pater et filius diligunt
formaliter alio a se. ergo diligunt per participationem. sed hoc est in
conueniens. ergo et cetera. Item si aliquis diligit aliquo formaliter,
illo circumscripto impossibile est intelligere amorem in eo
sui ipsius amare. ergo si pater et filius diligunt spiritu sancto impossibile est
intelligere patrem amare non intellecto spiritu sancto, sed hoc falsum. ergo et
cetera. Item illa proprietas est forma sed amor qui est spiritus sanctus est
proprietas. ergo non est forma. ergo nullus illo amore diligit
formaliter. Item nullum relatiuum potest esse forma sui correla
tiui quia ex forma et formato fit unum. relatiuum autem distinguitur
a correlatiuo. sed amor qui est spiritus sanctus correlatiue se habet
ad patrem et filium. ergo et cetera. Item omnis forma est ante id quod
est formatum. ergo si pater et filius diligunt spiritu sancto formaliter amor
ille precedit diligere patris et filii. sed hoc falsum quia dilectio producitur.
ergo et cetera. Solutio. dicendum quod aliqui posuerunt quod ablatiuus
ille construitur in ratione signi non in ratione forme. nam spiritus sanctus se habet
per modum producti et dilectionis patris et filii. et ideo illius
est signum. unde dicunt quod ista est locutio: pater et
filius diligunt se. et hoc signum est quod concordiam spirant
spiritum sanctum qui est amor unitiuus et diffusus. sed hec positio non est
sufficiens. nam si ablatiuus posset construi uere in ratione sig
ni uerbo. tunc hec esset uera: pater et filius diligunt se amore creato
quia amor creatus signum est illius. quod nullus concedit. Si
dicas quod istud non est signum ita proprium obiectum quod tamen hec esset uera
simpliciter. pater est sapiens sapientia genita cum sapientia genita
signum sit maxime sapientie in patre generante. Alii po
suerunt quod ablatiuus ille construitur in ratione forme. dicunt enim quod
diligere sentencia est dictum de patre et filio quod uinculo con
nectit. et quia nexu formaliter connectitur et spiritus sanctus est ille
nexus. et ideo formaliter locutio uera est: pater et filius diligunt se spiritu sancto,
sed sicut hic formaliter est uera: pater et filius nectuntur nexu.
Sed hec positio non potest omnino stare. quia cum dicitur pater et filius nectuntur
aut construitur dictio ad quod sit in patre et filio a spiritu sancto aut quod
est in eis uel in persona spiritus sancti. si quod est in eis a spiritu sancto. ergo pater et filius
aliquid recipiunt a spiritu sancto. sed aliquid est quod non possunt recipere preter
totum. ergo sunt a spiritu sancto. quod est inconueniens. Restat ergo quod
hoc quod est connectitur dicat aliquid quod est in patre et filio uel in persona

spiritus sancti. quamuis autem sit passiua secundum modum significandi actiua est
secundum rem et sibi spiritus sanctus comparatur ad connexorum uel ad personam. non ergo
uia ratione forme dicitur. patet ergo quod praedicta positio minus sufficiens est.
Secunda dicta nimis habundat quia nimis exprimit.
et prima fuit magistri symonis tornacensis. secunda fuit
magistri uilli altissiodorensis. et licet neutra sit omnino suf
ficiens tamen utraque habet in se aliquid ueritatis. Nam prima dicit
quod spiritus sanctus se habet ad patrem et filium per modum producti. et
hoc quidem uerum est. secunda dicit quod amor comparatur ad aman
tes in ratione forme. et hoc quidem uerum est. et ideo ex his
duabus positionibus quarum una est insufficiens et alia exce
dens colligitur media positio sobria et sufficiens uidelicet
quod ille ablatiuus construitur in ratione effectus formalis.
licet notare effectum quod est ex persona. et hec fuit
positio magistri hugonis de sancto victore qui clare uidit uerita
tem. unde redarguit illos qui reputant hanc quasi in
solubilem. unde dicit quod sic est dicere ego diligo te amore
procedente. id est construitur in ratione effectus forma
lis in proposito. in hoc tamen est differentia quia amor a te procedens
est in te remanens uel uniens et inherens. quia est acci
dens. sed in diuinis amor a patre et filio procedens est in
eis remanens uel uniens non tamen uel inherens. quia non est
accidens sed subsistens hypostasis. et ideo ad hoc minus habe
mus formale concedendum sunt. ergo rationes ad hoc inducte quia
ablatiuus hic aliquo modo notat formam. Ad primum ultimo
dicendum non ualet. quia omnis albedo est forma. sed aliquis amor est hypo
stasis. Ad primum ergo quod in contrarium obicitur: si formaliter diligunt
ergo per participationem. dicendum quod diligere alio per essentiam facit par
ticipationem. sed alietas personis non. unde hugo: Amor
humanus amor non est sed ab ipso procedit amor
ideo se ipso non diligit. pater uero amor est. et spiritus sanctus
eius amor est. ideo diligit se ipso. diligit et spiritu sancto.
et ideo patet quod non per participationem. et ideo patet sequens. quia
pater se ipso diligit amore essentiali ideo potest intelligi amare
patrem spiritu sancto non intellecto. non sic autem est de amore notionali.
Rationes sequentes procedunt de forma quia hic per effectum in
actu forme formam non est inherens et ideo non est hypo
stasis. ideo etiam non distinguitur. ideo ablatiuus
cadit ab actu forme qui est inherens. et tertium actu forme
quod est unire. Ad id quod ultimo obicitur quod forma precedit id quod
est formatum. dicendum quod illud de forma quod habet totum esse quia sic pro
cedit. sed ablatiuus cadit a ratione causalitatis quia construitur
per modum effectus formalis. patet ergo quod quodam modo est
ibi ratio forme, quodam modo ratio signi. et in hoc patet solutio.

Consequenter est quod pertinet ad . . . ad questionem.
Hac locutione pater est sapiens sapientia genita. et
circa hoc queruntur duo. primo quia utrum illa locutio sit admittenda.
Secundo ad intellectum huius utrum sit hec admittenda. pater
est potens uirtute quam genuit.

Quod autem pater solo sit admittenda ostenditur hic. Nam cum dicamus deum virtute et deum sapientiam, sed unusquisque est sapiens sua sapientia, ergo si filius est sapientia patris et est sapientia genita, pater est sapiens sapientia genita. Item Aug. vi. de trin. filius est ars quedam omnipotentis et sapientis dei, ubi non nouit, sed unusquisque artifex est sapiens sua arte, ergo pater est sapiens filio, ergo et cetera. Item hic videtur de spiritu sancto, quia omnis amans a quo procedit amor est amans amore a se procedente, ergo omnis sapiens a quo procedit sapientia est sapiens sapientia a se emanante, sed pater est huiusmodi, ergo et cetera. Item Aug. xv. de trin. nouit deus pater omnia in se ipso nouit et in filio, sed id est nosse omnia quod sapientissimum esse, si ergo nouit in filio non tantum se ipso sed in filio est sapiens. Item de patre dicitur verbo sic dicit Aug. xi. confessionum verbo tibi coeterno dicis quecumque dicis, sed dicere verbo dicitur Anselmus in intelligere, ergo pater intelligit mediante verbo, ergo cum idem sit esse sapientem et intelligere, pater et cetera. Quia divinus est sapere et esse, ergo si pater est sapiens sapientia genita, ergo est sapientia genita, hoc autem falsum est, et preterea. Item non intellecta generatione ad hoc est intelligere deum sapientem, ergo sapientia genita non est ratio sapiendi. Respondeo dicendum quod sine distinctione cum esse sapientem dicatur et essentialiter, quod solo est simpliciter falsa, et si alicubi legitur ab aliquo solo est exponendum. Vnde Aug. in libro retractationum illa retractat dicens, quod melius illa quomodo in libro de trin. tractaui vsque solo dicimus ostendens illa verba non valere, si pater fuit sine filio cuius filius sit sapientia ei pater fuit insipiens quia sapientia non tantum est filius sed patris et filii et spiritus sancti, et hoc ipse dicit de trin. in pluribus locis sed maxime in vi. et xv. Ad primum ergo quod obicitur quod filius est sapientia et ars patris, dicendum quod ista concedenda, filius est sapientia patris sapientis, nec tamen ista pater est sapiens sapientia genita, vnde non quod est sapientia alicuius hoc dicitur aut sic sibi ut albedo parieti aut sic principium genitum non originem importat, quoniam ergo filius est sapientia huius originem a patre idcirco hoc est vera filius est sapientia patris, sed autem dicitur pater est sapiens sapientia genita, ablatiuus construitur in ratione alicuius causalis vel in habitudine forme vel principii et maxime forme, et ideo falsa est quia filius non forma non principium est patris. Quod tu queras quod non construitur in ratione formalis effectus sic amor est amante a quo procedit, dicendum quod non est simile et hoc dicitur est ratio, vna communis quod spiritus sanctus communis que supra est a causis quoniam quidam sunt actus qui dicunt motum a rebus ad animam vt sapientia quidam ab anima ad res vt amare, ideo comparatio amoris ad amantem est in ratione exeuntis non in ratione imperfectis, et ideo amor de se importat formam et effectum sed sapientia que dicit vt ad intelligentem non vt ab intelligente ideo ablatiuus tantum importat formam non effectum, et ideo solo falsa est. Ad aliud quod est specialiter in diuinis quia amor procedens est amor proprie non per appropriationem, et diligere est sic dicitur notionaliter, que importat originem vt supra

monstratum est sed sapientia semper essentialiter et hoc quod est esse sapientem nullo modo dicitur notionaliter quia nullo modo importat originem est solo falsa. Ad id quod obicitur quod pater nouit omnia in filio, dicendum quod differt dicere nouit filio et in filio, falsa cum dicitur nouit filio ablatiuus importat rationem forme vel principii cognoscendi et ideo falsa est simpliciter hec tamen est distinguenda nouit in filio quia propositio cum suo casuali potest determinare hoc verbum nouit in comparatione ad scibilia, et tunc est solo falsa est, nisi quia filius sit principium cognoscendi vel potest verbum determinari in comparatione ad obiectum et ideo vera est et est sensus quia filius sit rerum cognitarum ratio et exemplar et causa exemplaris et quia in eo possit esse sensus. Nonus pater quia non per se cognoscat aliquid cognoscat nisi quia est in illo, sic ergo pater per se cognoscit filium et in filio sunt omnia ergo omnia cognoscat in filio non tamen ex hoc sequitur quod sit sapiens filio, quia tunc significatur quod filius sit ratio cognoscendi ipsi patri. Ad id quod obicitur quod pater dicit verbo, dicendum quod hic quia est dicere importat productionem importat et effectum in causam quod efficiat per verbum sed intelligere non importat de se nisi solum modo actum essentialem et nec importat respectum ad principium nec ad causatum ideo non omnino idem est dicere dicere verbo et intelligere verbo dicere, non idem est quod intelligere et

Secundo queritur hic solo sit admittenda quam Apostolus importat. Pater est potens potentia qua genuit filium virtute et verbo quasi sic quia quicumque operatur per aliquem et non potest sine eo habet potentiam ab eo, sed pater operatur per filium et non potest operari sine filio ergo et cetera. Item in diuinis idem est virtus et opus, ergo cum pater operetur per filium potest per filium, sed quicumque potest per alium est potens potentia illius, ergo pater est potens potentia genita. Item sicut se habet nosse ad sapientiam ita operari ad potentiam, sed bene sequitur nouit per illum, ergo est sapiens per illum, ergo bene sequitur iste operatur per illum ergo habet potentiam per illum siue ab illo, ergo et cetera. Item cum dicitur pater operatur per illum filium, hec propositio per aut importat causam aut instrumentum non instrumentum quia tunc filius non esset comparabilis patri et tamen esset indignus si ageret per instrumentum, ergo in ratione cause, et si hoc ergo filius dat operari patri ergo et potentiam operandi. Si tu dicas quod non dicit rationem causalitatis sed sub auctoritatis, contra ergo si multiplicat, scilicet sub auctore in operando sic filium quia dicitur pater operari per filium eadem ratione et per spiritum sanctum. Si dicas quod hoc est dictum per appropriationem quia tamen appropriandum non oportet per potentiam et potentia appropriatur patri non filio, non ergo filio potest appropriari operari per filium. Item cum immediatum cum operationis sit voluntas et illa appropriatur spiritui sancto videtur quod magis debeat dici operari per spiritum sanctum quam per filium. Quia idem est esse potentem quod esse, ergo si pater est potens potentia genita ergo habet esse ab illa. Item potentia appropriatur patri, ergo non per proprietatem non per appropriationem conuenit filio, ergo talis solo magis est impropria quam ista pater est sapiens sapientia genita. Item potentia qua aliquis est potens secundum ordinem intellectus dicitur antecedere posse, ergo hec est omnino falsa pater est potens potentia genita. Respondeo dicendum quod hec est

sump^a fla pi e potius po genita et mag' i ppa q^a
aliq pdeaz. ¶ Ad iiii^m a obo nobiz q h' v' g
sueuit dari de hac ppone p. q. c ubo abso^to ipat
aucte .u. c. d' iste e tonus p illu. ul' sapiens. ul'
potius. c ubo u^o tn^sitio ipat sub aucte u rex
puit p baluui. dd e g q h e fla pi e potius per
filiu. h' tn e ua p opat p filiu. z n uz ar. opat
p illu. q p^o inptat casualitate r^u effectus z post
mod' r pris. ¶ Ad i^m g^o q p^o ob. q q opat p aliq
pot p illu. dd q v'm est q h no e q ht pot ab
illo. s. q hat pot c illo i dualz et dat ulla illi p se
io p illu. et n pot sin illo. ¶ Ad i^m q ob q n dif
ferut op et po in dd dd q uin e p opatoz ad
dm differut tn q^a ad effectu onotat. ¶ Ad 3^m q
o q se nouit p filiu. g est sapiens p filiu. g z
c. dd q n e sile de nosse et opari. quauis n
nosse sit ub tnsitoz tn n onotat effectu sic
opari. et io p. n pt c ipo iptare sub aucte .u. e
est sub auctas no q ad sit a duob. et ab uno
paltm. et sic p z p i^o. ¶ Ad i^m q ob uti dicat i
voz cae ul' instrumti. dd q neutro ppe dic. s.
sub aucte q inptat voz utilis q^a ad id q e i co
pletiois. ¶ Ad ob q filio n appat opari p ipoz.
dd e q op e p utute z utus appatur filio. sic
d' i. cor. i. x diam di utute z dei sapia. dd a
q utus appat. e q ut e ultam po^e. siue e po u
ltimata. qm g filius pduci a pre e oimoda p
fectoz po^e q gnare est actus pfce po^e. pfco
e e unuq q q pt gnare tale qle ipoz est.
q g filius accip pom pdu^ndi eq pfco sic ipe
et pr e u ipo s. io utus ei appatur. dd d' utus
pris z dexta z pi opari p filiu. aliter pt d' q ut
d' in mediatoe ordinatoz ad actu. q po. q
po ordinat ad op p dispoz. et filio appat dispo
io et po disposita. et sic patiu oia quesita.

IN pte isit dubones o litt. et de toe p aug.
q po in litt. Si pr e sapiens sap genita q gen^it
eth' e ei ee q sape. q e sap genita. dr. n. istud
ar n uale. q i^o no v^i h est pa ee q opari. sed
opat p filiu. g est p filiu. g nec ilit i ar^o.
uz. Si tu dicas q n e sile q opari onotat effec
ob q i^o e pa ee q ee priem. s. tn istd ar n uz
pi ditate est deus. g ditate e pa. g silr n u
h ar^o. e sapiens sap genita. g e sap genita.
¶ dd dd q ar^o aug est necio. qm ipe sapiete z
ee i diuinis n differut. mo ddi a pre vel. s. solu
a pre nra. Ro sic aut e ee et opari. qm z si
opari q tu ad pna^le significatu sit ide q ee. t^n
q ad onotat differt z p ee extraneu z i p ee
ibi actus. tn h q est ee dm z ee pre. quis
n differt q tu ad esentia ul' modu eendi di
fferut tn q tu ad mod se habedi que e i diui
s. absolutu z opatu z io n tnsit paternitas in
sbm sic sap io hab alui mod ddi q pt ee ext
neus p^o alic attribui. ad i e actus. n a i ar^o. ta
aug. ¶ It q de h q d^r q pr n e sapiens sap ge
s. igenita. dr. n. male dice. q s. etnitas appa
pri. sapia filio. s. etnitas n dz d' ingenita. sic
d' ansel. i li. de i cnatoe ubi. g n sap pt nec
dz d' igenita. ¶ Item si qre pt d' sap ingenita pri
roe pt d' sap predes z ita ur q sap sit appa
bil' spo. s. sicut z filio. ¶ Iuxe hoc qr q no d'
po de po. sic sap de sap. ¶ Rio dd q sap e de
noib medijs q sut nata suppone p p^a et io
sic di ds de do z ds genitus z ingenitus. d' z sap
n tn i ppe q nom abstctu e quoda mo. mag
tn di sap de sap q etnitas de etnitate. quia
etnitas sigt i maiori abstctoe q sap. et io
mag abstrahit a roe origis. s. h z est qre
q possit d' sap predes h ad h^c minus ppe. n uz
i^o ar^o. q n. sapia n sit appal. s. s. tn p determi
natoz adiuncta pt trahi. ¶ Ad i^m qr no d' po de
po dd q n ita ppe d' sic sap de sapia qm sapia
appatur filio q e ab a et ab a h' ee q h' g
et sap ab illo h' io sap genita ex sua appatoe
p suppoit sap in igenita s. po appatur patri q
no est ab alio io no sic di po de po. ut po ge
nita. ¶ It qr de h q d^r aug. i li. retractionu z
po i litt. meli ista qoz i li. de tri. tractaui. dr e
no recte logi q c opatoz i utroz extremor p
suppoit re sin poiti. s. i melius. g utrobiq
bn. g si i e q pr e sapiens sap q genuit ur
q dicat um. ¶ Rio dd q ab uiua est opato
q^m i li. de tri. o^m h et io si ibn ostat q h
male g ad h tn q aliq ua dix i li. lxxxiij. q.
de h^c qone io n oio male s. quoda mo bn. et
quodaz mo male et io dic q ibi melius in
nues q ad sit i male ddoz q. n. amu oppitoz
astruit p ons destruit altm. ¶ Item qr de
hc Rone magri. q sap genita e sapies de
sap ingenita. dr. n. n ee bna q n uz. Rnde
ad qom. n. n. q q sap genita siue fili sit de
pre. s. h' q ut fili sit sapia igenita. ¶ Rio
dd q magr bn Rndz h ubis paucis i qb
h' distctoz. q aliq ee sapiete aliquo hoc
e d^r aut i q ablatiu^s teneat fozbe et sic i

fili e sapies sapia genita z pr sap ingenita. ai
q teneat originalit et sic o sap genita sit de
sap igenita filius est sapies sap igenita. sz q
ablatiu i plurimu ostruitur. iuxta sic io ma
caute locutus dix q filius q e sap genita e de
sap igenita sapies ut ub n habet aliqu z
io bn Rndi. Itē q deb q dic q utz e una
sap et e solus pr e sap ingenita. vr n dicere
duo oppo. q iste due pprietates sapin ostitut
et o sint pprietates distincte distigut. et h p igr
sol pr e sap ingenita q si sap distiguit. g e
a z a sap. g n una. Itē ut eni dice cu d
q solus pr e sap ingenita. aut n di sapia
eentia. aut plit. si plit. g no una sapia
est genita et igenita. o pr z fili n sut una
p sius eentia. n g solus pr e sap igenita. Rso
dd q i h noie sap est duo osidare. s. sigtu
z suppositu et q ad sigtu dic eentia. sz suppot
e p z ille determinatioes genita z igenita no
respiciut sigtatu sz suppositu z i distigut z
suppositu manente unitate i sigto su sic z sap
genita z igenita est alia z alia. s. p. sz n est
alia z alia sap sic n e a eentia z io magr bonu
ex posit i h tio de q sigt eentia z suppont pm.
qm g q uni dicatur eentia aut plr dd q g
ad sigtatu di eentia sig ad suppositu di p bra
io nulla e otrousia. Itē q deb q dic q fili
n a se agit o pr i eo mostaur sz sibi filius ma
nes i patre g pr vere pr n a se ag. Itē ut sic
dice o d ifirm sit no a se agendo nisi a deo
ipe agat. q sb h o ois catu ggat a do tuc ui
ee agns i actiuu. ne i h ui differre fili ab a
lis. Rso dd q hylarius duo intendit o
stnde ex ubis do in iohe. et illa duo o de
ducendo ad imp le. ipe n. do dic. io. xiiii. t
ubia q e loquor a me ipo n loquor. pr i me ma
nes fac opa. ex h g arguit q fili no ag a se
sz a patre manete in se no tm i osbal. sz ut
pna. Sic an manz filius i pre. sz tm u osbal
alia e auctas do. io. viii. ubi dic q misit me
n reliqt me solu. q q placita sut ei facio
sp. si ipe ag sp una c pre tc g p se ag. h duo
pbat p deductoz ad ipo le q ois po a p po q p
velidz in pre. g si filius n pt a do simp est
ipotens. ut i firmus. q i firmus h pom de
ficit q se n a do. Itē si filius n ag p se. no
ag p uirtute ppa g omile. g a est uitus pris
z filij. a se n. z a se n facit distictoz i n. sz

s no

solu i p q d toz pncia. ul origis. p se aut z no
p se. q p se di ostra p actus sui otra p a d poit
diuisitate in z io filius ag p se q uis n a se.
Itē q deb q dic q un est tm sap dns. sz n uno
m di. vr n male dic q sap sp e eentia g h
dic e dic n uno mo dra. Rso mag n plt q
sap sit dra m sz q sap pus q genitu pt co
strui i ve origis. z sic di filius sap pris. uel
ipa sap genita sap pris q e a pre. ul pt itelligi
i ve sbi u dicatur sap pris sic albedo pet et
sic sap genita n di ee pris z filij. q g ve passi
ua impata p h apiecto genita n est in p pris
z filij una sal e io ve determinatoz. no ve
ei q e sap. q una z eade e sap. pr z filius z
sps s. z illa est sap pris z filij z sps sancti.

Post sup dca i tius osidari z ovsu eg magr
de noibz sbalibz z de pprietatibz p se z sigilla
tim h tio loco ag de hijs i oparatoe z h s oetia et
dm z h ps ista d ptes. in p qrit magr de p
petatib. in oparatoe ad eentiam z ps. In sa uo
ag de oparatoe p e sui tei n e ad nim. i. d. xxx
iiij. p dictis ad dia eo est z o. p ps h z. d. s. d.
opa sapiatis. quoz p est n itari de qbz nouit
z sb e inietere posse maifestar. d in p pte p
o z pbat uitate. In sa ea defedit a futate
i h aut q da negat. q ps h. iiij. ptes. in p
o q pprietates sut p e z i psois p tm ipius pe
tatis q otra e z distincta. In sa o ide uo
lutia auctoris i sabellij hesim declinates.
i poit auctes iontm. in tia o h ipo p tm
dine simplicitatis. i. aug de simplicitate
diuinitatis. In qrta o q pprietates n tm sut
p e sz z diuina eentia. z h pbat efficacia auctis
i q n n pprietas etiaz n diuina sit. i poit au
hylarij. h a aliq negat dntes z o. h sa ps
z q poit magr uitatis pbate defesioz pon do
aliq ronez z suas rsiones z q dr e mo in pu
gndi uitate. s. p roes z auctes. io h ps h t
duas ptes. in prima poit roes z rsones. in
sa auctes i vmptm no i destitut z o. p ps h
iiij. p i p poit obo z q pprietates n sit p e. z
q rongabil erat respondi ad uitate. sb sib
iugit am rom z q ociosa ut Rndi ad hom n
ad oroz i. sz qm tm adduc z e. tio ad h ve
sumit rom illoz z Rndz ad uitate i. cetm
hetucoz ipbitas z o. qrto z ultio subiug eoz
itrogatioz z q ociosa erat pfig tm huane
isitioi i. q z forte qres o hec pprietates et

a et quia istam partem posset aliquis dubitare eo quod opponit
oppositum. et secundo expressius et magis manifestum est in ista.
in principio non desistit in pace spiritus etc. Hec ultima
pars in qua respondet magistro auctoritatibus quas inducit contra
se. distinctione prima. secunda. duas auctoritates Augustini quas inducit et
prima sumpta est ab expositione psalmi. secunda vero sumpta est ab Augustino
de trinitate vi. quod pater et filius principium non desistit. et
ista parte ibi. Hec illius verbis Augustini. et quia hanc partem sub
dividi quia primo ponit auctoritatem suam tertio. secundo vero di

Ad ultimam partem. distinctione xxxiii. queritur primo solutio.
quod de comparatione proprietatis ad personam. Secundo de comparatione
proprietatis ad essentiam. Tertio de comparatione unius proprietatis
ad aliam. Quarto de comparatione eiusdem proprieta
tis ad se ipsum. Circa primum quero ad primum quod de comparatione proprietatis
ad personam. et quod utrum proprietas sit persona et quod non videtur hoc modo.

Quandocumque est vere determinans et determinatum in re, determi
nans differt a determinato. Nam si non differret non esset
determinans vel si tamen esset determinatum. Sed proprietas in divinis
est vere determinatum et proprietas vere determinans quia
proprietas vere et non secundum modum dicendi solum distinguit personas.
ergo proprietas differt a persona. secundo dicitur non predicatur de se
in abstractione. quod non proprietas de persona et econverso. Item
quandocumque est vere abstractum et concretum ibi differt quod abs
trahitur ab eo a quo abstrahitur. sed proprietas significatur
in concretione ad personam cum dicitur pater et in abstractione cum dicitur pater
nitas. et non tantum est in modo loquendi quia ad quod de
predicatur non de paternitate. quod vere differt paternitas a patre. sed quod
vere differt ab alio non predicatur de eo in abstractione.
quod et econverso. Item quandocumque est absolutum et respectivum. abso
lutum non est ipse respectus quamvis se ipso referatur. Unde quamvis
mens se ipsa referatur ad formam tamen non est ipse respectus ad formam.
quod cum in divinis persona vere sit absoluta. relatio sit
vere respectus. quamvis quandoque se ipsa referat persona non est ipse respectus nec
econverso. quod proprietas non est ipsa persona. ex hiis tribus suppositionibus
arguebat porretanus. quod persona non est proprietas nec econverso.
quia omne quod est in persona est propter summam simplicitatem arguebat
ultimus quod proprietates non sunt in personis sed assistunt.

Sed quod ista positio sit erronea videtur auctoritate Boetii de trinitate dicentis
quod relatio non est in eo quod esse consistit sed in comparatione. Item
hic ipsum omne quod esse quod advenit alio et recedit sine
sui immutatione. nec predicatur ad quod sit in illo. sed solum
assistens. sicut relatio est hominis ad parietem dextro et sinistro. quod et
cetera quod proprietates sint relationes non sunt persone nec in personis. sed
assistunt. Item omne simplicissimum est id quod habet excepto
eo ad quod relative dicitur. hec est Augustini xi de civitate dei. et persona se
non est. sed divina est persona simplicissima. aliter non esset de
eo nisi relative ad proprietatem. quod est proprietas. Item omne
perfectissimum est omne id a quo perficitur et denominatur

hoc per se non est quia denominans et perficiens est perfecti
eo. et Augustinus ista proponit vi. de trinitate dicens quod ipse
deus est maximus id est sua magnitudine. sed persona di
vina est perfectissima quod et denominatur sua proprietate
quod persona est sua proprietas. et pater est paternitas. Item in
omni simplici primum est quidquid habet excepto eo quod est in illo.
Nam si habet ad quod non sit ab ipso vel quod non sit ipsum. id
est eque primum in ipso. quod ipsum non est simpliciter primum. sed pater habet
paternitatem. et paternitas non est ab ipso. et ipse est sim
pliciter primus. quod pater est paternitas. eadem ratione filius est
filiatio et spiritus sanctus processio. ex hiis concludi quod proprieta
tes non sunt tantum persone sed et in personis et quod istum unum sit ut
auctoritate Iohannis. tres in quas personas expresse sub pro
prietatibus distinguit in libro de expositione fidei catho
lice ad Philippum. Item hoc videtur ratione quia omne quod est
aut est ens per se et in se aut in alio. proprietates quod aut
sunt per se entes et in se. aut in alio. si in alio. non in
personis quia proprietas non est in eo cuius est proprietas. si per se
proprietas est substantia. aut creata aut increata. aut in
media. sed increata non creata nec media ut constat. quod
quod increata. quod sunt persone. Secundo dicendum quod de comparatione
proprietatis ad personam triplex fuit opinio. prima positio fuit quod
proprietates non sunt persone nec in personis. sed assistunt personis
sicut relationes. et ideo commovit istos fuit persone sim
plicitas et divina simplicitas. quia non persone plures
sunt plures habent proprietates que differentes sunt
et quia differentes sunt. si esset in persona auferrent ei simpli
citatem. quod cum non possit auferri a divinis. possunt
proprietates esse assistentes personis non esse persone. et huic
videtur consonare non relationis quod non videtur esse in substantia non predicatur
ad substantiam. sed dicit ad aliud. sed hec positio et si probabilis aliquo
modo fuit tamen stare non potest. quia ponebat relationes in
divinis non omnino esse increatas ... sui modi
cum contineret errorem. ducebat tamen ad magis. et ideo
retractata in aliquo remisit. et magister Gilbertus por
retanus coram papa retractavit. Secunda fuit opinio in
multum differens ab ipsa ista. videlicet quod proprietates
omnino sunt persone nec differunt non solum modo in modo
loquendi. et quod tamen tres sunt proprietates sicut sunt tres
persone. et in prima positio fundata est sicut super divina simplicita
tem. quia non persone sunt simplicissime se ipsis distin
guuntur et ipse sunt sue proprietates. non habent alias
differentes res sed solo modo loquendi. et in positio fuit
magistri prepositi. et magis est probabilis quod precedens.
Contra ipsam improbata est supra distinctione xxvi. quia una persona plures
habet relationes que sunt vere relationes. et plures persone habent
unam proprietatem. et una persona aliqua ratione se habet ad fi
lium et ad spiritum sanctum et sic respectu. ex quo notio se quod realiter

aliq modo differt proprietas a persona et non solum modo loquendi et
sic dicebat magister prepositivus. et propter hoc intelligendum est
quod utraque predictarum ponit ad unum dicere et in aliquo deficere. nam
prima que dicebat quod proprietates aliquo modo differunt a personis
vera dixit. sed in hoc male quod dixit simpliciter differre. secunda
vera dixit. sed in hoc excessit
quod dixit quod proprietates sunt persone. unde in hoc dixit. sed in hoc excessit
quod dixit quod nullo modo differunt a personis. ideo ex hiis duabus
opinionibus conflatur una via communis post quam tenet modo
magistri nostri. quod proprietates sunt persone et ipse tamen aliquo
modo differunt a personis. et quod ista possit esse predictorum aliquis
inspiciatur tamen proprietatum. dico. non. est sicut quidem
quod est proprietas in divinis quod erat relatio. dico quod est et
quod relatio nomine comparationis quam habet ad substantiam transit in substantiam divinam
quod relatio nomine comparationis quam habet ad suppositum est. unde
et ideo de substantia suo omnino vere predicatur ut patet est
paternitas. nomine vero comparationis quam habet ad obiectum manet
ut dictum est in divinis. et hoc quodam modo dictum a persona. nec
facit sibi compositionem sed distinctionem vel tantum compositionem. attendo per comparationem
paternitatis proprietatis ad substantiam. distinctio vero obiecti. et ex hoc patet
quod proprietas est persona et ipsa. et quidem est persona eadem secundum modum. differt
tamen quod ad modum significandi. concedendum est quod sunt
quod proprietates sunt persone et ipse. et patet ex dictis. ¶ Ad
ad primum autem quod non. aliquid tamen hic dicimus proprietas et persona
penes modum significandi. ideo proprietas vere dicitur et
distinguitur. hoc tamen non tollit predicationem quamquam modo ullam
addit tamen essentiam. ¶ Ad secundum quod obiicitur de abstractione dicendum
quod non est abstractio secundum rem. sed solum secundum modum intelligendi et loquendi.
quia abstractio respicit substantiam in quo. et per illum tamen
sit quam manet in comparatione ad tantum huic est quod relatio
non tantum modo loquendi differt. in tantum quod sit in via
abstractionis. ¶ Ad tertium quod obiicitur quod absolutum non dicitur de res-
pectivo dicendum quod verum est in creaturis quia respectus vere a tamen est ali-
quid essentiam aut in comparatione ad aliquid per essentiam. ut in
tertio quorum neutrum est in divinis ubi respectus in creaturis
ponit dependentiam et ideo privat summa simplici-
tate. et ideo non potest in creaturis. deus enim simplicissimum
est et independens omnino. sed in divinis relationes dicuntur omnium
sine dependentia. et ideo non privat summa simpli-
citate. et ideo dicuntur de ypostasibus. ¶ Ad ivm quod obiicitur per
modum quod omnes relationes sunt assistentes. dicendum quod non
esse relationes dicuntur. non quia non sint in re. sed quod sint in
re non sunt in ea absolute. sed in comparatione ad alterum
quod quidem mutato et corrupto contingit relationem perire
corrumpi et desinere. propter hoc quod non est in substantia absolute.
sed ad alterum. nichil tamen est in substantia ex hoc patet solutio ad
v obiectum. nam in non habet veritate non in ente absoluto
et non respectivo et hoc trahitur ex verbis boetii.
ex verbis quod quando dicitur hec esse ordinatum ad aliud non dicitur
de illo de quo dicitur. et quando de aliquo quod non habet ordinem

sibi huius ordinem quando non erat sed ad quod ordinaret. et ideo
ordo erat in ipso in hoc tamen verbo sicut erat in actu. et ideo
nulla mutatione facta in ipso sed in obiecto introducatur in esse
et desinit. et hoc patet ex verbis boetii. quia boetius non ne-
gat simpliciter quod relatio non in eo quod est esse consistit. sed dicit
non potest predicari relativa quemadmodum rei de qua dicitur per se addere
vel minuere vel mutare. quia non tota in eo quod est esse con-
sistit. ex hoc innuit quod aliquo modo consistit. et ideo non
in creaturis nec in deo est verum dicere quod relatio non sit in aliquo.
sed verum est dicere quod non tota est in aliquo absolute.

Secundo queritur de comparatione proprietatis ad essentiam. et queritur utrum
proprietas sit essentia. et quod sic videtur. quia essentia creatur. In
patre adoretur proprietas. sed non est adoratio latrie nisi divina essentia.
ergo et cetera. Sed contra illa proprietate que dicitur non est nomen adora-
bile ut credo. ¶ Item essentia est in patre et proprietas. a. ergo sunt in patre duo
a principio dominorum. si per dominum ergo per se composita. quia est in eo. si per di-
versimoda. ergo proprietas est essentia et essentia est proprietas.

¶ Item proprietas aut est ad aut non. si non. ergo aut per non
distinguitur. a distinctio per non est. si ad est. sed omne quod est
ad est essentia vel creata vel increata. sed proprietas non est essentia creata
hoc manifestum est. ergo in creata. ¶ Item omne quod est a est de aut
melius dicitur aut magis bonum. aut magis proprietas
ergo a est dicendum. a meliori aut minori aut maiori. sed maius non
potest esse quod deus est quo maius excogitari non potest. minus
non potest esse quod tanto potest esse minus quod sit proprie. ergo est deus. ¶ Au-
gustinus de trinitate libro v. capitulo xviii. non eo est de quo proprie sed dicitur
est deus. patre. est patet. ergo divinitas non est paternitas. immo a et
ad. ¶ Item hoc ut verbo hoc est excepto eam per se. quia non est idem
principium distinguendi et uniendi. formaliter loquendo. sed esse
est potius uniendi. proprietas est ratio distinguendi. ergo essentia et
proprietas non sunt idem. ¶ Item nulla proprietas predicatur proprie
de aliquo essentia suo substantia non sit in illa. ergo si proprietates dicuntur
de divina essentia. ergo sunt in illa. sed proprietas ponit per se aliquam
substantiam in quo est. ergo essentia proprietas sit res et ad hoc sequitur
distinctio de necessitate proprietates ponunt distinctionem ac-
divina essentiam si sint in illa. sed hoc est impossibile. ergo et cetera. ¶ Item
si essentia est proprietas. aut ergo est per se aut per accidens. si per se.
ergo augmentum est essentia et paternitas. sed hoc falsum. ergo sic est. est
ita per accidens. ergo in divinis non sit ponere accidens. non per ac-
cidens ut patet et cetera. ¶ Item si proprietas est divina essentia divina
essentia vel substantia sit creatrix et creat. ergo proprietas creat et
quod non concedimus. Quare ergo quod concedimus quod paternitas sit essentia
et quod est sit adoranda non tamen quod sit creatrix. vel lapides.
¶ Solutio sic magister tamen in ista. aliquorum posuit et
ipse predicta nonnulli. quod proprietas nec sit essentia nec in essentia. sed
solum assistens. sed ista positio manifeste improbata est
quia necesse est quod sit in divina essentia. sicut est ad propositum hoc ad intelli-
gentiam obiectorum intelligendum sicut prenotatum est quod relatio nomine

cparatois ad sbo; trnsit i sbm; et io ppetas e dina
sba. roe uo cparatois ad tm sui obo remin; et q
ad he distictiua z differt ab een n qr dicat am z
een; s; aliu mod se hndi. q p cparatoi ad een; ul
ul pm dr mod n addes; in cparatoe uo ad corre-
latm ue dr re et distictoz. et io n e uaitas i roe
illi dr n cpo i re s; u distictio. et qm i rs n dr ad
q een; ipi cpat sitr n ad q pm. io ue e een et
ps. s; qr ulti respect ille n est een ad a s; p ad
pm. io rs et reloes ppe loqndo sut ips no in
een. qr p es eos tm referuntur et distingunt. in
een a no. qr nec refe nec distiguit. s; tn i een
dina sut loqndo oe et i ppe. u dicat in dina een
ee oe q e dina een ul oe q e een ul p. ¶ Ad 2 g
q o. q a e de a e p. dd q ablatiu dic ro; d di.
ul denoiandi. et alietas p ablato sigta attri
dit solu q ad mod n q; ad een m. u p. ¶ Ad 3 si
milr q ob q n e ide p na distiguedi et uniedi
p; s; o qr ppuetas distiguit i eo q differens no
een s; m i q mo nd cpoz qr trnsit i sbm. n d sol
illatu qr res est et maiz r obi. ¶ Ad 4 q ob n
pdicat de sba ul de sbo. nec p ihentia s; solu
de p sic pdicat. dd de een pdicat qr een z ppeta
sut unu in p. n qr unu sit i a. ¶ Ad 5 q dr ut pr
p se a p actus. dd q n p se qr p pm. n p actus
qr p no ea ab een. qm g res dine superexce
dut res i feriores. sic et pdicato pdicatoz.
¶ Ad 6 q ultio ob q si een cat et ppetas. dd est
ad h q q; uis ppetas sit een. tn een no suppo
nit ppetate nec eo. u n se q i d q q een gat
p ul eo. aliq tn queuit een et ppetati aliq
no. u no dr q qda dnt de dina eentia i se ut
puta illa q dnt i cppoe ad catu. u i mcla; in
catu. et h et h dnt de ppetatib; aliq dnt de
dina een u i ps. u ee cmuicabile. et ee in
tb; una. talia queuit een ut hnt rom for.
et i h differt ro een et ppetatis. et talia no
dnt de ppetatib; Rursus aliq dnt de eentia
u ee p na actois. u ee potite sapiete uole
te. ut care. et talia n dnt de ppetatib; s; n
no dr q adiectiua een lia q eentia i se respi
ciut ut diuisa a catu dnt de ppetatib;. q aut
de ipa for h siut e for ul u e p una n dnt. z

TErtio q de cparatioe uni sic patet o q sita.
nocionis ad alia e q utr una noco sui ppe
tas uni p pdicet de a. et q sic ur sillo expo
sitio. de neca te n. sequr di in arte por. h. a.
e. b. h. a. e. c. eo de demostrato. g. c. e. b. z

fudat i sillo s; i d p nc p se notu. q o; uni et
eide sut eade int se sut eade fiat. g talis
sillo. pr est prnitas. pr e inasabilitas. g
prnitas e innasabilitas. q; tu dicas q ac
ades pcat q ista cmtia z q i d p na z ut p; h.
petrus e i diduu. petrus est ho. g ho est in
diduu. q h ob qr u est actus i e acnt pdico
h o di pr est prnitas pr e inasabilitas. no
e acnt pdico qr e i abstctoe. g n e i actus.
¶ It bn seq ctiue. pr gnat. pr est inasal. g
inasabil gnat. z tn mag ineptat h pdico
p mod actitis. g mlto fortius se i abstcto
g h e u prnitas est inasabilitas. ¶ It h ob a to
mior sic. maior e unio i una p sui i suppo
i comunica li q ppetatu i una n co. s; tata e
unio ppetatu; i una n co. q una e a ut bo
nitas e sap. g mlto forti in p una ppetas
p de a. ¶ It maior e unio ppetatu i una
p q ppetatis z een i p. qr ibi unio q ad re
est equal. z q ad mod; mag cn ppetas cu
ppuetate. qua ppetas c u sui eentia. set
tanta e unio eentie z ppetatis i p q una
de a p u prnitas z ditas. g z c. ¶ Itm ma
ior est unio ppetatu i una p q duar nar i
una p eade p. s; pp cetia nar i una p xpi
e ocato y diomatu qr de e h o z h o deus. g
pr roe pp cenia ppetatu i una ypostasi
una de a p. c sic se ht p ad pm. i noco
ad noco; s; una p pr de a p. g nec una
noco de a nocone. ¶ It q pr de aliquo in
abstctoe n fac nu; cu illo. g si noco de no
cone pr; n sut ples nocones s; una. ¶ It
si noco pr de nocone. g spiro e gnio. z spi
rare e gnare. g cu h sit ua pr spirat. s. s.
et h silr e u pr gnat. s. s. ¶ Pro dd q e pdicato
p y deptitate et pdico p ihentia. pdico p i
hentia e i cctone. et h est i roe suppo u alb
e musicu. pdico uo p y deptitate est i abst
ctoe. et roe for no suppo u iusti a e bonita.
Dico g q noco ad nocone dr pt cpari. ul in
cctone ul in abstctone. si i cctone. sic una
pdicat de alia. u i gnans e spirans. et pr e
innasal. et h qr queuit i suppo to. si a in ab
stctoe qr tuc noco puir iportat ipo; r; z i
una eadeq p sut diuisi respectus s; n sui c
pone. et h s; diuisas cparatoes. sic una de a n
pr. ¶ Ad 1 g q o de sillo dd q h illu sillm
pcat actus sicut pr i ex p posito. u n n in; for

q ita p dr distitum e i sba … quod.

q(ue)rit(ur) ad p(ro)b(ationem) ... sc(ilicet) ... q(ue)r(it)

silli silr p(ro)pria intelli(gitur) e(st) ip(s)o n(on) n(ecess)e q(uod) si aliq(ua)
duo sut silia uni q(uod) sit silia int(er) se. nisi sint
silia s(ecundu)m ide. silr o(mn)i(bus) z in relonib(us) ad h(oc) q(uod) sit yde(m)
ptitas uni(us) ad alia q(uo)n(iam) n(on) t(antu)m i(n) eade(m) r(ati)o(n)e ide(m) ysu(n)t
z ad ide(m) sit. q(uonia)m g(ener)a relones d(i)u(er)se i(n) eade(m) p(ro)p(ri)e n(on)
sut ad ide(m). su(n)t ad eude(m). io n(on) n(ecess)e q(uod) si co(n)ueniant i(n)
supp(osi)to q(uod) p(ro)p(ter) h(oc) co(n)ueniat it(er) se. et sic p(ate)z q(uod) n(on) sillo(gismo)
n(on) p(ro)ba(tur) ot(ium). ¶ Ad i(nstantiam) q(uo)d ob(icitur) q(uod) n(on) e(st) i(n) actu(s) n(ot)io(nali)s. d(icen)d(um) q(uod)
silla act(ionalis) n(on) solu(m) atte(n)dit(ur) q(uan)t(um) ad p(ri)nci(pium) ... uaria(tio)
i(n) q(uo) i unu(m) sola(m) ... i(n) a sit ... sic e(st) i(n) p(ro)p(os)ito. t(ame)n
n(ot)a p(ro)p(te)r h(oc) aliq(uam) c(om)paratio(nem) e(st) i(n) ... (s)ec(undu)m aliq(uam) c(om)paratio(nem) e(st)
p(ate)rnitas. i(n) q(uantum) p(ate)rnitas nullo m(od)o dic(itur) c(om)parato(r) ad p(ate)r(nitatem)
n(on) p(ro)p(o)rtio(n)e nec p(ro)p(ri)etate q(uae) e(st) de sua r(ati)o(n)e. et io p(ate)z.
¶ Ad i(nstantiam) q(uo)d ob(icitur) p(er) silitudie(m) unio(n)is duor(um) in t(er) ...
d(icen)d(um) q(uod) p(re)dic(a)tio p(er) ydeptitate(m) p(otes)t e(ss)e d(upliciter). aut i(n) q(uantum) es(sen)-
tia c(om)perit(ur) ad e(ss)e(nti)am. aut e(ss)e(nti)a ad p(ro)p(ri)etate(m).
aut p(ro)p(ri)etas ad p(ro)p(ri)etate(m). q(uan)d(o) g(ener)e e(st) p(re)dic(ati)o p(er) ydep-
titatem p(ro) c(om)paratio(n)e e(ss)e(n)tie ad e(ss)e(n)tia(m) no(n) yde(m)p-
titas e(ss)e(n)tial(is). ut c(um) d(icitu)r mag(nitu)do est b(oni)tas q(uan)t(i)t(a)-
tem p(ro) c(om)paratio(n)e e(ss)e(n)tie ad p(ro)p(ri)etate(m) silr no(n) ydepti-
tas e(ss)e(n)tial(is). q(uan)do u(er)o est c(om)paratio p(ro)p(ri)etatis ad p(ro)-
p(ri)etate(m). q(uia) p(ro)p(ri)etas n(on) i(m)portat n(isi) r(ati)o(ne)z z relo(nem).
si(mi)l(ite)r ... no(n) ... ydeptitas ... et hic e(st)
q(uod) una p(ro)p(ri)etas de e(ss)e(nti)a. q(uod) unifor(mi)s mo(do) p(re)dic(atu)r e(st)
in h(uius) ad se i(n)uice(m) z ad i(n)uice(m) ... co(n)ueniunt. q(uia) p(er)
ydeptitate(m) e(ss)e(ntia)e. s(ed) n(on) sic e(st) p(ro)p(ri)etas p(er) de p(ro)p(ri)e-
tate. n(ot)a c(um) p(ro)p(ri)etas p(otes)t de p(ro) no(n) c(om)petit i(n) silla(gis)mo ...
i(n) supp(osi)to cum a p(otes)t de a p(ro)p(ri)etate no(n) c(om)petit i(n)
r(ati)o(n)e ... no(n) e(st) sil(iter) i(n)mo est i(n) act(i)o(n)is. co(n)ueniu(n)t
i(n) silla g(ener)e i(n) ... ad ultim(um) de c(om)petit ... p(ate)z ...
q(uod) n(on) est c(on)cr(e)to ydiomatu(m) i(n) abst(ra)cto e(ss)e(n)t(iam) ...
q(uod) d(e)itas n(on) est b(oni)tas ... est h(oc). silr i(n)
p(ro)p(os)ito est. ideo patent om(n)ia.

Q uarto q(ueritu)r de c(om)paratio(n)e eiusde(m) p(ro)p(ri)etatis ad se
ip(s)a(m). q(uia) g(ener)a utr(um) eade(m) p(ro)p(ri)etas sui no(min)a p(otes)t de
se denominatiue. et q(uod) sic u(idetu)r p(er) sile q(uod) adiec-
tiua e(ss)e(n)t(ia)lia denoi(n)at abst(ra)cta. i(n) mag(nitu)do est
mag(na) z b(oni)tas e(st) b(on)a. g(ener)a p(otes)t r(ati)o(n)e g(e)n(erati)o g(e)n(er)at z
sp(irati)o sp(ir)at. ¶ It(em) q(uod) in p(ri)mis e(st) s(t)at. io se
ip(s)is denoiatur. (ut) unitas se ip(s)a e(st) una.
g(ener)a cu(m) p(ro)p(ri)etates p(ri)o(r)es n(on) h(abe)ant p(ri)o(r)es i(m)mo ip(s)e
p(ri)me sut. io se ip(s)as denoiat. ¶ Itm ide(m)
finita affirmatia e(st) q(ui)polle(n)s p(ro)clari. g(ener)a simp(liciter)
... s(ed) h(ec) c(on)cedit(ur) g(e)n(er)as est p(ate)rnitas sui g(e)n(erati)o
g(ener)a g(e)n(erati)o e(st) g(e)n(er)ans. ¶ It(em) si h(ec) n(on) c(on)cedit(ur) p(ate)rnitas
e(st) g(e)n(er)ans aut h(oc) e(st) p(ro)p(ter) repugnatia(m) a p(ar)te mo(d)i
n(on) a p(ar)te rei. q(uia) eade(m) res e(st) n(on) a p(ar)te mo(d)i. q(uia) ead(em)
p(ro)p(ri)etas z relo(nem) i(m)portat. g(ener)a nullo mo(do) e(st) i(n) repug(nanti)a

g(ener)a lo sup(ponit) e(ss)e ... sic ip(s)u(m) p(ro)p(ri)e ... e(st) distingue(n)s. sic ip(s)u(m) e(st)
p(ro)p(ri)e alia p(ro)duce(re). s(ed) h(ec) e(st) f(als)a p(ate)r distingit(ur). q(uod) n(on) distin-
guit(ur) immo distinguitur. g(ener)a h(ec) e(st) f(als)a p(ro)p(ri)etas
g(e)n(er)at. ¶ It(em) o(mn)e q(uod) refert(ur) est ad excepto eo q(uod)
relatiue d(icitu)r. s(ed) p(ro)p(ri)etas e(st) relo. g(ener)a p(ro)p(ri)etas n(on) refert(ur).
s(ed) g(e)n(er)are e(st) referri. g(ener)a p(ro)p(ri)etas no(n) g(e)n(er)at. ¶ It(em)
p(ro)p(ri)etas i(m)portat origine(m) z relo(nem). g(ener)a si sup(er) se refle-
ctitur z se ip(s)am denoiat. tu(n)c g(ener)a origi(ni)s est origo
z relo(n)is relo. q(uod) h(ab)et p(ro)c(essu)s z o(mn)is ... i(n)co(n)ueniens.
¶ It(em) c(u)m d(icitu)r g(e)n(erati)o g(e)n(er)at aut ubi c(on)struit(ur) r(ati)o(n)e sup-
p(os)iti. aut r(ati)o(n)e for(me). n(on) forme q(uia) i(ll)a n(on) ag(it). n(on) r(ati)o(n)e
supp(osi)ti q(uia) supp(osi)tu(m) natio(n)e n(on) supp(ositu)m p(otes)t. ad n(on). q(uia)
p(ro)p(ri)e q(uod) n(on) no(ti)o(nem) u(e)l suu(m) c(on)t(ra)riu(m). g(ener)a lo simp(liciter) e(st) f(als)a.
¶ (Contr)a d(icen)d(um) q(uod) p(re)dic(ati)o(n)es sut f(als)e. nulla. n(on) notio
denoiat se ip(s)am. z r(ati)o h(uius) e(st) q(uia) denoiato notio-
nis i(m)portat emanato(r)e(m) u(e)l actu(m). i(m)portat z relo(n)em
z q(uonia)m p(ro)ducto p(ro)p(ri)e e(st) supp(osi)ti n(on) for(me). silr e(st) relo
alicui(us) ut supp(osi)ti. io o(mn)is tal(is) denoiato c(on)ue-
nit supp(osi)to. no(n) sic e(st) de p(ro)p(ri)etatib(us) e(ss)e(n)t(ia)lib(us). l(ice)t
de p(ri)mis u(e)l de uno tu(m) i(m)mo respiciu(n)t for(mam).
io denoiat se ip(s)a(m). q(uod) q(uia) y(dem) e(st) ... adi(ectiuis) ... no-
tio(n)ib(us) n(on) possu(n)t lo(cution)es e(ss)e u(er)e r(ati)o(n)e forme. t(ame)n
r(ati)o(n)e u(er)o supp(osi)ti n(on) possu(n)t e(ss)e u(er)e q(uia) no(ti)o n(on) su(p)-
p(on)it p(ro) ... q(uia) p(ri)o(r)es no(ti)o(n)es sut i(n) eade(m) p(ersona).
e(ss)e(nti)a t(ame)n supp(on)it s(tati)m. q(uia) una e(st) e(ss)e(nti)a z una
s(imilite)r. io h(ec) e(st) u(er)a. d(e)itas c(re)at. q(uia) d(e)itas supp(on)it p(ro)
d(e)o. h(ec) a(utem) f(als)a p(ate)rnitas g(e)n(er)at. q(uia) n(on) supp(on)it p(ro) pa-
tre. ¶ Q(uod) ob(icitur) de adi(ectiuis) e(ss)e(n)t(ia)lib(us) z de p(ri)mis.
p(ate)z q(uia) n(on) est sil(itu)do r(ati)o(n)e iam d(ict)a. p(otes)t t(ame)n nichilo-
alia r(ati)o assignari. q(uia) r(ati)o(n)is reflex(io) ... su(m) absolutu(m)
i(n) q(uan)ta. i(n) q(uo)d absolut(um) respectu(m) dat fu(n)dam(en)-
tu(m) z respectus dat c(om)plemtu(m). s(ed) cu(m) respect(us)
reflectit(ur) su(pe)r se. q(uia) utr(u)m dic(itur) c(om)paratio(nem) ad alt(eru)m.
u(n)i(us) n(on) p(otes)t dar(e) fu(n)damtu(m). nec alt(eriu)s c(om)plem-
tu(m). z io no(n) p(otes)t reflecti. s(ed) in simplicib(us) p(ri)-
mis cui(us)mo(d)i est u(n)itas. q(uia) aut n(on) i(m)portat
relo(nem). aut si i(m)portat i(m)portat relo(nem) q(uan)t(um) ... res-
pic(it) s(imilite)r. z ... p(ro)p(ri)etates u(e)l puta e(ss)e a d(e)o ... d(e)o
su(per) se reflectu(n)t(ur). n(on) sic p(ro)p(ri)etas ... q(uia) p(ro)ductio
respic(it) p(ri)m(u)m. ¶ Ad i(nstantiam) q(uo)d o(biicitur) q(uia) h(ec) est u(er)a g(e)n(er)at(io)
est p(ate)rnitas. d(icen)d(um) q(uod) g(e)n(er)ans subiac(et) r(ati)o(n)e
ypostasis. z i(n) no(n) p(re)dic(ati)o p(er) ydeptitate(m). s(ed)
cu(m) p(otes)t accipi r(ati)o(n)e forme. io mutat(ur) mo(dus) t(ame)n
accipi(en)di. io n(on) seq(ui)t(ur). si t(ame)n intellige(re)t(ur) r(ati)o(n)e sup-
p(osi)ti p(re)dicari u(e)l e(ss)et u(er)a. z e(ss)et s(ensus) p(ate)rnitas
e(st) ille q(ui) g(e)n(er)at. s(ed) tu(n)c n(on) se(quitur) g(e)n(erati)o g(e)n(er)at. i(m)mo
e(st) i(n) actu(s). ¶ Ad i(nstantiam) q(uo)d ob(icitur) q(uia) repugnantia sit i(n)
d(icen)d(um) q(uod) e(st) ibi repugnantia a p(ar)te mo(d)i i(n)tellig(en)di.

velut

Pater — entitas, bonitas, ... persona ...

Sp(iritu)s — bonitatis diffusio, unitatis ..., veritatis ...

ista nocio non denotat non suppo(nit) ut tal(is) mo(do) n(on) c(on) n(on)
nocio. Ut sic h(abe)t ista albedo e(st) albo sic ypposito e(st).
Iuxta p(re)te ista sunt dubitacio(n)es c(ir)ca litteram ... intelligendo.
et p(ri)mo de v(er)bis h(ic) magistri q(uo)m ponit in hoc doctri-
nis novis (et) p(ro)fanis: vid(etur) n(on) sufficiat. Vid(etur) v(ero) q(uo)d
q(ua)n solvit ar(gumentum) s(e)c(un)d(u)m d(icen)do q(uo)d e(st) i(n)c(om)p(re)hensibile. Et vid(etur) q(uo)d
ista evasio nulla sit, aut n(on) ar(gumentum) nacio (con)cludit
aut sophistice. si n(ati)o (et) c(etera) g(ratia) cui p(ro)cedat ex uni(versa)l(i)
(con)clusio est vera. si n(on) n(ati)o (et) c(etera) g(ratia) sophistice e(st). Sed
unu(m) soph(isma) n(on) e(st) i(n)c(om)p(re)hensibile. Et vid(etur) q(uo)d male ap-
plicet auct(oritat)e(m) hylarii. Ad s(e)c(un)d(u)m d(icen)d(um) q(uo)d ar(gumentum) facile e(st)
solvere. q(uia) i(d) e(st) soph(isma) v(er)bu(m) a q(u)o(d) p(ro)p(ri)etas e(st) essen(tia)
et essen(tia) n(on) distinguitur g(ratia) n(on) p(ro)p(ri)etas. s(ed) h(oc) magister n(on)
d(icit) i(n)c(om)p(re)hensibile s(ed) dimittit tamq(uam) sophisticu(m) et
i(n)dignu(m) discussio(n)e maior(um). s(ed) illa q(uo)d v(er)itatis (et)
q(uo)d seq(uitu)r e(st) i(n)c(om)p(re)hensibile s(ed) statu(m) vie q(uo)m s(i)c p(er) o(mn)i mod(um)
y(de)ntitate p(ro)p(ri)etas essen(tia) de q(ua) p(re)dicatur et e(ss)e h(abe)t distingui
et illa n(on). Et h(oc) e(st) nob(is) i(n)c(om)p(re)hensibile q(uia) n(on) videmus p(er)
speciem i(n)telligim(us) p(er) si(mi)litudine(m) sup(er)ta a creaturis
et h(oc) n(u)ll(u)m sub celo h(abe)t simile. imo soli d(e)i p(ro)p(ri)u(m) p(ro)p(ter)
su(m)ma(m) simplicitate(m). id(e)o magister dic(it) e(ss)e i(n)c(om)p(re)-
hensibile nec e(st) simile de g(e)n(er)e (et) d(iffer)entia q(uia) g(e)n(u)s p(re)dicat(ur)
de d(iffer)e(ntia) et h(oc) distinguit(ur) et i(d) n(on). q(uia) n(on) p(ro)p(ri)e p(er) y(de)ntita-
te(m). id(e)o cu(m) hylarius d(icit) q(uo)d e(st) i(n)c(om)p(re)hensibile, et describit
i(n)c(om)p(re)hensibilitate(m) q(uo)d ad triplice(m) v(er)bum q(uo)d ad re-
ceptiua(m) c(um) d(icit) i(n)c(om)p(re)hensibile(m) et c(etera) q(uo)d ad expressiua(m)
c(um) dic(it) ex(ce)dit s(er)monis signa q(uo)d ad i(n)dicativa(m) cu(m) dicat
exc(e)d(it) sensus i(n)tuitor(um). et a(liqui) q(uo)d s(e)c(un)d(u)m hys tribus aptat(ur)
ut p(ate)t i(n)sp(i)cienti. Item q(uo)d de v(er)sio(n)e magistri q(uo)d fac(it)
in quor(um) auct(ori)t(at)e resistit(ur) et c(etera) d(icit) n(on) q(uo)d p(ro)p(ri)eta-
tes sunt i(n) y(posta)sib(us), et eas determinat in essen(tia) (et)
sunt s(ed) ea(m) n(on) determinat. vid(etur) n(on) e(ss)e opp(osi)to q(uia) o(mn)is p(ro)-
p(ri)etas est determinativa e(ius) in quo est aliq(ui)d
in illo n(on) e(st) ergo si p(ro)p(ri)etates n(on) determinat essentia(m)
n(on) sunt i(n) essen(tia). Ad s(e)c(un)d(u)m d(icen)d(um) q(uo)d magister b(e)n(e) v(er)b(is) q(ui)a s(ed)
p(ro)p(ter) in notat diu(er)sas h(ab)itudines. aliter n(on) d(icitu)r
p(ate)r in filio. aliter p(ate)rnitas i(n) p(at)re. p(ate)r n(on) i(n) filio e(ss)e
d(icitu)r. sic p(ro)p(ri)etas distincta s(ed) sic p(er) (con)siliu(m) p(ate)rnita(s)
i(n) p(at)re sic p(ro)p(ri)etas distincta sic ut dic(it) magister
q(uod) alit(er) sunt sui d(icu)nt(ur) e(ss)e p(ro)p(ri)etates i(n) essen(tia) q(uo)d in
p(ersonis). ita i(n) essen(tia) d(icu)ntur e(ss)e p(ro)p(ter) y(de)ntitate(m), i(n) p(er)so(n)is d(icu)ntur
y(de)ntitate. in p(er)s(onis) d(icu)ntur e(ss)e sic ut p(ro)p(ri)etates i(n)
y(posta)sib(us) et determinatoes (et) determinatis. in-
cat(us) a n(on) f(uer)unt in s(u)mo s(ed) a q(uia) p(ro)p(ri)etas n(on) o(mn)is id
e(st) cu(m) eo c(um) est p(ro)p(ri)etas et id(e)o i(n)clusiuis n(on) d(icitu)r e(ss)e p(ro)p(ri)e-
tas i(n) aliq(ui)d n(on) in eo c(um) h(abe)t n(on) sit i(n) d(i)v(in)is. Item q(uo)d
de q(ua)stione magistri q(uo)d fac(it) in v(er)bis et h(oc) c(ontra) hy-
larius. et d(icitu)r vid(etur) n(on) s(ecundu)m q(uo)d d(icitu)r q(uo)d solo(m) ista (con)iu(n)ct(io)

archa(n)geli nesciunt. c(on)tra n(on) sunt (con)p(re)hensores (con)stat
q(uo)d o(mn)e cognoscunt q(uo)d sunt de sua glo(ri)a q(uo)d cognoscunt
distinctio(n)e(m) p(er)so(narum) et essen(tia) unitate(m) et mod(um). g(ratia) videt(ur)
q(uo)d p(ro)p(ri)etates determinat(ur) y(posta)sim n(on) essen(tia)m
et tamen si i(n)c(om)p(re)hensio e(st) de q(ui)b(us) est in fid(e) et nos
mo(do) fide tenem(us). q(uia) i(n) p(at)ria cognoscem(us). Ad s(e)c(un)d(u)m d(icen)d(um)
q(uo)d sic aug(ustinus) d(icit) de t(ri)n(itate), sic fortassis d(icitu)r e(ss)e c(ir)ca n(on)
q(uo)d y(posta)sis n(on) videat s(ed) q(uia) q(uo)d h(abe)t v(er)bo alius sic a(n)geli
d(icu)ntur ignorare et sci(un)t p(ro)p(ter) h(oc) q(uo)d n(on) revelat talia.
s(ed) magis i(n)telligi(tu)r et q(uia) talia n(on) h(abe)nt simile in
creatura imo magis dissimile id(e)o d(icu)ntur n(on) i(n)c(om)p(re)hen-
sibilia et remoti hylarii triplice(m) cognitio(n)e(m)
q(uo)d h(abe)m(us) de reb(us) d(i)v(in)is una e(st) p(er) a(n)gelor(um) reve-
lato(r)e(m) a(lia) p(er) p(ro)pha(ta)r(um) illustrato(r)e(m). t(er)tia p(er) ap(osto)lor(um)
p(re)dicato(r)e(m). et dic(it) a(n)gelos n(on) audire q(uia) ipsi re-
cipiu(n)t revelo(rum) a maiorib(us) et nob(is) exp(ri)mit
magister q(uo)d b(e)n(e) v(er)bis ost(en)d(e)ndo i(n)sufficia(m). Si
e(st) q(ua)stio q(uia) p(ro)p(ri)etas e(st) i(n) p(er)s(on)a (et) distinguens i(n) essen(tia)
n(on). vid(etur) q(uo)d p(ro)p(ri)e refert ad alia et refertur (et)
distinguit. et n(on) h(ic) v(er)bis dat ad h(oc) magister q(uo)d q(ua)
p(ro)p(ri)e refert. et vid(etur) q(uo)d una e(st) essen(tia) tres
p(er)so(na)e. (con)tra q(uo)d q(ua)s h(abe)t o(mn)ib(us) simile n(on) queunt et ideo
in fida(n)to fidei (et) sic. Nota sup(er) ista solo(n)e
magistri q(uo)d ponit h(ic). nos a(lite)r ista aliter intelligi(mus) da(tu)r
fore dicam(us) q(uo)d lo(qu)ens q(uo)d ponit aug(ustinus). s(ed)
p(ate)r n(on) e(st) eo sua quo e(st) p(ate)r et (con)siles duplice(m)
sunt q(uia) ablativ(us) importat h(ab)itudine(m) i(n) no-
for(m)e s(e)c(un)d(u)m cause formalis q(uo)d in d(i)v(in)is n(on) cadat (et)
ut h(ab)itudo cause q(uo)d ad re(m) s(ed) q(uo)d ad v(er)bo(rum) i(n)telligi
p(ate)t q(uo)d causalitas cadit sub negatio(n)e v(e)l sit nego
causalitatis. et t(un)c lo(cu)s e(st) v(er)us et in s(e)c(un)d(u)m accip(it) aug(ustinus)
et magistri expo(ni)t e(st) n(on) s(ed) n(on) eo est de quo
p(ate)r q(uia) p(ate)rnitate e(st) p(ate)r tam(en) d(icen)d(u)m ut intelli-
n(on) sic a p(ate)rnitas e(st) eo d(icitu)r ipso e(ss)e d(icitu)r i(n) ulli
t(ra)di. et sic lo(cu)s est et n(on) fac(it) p(ro) porretano
p(ate)t v(er)um e(ss)e causalitas negatio(n)is. et t(un)c e(st) sua
et est s(ed) n(on) eo est deus q(uo)d p(ate)r. v(e)l q(uo)d ad i(d)
q(uo)d e(st) p(ate)r n(on) e(st) deus. et i(n) h(oc) s(e)c(un)d(u)m accip(it) porretan(us)
et ita e(st) falsus intellectus (et) sic n(on) accipit.

Predicis (et) est addiendu(m) ... aug(ustinus).
q(uo)d q(uo)da(m) pusill(anim)i ho(m)i(n)es (et) c(etera). Q(ua)m eg(it) magister
de (com)paratio(n)e p(ro)p(ri)etatu(m) ad p(er)so(na)s (et) essen(tia)m. h(ic) s(e)c(un)d(u)m
ag(it) de (com)paratio(n)e p(ate)r ad essen(tia)m et h(oc) fac(it) i(n) hac
distinctio(n)e. q(ua)m in tres p(ar)tes divid(itu)r. In p(rim)a ag(it) de
(com)paratio(n)e s(e)c(un)d(u)m predicato(rum). in s(ecund)a s(e)c(un)d(u)m appropriatio(n)e(m). in
ex p(re)dictis (con)stat q(uo)d sic essen(tia) i(n) p(er)so(n)is (et) c(etera). In t(er)tia
a(n)te capl(u)m de trinitate ut sic t(ra)ctatu(m) ista
p(er)ducat ad (con)summato(rem) et h(oc) i(n) p(re)sen(ti) sacedu(m)

q in assignatione p(er)sonarum .iiij. partes. In prima ponit et
errorem quorumdam dicentium personas non esse .iii. et hanc cum summa
affirmatione. sic autem hylarius in fine primi aucto-
ritatem intellectum ex verbis hylarii sequentibus elicit per
quod illorum errorem elidit .i. hec quidam dicunt non intellige-
tes et cetera. In tertia quiddam oppositum ad dicte dissoluit
quare non dicitur tres persone unius divinitatis dicitur tres persone u-
nius essentie .i. hec considerando et cetera. de sit divina essentia
et cetera. ex predictis constat sic esse nunc et cetera. hec est pars in qua
agitur de appropriatione et hec ista pars tres. In prima dicit et
quod quandoque appropriantur. in secunda reddit appropriationis .i. id
quod sacre eloquia prudentia et cetera. In tertia quod hic nota
Ioseph (?) hoursion dicit comparatorem esse cum sui natura ad personas usu
ei determinare esse catholicum in veritati fidei esse consonum
.i. hoc non est pretermittendum quod augustinus et cetera. Ipse videtur esse quod in as-
signatione distinctionis. hec est tertia particula in qua agit et
magister de nominum translatione quod possit dici quod totum
tractatum precedentem de divinis nominibus. sed quia magister pa-
rum autem non determinat de hiis nominibus. ideo potius
credunt esse epilogatione esse positum. hec particula duas
habet. In prima quiddam generale de nominibus translatiuis tradit
instructionem. In secunda vero ponit predictorum epylogationem
in quo tractatum de sacramento trinitatis et unitatis finit
ostendens se in hoc tractatu potius se defecisse quod sufficienter
fecisse propter magnitudinem altitudinem et hoc facit .i. de sacra-
mento unitatis et trinitatis et cetera.

Ad intelligentiam presentis .d. .iiij. queruntur .v. primo quidem utrum
in divinis sit ponere additionem. Secundo utrum in
divinis sit ponere predicationem. Tertio utrum sit ponere
in appropriationem. Quarto utrum sit in ponere translationem.
Quantum igitur ad primum quod videtur sit ponere in divinis additionem
videtur. si tres non addit super unum. et quod sicut hic m-
hylarius de trinitate. .i. ad enim. aliqua res non est sed intellectus non
clauditur in rebus. igitur sic est quod non est quod in re aliquid ad-
ditur. Item boetius de duabus naturis et una persona
.x. non et predistinguenda sunt. et propriis rationibus separanda.
sed quorum diffinitiones diverse ipsa sunt divisa. igitur cum
non cadat in diffinitione persone natura est quod diversitas ue-
niat a re additum. igitur et cetera. Si dicatur quod diffinitiones
nature et persone non sunt diverse re. sed secundum rationem intelligendi. tunc con-
cluditur quod intellectus ille cassus est et vanus.
cum in re non respondeat. Item hic ipsorum videtur quod quanto
ad in pluribus inuenitur tanto simplicius est. sed esse unum
non est in pluribus. pro uno solo. igitur non simplicior.
sed non est ad minus simplex quod autem non per aliquam addi-
tionem igitur et cetera. Item quanto ad est maioris abstra-
ctionis tanto simplicius est. sed non est maioris abstra-
ctionis quam pro. quam abstractus proprietatibus est intelligere non

sed non persona. igitur persona addit ad suum numerum. igitur et cetera. Item hec est
propositio per se nota. de quolibet eodem et secundum idem vera est a-
ffirmatio et negatio. sed ad vere affirmatur de persona di-
stinguitur quod negatur de numero. igitur numerus secundum idem. igitur in pro ad
est quod non est in ulterius. et sic hoc igitur unum addit super al-
terum. Item hec est propositio per se nota. quecumque sunt eadem uni
et eidem sunt omnimodo in divinis et inter se sunt eadem. ergo igitur non
sit una et eadem si persone omnino idem sunt est non et non addit
igitur persone ad inuicem sunt eadem et sic redit error sabellii
quod una persona re sit a. igitur et cetera. augustinus .vij. de trinitate
non est aliud deo esse et aliud personam esse. igitur persona non addit super esse
igitur non super numerum. Item in summe simplicia nulla potest esse
additio. sed divina persone sunt res non est summe simplex. igitur
et cetera. Item quorum duo sic se habent quod quicquid est in uno
est alterum per essentiam. unum nichil addit super reliquum.
sed quicquid est in persona est deitas. igitur et cetera. maior manife-
sta est. minor probatur sic. In persona non est nisi ipsa et proprietas.
et secundum illa est deitas quia est deus. et deus non a qua se ipso
quia tunc esset principium. igitur se ipso est deus. et deitate
est deus. et similiter quod est deus in intellectu persone est ipsa non persona esse
et similiter est et proprietas esse non ut supra probatum est. Restat
igitur persona quod non addit. Item si addit aut addit aliquid
a parte. inde addere non est intelligibile. si aliquid aut igitur a
substantialiter aut accidentaliter. non accidentaliter quia non est accidens in divinis
non substantialiter quia tunc esset in diversis sed. igitur non sed esse non dif-
ferat a persona. et hoc est manifestum. Item si addit ad aliquid
est mile ad forte. non mile. quia deus purus actus. in eo
forte quia forte non est nisi mile. igitur cum in deo non sit ad mile
non potuit addi ad forte. igitur nullo modo. Item si ad-
addit super deitatem numerum aliquid est melius divina non aut
equale aut minus. non melius constat. constat etiam quod non
peius quia tunc esset creatum non equale quia non potest equari dicere
nec aliud non. Secundo dicendum quod est quod utrum persone sunt res non
addat super numerum. Respondeo dicendum est quod cum loquimur de additione
dicendum aliquid quod ad rem aut quod ad intellectum. si quod ad intelle-
ctum intelliget hic nominis persone super ypostasis. sive res
non includat intellectum non ad hoc debet intelligere ad
quod natio est composito cum intellectus in additio. hoc patet persona non
dicitur suppositum rationale non distinctum proprietate. et cum in
intellectus persone ex pluribus intellectibus componitur et cadit ubi
intellectus non. igitur constat est quod quod ad intellectum. ad-
dit persona super numerum. Iste autem intellectus falsus non est
quia nec numerum per illam additionem distinguitur. non compo-
nitur personam. non distinguitur numerum quamvis si addat
super intellectum non proprietate non addit in recto. vero in-
telligamus personam esse numerum proprietate distincta. sed in
obliquo est intelligendum personam esse suppositum rationale non
distinctum. sive quod est ypostasis distincta. et ideo non

pōit distictōm cū nūm n intellīt ea distīgui. Sic' pīm n̄ ɔpoit nec ad ei q̄ n̄ sit ī ipā īpoit. et h' p̄z q̄ītellec sanus et fidelis ītellīt et cred' p̄z ee simplicissima. ītellīt eand' ee pfectissimā. ū sic cū eēnī ipī h' q̄ pfectissima est ītellīt oēs ɔditōes nobilitatis et ue q̄ ī sūt. et cillas ɔdhes q̄uis ītelligat ū mltas. s. pōm sapiam. bōitate. ō cred' et sciat ōs h' ī dō unū ee. ītellectus n̄ ē ruus n̄ uanus. q̄ n̄ poit ī dō q̄ n̄ sit. n̄ ɔpōdim. p h' mod' h' se cū ītellcē. p. ū ipāz d' īplicem. q̄ q̄uis ī ipā dicat pm ee et ue pm et suppo' q̄ ue ē suppo' et ppetas que ē ppetas. tn̄ dic h' ō ee unū et unū ee altm. Re g' exist' simplicissīa ue ē additō et ɔpō cū ī tllcōs sin̄ uani' et falitate. Sn̄a loqm a pte rei ē poāt ɔpoz et dīna p simplicissīa sit. q̄ ip' le' ē oīo q̄ ī sit aliq additō. et ī s rē n' add res n' sū nūm. s. tn̄ ū ī' n̄ ītellc' q̄ p sit distīcta s rē et pīm nū et tn̄ nlla ē additō. et nlla d' s rē īt pīm et nūm. et ad h' q̄bro ītelli' ch sit sū in res hūani ītellcē. Ro' sic ult' Sic q̄ ē distictō p q̄ītate. et distictō p origine. Distictō p q̄ītate ē ī catūs nec pot ee sine additōe. q̄ h' distictō h' ortu et additōe m' ad fōūm. Distictō a p q̄ītate d' q̄n unus distīgut' ab ā p ppetates absolutas. ū pro unū est alb' z alter nig'. Distictō p origine ē cū unus pduc' et alt' pducat'. et q̄admod' distictio p quali' ua distictō ē s re. ita distictō p origine ua ē distictō. sic. n. unus n̄ pt' simul ee alb' z nig'. ī nō pt' unus z ide pduce' se ip'.

¶ qm̄ g' ī dīnis ītellīt ee ua origo. io ītellīt ī ee ua distictō. Sic' cū ītelligo prem pduce ītelligo ips' se ipō pduce'. sic cū ītelligo dīna scīam agere pi pre z filiu se ipō pducā. g' pductio n̄ addit. sit' n̄ poit aliq ɔpōm ac filiu. g' cū ē ua origo ī sit ua distictō. et origo ītellīt ī ee sin̄ additōne. z distictō sin̄ additōe ītellīt ī ee.

¶ q̄uis a p' sū res n' n̄ sehat ad nūm p additōm tn̄ n' ō differt s rō. Alioqn n̄ eet ītellīle q̄ z plificaret' p n̄ exist' ūnicā a d' s rō ē. q̄ nō ɔnitur ab eēntia nec se h' ad alia eēnim. s. p' bn ɔnīt a p' et se h' ad illa. Si tn̄ q̄ras rōm h' dico q̄ unitas z nobilitas dīni ee n̄ admitt cū eēnīm plificōz sic cū pīm. et h' iō dta ē sū. d. ix. Qm̄ g' mo' se h'ndi ad aliū z ond' n̄ poit ɔpōn ī p' ī eēz s distictōm reale q̄ ab alia. p' io mo ille ɔpat ad eēnīm ult' p' z ē ē mo

tm ē. ɔpat ū' ad illū ad q' ē ē faciat distictiōz s rem ue res ē. z ī uno mō fac' differe. alio mō rōe. huic ē q̄ q̄uis una p' n̄ sit q̄. tn̄ res n' est n̄. p' z. g' q̄ istg sūt ɔpōsita q̄ p sit simp' z n' addat sū nūm n̄ differat n̄ rōe. et tn̄ h' ē ɔcak. s. n̄. illa ī ɔcak. s. p' h' distīcta illa indistīcta. ɔce' g' sūt rōnes pbātes q̄ p' sū res n' n̄ oīo addat sz re sū nūm.

¶ Ad iᵘ q̄ ō q̄ a' ē res n' a' n̄. z sic āmhīt rōz p' z n̄ pt' d' q' boe' z hylarius z loquitur ī ɔatūs. Si a ītelligamus ī dō tē dicem' q̄ ē diuisitas rōnis q̄ fudatur n̄ s' absolutū. sz sup respectiuū q̄ nlla in duc ɔpoz. Na eēn nō refert'. p' a refertur z ɔntur. n̄ tn̄ ē ɔpo' q̄ ipā est sū rōs.

¶ Ad r' q̄ ob' q̄ simplici' ē q̄ in plib' repit' dd' q̄ repiri in plib' h' ē d'. aut ī q̄ unū illoz aliaubi pt' ee u n̄ ē altm. ū h' ē ī plib' hōb' z sic h' z ppo ūitate. aut ī in plib' q̄ unū n̄ ē sīna. z sic ē in p' s. Na una n̄ est sīng' et sic n̄ h' z ūitate. Na sic n̄ ē sp' z ūq̄ ī z p' z sic. p' z q̄ n̄ addit a quo arcetur.

¶ Ad iᵘ q̄ ō q̄ maioris est abstractōis z ē. dd' q̄ d' h' ūitate ū ī' a quo abstrahit' aliq' facit ɔpoz ē eo q̄ abstrahit'. sic a n̄ ē ī dō.

¶ Ad iᵘ ob' q̄ affir' z nega' n̄ ē sil' ua de eode dd' q̄ q̄ītulacz d' rōis sufficit ad affirmatiōz z negōz. vn̄ ītelli' da ē ppō de eode re z rōe et p aliquo mō differt a n̄. lin p additōz reale.

¶ Ad iᵘ q̄ ob' q̄ q̄ cz sūt ead' uni int' se sūt eade z c. dd' q̄ ī' fallit ū ē ɔcepta plūi taq ī cōi. ut dr̄ in gnē. fallit' z ū aliq p' la distīgut' p suas origines. ū radij diu'saz stellaz ī uno pucto aeis. vnuitur z tn̄ ad īuice distīgut'. qm̄ ig' dine p' ī n̄ n̄ ɔiūt taq ī uno cōi z p distinguitur ad ī uice p origine. io patris ē q̄ nō ū z. p' tn̄ d' q̄ r' ū ua ē. s. sane ītelligat.

¶ ppō q̄ nō d' q̄ q̄da sūt absoluta q̄da respectiua. Diuersitas a ī respectis ueit nō a pte sbi. vn̄ z rei. Jn huj' n̄ tem' ū n̄ ītelligā ad ide. qm̄ p' p suas ppetates refuntur q̄uis unū sit ī n̄. q̄ tn̄ n̄ sūt ad unū io n̄ sequitur q̄ sint ide. et sic p' z illd.

Sedō q̄r utr̄ ī dīnis sit ponē pdcōn̄. s. ū res n' ē sup pdicet' de n̄ ul' eo z q̄n n̄ ūr. hoc in li de trī. de' ē fōi sin sbō. s. ū n̄ ē sbō n̄ ē pdicat' g' r' z c.

¶ Jt' dī d' q̄ ne

Ho tē q̄ d' z addicō q̄ ad re z q̄ ad ītellm. quātū ad ītellm p' add' s. n. q̄ ī ītellu p' add' n̄. z ule hoc real'. vn̄ add' sup pōnē z suppōnē distīctū pprietate g' ē ibi addicō q̄ ad ītellm. quātū ad re n̄ add'. q̄ real' addicō fac' ɔpoicōm z repugn' simplu'. Est tn̄ ibi n̄ real' distīncō rōe origis. z hoc sīn addicōe. q̄ p' se ipā ori'. io se ipā distīngt' z refert'. essencia uo n̄ disting' n̄ refert'. Inde ē q̄ p' differt ab eēn. p aliū modū eēn vl hndi. q' mod' p' eēn ē tm mod'. p' uo p' ē res. Jdō p' a ipsa differt realr. Sz p' ab eēn differt rōe z hoc sn̄ reali addicōe.

gones de eo sunt vere affirmatiue u[el] incomplexe. sed
non est uerum de aliquo predicari est uerum affirmari. g[ratia] r[espondeo]
dicendum. ¶ Et h[oc] ipsum uidetur ipse que uero est predicatio est complexio
et compositio. sed in deo nulla est complexio. ergo et nulla compo-
sitio. omnis predicatio sequitur se habet ad modum intellectus. sed in diuinis
nec est reperire modum nec modum intellectus. ergo nec predicatione.
¶ Item si est predicatio aliquid predicatur uere de eodem aliquid de alio. sed uere
de eodem nullus est. h[oc] capit intellectus. aliud quod sit non esset predi
catio uel predicatio h[uius] est. sed aliquid de alio. ergo in diuinis est aliquid et
aliud quod oppositum. ¶ Item si est predicatio aliqua predicatur res non de re non a-
liis res non predicari de non quia res non se habet per
modum suppositi. ergo ei est sibi non predicari. ergo si predi
cetur non de re non. ¶ Item omnis non est forma. sed omnis forma dicitur re-
latiue ad informatum. nullum autem relatiue dicitur de alio. ergo non
predicatur de re non. ergo non est predicatio. ¶ Item quod habent oppositas pro-
prietates unum non predicatur de altero. sed essentia uel non proprieta
est incommunicabilitas per uero incommunicabilis. ergo unum de altero non
predicatur non una persona de altera. constat quod nulla est ibi predicatio.
Contra dicitur sibi de proprietatibus predicatur. ¶ Item uidetur quod fides
habet obiectum uerum. sed unum est ponere in diuinis. sed
unitas et pluralitas oppositi. unitas in quo est quod est certum
dubitas uel opinio. ergo in diuinis est ponere opposi. ergo
et predicationem. ¶ Item uerum est uere esse et proprium ubi est
uere ponere predicationem. sed in diuinis est uere reperire
esse et proprium. quia non uere est eius est proprium sui in esse. ergo
etc. ¶ Et hoc ubi est non est in deo proprietatis. sed omnis
predicatio est medium. sed ubi est. ergo omnis predicatio significat est
in deo proprietatis. sed ubi est uere significatum uere est et
signum. sed in deo proprissime et uerissime est in deo proprietas
sic probatur. quia res non est nisi ad dictum suum. ergo pro-
prissime predicatur. et hoc est quod dicit boetius quod nulla uero
predicatio illa in qua idem de se predicatur. sed hoc est in diuinis
ergo omnes predicationes sunt uerissime. ¶ Solutio dicendum quod est
predicatio per inherentiam et est predicatio per ydemptitatem et
utraque est in deo reperire. per inherentiam ut cum dicitur pater
generat uel deus creat. per ydemptitatem ut cum dicitur pater
est genus uel deus est creator. predicatio autem per ydempti
tatem est reperire in deo proprissime propter ipsius rei simpli
citatem. quia ubi est summa ydemptitas. unde omnes locu
tiones in proprietates unitate ibi sunt uerissime. et
predicatio a per inherentiam est in reperire propter intellectus nostri
defectibilitatem. quia hic actus in diuinis sit dici simpliciter,
et ipsi proprietas et tamen quia intellectus noster intelligit per res
inferiores. et enuntiat per uocabula rerum inferio-
rum modum enuntiandi que habet esse in inferiora. et ideo
predicatur per modum inherentie quamuis omnia que in deo sunt
realiter habent modum sed intellectus tamen iste non est
falsus. quia quando intellectus abstrahens lineam a materia

non est falsus. quia modo illum non ponit esse re. sed esse suum in
intellectu et cum intellectus noster in diuinis complexione non esse re.
sed esse suum intelligere et suum exprimere. quamuis non in deo
sit summa simplicitas. tamen exprimitur per ubi per
complexionem. et ideo bene dicit augustinus quod uerius est deus quam
cogitatur. et uerius cogitatur quam dicitur. ita et sic
intellectus aliquo modo per intelligentiam ascendat ad contu
itum simplicitatis non tamen potest hoc exprimere uoce simplici
sed composita. ¶ Ad primum ergo quod obicitur quod in deo non est etc. dicendum quod uero
est quantum ad rem et tamen quantum ad modum intelligendi uel enuntiandi
ad secundum quod obicitur quod affirmatiue sunt incomplexe. dicendum
quod hoc dicitur quod nullum nomen exprimit diuina esse sicut
est. omnino uel dicendum quod in affirmatiue non est ydemptita
et hoc uere est in deo a parte rei. et est compositio et hoc est per
compositionem quod nulla est in reali compositione. ¶ Ad primum quod obicitur de
complexione. dicendum quod illa complexio in se non est significat
compositionem et in intellectu sed unitate ipse. ¶ Ad primum quod o-
quod modum intellectus non cadit in deo. dicendum quod uerum est quod non cadit in
modum uel ex quo modo autem per quem in quo bene cadit.
¶ Ad primum quod obicitur aut idem predicatur de eodem etc. dicendum quod aliud
idem re diuisum ratione intelligendi et dicitur ut bonitas et
sapientia. aliud idem sed non diuisum sed modo se habendi ut
persona est sapientia. sui uero est sapientia. et deus generat. et ideo quamuis
intellectus capitur ex complexione quam capi ex
simplici uoce. ¶ Ad primum quod quia res non predicetur
de re non. dicendum quod predicatione per ydemptitatem utraque de altero
predicatur. non est compositio in re forte nec in re modo autem
per inherentiam. tamen eodem predicatur de ipso uerum predicatio est de eo.
¶ Ad quod obicitur quod non est forma. dicendum est dicendum quod forma uno modo
dicitur relatiue ad informatum. et sic non est accipere in deo. alio
modo absolute quod caret materia. et sic est in deo. et sic predicatur.
¶ Aliter potest dici quod forma relatiue est dupliciter. uel sicut est uel sicut dicitur
uniuersalis ad ipsum. et intelligens intellectum. et sic unum
de altero predicatur sicut est ut pater ad filium et sic non predicatur non
est non dicitur respectu ad principium sed esse. sed sic dicitur et talis respectu
importat est quidem non est forte uel rei non habet et quod dicitur ratione
illius res tres persone unum esse et uel non et una na-
tura predicatur non tamen dicitur tres persone unum dicitur. ita hoc nomen
deus non importat ratione principii sed dicitur ad principium. sed solum ad creaturam
ideo dicitur deus abraham ysaac et iacob. ¶ Ad ulti-
mum dicendum quod communicabilitas et incommunicabilitas non sunt opposite proprieta-
tes. sed ratione differunt. sic habere proprietatem et non ha-
bere. nam per hoc proprietate relatiua ideo distinguuntur et
est incommunicabilis. sed quia essentia caret illa proprietate. ideo
communis est et communicabilis pluribus. et ideo non distinguitur
ad inuicem uel potest dici quod communicabilitas non est proprietas distin-
guens et incommunicabilitas. unde quamuis hoc sit eodem et petro
proprium non tamen impedit quin hoc dicatur in petro. quia eo

¶ predicatio: per abstractionem ut albedo est color / per concretionem ut album est coloratum

¶ persona dicitur: res nature / suppositum / hypostasis

¶ ponit

¶ Relatio quod dicitur et intelligitur relatio quod illi duo possunt esse unum sicut est cum intellectus seipsum. ¶ Relatio quod dicitur esse ad aliud et est necessario et de necessitate est quod dependeat ... et talis relatio est ideo ... dependeat ad ipsum

¶ alia solutio augustini super dicendum tres personas ...

¶ quamuis proprietas

mag' i deo ppo a illa itlle' de ppetatibz sepatibz
et distinguetibz illa i quibz sit ad iuicem.
Tercio q'ritur i diuinis sit ponere appatoz. et
q sic uide. qr p qa e deuenire i intellectu ppor
sic pz. q p memoria itlligentia. z uolutatez ue
nitur in cognitoz trini. silr p unitate. veritate
z bonitate i qbz osistit vo uestigii. sz n deuenit
a qbz ad ppa n qa. aliquo mo appent. e g sit
deuenire in diuinis p qa ad cognitoz ppi e i appa
tio. Item ad h' e auctas sacre scripture que
appat qa p'9 u poz pri sapia z filio z bonitate
spui s. Contra. sicut se ht ppu ad q'e itag'e ad p
priuz. sz ppu n pt ocari n ei. g nec coe appau
tio g ppriu prius pro alijs sit coe. sic nec coe
ppu. Item si appatio i diuinis aut ee s re. aut
s intellectu. si s re. sz unicuiqz e appato s re. ad
p p' o de illo c appat. g in diuinis e p p' et pri
quatu ad eentialiq. qr e i oes. Si s itlectu
s itlles illi appat e mag iudicat ouenire. g
cu mag iudicet itlletus i ee sapiaz pri tag
atiqori illi dz appari. sz appat i omu. g appa
tio est q intellectu. n g attenditur s intelle.
Ad ic u e appato p' e s vo itlli di ppu q appat
vo. n. appuatois p p' e ippo. ergo est appa
tu. sir q'e sz voz itelligndi p' eit ppu. g coe
q e iqueies. Ro dd q de appuatis e loq
d' aut q ad id q sigtat. aut q ad ordine
q onotat. si q ad significatu o id sit q'e z oio
qat p i diaz. no q' appari voe supta a pte
rei. appat tn voe supta a pte itllet' nri ipp
errore amouendo. qm. n a itllectus carnal i pre
carnali uidz defectu po'e z i filio defectu sapie
z i. s. s. itllit furore uingdie. io spual itllet
u eleuz a carnalitate poz pri attribuit. q
uis n mag' qat ei. sz ne min' uidat' oue
nire. et sic de alijs. Sia loqmur q ad or
dine ul origine qm onotat. sic appatur
a pte rei ipp oentiaz cu ppi9 pri. Cu' qr pz a r
nullo e z alijs a pte. z. s. s. ab utroqz. z h' odo
attendit in po sapia z bonitate io pz vo appa
ri. u n illa q n onotat aliquo mo ordinem
ul origine. no sut appabilia. Ad i g' q o
q ppu n ocat. g z c. dd q n e sile. qr ex hoc
q9 appat n attribuit nisi ei c oi. z io n e
sile. Ad i q q'ritur appato sit s re. ul s in
tllcm. dd q p h' q e s pt d' uis appatiq. si u pz
appans. ul pt h' q e s iptar voz appandi
q ip' mo sic e appare sit ututis cognoscibi

sic appato e s intellcm. n. qia s dicat vom
appandi sic uno mo e s re. s. q ad ordine
onotatu. a mo s itllcm q ad sigcatu. Un
itllect appat ipp intellcu. sz n ide itllect ipp
se. sz itellect san et fidel. ipp itllctu carnale
n ipi c eo oeordz. sz u ei obuiz. z io c intllctus
carnal cdat pri de po i pre. spual appat ei poz
n tn intllctus e filij. qr n intellit pl'9 ee de
po in pre. sz n min q i filio. s ia poz appar z
filio tuc itllctus carnal pl'9 credet esse i
filio. et io filius eet. z sic pz i d. Ad ultim
dd q appatu s id q e p' e s voz itlli di q p
pri. appat aut sub hac itntoe ose q vom
ppu s. et hoc nullum est inouenies.
Quarto z ultio q'r utr i diuinis sit ponere
tnslon et q sic uide p ambr. i li. de tri.
sut noia q tnslatie et p silitudine de deo
dnr. Item dyo in li. de di. no. theologia
qm inoiabile dm laudat ex oi noie. sz
h' n pt ee n p tnslatoz. g in diuinis e pone
tnslatoz. Item h' ur' voe qr sacra scriptura
d'e dm irasci z dolere. sz h n pt d' ppe. g n oce
e q dicatur tnslapie. sz ut' o que otig no
minat dolor et irmax distat a deo. g si h
otig tnsfre. z o alia noia. Item p que co
tig re itllire otig z sigcare. z p que otig
sigcare otig z noiare. sz p o cata g dm i
tllire. g z noiare. Contra. omis tnsferete
s aliq silitudine tnsfert. sz di ad cataz
n est silitudo q sit suma distatia. g z c. Item
silr deo e velo q pcie. g si p silitudiez oti
git noia cataz tnsfei ad catore pi voe z
eq. sz illa tnsferut. g nec ista. Item silr deo
e vo tnslatois. g noia rei mag deo silir
mag debnt ad dm refiri. talia a sut noia
angloz. g illa tnsferut. q g q noia debat
tnsfra z q m. Ro dd q vo ul finis tnsla
tois d'x est. dna i g est laus di. a manu
ducto intllctus nri. pp laude di ncia est
tnslo. qm ds. n. mltu est laudabile. ne pp in
opia uocabloz otigret cessar a laude. sac
scriptu docuit noia caturaz ad dm tnsfe
ri. z h in uno idefinito ut sic ois catura laudat
dm. sic ds laudet ex oi noie cature. z q no
potit uno noie laudari sup excelles oe
nom laudaret ex oi noie. alia vo e manu
ducto intllctus nri. qr a. p catas ad cog
scedu catore ueim'. et ut plurimu fe ois cate

hnt ꝓprietates nobiles q̄ sūt in intellc̄u diuino ut
leo fortitudinē. agnus mansuetudinē. ꝑ serpentē soli
ditatē. ł ꝑ eos prudentiā. et cōsilia. io optime t̄
p̄la noīa tr̄sferi ad dm̄. qm̄ g̃ finis inpoit
necitatē hꝫ q̄ sūt ad finē. ēq tr̄slo sūt ad
laudē diuīo noīa ipꝑtātia de fortitate hꝫ que
sūt ad finē ñ debnt tr̄sferri. ū dya. bufo. t
uulpes. q̄ magꝰ tr̄sferut ad uituperiū q̄ ad
laudē. Rursus q̄ tr̄slato ē ꝓpt̄ nr̄aꝫ instruc
tioē. et sili ꝺo iapiēs a notiori ē uia cognoscē
ꝺi ē. tr̄slo a ꝯatis tāq̄ a notoribꝫ ad creatorē. ł
ñ cōuitit. et q̄ magna sili ꝺo mr̄ ē silitatis. t
io nō tr̄sferut nō mltū silia sic sūt noīa a
glorꝫ. ne forte angl̄s credatur ēē de. ł ex h̄ pꝫ
q̄ tr̄slo i diuinis. et q̄ ad nouū mltū forte ē
cum dr̄ deꝰ dr̄ nōiabit et patiē o p̄t p. ¶ Cōd
ē ō q̄ nlla ē sili ꝺo q̄ sūma ē distātia. dō q̄ nō
est sili ꝺo p uni ne ꝑticipacō ē tū sili ꝺo ł analo
gia et habitudinē. et h̄ i cōpatōe ad effectus
sꝫ de hoc magis alibi habitum est.

I A p̄teiista sūt dubitōes cc̄ lrāꝫ. et pꝰ de h̄
q̄ dic magr̄ hꝰ dñ occasioē p̄ferati hetica et
ē. ūr. ñ. q̄ magr̄ reputet hetīcos illos q̄ di
cebāt trīm ñ de pꝫ q̄ rur damna dicē ide q̄ t
illi dicebāt ē dic de ypostasi ñ ē ditate dicē.
g̃ ē ditas dicat tn̄m pꝫ et ō. ¶ Rō dō q̄ ubi tā
dam sump intellcū gnāt. sinistru intellcū et g̃
sic intlret sic loq̄at hetic ēēt. sꝫ ipe dam intellit
ē p̄lioē. s. q̄ ditas ñ dr̄ de unica ypostasi t
tm̄ uno de oibꝫ. ¶ Itē q̄ de h̄ q̄ dic. cū spu dei
aliꝫ sigrtāti p̄tem sic y. ysa. lxi. sp̄s dñi sup me
et c. ūr. ñ. male dicē q̄ io. dic ibi i glo. q̄
de illo spu intllr de quo dr̄ ysa. xi. reqescet
sup eū et ostat q̄ i accip p p. s. s. ¶ Itē h̄ ūr
auctē a q̄ alr̄ euanglista luc. xi. dic si i di
gito di eicio demōia. et glo. expōit digito
p. s. s. q̄ est tiāg i tm p. ¶ Rō dō q̄ i rōnes
nō cōcludūt cōtrietates q̄ una scrptā plibus
modꝰ pt̄ exponi. Na in illa auctē i qua dr̄
ysa. lxi. sp̄s dñi sup me et c. agitur de mis
sioē filij filij et qm̄ filꝫ pt̄ intelli missus
s. diāꝫ trīm et sic intllr sp̄s ꝺo missus a p̄re.
solū io sp̄s dō stat i pro p̄re. s. gra intlligat
de missioē s. hyaꝫ trīm sic intllr de. s. s. p ū ē
tiā i tm p. cōir intlli dr̄ de auctē sequnti q̄ p
intllr utroq̄ mō. sꝫ tū sp̄s accip alr̄ et alr̄.
¶ Itē q̄ de h̄ q̄ dr̄ hylariꝰ q̄ i aliquo differt ē et
di ñ ne eade sit s. ꝑferati pt̄ q̄ sp̄s dō ñ sit ł

ūr. ñ. male dicē q̄ ar h̄ ñ uꝫ filꝫ est filꝫ p̄ris
et ñ sp̄s. s. g̃ differt ñ p̄ris. et. s. s. g̃ ō. s. dicat
p̄rim. ar. io nō uꝫ q̄ fac hylariꝰ. ¶ Rō pt̄ dr̄ q̄
hylarius lo de spu s. q̄ nōiat trīm. sic a n h̄ in
stātia ub sūm nō tn̄ si intlligat de. s. p ū ō
pt̄ ad huc uitēh. Na cū ubꝰ nō possit ēē sn̄
spu ñ h̄ret p̄r et sūm ubꝰ duos sp̄s. et i ñ ēēt
unū nt̄ p. si sp̄s p̄ris ut ēēt filꝫ ñ cōuret a x.
et si ñ p̄cedet ab eo ñ distiguet originalr̄. g̃
ēēnlr̄. sꝫ sp̄s dr̄ et dꝫ sūt unū ēēnlr̄. g̃ ꝓptē
q̄ sp̄s ē dꝫ ēēnlr̄ differet sū distiguent. ¶ Itē
q̄ de h̄ q̄ dr̄ magr̄ q̄ ub hylariꝰ ñ ē pōe ñ q̄
ñ reꝫ intellr̄ solū i catuꝰ dr̄ illa solo ñ ēē ō
ueniēs q̄ hylarius lo de spu dr̄ p ū sigrtat
trīm t rē ñ q̄ sn̄ illa ē dr̄ nllaꝫ debēret uꝫ fa
cē ū ur̄ q̄ si fac uum i spu p ut sigrtat trīm
et rē ñ g̃ ur̄ distictō int h̄ faci dr̄. ¶ Rō.
dō q̄ ē dr̄ ab hylaio aꝺ ē ñ aꝺ reꝫ ñ a intellr̄
de alietate a p̄te reu. sic illi hetica itlligebat
et sic h̄t uitatē sol i catuꝫ. a mō pot i
dicē alietatē sū dm̄ s rōm. et sic h̄t uita
tē i diuinꝫ et sic itllit hylarius et dicat
augꝰ q̄ aꝺ ē ēē p̄reꝫ aꝺ ēē dm̄ ñ unq̄ ēē s
reꝫ. sꝫ aꝺ s rōꝫ sigrtandi et itlln̄di et sehndu.
¶ Itē q̄ de hac rōne magr̄ q̄ ñ dr̄ ō p uni dei.
q̄ ñ ē itm. catū ul̄ s. uiēs ul̄ sbo. ūr. ñ. male
dicē q̄ geitiu dr̄ de sui rōe ñ iptat sbiectioꝫ
nec diuīu. g̃ ñ ur̄ sufficiēs rō. Sꝫ dicas q̄ h̄
uenit a p̄te ti h̄ ñ ē q̄ etꝫ de se ñ inptat rꝫ
diuīꝫ. ¶ Itē q̄ h̄ nom ēēn nō inptat sup ex
cellntia in geītiuo sic h̄ nom de. ¶ Itē q̄ ñ
dr̄ treꝫ pꝰ ēēn sic unus ēēn. ¶ Rō dō q̄
ad h̄ q̄ geītiu uꝫ cōstruat et ꝓpē ncē ē alīq
hitudinē inptāri ul̄ s rē ul̄ s mod intelli dr̄
genitiuꝫ a inptat hitudinē p̄ncipiati ad
p̄ncipiꝰ ul̄ eꝰ ū possidentꝫ ad possessū. ul̄
forē ad iforīu. ul̄ specificatꝫ ad specificat
hitudinē a forē nō inptat ñ ō tio abstō q̄
sigrtat p mod forē et qm̄ forē se h̄t p mod ex
p̄mitꝫ et declaratoꝫ io tal cōstructō āt
tndit nisi ē geītiuo noīꝫ abstrāti aliū det
minato. ū ñ queīent dr̄. mltr̄ egregie forē. sꝫ
ñ est diū mltr̄ forē io dr̄ tres pꝰ uni ēēꝫ.
ñ a treꝫ pꝰ ēēn. rē q̄ ñ ē ñ abstractū. io ñ
cōstruitur ē geītiuo ñ ul̄ in hitudinē sbi
ut forē di. ul̄ in hitudinē specificatꝫ ū pꝰ
di. sic catā sal. ul̄ i hitudinē p̄ncipij ū catā
di. t qm̄ qn̄ dr̄ treꝫ pꝰ uni dr̄ nlla hitudinū

ꝑ aliquod

ape ipatur non habitudo pena sui possessionis. hic est quod in illo sit talia lo non est res ... alia vero est ista quod loquitur in declinationes esse non quantitatis ut dicimus egregie fortis pro egregia forma mulieris. quod si diceret tres personas unius dei diceret unus deus trium personarum. et iste intellectus non est sanus ut videtur. sic non potest intelligi sic deus unus deus trium hominum. Item quod de hoc quod dicit quod in istis tribus consistit summum bonum scilicet potentia sapientia bonitas. videtur enim male dicere quod summum bonum specificat bonum. quod si bonitas distinguitur contra potentiam et sapientiam, per idem summum bonum. Item non videtur in hiis tribus esse quod summum bonum est aggregatio omnium bonorum et collectio. quod non trium horum tantum. Ad hoc dicendum quod bonum uno modo distinguitur contra sapientiam et potentiam, alio modo non. Si enim accipiatur pro bonitate morum sic consistit in voluntate et distinguitur contra alia duo. Si autem bonum accipiatur communiter sic complectitur omne. Et est bonum nature ad potentiam et bonum gratie et hoc aut perficit intellectum et in scientia. et aut affectum, et in bonitate. Et hec tria complectitur bonum in sua voluntate et summum in sua integritate quoniam quod omne bonum ad hec reducitur est ideo summum bonum in hiis tribus consistit. Item quod de hoc quod dicit quod scriptura apparet patri potentiam ne videatur minus potens. videtur hoc plus debere dici de filio qui minus potens cum fuit passus et mortuus quod magis debet ei potentia appropriari. Ad hoc dicendum quod quia propter passionem visus est fecisse stultitiam et habuisse impotentiam propter quod iudeis predicatur crucem erat in scandalum et grecis in stultitiam ideo ipse apostolus egregius doctor non tamen sapientiam appropriat ex uno et virtutem ut sic excludat a divinitate infirmitatem et maluit ei appropriari virtutem quam potentiam quia virtus dicit potentiam ultimam et summum de potentia. Et sic ut philosophus quod virtus est ultimum de potentia ideo maluit ei appropriare virtutem nec est incongruens ex diversis considerationibus uno modo appropriari uni modo alii et equaliter conveniat tribus. Dicitur patri attribuitur potentiam ne videatur impotens propter antiquitatem. filio virtutem ne videatur impotens sive debilitatus propter assumptam infirmitatem nichilominus tamen facta est vis inter potentiam et virtutem sic dictum est. xxxiiii. di.

xxxv.

Quamvis super disseruimus ac plura diximus.

Supra egit magister de sacramento trinitatis et unitatis. In hac parte agit de quibusdam que sunt in deo ideo equalitatis que sunt scilicet potentia sapientia et voluntas. Hec pars tres partes in quarum prima agit de scientia. In secunda de potentia. xlii. di. Ibi de omnipotentia dei agendum est. In tertia de voluntate. xlv. di. Iam de voluntate dei etc. Prima pars habet tres. In prima agit de scientia in generali scilicet. In secunda agit de modis divine cognitionis. utrum deus cognoscat mutabiliter vel immutabiliter. et quomodo di. xxxviii. Nunc autem ad propositum redeuntes. In tertia vero agit quantum ad speciales effectus. scilicet di. xl. predestinatio vero est de bonis salutis. Prima pars dividitur in tres. In prima magister determinat de ipsa dei scientia. In secunda quod res cognite sunt in eterne per modum scientias determinat quoniam res sunt in deo di. xxxvi. Solet hic queri cum omnia esse in dei cognitione. In tertia vero incidenter determinat quomodo deus est in rebus di. xxxvii. Et quoniam demonstratum est ex parte prima pars quoniam partes sunt di. tres habet. In prima capitulo dei scientia et una determinat quomodo sortitur plura nomina. In secunda cum dei scientia vel prescientia sit eterna determinat quomodo se habet ad temporalia vel causata ubi hoc considerari oportet utrum scientia vel prescientia. In tertia cum dei scientia sit entis quomodo cognoscat non entia. Item propterea omnia dicuntur in deo esse et cetera. In prima parte sex ponit continuas dicens quod dei esse plura habet nomina propter connotata. In secunda dicit quod dei scientia esset si nichil futurum esset et esset scientia sed diceretur prescientia. In tertia ostendit quomodo omnia dicuntur esse in deo per quam cognoscit et sunt in ipso et ideo sunt presentia et sic patet divisio et sententia. Sub divisiones non parum manifeste sunt in littera.

Ad intelligentiam presentis di. que de re divine cognitionis que ydea consuevit appellari primo quero utrum in deo sit ponenda vera ydealis. Secundo dato quod sic quero utrum habeat pluralitatem secundum rem. Tertio utrum habeat pluralitatem secundum rationem. Quarto utrum pluralitatem habeat secundum numerum vel universalium an singularium. Quinto utrum habeat pluralitatem secundum numerum finitum vel infinitum. Sexto utrum in ydeis sit pluralitas per numerum ordinatur loquitur.

Quantum quero ad primum quod utrum sit in deo ponere ydeas et quod sic ostenditur per auctoritatem augustini li. lxxxiii. q. quod ydee sunt forme eterne et incommutabiles que divina intelligentia continentur et ex hiis tribus conclusionibus concluditur quod ydea sit in deo. Item hoc ostenditur sic. omne agens voluntarium non a casu vel necessitate precognoscat rem antequam sit. sed omnis cognoscens habet res cognitas vel secundum veritatem vel secundum similitudinem. sed res antequam sit non possunt haberi a deo secundum veritatem. ergo secundum similitudinem. ergo similitudo rei per quam res cognoscitur et producitur est ydea. ergo etc. Item omne quod determinate ducit in aliud cognoscendum habet primus se similitudine cogniti. vel ipsum est ei similitudo. sed speculum eternum mentes se videntium ducit

i cognitionem omnium creatorum sicut dicit aug. quod ubi cognoscitur aut quod alibi. quod restat quod in eo resident similitudi
nes. et constat quod sicut in eo sic in cognoscente. quod
non tantum aliis representat. sed suis. sed hec est tota ratio ydee.
quod et concedimus. Item quia res a deo producuntur. ideo sunt in deo tamquam
in efficiente et deus iustissime est efficiens. Simi
liter quia ab ipso finiuntur. ideo iustissime est finis. quod prin
cipale quia ab ipso cognoscuntur et exprimuntur per se ipsum
deus iustissime est exemplar. sed exemplar non est nisi in quo sunt
rerum exemplata ydee. quod et concedimus. Item deus ydea. dicitur
enim sic cognoscat divinus intellectus. sed ex se ipso et per
se ipsum non per ydeam singulis immittens. sed secundum unam
excellentiam causarum omnium nostrarum et omnes. quod de sin
gula non cognoscat per ydeam. Item ratio ut quod ydea
dicit rationem similitudinis. et similitudo dicit rationem convenientie. dicit
quod ad creaturam est summa distantia nulla est conven[ientia].
aut si est minima est. quod aut nulla similitudo. aut
minima. aut quod non est ydea in deo. aut si est tamen
imperfecta est. sed nichil imperfectum ponendum est in deo. quod et concedimus.
Item nobilissimus modus cognitionis est deo attribu[endus].
sed cognitio per rei essentiam est nobilior quam per similitudinem
rei. quod deus cognoscat essentiam rei non per similitu
dinem. sed ydea est similitudo non essentia rei. et sic et concedimus.
Item ydea non est necessaria nec ad dirigendum in cognoscendo et
regulandum in operando. sed nichil indiget dirigente
vel regulante nisi quod potest errare vel deviare. deus autem
nullum horum habet. quod frustra ponuntur in deo ydee. et
[illegible] quod conceditur dicitur opinio. quidam enim dixe
runt quod deus cognoscat per rationes ydeas. sed per rationes suas
et ponunt simile. sicut si punctus virtute sua cog
nosceret lineas et circumferentiam. similiter si unitas
haberet potentiam cognitivam per quam cognosceret se super se cog
nosceret omnes numeros. per hunc modum dicunt in deo esse. quoniam
est deus habet virtutem producendi omnia et cognoscat totam
suam virtutem. ideo cognoscat omnia. et hoc dicunt dyonisii sensus
se esse dicere quod non per ydeam. sed per unam excellentiam causarum cog
noscat omnia. Sed hec positio non potest stare. quod quedam que deus non cog
noscat per collationem deveniendi a principio ad principiata
sed simplici conspectu et tamen omnia cognoscens in
quod habet simile et cognoscat. quod habet eius similitudinem
vel ipse est similitudo. Rursus omnis cognoscens ideo
distincte producit quod distincte cognoscat. non enim quod
deo producendi non est deo cogitandi. et tamen aliqua
cognoscat que ab ipso non sunt. propter hoc et similibus aliter
dicendum est a philosophis et secundum sanctos et secundum philosophos quod deus cognoscat
per ydeas et hec in se rationes et similitudines rerum
quas cognoscat. in quibus non tantum ipse cognoscat sed etiam
aspicientes in eum et has rationes vocat aug. autem

ydeas et causas primordiales. Ad intelligentiam autem obiec
tionum. quod ydea dicitur similitudo rei cognite. similitudo autem dicitur
uno modo secundum convenientiam duorum in tertio. et hec est similitudo secundum uni
vocationem. alio modo est similitudo secundum quod unum dicitur similitudo alterius
et hec similitudo non geniunt convenientiam in aliquo. eo quod similitudo
se ipsa est similis non participatio. et hoc modo dicitur creatura similitudo dei
vel econverso deus similitudo creature. hoc modo summa est similitudi
ne similitudo est ratio cognoscendi. et hec dicitur ydea. sed aliter est in
nobis aliter in deo. in nobis quidem ratio cognoscendi est similitudo cog
niti et veritas. sed illa in nobis est similitudo accepta et passa
ipsa ab extrinseco. propter hoc quod intellectus noster non est cognitum
et possibilis et non actus purus. ideo fuit in actu per ad
cognitum quod est similitudo eius. In deo autem econverso. quia ratio cognoscendi est
ipsa veritas et cognitum est similitudo veritatis. scilicet ipsa creatura
et quia ratio cognoscendi consistit in ipsa veritate propter hoc ideo ratio cog
noscendi in deo est summe expressiva. et quoniam omne id quod summe ex
primit perfectissime assimilat cognitum assimilatione
competenti cognitioni. ideo patet quod ipsa veritas ex hoc quod facit
cognoscere est similitudo expressiva et hec ydea. cognitio est
in nobis. quia eo ipso quod est similitudo facit cognoscere. ex his
patent obiecta. Quod enim obicitur quod non per ydeam singulis in
mittens. dicendum quod dyonisius ex hoc non vult removere rationes ydee
a deo. sed vult dicere quod non est sic mutuata et dicit ydeam per sin
gula sicut in nobis. Ad primum quod obicitur quod nulla convenientia vel mi
nima. dicendum quod est similitudo univocationis sive participationis et
similitudo imitationis et expressionis. similitudo participationis
nulla est omnino quia non habet esse. similitudo imitationis est mo
dica quia in modico potest finitum imitari infinitum.
Unde semper maior est dissimilitudo quam similitudo. similitudo vero expres
sionis est summa quia causatur ab imitatione veritatis. ut
visum est quod est ipsa expressio. ideo deus summe omnia cognoscat.
Ad primum quod obicitur ratio quod nobilior est cognitio per essentiam.
dicendum quod est similitudo causata a veritate rei exemplar et de hoc
verum est quod numquam in perfectione exprimit rem sicut ipsa res. si
presens esset apud animam. et hec similitudo non cognoscat deus.
est autem similitudo quod est ipsa veritas expressiva cognitionis. et
eo similitudo quod veritas. et hec similitudo melius exprimit rem
quam ipsa res se ipsam exprimat. quia res ipsa accipi[t]
rationem expressionis ab illa. et sic hac est perfectior cognitio
tio. et hoc cognoscit deus. Ad primum quod obicitur quod
ydea est ad regulandum et dirigendum. dicendum quod regulari
et dirigi potest esse dupliciter aut per rationem differentem a dirigente
et regulato. et hoc ponit imperfectionem et possibilitatem er
roris. aut per regulam que est idem quod regulatum.
et hoc ponit impossibilitatem erroris. quia enim vel
errare non potest. et deus est ipsa veritas et ydea. impossi
bile est eum errare. et sic patet quod ydea in deo non ponit imperfectio
nem set complementum.

[Marginal notes: "ad" / "q" ; "a nō cogscet" ; "+" ; "po secunda" ; "prima" ; "inter deum et creaturam"]

Illo quod consideare [illegible] quod cognoscit et [illegible] quod non [illegible]. Secundum [illegible]
quod sunt in divina essentia et ipsa divina essentia. Secundum autem quod cogno
scit non sunt in essentia similitudo divino. cognoscitur non per plura
[illegible] quod quidem [illegible] [illegible] soluti [illegible] et in essentia
et divinitate. quod autem non est divinum et intelligitur quod obicitur deum
divinum intellectus [illegible] [illegible] quod ideo [illegible] [illegible]
[illegible] per se in essentia primum intellectum. ideo per ydeas [illegible]
et est in essentia et essentia. [illegible] quod cognoscitur et intellectum divino [illegible].

Similitudo participationis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imperfectionis

Secundo queritur utrum sit ponere in ydeis pluralitatem secundum rem. et quod
sic videtur. quia aug. dicit quod ydee sunt forme eterne et in
mutabiles. Si sunt forme plures et forma dicat ipsum quod
est ydea absolute sicut quod sint plures secundum id quod sunt absolute.
Item ydea est similitudo exprimens ydeatum secundum totum. sed que aliqua
uni et eidem secundum totum sunt similia. nullo modo ad invicem di
fferunt. ergo si ydea omnium id quod est esset una. et omnia
essent indistincta. Item si ydea est unum quid. aut una cog
nitio aut una propria similitudo. Si una cognitio. ergo per ipsam numquam res
distinguuntur. Si una propria. ergo per ipsam numquam plura cogno
scit. Item si ydea est deo cognitio. sed unumquodque cogno
scens cognoscit secundum exigentiam cognitionis cognoscentis. ergo si ydea est
unum quid. cum in uno non cadat distinctio. deus non cognoscit
res distincte sed indistincte. Contra. aug. vi. de trinitate. filius
est ars quedam omnipotentis dei plena omnium rationum viventium
et omnes in ipsa unum sunt. Item quod perfectionis est deo est attribuendum.
sed perfectionis est uno posse cognoscere plura et operari quam
pluribus. ergo deo est attribuendum quod de una ydea omnia cognoscat. Item
in omni genere constat esse unum simplicium in potentie genere
efficientis et finis. ergo cum deus sit extra in quo est omnium
status. est ergo in deo summa unitas. sed extra quod continet
multa. est omnino unum et simplex. ergo in divino extra non est
nisi una ydea secundum rem. Respondeo ad intelligentiam predictorum notandum quod
hic fuit duplex opinio. Quidam enim dixerunt quod ydee in deo secundum re
habent distinctionem. dixerunt enim quod est considerare universitatem
formarum in deo. in anima et in mundo. sed in mundo et in mente sunt univer
salis habent distinctionem. compositionem. et oppositionem. quia sunt in multis.
In animo vero humano habent distinctionem et compositionem. sed non habent
oppositionem. et habent hoc quia sunt aliquo modo spiritualiter non tamen
omnino quia sunt a rebus extra. In deo est compositio differt enim ab anima.
In deo habent distinctionem sed non compositionem non oppositionem propter summam simpli
citatem. et quamvis in deo sint distincte. sunt tamen unum exem
plo plures forme possunt in sigillo faciunt sigillum unum.
Sed ista positio quamvis in se videatur probabilis in fine con
tinet errorem. Ita si in deo esset ponere ydeas realiter dif
ferentes sive distinctas. in deo esset aliqua pluralitas realis
quod sit pluralitas per quam abhorret aures pie. Si di
cas quod non est pluralitate alia absoluta ponere sed respec
tiva. tunc quero de illo respectu quid est ad aliquid nisi
Si non nulla est in reali distinctio. Si ad non est dare nisi dia
eternum. Si non eternum in deo unum sunt. et ideo est alia positio quod ydee
sunt unum secundum rem. et hoc probatur sic. ydea in deo dicit similitudinem
que est deo cognitio. illa autem secundum rem est ipsa divina unitas sic sup
positum est. et quia illa est una. probatur quod per eas omnes ydee unum
sunt. et hoc dicit aug. expresse quod in illa arte omnia sunt unum.
Ad primum ergo quod obicitur quod sunt forme dico quod forma dicitur est. forma que est per
fectio rei. et forma exemplaris. et aug. accipit ydeas in ratione
forme exemplaris. utrumque tamen relative dicitur. illa ad com
positum ista ad exemplatum. et ideo quod dicitur forma dicit
ut ad alterum sicut similitudo. quod ... plures forme non
ex hoc non quod in ydeis pluralitas secundum rem sed ideo quod sunt.
Ad secundum quod obicitur quod ydea est similitudo exprimens secundum totum ergo et
cetera. dico hoc quod est unum modo dicitur quod ydea non dicit similitudinem
aliquam per quam cognoscens assimiletur alii. sed cum multa as
similat et multa possunt assimilari uni. sicut si a
forma sigilli eadem fiat expressio figure in cera potest esse
ab eadem forma una multe et variae impressiones. et quod si
gillum magis et minus imprimit. sic in deo intelligitur
quemadmodum multa in rebus venit secundum gradum ad proximatorum ad ip
sum divinum. sed vero non sufficit dicere quod deus facit omnia
secundum formam non tamen secundum gradum et dignitatem. et illa cognoscit per
unum secundum rem quod quidem est similitudo cognitionis. Si tu dicas quod hoc
est quia deus se ipso cognoscit sicut se ipso agit. ideo sicut uno a
git multa in uno cognoscit multa. ad hoc non est so
lutio. quia ad hoc manet questio quomodo ipse deus possit assi
milari multis. propter hoc dico quod similitudo quedam est secundum appetentem
generis. et de hoc non est dubium quod non potest esse una et
plurium generum differentium. et hec est similitudo que exprimit
et coartatur ad rem generis determinati. alia est similitudo simpliciter
extra genus. et quia ad hoc genus non artatur. que ratio est huius. ea
ratio est illius. et quia ratio est huius secundum partem eadem ratio secundum totum
et talis similitudo est divina unitas et ydea in deo. Si tu que
ras quomodo hoc possit intelligi. aliqualiter intelligi potest quamvis
non possit aptari omnino sicut est. non illa similitudo sit actus
purus et ipsa unitas sicut dictum est. et omnia alia cognoscibilia
quorum nobilia sunt id quod sunt compertum ad ipsam per modum
possibilis sicut unum secundum formam potest assimilari pluribus et multis
diversis. sic suppositio una realis similitudo potest esse omnium
cognoscibilium et potest poni exemplum in luce aliquo modo que
secundum numerum exprimit multas et varias species colorum
in cognitione anima nostra quamvis secundum se per modum possibilis potest
cognoscere quodammodo informabilis ab illa non potest in
veniri similitudo immo invenit dissimilitudo. et ideo accepi
ad cognitionem non videtur nobis in deo non esse intelligibile. Ad tertium quod
queritur illa similitudo sit propria vel cognitio. dico quod deus non
causalis non potest simpliciter. sed ad hoc de nobilitate re
rum quia potest in plurimos effectus similiter. ad deum autem per
tinet quia immediate et sufficienter potest in effectum quibus
libet. Sic in cognitione dei intelligendum quod nec omnino universali
non omnino in particulari dicitur de similitudine. et ydea intelligitur quod
cognitio est quod ad in distinctionem et pluralitatem propria ut quod ad
distinctissima expressionem. Ideo hoc est quod est similitudo
exprimens non impressa. non expressa quia omnino exprimens
ideo summe exprimit et secundum omnes conditiones. et tunc
ex hoc quod non est expressa ideo non est artata non limita
ta. sed extenditur se ad omnia sicut divina essentia quamvis tota

sit i uno. n tn sic e i uno q n sit i a. ¶ Ad i g
ob ult q cog^at p exigentia rom. dd q sic r
cog^di e una et tn pla cogita distinctissima re
plitat p ppa 9ones. sic diuina cogito q ad m
cog^di q e in ipa e una et simp^x n distincta. s
i 9pa ad obm distincte cog^at. qn g d de cog^at
distincte. s distincto po in cogite p 9paroe ad cog
scente. ista g 9pa p 9paroz ad cognitu sic ht in

Tertio q'ut in ydeis sit plitas s roz vitate.
et q sic ostdt h mo. aug. li. lxxxiij. q. a re
9dit est h a eq g si ydea dic ipaz roz cog^di nate
e q plificet s roz. ¶ It h ipo ost ex mo lo^di et
diffiniu^di q aug lo i plali et diffinit i plali
ipas ydas dices q sut for^e. g plificatur re
ul roe. s n re. g roe. ¶ It ydea dic silitudine
ad cog^at. et silit^o q uis i deo sit q absol^tum h m
di ad altr su rz. s plifico silitudis relatie
e a reali assilat. g e res ydate sit ples. ydee
sut ples s roz di. ¶ It de anq res p duceret. o
distincte cog^at et actu. s n est distinctio i deo cog
scente n^e in cog^to. g oz q sit i roe cog^di. ¶ Si
est plifico s roz c s rez n sit. te ut illa plali
tas no ee a^d q uanitas. ¶ It sic e i h noie
ydea plitas. aut roe e q e. aut roe ei ad
q e. no roe e q e q e diuina eentia. g roe ei ad
q e. g e ubi z extr et ars dicat rz ad catan
salia s nom debet plificari q tn sto e. ¶ It si
ydee sut ples n pp significatu s pp 9notatu te
9to aut 9notatu i^d est etnu aut tpale. si
etnu. g ut q pla sit ab etno. si tpale. g ut
q ydea n dicat de deo n ex tpe. sic n deo n creator
dns n ex tpe. ¶ It ydee si sut ples pp ydata
a g^o s ee q hnt ydata i deo. aut i ppo gne. si
pp ee q hnt i deo. q m deo sut unu ergo roe illi
een n possut d ples. si pp ee q hnt i ppo gne.
s n hnt n ex tpe. g ul ydee n sut ples n ex
tpe. ul tpale est ca etnu quoz utrq est i9 enq.
¶ It ydea aut dic ad a^t n^l. si n^t. g nec plitate
nec unitate. si ad d^t g si sut ples ydee sut
ples res. g si ples ydee sut ab etno ples re
sut ab etno. s n ples res plr q ydea n dic
qd ples g ples een l^r. ¶ Rndeo dd q sic pz ex p
dcis. d. xxx. q uis i deo nlls sit r9 ad catam
a pte rei tn 9ag ipaz eentia significari i r ad
catura p mlta noia. n tn nom su uocabulu
e uanu. similr g ost q h nom ydea signifi
cat diuina eentiam in 9paroe sui i r^u ad catur
ydea. n e silido rei cogite q q uis i deo sit r
absolutu. tn p mod itelli^di d r^m medi inter cog
scens z cognitu q uis ille r9 p re plus se tenat
ex pte cognoscetis q e ipe de' tn p roz itelligi^di r
sui dci silit^do pl9 se ten3 ex pte cogiti. et qm cognoscens
e unu z cogita sut mlta. io o9 ydee i deo sut un
p re s tn ples p roz itelli^di sui dci. Un 9cedeo eos
roes i deo ee unu qd s n una ydam su roz s ples.
¶ Ad i^d g q ob q ista roni n^l sbest ex pte rei deo
q stm e. q respectu sbe ex pte di eeni n r9. ex
pte uo cature subest uerus r9. et io r9 ille sig
ficat n dic stu^rez. sic plitati rz q uis n sbsit pla
litas ex pte di sbe tn ex pte 9notatoz. un r9 ille
sic plificat n h stitate nec uaitate. ¶ Ad i^d q
ob q ubu z ars dnt r^u m. dd e q dnt s alr qua
ydea ul ro. ista ydea su ro cog^di plus se ten3 p rom
itelli^di ex pte cogiti. silit^do n. p q h n d r^u ad id i q
e sign est s ub^m pl9 se ten3 a pte dntis q z ars
et extr ex pte p ducentis. et q mlta sut cogita
et unu cognoscens. sco ydee sut ples z ars ro
una. ul alr io z ydea dnt r^m ad res i q distinc
te sut. n sic a uocabula. ¶ Ad i^d q ob q 9nota
ta n sut pla ab etno. dd q plitas e in ydeis
roe 9notatoz. s de 9notatis e loq d^x aut i q
sr. aut i q 9notata. m q sut. sic sut solu ex
tpe. m q aut 9notat' sic possut 9notari z et
nalr z tpalr. etnalr q r9 iportat ui i hitu sic p
h nom pdestinato. io pdestinato e etna. q
9notat effectu no i actu. s i hitu. tpalr uero
qm r9 iportat in actu sic p h ubu catre. qm g
sic 9notat' tpalia ui futura sut mlta. io 9nota
tur ui mlta. s tn sic 9notata q uis ab etno
9notet' n sut ab etno s ex tpe. i mltido 9nota
toz q uis ab etno dicatur. tn n ponit reale
multitudine n ex tpe. ¶ Ad i^d q q ut s ee
ydatoz sit ydee ples. dd q s ee q hitura sut
res ydate i ppo gne. z q uis i^d no hat n ex tpe
tn ab etno fuerut hiture. et ydee sut rez
ui future sut. io itelligitur n tm ples ex tpe
s^m z ab etno. sic differt itelli re pdestinatione
fuisse ab etno z repbos. n roe eius q fu ab
etno. s roe ei q futur erat ex tpe. ¶ Ad i^d q
ob si ples ydee. g ples res. dd q ydea n d tm r
q e s rz ad id q futur e. ul pt ee. z roe illi
r^us rcip plificoz. z q ille n^l ponit i actu. s sol
i po. hic e q plitas ydeaz etna n ponit aliq pli
tate actuale. sic n po si dicat q pt face pla
s h nom res q dic inptat absolute. z io e d
ples res ee po plitas i actu. z io ar^m i^d n v3 r

t fiunt aut

uno est in quo et simpliciter sicut si dicatur plura sunt possibilia deo vel plura sunt cognita, quia plura sunt. sic nec ideo plures ydee sunt quia plures res sunt, quia ydee non sunt plures ratione eius quod sunt, sed ratione eius ad quod sunt.

Quarto queritur utrum ydee plurificentur per operationem ad ydeata secundum multitudinem ydeatorum, quia ad diversitatem universalium aut singularium, et quod singularium. quoniam per ydeas est deo distinguendi, sed deus non tamen distinguit universale ab universali, sed et singulare a singulari, sed quod distinguit universale ab universali, ideo habet plurium et universalium ydeas plures, et rationes. unde a ratione contrarius est hoc quod et cetera. Item cognitio rei universalissima est secundum rei totalitatem, sed singulare addit super universale, quia cum deus totum cognoscat in toto, habet ydeam universalis sed et super additum scilicet singularis, sicut et aliorum singularium, quia si addita sunt diversa secundum rationem suam multitudinem ydeale et cetera. Item deus quosdam ex hominibus predestinat quosdam reprobat, sed alia ratione predestinat alia ratione reprobat, quia secundum aliam rationem et ydeam sunt presciti et predestinati in deo, sed hec diversitas individualis sive numeralis, quia et cetera. Item ydea multiplicatur in divinis ratione respectus et relationis ad ydeatum, quia multiplicato uno multiplicatur et reliquum, cum hoc quod est ydeatum multiplicetur in diversis individuis, individuis secundum rem multiplicatur ydea ratione illorum secundum rationem. Contra augustinus ad nebridium dicit quod ad hominem pertinet condere hominis non meam vel tuam in esse rationem, quia multiplicatio vel distinctio ydearum attenditur solum secundum diversitatem universalium. Item artifex creatus per unam producit multa, quia cum hoc sit nobilitatis deus per unam ydeam rem et rationem multa diverso numero producat. Item singulare vel singulare est oppositius universali, quia si est ydea singularis vel singularis, tunc quia est una ydea altera simplicior, sed hoc est inconveniens, quia et cetera. Item singulare magis proprium est quam universale, ergo si in deo est ydea universalis vel universalis et singularis vel singularis, quia una ydea communis, altera propria, sed communior est et simplicior est quam propria, quia una ydea est altera prior et simplicior, quia in deo est ponere ordinem et aperire essentiale et cetera. Responsio dicendum quod ydea in deo secundum rem est diversitas, secundum rationem intelligendi est similitudo cognita, hec autem similitudo est deo expressiva cognoscendi non tantum universale, sed et singulare, cuius ipsa non sit universalis nec singularis, sicut nec deus, et ideo non tantum est similitudo universalis vel universale est, sed et singularis ut singulare, et ideo quia similitudo est utrorumque non solum multiplicatur secundum multitudinem universalium sed et singularium. et hoc est quod dicit ad nebridium dico quod ad hominem faciendum hominis tamen esse rationem, quia non ad orbem temporis universas hominum rationes in illa sinceritate vivere, et ex

hoc patet solutio illius ubi augustinus, quod augustinus dicit quod quamvis universale est una sit ydea, tamen singularium ut singulare sunt plures, unde ibidem dicit quod si quis velit facere angulum, sufficit habere anguli rationem. Si quis autem velit pingere quadrangulum, necesse est quod rationem habeat quattuor angulorum. Ad primum quod obicitur quod artifex creatus producit multa per unam ydeam, dicendum quod hoc facit per applicationem ipsius ad diversas materias. Similiter hec solum ydea una implet et tollere quod secundum illa simplici aspectu cognoscat diversa. Deus autem simplici aspectu cognoscit singularia vel diversa, in quo sed totum et secundum partes distinctas et proprietates, ideo non est simile. Ad secundum quod obicitur de oppositione et proprietate dicendum quod neque secundum rem neque secundum rationem oportet quod ydea habeat ydeati proprietatem. Nam corporis est similitudo spiritualis et corporea est similitudo simplex et increatus, ideo non oportet quod una ydea sit altera simplicior vel prior, similitudo tamen secundum rationem intelligendi habet proprietate ydeati secundum rationem distinctorum, tamen propter correlationem quam oportet quod uno relatorum multiplicato multiplicatur et reliquum, saltem secundum rationem ubi est relatio secundum rationem, et quia similitudo illa est ratio exprimendi et distinguendi, et ideo quamvis recipiatur proprietas distinctionis non oportet tamen de aliis.

Quinto queritur utrum in deo sit ponere multitudinem ydearum secundum numerum finitum vel infinitum, et quod secundum numerum infinitum videtur. augustinus de civitate dei xii. una est sapientia in qua infiniti sunt thesauri omnium rerum intelligibilium. Item augustinus vi. de trinitate dicit quod filius est ars plena omnium rationum viventium, sed constat quod ars illa est infinita, ergo non impletur nisi infinitis, ergo sunt infinite rationes. Item ratione universalium quia constat quod deus agnoscit omnes species numeri, ergo omnes habet ydeas in deo, sed species numeri sunt infinite, ergo et cetera. Si dicas quod sunt infinite species quo ad nos, sed finite secundum rem. Contra probatur quod omnes species numeri sunt in re, sed posito de novitate seculi quod infinita simpliciter actu sunt, ergo si omnium species numeri sunt in deo ydee actu patet et cetera. Item deus potest infinita producere, sed non potest producere cuius non habet cognitionem et ydeam, quia habet ydeas infinitorum, sed plurium in sunt ydee plures, ergo infinitorum sunt infinite. Item omnibus finitis possunt excogitari plura quam finito potest excogitari ad maius, sed nec deus nec homo habet plura cogitare huius quod deus cogitat, quod deo dicta non esset summa et similiter cum cogitat per ydeas patet et cetera. Contra augustinus de civitate xi. quicquid sub scientia comprehensione finitur, sed constat quod omnes cognoscendi scientia, ergo finiuntur, sed quecumque finiuntur sunt

finita ergo et cetera. ¶ Item multitudo ydearum est multitudo ydea torum sed contingit omnia alia a deo de necessitate esse finita actu ergo sunt et ydee. ¶ Item ubi est infinitas ibi est confusio et inordinatio sed extra eterno nulla cadit confusio nec inordinatio ergo et cetera. ¶ Item ponere infinitatem actu in creatura est ponere imperfectionem unde de creatura est infinitum quod perfectum sed omnis conditio imperfectionis est a deo relegandum ergo et cetera. ¶ Responsio dicendum quod sicut dicitur in prima distinctione sapientie enim eius ac philosophi nec rerum per quas divina sapientia cognoscit et quoniam non habent numerum non sunt numerabiles ydee non sunt in numero finito sed infinito et concedende sunt rationes et auctoritates ad hoc inducte.

¶ Ad primum ergo quod obicitur quod omne scibile est finitum ergo et cetera. dicendum quod omne scibile per comprehensionem est finitum comprehendenti. Boetius autem non per comprehensionem a solo deo sciuntur ideo soli deo sunt finite sed quantum in se non sequitur infinito ergo est finitum immo est ibi quod et simpliciter et potentia se opposuit ergo non est finitum. sic in proposito iudicandum. rationes autem ille non sunt comprehensibiles ab aliquo intellectu finito ideo procedit. ¶ Ad secundum quod obicitur quod multitudo ydearum est ampliatione ydeatorum dicendum quod sic dicendo est non venit a multitudine ydeatorum in quantum creata sed in quantum connotata ydea autem non connotat ydeatum secundum actualem exigentiam sed solum secundum potentiam et quod deus potest facere infinita quamvis numquam faciat infinita ideo ydee vel rationes cognoscendi sunt in deo infinite que non tantum sunt eternorum vel futurorum sed omnium deo possibilium non enim potest deus quod non actu cognoscat. ¶ Ad tertium quod obicitur quod infinitas ponit confusionem dicendum quod est ponere infinitatem secundum diversitatem realem et sic privat et distinctionem et ordinem si ponatur actu sed multitudo ydearum non est rerum diversarum sed dicit immensitatem divine virtutis in exprimendo et cognoscendo omne quod est deo possibile et hoc quod secundum rem et actu est unum ideo non est confusio.

¶ Ad quartum quod obicitur quod imperfectionis est infinitas in creatura dicendum quod quamvis sint imperfectionis in creatura non tamen in creatore quia est ibi duplex infinitas per defectum et per excessum infinitas per defectum potest esse in creatura ut in materia et hec est imperfectionis secundum nullatenus est in creatore infinitas autem per excessum non potest simpliciter esse in creatura quoniam habet esse creatum et compositum et limitatum deus autem nihil horum habet et ideo habet infinitatem et hec est summe perfectionis.

Sexto et ultimo queritur utrum in ydeis sit ponere numerum ordinatum et quod sic videtur Augustinus dicit quod a ratione conditus est homo quam equus quia alius est hic alius equus ergo cum homo sit nobilior equo pariter ratione nobiliori ydea vel ratione est conditus homo quam equus sed ubi est magis nobile et minus ibi est ordo ergo et cetera. ¶ Item si deus per ydeas cognoscit et producit res distinctas ita cognoscat et producit res ordinatas ergo sicut posuit pluralitas in ydeis ex pluralitate cognitorum et ydeatorum ita debet poni ordo ex ordine. ¶ Item ubi pluralitas et sui distinctio aut est ordo aut inordinatio sed in deo non cadit inordinatio nec confusio ergo in deo habent ordinem. ¶ Contra ydee sunt plures quia per eas deus distincte cognoscit ergo deus non cognoscit unum per aliud sed omnino similiter ergo ydee habent in deo similitudinem. ¶ Item si est ordo aut ergo posterioritatis a dignitatis aut originis non posterioritatis quia tunc esset una ydea alia prior quod est inconveniens dicere. Non nobilitatis quia quelibet in deo est summe nobilis. Non originis quia si una de alia oriretur tunc esset ibi vera distinctio secundum rem ergo nullo modo videtur ibi esse ordo. ¶ Item omnis infinitas aut omnino privat ordinem aut tollit perfectionem ab ordine quia tollit statum et complementum sed in ydeis est infinitas ut visum est in alio problemate ergo aut nullus ordo aut incompletus sed non incompletus ergo nullus.

¶ Responsio dicendum sicut tactum est in opposito deo non est ordo in ydeis sui rationibus cognoscendi ad invicem nec secundum rem nec secundum rationem habent quippe ordinem ydee vel ydeata sed ad invicem non quoniam nec una prior alia nec posterior nec est una ab alia nec nobilior est et ideo non potest ibi ordo et ratio huius est quia ydee dicunt respectum ad res cognitas de ratione sui nominis et quia ille sunt plures ideo ydee ex parte nominis plures sunt sed ordo dicit novum respectum et novam habitudinem unius ydee comparatam ad aliam et quoniam illorum causa excepto quod est ad ydeata in deo ydee simpliciter sunt unum non habent ordinem ad invicem ideo non est necesse quod ydee habeant pluralitatem cum ordine ad invicem.

¶ Ad primum quod obicitur quod alia est ydea qua homo alius qua equus ergo nobilior quia homo nobilior equo dicendum quod non est simile sed ideo est eo quod ad alterum comparatur hic distinguitur sed non hic nobilitatem ab illo non ad recipiat ab illo ad quod comparatur et quoniam ydea hominis non recipit ab homine nec ydea equi ab equo ideo una non dicitur alia nobilior. ¶ Ad secundum quod obicitur quod deus cognoscit res ordinatas dicendum quod quamvis ordinatas cognoscat tamen similiter et equaliter nobiliter cognoscit et ideo sicut ponebat distinctionem in ydeis quia distincte per eas cognoscebat ita debet poni similitas et equalis nobilitas quia similiter et equaliter nobiliter cognoscit et ideo non debet poni ordo sicut enim quamvis deus cognoscat res albas non sunt ydee albe in deo sic quamvis cognoscat or

dinatas . n oz q sit i deo ordinate. Ad i q o
q n e plitas sine ordine e ofusio et iordina
tio . dd q dm e q pt i ee siltas . et sic e i
ydeis . ul dd q i hoc loc n e plitas real . no
talis est i ydeis q oz unu sut . et io n pt.

In pte ista sut dubitones &c. ee ordinat.
lium et p de h q dic in p ca . magr . eoz
tn q da efflagitat spale tractatu . qr aut . n .
ista efflagitat spale tractatu qr sut difficia
lia . aut qr sut appriata . si qr sut difficialia s
a i sut difficialia sic simplicitas 9 unitas . et i
mutabilitas si qr sut appriata . sz silr sut unitas
et eqlitas . Rio dd q ista efflagitat spale
tractatu tripli ex ca . tu qr sut difficialia tu
qr multa de ipis i scriptura sut determinata . tu i
qr dnt vz ad catas 2 s has 9dnes attendit ratio
cae i dina n . ideo qr debebat face transitu ad ca
tas su ad catore i ad h p exigit i ca p se scire
i uelle q faciat ca ee pter io tractatu istu i
medio collocauit int tractatu de tn . i tractatu
de reb uniusitates . sz qr b pl se ten c dd et a deo
se tenet qr q sut deus io tractatus iste in
p li . po. Itq de h q dic . amo tractad e de scia
volutate i po . vr . n . male 9ice i ordinate . qr
po pcedit scia i uolutate . g male ordinat
in pposito i male i exequedo . Rio dd q d est
loqui de istis aut i sua gnalitate aut n ccut
ad unu effectu . 9n i sua gnalitate sic e scia sit
v bonoz i maloz faciedoz i n faciedoz pot e sm
roz itllis q po . i po ca sit v faciedoz i n facie
doz . pot e uolutate q e r faciedoz bonoz tm . 9n a
loquimur de hiis p u ccurrut ad unu effectu sc
po ing potius e p i lq exeques e ultima . p . n .
e p se dein scire i p uelle i postremo e face q
e ipi po . et q ad hc actu magr poit h ultio loco
poz . sz i exeutore 9si dat ordine s maiore gna
litate et minore . Itq de h q dic q dina scia
diusa sortit noia . q . s . sut scia . pscia . ul puide
tia . dispo . pdestinato . puidetia . q quo disti
gut h no . et ut q i suffiaet enumet . qr no
solu est pone i dinis pdestinatoz vm i reptoz .
Rio dd q h noia distigut sic . dina cogito pot 9
sidari i se a in opatoe ad catas . si i se . au put
pe dic cogitioz p mod speclationis . aut p u diat
speclatoz uicta affectoni . p mo e scia . so sapi .
ul sic . aut dic cogitoz simplice . au p roz nobili
ssima . p mo scia . so mo sapia . Si a 9sidet i co
patoe ad res h pt ee d . aut 9notat euetu et

sic pscia . a effcz i h d a in 9suado sui gubnatio
et sic puidntia . aut i efficacia i h d aut q
ad bonu ne i sic dispo aut q ad bonu st addi
tu et sic pdestinato . aut q ad ei p uoz . i sic
repbo . sz qr puo gre n e effectus sz defectus . i
io repbo no h nuat sz 9tinet sub pscie noie
et ipoz 9 appat . vn dio pt sic fotri . cogto di a
e i se . aut i opatoe . si in se . aut p roz nobilissi
ma et sic sapia . aut p glez roz et sic e scia .
9n i opatoe aut euentu i sic pscia . aut eue
tuu i effectuu i h ul in gubnado i sic puide
tia ul i effica et sic si v auctoz ne sit dispo .
si v ronal sic pdestinato . aut euetu i ef
fectu i defectu i sic repbo q e pscia noiata m
Itq de h q dic . qd catoz i di velatie u tn ee
sigt . vr . n . dice sim . na cato sigtat modu
actois n relois . g catoz silr . g no di v veloz
a pte moi d 9stat g nllo mo . Itm ur sig
dice e dic qd eentia n sigtat . qr catio sig
ficat ad aut g catu aut incatu . si catu . g n
di de dq . 9n incatu . g cu n sigtat p m sigat
eentia . Rio dd q velatie dici ad e d qut
qr sigtat veloz sic noia q sut i pdicato velois
aut qr hnt vz ad neru . sic e cois acto dicat
vz ad passu su fo i passu ad agnte . sic di ve
latie . i sic itllit magr de h noie catoz i bn
a d i q dic q n sigtat eenz . dic p h q qius
i portatur dic een . et io de sola een di p omi
tn de eo a quo ipoit fuit 9troursia . Quida
e uolut dice q no sex gnuz n p dicat ad i do
sz 9pdicat . sz n acto n ur dice ad i agnte . sed
ab agnte . i h ur 9soare ro qr acto i passio u
det ee eade . i tm h ur 9sonat ub boetij
de tn q a gna rez n de catore n de qtuus
pdicat . ista opio fuit satis pbabil i h fuit
magr i io dic q pscia roe scie i portat eentiam
sz catoz tm veloz . vm ptn i hodie coit n tenet
dns . n . dm ee sua actoz u puta catoz . i qm i
een e dina acto i h nomi catoz i poit ab actoe
io n tm i poitu e eentie . vm i ab een . sz illaz
sigtat i velone . n boe intend dice q talia
n pdicat . sz n pdicat abso . 9n tn uelim 9su
stine magroz s coe z opioz dicem q magr n
ult dice q cato n iptat dina eentia . sz q q e
ex ui uocabuli n diat eenz abso . sz p moz
velois . su ib applicatoe velatia . sz pscia duo
dic i sciaz i pdestinatoz . Rone scie dic een
absolutam . vn mani scia re ipa n manete n sic

e de catone n. n. e cato n sit z cata z h ub mag
n h calupnia. Itm qr de h qd dic. Si nulla
fuissz futa eet m i do scia eade. ut n. male
dic q scia nra poit res z q n poit n e scia
sz oppio ul a accepto minus nobil. qr e de no
bilitate scie sit pone re. ut multo forti qd di
een ponat q e nobilissia. Ad h dicit dd
q e scia q hz cogto de rei. et e scia q scio re
ee p scia nec i nob nec i do poit existtia rei
i ipo genere n de psnti nec de futo qr pz q arti
fex h cogto faciendi domu q nuqua faciet.
Sa uo e scia poit re tam i do qua i nob. sz nob
q depndz i do q cognoscit z q ad p mod loq
mag q eade scia eet. sz n o e eide z re tot
e quot mo e q ad s mod. Itm q de h q dic. q
o sit do psntia n solu q sit sz z que pteriut
quo ille l aut n. intellr de psntia s uitate.
aut de psntia s cogto p mo sm e certius est
qr antix no e i do sm uitate psntie. Si s m
cogto. q h cogto ptitor et futor. s sic h
una aiq. g sit o sit ei psntia. Ad dd q n
o dnr ee psntia s uitate existtie rei sz s m
cogto q actu cognoscat psntia ptita z futa
et q actu sue cogtois sep e psntal i q nulla
successio cogtois di e i nec q oplectitur omem
successioz sui mutatone z i qd o sit ei psntia
ex hc duplici causa q uig a cata. hat cogto de
ptitis q tn cogto ei trasit i ptitu z noua i
gnat cogto ex rei existtia. io n dr q o sit
psntia ante sic dr q o psntia sit do. et io
n pt meoria i do. q m memo respicit ptitu
n tm i re. sz ut z actus illi cogtois trasit i pa
tu. sz p scia n dic rez su actu scie u future et
ideo in deo conuenient ponitur.

Solet h qri q o dnr ee i cogtoe di. Supra
eg mag de cogtoe di q cognoscat oia
cata. et qm cogtu di ee i cognoscente. ido de
tiat h s o quo res sit i do. z qm res cate n
tm dnr ee i do sz z ex do z p dm. io p ag de
existtia rer i do. s o uo opat ad alias hi
tudies. s. ex ipo et p ipm. ibi. pinde si dili
genter inspiciamus. Primo p h. d. m p ost q
res dicat ee i do a pte ei in quo sut. d. s.
sut i een sic sut i di p scia. Scdo q ls dicat
ee i do a pte ipar rer ibi. pt p dca qr e oia
dnr ee in do. ii qrit utr mala sit i do. z
soluit q n. q sz hax pau possz dici qm p q
rit z oppoit z p modu determinat. z ptes z

maifeste sut i lra. pinde si inspiciam dilige
h e s a p s i q opat h q e ee i deo ad alias ha
bitudines ip tatas p ar pones. z h p s h. iiij
ptes s. iiij. capla. in p ostndit hox iiij q en
tia. in s a dicaz z a p p u t o z i. p scia d e est. in tia d z
e q di de ipo ostndit ad h q e ex ipo o sti. ibi.
illo i attndes e z h possz dici otia tota psede
tem. intellectus ptum pz i lra.

Ad intelligentia h ptis qr de existtia rer i do.
et e h tria pncipalr qrit. p q utr cate sut i do
eternalr. scdo de m existendi ipar rer i do. tio
q ad gnali rer rer i do existntium ptur. s. o q de
cognoscat sunt z sut i do. i q p de existtia.
s o de mo. z tio de nu. Circa p g ad p articlo
duo qrut. p q utr res sunt in do ab etno.
Scdo utr sit in do ve eentie ul p h. ad a res
sunt i do ab etno ut. Quia agens cognoscens
ag p spez rei q pgnes se h. sz res e i aia q
silr do est i ea. g z i do sut. Si dicas q i d exr
n e rei. g s i d nog debet q res ee i do. Ad pl
fac ad ee rei exr q e cogtm z pductm. q q
e pductu a re. sz g me exeplaris pducit a
re res e i aia. mlto fortius dz d ee i do rer
exeplaris pductius. sz h ab etno. g z c. Itm si
militudo pducta n est ue ad s alicu s sz exr
p q cogscit d s ue e ipe d s. g ut e exr rei
d q i aia. g mlto forti res i do q i aia. z sic
e. Itm q res pt exire de m. res e i m. z tn
n totalr est i ipo m i ung agentis. g si res q lz
i po di totalr ibi sit. mlto forti debet d ee i
ipo. et sic z c. Ad q exit p catoz cio n e ant
qua cetur. sz catue sic exeut g cio n sunt
ant q pducitur. sz q n est nec e h. nec ibi
g n est i aliquo. g nec i do. Itm q e i alique
in illo. ul s e ul e ad siu res rei n e in do s se
q to een rei eet i do. nec s ad siu. q n de
ipa e etnu. sz totu ex tpe. g z c. Itm q e in
aliquo e i illo s ee actuale ul pole. sz cata no
e i do s ee actuale. q to eet actu. g si e i deo
e s ee pole. sz oe ee pole s q h e p mu le. Si g ca
tura ab etno e i do s m ee pole. ab etno e in do
p ee mutale. sz h fasm g z c. Itm si cata di
ee i do q pt ee g do. g c ab etno e a do sit i
pole. n exit cata ab etno i do ve pot. Ad
dd q ad di ee i aliquo tripl. i. s s actuale exi
stentia. s silitudis psntia. z s catiua pot. p m
sut res i uniuso. s o m i cogtiua s. tio mo
i sua ca. h s duob mois ulas res sut i do

Ingreditur epilogat breuit q pretacta sut. i. ex pmissis pmai c.

g.

creatu

qr e cogitans res an q fiat. et p potens producere. vn qr ab eterno cognouit. et p9 q produx ex tpe. in do fuit ab eterno. ido dicit res fuisse i do ab eterno. Ad i.m q ob q n e n e i aliquo. dd q u e s p m9 existendi. s3 tm s3 tu. qr i.d q n est mo de p facie. Ad i.m q ob q i illo s se et c. dd q q ad s mod res sut in do s ad su. qr s exr. s3 ad rei p d.r. s. e.en ter effective. et caue. s. sic p9 effect ul cau. h ratio in e i.d exr ad re. q ad tau mod. s. po3 catiua e res s sen i actu s3 po. qr suu ee pot pduca a do. s. ilr ad seqns dd q roe exris res actualr sut i do. roe catois pol qr possut p duci. Ad ob q e i do e imu.le dd q hu e de eo q e actu i do. s3 q pt pduci a do e muta.le ul ad q ple ht opatoz ad diuina po3 q e imutal.r et sic e imutale. ul ad motatu tpale ex. et s h ee mutale. Ad i.m q o de catoe. dd q q.uis r act candi no potuit ee ab eterno. tn po candi fui

Sed q utr res sit i do roe een ul p.e [illegible] i do. et q roe een uir. qr q iest roe p est apu q inest roe een e e coe. si q h e coe tibz. p3 et c. p res i do sut roe exeplaritatis. s3 exr catuue in do e dina een. qr de se ipo pduc et cog. sat. g et c. It r est q qcqd de deo d in roe ad catura e een ir do. s3 res ee i do e talit do. g et c. C q. q roe p ur. qr res sut i do i q possut ab ipo exire. s3 pduce c sit actus e ipi supp. g p. Itm h dic aug. li. lxxx iij. q. ub dic opatiua pom. g res sut i do roe po opatiue sut roe ubi. ergo c ub p sut i do roe p. Itm aug de ci. dei. xi. ca. xxuij. dic q cu di dix. ut fiat intelli pi in ubo dei filiu immissioe. s. s. g c e sit pduce i q sut. p3 g q sut i roe p. Ro dd q i diuinis e osidare een n q e cois u coit et absoluta. e osidare ppetates. et e osidare roe u i roe ad ppa. primu di in oimoda absolutoe. s3 m scdi ppetas dic relo3 ad p. m. tcu dic relom ap res. et illa appata sigat dm ut ca3. cu g q utr res sut in do roe eentie ul p. dd q ppe lo n sic nec sic. s3 sut i do ut i cau. et sic roe appatoru q sut een ka osidata ips. c g ob ut sint i een. dd q ille roes qcludut q sit i ee coit dca s q q phndit appata n s q in oimo da absolutoe osidat. Ad ob ad oppo n q cludit de p roe ppor. s3 ratioe appatorum.

Consequit q.m ad s articlo q de mo existn rer i do. et ce h qout duo. p q utr o q sit i do sit i ipo uita. s3o utr res in sit i do q i uniuso. sui ipo gne. Ad a o sit i do uita i ur. sic. q fac e i ipo uita erat. s3 ois cata e fca g ois cata e i ipo uita. It aug. v. sup Gen. ad lra. o dnt i ipo fuisse uita no i sua n. qr o nouat aniq fieret. It roe ur qr dina i een e uita. g q e dina een e uita. s3 cata in do e dina een. qr qcqd e i do e d3. g e uita. z h e q d ansel. i monol. q cata i do catx e ee. Itm intellre e una dca e q e uiue. q uiue dica qdruplr s phm. si g itllre e uiue. g ois ro intelli di e ro uiuendi. s3 res sut i do s suas roes itllie. g sut i do uiuntes. s3 n p pncipoz. g s uita simpr. C ac. xvij. In ipo uiuimus mouem et sumus. g si qr uiuim sumus i do uita. g qr mouemur sumus i eo motr s3 h n d3. g nec i.d o. It si res dnt i do uita. aut g roe po aut noti aut uolutatis. n roe po. qr res ex h q pt pduci p catone ant q pducat n o o est i s pducit. si ir e g nec uita. nec roe notie. qr tc o mala sut a do cognita. tc o mala eet in do uita. q absurdu e. g n roe uolutatis. s3 uolutas di n e n futoz. g sola futa uiueret i do. s3 a q futa sut i deo p ydea. g n ee q e i do e i ipo uita. Itm h ur. qr exr etnu repntat res expssime q sut z ab ipo exeut. g e qda uiuat qda n. qda repntat p modu uiuntiu qda p mod no uiuntiu. ergo qda sut i do uita qda n. Ro h q q oag dnt res ee i do uita q sap ul een ul itllntia. do h uolut aliq dicere q n o que dnt ee i deo sut i illo uita. s3 ea solu q sic sut i do u i dispo sita fi. et ro h est qm ub z uita dnt actu et dispo3. et i dic ansel q m ub n e n eox q sut ul futa sut. z io ea solu sut i do uita. et io dnt q ad po3 dei uita n cat. nec o q re sit i do. q ad po3 noticia z uolutate pducendi. s3 h n pt stare s aug. s. h n. ut ipe dic vi de tri. est ars plena oiu roni uiuntiu s3 cstat q n ipletur n roib3 ifinitas. g in finite roes rer uiuut i do. g n solu entiu ul futoz. s3 oiu3 psibiliu. et itm aug. li. lxxx iij. q. dic q ro e z si nq ad pillar fiat s3 cstat q ro in mte artificis uiuit n qua res extra pducit. uiuit n. z si res corru pat et exti ee oio n fac qd uita. et ido p3 q n solu psntia ul futa uiuut i do. z

v. pas. explic bartacas q quide sc h no ideo p modu ee. een au ut p a di no se h no p modu ee.

pprea alr' do q res f st i do . uidelz u' i pno p
ducante . z sic sut i re po' ut i exeplari ex
pmte z sic sut re notitie . z u' z fine osuante
re uolutatis . p' mo . qr i pna pducente cu
totu ex no' pducat deus nich oig nec i
uitatis nec ad . qr uo sut i do tag i fine
osuate . c osuetur s ee q hnt . sic st qda
uita . qda n . v' q da tm st . qda st et mouet
qda u' hoies z sut et mouet z uiuut . qr
uo sut ut i exri exprite sic sut i ipo uita .
et qr n solu i illo exri exprimut etia . sz etia
o cognoscibilia do . y do o sut i do uita q in
ipo sut . et io dic beat io . qr fcm e i ipo uita
erat . z sic pz qr ee i do attendit s triplex g
ce . et simp' pz quo re po' z noti' et uolu
tatis . et soluitur illa qo s qr gns ee ul' sz
q'a tu odinu dnr res ee in do pz z q in do dnr
uita . s. o q sut i ipo tag i exeplari . Ad i
q' qr ob' qr i do mouem et c. intelli' e q ad
tuz mod ee sndi i do . s. p osuatez . de . n.
osuat i nob uita z operato z eenm . et q
ad h' intelli dcm illo ub . Ad i q qr di rone
cu dnr i do uita . dd qr re po z notitie
sil qr ista duo gtait ad roz extris . n . n . e
exr de n eo q cognoscat z pt . Ad i q
ob' qr res i illo exeplai repsntat u' st . dd
qr uu e tn n oz qr id repsntatiois sit tal
omio qle e repsntatu sic sup ostesu est .
et io sic solui est v da spual . i n uiuta
uiues . Ad i qr ultio q qr mag dnr res
ee i do uita qr a . pd qr qius pdcm ub' mlt
tas ht expoes q dc qr fcm e i ipo uita erat
tn spalr ac h' ubu osidanda e uitas dei . z
rd ddi . uitas dei ut dic aug' est q oes res
fce a do ul' z psiles sz hnt roes i do p qua
itellr . q q d re roes uiue dnr . qr sut z sba
uiuente s q uiuus . z sut etia rd itelli' q
e actus uite et io i artifice cato dnr ui
uere . sz i do n tm dicut uiue sz i ipa uita
qr ipa rd cog' di i do e ipa intellia . Ad qut
ddi sil h . c . n . res hnt ee i do z z i uniuso
z diusimode . qr aliqs ppetates hnt s ex
ntias i mdo q n opetut . sz qr st i do
io nq solu dixit qr fcm e i ipo erat sz uita
ut os ille d hes excludent . cate . n . i
mudo hnt ee corle . uaria le z corrupl q
e uita e actus spul' z otinuus flues ab
ente quieto z sepitno . pfce dcm e qr re
st i do uita . u' p spuali tes excludat corpo
tas . p quietez uariabilitas p simplicitez
Secdo qr uti res sit i deo 313 corruptibilitas
ui . qua i uniuso sui i ppo gne . z qr ui sit
i do ui p aug' . v . sup . Gen . ad littm o p q
fieret erat in notitia facietis . z uita i me
liora u' etna . u' uiora z i omutabilia . Ctm i
uniq qq se h ad ee i ad cogtoz sz qte uiu
cognoscat i do qr i ppo gne g z ui sut in
do . Ct oe q uu e in aliquo e i eo p mod
e in quo e . sz deus e i infinitu nobilior m
g i infinitu nobiliou z uiou modo sut re
in do qr i uniuso . Ct nobili z ui e ee uite
qr n uiuntis . sz o uiuut i do u sup mostra
tu est n a i gne ppo . g et c . Co . ui e res u
e simpr g u soluun s q . sz i do solu di esse
s q . qr n se asinus e in do . g asinus est
sz in ppo gne simp' g i ui . Ct ui e res io
u e s pua intriseca z pxima . q u e i pnc a
extriseco z remoto . sz res i mdo sut s pnc
intriseca . in do q ut i pna o extriseco . g o z
e . Ct io ui e res u e s ppa entitate g u sol
p silitudine . sz i do est h' o z lapis z a s silitu
dine g z e . Ad qo dd qr tp' x e existentia rer
silr in exri etno . z in intllctu cato . z i ipo
mdo . z i exri etno et i intellctu cato sut res
p silitudine . i ipo mdo s entitate ppa . qr
g q i quo sit u' h' d pt qz . aut qr fiat q
patio eiusde rei ad se s diusu mod exist di
ut sit st . u' lap ul' ht ee ul' c e i cognoscete
ul' pducente . ul' c e i se . z h' mo ocedndu e qr
uius e una qq res i ppo gne qr i do sic p
bat roes ad h' inducte . alio mo pt fi opatio
rei ad silitudine sua u sit st' gonis q ht ee
ui z nobili . utr ipa res ul' silr do ei . z h' mo
simp' ocedend e qr sili do rei ui z nobili ee h
i do qua ipa res in mdo re ei qr e ipe est
ipe de' . z ocedende sut roes ad h' inducte . ad
h' c silitudines rer i intellctu cato ui z nobi
lius hnt ee qr res i uniuso ut dic aug' de
trini . n re eius qr sut sz re ei in quo qr
sut nobiliore z spualiori mo silitudines i
itellctu cognoscente q sit ipe res i mdo gnte
z sic patet roes ad utraq pte . tn ad i ar
qr fit de opatioe ee ad cognoscere dd qr i' ge
neralr itellctu qr res i est ui ubi uiuus cog
scatur u ht uitate . Co qn dr . n . cognoscere
qr n ex z io sic ad cognoscin se ee . i nec ad

sicut

sicut

q

nō eadem entitate sz

contingit

ue cogita ue ee. n ad ui cogita ui ee. qn g o q un
go q sic se ht ad ee i ad cognitoz. i h talr q eade
pna q e pna eendi e pna cogitandi. s tn pna ee
oferut ee p se ipa. s cogitoz n cofert p se s p sua

Tercio loco e qo de tcio articulo silitudies.
s de gnalitate existentie reb i deo. et ci h q
rut duo. p q utr mala sit i deo. 9 utr i deo sit
ipsa sm q h. Qd a mala n sit i deo ur aug de li.
ar. Jntm res recte uitupat i q eae uitupatoi ar
te m q fce sut uidz u h in eis uitupet q in arte i
n uidet. si g uitupat q ad malitia sui i q mala
et h mo n uidentur i deo. g h modo n sut i deo.
Item oe q e i deo e ex ipo et p ipo u dic aug. et
mag i lra. s mala nuq sut ex deo n p dm. g n
i deo. Item oe q e i deo aut e sic i pna pducete
a sic i exti expmente a sic i oseruate. s ostat
e q de n e pna pducens mala n 9 osuas. Item
n est exr expmes. q de exris attendit s assila
tioez. s dr ad malu nlla e assilatio. g mala nu
llo mo sut i deo. Item q ad meli est tanto mag
distat a malo. s de est optimus quo n mel
pt cogitari. g tanta distantia differt qnta nlla t
maior pot cogitari. s mag distat a malo q nec
ht uitate malitie n silitudine. q q ht talte sili
tudine. t i quo nllo mo e mal q i quo alique mo
e. g et c. Ite oe q cogitat ab aliquo q e sua cog
tio e i illo tanq i cognoscente. s de cogitat mala
q ea punit et reprobat. et de est sua cogitatio. g
mala sut i deo. minor pz. maior silr q oe cogitu
e i cogitoe. si g ide e cogito et cognoscens. si g e
i cogitoe et i cognoscente. Item oe q cognoscit in
aliquo. e i illo i quo cognoscitur. s mala cog
scunt i deo. g e in deo. pbatio minoris. mala
cognoscunt a deo. ostat aut i se a ex. No ex. q
ostat q diuinus aspect n exit ex. t. n. idiget
a ad cog. et item angli cognoscunt mala i deo.
u aug sup gen. ad lram. angli uidet i illo bona
uita que eis placent et mala nra q eis displicet.
Item oe q cogitat i aliquo et n p actus. e aliquo
mo i illo sic i exti. s mala cognoscunt a deo s n
p actus. q n p actus cognoscit. s o p se. ergo
mala sut i deo. Item oe q cogitat ab aliquo t
n p puoz. cogitat p silitudine t ydea. s i deo
n cadit cogitatio p puoz. q nlla p in illo exti ee
puo o sit purus actus. g si cogitat mala no
cognoscit p puoz. s silitudine. s sili de e ydea
i deo. g mala hnt ydea i deo. Jd o d q mala
a deo cognoscunt. s tn i deo n existut. l q mala
q sic loqm i ipo. a deo i q cognoscunt. q sic
rectu e iudex sui et obliqui sic lumen t uitas
et lux et actus e ro cogitandi n tm uitate t
luce t actu. s t obliquitate. tenebra t puone.
u lux se ipa tenebra cognoscit. n sit g mala
la i deo. q nlla dnt ee i deo ad q opt de aliq
gns cae. et maxie g gns cae fore t exepla
ris malu a n ht dm p cam. n p exeplar. quia
malu de malitie dic solu puoz. exra s q
h dic assilatoz. q g puo s q h nlli e assilab.
hic e q nec malu nec relatios ht ydea i deo. t
sui q oppositu e assilabile. vn cu uno t eod
cogitat de bonu t malu sibi oppositu. bonu
cognoscit s ro assilatois. t io bonu e i deo
u in exti t u cognitu p se. t p mod prius. ma
lu a e cogitat a deo n ht i ipo ydea. io n e i deo
quuis sit i di cogitoe. q quuis cogitat a deo n
cognoscit p ydea sui. s boi cui e puo. t ido
di cogita p actus t p puoz. Ad i g q ob q
malu e in di cogitoe t cogitatio e dei. g t e. d
q h e falla s actus. quuis. n. ide sit cogito di
q d. tn a d cnotat sic po t sap. u sic n se e
i di noti. g t ipo. imo e i actus t cog sic t in
ipo. Ad 2 q ob q malu cognoscit i deo. g
est i deo. d q n seq. pl. n. dic ee i deo q cog
sa a deo ul m d. e. n. ad cogita a deo p h intellig
q de sit ro cogitandi. u s o addit q h sit i deo
significat q de sit ro cognoscendi u exeplar
t p assilatoz. t io e i ons. Ad 3 q ob q cog
scat n p actus mala t c. d q cogita p actus
e dr h. a apte cognoscentis aut a cogti. Jn deo
nlla cogitatio cadit p actus a pte cognoscentis
q o cognoscit se ipo. tn cadit a pte cogti. q
ad cognoscat p silitudine sua ut bonu. a d
p silitudine sui oppositi. t i e i p actus n i de
currendo. s i assilando. e. n. de cognoscat mal
n talr assilari ei s suo oppo siltr. solutio d
e de puone q cognosce p puoz. e dr. aut i q
sit puo i uirtute cognoscente. sic cogitat
as silentiu t tenebram p aure t oculu. t sic p
ipsaz. aut i q sit puo i cogito n i cogitante.
sic lux cognosceret tenebras si hret uim cog
tiua. sonus silentiu. t sic cognoscit d. qm
est actus purus t lux et uitas.

Sedo q utr ipsa s q h sut i deo. t ur q n
q mala u mala n possut hre silitudine
e summo bo. g s pr de e ipsa n hant silitu
di i pfectissimo. n est i deo. Jtem illa sola

sut i do q possut ee a do et p oim. s3 ipsa a do
n sut qr di deut oi pfca sut opa. Item spalit
o de m et passioe. diu'sitate z opone. c. n. ee
sb roe extis sit for. sit actus purus. et i oio sup
ur. g roes matie et passiois et diu'sitatis et
opositis repugnet extri. et si h o n diat ee i
do n roe extis p3 ro. Item sic uitas e gnal odit
etui i unitas. s3 oppositu uitatis n ht ydaz i deo
sut et boitatis. g p3 roe oppositu unitatis sr et
oppositu unitatis est multitudo. g r o. Ita aug
ad uenb diui. q totu odidit n potuit et ptu n
ht roes. g e ptes sub roe ptu sut impfce. p3 i
q ht roes ipsor. Item ois ogtio diua e a poi
ci g i omi catu p cadit io ipsa. q pfca u ma
q for pnapior q pnapiati. ptu qua toti. g p
p h cagnoscat deus. g si ipsa hnt ydaz i deo
nare e q hant z impfca. Item diuu exe expmi
re s totu. aliqm n pfce cagnosceet. g qcqd e de
reht extri. s3 m e de rei ostitutoe. et ipsa de o
stitutioe pfca. g et o. Itm ois effectus assilat
sue cae aliq assilatoe. s3 mima assilato sufficiat
ad roz extis. g oe q e a do ht ydam i do p q p
q fiat e i do. s3 m e a do. z passio. et opo. et diu
sitas. qr o dnt ens. g o sut i do. Ad o aph dixe
rut aliq q ipsa n sut i do n cagnoscut a do p
aliq ydaz ppa si p ydaz suor oppor. ut m p ydaz
forme. passio p ydaz act. et mlta p ydaz unita
tis. o3 v stare n p. o. n. ista o diat aliq enti
tate et i uitate. de ncitate aliq assilatione
ht ad pm uitate. et i roz extatis. et ideo
necio sut i do. ppea itellig q e di uto ipsa ht
ydaz i do. h d pt intelligi. a roe ipi q sub e. aut
roe ipsois. s i roe ipsois e impfco sut puato
et puo n diat ens. n quid a do nec assilabile
sic n h ydam. si roe et q sbest sic m o qd ipsor
et m aliq eeni dio. sic ht ydaz. s3 n impfcaz. s3
pfcaz. qm sic n uiuntu e yda uiues. et corli
spual. sic tpaliu etna. et ipsor pfca. m tn i
malor e ydea boa. v n no q p yda sic su doi su
i gene de ydeis dic assilatio ex gnis. p aut
assilato e i roe entitatis i do. oe g q de se
d roe entitatis su sic oppositu su ipsor. su ma
tiale. su passi le su i actu su i po. pot do assilai
et pduci io ht ee i do. Ad a dic puor. h ipo a
mittit roz ui effect z roz assilatois z io frutra
et malitia ydaz n hnt. n sut i do n a do. ex
hijs p3 q ipsa s i do. patet z quesita. Ipe e
o de malo p3 sto. qr malu dic simp puo z un
eo q malu n sit ipsor. Ad i q ob q ipsa n
sut a do. dd q ipsa s. i q sut a do sut. dici z
eis n remaneat ipsco. qr de pfic. Ad i q o
q n hnt assilatoz. dd q q uis n hant i spalib3
odnalib3. hnt tn i gnalib3. et h suffic. o3 n. ha
bet rom boni z pule rentis. Ad i q o de op
pos to unitatis. dd q n e sile. ita unitas sal
uat i mltatudine. n sic boitas i malitia.
nec uitas i ftitate. qr ille sut puones. n sic
a unitatis puo est mltatudo. z io p3 totu.

I n pte i sut dubones q clra. et p de hac so
lone magri q dic q cogito di est e eeni n t
d q sut i cogitoe sut i eentia. d v n. male dice
qm h ar ut ee neco si aliqua duo sut oio ead
si ad e i uno z i alio. oi diat q differut penes
onotata ut fem qr di psaa n onotat. ut si dica
q psaa onotat ob de h noie de q n onotat. o
et tn dnr o ee i do. g p3 roe z i eeni. p o mag
ur ee ub anselr. i monol. q catura i catore
e catrix eeni. g ut q ue sit in di eeni. Ad o ad
q h ppo i alu onotat i herentia ut si dicatur
ydee actus i sto. alu notat ydeptitate ut si
diat ydee rem sut i do qm sut de no a do.
alu notat caltitate. y si diat cate sut i ipso
do et pt h ppo d f. ui. gna car. s3 i do n de n
tu. Cum g ca d tu r3 ad catin. f roz itelli d Jo h ppo
in s q dic caltitate n addit n tis dntib3 r m
ad catura. et qm n om sbe ul n ul eeni n dic
ttz, io si diat cate sut i di sba. h ppo. in. aut
notat ydeptitate a d unhentia quor utrq fem
e. et io tales lones n recipiut z illo ar to. est
soph s actus. io dic mag q n uz. q uis. n.
ide sint re. differe tn i mo signandi z itelli d.
Ad i q o q de no dic r3 dd q fem e qr iponitur
ab actu qm h ad catam sic dic dama l n. bn
di de catar. Ad i q o q catua i catore e catre
eeni. dd q catura i catore ee e ydaz ul silitu
dine e apd dm ee z ansel. ul dice q illa si
mili do e catre eeni. n q illa catua sit eeni. v bn
ocedeo q ydee rer sut i dina eeni. qr in. notat
ydeptitate et ue. s3 h n pt d de catura. s3 ee
q ht i ppo gne. Itm q de h q d q illa ee i do
intellnr q ee ipo z p ipoi. z q ut. n. male dice.
qr o talia n sut n p nitia. g i do n sut n ea q
pnt existut. q e maifeste fem. z q aug qui
res sut i do ab etno. oi diag q accipit ee i do
ui i osuate qr sic accipit apo. in pfata aucte ex
ipo z p ipoi z i ipo te n tac ad ppositu qr mag

In the margins:
c. i
z boitas
q
a da po.
ar. 24.
q. 2
no.
a
c
dicat q d

accip ee in se q dnr res ee i do etnalr. Si tn di
cas q res actualr sut ex deo ul p dm ex tepe
s; abitudinalr ab etno. ite g grō qr actualr
sut i do ab etno. et n ex do ul p dm. Ad sco dd
q ee i do ul p dm pt accipi. ul s aptitudine
ul s actu. ul s hitu. Si s actu sic pdca auc
toritas n e intlli da pcise. q illa sola sit i deo
q sut ex deo ul p deu. q multa ds cognoscat
que sut i do que tn n sut ex ipo nec p ipo nec
erut. Pt itm accipi s hitu et sic ad huc n est
itlli da pcise. q multa de cognoscit et pt face
q n facit et tn st i ipo nec umq erut ex ipo. n
p ipo. Pt itm itlligi s aptitudine et tc pcise
ut uitate qr n e in do nisi sit aptu ee ex deo
et p ipo. et sic uz ad ppositu et intllr magr
et p h excludut mala. qr de no pt face mala.
n mala possut ee ex ipo nec p ipo. Ad sco qr qr
n dnr res etnalr ee ex do et c. dd q n e sile qr
alie ppones signant p mod fi. et mot et act.
s; h ipo in. p mod qetis. et qm de n fec n ex i
tpe nec fuit ea actualr cans nec ex tpe licet
hitudinalr ab etno io magr dnr etnalr res
in do qua ex deo. Itm qr de ista re magr
q dic. qd mala n sut i do. qr deus no cognoscat
ea p approbo. ut ur male dice. qr approbato res
pic uolutate s; ee i do ab etno respic etitate
g notia approbois n r ad h fac. Itm magr ur i
suffiaes in dione dine cognitois qr sic bon cog
scit notia approbois i mala noti reprobois. Ita
appbo aut addit ad su notitia simpl. aut n. Si
no. g n in deo distigue notitia et notitia app
bois. Itm si n addit. g sic sut i do q cognoscat
approbando i etia illa q cognoscat simplr. Si ad
addit g ur q dina noti sit cpo. Si dicas q
addit s; itllctu. s; itllctus nr n cap res ee i
do. g n noti approbois. Ad sco dd q approbo sup
cognitoi s itllctiu addit beneplacitu uoluta
tis. h a bnplacitu cognotat boitate i eo ut
cui e. qr do no plac nisi bonu et oe bon in
q h do sile e. Si g ur dic ipm cognoscendi s
assilatoi o q ds cognoscat noti approbois st i
ipo. Si no q approbo pt cnotare bonitate in
actu e sic n est pcise ipm q oe qd e i do sit cog
tu noti approbois pt itm cnotare boitate in
po sic exr cnotat rei entitate n qr sit. sic qr
ds pt ea face. et sic n e i do n q cognoscat i
notitia approbois qr sic cognoscat ome bonu
q e ul q pt face et illius h exr. et io i d

tm e i do. Ad g obic q uo tas n fac q sit i
do dd q h n e qr uolutas i actu. s; qr de n
p face q n approbet tanq bonu. Ad u approbo po i
dic ibi uidetr tois q affectu ue. Ad quit
si addit. dd q addit g pte nri itllc. et a
pte cnotati a pte ipi dei n. Nosio aut ad
dit repbo et io magr n pont notitia repro
bois p mbro. Itm q de h q d ambro. i
eade ui hnt s; o s. ex ipo et p ipo e i ipo. q
e q si hnt eade uim. g ur h ee i aulcato u
bor. Itm aut accipit ee i ipo sic i exri. a
sic i eo csuate. Si tanq i exri cstat q a e
ee i ipo ei ex ipo sic postmsu est. Si tanqua
i csuate ad huc e ad pduci. a d csuari.
Itm si eande uim hnt sic ex ipo appat pu
i pt appuari filio e silr et appare in ipso.
Ad sco dd q e loq de illis trib; cn locutioib; q t
ad i d q signant. aut q ad ordine qm co
notat. Si loquamur quatu ad i d q sig
ficat sic o dnr ee ex do tanq ex pnc pmg.
n aliu de moto. o dnr ee p dm tanq p pnc
sufficietissimu q oia agit p ipo oia dnr
ee i do tanqua in pncipio infinito q n pot
ad face ex se. s; o ambit ei ultus et i hys
trib; cn locutoib; signat q deus e pna p
et sufficietissimu i finitissimu. et qr o h i
deo sut unu e queiut trib; i do q ad signat
dic ambr q hnt eade uim. nec tn est i
aulcato qr n ide iptat s roz itlli. Si a loq
mur q ad ordine q cnotat ppon u hitudi
nes. sic sut appata trib; qr ex ipo dic roz pmu
et p ipo dic roz medij. e i ipo dic roz ultioni
s; quietatiui. et io ex ipo appat p e pus
q e p in tnu. p ipo appatur filio q e p me
dia. et i ipo. s. s. q est p tria. ex hys patnt

Et qm demostratu e ex tpe quo om
o dicat ee i do. Sup egit magr quo
o sut i do. h scdo agr quo deus sit i rebi e u
i locis cnlib; e qm ad ee i loco e i re muta
seq mutatio i eo q i illo est. ido agr scdo
de di imutabilitate in loco. i. d. ultr medi
i. cu dina n et c. p ps tres h p. In pma
narrat quo de e i locis e rebi et p auc
toritates cfimat. In sa nitiur dcor i
apre itllntia i. quo a ds hitat i bonis
et c. In tcia ost intllct nri q d h capi i
sufficiat i. ex p dcis p q de ubiqz tot e.
p ps tres h s tria capla. In p ost modos

gendi deum in rebus. In secunda vero estimat aut quod deus est
ubique per essentiam. Nec aliqua ex capacitate humane
intelligentie etc. In tertia ostendit quod deus in solis sanctis habitat
per gratiam. In sanctis vero habitat in quibus etc. Quo autem
deus habitat. Hec est particula in qua excitat ad
devotam intelligentiam et hec habet tres partes. In prima rationabi-
liter manuducit. In secunda stultam ... excludit ibi
... ut ait augustinus. In tertia admira-
tionem erigit ibi quomodo mirabile est sacramentum ... di-
na magis sunt admirabilia quam intelligibilia. Ex predictis
patet quod deus ubique totus. Hec est tertia particula in qua ostendit insu-
fficientiam ad cognoscendum quomodo deus est ubique per
essentiam et hec pars habet tres partes secundum tria capitula. Prima ...
ostendit quod intellectus noster non sufficit. Secundo exclu-
dit eos qui presumptuose solvunt ibi quidam tamen immensa inge-
nio suo metiuntur etc. Tertio vero abicit eos qui irratio-
nabiliter garriunt ibi Solet etiam ab eisdem queri quomodo deus
... ostendit quod eorum esse frivola et ratione indigna.

Ad intelligentiam huius partis que de existentia dei ubique
est, notandum quod hic tria principaliter queruntur. Primo quomodo esse
ubique conveniat deo. Secundo utrum esse ubique sit proprium
privilegium dei. Tertio qualiter conveniat deo esse ubique.
Et quantum ad primum quod esse ubique potest distribui pro omnibus
rebus et pro omnibus locis duo queruntur. Primo utrum deus sit
in omnibus rebus. Secundo utrum sit in omnibus locis. Quod autem
sit in omnibus rebus ostenditur sic. Philosophus in physica: quanto
aliquid simplicius tanto pluribus indiget et in pluribus
invenitur. Sed deus est simplicissimus in
fine simplicitatis. Ergo invenitur in omnibus. Si
non reperitur in uno, ergo non in omnibus. Item quanto causa prior
tanto ulterior. Ergo causa prima est ulterissima. Sed quanto aliquid
ulterius tanto influit in plura. Ergo cum prima causa sit ulterissima
influit in omnia. Sed omne quod influit in aliud est in illo per essentiam
vel virtutem, nec quia ... operatur agens non per
presentiam virtutis. Sed deus propter suam simplicitatem
idem est quod sua virtus ... virtus presentialiter in omnibus,
et sic est in omnibus. Item hoc videtur per ipsum ... est
... in alia ...
... sed hic est ... non ...
... in omnibus sit. Item si deus est ... rei in quod
non ... aut potest esse in illa ... non est aut ...
... non est omnipotens. Si potest esse et non est ... non mu-
tetur ergo mutari potest. Ergo si deus non est in omnibus rebus
aut non est omnipotens aut non immutabilis ...
... est ipse. Contra. Quanto ad magis se ... ingeritur
... tenebrosa tanto est ... et ... nobi-
lior lux ... sed deus clarissime cogno-
scit. Ergo maxime ... tenebrosa se ingerit.

sed omnis causa tenebrosa; ergo deus aut in nullis aut in pauci-
ssimis est in rebus causatis. Item quanto motor
magis distat a mobili tanto sufficientior movens.
Unde sufficientius movet anima quam corpus ... et intelligentia quam
anima. Sed deus est motor et operator sufficientissimus,
ergo summe distat ab omni mobili. Ergo aut in
nullis est rebus aut in paucis. Item omnis virtus
unita est plus infinita quam multiplicata. Sed
divina virtus est infinitissima. Ergo unitissima.
Sed quanto ad magis est unitum tanto minus diffu-
sum et in paucioribus reperitur. Ergo etc. Quod necessarium
est deum ponere in rebus omnibus videtur quod nulla ex parte
dei nobilitatis ... non est inconveniens quod possit agere
re ... quod possit facere effectum per se sta-
re. Alioquin opera dei magis sunt debilia quam opera
artificis ... quod salvatur in esse ipsis absen-
tibus. Ergo si nulla necessitas est videtur quod esse superflui-
tas. Sed ipse longe est ab esse superfluitate. Ergo etc. Ubi
dicendum quod deus in omnibus rebus est sicut ipse david testa-
tur dicens: si ascendero in celum tu illic es etc. Et
necessitas autem existendi deum in omnibus sumitur
tam a parte perfectionis ipsius, tam a parte indigentie rerum.
A parte ipsius propter summam immensitatem et summam potentiam
et virtutem ... est summa simplicitas. Quia enim summe
simplex est ad nullum arctatum ideo in omnibus invenitur tamquam
immensum. Quia summe simplex ... infinitum virtuosissimum
et ideo virtus est in omnibus. Et virtus idem est quod substantia et ideo
necesse est quod sit in omnibus. Ex parte creature est necessarium
quia causatum habet in se possibilitatem et vanitatem ...
... quia producta est de nichilo. Quia non causatum est et
accepit esse ab alio qui eam fecit esse postquam non erat. Et
ex hoc non est suum esse et ideo non est purus actus
sed habet possibilitatem. Et ratione huius habet fluxibi-
litatem et variabilitatem. Ideo caret stabilitate et ideo non
potest esse nisi per presentiam eius qui dedit esse. Exemplum huius apparet
in impressione forme sigilli in aqua que non conservatur
ad momentum nisi presente sigillo. Et ideo quia causata
de nichilo producta est, ideo habet vanitatem ... va-
num in se ... necesse est quod omnis causata susten-
tetur per presentiam virtutis. Et est simile si quis poneret
corpus pretiosum in aere quod est quasi vacuum non
sustentaretur sic et ... Ad illud quod obicit
de distantia et permixtione, dicendum quod est unitum a-
liquid alicui aut secundum presentiam tantum, aut secundum presentiam
et dependentiam, aut secundum presentiam et dependentiam et
convenientiam. Primo modo est radius in aere,
secundo modo anima in corpore, tertio liquor in liquore.
Quod primo modo est in aliquo non permiscetur. Sicut

q fo m e n pmiscet ppe sz sol qo tio et p q de
mo e de in rebz n fo ultio. Ad v qo de di
stantia motoris a mobili. dd q e distantia p ab
sentia et hz ipedit si iuuat ad motu. et e dista
tia p idepedetia et hz iuuat q qnto motor p
fector et absolutior min depedet et e suffic
etior. et q h mo distat de etia ples. Ad i q o
q utus unita e mag ifinita. dd q unitas u
tutis q fac ad ei magtudine p se attnd p sbi
simplicitate. v at obi p idistatia a utute. q
utus tato potitor qnto sbo ppinquior. qm g ut
dina i sba e simplicissima et nuq a sba elogat.
et io i mltis e ifinitissima. q unitissima i
mltis u i uno. v q n. e cete ubi p e sic dicat
tmegist. Ad ultio ob ia solutu e. q ncatta
e ex pte di et cate sic uisu e. Ad g ob q ags
catu u n e opat et effectu pduc q sine ipo
stat. dd q n est sile i do. Nam si attndatur h
i artifice cato h ueit ex defectu pfectois. q a
e ages catu limitatu e et differt a sua utute p
opari p utute u n e. Rursus qm ag ex suppoe
et n pot i totu. io effectus n totalit depedet
ab ipo. De aut h oditoes oppoitas q ifinit
et ide e in eo utus et sba et totu pduc io n e.

Sed q utu de sit ubiq localit. uut sile.
sit i oibz locis. et q n ur doe in li. de tri.
de ita ee ubiq dur q i oi loco. sz q oio i loco
ee n pt. Et h ipoi ur rone q sicut phs loca
ad locatu mag opat i ipe tome. sz de e fort
e excellentissia. g r ei nlla e fort. g nlls e loc.
Ite alia rone ur q quadplex e odito loci i r ad lo
catu. s. otine. saluare. misurar. et timinar
qrz loc ut uas misurat u qntitas. saluat
u n. timinat u finis. sz de e nlla hor odhu
opat ad locu. g et c. Itm p i ppa passio e
sendi i loco e pmsio. g q mag recedit ad
imsioe min e in loco z q max minime. et q
oio reced i nllo mo e i loco. sz de e h. g r a qt.
Ie. xxiij. celu et tra ego ipleo. sz oe q e i loco
ipo impledo. e i loco s q locus. Itm h ur rone
q loca s q locus e i idignitia ad locatu u ab ipo
repleat. sz ois catu uaitas. uaitas a n replet
n p utatis psntia. g ad h q loc repleat nce
e dm ad ee. sz h porto p deus ee i loco u loc
e. Itm maior e induisio fort ad min q locati
ad locu. sz fort n o unit ma n pmanz n p dei
psntia. g mlto minus nec locatu loco. sz q
p di psntia fort unit m dz e i qlibz re u n. g cu

p di psntia unat z saluet locatu i loco dz e
in loco u e loc. Itm e psntia z situs s locu z
s tpo. sz dz pfectissime e psns cuilz rei g sm
loc z tpo. sz q sut psntia sm tpo sut i eode tpe.
g et illa q sut psntia s loc sut i eode loco. si
g dz e psns oi loco dz e loco n tm u e res. sz
etia u est loc. Ro dd q tripx e odito s qm
opat locatu ad locu. Una s q excellit et hz est
ppetas saluatois. sic n. locatu idigz loco et i
loc oplet ei indignitia et osuat nim z s hac
ppetate sola coia sut i loco n a spualia. q no
recipiut iflueti a loco corpalia. corpeo. a e
ppeta s q locat eqtur et pportonat loco et h
est ppetas omisuratois. et hac odne ppe i
coia sut i loco. q illa sola sut omisurabilia.
v costribut spualia a min ppe. n q n sut o
misurabilie r ptau sut tn diffinitie r tot i
Tertia e oditio s q locatu excellit locu. uidelz
q p sui psntia replet z suplet idigntia loci.
locus. n. sine locato puatus e i idignz. sic
ocauitas oculi sin organo. Cum g de ad nu
lla cataura opatur nz s roz ifioritatis. nz eqlita
tatis. sz suplioritatis z excellntie. dz n e i loco
qntu ad prima et s az ppetate. sz solu q ad
tria. s saliz qo p psntia suplz loci idigntia.
Na locatu p psntia reph uacuitate distatie.
de aut p psntia reph uacitate cetr. et illa
q de sin h ee n pt. ex hijs pz Ro ad oba. t
Na roes pbates dm ee i loco u e loc pcedt
s tria oditoz u pz roes a ad oppitu s pm z
sam silicet saluationis et terminationis.

Consequt q ad sm articlm q utr ee u
silicz sit ppriu. z q ppu e q soli queniat
et sp. ideo qntu ad h duo qrut. p utr ee ubiq
queniat soli do. Sc utr queniat ei sp sic ab
etno. Ad a soli do queniat. ur. aug in li. de
simbolo ubiq ee est dm ee. sz nlli cate queit
dm ee. a mob e di ppissimu. g nlli cate q ee
ubiq. Itm ambz in li. de spu. s. oio cata cir
sue ne sit cicuscripta limitibz. ee ubiq z i omibz
rebz diuitutis z ositonis e ppu. Itm h ipm
ur roe q ois cata p se existes et i se. e h alq
qd. sz oe qd e h aliqd e singlare. et oe singla
re est h z nc. et nich natu est ee ubiq. g soli
di e ee ubiq. Itm odito i qua de est ubiq e deo
roe sue imsitatis. sz imsitas e ppetas soli
di q nlli cate pt queire. g n e est ubiq. Sed ho
de ubi qm ubiq e sp z ubiq. et tn n e dz. q tu

dicas q e ui suor singlariu z n simp. o tc q ad
ule e cui singlaria sut uq et iple e ad fieri g
n sit ei singulare. ul in singlare. u h ule sbq
g e ui. Item ob de nuo q e i oibz entibz z n p
ti in quo n sit nus. z p in oibz etibz e unus nu
g e unus nus n sit de. ee ui n e ppu soli dei.
Si dicas q n e i tot sz p pte z ptes. o de uoce i
q e i aurib; diuisor tota z i toto aere. esto q
uox eet i mag q p totu mudu audiret tuc
eet ui tota z una pbo. q simlr e ifinite pte
sr aeis z uox sit i qlz pte. tc g ifinite sr uo
ces actu. qd e iple. Item o de aia q e i qlz pte
aial tota. ut sic mostrat e. esto g q fieret aial
gygateu i ut magnu totus mudus. tc aia
eet ui. g q n sit h e p defectu cois z n suu.
Si dicas q e i plib; ui i uno loco. u n nuq una
aia n i uno corpe. ob de cor x q totu z integ
e i diuisis etib; distictis. Item ob p toz c. n.
de n singlaris sit ee h z nc. tn aliqu dat de
sp ee u angelis. g pi ue aliqu dabit ee uq.
Item si aliqua duo inseparabilr sut unita. ui
e unu z altm. sz huana n z diuina i x iseparabi
lr sut unita. g u e diuina et huana. sz diuina n
e ui. g z huana. et sic z ca. Rñ dd q ee uq
sic dnt sci q soli do ppe et singlar. ita qd i
nlli q alij. n itelli pot ore si recte itlligat.
Na de di ee ui. i q ex pte di intellr i deputa
et totalitas. ex pte loci plitas z ulitas. p o
dicoz p deputatis excludit ule qd q uis sit
i oib; singlarib; tn s alud z alid suppositu. z i
nuatu. p odicoz totalitatis excludit nuq u
na q uis nus sit uq. tn s alia z alia pte. p
odicoz plalitatis a pte loci excludit. s. cat
q q uis sit i plib; ptib; cois. n tn i oib; n ee
pot. q h solu d ei sb sacmto et i patria p
instantie. Ad tn ob de uoce itelli q genio se
sibi in medio e p diffusioz. u n nuat uox
sic n lux n ad nuatoz suscep. u q sr aurer
tot sut uoces. qm uox i aere erat mltipli
cabilr z n multiplicata. z io pz q nec tota z
uq an nuatoz sic nec lux diffusa. nec eade
post nuatoe. z io ex de existntia uocis n
e mltu sile do. Ad i q o q de dat sepitu
tate. dd q ta ee uq q sp inptat q da infi
nitate. z infinitas sempitnitatis e ifini
tas durois q e s poz. z h no repugt catr. q
n ipedit durone cature ee finita actu et
ifinita po. z io oi duroni catr ncce e ad i

addita. sz ee uq d immsitate actu q iptat
sim ltate locoz z h repugt catr. z io no pot
ei oio ocari. ocatur tn s possibilitate catr
f qd pticipat mai et min de n spualitati
na nich e oio spuale n solus ds. sic d aug
de morib; eccie. solus deus e in corpe. q g
reply. catr a qda sut spuales p abstrtioe
u ule z nus. et ista possut ee in plib; ipt
otate ad pla. et i s su plificatoz. qda spi
ritua sut p sepatoz a matia ogili ut aie.
z iste sut i plib; tn n mltiplicatis. Queda
a spual p unioz ut corp x e ab; spual na
q uis sit um corp. z io q e mediu int aia
z dm. et io i q ab; pl sap nim spualitatis.
et io e i plib; ut sut pla loca. no tn i oib; q
ocabatiois n se extnd ad o. z sic pz q sub
sacmto e i plib;. Ad ob de iseparabilr u
nitis. sol dz e p intepne e altm excedit altm
ut pz i gne z spe. Ad ob p unioz ho deus
dd q h intellr p ocoz ydiomatu. sitr z ee uq
o p ydiomatu ocoem.

Sed q utr ee uq ocat do sp su etnalr. z q
sic ur. q sic sp se ht ad tpo. i uq ad locu.
sz an oe tpe de fuit sp. g an oe locu de fuit
ui. Item ppu di eentiale ei q q ppa passio
alicui sbo. sz p nciaz oentia passiois ad sbo
distributo suppoitoz icludit distributioe
tpm. u n d de oi est q n e i quoda sic. i quoda
no. nec aln sic. aln no. sz i quolz z sp. g sic
h q e ui icludit sepitnitate. g ee uq sp
o do. g ab etno. Item res sut i do z ds i reb;
sz res sut ab etno. Item res sr i do z de in
reb;. si res sut i do ab etno. g a relatiis dicit
h ad ontntia de e i reb; ab etno. sz n n i oib;
g z ca. Si dicas q n dnr correlatie. Co. e di de
est i reb; n signat respectus nec depnde
di ad res. sz rer ad dm. g n h a d e dice e dice
dm ee i reb; q res ee i do. Ite si de no fuit
uq ab etno z fuit. g fuit alibi q uq. et
mo est uq. g mutauit locu. g in deo cad
mutato. sz h flm g p. Si tu dicas q mutat
e i ocnotato. Co. cu di de est i loco n notat
effectus sz solu di psntia. g ur q s h n sig
ficet mutato i ocnotato. sz solu in ipo deo.
restat. g p iple q ds e uq etnalr. Co. ui
psuppoit ibi. z ubi psuppoit locu. z locu n
ponere n ex tpe. g z dm ee uq n e ponen
ex tpe. Item bn sez ds e ui. g e i celo. g

e tn i oib; ut unitis
p condicoz uniusalitis
exclud coz xpi i sacra
mento q q uis e in plib;

destructo consequente destruitur et antecedens. sed ab eterno non fuit
in celo. ergo etc. Item bn leg deus est ubique. ergo in ista do
mo. sed ista domus non fuit non ex tempore et per consequens non fuit
temporis. ergo et esse ubique. Respondeo dicendum quod esse ubique dicitur potest ac
cipi de deo sic et esse semper. uno enim modo semper importat co
ordinationem immensitatem vel durationem. et sic idem est quod eterni
tas. et sic convenit deo eternaliter. Alio modo connotat similitatem
temporis. et sic convenit ei a parte temporis. sic esse ubique. uno modo
importat potentialitatem divine immensitatis per quam
est presens omni ei quod est. sicut ubi simul alij. et sic idem est quod deum
esse ubique quod deum esse immensum. et sic convenit deo eternaliter. et con
sequenter precedit per rationem. Alio modo prout connotat locum cau
sum etc. et sic convenit ei ab initio rerum et locorum qui connota
tum. et convenit semper. et adhuc est prius quam convenit soli et semper
uno modo. sed non eternaliter sicut est in demonstrativis
et superpositum sicut ratio. et si modo accipiatur dicitur ubique est
visitatorum et sic hoc modo non convenit eternaliter. Ad ultimum dicendum
quod hoc quod dicitur eternaliter per suam causam. dicendum quod non est sua con
usa. Secundo enim dicitur quod res sunt in deo sub intelligibili ratione existentia
vel et non connotat actum. sed cum dicitur esse in rebus connotat
ad causatum. Nam non est in eo quod non est. ergo si deus est in rebus
et loca res et loca sunt non eo tamen sed ab non est in eternum
tamen quod in pluralia. Unde hoc deus est in rebus non est causa hic res
in deo. sed hec deus est extra rerum et utique est vera eternaliter
et hic deus est in rebus causa est res continentur a deo
et conservantur ab ipso. Ad illud quod obiicitur quod si deus non fuit
ubique et modo est ergo est mutatus. dicendum quod non sequitur quia hic non
est per mutationem dei. Ad obiectionem quod ubi non connotat ef
fectum sed solum presentiam. dicendum quod presentia importat habi
tudinem ad duo. scilicet ei cui presens est et cui est presens
et ideo per esse inceptio ratione rei cui presens est non novum
effectum. Ad obiectionem ad oppositum procedit sed quod ubique con
notat locum causatum. Ad tertium ultimum obiectum non uno est
in falsa accidentis sicut hic. iste triangulus in aptitudine tres habet
non generis triangulus superhabuit tres. quare non fit distri
butio in rebus ut nunc sed simpliciter.

Tertio loco principaliter queritur de tertio loco articulo
scilicet qualiter deus sit in rebus. et circa hoc duo queruntur.
primo queritur utrum deus sit in omnibus equaliter sive uniformiter.
Secundo queritur quibus modis et qualiter sit deus in rebus. Ad quod
sit uniformiter videtur. quia sicut dicit philosophus prima causa
uno modo se habet ad omnia. sed omnia non se habent uno modo
ad ipsam. sed omnia in deo sunt uniformiter que sunt unita
et causata eternitatem. ergo multo fortius deus in omnibus rebus
est equaliter et uniformiter. Item quod est ubique totum est
uniformiter et equaliter in omnibus. deus cum sit simplicissimus
est ubique totus. ergo equaliter et uniformiter in omnibus
rebus. Item unicuique rei intima est maxime et fortius.

quia fortius non unitur magis non medium appetitum appeten
di ortum habet ab essentia. sed hic non posset non per dei presentiam
quia deus magis est intimus omni rei quam sua forma.
quia forma unicuique rei est summe intima. ergo deus in
mino intimus cuilibet. sed quod habet esse intimo
est uniformiter ergo etc. Item hoc ostendit per ipsum quod le
quia si deus non esset equaliter in rebus. ergo cum magis intime
esset in una quam in alia. ergo in aliqua non esset summe intime.
quia ad esse in re intima secundum in quo non est deus. ergo deus non
est in intimum quod est. sed hoc est impossibile. ergo primum. Contra quia de
quod recipitur in aliquo est per modum recipientis et
non recepti. sed cause non sunt equaliter capaces
dei. ergo non est equaliter in eis deus. Item sicut se habet intel
lectus ad primam lucem. sic ens ad primam esse
ntiam. et viens ad primam vitam. sed magis intelligens
magis participat divinam lucem. ergo perfectius ens
et perfectius viens divinam essentiam et vitam. ergo
perfectius deus est in uno quam in alio. Item existentia
essentia dei in rebus est conservatio rerum. sed non omnes
res equaliter conservantur. ergo non est equaliter in omnibus.
Item est deus sit ubique. solum dicitur habitare in iustis.
sed hoc non esset si equaliter et uniformiter esset in omnibus
ergo etc. Respondeo ad predictorum intelligentiam est notandum
quod deum esse in rebus dicitur potest intelligi. uno modo ut
idem sit quod esse presentem cuilibet rei non connotando
effectum. et sic uniformiter est in omnibus rebus. eo
quod intimus est cuilibet rei. et summe presens. et
totus in qualibet re. alio modo potest cognotatio
effectum sicut artifex dicitur in artificio esse per connota
tionem effectus per impressionem sue similitudinis. et sic
cum uni creature plus dederit quam alij. magis est in una
quam in alia. et hoc per esse dupliciter. vel extrinsece quantum
ad ea que habent esse diuturnius ut in corpore incorruptibili
plus quam in aia sensibili. vel intrinsece quantum ad ea que habent
esse nobilius ut in aia sensibili quam in corpore incorruptibili
vel utroque modo ut in aliquo rationali quam in corpore corruptibili.

Hijs visis patent obiecta ad utramque partem. procedunt
enim hijs duabus vijs ut patet exceptis in
duobus primis ad utramque partem. Ad primum. non quod deus
uniformiter se habet ad omnes res si intelligatur uniformi
tas ex parte divini esse verum est. si autem intelligatur
ex parte effectus falsum est. quamvis deus uniformiter et
stabiliter existens certa movet. et multos et varios
effectus producit. et efficaciter diversa in rebus facit
quia res non se habent uniformiter ad ipsum. quamvis ergo cum
dicitur deus esse in rebus. uno modo connotat effectum
alio modo non. uno modo concedimus quod sit uniformiter.
alio modo quod non. Sed ex eo cum dicitur quod sit in deo. et

uno modo per connotatum effectus sic per predestinationem
et reprobationem. et sic non est uniformis. alio modo non con
notatur effectus et sic uniformis. ¶ Ad obiectum ad op
positum quod omne quod recipitur est per modum recipientis. di
cendum quod verum est ubi receptum dependet a recipiente
vel species a virtute cognoscente. In proposito autem non
sic est. quia divina essentia existens in rebus non accipit
modum rei. et sic patet illud.

Sed quia quibus modis et qualiter sit deus in rebus. Tres as
signat magister hic modos existendi dei in
rebus. Et unum modum accipit ab aug. de presentia dei
ad dardanum. qui dicit quod aliter est deus in omnibus creaturis
aliter in sanctis. aliter in christo. In creaturis singulis per naturam.
In sanctis per inhabitantem gratiam. In christo per unionem. aliud
modum accipit a gregorio qui dicit super cantica quod deus est in
rebus tribus scilicet potentialiter et essentialiter ¶ Queritur de distinc
tione sufficientia et ordine istorum modorum et ob quem
assignationem aug. aut enim accepit modos illos
quantum ad divina [libri?]. aut quantum ad creaturam. aut quantum
ad effectus. Si quantum ad effectus cum immutabile
sunt modi essendi. Si quantum ad creaturam susceptibile
cum solum deus sit suscipiens. s. non revolutas
vero quam tamen duo sunt modi. s. per naturam et per gratiam.
Si quantum ad divina libri est in ea non cadat diversitas. erit
tamen unus modus. ¶ Item sicut gratia est effectus sic
additur nature in opere miraculoso. ergo sicut in habitantibus
gratiam est aliter deus quam in non habitantibus. ita et in re in qua
operatur miraculose. ut in asina balaam erit
alio modo essendi. ¶ Item sicut gratia gratum faciens
est supernaturalis ita gratia gratis data ut prophetia. et pena
et gloria. ergo cum ista differant genere et specie debent secundum
hec diversi modi essendi distingui. ergo non distin
guit magister sufficienter. ¶ Item ob quem assignationem
gregorii. aut enim illa assignatio est per effectus aut
conditiones et proprietates divinas. si per effectus. tunc cum essentia
nullum connotet effectum non debet poni. Si per
conditiones divinas non tamen est divina potentia sed et sapientia et volun
tas. ergo videtur quod insufficienter assignet. ¶ Item videtur
esse preposteratio in ordine. Nos enim secundum rationem intelligendi
essentia precedit potentiam. et potentia presentiam. ergo male
ordinatur. ¶ Item ubi est in [?] videtur quod in deo
idem est potentia essentia et presentia. quare ergo distinctio.
¶ Respondeo dicendum quod assignatio aug. respicit diversitatem
modorum essendi dei in rebus. sed assignatio gregorii
respicit conditiones modorum essendi ubique. non.
est deus sive per naturam sive per gratiam est essentialiter. potentialiter.
presentialiter. Diversitas autem modorum essendi ac
cipitur penes diversitatem effectuum. et non quia est

cuiusque sed solum tantum tribus. quidam enim est effectus secundum quem operatur res
ad deum per modum exitus. et hunc deus continet sub
nomine exitus nomine. quidam per modum reditus. et hic est
effectus gratie in charitate vel consummate vel glorie. et
quantum adhuc est secundus modus essendi. quidam est effectus secundum
quem operatur creatura ad deum non pervenies. et hic est ef
fectus unionis in quo unitur in unitate persone creatura et cre
ator. vel hic deus. ¶ Quoniam ergo tres sunt modi effectus secundum
quos creatura diversimode operatur ad deum. ideo tantum tribus
modis dicitur esse in rebus. et primum quantum attendit quod ad exitum
assimilatur linee recte. secundum quod ad reditum linee re
flexe. tertius quod ad perfectionem assimilatur circulo. et primus
quidem modus similis est linee. secundus quia includit primum
similis est superficiei. tertius quia utrumque similis est soliditati.
et ideo optime dicit apostolus col. ii. quod in christo tota divi
nitas habitat corporaliter. est enim perfectissime quia est ad trinum
modum circuli qui est in perfectio. et per modum altitudinis que est
quantitatis perfecta. ex hiis patet sufficientia et distinctio.
et solutio obiectorum. assignatio autem beati gregorii accipitur
quantum ad conditiones modorum essendi. In hiis enim tribus
circuloquitur beatus gregorius perfectionem modorum existendi
dei in omnibus in quibus est hoc modo. aliquid enim est in aliquo
per presentiam indistantia vel contactu in continente vel aqua in
vase. aliquid per virtutis influentiam ut motor in
mobili. aliquid per intimitatis existentiam. ut
id quod est contineus intus vel anima in corpore. et omne quod perfecte
est in re necesse est esse quantum ad hanc triplicem conditionem.
et hoc modo est deus. et ideo dicitur esse potentialiter presentialiter
et essentialiter. quia secundum presentiam indistantia per virtutem in
fluentia per intimitatis existentia. et sic patet distin
ctio sufficientia et ordo. quantum secundum rationem intelligendi conditiones
iste se habent per additionem. et ideo bene ordinantur a beato
gregorio per presentialiter. et quia aliqui tamen has conditiones non
volunt distinguere penes ista libri virtute et opera
sed hunc modum existendi essentialiter. videndum libere potentialiter
virtute. tamen presentialiter non videndum opera. Ita presens est
aliquis alicui et si non operetur. aliqui acceperunt
presentiam gratia cause. sed nec videtur conveniens quod essentialiter
consistere non connotat generalitatis. aliqui pe
nes trinitatem vestigii. s. modum. speciem et
ordinem. sed omnia hec precedit essentia secundum rationem intelligendi.

In parte ista incidunt dubitationes circa litteram. et primo de
hoc quod dicit magister et est ubi aug. s. quod mali non
sunt cum illo ut cetera in luce et cetera. videtur enim male dicere
quia mali sunt in deo quia in illo vivunt. moventur
et sunt. ergo si non importat maiorem presentiam sed hoc quod est
esse cum aliquo quam in aliquo videtur quod sic mali di
cuntur esse in deo. in debeat dici esse cum deo. ¶ Item quia

[Margin:] presentialiter

[Margin:] res

[Margin:] ¶. Deus tribus modis est in creatura. s. per naturam / per gratiam / per gloriam

[Margin:] plum

[Margin:] 2..

[Margin:] 2. ¶ Sicut locus est per omnem dimensionem [...] per omnem modum [...] ut [...] corporaliter quia per [...] figura

[Margin:] per presentialiter

2. Primus similis est radio descendenti in corpus pervium quod non reflectitur. Secundus similis est radio descendenti in speculum concavum quod reflectitur et incendit sed non pervenit ad principium. [...] descendit in charitatem [...] spirituali sed non perducit usque ad perfectionem [...]. Tertius similis est radio descendenti in speculum planum qui reflectitur usque ad suum principium.

e mag' xpia ds e mag' mal' ds ul' mali e ds.
ur q' h' mali h' sut e ds. V' aug' i li. ofessionu.
meau etas et tecu n era. lo p statu pcti. Q3
q' e q' aucte i casualu g' ur q' melt d h' cu deo
q' eo. Rio ds q' h' xpo cu. diat associator. In
societate at osiduntur i. mutuu auxilium
et oformitas uol'ta. cum g' soli boni di ids de
eis solis xpe d q' sut e ds et eo. q' tc h' q' e e n
dic quitez. q' uo mali n oformat nec auxi
liat ds i sua salute s3 odnt et tu ds adiuuat
i mltis id dic aug' meau etas et c. It q' de
h' qd d apd se habitat et c. v'. n. male dice
q' ppones sut distitie q' trisitie. Si g' ds a
se no distiguitur male di qd apd se etiat.
Si tu dicas qd trisitoz diat solu q' ad mod
q. e glo. sup p'. io. q d qd apd notat distictoz
pris ad filiu. Rio ds q' deus n solu e i ca
tuis. s3 i ap se. V' aug' i li. ofess. de est i se. ut
alpha et o. In mdo ut cator et rector. In aglis
u sapor. et decor. In electis ut libator z adiutor.
In repbis ut cator z horror. Ad ob q' xpo d tri
sitoz et distictoz. ds q' g' est de utute sue sig
ficois n dic n trisitoz q' ad mod. qd aut diat
q' ad re h' e rone m' e su tmunoz quib3 addit.
It q de h' qd d q' de hitat i aliquo e i est i deo
u ab eo cognoscat et diligat. v'. n. bn dice. q'
hitat i puul q n eu cognoscit. g' n ur h' rato
qes. Rio. e cagnosce actu. et e cagnosce hitu. z
q'uis puuli no cognoscit actu. cognoscit ha
bitu eo q' gram hnt et hitu ututu sic di i qrto
li. It q de h' q d. quo u3 de sit i ctllectu n capio.
v'. n. stm dicere q' q' itlligim debet roni t
sic dic aug'. s3 roes hem p qs sam dm ee i
reb3 potr et eentialr. Si tu dicas q' n gphndi
sib' nec alia gphndim q' dnr de ds g' mag'
de h' q' de sup dcas n debet dice magis q' sit i
effale. Rio ds q' qda sut pure intlli'lia z
talib3 n odic ymaginato s3 defic. q da sut i
sensi'lia et i talib3 suffic. q da sut quodam
m ymaginabilia et quoda mo itlli'lia z in
talib3 freqnt itllctus defic et ymaginato
odic et defic. u e cogitam dm ee u3 deu
solo itllctu capimus loca ymaginati. et
qm ipa ymaginato ex n cap q' ad tm sit
in plib3 locis et itllctus i claritate lucis. n
aspic. hic est q' talia nob n intlli'lia i dicq
tur mag' q' alia. It q de h' q' dic. spc cat
sordib3 polluti corpis n iqnat. v'. n. qui

ee ei q' d. sap. ix. corp qd corupit aggrauat aia3
et tm aia otrahit originale a tne z ifiat
ab illa. Rio sic gno iruu ca e q e silis ex
sili z eq'ca q e rei dissilis. i e infectio s' rom.
v iuuocata u lepsus fac lepsu. u ifect' ge
nat ifectoz. p ioq magis q' aia lepsi n e le
psa. s3 o mo ob'. It q de h' q' dic. in ds sut o
q odid nec tn iquinat eu. z c. v'. n. male
dice q' sordes corles iquinat res corles. g'
res spuales. Itm si dm n inqnat g' ur q'
possit d q' de e i dya qd e o om usu. Rio ds
q' sic tagit mag' i lra sordes corles n iqnat
corp' q' n ocat i m ne deped. u p3 i radio q
n ifiat feab3 q nec deped3 nec ocat i tm
mul'i m et qm de neutru ht io no u3 i. Cad
o q' ds e i paccub3 ds q' nllm ioes eet dicere
tam q' h' uidebatur sonare i otumelia3 dd
poneda e determinato roe e s' mois itllct sar
appeat u si diat de in dya ul' in adulto. q'm

Quumq3 dina n uetuat z ad ostuato3 u.
alitalit. Qu ost' mag' qlr ds sit sit in
locis z reb3 oib3. z qm ad existntia i loco se
cu scptibilitas et localitas i cata locata. i
id intendit h' a ds has oditioes remouere. z
dividit h' p's i. v. In p' ost dm cu scptiles et i
mutabile. In sa uo oclud z p auctes ofi
mat. i. fateam itaq3 dina n'm z c. p' p's h' tas
tres p. In p' ost qd inmutatas et cu scpta
q deo. In sa h' remou3 a n aglica z oi n cata
i. spc uo catus quoda mo z c. In tcia sua o
clone ifet q' solus spc icatus e cu scpt. i.
sut g' spc creati z c. Fateamur itaq3 z c. h'
e sa p's i q sua resumit oclusio3 ut ad dat
z ht hec p's tres p. In p' oclud p' determina
ta z auctib3 ofimat. In sa uo mou3 dubi3
et soluit illa i. Ad h' aut solet opponi. In
tcia breuit epilogat p determinata. z ost
ro e sit p'finitas capli. i. Jam sufficiet demt.

Ad itelligentia h' p'tis duo p'n z e z cota.
qrut. p q de i cu scpte sue i localitate
di. s'o de mutone spc anglia p loc. h'. n.
duo p'seq i lra3 ctitu ad p' articlo. qrut
tu. p' q ur de local int locu. s'o utr sit
mutabil' de loco ad locu. tcio utr sit sepa
bil' a loco siue sit extra omne locu.

Circa p' m' procedit sic. q' ds sit local' ost h'
mo. ee in loco z ee locat' ouertut. s3 de
e i loco u p'bed'ntib3 phat e. g' ds e locat'

¶ Cu3 ee locat e locale. g de e local. xtm q e i uno loco
tm. locale e. g si pl possit o loca q uniu. et mag
sap mm relig h ee i toto g q h i pte. mlto mag
e locale q e in o loco. sicte est i oi loco. qr ubiq. g ut
max ee local. Jt deus e ubiq. g e h i toto s3 q h
e est i loco determinato. et q est in loco determinato
est locale. g et c. Jt deus est i loco aliq determiato
q g est totu a s pte. si s pte. g h ptes. pte q e in
ges. si totu. s3 totu. s3 q s totu est i aliquo cpre
hndit ab illo. et q cphndit ab aliquo loco det
minato e locale. g de est local. Co. mag i
lra local n e q penit circuscribit loco. Jt vide
pbat sic. n dr tpale n q excedit a tpe. tpalia
e i tpe sut corruptia. g n dr locale n q excedit a
loco. g et c. Jt loc est accns. g n denoiat i n
ad q cpat u accns. s3 ad dm no cpat u accns.
g n denoiat dm. g ds n e local. Jt loc e qtitas
continua diuisil. punctu aut e pncipium qtitatis i diui
usile. g mag d cu d punctus q loc q ad pe
tates. s3 de no dr punctal n inppe et filo g no dr
d local. Rso dd q locale dr q se leges loci sic
tpale q se leges tpis. leges aut loci sut q ad x
actu continendi. mensurandi. saluandi. tiadi. s q locu
se h ad locat p mod ipletio. et locatu se h x
ad loc p modu susapietis. et q de sic e pns
loco u n ab eo oio recipiat. s3 solu ei indignitia
supplea et det loco uitute continendi. et locato uitute
replendi. hic e q ds nllo mo est local. sic d mar
i lra. et rones ad h inducte concede de sut. Ad
i g q ob q ee i loco et ee locatu cuitit. dd q
cuitit rone m co ipm cor. tn rone uitutis ualia li
n. Rta h determinatio i loco ad h q hat uitute x
lo n exig nec poit n pfitialitate et idistatia.
s3 ee locat poit abitu et continetia. ee locale
poit vdepitate ad ppetates loci i idignitia x
aliq. et io h concedit deus e i loco tn ad h i
ppetatis pp h q h3 ppo. in. ut ptar continetia a
biete. s3 h e mag ppa de e locat. et ad h ista
e pl inppa de est local. et io n e recipi da set
expo da. Ad i g q o q e i uno loco e locale. dd
q i d e q locus excellit ipm locat. Ui i d det
minat et diffinit. s3 qn est i oib3 ipm sup ex
cellit o locat. i d sup h no tm possit o loca q
pt unius loc sup i d q e tm i uno loco. et io n
e local dicedus de. Ad i d q o q de est h et
a dd q d h pt teni d aut demostratie. a de
mostratiue et discrie. Si tm demostratiue.
sic n est dm ee h. qr n e sigat loc cui deus
g sit pns. Si a discrie. sim e ee h. et n se ex
pma. et h sensu pced t sua ro. Ad i q qr a
deus e s totu et c. dd q i d sut simt simpli
citas et ifinitas. qm g appoit c dm n in
ptas totalitate p dup appoui. ul roe sim
plicitatis et sic puuat pte et pte. et sic
sigat p nom u si diat totus de. et qm ds i
oi loco simplex. et q h e capax simplicitati
dine. ul d cpre simplicitatis ds e i quol3
loco totus. pt itm totalitas appoi roe infi
nitatis. et h fit p aduibu. u si dicat ds est
totalit i loco h. s u s totu. et sic c nlla ifini
tas a nllo loco i claudatur. ds i nllo e s tot.
¶ qm g qrit. aut s pte. aut s totu. dd q n dio
p imediata. qr ds n est s pte. qr simplex nec
s totu qr ifinitus. et io dice ds e totus i q l3
loco no tn totalit. et io e i loco no tn totalit.

Sdo q uit ds sit mutabil s loc. et q n ur
sic. mag i lra d t et accip ab aug. sic g n.
deus e i omi tpe. et i oi loco. n tn mouetur p
loca ul tpa. Jt roe ost. qr mot e act inpfect.
s3 i d nulla est ipfco. g nec s loc mutatp.
Jt p omi g motu aliqd acqritur. s3 ds nllm loc
pt acqre qr e ubiq. g inpossile est s loc mutari.
Jt nobilior e dispo qes qua mot. s3 q nobili e
d e attribued. g i possile e dm s loc mutari.
qr sp qescat. Co. aug. ad orosiu ds mou se sin
tpe et loco. g ur q ds moueat. s3 pfectissim e
motuu e motus s loc. g et c. Jt ysidor. e c
illo tal ds localit tn ablati uias. g saltu ur mu
tari p accns. Jt h ur roe. qr mouentib3 nob
mouentur ea que i nob sut. h dic phs. et d t
pp fois q n sut in uno determinate. g si ds e i
nob ds nob saltu s accns. Jt quis ds q uo
ad existentia p existetia n determinat loc. tn
q ad hitatoe diffinite e i aliqb3 i q n i alys.
g saltu q ad hc mod est mutabil. Rso dd
q sic dic mag i lra. ds nllo mo mutat p loc.
et h um est qr n p se n p accns mutat. et hoc
e pp suma inmitate qua ad e oib3 i nlli abe.
et u iapiat ee i re ul desinat h solu s rei mu
tatoe. no s mutatoe e. ut puta si aere illu
nato itlligat cari cristall medi incap ee i eo.
et cristallo amoto desinit ee nlla fca mutone
i radio. Ad i g q o q ds mou se et c. dd q x
aug n d t sump q mou se sine tpe i loco. i
qm ois motus s aug cphndit sub mutue
s tpe i s loc. dd tm est h dice q est dice mou

Marginalia (right margin): ¶ io d. — se — .q. — mouet in — s3 cu hs addicoib3

se sine motu. et in non motu. ue non implicat contradictio. sed in motu sunt duo .s. quod est actus et quod est variatio sui ipsius. vel dicendum aug. quod motus sine motu quia sp est in actu. sed non in actu imperfecto immo perfecto. Quod dicit y sidorus est intelligendum metaphorice vel causaliter. quia secundus facit ablativus in per fide de unitate in unitate. ¶ Ad primum quod obicitur motiuntibus nobis et cetera dicendum quod non hic unitate. non in illis que sunt in aliis per dependentiam et diffusionem. Unde quia radius est in aere. sed non dependet ab aere. ideo non movetur moto aere. et quia anima est in manu nec diffunditur manu. ideo non movetur mota manu. Deus autem non dependet a rebus nec diffunditur. ideo non movetur ad motum rerum. ¶ Ad primum quod obicitur de bitatione dicendum quod determinate est in aliquibus. non in ratione immensitatis. set ratione influentie gratie. et ideo non determinat ipse de se effectus tamen. hic est quod non per se neque per accidens movetur non moveri potest. quia a nullo dependet. non potest dependere a nullo diffinitur nec potest diffiniri. et non solum non est impossibile sed non intelligibile. obiciatur a quis sic intelligatur egredi a loco nullo introeunte. et remaneret vacuum. aut quod ibi est deus. aut non. si sic. quod in eo quod non est. quod stultum est dicere. si non est. et prius ibi fuit. quod videtur esse mutatus saltem per accidens. quod videtur quod deus exeat. Certe res et cetera ante res ignoratur. quia si res tamen exiret ¶ Ad hoc dicendum quod si per impossibile ponatur locus evacuari. et remanere intelligere capacitas loci privata. capacitas ad est. et in illa deus est. prius autem non est et in illa deus esse non potest. non quod desinit de esse ab eo quod remanet post recessum corporis. sed respuat aufert operato et addunt. quod non. non est nulla. hic operatorum. sed cum res movetur deum non dimittit nec ad deum accedit nec deus conveniens quia sic est in re. in sit extra re idem. ideo nec res eum dimittit. non novum invenit. et hoc est intelligibile. Sicut potest intelligere quod deus sit simpliciter et infinitus et immensus in quantum non est immensus. in est intra quod extra. quia simpliciter est tantum unum et idem est intra et extra. et ideo nec dimittitur non acquiritur ad in re. non ab ipso itur ad ipsum. non dimittitur. in qualibet et alibi inveniatur.

Tertio loco queritur utrum deus sit ab omni loco separabilis vel extra omnem locum. et quod non videtur. quia extra omnem locum non est. quod si deus est extra omnes locos. quod non est vel in nichilo. Item hoc quod est extra ad ubi loci est. ergo si deus extra omnem locum est. est in loco et preter omnem locum. sed hoc est falsum et non intelligibile. quod deus non potest non re non intellectu separari ab omni loco. ¶ Item est dicendum deus est extra mundum. extra autem stat per aliquo. aut per non ens. si per non ens. quod chimera est extra mundum. si per aliquo quod per increato vel creato. non per creato

constat. quod per increato. quod esse extra mundum est esse in deo. sed omnia sunt in deo ergo omnia sunt extra mundum. ¶ Item in nullo est deus quod non sit in ipso. sed nullus quod sit extra mundum est in deo. quod deus non est extra mundum. ¶ Contra. quod locus possit separari a deo secundum intellectum videtur. quia possibile est secundum intellectum et locum privari omni locato et remanere vacuum. sed vacuum est privatio. deus autem in nullo est quod non sit in ipso. privatio autem non est in deo. quod non deus in privatione. quod nec in vacuo. et sic est separabilis a loco. ¶ Item quod deus separetur a loco secundum rem videtur. quia sicut se habet divina eternitas ad omne tempus ita immensitas ad omnem locum. sed divina eternitas fuit ante omne tempus. quod divina immensitas fuit extra omnem locum. sed quod est extra ad est separatur ab eo. quod et cetera. ¶ Item si deus est tantum in locis creatis. et illa sit finite dimensionis. et quod commensuratur se finito est diffinibile et finitum. quod et deus esset finitus. ¶ Item deus est a deo bonus. quod melior cogitari non potest. quod a deo magnus et immensus quod maior eo cogitari non potest. sed toto mundo potest cogitari linea maior si intelligatur protendi extra circumferentiam celi. quod si ibi est deus. deus est extra. aut non est maximus. ¶ Item angelus potest esse extra mundum sed non extra deum. quod deus est extra mundum. ¶ Solutio dicendum quod ad separari ab alio est duplex. vel per distantiam vel per independentiam. primo modo aliqua duo que sunt in loco separantur cum unum elongatur ab alio. et hoc modo impossibile est esse. nec intelligibile deum separari ab omni loco. Ita ista separatio includit distantiam spatii et hoc de necessitate includit locum et implicantur duo opposita .s. quod deus sit in loco et distet ab omni loco. Si autem loquimur de separatione per independentiam. sic dicendum quod deus re et intellectu est separatus a loco. quia in se ipso omnino est independens a loco. sic ante productionem loci. locus autem non est separabilis a deo nec re nec intellectu sic probant rationes ad hoc inducte. Cum autem queritur utrum deus sit extra omnem locum. dicendum quod extra uno modo dicit situm et positionem. et sic est impossibile. sic impossibile est si ante dicatur in tempore quod sit ante tempus. alio modo ante et extra dicunt excessum et superexcellentiam divine immensitatis et eternitatis respectu temporis et loci. et sic concedendum quod deus est ante tempus et extra omnem locum. nec ex hoc sequitur quod separetur a loco. sed quod summa immensitas superexcedat omnes locos nec ad illum artatur. et hoc vult dicere gregorius quod deus extra omnia non exclusus. quia non distat. et intra omnia non inclusus quia non artatur. quia in se ipso eius est omnino immensus. in quo extra ipsum non potest esse nec cogitari. unde sicut non potest cogitari in immensum. sic deus est in se omnia ipso. et ex hoc patet sequens. quia quod non est extra non est per lumen

deus exiret

sed quod

sed deus

Cum sic claudi ibi repugnantia intellectui. vel hoc dicit quod ante omne tempore fuerit tempore quod est finem ut alibi ostendit.

sua sz loca desolat. Ad i q ō de linea. dō q statū r
dū intelli ad ex mūdū exhibitatur itlli q ds sit
i. sic si itelligat nou mō fi. absz dubio deus
eet i illo. tn n seq q i sit. qu n e. sile si fiat
agls. ds. tc e ex nos sz motu suu sz angli. set
forte h est mag fictois q ūitatis q angls ex
uniūsu creat. sic patebit. aut tn i cogi d e
qd dinu eet sic n pot cogitari h tm i duratōe
sic n pt cogitari nec ds h tm i existentia et p
sen t et sic n pt cogitari h teitas i duratōe.
sic nec i psentia hic intellectus h indug e. ca
ueat tn qualr qs ymaginetur. et exprimat p

Consequit de scdo articlo q. s. de [illegible] sermone.
mutatōe angli. et ca h qrut tria. p q ytru
agls possit moui localr sine corpe. scdo q utr
moueat p mediū ul n. tertio utr ptrāseat
mediū motu sbito ul successiuo. Quantū ad p
q agls n possit moui sin corpe ost sic. sz. si
cari. discurre et de loco ad loc trāsir n e n copu
g. sib c anglo n q n cor assūptu. It nature
ut. q q mouet aut mouetur p se. aut per
accns. sz angls n mouet p se localr. q in h
e ppu corpu. et illi soli i est res p se c i est ppa
ergo si mouet h e p accns. sz q p accns mo
uetur, mouetur alio moto. ut nauta mota r
naui. g ut q agls n possit moui n moto cor
et i cor assupto. It oē qd mouet mouetur
pp indigentia. sz i anglis batis nulla e idige
tia. g et c. Si tu dicas q pp idigetia nrā. g
cu scpta idigntia nrā nō ut q agls possit
moui. Si g indigntia nrā nullā dat ūtute r
aglo. p et c. Item oē q mouet differt a mo
tore sic ppoit phs. sz angls n distat a se. g
agls n mouet a se n ab alio. g n pt moui
n mouēdo a sic mouēdo cor. ō. he. i. os sut
administratorij spc missi pp eos et c. sz ad
mistiu osequnt sin cor ut suggerere. boa
et h. g pollūt sin cor moui. It da ofe
sti inuenitur ūdinus ussit nutus uelo
re n. si g uelocitas e dispo ad motu ex siu n
sut mobiles. It angls i uno loco tm est
et i est ū opat. g ūtus e aut e ad unu tm
arctata. a si n e arctata n sbq e arctata ad un
loc. sz n pt ee i plib. g e in uno loco e i po.
ad alm. sz qd e i po ad unu n fit actu i illo
n p motu s loc. g et c. It qd moueatur
sine cor assūpto ost p sile i aīa. aīa. n. ex
ta a cor fer i celu ul descendit i infinu localr.

sz ostat q a n assumit a cor q suu. g mouet
sin cor. g pruse angls. It angls i e pireo
pt ee sine cor et pi me i i tra. g si p eade [illegible]
p q quiesat i tra fac se i tra sū trāsit. g ut q
sine cor. Rō ds q agls sic dic scpta h mo
ueri. mouere aut nō solu assūpto cor. sz etia
cor n assupto. cu n sit minoris libtatis nec
ūtutis. n nobili [illegible] sin cor qm e c cor. Ad i
ausntia aut obōz e nod q sic ē ee i loco d sū
ee locale. sic triag mag i [illegible] sic q cau scribit
et q diffinit et i pp e locale qd cau scribit
a aut quodā mō est locale quodā mō n. ita
moui p loc uno m e p cau scriptōz si de loco ad
locū. et sic e tm corpu. Alio modo moui est
minus ppe s diffōz trāsire. et sic e spitui ppe.
g p cau scriptoz n mouetur agls n cor assupto
minus ppe p diffinitoz mouet angls etia
sine corpe. ex h p3. Rō ad p obo. r3. acap
discrete. et trāsire s ppetate loci q e cau scripto.

Ad i g q q ut p se aut p accns. dō s pdam
distoz de motu s p motu nō mouet spuale
n p accns. alio moto. sic. n. nauta mota na
ui moue. sic spc moto cor in quo e ppm ad s
motu. sic agls p se ipm et sine cor diffinit
loco. i p se ipm trāsfert. ita q n alio mouete.
nec p aliū motu. ipe a ob d e p motu tm q
p se o cor solu. Ad i q ō q oē q mouet mo
uetur pp idigntia. dō q i um e i motu r
nli i quo n n mouz n p appetitu alic rei q
poit ipsm i n. q n hita pfectiōe sua q esat.
sz n e um i motu uolūtario i quo mouetur
a9 siu p a acqred siū ad ūtutē demostrada r
sic mouet miles i stadio. ul dō q i um est
i oi motu gnali accipi d idigntia. ad sua
idigntia et aliena. et sua q ad i au pro
poit ipsm. ul c pro n ipsm poit sz limita
tioz. et sic e i anglo. angls n. uolng a opu
i tra idig z trāsir ad tra. q n pot sil ee i celo
et i tra. pp h q h ūtutē finita. et sic p3 i
q limitatio nō repugt sume pfectoi cate.

Ad i q ob q oē q mouet differt a motore
dō q i nli motu um e u n mouz se. q n re
flectit su se pp alligatoz c m. sz n e um i uo.
q est istrumtu se ipm moue. r ūtus q e
i sba spuali pt sup sba reflecti. et i mouer
pt ide ee cu mobili. tn n s ide. q agls ha
bilis e ad moui ex pte ipi q e siue sbe ul o
si h m m. sz ad moue ex pte for siue ipiu

fem

Sive

quo est uel uirtutis actiue.

Secundo queritur utrum angelus moueatur per medium uel non. et quod per medium uidetur. Damascenus dicit quod angelus dicto citius pertransit uelocitate et potestate nature. sed pertransire est per medium transire ergo etc. Item cum angelus mouetur a termino a quo ad terminum in quem. aut mouetur in termino a quo. aut in termino in quem sed in termino a quo non est motum esse. nec in termino in quem est motum esse ergo cum moui sit medium inter utrumque oportet quod sit in spatio in medio. Item quod possit moui per medium uidetur. quod cum angelus existens parisius potest esse rome. ea que uirtute et in quolibet medio loco. et prius in propinquiori et deinde in singulis locis continue se habentibus. sed hoc est transire per medium ergo etc. Item quantumcumque inter aliqua extrema cadit medium quod habet naturalem ordinem ad extrema. ipsum est quod agens uirtutis finite possit peruenire ab extremo in extremum sine medio. ut patet quia inter album et nigrum est medius color. ipse est quod ad agentem creatum faciat de albo nigrum quin faciat per colorem medium. sed inter celum et terram naturali ordine sunt alia corpora media. ergo impossibile est quod a celo in terram sic moueatur sine medio transitione. Contra augustinus super Genesim ad litteram et magister sententiarum. deus mouet creaturam spiritualem per tempus non per loca. ergo quamuis fiat de uno loco in alium. hoc non est per locum medium. Item in celo probata est in 6. physicorum quod impossibile est indiuisibile moui super magnitudinem. sed angelus non assumpto corpore est indiuisibile. ergo etc.

Item uidetur quod si pertransit. aut ergo per simplicia aut per composita. si per composita ergo est compositus. si per simplicia. sed illa sunt infinita in quolibet continuo. et impossibile est infinita pertransire.

Item si per simplicia. sed ex simplicibus non fit ad continuum ergo motus ille non erit continuus ergo pertranseundo illa numquam pertransit spatium. ergo si per medium mouetur numquam perueniet ad terminum. Item impossibile est quod ad pertranseat spatium maius se. quin prius pertranseat spatium minus uel equale. ergo si spiritus angelicus transit per spatium prius transit equale sibi. uel minus quam maius. sed equale simplici non est nisi simplex. sed simplex additum simplici non facit maius. ergo in primo transitu tantum est ac si non transeat. similiter non in secundo transitu. ergo non in tertio. et sic numquam pertransit spatium aliquantum. Responsio notandum quod circa hoc diuersimode dixerunt diuersi. quidam enim dixerunt quod cum angelus sit simplex non potest medium pertransire. uel mouetur ab extremo in extremum sine medio. et omnis locus ad quem mouetur se habet ad illum per modum inmediati. uel locum mutatio in angelo non est motus. sed mutatio tantum sine medio. sed ista positio non uidetur conueniens. cum enim quod angelus qui est custos hominis per totam custodire quod non deserat ipsum. et sine corpore custodire potest. ergo potest inseparabiliter concomitari eum. ergo cum homo uadit per medium et angelus non deserit eum potest et angelus uadit per medium. et ideo fuerunt alii qui dixerunt quod angelus et per medium et sine medio potest moueri. quod motus est ad nutum sue uoluntatis secundum uirtutem diuinitus sibi collatam. et ideo cum uult facit se in extremum in medietate et cum uult pertransit. et ponunt simile quod intellectus noster potest cogitare de parisius et de roma postea. aut ita quod immediate cogitet de uno et postea de alio. uel ita quod primo de uno et postea de tertia et tertio de tertio et quod angelo tam facile est transire sicut nobis cogitare non sit alligatus corpori dicunt quod sic et sic hoc moui. sed quamquam sic de positione exemplum non est conueniens. quoniam cogitatio presupponit scilicet species rome et species parisius non ista habent situm in anima nec ordinem secundum situm immo quelibet equaliter est presens aspectui. et ideo ad libitum potest de una et alia cogitare. sed in re est ordo et situs naturalis. et necessario interiacet medium inter unam ciuitatem et aliam. et propter hoc exemplum non est conueniens. nec propter hoc apparet nobis uia. ad istud dicendum quod cum in dicto intellectu aliquo modo conferat per medium et non concordat et auctoritas ideo uidetur probabile primo dicendum quod proprium motus quod dicitur quod possit sine medio arbitrari. ueritatem credimus non concessam esse simpliciter. sed quamquam est auctoritas in promptu quod hoc dicat et ideo non cogitatur. immo non capit. possibile tamen est quod deus ad dedit speciebus illis spiritualibus quod carnales intellectus non capiunt. Concedendum ergo sunt rationes probantes quod angelus mouetur per medium. Ad primum ergo quod obicitur quod dicitur de non mouet per locum angelum. dicendum quod faciendum est eius in uerbo secundum intellectum augustini quod patet ex littera. ipse enim expresse dicit non mouet per loca quod per petates locorum scilicet causas naturales dimensione non optinet cum transfert de loco ad locum. sed per petatem temporis que est uariatio et innouatio aliqua uel etiam ipsa committit species. Alia noue affectiones succedunt spiritibus per nouum et cogitationes. et ulterius ille tenditur et remittitur in quo uel potest esse probabilitas a parte forme sui per petatem acquirendi. Ad secundum quod obicitur de philosopho quod indiuisibile non mouetur super magnitudinem. dicendum quod philosophus probat et concludit de indiuisibili quod habet situm in magnitudine. quod est indiuisibile et situatum in puncto. hoc non potest moui super magnitudinem. quod si mouetur. mouetur ad acquirendum situm. et quod acquiritur per motum acquiritur in quo prius potest parte. et situs in puncto non potest acquiri in quo prius post parte acquiritur. et ideo uerum est quod tale indiuisibile non potest moui super ipsam magnitudinem. sed angelus tale est indiuisibile quod non habet situm in puncto. nec est dicere quod angelus sit in loco indiuisibili. sicut patebit. et ideo demonstrationes philosophi non habent hic locum. Ad primum quod queritur aut pertransit per simplicia aut per composita. dicendum quod transit per composita quia non est in loco simplici sed composito. hoc supponendo ad presens sed suo loco probabitur. nec tamen transit per composita ergo est compositus. sicut nec anima est in composito ergo est composita. quia sic est in illo ut non sit prius in parte. sed ipsum totum simplex sicut quelibet parte. et tamen quod ille partes sunt unum

[Marginalia:] per te · Item · post

In angelo est motus · Ierarchicus in coniunctione diuina per illuminationum et hic circularis per diuinam contemplationem · Reflexus palliorum reductorum addendum et · Temporalis · uaria palliorum illuminationes scilicet affectionum et cogitationum naturalium · Localis in transmutatione locorum non comparando se eis sed diffiniendo · expositio de diuinis nominibus 4 capitulo.

Cum spera mouetur super planum non tangit nisi in puncto · secundum mathematicos · quod non tangit in puncto physico hoc est malum quia non applicaret plano · sed plano non potest applicari nisi planum ergo etc.

loc. poss tn d si q̄s uellet sed h implicat q e si p
transiret p simplicia n p p h ptransiret infinita. et h p3
si q̄s ymaginet spam mouī sup planu n tang n i
puncto. g nō tang nisi p simplicia. n tn ptransit
infinita actu. qm spa illa fert sup planu et n qe
scat i quolz situ. et ita nlli puncto se cōmetit. sz n
nūat puncta i illo. sz c sit i cōtinua latē respic
illa i diuisibilia ut unita. et i ut sūt i cōtinuo. z
sic cōtinuu sit finitu actu et infinitu i pō. et
illa pō n reducat ad actu n ptransit infinita actu
q n respic illa ut actu nūata. v i mptū q ex h ca
lupnia et dcā n uide ee cōsonu dcō phi q oīo d in
ptile n mouet. pou ꝑoni mag adheo. et p illa
pz seqns obit n. ac si agls eet i puncto. q oīo suc
cedo q n eet i loco c puncti n sit cāus. nec sit ac
tu i cōtinuo. sz h meli patebit totu i secūdo libro.

Tertio quer utr spc aglic ptranseat medi actu su
bito ul successiuo. et q successo ur. y in aliq
instanti ē inītio a q. et i a instanti ē inītio ad q. sz int
q̄z duo instantia cad tpe medi. et i medio illor i
statiu ē mouī. g mouī ipi angli ē i tpe. g mo
uentur motu successiuo. Cit h ipos ostēa pter
spacii sic angls si ptransit mediu in aliq instanti ē
i medio et i ptib3 medii. sz i pie est q ad unu i
pt dm et cor x simul et sel sit i plib3 locis. g i ple
est q agls i eode instati sit i toto medio z i fine.
g n mouet subito. g necio ē q successiue. Et h
ost a pte uirtutis. sic uult phs. si tanta uirtus mou
i tanto tpe et maior i minori. et maxia i minimo.
et infinita in nc. q f q potentior ē ut f h uelocior est
mot sz i vires excedit tpus i pporcionale. g et ut
q mou i instanti sup excedit illa q mou i tpe
i infinitu. sz nlla uirtus cāta excedit aliā i infinit.
et ut anglica ē cāta. g ē mot eius n ius et localis
sit successiuu. pz q mot angli sit successiuus.

Et si agls mouet a q mot ille ē ue mot. a
mutato i simutato. g gnō ul corrup. q ostat
ee fim. si mot. sed oīs mot i tpe causa h p et
pti. et situ i tpe. et oē tale ē successiuu. g et
cē. Cq aug i alii v. ꝑoni radius n citius p
uenit ad loca ppinquiora q ad loca remotiora. et co
stat q ptransit medi. g si ut anglica n ē min
potens sz mag pz et c. Et phs pbat q si esset
uacuu n eet mot. sz ide fac ipos spatiu aglo
q fac uacuu coī moto q nllo mō resistat. sic
nec uacuu. g ur q ipe agls subito ptranseat.

Et oē q successiue mo. pti ē initio a quo. pti i
tio ad q. sz oē tale ē ptile. g nce ē aglm ee
ptile. g nce ē ee aglm ptile. a nō mō successiue.

Et oē q sil se transfert. et totu sil n successiue mo
sz agls sil se transferet c sit oīo simpx. g i instati
et n successiue mo. Item motus successiu ē
cōpoit et actus. et nllm actus cōpositu ē z sbo
simplicia. sz agls ē simpx. g nō ē sbm mot suc
cessiui. sz mobile ē sbo motus. g et c. Respo
dd q cc h sciret aliq diuisimode. q da n. dixerunt
q q angls ē simplx et spatiu cōpositu. q ta a
gls q ē uirtus ē spato i pporcionabil. et io uirtus ei
oīo uincat sū spatiu a deo q subito z motu i ppor
spatiu ptransit. et ē h motus sū nat. et qm dif
ficile ur intelligere q ptranseat medi q n sit i plib3 p
medii. et ponere q subito moueat et sit i plibus
ptib3 medii ē ponere i illo motu q sit i plibus
locis sil. et h oīo ad surdu ē dicē de aglo sic dixerunt
sci. et phi doctores catholici i h cōcordat. io ē dd q
angls n mouet p medi motu subito sz successiuo
ipp q nō q i motu q successiu ē successiōe pfca
est successio ex q̄druplici cā. p ē medii distācia. z
sa medii resistentia. tcia ē ptibilitas mobilis. qrta
ē finitas uirtutis. eo q finite uirtutis ꝑpe ē moue
i tpe maxie p mediu. z cō d ē q motus agli
p mediu n est pfca successiōe successiu q defic
ibi resistentia spatii et ptibilitas mobilis. ē tn successiu
rōe distantie spatii i q n pt ee sil p totu. et finitatis u
tutis mouentis q n exced mod i ppor. io n fac mg
i pporcionale medio oīo. et cōce de sūt roēs pbantes mot
illu p spatiu ee successiuu. tn p rō sophistica est.
sz alibi dissoluetur cu agetur de transitōe xpis i cor xpi
i h loc suu. Ad i g q d q radii nō citi puenit. dd
q aug loqtur m pceptu sensus q sensus n pcipit radiu ci
ti puenire ad ppinquiora loca q ad remotiora. n q
l re nō sit i uere pus et ptius. si dicat radi mo
ui subito i illo subito p repere. et repetiuu d i q
h mouī i tpe i pcepti. cōz alr p d q lux subito mo
uet q motus lucis i medio nō est mot localis
tm. sz ē mot diffusionis q ē gnō sic gnat ydol
ab obiecto. et q lux sil ē et lux sil ē est gnat sple
dore. et i m eode instati. sil de illo illu pt. et
sic de inceps dn si sil eet h et gnaret. i p instati
fuisset mundus plenus hoib3. h mō pt ꝑre q ne
sat meli. Ad i q ō de uacuo q si eet uacuu n
ee motus. dd q cc h mlta mlta dixerunt q dca lo
eet dice. Sz a multis phm d pt q si eet uacuu
n eet mot successiu. recte intellecto uacuo. sz q
cdo phm intelligere q dic simpliciter priuōne. sz ē uacuu i
ur intellm uacuu i intellm n ee. g n solu deest cor

(cm)

Ro q r mot p mediu fit i tpe ē pnles passiones medii.
q sūt raritas z densitas. sm q sz q aer densior ul m
rior. sic mot celer ul tardior. g ubi n sūt hee pas
siones ibi n ē mot i tpe. sz i uacuo n sūt posito uacuo
g i ipso n ē mot. h ē i textu phi. z ex hoc dd q d uerū
ē q angls n mouet i uacuo motu nali. de co. n. cōclud
sz mouet motu supnali.

resistentia um z nulla distantia e ibi . v a nulla distantia e n est z ppe nec longe . v a est motus localis nec io e approximatio ul elongatio . q si e uacuu n e motus . n pp defectu resistentie s3 distantie . s3 qm mediu spatiu ad angelm h r roz distantie q ue fac distantia int extrema . io sufficit ad successioez q lez pp distantia s3 u e uacuu n e distantia . et h p exigitur necio ad mot localem . pti n mobil et si utitis n facit successioz n sit p et ptii in magne sit p . q e sine z eo q acquirit p mot . Ad i q ob q i d q mouet successiue pti e i tio a quo pti i tio ad q . dd q i successiuo u e plena successio e pone pte et pte . et q ad mag s constracta . et q ad magtudine motu . et q ad dispo3 acqsita q n l motus ad situ e mot ad form quoda modo . s3 i motu agli n e successio s3 oi modo opletioe . et io n s oz has dd . s3 solu s pout et ptidu z magtudis su q . i q g d i q pti e i tio a quo pti i tio ad q . h n est s diuisitate ptu mob l s3 solu p accessu et recessu . Ad i q o q sil se tnsfet totu . dd q q uis ex pte sua se tot sil tnsfat . n tn tnsft se sil sr totu pp distantia medii i q tota n pt ee sil . Ad i q ob q opoita actus n pot ee i re simplici . dd q um e de opo to q h3 ptes actu . s3 de opo to q e in successioe n est um . sic e duio successiua pt ee i aglo s q manz eo q de illa n q e n . ne . i mot successiu pt ee i eo e q fert . et h q de sec nullm ht i oes . h9 uisis patet . obi . e . n . p dcor suma q agl9 mouet sin cor assupto . et q mouet in medio sui p mediu . et q mo motu successiuo l3 n oi modo successione composito ut predictum est .

In pte ista sut dubitoes ce ium z et p o de h q d magis m diuisioz h e sic cor et c . u e . n . z male dice q d eph . y . i possitis ophnde cu obz scis q sit logi to lati to et c . et glo . expoit . i deo . Ro magis lo ppe et ad lui . s3 ap lo metha e n m re exponunt illa uba . m do . n . logi do et logamini is lati do caritatis . sblimitas mie . et pfud9 iustitie sue sapie q ad di iudi . Vt q de h q d aug i lra q motu catu coile p tpe et loc . ut . n . mala ista dio aug p o q a pho po nulla mutatio s tpe et um sua dio no u suffi aes q phs poit . vi . spes motus . Ro dd q s phm ois spes mot ad h e duplice motu reducat . s . ad mot ad situ z ad mot ad form . z aug a mot ad situ intellit p motu s loc q est ens pfcl et opleti sn dep ditioe ul inouatoe

ac q li te sui ppetate s be eaten q ad situ e n pt sit ad form . mot a ad form q s bdit p . v . spes ophnd s b mutone s tpe pph q de se d r misura uariabile et rei uariabil . v n om mutone q e s ppetates rei ablo te et intrisecas sui s qlitate corpales siu spuales u sut affectoes i aiabz et ipe uocat mutatoz s tpe et i p z uo dio z sufficia . Vt q de h q d q spual catu p tpe mo . v e . n . fm dicez q spual catu misurat euo e sit ppetua . g si mo n p tpe . mo . s3 p euu . Vt intellcus anglic est di fo z9 sic ult phs g intllit i instati p i roez affiat . n g i tpe p . tpe p p9 est misura mot p mi mobil . g i d sol9 misurat tpe q s bigez illi motu . s3 tale n est agls nec ei mpt i g et c . Ro ad pm9 no q tpe uno m d ppe et sic d misura rei muta in q m mutabil tn sub rone otanui . et qoz mot p mi mob l e motus max euidez et otinuus int oz tpe h mo di ppe ee i p o mo sic i sbo i quo p est . et i quo p apparz a m di tpe misura cui h rei muta l s q mutabil siu moueat instatanee . siu otanue et sic n tm est i motu p mi mobil et i h i9 q ei sbiacet s3 z i oi cato ac q accidit uariatio . et sic e i anglis z p h patit obi . Ro n . ob de euo dd q euu e misura aglor q ad ee substale q e inuariale et icorrupl e s3 tpe q m ad ppetates q uariat z q da subito queda successiue sic p z i anglis p r im paulati itndi aliq affect . et sic patet ceta . Vt q de h q dic q eade sap e i duob z . n z maiori z minori . v e . n . fm dice q sap e actus z qlitas sapi tis z actus p sbm nuat . Ro dd q ad h uolut aliq dice q eade sap catu ee i duob z sapi b z . et h dat itllie p duas suppoes . una est q spes rei i aia n differt p ee n z a re . et . alia suppo e q eade re no sce possit duo sapi tes . s . unu enuntia le q t dicz e singlare z h ultimu n i idigz p suasioz s3 p ostndut q eade sit . q eade res cogitat p q res h t ee . si g p form sua h t ee g s z cog sci . et for rei ue e i aia . et e ingllctus sit sctes p illa form z n otigat aliqs duos otio id scire et cogi re illa n e tm ua for . s3 ceta una . z q h um sit psuadet ph q si for pt s ultate osile form i m pducere z se ipm face i aliena m . q o n e sile i aia q habi t e ad recipie d v n z h dnt senslile aug . Vn

dnt q sap nro ad mod arx ppetat. si h po deu at
ab aug. qr aug. ult et alij sci q ee i plibu
oio distictis n 9 uni et eade cature n p mum.
et tm po ista sr fin fudata e qr si uitas asi,
ni eet i aia qr n diceret aia ee asinus. et ito
si eet uitas ad h n eet eade qr nlla for 9
gnat se gnat se oio eade. si de ncitate pli
ficat eet n ui gnante et gnato pt q i do et
n yz ad ppo. et io scds mod dici e q aug i
tllit de sap icata q e i sapi. et attig uz pp
sui iqditia. 9i c aug. itndat pone ex 9 i catal
n ur ad h h ees e intllectu. et itm ipe d q r
illa sap e eqlis i duob q sut eqlit sapiete
n a i alijs. g ur laq de hitu. et io e ttius r
mod q ipe lo de unitate p oformitate. si d ad
h no eet suffi dcm qr te maior eet i duob
q i uno sic pz i duob ditab q sut i diuitijs
oformes et eqles. pp h do q silr do sui itato i
aia h oparti ad aiaz i q est ad i c est. et qm
ot h ab eo au e. et ad i d. io silitudines
unius rei i aiab plib qr i una et eade uita
te duatt. et tm una q due. hic e q p opa
tioez ad i cui sut hnt unitate. nec ma r c
due q una. silr n sap. si io patoe ad aias
q illaz cognoscut hnt plitate et pl sut r
due q una. et io pz q no pt poi oio sile. qr
res differut itntioe sui simili. in do a i q
n differt patris est q unius pot ee i mltis.
et sic patent cetera. oba.

N unc g ad ppoitu reuitentes cepto istam q
9 h e scia ps h ptis total i q agit de dina
scia. tinata. n. p pte i q agit de ipa q ad sbm
et i gnali h agitur de ipa q ad mod. et q
d est mo nobil cogitois. s. cti do et pfecto
sui ifallibi et imuta. io h ps h. d. p. in
p ag de psae i fallibi sui ctitu. in sa uo de
eius imutabi sui pfectoe. ii ptea soluq tu
utru scia di et c. p ps spectat ad plete distr
ctoi i q mag intndit querere et declar ut
dina psaa infallib poat psat. et h h di
stictio. i. d. p. in p pte redies ad ppo p dig
ssioz p iaz huit epylogat p declarata. in sa
pse q suu pria le ppo. u. h out qo n dissil da
et c. i h ps ht. d. in p mag iquit utr psaa
pogt psatr. p mod cae. ul effectus. in sa
utr p modu ncitatis ul ogenc sui ifa
lli ulas ca i. ad h a q su dcs e et a p.
ps. d. ht. in p oppoit ad utrqz pte. s. qr

psaa e ca psati. z etia effect p. et g. in sa so
luit i hic n ut repugnatia. et c. silr et scda
duas ht. i p oppoit i sa soluit i. ad q dms
A d itlligntia psntis. d. duo pnc illa lone.
qruit p de psaa dina q ad caritate 9 o
q ad ncitate. et p qruitur. d utr psaa di
na sit ca rr. 9 cdo utr sit cqta a reb. Et q s
ca rr ost sic aug. xv. de tri. h do res future
sut qr de eas nouit. It re sic oe i q an
cedit a et ipo poito po a upo e ca illi. h p p
distictoi cae si dia psaa pcedit oe futm z
itm poit futm r c est g psaa e ca. It ois
res aut e a do. a a n. aut a li. arbi. et accipio
ca istas large. pu oph ndut casu et fortug.
si nlla res a n ee pt. nec ali. ar. n opate do. g
ois res e a do. sui oe futo. si n e n a do agite
s arte et cogtoi. g et c. It oe qd scat aliq
m e i re. ul in sua ca. g q psat a do e i do ut
ca. s. hoc q e i do. e a deo. g oe futm psat e a
dina p cogni ne ut ca. g et c. It oe q scat a
scitur p ca. a p spem. aut p effectu. si g de
psat ergo aliquo istor modor. n p effectu.
qr effectus seqt ca. p spem sui silitudine q illa
est sil. ul post re au e silit do. g p caz. g dina
psaa e ca psati. C a. ds nlli est ca n p uo re e
si mlta psat ad q n e ei uo. g et c. pto me
psat z e mitui. et tn n est dice q uelit te m
tm. g n e ca illi. It si psaa est ca. aut re
sae. aut re anccessiois. re ei q e p. n z qa
n d n ordine. re e s sae n. qr multa cogitat
de q n q facit. g nllo m e ca. It si psaa ca
est psiti. e psciat mala. de est ca mali. h
a ftm. It sic ca e ocet alic psaaz vel cade
p 9nis coicat caritate r illi. si h est ip le. g
et c. It ansel de 9cordia scae z li. ar. d q i
tm e dice si ds psat e i z q h sic e de ncitate
e. si h nlla no catur g nec i. Ro dd q p
scia dio p cogitoi futur. e g laq de psaa aut
q ad re significata aut put sig p r nom.
9i q ad roz nois sic n sigat in re cae. 9i
q tu ad re ipotata sic dicat caz. si tn n sp r
psati sui futu. futm. n a tplia d e. Qd da
e est c ds e tota ca u sut illa q catur. Qd da
c catu ut uo tal e tota ca u sut defect et pc
Qd da c ds et catura sil sut ca. ut sut opa
nlia. z opa moralia. qr ds coopat cate. s h
telli d q r pmu futi dia psaa e ca z tota ca.
r uo si futi nec e ca nec tota qr n h caz eter 9

s3 deficit· e tn ca sui suppo· v' uo tn e ca3 s3 no tota· q ce3 g e q dia scia vl' pscia aliq modo v' futuroz e ca· tn si accipiat i sua gnalitate dd q dia pscia sp iptat causalitate aliqua· s3 n v' q pscitu· u puta c pscitu e malu· et i hc roe pceduit argumta ostndetia q n sit ca· Ad p q p ob q e ca pscitu p ub aug· dd q au· lq de scia rex sui bon q a do pceduit· Ad i q o q ca e q pced et poit a dd q pone a ed· s· pro ductoz ul s osecutoz· et q poit s pductoz est ca uei i eendo· q uo poit s osecutioz n e ca i eendo· s3 solu in osequendo· Ad i i q ob q i q e ab· ar· e a do· dd q um e de eo q est ab· ar· effica s3 uitia et pcca sut ab ipo deficiete· Ad i q ob q de ncia de futuri sciat a do pcam· dd q sic su tactu fu de cogtatioe mali· i oi cogtatoe e assillato· n a assillat do n q e ab illo· et io est i oi cogtatoe di causalitas· et tn qn est r e q d entitate simp r illi e ca et vdar s3 o pu oi e pcogito te ro causalitatis et y dee er oppo dd g q ad h q ad cognoscat· ncce e q ipo ul et oppoit hat ee i re ul i ca· n solu aut oppoitum mali· s3 etia ipa uolutas q est mali pua est i do u ca· tn malu n est i do ut i ca· nec p se n p actus· q e mutat to candu sic pea dicet· ex h maifestu e si artifex opet s m nodosa q n eet ydonea ad receptoe spei· pscat3 q de fectus futur est i ymagie· s3 n ab ipo· sic intelli d3 i do et h· ar· q fac uitiu i ope· du n o fort se· et obedit do opati· et io suffic q oppo mali sy i a quo est malu sit i do tanq i ca·

Scdo q utr pscia dina sit ~~~ ad h q pscia t cata a reb3· et q sic ost h mo· origen· sup eplam ad roma· d q ad e futurm io sciat a do an q fiat· q g aut dic ca3 eendi aut osequedi· si ondi· sic s h e futurm· g pscitu· i eg· sic d q futuz e i do pscat· u debet dice eg· q sciat i do futum· et h negat i ra· n ppea aliq eit q sit ds g dic cam eendi· Itm roe uit· q i intellecto q d ds n pscaat· pt intelli ad futurm· s3 n eg g h e to et ca illi· Itm h ar est bonu· iste m tit· g ds pscauit istu miquu· g e u aliq h i do locali· et nlla pt iueniri n cae ad effectu· s3 ds n est ca mdati· restat g q d futum e ca pre scie· Itm q o3 duo sic se hnt q d iuice se ose qnt aut ab alto caant a tcio· a unu e ca alti· s3 sic hnt ista duo· s· istu mtum et dm pscare· z n e dice q d ab alto causet a tcio· g unu e ca alti·

pscia no e ca mentcy &c

q au· n· n3 q cata st i do ds noui q fca sut· Itm roe uit q n sit cata a reb3· qa ois ca no bilior e suo effectu· si g dina pscia cat a re q aliq ai dina pscia sit icreata et res cata· g cata nobilit incato· Itm dina pscia e etna· g c res sut tpal· si catur a reb3· tpale e ca e tni· et ca poir effectu· g tpale p etno· Itm si res sut ca pscie· aut rone pncipal significati aut roe onotati· n3 rone pncipal significati· c illo sit dina ee n· g sut res ca dei· n roe o notati· q onotata sit res ipe tc sut ca sui·

Resp· aliq uolut dice q ca d o cpe et conta r ppe q d cat alti ee· et sic nllo mo res sut ca pscie dine· alio mo d ca coit ca illo sine q r res n e· et sic d ca sin q n· et h modo q pscia di n est quin res sit futura· j do h mo dnr ca· s3 qmi h nom ca sp iportat honorabilitate z r au d ca· et qnda suppoitioz· io n uit illo adhuc omo sanu dice q d sit ca sine q n· et ppea illo n soluit ad aytae origen· q ipe negat osilia· et ppea alt dd q est ca3 accipe s triplice mod· s· s roe3 eendi· et s rone i fendi· et s rone dicendi· Dico g q s3 rone eendi pscia pt ee ca aliquoz pscitoz· l3 no oino· s3 nllo mo e s rone infendi st mu tuo cae· q mutuo antcedt et osequit· et an tcedns e ca osequntis· s rone ddi· futum e ca pscie et n e· Ita pscia d scia an re· ostat g q iptat ordine ad pti et qm si scatu eet sp pius eet scia· s3 n pscia· Ad h q pscia dicat· ueit ex futuroe rei· et sic tollit origen· et p3 p pmu· Ad i q o s do debitudine legali dd q est loc amuabili· Ad i q ultio o dd h instaia i ppo et q i solo est istantiaq z io fereda e· Vo q hi est q di pscia e r ui et respectu ois ui· j do poit z po· et q poit ee r ui q n e ab ipo s3 io q d sub e n e· io n e ca· est n catur· g pscia e r ui· q dia r ois ui q n latet dm· et io poit et poit· Rursus q a scia e q d simplice notitia i do n causat· q dina io n catur· io poit z po nitur et no causat nec causatur·

Consequent e q o de scdo articlo· s· de dina pscia quatu ad rone ncitatis· z ch qrut duo· Primo qrit utr dina pscia t poat ncitate oc pscitu· Scdo qr utr dia pscia hat i se ncitate· et q d dia pscia po nat ncitate· ost sic· Ansel· i li· de concordia·

psciē. et li. ar. q psciu de nccē ē futm̄ ēē. Jt
vīde sic. ex maiori de nccio et minori de z ēē
sp cclō. de nccio. sic dt phs i p periar. fiat g tal
sills oē psciat nccē ē ēē futm h pz p anselm. sz h
ē psciat. g h demostrō. g nccē est ēē futm. Jt
oē q ds psciat est uīm. sz u dic phs i p p̄ie ro
ēē q ē qn ē nccē ē ēē. g si psciatū est m uō
nccē ē nc ēē uīm. et futm est psciatū. g m
nccē est ēē futm. g de nccitate eueniet.
Jt h ipōs oīs p ipl̄e de psciat ad i pte affir
matiā. qro g utr i n psit n ēē si nō. g est
nccē. si sic g p alr eueniri q ds psciat. g dia
pscia est fallibil et icta. et h ē arg aug. et
etiā boeti i v. de solat. contra aliorsu q puise sut
detoqri valet res puise ja n ē tma futi p
scia. Jtm ds psciat ad ēē futm. aut g ple ē
n ē futm. aut impl̄e. si ipl̄e n ēē. g nccē ē ēē.
contra a ple. g3 oē possile poni le cslo posilu posito
i ēē q̄ se n ē imple. pciat g h n ēē. et de psci
uit h ēē. g ds psciauit flm. sz h ē ipl̄e g imple
g ipl̄e ē aliqd pcedntū. Jo q n inferat i
nccitate pndc aucte aug. supra a silu i li de
li. ar. sic memo n cogit fca ēē q pterit. sic
di pscia n cogit facda ēē q futa sut. Jt vīde
ost i de itlligam dm nich psciare. g ex h n
arrelat li. ar. g posito psciē n etiā. dia pscia
h n tollut. Jt sic su pbatū ē dia pscia i plib
aut n est cā. aut n est tota cā. sz q dat alic
nccitatē ht vom cāe. q a quo ē ēē ē ēē nccio
ē g dia pscia multoz futoz n sit cā u maloz.
nllaz reb ipoit nccitatē. Jt dia pscia psciat
res sic sut euētē. cn psciat n uīm. g ē psciat
aliq peccatin c p n sit n p uo te psciat istu
p uo tes h face. e psciat ad posse face. g si oīe
q psciat ē uīm. h m ē q i p uolū tes h facz e po
terit a d face. et si h est ptiges. g si dia pscia
ē ptigētia ce res. n g nccitas. Jt h ipōs oīs
rōnib duentib ad impl̄e. si ipoit pscia reb
nccitatē. pit g cal et fcoi f imple est q perit
li. ar. e cslū. tertū qd perit mitū e demi
tū. Quartū q perit laus e uitupiu. Jo
dō q tres cē h funt pones. Qdā. n. dixut q
pscia nccio ē sit i fallibil ipoit nccitatē. et
io abstulert li. ar. e pc. et ista pō fuit heti
ca e iniqua. q destruit bos mores. a pō fuit
q dia pscia si ēēt nccitatē iponēt. e sic oīs
uitus e laus perit. e q dilexerut re publica
io abstulerut a do psciam. e a ppōnib de futo
abstulert uitatē. e h hetica fuit e ipia q derogat
nobilitati dine. tertia pō ē catho q dm hoīt
et bos mores psuat. e io iusta et pia e uā qd
dia pscia ē. et tn n ipoit reb nccitatē. ō. n. sic
pcognoscat ēē euētum sic euētum sut. et ido
ē multa sūt euētura ptigēt. u illa q sut a li. ar. e
casu et fortuna. sic psciat h ēē futa ab istis. sic
psciat mod ptigen e q sut ab istis. Ad itlln
aut obōz no q d x e nccitas. s. abso ta e respcā
nccitas abso ta q oppō ptigētie di nccitas pnt
nccitas respectiua di nccitas pnie. e h n oppō ptī
gntī. Na ad ptigēs nccio se. ut si ambul nccio
se q mouet. dō q i psciato n ē nccitas abso ta. sz
solu pntie. q nccio seq ds psciat h. g h ē. e h m
itllr auctas ansel. e silēs auctes que ppōnut
ē mo nccitatis. et sic pz p m. Ad i q sc ob de sillo
ex maiori de nccio e minori de inēē. dō q sic pz
e phs expont h itllr de ea ppōe q ē de inēē simp
q equz nccio. s3 minor h silli. s. h ē psciatū n ē de
inēē simp r. sic. n. infra patebit n ē nccia. Ad
i q ob de psciato q uīm est. e si uīm ē nccioz m
dō q ista rō fac phs ad oslndm q ē futm n ē uīm
et ē sophis. Na qn di ēē q ē. qn ē nccio g itlli
de eo q poit ad i actu cē suppoit. q ēē q ponitu ē
i possile est n ēē positu. sz uīm de futuro q n poit
cē sbo. n ē uīm p pnti. s3 solu p futo. e io nlla ē
nccitas. n3 simp r. p u nc. q n poit u nc. Ad i.
q ob q p ipole q si poss alr ēē poss falli e c. dō
q flītas ueit ex discordia itllc ad cogitu. s po
falledi ex pō discordādi. Dō g q nccio psciatū se
ad psciam. io n possut discordar et io nq fal
lit n pot falli. Ad g ob utr alr possit ēē dō
q pt alr ēē q ds pt alr psciasse. e ē pō q alr
sit pō q alr psciat. q g ulti pt alr ēē quia
sit et ds psciauit sic. g alr q ds psciat. distin
guēda ē pclo q pt i alli dia e sic ua. e ē s de
psciat h euenire. et ple ē i n euenir. contra a piūcti
fla. e ē s. i ē ple q ds psciat. h nō m e eueniat a
et ē falla ppoīs in illo pcessu. sic h. cres p n
mouī. g possile ē q a s currat e n moueat n
se. g tam q q pcatur pō ē h ē assumit de p
sauit. h ē oppoitu ponti. et io est negand.

Scdo quer dia pscia hat i se nccitatē. h ē ut
nccē sit dm psciare q psciat. e q sic ost p per
aucte ansel. i li. de pcordia pdestinatiōis e li.
ar. q psciat de imple ē n psciare. g ab eq pollnti
nccē est psciare. Jt vīde uīm. q oē dcm de pnti
uīm ē nccio. h si pcut nccē ē pcutisse. s3 si psciat

Absoluta ē ut oīs hō ē al. iste ē hō g ē al.
Respcā uo ut oē cres nccio mo. iste cr g nccio mo. falsa.
q iste n mo nccio s3 voluntarie. similr q iste dapnat
nō ē s3 nccium s3 voluntaliu. cm dia pscia nō ipt nccitat.

p̄sciuit. g° ē h' sit dcm̄ de p̄t'ito. g° necm̄. Jt
lz pō dī sit idifferēs ad exeu̅du̅ tn̄ ex quo exi
uit i actu̅ nc̄e ē exiuisse vn̄ qu̅uis potuit cāre
et n̄ cāre añ q̄ cārz. tn̄ ex quo cāuit nc̄e est
p̄scisse. Jt si hō uoluit et p̄sciuit ad nc̄e
est hoiez sciuisse et uoluisse. g° si ac̄ sciaz dei
n̄ ē minor ctitudo uno maior q̄ ac̄ sciaz hoīs.
mlto fortius ē nc̄e. Si tu dicas sic aliq dnt
q̄ i hac ds p̄sciuit. tot ex futo ē re q̄uis i
telligat' sub uoce p̄t'iti. vn̄ n̄ pl' ē dicē ds p̄sciat
n̄ ds ē et h' est. Cō. tc esto q̄ ds nllaz haret co
gitoz. du̅ tn̄ res eet futa. h' eet ua ds p̄sciat. q̄
manifeste fls̄m ē. Jtēa esto q̄ p̄scie addat
actus trāsies i p̄t'itu̅. ui pmissio ul' pdicto ul'
approbato. i trāsiti i p̄t'itu̅ ad. et ue fit ide sophi
sma. et ide dubiu̅. g° h' n̄ soluit. Jt plus di
stat ee et n̄ ee. q̄ necm̄ et contiges. sz ad q̄ sim
plr n̄ est h' ee in dī p̄scia. g° mlto fortius ad
q̄ ist contiges ē pt ee necm̄ in p̄scia dī. g° tc̄.
Jt oē imutabile est necm̄. sz cōd de p̄sciat ē im
mutabile. g° est necm̄. p̄' est manifesta. Sa pz ai
dī de p̄sciat si mutat ut fiat n̄ p̄sciēs aut sz
mutatoz rei aut dī. sz rei n̄. q̄ res ad h' n̄ est
g° n̄ mutat' nec mutari pt. si s' mutatoz sui.
ergo ds mutat. Jt oē etnu̅ ē necm̄. q̄ un̄
solu̅ ē etnu̅. et i' ē i quo n̄ cād' contigen̄ sz suma
necitas. sz p̄scire dī est etnu̅. g° necm̄ ē dm̄
p̄scire q̄ p̄sciat. Cō. ī ē. si añcedens hoc cōdnal'
ē necm̄. et cōns. et si cōns n̄ ē necm̄ n̄ añcedē.
Sz sic ē si ds p̄sciat h' ee futm̄. h' ē. quoz contigeti
demōstto. q̄ oppoit' n̄ pt stare. g° ē cons no
sit necm̄. g° nec añs. Jt vē ē q̄ necm̄ cōpatit'
se cū oī possibili. q̄ē n̄. repugnās necio ē zp' le. sz
demōstto aliq q̄ p̄sciat est dapnari p' le ē ut
saluari. g° ista duo possūt sil' stare. q̄ sit p̄sciat
dapnari et saluet. et h' ē ip' le. g° et cā. Jt
v' est q̄ oppoz contigntis est contiges. et oppoit'
necij est inp' le. et ē itm̄ ē. q̄ si ad añs se cons.
ad oppoit' cōntis se oppoit' añtis. ex hijs arguo
sic. sit .A. contiges p̄sciatu a dō. si ds p̄sciat .A. ē.
g° p' rm̄u. si .A. n̄ ē. ds n̄ p̄sciat. sz .A. no ee sū co
ntiges. dm̄ n̄ p̄scisse fuit ip' le. g° ad contiges
se inp' le. sz h' est q̄ artē. nc̄e ē g° h' ee contiges
dm̄. s. p̄scire h'. Jt ois dīa acto q̄ respiciat
obm̄ q̄ pt n̄ ee pt desinē. v' cū ds cōsūz re
ctitā pot desinē cōsuar'. g° ē p̄scire sit rn̄ cōti
gntis ē contiges. Ad p'o dō q̄ sic necio p̄batu
ē i' cōstat et n̄ ē dubiu̅ q̄ dm̄ p̄scire contiges

ad cāñced' ad contiges. et cōnotat ad q̄ h'z u̅te
contigēte. q̄ ipm̄ iudicat' ē contiges. Sz aliq uo
luerit ipm̄ indicari contiges. q̄ totu̅ q̄ d' dicat
de futo. et i' inp̄batu est. q̄ fls̄m ē. et n̄ itlli
gibile. ois. n. itllctus q̄ intellit h' q̄uis n̄ itlligat
tp̄e cū dm̄ itllit q̄ actus dine p̄cogtiōis ab
etno fuit i dō. et ille differt a re futā. et p'
tea sic dcm̄ ē. sz n̄ solu̅. Alij uolut idicari cōti
ges. q̄ cē sit dcm̄ de p̄t'ito. pedz tn̄ ex futo. et
h' dnt in edito. et zphio. et dō a x'pō. et a q̄
silibz. q̄ infert de necitate ipoz de futo. et i'
ē inp̄babile u̅ ur. q̄m̄ si actus dine p̄cogtio
nis pendz ex futo. tc̄ ē i futo q̄ ē ex pte rei
contigētis nlla fuit cā. nec i dīa p̄cogtione
eet. p'tea quō depn̄dz. ē ab eo n̄ cāet aliquo
mō. et itm̄ quō pendz i' q̄ necm̄ ē fuisse. u̅
actus cognoscdi et ccedi et p'dicandi. ab eo
q̄ futm̄ est. n̄ ur n̄ p̄babile. nec itllile et
ido alio mō dō. q̄ quoddā ē dcm̄ de p̄t'ito z
p' p̄t'ito. sic si dicatur petru̅ legisse. quoddā
de p̄t'ito sz p' futuro. ut antixp̄s fuit nasciturus
quoddā de p̄t'ito et p̄t'ito. tn̄ dependz ex futo.
ut h' dcm̄. petru̅ uetu̅ dixisse nauale bellu̅
fore. ad h'. n. q̄ dcm̄ hāt u̅itate exigit eue
belli. et ab illo depēdz u̅itas nre asstois
et cogtiōis q̄ cāt' a re. q̄ dā est dcm̄ de p̄t'ito
q̄ n̄ depēdz. sz cōnotat' sic si dicat' ds p̄sciat
hoc futurz. q̄ n. dī scia est solu̅ r. i' illud cō
notat u̅itate cū i' dcm̄ futurz. sz q̄m̄ dina cog
tio n̄ h't ctitudiez a re. q̄ ab ipa n̄ cāt' n̄ orit'
io ab illo n̄ depn̄det. et p'tea falli n̄ pt q̄uis
cōnotet futurz. vn̄ in p̄scia h' duo dnt. s. actū
dine cogtiōis. et h'nc ee necm̄ ē si fuisse z
ordinato futi ad illu̅ actu̅. et sz ordinato n̄
ē necia. z iudicanda ē contigetia i totali dcōne.
n̄ rōe totalitatis sū p'ncipalis sigficatu. sz cōno
tati. et si p'catur dm̄ n̄ p̄scire ad q̄ p̄sciat. p'
et pz itlligi n̄ p' remotoz p'ncipalis sigficatu. sz
ipi cōnotati. s. u̅ illi ordinis ipi tpal' ad etnu̅.
qui q̄de ē contiges rōe alt'i. s. tpal'. contigetia
g° est i totali dcō. q̄ cōnotat ad ee u̅m de
futo. q̄ q̄de ē contiges. et h' pz sic. cū n. d' de
p̄sciat te saluādu. h' d' icludit actus z cōpo
u̅delz h' tu saluaberis. z h' de h'at cogtioz de sa
lute. z. et huit cogtioz ab etno. hec q̄de z
cogtioz ē actus etnus z necessari. g° no de
pendz a re. sz saluari ē actus futurz z contin
gēs. q̄m̄ g° actus dine cogtiōis n̄ depēdet

a cognito. ideo per esse eius in ipso re contingente existente. sed quoniam
ut sic per modum prescientie connotat futurum contingens. et de
deo quod claudit in se contingens iudicat contingens. ideo
totale contingens iudicatur. et hoc solo est via et generalis.
ita actus credulitatis. actus probationis. et diuine as
sertionis propter hoc quod autem sunt illustrator diuine prescientie. ideo
connotant. et non dependent. ideo certi et infallibiles sunt
de rebus in se non certis. ¶ Ad primum quod obicitur de Anselmo quod necesse
est prescire quod prescitur. dicendum quod hoc intelligitur quantum ad actum precog
nitionis que necesse est fuisse. sed non quantum ad connotatum fu
turitionis. ¶ Ad primum quod obicitur quod deus est de preterito. dicendum quod quamuis est
de ratione preteritionis necessarium est. sed quoniam connotat futurum ideo
est contingens. et ex hoc patet prosequens. quia quantum ad primum futurum non
est adhuc preteritum in actu. immo adhuc potest exire. ideo
et cetera. ¶ Ad primum quod obicitur quod est cognitio sine existentia rei. ergo
necessitatis sine rei necessitate. dicendum quod uerum est quod in actu
cognitionis est necessitas. sed non in toto. sed non est simile. quia per
cognitio non connotat actualem rei existentiam. sed conno
tat rei futuritionem. et ad hoc quod deus sit necessario necesse est
quod sit necessitas in connotato. ¶ Ad primum quod obicitur quod esse im
mutabile necessarium. dicendum quod ad esse mutabile duo concur
runt quod se habeat uno modo prius. et alio modo posterius. et per
oppositum immutabile potest dici dupliciter. aut quia nihil actu est
et non potest aliter se habere continuitate necessario. sed primo modo immu
tabile quod non est quod actu non conuertitur. et sic est uerum contin
gens de futuro an quod res sit hoc deo antequam fore. et
modo uerum immutabile. quia si poterat esse uerum potest quod
semper fuit. et sibi similiter. et hoc quod nihil actu potest. et
quoniam ergo deum prescisse connotat futurum contingens. ideo
est deo immutabile. non ex hoc sequitur quod sit necessarium ut uisum
est. tamen aliqui uoluerunt aliter dicere. quod deum prescire hoc fu
turum contingens est immutabile a parte prescientis. sed
a parte rei prescire est mutabile. et ideo ex parte illa con
tingens. sed tamen primum difficile est dicere. quia non prescitur se
mel semper prescitum fuit. et deus non potest prescire futurum
contingens. ita quod non fiat esse futurum. et in illa mu
tatio. et propter hoc modus alius dicendi est rationabilior.
¶ Ad primum quod ultimo obicitur quod non eius eternum est contingens. dicendum
quod eius eternum est deus. aut per eternum est necessarium. sed con
notans temporale de futuro. ratione connotati potest iudi
cari contingens sicut ratione illius potest desinere. Sum
ma dictorum est ista quod deum prescire futurum contingens
est quod cum deo quod claudit in se actum diuine cognitionis
eternum. et ordinationem dicit ad futurum contingens. et
quamuis actus diuine cognitionis preat ad existen
tiam et eternum. illa tamen ordinatio potest futurum
quoniam contingens est. et tamen quamuis dicat ordinationem
non tamen dicit dependentiam sed solum connotationem. et ideo

non potest incertum. et huic est quod deum prescire futurum est con
tingens. ratione connotationis ad contingens est immutabile
ratione ordinationis ad futurum quod potest non esse nulla t
tamen mutatione. est enim ratione independentie ab eodem.
et hoc patebit infra planius in distinctione de predestinatione

Item preterea ista sunt dubitationes circa litteram. et primo de hoc quod dicit
Augustinus. nec aliter sciuit creata quam creanda. uidetur non
male dicere. quia res siue cognoscatur cognoscatur
sic est. sed aliter sunt et fuerunt creanda quam creata
per non res fuerunt in causa. et quod preea in proprio genere et simpliciter.
ergo aut deus non uere cognoscit. aut aliter cognouit.
Item angelus cognoscit res in uerbo. cognoscit et eas in proprio
genere et aliter et alius modo cognoscendi est hic quam ab illo. ergo
cum non possit latere deum quod nouit angelus uidetur quod deus utrum
modo cognoscat. et aliter et aliter. ¶ Respondeo dicendum quod est dupliciter
res aliter cognoscitur potest intelligi. aut in quod ad dubium dicatur
alietatem quantum ad cognitionem aut quantum ad esse rei cognite. si
quantum ad esse rei cognite sic est uerum. et est sensus de cognos
re ista aliter esse uel se habere quam primo habuit et sic non intelligitur
Augustinus. sed dicant alietatem quantum ad cognitionem sic est
falsa. et est sensus deus aliter cognoscat res factas quam prius fa
ciendas cognouit et iste est sensus quia sic significat diuina cog
nitio alterata et quod aliquid receperit a re extra et propter hoc probatum
obiectum primum. ¶ Ad quod obicitur quod deus cognoscat res in proprio genere sicut
angelus. dicendum quod cognoscit res in proprio genere dupliciter intelligitur. aut
ita quod esse proprium quod habent in proprio genere cognoscatur et hoc perfec
tionis est. et non latet deum et sic non dicitur nouum modum
cognoscendi a cognitione in uerbo. aut in quod aspectus intelligentie
suus cognitiue deflectatur super rem ut est in proprio genere
et hoc est imperfectionis quia hic cognoscens egreditur extra se
et hoc nullo modo potest poni in deo. et in facie in angelo ali
modus cognoscendi et sic patet primum. ¶ Item quod dicit hic quod dicit. tunc
enim quod eternum est aliquid existebat causam et cetera. uidetur non dicere
quod prescientia dicatur quod eternum sed hoc ut uidetur quia prescientia dicit
uerum ad creaturam futuram. sed nihil est futurum preter esse quod hoc in
deo sed in proprio genere. ergo connotat ad temporale. ergo uidetur quod con
gnoscatur ex tempore. per respectus iste nihil dicit a
parte dei non solummodo intelligendi nostri. ergo tunc cepit ille
eius quando cepit noster intellectus non ergo fuit ab eterno. ¶ Respondeo
sic dicendum magis prescientia dicit quod eternum et ab eterno. et
est non importat nisi duo. scilicet antecessionem et scientiam et an
tecessio omnis cause sit ante omnem causatum et scientia nihil probat quod
prescientia quod eternum dicatur. ¶ Ad quod obicitur quod importat rei futuritionem
dicendum quod futuritio uno modo importat successionem temporis et
in est de ratione prescientie. sed alio modo futurum cepit in tempore.
alio modo futurum importat ordinem temporalem ad eternum et con
secutionem sicut prescientia antecessionem et quoniam iste ordo solum
exigit prius eternum in actu et ideo fuit ab eterno. ideo fuit

et psciam. Quod o quis ille a parte dini d' re do q sm
qr vs ille e dina eent sz uim e q n dic respectum
sui depedens n solu s mod intelli et io n cep sz
re. sz solu mo signadi cep et qn mag' d q p
scia d' etnu n lo de roe noiandi. sz de eo q signat
p nom. Item q de h q dic. sciaz ul psciaz no esse
cam et c. si sciaz ad notitia tm referam. si uero
noie scie icludit bnplacitu atq dispo recte
pot d' i. n. male dice q aut scia h mo et illo
dicat d' eude mod sci aut aliu. si eude. g si uno
mo e ca z a. ai aliu mod. g in do e mltiplex
mo sci n g unifois po. Item scia simplicis
noti e de et ds e ca oim. g scia illa e ca oiu.
Ad hoc dic q i nob noti simp et noti bnplaciti
dnt diuisas cogtioes et diuisos mos cog z p
ons onotat diuisa. in do a tm una cogto e sez
illa una fac de q nos mltis et io illa d' pt sig
ficari et o signat p mod approbacois onotat ef
fectu et bonitate. qn uo p mod simplicis noti
solu euetu et qm ee cam alicui onotat effect
sui respectu. q uis eade sit scia sui sap a pte pi
cipal signati. io di q h e ca illor q pscit et illa
n. et h di. n q res signata n sit ca. sz q ut signata
e n signat p mod ce qm opat ad ea q nllo sut
a do et sic pz i. Item q de h ubo aug. ds p iphan
pdix i infidelitate uidebor. q c deo pphe fuit ro
ctitudinalr ur q ds reuelauit iudis suu cas
su dapnatioz q e o ipos sc gra. ad lraz q d' q nllz
dz reuelari ne cogat despare. Ad hoc dic q cau
pt pdia sz n pp h reuelatur sui q dicti n cdit
sui q deo de oditioe itellr sui itelliges itellt de
a n de se ipo et q ub usa pphe omiatoie et
gnalr erat deo z hoibz ia in pte icdul n adu
tatibz oibz hiis mod potuit itelligi u eet pre

Preterea solz qri utr scia dei dicto n reuela.
psit augi ul minui. gu eg magr de scie di
ctitudie. h ag de pfectoe et qm ue pfcto est
cui n e possibil additio. io magr qrit utr dia
scia possit augi ul minui. et h h ps tres pte.
i p magr qrit z determinat q dia een n recip
augmtu nec diminutoz n altatioz sz o simul
et uno aspectu cognoscat. in fa oppoit o hoc
q dia scia n pt augi pz q ur ad pse scire ex
tpe et determinat z h fac so ca. i. h oppo a qbz
da ita. in tia ob auctte io o h q deo erat dia
sui ee r oiu z h. i. ei a q pdco e. s. q ds et c.
et qlz hax tu ptu pt sbdidi q p i eis oppoit
et so soluit tm i fa poit duplice rone. et i

tia p rone subiugit epilogatioez ultr. ca.

Ad intilligentia psentis. d. q de pfectoe die cog
tiois. et c. h duo pncipalit qrit. p q de
pfectoe die cogtiois q ad num cogitabiliu.
z o q de ipa q ad mod cog. q ad p qrit pria.
p q utr deus cogitat alia a se. z o qr ut cog
tat o alia a se. tertio utr ds possit scire ul p
Quod a ds cogitat alia scire pla q sciat.
a se. ost auctte z rone. auctte sic. ps. qui pla
tauit aure n audit. a q finxit oclm n osidat
. q. d. h est i ple. q det aliis pom cog et ipe
n cogitat. Item ecc. xxiij. dno do an q caret
o. sut agnita. sic z p pfectu respico. g si no
cat se sz a n tm cognoscat se. sz z a. Item h pro
bat roe ostnsiua sic. oe pducens res s ordine
et libtate pduc eas pcognoscens. si n. pduc
ordinata nce e q pducat s sap. i sui sis lib
tate nce e q s sapiaz ppa n aliena. g i ipo e
oium cogtio. Item i enitibz e statuo. ergo pi
ipe et in cog sa. sz pmu ens i quo statu e
pria a quo est oiz entitas et sine quo n e
nec ad e n ab eo. g eade roe i p cognoscente
sistat e. nce e q ab ipo sit oiz cogto. z q p ip
o cognoscat. z sine ipo n l. si g pp unuqdq z
i mag. pz z c. Item h ipos ost p impl. q si no
cogitat a a se. aut g q n pt. aut q n ult. No
q n ult. q i do uo n pcedit cogtioz. g q pot
sz q cogitoes q n p cognosce ad q e cogitale h
cogtioz defigiete z artata. q i ple e e e i do. g
et c. Item n p ds n q nouit. alioqn ad posit
ignorans q absurdu e. g si n nouit ad a a se
nec i se. g n l i toto mudo pt. g de est ipote
tissim. q e absurdissimu dice. Sz o. h oppo
s roz phi in xii. itellige e pfecto itellatus. g si
ds itelligit a a se. itellect ei pficiat ab illo. z si h
tc se triplic i oes. p q e cogtio ulesat o pficiat
a re minus nobili q sit de. z do q ei cogtio
ul ipe ds trsmuttat. q e. n. q ab alio pficiat h
pom passiua q e pna trsmutandi. et tnu i co
uenies e q ds n sit sua actio. c acto sit a per
fectoe ds alio pficiat. et c. Item si ds cogno
scat a a se. c oe q cognoscat ds sit pre q pe
nce e q i q cognoscat sit ex dm. g si cogitat
a. cognoscat ad ex se. z ex h sit out t in co
uenies. s. q cogto ei sit idigens extrior. sit z
trsmutabil. z q sit a q ipe. q o sit i eternia.
Item ost i' ide p roz cog. qm co cogno die e ipa
uitas. sz uitas ide e q rei etitas. u dic aug.

q n cogscat a do n ens. s3 ds n cogscat n ab etno. g
n cognoscat ab ipo n ens q e ab etno. s3 tale e
un solu. s. ipe ds. g et c. ¶ It do cog di e assilatio
u. n. e cog do nge eq sit assilatio cogscitiui ad cog le
g u suma cog i suma assilatio. s3 di cogtio e su
ma et pfectissima. g dz attendi h suma assila
tioe. s3 n suma assilat do n ipe. g solu se ip cog at
¶ Item ut q nulla necitas sit pone dm cognosce a
a se. qm sic po se ht ad pductoz i intellintia ad z
cogtioz. s3 di po z si n pducat n e minus potes
g si itllintia di n a a se cognoscat n e sume
intelligens. ¶ It bonitas cate opata ad boitate ca
tois est sic pūct ad linea. g sili uitas ad uitate.
s3 si itlligat pūctus amoui a linea n e minor
linea n ipfectior. g si ds uitate sua cogscat sine
uite cate n sua cogtio pfca e. ¶ Ro do q pui et
nati e dice q ds a a se cogitat pui. qz qr ocl
itus animus h dic. g n latet dm q cognoscit
nra aim. nacos. qm n ps op late sapientissm i
opifice. et io oppoit est dice ipm et ip le. et
ppea ad itllintia obiecta no dz q cognosce a est
d. aut p a a se cognoscente. aut p se qm cogs
ces cognoscit a et p a te um e q pfectione
h alude. et te e intellectus e i po et recip alude
pfectioz. et io additioz et trasmutatioz. et h oio i
p le e c dm z e tm a cogscere p se. et te cogscere
est actu u cogs et te n recip pfectioz a cog li
s3 mag ea. et h mo ponimus dm cognosce
a a se p se ipm. et sic n pcedit p rones p m uia
et i intellectu phs sium dixit. ¶ Ad i q ob ro q
si ds cogscit a a se. g ad ex se. dd q cogsce ad
ex se e. aut p ad oceptu ab ex. et sic depedz
cogtio ab extrinseco. et sic n e psi le pone i do a
cog re ad ex. qr aspect cog deflectit ex. sic cog
scat angls. aut qr i q e g et diuisu h ex
ab itra. et i q e ext cog p oio itrsec. et hac
mo cognoscat ds. s. p ext q e ide q ipe a quo
res cognoscit. et h mo n h ob. ¶ Ad i q
ob tio q ab etno fuit unu solu ens. dd q
d x est rei ee. s. i se. et i sua ca. i. ipo gne. z
i exeplari. et ad cogtioz rei sufficit exte a
ei i ca su i exeplari. et qr p exeplar repse
tat sic futu e in ipo gne. io p existntia i ex
oio cog sic futurum est. nec alr cog pp fca
e. ¶ Ad g ob q ab etno fui unu solu ens. dd
q u e i ipo gne. su i ee actuali. mlta tn fue
rut i causa. z ee i erat do cog. f utroq oo
eendi. ¶ Ad i q ob quato de assilatoe dd q

sic su deo su i gne de ydeis. q ad cogtioz requit
assilatio n p ueitia in gne ul spe. s3 rioz exp
midi. z q dina uitas una z suma expssioe exp
mit se z a. io suma assilato e n tm r su s3 etia
u alioz. et i p z i. ¶ Ad i q o q po e pfca z si n fac
g et e. dd q n e sile de actu faca di e po z sa d u
intllnia. na face est actus u act z u egdies q n
fac pfectioz s3 c seq et attestat. s3 scire actus ut
bitus q sig ut pfectio po e. cam g dina itllntia
e pfectissima. io no tm cogscat aliq. s3 oe q pot
cognosci. n a fac oe q pt fi. ¶ Ad i q ultimo ob
q uitas cate n fac ad pm uitate zc. dd q u e
z io eq nobil z pfca e p uitas an catioz uitatu a
liaz sic p. s3 tn pone p aliq uitas n sit a uitate
etna e pone pm uitate n ee suma. sic pone aliq
uitate e e et no ee cogta tollit roz pfce uitatis
u e ro cognoscendi. et io pz q de pfectioe sume z
uitatis e cogtio creature. sic et po pducendi.

Scdo dato q ds cognoscat alia a se. q ut cog
scat o alia. z q sic. ut auctc iemie. xvii. pra
uu cor hois e. et e. z p. ego dns scrutas corda z
renes. s3 n i ceaus n oclaus nris cogitatoib.
g si has cognoscit z o alia. ¶ It he. iiii. o sut
nuda z apta oclis ei ad q nob s mo. z itm uiu
e s mo di z efficax usq i. z n e aliq cata iuisibil
i cospectu ei. ¶ It jo. ult. dne tu o nosti. ¶ It
aug. iii. de tri. n fit uisi le nec itlli le q n de
aula iriora atq iuisi li sumi ipatois. aut iu
beat aut pmittat. s i effabile iusti penar
et pmioz. gratiar z mitoz. z si hoc. g o cogscat.
¶ Itm ut qr qto sba spualior atq simplicior
tato plu e cognitia. s3 ds e sba simplicissima
et spualissima. g e oium cogtia. ¶ It ds e cator
z remunator. s3 i q cator est artifex. i q re
munator iudex. oz pfectus artifex cognoscat
o pducta. pfectus iudex o remunanda. s3 oi s
catura spectat ad artificiu. z oe bonu z malu
ad iudiciu. g ds omez catura cogscat. et omne
boitate z malitia. ¶ It ip le e ad ee i quo n sit
ds p psitia ee n e u sup ptat e. s3 aug p sns p
eentia z cogtioz. g ipossile e ad ds ee i cogt.
¶ It si eet i yna re. i q no i alia eet ei een li
mitata. g si i cognosceet q aliq eet i cogta. z
eet ei cogtio limitata. z artata z i ipfca. oz
q oe nobile do e attribuend. s3 qda meli e ne
scire q scire sic dic aug in euch. g nce e po
ne q ds illa n sciat. ¶ It intellect nr pp sui in
mlitate n itllit singlaia. d ph s d intellect uli.

et sensus singlaria . s; diu intellectus multo mag est
imml' q nr . g si nr n itellit singlaria n diuinus . Jt
nr hic sciat pp sui certitudine n est n nacior z no
otigeuti . qr dic boe q scia e eor q sui imutabile
existentia sortiut . si g diuina cognito est multo ce
tior q nra scia . p; et c . Jtm que necitas e dm po
ne cognoscere o; et ur q nulla . qr cogito nra n minu
ri psca si n cogitat una musca . si g diuina cogtio
multo minus psciat a scibili n e ipsca si no cog
scat ista uilia . Jt sic ds e oiscies ita e oipotes .
s; po mali n e de oi po n de pfectioe poe . g et si
mili et cognito mali n e de pfectioe scie . g et
c . Jt h ipor ost auc et p aucte mudi s oculi
tui dne ne uideat malu; et c . Jt o . xxv . di
de mal nescio uos . Ro dd ad itellntia obor q
io e noti applonis et simplias notitie; et noti
applois cnotat cplacetia uo . hac n cogscat ds
oia qr nec mala nec malos . s; tm boa et bos . z
de hc itellnt due ulte aucte . e a cogito simplic
noti et h qr hc io; cogitat a uite q e lux suma c n
pt ocltari . nec z tenebre occultatur ab ipa . z
io de necitate cognoscat o magna et pua . boa
et mala sic ostndut roes ad pm pte . Ad i g
q p ob q oe nobili deo e attribuend . dd q e
melius simpliat . et e melius huc et s stat .
D . g q o scire simp meli et nobili e . s; hoi
corrupto q accip octoz pcandi ex cogitacoe . meli
e q da nescire . io n le q sit do attribued . Ad
i q ob de imutate itellct . dd q h q n cogscat
singlaria n tm uenit ex imutate . imo ex imli
tate cuiacu . z imultate sua . qm n . cuiug cor . io
hc pos sc q's depnd; a cor q ad opatio; z p q's
itellctus qua diu e i corpe exit ad extiora . qr
ille sut medie . s . s ptice et ymaginato . z
qm g singlare n pueit ad itellctu n p istas
pos . et a sensus phas e s abstrco; z depura
tio; . z abstrctio fiat de singlari ule . io n pot
singlaria cognoscere h intellctus n sit itellctus
sepatus ul diuinus . Ad i q o de certitudine
scietie . dd q h n e pp certitudine simpl s; pp
ctitudine creata a re . et qm catur ctitudo
i nra cogtaoe ul pedi; ex re . io n pt nra cog
tio ee cta n sit res necia . dia a cogtio qm
a re n catur n depnd; io pt ee cta de re c
tigiti . Ad i q ob q po mali n est de omni
po . g et c . dd q n e simile . qr rectitudo ma
nes recti e ro cog mali . s; recti n e ca
mali n declinado a uti et defic . io scire
malu e de pfectoe scie . s; pse mal no e de pfc
tioe poe . Ad i q q q est necitas e cog . q . dd
q ifinitas z imsitas uitatis q n patit ad late
dm . sic imsitas diuine psce n patit ad absce

Tercio querit ds possit scire ul' . . . tari a do .
pscare pla q sciat . et q possit pla scire
ost sic . Nich sciat n ens z um . s; multa pos
sut ee q n sut . z ui ficari q fla sut . g multa po
ssut sciri a do q tm n sciut . Jt q possit pla
pscare ur . qr pscia est tm futor . s; multa pos
sut ee futura q nuq fiet nec erut . g multa
possut psciri que no psciutur . g ds pot z
pla pscire q sciat . Sz q n possit pla scir
ur . qr scia dei e infinitor c sit ifinita sicut
potentia e sup . s; ifinitis n possut ee pla n co
gitari . g et c . Jt pt pscar pla . aut pla ico
plexa siue ples res . aut pla cplexa siu enu
tiabilia . Ro pla icplexa qr res sit ds z sing
sit . scit n o que possut fi . sili n pla cplexa .
qr cuilz dictiois sp altm ps est ua altra fla . g
de opl a 9 sp tot sut uera q sut fla . g qui
scit oia n pt scire pla . qr n possut pla ee ua .
Jt q n possit pla psiire qua psciat ur . qr q
ds psciat sil psciat nec pt pscare n sil . si g pt
pla pscire q psciat . aut g sil aut successi
ue . sil e ipossibile . successiue sily ipe . le qr i et
nitate n e sugessio . g nllo mo . Jt si pot
pla pscare . g cu maior sit pscia pluru salte
h extensiue . et q pt ee mai pt augi . g dia
pscia pt augi . s; ubi augmtu ibi mutatio
z uariato . g dia scia pt mutari z uaiari .
Ro dd q e qr utr ds possit pla pscare ul scir
alr e iudicad de pscia q de scia . Ra sic dia
csueuit tplex e di cogtio . n q ad diuisitate
cogtionu s; cnotatoz . s . cognitio applois
uisiois . z itelln tie . cogtio applois e solu c
de eis ad q se extndit bnplacit uo . z h e
solu mo de hys q siut z boa sut . et h abs
dubio pt ee plu . cogtio uo itellntie di cog
tio qua ds cognoscat oe possibile z sibi z alijs
et hac cogscat ds ifinita . z h nllo mo pt ee
plu . Cogtio uisiois e eor q fiut ab etno
p uiso . z h solu e eor q sut ul fuert ul erit
z h cogtio pt ee plu qua sit . z qr eide e hec
cogtio cuius e pscia . pscia e plu . oce . g
q q di scia pt ee plu z q di n . z p h p; Ro z
ad ob de scia . a . n . ob q scia e infinitor
et q n cnotat cc icpleru . dd q h ue de

abatur

Jra

Jro

ptee

hoc q itellus cuiectus no ap
hedit pticul . sed in plez; ro eiu
pticularitas . qr pticulare ire
e h ee mle . z itells e q iuc
e n itellit sn amiculo sensuu
extior . z n o; . q pticulare primo reci
piat in orgno p modu isensu qui
z adhuc ibi h ee mle . s; itells ime
diate p qua recept e i fantasia sn
i sensu qui formatur sp̄m itelligibil .
intellus au sepat s amiculo se
suu extior . de pticulari existente
inre ex . formatur spem itelligibilem .

scia itelli͂ sz n̄ e u͂ de scia visiois. Ad a͂ o͂ de p̄scia
ꝯcedit͂ e q͂ p̄ ee plui. Ad a͂ ob ad opp͂itu͂ q͂ si p̄scir
pla a͂ sil. a n͂o sil. d͂o q͂ silitas p̄ attendi d͂ aut q͂ t
ad sba p̄scitor sui cogitoi sicut e q͂ sil. q̄ ab etno p̄
sciui q͂da. et ab etno potui p̄scire pla et p̄t p̄sciasse.
¶ Si a͂ attendat͂ silitas q͂m ad rom pauca͂tis et plitatis
sic e̅ i plitato oppositor. et sic est sl͂ q͂ sil p̄sciat
pla et pauciora et p͂ ꝯsequ͂ h̄t o͂bo vitate. Ad s͂ q͂
ob si p̄t pla p̄sciat q͂ p̄t p̄scia augi. d͂o q͂ esto q͂ p̄
scita possent augi. no tn̄ augent p̄scia. q͂ uno et
eode p̄sciat d͂s et m͂lta et unu͂ et pla et pauca. tn̄
q͂uis p̄scita possit ee pla n͂ tn̄ possut augi. q͂a
augi est de paucioribz e͂ n̄ pla. sz h̄ posse ee pla h̄
duas cas vitatis. aut q̄ de paucioribz possut fi͂
pla aut q̄ ab inito potuerit ee pla. et h̄ ultio sl͂
est o͂bo u͂. et io ꝯ procedat a plibz causis vitatis ad
una͂ facit sophisma secudum consequens.

Consequent͂ est q͂d de s͂o articulo. s. de mo diune
cognitiois. et ca h̄ q͂rit͂ tria. p͂ q͂ utrum d͂s cogitat
se et alia unifor͂. s͂o utrum cogitat mutabilia
imutabilit͂. tertio utrum cognoscat o͂ p̄sent͂.

Quod a͂ cognoscat se et a͂ eode mo sui unifor-
mit͂ ost͂ sic. s͂ig d͂i e͂ sua ee͂n͂. et suu͂ scire e͂ suu͂
ee. g͂ et mo͂ cogitadi e͂ mo͂ ee͂ndi. sz unus est
mo͂d ee͂ndi id͂ ee͂n͂. g͂ et unus mo͂ cogitadi.
Itm d͂s se ipo et n͂ a͂ cogitat se. et se ipo et n͂ alio
cogitat a͂. g͂ una et eade roe cogitat se et alia.
sz mo͂ cogitadi attendi penes rom cogitadi. g͂ si e͂ eade
ro cogitadi se et a͂. et ide mo. et sic et c. Itm h̄ ip͂
uiri p̄ i ple. q̄ si a͂ m cognoscat se. alio modo
cat͂uras g͂ cu cogitat se et catas variat͂ i cogitatio
g͂ ap d͂m e͂ trāsmutato et vicissitudis obu͂
bratio. Itm si alio mo. tc e͂ q͂ro aut mo ille
e͂ catoi aut catu͂ n͂ catu͂. q̄ cogitato et mo cogitadi
est etnus. Si catoi aut dic q͂ p̄ ple. a q͂ ee͂ ple
n͂ ple q̄ ois cogtio e͂ cois tribz. g͂ dic q͂d ee ple
g͂ si alius et alis mo g͂ a͂ ra ee͂n͂. sz h̄ est ipl͂e
ergo z p͂. Itm de cogitado a͂ a se cognoscat p̄ yda͂
se a͂ n͂ cogitat p̄ ydea. g͂ si cogitare p̄ yda͂ dicit
mo͂d cognu͂ius z se n͂ cogitat p̄ ydea p̄z q̄ alio
modo cogitadi et sic et c. Itm i cognitioe q͂ d͂s
cognoscat se ad e͂ cogitoes et cogtu et ro cogitadi.
sz i cogitatione q͂ cogitat catura n͂ e͂ ide ro cogitadi. ai
cogitatio. g͂ n͂ ide mo. Itm n͂ ꝯpe e͂ catou z cate
s͂m roz ee͂ndi. g͂ n͂ z s͂m roe͂ cogitadi. ꝯ g͂ a͂ sit esse
catur͂e q͂ catoris. z alis mo ee͂ndi. g͂ alia cogi-
tioe et alio mo cogitat͂ qua catori. Si ergo alio
mo cogitat a͂ d͂s z ide e͂ catuz cogitati. z d͂m cogitare
g͂ d͂s a͂ m cogitat se et a͂. Itm o͂s cogito i q͂ cogitat͂ e͂ no
bili p̄sentiu͂ et intelligibili. e͂ cogito nobilior
siliorz q͂m ad re͂ z mo͂d. q͂ ad re͂. q̄ de re magis nob͂u
q͂m ad mod. q̄ de re p̄sentiori. sz i cogitatione q͂ d͂s cogitat
se cogitu e͂ nobili͂ p̄senti͂ et itellibili q͂ i cog
tioe caturez. g͂ nobilior cogitato q͂m ad re͂ z mo͂ p̄u
Ꝯtro. d͂o q͂ e͂ quedam cogitato q͂ cat͂ z ort͂ h̄t a cogitu
et h̄ q͂m a cognoscitu͂ cat͂ et depedz. variat͂ s͂m
exigetia cognoscitu q͂m ad re͂ et modu͂. e͂ et a͂ cogtio
q͂ h̄ re ide͂ e͂ q͂ cognoscens. z a cogitatu͂ n͂ cat͂ n͂ de
pedz. et h̄ accip͂ y dep te͂ q͂m ad re͂ et mo͂d a p̄te
cogitatis n͂ a p̄te cogtu. Cum g͂ diua cogtio a rebz n͂
depedz n͂ catur. sz e͂ ide q͂ d͂s. et d͂s eade ee͂n͂ z
eode mo se h͂ns. io una cognitione z eode mo cogitat
d͂s se et a͂ a se. q̄ p̄ se ipo nullo mo variat͂ nec
diuisificat. Ad intelligendu͂ ob͂. Ro d͂z q͂ p̄ ad i
cognoscete cogitato eode m ꝯpat͂ et eode mo est
q̄ sz illa͂ ꝯpatio h̄t ee. et sic procedut p̄me ra
tioes ondentes q͂ eode modo cognoscat se et
a͂ p̄ vz ad cogtu. lz sit eode. tn̄ q͂ modo ꝯpat͂. n͂a
ad d͂m s͂ rom ydeptatis ad catas s͂ roz diuisitatis
et caitatis. z io ad catas s͂m rom ydea di. ad
d͂m vo mi͂me. et h̄ pbat roes iducte ad s͂am
p̄te. q͂ a͂ mo ꝯpat z alio m ꝯcedz e͂. Si g͂ i ferat
q͂ alio modo sit. ro n͂ vz. q̄ cogito d͂i n͂ reaptt
mod ee͂n͂di n͂ nobilitate a cogito. et sic patet p̄
duo oba de ydea et diuisitate. Ad i͂ q͂ o͂ tio q͂ n͂
e͂ ide catou z cate. d͂o q͂ vm e͂ de co͂i cato s͂ ead
ꝯpatioe. sz s͂z aliq͂ et am n͂ p̄hibet q͂ ad sit ue
ritas cate et sili do d͂i. sili q͂ sit ad vitas d͂i z
silitudo cate. z q͂m ro cogitadi accip͂ penes utruq͂ z
mod. io cogtio p̄t ee diu͂s. Ad i͂ q͂ ob ultio.
d͂o q͂ tenz o͂ cogtio catur a cogito n͂ aut tenet
cum non causatur sicut in pposito.

Sed q͂ utrum d͂s cogitat mutabilia imutabilit͂.
et q͂ sic ost͂ p̄ auctore dyo. de di. no. cognoscit
d͂s oia imilit͂ milit͂ a p̄tite p̄tita. unifor͂ multa.
imutabilit͂ mutabilia. Itm aug. xv. de tri.
ai scia z admixta e͂ et i variabilis. sz o͂e tale in
mutabile g͂ et c. Itm h̄ ipo ost͂ roe q̄ q͂ nobi
li est deo attribued. sz nobilior e͂ cogtio q͂ cogi
tat res imutabilit͂. q͂ q͂ cogitat mutabilit͂.
g͂ z c. Itm q͂ e͂ i aliquo. e͂ i eo p̄ mod ei i quo
e͂. et h̄ um est maxie i d͂o i quo o͂e q͂ e͂ e͂ ipo.
sui ipe d͂s. g͂ e͂ scia re͂ et ipe res cogite sit i
d͂o. et ipe sit o͂io imutabil. sut g͂ in d͂o imu
tabilit͂. Itm ad h̄ e͂ ro aug. duces ad ipossi͂le
d͂i. n͂. scire e͂ suu͂ ee͂. et scia sua e͂ sua ee͂n͂. si

g scaret mutari et mutar q oio ipo e ip le. It
ubi e mutatio ibi nlla e eti. Si g ds scaret
res mutabiles scaret icte. sz eatitudo e oditio de
decorus cogtioz. g n hret di cogto pfcam nobilit
h. res e pses sit ds ea ee psete. et ptita sit
ee ptita. et te futa sit ea ee futa n ptita. g iu
q sic nos cognoscim res mutabiles et de cogscat.
It ad h q scia e ua ngce e scibile et scia pportio
nari. aliogn n est ua scia. cu g mutabil ad i
mutale n sit pportio sz mutal ad mutale g de
n cogscat res mutabiles imutabilr sz mutabilr
aliogn n ue cognoscat u ur. It qcqd scatur e
uim. g q imutabilr scatur imutabilr e uim. sz
res mutabiles n hnt uitate imutale g no
possut sciri imutabilr. It qr res sut otinge
tes. io dm pscire futa otigetia e otiges sic i
pcedetib osteusu e. g qr res sut mutales dm
scire res mutales e mutale. g mutabilr cogscat
ds mutabilia. aut si n e h uim qr n. et itm quo
pt i intell q rei mutabil scat scia imutabil.
Ro ds q qr uite ds sciat res imutabilr. h e dr
qr h determinatio imutabil pt determinar actu x
sci dr uel actu eendi rei. si actu sciedi dr sic
oio u e q imutabilr scat qr oe e actu et cogtioz n
cad trsmuto n uicissitudis obubtio. Si a det
minet actu eendi rei sic tm e de reb mutabilib
qr de sit eas mutales et nouit ipsar mutabili
tate. et scat se hre nuc cogtioz q p. sz tn nouit
imutabilr et ro h e qr i ei cogtioe n e receptio
n e successio nec e obliuio. et io qcuq sit re
mutales ipa n mutat i cogtioe mutabilitas eor.
Et q uis nllm sic sile pt accipi si itelligat ul co
gitet oclis fixus i psete q se ipo uideat trsle
utes sn receptoe x unico aspectu os uideat.
et os mot ipoz qtuitoz res mutat. tn n ocul
mutat n et cogtio. et sic e i deo. ex aut ad h
itelligedu pt sumi a oio sic. qr n. scia catta pedz
a scibili x n eo. io pt ee muto cc sciaz p obli
uione et errore et successiua ositatioz nlla
fcta mutatioe i scibili. sic oio mo qr dia scia n
pedz ex re scita. pt ee mutato cc scibile nlla
mutatioe existnte i dia scia. et tn illa scia tot
scat x ph pz. Ro ad p obm. de h q scat fuisse
et ee. dr. n. q h dic mutoz a pte scibil n scie.
Ad i q o de pporcione dr q i spualib odicibz n oz
pporcio x sciaz catta. qr rei cogul est scia spiritual
sz suffic q sit pportio i uitate. Ad i q o q
qcqd scatur est uim. g q scat inmutabilit

imutabilr e um. dr q h e accides. cu ciaius n scia
requirat uitate i scito de roe sue itonis gnal.
maxie scia r eqiutia tn scia n dic sp oformi
tate i inmutabilr maxie scia dia q a scibili no
depedz. Ad i q o q futm otiges no pscat de
nacio. dr q n est sile. qr pscat sp notat rei e
uetu. sz scire n sp onotat rei existetia. scit n
de q pt face x nq faca. p n e sile de cusppe.
qr mo imutabilitas respic actu. sz otiges re
spic n tm actu sz ordinatioz ad futm. x actu
qde dine cogtiois e imutabil x necius. set
opatio ad futm otinges est otingens.

Tertio qutr deus cognoscat o psnt. x q
sic ur. i. pe. ult. sr mille anni xc. glo. In
agtioe die uitatis x ptita x psntia et futura
equalr psntia sut. It au. sr io. i uitate q
manz ptitu x futm n iuenio sz solu psns. x h
icorruptu. It qnto res e psntioz tato cogto e
nobilior qr h facit ad nobilitate cogtiois. sz
ds o cognoscat nobilissime g o q cognoscat
psntissime cognoscat. It n cognoscat o
psnt. g no cognoscat o simul. q si sil x g i
eode nc cognoscat o x i psnt. Si a n cogscat x
simul. g unu p aliud sz i oi tali cogtioe e trsmuto.
g i di cogtioe cadet trsmuto qr e oio fm x ip le
q pscia n e n futi x u futm e. g si ds cogscat o
psnt. g n oio pscat. si pscat. g x c. sr tu dica
q ipe di pscare. i. i pscia n sut n duo. s. scia
x antecessio r cogti. sz ostat q i deo ipe e scia. o
stas e x q i ipo ppe e anecessio. qr ppue anceditur
ds o alia. g si cognoscat a a se ppue. g ds pscat
a. g rlo illa nlla e. It oe psns p statu sue p
se e necam. g si ds o cognoscat psnt x sp. p
snt. g o cogscat necio sicut g q psns e n pot
n ee. ita si ds ad pscat nece e pscauisse. et si p
scauit e g nece e ee. It h ostr p ip le qr si oia
cognosceret psnt. g plura simul. g simul se co
uertit ad multa. sz simplx ad q se ouit totalr
se ouitit. g c unu itellr n pt i altm. It si cog
o psnt. g sil scat duo odictoie oppota. sz qcqd
scatur e um. g duo odictie opposita sil sut
u. Ro dr q cogsce o psnt. q pt itelli. aut q
notet psntialitas a pte cogtoz. et sic e fla
qr n cogscat o ee ua psnt x sil. aut i q notet
psntialitas a pte cognitus. et sic ht uitate.
Et ro h e qr ds ouiz ydas ht psntes x sil p q
cogscat res futas i itudinalr sic si eet p
setes. Et itm sup os illas sil x psnt se ouitit.

[margin: ta ex pte acti pscadi aut ex pte disponis ex pte actus simile]

et i sil' et psnt' cogscat. et ui in plres sue cogitois e psns simpliciss'm. qr cuplectit' o' tpa. ex hys z dcis, oibz sil' uictis di ds oia psnt' cognoscere et ides i totu hnt. et h' q psnt' diue cogitois q' q'de eternitas e simplex et ifinita. qr simplex est ideo sp psns qr ifinita ideo sut o ei psntia. et ex h' po i psntia dei q ad reru existentia l q ds tot e i una. et i e i una u'o sit et i alia. et h' e qr simplex et ifinita io de indigeat ad ee futur sz n' futm sibi. et oia psnt cognoscit. et tn no' psciat. et p h' p3 p' et fro qr procedut. l q psntia est dispo rei cogite i sua natura n' i cognitioe diuia. p3 etia tuu qr h' est simpx et ifinit et i uno mlta cognoscat. io sil' su' mlta

¶ Sequitur. Qd o' de oppo'sitr p3. qr quius cognoscat oppo'o sil' ex pte sua. tn scat unu alii ee icople. z unum tn alii posse succedere.

In pte ista sut dubitones circa lram, et p' de h' q dic aug'. Sciuit se pr et fili inuice. sz i nascendo i ille gignendo. uir. n. male dice qr scire e eentia i dis. g' si scit nascendo e nasca dicat ppetate p le ppetas p'lis e ide rei eent'l q n' e sane iqu' de dom.

¶ Ad h' o aliq uolut dice q scire dei relatiu gd catas ul' i q una p' sciat se ipas e deo eentiles. sil' q z una p' sit alia. d' rz p' ad p'm. et e deo nocco nale. sz h' n' est d'ct. deo. qr sic i predictibz hnt e sap et sape eent'lr tm dr. et ppea dd q ablatiu ille n' tm dic cam sui roz dom. sz roz cocomitatie.

¶ Secudia. n. sic d' psciam hnt expoi. p si. ul' p du. ul' p qr. et p'mo dic cotia. sz cocomitatia. et tio cam. ¶ It' q' de h' q d' et o q' sit i eoz sap et i eoz eent unusq'sz eoz sil' uidz. 3z su' d' xx xxi. deo e q cate sut i di notitia. sz n' i dei eent g' e cdictio. ¶ Ad h' o dd q i dia scia sut sabilia. in dia u'o eent sut attributa sic po sap et bonitas. et au' ul' dice q pr et fili sil' uidet o cognosca. cata et cauda. et o eent attributa. l' lra loquida e distim o q' sut i eoz scia u' puta cata sil' scit q'h. Aut o q' sut i eoz eent ut pote attributa sil' scut. qui scit q'h. et io n' ult dice q catur sut i dia eent. ¶ It' q' de h' q d' q scia dei n' e n' de hys q' sut ul' fiunt ul' erut. uir. n. h' ee flo q ds scit oe q p' face. sz pt face q nq fu. n' e n' eit. g' scia dei e de aliq q nq fu ul' e. ul' eit. et ptea e ifinitoz sic ult au' xiii de ci di no tm q' sut ul' fiunt ul' eit. ¶ Ad h' o dd q mag' lo de scia uisiois q' e illoz tm quoz ab etno fu puisio. sz ipe ob' de scia itelligtie q' nlli co notat existntia q p3. Intellit. n. ds oe q pt

et i no recte cat obo. ¶ It' q' de h' q d' q' ds n' p' icipe scire ul' psciare et e. uir. n. male dice qr nich i scit n' ui'm. g' an q sit ui'm n' scit. g' si ad icipit ee ui'm ad incip ad scire. g' ds p' incipe ad scire.

¶ It' cpto e dia eent et tn ide cnotati de' p' ad icipe scire g' sil' et ad scire. ¶ Ad h' o scire d' d' uno m scire h' e q h'at cogitioz de aliq et sic n' cnotat actuale existetia cogita et sic n' pt ds ad icipere scire. i. alic cogitioz icipe hre. a m scire h' e q nosse ad ee ui'm. et h' tc p' sciatur ee ui'm qn icip esse. et sic icip ds scire. sic et desinit psciare n' ide p3 capal' signata q e scia. sz ide cnotati q q'de e ui tas rei scire. ¶ It' q' de h' q dic n' pt nouit ul' ex tpe uelle ad ec p' uelle q nq uoluit. uir. n. h' dice duo cdictoria oppo'ta qm i' est nouu q pl' n' fu et m e. g' si posset uelle q p' no uolui. uir q icip uelle. ¶ Ad h' o dd q e dico deu uelle h' duo dico i actu diue uo'luntatis et ultia ordinatoz ipi effect' ad i illu actu. et p' q'de est neem et sp nec pt icipe n' desinere. uo'ltas n. dia sp e i actu suo. i q n' ullo pt carere. n' aliu hre. sz ordinato alic effect' ad illu actu e ordinato rei future q n' du e. et io pt ee et n' ee. et ordinari. et n' ordinari. qn g' d' ds pot uelle q nq uolu' et tn n' ex tpe itellr e q effect' ille potuit ordinari ad diuu uelle. et qm ordinato effect' est ordinato rei future et q sel' e futm sp fuit futm. et q sel' e ordinatu sp fu ordinatu ad illa. ¶ qn g' pr q ds pt uelle ad ide e dice q ad potu ee futm sui hr ordine ad dia3 uo'ltas q tn no ht ordine. sz si hnt ab etno huisset. et io n' icip ex tpe et io ex magri boni est. si uelle di ipsrat ordine ad uolitu in ide futi. sz q ipsrat cocomitatia i ide psntis p' ds ex tpe uelle n' ee sic h' applicat hodie n' q n' icipiat act. sz qr icipiat cnotatu. ¶ It' q' de h' q dic q spale cura de ronabibz h' credit ee i illo q d' sap vi. eq'l' e illi cura de oibz. ¶ Ad h' o dd q eq'lr no p'uat i ordine diue distributiois sz puat accep p' et oibz distribuit ibi tm p hoibz tn p mag' et p puis. paupibz z ditibz z sic ei equalr cura de omibz qr ita ult salute paupu ut ditu.

Predestinato u'o de bonis salutaribz zc. h' e tca p's i q' ag' mag' de dia scia cpata ad spales effectus. et diuit h' p's i. d. p. In p'a agit de predestinatoe et repbone q' ad causalitate actiua. In sca i q'rit. utru habeat causalitate passiua. utru uidelz sit ex meritis n'. s. i. d. ptia. Si u'o q'rum obdurationis meritu et c. p' p's h' d. In p'a ag' de predestina.

Jn sū de rep̄bone i. cui p̄destinatō sit ꝑpatio ꝛ
gr̃e et c̃. prima itm̄ ꝑs diuidit̄ i .ð. i p̄ agit de
p̄destinatōis q̄ditate. Jn sc̃a igit̄ de eius nec̃
tate i. p̄destinatoꝝ a nl̄lis ur̃ posse et c̃. Jn q̄
prep̄ mou; dubī, et oppoit de in solū. tio op
poit q̄ rōne et ultiō solū ptes manifeste ap
paret i lrã. Cui p̄destinatō sit gr̃e ꝑpatō. h̄ est
sc̃a ꝑs. ð. i q̄ ag̃ mag̃r de rep̄bone. et h̄t h̄ ꝑs
duas. Jn p̄ ost̄ qd̄ sit et qd̄ ɔnotat i q̄ p̄ ꝑgito.
Jn sc̃a uō ost̄ cui est cā. sui q̄s sit ei effect. et h̄
i. et sic p̄destinatōis effectus ē gr̃e appō. et c̃.

Ad istū ar̃. p̄sētis ð. tria p̄ncīalr̄ querunt̄. P̄mo
q̄ de p̄destinatōe. Sc̃o de electōe. Tertio
de rep̄bone. P̄mus articulus duos h̄t. P̄
ē q̄ de p̄destinatōe q̄ ad etītatē. Sc̃o q̄m ad ne
c̃itate. De etītate a duo q̄runt̄. P̄ qui p̄de
stinatō sit qd̄ etnū an tp̄ale. Sc̃o qd̄ sit p̄desti

Quod a p̄destinatō sit qd̄ etnū. ur̃ ... rem;
q̄ qd̄ est an̄ mūdi i͛stitutoꝝ ē qd̄ etnū. p̄desti
ē eius. q̄ p̄destinatō ē elc̃cō. eph̄ .i. eleg̃ nos
an̄ ɔstitutiōez mūdi. g̃ et c̃. Jt̄ p̄desti° est p̄scīa
bn̄ficiōꝝ. s; qcq̄d deus p̄sciat etnalr̄ p̄sciat. g̃ ē
oīs p̄scīa sit eterna. et oīs p̄desti° est p̄scīa. g̃
p̄destin° est p̄scīa etna. Jt̄ p̄desti° est ꝑpo͛ ꝛ
misendi. s; ꝑpoit ē qd̄ ꝑponētis p̄cedēs res q̄
ꝑponūt̄. g̃ cū sit ꝑpoitū di. et dꝯ etnalr̄ ꝑpoit
pꝫ et c̃. Jt̄ de rōne sui nōis p̄desti° dic̄ pre
cessōꝫ sui an̄cessōꝫ. s; n̄ n̄ p̄destinatiꝯ ad p̄desti
natū. s; p̄destinaꝯ ē etnus. g̃ dic̄ ordinē ꝛ
an̄cessioꝫ etnū ad tp̄ale. s; an̄cessio illa ē etna
g̃ et c̃. Cō; p̄desti° inp̄tat relōꝫ ad p̄destinatū.
s; oīs relō poit ēm ūm ul̄ i utroq; ex̄mōꝫ ul̄
salte i alto. s; p̄desti° nō pt̄ ūm ī; pone i p̄desti
nate. g̃ poit ēm ūm i predestinato. s; uius ēē
n̄ fūdat̄ n̄ sūi qd̄ cātū. g̃ p̄destinā ð qd̄ cātū ꝛ
tp̄ale. Jt̄ p̄desti° inp̄tat actōꝫ. et oī actō ni ꝛ
ꝑ͛dit passio. g̃ ē actio ꝛ passio n̄ sit i eōde q̄
n̄ ē est idē predestinaꝯ et p̄destinat̄. nc̃e
ē q̄ sit i alio. s; a° n̄ ē n̄ q̄ tp̄ale et cātū. g̃ p̄
destinatō ꝑptat q̄ tp̄ale ꝛ cātū. g̃ nō ē etna.

Jt̄m p̄desti inp̄tat ordinē p̄destinatiꝯ ad p̄
destinat̄. q̄ g̃ ꝫ ēē q̄ h̄t i dō. a; ēē q̄ h̄t i ꝑp°
gn̄e. n̄ ꝫ ēē q̄ h̄t i dō q̄ sic ē dꝯ et n̄ sē dim. g̃
ꝫ ēē q̄ h̄t ꝑp° gn̄e. s; ēē q̄ h̄t i ꝑp° gn̄e ē q̄d ꝛ
tp̄ale ꝛ cātū. ergo p̄destinatio sil̄r. ꝛ sic et c̃.
Jt̄ actuꝯ oīs diuinꝯ q̄n reflectit̄ sui ēēn
ul̄ p̄m trn̄sit ex̄. et oīs actuꝯ trn̄siēs ex̄. ex ꝛ
tpē dī de dō. c̃ g̃° p̄desti° n̄ trn̄seat i p̄m ul̄ ei

s; cā; ex̄t. g̃° ē tp̄al. Jt̄m p̄desti° ē ꝑpatō. s;
n̄ dī ꝑpari an̄ q̄ incipiat ad fieri ꝫ p̄ncīa
intrīseca. artifex .n. n̄ dī ꝑpare domū an̄ lig̃a
et lapides sola cogitatōe. g̃° nc̃e ē q̄ ponat
ī re. Rō dd̄ q̄ i p̄destinatōe n̄ sūt n̄ duo
sc̃; p̄ncīale sigr̄cātū et ɔnotatū. p̄ncipale
sigr̄cātū ē dīa eēn. ɔnotatū uō ē cāta. ut
gr̃a ꝛ gl̄ia. et p̄ saluāda. et h̄ duo ip̄tat ꝛ
p̄destinatō c ordine an̄cessōis uniꝯ ad ꝛ
alīm ret̄ ꝑpoiꝯ. q̄m g̃ sigr̄cātū p̄ncīale est
etnū. i. p̄destinatio est q̄ etnū. Rurs° qr̄
ip̄tat an̄cessōꝫ sigr̄cāti ad ɔnotatū et illa
an̄cessio ē ab etno. g̃° p̄desti° est q̄ etnū.
et ab etno. et ɔtē de sūt rōēs ad h̄. Ad
i° q̄ ō de relōne dd̄ q̄ reꝯ sūi relō pt̄ sigr̄cāri
i dō ð° ul̄r̄ u existentis i actu. ul̄r̄ u existentis
in p̄ōr̄. s; ūm alīm i actu. ꝛ q̄n r° existentis i ac
tu tūc nc̃e est q̄ r̄ndeat uiꝯ r° uiꝯ i actu.
q̄n uō r° existentis i p̄ō sufficit q̄ r̄ndit i p̄ō;
et talis fūdatur sū eēꝫ i p̄ō. et rō actu nich
poit n̄ dm̄. Ad i° q̄ ob̄ de actiōe dd̄ q̄ ē actō
ꝑ re et est actio ꝫ modū actionis ꝫ reꝫ q̄ est
p̄ncīa efficies ad r̄ndi; passio differēs ꝫ re;
u cātiōi actiōi. cātō passio. Actōi uō ꝫ mod
n̄ r̄ndi; n̄ passio ꝫ modū differēns. u cogitiōi
actiōi ipiꝯ dei r̄ndi; ip̄oꝫ cognosci. ꝛ h̄ q̄ de
realr̄ n̄ est a° s; ꝫ mod°. q̄m g̃ p̄destinatō
n̄ ip̄tat n̄ p̄ cogitōꝫ sui actiue sui passiue
rō est qd̄ etnū et n̄ ē a° q̄ dꝯ. Ad i° q̄ ō de
ordine dd̄ q̄ ē ordo ꝫ nobilitatē. et ꝫ durōꝫ
et ordo ꝫ nobilitatē poit extrema sil̄. ordo
uō ꝫ durōꝫ eo ip̄o q̄ ordo ē poit extrema n̄
ēē sil̄. et ꝫ rōꝫ an̄cedndi ordo sil̄ ē cū ante
sui p̄ce te sul̄r ꝫ rōꝫ subseqndi sil̄ est c sub
seqnte. Cū m g̃ p̄desti° inp̄tat ordinē ꝫ rōꝫ
p̄cedndi. rō etna ē q̄ uiꝯ sit r° tp̄al. q̄m n̄
est sil̄ c illo s; an̄cedit. Ad i° q̄ ō q̄ p̄de
sti° trn̄sit ex̄. dd̄ q̄ trn̄sir ex̄. est d° aut in
a° q̄ ē ex̄. aut in ad q̄ est ītm. s; erit ex̄.
et p̄mo mō ɔnotat a° i actu et dic̄ q̄
tp̄ale .i. cāre ꝛ ɔsuare. Sc̃o mō n̄ ū p̄de
stinat̄. Ad i° q̄ ō de ꝑpatiōe q̄ attēdit̄ ꝫ
p̄ncīa intrīseca nō ꝫ cā; efficiētē dd̄ q̄ q̄da
ē cā efficiēs q̄ opat̄ ꝫ m̄ placēte. ꝛ ista ꝛ
q̄dē q̄ a° indig; n̄ dī ꝑpare q̄ solū ut̄r ꝛ
dispoit̄ itiꝯ. s; q̄n mat̄ia apt̄at ext̄. q̄da
ē cā efficiēs q̄ nl̄lo idig; ad opād° s; statī
c ul̄ r opatur. et i tali ꝑpare nō ē a° quā

disponere et preponere et tal' est deus qui nullo indiget
Secundo queritur quid sit predestinatio. Ad hoc dicendum secundum comparationem
salis dei scientia ut uoluntatis et suppositum quod dicat ad quod
sunt in utroque genere. Est enim sic dicit aug. prescientia beneficiorum
et propositum miserendi quia quidam istorum importat principaliter et per
modum complementi et quod importat scientiam, ut quod compositum
tenebit significatum a componentibus. Sed destinatio dicitur
et missio et ordinatio in ratione predestinationis ac-
cipitur ut ordinatio. Ita sic dicit aug. predestinare
ratione est quod preordinare. Sed artifex hiis uoluntatis et sciens
preordinans non tamen ordinat in quantum uoluntas sed in quantum sciens
ergo et cetera. Contra scientia non uidetur sufficienter accipiendi in
uirtutes ut in ea que sunt uoluntatis sed in ea que sunt
cognitionis. Sed nos uidimus dicitur scientia in predesti-
natorum et reprobrum ergo predestinatio sic quod hoc ad scientiam spec-
tat. Contra predestinatio est causa gratie et glorie sed gratia et gloria
immediate sunt a uoluntate ergo predestinatio de se dicit quod in
genere uoluntatis sed dicatur quod ex ui nominis non importat illam
causalitatem. Contra esto quod deus preparat aliquem habitum
gratiam et gloriam aliunde quod ab ipso non dicitur predestinatio
ergo de se dicit causalitatem. Contra predestinatio importat scientiam
et uoluntatem sed quotiescumque duo aliquo importantur
uoluntas se habet per modum complementi et addentis ad scientiam sed
quod consequitur et addit hoc se per modum differentie et complementi
et a tali est res denominanda uidetur ergo quod comple-
ti importet uoluntatem et in quantum male instituit magister.
Respondeo dicendum quod cum predestinatio significet dicitur eternum in causa gratie
et glorie et hiis ordinata distributione gratie et
glorie quod est de se non tamen importat scientiam sed et uoluntatem
et potentiam sed quam causalitas gratie et glorie attribuitur
proprie uoluntati ut efficienti sed scientie ut disponenti et potentie
ut exequenti ideo et si predestinatio importet illa tria
tamen principaliter est in genere uoluntatis et ideo ab aug. dif-
finitur predestinatio per illa tria per primum quod respicit potentiam
illud de fi. ad petrum predestinatio est gratuite
donationis preparatio per secundum quod respicit scientiam illud de
bono perseuerantie predestinatio est prescientia benefi-
ciorum dei tertio primum quod respicit uoluntatem et propositum
illud de predestinatione sanctorum predestinatio inquit in est propositum
miserendi. Ad primum ergo quod obicitur quod dicit ordinem dicendum quod
est ordo duplex unus dispositio rerum in uniuerso et
hic apparet scientie alius directio in finem et hic apparet bo-
nitatis sui uoluntatis et hoc modo est de ratione predestinationis.
Ad primum quod obicitur quod est per se scientia dicendum quod quamuis fides et pru-
dentia sunt in genere cognitionis tamen addunt sui cog-
nitionem ad quod distribuit in genere uirtutis quod respicit
uoluntatem per hunc modum et propositum est in illis et quamuis
scientia non tamen accipi per simplici notitia sed cum sequitur

per practica et hoc modo complectitur scientiam cum uoluntate et magister
sic accipit generaliter et ideo enumerat predestinationem inter
que sunt scientie uoluntatis tamen aliquis dicere quod principaliter est in ge-
nere scientie eo quod in ratione predestinationis cadit scientia in
recto sed uoluntatis in obliquo est enim predestinatio scientia bene
placita ut iam modo dictum satis est probabilis sed primus
Secundo queritur adhuc particulam que de necessitate magistri
predestinationis et circa hoc queruntur duo primo quod utrum
inferat necessitatem salutis lii. ar. secundo utrum infert
certitudinem in euentu quod a necessitate infert ostenditur sic.
Omnis causa que necessaria est in se et necessario ponit effectum infert
simpliciter necessitatem effectui sed predestinatio est causa salutis est
huius ergo et cetera. Minor patet predestinatio non est sit deus in se dicit quod
necessariam et uniuersaliter necessario infert effectum quia necessario sequitur
sic predestinatur saluabitur ergo et cetera. Contra omnis causa que nullo
modo potest cessari necessitate ponit ex productione effectum
nam causa dicitur cessari cum nullum ponit effectum sed prede-
stinatio nullo modo potest cessari ergo predestinatio ponit
necessitatem. Contra quotiescumque due cause concurrunt ad
aliquem effectum quarum impossibile est discordare si una est
immutabilis necesse est alteram esse immutabilem et effectum
per consequens. Hoc manifesta est per se. Ita si altera est mutabilis
reliqua existente immutabili possibile est eas discordare
sed impossibile est quod predestinatio et liberum arbitrium discordant ergo cum pre-
destinatio sit causa immutabilis necesse est quod liberum arbitrium sit
immutabile et si hoc cum totum sit immutabile restat
ergo quod necessitatem imponit predestinatio in libero arbitrio et saluti.
Item ut quod predestinatur nullo modo possit dampnari
et si hoc tunc necessario saluatur et ostenditur hoc ratione ista duo
opponuntur esse presciti et dampnari esse predestinatum
et saluari sed predestinatus non potest esse prescitus ergo et cetera.
Non potest dampnari probo medie quia aliqua duo se
habent quod impossibile est unum alteri succedere non possunt
simul inesse si alterum inest impossibile est reliquum inesse
sed esse predestinatum et esse prescitum sic se habent quod im-
possibile est simul inesse eidem impossibile est etiam alterum alteri
succedere sicut quod homo primo sit predestinatus et postea pre-
scitus ergo et est predestinatus nullo modo potest esse prescitus
ergo et cetera. Contra de omni quod eternum est cum non est impossibile
est esse quia impossibile est quod non ens sit eternum scilicet
prescitus si est eternaliter est prescitus ergo illum qui nunc
non est prescitus impossibile est esse prescitum sed predestinatum
non est prescitus ergo et cetera. Contra de eo quod non est quando est di-
cere hoc posse esse et incipere esse sed prescitum est quod non ens
est predestinatum ergo idem est dicere predestinatum posse
esse prescitum quod posse incipere prescitum sine dampnari sed
non potest incipere esse prescitum ergo et cetera. Contra predestinatio diuina
nullum facit indignum saluari ergo est dignitas in salu[...]

respiciat mitu. ꝛ mitu li. ar. g° p̄desti° n̄ tollit
ar. lib̃tatē q li. ar. g° nec ipōit ncc̃itatē. Itm̄
p̄desti° n̄ aufert li. ar. s; tm̄ ponit i eo gr̃az. s; gr̃a ꝛ
nllaz ifert li. ar. ncc̃itatē. g° nec p̄desti°. si nlla ei
ipōit ncc̃itatē. g° c̄ sal9 pēdat ex li. ar. p; et c̄. Itm̄
si p̄desti° ipōit ncc̃itatē. g° c̄ oi cōsu ɔtigte ncc̄e
sit eu q p̄destinat est saluaī. g° frustra labōat ꝛ
ag bn̄ facē. q si faciat bonū siū malū. ncc̄e eu sal-
uari. Itm̄ nll9 laudat ī eo q ncc̄iu ē nec uitupat
si g° ncc̄e ē p̄destinatū saluari. et p̄scitū dapnari.
nc p̄destinat9 laudād9 ē si saluat nec p̄scit9 uitupe-
rād9 si dapnat, q ē ɔ̄sequēs glie et pene. Respōdd
q p̄desti° n̄ infert ncc̄itatē saluti. nec ifert ncc̄itatē
li. ar. qm̄ p̄desti° n̄ est cā salutis n̄ icludēdo mitu
et ī saluādo li. ar. Ad itelligēdā a obiectionē no(tan)dū q p̄de-
sti° duo iportat. et uoz p̄scie et uoz dei. In q dic uoz
diue n̄ ncc̄io ponit effectū q n̄ est cā p ncc̄itatē.
s; p uolūtatē. et tm̄ n̄ est tota cā. s; c̄ cā ɔtin-
gente. s. c̄ li. ar. et regla ē. q quotiēs ɔ̄s effect9
pēdz ex cā ncc̄ia ꝛ uariabili. a ncc̄ia tamq ab uniu-
u̾sali tamq a p̄rl̄i denoīat a uariabili q denoīato
ē a cā p̄xima. et effect9 q depēdz a cā ɔtigēte ē ɔtige-
ns. Pt uoz diue iportat uoz p̄scie. et p̄scia q de totū in-
cludit i cognitiōe. q li. ar. ꝛ cā cooperatoz ꝛ uariabi-
litatē. et totū ꝛ p̄terea n̄ ē n̄ uī. et etiā de uō ɔti-
gēte ē ifallibilis. sic sū mostratū ē i qōne de p̄-
scia. iō p̄destinat° infert salutē et n̄ pōt cassari
n̄ discordare a li. ar. et q p̄scia nllaz ipōit ne-
cessitatē ɔtīi. s; solū ɔtīa ē sibi nec p̄destina-
tio. Ex h̄ patz tn̄ p° obā. de ncc̄itate ifēndi. ꝛ possibilitate ca-
sādi. ꝛ p̄sibilitate discordādi. h̄ n. ō dnt ncc̄itatē ɔtīi
solū. q isint p̄destinatōi n̄ p uoz c̄ litatis. s; et
p certitudinis q ē ɔcors. cta. et ifallibilis. p9 q p̄scia
sui cogito uā. q n̄ cogitat ue cogitat re p̄ite ēe
sic ē. et futuz ita euenire sic eueniet. est n. ui-
tas adeq̄to rei ꝛ itellat. ē tm̄ cta q idepēdēs.
q nllo mō pēdz ex p̄cogito. n̄ s; et exigētia cogit-
at. s; s; exigēt iuinis et claitatis etne in q nlla
cadit dubietas s; certitudo suma. et iō omibz eq-
lit cta ē. est tm̄ ifallibilis qm̄ est totū posse p̄-
scia cōplectēs. ꝛ iō i nllo pt falli n̄ cōuerti. et
est ex boetii v li. de ɔsol. v. q si ag aspiceret de
loco eminēti cūminacē regioz ue mltitudo uiar-
q9 o9 siml ꝛ uno aspectu uidet ābulās p loc ill9
quauiz posset p diūsas uias ire n̄ tn̄ posset
uisu ē latē. p eo q p nllaz uiā posset ire quā
ille n̄ uidet. si g° intelligat unus ēe uisus q
posset oēs uias preuidē ꝛ totū posse eius9. nullo
m° q9 eū puelēte cōnugir p̄z. et tal9 ē aspect9 diue
p̄scie. q ab etno cognouit oē q potuīt cogitari
ul uelle. ꝛ sic ch̄ uid9 in q p̄te nrā uoltas ꝛ op9
ɔclinaret. et q totū posse et uelle et agere
ɔplectit. iō n̄ p̄t falli. et q p̄desti° claud9 p̄scia
hīc ē q ɔcordat c̄ li. ar. et n̄ pt discordare
et n̄ pt cassari ꝛ ncc̄io ifert salutē. s; n̄ ncc̄io ef-
ficit. Ad i q q uiit p̄destinat9 possit dapnari
dd q sic sine distictiōe. q q uis h̄ possit di-
stigui de re ul dco. p̄destinat9 dapnari est
p̄le. sic h̄ albū p̄le est ēe nigrū. h̄ tn̄ n̄ est
distiguēda s; arte p̄destinatus pt dapnari.
sic nec h̄ ho albz pōt ēe nigz. n̄. n. pt ēe de-
dco c̄ n̄ sit dco. ꝛ p q itelligit q ista h̄t tres cā-
uitatis p̄destinatus pt dapnari sic h̄ p̄desti-
natus pōt ēe p̄scitus. aut q fōz p̄dicati pt
ī ēe sbo cū fōz inplicata. ul post fōma ipliaī
cā. ul sine fōz ipligata. quocūq n̄ mō p̄dicat
possit in ēe idicād est locuto simp uā. et dico
q i tio sensu lo ua p̄destinatus pt ēe p̄scit
p̄destinat. n. pt n̄ ēe p̄destinatus. et ncc̄e
est oēz hoiez ēe p̄destinatū ul p̄scitū. ꝛ ideo
sē q possit ēe p̄sciat. et h̄ qdē ncc̄m ē ponē.
na fidz dic et ro. q sē. si est p̄destinat9 sal-
uabit. Rursus fides dic et ro. q illū saluaī
ē ɔtīgēz. et q diceret oīuz ꝛ assereret respuēd9
eēt s; oīuz iudiciū ctū. et itm̄ ar9 dic q si
ɔns ē ɔtīgēs ipossibile est ans ēe ncc̄m. et
h̄ soph9 p̄batū ē p tres reglas. et q diceret h̄ ɔtīū
tota arte sillogisticā destrueret cū uitus illa-
tiōis ē ū oppōt ɔtīs n̄ possit stare c̄ ante. ꝛ
ɔtīū ē a q oppōitū ɔtīgētis stat c̄ ncc̄io. istu
g° ēe p̄destinatū n̄ ē ncc̄m. et ē ncc̄m ul ɔ-
tigēs ul ip̄le. et n̄ ē ip̄le n̄ ncc̄m. g° ē ɔtīn-
gēs et ɔtīgēs pt n̄ ēe. g° iste q est predesti-
nat9 pt n̄ ēe p̄destinatus. et h̄ qdē cdo q ꝛ
ncc̄e sit poi. h̄ tn̄ difficile ē itellig. pt tn̄ sic ꝛ
capi. si p̄suppoimus uiij. uā q9 est q p̄sēs
diue etnitatis cōplectit oē tp̄s idē ꝛ unifor-
mit. et h̄ dic anselm9 ī li. de ɔcordia p̄scie et li. ar.
q sic p̄sēs tp̄s cōplectit oēz locū ꝛ oē q i loco
est. i. p̄sēs etnitatis oē tp̄s. et h̄ ncc̄m ē
poi q uis n̄ possum h̄ plene itelli-re. uidem
ē ei oppoiti ēe silm ꝛ ipossibile. q si h̄ n̄ eēt re-
mutaret p̄sēs diue etnitatis. ɔ̄ n̄ ē id
q dēs uno ꝛ eodē cogitatio. ita q unica ē dei
cogitō q cogitat h̄ et q cogitat ē oppositū. ꝛ h̄ sic
p̄batū ē aucte ꝛ rōe. n̄ solū q° ad p° p q cog-

sat. s; q ad actu dine cogtois. Terti est q cu;
diam dina cogtoz ul uolutatez ordinari ad h cog
scale et ad a n po ordo ul re9 i do actu. s; solu ex
pte rei cate ul cogte. et ille q de sic pyisu est
n po i actu s; i hitu. n de plen s; de futo. Quat
e q futm sub roe futi q po semel ee n po semp
fuisse u. et q po semel ee futm po sp fuisse futm.
et io e po posse ee. n po nec mutari nec icipere
¶ hijs psuppoitis facile e itllre q pdestinatus p
ee psatus. et q d9 q psciuit potuit pdestinar.
otra9. n. e q sal isti q psciat est potuit ab etno
puideri. e possit ee s; n i tpe. et si potui ab et
ordinari ad dina cogtioe; et uolutate pot et ncare
q psns totu est. et nich trisit i pteritu. et n
futm e q sit ncam ee futo. hic e q sic pt cogi ue
posse et n pdestinasse ab etno. i etia q possit
nc i suo. s; nc etnitatis n pdestinasse. et h d
mag i lra. actus tn etnus dine cogtiois no
pt cogi n fuisse. s; ad h futm otiges ordinatu
n ee. et si h ponit. n po aliq mutato i etno p
seti. q nlla po successio. nec poit mutato i
cogtoe. q n po i do alia cogto. nec i ordine ex
pte cogscitis q n po i do ali ordo. n i ordine
ex pte cogti. qa ex pte illa n po n futm. et i d ca
n est pt intlli ee. et p ee futm sin mutatioe.
¶ et h totu clari apit si uenia mus ad sigtoem
hoz uocabuloz. psciat et pdestinat. pdesti
nat. n. et psciat duo sut uocabla. et q ad p
cipale sigtatu dia; ee n; q ad gnotat in pat
futa otigntia. q g ad pnale sigtatu ide sut.
q uo ad conotatu q sut otigntia q n de ncae
insut. pt unu ee altm. q uo gnotata n tm
sut otigntia s; i de futo q n ponit actu
possit n ee. et i ee sin mutatoe. n. ponit
in ee ua de futo ponit sp fuisse. et e ponit no
ee ponit n ee nq fuisse. sic p3. et ansel. d
si dicat ad ee futm de otigti. ostat q possile
e n ee futm. et si futm e sp fuit uim. et igh
est u sin mutatoe et sin icepcoe pdestinat ee
p ee psciat. nlla. n. repugntia e n ex pte sig
ficati. nec ex pte gnotati. et h p3 si resoluat
sic. n. e iste est pdestinat i est a do pcogt
et saluabi p dei gra; . g iste e psciat sic e iste
e pcogt et dapnabi p sua clpa. ostat n. q i
dia cogtioe n e dia in se. s; solu i gnotato. i
e g saluad possit dapnari. pdestinat p ee
psciat sin aliq mutatoe. ex h patet a ta obia.
na p rulum itll i fois q ad ponit actu ee

tbo; . s; u de eo q e ita etnu q n tpale gnotat. talia
a no sut ee psatu et ee pdestinatu. et sic patet o.

Secdo suppo q pdestinato no ifnt ncitate salu
at. q n possit alr ee. q ut poat ctu i euetu
salu; ut nq alr eueiat n sic d9 pdiffin. et q e
ost. p aug. jo. xiij. ego scio q9 elegim. et ij. thy.
ij. noui d9 q sut e. g si dia cogto est cta i ifallib
et fallet si no saluaret illi quos nouit ee suos
ctitudinalr g um e q sic eueit sic pdiffinuit
d9. et sic et e. ¶ It. i. jo. ij. ex nob exiert. s; ex
nob erat. poit i q p signo q i e signu q h no
fuit electus qui pseuauit i bono finalr. si g i
signu est ycctu. ctu est q o9 pdestinati i soli
i gra finalr pseuant. et si h certu e q soli sal
uant et o9. g ctu e i euetu ¶ It aug in li.
de bo pseuantie p; desti est psca bnfcoz di p que
ctissime libant q; libat. q g libat ctissime
p; q ga salutis est r pz. et sic et e. ¶ It aug
in li. de correctoe et gra, ctus e nu9 electoz q no
pt minui nec augeti. g ut q ctu sit i quoto
nuo. ¶ Iter h ut roe q i domo pris sut multe
masioes. sic dr jo. xiiij. aut g puid d9 q debe
bat i hitari a n. ostat q puidit q debat i ee.
g si aq eoz desit aliq mansio uacua remaneb.
s; h e i ho9 et i decens in ciuit supna. g ctu est
q q li pdestinatus loc suu hebit. ¶ It nu9 i
electoz do pfinitus est optima et decentissima
roe et pportioe. si n. o fec ordinatissime mlto
forti supna ciuitate s; optima pporto fedat
et pditur p augmtu et diminutioe. g si n p
ee u sit i defectus ordis et pportiois gruetas
ctitudinalr tot saluabutur et n ples nec pau
¶ q d9 puidit 9; 9. q n sit ctu euet q ad p9
ut sic apoc. iij. tene q hes ne alr accipiat
co. t. g g. i. du ali libatur ali in loc ei subi
duatur. g si unus uendicat 9 loc altu. n ita
eueit sic d9 ordinauit. imo tota die firtns
mutato. ¶ Item sup i d job. xxxiiij. oteret mlto
g g. ibide loc uite aliis cadntibz alij sortiut.
¶ It q n sit ctu q ad num ut. luc. v. Rupe
batur rete. glo. n tot itnt de iudis quot s
pdestinati. g pauciores saluat q sut pdestinati.
¶ It. deut. i. apdat d9 ad hc nu; multa milia.
glo. ad hc num pdiffinit i di psca q nouit
q sut ei. g si d9 addit ad nu; pdiffinit n est
ctu q ad nu; saluadoz. ¶ It q q ad neutr sit
ctu ut. itlligam a. b. c. ee nu; pdestinatoz.
d. e. f. nu; psciatoz. tc q ro. a. i bn pt dapnari i

sic et d. 2 ei d a saluari sic a. g nlla e cti q ad
po. Rursus a. pt dapnari 2 tuc solu remanz
duo 2 d. saluari 2 tc erut. iij. g nlla e ctitudo
q ad nuz. ¶ Et h ip ost deducedo ad iconuenien
s. e ctu est q 2quot saluabut ita q sic eue
niet 2 n alr. g quauis possit alr. g nlls pde
stinatus dapnabit aliquo casu ul euetu. et
nlls psat saluabit. g nlls dz curar utr fa
ciat bn ul male. qr psat est qcqd faciat i fi
ne dapnab. si pdestinatus qcqd faciat i fine
saluab. stultus e g q no comedit 2 letat et
n hr bon i uita sua. ¶ Rso dd q e dice certitu
a pte rei eueientis 2 a pte di pordinatis. si
loquamur de ctitudine a pte rei c h dicat q
2tingentia sic d q n e maior ctitudo i nuo e
lector q sit i nuo a futor 2tigentu qr pcedz
euetus nre salutis 2 dapnatois ex arbitrij i
n libtate. si aloqm de ctitudine a pte di persg
sentis sic ctus est euetus salutis ctitudine
infallibilitatis. qr dia psca n fallitur 2 io
sp euenit ut psciuit. ctus 2 est ctitudine
inmutabilis qr dia dispo 2 ordinato n uariatur
u mo unu eligat modo aliu. sz qui sel elect
e sp fuit 2 erit et n alius. ¶ Ad 3 ad pm pte
i duae pcedut de ctitudine euetus n q tu
ad ncitate si q ad ifallibilitez pscitois 2 q
ad iuariabilitate etne pordinatois. ¶ Ad i
g q ob q alius altius loc accip 2 corona. d d
q locus etne masiois 2 corona retributiois
alicui debetur s reputatoz iustitie. alic sm
pdisitione psie. et 2tingit q unus locus de
betur alic s psnte iustitia. eo q illo cadete
alz intrat c debet s p dispoz eterna. qn uero
alic debet loc s p dispoz etna pt q de cadere et
loc pde. et ali q n est pdestinatus pt adqrere
sz tn h nq eueniz. qr g psatus iustus freqt
loc etne mansiois pdit. q ali pais miti adq
rit. et nec scit utr psat sit ul pdestinat. ido
q uis sciat se ee iustu time d ne amittat i
loc. et ad hc timore hortat beatus jo. i pdca
aucte apa. 2 h timor bonus e oibz 2 psatis et
pdestinatis. qr humiliat 2 sollicitat. q ctitud
de electoe eleuat i tumore et depmit i torpo
re. ios s ordinatissima dispisatoe h ctu e ut
nlli reuelet an sit pdestinat. 2 n a d sit 2fimat
i bono u n possit eleuari p supbia ul torpe p
neglia. pz g q illa auctas n signat mutatioz
s in psca ul alr euenire q d psciuit. sz q qui

actualr iust e pt loc q dign e pde pcedo i ratia
et q q piror e pot locu sibi idebitu acqre ad
qrendo iustitia. 2 h tota die 2tigit. ex m iueni
t manifestu fuit de saule 2 dauid i regno. au
s. sauli recte potuit d tene q hes. i. huilitate
2 iustia. ne ali accipiat co tua. i. tb debita s
statu psnte. alij tn debita s dispoz etna. ex
etia est i coronis. xl. martiru. ¶ Ad i q o de
diminutoe 2 augmtu dd q tot referend e id
ad statu psntis iustitie. Ra illa glo no tot i
ut istlr tpe pmitiue ecce. qr multi itrabut
i tpe finalis ecce. sltr q di q d addat ad hc
nuz istlr iustificado plos 2 uocado ad fide.
¶ Ad i q o q possut ee plos et pauciores 2 alij
q sic psciti. g n e ctitudo. dd q n e ctitudo ncitatis
e tn ctitudo ifallibilitatis q uis n. possit ee alij et
plos. tn nq erit. 2 si eet tuc ab etno pde
stinati eet. io n pt ibi cadere aliq mutatio.
¶ Ad iij q ob q si i euenit tuc frustra laborat
psatus 2 pdestinatus. dd q i est argu x
stultor. q duc eos i torpore 2 i pietatis ex
arsatoe. 2 io post ostendit est eos stulte argue
inferendo a sili d do sic. d pordinauit utr
tu debeas cras uiue an n. ad q g come
dis 2 bibis. q sic argueret 2 tali roni 2seti
ret argueret demtie sibi ippo. 9 v uidetur
q argu d. tu dicas q d pdestinat. 2 e d
q d tanq iustus iudex iuste remunat. et
nllm s bon iremunatu. nllm malu ipu
nitu. ergo nlls laborat sin fructu. nlls tor
pescat sin dapno 2 ppea dd q pdca arguto
defic. pcedit n. ac si d pdestinaret 2 psa
ret i omez euetu. sz n pdestinat hoiez ad
salute n p merita. nec reprobat u puciat
i dapnatioz sin meritis. 2 io n solu est n sal
ex pte di. sz 2 ex pte nra. 2 ei pe uelit oms
saluos fi 2 oibz gram ipetrat. solu ex nra ma
litia ul neglia uelit defecerit nre salutis.

¶ Consequent q ad s articulu q de dia elec
tioe. et ctu h queritur duo. p q utr elec
sit i do etnalr ul ex tpe. 9 v q q sit electo

Quod a electio sit i deo etnalr. ¶ Ire
Post q aucte apli eph i. elegit nos an
mudi 2stitutoez ut eemus sci 2 immaclati
cora ipo. jo. xuj. ego scio quos elegim.
sz ods eligat tpalr q erat e discipli. g e
a electo in do qua tpalr. ¶ It q electio sit
i do. ut p roz. qr ois ages discrete et or

dinate e ages p electo, s3 ds e hi. g i ds e pone
electo. ¶ It q ab eterno ut. qr ois dilectio q e spa
lis aliquor no e dilectio s3 z electo. s3 p desti° di n
e oium hoium s3 solu saluador. z p desti° n e sine
dilectioe. g° n3 sin electioe. si illa ab etno. g° z ista.
¶ 93 9. dam. electo n cadit i dm. qr dia na n e p l
ad ignaui. ¶ It elige e alem alii poptar. s3 de
ult oms hoies saluos fi. g° ut q electo n sit i
ds. ¶ It ut q solu sit i ds tpalr. electo e n ee si
h pctaiss3. g° ut q lapsus hois fuiat ad elec
tioe. s3 tpale n fuiat ad ee etnu. g° electo n e etna
s3 tpal. ¶ It electo est dissilr etiu. s3 oi i ds etna alr
sut unu z silr. g° electo est ver existitiu i ppo
gne. s3 i ppo gne n sut n ex tpe. g° nec electo.
¶ It electo e poptato. s3 ds n poptat alij q ad i
tisioi affectus. g° solu q ad excellntia effcus.
s3 effcs n e pone n ex tpe. g° z c. ¶ It in pl est
uocato q electo. mlti uero sut uocati pauci
uo electi. ex. xxij. s3 uocato est tpal. g° ut silr z
q electo. q g° cu cnotato sit tpal predesti° uo
etna. d h est q electo z tpal est et etna. ¶ Rso
ds q electo d d uno mo pro u d dilectoz e dilgte
sol. alio mo p u dic dilectioz e dilectioe p cedete
z delibatioe z iustificatioe z p° mo e i ds. 2° mo i cea
tura. i q cade p ignorantia. z h 2° mo lo dam.
¶ Ad i° q ob q uo ta di et dilectio est sin discretoe.
ds q est uoluntas anis z onis. ans q ult q i se
est. cns q ult e gloria nre salutis. et p q de e
oium. sau uo n. 9 dm z h modu e dilectio d. t
una q respic uolutate ancedete. z h hac dilig
os. est z a que respic cnte. z h dilig os salua
dos. z h e electio. ¶ Ad i° q o q electio n eet nisi h°
peccass3. ds q e electio q eligitur z sepat bon
a malo z e electio q sepat melior a minus
bono. h sa eet si h° no peccass3. p a n eet si h°
n peccasset. n qr lapsus ad faciat ad rone
eligndi. s3 puisio lapsus. z q lapsus hois i
fuit tpal puisio tn eius fuit etna. ¶ Ad i° q o
electio est dissimilr etiu. ds q sic dilectio d e
qda q oritr ex cstdatioe bonitatis. qda q e p na
bonitatis. sic electo d e qda q cautur a diusite
et pemineta eligibilui. z h oe eligit ut
electio huana. qda q e ro diusitatis i eligndo
u dia. z h dissimiluz n q sut s3 q futa sut et
tal p ced z e etna. n. n. eet dia electio oms
eet repbi z mali. et sic p3 i°. ¶ Ad i° q o q
electio est poptato. ds q poptatio rone maio
ritatis effect pt ee dupl. aut p mod appro
bois. a p mod dispois. z p ordinatiois. p mod
appbonis poit effectu actu. p mod pordina
tiois z dispois poit ipo tm. et sic dispo e etna
i et poptato. ¶ Ad i° q o de uocatioe q solu tpal
e ds q uocato dic actu u extiore. electo dicit
actu ut itiore. p desti° dic actu ut aiore. qm
g actus u extior cnotat effcm ut extiore. t
io uocatio sol e tpal. rursus qm act ut antior
n h t ro3 initiadi. io p desti° e solu etna. s3 qm
actus itior p maifestator sit extior. hi e q elct
z dilectio e etna. z tpal. Ad q ob de uocatioe q
i pl e. g° poi. ds q poi e s ro3 itllir di pauq s3 no
g m ad ordine durandi. n. n. e supi ee n le det
effectu cons. et sic patent omnia.

Sed q q sit electo. et q sit ide q p desti°. ut
magr dic i lra. c a p desti° sit electo q eleg
ds quos uoluit an mdi cstitutoz. ¶ It roe ut
q ois p destinat est electus. et ois electus p
destinat. g° p desti° est electio c p se p dicet ad i
uice. ¶ It quoz oppo sut eadem ipa sut eade.
s3 oppoitu electiois est repbo. z h est oppoitu
p destinis. g° et c. ¶ 9. quoz sut diuisor ipa sut
diuisa. s3 p desti° est solu bor. s3 electio oium salua
dor z aliquor dapnador. g° z c. pbo minore
jo. vj. No ne. xij. uos elegi z unus ex uob
dya est. si tu dicas q i° intellr de electioe tpali.
9. electo tpal sign est etne. aut g cordat. t
aiu est signu sum. ¶ It si nq est as malus
eet p desti°. s3 n eet electo. s3 n g a d obm respic
electio. a d p destina°. g° n sut oio ide. ¶ Item
agnus s3 oppoitu di agnus p electoz z n di age s3 m
p destinatoz. g° differt p desti° et electio. q° q° g°
sit dyna. z q sit p° s ro3 intellr. ¶ Rso ds q elct
tip di. e. n. electo s affcm dilectiois. et s effcm
final gtificatiois. et s statu platiois. p ma
e etna z e ide q p desti°. 9 u e tpal z sig° prime
i falli le. tria sut tpal. n est effcus n signu et
electiois. mlti. n. p ficiunt mali z repbi. z ut
n sut pleres mali qua boi. ¶ Ad i° ergo q o de
ubo dni jo. vj. ds q itellr de electioe prelat
et h n est tm bor p oium boz. z io ue p3 q n e
ide q p desti°. z q o q e signu. ds q n est sig
certu. nec ds dat p signo. z stultr est q huic i
sig cdit. s3 electio s effectu final gtificatiois
h est signu ctu simp. s3 n e ctu nob. z h dif
fert a uocatioe. qr mltis dat gra q n p seuat.
io dns uocati s3 no electi. z de hys di. ex. xxij.
mlti sut uo. pa. elec. ¶ Ad i° q o q electo rel

pte malu et quietem ei agenti a proposito non sic predestina
tio dicitur quia in deo ubi sunt proposita predestinatio et electio secundum rem tamen
differunt secundum rationem intelligendi. nam propositum sumptum a deo quo voluntas
ad ille.n. dicitur propone quod tum uult facere ad. electio uero
et predestinatio est addit super aceptationem. sed different. quia prede
stinatio addit ordinem et directionem in fine. sed electio dilectionem suam
separationem a suo opposito. ut propositum dicitur simpliciter acceptatio. predestinatio
dicitur acceptatio que dicit preordinatorem. et electio quandam discre
tionem. hic quod patet quod propositum est prius secundum rationem intelligendi. et deinde
electio. quia prius est intelligere ad separationem a malo suam ama
tam quod dirigi in fine. et sic patet diversitas et ordo. et
ex hoc patet quod ultimo quia agens a proposito non solum dicitur agere
sed predestinatorem sicut electorem. quia omnis agens a proposito
deliberat alterius partem contrarii percepit. in omnibus talis
dicitur eligere. sed non omnis agens sic ordinat effectum in
fine. sed ut plurimum se ipsum. predestinare autem est preordi
nare aliquem in fine. et hoc quidem competit deo proprie. et ideo
patet quod predestinatio tria connotat. scilicet preordinatum et hoc
est homo et rationem preordinandi et hoc est gratia. et rationem finis
et hoc est gloria. et sic sunt tria. scilicet quod. et per quod. et ad quod.

Consequenter est quod de tertio articulo. scilicet de reprobatione.
et est ea que dicta sunt de predestinatione etiam sunt dicta
uel aptari possunt reprobationi. circa specialiter de obdu
ratione que est eius connotatum. de quo duo queruntur primo est utrum
sit pena an culpa. secundum utrum obduratio sit a deo.

Quod autem obduratio sit pena ostenditur sic super ad ro. ix.
cuius uult miseretur et cetera. glossa augustini. obduratio est nolle
misereri. sed nolle misereri non est culpa sed pena. ergo
et cetera. Item ibidem miseretur secundum gratiam que gratis datur. ob
durat autem iudicio quod meritis redditur. sed constat quod
non redditur bonis meritis. ergo malis. sed quod malis meritis re
dditur est pena. ergo obduratio est pena. Item hoc ipsum uide
tur. quia in hoc differt culpa et pena. quia culpa est affectio
uoluntaria. pena autem est affectio inuoluntaria. sed obdu
ratio cordis est inuoluntaria quia nullus uult debilitari et
sic obdurari. ergo et cetera. Item sicut se habet excecatio ad
intellectum. sic obduratio ad affectum. sed excecatio dicitur
pena. non culpa. ergo et obduratio. Hugo. super ro. ii. secundum
duritiam et cetera. Induratio est indurate mentis in malitia
pertinacia. per quam fiunt homines inpenitentes. sed hoc dicit culpam.
ergo et cetera. Item autem de predestinatione secundum obduratio non
autem est quod dicitur obuiare mandatis. sed obuiare manda
tis dicit inobedientiam. sed peccatum. unde dicit Ambrosius non aliud est quam
preuaricatio legis diuine et celestium inobedientia mandatorum
ergo obduratio dicit peccatum. Item uidetur. quia nulla pena
[illegible] opponitur gratie gratificanti. sed obduratio opponitur
gratie gratum gratificanti et maxime gratie finali. ergo ob
duratio non est pena sed culpa. Item in hoc est differentia inter culpam

et penam. quia ut dicit augustinus pena est malum quod patimur. culpa ue
ro est malum quod agimus. sed obdurationem non quis
facit. sic dicit augustinus. in libro de gratia et libero arbitrio. indurauit
deus pharaonem iusto iudicio. sed ipse se libero arbitrio. et quod
obduratio sit a nobis patet. quia in psalmo. dissuadet. Nolite
obdurare corda uestra. ergo et cetera. Responsio. dicendum quod ob
duratio in spiritualibus est translatione dicta quod obduratione
in corporibus. in corporibus autem duritia consequitur triplicem proprietatem
quibus uult cor per eadem ratione. uel sic spiritum durum. non est
inhabile ad suscipiendum. et stabile ad permanendum. est
tamen forte ad rebellandum. siue ad resistendum. secundum hunc
triplicem modum cor obdurari dicitur triplex. primo modo dicitur cor ob
duratum ex hoc quod est inhabile ad ipsius gratie suscipiendam
et hoc modo sonat in passionem et est pena omnis cul
pe. secundo modo dicitur cor obduratum quod est in peccato stabili
tum. quod scilicet est mollitum compactum ad amorem peccati. et hoc modo
obduratio est peccatum cum dispositione. siue dispositio peccati precedentis
deus. tertio modo dicitur cor obduratum cum rebelle quod
uult deum et eius mandata et gratiam impugnare. et hoc modo
est speciale peccatum generis. scilicet peccatum in spiritum sanctum. et secundum istum modum
triplicem diuerse auctoritates procedunt de obduratione que
uidetur contrariare. sed diuersis uiis procedunt secundum
membra distincta predicta concedendum est ergo quod obduratio uno modo
est pena. concedendum est enim quod aliis modis est culpa. siue di
spositio culpe. Ad primum quod obicitur quod pena gratie non repu
gnat et etiam sonat in passionem. dicendum quod triplex
est pena. est enim quedam pena inflicta. quedam contracta
quedam acta. pena inflicta simpliciter est passio et
non repugnans gratie cum fames sitis et egritudo.
pena contracta est fomes et concupiscentia. et hoc quidem passio
est et ideo pena. sed tamen inclinat ad actionem mala. et
ideo gratie repugnat non quantum ad substantiam sed quantum ad inclina
tionem. pena acta est sic obduratio et gratie expulsio
et hec pena quidem est quia passio est. sed quia ex mala ac
tione siue ex peccato est et ideo concomitatur inseparabiliter. ideo
opponitur gratie. et in hoc patet quod non est pena et passio. quia
unius enim castigatur per propriam actionem non dicitur pena est. sicut patet
in scabioso. qui in scalpendo se delectatur. sed postea
sentit in carne ardorem.

Secundo queritur utrum obduratio sit a deo siue sit effectus diuine
operationis. et quod sic uidetur ro. ix. cuius uult miseretur et quem
uult indurat. sed idem est ad finem deum auctorem et deum uolentem.
si ergo obduratio est deo uolente. ergo et deo auctore. Item
ibidem in glossa. obduratio est nolle misereri. aut ergo hoc
est predicatio per causam. aut per inherentiam. aut per essentiam
non per inherentiam uel per essentiam. In deo enim est uolle misereri.
non tamen obduratio. ergo est deo per causam. sed deus non uult mi
sereri alicuius in peccatorem. unde dicit augustinus. ergo ab ipso est con

obduro. Item sup exo. ego indurabo cor e. dic
aug. induravit ds pharaonem iusto iudicio.
g. h fuit iustu pharaone indurari. s3 oe iustu a
suma iustia pcedit q ds e g. et c. Item roe ur
q oe q e ad esta do. obduro e ad. g. et io q e e
a do. q sit ad p3. q duru dic nle po3. s3 molled
ipo3. g. si mollities et i cordib3 et i spuib3 e ad qd
h dm ca3 p3 et c. Item q3 h cura alicui. si per
mittit eu male face cu possit phibe. ul pure
e psit aduuar. n inquenet p ca suu malefi
ci ul pcti sui mali. v. plat q sbditos n cougit
ca di malor i sbditis. silr q h v. pasat fame
mouete. et no pasat. ca e mortis ei. Si g ds
pt phibe u affectus nr n duresat. et pt pa
sce u n deficiat et n facit. q3 sit to et ca in
durois attribuenda. Item phs dat maxia3. si ad
e ca alicui. et oppoit e ca oppoi. u si hre p'mo
ne e ca respirandi. et n hre est ca n respirandi. s3
uelle misereri e ca gratificois. g. nolle miseri
e ca obduracois. Item si ad p sui p'ntia ca e alic.
p sua absntia est ca oppoi. h est a maxia phi.
s3 ds p sui p'ntia e ca mollificois cordis p
sui absntia e ca obduroris. Item si aliq duo sb
oio silia. aut ppetas aliq n inest uni q n insit
alii. aut si inest aliunde inest. ponat g h duo
puuli sic iacob et esau. ds unu obdurat ut
esau. altm n obdurat ut iacob. g. c. sit simi
les oio q ad nam et q ad mita aliunde uenit
obduro. s3 n e dare nisi a do. g. et c. Si tu dicas
q a diabolo. Cont esto q dya nllo mo se i
mittat no iste obdurabit. Item ois effectus
sui potiu sui defectu h cam pxima et ime
diata. qro g. q sit ca obduroris pxima. at
e clpa originalis. a actualis. aut usus li. ar. a
ad a. n clpa originalis q tuc os obduraret
silr n clpa actualis q tuc ois actualr pccas
obduraret. nec usus li. ar. q obduratio ut
e notatu repbois e i puuli in qb3 n e usus
li. ar. Restat g q uolutas di sit ca. et h ur
q ea posita po effectus. si n. ds n ult ist mi
sereri nce est eu obdurari. Cont ioh. vi. ois qui
uenit ad me n eicia foras. g. patus e dns oes
amplecti. g. defect illustraois n uenit ex pte
di s3 ex pte nra. Item apoc. iii. ecce sto ad ho
stiu et pulso si qs m apuit itrabo ad illu et c.
s3 pegnus uolens hospitari n recubit i domo
n e ca ex pte sui s3 solu hostiarii. g. silr et obdu
rois n e ca n q n recip dm pulsate. Item au

sr. i. io. lux i tenebs lucet d. sic ceco posito i sole
p'ns e lux et ipe absens e luci. sic omi iniquo q
cecus e corde p'ns e sapia. et ipe est absens. si
g bonu e sile. cu cecitas sui puato actus uidendi
no sit a sole. p3 q n obduro e a do. Item ansel.
n io n h h gram q de n dat. s3 q h n accip. g no
dz d obduro ee a do. Item roe ur q optimi e opti
adducere. s3 obduro e pessim int o mala. g ipa
n effic ds q e optimus. Item obduro aie reddit
aia3 ipotete ad bonu. g. est defectus. s3 defect
aut n h cam. a. si h. h ca3 deficiete. De a nlli
e ca deficies. g obduro nllo modo e a do. Cro
do q obduro in q pena dic aie ieptitudine. et
ita dic defectu penale. et pena ois i q tal est
iusta et ordinata. io dic defecto ordinat. i q g
defect est u n h cam n deficiete. h a n e deus.
q ds n ca est deficies. s3 li. ar. destitutu. in
q uo ordinat h ca3 merete. s. ipa3 culpa. et
ca3 ordinate. s. retribuete dia3 iustitia3. ille g
in auctes apli. s. aug. et glo. et csiles q dnt
dm obdurasse aliq. itelligut q ad roz ordis
n q ad roz defectus. q p opatioz ad defectu
solu opat i roe pmittetis no efficietis. et e
ex sic si aliqs eet dignus pire fame et aliud
posset eu pasce et iusto iudicio nollet eu pa
sce. Si quereretur q fuit in isto ca mortis. r
ndetur q defectus abi. ille uo n dicet ca
adisse s3 pmisisse. Si rursus quereret utru iste
iuste fecerit dicet q sic. c. p'n nich fecit. q ip
n face ordinatu fu. auctore e ad mita illi et per
qns ille ordinat est i pena q debita. p h c m
e intelligi i ppo. Ad i. g q o q obduro dic po
do q i cordib3 dic po3 q p nam sua nata st 9 reci
pe. s3 i spuib3 dic defecto. q de nlli aptitudine
spc d3 ee hil ad susceptoz influetie dine. a n hi
litas tal est po. et hitus. s3 h. obduro et iepty do
e p mod puois. Ad i g o q q pmittat sbdit
pire e ca et c. do q ui e si tenet et debat face.
s3 si n tenet n d3 h face inmo mag q u. nlla
tenus pt illi iputari pccm s3 iustitia. et i e i
do. Ad i g o q si ad e ca alic q oppo est ca op
po. do q i teru i nlib3 et nccis. sic in h p'mo e
et n hre. et respirare et n respirare. n a h loc
i uolutariis sic dic ansel. ca a q i h gram
e q de dat. ca q n h est q n accip. s3 i solo n
ur operes. qm si max phi bca e ncce e q re
neat i o matia. et ppea ds q ipe lo e ca pxia
et imediata. et q e tota ca no exigens aliud. et

ioi tali teri. si q vis vo[tas] di sit cu efficaces grati
cationis. tn ad salt concurrit. li. ar. v. osities. qr
g[o] ista duo gcurrut. qz hoie pt care defectu. z n
cat dia vo[tas] q est libalissima. s[ed] cat li. ar. qr q[uo]
vis n possit n sufficiat effice pt tn ee deficie[n]s
cu q[uia] sufficies e ad defectu effectus. in bois .n.
facili e destrue q[ua]m gstrue. ¶ Ad i[stu]d q[uo]d d[icitur] de absen
tia. dd qr e absentia alic e malu aut ille e ca sue
absentie. aut n. si ille e ca sue absentie. d[icitur] p[er] gns
ee ca ei q[uo]d icurrit ex absentia. si a ipe n est ca
imo q[ua]m est de se sp paratus e plus ee g[ra]tie z
ua nllo mo dicendus e ee ca. s[ed] i[ps]e roe e uiste se
absentat. vo nuo pcc et n ds. pcc. n. nra n di
uiseru int nos z dm nrm. z sut qi nubes de
sussime aufentes nob illustratore grte. ¶ Ad i[stu]d
q[uo]d q[uo]d sit gi efficaces roe cui vnsit. dd q ca est
li. ar. mitoria est pcc. si cugi[tu]r le siue actu
ca vo deficies z i defectu suo pmanes si quia
ipm negligit sui qr pus exigentibz alius no
succurit. qr vo duobz existitibz silibz pt alt i
hr manu sublevate. io unus obdurat ex
se alt vo sublevatur ab alio z p[ro]pt mod in
tellios e in iacob z esau. esau. n. iacuit ppi isur
mitate. set iacob releviatus e aliena virtute.

In pte ista sut dubitones qr litt. z p[rim]o de h[oc] vbo
qr po. s. p destio est de bois salutaribz. q[uo]d g q[uo]d
itelligatur p bca salutaria. Si tu dicas qr gra
z glia. g[o] licet di p destinat ita gra dz dici p
destinata. ¶ Rso dd qr p destio est pordinato.
i ordinatoe a tria gcurrut. q[uo]d ordinat. et
p q[uo]d. et ad q[uo]d. p[ri]m est ho. s[ecundu]m e gra. t[ert]iu glia. z
q[uia] ille solus dicendus e p destinatus q p de
stinatioe ordiat. io p[ro]pt q[uo]d gra z glia n dz d p de
stinata s[ed] h[omo] solu q p destinat ad salute. ¶ It
q[uo]d de h[oc] q[uo]d dic. et de hoibz saluadis. vtr. n. isuf
ficiet dice qr e p destio sit p[re]patio gre z glie.
g[o] n tm e hoinu s[ed] z aglou. ¶ Rso dd q p de
stina[ti]o vno mo dic p[re]paratio boi z sic gueit hoibz
z anglis z x. a[li]o mo dic p[re]paratio boi. z libatio
a malo et sic di p destina[ti]o p[ro]p[ri]e miserendu. z
sic p[ro]p[ri]e e hoinu z sic accip mag[iste]r h[ic]. ¶ It q[uo]d
de hoc q[uo]d dic qr p destio sine p[re]scia ee n pt. v[idetur]
e male dice qr p[re]scia e malou. v[idetur] p[re]scita dicit
mali. s[ed] p destina[ti]o bou. g[o] pt ee p destio sine
p[re]scia. sic eo[dem]. Si dicas michi qr p destio e s[pec]iale
s[ed] p[re]scia e coe z s[pec]iale. tc q[uo]d q[uo]d mag[iste]r p[re]scia a
p[ro]p[ri]at reprobou q p destinatou. ¶ Ad h[oc] e vnu[s]
mo[du]s r[espo]ndi qr qr p destio addit solu nomi i

[ad] p[ro]p[r]iu. reprobo n io recanuit n coe. s[ed] quo h[oc] illo
virtatez z reprobo sit p[re]scia pene e ds e ca. et
p[ro]p[ter]ea dd e q[uo]d n tm addit q[uo]d i distinhat. na t
p destio dat intellige bnplacit q[uo]d trahit ipm
in genus sae potice simpliciter eo qr bnpla
cit est simplr z absolute v[olun]tas gnotati.
s[ed] n sic e de reprobone. qr volutas n e r[espectu] mali
culpe et r[espectu] pene e gsequens n ans z q[uo]d t[ota]l[ite]r z
p[ro]pt h[oc] i[ps]m distrahit a roe sae recanuit i
nom p[re]scie. ¶ It q[uo]d de ista r[espo]ne mag[ist]ri i
quibz r[espo]ndemus ex ca rone dei ee z c. vtr
e qr n soluat p[er] sua distictoz ad q[uo]d de aug[ustino]
q[uia] demostrato aliquo dapnando vm e di
cere istu posse saluari. g[o] pt ee p destinat
g[o] plos possut ee p destinati q[uia] sut. g[o] p[ot]
nus p destinatou aug[eri]. ¶ Rso dd q mag[iste]r
z hic p[er] r[espo]ne p[ri]ncipalr r[espo]ndi ad q[uo]d p[ri]ma
utr p destinat sit possi[bi]le dapnari z bn s[oluit].
p opp[ositu]m z d[ivisi]one z p istu solone p[atet] r[espo]nsio ad i[stu]d
de aug[ustino] s[ed] n plene io gnectitur solo seq[ue]n
te q est explicato h[uius] z g d[icitur] q[uo]d a[lius] n pt ita
pere ee p destinatus q[uo]d vis possit ee p
destinatus q h[oc] est dice q[uo]d ab etno potu
z q[uia] aug[ustinus] dic maiore nu[meru]m q[uo]d p[er] c p
suppone pou[s] z noua additione. io p[atet]
qr ex sua rone distictoe z succesione d[icitu]r in
pabz. vn si a[liquis] stati e est. est ita magnus
quatus futur est n dicet aug[ustinus] s[ed] q[uo]d p[ro]p[r]iu
sset ee maiori i in p[ro]p[ri]o intellio. ul aps solu
pt p opp[ositu]m et dignez sic mag[iste]r soluit. pt. n.
plos ee q[uo]d sit. g[o] pt nus augi. ¶ It q[uo]d de h[oc]
q[uo]d dic q[uo]d intelligentia adiunctois implicate virtute
in deo et ipotentie i uo. quo sit i[stu]d intelligi[bi]le
si. n. ide n est ca oppositou et adito implicata
fac virtute quo fac ipsi[bi]le. ¶ Rso dd q[uo]d mag[iste]r
vlt dice q[uo]d i[stu]d e s[ecundu]m de nito aliquo istu da
pnari ul saluari e ipossi[bi]le. s[ed] si addatur
et iplicet adito p destinatois fac virtate
i deo z i possibilitate i uo. v[idelicet] fac i[stu]d de co mo
ipossi[bi]le ee vm. vt pote si dicat istu dapn[ar]i
et ee p destinat sit e ipossi[bi]le siu istu sal
uari z n ee p destinatu est ipo[ssibi]le. ul alr
pt d[ici] qr de co s[ecundu]m alic adito is iplicatioe n
fiut vm ut demostrato reprobo istu salu
est s[ecundu]m adde adito p destinatois et fiet
vm istu saluari si e p destinat est vm.
¶ Ite eode demostrato istu dapnari e v[erum] adde
adm p destinatiois et fiet ipossi[bi]le istu

dapnari si e predestinat e ip[s]e contictu itelli
Item q de h[oc] q dic ex quo ad fcm e ul tam n
accedit op[er]ius n ee possit z[c]. ur n. scdm q[d] xps
dix petru penitur. g[o] p[ost]q[uam] dix fuit necesse dixisse
et necesse e. si xps dix h[oc] est q[uod] datr opp[osi]t[u]m et
to seq[ui]t[ur] xpm ee mentitu q[uod] e impossibile. g[o] ur
q[uod] an[te]q[uam] sit necem q[uod] necesse fuit petru negare.
Ad h[oc] dico q[uod] i ratione ex duo s[un]t s[cilicet]. ubi plato z asl
sero z y[t]erbi plato simp[lici]t[er] est p[re]scita z necia
et ex illa n seq[ui]t[ur] cons. n. u[nde] s[ecundu]m xpi h[oc] dix g[o] e
p[re]tulit. s[ed]. h[oc] ubu ero filius uobis et ma[ter]. est
u[er]um g[er]res[ti]o z illa seq[ui]t[ur] illustratoz diuine p[re]scie
sic g[o] diuina p[re]scia e c[er]ta z infallibil[is] c[um] no p[re]
sub ee sim z tn aspic[it] futura z nota[n]t c[um] ip
uitate. et io n e necem dm passe q[uod] p[re]scauit
g[er]uis sit c[er]tu z ifallibile z intelli[gen]di de xpi as
s[er]tioe q[uod] c[er]titudine h[abe]t z ifallibilitate a di[uin]a
p[re]scia. s[ed] tn n est necem xpm h[oc] asseruisse.
z io si ponatur h[oc] n c[on]tige po[s]t z xpo[s] n asseru
sse et sic p[ro]ced[it] et c[on]silia. jn as[s]tioe n. x duos
sal[ui] actus m[en]tis z uelo ad futu[r]u c[on]tige[n]s sui
ordinato z g[ra]uis unu sit necem reliqu[um] e c[on]
tige[n]s. Item q de h[oc] q dic. sic p[re]destinatio[n]is
effectus illa gra est qua i p[re]senti iustificamur
et c[etera]. et h[oc] ost[endit] q[uod] p[re]destinatio sit ca gre q[ue] g[o] i
quo g[e]n[er]e cae. cu[m]. n. sit scia ur dic[it] cam
exeplare. z tn h[oc] n ur suffice q[uod] ex[em]p[lari]s no
necio infert exeplatu. s[ed] p[re]scia ponit[ur] et
tn si est ca aut ulis aut p[ar]ticularis. si ulis q[uod]
te idiget alia p[ar]ticulari adiuuate. n p[ar]ticularis q[ui]
tio determinata ee ad unu effcm tm z ita
aut necia aut c[on]tige[n]s. n nia qm p[er] uo[luntat]e
opat n c[on]tige[n]s qm h[oc] e falli z i[n]c[er]ta. Ad h[oc] dico
q[uod] p[re]destinatio est ca gre sic dic et tota ca si no
ca salutis u excludat[ur] coop[er]ationes z dispones
adiutores ex[is]timus z nullus saluat[ur] iuita
cas. g[o] q[uod] i quo g[e]n[er]e ce sit dico q[uod] p[re]destinatio cla
udit in se scia z bn placit uo[lunta]tis z dispo[siti]
o[n]is p[er] q[uod] placuit deo nos saluare q e su[m]
ma bonitas maifestanda. r[ati]one p[ri]mi dic ca
i g[e]n[er]e forme. r[ati]one s[ecund]i i g[e]n[er]e efficie[n]tis r[ati]one t[er]tii
i g[e]n[er]e finis. Ad q[uod] ur necia ul c[on]tige[n]s
ulis ul p[ar]ticularis. dico q[uod] de oibus istis mod[is] ca[n]di
h[oc] q[uod] e p[er]fectionis no q[uod] e ip[er]fectionis. na de
c[om]petate ulis h[abe]t extensioz ad m[u]lta. de p[ro]p[ri]e
tate p[ar]ticularis ad suffi[cienti]am ad singla. de p[ro]p[ri]etate
cae necie imutabilitatem. de p[ro]p[ri]etate c[on]tige[n]
tis h[abe]t arbitrij libtate. q[uod] p[ot]e[st] face z n face
c[on]diones ip[er]fectionis n h[abe]t. q[uod] n h[abe]t insuffi[cienti]am. sic ca t
ulis nec limitatoz sic ca p[ar]ticularis. nec i[m]mu
tabilitate sic ca necia. nec utabilitate sic
ca c[on]tige[n]s. It[em] q de h[oc] q dic q[uod] p[re]destinationis
effectus est app[osi]tio gre. ur n male dice. q[uod]
ca z effectus sut correlatiua. e g[o] relatiua
sil[iter] sit natu q[ui]a cu e p[re]destinatio est gre app[osi]tio. ergo
nullus e p[re]destinatus nisi q h[abe]t gram. S[ed] c[ontra] h[oc] e
q[uod] p[re]destinatio e n et[er]nu sic dic aug[ustinus] i li. de fide ad
petru. Ad h[oc] dico q[uod] p[re]destinatio n sp e ca i actu s[ed]
h[ab]itu. et io n op[or]tz q[uod] s[em]p uideat effect[us]. in agu
u[ero] ex h[oc] p[ro]ced[it] q[uod] q[ui]a c[on]sueuit ur p[re]destinatio ad ponat
i p[re]destinato. dico n. q[uod] n necio ponit ad de p[re]scia
siue actu. qm m[u]lti sut p[re]destinati q n sut mali.
z m[u]lti q mali sut s[ed] p[re]ponit ad s[ecundu]m b[on]itatem suu de futu[r]o
r[ati]one cui h[oc] p[ot]e[st] gaude. s[cilicet] q[uod] nom ei scriptu e
i celo et c[uius] p[re]mium est magnu et z i[ste] e r[ati]o
p[er]sistendi i bono z p[ro]ficiendi ad magnu z su[m]
mu bonu. z io h[oc] bonu h[ab]ituale p[re]ponendu e gre
que est s[ecundu]m p[re]sentem iustitiam.

Si aut q[uae]r[a]t[ur] obdurationis m[eri]tu z iue z c[etera]. Su
egit mag[iste]r de cau[sali]tate actiua p[re]destinationi
et rep[ro]bationis. jn h[ac] p[ar]te i[n]q[ui]rit de cau[sali]tate passiua
utp[ote] s[cilicet]. p[re]destinatio z rep[ro]bo hant i nob cam i
m[e]ritoria. z h[oc] quid p[ri]ncipal[ite]r itendit i h[oc] p[ar]te q
duas h[abe]t p[ar]tes. jn p[ri]ma mag[iste]r i[n]uestigat p[ri]nci
pale p[ro]positu. jn s[ecund]a mouz q[ua]nda q[uaesti]o[ne]m q ex p[re]
cedentibus h[abe]t ortu. s[cilicet]. ut[rum] deus destinat ad sca[n]
ul p[re]scire. ex cui[us] maifestatioe patefac[it] die
sce intminabilitas. i. p[ost] c[on]sideratio[n]e oz. p[ri]ma p[ar]s i
quattuor h[abe]t p[ar]tes. jn p[ri]ma mag[iste]r determinat i
ueritate ostendes q[uod] rep[ro]bo h[abe]t cam m[e]ritoria q[uae] ad
c[on]notat q[uod] e obdurat[io]. n sic p[re]destinatio q[uae] ad c[on]no
tatu q[uod] e g[ra]tificatio. jn s[ecund]a uo remou[et] mag[iste]r
q[ua]nda opioz q[ua] possibile hoiez duce i errore. i. opi
nata tn q[uae]da sut. jn t[er]tia remou[et] ei defe[n]sioez
i. huius tn ur adu[er]sarijs z c[etera]. jn q[uar]ta remou[et] p[re]
su[m]ptuosa in h[ac] q[uaesti]o[n]e i[n]q[ui]sitioz ostendes aliq[uo]s
uolntes redde r[ati]one de h[oc] p[ro]fu[n]do diue p[re]de
stinationis lapsos ee i p[ro]fundu erroris u m[u]lta
uo de isto p[ro]fundo q[uae]r[e]ntes redde r[ati]oz z c[etera]. jn p[ar]te c[on]si
deratio oz ur ea o que scil[ice]t scit z c[etera]. h[ec] e s[ecund]a p[ar]s
i q determinat mag[iste]r q[uo]z ut[rum] de[us] destinat ad
scire ul p[re]scire. z sil[iter] est q[uod] ut[rum] destinat a
liq[uem] p[re]destinat. Et h[ec] p[ar]s h[abe]t duas. jn p[ri]ma determi
nat de p[re]scia q[uod] c[on]tingit destine ad p[re]scire. jn s[ecund]a
uo determinat de scia. i. De scia aut ali[qu]b[us]
dicitis u dic q[uod] de[us] n[on] destinat scire z ut[rum] p[ar]te

mag[iste]r

cert[us] bonu

primo mouet q̄onem. s̄c̄do determinat.
Ad istam p̄ntis . d. duo p̄ncipal̄r q̄rūt. p̄ q̄ de
p̄destinatōis cāli . s̄c̄o de diuine sc̄ie sepi
ternitate s̄ū īmutabilitate. Q̄ntu ad p̄ q̄rūt duo.
P̄ q̄r ut p̄desti° ul' repbo ī nob' hāt cām mitoriā.
s̄c̄do utrū hāt in deo rōne motiuam.
Quod aūt hāt ī nob' cām mitoriā. ost̄ sic. p̄ de
reptōne ro. ix. sc̄r̄ ī esau odio habui. glo.
esau subtcta g̃ra p̄ iusti° repbatus. s̄z iusticia
respic̄ mita. ḡ repbo ē ex mitis. It̄ p̄ re
pbor̄ n̄ dn̄r n̄ ista tria. s̄. odiū etnū. obduro
tp̄al' et dapnato final'. s̄z ō ista hn̄t ī nob'
mitū. q̄r de° nemine odit n̄ p̄p mita. nec
obdurat. n̄ dapnat. ḡ et c̄. Itm̄ uo̊te ante
ul' d̄s oēs hoīes saluos fi. si ḡ aliq̄ repbat
h̄ est uo̊te q̄nte. nemine n̄. de se cāt ad su
ppliciā. s̄z uolūtas q̄nˢ ē q̄cessio ex nr̄a cā. s̄z
nō ē ex alia cā q̄ mitis. ḡ et c̄. It̄ de p̄de
stinatiōe sil' ostn̄. ḡḡ. d° et aug̃. ī q̄ p̄desti
iuuat̄ sc̄or̄ orōnibz. s̄z pl' in uniq̄ fides
sua q̄ fides aliena. ḡ mito suo et alieno p̄t
q̄s īpetrire q̄ sit p̄destinatus. It̄ nll's est
p̄destinatus nisi final'r ī g̃ra p̄seuans. n̄
eō sit ḡ q̄utiblia. s̄z aōs p̄t mereri finalē
p̄seuantiā. ḡ p̄t mereri q̄ sit p̄destinat.
It̄ q̄ p̄t in mai p̄t in min'. ut' eq̄le p̄ rōe.
s̄z hō pōt mereri hīe dm̄ q̄ est maximū. ḡ
ō p̄t etiā mereri salutē q̄ ē eq̄le ei q̄ ē ēē
p̄destinatū. ḡ et c̄. S̄z q̄ oē mitū ancedit
ul' ē mitū q̄ disponit ad ī°. s̄z p̄desti° et repbo
p̄cedit nr̄o ēē. ḡ nō cadit sub nr̄o mito.
It̄ mitū aliquo modo est cā ei' q̄ mer. s̄z p̄
desti° et repbo sūt etnā. mita uō sūt tp̄alia.
ḡ tp̄ale ē cā etnū q̄ ē ī p̄ le. It̄ sp̄al'r de p̄desti°
ur. thy. iij. n̄ ex opibz iusticie q̄ fecim' nos. s̄z s̄z
miaz suā saluos nos fec̄. It̄ g̃ra ē effect°
p̄desti° n̄ s̄z p̄ g̃ra ancedit oē mitū. et ē cā
oīs miti. ḡ n̄ cadit sub mito. et eo ip̄o g̃ra
est q̄r sn̄ mitis dat̄. ḡ n̄ p̄desti°. R̄o ad h̄
intelli°dz. nō°dz q̄ ī p̄destina° tria itellnt' p̄ est
p̄posit̄ etnū. s̄c est tp̄al' g̃ficacō. t̄ciū uō etnā
glificatō. sil' ī reptōne itlint tria. s̄. etnū p̄pōt
et tp̄al' obduro. et etna dapnato. q̄m ad p̄ z
ultim̄ s̄t iudicād. Na ultima. s̄. pena z glia
simp̄r cadit sub mito. p̄m uō. s̄. p̄posit̄ etnū.
eo ip̄o quo etnū ē mitū hīe n̄ p̄t. q̄m uō ad
mediū q̄ ē g̃ficacō et obduraco differēt
iudicād. Na obduro simp̄r cadit sub de mito

sū sub malo mito. g̃tificō uō n̄ simp̄r sub mito
nec simp̄r ex̄. est. n̄. mit̄ q̄gruū et dig̃ et co
dig̃. mitū q̄gruū est q̄n pecc̄or fac̄ q̄ ī se ē et p̄
se. mit̄ dig̃ q̄n iust° fac̄ p̄ a. mitū q̄dig̃ q̄n
iust° opat̄ p̄ se ip̄o. q̄r ad h̄ ordinat̄ g̃ra ex co
digno q̄r peccor omī bono ē ī dign°. nec solū
ex q̄gruo q̄r iustus dign° est exaudiri. G̃ra
tificō ḡ sub mito q̄gruū p̄ eādē q̄ ad ip̄or̄ g̃ra
tificādū. sub mito dig̃ q̄m ad aliū unū s̄c̄o. s̄b
mito q̄dig̃ q̄m ad neutrū. et h̄ ē p̄pe lo°dō ē mit.
S̄z n̄dz ḡ ad q̄ōm ē q̄r utr̄ p̄desti° et repbo ca
dat sub mito. q̄r simp̄r lo°dō q̄m ad p̄ncipale sig
ficat neut̄ cadit sub mito. quātū uō ad co
notat̄ repbo cadit sub mito simp̄r. p̄desti uō
ḡ qd. q̄cedēde ḡ sūt rōes p̄bantes q̄ p̄desti° nō
cadit sub mito. sil'r q̄ n̄ repbo. Ad ī° q̄ p̄ ō
de glo. q̄ esau p̄ iusticiā ē repbat°. dō q̄ ibi
accipitur reprobo p̄ q̄notato. q̄ ē obduratō.
Ad ī° q̄ ob° q̄ odiū etnū cadit sub mito. dō
q̄ odiū etnū duo dic̄. et p̄ncipal'r sigcatū et
q̄notatū. q̄r nemine odit d̄s q̄m ad affecm̄.
s̄z solū q̄m ad effectm̄. et p̄m n̄ ē ex mitis. s̄et
s̄z q̄ p̄ s̄i resoluat̄. q̄r odiū ē p̄posit̄ puniendi
p̄posit̄ a nll's meruit s̄z pena. Ad ī° q̄ ō q̄
nemine reprobat n̄ uo̊te q̄nte. dō q̄ uo̊tas
q̄nˢ nō dī q̄r q̄sequt' mita nr̄a rōe uolūtis.
s̄z solū rōe uolūti. ul'. n. ad de° q̄ nos mūdos
et ī° q̄r uolūt̄ ē q̄notat̄. p̄z et c̄. Ad ī° q̄
ō de p̄destine q̄ iuuat̄ orōnibz sc̄or̄. dō q̄
ī° intelli° rōe q̄notati q̄ ē g̃ra. q̄ sc̄i uiri p̄st
alijs suis orōnibz ipetre. nec tn̄ s̄e q̄ h̄ posit
impetre sibi. q̄r ad h̄ q̄ ipetret nc̄ce ē q̄ sit
dign° meri et h̄ n̄ ē n̄ p̄ g̃raz. Ad ī° q̄ ob° q̄
rōe ē ēē p̄desti° et ī g̃ra final'r p̄seuar
dō q̄ n̄ ē rōe. s̄z q̄utiᵗˡᵉ. s̄z ī° n̄ s̄e q̄ si aōs p̄st
meri unū q̄utibiliū q̄ posit et reliquū. sic
n̄ s̄e si ad ē cā uni q̄utibiliū. q̄ sit cā altī
ut° manifm̄ ē. Ad ī° q̄ ob° q̄ p̄t ī mai p̄t
ī minus. dō q̄ h̄ uerū ē n̄ equalit̄ ordinat̄
ad utrūq̄. Na si hr̄ ordinator ad mai z nō
hr̄ ordinator ad min' quāuis posstī ī mai
n̄ tn̄ seq̄ q̄ ī minus. sic' ī p̄posito. g̃ra. n. or
dinat ad mer̄ndū dm̄ ut glificate n̄ ut
p̄destinatem. s̄t ad gliaz. n̄ ad p̄m g̃raz.

Scdo q̄ utr̄ p̄desti et repbo hant ī do rōz
motiuā. et q̄ sic ur̄ p̄ canone. Ge. xviij.
dix do nō celar' potero ab abraha q̄ gesturus
sū. cū futur' sit ī gnte mag°. et p̄ceptur'

ad g̃ra aut al
terī p merendū
n̄ ē ex digno

domui sue ut custodiat pactu meu. deus g uolu
reuelare ipi abrahe ppt considatoz bonoz futuroz. g c
illa ab eterno puidat pi re pdestinat ex psia
bonoz futuroz. Item ambro sup. ix. ep'le. ad ro. da
bo gratia ei q scius toto corde ad me p errore
reuersur'. loq in p dni. g ro q deus ppoit dare
gratia e q ad futuru puidet in ho. Item re ost
q ois uo^tas eo ipso q uo^tas e ro. g si h pferato
nis e i uo q sit ex re. h max^e repit in uo^te
dia. g c pdesti^o diat dinu ppoitu est ex rone.
Item ois sapiet eligens. eligit illos i famulos
i qbz uidz melioes mores p'titos. et si^r quos
nguit fideliores fuisse. et si possz futura cog
sce mlto fortius eliget. et respuet ppt piu
sioez futuroz bonoz et maloz q p'titoz. si g de
e sapientissime eligens. g rone eligendi su
reprobandi accipit a preuisioe sui psia. Item
null^s sapiet eliges pelege ois in distatia
max^e si possit gcipe o equ eque grue. sz de
pferet unu alti i electoe. g et d. Item si di
nu ppoit sui pdesti^o solu haret rom uo^tis di
et no alia. tuc g ur patas i dia uo^te. si n
uollz ois saluare ois saluaret. et n e a ro n
q n ult. g uo^tas ei n e liberalissima n optia.
Item si n eet a ro q uo^tas g c de reprobando ppo
dapnare. si sin omi re sola uo uellz dapnare
aliq. g ur crudelissimus i q feasset hoies
ad suppliciu. Item si sola uolun^te pdestinat
et reprobat n pcogita roe. ur g h q sit accep
tor psoar. q e g i q dz act. x. i uitate gpi q
n est acceptor psoar deus. Sz q. exo. xxxiij. mi
serebor cui misereor. et clemes ero sup que
placuit m. g ro p et potissima die mie et
pdestinatois e dei bnplacitu et uo^tas. Item.
q. xi. dic fili reuelasti ea puul' z abscondisti
ha a sapi^b. ita pr qm sic fuit placitu an te. g
si fili reddit optima roz. solu dinu bnplacit
e ro. Item ap ro. ix. sic h c gone d. nuqd n ht
figulus potestate de eade massa face alia qde
uasa i honore. a in gtum elia. g n. gretur
ab artifice q de una pte masse fac uasa t
plura i ex a ulia. c eque sit bona tota massa
n e a ro n q placet. i e bn facet si facet eos. g
et c. Item au de pdesti^ne scoz. n q tales nos
futuros sciuit io eleg. sz ut tales eem. Item
re ur q uo^tas di est ca caz. g i stat. sz ubi
status e. n e ultra qre roz. g et c. qd sit i
statu pz. q i status n patiat qre roz ur. q

q tales q tam cauz ul roz. q tam u distatie. g. n. oio
eent re ca et c est ro. stati illo uiso uidetur
ca et n q reret. sz n e status n i sume simplici
et i nulla distan. g nec ro n q c. Item si de pde
stinat istu ppt puisioz a^c g bonoz aut maloz.
aut i differentiu n ppt puisioz i differentiu z ma
loz. g ppt puisioz bonoz. sz bo q nulla futura sut in
isto nisi q deus sua uo^te faiur. g puisio e ppt uo^tes
et n e o. Item si q s qret c deus potuit pouidere
aliu unu mudu silez h. q magi istu q illu
nulla eet q o. q h solu fuit q uolu. g pi rone
nulla e ca q pdestiat et reprobat. n q uult.
Reso deus q c q utr etnu pi ppoit sui electo ul re
probo roz hat. h n intelli guatu ad uo^tes diaz
ul eius actu q deus e. si q ad ordinatioz uolita
ad ei uo^tes et si qratur ro cal ul mitoua hn
det q n. g n a qratur ro gruu^tas et decetie. t
hndet q da q ipa di uo^tas sibi ipi e ro. nec e
alia ro q istu eleg. n q placet. et h e suffi
cies p om mod. q e ca caz et ro ronu. et eo
ipso q placz. id rectu est ppt suma ipi^s uo^tis
rectitudine. q no tm e recta. sz etia r. g
caundz e ne du uo^tes di magficar uolumu
po uo^ta et derogem. g n. eet a ro q deus ult
elig et illu no. n q placz. certe iam n oc
culta dicent dina iudicia. sz mai fa. c qz hnc
rone capiat. n dicent mirabilia. sz po uolu^ta
et ppt h deus q ppo ti^o etnu sic dic aug. et ht
i lia et uo illa e roabilissia. et roz ht. et sic
ab etno fuit ab etno rone hut. n am ppt t
eem. sz ppt gnopat. ad a sit i^o in electoe hoin
ul reproboe. nb n e oio not n oio ignot. ppt
h no dz q q da sut opa q exeut a dina uolute
c a ad h ordinato ordine natu^a sui natie i ca
sui i merito ul dispone do u plue z remuniare
sui dapnar et saluar. et i talu dia uo^tas h roz
i gnali et spali. u^t si qrat q deus ult pluere.
hndet ppt nre utili^tes. g^t si qrat q ult remu
nare aliquos. hndet ppt sua glia. g^t h roz
i spali. ut si qrat q deus ult pluere i hyeme
n in estate. tuc hndet q uapores aquosi
mag i hyeme hundat q i estate. g^t si qrat
q mag ult saluar petru q iuda. hndet q
iste huit bona merita. ille uo mala. queda at
st opa q sut a dia uo^te cu a. ab h ordinato or
dine gruu^tas sic e nra gtificato ul iustificato
q e a dia uo^te cu coopa^ne et ppatoe. li. ar. z h q
q cauit te sin te. no iustificabit te si te. hoc

volunt[as]

dec[or]; e[st] ex congruentia. ad uict[o]res .xi. d[e] ci[uitate] di[vi] lib[ro]
at t[ame]n deus sin[e] p[er]atio[n]e et co[m]po[siti]o[n]e iusti
cat. ut p[atet] de sa[n]ctificatio[n]e i[n] utero. [et] i[n] dei[nde] de [christo]
paulo. et r[atio] talium op[er]u[m] h[ab]et ro[n]e[m] congruitatis i[n]
g[e]n[er]ali [et] h[oc] i[n] sp[eci]ali. s[ed] i[n] g[e]n[er]ali c[er]ta. i[n] sp[eci]ali occul
ta. [con]tra n[on]. q[uod] q[ui]d q[ua]re d[eu]s uult iustificare. r[espon]d[e]t ad
m[agistrum] sue ostensio[n]e[m]. et si q[ueritur] q[ua]re n[on] ult. o[mn]es ho[m]i[n]es i[ustificare]
ustificare uo[lunta]te b[ene]plac[i]ti. d[icen]d[um] q[uod] h[oc] est p[ro]p[ter] iustitie
sue ostensio[n]e[m] d[icit] aug[ustinus] .xxi. de ci[uitate] dei. si remane
rent o[mn]es i[n] pena n[on] appareret mis[eri]cordie gr[ati]a
redimentis. Rursus si o[mn]es t[ra]nsferent[ur] de tene
bris ad luce[m] i[n] null[o] appareret s[e]u[er]itas ulcio[n]is.
Unq[uam] [ta]m[en] p[ro]p[ter] plures qua[m] i[n] illa sunt. u[e]l sic appa
ret quid o[mn]ib[us] debeat[ur]. Si q[ue]rat[ur] in sp[eci]ali q[ua]re
mag[is] uult iustificare unu[m] q[uam] aliu[m] duobus
sibi[s] demonstratis. q[uia] in l[itte]r[a]e possunt e[ss]e ro[n]es
congruentie. io n[on] est c[er]titudo a p[ar]te rei. [et] io cu[m]
cognitio n[ost]ra pendeat a c[er]ti[tudi]ne rei. null[us] c[er]ta p[o]t[est]
inuenire ro[n]e[m]. nisi h[abe]at p[er] reuel[ati]o[ne]m illius au
dubia sunt c[er]ta. [et] q[uia] n[on] fuit nobis expe
diens ad salute[m] ista cognitio. s[ed] occultatio i[n]
fuit necc[ari]a p[ro]p[ter] humilitate[m]. io deus noluit re
uelare. et ap[ostolus] n[on] fuit ausus i[n]quirere. s[ed] ost[endi]t
defectu[m] n[ost]re intelligentie. [et] exclamauit .xi.
ad ro[manos]. o altitudo sapie[n]tie et sci[enti]e dei q[uam] i[n]co[m]pre[hensi]
bilia sunt iudi[ci]a e[ius]. [et] inuestigabiles [et]c. Ad
i[mu]m q[uod] q[ue]ri[tur] utr[um] p[re]destinatio h[abe]at ro[n]e[m]. d[icen]d[um] q[uod] h[ab]et in
g[e]n[er]ali s[ed] n[on] i[n] sp[eci]ali. et h[ec] ro nota e[st] d[e]i p[ro]s[ci]e[n]ti[a] [et]
n[on] nob[is] re[uelata] pre[dicta]. Ad i[mu]m q[uod] ob[icitur] de sacra s[criptura]
scriptu[m] q[uod] assig[na]t[ur] b[ene]placitu[m] p[ro] ro[n]e. d[icen]d[um] q[uod] q[ua]uis
assignet[ur] p[ro] ro[n]e. [ta]m[en] n[on] exprimat[ur]. n[on] est co[n]
cludendu[m] q[uod] n[on] sit a[liqua]. q[uia] n[on] sunt o[mn]ia scripta s[ed] nob[is]
utilia. [et] tale a[liquid] fuit scire q[uod] diuinu[m] b[ene]placitu[m] e[st]
ca[usa] et ro. ut discam[us] eu[m] time[re]. [et] n[on] nostro m[er]ito nob[is]
attribue[re]. Ad i[mu]m q[uod] ob[icitur] q[uod] n[on] elegit q[uia] p[re]uid[it] tales
d[icen]d[um] q[uod] aug[ustinus] negat. [et] q[uod] b[ene] q[uia] e[st] q[ui] dicat. s[ed] n[on] s[ecundu]m
q[uod] dic[it] ro[n]e[m]. q[uia] q[ua]uis d[iui]na uolu[n]tas possit h[abe]re
ro[n]e[m] ex q[uo] dei co[n]grueret op[er]ari. [ta]m[en] n[on] h[abe]at ca[usa]m sui ro[n]e
cale. [et] sic c[aus]a. [et] maxime r[ati]o uolunt[atis] q[uod] co[n]ce[dend]e
ex merita de liberalitate. ut pote e[st] gr[ati]a iustifi
ca[n]s ip[s]ius. et p[ro]b[atur] p[er] [con]sequens de statu. Ad [secundu]m
q[uod] q[uia] p[ro]p[ter] quor[um] p[er]uersio[n]e[m]. d[icen]d[um] q[uod] p[otes]t e[ss]e p[ro]p[ter] p[er]uersio[n]e[m]
bo[no]r[um]. ut aliquo mo[do] s[upr]a l[ibro]. at p[ro]p[ter] quor[um] r[ati]o[n]e[m]
p[er]uersio[n]e[m] deuiatione[m] n[on] scio nec uolo q[ue]rere. n[on]
est ro n[on] congruitatis. u[e]l et a[liquid] p[otes]t e[ss]e q[uod] h[oc]. Ad
i[mu]m q[uod] o[mn]i de medi[c]atio[n]e. d[icen]d[um] q[uod] n[on] e[st] sile. q[uia] medi
catio a di[uin]a uo[lunta]te [et] b[ene]placito e[st] t[ame]n q[uod] a tota
ca[usa]. [et] rursus p[ro] actor[um] n[on] p[re]suppo[n]it a[liqui]d. ro[n]es uo[lunta]ti[s]

ad oppo[situm] p[ro]bat q[uod] di[uin]a uo[lunta]s ta[lem] r[ati]o[n]e[m] n[on] h[abe]t. [et] q[uod] h[ab]eat r[ati]o[n]e[m] de
congruitatis n[ost]re uolu[ntatis]. [et] q[uia] h[ec] u[er]um e[st]. io q[uam]cu[m]q[ue]
sunt q[uam]uis alig[ua] ca[usa] possit h[ab]ere calu[m]pni[a]
t[ame]n co[n]cl[usi]o p[ri]ncipal[is] n[on] h[abe]t calu[m]p[niam]. u[e]l ag[it] au[gustinus] dic[it] h[oc]
i[n] li[bro] retractionu[m]. p[ost]q[ua]m o[mn]es retractiones q[uas] [com]posuit
[et] elig[it] et reprobat u[er]itate c[er]tissima. [et] a n[ost]ris
sensib[us] remotissima. [et] q[uia] a sensib[us] n[ost]ris
est remotissima. io null[us] d[e]b[et] ip[s]a[m] i[n]q[ui]rere.
q[uia] i[n] h[ac] uita n[on] possum[us] p[er]uenire. [et] ideo i[n] n[ost]re
intelligentie i[n]sufficie[n]tia s[er]mo de p[re]destinatio[n]e cla
udendus e[st] ut obstruat[ur] o[mn]e os. [et] subdit[ur] fiat
o[mn]is mundus deo. au[gustinus]. iudicia n[on] sunt scruta[n]da
s[ed] formidoloso silentio ueneranda.

Consequent[er] q[ueritur] ad t[er]tiu[m] articulum q[ui] s[cilicet] de in
uariabilitate cognitio[n]is. et c[irc]a h[oc] q[ue]ru[n]tur
duo. p[rim]o q[uia] dubiu[m] h[abe]t p[er] op[positum] ad [com]plexa. q[ueritur]
utr[um] d[eu]s cognoscat res p[er] mod[um] [com]plexio[n]is. s[ecund]o
q[ueritur] utr[um] enu[n]tiab[i]lia su[n]t q[uod] de[us] s[em]p[er] cognoscat [et]
s[em]p[er] cognoscet. q[uo]d aut[em] cognoscat deus per
modu[m] [com]plexio[n]is. ost[endi]t sic. ea[n]de[m] re[m] q[ua]m cog[noscit]
s[ens]us cognoscat i[n]tellectus. s[ed] s[ens]us p[er] modu[m] inco[m]
plexio[n]is. intellectus uo p[er] mod[um] co[m]po[siti]o[n]is
s[ed] intellectus e[st] potior i[n] cognoscendo qua[m]
s[ens]us. [er]go cognosce[re] p[er] mod[um] [com]plexio[n]is e[st] po[tentie]
s[ed] o[mn]e tale e[st] deo attribuendu[m]. [er]go [et]c. Item di
fferent signat[ur] res p[er] uoce[m] inco[m]plexa[m] [et] [com]pl[exa]m
xio[n]e[m]. q[uia] p[er] uoce[m] i[n]co[m]plexa[m] [ta]m[en] q[uan]tu[m] ad e[ss]e simplic[iter]
p[er] o[mn]e[m] su[am] [com]plexio[n]e[m] q[uan]tu[m] ad e[ss]e tale u[e]l tale.
s[ed] d[eu]s n[on] t[antu]m cognoscat res q[uan]tu[m] ad e[ss]e simp[liciter]
s[ed] [et] q[uan]tu[m] ad e[ss]e tale u[e]l tale. [er]go cognoscat e[a]s
[com]po[n]e[n]do. Item ordo unius rei ad altera[m]
co[n]iungi in re. f[ac]it [com]po[siti]o[n]e[m] i[n] cognitio[n]e. u[e]l s[ecundu]m
mo[dum] [com]plexio[n]is. s[ed] d[eu]s n[on] t[antu]m intelligit i[n] se re[m]
ip[s]a[m]. s[ed] [et] in ordine ad re[m] a[li]a[m] c[um] unit[ur]. [er]go
n[on] solu[m] p[er] modu[m] simplice[m] s[ed] co[m]po[n]e[n]s
intelligit. n[ost]r[u]m intellig[er]e [et] n[ost]r[u]m dice[re]. s[ed] nos dici[mu]s
[et] intellig[im]us re[m] p[er] modu[m] [com]plexio[n]is. [er]go d[eu]s h[oc] m[odo]
intelligit. Sz [con]tra. q[uia] d[i]c[it] dyo[nisius] de di[uinis] no[minibus] [quod] cognoscat
d[eu]s o[mn]ia i[m]mat[eria]l[ite]r m[u]lta ip[s]a re p[ar]tita uniformi[ter]
m[u]lta. i[m]mutabilit[er] mutab[i]lia. si [er]go p[ar]tita
cognoscat i[m]p[ar]tite. [er]go [com]po[s]ita p[er] modu[m] sim
plice[m]. s[ed] mod[us] simplicitatis [et] [com]plexio[n]is
opponu[n]t[ur]. [er]go n[on] cognoscat p[er] mod[um] [com]po[siti]o[n]is.
Item o[mn]is intellect[us] cognoscat p[er] mod[um] [com]plexio[n]is
aut modus ille est in re. aut in in
tellectu. n[on] i[n] re q[uia] c[um] s[i]c a[p]p[re]h[e]ndat ea[m] re[m] [et]
a[p]p[re]hendet ea[m] p[er] mod[um] [com]plexio[n]is. [er]go e[st] i[n]
tellectu. s[ed] o[mn]is tal[is] intellect[us] in q[uo] est [com]plexio

realr e oplx et opoit. s dun intellct n e hi
g et c. Item si cogitat res p mod oplexiois. c
mod due cogtois sit ei coetnus. ab etno
cognouit p mod oplexiois. g oplexo fuit ab
etno. s multa itellexit. g multe oplexioes r
st ab etno. g ueu ul fle. si ue. g pla st ua
ab etno. si fle. g pla sut fla ab etno. Item
si cognoscat p modu oplexiois. c eade res q
ue signet sub roe futuitois. mo sub roe pti
tois. modo sub roe psntialitas. g hui ob
mod ds cognoscat. Contra. q. o cog ut psntia.
u. n. pe. ult. unus dies apd dm sic mille
ann et c. g n cogitat oibz huj mod. Respo
dd q cognosce res p mod opois pt itlligi
tripliciter. aut. n. modus oplexiois cadit ec
re. et sic e sis. ds cognoscat res existe ul
se hre p modu oplexiois su oponit. et h e
um. cognoscat. n. res ee sic sut. alio mo
ut modus oplexiois cadat ec re ut e ex
psta p intellctu nrm. et to e sis q de cog
res no tm ut sut. s ut itellctus exprimit
cogitat. n. res et uoces su intellctus illas
signantes. et h e um. tio modo pt itelli
ut mod oplexiois cadit ec itellctu diuinu. et
h modo sim e. h e spectat ad itellctu q itellit
multa r p multa q o oplecta. De a multa
itellt uno. et ita simplici mo. nec mag
e simplx itellctus ec itellgdo unu q multa.
V intellre multa p mod oplexiois n est oio u
tutis. nec oio ipfectois. r io n po nec i cog
tioe ifima u sensitiua. n in cogtioe supma
u i dia. et for ralis n etia e i cogtioe supa
ipi aie q d intellctiua p u e i sumo suo. cog
scit. n. p mod simplicis aspectus. Bonet
cphates q cogitat p mod oplexiois pcedt ln
pma r s uia. io um ocludut pt pl ad q r
ia solutu e. Ad i q ob q oplexio uenit ab
itellctu. dd q oplexio dupl pt opari ad in
tellctu. aut sic ad cam. aut sic ad sbm i quo
et q i fort r denoiat. sic opat ad itellctu r
humanu a q e oplexio q r oplectit. si sic ad
cam sic opatur ad itellctu diuin. Na intellct
diuinus cognoscat coplexone n cg se s ec nro
itellre. qm oplexio no e ab itellctu nro. n co
opate diuino i un itellido. Ad i q o q si cogitat
res p mod oplexiois q tc oplexoes sut etne.
dd q ex pmo ul ex bo s no se. q oplexioes
st etne. q n e oplexio ec dm. s bn se q r

uitas significata p aliq oplexioe e etna sic uitas
hui mundu ee futuru. tn ppo et oplexio e
ab itellctu nro itelligete illa uitate etna. Vn
sic uox tpal significat re etna. ut h nom ds. n
tn seq q sit etna. sic multa enutiabilia sig
ficat uitate etna. n tn sut etna. Ad t q
ob q tc cogitat res sub roe futuitois et ptitois
dd sic tactu e q mod due cogtois pt accipi
l sex ul a pte cogti. si a pte cogti sic dicend q oio
cognoscat re ee sic e. et i mutable ee. et ita
opoito modo esse sic est. et sic de oibz et sic
cogitat re ptita ee ptita et futura ee futur
et n ptita ee psnte. pt iteru accipi a pte su
r sic cu cogtio di sit oio simplex. oio psns. o
cognoscat p mod simplicitatis et p modu r
psntialitatis. Vn q dic o sut psntia apd ds
h ds e q ad cogtioe i q nlla cadit successio
io nec nouu nec uetus nec ptitu nec futuru.
In actu a cogtiois anglice et huane cadit
successio. et io ptitu et futuru. et ppea n ita
dnt o psntia aie cogscenti sic deo. et h ma
nifestu est. q no etnitatis q e sp psns o
plectit oia tpalia. et io pz q sic intelligndu.

Secdo q utru enutiabilia sut oplexa que ds
semel cognoscat sp cognoscat ul sciat. r
q sic uidet. q ds no cognoscat enutiabile
nisi roe uitatis. s uitas enutiabil que r le
semel fuit. sp fuit. et e et erit. g enutia
q semel cognoscit sp cognoscat. pbo medie
ois uitas oplexi fundat sup re i oplexa.
s eade res pmo e futura. pea psens. dein ptita
et una r eade. g una r eade uitas e r ea s
os hos modos. s nece e q sit sp sub aliq istoru
modoru. g et c. Item h ipo ur alia roe. q q cogno
scat ds scit i mutabilr. aliogn e scire di st su
ee si mutaret suu scire et ee q e ip. les et
ee q h inmutatres h sepitnitate. q si desi
nit mutari. g q ds semel cogitat sp cogitat.
Item q sceptu e i illo li. deleri n pt. s ds cogt
n aspiratio extra s legndo i li. sue scie. g
q semel cogitat sp cognoscat. p pz q si i o.
exo. xxxii. aut dele me de li. t. r i glo. se
curus h dic q n delebis. et ide d sup ps.
Item q desinit ul pdit aliq desinere. de nce
pedet ex illo. s dia cogtio n pedz ex ui te ca
da. g q uis enutiabile desinat ee um. tn de
n desinit i d scire. r sic h. g q d semel scit r sp.
Contra. o. sic psare se h ad futuru i futuru e. sic

Sicut ad sbm

sciri uel uerum. si non actu scit. actu est uerum sed sic dicit
magis deus desinit prescire rem. quia res de futuro
fit presens. ergo similiter desinit scire quia de uero fit fa
lsum. Item sic dicta accepto respectu bonitate in
unione unitatem. sed deus desinit hominem acceptare cum
perdit bonitatem. ergo desinit rem cognoscere sub enun
tiabile cum perdit unitatem. Item hoc ipsorum est propositio. quod
si quodcumque enuntiabile sciuit modo scit et sciuit christum
esse moriturum. ergo et modo scit. sed quicquid scit est uerum.
ergo christum esse moriturum est uerum. quod est contra fidem. Item si quicquid
sciuit modo scit. sed aliquis sciuit non esse te cum non eras.
ergo scit te non esse. et scit esse quod uerum est. ergo scit sic
duo contradictorie opposita. ergo duo contradictorie opposita sunt
simul uera. quod falsum est et impossibile. Dicendum quod scire dicitur
uno modo prius reflectitur in se. et sic scire est esse.
scire hoc. idest habere cognitionem de hoc. et hoc modo dicendum quod scire non
connotat a parte sciti actualem nec unitatem set pre
sentiam. Deus enim de omni enuntiatione habet perfectam cognitionem
uel sit enuntiatio perfecta et congrua. uel uera et falsa. Alio
modo scire dicitur quod est uerbum propheticum et
transit in actum extra et sic connotat unitatem in obiec
to. ergo scire aliquod enuntiabile idem est quod scire ipsum esse
uerum. ut scio te sedere. hoc est dicere non tantum habeo cognitionem
de hoc. sed cognosco ipsum esse uerum. Primo modo scire importat
diuinum intellectum. secundo modo intellectum cum assensu. Si ergo scire
accipiatur primo modo sic dico quod quicquid est et omne enuntiabile
et omne quod sciuit ad hoc scit. et habet cognitionem de illo quia
de omni eo quod est et quod potest esse habet cognitionem. nec sequitur scit
hoc ergo est uerum. immo est inconsequens. Si autem accipiatur scire
secundo modo prius connotat unitatem circa enuntiabile. sic fuit
quidam dicentes quod desinit aliquod enuntiabile scire. quia
posuerunt quod enuntiabile quod est uerum potest esse falsum. Item
Alii dixerunt contrarium quia posuerunt quod enuntiabile quod se
mel est uerum semper est uerum. et in semper scitur. et ut
melius pateat uidenda est sua positio. et radix po
sitionis fuit quia dixerunt quod albus alba album cum
sint tres uoces et tres habent modos significandi
tamen quia eandem significant rem sunt unum nomen. per hoc
modo dixerunt quod unitas enuntiabilis accipienda est
non ex parte uocis uel modi significandi sed rei significate.
sed una res est que prius est futura. Deinde presens et
tertio preterita. ergo enuntiatur de re habente prius esse futurum. deinde
in presenti. tertio preterita non facit diuersitatem enuntia
bilium. sed uocum. Item sicut cum idem tempus sit prius futurum. et
deinde presens. tertio preteritum tempus scilicet quod est mensura rei que
significatur per orationem. quamuis esse uel fuisse uel fore consig
nificet tamen tempora rerum consignificata non diuersificant enuntiabile.
sed uariatur solum a parte temporis significati. Unde si dicam

semel sortes currit hodie. et cras dicam currit. est hoc uerbum
debet intelligi ad tempus in alia actione. enuntiabile non est
idem quo ad mutata signa. et quia retenta eadem significatione
enuntiabile est uerum. et non est idem. non est eadem significatio
retinet. ideo dixerunt quod quod semel est uerum semper est uerum.
et ideo cum deus nichil obliuiscatur. dixerunt quod omne enuntiabile
quod deus sciuit scit. et respondet illi rationi omne enuntiabile
quod sciuit scit. sed sciuit te nasciturum uel te esse. ergo
et cum non dicatur presens sic. ergo scit te esse. sed sic ergo scit te
fuisse. aliter est in figura dictionis. quia procedit ab y
demptitate in modo significandi ad ydemptitatem rei. et
hoc modo solum magis. et ista fuit opinio nominalium
qui dicti sunt nominales. quia fundabant positionem suam super nominis
unitatem. Contra ista fuit positio philosophi qui dicit in predica
mentis. quod eadem oratio prius est uera. post falsa. fuit etiam
contra positionem suam contra unitatem. et ideo huius positionis nec
bonum fundamentum habent nec bonam adaptationem. quia non
si concedatur uerum albus alba album sunt tria nomina.
Unde est aut loquimur grammatice aut logice.
Si grammatice. cum grammaticus considerat in positione nominis
et modum principalem significandi scilicet cum qualitate
sic diceret unum nomen esse. Si logice. cum logicus con
siderat nomen in quantum est uox expressiua. unde diffinit
nomen uerbum et orationem per uocem significatiuam per genus. et multi
plicato sermone necesse est multiplicari rem. et si sit
multe uoces significatiue sunt de necessitate et
multa nomina. et ideo patet quod male accipiebant nominis
unitatem. Similiter quod contrariant ad propositum mala est fuit
adaptatio quia enuntiabile non significat rem. sed modum
se habendi. et cum per uerbum presentis. preteriti. et futuri
significatur res alio modo se habere. patet de necessitate
quod aliud enuntiabile est te esse nasciturum. et te esse na
tum. Rursus deficiebat in ultimo quia sicut hoc non sig
nificat istum hominem uel illum sic uerbum presentis temporis
non significat id uel id presens. sed presens in omni suo co
pulatur. uel consignificat. et in est quod sicut hoc nomen
habet alia significatione. nec est ad nomen non equocum. si
supponat pro petro modo pro paulo. sic nec uerbum
presentis temporis sumptum heri et hodie sumptum cras. non
habet alia significatione. et ideo non facit aliud enuntiabile. Item
preterea patet quod quandocumque tempore proferatur te esse nasciturum
quod idem est enuntiabile quod prius fuit uerum. modo
falsum. Similiter ergo quod scire connotat unitatem circa enuntiabile
scitum. ideo quod sciui modo non scio. nulla facta mutatione in
diuina scientia. sed solum in connotato. necessario ergo quod in sua actio
ne non est quod scit semper scit. Ad primum ergo dicendum quod unitas
est una in presenti preterito et futuro. dicendum quod quamuis sit
reducibilis ad unam rei unitatem sic actus ad

sibi. et mo essendi ad creatum ter ē mo essendi hat
sua unitate. et tres sūt modi essendi. io tres sūt
unitates. Ad iᵐ q° o de idelibilitate et immu
tabilitate et independentia dō. q° ia solutū ē. q° nulla
fuit tn̄ mutatio i dī cognitione n̄ desinit scire
enūtiabile q̄ ꝑ mutationē i sc̄ia s; in connotato.

In parte i sūt dubitationes circa litteram et p° de h° q°
dic magr̄. opinantium ꝑ sꝫ quadam dum. io ele
gisse iacob q° tale ee p̄sciuit et c̄. v'r q° ista
po n̄ sit opinio s; heresis manifesta. q° q' h° ponit
ponit gr̄am hoi n̄o gratis s; ex meritis dari a deo
et iste est error pessimus. s. error pelagii.
Ad hoc dō q° io p̄t dicere cū mitigatione ul' tom ogi'.
Si dicat cūm mitigatione sic q°uis p fidē n̄ di
cat errorē. tn̄ ad ipsū se' error. Si uo dicat trm
ogruitatis sic n̄ dic errorē. s; tn̄ temeritatē qū
dam hz q° de occulto dī ꝑfido nitit' reddē rōm.
et io utroq' modo erat digna retractatione. Et q°
de illo u̇bo apl̄i q° dic aug'. reliq' ꝑ electionē gr̄e
salue fient. In qua similitudine ostruat ille ge
nitiu q° gra nec uit eligens nec electa. et tn̄
grā est solū ex p̄te q° et electio. Ad hoc dō q° si
intelligat' de electione t̄pali tūc electio gr̄e d'
q° fuit p grām. Si a' de eterna sic dī electio, nō ū q°
dicat habitū s; ut ostruat' sic genitiu ex ui t
declarationis eē'. v'r dī electio gr̄e. i. gratuita
q° merita n̄ osiderat. et si obi' q° unus genitiu
nō ostruit' ex illa ui dō q° um ē n̄ hat uir
tute duorū. vn̄ bn̄ dī. vir sanguis et h°o ac
co' sic electio gr̄e dī. i. gratuite bonitatis.

It q° de h° q° d' q° p̄cedit ad i peccatoribꝫ q° dig' effi
cacius iustificare. v'r n. s'm dictū q° peccator an iu
stificationē manēs i peccato. et q° diu ē i peccato ē i dig'
pane q° uesat' sic d' auctas ꝫ etiā ipsa uita ut
puta dī immic°. q° et c̄. Ad hoc dō q° aut' ub' e
aug' retractatu ē. et retractū intell' i p̄senti re
tractatione q° ponit i p̄nti cal quo dignitas ibi tm̄ in
q° ogruitas solū. et mltē possūt ee ogruitate
in peccatoribꝫ ad grām, gr̄ū faciente multiplice q°
gr̄is data. Item q° de h° q° dic magr̄. q° de
aūt p̄scire futura desinit t' futa ee desinut.
v'r n. s'm dicē q° p̄scia dic q° eternū s; nullm t
eternū desinit eē. q° nec p̄scia eius desinit p̄scire.
It ric dic q° ē. uiii. sꝫ obiurationes. q° q° dā est
q° h° p̄nā et fine. q° dā q° caret p̄n et fine. t
q° dā q° h° p̄nā et n̄ fine u' aīa. Quatu. s. q°
hz fine et n̄ p̄nā. ē ip' le q° o. n. caret p̄nā
n̄ hz ee aliūte. q° a tale ē se ipso ē. q° ē oīo

immutabile. q° n̄ p desinere. si q° p̄scire caret p̄ncipio n̄ nec'
est q° careat fine. Ad hoc dō q° absq' dubio mag'
bn̄ dic q° d° desinit aliq' p̄scire cū fuit p̄sentia.
Si. n. p̄sciebatur q° futurum et ia desinit esse
futu. ostrarius ē q° desinit p̄scire n̄ dicere ei q° est
scire s; dicere p̄positionis. Ad iᵐ q° q° o de eterno dō q°
aliq' nomen pure eternū importat. aliq' nomen importat
eternū onotando t̄pale. h' nomen d° p̄e eternū importat
s; h° uocabulm p̄scire dic eternū onotando t̄pale.
s; h' no' q° q° da onotat t̄pale ut ens i actu.
et q° tale t̄pale ee p̄t. et desine p̄t io tales act
et dm̄ dr̄ hre i̇nitiu et tm̄. ut puta si dicatur
de ostruat hn̄c rē. ostruat dic eē s; onot' effcm.
io incip et desinit ostruare. q° dā onotat t̄pale.
u' n̄ ens actu ens tn̄ i po' sui futurm et qm̄ t̄pale
n̄ p̄t incipe ee n̄ ens. sui ee futurm an qua sit
s; pot desine ee n̄ ens o incip ee ens. desine
ee futurm ē incip ee p̄ns. hic ē q° p̄scia dī r' cum
dī desine s; nunq' incipe et desinit ee t̄palis
n̄ desinentis s; incipientis. et ex h° p; i° ricardi q°
cū deus desinit p̄scire n̄ significatur q° ad ē desinat s; solū q° ad incipiat et sic p; illd.

Nunc de oī po dei agendū est. Sup' e° magr̄ t
de scia diuina h° ag' de po' et q° po' t attigit o
siderare. s. q°m ad quiditatē p̄sibilium et q° ad qn̄
titate et quātu ad modū opandi. io h° ps tres
ontinz p. sūt tres distinctiones. In p° determinat t
magr̄ de po' i ompā ne ad p̄sibilia q° p̄t. In sc̄a de
terminat de po' quātu ad qn̄titatē, ondēs eius
infinitatē. i. d. xliiij. Quidā tn̄ de suo s' gl'ia
tes. In tria determinat de ipā q° ad modū. i.
d. xliiij. Nc° i° restat discutiē utr meli' et c̄.
p° ps q° ontinz p̄sente. d. h° t. iiij. p. In p° magr̄
ostendit q° dī po' ē oī po'. q° ē x'u oīm p̄sibilium
q° p'le ē. In sc̄a remouet illa p̄sibi' q° posse n̄
est po'. i. sō ca. s; q° quo o posse dicat' In t'a
ponit signa q° attestatur dic po'. i. sic diligēt
osiderantibꝫ oī po'. et c̄. In quarta magr̄ t
alias rōēs oī po' docꝫ ad p̄cedē reducē. i. ex
quibꝫ dā auctoribꝫ tollitur et c̄. et ibi p° ponit t
auctes. dein docꝫ eas expone et h°. i. s; ad h° p̄t

Ad istin̄tia h°. d. uiij. q° rit' d' q° aug' t c̄.
p q°r utr d° possit ad a° a se. S°o dato q° p°
sit q° utr possit in eē q° aliū agētu ē possiblē, t
ut dia po' se extendat ad eē i° q° aliū agētu ē
i p'le. Quarto q° utr p'le dicatur ad simpl' s; ca'
siores sui po' dicatur. ul' f inferiores sui po' cata.

Quod a n̄ possit d° a° a se ost' sic. oīs po' que

B

agi' i a° a sba i q est ul' c est, egdit' ab illa sba
po . n . n opatur n u est . si g° dia sba opatur p
sua poz i ap a° a se . po ei incip ee ul' si in a
lio . ergo egdit' a sba . s3 ois po que egdit' elo
gat' a sba . et ois tal' distat a sba . et ois po di
stas a sba repugt simplicit' . e g° h sit ipossi le
i deo . ut q deus no agat i a° a se . ℂ It ois po
cui op est i a° , ht depndetia ab illo . pbo . i
opus . n . q tasit i mm sbiecta aliquo modo
pend3 ex illa . s3 po pendet ex eode ex quo pe
det actus q pficit p actu . g° si po dia est i
a° ht depndentia . ℂ It ois po que est i ad
q n sp est oiuctu suo actui . ht indignitia
no . n . est pfca n qn ag . et n ag nisi cu
obo e psns . g° qn n est sp psns e iopleta .
h aut repugt po° diei . g° et c . ℂ It i deo ide
est posse et ee . s3 de9 n est a° a se . g° no pot
i a° q se . Si tu dicas q po gnotat . si n een3 ,
ℂ q de po ad face q n est . n fuit nec erit . g° n
gnotat . Si tu dicas q gnotat q e i po . s3 po
dei n est a° q ds . et q est i deo . g° et nich ad
gnotat . ℂ Cz g° . bonu3 est diffusiuu sui . s3
diffusio l' gph est i a° . g° boni l' q boni pt i a°
aut g° l' po3 sua aut aliena . si l' aliena g° n
e pfce boni c n hat actu boni p se . si pp pom
sua3 . g° boni l' q boni pot i a° . s3 de e sume boi
g° et c . ℂ It ois pfecto cate est i q possit
a° a se poduce . si ergo oe q pfectois est deo est
attbuendu . po poducendi q° e deo attribueda .
ℂ It si n a° a se pot . g° nulli alij a se pest . g° nec
ad deo subest . g° a nullo est volndus a nullo e
adorad . et n ab ipso oio e q reqd q e sumu i
ouelens sb ois . ℂ It si n p a° . g° nichil e ad ip
m pp ipo . s3 bonitas e in reb3 et ordo p relo
ne ipo ad sumu bonu a quo est oe bonu . g° l'
h nulla res e boa ni ordinata i uniuso . h a
e sumu ioes . g° nece est pone q possit in
a° a se . p ontia est maifesta . ad id n . solu
stat ultia resolo i redeudo i quo e p origo
i exeudo . ut maifestu e . ℂ Po ad h illud
no e q posse ad su i a° a se . h e d . aut i a
sie i distictu l' een3 et remotu l' distatia . sic
unu cu ag i a° q ip le est duo gia ee i eode
sbo . et h modo posse i a° e p egssu po a sba
et ideo e ibi elogato et distatia . et q eloga
a sua sba io pedet a sba i q ag . io e i depndet
et q distan et depndetia . io inpfecto r in
dignitia h mo posse i a° deo n opetit . pp tres

gones pdcas sic ostnsu e q repugt diei po
q sut distatia . depndetia . et idignitia . a m
posse i a° d' sic in distictu l' fo3m et eentia n tn
in remotu l' alig distatia . q dia een du gpi
itur e i illo . et h mo nec pot distgui n de
pndetia nec idignitia . e . n . dia een sit omi
pfecte pfca . et po ei sit oimoda i dione i
dista . a nullo a° depnd3 . nullo alio idig3 . h g°
mo pot q ds pot i a° a se su a° ad se . ℂ Ex hijs
p3 p obo . q . n . obic po q e in a° egditur ab
agite i passu . d° q h u m est u agns i a°
n est i illo l' uitate . u aut e oio nlla nca
e egdi . ℂ Ad id q ob q po q est i a° pnd3 ex
illo . d° q ph est u m de illo cu actio e i a°
tag i stnitatis . dia a po n idig3 alio luste
tate . q p3 q n idig3 subiecta m l3 fac ex t
nich . et io e h q cu po sit oio idifferes
et ab een et actu sic een n idig3 sustntate
sic nec po . ℂ Ad id q ob q po q est i a° h p
fectois indignitia . d° q po agns i a° e d
qua q est su actus et tal' nich pl' ht qn i
ag i a° q qn n ag . et h nullo mo indig3
et tal' e po dia pp suma simplicitate . alia
e po agns i a° p actu a se differente . et tal'
plus ht qn agit qm qn n ag . et tal' e q i
ht indignitia3 aliquo modo ut po cata .
n sic e de po dia . r io q uius sit i a° q n sp
est psns . pp h tn nec indigns e n inopl
ta . ℂ Ad ult . d° q po gnotat ple et pos
sile amplicat ad ens r ad n ens . r sicut
aplicatur ple . ita et diusitas gnotati . et
io no tm d3 posse i a° q pt i a° q e . s3 q pt
i a° q pt ee . ds a a se n pt ee a° . io p3 i d

Secdo q'ri utru ds possit in oe a° i q pt oe
agns catu . et q sicut . q . n . oe dic n
ex cap . s3 n tm dicam et credim dm po
tnte . s3 dm oipotes g° r c . ℂ It q ds e omi
sciens . io scit oia q scit alius sciens . si
e aliqs sciret ad q n sciret ds . deus no
diceretur oisciens . g° pi roe n dicetur omi
potens . n possit ee q pt ois alius . ℂ It
ds n d omiuolns q no ult oia q alij t
uolut . g° pi roe si n posset o q alij posset
n ee omipotens . ℂ It oe ee e a p ee . g° oe
posse e a p posse . g° ois pt q eq pt ppt
dia po . s3 pp q unuqq3 r i magis g° r
e . ℂ Cz g° . aliqua catura pt oe recipe cor
u m aliq po dia recipe spualr . s3 de n p

recipe. g° n p oe q p ad a se. Si dicas q n e
po ez ipo. ¶ Ca. nulla ipo est a do sui a po
dina. g° h po me sui aie n eet a do. ¶ Ite
h° pt pati misia sui sustine pena. de n p
patz g° et c. Si dicas q i° e ipo. ¶ Ca. nllm i
op uirtutis e ipo. q sustine est op for
titudis q ppissime est uitus. g° z c. ¶ Ite ho
pt peccare. de aut n pt. g° et c. q si pot
peccar pt ee malus q e i° os. Si dicas q
h posse n est po. ¶ Ca. aug de a. di. melior
est n q pt peccar q q n pt peccar. g° posse
peccare spectat ad polutate z pfectoi n. g°
n dic ipoz. ¶ Ite h pt currere et comedere. de
h n pt. g° et c. Si dicas q h e ipo. ¶ Ca. de
lo q dic poz est a po que est po. h currere et
comedere n dnt actus puatiuos. h poi
tiuos. g° sut a po. i q pomis e n ing i
potis. g° manifestu z c. ¶ Ro. q sic d
phs in phia p. gdā sut q dnt poi q ad
mod doi. dnt tn ipoz a pte rei ut posse
mori posse corrupi pp h intelli q qda
sut q posse est po simp z pfcē. ut posse
intellire. diligere. et opari. qda sut q
posse e po tn inpfcē. ut currere z ambu
lare. isti. n. actus dnt sil actone z pas
sioz sui defectu in agnte. queda que posse
simplr e ipo. ut priuones. ut posse
peccare. posse deficere. lod de hus oe p
uatois s h intelli q e po di sut po pfectis
sima. illa pot ds p se z in se. q sut po si
plr. u itllre. z opari. illa uo q sut ipfce
po pt qde n in se. h p se. p se pt ex hoc
q e ibi pfcois z po in se no pt pp i° q e
ibi ipo z ipfcois. q in eo n cadut. illa
a q sut simp ipo. nec pt i se. n pt p se.
p se n p q nich est a do q n sit a do p se z
inmediate. h a q e defectus n pt ee i
do nec a do. q deus n defic z eendo n i
agndo. Si g° qatur utr de possit oe q
pot a agns. Rndoz est n simp h e pe
terminatoe. q pt oe q e po simplr a p
q e po inpfce n in se nec i alq q e oimod
ipo. et h ipo di oipotes q po ei ad oia
sufficie. et i nllo deficiat. ¶ Ad i° g° q o q
n pt recipe res nec res similitudines. Dd
ad h z ad oia de quibz ob q illa posse z
n e po pfce. s h intelli q e po oio su
fficies z actiua. ut po pducendi res. z

e po pure passiua u po suscipi. et e po defecti
ua. ut po peccandi. z e po pti actia. pti passiua
u po ablandi. et po pti actia. z pti defectia
ut po suscipi penā. z po pti passiua z pti
defectiua ut po mori. Ds g° q n hor i se pt
de. q uis. n. sit poe alicui derogat tn per
fectioi po nec e sile de scia q scitu n dimi
nuit de re scie. sic p le de re po q satu
n cait a scia sic possile a po. ¶ Ad i° tn q dr de
po peccādi itellig q si peccar dicat effectu cu
deformitate sui actuz sic n tm dic pōm defectia
h actiā z roe actus substrati. z sic dic nobi
litate. si roe deformitatis. sic d simpr defectu
quoz tn mo dicat q sp cotinet defecto nllo m

Tertio qritr dia po se extndat ad ║ Rndo
oe i° q alij qgnti e ipossile. et q sic uir d
e ad iple pp ne ordinatioz ut de ceco fi ui
dnte. ad pp pciaoz ut te n fuisse. ex quo
fuisti. tio pp oppoz ut ide ee nigr et albu.
¶ p e ipossile f nim. fm. s tpe. sui p actiis.
tui pt d inple f disciplina. q ois scia su
ppoit i pna. q oppo no s sil ua de eode.
¶ ost g° q ds possit oe tale ipossile. lucy. n
erat inple ap dm oe ubiu. h o otig h ubo
dicere. g° nllm tale e ipossile ap dm. Ite
eph. uj. ei a q pt fre sup qua possum in
tellre. g° pt deus pla facere q possit itellor
nr fingere. h pt finge oe inpossile q pt
enuntiare. g° et ds pt i° face. ¶ Ite hylari i
p/fite ptatis est id nim pse faci q pt sig
ficar smo dicentis. ¶ Ite basili pl pot face
ds q tu potes itellre. g° p auctes canois et
scor. ur q ds psit oe inple. ¶ Ite roe ur. qa
illo e potntia cui n oio e inple q e ad e iple. h
ds e potntissim in sumo. g° n oio e ei iple.
¶ Ite si ap iple no e do p le a h pp puone a pp poz
h pp puone. q nlla maior puo q oio no ee
h ds de nicho fac ad. n g° pp puon. Si pp poz
g° ur q ad sit q n subiaceat die po. et q n
ei obediat. g° po dei hr resistis. ¶ Ite ostndo
spale q psit ipossile f nui de tuo fre uitu
lu. q plus distat ens a n ente. q unu ens
ab alio. h ds de n ente fac ens. g° de uno ente pt
face alio. ¶ Ite q psit iple f tpe ur q i° e ipole
p actis et q nllo poit resistentiā qa n e. g°
h ds pt inpossile p se. et q z hr resistentia e
i° sit maius iple. g° pt inpossile p actis.
¶ Ite q psit ipossile f disciplina ur. q pl di

stat creator a creatura quod unum ens creatum ab alio; et deus potuit facere quod creata uniret in eadem ypostasi simplicissima, ergo multo fortius quod opposita simul sint in eodem, ut quod aliquid sit simul album et nigrum. Et hoc videtur fore esse in christo, quia unus et idem erat eternus et temporalis, passibilis et impassibilis, visibilis et invisibilis, et sic de aliis. Item de facere virginem post partum quod est impossibile secundum naturam, quod potentia nullo modo est ad hoc, et est impossibile secundum disciplinam quod simul sint opposita vera de eodem, et quod est maius impossibile quam impossibile secundum actionem, scilicet corruptam integram fieri virginem, magis enim videtur patere in compositionibus virginum. Ergo corruptus ergo et cetera. Sed contra: quod deus non possit impossibile secundum naturam, videtur Augustinus dicere in libro de vera innocentia: Deus inquit cum sit omnipotens ut nunquam terminos sue institutionis evellat; ergo si ad impossibile secundum institutionem nature non est simpliciter est deo impossibile. Item videtur quod non possit facere contra ordinem rationis, tamen ut potentiam mittere et consilia, ergo non potest facere contra institutionem nature ordinatam, ergo non potest impossibile secundum naturam. Item quod non possit impossibile per accidens, Ieronimus: cum cetera possit deus non potest de corrupta facere virginem; sed constat quod hoc non dicit quod non possit reparare claustrum, sed quod eam que corrupta est impossibile est non fuisse corruptam, ergo et cetera. Item Augustinus contra Faustum hanc sententiam quod dominus preteritum fuisse deus facere non potest, et rationem reddit: si enim hoc faceret, hoc esset facere ut ea que vera sunt eo ipso quo vera sunt essent falsa, et hoc esset contrarius veritati. Item quod non possit impossibile secundum disciplinam, scilicet ut duo opposita sint simul in eodem, videtur quia sicut se habent opposita ad unionem, ita unita ad divisionem; sed deus non potest facere quod duo et tria non sint quinque, quod dicit Augustinus quod est una veritate que non incipit nec desinit; ergo pari ratione non potest facere quod opposita sint simul. Item deus non potest facere contra veritatem iustitie, secundum ad Thimotheum secundo: Fidelis permanet negare se ipsum non potest; ergo non potest facere contra ordinem sapientie, sed contrarium oppositum est facere contra ordinem sapientie, ergo et cetera. Responsio: ad predictorum intelligentiam notandum quod nos iudicamus aliquid impossibile in quatuor casibus. Uno modo propter limitationem virtutis potentie, ut de trunco fieri vitulum et virginem parere, non enim est sui seminis nec potest capere illud. Item post partus clausa porta propter corpulentiam non potest exire, similiter non statim non potest truncus in vitulum converti, cum habeat potentiam limitatam. Secundo modo dicitur impossibile non propter limitationem potentie sed propter limitationem nostre intelligentie, ut duo corpora esse in eodem loco, vel idem corpus esse in diversis, vel maius corpus in minori loco, quod nullo modo possumus capere cum nostra intelligentia ymaginatione sit, propter quod dicitur oppositum; verum est etiam quando deus sic facit in sacramento altaris, nam ecce virtute divina se elevet vel cadat. Tertio modo dicitur impossibile propter privationem omnis existentie secundum omnem comparationem, scilicet principii, medii et

ultimi, ut preteritum non fuisse preteritum. Omnis enim potentia que intelligitur ad faciendum respicit ens vel in toto principiatum vel ultimatum, vel utrumque modo. Unde de ente potest fieri non ens, et econverso, et de uno aliud; sed de non ente facere non ens hoc nulli omnino potentie est. Unde quamvis deus de omni ente creato possit facere quod non sit sive de ordine sive de re, tamen de eo quod fuit et non est facere quod non fuerit hoc omnino deo est impossibile, quod hoc facere esset nihil facere, sicut iam melius patebit. Quarto modo dicitur impossibile propter illustrationem veritatis eterne et ordinem divine sapientie, ut ubi sint ut duo opposita insint eidem et cetera. Unde hic ipsa veritas eterna eo ipso quod veritas est indicat et illustrat ut iudicet impossibile, sicut etiam duo et tria non esse quinque. Tunc ergo argumentatur utrum deus sit possibilis de impossibilibus: dico de impossibili quod est impossibile propter limitationem potentie vel propter limitationem intelligentie, quod deus est possibilis propter hoc quod eius potentia non est limitata sed infinita, et ideo sunt nobis et intelligentie que utraque est artata, videntur impossibilia que sunt in possibile. Propter privationem omnis existentie et quod propter illustrationem veritatis eterne non est potentie omnino, propter quod deus non potest quia illud posse est non posse, sed non potest quia illud est posse inordinate et contra ordinem sapientie posse. Et quoniam deus sic est omnipotens ut non possit nisi quod decet suam potentiam et non decet ordinatam sapientiam, ideo hec impossibilia non potest. Sed obicitur: aliquis quod illud est falsum, scilicet quod impossibile per accidens sit impossibile propter privationem omnis existentie; nam propositio de preterito est vera, et veritas illa non fundatur super nihil nec super ens increatum, cum incipiat esse vera, ergo super ens creatum; et illud est preteritum; ergo preteritum dicit aliquo modo ens. Sed omne creatum quodcumque habeat principium de ente potest illud amittere si deus velit; ergo deus potest facere quod illud quod fuit non fuerit, et tamen econverso hoc esse preteritum. Aut dico ad aut nihil; si ad aliquid, ergo hoc non nulla; si aliquid, non dico; ergo propter hoc quod anima sit preterita et quod non sit preteritum quod non est sit preteritum, quod manifeste falsum, ergo dico privationem omnis existentie, et illud non videtur subtrahere quando subiaceat potentie divine. Item futurum non dicit ens, et tamen potest deus facere quod futurum secundum veritatem nunquam sit futurum; ergo non possumus non dicentium et de potest fieri quod illud quod nunquam est presens nunquam sit presens, non ad hoc videtur posse evadi quin non potest utrumque deus possit facere de preterito presens, et constat quod in alto extremo potest ens; ergo potest facere quod preteritum sit presens, et quod est presens non est preteritum; potest facere de preterito quod non sit preteritum, propter hoc et huiusmodi fuit opinio Gilberti Porretani quod deus potest sic impossibile per accidens potest non facere quod preteritum non quam fuit, et ideo beatus Ieronimus exponunt contra se(?) [illegible] quod non potest fieri de corrupta virgine, id est non ostendere [illegible]

p se e n g fecit. z silr i de aug. q de siua de p
ato n pt face flaz. h intelli saluar. dz ete h ex
pones ualde sut extnee. Si n. io dic q n p de
corrupta face uigine. a n oste silr n pt de truco
uitulu face c n ostinat. No recte g dic c cata
possit deus zc. et itm si pmo aug. itellig q no
pt fce q illa siua flaz suppo pato. silr nec
siua de futo salua futitoe. et ipph e auctes h
dicat magnoz doctou q de de eo q fuit n p
fce q n fuit. et itllectus in nllo dicat qui. nec
fides ad h nos monegt ul opellat, taq irrabi
lius et securius dd e clas. q de de eo q t
fuit n pt fce q n fuit. et h rom ad psns alia
nescio. n q pdca est. n forte dicatur h ee p
oimoda indione. ut sic opposita manta z
oppo n possut uniri. sic n ide a se diuidere
et io q fuit p tpe q fuit oimode e uniti.
et simp psns in tpe i quo i istanti. v h eet
ide a se diuide. face. s. q patu n fuit patu
et h repugt ordini dine sapie. sic face q sit
triagl9. et n sit figa. et h claudit i se duo
q dictoie oppo. Bo m pdca satis est oes. si qs
recte itlligat. q n. di patu carere existntia
n d. pp h q. c ca ad fuisse dicat oio n. s pp h
q ad est ueru fuisse q fuit. aln ee etia si de
ei ee n l oio remansetit. vn si totus cesar t
cessetit i n. um e cesare fuisse. et h dicit
ansel. q si o cata oio cedat i n. um e modu
fuisse. ob alia z rom di carere existntia q a
nec e n e ordinat ad psns. v uitas ppois
de pato n dica pte rei n l oio. n ue ens i ac
s i q fuit z n est. et h q de n pie q catu.
q sit s q fuit. Si g ds dicat p se ad s h q
no fuit aut qescendo. siu n l opado. aut fa
cido aliqa destruedo. Si quiescit. z n facit
pp h no h pait. nec fuisse desinit. q o n
sit nec actu nec po n indigz osuate nec i
digz pducete n sic e de futo. q futu e ordi
natu ad ee. io idigz pducete. et io si ds n
uelit face futu n fit. et i n est futu. si g
po ad ut faciat h q fuit n fuisse. aut h e
facido aut destrudo s face q n fuiss e nich
face c n fuisse n dicat ens. g ds facido nich
fac q e i pfco et odcois iplicato. silr n est
ad destruere cu fuisse n dicat ad ee. g si de
strudo h fac. destrudo n destruet. q e sile i co
ueles. n pt n agndo n facido n destrudo. g
de pato q n fuit patu n pt fce. q patit g i
ma. Na uitas ppois de pato n nctio fudat sup
ad catu q sit. s q fuit. et io mam oi cato i
tepto. pz z q patus n dic oio n l s dic ad q fuit
et n e. n forte patu dicat successoz tpales q t
uti q pt de destruere, s largi accipit h fuisse.
pz z instatia i ipo futo. q n e sile. pz istatia
q patu pt fi psns. esto q h itlligat ad h n o t
fuisse itelligat pz z q deus pt destrue om ppoz
et oe dom. s salua ppone et ei signe n ipaz fu
ficare. qm h no pot ee. n re significata muta
ret. alioqn faceet oroz eo ipo q ua e ee flam
et h eet otra sug uitate. re aut mutare
n po. et i nec orone falsificare. ex hys q
dca sut satis pt pbita. Bo Bolorani. ¶ Ad
i d g q ob q pt oe dicabile z cogitale dd
q h intellr de hys solu q dnr et cogitat s
roz recte itllignte. et recte pnutiate. n l n. ro
nale pt d ul cogitari q ds face n possit. et
etia plus pt. ¶ Ad i d q ob q potentius e i d c o
sut possi lia dd q um e de mys q posse e poe
nobili. Na si posset aliq q n sit de nobilitate
po e. quito mag i d possi. tato mag adusitas z
pusitas posset i illu. et i tato minus eet po
tns. ¶ Ad i d q o aut pp puone et cadd q pp p
uone ois existntie i utroz extremo. et ppt
puone distictiois et pp pom ex pte di. q po di
respic ad ut obm effectoz. z sapia respic ordi
natu. ¶ Ad i d q ob q possit ipossile s num dd q
i d um e. ¶ Ad i d q ob q possit ipossile p acnis
q nllaz dic resistntia. dd q h n est pp resistntia
s pp oimoda n existntia obqm posse i d e n l z
posse. ¶ Ad i d q o de catore et cata. dd q ois
cata e mlr et possi lr di. et de est i oi cata per
itamutate sbe. n sic oppo t t oppo. ¶ Ad g o qd
mag distat. um e q ad nx dm q i nullo co
cat. s n e u g t ad silitatis existntia. ¶ Ad i d
q o de s q e uirgine pere. dd q e iple s num
n e iple s oppoz. q ee uigine et pere n sut t
opposita silr nec ee uigine et ocipe. s iudicat
opposita pp n e in poz. s ista sut oppo coisse et
ee uigine. et io pz i d. ¶ Ad i d q ob q n po i
ple s num pp ordine. dd q e ordo n e spal. z
gnal. ordo n e spal trasmutari pt et destrui
q pt i altaz dm reg relabi. s gnal n. sic dd
q spal ordo attendit s poz n e spal. Gnal ordo s
poz obedie q e gnal. o h ordine n fac s gali.
¶ ¶ Ad i d q ob q n p odicotamen rois recte dd t
q um e pu recta ro dic malu n ee faci q

h' facere ē deficere. No sic a defic' fac' q nim et r
Quarto et ultio querit' p'les q̄ h' patebit. si
dicat' s' cās s'iores h' ē s' po dicat. an sint
po causata et q s' po causata sunt s' cās iferiores ui
detur ab eode. n. ē i reb' ptas a quo ē nec
cessitas et cōtīgētia simp'. singularitas et cōtīgētia attēd'
i reb' n tm s' cās s'iores immo s' iferiores cās et
pximas et particulares. g' et ptas. Et sic
cās d' potētias a ptate actiua. ita d' p'le a po
testate passiua. s' possibilitas passiua p est
in eo in quo p'o est po ad fi et p h' i aliq'.
g' cu h' sit pn̄a m'le et cāta. possi'le simp
d' s' cās iferiores. Et si possi'le simp' dicer
tur s' cās superiores tm. tc cu ap dm no sit i
possi'le oē ubi n' uidicād eet inpossi'le. Et
sic s' cās s'iores. tc cu ds posset face q cec'
recipiat uisu. possi'le est cecu uide. s' si p'le
eet uide possz uide. et si posset hre po
uisiua. s' h' fal'm. g' et c'. Et possi'le d' deno
minatie a po. g' possi'le simpl' a po simpl'
s' po q sumit' et simp' est po. ē po dca q d'
s' cās s'iores. Item mūdu cari et aīaz cre
ari cari ul' eē et ɔsilia. simpl' dnt possi'lia
et sunt possi'lia solu s' cās s'iores. g' et c'.
Et h' ost' q si ad seq' ad. si an's est inpossi'le
et ɔ'ns. s' de mto aliquo ipsi in truncu fi
ex uitulo. seq' dm facere h' est possi'le. g'
h' s'. truncu fi ex uitulo ē possibile simp'.
Et oē uē ē p'le et oē q erat uē pt eē uē
et oē q pt eē uē ē simpl' possi'le. et ē
possi'le solu s' cās superiores. g' et c'. R'. dd
q c' h' sunt diuisi mōi dcdi. qda ē dixerūt q
s' utrasq cās accipit' possi'le simp'. et fundant
se sup i' .ij. cor. stultā deus fec' sapiā
… glo. stultā fec' possi'le declarando q ipsa
ip'le iudicat. q possi'le dic tōe ad utrūq …
… n' ui' ɔueniēt' posse stare. q n admittit'
q possi'le sit simpl' de ceco fi uidēte. i
mo d' ip'le. g' sil' eet p'le et ip'le q ē i …
tm. i. d est p'le s' cās s'iores. et fundamētu posi
eoru n ē … q glo n dic tm declarādo. s'
… dic fua p'le. g' p' n erat p'le. et tm d'
stulta fca ē q sapiā mūdana iudicabat i
possi'le q nulli eet p'le. et ds declarauit ē
p'le eē. et id ē a po q … descēdit …
et n … et in nullo pnā iudicād ē p'le
simp' s' cās inferiores. s' in theologia s' cās s'i
ores. tn ad h' n ui' cās eē po. q ipe Ansel.

et theo d' q ip'le ē de trūco fi uitulu. et i
possi'lia simp'r. ut ds possi'lia pp h' alr d'o
q possi'le simp' pt dicere ordine. sic ad
id r' cu est ordine in q q ē ul q futur
ē. sū pom p'site ul' futura. si dicat futu
te ē sensus. possi'le est hoiez crere h' est
h po ad currēd. si dicat pom p'site r
te est sensus. possi'le est hoiez curre. i. ho
hez po ad currēd. et iste dr mo d' ac
cip a pho q ista exponit' oē b. ɔtīg eē
a. et oē q est b. ul' q pt eē b. ɔ eē a.
put a dic po de futo sic pot accipi possi'le
s' q' cās sū s'iores sū inferiores. h' pz q
n a d' tūc. n q hebit po ad h' et a quo
hat sū a do sū ab anglo. sū a se. uī est
q po hebit. et sic d' q possi'le est istu
uidere de mto ceco illuminādo. et ygi
ne pere et ō talia q talib dari pt po. Ca
ā mo h' q ē possi'le dic actualit' posi re q
sig' ad altm ordinari. et sic gnal' ē r'. q
sim re cui attribuit' possi'le est po i
simp'r. tc d' possi'le simp'r. si a po s' q tūc
d' possi'le s' q ē. n. possi'le dicat ordi
ne po ad actu sū alic' ad ad mediate
po. io ro d' i ipo possi'lit' sumit' a po.
Nom a po d' d' s'. de po actiua q ē pnā
trāsmutādi a'. et de po passiua que est
pnā trāsmutādi ab a'. et po actiua repit'
et io est i cāta et utraq po ē simp'r ɔpleta
r sui actus. Nā po actiua eo ipo q actiua ē
ordinatoz ɔpleta ad actu q est de se po.
uo passiua repit' solu i natura. et h' q de
po pt eē actui ppinq. et ab actu remota.
io po passiua d' simp'r et s' q. q da. n. po ē
nata reduci ad actu a po inferiore coop'ante
s'iori. aiqn ē c dispone ppīq. ul' po q est
i ligno ad ignitoz. q da est nata reduci
a po superiori aliquo mo ɔsonate iferiori
ul' po impij ad iustificoz. et utraq d' ppīq.
Qda i distat ab actu q si reducatur n
pt n a po s'iori reduci. et h' q'e oio de
ficiete ul' nllo mō ɔsonāte po actiā i
feriori. ul' puta q ex mortuo possit fieri
uiu. et ex trūco fi uitulus. et h' ē po s'
q. ex quo pz q po passiua simplic'r
attendit' s' cās superiores et iferiores. et q
s' qd d' p defcu respectu simp' po pas
siua q pt reduci ad actu solu s' cās s'ioer.

po 3

2 po dicat simp' … s' cās superiores

a

… seq' … de truco … uitulu q de truco … uitul' q …

s anc' …

po …

cõsecta pō actiua cāta dispōte ul' cōsoāte ꝯ pō sꝫ
q. et dr̄ pō obediē. et de hac dic aug. qꝫ in
cōsta ecat n̄ uīn fiet mlier. sꝫ uīn fieri possꝫ
salꝫ pō obediē. pōle g° qꝫ dr̄ a pō n̄ dr̄ uni for
nec dr̄ oīo equuoce. sꝫ analogice sic sanū et
iō ei acceptio determinat' p adiūctū. ꝑt g° h̃
qꝫ ē pōle dicē ordinē subē ad agē. et tūc d
pōm actiuaꝫ. et hec determinat' p adiūctū. Ita
si dicat' ordinē sbē icāte ad actū dic pōꝫ
sꝫ cās sriorēs. ut si dicat' dm̄ cāre mūdū est
pōle ul' illuminar' cecū. Si a dicat' ordinē st
sbē cāte dic pōm actiuaꝫ cāta. ut si dicat' pōle
est ēē angr̄ xpōꝫ. ul' cecū possi[le] est uidē. et
sigāt' pō in ceco. iō ista ē simp. ꝑt itm̄ di
cere ordinē alicui ad fi. et h' ꝑt ēē d' aut
cū cōpatiōe ad q̄ d ex q. aut sine cōpatiōe. Si
cū cōpatiōe ad ad ūi ē dr̄ pōle ē ex aere fi igne
tc inptat pōm passiuaꝫ s re. et sic sit pō
passiua simp' ut illa q ē s cās sriorēs est
solū s g. ut si dicat' ex truco possi[le] ē fieri
uitulū. negād est simp'r n̄ ad dat determi
natō cōhēs. ut si dicat' pōle pō obediē. ul'
possi[le] dō. Si a dicat' ordinē alic ad fi sin
cōpatōe ad pria ex quo tc iptat pōꝫ passi
uaꝫ s modꝫ sꝫ actiuaꝫ s re. ut si dicat' possi[le]
ē aiāꝫ atix cāꝫ. ul' pōle est uitulū fi. h' ē
dicē a ꝑt fiēē. et iō sine determinatiōe
ē possi[le] sū s cās sriorēs. sū s cās iriorēs.
qꝛ rōe pō actiē utrobiqꝫ saluat' simp'r. ꝑt
etiā triō qꝫ ē pōle dicē ordinē ul' cōpatiōꝫ eīi
ad ēē. ū ē dr̄ h' p ēē qōꝫ de mito. et sic nec
pōm actiuaꝫ nec pōꝫ passiua d' determinate
nec s cās sriorēs. nec s cās iriorēs. Unde
simp'r dr̄ qōꝫ istorꝫ modorꝫ sit possi[le]. solū g°
i uno casu possi[le] s qꝫ dr̄ s cās sriorēs. uide
licꝫ cū d' pōꝫ passiua s modꝫ et re. ū ē dr̄ ex t
ceco ꝑt fi uidēs. et ex truco ꝑt fi uitulus
et ex asino possi[le] est fi hoiēꝫ. Ex hijs pa
tiīt ō obā ad utrāqꝫ ꝑte. Ita obā ad pm̄
ꝑtē pcedēt de possi[le] s qꝫ dic pōꝫ passiua.

Ad iō qꝫ ob ad oppōt qꝫ possi[le] dr̄ denoīa
tiuē a pō. dō qꝫ possi[le] ꝑt d' denoīatiuē
a pō actiua ul' passiua. et qꝛ iō ꝓpe ē pō
actiua. et iō possi[le] simp'r s qꝫ ab illa denōta
n̄ s qꝫ a passiua. Ad iō qꝫ ob de h' qꝫ ē mō
cāu. dō qꝫ q̄uis dicat' pōꝫ p modꝫ passibi
tiis s re n̄ dic n̄ pōꝫ actiuaꝫ. qꝛ an̄ mūdi cāōꝫ
n̄ ē n̄ pō actiua. et iō dr̄ simp'r s cās sriōēs.

Ad iᵘᵐ qꝫ qō qꝫ sē s de ꝑt fiē qꝫ res p'fi. dō qꝫ ūm
ē s qꝫ ꝑt. dic eādē pōꝫ p modꝫ passiōis. et h'
dic cū simp'r dr̄. Si a ue dicat' pōꝫ passiuā
n̄ sē qꝛ uariat' h' qꝫ ē possi[le] ul' pꝫ si dicat' de
ꝑt fiē de ceco uidēte. g° cecū ꝑt ēē uidēs. l'
ex ceco ꝑt fi uidēs. pus .n. dicebat pōm
actiuaꝫ simp'r. et p modꝫ passiua. et iō nō
sē. g° qm̄ dr̄ si ans ē pōle. et cōns. i. illi dꝫ ē
eādē possi[le]. Ad iᵘ g° qꝫ o. ultiō. qꝫ oē ūm
ꝑt ēē ūm an̄ qꝫ sit. dō qꝫ ūm ē. et de ūto
ceco h' dcōꝫ ēē ūm ē possi[le]. accipi i r ūi
et dcōꝫ ēē pōle qm̄ dic ordinē ad ēē ul' ad ēē
ūm dic pōꝫ cōīt ad actiuā ⁊ passiua sriōē
et inferiōē. sꝫ sc n̄ seq̄ de re. g° iste ꝑt ui
dere. qꝛ dic pōꝫ actiuaꝫ cāta. s. pōꝫ uisiua.
nec sē. g° de ceco potīt fi uidēs. s q pōt
pōīt pōꝫ actū i isto. qꝛ dic pōꝫ passiua di
sposita. ūmo ē ibi falla cōntis. qꝛ ō possi[le]
acciplat' in sua gnālitate h't tres cās
uītatis. aut qꝛ in ceco est potīs ad uidēd
aut potīs ad recipiēdꝫ. aut qꝛ i a ē ꝓpa
ad dād. Rōne h' dcōꝫ ē p'le et sꝫ alā uo
sic pꝫ. ⁊ i patīt cetera obiecta.

In ꝑte ista sūt dubiōnes qᵈ iām. et p° de hac
ūbo aug. Nō fac de n̄ qꝫ cōi uītati et i
re. n. silm. qꝛ i pōs dīmia dni sup ō opa
ei. g° mag' deberet dicē qꝫ n̄ fac n̄ qꝫ cō
uīe. et itm̄ q dīa ē int' uītate et iusti.

Rō dō qꝫ iusti uno mō ē idē qꝫ exigētia
mitoꝛ. et sic dīd' cōmiaꝫ. a mō dic cōdecē
boitatis et h' mō cōphendit miaꝫ ⁊ iustitiā
ꝓpe dcāꝫ et sic accip aug' i pdco ūbo. ⁊ h' mō
diffr̄t a uītate s rōm dōi quāuis idē sit s
re. Nā uītas respic unāqꝫ q̄ rē s se. sꝫ iusti
respic unā rē cōpatā ad aliā s qꝫ p leges
debitas colligatur una alti. Ite q de hac
q dic potuit dꝫ cūcta sil' fācē sꝫ rō ꝓhibuit
ut .n. male dicē qꝛ posse ꝓhibi ē inpoē
g° si diq pō ꝑt ꝓhibi ē inpotēs. Ite illa rō
aut ē cāti aut incēti. Si cāti g° ad ad a
dō ꝓhibuit dīaꝫ uītute. g° ad ꝑt resistere
dōꝫ. Si icātiꝫ quō ꝑt ꝓhibere ē sit oīo idē.
ꝓtea h' n̄ ur ꝓhibediꝫ qꝛ eccl. xviij. dr̄ q
uiuit i etnūꝫ cāuit ō simil. Rō dō qꝫ rō
h' uocat' uo[lun]tas rōl' ⁊ rōnabi[li]tas i uolūte quāuis
n̄ dicat' ad q̄m ad p̄ncā[le] sigāt', a dīa ceci
cōnotat tn̄ a d̄. s. cōgruitate aliq̄ i uolūto q
q dē n̄ repit' in ei. oppōto qꝫ pꝫ si ō sil' ꝓ

ducta esset quod ad esse singulare. nulla causa ad faceret et non esset. per cursus in universo quod est voluntas. quod si esset hoc exigebat ut deus non faceret [illegible] quivis non posset [illegible] prohibito non accipi hic propter repugnantiam sed propter arta tionem potentie quam ad actum non quantum ad posse. et hec est deviatio in differentia ad hoc opus non ad oppositum. et sic patent omnia obiecta. Nam extasis intelligitur quod ad partes principales sunt potiores. sed autem loquitur quantum ad dividua. Item quod de dicitur hominum. iiii. que removet augustinus a deo. scilicet mori falli. miserum esse. et mutari. Respondeo dicendum quod ista di[illegible] defectus ipsi hominis. sive anime in corpore. Quadruplex est actus. et quadruplex potentia. prima est vivificativa. et hic actus est vivere. et contra hunc est defectus mori. secunda est cognitiva cuius actus est nosse. et contra hunc est falli. tertia est affectiva et hic actus est velle sive amare et delectari. contra hunc est miserum esse. Quarta est operativa. et hic actus est agere et contra hunc est via et superari. et nota quod ex hiis que dicuntur. iiii. genera actuum removentur a deo. scilicet corporales sive instabiles ut currere. actus culpabiles ut peccare mentiri. actus passivi ut via et superari. actus defectivi ut mori et falli. quod habent [illegible] defectum et in [illegible] magister [illegible] potentia quod potest omnia facere et non pati. Item quod de hoc quod dicit augustinus quod omnia tam ample accipit ut etiam malum includeret [illegible] enim [illegible] dicere. quia aut malum includis ratione substantie aut ratione deformitatis. ratione substantie includitur etiam propter quod actio mala ratione actionis substantie est a divina potentia. sed ratione deformitatis cum illa sit simpliciter non ens non videtur posse includi. Respondeo dicendum quod malum accipi ratione deformitatis et quoniam distribuit in pluribus et pluraliter potest accipi generaliter tamen a potentia activa quod defectiva et sic accipit ample et complete comprehendit malum et sic intelligitur aut secundo modo ut possibile dicatur a potentia [illegible] et modum est potentia. et [illegible] accipi et [illegible] non continet ibi malum et sic accipit in communi usu cum dicimus deum omnipotentem et sic patet quod [illegible] non continetur sub [illegible] non est simile de potentia. Item quod de hoc quod dicit quod homo vel angelus constituta habet potentiam qua potens est [illegible] enim male dicere quia generato est actus nisi [illegible] qui generet [illegible] non est potentia nullus sed non dicitur quod deus est non [illegible] producit hominem. quod est hominis. quod habet potentiam nisi [illegible] Respondeo dicendum quod [illegible] dicitur uno modo [illegible] habet [illegible] et [illegible] et sic [illegible] habent potentiam [illegible] alio modo dicitur [illegible] potentia que [illegible] non conservatur et hoc modo sola virtus divina est [illegible] omnis [illegible] a deo est liberaliter datum et liberaliter conservatur et adiuvatur ut agat. et ideo dicitur constituta. Item quod de hoc quod dicitur. quod videtur accipere deus virtutis deo omnipotentis. unde enim non [illegible] dicere quia non deus proprie omnes. quod nec omnipotens. Item. [illegible] tanta est in omnibus potentia in celo et in terra et de aliis [illegible] ix. dicitur si [illegible] credere omnia possibilia sunt credenti. Respondeo dicendum quod omnipotens est solus deus proprie quod non potentia infinita que in nulla potest esse creatura. non in Christo. nec in alio secundum humanam naturam. et hoc melius patebit alibi. unde si dicatur de Christo omnipotens hoc intelligitur per ydiomatum communicationem. quod autem dicatur de credentibus distributio est accommoda solum de [illegible] tamen de sensu suo [illegible] et sic [illegible]

[Q]ualitates [illegible] ostendit magister quod deus possit. In hac parte intendit ostendere quod possit et quoniam quidam dei potentiam limitabant ideo intendit magister ostendere hanc opinionis falsitatem. et hac potius falsitate ostensa reperitur dei potentiam esse infinitam et hoc habet tres partes. In prima ponit sive narrat eorum erroneam opinionem. in secunda dissolvit eorum multiplicem rationem ubi. Ista quoque sua opinionem visibilibus argumentis. In tertia concludit et confirmat veritatis [illegible] quod est in hac opinionis contra ponentes nec fateamur quod deum multa posse facere et cetera. prima et ultima parte remanentibus in divisis [illegible] dicit [illegible] numquam bonum [illegible] adducit propter [illegible] est a ratione boni et iusti. et hunc [illegible] duobus modis potentia ibi. non potest deus nisi quod iustum est et bonum. Secunda [illegible] est a ratione debiti et hunc ponit [illegible] adducit quorum [illegible] et [illegible] tertia [illegible] est a ratione faciendi et dimittendi et hanc format [illegible] quibus modis [illegible] addicuit quorum illi [illegible] et [illegible] quarta [illegible] est ex ratione [illegible] dei et [illegible] Item [illegible] et [illegible] quarta [illegible] est ab auctore augustinus et [illegible] duplici auctore et [illegible] illi [illegible] et in qualibet harum partium magister [illegible] ponit obiectiones. [illegible] ponit [illegible] et partes manifeste

[A]d intelligentiam [illegible] queritur de quantitate divine potentie sive de infinitate [illegible] hoc queruntur. iiii. [illegible] utrum potentia dei sit infinita. Secundo dato quod sic. quo utrum ipsa essentia divina sit infinita sicut potentia. tertio queritur utrum deus possit producere opus infinitum. Quarto utrum deo opus sit infinitum. prima questio respicit infinitatem in possendo. secunda in essendo. tertia in operando. Circa

[P]rimum quod queritur dei potentia sit in [illegible] ratione operandi finita. et quod ipsa potentia [illegible] sit infinita [illegible] sic. infinitum dicitur quod non habet terminum. sed divina potentia quantum ad posse non habet terminum. quod etc. [illegible] manifesta est. [illegible] omnibus omnipotentis dei quod et posse non [illegible] non posse. quod si [illegible] quantitate [illegible] potentie accipitur est ultra accipere quod est infinita.

[illegible]ulle

[illegible]

no.

[illegible] q n pala[illegible]

d. xlii.

Jt oīs pō actiā q p̄ in effect īfi^to est actu īfita
diā pō ē hi. g° et c̄. pbo p̄me. Si pō ē pure ī
actu. g̃ h̄t totū actualit̃. q̄ pt̄ h̄ri. g̃ si totū
h̄t actualit̃ n^l pt̄ ei accid̄e. nec de nouo aliqd
dare. et pō ū potius se extendebat ad īfita. g̃ ꝛ
actu h̄t in se infinitate. minor pꝫ q̄ diā pō nūq̄
pt̄ ī tot effect qn ad huc possit ī pl̄es. g̃ ma
nifestū ē q̄ est īfita. Jtem oīs pō q p̄ in actu
īfinit̃ si ē oio ī actu ē simp^r infita. ſʒ diā ūtu
ē hi^o g̃ et c̄. maior pꝫ sic. sic se h̄t pō ad pōm.
sic actus ad actū. ſʒ actus īfinitus excedit fi
nitū in īfinitū. g̃ pō pōm. g̃ si pō ē oio ī actu
ē īfinita. minor pꝫ. q̄ ds̄ d̄ durare ī infinitū. ꝛ p^r
caturā ɔsuar in īfinit̃. g̃ et c̄. Jt oīs pō q
pt̄ sup extrema ī infinit̃ distātia ē īfita. ſʒ pō
diā ē h^o modi. q̄ de nichilo ad fac. et int̃ ad ꝛ
n^l ē īfinita distātia. g̃ et c̄. Jt oīs pō q̄ oio
indifferēs ē est ab eēn est īfinita. ſʒ diā pō
ē h^o. g̃ et c̄. pbo p̄me. q̄n aliq duo sūt oio in
distātia. ūqꝫ ē unū et reliquū. g̃ si pō ē oio
īdifferēs ab eēn ūqꝫ ē pō et eēn. ſʒ ū ē eēn.
ī est centr̄ pō e. g̃ ūqꝫ pot pō tal pot ū ī cētro.
g° ē nllā pō limitet in cētro suo. ſʒ aplī^r possit
aut diq pō n^l pt̄. aut pt̄ qntū ul̄t. et sic īfi
nitū. g̃ qntū est de se pō illa pt̄ ī infinit^o ꝛ
opari. ſʒ pō illa oio est īdifferēs et simpl̄x. g̃
id̄e ē ibi latū et ītēsū. g̃ si extensiue ē infini
ta. et ītēsiue. g̃ oio ē infinita. et h ē q̄ dicat
ph̄s ī li de causis q̄ ūtus qnto mag̃ unita
tāto mag̃ īfinita. g° cū diā pō sit infinitis
sima q̄ est oio id̄e cū sua origine ūq pt̄ ꝛ
tāq̄ ī sua origine. g̃ nūq ̄uenit n̄ posse. Jt̄
oē qd est finitū ī quo ē repire statū. ī diā pō
ē repire statū. q̄ ē assignar ad q n̄ pt̄ sic
sū ɔsimilit̃ ē ū actus corales et actus defor̄s
g° et c̄. Jtem q̄ h excedit ab aliquo ē finit̃.
q̄ īfinit̃ nllo mo excedituꝛ. ſʒ sciā excedit
pōꝫ r̄ sabiliū. pl̄ia n. ē sciā q̄ pō sciat. n. ma
la. et n̄ pt̄. g̃ et c̄. Jtem uidem in potētijs
catis q̄ infinitas ē a m̄. ſʒ finitas ē a fōr. g̃ ē
pō dī sit oio fōr sui fōr n^l oio h̄ns īpossibilitas
g° simp^r est finita et nllo modo īfinita. Jt
int̃ ɔdictoīe oppo^ta ē distātia īfita. ſʒ cātue
ūtus finiti unū reducit ad alterū. ū n̄ cēete
fac curre et tn̄ ē finita. g° et c̄. Jt uideo
q̄ aīa h̄t pōꝫ oio īdifferēte ab eēn. sic pōm
uiuificādi corꝫ. h̄ ē pōꝫ ad actū īfinit̃. sic ad
durād sui pmaned infinit̃. h̄ pōꝫ nō ad act^u

īfinitos. et tn̄ ipa pō ē fi^ta ī se. g° ūr pi ide de
diā pō cū aīa sit expssa ymago dī. Ūn̄ uident
rōes pēdē n^l ualere. Rō ds. q̄ diaꝫ pōꝫ ē ponē
oio et ī actu et h̄itu īfinita. sic pbatū ē p ef
fectū ē a posteriori. q̄ h̄t effectū infinitū ꝛ
duratōe. et īfinitos appone. ad quos ɔpat^r
ū actus purus et ut tota cā. et io h̄ns ī se
plenā et pfcāꝫ actualitatē r̄ infinitorꝫ et ncāe
est ē hāt totū q̄ ūq h̄itū ē ex se hāt. q̄ ipa ī
finita sit. a° io ostndo. h. q. a pōri. pp sūmā n
īdiōꝫ ūtutis ē eēn. et pp sūmā unitatē ipius
ūtutis. ūqꝫ pt̄ tota pt̄. et tm̄ ī extremo mīn^i
q^m in medio. et tm̄ in sūmo q^m in lat° oīm ɔ̄
infinitatis. nec est ɔsili^s rato ī aliq cātā n̄
q^m ad cālitatē effect^o. n q^m ad unitatē. n q^m ad
cālitas. q̄ nllā ūtus cāte r̄ duroīs īfite est p̄re
actiā. imo ncāe ē p diāꝫ īfluētiā ɔsuari. sil̄r
nec q^m ad pductioꝫ actus. ūn̄ h̄t infinitatē
passiuā etiā ī recipi^do. et io nllā ē actu īfita
ſʒ solū ī pō. et q̄ īfinit̃ ī pō pedꝫ ex īfito ī actu
ideo oīs īfinitas duroīs cāte et opatiōis pedꝫ
ex īfite ūtutis icāte. et h ē q̄ dic ph̄s ī li. de
cāis. q̄ oēs ūtutes īfite pedētes sūt unū īfi
nitū. p^m q̄ ē ūtus ūtutū. sil̄r n ē sil̄e de sim
plicitate sū uni^te. nā pō diā ē oio ī se simpl̄x. et
io h̄t eēnꝫ sui sbāꝫ simplice. io oio etiā ab illa
ē īdifferēs. et io oīmodā unioē ē unitissima.
et io īfinita. ſʒ nulli cāte qntūq nobilis
pō ē oio simp^x. q̄ oīs tal pō dic aliq ūm depē
dētie. n̄ fudat in sbā oio simplici. nec oio est
īdifferēs. q̄ nllā cātā ē sua pō lo^do eēntialit̃.
et io q̄ defic̄ oīs cātā a ide sūme simplicitatis.
et īfinitatis p ɔñs. et sic pꝫ q̄ diā pō ē infinita ꝛ
io īfinitatis. et pꝫ Rō ad ultimā roꝫ ɔndēte
p̄ dcās rōes n̄ ualere. Ad p^m g° q̄ ō q īuenit
tm̄. et q īueit excessū. diā dd q̄ diā pō ē in
finita r̄ eoꝫ q posse ē posse. r̄ a^m q̄ que posse est
ī pō n̄ ē finita nec est īfita. q̄ n̄ ex eis pt̄. ꝛ
qm̄. n. d q̄ īueit tm̄ ul̄ excessū. dd q̄ sim^l ē q̄
excessus et tꝫ rei attndi ſꝫ ea ad q res se exte
dit. et diā pō se extendit solū ad bōa. et q^m
ad talia nūq ē pl̄ui scīa q̄ pō. n q^m ad talia
ī ueit tm̄. et io pꝫ ū pt̄ tn̄ et alit̃ d q̄ d^r est
loq de pō et sciā. aut ī se aut p ɔpatioꝫ ad ꝛ
obiecta. Si ī se. sic una n̄ excedit alīam. q̄ a
q̄cqd sciat p̄ stare. et q̄cqd pt̄ sciat se posse. ul̄
p ɔpatioꝫ ad obꝫ. et sic est loq d^r aut ſ fōꝫ
sui spēi a^m ſ nūꝫ. Si ſ nūꝫ sic ē pō possit īfita

Scīa rō

ph̄s

Ꝫ q̄ scīa ē infinita

N° rō

no excedit a sua. Si a s. forum sic q po e r bor tm. excedit. tn ex h n seq q n sit infinita.
et e ex sig v magine et duas lineas infi
nitas. ples sut due q una. q n hebat una
infinitate s num. s solus s logitudis. et sic
n sut maiores. ul longiores due q una.
9 in ppo intllr. po n. d infinita v obor s
num. s n s q litate. q n pt i mala ul pua.
et ph p p m et s. q uis n. iueiat tm v malu
n tn v bon. et ille tes ul excessus po fag ad in
finitate q n e psc. s n posse. et io q uis h
uideat dare tm s ros illi d s uitate n dati
q n possit mala h totu et pp infinitate utu
tis. Ad i q o q infinit e passio po e matial
dd q h um e de infinito pp puo opletois.
su opleta ee. s n e um de infinito p pu one
limitatiois. p n. est infinit. po passiua su
recepta. et i p inest matie. s est infinit actu
et ido in illo solo ue e et ppe q e tm actus 2
actus purus et pfectissimus. Ad i q o
q cata pt sup ea que sume distat. dd q es
et n es no dicut summe distatia. q oppont
odictorie. s qm n h nt coe nec q ad gns t
sbm. nec q ad gns pdicale. s quiescere 2
moueri su moui et n moui q p eode accip
ut mo hnt coe. et i n est distantia infinita
n e sile. Ad i q o de po uiuendi. dd q uiue
uno m dic actu onte sic moui. et sic e ab
aia mediatib potitis differentib ab ipa
eem. s q e actus pmus e ab een aie. ul i re
for e n in re agntis. et pp h n osidat i esse
tm i opato sic albedo se ipa dealbat i q n no
tat ibi nec e egressus alicu ut a po agete.
Nos q loquim h de po ut agete et pducente
ad i po qntu s sit ide tn dic aliq inclinato
et ido depndetia. et io puat simplr ac p
h puat infinitate. In do a n sic. et io ro illa
non habet instantiam recte intellecta.
Sed q ut een sit infinita. s dia po sit in
finita q ad ee. et q sic ut q nulla po no
bilior est sba. s dia po est infinita. g cu no
sit nobilior nec maior sba necesse est sba s
ee infinitu. Item si aliq duo liceat sic dice
sit eod ide. s unu e infinit et reliqu. s et
sba et po sut ide et ee 2 posse. g e dinu pse
sit infinit. et ee. et i een. Item qnoz aliqua
duo sic se hnt q ad n se extendit unu ad q
pit n se extedit reliqu. si unu e infinitu
2 reliqu. s ad n oio se extend po ad q n se exte
dit eentia. nuq ds pt facere tot q n ei sba
possit ee i tot. s q dn ui co. sic celu et celi 2
celor 2 c. Item omi finito pt aliq cogitai
mai. s infinitu ipo. s dia een est ita bona
et magna. q nich mai nec melius cogi
tari pt. alioqn n e ds. g 2 c. Ut oe finitu
bon meli e cu alio bono q p se tm. q finit
additu finito fac mai. ergo si dia een est
finita mai ad e a est q p se tm. g n e pfec
tissima nec optima. q oio nefas e dice 2
Ut oe finit bon ogit aln equ 2 reddi p du
plicom finiti. ut p i linea. et h do sig q
duplat fac mai. h dico pp putu. Si g dina
een est finita s nobilitate 2 bonitate. si du
plicet boitas catiue ascndndo aln puenie
ad boitate eqles dine boitati. h a ctm 2 impo
ssile q cata sit ppor ls catoni. 2 h dic aug. i
vi. de tri. g 2 i ex quo se. s. q dia een sit
finita. Si oe finitu 2 infinitu ut dic ph
sut ppe passioes ipi qntitatis. s eentia u
eentia no ht q titate molis. g si osidat ut
i abstractioe uirtutis ut eentia dia een a
nec e finita. nec infinita. Ut ois po q pot
unu solu i q n a e po finita. g pi rone oi
een q est unu solu ita q n a est een fita
s dia een e ds et n a. g et c. Item i q e
finitu sume uitati e simp finitu. et h
p q p uitas pdicat de uno quoz sic e. p
etia i simil. u h e albu et nigr. et bon
ds. g simplr bon. s dia een e uitati die
cogtiois fit q ds ipm ophedit et nouit
pfce. et qd scit ut dic aug. scietis ophe
sioe finitur. g et c. Ut nllm infinitu i a
finit a q n dat alij q n h. g si dia eent
e infinita g n finit. g nulli e finis. et
si h. g n bon. Item nllm infinit ophnd
a finito. s ds ophndit a beatis. q alit no
eet beati n dm pfce cognoscet. s p n ap
petitus feret ad amplius et no quiescet.
et i n eet beati. Si g ophndit no est infi
nitus. Item nlla puato e hitu nobilior
g cu infinit dicat puo finit dicat hitu.
2 oe nobili ds est attribuedi p 2 c. Ro
ad h uolunt qda dice q dia eentia sb re
een e est finita. sub re po e infinita. Ra
een noiat dm u i se et sic e finitus q p
fectus. finit 2 q ophndit a finito ut a

s. ipi sbm mod 2 quietis

bitis. z h' dixit ipp een simpliciter q dixit
totu mdi, jn q aut osidat sub roe po sic d
r ad effectus, et q n est status i q sp e ad
ext accipe dixit q sub roe po etiam infinita
h ista po erronea fuit maifeste. Na i duo st
i ipsibilia q po ifinita sit oio exite sba finita
et q ide sit oio. z q pot f roz itellin di e sba. et
q qcq se extendit, po sub roe po e z een n on
su est. z ppt h dixunt alig q e ifinit simp
et ifinit nb. z uolut dice q ta een q po est
finita s uitate q e finita deo q e uitas. s3 r
ue3 nob e ifinita q ipo nos excedit. D deu
di infinit q n loco nec tpe n ophsioe ophe
dit. sic dic dama. Jz itm ista po n pt stare
qm sic su pbat e de po qm ipa n ht stat i p
cendo. z itm e oio actu. z io po ue ifinita. sic z
pbari pt de een. nce e g q oio ifinita sit i
actu. z h ncedi e z tened est tanq uin. eo q
mag e osonu fidi qd dm ui suz. et magis
osonu augti bz scoz. qui os dnt ipoz ifinitu.
vn dama. dic q ds e q dam pelagus sbe ifit
mag z osonu sui s magroz. mag z oson
tonu. Ad itellnia g obor i oppot no q i
finit di p abnegatioz finis, pot g d d in
finit. s. a pte negatiois. et a pte finis.
Na finis di d. vno m q e oplemtu. et i
sic ifinit d p puoz oplemtu. et h mo ifit
di i m et i gne sbe. et i alijs gnib. z hoc
modo n cadit i do. q ipe e pfectissim. a
mo finis di tos. sic finis agri. z sic ifinit
d q caret tio et statu. et h pot ee d s negoz
q pt i r lli puatie et negatie. puatie qa
n ht tm. s3 tn nat e hre ipp h q dic ee limi
tat. et h modo dic i oplet oz et n e i do. a
mo negatie q n h tm. nec e nat hre. et h
mo po in do ipp suma simplicitate. Ad i g q
ob q ifinit est passio qtitatis. d pt q i
sic nom quatitatis extendit ad qtitate
ututis. sic nom infiniti z qntitas a ututi
n tm attendit q ad op. s3 e qntu ad nobi
litate ualois. z h pz q u dic aug. i spualib
ide e mai et melius. Ad ii g o q est
unu i q n e ad. d q ad opari ad multa
pt ee d ai l opatioz ciuitatis. aut f o
patioz r dep ntis opari ad mlta sb roe calitas
h o infinita q ifinit. s3 s roe r depti. uo.
q ifinit io se extendit ad mlta. s3 n l e
q sit mlta. V si een ul po opet s roz r dep

ad res neut e plurimu. V n po dia e alie po. n
een alie een. Si s roz calitatis sic o et po e
et een. Na et sic po e o t face pla. sic een in
plib ee. Ad i g ob q e finitu sume uitati
ds q h e d ai. n. e finit sume uitati. quia
uitas indicat ipoz ee finit. ai q n excedit
ei ophsioz, q in no e ds sibi finitus. s3 ifinit
ve. n. scit se ee ifinit, s o mo e finit q se n
excedit e sit ifinitus. et sic n u3 arg. et est
ibi falla f qd et simp. si n excedit ifinit. g
e finit simp. Ad i g ob q ifinit n fiu. dd
q ifinit p puoz pfcois n finit. s3 ifitu per
negatioz limitatois ht roe finit q e sit
sumu i ipo e ois status, jm h. n. ifinitas no
repugt simplii. nec oplemto. Ad i g o
q ophndit. dd q n ophndit p iclusioz. oph
hndit at p pfcam uisioz. dileccoz z tentioz.
h a pte opreh ntis z n ophnsi. et io q pficat
res quiescat q uis ult n attigat. Ad ultio
ob solutu e. ob n. de ifito g q di puatie s3
put di de do n dic puoz. s re. s3 solu q ad t
mod signandi. z bndi ei suma po. n. d
imisu, n oph h suma z pfectissima actualite
z nich coartas z detinas. vn si dicat d pri
uatie tn s uitate exclud dm puoz.

Tertio q de ifite dic po q ad opus d videl
dia po possit i effectu actu ifinit. z q sic
ost h mo ipo se ht ppoz ad op. V tanta po p
itm op. g et maior i mai et ifinita actu
i infinit actu. Itm ois po q opat ex se tota
si e ifinita pduc ifinit. e opetur ex sua tota
utute. s3 dia po e sit simplicissa se tota
opat. g ur q pducat effectu i infinit. Si tu
dicas q h n pot ee pp defectu et limitatioz
ipi effect. C. frustra e po q n reduciatur
ad actu. V et phs d q frustra e po actia e n
bndi passiua. g aut po dia frustra e ifita
aut ei bndi effectus ifinitus z po passiua
ifinita. Itm ois po pt se ipaz manifestare.
g dia po cu sit ifinita pt sua infinitate
maifestare. s3 ifinitas n maifestat n i effe
ifite. g z c. Si tu dicas qd maifestat i pduc
tioe filij z spc. s. tc o q spc. s. ht poz ifinita. g
pt ipaz manifestare. s3 no in pductoe p ifite
g in pductioe cate. Itm ome psle ponile
i een. s3 ds pt pduce ifinita. g infita pduca
e possile. g ponile. s3 psli po mee nllm ac
cidit i ces. g po q ds faciat ifita nllm

agat in ones. sz ds pt oe id qd n e i ois pse ul face g ds pt face q sit ifinita actu. ¶ It appellet .a. oe cabile. tuc q'ro .a. a e finit. aut ifinitu. si finit et ds n pt n .a. g n pt n fita. g po ei e fita si ifinitu et ds pt face .a. g pt face aliqua actu ifita. ¶ It ctinuu e divisile in ifinit. q'ro u ds possit reduce poz ctinuu ad actu. si n pt. g po ctinuu excedit poz di. q e ad sui du. q tc po dia eet finita. si ea pot reduce ad actu. oio. sic n e n c e actu divisu in ptes ifinitas. g et c.

¶ Sz q n possit i effectu itsioe ifinitu uit q ifinito simp n e mai. g si pduc effectu i finitu tc g illo nich e mai. ergo ds n e mai. si g h e sume nobilitatis i deo q n possit ei eqri. pduce tale effectu e c nobilitate die pot. g et c. ¶ Itm oe q e actu ifinit e sume et simp x. n a si e aliqua cpo tc e ibi coartatio et limitatio. si g de pduc effect ifinit i e simplicissim. sz in simplicissio ide e ee n bo nitas et po. g si effectus e ifinitus i po et boitate. g sumu boni. g no boni pp a. g n boni pp dm. g nec a do q uniusa pp semz ipoz opat est do. et ide e finis. q et p pria. g si e in finitus n e a do. g n est effect. et sic pz et c. ¶ It si ds pt i effcto actu ifinit. q'ro a te u possit i a. si no. g i agndo amittit poz. et sua po agndo debilitat. si g pt i effcto aliu csile illi effco g fgciat poat. g illi duo effe sut csiles i n. g sut in eode gne. g sist i eode gne. tc hnt do in pl in quo cnut. et aliq ppa p que differt. g excedut ab aliq et artatur p ad. sz o talia sut fita. g et c.

¶ Itm q n possit face ifita actu ostndo. q n sit pla infinita. g si pduceet ifinita actu n psz pduce pla. g de e ipotes. sz n pt facere dm ipotnte. g et c. ¶ It ubi e infinitas ac tualis nuz i defic status et ordo et distictio. sz dia sapia n patitur dm ad face sin m et msura. g et c. ¶ Ro do q d x e ifinit. si i actu et in po. infinit ipo pt ds face et faca infinit i actu n pt face nec facan p ingr face q n c s. n c cate. s n c ai. n sum bon sit n pt ad face n boni et i n pt face n re ad se ordinata. qm g ordo psuppoit nuz. et nus psuppoit msura. q n ordinat ad a n nuata. et n nuat n limitata. io ncce fu dm face o in nuo. pode et msura. n alr fa ce poti. n pt n infinit n ifita i actu. ¶ Ro

e i q h nllo m c cate infinit. n a i actu e actus purus. Alioqn si ad hz de limitatioe et arta tioe e fitu. sz q e actus pur e suu ee p eentia et n tale acap ee ab a een n ex no. si g ca eo ipo q cata aliude e et ex no. nllo m pt ee actus pur. nllo mo pt ee ifita. et si n pt ee una ifita nllo modo possut ee ifite s nuz. q ncce e illas ples ad aliq unq catas reduca sz i finita ad finit redua est ipl. pz g et c. et q ad ad finit nclo reduant pz q ncce est pone ordinatoz i catis n tm ad dm sz et ad se iuice. suma g rois e q n decet dm facere catay q n ordine hat et msura. et io e ex pte cate q ncce e om catay ee limitata eo q ex no. et eo ipo q cpo ta e. ¶ Ad i g q po tata pt i tatu effcto sui op. do q e opas et op opat et op opas ut cate. opus opatu ut creatura. do g q op opas e infinitu sic ipe catorl. set op opat ncce e ee finit. ¶ Ad g o q op pro portionat po si intelligat de ope opate. sui de actoe gnalit u est. si a intelligat de ope opato n ht uitate n c ca et effect se hnt p uniuocatoz et sut vni gnis. h a n est h. ¶ Ad i q ob q ds opat ex tota po. do q ages ex tota po q da ag p nam. et h ag tm i q pt. et tm qntu ipo est. u e pducto simulit q da ag p delibatioz et uolutate. et tale n ag n s ordine. et qntu ult. u n ex eade po fac magnu et puu. et sic ag ds. ¶ Ad i q o q frustra est po q n reduat ad actu. u e de po q cplet i actu. sz dia po n cplet p ac et io no est frustra. et si n hat poz passiua co respodete. tn illa ppo itllr n habere uitate i po q pt ifita. si intelligat q oio reducat ad actu reduat tn et redua pt s pte. et io n est frustra. ¶ Ad i q ob q dia po e siti i fita dz sua ifinitate maifeste i infito effectu. do q ds sua ifinitate manifestat i ifito s poz sic pz. q sic sup mostratu e itabilis duro manifestat uitute ifinita. In ifito aut s actu n pt maifestari simp q n decet. sz ppotgnalr. q ens i infit excedit n e et ds ex nicho fac ens. int q e distatia ifita. u e dia po dicat infita tripli. duris etnitate. uir tutis imsitate. et effectuu gnalitate siue i nuosite. p maifestat p ifinit duroe q est finit actu ifinit i po. sa p catioez de n o u e distatia ifita pp oimoda inppor nez. tcia r

maifestat^r pta p poz. pta p puoz. qr tot fac et
ad h^c pt in pla. et n tot fec qn ad h^c psit i pla.
tn hec maifestat alia ifi^te duplia manifesta.
et i pz q n opt^z q sit ifinit actu. pt tn d^l sicut
tactu est. q uirtus pris maifestat^r in pductoe
ubi. et p oms tota uirtus dia. e uitus filij. z
sps s. sit una et eqles sut i uitute. ¶ Ad i^o q o
de po^li q p poi ds q e po^le a po ifi^ta et po^le p poz
finitu. po^le p poz finita pt poi. qr oio pt ee t
ad actu reducta. s possi^le p poz ifita n pt poni
qr sp e i reducendo et nq i reductu ee. ¶ Ad i^o q
ob q. a. applicet ocabile esto. q qtitut. a.
sit finit ul ifinit. d^co q ifinit. s n e ifi act^u
s po. et io n se q si ds possit. a. q possit i act^u
ifinit. et si dicat^r ponat q ds faciat. a. dd q
n e poni^le nec pdca. ¶ Ad i^o q qr ut possit
poz otinuu reduce ad actu. dd q sic po i oti
nuo passiua ifi^ta e ad divisioz. sic i ds actiua
ifi^ta. t^n sic otinuu pt diuidi i infinit. tn ipl^e e
q totalit sit divisu. alioqn n eet ifinit. sic di
dere i infinit e possi^le ad actu reduce. set
sic, i impl^e e dia poz tiati. i inpossi^le e q sit,
i tio dicois. d^n ds pot poz otinuu reduce ad ac^u
qr pt ee i reducendo. ita q nq pl^s se extndat
po q dia acto. s tn otinuu nqua pt ee i re
ductu ee sic nec ds i reduxisse. qce^d g^o q
ipl^e e q sit ad actu ifinit. n solu dm z eius
poz. et h e q dic hug de sco. vic. sic etnitate
di n eqt tpe. nec imsitate loc^o. sic nec sapiaz
s^u. n boitate uitus. n poz opus. s^n qn di. q
ds p face ifi^ta no infi^tas co poz n co op. s^n
aliq dixerut hnc otinuu pt diuidi i infit. qr
illa deriato pt deriare h ub^o p. ul h ubu
diuidi. tn quoqz m distiguut. sp intlin d^z est
infinitate actuale ee ppriuz solius dei.

Quarto et ultio q de infi^te die po^e q^ro ad
voz opandi. et q ut ty vo opandi se extndat
i infinit. et q sic ur qr q aqd ds pt voalr p.
s pt infi^ta. ergo voalit pot ifinita. et si h
g vo opandi ipius po^e se extndit ad ifi^ta.
¶ It sic se h vo sa^di ad saaz. i vo pducndi ad
poz. s qr dia saa e ifi^ta io ht in se voez ifi
nitas cogno^di g^o cu dia po sit ifi^ta silr et
voez pducndi ht infi^tas. ¶ It vo opandi i
do no est a^d q boitas et sapia. s sapia et
boitas e infinita. g^o et vo opandi. ¶ It rato
opandi i do no e a^d q ds sui dia een. qcq dicat
illa vo. s dia een est ifi^ta g^o et vo opandi. t

¶ Q. po se extnd^t ad opa s exigntia vois. n. n.
omittit de hijs q vo exigit. si g^o vo se exted^t
ad ifi^ta. g^o ur q dia po pducat infi^ta q sim
e. ¶ It vo opandi e ipa ars et dispo. s dispo n
e n finitoz. g^o vo opandi n e n finitoz. ¶ It vo
opandi est ipa dia iusti^a qr uniuse uie do oia
et uitas. s iusti^a n e n finitoz. g^o ur q vo
opandi silr. ¶ It e pe psaa q silr e vo opandi. z
est i pl^o q po. qr t maloz. et tn n e respettu
ifinitoz. Si tu dicas q dispo ul psaa ul i^u
titia n oplectit plena voz p q pt opari di po^a.
¶ Q. si n tota oplectit^r g^o dia po cu hijs pot i
vonabilr opari. g^o possi^le est dm opari pt
dispositoz. pt iustitia et pt psiaz. s null^9
talis opat sapi^r n recte. g^o et o. restat g^2
q tota oplectit^r voz. ¶ Rio sic dic magr in
lra. aliqui uolut dice q vo die po^e e fita. et
ex h uolunt diaz poz limitare. di qr n^l pt fce
n ex optuma voe. nec dimitte. di qa n^l p fce
nisi psacs. n^l n iuste. et io e h finitoz sit. t
ut puta eoz q fac. dixerut diaz poz no posse
alia q q fac. s h po e erronea sic ost^t magr
i lra. qr nobili^te die po^e derogat ei imsitate
limitado. et di fuisse magri petri baalardi.
Rio a h stulte ponis fuit qr nesciert distin
guere voz po^e. nec actus ei^9. actus. n. po^e
d^x e. unus p mod hitus. s. posse. aliu s p
mod actus. s. opari. Qn g^o qr ut vo die
po^e s. ifi^ta dd q sic e d^x actus. i d^r pt accipi
vo. v^u actus q est posse. accip. n. voi i hitu
sali dia saa. et die boitatis odecetia. et h
vo se extndit ad ifi^ta q ad et ipa po^u r act^9
q e posse. v^u uo actus q est face accipi vo in
acqu. s. dia dispo sui psaa et mitoz exige^a.
n^l. n. fac n q disponit. n^l z retribui n s q
mita exigut qn retribuit nllaz re guber
nat nec regit alr q n eius sui iustitia nl
exigat. et p hac distictoz pz Rio ad p^a p q^o qsit
et ad voes inductas q da. n. pcedut s una
uia q da s alia. ¶ Ad i^o q postea ob de iu
stitia. dd q iustitia s q dic odecetia diuine
potatis et boitatis sic e gnal vo q oplectit^r
tot posse. s q^m motat exigetia a pte t
mitoz sic n oplectit^r tot posse nec totu
agere. in q^m uo motat odecetia boitati
v^u cuilibet tpis i actu. sic oplectit^r agere. s
posse n. dispo silr et psia age oplectit^r
s n posse. s age e v^u finitoz sic z illa sut

sz posse er infinitoz. Quod dr q̄ o tēq dꝰ p sui
eius ronalr opari. dr q̄ fl̄m ē. n se ex illo.
q̄uis .n. dꝰ possit p la q̄ uelit. tn̄ n̄ pt opari
sūn uote. qm̄ nec possit face q̄m possit uel
le. sic et presciie et dispone. nccē ē .n. poꝫ
exeqn̄te illis adequari. s. dispōni et uol
let. n̄ oꝫ de po ut potn̄te. io n̄ seq q̄ possit

In pte ista sūt dubōnes face sūn illus.
ac iuaꝫ et pꝰ de rone magri q dic. huius
aut rndem duplicē ubor itlliḡs apetie
tes dn̄. s. ueiat dupliatas hi .n̄ pot dꝰ
n̄ q̄ iustū ē q̄ h ubū ē pt sigāre iustitia
q̄ est. ul iustitia q̄ esset si dꝰ facet. h .n. n̄
uīc q̄ si dicat iustū est h ti intlligit iust
ee ut nc. sili i ppo. Rō dr q̄ distictio i
magri ē irabilis. ūq aut h mulapli ē
q̄ h uerbū ē pt dice psns ū nc. ul simpl
et i iustitia que nc est. ul q eēt si res fie
ret pt assigri a tribꝫ. pꝰ a roe attributi.
sic .n. h ubūꝫ aurit p se deoꝫ dic psns ut
nc. sꝫ qn̄ additur determinato pot stare
p psnti simpl ut puta si dicat de eq iace
te in stablo. iste equus bn̄ aurit. i pt ee
de h ubo ē. roe ei q̄ addit bon ēt itu. alit
pot assigri a pte ampliatois hi ubi. pt.
q̄ si apliatio hi ubi. pt. tot deoꝫ respiciat
ita q̄ implicō cadat sub ampliatoē i diat
psns simpl. Si n̄ cadat eē sic dic psns ut
nc. et sꝫ h accipit dr ssꝫ q̄ magr assigt
tio m pt assigri io a pte et q̄ est n̄ q̄ pt
teni exceptiē ul osecutiē. si exceptiue. t
tē stat actus sui exceptū pro psnti ū nuc
et est ssꝫ n̄ pt dꝰ n̄ q̄ iustū est. i. n̄ pt
dꝰ pt h q̄ ē iustū. ul pt teni osecutiue
et tuc nccē ē q̄ h ubū ē. teneat simplr
q̄ n̄ ē q̄ ti i odhe ampliat ad oē tpc. ꝫ
tuc ē ssꝫ n̄ pt dꝰ n̄ q̄ iustū ē. i. n̄ sit itu.
et sic ampliat ibi ad oē tpc. exeqōꝫ tn̄ ca
accipiat ue mltapl ē. Item q de hac expoe
magri. potuit p poꝫ sꝫ n̄ p iustitia q̄ iusta
stat ibi p uoluntate. ut .n. male dicē
q̄ n̄ pt dꝰ face q̄ n̄ possit uelle. g si ita
di ē uotas oē q̄ pt simplr pt de iustitia
et eo. Item possibili poito in eē n̄ seq̄ i po
ssile. si g dꝰ potuit p poꝫ loch subuerte
sui obuire ponat. tuc qro aut h fuit t
iustū. aut no. si sic. g potuit p iustitia
si n̄. g fec o iustitiaꝫ. g iniq q̄ ē oro

ip le. Rō dr q̄ iustū no stat i p uo dia sup
osidata sican potuit uelle. q̄ etiā potuit t
face. sꝫ stat i p uote pensate mita ꝫ uole
te retribue s mita. ꝫ qm̄ loch n̄ meruerat
submgi cū illis pctoribꝫ n̄ potuit iuste i
sbmgi q̄ sit de exigntia mitoꝫ n̄ ꝫ
potuit de h face q̄ ē ex h laude sua ꝫ loch
utilitate potuit elicē c n̄ sit malū s se. t
re iustū affligē. pt .n. h dꝰ face ad bo
suū et p h pꝫ. Rō ad i q̄ obi poito .n. q̄
h fcō fuit poꝫ fuisse iustū. q̄ ad oste
ctia h n̄ q̄ ad mita q̄ .n. exigntia mitoꝫ
dꝰ pt facere et fac. ie. xx. glo. q̄ face co
gitaba pp iustitia no fecit pp clemtia.
Item q̄r de h q̄ dic h ubū n̄ pprie o dō nisi
forte dicatur ex pmisso. ut mgle dice
q̄ nc qui dꝫ ex omisso obligat ne icur
rat in gratitudinē i qui dꝫ ex pmisso
si n̄ reddit in curit filitatē. g dꝰ uere
est obligatus g ꝫ ue ꝫ pprie est debitoꝫ.
Rō dr q̄ debitū ex omisso ē debitū ppe
q̄ pit uotei uelit .n. nolit obligatus
est qui accep bnfica si n̄ calo eget bnfi.
Debitū a ex pmisso. q̄ ē mere libalita
tis est debitū q̄ se largitate pmitti
tis s re pl ht de roe grē q̄ debiti. ꝫ hoc
mo dꝰ ē debitoꝫ. pꝰ mō n̄. ex sua .n. libe
ralitate pmittit ut alliciat sꝫ n̄ recipit.
vn̄ obsequia nra n̄ acceptat pp idigē
tia io po debiti s q̄ obligatio dic ppe.
i dō n̄ cadit. Si n̄ a abutamur noie ut de
bitū sonet i odepētia boitatis di sic reci
pit in dō. Item q de h q̄ dic. ad eade roe
mgnete potuit alia face ꝫ ista dimitte.
ut .n. h ē flm̄ q̄ aug dic q̄ alia roe odit
est ho. alia roe oditus ē eq. g ꝫ alia ꝫ
a roe fuit oppota. g eade roe manete n̄
potuit face oppot. Rō dr q̄ magr t
uocat h rone uotei di equissimā ꝫ sic deoꝫ
ē sū qd q̄ dꝰ nouit o. io pt sare oppota
sin i nouatioe sae i ꝫ ꝫ de uote. vn̄ no
itlli uotas mutari qn̄ dꝰ pt uelle q̄ n̄
pt. ul sꝫ aliq uolitū ad ipm̄ opari. ipa
una ꝫ eade et imutabili remanete. t
sꝫ alio mō opata sui ad a ꝫ ad et i inte
lligit magr. Item q̄r de h q̄ dic. h ac
qo de psaa facile determinari pt p ea q̄
supi dcā sūt. i p q̄ determinatur supi

c. sed aut multiplicatis

c. s. bei iust

a locutio

a intelligendo

deor̄. dr̄ q̄ .n. argumītatio nulla. si .n. d̄s n̄ pt̄
opari n̄ i° psciat et n̄ psciat n̄ q̄ fac. g̊ et c̄.
Et dō ēadh̄ q̄ d̄s pt̄ psciar̄ pscia qua scit sic pt̄
pscia opari. Vn̄ in isto est q̄ pscia di pt̄ ēē alic
cui nō ē et i d̄s pt̄ face i° z alic̄ nō ēē c̄ est
et i d̄s pt̄ i° n̄ face. et nūq̄ pō ad face sin̄ pre
scia et h̄ manifestu ē q̄ n̄ est nccōi dm̄ psciare
q̄ psciat. si .n. h̄ ēēt tūc i possi^le ēēt dm̄ a° fa
cere q̄ i° q̄ fac. et h̄ ē error manifestus. Ite
q̄ de h̄ q̄ dic. an putas q̄ n̄ possū rogar̄ pre
z c̄. uir .n. i° n̄ bn̄ dcōi q̄ aut pr̄ uolebat dar̄
aut n̄. Si uolebat z xp̄c n̄ uolebat. g̊ in uo^te
discordabat. Si ā nolebat z xp̄c potat pete
g̊ potat a uo^te p̄ris discordare. g̊ pcare. q̄
ē cōtra uitate ap̄te. Rō dō q̄ pr̄ nolebat
dare et xp̄c nolebat pete s; pr̄ potat uelle
et xp̄c sil̄r petere. et i n̄ discordare. tc̄ aut̄
discordatia ēēt si xp̄c posset petere z pr̄ n̄
posset uelle. quō aut̄ d̄s posset ad uelle
q̄ n̄ uelit sup̄ dictū ē. Itm̄ q̄r de h̄ q̄ dic
nūq̄ dō est nō potuit iudā suscitare in m
te. ex h̄ uir̄ q̄ d̄s possit saluare iudā. g̊ pr̄
rōe dāpnar̄ petru. Cō. uist est z negar̄
se ip̄ṁ n̄ pt̄. g̊ nec face c̄ iustitiā. Si tu dicas
q̄ h̄ n̄ pt̄. Cō possz d̄s destruere ō q̄ fec̄ q̄ z
mai est. g̊ mlto fort̄ h̄ pt̄. Rō aliq̄ distin
guīt h̄ pōm di d° dites dm̄ posse. aut̄ pō
absoluta. z sic p̄ iudā saluare z petru dāp
nare. aut̄ de pō ordinata et sic nō pt̄. set
h̄ distictō n̄ uir ēē c̄ues q̄ n̄l possit de q̄ nō
possit ordinate posse. n̄ iordinate face
est n̄ posse. sic posse pccar̄ z posse mētiri. u^r
n̄ pō absoluta nec ordīta p̄ mētiri. Alr̄ dnt̄
alij q̄ pt̄ saluar̄ iudā. s; nō dāpnar̄ petru.
q̄ mīa ē sr̄ ō opa ei. z mīa sup̄ exaltat i
iudicii. z saluare iudā ēēt suphabūdātī
mīe. s; dāpnare pet^m ēēt crudelitatis ma
xime. s; tn̄ c̄ d̄s sūme iustus sit sūme mi
sericors sic n̄ pt̄ face cōtra mīaz sic nec c̄
iustitiā. ido alr̄ dnt̄ alij q̄ d̄s neutr̄ pōt
et h̄ nō derogat ei^9 pō^e q̄ utrūq̄ ēēt iniu
sti^a et iordinatio. reuocar̄ q̄ finalr̄ dāp
nauit. et q̄ finalr̄ dāpnati inuīt n̄ ē sile
de traiano q̄ d̄s sic disposuerat ad hōre
sc̄oz z suū. aliq̄ spālia face. z io mors illa
traiani z dāpnatio l; s̄s̄ c̄ai infidelis finalr̄
uidēt s̄ tn̄ diuī dispōi z ɔsiliū alr̄ erat. S;
tn̄ q̄s h̄ audeat dicere q̄n d̄s de iuda h̄ dis

pone potuit q̄ disposuit de traiano et q̄n ge
nalr̄ possit omībz face q̄ pbat fecisse uni
et tm̄ aū. dic q̄ de ^9 ipi dyalo bonā uolūtate
posset dare z pp̄ h̄ dō q̄ q̄n q̄ uir d̄s posset
saluare iudā et dāpnare petru. dō q̄ a^r
loq̄ris saluus mētis. aut nō saluus. Si
saluus mētis sic d° q̄ n̄ possit. h̄ .n. iude est
dicē z q̄re. ac si quereret uir posse iudicare
iiuste. q̄ quidē abs; dubio possz saluare
iudā auferēdo p̄ gāz pccā z demētia. et dādo
mētā. petro aut̄ n̄ pt̄ dare mētā mala. s;
tn̄ sic libālr̄ dedit grāz z nm̄ pt̄ aufere i
utrūq̄ z alt̄m tm̄ et tūc petrus possz pccar̄
et deus etnalr̄ punir̄. sic .n. d̄s libālr̄
dedit bonā uolūtate petro. i. z libālr̄ ɔsuat
sili et natura et sic patent obiecta.

Nunc illō restat discutiēd° uir meli^9 z ō.
Sup̄ eḡ magr̄ de pō i ɔpatiōe ad p^{le} s;
sbaz z quātitate. h̄ tr̄o agr̄ de pō q^m ad mod
sui qualitate rr̄. z h̄ p̄s h̄r .v. p̄. In p̄ mag
agit de pō q^m ad q̄litate possibiliū que t
quidē ē maior et minor bonitas. Sō q^m ad
qualitate pō^e q̄ q̄dē ē imutabilitas ibi;
p^9 q̄tī solz uir deus z c̄. p̄ p̄s h̄r duas. In p̄
querit uir d̄s mūdū potuerit face meliore.
In sc̄a uir res q̄s fac̄ possit face meliori i
mō sui alio mō et h̄ i. p̄ter h̄ ɔsiderāndū z c̄. Sō agr̄
q^m ad modū. ptea q̄ri solet uir d̄s h̄ ē h̄a
p̄s. In ō q̄rit de diue pō^e imutabi^{te} q̄re q̄ uir
d̄s possit q̄cq̄ potuit. z h̄ p̄s duas. In p̄ i
ɔsid° q̄ n̄ possit q̄cq̄ potuit. z h̄ fac ɔppo^{do}
In sc̄a uō ɔtrā asserit in sol° i. ad q̄ dm̄s

Ad itllīntiā p̄sntis .d. q̄. q̄ sic ō sep̄ scitr̄.
de mō sui q̄litate diue pō^e z c̄. h̄ querūt
pncipalr̄ duo. p° q̄ uir d̄s mūdū potuit i
face meliore. Sō q̄r de imuta^{te} diue pō^e u
q̄ semel pot d̄s sp̄ possit. Circa p^m querūt
quatuor. Pmo q̄r uir d̄s potuit facere
mūdū meliore quo ad sbaz p̄tiū integrā
tiū. Sō utrū potuit ip̄ṁ face meliore
quo ad p̄tiū integrātiū p̄prietates. T°
q̄r uir potuit facere mundū meliore
q^m ad ordine p̄tiū. Quarto uir potuit
facere mundum ampliorem.

Quod ā potuit facere mūdū meliore q°
ad subaz p̄tiū integrātiū ost̄ sic. p̄tes
integrātes mūdū sut fi^{te} bonitatis z inte
siue z extesiue. s; oi fi^{to} pt̄ ad mai z meli^9

ō ht

nō pt̄. Si aū intelligat
ī saluus mētis c̄ absq̄
dubio

cogitari. sed de plus posse facere quam hoc potest intelligi. ergo et cetera.
Si tu dicas quod mundus non potuit amplius capere, hoc non sol-
uit. quia deus facit capacitatem. ergo maiorem potuit capa-
citatem dare. cum ei possit infinita. Item suprema creatura in
universo est finita. ergo distat a deo in infinitum. sed inter distan-
tia infinita est ponere gradus infinitos. ergo ultra bonitatem creature
est intelligere creature gradus bonitatis infinitos. et ex hiis
potuit integrari mundus. ergo et cetera. Item constat quod deus
potuit facere mundum ex partibus maioribus mole ut terram
celum amplius suum latius et terram latiorem. ergo si po-
tuit facere maiorem molem eadem ratione et maiorem vir-
tute. et si hoc ergo simpliciter meliorem. Item mundus secundum se totum
capax est forme nobilissime. unde patet. si ergo deus dare et
potuit quod non minus potuit capere. ergo potuit dare toti
mundo et omnibus partibus perfectionem forme nobilis-
sime. unde puta rationalis nature. ergo potuit facere mundum qui
constaret ex solis substantiis rationalibus. et sic hic mundus
haberet omnes partes secundum substantias meliores. ergo et cetera. Contra au-
gustinus in iii libro de libero arbitrio. quicquid tibi vera ratione melius occurrerit
scias fecisse deum tamquam bonorum omnium conditorem. non esse
autem quia vera cogitatio non potest vincere. non tu potes ad meli-
orem creaturam cogitare quod creature artificem fugit. ergo non potest
aliqua creatura nobilius cogitari quam non sit de constitu-
tione mundi. Item augustinus xii confessionum. duo fecisti domine
unum prope te. aliud prope nihil. scilicet angelicam creaturam et
materiam primam. sed non potest maior ambitus cogitari
quam a propinquitate dei ad nihil. ergo non potuit fieri mundus
qui natus esset amplecti plures naturas rerum. ergo non
potuit fieri mundus melior quantum ad capacitatem. sed constat
capacitas illa non esse vacua quantum ad aliquem gradum. alio-
quin nec mundus perfectus esset nec universum perfectum de possibili.
ergo non iste plus capere nec alii capacitatem potuit fieri. Item
maxima creatura est omnimoda possibilitate et ipsa obedientia
creatoris. ergo si capacitas ipsius mundi attenditur secundum
suam possibilitatem et obedientiam quam habuit ad deum
et in summa possibilitate et in summa obedientia est creatura. ergo
mundus quantum ad capacitatem non potuit fieri melior. Si dicis ergo
dedit deus unicuique quantum capax erat. ergo nullo modo
potuit fieri melior. Item quia aliqua creatura fiat bona natura
est esse finita. ergo natura est aliud ponere statum in quo
creatura nullo modo possit fieri melior in nullo derogato
dicere potest. sed quid restat in aliqua specie creature statum
in suprema specie creature spiritualis. nulla ergo creatura vel species
potest illa fieri nobilior. et si optimum in genere est meli-
optimo in alio. et simpliciter hoc illo melius. ergo si est
optimum in universo est optimum omnis creature que potest
esse creata. et simpliciter mundus iste est ita bonus quod
eo non potest fieri melior. Respondeo dicendum quod excessus bonitatis

specialis in rebus primo attendi dicitur. aliter quantum ad essentiam nobiliter
et gradus. et sic dicitur quod species hominis melior est et nobilior
specie asini. aliter quantum ad esse prius concernit additionem sui augmenti
sic dicitur quod marca auri melior est uncia. non quia nobi-
liorem habet formam vel essentiam. sed quia plus habet de auri substantia. ac
per hoc de bonitate et valore. Contra ergo quaeritur utrum deus potuit
mundum facere meliorem quantum ad suas partes. Si tu intelli-
gas de excessu quantum ad primum modum quod mundus constaret
ex melioribus et nobilioribus essentiis. dicendum quod idem
mundus qui est nunc non potuit fieri melior. quia non esset idem sed alius.
sicut si iste qui factus est homo fuisset factus asinus non esset
ille qui est. quia tamen posse eius non est artatum nec limitatum
non video quare non potuisset facere mundum meliorem in hoc
genere melioritatis. Si autem intelligas quantum ad secundum modum
dicendum quod non solum alium mundum sed hunc potuit facere
meliorem sicut et maiorem. si fecisset non esset alius
sicut posset facere quod iste puer esset ita magnus ut
gygas. et plus haberet de substantia et virtute. et tamen non
esset alius quam est. concedo ergo rationes probantes quod deus
simpliciter potuit alium mundum quantum ad substantiam partium fe-
cisse meliorem et in hunc quantum ad magnitudinem
partium et virtutem. non tamen quantum ad essentiis nobilitatem
maiorem. et hoc vult augustinus dicere in premissa auctoritate de
libero arbitrio. quod nulla essentia nobilior potest cogitari quam est in hoc mundo
totaliter quin non sit in ea. si cogites meliores esse partes
alias secundum totum aliquem partes. si secundum totum vera non istum mundum cogi-
tes sed alium. Si secundum partem ergo tollis ordinem et per-
fectionem de hoc mundo. ut si cogites quod deus fecisset
lunam in luciditate ut est sol. vel terram sicut celum. non totaliter co-
gitas. quia primus universum non esset. vel si esset equalitas
et hoc est quod dicit augustinus de libero arbitrio. non est vera ratio. sed invida
infirmitas tam ad melius factum fuisse cogitaveris. et
voles nihil aliud inferius fieri. velle tamquam si perfecto celo nolles
terram factam esse. utique oculo inique cogitares. et sic patet
ultima obiectio. ad primam patet esse sophisticam. pro eo quod hic
quod non competebat universo. unde mundus secundum se totum perfectum esset
forma nobilissima. Ad primum quod omnem intelligentiam per auctoritatem
augustini de libero arbitrio patet. Respondeo quia intelligit de hoc mundo et
de melioritate secundum essentiam. ut patet ex textu. Ad
secundum quod obicitur quod summa distantia est in universo. dicendum quod
prope deum potest dici intellectualis. si quantum ad immediatam receptionem
et convisionem in deo. aliter quantum ad summam imitationem
et assimilationem. quo modo est non angelica prope deum simpliciter
loquendo. sed hoc modo non in comparatione. quia magis dissimilis
quam similis. et plus deficit quam exprimit. immo infinitis
gradibus distat. et ideo maior propinquitas est nobis
cogitabilis et deo possibilis. quamvis nunc non sit. Ad
primum quod obicitur quod mundus est creata in omnimoda possibilitate. dicendum quod in

psibilitas obedi ds i nlla cata oplet totalr. qr h
est r oimod impui catois s; oplet capacitate
et possibilitas u disponitur p aliquas dispones
et sic ds oplet mm qr ei capacitate debitas dis
ponibz limitauit. et illis fois opletiuas et
pfectiuas adiunxit, iq; n dimix inopletu.
Cmo tn audeat dice qn ds nobili dispone no
biliorib; fois pfice poss; s fue sapie et po ifi
nitate. an g o dedit unicuiq; bitudis q erat
capax. h intellr de capacita n pu d logice possibi
litate et obedia r catoris. s; pu c h dic dispo
et exigntia. et hac ofta e pm potuisse ma
iore face. Cad io q; ob qr i catis nate e stare
ds q; sic nus sp ht statu in actu. tn nq est
dare statu aliq ult q; dia po n possit se ex
tende. sic itlli e i magnitudine molis et bo
nitatis. qd q ntum; sit i cata status e sp qr fi
et bn ag ds huc ps; ita q n ag amplius. s;
qn possit ampli nqua est dare u credo. r io
si aliu mdu meliore h fecisst. adhuc erit
ult querere qr n fec meliore c possit. et
sic pced ultius. et io tal qo est irronal. r
solo n p dare n h qr uoluit. et tn ipe nouit.
acu si no fec nemo pt argue. qr h totu qd
fec fuit gra. n erat aliq exigntia rie c pos
sit poni in eo fuisse inuidia.

Scdo qr utr mdus potuit fi melior, q ad
ptiu integnciu ppetates. et q sic ut ys.
xxx. erat lux lune sic lux solis, et lux sol
sic lux dii dietu. h e. g pt ee. g ds potuit
ode. et i de aliis corpib;. et sih eet utiq; i
res melioes. g et c. Ctm aug sup gen.
ad lra, et mag ad duc hnc auctez. potuit
iqr de tale face hoiez q n pccare uell; n poss;
et si tale fecisst qs dubitat eu meliore fui
sse, g et c. Ct melior e ppetas i corruptis
et qetis q corruptois et motus. s; o q fecit
ds aut fec corruptibilia aut aliquo modo mobilia
g oia potuit facere meliora. Ct si n potue
rut cature fi melioes. h fuit aut qr ds n
potuit dar pl. au qr cate n potuert pl cape.
si qr ds n potuit ampli dare. g dia po est
limitata. si qr cate n potuert ampli cape.
Cq. uidem tota die catura; melioran et
deteriorari salua sba. et capacitate g et c. Cot.
optimu e optima adduce sic dicit dyo. set,
optimo n pot ee meli. g si ds qu sit optim
addux res optime. pz r c. Ctm plato adde

ret. potuo qr optim est ab optimo uo oi; in
uidia relegata erat. io dedit unicuiq; cate
tm de boitate q potuit cape. si tu dicas q
platois ub n v; qr inuidia est pfitorus. Cq.
aug s. gen. ad lra. si bna face n poss; nlla
eet po. si poss; et noll; magna eet inuidetia,
g pi roe si posset face meliora et noll; ee inuid.
Ct roe ur qr oe ages ex tota sua sba fac rem
optimo modo quo pt fi. si po; ei n l ipedit oio.
s; ds e ages ex tota sua po i oi sua actioe r po
ei nllam ht idignitia n resistntia, g qcq fac ita
bon fac q nullo mo pt fi meli. Ct h e u p
se bonu diffusiuu sui. g mag bonu magis
diffusiuu. et maxie bon max diffusiuu. s;
ds e ages max boitatis. g max se diffundit,
g ur q unuq; optime fac. et qm ad sba et
qm ad ppetates. Crodo q c qr de meliorite
ptiu uniusi. pt qi qm ad duple gen ptiu, a
qm ad ptes pmanetes sic n intellectual. uel
celestis. r elais. a qm ad ptes trnseutes sic h
ho et h equs. si qm ad ptes trnseutes. sic sine
distictioe ocedo q possut ui i plib; qm ad ppeta
tes fi melioes. qr no sut de sba uniusi. nec st
a solo do. s; a do sil opate c agete pticlari q i
pedit et defic. si a intlligamus de ptib; q st
de ostitutioe et itegritate mdi et imediate st
a do. cu qr ut potuert fi melioes qr ad ppe
tates. distigdu est. qr aut loqris de ipis abso
a de ipis i relone ad fine. si de ipis abso te
pz q melioes odnes potunt hre. si de ipis
in relone ad iuice sui ad fine optimas hut
ppetates. q pz qr sic d au. melioes iudicauit
ds hoies si ei libaliter desuiret. silr meli fuit
q os hoies eet ex uno. et i q hret cor aiale.
et r exigntia e nate fuit alias catas corles
disponi i motu et corruptibilitate. ex his patet roe
iducte ad pm pte. pcedut. n de ppe is rerum r
se osidatar. Cad io q o iquu de dyo ad q illd
itellr r ordine. sic iam patebit. Cad io q o
de platoe ds q n ht uitate n itlligat saluo
ordine uniusi. et h q ad boitate eentiale
osidata dispoe i m. nec io sua e nccia. s; solu
psuasio i stu sic i ho q pt aly bnface et n fac
q h iudicat inuidia. et freqnt dimittit ppt
inuidia. et q caret inuidia eo fac. sic ds caret
inuidia fec. et sic itllr ubu aug. Cad i q o
q ages ex tota po pduc optime. ds q ages
ex po tota qdu ag p ipetu. qdu r arte r sapia.

et q̃ ex impetu agit facit quanto melius potest. q̃ agit per arte et sapientia agit quantum vult. et quomodo congruit saluo ordine. quia sapientis est ordinare. ideo quedam facit bona quedam meliora. quedam optima. et sic patet quod non sequitur. Ad 1m quod dicitur quod bonum summum summe se diffundit. dicendum quod hoc verum est de diffusione naturali. de voluntaria autem a proposito non est verum. prius modo est diffusio in productione personarum modo in productione creaturarum.

Tertio queritur utrum deus potuit facere mundum meliorem quantum ad ordinem partium. et quod non. probatur auctoritate. gen. i. vidit deus cuncta que fecerat et erant valde bona. et glo. aug. singula quoque bona et simul omnia. sed in universo optimo nichil est melius. ergo et cetera. Item aug. dicit quod cuius alius modus nostre liberationis esset deo possibilis nullus fuit nostre miserie sanande congruentior. set sic deus fuit sapientissimus redemptor et sapientissimus conditor. ergo sic ordinatissime redemit ita quod nullus modus melior nec congruentior esse potuit. ergo similiter se habuit in faciendo res. et sic patet et cetera. Item si consideremus ordinem elementorum in mundo constat eam optimam esse ordinatam. unde non potest cogitari quod illa iiii. corpora ordinentur melius sunt equalitates. sunt fortis nobiles. sunt proportiones invariabiles. sic ligantur. viii. et xxvii. que sunt primi duo numeri solidi quadrati ligantur per duos intermedios. s. xii. et xviii. ergo et cetera. Item sapientis est ordinare. ergo summe sapientis summe suum opus ordinare. ergo deus res in bono ordinavit quod nullo modo potuit melius ordinari. Contra. ordo ille est bonitatis finite. ergo si sapientia dei infinita et infinitum excedit finitum. ergo deus sciuit melius ordinare. sed quicquid sciuit potuit. ergo et cetera. Item melior est et nobilior ordo in quo nulla cadit inordinatio. quam in quo cadit. sed in universo cadunt multe inordinationes et deformitates. ergo alius ordo potuit fieri melior. Item bonitas ordinis pendet ex bonitate partium. sed respectivum ab absoluto. sed res secundum esse absolutum non sunt optime. ergo nec in ordine. Item quod proprius est fini melius est ordinatum. ergo si omnia sunt optime ordinata. omnia sunt equaliter coniuncta fini. ergo omnia participant beatitudinem. quod absurdum est. Responsio dicendum quod est ordo partium in toto. et est ordo partium in fine. primus ordo respicit sapientiam. secundus ordo respicit bonitatem. et sunt isti duo ordines coniuncti. ut unus alteri conformetur. et ordo partium in universo est propter ordinationem ad finem. Cum ergo loquimur de ordine partium in universo. aut hoc est quantum ad partes principales et subalternas et sic

absque distinctione optime sunt ordinate. ita quod melius ordinari non potuerunt. quia in eis consistit ordo stabilis et perpetuus universi immutabilis. vel quantum ad partes corruptibiles et remotas. et hoc dupliciter. aut absolute et nunc. et sic potuerunt melius ordinari. et aliter erunt melius ordinate. aut simpliciter et in relatione ad finem. et sic sunt res optime ordinate in universo secundum quod concurrunt ordini in finem. Concedo optime ordinate sunt res in fine. saluo ordine universi. quia universum est tamquam pulcherrimum carmen quod decurrit secundum optimas consonantias. aliis partibus succedentibus aliis. quousque res perfecte ordinentur in fine. Unde sicut in productione rerum manifestatur potentia. sic in conservatione sui in ordine ad non ens consistit summa potentia et sapientia ex nichilo. sic ordo rerum in universo in se ostendit sapientiam. et ordo ad finem bonitatem. sed in comparatione unius ad alterum consistit summa sapientia et summa bonitas. quia nichil potest hunc ordinem deordinare sic melius infra patebit. Concedende ergo sunt rationes probantes quod res sunt optime ordinate quia respiciunt utrumque ordinem. Ad 1m quod obicitur quod sapientia est infinita dicendum quod licet cuius sapientia est infinita. tamen res non sunt capaces nisi ordinis finiti. et ipsa sapientia summa summum dat ordinem quem habere possunt. Ad 1m quod obicitur quod cadit inordinatio dicendum quod si consideremus hos ordines. s. ad finem in universo. in se aggregatione completur. quod non potest esse ibi inordinatio. Ad 1m quod obicitur de proprietate dicendum quod hoc verum est secundum propria ordinationem. sed secundum decursum universi necesse est quod res sit prope et longe a fine. et potest appropinquare. Ad 1m quod obicitur quod ordo pendet ex partibus dicendum quod sicut aliqua contingentia in se habent esse absolute contingens. sed ordinem necessarium. sic in proposito intelligendum. quod licet cuius ad non sit optimum in se. tamen optime ordinatur. et exemplum huius patet in partibus corporis. et in re artificiali in qua est consonantia et armonia sicut in cythara. quamuis enim nobilior sit situs oculi quam pedis tamen si consideremus utrumque secundum suum officium tam oculus quam pes optime situati sunt in toto. ita quod nec oculus melius pede nec econverso. et in hoc dicit aug. super io. quod sicut angelus optime in celo sic vermis in terra. et similiter apparet in cythara. posita enim omnis corde in proportione quod si aliqua tenderetur ut detur ei melior sonus numquam remanebit consonantia. concedende ergo rationes possunt ordinari ad faciendum vniversum. ita quod ex illis deductionibus ipse est vniversum melius ordinatum. sicut in proposito intelligitur.

Sesquialtera dicitur quando aliquid quod est totum et alia quod est dimidia. i. continens totum et eius medietatem. Et sic sesquitertia continet totum et eius tertiam.

In celo ita vermis optime.

Quod res in universo sit optime ordinata patet si consideremus proportiones numerales sicut enim ligantur 8 et 27 qui sunt duo primi numeri solidi quadrati per duos intermedios qui sunt 12 et 18. Et ad hoc intelligendum notandum quod sicut aqua discrepat ab igne quia ipsa est frigida et humida. ipse autem calidus et siccus. et ita non conveniunt in aliqua qualitate ita 8 et 27 in nulla proportione conveniunt. et sicut aqua et ignis ligantur per duo elementa intermedia concordantia quoniam terra convenit cum aqua in frigiditate et aer cum humiditate. cum igne convenit terra in siccitate et aer in caliditate. Sic et duo predicti numeri. s. 8 et 27 per intermedios numeros coniunguntur qui sesquialtera proportione ab eis differunt. s. per 12 et 18. numerus enim iste s. 12 differt in sesquialtera proportione ab 8. i. tertia parte 18 et 12 et 27 et 18. vult ergo dicere quod sicut elementa ita ordinata sunt

ut illa quorum discrepantia per intermedia coniunguntur. sic et ita duo primi numeri solidi quadrati qui discrepant ab eo quod non sunt per intermedios numeros quibus coniunguntur. et sicut elementa discrepantia per illa elementa que coniunguntur. sic ille duo numeri per aliquos quamquam convenit per ea discrepant. Quomodo ergo coniunguntur illos duos intermedios conveniunt cum eis illos duos intermedios. Octavus enim numerus convenit cum 8 proportione sesquialtera discrepat duodecimus cum 24. similiter decimus octavus convenit cum 24 quinquaginta discrepat a 24. Et discrepat ab 8 eadem proportione convenit proportione sesquialtera. Et sicut se habent 12 ad 8 sic se habent 18 ad 12 et similiter 12 et 18 convenit. Item sicut se habent 24 ad 18 quadratus est qui semel ducitur in se ipsum. ut bis duo. cubus qui bis ducitur in se ipsum. ut bis duo bis quod facit 8. et ter tria ter quod faciunt 27.

Calcidius.

Quarto q ut potuit face mud atiqore. et
q sic ut .ij. pe. ult. mille ani ap dm z
sic una dies. et in ps. mille anni an oclos
tuos taq dies hesterna q ptit. pi re. c.
milia annor. g si ds potuit facere mdu z
an die hestna. potuit p. c. iij. anor an. z si
h. eet antiqor. g et c. Item dia po et opo
n depnd nec a m nec a tpe. g q re pt in
uno istanti pt i alio. s q istaie i prioi
eade re i prio. et sic h mudus potuit fi a
tiquior. g z c. Item dia eent z po fuit an tpi
pnci. aut g fuit potis pduce an. aut n.
Si n. g erat ipotis. si sic. g potuit facere
mudu anq faceret. Item ego quero utr po
tuit face post. si sic. s no e maior ro de post
q de an. g pi re potuit face an. aut si n po
tuit post. nec ant. et i nce fuit q tc. g ur
q cpulsius z n uolutarius mdu fecit. z c.
Sz qn an pn tpis n erat n etnitas. g si
potuit mudu face an pnci tpis. potuit fa
cere z i etnitate. s qd nt ee in etnitate ca
ret pn. et nich tale pt ee catu ex nlo. g z
c. Item si potuit facere. an. pcedatur. 9 ego
qro utr an. et sic in infinit. s infinit a pte
an est etnu. g si potuit i infinit an face
potuit z ab etno. si g no potuit mdu face
etnu qr n eet fcus. nec antiquiore. Item
nce e mudu hre finita durc a pte an. s
i q fito nce e alicubi stare ult q no pt fi z
pgssi. s q re statur i aliq istati finito stat
in illo i quo conditus e mdus. g z c. Item pn
toci antiquitatis n pot ad ei ul cogitari.
antiq isti tpe ul euu q icep cu mdo est toci
antiquitatis pnciu. g z no potuit ad ee
antiquius. Sed ds q cum qr utr ds potuit
face mdu antiqore. pt intelli d. aut q
ipm cuuit ab etno cu pduxit ex tpe. et
tuc eet antiqor. aut ita q mdus durais
set tpe longiori. tn h p ceso impossile
simplr qm implicat in se contradco. ex h.
q po ti po hre pnci. i ex h aut q po eni
po n hre pnci. Unde e qre utr ds potuit
an mudu face q mdus ht do pnci n ha
beret pnci. z h includit contradictois utrq
pte sibi. q ad 9 ur aliqui bi impossib
qr iplicat i se oppoi. qm antiquitas sui
antiqtas icep cu tpe. na in etnitate
n e an z pe. et tpe icapit de nece e sic cu

cu mdo sic sit incap sil e loco. et loc cu orbe po.
U sic si qreret utr pm orbis potuit fi altior
nlla eet i mdo qo. imo iplicat contra. si ex
oe. loc ee loc. et ueit ex fla ymagine. qr yma
ginat tot mdu ee i locali spato. sic ymagi
namur tun cotari aq. sil intelli d i pposito
q e iplicato cotradcois. et ueit ex fla yma
gine qr ymaginami an pnci mdi fuisse du
rone tpis i qua mdus potuiss an fi. U sic
si qritur. utr md potuiss fi ext totu mdu.
ul su. ul infra. stulta e qo et iplicas opp. z
ueies ex mala ymagine p hc mod Rndet.
Si qrit utr md potuit fieri an ul antiqor.
Un dicit qd si ad pceas an msuris tpalib
potuiss utiq an fi. sil si locus eet extra. z
potuisset altior fi. Ro aute male ymagi
est. c. n ymaginam etnitate i infit ante
tps fuisse. intelligim ea. q. durce extisa.
in q sit diuisa nc in qe quob potuiss fi tpe
sib oio n est qr etnitas est nc simplicitas
i quo nulla oio cadit diuisitas. acet g sic
pbat roes iducte ad h q sic n potuit mudu
face i aliq loco. qr no e in loco. sic nec an qr
nlla e atiqtas n ieo. Ad io qo o q ap dm no
e uis aliq in aliqnto tpe. et q po ei no deped.
et c. dnt ad o unica Rone. q qius dia uitur
ad n artet. tn pncipiatu n pt fi sin pncal
et tpale n sin tpe. et pm tpale n pt face n i
pnci tpis opponit. n. no dic po. s magis cotra
dictior et repugnatia. n tn artat ad sic faci.
qr poss oio no face. Unde sic stulta e qo si qrat
utr potuit face pnci tpis an pnci tpis et
et p d. Sz qm bruu ur dice q ds n potuit
face mdu antiqore. et qn aliu mdu face
potuit. et an istu. Item pea dnt ali q sic ds po
tuit face mdu ampliore. i z potuit face a
tiquiore sin oi distictioe. s tn istud n e oio
sile qr ds poss face celu ampli et mag di
stare a tra salua utriusq n. s si ds itelligat
cepisse q istd nc mag dist a pnci tpis. in
tellr i no ee a q z si intelligat md fcus an
ad h no eet atiquior qr istus nc. qr tm dista
ret q distat a pn. z in eet atiqor. z io n est
simplr neganda n simplr cocedenda. sic nec ista.
ds potuit face mdu altiore. S. n. itelligas
de h absolute tm e sic dic opinio p z n itell
et iplico cotradcois. S a itelligas p cocitatia
altius loci. s. qr ds potuit face aliu mudu

amplectente istum in quo situm potest habere magis altum et minus. similiter iudicandum de antiquitate. et ideo si queratur utrum deus potuit antea facere mundum distinguendum est sic et hic. utrum deus potuit facere mundum in alio loco vel alibi. quia adverbiale denotando potest capere sub ampliatione ubi vel extra. si sub ampliatione ubi tunc est vera. et est sensus quod deus potuit alium locum facere et in illo mundum istum totum ponere. potuit enim facere tales mundos. et ad hunc unum complectentem omnes. et unum in loco alterius quam alium. sic et in tempore intelligendum est quod deus potuit facere tempus antea hoc. et in illo facere mundum. alio modo potest capere adverbiale denotando extra ampliationem de loco. potest et est sensus quod deus potuit facere mundum istum in aliquo loco qui est extra mundum. et hoc est implicando falsum quia non est locus nisi intra mundum. et similiter de tempore intelligendum. Ad primum ergo quod obicitur quod tunc antea non erat nisi eternitas. dicendum quod verum est. sed tamen deus poterat facere quod antea esset tempus. Ad secundum quod obicitur de infinito a parte ante. dicendum quod infinitum a parte ante potest esse appositum per actum vel per potentiam. primo modo dicitur eternitate. secundo modo minime. quia eternitas dicitur infinitum actu. Ad tertium quod obicitur quod necesse est ponere statum. dicendum quod verum est. sed status potentie non esse infinitus. et licet potentia non sit ponere statum. quia actus non consequitur totam potentiam. sed in aliquo statu et in isto statu sistitur. sed quare magis in hoc quam in alio ratio summa et potissima est voluntas facientis. Ad quartum quod obicitur quod antiquitas cepit cum mundo. dicendum quod verum est. sed deus potuit facere quod antea inciperet. ideo non valet illa ratio illa. rationes ad oppositum sunt concedende. procedunt enim secundum viam.

Consequenter queritur ad secundum articulum qui de immutabilitate divine potentie. videlicet quod semel potest semper possit. et quod sic videtur. quia omnis potentia que est idem cum essentia habet idem posse quod esse. et omne illud cuius posse est idem quod esse si habet esse immutabile et eternum. habet et posse. sed quod deus semel est semper est. quia eius esse est immutabile. ergo et quod semel potest semper potest. Item omnis potentia que est infinita et non potest non esse infinita semper est equalis. quia si ex paucorum esset alia desineret esse infinita et desineret esse omnipotentia. et ergo nulla possibilitas accrescat ei nec decrescat. ergo quod semel potest semper potest. Item omnis potentia que est omnino sufficiens et nullo modo dependens a possibili. omne quod potest semper potest. licet in se ipsa maneat non mutata. sed divina potentia est hec et non mutatur in se. ergo et cetera. Item quidquid deus potuit adhuc potest. si non de eo factum esse. sed non propter hoc ab ipso quod non subiaceat divine virtuti. ergo propter illud factum non impeditur quin adhuc possit. ergo potest quicquid potuit. Sed contra. si deus potest semper quicquid potuit semel. sed potuit Christum resuscitare a mortuis et mundum creare. ergo et modo potest. quod stultum est. Item

si quicquid semel potest semper potuit. sed modo potest mundum cassare. ergo ab eterno potuit cassare. Item si quicquid potest semel et semper. sed antea mundum potuit facere quod iste mundus non fuisset. ergo et modo potest facere quod mundus non fuisset. Item cum dicitur deus potest hoc. si potest facere hoc aliquo demonstrato. aut connotatur ad aliquid. non. connotatur non. ergo eque vere potest dicere quod deus potest malum in bonum. connotatur aliquid ad connotatum. hoc non est nisi possibilitas ad fieri. sed quod factum est idem ipsum non habet possibilitatem in ad fieri. ergo deus non potest facere quod factum est. et propterea potuit. ergo non potest quicquid potuit. Responsio. ad hoc est dicendum modo respondendi sic ad sophisma de scientia. concesso enim quod dicitur in potentia veritate omnino sit immutabilis vel potentiam tamen non omnia concedunt hanc. potest quicquid potuit. et respondent illationi. sed potuit Christum suscitare. ergo et modo potest. respondent quod dicitur ista non sub illo tempore sed sub alio. ergo potest Christum suscitasse. quia hec enuntiabilis adiunctum ubique diversorum temporum. non est idem. ideo dicunt quod propositio vera est. et si aliter in ferentur assignant peccatum in processu secundum figuram dictionis. similiter agnis. Contra. sic supra probatur fuit. sed potentia non habet veritatem quod virtus ista potentia videtur fuisse probabilis et magistralis fuit hec positio quia probatum non solvit. et tamen non solvit impositum. primum quia si diceret deus posse quicquid potuit et quod potest fecisse quod potuit facere. pro eo quod non est certius potest quicquid potuit. et tunc mutatur. quia potest fecisse quod potuit facere. et potest nunc vidisse quod potuit videre. preterea dicte oppositum huius solutionis ad hoc contingit solvere hoc modo secundum rationem. potest quicquid potuit. sed potuit non fecisse mundum antea quam faceret. ergo et modo potest non fecisse. loco et quod est non fecisse non est dare ad equales. ergo illa ratio non solvit. maxime cum ipse magister dicat in littera quod deus non potest facere omne quod potuit alicui facere. non vult facere vel esse vel fieri quod alicui voluit facere vel esse vel fieri. Ideo dicendum sicut dictum fuit de scientia quod dicitur scientia in se omnino immutabilis. desinit scire ad enuntiabile ratione connotati. quia scibile desinit esse verum. et ipsa scientia sui scire connotat hoc modo in cognito veritate. similiter intelligendum quod dicitur potentia connotat in re respectu dicitur possibilitatis et tales in qua possibilitas quo respicit potentiam contingit sub ratione potentie non impossibilitatem. ergo ita est quod multa possibilia fuerunt impossibilia per accidens. et multa possibilia fuerunt etiam. et ita fuerunt impossibilia ad fieri facere. enim quod non est sed non sit non est facere. quo facere quod factum est non est facere. et in possibile est fieri. hic est quod quod deus non potest non possibile quod possibile est potentia quod nulla mutatione facta in potentia. sed equaliter deo existente potente sit aliquid deo impossibile propter mutationem a parte rei. Sed contra ad hoc quod dicitur est quod

Marginalia:

sed divina potentia semper est infinita in opere

potest esse

omnipotentia

non fecisse est

Quod aliquid non possit aliquid quod aliquando potuit potest dici dupliciter. aut quia non habet eandem potentiam quam aliquando habuit. aut quia factum est impossibile quod prius possibile fuit. unde [illegible] visus potentie non se extendit ad illud. sicut enim videre dicitur dupliciter vel habere visum vel uti visu. sic posse dicitur dupliciter vel habere potentiam vel uti potentia. primo modo dicitur deus potest quicquid potuit. secundo non quia possibile quod potuit possibile fuit potentia et futurum. unde quia [illegible] possibilitas [illegible] et [illegible] aut [illegible]

dia po e imutal et h negada qa qd ds seml
pt sp pot. Ad io g q ob q demu posse e ee
qd infinitu et idepedes. totu ills ocludit q
ipa n mutet. s in l se de onotato dm est tn q
posse di r onotata sp e ifinit. q si aufat finit
ab ifinito n lo remanz ifinit. et ido q uis desi
nat ad pse face sp tn infinita pt. Ad io q o ulao
q alia patit. ex h q dia po onat oib que st
ds q o e absolut. et tn n se q possit face q fco
e. pot tn i o destrue. s face no pt q facado a fac
ad aut n l. si ad g ad pl est nc qua p. g n fac
q fco e. s n l ostia n l fac. Sitr de eo q fuit
face q n fuit. a facit h qescendo. aut opado.
a destruedo qescndo n. s. n. ds n l faciat. t
h q e pritu sp est pritu. si uo faciat. e n l ex
h fiat. h. n. no fuisse pritu n est ad. g faciedo
n l fac. si uo destruedo cu pritu sui q fu n sic
nich fac destrudo. et destruedo n l destruit. q
ce d est g q n pt qaqd potuit q fuit alr ple
q fco e ipossi le no p arratoz po e s pp h q t
nacio onotat i po. et sic patet obiecta.

In pte ista sut dubones ce luz et p o de i sole
magri qua d qd n uz h s sili tu induoto q fi
lui genuit de sua sba. Ro ista n ee suf
fides. q na iuudia pt attendi r diuisi i sba et n sic
angls iuudit hom. g pp h n excludit iuudia a
ds respectu cate. Ro dd q ad iuudia ista duo
occurut s. potas ad eqlitate et exigntia rei fte
n. n. iuudz aqs alie n q pificat ei aqs ul exced
ul q timz ne pificet. Jt artifex n d iuuid
n qui n fac re s m q exig et ipe pt. et pp hec
q ex pte rei n erat exigntia et tm i nllo r
potuit pificau ido q lesoz facet n ouinat in
ds ee iuudia r si nllas res facet. s z i filio di
erat po ad eqlitate et ulti exigntia pp h q
erat de sba pris. hic e q n e sile u dic magr
et e Ro eius bai. poit. n. ang p onte n qua
uelt dice q iuudia sit solu ul possit ee r silic
i nis. s pp roz p dcaz exigntie s. et eqlitatis que
erat in gnatioe filij q erat de sba pris. Jt
qr de h q d qd potuit ds hoie talem fecisse
qui peccare n possz nec uellet et si tale fecisz
qs dubitat eu melioez fuisse. uz. n. dia oiu
in ecc. xxxi. potuit tsgredi et n e tsgssus.
h dz in laude sci uiri. et aug i xi e sup gen
ad lraz q meliores iudicauit ds hoies si ei li
balit deseruiret. et tm i li. de ci. d. dic q me
lior e sba q peccare p qua q no pt. Ro dd q

meli d d au simp aut i ordine ad fine. si sup
loqmur melior est ho oformatus i g q potes
pt labi. si i ordinatoe ad fide q qde osistit i
pueni do sio meli fuit face hoiez i libertate p
cadi. s z tn p m meli est simp h a e meli q qd.
et io ubu aug simp lo do h uitate. q d a d de
uiro uisto laus accidental e sui q m ad glia acci
detale. ostat. n. x m n potuisse peccar et tn erat
gloriosissim. s silr itllig z e ub i o aug sr gen
s z qd o q melior e n q p peccare q q no pt. dd q
n posse e peccare est duplia pe cu. aut q caret
uol te au uti bili te uol a et p m itllit au. n sco.
Jt q de h q dic magr q potuit ds meliora r
face q fac. uz. n. isto no ht uitate i oibz et
spalit in xpo q ut nllo modo posse face me
lioez. p i o q d phr. ii. Dedit illi nom q e sup
oe nom. Jo. iii. datus e ei spc n ad msu
ra. g nullo potuit ds dare xpo pl de spu. g
n potuit eu face meliore. Ro dd q mag
lo de uniuso et ei ptib z et qm x c nec e de
uniuso n e ei ps. io no ht locu in ipo ub. tn
ad h c in xpo habet dubo z. si. n. qaqd ht hua
nitas xpi finitu e. g c ds possit sup oe fitu
potu mai. et tm xps fcus fuit passibil et
mortal. et potuit fi inmortal. et pp h dd
q t n est loq de xpo a t q m ad unioez. a q m ad g
singlais p e. aut q m ad ppetates n e. si q r
ad unione nec ds pt pl dare. n cata recipe
q unionis gra ex pte alti extremi e digtatis
infite s. q h o sit de quauis ex pte huanitas
qaqd i sit finit. et i n po limitato ex pte di
neo ex pte cate capacitas ifita n p unione
uidel z q unit h o bono ifito. ita q h o e ds q e
bonitatis ifite. si a loqmur q m ad gram singlaris
p e sic ocedo q ds potuit pl dare. s z ronalis
cata n potuit aplius recipe n q capacitas
aie ad gram p collatioz gre minuat q n
minuit nec auget. s z osumat et oplet
et io n e possil ad ampli. si a loqmur q m
ad ppetates ne sic ds et plus potuit de bo
dare r real cata recipe q m ad ea s. q sut cor
q no pla ht q qndo fcus e. s z n potuerit fi
et saluta nre effica ogruetioes. Aug. n. les
salus nra potuisz p sba r corrup l e z inrnoi
i repari sic p morte et passioz ei repata e.
p z g quo melior potuit ee xps et quo n.
Jt ob de bata ugine. uz. n. q n potuit fi
melior. q ansel. de oceptu uginali dic.

decebat quod illi hominis concepto fieret de matre purissima qua puritate maior sub deo nequit intelligi. ut quia non potuit fieri melior. et tamen ipsa fuit post universum. Et super omnes choros angelorum exaltata est in gloria. quia facta est in summa gratia. ¶ Secundo dicendum quod est loquendum de beata virgine quantum ad tres conditiones scilicet quantum ad gratiam conceptionis. quantum ad gratiam iustificationis. quantum ad nomen caritatis. Si quantum ad conceptionem plus sic quia fuit mater dei quo non nobilius cogitari potest et mater nobilissimi filii. sic tantam habuit bonitatis dignitatem quod nulla mulier amplius capere potuit. scilicet non omnes cause quantum ascenderet in gradibus nobilitatis essent presentes omnis debet reverentia matri dei. Si autem loquimur quantum ad gratiam iustificationis tantam habuit quantum potuit creatura humana sive rationalis que facta est sic recipere potuit. Si quantum ad nomen optima habuit que sibi competens fuit simpliciter tamen meliora potuit recipere et deus dare et in persona quia in nullo tanto habuit instantia habuit ubi magis. Et quod deus ea que fecit potuit facere meliora. post quia in aliquibus capacitatem gratie complevit et implevit. scilicet licet per omnem modum in matre. nam sicut capacior plurima creata in sexu femineo quantum ad ea que spectat ad corpus et in anima humana quantum ad ea que sunt gratie.

Iam de voluntate dei aliquid pro sensus nostri imbecillitate et cetera. Sed quia ergo magis de scientia et potentia hic tractatio agit de voluntate et habet hic postea tres partes. In prima agit de voluntate secundum suam conditionem. In secunda vel eius impletionem tertio de compositis. Quantum ad prima impleatur [illegible] super distinctio xlvi. Hic oritur quoddam quod etc. In tertia deviat quod sit voluntas nostra divine conformata. et hic distinctio xlviii. Secundum quorumque aliquis est mala et voluntas et cetera. Prima pars habet tres partes. In prima ostendit quod voluntas dei est ipsa divina essentia. In secunda quod ipsa est omnium causa. Hec itaque summe bona voluntas causa est. In tertia ostendit quod ipsa voluntas dei essentia dei habet non permittendum nobis et cetera. Prima pars hic [illegible].

¶ In prima ostendit quod velle est in deo esse et voluntas est essentia. Et
¶ In secunda solvit dubium. Et hic videtur sit deo velle quod esse secunda pars sicut duas. In prima ostendit quod divina voluntas est causa et prima. In secunda ostendit quod est causa generalissima ibi voluntas ergo dei ut ait Augustinus. Hoc non est permittendum et cetera. Hic est tertia pars in qua agit de ista nominis multiplicitate et hic non est multiplicitas equivocationis sed analogie et sunt in hac parte tres particule. In prima ponit modum principalem accipiendi hoc nomen quod est voluntas quod scilicet accipit pro voluntate beneplaciti. In secunda ponit modos non principales scilicet tropologicos secundum quod accipitur pro signo voluntatis et hic facit. Aliquando vero secundum quamdam dei figuram et cetera. In tertia habet epilogat predeterminata ibi Cumque igitur supra posita sunt que dicuntur et cetera.

Ad intelligentiam presentis distinctionis tria principaliter queruntur. Primo quid sit de voluntate divina quantum ad conditionem. Secundo quantum ad causalitatem. Tertio quantum ad rationem significandi. Circa primum duo queruntur. Primo quia utrum sit in deo ponere voluntatem. Secundo utrum ipsa sit dicere omni voluntate sic divina.

Quod autem in deo non sit ponere voluntatem. Videtur. Opposites ostenditur auctoritate et probatur quod [illegible] in libro de [illegible] voluntas est vel motus [illegible] presides et appetitum. in deo non est motus nec est [illegible] appetitus. ergo nec voluntas. Item autem in libro de duabus animabus voluntas est anime motus ad aliquid prosequendum vel fugiendum sed in deo non est ponere fugam nec prosecutionem. ergo nec voluntatem. Item ratione quia voluntas est potentia in nobis maxime vertibilis unde alie potentie non possunt in malum sed sola voluntas est aqua [illegible] sed in deo nulla potentia est vertibilitas ad malum. ergo et cetera. Item voluntas eo ipso quod voluntas est est ad opposita. eo quod ad opposita est contingens et variabilis. In deo autem nulla cadit contingentia nec varietas. ergo et cetera. Probo primam. voluntas eo ipso quod voluntas est potentia rationalis. sed potentie rationales sunt ad opposita sic dicit philosophus. ergo et cetera. Similiter eo ipso quo est voluntas est libera. et si hic non est determinata ad unum quia tunc non haberet libertatem sic nec potentiam nisi ergo est ad opposita et ita variabilis. Contra quod dicit ephesiorum i. dicit apostolus secundum consilium voluntatis sue. et item ibidem secundum propositum voluntatis sue. et tota scriptura est plena hoc nomine voluntatis ut est in deo ergo et cetera. Item philosophus in undecimo concludit quod voluntas est actus ipsius dei. Item ratione quia voluntas est in potentiis que resident unde tanta summa potestas. ergo si voluntas de se dicit potestatem que omnibus preest in regno anime. et non potest sibi imperare. sed deus potentissimus et omne quod potest esse est sibi attribuendum. ergo et cetera. Item voluntas est in qua consistit summa voluptas sive felicitas. beatus enim est qui habet omne quod vult et nihil delectat nisi habita voluntate vel ad sit [illegible] voluntati. Sed deus est felicissimus in quo est omnis felicitas et iocunditas. ergo et cetera. Item voluntas est in potentiis que residet iustitia et equitas iustitia enim non est aliud quam rectitudo voluntatis unde non habentia voluntatem non sunt capabilia iustitie. sed deus est iustissimus per omnem intellectum. ergo habet voluntatem. Item voluntas est in qua attenditur summa liberalitas. omnis enim liberalitas venit ex amore. sed constat quod amor est actus voluntatis. In deo autem est ponere summam liberalitatem ergo et amorem et voluntatem. Secundo dicendum quia in deo est ponere voluntatem sic ostenditur. iiii. rationes predicte scilicet rationes scilicet potestatis voluptatis equitatis et liberalitatis que sunt omnes voluntatis. et magis proprie in deo et

pletiori m° q inb abo· n· inb e p distantia a sba
et actu· et p distantia a fine· In deo a p omo
indiaz hor· s· sbe· ūtutis· actus et finis· et qa
in nb e p diam a sba et ab actu· in deo alīs psides
et diuisos act° uaria p diam· n· a sba in qua
possunt et alie po indicari psioz aliis potitis
ut sensu et appetitu pp diaz ab actu e uaria
bilitas· s· alīatioz affectionu· In deo a neutru
ideo nec req instioes pos· nec ht uariat affec
tioes uaias· et io q inb e p distantia a fine
ide e q est indiges· et io est in ea fuga et appe
titus· et cad in ea tristitia· cadit et malitia q p
a fine obliqu· c n sit illi quieta· In deo aut est
oio finis quieta· io nec fuga· nec appetitu ht
n tristitia nec malitia· sz oio leta letitia· et iu
stitia· et sic pz ibo· ad p tria· q qui ista cod
nes· appetitus· fuga· malitia· siue utibilita
gdones sit uolutatis cate· tn oio a uote diuina
semote sut· Ad i° q ob q est indiges et uaria
bilis deo q e contingentia i actu ul in effectu no sed
etia in multis q a deo sut· multa en· facit ds q n
possz face nllo repugnante· In at loqm de cotin
gentia i actu quo uoluntas ad mod desinit uelle
et incip uelle· modo ult ad· in ult oppoitu· hec cad
i uote huana· q int uote et actu est dia· deo n
n spe e i uno actu n in actu unifori· Dia a uo
pp ydeptitate sui c actu oio uaiari n pt· nec
ht ista aliq contingentia· et ita patet oia quesita.

Sed suppo q i deo sit pone uotem q ut ipa sit
pone omnuolnte· ui i dicat a uote oiuoles
sic a po et scia oipotes et oisaes· et q sic ut·
q ds n dr oipotes eo q o possit· sz q pot oe q
decet e pom· n· n pt mala· sz silr ds ult oe q
decet uolutate e· g dz d oiuoles sic oipotns.
Ite sic se ht cogitia dei ad uni· ita se ht affectiua
sui uotas ad bon· sz cogitia sui itelligentia amplectit
oe uin· ut q dicet dm ab uin ignorare artaret
et derogaret e intellie· g pi rone e intellia no
sit latior nec pfectior g uoluntas· uotas e r oi
bon· g sic dr omi saes q scit oe uin· ita oiuoles
q uult oe bon· Ite sic dr ds uo oi uerti
a quo· s· oe uin ht uitate· i est bon oi bon a
quo oe bon ht bonitate· sz ds i diciendo sua ui
tate q e ro oiu o cognoscit· g silr diligendo
sua bonitate oe bon dilig· sz oe q dilig ult·
g ult oe bon· sic et cogscit oe uin· et sic et c.
Ite tota uo tas e q se extendit ad infinita bona· g me
lior ad pla et optima ad o· g ista ad infinita·
g sic po et scia se extendit ad o· et infinita ita et
uolutas· g q rone dr oipotens et oisaes· pi
rone dz dici oiuolns· Contra ipsum· o qz uolunt
fec· g n ult n q fac· sz pla pt face· et n p
n uolns· g pla pt uelle· sz si ds possz pla
sare n eet oisaes g et c· Ite si qd saret h°
q n saret ds n eet oisaes ds· c g ad uelit
ho q n uelit ds· ut puta face furtu· g ds n
est oiuolns· Ite si posse malu eet posse
ds n eet oipotes· q n pt mala· g c uelle
malu sit uelle· et ds n uelit mala ds n est
oiuolns· pbo minoz· malu n est malu n
q uoluntariu· q s au· i peccat q d n e uoluta
et c· g ro uolutatis saluat in malo· silr
et actus uotas in uolndo malu· g et c· Ite
uelle malu aut e uelle aut nolle· si uelle
heo ppo· si nolle· sz nolle malu e bonu·
g uelle malu est bon· g si ds ult oe bonu
ds ult malu· q e flm· Restat g q uelle
malu e uelle· et ds n ult malu· g ds no
est oiuolns· sz istd arg m est sophisticu· qa
silr possz obici de po· et io q u est h q ue
lle malu est uelle· sz posse malu n est po
sse ipo· iuxta h q de contratioe po· sapie· et uo tas
ad sua obia· s· ambitu· Ro o dd q c q ut
ds sit oiuolns duplicr itellm pt face ista
locutio· ex eo q h q e oe· pt face distributioz
simplr ul u nc· si distributioz simplr q m ad act
et hitu fac· tuc dr oiuolns· q ult oe uol
bile· si u nc dr oiuolns q ult oe uolit· i ut
qu flitate ht· et i utroq sl u ht uitate i po
et scia· et io simplr cocedit q ds sit oisaes et
oipotns· et simp negat q sit oiuolns· in
tellig h et io pz· si n· acciplam simpr· de
scat oe scibile· et pt oe pble· et n ult oe uolibile
q dia uotas inptat ca actuale· po uo abst
hit a rone actualitas et poit roz oe scia u abst
hit a rone utriq· g ds n e ca actual oiu que
pt face ul uelle· sic n fac oe uolible· i n ult
q uo po abstrahit a rone actualitas· io dr no
solu r face dor i actu sz possilius fi a deo· q u
scia abstrahit a rone utriusq· hic e q scia n
tm e r face dor· sz r possibiliu n tm deo· sz
et alis ut pote possibiliu maloz· h g e ro
q actus scie u sare e p mod hit· u posse et
uotas p modu actus ut uelle· io scia e oiu
scibiliu· po oiu possibiliu q sut po e· sz n uotas
oiu uolibiliu· et io n pt ds pla scar ul psce·

Si loqm de contingentia in effectu n tm ei esse ·no ·multe

∴ similr e po p modu hitus

pt tamen pla velle. Contra accipiam utrumque non est rei p
uise et r^u sue. et voluntate scientia est r^u omnis rei in qua
saluatur ro sue. et potentia in qua saluatur ro potentie. sed voluntas
non est r^u omnis rei in qua ro ius saluatur. scientia non est r^u omnium
futurorum et presentium et preteritorum bonorum et malorum quia
in saluatur ro scientie et nobilitas. quia scire malum est
scire. et scire malum nobilitatis. Sed potentia est r^u omnium bonorum
in quibus solum saluatur ro potentie. nam posse malum non est
posse. dicitur posse malum non tamen derogat perfectioni potentie
sed in ipsi potentie quia posse deficere non est posse. et ideo ad hoc
omnipotens. Voluntas est r^u bonorum tantum non r^u malorum. et
quamuis in volendo malum non saluetur dignitas voluntatis
saluatur tamen ro volendi quia velle malum velle est. et
hoc est quod deus non dicitur omnivolens quia non vult malum. sed tamen
omnipotens quamuis non possit malum. Si queratur quare ro
potentie non saluatur r^u mali sicut et ro voluntatis. dicendum quod
potentia ideo ipsum quod dicit dicitur per modum habitus et potentie. de potentia in
actu a loco vero est r^u privationis tamen est potentia sed defectus potentie
sed voluntas ideo ipsum quod dicit dicitur per modum cuiusdam indifferentie
et complacentie. quia igitur in malo saluatur ro consensus
et complacentie sicut et r^u boni. ideo velle malum velle
est. sed posse malum non est posse. Ad primum quod obicitur quod deus vult
omne quod decet deum quia illa non est ro quare dicatur omnipotens.
sed illa que passiua est. s. quia potest omne quod posse potentie est. Ad
2m quod obicitur quod cognitio amplectitur omne verum. et affectio
omne bonum. dicendum quod aliter amplectitur hec. aliter illa. cognitio enim
amplectitur actualiter cognoscendo omne quod est verum et quod potest
esse. sed affectio quia actus eius est in re actus. amplectitur
et vult solum bonum quod est vel erit sensus verum amplectitur
omne actu cognitionis quia non est nisi verum. nam falsum scire non est
scire. sed bonum non amplectitur omni actu voluntatis. nam velle
oppositum boni est velle. et hoc est quod deus sciendo omne verum dicitur
omnisciens. sed non sic volendo omne bonum omnivolens. Ad 4
quod dicitur obicitur quod deus cognoscendo se qui est veritas ipsa omne verum
cognoscit. ergo etiam deus quod verum est. sed aliter quia cognoscendo se est
causa exemplaris. et causa exemplaris non tantum futurorum sed et p
sibilium a deo fiendorum. diligendo se bonum est causa actualis. ut
patebit. et ideo non sequitur quod velit non bona que erunt vel fiant
et propter hoc non potest dici omnivolens. alia tamen est ro huius sicut
patebit in litera. Ad 3m quod obicitur de voluntate quod melior
est que se extendit ad plura. dicendum quod voluntas est actus
rationalis vnde non dicitur voluntas melior quia simpliciter ad plura.
sed quia ad plura rationabiliter et quando ro recta dictat causalitas
fieri in numero de futuris quia numerus infinitus rebus non competit ideo
optima voluntas et perfectissima in aliquo numero vult res bonas
esse. sed tamen fieri. et ex hoc non sequitur quod voluntas sit infinitorum
vel omnium possibilium non etiam omnium. potest tamen dici quod voluntas alicuius
alicubi habet veritatem in tantum habet. vnde voluntas ad recipit a

voluntas sed voluntas dei non recipit. et ideo non est melior voluntas
tota bona quam unum et mille quam tantum. et ideo non vult illa ro
in ppositionis. Ex hiis patet illud quod consueuit queri vtrum voluntas
et potentia et sapientia sint equalia. dicendum enim quod est loqui de hiis
quoad quantum ad affectum sui actum. et quantum ad effectum. et quantum
ad obiectum. si quantum ad actum sic est in omnibus equalitas et
circumincessio ut patet quia quicquid scit deus potest vel scit
et potest et econtra. si quantum ad effectum sic adhuc sunt equalia
quia nihil efficit deus nisi per potentiam. sapientiam et voluntatem.
Si quantum ad obiectum sui connotatum tunc inequalia. scientia enim
hoc modo est in plus. et potentia in minus. et voluntas in
minus. Ratio scitum est bonum et malum. possibile
est bonum tantum sed futurum et non futurum. Volitum vero est

Quantum ad 3m articulum qui de bonorum futurorum
voluntate dicitur. scilicet quantum ad causalitatem. et circa hoc que
runtur duo. primo quidem in generali vtrum voluntas dei sit
causa rerum. 2o vtrum sit causa prima et immediata. et quare
sit causa ostenditur sic. hylarius in libro de synodis omnibus
causis sola voluntas attulit. sed filio natura dedit.
Item augustinus in libro contra manicheos. Si quidem est eius quod
voluntatem dei nosse desiderat. quia voluntas dei
omnium que sunt ipsa sit causa. Item ratione videtur quia deus
est causa rerum. sed omnis rei causa est deus causa est per scientiam
potentiam et voluntatem. ergo est causa. quia potens aut quasi
sciens. aut quia volens. non quia potens quia multa potest
que non facit. similiter nec quia sciens. ergo quia volens ideo facit. sed
causa est autem esse sed ad ergo etc. Contra deus est causa rerum contra
causa ergo per naturam aut per voluntatem aut per casum et
fortunam. non per casum et fortunam. quia tales sunt
cause secundum ipsorum rationes. Non per naturam quia sic simile ex simili
produceretur. Restat ergo quod per voluntatem. ergo etc. Contra si voluntas
dei est causa. aut ratione principalis significati aut ratione connotati
sed si ratione principalis significati. ergo cum idem sit sapientia potentia et voluntas
et essentia eadem ratione deberet dici causa. Si ratione connotati
contra quod sit in non est dare non effectum sed effectus con
sequitur rationem cause non ergo ratione connotati. et item si conno
tat effectum. ergo nullo modo potest dici deus vult se esse
cum esse se dicit non efficiat. quod est falsum. Item aut
voluntas est causa per proprietatem aut per appropriationem. Si per
proprietatem tunc ergo sapientia et potentia non sunt cause. Si per
appropriationem. aut ergo quia in voluntate prius est ro causalitatis
aut quia immediatius. Non quia prius. nam potentia et scientia
antecedunt voluntatem secundum rationem intelligendi. Nec quia immediatius
quia hugo dicit quod deus per voluntatem mouet per sapientiam disponit
et per potentiam exequitur. ergo immediatiorem comparationem
habent ad opus scientia et potentia quam voluntas. ergo etc. Item aut est
causa propter virtutem agendi. aut propter modum. non propter virtutem
quia voluntas non dicit virtutem. sed potentia dicit. Si propter modum agendi

¶ q9 mo agndi p mod n nobilior e. g na mag e
ca. pbo. io agns e vtuosius q est sufficiet
et nobiliore pduce q ars sui agns uolutariu. g
et c. ¶ Itm q n q ad mod ur. q agns q dat
pducto pfectates niles osiles. ag p modu ne
s3 ds effectib3 suis dat unitate. ueritate. et
boitate. nec pt face sin hijs. et iste sut pfe
tates niles dic sbe. g ds ag p mod ne non
uls. ¶ Et q ages uolutaie est ages pcipio
sio dyo de di. q sic sol n pcipio illu
miat. sic ds n pcipio cat. g et c. ¶ Rdo ad pre
dcon intlligentia est nob q q uis dia eeri sit un
q simplicissim tn est pelag sbe ifinit. et io
dia q in nob repiuntur p diuersitate o in q in
ds nobli p oimoda repiut pfectioes. nicho tn
b oiodi pfectoz et uitate. sic in nb e sap. po.
et uo e ue ens et ca re q a nob sut. sic et in
ds sut. s3 tn unu sut. et q uis unu sit. q itllet
nr n pt ifinitate illi sbe ophnde n p unu ub
expme. io mltis mod intellim dm. e diuisis,
nomib3 expmim. et q p illos modos itlli
pla enutiam. i q ds aliq attribuimus s unu
mod q n s aliu. et ue qde q o in ds hnt uam
exiftntia. et io c a modo itlligam dm c diao
dm bon. a c dms eu etnu. ocedimus eu se
diffunde q bon est n q etnus. h. n. e pfectas
boitatis n duroiis. hic e q o intllim uere uo
ee i ds. et pfectas uo sit pduce ea q exeut p
mod libalitatis q dms dm in q uo tas est
ee ca rer. Rdo a q uolutati attribuit calitas
he. q ro candi est boitas. et ro effectuu.
et ro finis. Na bon dr diffusiuu. et bon e
p q o. effectuu a n sut efficiens i effectu n p
fine. io g q d ouictoz pncipij effectuu c fine
e ro candi effcu. s3 uo tas est actus s q bonu
reflectit su bon suu boitate. g uolutas unit
effectuu cu fine. et hic e q uolutas e ro car
faciens i effectu. z io attribuim ro com calitas
sub rone uo tas n sic sub alijs rob3. et h colli
git ex ubis dyo. in. iiij. de di. no. ubi dic q bo
nitate u oinetia zut pncip z u fine. o appe
tut. u pna a q sut. u oinetia p q saluatur
u fine i q tedut. Vn diuinus amor est qda actus
etnus ex optimo z p optimu et i optimu. ex
q collig q dic ouictioz pncipij cu fine. et ide
cam actu q i ult face. i q actualitas i cando
referat ad uolutate. n p istati i quo h uo te
s3 i q face ult. sic ego uolo audire cras missa.

et uo tas faci me cras ee i actu r uolti. sic suo m
e i ds. ¶ Ad io q q uti ouenat uo ti ro calitas
p onotatu ul p re sigta. Dico q n p re sig
ficata tm n p onotatu. s3 p re sic sigtata. t
q sigtat dia een ut uo tas cu mo sigtandi.
V nd3 uitas. sic q nos dms q lap assumit
ds i q m ens. al in qntu uiues. et h in qntu i
tlliges. reua een intllintia et uita ide sut i
ds. tn ide p alio modo dat intlli. n p ono
tatioz. s3 p eide sbe ifinitate. i q os nobles
pfectates sut unu. n tn possut sigtari n per
diusa. ¶ Ad io q ob uti sit ca p pueutate. a
p appatioz. d q simp lo ppissime e ca. q p ds
uo uolutate ad sciaz et poin dr ca p appatoz
et h q ipa uo tas sigtat dm ut ca actuale. t
Vn i uote po inuenit ro actualitatis n cali tas
po. n. z scia. et si hat poin ae hitualit n tn ac
tualit p uote. Vn uo tas fac de scia dispoz. siue
fac sciaz ee disponte. et poz exequete. io. n.
dispoit q uult. z io fac q ult. z sic p3 io. ¶ Ad
io q q uo tas dr ca uti p utute agnte. ul
p mod agndi. d q p utrz. ds n. uelle est
posse. pncipalius tn ro e modi agndi. pro
ducto em diuisi i for et n ex sola libali te age
tis spectat ad agnte p uolutate. ¶ Rdo o q t
modus agntis nal est nobilior ubi e ubi
uo tas n e oipotens. s3 si ars posset face oe q ue
llet. n minus nobilius aget q n. pt tn d
q mod pducendi n l opetit psone respectu
p e. n a een e dine r catumur. q n possut oe
in for. ¶ Ad io q ob q ds pduc s pfectates. t
ds q n pduc siles i pfectatib3 spalib3 si e ages
pticlare. ul si e ages ul e p duc nacio n ex
sua libali te. ds a neutro modo. ¶ Ad io q ob
q ds n e agns pcipies. ds q h uitz e de p
cogitatioe q pcedit uo tez. s3 nq e uitz de pre
cocep re r opis. z p mo lo dyo. iste uo oppo t

¶ S cdo quitur uolutas dia sit ca p et || so m tas
imediata. z q sic ut p aug. iij. de tri. uo
di e p a et suma ca oium spez et motonu. ¶ Io
ois ca cui actus pim et pp e rei pductoi. e
ca p et imediata. s3 uoluntas e hui g o z c. t
pbatio medie sr io. q9 iustus ds in omibus
uijs suis. glo. ds h e uelle q face. q ex ei
uo te res hnt ee. ¶ It ro e ur. q ois ca e p z
imediata q n e alta pou c sit ide q ds. g t
uo tas e ca p z imediata. ¶ It ois ca e p z ime
q e i totu effectu p actoz sua. s3 oe q sut e

fo.

ro.

q

ro.

a deo. et n p operari sin ipso. cu n possit i ee saluari.
et deus tota cooperatur et i totu. g et c. Item
ois qui re cognoscit certissime et nobilissime
cognoscit p cam pxiam z imediata. s3 cognoscet
dm et uidens. cognoscit i eo pres certissime et
nobilissime taqua in cais porib3 ut dic aug.
g ideo e ca pxia et imediata. s3 no n uo g
et c. Itm qr deo attribuit. d3 attribui ei i fine
tota nobilitatis. s3 g deo causalitatis queit ei
nobilissima caulitas d3 ei attribui. s3 hec e deo
cae pme et imediate. g et c. Quanto uni e ups
ca imediata. g si ds e ca oui3 imediata. n
he alia ca3 q dm. et si h. cessat ois opatio. et
ita po cessat. cessat et bonitas z certa sut oio
sa. Itm si dia uotas e oui3 ca pxia et imedi
s3 posita ca pxia et imediata po effcus. g c
dia uotas fuit ab etno certa sut etna. Itm
oe q ht ca3 pxia3 et imediata et neciam. e
demostrabile. g si dia uolutas e oui3 ca p
et imediata. o sut demostrabilia. Itm cog
ca pxia et imedita n est ultra qrere. g scito
q deus uelit ad. stulte laborat qui queit
cam alia. s3 de oi bono q fit scimus dm ee
ca3. g n e ultior qrenda. perit g et uane sc
scie doctrinales. imo os scie. Reo. ad h
intelligna est nod3 q e in catuis sit repir ca3
ule3 et pticlare. ca unit uno modo pl im
fluit in effcm q pticlais. a mo min. c
e ad itimitate ca ulis. q ages por magis
iflut. s3 q ad actuat et q ad ea q sut
ppa rei. mum influit. et ro h e qr ca ulis
certa n ht oimoda actuat. n pfcam pom.
et io n pt puenire ad fom spale n p actiones
u p fom agitas pticlais q n e ab ipo. dia
a uotas e cp z ulissima z actualissima. et
io pt i totu effectu z i tota rei sba. z sine
amminiclo alius ce. nec aliqua ca pt ad ul
modic sin ipa. et io nece est q ipa sit ca
imediata i omi actioe z re. et oce de sut i
rones ad h. Ad oba i oui intelli d3 q c ds sit
oui3 ca imedita quoda tn est tota ca sic
eor q cant. quorda at e ca c alia ca pti
ut eor q sut a na z a uote pat. z h quide ca
acciuit n p idignitia die uolutatis. s3 p
suma libalitate3 q n tm dedit reb3 ee. s3
opatio3 et diffusio3. z p ordine z conexio
uniusi ad inuice. nec una ca derogat i
alti. s3 tot effect e a ca cata. z totus a uote

i cata. z sic p3 Reo ad pm ob qb. n. de ca i
medi a respectu altius cae cate. qr due
cae cate n sut imedite in eode gne cae.
Ad i q ob q posita ca imedita z c. dd q i
ca3 pom e d nul i ee ul in opari. et posita
ca no po effectus in actu. n ponat i opado
et sic n fuit ab etno. s3 i tpe i quo disposu
z uoluit ab etno pduce tuc. Ad i d q o
q o eent demostrabilia. dd q uim e si ca
illa sit ppa z detminata ad tales effect.
Ad i q qr q n d3 qri a ca. dd q si plene
cognosceretur dei uotas z dispo in se nlls
uq desidaret scire alia ca3. i plene cog
sceret i cais pmordiab3. at tn qr dia uotas
n cognoscat. n ipa exclud in agndo opo3
cae cate n excludit. z nec i cognoscendo. z ideo
bon est z putile exerci i osideratioe cae
catae. ut aliquo mo semiplene ueniqo
i cognitone ill cae suppme q e finis oi
Consequent q ad tciu articlm. cogitiosi
qu de uoluntate dia q ad ione signi
et ca h pnalr duo qrut. pmo qr de re a
illius diuisiois dine uolutatis in uolu
tatem bnplaciti et uolutate signi. 2o
qr de nuo z sufficiqa signor die uolutatis.
Et q p dio n sit res ut. qr sic uolutas
e respectu rer i z po et scia. s3 scia no
distiguit. p scia3 uitatis z scia3 sig. s
nec po. g nec uotas. s3 tu dicas q illa n
bnt sig. Quo sic cate sut signa uolutati
i z imnuit ex suo ordine scia3. z ex sua
magtudine mostrat pom. g o si signu
pducis i a. p3 z c. Itm si otigit dia3 uote
sigcati aut p signa nlia. aut p signa i
uolutaria. n p naturalia. qr peeptio z p
hibitio n sut a na. s3 a uote. no p uoluta
ria. qr signu uolutariu e q sigcat ex i
stitutioe. s3 peepto z phibito n sigcant
ex istitutioe uolutate. s3 ipo3 q pcipit.
g o z c. Itm res sigta n comicat nom suu
signo. d n q uis circulus sit sign uini.
n tn e uinu. g q uis peepto z phibito
et c. sit signa dine uotis n tn debet dia
uotes g no d3 didi uolutas i uotes signi
z uotes bnplaciti. Itm peepto z phibitio
et h. aui sut signa roe actus. aui roe
obiecti siue conotati. s3 roe actus. s3
ide e actus q dia uotas z ds. qr e d ds

diuis[illegible] pm [illegible] q [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] pxima [illegible]

precep° de deo. et i poiat dicaz certu. g° k h' idet
eet signu sui ipius. aut ide effectus et id c
peceptio et phibitio nllm onotet effcm nec
aliquem nllm. oio e signu. et i nllo mo uidet
sig. Sz q supra dic ples ee uolutates dei, s
ostat una ee uolutate bnplaciti. g° si ples
sut oz q stet p alia uolte q bnplaciti, s nlla
uotas di e n bnplacitu ul signu illi°. g° z c.

Ite nagit cognosce uotez dei. s n possum cog
sce ea p se. n ee e g° q cogscamus p sig°. s
sic noiamus k q cogscamus. g° n tm debem
dice uolutate bnplaciti ee uolutate. s z
signu ei°. Itm pcepto aliqu° rectie di uotas
illius. g° et pcepto di. s n est uolutas cu i
q pceptio e z si n fiat. g° est uotas ut sigti
ca. Ro ad h' intlli dz e q z ro et auctas co
pellit nos distigue uolutate di i uotez sigi
et uolutate bnplaciti. auctas q de q dicat
ap°. ii. the. iij. h est uotas di scificatio ura.
s i° n est dcm p ceiz. g° ul p ca. ul p sigti
catioz. n q p ca. g° p sigficatioz. Ite ro dic
tat q cot usu loqui osueuimus pceptu non
uoluntate appellare. p h itlldz q sic no
absurde intellectus di uis intllectiua z ip°
itlletu. i uotas di ipa uis uolendi z ipa uolte
et q uotas di i notescat uob p uolitu taqua
p usile et signu est q fac in a° uenir du
offert se sensu. inde est q uotez di dicim
i uotez bnplaciti z i uolutate sig. Ad i°
q o de sig z po. dd q ipa uolutas se ht in
medigta ad res. z e sit determinata i futis
i differentib. io idigz ttis sig°. et ppea q no
debeamus illi° ofoire. oz nos ipaz cogsce.
s dia scia e respectu oim. sc° z po. et p neut
oz nos ofoire. io n sic di scia sig ul po sicut
uolutas di. Ad 2° q ob° uti sit sig nalia l
uolutaria dd q signu e ens z e sig°. po g
d nle i q ens. ul in q sig. sig g° uotas i
q entia. uolutaria sut. q a uotez. s nalia se
in q sig. q naturalit sigant sic effect
nlr sigt ca. ex h' pz seqns. q res n ocat
nom sig dato. ocat tn sig nali ut pz. Na
urina di sana q e sig° sanitats. n. sig q
catur nlr. h tn n e gnalit uerum. nec k simoi
ppetate. s s tropu loqi sic sig magis z lm
z ide trasfendi est sili ° opata inter sig q i
nlr sigt z sigatu. Ad 3° q o ide cui sut
sig. dd q ide actus cati p opatoz ad ob°

obm. n. i notescere fac uotes ut e sb actu. pcep nuc
et phibitiois z h ro. un h' qd papit signu est
uoluntatis in quantum precipitur.

Secdo q de nuo z suffia signoz diue uotas z
poit magr v. sig. q otinet i h' usu. pcep
et phibet. pmittit. osulit. iplet. et uid
q debeat pone paucora. qm sig° et sigtu di
cut correlatiue. s sili° oppoitoz d mltip et
reliqu. et si unu n dr mltip n reliqu. p
arte topicoz. s uotas di e una et uno modo
se hns. g° unu solu dz ee sig°. Itm a° sig
hec distingut ide modi sigandi. aut ide rei
sig ide rei sigficatis. g° tot debet ee signa qt
res. q oiz res signu est die uotas taq cae
sz ide moi. s eodem modo sigficat diaz uotez
pcep° z phibitio. g° sut unu sig°. Ite uotas
di sic infra patebit n e r malu. g° nllm sig
ei dz accipi p opatoz ad malu. o g° pmissio
et phibitio sit r malu. n sut signa uoluntas
dine. Itm q sit pla ut. q auiz bono oppoitu
maly ex oppoito imo uni bo pla mala. g° tot
ul pla sig debet accipi a pte mali sic ex pte
boi. o g° ex pte boi sit tria. pz et c. Ite sic
ipletoi oppoit pmissio. i et cohibitio. imo
multo forti° et mag ex oppoito. g° ut q pla sit
sig. Itm sic pcepti oppo phibitio. i osilio
dissuasio. g° iur q sit pla. Ro dd q nus
signoz uno m osueuit accipi sic dco. n. dia
uotas ppe loqndo e psntiu et futoz. ptitoz aut. aut
no e. a e alio mo g psntiu. s h no z q si r
psntis aut i° e bon et sic ipletio. aut maly
et sic pmissio. si r futu. h aut e mal et e
phibitio. aut bon ncam z sic pcep°. au bonu
sup erogatiois et sic osiliu. bon a sup ero
gatiois n h' malu oppoitio n osiliu. hec sig
oppo. a m possut distigui sic uotas dia sic infra
pateb ad ult simp. ad ult gdnalt. s i q i
se. z utroz modo oting ea sigti uotas. g° abso
pt ad ad opati. a p mod oplacetie. aut p
mod displicetie. si p modu displicetie. io
nllo modo fiet. z i hmo n otig sigari nec
sari aliquo signo extiori. si p mod opla
cetie. aut q placz i° q fit et sic ipletio. a
q placet ad ex illo et sic pmissio. et sic ha
bemus duo sig. pt itm sigari dia uotas. ut
an cedes sui oditioali. z h d. aut p mod co
placetie i q oppo displicz. z sic pcep° a per
mod displicetie et sic phibitio. aut p m

oplacitie i tn q oppo n displic et consiliu. per
mod uo displicentie i q oppo n plac n e possile
reperiri et h pzniu et suffic et solo obitor .
e ob q uo b n placita n e multiplex . dd q h u est
q ad sta tn q ad onotata multip e ut usu e.
uo n. absoluta onotat effcz . uolutas onata
onotat nale ordinatoz rei ad euetu sic oim ad
salute. ¶ Ad i q q utr tre modi signific . dd q t
tre modi e as . n . mo sig uolutate u dete
state q fac phibito . ali mo u approbate q fac
pcep. ¶ Ad i q o qd uolutas n est r mali dd
q p mod approbatis n e r mali s ex malo eliciat .
p mod uo detestatis e r mali rse. ¶ Ad i q ob
q cui bono o malu ex opposito . dd q uni
est . s tn bo sup erogatois pt oppoi malu et
n malu . m q . n . sup erogatois oppo minus
bo . m q a boni oppo malu . s n a et i q de oppo
bo pcepti . et io cad sub phibitioe. ¶ Ad i q
o de cohibitioe . dd q illa impedit effcz . et p h
puat roz signandi u usu est. ¶ Ad i q o q o
silio oppo dissuasio . dd q sic opio est una ouer
q e acceptio uni ptis o formidine alti . sic o
silii q no accip altiz pte deriate oprehndit sua
sioz et dissuasioz . Ita qui suadet osulit et q
dissuadet similit consulit aliquid.

In pte i sut dubiones cca lraz. et p de h q dicat
magr . q uo nq dr relatie . vr . n . sim q
sic cator o ad catz . et placta ad plat . i uelle r
o ad uolit . s sup hitu e o . xxxv . q illa diur re
latie q e uelle. ¶ Rio dd q magr accip h o
relatie p u relatis mo ddi distinguit a modo
ddi s sba et h est p l et i accip h . ipe a ob de re
lone r cate q e quatu ad mod intelli n disti
guit a modo ddi s sba . ul pt d q magr lo s
gnale nois relatiui q uelle n est tn r cata ut
placre et care . s r r di. ¶ It q de h q d . ds sat
oia . ds e au rae q est ipi eei subita sut o .
vr . n . male dic . q sic dic uo subita sut o q t
uo ei nlls resistit . q ds ult o q n ocedit. ¶ It
ego qro au o sablia sit sbiecta dic sue et eeni
z sit uoluta q n dicam q ds uolndo se uelit
alia . sic scdo se scat alia . ro si tu ocedas te ecia
eet etna . si tu dicas q n e sile . qr q n z ur
q sit sile q sic dic sae act no deflectit ex ds
et i scdo se scat o ita de uo ur. ¶ Rio dd q sbita
dic sue n diu q sut i ro ra . s sbiecta diu ur
quoz e act dic cogitois et h q de sut o cogs a
et io non o . sile sbiecta uo sut . et h n sut t

.s. r q e actus uolutatis

o ualibila io pz x. ¶ Ad q r ut uolndo se uelit
oia . dd q uelle uno mod d oplacitia . q modo
d caz . et p u dic oplacitia cdo q bn pt d q uo
se uelit oia q o placet ei q ab ipo et ad ip s .
p u tn d oplli effect ab ipa q uis act n egre
diat ex tn res egrediut . et io dicit ad ex
u sic no ocedit possendo se pt o . sic et ipo
¶ In q de h q d r q ds fec celu et tra . r est q
uolut cor . n . mala . Rio q te ur tale o det
minat ut z q uo tas di n hat coz. ¶ Ds o s
eph . i . s osiliu uo ue . glo . uo di e ex re . q
est qrere coz. ¶ Rio dd q uolutas n e excitate
a uolito et ca et coz h et q ad se et q ad uo
litu max e cu ult ad q e pp fine . s uo di c
actus o ipe q n excitat aliq re alia a se ca
q ad se hre no pt . i uolitu a aln h alia cam
qua uo a aln sola uo ur z modi caoe . uo
h coz s n ca . q n est ur . u n h coz taqua
diuisa a se . s idem re . et io uo di n pt ee i ca
et pp h i actib z qui totalit sut ab ipa suffiat
ipa sare . n ozulti alia coz qrere . et sic p z
¶ It q de h q dic q uolutas dei e ca oim spez
et motoum . vr . n . male dicere q te cu uo
dei sit ages p itntoz ut q n l fiat casu z for .
¶ Rio dd q ds quauis sit ca oim n tn e tota ca .
s ipe e cais catis . pp h no q effect h opari
ad ca suppma q de est et sic n l euenit casu
et fortuna . h etia opari ad uo sui ca cata
q e n u l intelligentia et sic e mlta eueiat pt inte
tone mlta fiut casu et fortuna. ¶ It q de h
q dic q n l fit q n egrediat de iteriori aula sum
i peratois . vr . n . sim . q pcta fiut et n egre
diutur ab ipo. ¶ Rio dd q magr n assuit
h n c auctte sic hetur in origi . Nam ibi di q
n iubeat au pmittat et i no h loc obo . no
tn pt d q magr restingit distributoz sua r
ad res que sut aliq na . ul dd q amphat
ub egredi ad face et pmitte. ¶ It q de
h q dic q monstruosi aiantu ptus z treme
et h m silia fiut di uo . vr . n . sim dice quia
mostru di deordinatoz aliq i n . q est a ca r
suppma. ¶ Rio aliq bz dd ut q mostru dicat
deordinatoz aliq i na . et dicat r sba a hit
sba illa ca h poitua q ds e . s iordinatio
illa n h ca poitua . s puone et h e ut
plumu i pportio utuis agntis ad matia .
aut . n . m a supha bundat . a r defic . s pportioz
caloris opatis et utuis . et au lo de mostr

exemplar

ipa

no

Seb

m

q ad i q hnt sbstract . tn alr posz d q monstra
etia sut a do puniete qm pene sut et sic hnt
roz ordis . g uis n ds no faciat g ordine in
fine fac tn g solutu cursu n e freqnt . ul ad uin
dicta ul ad mira . It qr de h q dic . placuit
uani phor cais alijs attribuere . Vr . n . q
n bn dicat q phi cais alijs ue attribuert . g
i h uani n fuert ut puta luna eclipsat eo q
tra intpoit . Ro dd q n ido dnr uani q alijs
tribuerut . s q sic alijs tribuert . ut tn ad ca
prima n referret . z io euanuit . q ap ca pma z
pincipua n uenert q sola e ca simplr pma z sup
gnalissima . It q de h q dic . dia uo n recipit
in se mltiplicitate . ur . n . fm q plos sut ydee
eo q pliu ydeator . g sut ples uolutates q
pliu uolitor . Ro . dd q no e sile sic pz i qone
de ydeis q uo dic q plus se tenet ex pte
uo et s ee et r roz ddi . z io re et roe una e
uolutas bn placiti . s ydea s roz ddi pl se tenet
ex pte ydeati q silitudine ei dic et cogito s m
roz intlli di z ddi motu dic i nob a reb z ad aia
r re . s i ido s roz itlli di . uolutas aut n i deo
hac dupli roe ocedit de ydeis n de uol . It
qr de h q dic q uolutas n recip mutaite . ur
eni fm . q ds n e ult ad ee q postea n uolet
ee . g ur q desinat uelle et sili icipiat . g
ur dia uolutas mu . Ro dd q i h locutoib
est solu r onotata mutato q opat ad dina i
uo re c po icepto et desito in actibz ill q co
notat ad de pfinit . 9n . n . dicat ds ult h ee fu
turu ab etno uolu . s tn ca i actu suu actu alr
cam s n fuit n qn face uoluit . i . p illo istati
i quo actus uolutari coplat opi n aut ipsi
sbo uolnti et sic pz quo sit ca actual in tpe z
nlla sca i ea mutatoe q otinue uoluit z ita
actu fuit . s cans i actu n fuit n p tpe p quo
uoluit i q nlla ca dm uolutas incepit . s
solus effectus icep . It q de h q d . z ds unt
d i s n est ira i eo . ur . n . male pcete . q i deo
e uis iraibil et ocupiscabil . g pi roe ponenda
est i eo irasci . g sic ue i eo e actus cogtac z amois
i ipe actus furois . Ro dd q irasabil aliquo
mo sicat i inptone de roe sui nois . z io dnr
aliq q nllo mo recipi i do n trsuptie . tn ai i
actus hui uis i nob ocuari z onari z hi sut i
do q n sut et h uis ociandi z onandi q e ipa
dia sba tn q i ho passioz ouicatq de roe sui no
mis . io n recipit i do n irasci . n ira . n trsup.
et s moe tpito . et no q ds h sig ire n q sigret
ira i ipo . s q sigat ira i nob . et uere qui i nb
sut . It q de h q dic q pcep abrahe . imolari
filiu n tn uoluit . g s h e ur q pceptu fun sig
fuit . Ro dd q uolutas di uolebat fide z de
uotioz abrahe manifestari i pptatoe obediedi
et h ds uolebat et h sig inpabat z ue s
s estimatioz abrahe plus ipabat z p i pl q
abraha itelligebat dns fide ei pbabat . ita
q n in sig falitas n in abraha deceptio fuit . s
Sic oritur qo . dco z e . n . i supioib plato .
et c . h est sa p9 h total tractatus de uolu te
i q magr ag de dine uolutatis inpletioe .
et h hec p9 . d . p . Jn p suppo ex pcedntibus
q di uo bn placiti sp inplet remouz dubiet . i
Jn sa explicat uitate . i . d . p xia . uo e q ppe
di sp efficax est . p p9 ht . d . p . Jn p magr re
mouet dubim p opatoz ad bona . Jn sa p opatoz
ad mala . i . ideoz cu ostet oia boa q fuit z c .
p p9 . ht . d . p . Jn p magr ob . Jn sa soluit . ibi .
Sed audiamus solo . Ido q cu ostet et c . h e
sa p9 i q magr iquirit utr uolutas di ipleat
malor z roe h inquirit utru ds uelit mala
fi z qm fiunt . h due opioes q una fuit q ds
ult mala fi . et h opio e fla . alia opio e q ds
n ult mala fi . z h opio est ua . io h p9 ht . d . p .
Jn p magr oppoit ad pte fla . Jn sa oppoit ad
pte ua . i . sigs g dilignt attedit z cap p9 h . d .
Jn p adduc roes ad defensioz fle opiois . Jn sa
pte poit solones qs assignt illi q sut oie pois
et h i . illi uo q dnt di uolu te mala n fi . z utrq
ptiu . d . ht . fla i oppo duas i duc roes . q una
roni intit . alia aucti . z l h p9 i q soluit dudit
q ponut i due Bones iux duas obiaoes . i .
Sigs g dilignt et c . h est p9 illa i q conat mag
ad uam pte astruenda . et h p9 ht . d . Jn p iduc
roes uas . Jn sa dissoluit quada roz sophisticaz
et h fac . i . jam suffic ostnsu e et c . p p9 ht roes
pros . s z tres roes qs iduc p supta e ab h q ide
est do fi actore et do uolnte . et po ibi . Sigs
dilignter et c . qra supta e ab h q eade e ca
q malu fit z q h fit detior . et po . ibi . Deinde
ide aut queres et c . tria supta e ab h q mal
fac tende ad n ee et po i . Item z alr ostt q
do auctore et c . silr sa p9 i qua dissoluit roz
sophisticam tres ht . Jn prima illa poit . i . ja
sufficiet ostnsu e et c . Jn sa dissoluit i . q b
facile est nb Bndere . Jn tria redit ad uitatis

affectoz dicens hac pte ee u̇ q᷑ ds n̄ ult mala fi.
ubi. hec et alia huius. et cetera.

Ad existentia eoz q̄ dẽ̄at mag̃r i p̄nti .d.
vj. queũt. ¶ p̄mo q̄ utz ds uelit oẽs hoẽs
saluos fi uo^te bn̄placiti. ¶ S^o q̄ utz ds uelit
mala fieri. ¶ Tertio utz mala fi sit bon̄.
Quarto utz mala fieri sit uim. ¶ Quinto utz
mala ordinet̄ a deo. ¶ Sexto et ult^o ut^o mala
augeant decorem in uniuerso.

Quod aut̄ ds uelit oẽs hoĩes saluos fi uo^te
bn̄placiti. ost̄ sic. thi. ij. uult oẽs hoĩes saluos
fi. s; ostat q᷑ h n̄ est dc̄m de uo^te sig̃i. q᷑ nec pre
cepti. nec impletoĩs nec alic alterius. h̄ n.
n̄ cadit sb̄ p̄cepto. g^o ostat ee dc̄m de uo^te bn̄
placiti. ¶ Item dam. oz scire q᷑ ds ult ãnceder̄
oẽs hoĩes saluos fi. et reg̃i sui potiri fortuna.
n̄ n. ad puniend̄ plasmauit nos ds. g^o ẽ uo^tae
ãnceder̄ sit uo^tae bn̄placiti q̄ est boz q̄s̃ ba
irrefragabilis uo bn̄placiti ult oẽs saluos fi
sū saluari. ¶ It oĩs h̄ns caritate ult oẽs hoĩes
saluos fi q̄ntũcūq; modicã heat dilectoz. ẽ g^o de
sũma hat dilectoz et caritate. ut q᷑ ipe uelit
oẽs hoĩes saluos fi. ¶ It sic ult phs p̄mu uno
mo se ht ad oĩa. sũ ad oẽs. g^o q᷑ est de se oĩs
uniformit̄ dilig. g^o si ult aliquos saluari z
oẽs. ul si de aliq̄bz n̄ ult p̄i rõe. de nllis. ¶ Ct
h p^o ẽ istãtia q̄ adduc mag̃r i t̄xu. ds ult oẽs
hoĩes saluos fi. et de oĩbz pl̃es dãpnãt q̄ sal
uat. g^o uolũtas ei frustr̄ et cassat. q᷑ ẽ ḡ
ũitate a pte. ¶ It oẽs quos ds ult saluari elig̃
ad salutez. elc̄os n. dei n̄ dic ad q̄ dilectoz ad ẽ
saluãdz. g^o si oẽs ult saluos fi oẽs sũt electi.
¶ Cõtr̄. m. xxij. mlti sũt uocati pauci uo electi.
¶ It i p̄destinatioẽ n̄ sũt n̄ h̄ duo. s. p̄scogñtio
et uolũtas saluãdi. rõe c ds dr̄ p̄destinare.
dr̄ n. p̄pom̄ dare gr̄am et gl̃iam p̄pare. p̄desti
nare dr̄. g^o cũ p̄scogñtio dei oĩbz sit cõi
s; uolũtas salutis ẽ ũ^u oĩu. g^o oẽs sũt p̄de
stinati. s; oẽs p̄destinati saluabũt. g^o oẽs
saluabũt. q᷑ est ḡ fide. Si tu dicas michi
q᷑ d^x est uolũtas absoluta z ᵹditioal. z de
abso^ta uolũtate solũ ult saluar̄ quos pre
sciuit ᵹformes fi ymagini filij sui et istos
p̄destinauit. de ᵹ uo ᵹditioali uult oẽs si ipi
uelit. ẽ ob q᷑ uolũtas ᵹdital n̄ ult ᵹueñre
dc̄. q᷑ h ẽ uolũtas semiplena. De aũ q̄cq̄d
ult plene ult. z item q̄cq̄d fac plene fac. et
item h ᵹnata uo^tae aut ẽ uolũtas bn̄pla.

ã uo^tae sig̃i sig̃i. itẽ n̄ d̄ p̄pom̄ q᷑ uo sig̃i n̄ ult oẽs
hoĩes saluos fi. s; uolũtas bn̄placiti s; hec
uno modo tm̄ ẽ. et dr̄. et sp̄ iplet. g^o oẽs hoĩes
saluãt. et p̄. et uo^tae ᵹnata q̄ dr̄ q᷑ ult si z
ipi uelit locũ n̄ p̄t h̃re i puul q̄ moritur.
g^o ad h^c n̄o soluit ista distictio. ¶ It tu sicd̄
ult ho saluari aliquo demõstrato. aut hoc
q᷑ ẽ uelle ad ᵹnotat̄ ãn^t. ᵹ n^t. g^o p̄i rõe p̄
dic de lapide q᷑ ds ult hc saluari. si ad n̄ n̄
salute. g^o se. si ult ho saluari q᷑ iste salua
bit qualitcũq; accipiat uelle. Si dicas q᷑ ᵹno
tat possi^ltez et ordinabili^tez ad salutẽ. ob^tr
q᷑ de quolz ordina^li ad ad p^o d^o q᷑ ds uelit. s;
quilz cl'icus est ordinat ad ep̄atu. et quilz
miles ad dig̃tate regia. g^o ds ult oẽs cl'icos
ee ep̄os z oẽs milites ee reges. q᷑ n̄ ᵹceditur.
¶ Pro dc̄o q᷑ c ap̃ dicat q᷑ ds h ult. s. oẽs hoĩes sal
uos fi. q᷑ nc̄ce habem^ ᵹcede q᷑ ds uelit. z c
n̄ possit exponi de uo^te sig̃i nc̄ce hem^ expo
nere de uolu^te bn̄placiti. s; ẽ n̄ oẽs saluẽtur
et uo^tas dĩ nũq̄m frustret. io nc̄ce est q᷑ fiat
ui^s i modo distribuẽdi. ul i modo uolndi.
z eg̃ri doctor du^s duplicẽ fac uim i modo
distribu^di i enti ũno mo q᷑ distributio sit
accõmoda. sic et h. oĩs ho tĩnet i mari. s̃m
cõez mod lo^di. itllr q̄ ẽ i mari. sibr au^s exẽpli
ficat si dicat mag̃r ĩe doc; oẽs pu^os de ista z
ciuitate. q᷑. s. doc;t oẽs q̄ addiscũt. nll; n.
docet n̄ p ip̃m. sibr ds ult oẽs hoĩes saluos z
fi. q᷑ nullus saluat n̄ uelit ds. et io oĩa d
ẽ ut uelit. fac z alio mo ũ i distributioẽ
s̃ ᵹi^us modũ dist^g. q᷑ p̄t fi p singulis gñu.
et sic ẽ s̃ta z n̄ intllr ap̃ sig̃. ul p gñibz si
gloz et sic ũa. q᷑ ds de oĩ gñte uoluit z ult
aliquos saluari. z de grecis z latinis. z de p̄
latis z subditis. et de oĩ gñte. et io dic ap̃
p oĩbz ee orand. h ẽ. p̄o aug̃ ẽ mag̃r intt
et nc̄ce ẽ ul sic solue supposito q᷑ uelle di
cat i uelle dĩs q᷑ dr̄ uelle placito ᵹtato z
sũi uolũtate absoluta. de q̄ uẽ est dicere
ẽ q̄cq; uoluit fec. s; dam. fac uim i m uol̃di
distiguit. n. i ds uo^tez ãnceder̄te z uo^tez ᵹnte.
z uo^tas ãns ẽ uo^tas u e p̄p q᷑ ds hoĩes fac z ẽ ir
refragabilr boz. uolũtas ãns ẽ uo^tas
q̄ seq̄ n̄ita. s; q̄ ult aliq̄ s̃ p̄clãz mitoz. p̄.
sal; ãns d^o a mag̃ris uolũtas ᵹdital siue
uolũtas q̄ ds ult q̄ i se ẽ. s̃ta ã. si ẽnis d^o ab
sol^ta dĩa ã int hac uo z illa n̄ ẽ s̃ diuisitate

affectois. sui moi uolu(n)tati q(ue) sit i(n) deo. sic (est) dei 9d(itio)
et illi d(ic)i. p(ri)u(m) .n. d(eu)s d(icitu)r uelle o(mn)iu(m) salute(m) q(uia) i(n)
se e(st) et a(n)tecede(n)t(er) (con)notat(ur) in o(mn)ib(us) ho(m)i(n)ib(us) ordina(ti)o
ad salute(m). tu(m) ex p(ar)te n(atur)e data(e). tu(m) ex p(ar)te g(rati)e ob
late. Dedit .n. d(eu)s na(tura)m. p(er) q(uam) posset cognosce(re) (et)
cog(n)it(um) q(uere)re. et q(uae)situ(m) i(n)uenire. et i(n)uento i(n)
herere. ac p(er) h(oc) salute(m) optinere. g(rati)am (et) sic optu
lit. d(eu)s filiu(m) misit. (et) optulit. (et) p(re)t(i)u(m) o(mn)iu(m) saluti
suffic(iens). leges (et) et ma(n)data tribuit salutis et
o(ste)ndit. ip(s)e e(tia)m p(re)s(t)o e(st) o(mn)ib(us) i(n)q(ui)re(n)tib(us). (et) p(re)p(ar)e
e(st) o(mn)ib(us) i(n)uocantib(us) eu(m). uelle g(o) ho(m)i(ne)s a(n)tecede(n)t(er)
saluari e(st) ordina(r)e ad salute(m) fac(er)e et uolu(n)tati per
uenire n(on) de e(ss)e. u(e)l uelle a(n)tecede(n)t(er) saluare n(on) (con)
notat salute(m) s(ed) ordinabilitate(m) ad salute(m). ue
lle a(utem) (con)s(equen)t(er) s(iue) absolute saluare e(st) uelle dare
salut(em) ei q(ui) p(ro)s(equi)t(ur) ad salute(m) p(ro)uet(ur) p(er) suu(m) au
xiliu(m) (et) g(rati)am. (et) (con)notat salutis euentu(m). et sic n(on)
e(st) dice(re) q(uod) d(eu)s uelit o(mn)es ho(m)i(ne)s saluos fi(eri). hunc s(e)c(un)di
mag(is) (con)sonat magi(ste)r q(uam) p(ri)us u(tru)m b(e)n(e) sit. 9(secun)do
hu(n)c g(o) s(e)c(un)d(u)m q(uod) d(eu)s u(u)lt o(mn)es ho(m)i(ne)s saluos fi(eri) q(ua)n(tu)m
in se est. s(iue) u(olun)t(a)te a(n)te(cedente) n(on) aut(em) u(olun)t(a)te absolu(t)a (et) (con)
s(equen)te. et q(uod) illa n(on) (con)notat effectus euet(um).
u(n)de n(on) i(m)pedit(ur) i(n) h(oc) q(uod) n(on) o(mn)es saluat(ur). p(atet) (et) s(ecundu)m ad
i(llu)d q(uod) ob(icitur) de p(re)destinat(i)o(n)e s(iue) electio(n)e. q(uia) i(n) illis
claudit(ur) uoluntas absol(u)ta n(on) solu(m) a(n)teced(en)s. p(atet)
e(tia)m s(ecundu)m ad ultimu(m) de (con)notato. ¶ Ad i(llu)d m(agistri) q(uod) (con)
q(uod) uolu(n)tas (con)d(itio)nata n(on) cadit i(n) d(eu)m. d(icen)d(u)m q(uod) n(on) p(ro)(p)t(er)
in deo uelleitas q(ua)ntu(m) ad defectu(m) plenitudis uo(lun)t(atis)
nec p(ro)p(ter) diu(er)sos modos uole(n)di. s(ed) p(ro)p(ter) alia (con)pa
tio(n)e in (con)no(ta)to. et sic p(atet) i(llu)d. ¶ Ad r(ati)o(n)es u(er)o ad opp(ositu)m
q(uod) d(eu)s u(u)lt o(mn)es ho(m)i(ne)s saluos fi(eri) s(ecundu)m d(ict)i p(atet) ad dua(s)
p(ri)(m)as q(uae) u(ni)m (con)cludu(n)t. et u(er)e. ¶ Ad i(ll)a(m) q(uae) ob(icitur) de a(n)i(m)a
ho(m)i(n)u(m) d(icen)d(u)m q(uod) n(on) est sil(e) q(uia) nos nesci(m)us mu(l)ta
ho(m)i(n)u(m) futu(r)a finalit(er). et si q(ui)s sciret aliq(ui)s esse
p(re)scitos q(ua)ntu(m) in se e(st) debe(re)t eos uelle saluari n(on)
t(ame)n u(olun)t(a)te absolu(t)a. s(ed) h(oc) meli(us) i(n)fra patebit. ¶ Ad
i(llu)d q(uod) o(bicitur) q(uod) d(eu)s uno modo se h(abe)t ad o(mn)es. d(icen)d(u)m q(uod) i(llu)d ub(i)
p(ro)p(ri)e h(abe)t loc(um) q(ua)ntu(m) ad re(rum) gub(er)natio(ne)m n(on) q(ua)ntu(m) ad earu(m)
p(ro)ductio(ne)m. u(e)l q(ua)ntu(m) ad n(atur)alia n(on) q(ua)ntu(m) ad gratuita.

Sec(un)do q(ueritu)r u(tru)m d(eu)s uelit mala fi(eri). et q(uod) sic o(stendi)t(ur)
p(er) Ansel(mum) q(uod) d(eu)s n(on) u(u)lt i(ni)q(uu)m. possi(bi)le e(st) fi(eri). g(o) p(er) (con)
t(ra)ria e(st). q(uo)d possi(bi)le e(st) fi(eri) d(eu)s u(u)lt i(d). s(ed) malu(m) p(ossi)b(i)le
e(st) fi(eri). g(o) malu(m) fi(eri) e(st) deo uol(ibi)le. ¶ It(e)m o(mn)is iustus u(u)lt
o(mn)e q(uo)d iustu(m) e(st). s(ed) o(mn)is pena iusta e(st) u(nde) dic(it) au(gustinus) (et)
o(mn)e malu(m) pena. g(o) o(mn)e malu(m) q(uo)d fit a deo e(st) uolit(um)
s(ed) q(uod) o(mn)e malu(m) sit pena p(atet) p(er) au(gustinum). p(ro)p(ter) (con)fess(iones) i(us)sisti
(et) ita e(st) d(omi)ne et sic e(st). u(t) o(mn)is mot(us) inordinat(us) sibi sit pena.
¶ It(e)m duob(us) oppo(siti)s i(m)po(ssibi)l(ibu)s u(n)u(m) q(uod) n(on) est medi(us) n(ecessari)o e(st)

alt(eru)m e(ss)e a deo sciitu(m). g(o) p(ro) r(ati)o(n)e n(ecess)e e(st) alt(eru)m e(ss)e uo
litu(m). s(ed) de mo(n)strato p(e)cca(n)te. istu(m) peccar(e). istu(m) no(n)
peccar(e) su(n)t oppo(si)ta. g(o) d(eu)s u(u)lt alt(eru)m. s(ed) q(ui)cq(ui)d u(u)lt de(us)
i(llu)d fit. g(o) si u(u)lt istu(m) n(on) peccare. i(ste) n(on) peccat. q(uod) e(st) (con)t(ra)
ypothesi(m). u(u)lt g(o) istu(m) peccar(e). s(ed) h(oc) e(st) malu(m). ergo
malu(m) fieri est a deo uolit(um). ¶ It(e)m o(mn)e uolit(um) ad uo(lun)t(a)te(m)
(con)siliata(m) et delib(er)ata(m). u(u)lt i(llu)d sine q(uo) i(d) n(on) p(otes)t e(ss)e. (et)
q(uicu)nq(ue) .n. d(eu)s uelit e(ss)e abbas s(ed) n(on) monach(us). s(ed) d(eu)s
u(u)lt ad bon(um) q(uod) n(un)q(ua)m p(otes)t e(ss)e sin(e) malo. sic sc(ilic)et (et)
suos p(ro)t(er)i et p(ro)pt(er) et filiu(m) suu(m). g(o) et c(etera). ¶ It(e)m n(ullum)
e(st) ab aliquo uolitu(m) u(e)l uolib(i)le. q(uod) o(mn)i(n)o displic(et)
ei et est odiosu(m). s(ed) ecc(lesiastic)i .xii. d(icitu)r altissim(us) odio
h(abe)t p(e)cc(at)ores. s(ed) h(oc) n(on) n(isi) r(ati)o(n)e p(e)cc(at)i s(iue) mali. g(o) m(u)lto mag(is)
odit malu(m). g(o) n(on) u(u)lt i(llu)d fi(eri). ¶ It(e)m aug(ustinus) i(n) li(bro) lx
xx(x)iii q(uestionum) q(uestio) .i(n) d(eo) e(st). fi(t) deo uolu(n)te. et deo auctore.
s(ed) malu(m) n(on) fit deo auctore. g(o) malu(m) n(on) fi(t) deo
uolu(n)te. p(ri)ma suppo(siti)o ip(s)e s(ecun)da p(ro)bat. q(uia) nullo
ho(min)e sapie(n)te fit ho(mo) deterior. g(o) m(u)lto fo(r)ti(us) nec deo.
¶ It(e)m r(ati)o(n)e u(u)lt q(uod) o(mn)is uo(lun)t(a)s aut denoi(n)at(ur) a uolito
aut denoi(n)at uolitu(m). si g(o) d(eu)s u(u)lt malu(m). aut
uolu(n)tas est malit(i)a. aut si uolu(n)tas est
bo(n)a uolitu(m) e(st) bon(um). g(o) a(nim)i n(on) e(st) malu(m). a(nim)i d(eu)s e(st)
mal(us) si u(u)lt malu(m) fi(eri). s(ed) utru(m)q(ue) f(alsu)m. g(o) et c(etera).
¶ It(e)m o(mn)is uole(n)s malu(m) u(u)lt sub r(ati)o(n)e app(e)t(itu)s bon(i).
g(o) o(mn)is uole(n)s malu(m) decipit(ur). g(o) si deus u(u)lt fi(eri)
malu(m). d(eu)s decipit(ur) q(uod) e(st) i(m)p(ossibi)le. ¶ It(e)m o(mn)is q(ui) u(u)lt (et)
ad q(uo)d n(on) p(otes)t. est miser. s(ed) d(eu)s n(on) p(otes)t malu(m) sic(ut)
sup(ra) p(ro)bat(um) e(st). g(o) si u(u)lt i(llu)d e(st) miser. s(ed) h(oc) e(st) i(m)p(ossibi)le. g(o)
et c(etera). ¶ S(ecundu)m o(ppositu)m q(uod) sic p(ro)bat(ur). ult(ima) e(st) r(ati)o(n)es malu(m)
n(on) est a deo uolibile. malu(m) i(n) q(uan)t(um) culpe. q(uia) o(mn)is uo(lun)t(a)s
i(n)ordinata est. (et) plac(et) i(llu)d malu(m). (et) h(oc) o(mn)es (con)cede(re)
9(con)s(tat) t(ame)n aliq(ui) uolu(n)t dice(re) q(uod) d(eu)s u(u)lt malu(m) fi(eri) (et) ip(s)e
n(on) sit (cum) e(ss)e. s(ed) ali(ter) deo uolu(n)te. et h(ec) q(ui)de(m) dicebat
d(eu)m uelle n(on) r(ati)o(n)e sui s(ed) r(ati)o(n)e e(ius) q(uod) in eliciu(n)t. s(ed) h(oc) est
(contra) au(gustinum). (et) sic o(stendi)t(ur) mag(is) i(n) l(ibr)o q(uod) hu(n)c opi(nione)m i(m)p(ro)bat.
id(e)o neut(ru)m e(st) (con)ced(en)d(u)m. s(ed) si alicubi leg(itur) expone(n)du(m).
¶ Ad i(llu)d g(o) q(uod) o(bicitur) in (con)t(ra)riu(m) q(uod) d(eu)s n(on) u(u)lt q(uod) i(m)possi(bi)le est
fi(eri). d(icen)d(u)m q(uod) n(on) uelle d(icitu)r d(upliciter) a(u)t negatiue. a(u)t p(ri)uatiue.
si negatiue n(on) e(st) u(er)u(m) i(llu)d .n. Ansel(mus) i(n)tellig(itur). s(ed) p(ri)
uatiue. t(un)c n(on) u(u)lt e(st) una dictio. (et) e(st) t(an)ta p(ro)pt(er) ea
q(uod) e(st) nolo. (et) h(oc) m(odo) d(icitu)r d(eu)s nolle q(uod) abso(lu)te no(n) u(u)lt
fi(eri). h(oc) a(utem) mo(do) n(on) e(st) dice(re) q(uod) d(eu)s nolit mala fi(eri). (et) h(oc)
modo n(on) ten(et) (con)t(ra)ria (con)u(er)sio. q(uia) n(on) ten(et) i(n) (con)t(ra)rijs. (et)
s(ed) i(n) (con)dictorijs. ¶ Ad i(llu)d q(uod) o(bicitur) q(uod) duob(us) i(m)po(ssibi)l(ibu)s (et)
n(ecess)e e(st) alt(eru)m scire. g(o) n(ecess)e e(st) alt(eru)m uelle. d(icen)d(u)m
q(uod) lo(quitu)r de uo(lun)t(a)te b(e)n(e)placiti n(on) e(st) sil(e). q(uia) sci(enti)a e(st)
r(espect)u o(mn)iu(m) q(uae) fiu(n)t. u(olun)t(a)s a(utem) b(e)n(e)placiti n(on) e(st) n(isi) r(espect)u eo(rum)
q(uae) s(un)t ab ip(s)o. ¶ Ad i(llu)d q(uod) o(bicitur) q(uod) q(ui)l(ibet) iust(us) u(u)lt iusti(ti)a(m)

c(on)tra si deliberate uelit
(quod) abbas uult (et) p(ro)p(ter)
(quod) monachus

et cetera. Verbi gratia: quod ad ordinem iustitie ordinatur in se, scilicet ex ordine quo iterum est in se, scilicet id quod est a Deo est volitum; quod vero est iniustum ex ordine est volitum a Deo scilicet quod ordinatur; et malum non est volitum scilicet quod malus est, sed quod punitur, et iterum quod ordinatum est in se, id quod est non est volitum. Ad primum quod obicitur quod quilibet ad ultimum debet illi annexum, dicendum quod velle ad est dupliciter: aut a voluntate antecedente aut a voluntate consequente. Quod voluntate antecedente vult aliquid, vult debere annexum illi necessario. Quod vero vult voluntate consequente potest et velle sine annexo. Potest enim ex malo bonum elicere quod non elicetur nisi factum primo malum displicet, et bonum elicitum complacet ei qui novit elicere. Potest tamen et respondendi per interemptionem, quod volens voluntate consiliata vult et ad non tamen vult id quod consequitur, sicut aliquis vult aliquem surgere, scilicet tamen non vult eum cecidisse; tamen potest aliter dici et melius, quod velle ad sine alio est dupliciter: aut velle hoc et non velle illud, quod unum placet et aliud displicet, et sic possibile est in hiis que inseparabiliter sunt coniuncta; alio modo velle ad sine alio est dicere velle quod sine illo esse, et hoc modo velle ad sine a est dicere velle ad sine illo esse, et hoc modo velle ad sine inseparabiliter annexo est velle impossibile, quia primo modo non esse quod vult, primo quod vult non sine illo, scilicet non sine illo ente, sed tamen sine illo volito, et est exemplum sensibile: volo enim aliquem qui cecidit surgere, quod volo eum non cecidisse, sed tamen volo quod surgat ita quod non ceciderit.

Tertio queritur utrum mala fieri sit bonum. Et quod sic ostenditur modo: quod expedit facienti ad salutem, id est bonum; sed malum est huiusmodi. Unde super illud Ro. viii: diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, glossa: etiam ipse casus. Et Augustinus xiiii de civitate capitulo xiii: audeo tamen dicere superbis esse utile cadere in aliquod apertum manifestumque peccatum, unde sibi displiceant qui placendo corruerant. Ergo malum fieri est bonum et utile facienti ad salutem, ergo et cetera. Item, quod est bonum Deo et universitati est bonum simpliciter, quod bonum Deo prestatur probato; sed malum fieri est bonum universitati, et cetera. Boetius in libro de consolatione: sola divina vis est cui quod mala bona sunt. Et Augustinus in libro confessionum: tibi qui nichil omnino est malum, sed nec universe creature tue, quia non est extra te quod irrumpat et corrumpat ordinem quem imposuisti tu. Ergo si malum fieri est bonum universitati, patet et cetera. Item, cuius usus bonus est, ipsum quoque bonum; sed usus malorum factorum est bonus, ergo et cetera. Et patet per Augustinum xi de civitate Dei: Deus malorum esse prescius nisi pariter eosdem prescivisset quibus bonorum usibus accommodaret. Item omne quod iustum est bonum est; sed mala fieri iustum est, quia pena peccati est precedentis, sicut vult Gregorius; ergo malum fieri bonum est. Contra: malum fieri est malum in esse producendi; si ergo malum fieri est bonum, producto malo est bonum; sed regula est in arte topicorum, Augustinus generatio vel

productio bona est, et ipsum quod bonum; ergo si productio mali est bona, malum est bonum. Item, malum fieri est idem quod bonum privari sive corrumpi; ergo si malus fieri est bonum, corruptio boni est bona; sed regula est contra: corruptio bona ipsorum quorum malum; ergo si corruptio boni est bona, bonum est malum, quod absurdum est. Item de duobus convertibilibus si unum est bonum et reliquum, quoniam sed malum fieri et malum facere sunt convertibilia, ergo si malum fieri est bonum et malum facere est bonum; sed pro bono nullus est puniendus, ergo nullus faciens mala est puniendus. Item si oppositum in opposito et propositum in proposito; si ergo malum fieri est bonum, ergo bonum fieri malum est, sed hoc absurdum est quod et malum sit facere bonum, ergo et primum. Item si malum fieri est bonum, aut ergo in se aut quia ex ipso evenit vel consequitur bonum; non in se constat; si ergo quia inde evenit bonum, qui dicit faciamus mala ut veniant bona bene diceret, ergo male apostolus reprehendit.

Responsio ad predictorum intelligentiam notandum quod in operibus id dicitur bonum est vel utile sive conferens quod in finem bonum ducit, sive est via ad bonum ducere aut ad bonum. Tripliciter dicitur ad, scilicet per modum cause vel per modum causalitatis vel per modum occasionis. Et differunt hec tria: nam causa per se ducit, occasio vero causa quod potest quod est producens et inducens, sed causalitas privat intentionem, sed non operationem, sicut patet in fodiente qui invenit thesaurum preter intentionem; occasio que privat utrumque, non enim dicitur proprie producens, sed magis dicitur ad quod proprie accidit vel accidat, sicut aliquis ex verbo audito perceperit aliud verbum, auditum fuit occasio non efficiens propriissime, nec cooperans efficienti, sed quodammodo afficiens. Et hec occasio duobus modis est: quedam est que quodammodo habet rationem activi, quia quodammodo excitat efficientem, sicut malum exemplum ad peccandum; vel quod habet rationem passivi, unde ex quo aliquis sumit rationem, sicut aliquis ex malo alterius excitat se ad faciendum bonum. Et hec in talibus quod malum duo dicuntur, scilicet pravorum et non ordinabile, et ratione malitie comparatur ad malum quod elicit; sic occasio passiva ratione boni quod substinet, sic occasio aliquo modo activa, propter quod dicitur malum occasio boni quod ergo adducat in bonum. Huius tribus modis habent sic ducendi in ducendo ad, nam potest ducere ad aliquid ex se, aut per accidens; et tunc tenet rationem cause per se. Aliquid potest ducere per aliud ad quod tamen non ordinatur, sed id non ordinatur ad terminum supra occasionem ex illo, et sic tenet rationem occasionis; aut ducit aliquid ad quod tamen non ordinatur nec id ad terminum, sed ambo sic, et sic tenet rationem casus que est ex cursu cause. Ex hoc ergo patet quod primo quod duobus modis quod habet in se rationem ordinationis in finem, et ideo in ipso est bonitas, et ideo recte denominat bonum. Quod vero ducit per modum occasionis nullam habet inter se comparationem ordinationis in finem, ideo nec bonitatem; et propter hoc non potest denominari bonum per se nisi addatur illi per

malum / bonum

q ordinat

q ordinat i q consistit ro ordinationis et bo
nitas et ar q po bonitas c q malu n ducat
ad bon ex se sz p i q eliciat ex ipo a sapiente ro
abs loquendo malu fieri n e bon imo oes consiliter
sut negade qr bonitas notat poi ro ipo mal
nisi addat bon q eliciat ul ipe elicies sic g
ce est h locutoes malu fi e bon ei q nou or
dinari i bon sicut malu fi est bon ut electi pro
bet ex h g patet due pme roes procedut e
ai determinatoe sic pz i ipis auctoritatibz Ad i
q o tro au usus bonus est et c dd q d est
usus rei unus ad q res de se ordinatur et de
tali um e sic pz de equo q e ad equitadu alius
q est alii et ex post fco et iste pt ee bonus ex
bonitate utentis n utilis qr bon utes bene utit
mal et de tali usu n est regula ua de tali a
lo au Ad i q o q iustu est bon e et c dd
q iustu d d uno modo iuste ordinat p iu
que e ipo et oe q sic iustu e bon est qm int
se ht iniqua ul e declaratio iustitie et sic pt mal
ostndere sic n malu pt ad retributioz iustitie
dispone ita et ostndere et h modo dic ordi
natioz iustitie i alio nec seq q sit bon qa
iustu pl inportat roz ordis n o tn imo ille
n est ppus quo dr iustu est u q i sordibz est
sordibz sordescat imo ualde p accns intelli
git qr iustu est ut relinqt a deo et ad h
seq q ad h sordescat v p accns intellig

Quarto quit mala fi sit um et ut q sic q
de quoliz affirm ul neg ua sz h e fla nlla ma
fuit g oppo est simp um si mala fi Item ui
tas e adequatio rei et itellcs g quotiesz h in
tellit sic e in re uitate ht et itellus z itellcu
sz q intellit mala fi ue itellit g si ue itellit i
tllctu est um g mala fi est um Item uitas
ppois asseit uitate i dco v si sortes currit sor
te currere est um g si malu fit malu fi e
um si malu fit constat g et c Item uitas
dicentis ponit uitate i dco sz ds q n est mdax
dic mala fi g x ix qd cogitatis mala i cor
dibz uris g um est mala cogitari p i roe
um e fi C v et bon cuitutur sz mala fi
n e bon u sup pbat e g mala fi n e um si
forte dicas q um e de uitate i oplxo ost t
de oi uitate qr ois uitas entitas qda est
et oe q pticipat roz entis pticipat roz bon
g etc Item ois uitas e a uitate p g et de
um a p uo si g mal fi est u malu fi e a

deo sz h e su inpbatu g et c si tu dicas q i e
um de uitate rei n sig sz n e qr sic a deo
sut res i et sig et ambr d q oe um e a spu
sco a quoq dicat lo g de uitate i smoe et
i de uitate oplxiois sui sig Item ois uitas
sig sui oplxiois orm z ortu ht a uitate i opl
xiois g uitas istu furari ortu ht a uitate
furati sz furtu n dic actoz uera imo defecti
ua g p roe istu furari n simp e um si tu
dicas q uitas oplxiois triplx e s ponis p
uatiois et negatois et p cat a uitate rei
sa uo et tia n cat Ct phs gnalit dic q t
ab eo q res e ul n e oro ua ul fla g h uq u
e Item oe q mo um e de pnti ab etno fuit
de futo g si malu e h modo um ab etno fuit
um sz n etnalr fuit um n ee ds ul in do ut
i ca g si mal fore fuit u et n fuit ds fuit i
do tag i ca g a do sz h flm g et c Rso dd
q sin distictoe oeq e qd mala fi e um ve
eni enutiat et ue itelli v m n dco de oplxo
respu opoz sic dic phs qr uitas z flitas eca
oppoz consistit et io dic uitate sig sig at e
um q sigiat re se ht sic se ht t n di ad
equa et io e i se hat i re sic sig exprimit sipli
lo um e mala fi Ad i q o q um z bon co
uitut dd q co roe um e v si rei est ua e bon
et si sig est um e bon sz tn n seq q si signu
sit um q signat sui res sit bon et io h est
falla accntis q um e bon ex uariatoe mi
nois extremi v m n pt de illo dco roe copo
nis cu sit dco modal bon uo roe attributiois
et hnc istatia fac magr i lra silis mo arg
est h audio anglos cantare sz anglos can
tare e um g audio um consilis mod arg e
i illa roe ome um est a do istu furari e u
g et c z io silr sol Ad i q ob q uitas sig
est a uitate rei dd q flm est t n sig um
e q n sigiat re n ee que n e et n hre uitate
cu illa no ht z fla sic ad iptectu ptioe eqtur
alu inpfco i res defectiua plene pt sigicari
v phs no dix ab eo q res est tm sz est ul no
e et e n i ab eo q res e e oro ua q sigicat
ipa ee et ab eo q n e fla q sigicat ee e co
itellis i re q n e v q uis furtu sit ens p qd
tu oro q sigicat aliqu e furari est ua simpl
um est tn q ois uitas oplexa sup ad fudat
sz n oz q sup re itellcta sz sup itelligte i
quo oro ht ee z sic pz i po sz tn d q fudat

sit ens q vc deformitas. et tñ e ul sup ppt ad
eqtaoz q est simplr. Ko tñ q de fundamto
unitatis ppones huiusmodi centiunt dupli
¶ aliqui. n. distingunt sic tactu est tripr unitate
oronis. s. pois ut e di cesar e ho priuatois
ut c di cesar e ho mortuus negatois ut c
di cesar n e. pma dnt fundari su ens simp
sitz sup ens scdm qd. et tcia n dnt fundari sr
ad qr tal oro n' poit s3 tñ 1d n ur sufficere.
qr c di. ho oro e ua dum p dicat aliq. cditoz
entis. g° nce est sup ad fudari qr sit. et io
dnt alij q fudat supra pma cesaris. s3 hoc
n suffic. qr esto q cesar oio sit corrupt et scdm
ma et form. ad h tñ ua e ista cesar fu si ce
sar n e. et io dnt alij q fudat su intelligite.
s3 ad huc 1d n ur sufficiens. qr esto q nlls itlli
gat actu. ad huc oro ista est ua scpta ipiete
cesar fuit. io dd q c uitas oronis sit uitas
sigi. et uitas sig no dicat qlitate absolutam
sic nec ncitas oritie. s3 respectiua sic signi e
ee q cont figcare. qt ue sigcare. et isto sic
ad rez sig. di n oz re ee entez s3 cognoscibilez sic
n ad roz ue sigcois. et qm oe q intellec cap
ul e ens ul cap su ymaginat p opatioz ad
ens. io ois signato est uitas oronis sign
tis ul fudat simp sr ens. ut si dicat petr
e. ul i ordine ad ens. dn ppo de ptito fudat
sr ordine ei ad psns. silr ppo de futo sic ppo
negatia ut si dicat cesar no e. ad .n. ens
e q n e cesar. et sic de alijs. silr si dicatur
chimaera n e, vacui. ¶ Ad 1d q o ultio q mali
fore sit um. ab etno. dd q ad h q ad sit u
n oz q sit i do tanq i causa s3 suffic q sit i di pre
scia q no e n u. ad h' at q ad sit in di pscia t
suffic q ipm ul ei ca ul ei oppo sit in do tanq
in ca. sicut sup dcoz est de cognitioe dei.

Qsito q' utr malu sit ordinabile a do uotur
et q sic ur. qr sup 1d ps. dne ds ms i
te spaui. glo. q uidet mira aiaz sic ordi
nari a do ut pltri uniuisitas ex nlla pte
uioletur. c oibz laudat dm distinguens
dm a° fecisse. et ordinasse u malu. ¶ Itm
dr in euch. malu bn ordinat z loco suo t
poit eminu cmdat bon. ¶ Itm ide ur. qa
oe mitu ordinat ad pmiu si retributioez.
s3 malu meret pena sic bon gliaz. g° z ou
bon gre sit ordinale. pi roe malu culpe.
¶ Itm peccantes i supplicijs ordinant. s3 ppt q
unuqdq z tl mag. s3 mgli n ordiant i pace
n ppt mala. g° malu mlto mag est ordinale
¶ Itm oe q auget decore i re ordinata. e or
dinatu. s3 malu aug3 decore in uniuso
q e ordinatu. g° et ci. pbo mi mois. au
in. xi. de ci. di. sic pictura c colore nigro
suo loco poita pulcrior e. i uniuisitas rez
ex peccoribz e pulcra. ¶ Co. au malu e puo
rapi spei z ordinis. s3 nlla puo participat id
c e puo. g° si malu eo qd malu puat or
dine. malu n c aliqz ordinatu. ¶ Itm q n e
ordinale. nã ordo psuppoit ee. s3 malu n
eo q malu n' e. g° no e ordinale. ¶ Itm ome
ordinale est ordinatu possibile. s3 malu n est
possibile q ds n pt face malu. g° n e a do
ordinale. ¶ Itm si malu est ordinale aut or
dine ptu in totu aut i fine. n p° mo. quia
malu nlli est pars. si 2o mo. g° c bon sit t
ad ex ordine i fine. tuc malu fiet bonu.
¶ Ro ad p dcoz itlliga est nod. qm q ad
ad di ee sanu tripl. aut subiectie ut al
di sanu. aut dispositiue ut potio di sana.
aut ostensiue ut urina sana. sic ad ordi
natu di tripl. aut sic ordis susceptiuu.
au sic dispositiu. au sic ostensiuu. sic su
sceptiuu no est ad ordinale n q e ens t
n aliq. t i malu n e ordile n p accns. s. p
bon substract. sic dispositiu malu e or
dinale s3 n sic dispo pones s3 puans. ei. n.
e ordo. s. n t iusticie. ordo n est istitutus.
ordo ite est acqsitus malu a puat ordine
spale ne t illu priuado iaurrit i ordine
iusticie. qr ostendit dm io ordid sic dispo
i ordine e mit ul demit. sic ostensiuu t
malu est ordinale et ordinatu. qr mai
festat ordine bon p oppositu. opposita .n.
iux se posita mag elucescut. ¶ Rones q
pbates q malu sit ordinat pcedunt
sr ordine iusticie et sr dispoz t ostensioz.
¶ Ad 1d at q obr q malu est puo ordis. t
dd q um est pticlare. s3 no e um put
ordo dic dispoz ulis puidentie. de quo dr
boe. ordo cuncta cplectit quo sit. ut t
sigs ab assignata sibi ordis roe discessit
n ne sit ut in alteri dcaz relabatur. ex
po in argutetia cuplecte centrum t
¶ Ad 1d q obr ee ordinatu psuppoit ee.
dd q um e i eo q p se et i se ordiatur

h' uniuerso bonu aliud n fecisse q ordi nasse

uide

augd dr ordinatum tri

iustitie

Nota

mal' at nō ordiat' p se ñ ñ sec. et io ñ oz q ip sit
sz suffic q̄ ad sit ī quo substātificat' malū. et
h' ē bonū ut dic boec. Ad 1ᵐ q ob. q ordi le' ē p se
ordinātū. dō q ee p' lesū sub ee p° dine ē p' t a
p° e pducta. ai pudētia. et g̃uis mal' ñ sb
sit dine pductioni. subest tn̄ puisioi. Ad 2ᵐ
q ō q ordine sit ordin le. dō q ordiatoē ad fi
ne. sz h' ē solū ex post fco. et io ñ sq̄ q malū
sit bonū. pōt tn̄ dici q g̃uis malū nō sit ps.
tn̄ 1ᵐ in quo est ps et locū et ordinē ptis ten.
Sexto et ultio q'r utr malū sit de oplemto
uniusi. et q sic ut. eccl. xxxiij. Ctr̄ mal'
bonū est. et ctra morte uita. et sic intuere in
ō opa altissimi. sz g' h' oppo spectat ad decore
et oplemtū uniusi. g' et malū. It̄ aug. de ci.
dī. loques de mal' qd sinat a do d q dz uniusi
q. qbida anthetias honestari. et exemplificat
in smoe. et ipictuis. in smoe sic ap' utitur
.ii. cor. vj. p gla et ignobilitate. et i pictis sic
sic picta albati colore nigo suo loco posita pul
cra ē. sic univsū cū malis. g' mal' sp'h decor
uat univsū. sz oē tale ē de oplemto univsi
g' et c. It̄ roe ur. q sic malū est puo boni
ita silētiu ē puo uocis. et sopn' uigilie. sz
ad pfectō et decore smois ncce ē intpoi sile
tiū. et ad pfectō et decore alis ncce ē alī ui
gilis intpoi sopnū. g' ad pfectū decore uni
usi ncce ē bois intponi mala. It̄ univsū
ē odītū ad dī maifestatō. sz i opibz dī maxie
maifestat' mia et iustia. sz si malū ñ fuisset
nec mia nec iustia i pfecte maifestaret'. sic
maifestat' in etna punitioē et pctor remi
ssioē et redēptione. g' nō eet univsū opletū.
Cō. Gen. i. uid' ds cūcta q fecat et erāt ualde
bōa et ñ fecat mala. ostat g' abs mal' erāt
ō ualde bōa i univso. sz univsū ñ eet ualde
bonū si deeet ei pfectio. c g' deeet ei malū t
ur q malū ñ sit de e' pfectioē. It̄ aug. in
xi de lu. ar. loqns de pfectioē univsi d. qc
qd t uā roe meli' occurreit scias opificē oium
fecisse. si g' ñ fec mdū ō malis. sz sin mal'
g' md' sin mal' erat pfectō q ē mal'. ergo
mal' ñ ē de pfectoē univsi. It̄ roe ur q
albi' ē q ē nigro ipmixtius. g' plac' et me
lius q est malo ipmixtu. sz si in mūdo nllo
eet malū tc univsū eet mal' inpmixtu. g'
meli' g' pfecti'. g' ordinato mali ñ ē de o
plemto univsi. It̄ bonū et placitu id. sic d'

duo. g' q ē puo boni ē puo placiti. sz malū ē
puo boni. g' est puo placiti. g' malū deturpat. sz
q deturpat, et fedat ñ spectat ad placitudiē
sū decore. g' nec malū, sū mali ordinatio.
Rsio ad h' nō oz q alī dūisi dūisa senserūt. Di
xerūt n. aliq q ē loq de malo ut ē ī po fūc
et ut ē ī ope. sūi ī fco. si loqm ū ē in po fa
ctis sic uolūt dicē q posse malū face erat
de pfectoē univsitatis. q cātura debebat
fi que posset peccare a pctiz abstinē. ad h' q uni
usū pfectū eet. sic in tio de lu. ar. d. si
loqmur de malo ut ē ī fco ee sic dnt q
nllo modo spectat ad oplemtū univsi nec
p se nec p accns. Oz ē aucteg dicat oīū q
ex ordinatoē mali ad bonū. qda decor resu
ltat sic d' au. expsse. oz alr dicē. Io dnt t
alij q decor univsitatis qda ē sbal' sū g'm ad ee.
qda accidetal' sū g'm ad bn ee. qntū ad pm
decore mala ñ sūt facietia nec p se nec per
accns. si g'm ad aliq decore accidetale mala
bn ordinata faciūt. ñ q mala sz q ordiata.
et ī p accns sic p accns ordinat'. et illo de
core circūscripto ad h' omē univsū decore
et pfectū g̃uis hc decore ñ hret. Ad hc decorē
faciūt mala ñ roe sui sz roe sbi q ordinat'
ī pena ad dine iustie maifestatō. ul' roe oppo
ē decor mag' clarescit ex psntia mali. sicut
oppo'ta iuxta se posita mag' elucescūt. sic ctr d.
ul' roe boi eliciti. multa n. bōa ds fec. ī fca
sunt q ñ eet fca ñ pcca pcessisset occone. sicut
illa q gesta sūt in nra repatioē. tn̄ sin his
oibz eet opletū. Si uō q'r utrū eet placi
q nc sit. Rndi pōt q se hnt sic excedētia
et excessa. sic due facies ī qr una nlla ē
macla. ī altā est cicatrix aliqua bn sita
q ur facie uenustare, et si ultra pcedas q'r
decor mag' excedit. p d' sin pudicio q de
cor q nc est. et io h' est q uis dina eliciet
bonū ex malo ppotius ē malo. et io bonū
q inde elic' puialz bono q malū corrup. et
io plus iz univsū nc q ua ualuisset t uc ī
q nc mō omdat' sapia catois. gg' ī bn
dcone cerei pascalis. o felix clpa que tale
meruit hre redēptore. et exm ē de cifo sano
q frāgit'. et religatur filo argnteo ul' au
reo. q melior est post. q an. ñ roe fractu
ris. sz roe religonis. Si tu q'ras a me. ñ
ne meli' ualeret si os eet bati q si qda

bati et quam miseri. dico quod sic ero si homo stetisset
non pugnisset plures ad ierlm superna quod sic per
uenti sunt .d. mali. q. ex habundanti sunt nec con
in opuscule. et sic nec° quod ordinato mali facit
ad complementum accidentale sic probat mores ad primum
pre inducte. sed ad complementum suum ad decore sta
le non prese non paccius. ipse uero ad nichilum. sic ille
mores ostendit .d. in parti quod ob ad primam pre per sile
in puoibus. dico quod non est sile quia ille puones non sunt
ad adinites nec aufentes ad de bo ul plato.
malum tamen aufert ad pz. Ad quod ob quod non mani
festaret. dico quod quamuis non manifestaret in actu
manifestaretur tamen in sua origine. Quando non
esse cogitat uidet in illo eterno exemplari quod omni pe
ccat facere et possit. et licet non omino est in mia et iti
puti. non tamen mia ostendes in suis erogatiue et ita
in retributione. licet non ita clare ut nunc in ope.

Item pre ista sunt dubitones circa litteram. et primo de illo
ubi aug. nullo modo a deo eet omnipotens et bonum nisi bonum
faceret et de malo. uidetur n. quod debito modo loquitur quod ma
litia est priuo. g. non est in bonum. Si dicatur quod acceptio
ne substanti. s. de malo. i. de illo quod est malus fac
bonum. Contra hoc non est ad quod malum destruere ex hoc g.
non habet quod debat mala sine re est sit fa destruere.
Responsio dico quod de non est ibi causale non materiale sed occasionale
.q. dicat de malo fac bonum quod post malum fac bonum
occasione sumpta a malo ipse autem obicit quod est de. re
net causa sui materialis. Item quod de hoc quod dicit quod malus
bene ordinatur et suo loco positum. uidetur n. male et
loquitur quod quod non est non est locatum. Si tu dicas quod hoc loco
de substantia. Contra loc debitus est quod ne ro.
est gloria. g. malum locatur in gloria. Responsio dico quod cum
dico infernum sum locum penalem. duo dicit et pre uni
ussi et utilitate. In quantum locus est debet nate sub
strate. sed in quantum ul est debet deformitati culpe. et
in malum locum habet et uile. sed locus de substantia. uile
uero de deformitatis. Item quod de hoc quod dicit sic bonus de
uiat et exorbitat et hic ipse faceret eius perfice
in bonum. g. uidetur quod mala proficiat sui cooperatur.
Contra malum est bonum corrumpere. g. nullo modo est in bonum
cooperatur sui perficere. Responsio dico quod perficere sui cooperari
in bonum ad aliud per accidens. s. adiuuando in gratia coo
perat. li. actual eo. ul excitando in paupertas et mi
seria quod excitat ad amorem dei sui pungunt et
impellunt sic dicit gg. ul et obsidendo sic aqua calida et
fortius congelatur quod dum resistit uigorat actio
contrarii et sic malus dicit cooperari. ul quod fac homo ad
bonum magis excitatum ul magis quod dum obsistit. et

hoc pualz. uigorat ut gre et feruelatz. Item quod de
hoc quod dicit quod au astruit a minori. uidetur n. falsum
dicere quod locus a minori non est destructiuus sed positiuus.
sed iste est destructum sapiens non potest facere hoiem
deteriorem. g. non deus. g. non est a minori. Responsio dico quod
re uera locus iste non est a minori proprie locus. sed a
maiori quod non di in min res minorum sed iste quod min
ut hoc. mag a ut quod hoc possit facere malum quam
deus. sed sapiens homo non potest. g. nec deus. et in est a
maiori locus non tamen per dicta quod est a minori. sed re
ducitur ad istam affirmatiuam sic. minus uidetur quod in
possit faciendi malum inesse homini quam deo. sed sapiens
manens sapiens est in minus a faciendo aliquem
deteriorem. g. multo fortius deus. Item quod de hoc quod dicit
quod culpa in sapientem cadere nequit. uidetur n. falsum quia
sic se habet sapientia ad ignorantiam in ut dicto culpa g.
permutatim sic uirtus ad ignorantiam in sap ad cul
pam. sed uirtus simul stat cum ignorantia. g. sap simul
stat cum culpa. Responsio dico quod sap uno modo dicitur
cognitio uerax. alio modo dicitur cognitio uerax et no
bilissima quod per causas altissimas. tertio modo
dicitur cognitio uerax et nobilis et sapida. quarto
modo sapientia non dicitur alia cognitio quam religio
diuini cultus sed quod dicit quod pietas ipsa est sap. sunt
theosebia et hoc consistit ut dicit au. in fide.
spe et caritate. et hoc modo claudit in se uirtute. et
in oppositio culpe et sic patet Responsio. Item quod de hoc quod dicit quod
deus non est causa tendendi ad non esse. uidetur n. falsum
dicere quod in cant. deut. dicit ego occidam et ego et
uiuere faciam. pcutiam et ego sanabo g. ut cum
mors sit corruptio tendendi ad non esse quod deus sit
hoc causa. Responsio dico quod non esse non appellat hoc per priuationem
qualitatis esse sed illi quod diffinit boe. dicens. esse
est quod ordine retinet suat quod naturam et ad ipsum dicit
non deducit. ipse autem ob de esse nali ul pro quod
lo. hic ma institutorum sed quod dicit deus morte non fecit
quod a dicit quod ipse occidit hoc est per puitorum iusta. hoc
tamen in uno meli dicere. Item quarto de hoc quod dicit quod
malum est tendere ad non esse. uidetur n. male dicere
quod si tendit ad non esse. aut hoc dicit quantum ad esse nature aut
gratie. si nature. g. malum corrumpit naturam. quod est contra dyo.
qui dicit quod malum non corrumpit existentium in eo quod
esse nature. Si autem intelligat quantum ad esse gratie hoc sub
falsum uidetur quod post primam culpam non remanet esse
gratuitum sed ad sum. quod totaliter per mortale expellitur
culpa g. non tendit ad non esse. sed iam est in eo. Responsio
dico quod in homine iusto et bono est tanta consideratio. c. n. hat
mo per gratiam ordinata est consideratio esse non et ordi

Hic si hoc

obsistendo

non esse quod
huius esse opo

nabli^te ad q^s q cor noie d^e hilitas et ordine gre
su gre ordinator malu g p se lo^co corrup ypam
ordinabili^tez et elogat a gra et fac tende ad
n ee et qr hilitas nq omo tollr salua na et nq
n corrup sp malu fac tede ad n ee i q nq e i tio.
Itq q de h q d^r ambro^s. vim aquorz dicatur a sp
sco e d^r n male dice qr si h e um g cu detra
ctor detrahendo frequent dicat v^e vr q dicat a sp
sco silr dua mlta ua d^r silr de ubo uio ob^i neo
dic do ut h^e i s s mlta n peccores h dnt tota
die. It uitas appat filio g mag d^r dicere
ambro q oe u est a filio. Ro d q ad dra
spu s illustrnte itellcu et mouente affco et
vr e um et boni qr d^r um ad excaritate a s s mo
uente affco s n illustrate itellcu sic dix aps se
cu ad hyspanos fm dix s tn i dco mutit qa
caritas mouebat eu h dice ad e dco a s s il
lustrante itellcu s n rectificante affco. et i^o p
ee malu et tn um e dice g pr utruq i
clud^r et sic d^r a s s et i s s et ita itellr aps.
Ambro^s at largi d^r et sic pz i^o q o q uitas ap
patur filio. R^ndet in q sps s appat uic
ptate ul d q h n d taq appat ul ti appar^ur

Uoluntas quippe di sp efficax e. h e tc^e da
dm remouit mag^r dubnes ex quibz uide
bat uo^tez di alin inpediri h dctat uitate o
stndes uo^tez dei sp ee efficace et nq ipediri. z h
p9 ht uiij p in p auice au o st uo^tez di sp t
ee efficace et nq ipediri. in ka uo ne hac i
telliret de uo^te sig distiguit uo^tez u ostndat h
ee dcm de uo^te bnplaciti. ibi. u sti diximus in t
mag^r ost q o q dra uo^te sig n p^rti u mlta e
fiut q di pcept et a in qrta uo epilogat buit
detiata. et h u ex pdcis liquet q uoluntas di

Ad itelltia eor que dnr i hc pte q ipe e rc.
uis qrit. p^o qr ut uo^tas bnplaciti psit
ipediri. S^o utr as possit face q uo^tes sig.
Tercio utr ds debat mala pmittere. Qrto
et ultimo utrum ds possit p^mala^ecipere.

Et q uo^tas bnplaciti n possit ipediri. ost
p^o auice Gen. ult. Num d possumus resi
stere uo^ti q d n. It ro ye. uo^ti ei^o q s resistit.
It sr i z th. ult. q ult ds hos saluos fi glo.
Rogad est ut uelit q si ult nce e fi. It
sup ps. itus dns in oibz opibz suis. glo.
apd dm h e uelle q face s nq pt ipediri ne
uelit q libe ult q ult g n p^t inpediri ne
fiat. It ois uo^tas que p^t ipediri pt supari s

dra uo^tas supari n p^t e sit supma g dra uo^tas n p^t
ipediri. Item ois ca q inpeditur a psecutoe
sui affectus aut deficit aut mutatur. set
dra uo^tas n defic n mutat n pt defice n mutari
g et c. It nobli agns e et nobilior ca q n p^t
ipediri q q pt s dra uoluntas e suma et sup
pma ca oim ut sup mostratu e g et c. It
ois ca cui effcus otigit euenit pt ipediri
na si no pt ex effectus euenit nccio s dra
uoluntas est h^o qr est mltor otigntiu. alio
quin aut nich eet otiges q e o arc liberate
et osiliu et casu aut ds no eet illi^o ca q
utrq absurdu est g et c. It ois ca q p
alia agnte explet si expletur pt p ulla de
ficiete ipediri si ulla possit defice h ppo p
se nota e s dra uo^tas est h^o na ds ult multa fi
p cas ceteras q n fac sin ipis sic gnare hoie
asinu et silia silr de hijs q fiut ab ope nro
et h possut defice g dra uo^tas ipediri. It
ois ca cui uitus se extndit ad oiu uo^tas p ad
uelle q uelit s dra ee n e h ad n ult ds ut
istu dapnari c oppo^m pt h ctu e aliogn n eet
oipotns. pt g face oppo^m e q ult s oe po
ssile poibile poat g q ds faciat oppo^m ei
q uolu si h uoluntas di e frustra^ta et ipe
dita g et c. It uoluntas ult ad q ds ult ip
uelle a g pt uelle oiu aut n pt si pt g i
dra uoluntas pt ipediri si n pt g nce est li
bertate eius artari. Ro ad itelltia p dcor
no^dz q s Jo. dam. uo^tas bnplaciti d^x e a. ante
ons s u oditonal q ult g^m in se e oim salut
et absoluta q detiate ult ad q nouit etitu
oialit euenire. itelli^dz e g q nulla dei uolu^tas
psi^le e supari nlla ple e cassari aliq tn u
an cednte possile est n ipleri aliq ut ornte
nce e inpleri et i possile e ipediri nlla i
q possile e supari. Ra si h n faciat q ds i
ult q^m in se est si uo^tez an cednte ds fac
de ipo q ult uo^te onte z i sp iplet ul de ho
ul ab hoie et sic nq uicat ul supat n etia
possile e uoluntate di cassari. Ra casu di
ad du puat effcu ppo ad q uo^tas at nlla puat
effcu ad q e ppe. na q di q ds ult os hoies
saluos fieri quatu in se e s uo^tas n ono
tat salte n ppe e ad effectu salutis s ono
tat ordinatio n e sui n m ordinabile ad t
salute. vn nich pl e dice ds ult istu sal
uu fi q^m i se e q i do placu dar ista n m p

q̄ pſꝫ puenire ad salutē. ⁊ q̄ d̄r pat⁹ eēt uiuar ita q̄ sal⁹ n̄ defic̄ ꝓp̄ defc̄m a p̄te dei. n̄ n̄ cās sat. q̄ h̄t ꝓp̄u effc̄m. de uolu̇te aūt absoluta planū ē q̄ n̄ ꝑ cassari q̄ om̄ effc̄m suū poit ne c uñq̄ remanꝫ i explet. ō itaq̄ ut sit uȯte dei nullo m̄o posse supari. nec cassari. tñ uȯte absoluta nc̄ce ē impleri. ꝯditionale u̇o minime. s̄ʒ aūt dēo q̄ ē nc̄itas ꝯntis ⁊ ne cessitas ꝯntie. sic sū dc̄m ē de p̄sc̄ia. q̄ ipa n̄ h̄t nc̄itate ꝯsñtis s̄ʒ ꝯntie. q̄ ncc̄io ist et se. d̄s p̄sciat h̄. g̊ h̄ eit. s̄ʒ tñ n̄ ncc̄io p̄sciat q̄ i actu p̄sc̄i d̄i req̄rit n̄o effect⁹ ꝯtigens. sic uȯte intelli. d̄ q̄ uolūtas di absoluta ꝯnotat euētū rei. et iō ē i nc̄itas ꝯntie s̄ʒ n̄ ꝯntis. q̄ n̄ mutat euētū rei. imo ult d̄s q̄ eueniat om̄s ꝯtiges. d̄ sic q̄ p̄sc̄ia q̄ ncc̄io i fert effc̄m n̄ p̄t falli. sic nec uȯtas absoluta q̄ ncc̄io ist n̄ p̄t ipediri. imo ēa est nc̄ce impleri uȯte. uō ꝯditionata n̄ nc̄iam ē oīo ipleri. nec nc̄ia ꝯ sequētis. nec nc̄ia te ꝯntie. q̄ n̄ ꝯnotat euētū rei. s̄ʒ ꝯnotat i⁹ q̄ ē ordinale ad euētū ut ꝑ dc̄m ē. d̄ b̄n se uult istū saluari uȯte absoluta g̊ i e saluabit. nō q̄ in uellet n̄ p̄t p̄sciar ⁊ eū ee saluād. de uȯte uō ꝯditionata ut uisū ē n̄ se. ad g̊ obiciat q̄ uol di ē nc̄ia i se et ncc̄io ist effc̄m. g̊ oīmod poit ē ipm nc̄ia. te. d̄ q̄ q̄uis necesse sit dm̄ uelle. et uolūtate eius ee i actu. tñ ꝯpato ei ē ad futm ꝯtiges. et iō effectus eueit ꝯtignt. ℂ Ad i⁹ g̊ q̄ ō q̄ p̄t ipediri cū sit ēa ꝯtiges. d̄ q̄ sic tactū est q̄ q̄uis ꝯpato diē uȯtas sit ad futm ꝯtignis. t ꝯpato diue uō g̊ uoluit. et euent uolita se ncc̄io ꝯcomitat. sic unū ꝯtiges a. et iō n̄o p̄t ipediri. tē. n̄ ipedit ēa g̊n ma nte ꝯpatve et ordinatoe ei ad effectū effect⁹ n̄ eueiet. ℂ Ad g̊ ꝓpoit oīs ēa c̄ effectus est ꝯtignis ꝑ ipediri. fl̄a ē ꝓpō. et h⁹ instātia si effc̄us i ncc̄io ꝯcomitet et ꝯseq̄t ad cām et h̄ ē i stan i ꝓpo. ℂ Ad i⁹ q̄ ob q̄ p̄t inpediri ꝓp̄ defectū cāe ꝯopatis. d̄ q̄ sic dīa uȯtas sū diuinū uelle ꝯnotat effc̄m ita ꝯnotat existētia cāe p̄t. ē n̄ d̄s ult istū saluari n̄ ē s̄ q̄ uelit i om̄ euētū. s̄ʒ q̄ ult istū saluari ⁊ ult istū saluari uelle. d̄ sic dīa uȯtas ꝯnotat istū effc̄m euenire. et iō ncc̄io se effect⁹ ad i ipm. i ꝯnotat cāz cītā ꝯcurre. et iō ncc̄io se. si d̄s ult istū saluari g̊ i e ⁊ uelit. et i nq̄ defic̄ sic n̄ effect. et i nq̄ ipedit. ℂ Ad iō

q̄ ō q̄ d̄s ꝑ oppō ē q̄ ult. d̄ q̄ dīa uȯtas n̄ arcat p̄oꝫ in possido. d̄n p̄la p̄t q̄ uelit. arcat tñ p̄oni ia gn̄do. nō q̄. n. p̄o ag̊ ad n̄q̄ ult. ⁊ in possib̄le ē q̄ acto sup exceder uȯtē. d̄ n̄ pot face n̄ q̄ p̄t uelle. q̄n g̊ dī q̄ p̄t ꝯm suē uȯtas. p̄o itlli d̄ rā uȯte mouere ad ꝯm. et sic n̄o repugnātia uōtas ad p̄oꝫ. et h̄ ē i possib̄le. q̄ uȯte n̄ mouēte. et s̄ n̄ notat ipedimētū n̄ repugnā s̄ʒ uōtas libe ꝑ q̄ ita p̄t h̄ q̄ ei oppō i. n. ult h̄ q̄ ꝑ uelle ei oppō ꝯ absq̄ suī mutatione sicut sū dc̄m ē de p̄sc̄ia. ⁊ rō h̄ ē q̄ uno et eodē ult q̄ ⁊ ult. ℂ Ad ultim d̄ q̄ uȯtas di n̄ ꝯueniaꝫ ad p̄sc̄iaꝫ. ult illa q̄ ult d̄n sic p̄sc̄ia ambit totū uelle et posse et agē. et n̄o ꝑ falli ad n̄ ꝯtrahēdo ꝯtīe rei eueniētis. sic ⁊

S ed q̄ uō a⁹ possit face ꝯ ipo intelli uȯtes sig. et q̄ n̄ ur. q̄ sig et sigū ꝯ forū debet. g̊ q̄ fit ꝯ unū. fit ꝯ reliquū. g̊ si n̄ p̄t fi ꝯsignat n̄ ꝯsignū. aliq̄n si fit ꝯ sigū et n̄ ꝯ sig. tūc est fl̄m signū. ⁊ si. n. signū duc in sigtū. sigtat q̄ f ꝯ ipo fi ꝯ sigtū. ℂ It minimū int̄ oīa sig ē pmissio ē sit respectu mali ad q̄ mi nime ordiat b̄n placit dī. g̊ si minime ac cedit ad uȯte b̄n placiti. si n̄o p̄t fi ꝯ per missioꝫ multo min⁹ ꝯtra a. s̄ʒ n̄ p̄t fi ꝯ ꝑ missioꝫ sic d̄r magr̄ i l̄ra. ⁊ aug̊. de ciui. xx. sic nll⁹ hoīnū ag̊ recte nisi adiutus dīno auxilio. sic nll⁹ hoīnū atq̄ demonū ag̊ inique n̄ eodē dīno atq̄ iustissimo ꝑmittat iudicio. ℂ Itm potentior ē uolūtas c̄ n̄ p̄t resisti nec ire n̄ in signo q̄ ē p̄t i sig salte. et si n̄ i re s̄ʒ d̄s ē potentissimus. g̊ ut q̄ n̄ uō ē n̄ signo uolūtatis possit resisti et sic rē. ℂ Ciuit oīa sig uȯtas pcepto siue ipm ē potentissim. s̄ʒ si p̄t ⁊ fit tota die ꝯ dīnū i audit madat. g̊ ꝯ ō alia. ℂ Itm ur q̄ spāle ꝯ pmissioꝫ q̄ pmissio n̄ ē nisi mali culpe. s̄ʒ malū culpe n̄o est malū n̄ uolū tarie fiat. ⁊ si uolūtarie fit p̄t n̄ fi. g̊ pmit tēte deo aliq̄ malefacē p̄t n̄ facere. g̊ p̄t face ꝯ pmissioꝫ. ℂ Itm sup i⁹ ps. eduxit eos c̄ argēto ⁊ auro. glo. dic̄ q̄ ide fuit ꝑ ceptū ⁊ pmissū. s̄. asportatō uasoꝝ. g̊ aū plur fi ꝯtra p̄ceptū. p̄i rōe et ꝯ pmissioē. et ꝯ alia ꝑ ꝯns. g̊ ꝯ om̄ uolūtate signi. ℂ Ro d̄ q̄ ꝯ ad signū diē uȯtas p̄t fi ꝯ n̄o. et rō h̄ui⁹ d̄ce ē ex duplici m̄ distīguēdi i sig.

qda. p. ost. sig. r. pbitas ui impleto et pmissio.
qua r. futa ut pcepto et osiliu et phibitio.
qm de psnti q fit ip le e i psnti no fit. qm ee
q e qm e nece e. ecio r. signor de psnti no
pot ee resistntia q si sit resistntia ia n sut
psntia. q uo futa ul facda possut n fi. ideo
qm ad signa in sequtia resisten pt ee. alia
ro sumit falui mod distiguedi. q q da st
sig. dic uolutatis absolute queda oditonate.
Dico g q q uo tes absoluta n pt fi. n pt etia
fi o sig uolutatis absolute ut puta sut i
pletio et pmissio. q uo uotes an cedete
su odnata pt fi. pot h duite ab ordine ad
q ex sui istitutoe oditus. est hic e q p ti
ot uotes sig q illa sigt. s. q phibitoz pcep
et osiliu. Ad io g q p ob q o nllm pt fui
p3 solo q n sut sta. Ad io q o q minimu e
pmissio. dd q maior sigto ul minor n facit
ad h. s3 psntialitas effcus. ul q sigat uotes
absoluta q aliq. onotat absolute. Ad q o
q potita est io o o sig no pt fi. dd q um
est qn uoltas ul oio q n fiat n q ostendit
se uelle. s3 dia uoltas n est tal. imo ult
q unusq hat ppa libtate et faciat q ult
vn et po faci. otra dia3 uotes e a dina uo
et io n eet potitio pp h. v3 distiguedo q psz
face o signu uolutatis alic. aut e o uolute
et sic attestat i po. aut io e a uote e e sig.
et sic n attestat i po. s3 mag po. Ad io q o
q o oia q fit o pcepte q e maxi sig. sol3
e q i tempo z q n e maxi sig p. h n facit
ad ppo ti s3 psntialitas i effcu z absolutio
i signato. Ad io q ob q fit o pmissioz et
q peccor po n pccare. dd q ds no di pmitte
pccare n eu q actualit pccat du pccat. et
tuc ip le e eu n pccar. Ad io q ulto o q ibi
fuit ide pceptu z pmissu. dd q pmissio
multis modis accipit in scriptura. pmo
mo di pmissio n cohibe. sic ds pmittit
mala q n cohib3. et h modo e sign uo
dine distictu otra pceptu. q m n puire
tpali. et sic d libell repudij pmitti. m.
xix. moyses ad duritia uram pmisit. t
mo n phibe. ps. irascamini z nolite pec
care. glo. pmittit q necitas e. n phibet.
quato m pmitte e min bon indulgetie
i. cor. vij. h at d co indulgetia z n i glo. pm.

Tertio q uitr ds debeat mala pmittere.
et q sic uir. Job. xij. habudat tabnacula
pdonu z c. greg. o i potis ds q fi phib3 ui
du e ut fi sinat. Ite ds d3 osuare ordiez
q istituit. s3 c ds cau hoiem dedit ei libi
uotes. s3 libta uolutas di eo q libe pt qcq ult.
g si ult malu pt i malu. g cu n debeat au
ferre hoi pom q dedit. d3 ipm pmitte pec
care. Ite malu frequit e cca maioris boni
q n fieret nisi malu pcessiss. ut pzi pa
ssioe xpi. s3 dc3 dni face z pmitte i q e
uia ad meli. ergo e n possit malu facere
salti d3 pmitte. Ite deus oia fac pp laude
suam. s3 i malis manifestat laus dine
iustie et mie. g si n d3 face o ampliatoz sue
laudis d3 inpedir ne mala fiat. g z c.
cotra. ro. i. n solu q talia agut dig sut morte.
s3 qui osentiut. glo. osentire e face c possit
arguere. g cu ds possit corrige z ipedire
malu. si pmittit z tac osentit z s3 q osentiut
dig sut morte. g z c. Ite aug. xix. de ci. di
ca. xvi. ad innoentis officiu ptin3 n solu
nemini malu inferre. s3 z a pcco cohibere.
g si ds n cohib3 cu possit. ds no e inocens.
Ite ioe ii. zel. o3 uirtutes n re debet hr ecr i
ds. s3 i nob est uirtus zelu. g et i do. s3 zelus
q pt obuiat pcco. g si ds h zelu. q pt obui
g et c. Ite uniuse uie d mia z uitas. si g
pmittit iustu pccare. aut e mie aut iustie.
no mie ostat. nec iustie q iustus n meruit
cade. g et c. Rso d q ds pmittit mala
fi. et h ordiatissime. Duplex. n. e ordo rez
vnus i uniuso. alt i fine. z utrq exig q
ds pmittat mala fieri. ordo quippe i uniu
so exig. q ad pfectoz uniusitatis nce fuit
fi catura arbitrio libaz z pccare potente. s3 a
ministrato unitas e. u ds sit oditas amistret
u eas age ppo mot sinat. sic dic au. vij.
de ci. di. io cu debuit dar po3 pccandi z de
buit regere saluo ordine sue oditiois. si
uoluit pccar debuit pmitte. z si noluit
pccare debuit osuare. z i d3 pmitte mala.
ordo ad fine h exig. q duplice fine o tig
repire i uniuso. vnus e salus electoz. ali
dina laus. qm g pmissio maloz reddit
electos glosiores p accoe. z ds n curat ut
p ca ul p accoz electoz glia augeat. ido
ds pmittit recte. vn aug. xi. de ci. di.
q nllm faceret q malu pslaz. n qle possz

pariter

Sig. voluntatis
- Absolute
  - impletio
  - permissio
- Condicionate
  - prohibitio
  - preceptio
  - consilium

qbz bator usibz accomodaret. pst at eius exa
tado. et io d' de lapsu mori. qd pmisit plos z
ee malos. q si pauci eet n auderet exce bos.
Dia z laus h' exig. q occasioe mali fume ma
nifestat dia mia i electis i filij unigeniti dca
tioe p umuas f tpo. sume z maifestat dei
iustia i etna puitioe reprobor. Vn au. xxj de
ci. Si os remaneret i pena i nllo appere z
misicordis gra redunitis. rurs' si os trsfe
ret ad luce i nllo apperet seuitas ultois.

Ad i g q o q pmittere e esntire. dd q pmitte
malu est duplr. aut n cohibedo manu ul
animu nec i fco n in retributioe. et sic esntit
ul no cohibedo malu. s; tn puiendo trsgre
ssore et arguedo etinue. et sic n esntit. et
h m ds pmitt et n esntit. Ad i q o q ad ino
ente pan cohibe. dd q i intell de cohibitioe
q ad arguitioz z puitioz. n q ad uo tractoz.
Ad i q ob q cel' obuiat pcco. dd q um e saluo
iure iusti. et iusti p u e ordo uniusi h' exig.
ut ds pmittat hoie ree f ipiu sue uolutat.
Ad i q ultio ob pz. Sol. q pmitte aliq pccar
est opus iustic. no i q iusti q sit exigentia
mitor. s; ecetia diuine sapie et boitatis.

Quarto et ultio q'ut ds possit mala pape.
et q sic ut. q pcep osee. ut ducet uxore
fornicaria. et s; expoit ad litt. q si dicas t
ad litt n ee itlli. o te. q pcep n tm ducere
uxoe. s; z face filios foicatois. q si eet uxor
legitima n eent filij foicatois. It exo. xj.
pcep face furtu filijs isrl. s; furtu e malu
et etra lege nate. g et c. si dicas q n e mal
f se. et io pt fi bn. ob q pcep abrahe occidere
filiu inocente. et q sciebat innocente. Gen.
xxij. et h' e malu secudu se. g ut q ds posit
pape mal. It ide ut. q de est sup om t
lege. g i oi madato p dispisar. g p oui p
ceptor et phibitonu eia pape. It pl' distat
n ens ab ente q malu a bono. s; ds solo in
pio uolutatis ex n ete fac ens. g solo ipio
uo ex malo fac bon. g pt pape mala ut
ut. Co pcep e sig die uo. g aut e sim
sig cu sigficz dm uelle q pap a ds ultr i.
si ds ult malu e malus. si n ult et pap e
stus. et utq e ip le apd dm. g et c. Item
nlls obedies diuo pcepto ez puiri. g si deu
p malu pape. pt malu inpune fi. s; mal
remanete inpuntu e e diuia iustia. g de p
face e seq. e adulari. s; h' e ip le. g et c. It ds
pcip mala n fi. si g pap fi. pap duo oppo. s;
duo oppo fi e ipossile. g ds pap inpossile. s;
ds nllm ad nllm tale pceptu obligam. g ds
possum' n obedire q absurdu e. et itm ois
papies ip le est stultus ul impiu. g ds eet stult'
ul impius quor utz eet ipossile. et io dic. bo.
q d' dm pcepisse iple anathema sit. Sol. dd q
c q'ut ds possit pape malu. h' pt d' intelli. aut
malu manes malu. a ita q papi faciat bon.
p'sump est ipsile. f uo aliquo m e ple. s; n oio.
e n. aliq mal' in se. aliq malu f se. malu
i se pt fieri bn. malu f se nllo mo pt fi bn. t
umo h' intellre q fiat bn. e intellre q ide sit mal'
et bon. pt g dia q ds pt pape malu i se et
n malu f se. q n pt pape quin bon sit pq t
pcept. et i e malu in se. n a secud se. io pt i
pape et n a. et h' h' lot q d'. B. i li. de dispe
satioe et pcepto q ds pt dispensare i pcept
se table et n pme. et io h' est q i pcepus t
se table q e de ide pcepta tagitur sui papit
ordinato ad pxim. et phibet deordinato ad t
eude. Deordinatio aut r' pximi n sit deor
dinatio r' di malu e i se. si at r' di mal' e f;
se. sic cogscee n sua malu e i se. s; cognoscere
aliena ex libidine si n sua malu e f se. s; ds
i pceptis se table dispesat et dispesar p. et q
illa pt pape ide pdca. n ex h' se q papiat eia
q madatu spale absolut a coi sic puilegiu
spale. In pceptis at pme table n pt ds dispe
sar. q eor oppo sut mala f se. ipa. e pcepta t
dni ordinator ad dm sui in fine de sua rone.
et eor opposita de ordinatioe. et io si eiu paper
papet e se. etra se at n pt face. et si illa paper
cu illa sit mala f se i q nllo modo possut bn
fi. aut ds uellet malu q e i oes. aut ipune
fiet malu. aut ide eet bon z malu. quor u
trugz e i oes simplr. et io ecedn de sut roes
pbates q ds n pt oe malu pape ut puta mal'
manes malu. et h' e malu f se. tn ultima
ro de h' q pap malu n ut. et ia soluta e.
Ad i g q o de osee. dd q i fuit malu i se. f.
cogsce n sua. z diuo pcepto facie e ei bon. s; f
q foicatio dic actu libidinosu et cognoscere
aliq ex libidine. h' do n q pcep. Ad i q o de
aucte exo. q pcep filijs isrl furtu. dd q i sibi
pcep i q fuit malu in se. s. accipe re aliena.
et h' potu face. q e sit do oiu dniu potu tras

fere. sz nq prep q ex libidine h facet. i. n. e mal
p se. Ad io q o de eo q prep abhe de ysaac dd,
q io n erat malu p se. q ysaac q uis n eet re
mortis sibi iflignde ab hoie. tn re po originali
reus erat mortis tpal sibi iflignde a do. ad q
hebat ncitate. et io ds hebat auctte. et ita
de iure potuit illa abrahe ex qa omitte. tn
aliq uoluit dice q n prep ocite sz offerere. sz g
h e glo. et textus q di q portauit igne z
gladiu. Ad io q o q pt sup om lege data,
ds q uin e q pt. q pot ipone sz n pt destrue
ia posita. qm. n. ordinanes ad ipos dnt aliq t
mandata. sic n pt q sua iustitia. sic nec q
illa prape. Ad io q o q de n ete pt face ens.
ds q uin e q pt face. sz h n pt face q ad siti
sil ens et n ens. et q n ens n h ncitate ad
h q sit n ens. io pt fi ens. sz aliq sut mala
q si fi. de ncitate sut mala. sic mtiri z odire
dm. et io n est sile q si facet ista ee bna. face
ret q de sil eet bon et malum.

In pte ista sut dubnes ce lra. z p de illo ubo
aug. ad eor dapnatoz quos iuste pdesti
nauit ad pena. vr. n. in ppe loqui q sup. xl.
d. di q pdestinato e de bonis salutaribz.
Itm cu n ad puniends plasmauit nos ds. g
male d. Juxta h q cu ds sit sume iustus sic
sume mircors. q magis di ppu di miserei
q odepnare sui puire. Rio dd q dam. disti
guit uo di in ancedete z once. pt g ppa
tio ee qm ad utinq et sic e ppato bon. z h mo
e ppatio simp et pdestinatio ppe dca. alio
modo ppatio accipit large p quaciz uotes et
sic e maloz et est pdestinatio large. z mag
ad dam sup accepit ppe. sz au. accip cie z sic
pz oniq solutio. Ad io q q q de ope mie dd q
magis e ppu di miserei q ad op mie n
reqrit n dei benigtas sz ad h q seuitate iri
faciat. psupponitur nra iniquitas et io i mag
appat ipi deo q h. Itm q de h q dic mag
q mala fuit pt dei uolutate. sz n pt pmis
sione. vr. n. male loqui q cu pmissio sit
signu uolutatis dine si fuit pt pmissioe
g et pt uo. Itm q q dca e int si pt uo
et q z ur q nlla q m. xij. qui n est mec.
q me e. Rio dd q si pt uotes h e q uolutas
di nec e i h si n in eius oppoti z i pt uolutes
fit q n fit p uo n q. et int h mediu e. do
a in q intllit de prepis q qui negligit i

mie di efficat. ad q ob q pmissio e sig uo
bnplaciti dd q n e signu q ds uelit id q p
mittit sz q uelit id q ex eo eliat et sic pz id.
Itm q de h q dic. sz n pt ei pmissioz q ipe n
est. p h ur q pmissio sit ds. q. deus est sua
actio. g ds est sua pmissio e pmissio sit actio
dei. si tu dicas h ee dcoz de onotati te ob q
uo di sile ad onotat ce uolutu. Rio d pot
q magr lo p opioz illoz q dnt noia sex gnm
n p dicar. ad de eo. ul in do. sz a do. sz h opio
sup improbata e. z io pt d q magr lo de p
missioe de onotati q iptat de sui nois. z
si tu obicias de uolutate q onotat dd q u
e ex aduicto sz n e i de pna sigatioe nois.
Itm q de h q dic. n. do prep omibz bna. p eo q t
uellet ab oibz bna q prepit si. vr. n. fam dice
q prepti dei est signu uo di sic preptu
nro e signu uolutatis nre. sz rectus ho nq
prepit ad aliqu n q ult facere. g mlto fort
nec ipe deus. Rio dd q au z magr seqns
aug. qn de uo bnplaciti logt sp accipit
p uolutate q ds absolute ult ad euenire
et de hac n est dubiu id q dic. sz ulterius ma
gr p q dic dam distigit uo ancedente t
siq in se e. et hui signu e preptu. z de h
n lo au n magr. Itm q de h q dic q prep
et i noua z i ueti lege q ab eis quibz prepit
uoluit fi. vr. n. male dice q prept e sig
dic uo g si prapiebat q nolebat ur q illos
decipiebat quibz prapiebat. Itm ur fam
dice qd noluit imolatioe ysaac q abraha
uolebat. g uo sua dine n oformabat. g
n merebat ut ur. Itm g abraha paruit se
ad obediend n at aurat i eruiad. Rio dd q
qda prap do ad faca ut prepta moralia. t
queda ad pband. u. pbaty ostendend. qda ad e
rudiendu et hor duoz ex tagut i lra. in p
cepto g abrahe sigat n q ds uelit imolatoz
sz q ult abraha uelle et io cu uoluit se o
formauit. in prepto uo q fec aurato sigat
se uelle oceptu laudis. et io abraha laudatd
e i uo obedie et aurat in h q no traut.

Sciend quoz e q alr mala e uo hois z c. h
e tia ps in qua ag magr de oformatioe
uolutatis nre ad uolutate dina. z diuidit h ps
i. viij. ptes. in p magr ostt q ad oformitate
uo nre z dine no suffic oformitas i uolito. i
sa ostt q n suffic oformitas i oparatioe. sz in

ope opato i. illo q n e ptin uetus. In tria
magister solut ex h qda qone a latere.
ut. s. si debeat passio z uelle. i. ex quo sol
uit qo q qri solet. in qrta uo et ultia mag
mou qone uix tac et determinat. i. si uo
qr utr eode modo sci e ubi ost dissimilr
iudicad est de passioibz scor z ipi xpi.

Ad istia psitis d. qr de ofoi te uo e n
ad uo tes d. et ac h duo pncipalit qruntur.
primo qr de ipa ofoitate qm ad quiditate.
2o qr de ipa qm ad ttioz. Circa pm articlo
duo queruntr. Po qr utr possile sit uo tes
ofoiri uo ti dine. 2o utr ofoitas uo me
ad diuina faciat uolutate nram iustam.

Quod aut n sit possile nram uo tes ofoiri die
ost sic. ysa. lv. sic exaltant celi a tra ita
exaltate sut uie mee a uiis uris. et cogi
tacoes mee a cogitacoibz uris. sz sic e i
uiis et cogitacoibz. sic et i uolutatibz. g
si celu et tra n hnt ofoitate imo deformitate
ut sibi qr nec uolutas nra et uolutas dia.
Si dicas qr auctas intellr et lo de mal. g. t
glo sup i ps. exultate iusti. glo. qr distat
ds ab hoie. tm distat uo tas dei a uo hois. g
et c. It i finite distatiu nlla e ofoitas.
sz ds et ho distat i infinit cu unu sit finit
et al sit ifinit. g nlla e ofoitas uoluntu
It si uo tas nra ofoitur dine. aut g i se ipa
aut i ttio. si in ttio. g dia uolutas z hua
queiut i aliq coi. et si h. g hnt ad simpli
cius se. qr e i ncoes. maxie i dia uoe r
restat g qr si e ofois qr se ipa ofoitur. ergo
uo tas e ipa ofoitas. sz ofoitas n pt ee dif
fois. g uolutas nra n pt discordare a dia
qr e maifeste fim. It si uolutas nra e o
fois dine. aut h ouenit ecentr. aut p parti
cipatioz. si ecentialr. redit ide qr prius. si p
pticipatioz. qro de illo p c pticipatoz uotas
est ofois utr sit ofoime. si no. no pot co
ftre. si sic. tc aut ecentr. aut pticipatioe.
g ul e abire i infinit ul stat in aliquo t
cato est ofoime d pecu. ul uolutas co
ftitur d p incatu. sz n e abire i infinitu.
n e pone qr ds sit ofoitas uo tas hua e ad dm.
g qd catu ecentr e ofor e. sz qr ecentr e ofor e
alic. ecentr c ai illo. z qr ecentalr c e eide t
ecen e. g et c. q. i. cor. v. i. q adheret do un spc
e. sz n est un spc p uni tes nre. g e un p ofoi e

uo. It m. xii. ois q fac uo tes pris mi q e
i cel. ille ms frat z soror et c. sz n e uin
qr sit fr p ppinquitate sanguis. g e fr p
ppinquitate uo tas et dilectois. It qsaz
uolutates ost uelle ide et uelle opposita.
otig ofoiri z disfoiri. sic qiar. sz uo tas t
dia z huana sut h. h pz g et c. It qsaliq
uo tes q r adiuice ordiari p pfeu psidenta
et obedietia. q t adiuice ofoiri. sz uolutate
huana ot die p o subiace et obedire. g
et c. Ro dd qr ad ofoiri alic otig d r. aut
qm ad silitudine. aut qm ad hitudine. qm
ad silitudine o t d r. aut qn aliq duo pnci
pat ttiu i quo assilant. ut agnus z nix
i albedine. aut aliq duo sic se hnt qr un
e silido alti ut spes colous sui ofoitur. A
qn ad pticipat silitudine u specti ul acte
assilatur ul ofoitur cor obo. p mo n est
possile aliq catu do ofoiri. sc m aliq ca
tum ofoitur ut puta gra q dr silido dei
ul glia que est dei fortas. ttio mo assi
milatur z ofoitur aia q hz graz z gliaz
de hc ofoitate nl ad psns. a mo o ofoiri
ad alic f osiler hitudine sui opatioz q pt
dr pportio c est reru et de gnis. z pporcia
litas c e reru diuisor gnuz sui cojcatu.
u fiat ius i iubo. large tn lo do utrqz pt d
pporto. z h nl pont coe. qr e p opatioz duor
ad duo. et pt ee et e int sume distatia.
et f hnc pt uolutas nra ofoiri die. uidel
p siler hitudine ad actu. ut sic ds qr ult.
ult libalis z caritatie. i. et h. z p siler co
patioz ad obm ut qr ult ds uelit h. z eod
fine quo ult ds uelit ho. h totu possile
e ee. z totu possile est n ee. z id possile
est uo tes nram die ofoiri z disfoiri. z o
ce e sut roes ad h. Ad 1o g qr ob qr distat
ds ab hoie et uo tas huana a dia in in
finitu ia pz ro. qr h n ippedit ofoitate
opatiois. h inpediat ofoitate eqlitatis
z uniuocatiois. Ad 2o qr ob utr se ipa l
i ttio ofoimet ds qr n se ipa n loqmur t
de ofoi te longinq que attendit in yma
gine. sz q loqmur de ofoitate ppiq q osi
stit i silitudine sic n se ipa ofois. sz medite
gra q n e taq ttiu ab utroqz pticipatu.
h e sic silido unis z pptas alterius. 3
gra e sili do ecentr. no tn oz qr ecentr que

Conformitas: 1. in uocacione. albedo z nigru in colore. nix z agni i albedine. 2. imitacione. q p s adcolore. z ocelus ad spez. hoc m ofoiri. 3. porcione. q ad uolit dolor uo tas. n q diuine recitudini. ... cm. ... e defectiua. uella. f. qd deus uult. q ad uolicad z rom ... colendi. ... e iusta. f. precari. z ad rectu fine.

niat in eo, quia similis est ipsa quam ei eo c est similis et sic patitur ambo ob ea similis. si loquimur de conformitate quam ad similitudinem dicemus quod voluntas non se ipsa conformitas sed per comparationem ad alterum quod tamen non est de essentie voluntatis non humane nec tamen tantum participatur ab utroque. et sic patet. Ad primum quod ultio que iure conformetur per eternum aut per preceptorem deo quod non sic nec sic sed conformitate per proportionem sui per similem similitudinem. et sic patet illud.

Secundo queritur utrum conformitas nostre voluntatis ad divinam faciat eam iustam. et quod sic videtur quia super illud psalmus rectos decet collaudatio. rectum corde qui dirigunt cor suum secundum voluntatem dei que recta est. Item 2 cor. dicit qui participatio iustitie cum iniquitate aut que societas lucis ad tenebras. quasi diceret nulla. sed quia divina voluntas iusta est et lux. si humana voluntas sit iniqua non potest esse conformis. ergo si est conformis necesse est esse iustam. Item conformari regule iustitie nichil aliud est quam iustificari. sed voluntas divina est regula iustitie que non potest obliquari ad iniquitatem. ergo conformari voluntati divine est iustificari. Item intellectus noster non potest conformari divino quin efficiatur verus. ergo nec affectus noster potest conformari divino quin efficiatur iustus. sic enim veritas est rectitudo intellectus sicut iustitia est rectitudo affectus. Contra magister dicit et est ubi augustinus quod voluntas dei bona per hominum malas voluntates impletur. sed unus effectus non procedit ab una et ea per aliam nisi ille esse ad invicem conformes. ergo contingit malas voluntates divine conformari. Item conformitas voluntatum consistit in volendo et nolendo idem. sed impius potest velle et nolle quod deus vult et non vult. ut potest exemplum autem de pravo filio qui vult patrem mori quod et deus vult. ergo conformitas non facit voluntatem iustam. Item quamvis voluntas dei sit beata tamen voluntas illi conformis non propter hoc est beata. ergo pari ratione quamvis sit iusta non propter hoc voluntas conformis est iusta. Item si conformitas facit voluntatem iustam velit homines qui patitur iniuriam vindicare. sed ille qui patitur iniuriam vult se vindicare et iterum vult. ergo iustum est exigere vindictam. Contra dicas quod deus vult hominem vindicari sed non vult quod homo vindicet se. hoc non solvit quia saltem licet homini appetere quod deus ipsum vindicari. Respondeo dicendum quod conformitas voluntatis nostre ad divinam attenditur secundum proportionem sicut dictum est. dicitur est aliqua proportio voluntatis ad actum et ad voluntatem. similis proportio ad actum consistit in hoc quod sicut deus quod vult vult ex caritate et liberalitate sui iuste et recto fine sic et homo velit. similis proportio ad obiectum est ut quod vult deus et homo velit. propter quod conformitas attenditur secundum hanc duplicem similitudinem et comparationem. et sic est sufficiens et facit voluntatem iustam. potest tamen attendi solum secundum alteram. ut puta secundum volitum. et sic est deficiens et caret similitudine et hoc non sufficit ad iustitiam. De qua conformitate et procedunt prime rationes. de secunda secunde. Ad id quod obicitur contra quod conformitas non facit beatam animam. ergo nec iustam. dicendum quod beatitudo dicit iustitiam consummatam. unde plus requiritur ad hoc ut voluntas fiat beata quam ut fiat iusta. et ideo non sequitur quod si non facit beatam quod non faciat iustam. tamen sic conformitas et sufficiens que est in volito et ratione volendi facit voluntatem iustam. sic conformitas super excellens facit eam beatam. Illa autem est super excellens quando in omnibus divine conformatur. et ex nulla parte est difformis nec in aliquo saltem in modico. Ad primum quod obiectio iam patet. dicendum quod appetens vindictam non conformatur deo in modo sive in ratione volendi. Deus enim tamquam iustus iudex vult hoc zelo iustitie. iste autem appetit ultionem sive sue iniurie. ut plurimum vult libidine vindicte. Si autem aliquis appetat solum zelo iustitie sicut deus et ex caritate tunc diceremus eum habere voluntatem iustam.

Consequenter queritur ad secundum articulum quod de debito ad conformitatem voluntatis divine. et circa hoc duo queruntur. primo quod utrum teneamur conformare voluntatem nostram divine voluntati in ratione volendi. ut velimus ex caritate quod volumus. Secundo utrum teneamur conformare in volito.

Quod autem teneamur in ratione volendi et videtur quia teneamur quod facimus facere iuste. unde deut. xvi. iuste quod iustum est exequeris. sed non fit iuste quod homo faciat secundum conformitatem voluntatis ad rationem volendi. ut velit ex caritate. ergo et cetera. Item tenemur diligere deum ex toto corde. quia hoc preceptum deut. vi. et deo idem [illegible] xxii. sed hoc non potest fieri nisi ex caritate ergo tenemur ad conformitatem in ratione sui in forma volendi. Item tenemur deo placere obediendo. sed placet non obediens deo nisi qui facit eam voluntate quam acceptat deus. hec autem est volun[illegible] formata caritate. ergo et cetera. Item ipse [illegible] quod [illegible] et primo magister sed ipse conformitate [illegible] in ratione volendi obligamur ad conformitatem [illegible] in volito. quia finis precepti est caritas. ut dicit apostolus i thi. i. ergo multo fortius obligamur ad conformitatem in ratione volendi ut quod [illegible] velimus ex caritate. Contra deus vult et precipit et

petes honrari. esto q oportunitas se offerat et ad honorem et premium ex nulla pietate n ex ca ritate. constat q non peccat et n conformat uoluntatem sua n in uolito. g non tenet ad ronem uolendi. Item si tenem conformare uolutatem nram diuine in rone uolendi sic in uolito. g quotiescumqz uolumus ad n ex ca ritate defici in ad q tenem. g peccam in oi actu. nullus g actus indifferens. Item si tenem conformare in rone uolendi. g uir pecca heat uoluntatem a deo con tinue in h deficiente q n ht ex caritate. g continue in omnino peccat. Item nullus pt conformare uoluntatem sua diuine in roe uolendi n hat caritatem. sz n e in nra ptate hre caritatem. g ho tenet ho ad ipsum. si dicas q pt face quo facto hebit caritatem q p se disponere ad caritatem. o de obstinato et de eo q actualiter e in pcco dum peccat et e in actu illo. n pt se conformare. g non tenet. q si n tenet. et alij tenent reportat commod de malicia. q si h n e conueniens nullus g tenet. Item dico q tenem conformare uolutatem nram uoluntati diuine in roe uolendi. ut si uelum ad t uelimus ex caritate. et h pz q tenem deum di ligere ex caritate. attendendu a q h e obligatio p mod precepti affirmatiui. et p mod precepti ne gatiui. differt n. obligatio precepti affirmatiui et negatiui. Ita negatiuum obligat semper et ad semper. af firmatiuum at obligat semper. sz n ad semper. sz p loco et tempore. et sic n obligat ad semper nec ad oem actu. uoluntatis. n ad oem preceptum. sz tc solu qn tenem exire in actu caritatis. Vnde notandum q sic tenem ad h q n q ad omnium sic uelle q deus uult ex libidine. n ad h etiam tenemur p loco et tpe si hem caritatem. si a n hem n ad h tenemur. sz ad equales q tenem face q in nob e ut habeamus. et ad h simil p loco et tpe obligamur. ex hijs pz responsio ad obiecta. Ad primum. ob q quis sine pcco honrat petes et ex nulla pietate. dico q uerum e. et ex h se q n in omni actu tenet conformare. n tn se q n teneat. et p h pz sequentes q ob de gnalitate actuum. pz et ad q ob de gnalitate tpis. Ad id q ultimo ob q non est in ptate nra hre caritatem. dico q in ptate hmi tum caritatem e. et in potate n hnitum n ppriq sz [illegible]tia. p nn. quilz face quo facto heat caritatem. et ideo si n faciat imputat sibi n ex caritate p ipsius. q n e impossibilitas u sufficit aliud de pctas. et n defic n pp nram neglia. Ad id q ob de obstinato dico q nullus e a deo ob stinatus q n possit face q in se e. et q n pos sit redire ad cor. et ideo tenet sic et alij. sz

n p quolz instanti sz p loco et tpe. si at tu queras qd sit locus et tpus. melius dic zunctio q arg. tu qn deus uisitat eum intiori alluatione. ul ex tiori pdicatione. ul aliquo tali in quo e opor tunitas redeundi ad cor. si tc negligat in cadit in conteptum et omissionis pccm.

Secundo q utr teneamur conformare uolutatem nram uoluntati diuine in uolito. et q sic ut. ro. xij. qno e mec q me e. g sin e consat deo in uolito e q dominum. g si tenem deo n ee conj. tenem uelle q deus ult. Item. ro. i. cor. vi. qui adheret domino unus spiritus est. glo. cor pui atz distortum ht qui n ult q deus ult. Item tullius diffiniens amicitia. dic q amicitia e ide uelle et ide nolle in reb honestis. sz tenem deo huar amicitia. g et ide uelle in honestis. sz deus n ult n iustu et ho nestu. g debemus nram uolutatem sue confor re in oibz. Item ois intellectus qui discordat a ueritate sui cogitione e falsus. g ois affectus e iniquus q n concordat cu diuina uoluntate in uolito. g et c. Item tenemur uelle q deus precipit. aut g q ult. aut g q precip. n q precip. q illi qui sunt mundati qbz datu e preceptu a dno de tacendo n peccauerunt in reuelando. q diuina inspi ratione agnouerunt dominum n uelle id q precipiebat. g tenem ad preceptum. q tenem ad uoluntatem ergo tenemur uelle q deus ult. Item tenem conde n tm q precip deus conde sz et oe q dic ee uerum. g a simili tenem uelle n tm q precip deus uelle. sz oe q deus iudicat se uelle tamq bonum. g tenem uelle oe q sancti dominum uelle. Contra aut in euch. alii h beati uoluntate ult q n ult deus. Item uiri sci frequenter uolunt opposita. sic ap uolebat alli gari in ierlm. et discipuli nolebant. act. xxi. sz constat q deus ad illoru nolebat. g sz quum die uoluntati uelle meritorie. g et c. Item si te nem in uolito conformare. g cu in differentibz n sit nob uolutas diuina determinata. quicumq uult ad indifferens deceptione committat se discri minu. g peccat mortaliter q absurdu e. si di cas q tenetur qn scit diuini uoluntatem. Contra scientia n induc nouum pctm n tenet. sz solu aggrauat pc. g pp sciam neo tenet sic n ignorans. Item Jeremias dolebat sr destructore ierlm in treni. xpc flebat sr ierlm. luc. xix. beata uirgo et apli sup passione xpi flebant et dolebant. et dolor e de rebz q nob nolentibz accidunt. g nole bant. et constat q deus hij merebat et placebat

dm uelle diui· q̄ liate et mitorie p̄sum uel
le diui dine uolūtatis etiā ubi scit· ¶ It q̄ p̄
platus m̄s uelit ad q̄ n̄ teneor i° uelle n̄ m
p̄cipiat· etiā si sciā ip̄m uelle q̄ p̄ uoce q̄ aliq̄
uelit p̄s ad n̄ teneor i° q̄ m̄ michi inotescat
n̄ dz m̄ p̄cipiat· ¶ It q̄ d̄s osulit ul̄t· et nō
sam eu uelle tn̄ nō tem̄ uelle q̄ ui9 mltu̅ 9
placeat etiā pl' q̄ p̄ceptu· g° n̄ tenem̄ uelle oē
q̄ scimus dm̄ uelle· ¶ Rō ad h' dnt aliqui q̄
n̄ tenem̄ ofoīre uolūtate nrām uō dine i omi
q ul̄t d̄s· s3 h' ē p̄fectiois 2 sup erogatiois 2 h'
est i patria· s3 ad h' solū tenemur q̄ ip̄e nos
ul̄t uelle· Dnt at q̄ d̄s ul̄t nos uelle solū q̄ p̄cip·
et nolle q̄ p̄hibet· h' .n. ē sig° p que suffiat
indicat nob̄ suā uolūtatē qua nos ul̄t uel
le ad· i alijs uolitis sū ignotescat sū n̄· lic3
uelle diui sin̄ pccō· et p̄h' soluūt ad utrūq̄ r̄
p̄te· V° dnt q̄ l3 nob̄ aliq̄ uelle 2 p̄e· q̄ non
deoz uelle opposita· ut ē de destructiōe ciuitat̄,
nīe et calamitatibz uicior 2 osiliu· 2 si de
pluat ul' disposuit pluere oppo^m possum
pete et uelle· 9z l3 ista uia sit facilior· tn̄ q̄
aug' dic q̄ impi° est cui n̄ placz dīa p̄uidēa
n̄ tm̄ ul̄t q̄ h° teneat uelle dī mādata· s3 ī
q̄ teneatur uelle dī opa· 2 itm̄ quo n̄ recal
citr̄ uolūtas nrā uō dine q̄m d̄s ul̄t ad· et
nos oio uolum9 diui· oio ut ei repugn̄re· et
itm̄ glo· p̄dcā ut dicē q̄ h° q̄ n̄ ul̄t q̄ d̄s ul̄t·
h' cor p̄uū· n̄ dic q̄ d̄s ul̄t ip̄m uelle· ul' q̄ de9
p̄cip· ¶ pca alr̄ dō q̄ re uā n̄ tenem̄ uelle r̄
oē q̄ d̄s ul̄t· s3 solū q ul̄t 2 inotescat· n° ad h°
v° omē· J dō no^d q̄ ad ostnd^r d̄s uelle abso^te
et q̄m in se ē u bona q̄ fac· et h' tenem̄ uelle
simp̄ 2 abso^ta uolūtate q̄m in nob̄ ē· ad ost^r
se uelle uō^te absoluta s3 oppo^t uelle q̄m i se
est ut mala q̄ i flig· 2 h' tenemur uelle
uō^te absolta 2 delibatiā· tn̄ oppo^m p̄sumus
uelle uō^te pietatis ut dic hugo· V° sic de9
n̄ delectat in nris penis s3 mag' dic heu heu
osolabor sup hostibz m̄s· vs· u sic 2 nos· V°n
hugo distinguit i nob̄ triplicē uō^tem· s· rōis
pietatis 2 cārnis 2 i xp̄o q̄druplicē extēdēs
nom̄ uō^tis· V°n dic i l° de uolūtatibz x̄ loqn̄s de
x̄· uō^tas diuitatis p̄ iustitiā sniaz dictabat· uō^tas rōis
p obediaz uirtute app̄bat· uō^tas pietatis p co
passioz in malo suspirabat· uō cārnis p pas
sione in malo xp̄o m̄murabat· 2 io uolū^te
rōis debemus uelle 2 malū pene q̄ sciam9

dm̄ uelle· s3 uō^te pie^tas possum9 oditoalit siue
q̄m est i nob̄ si deo pla[...] uelle· Ita et ip̄e
d̄s q̄m in se est n̄ uul[...] ē· ad ostnd^r
d̄s se uelle q̄ [...] ee q̄ osistit similr̄ ordo
salutis ut sūt ea q̄ p̄cipit fi· et h' tenem̄ r̄
uelle· ad ostndit se d̄s uelle q̄m in se ē
ee q̄ osistit expeditio salutis ut sūt ea q̄
osulit· et ad talia n̄ obligat n̄ ul̄t obli
gare· ul̄t .n. aliquos saluare sic· aliquos
lator uia uie· ex hijs q̄ p3 q° tenemur i
gnalit ofoīre uolūtate nrām n̄ in oī uo
lito s3 i oī eo q̄ inotescat tribz mod' p̄dcā9
aliōquin frangēt̄ amicitia· 2 de tali uolito
ctut rōes 2 auctes· io ē p̄cepto tenemur
ofoīre· q̄ ul̄t nos uelle q̄ p̄cip· et h' scio
et plato m̄o teneor ofoīri i h° q̄ expsse scio
ip̄m uelle me uelle· s3 i plato nescio n̄ per
mandat· s3 i dō scio p alia sig° sic p̄dcm̄ est·
¶ Ad i° g° q̄ ob° q̄ i nllo p̄t discordare intllc9
quin sit fluus 2 c· dō q̄ n̄ ē sile de bono 2 uō·
Nam uni dī absolute· bon uo i relatiōe ad i
finē· et q̄ duo oppo^ta n̄ sūt sil'· io n̄ possūt
intllatus discordantes ee ui· s3 bon d° in re
latiōe ad finē· 2 q̄m opposita uolita possūt
ad eundē finē ordinari· io sil' possūt esse
bon· 2 affectus r̄u eoz ee rcti· 2 dō n̄ nāce est
i omi uolito ofoīri· q̄ oppositū possum9 i dē
uelle· q̄ ordinatē i finē· s3 oppo^m ē q̄ d̄s ul̄t
nos uelle n̄ possum9 ordinare i finē· q̄ d̄s
n̄ acceptat i°· ¶ Ad i° q̄ ob° ad diui q̄ n̄ tene
mur ad oē uolitu· dō q̄ uni ē q̄ nec ad uo
litu q̄ uolitu nec q̄ scitu· s3 q̄ scitu ē uolit
q̄ dō ut· q̄ nos uelimus i°· ¶ Alit tn̄ pot
d° q̄ tenem̄ abso^te uolitu· s3 excusam p ig
natiā· max ubi adhibet debita diligntia·
sic as obligatur ne cognoscat n̄ siuā· Vn̄
de obligatiōe inducente culpā fim ē q̄ d° q̄
sciā n̄ induc noua obligatioz sic· n· ignoi
fa excusat a toto· i sciā p oppoz ē dīa uo^te
facit aliq̄ ee obligatu· ut nllo m̄o possit
i diuiz sine culpa· 2 sic i p̄po^to 2 sic p3 i° ¶ Ad
i° q̄ ob° de xp̄o 2 bata uigine et alijs [...]
tibz· dō sic dcm̄ ē q̄ uolū[...]te absoluta uo
lebāt q̄ d̄s uolebat· ē uō^te odhata sū uō^te
pietatis debebāt uelle diui· et h' uō^te me
rebant· q̄m h' uō est nat̄e tm̄· s3 2 rōis·
Ita p̄te ista sūt dubōes ad l'ram· et p° de h'
q̄ dic au^g multū int̄e q̄ uelle dō q̄ hoi

ugat · g̊ ex h̄ ut q̄ ds̄ licite possit h̄ uelle
sc̄do q̄ ds̄ uelit ꝯtem · ponatur g̊ p ip̄e
q̄ alicui reuelet̄ no pecāt [illegible]nato ꝯstās est q̄
dm̄ ul' istu dāpnari [illegible] a dō
ter et uelle aut [illegible] ul' qāp sit de tēnōe q̄ ē
pfectius uelle [illegible] uelle dapnari · ul' nō ·
n̄ ult dapnari · g̊ ult a dō separi · h̄ uolūtas
recta nq̄ ꝯp̄ appetē si n̄ ult dapnari · g̊ pfīc
se n̄ ꝯfort · g̊ pfectōr ē uo[illegible] oppōita ·
Ad dō q̄ lic̄ est inpossi'le q̄ alicui reueletur
sua dāpnatō et inpossi'le posito n̄ ē mirū si
sequatur inpossi'le · tn̄ si tu q̄ras q̄ ē pfectius ·
Ad q̄ in etna dāpnatōne sūt duo · s · pene inflic
tio · et etna a dō separatō · separatōz etna a deo
nullo modo credo q̄ aliq̄ aīa recte debat uelle
imo sp̄ uelle ꝯtū · s; penā uelle si reuelat
est · g̊ debet et h̄ p̄z q̄r quil; iustus de se z de
alio dz uelle q̄ omnis pecās finalr etnalit
puniatur · g̊ si pō peregrinus cognito cretudinalr
esse credo q̄ quā diu durat ei boā uotas q̄
h̄ uolet · si āt q̄ras de eo qui peccat utr̄ ue
lle debeat grām sibi subtrahi · q̄r ui q̄ sic ai
ds̄ uelit et ipe sciat h̄ ēē iustū · et dō ad hoc
q̄ grām sbtrahi aliq̄ sub triplici ꝯditiōe pot̄
respici · aut simpl'r aut ad tp̄e · et ad tp̄o et
ad l'c̄ d' ul' in se ul' put h̄ tōm pene h̄ mo ult
ds̄ subtrahere et h̄ mō dz peccans uelle n̄ eū
de puniat dñr̄ grāl ē q̄ i ōib; q̄ slam dm̄
uelle abso'te tenem; uo'te abso'te uelle tm̄
l; nob uelle ꝯtū uo'te ꝯdinata sūq̄ in nobis
est · g̊ h̄ dec; nos · et ip̄s h̄ d' au' multū int̄ ē
et ꝯ Itm̄ q̄r de h̄ q̄ dr̄ magr̄ q̄ actio iudeōr
fuit mala · ut in · sm̄ dicē q̄r actio iudeōr
fuit cū passiōis · s; sicū imediata mala z
effectus · g̊ si actio fuit mala z passio · Ad
dō q̄ licit est unū de actiōe et passiōe i eodē
gn̄e h̄ortatiū l' q̄ unū est cū alīo dō q̄ actio
iudeōr fuit cū passiōis i gn̄e n̄e · et illo ge
nere sic actio fuit mala · ita et passio · s; n̄
fuit cū i eodē gn̄e motus imo xp̄i bona
intentio q̄ passionē uolūtaria dirigebat
[illegible] actōē n̄ h̄nte rectu fine · z io
in gn̄e malis [illegible] fuit mala et ideo dispa
res et passio boā · et ꝯ placēs z sic p̄z [illegible]
Itm̄ q̄ de h̄ q̄ dr̄ q̄ uoluit xp̄s pati z mori
et [illegible] n · male dicere q̄r occidē xp̄m z
erit malū facere · g̊ xp̄m occidi fuit mal
fn · s; g̊ ds̄ uoluit xp̄s pati ds̄ uoluit z
malū fi q̄ sup negatū ē · Ad dō q̄ occidē
xp̄m fuit malū p ꝯpatioz ad sbm qui g̊ z
accipi passio aut simplr̄ accipi i ꝯpatione
ad patiētē su ad sustinēte penā et sic sip
ē bonū · aut i ꝯpatiōe ad inferēte et sic ex
illo respectu iudicatur malū q̄r malā
motus po intētioz respic̄ q̄r actū et p z
mō ē s; xp̄m pati a iudeis ē bonū · i · t
passioz inferri xp̄o a iudeis ē bonū et sic
sl'm · q̄r illatio passiōis n̄ fuit n̄ mala ·
s; sufferētia n̄ fuit n̄ boā · et sic distiguit
magr̄ · Itē q̄r de h̄ q̄ dic · h̄ bonū tm̄ fuit
n̄ apl'o petr̄ qui id fieri nolebat ab ip̄o q̄
ccasus est sathan dicetur s; h̄ ut q̄ q̄o;
doluisse ꝯ passioz xp̄i ē redarguend'
g̊ peccauit beatissima u'go dū doluit sic
dr̄ luc; i ꝯtuā ip̄i' aīaz p̄trāsibit gladi'
peccaunt sil'r apl'i; sl'm etiā dic̄ apls; sc'o
thi · ii · si ꝯpatiam et ꝯregnabimus ·
Ad dō q̄ dolere de aliquo est d' aut ita q̄
doles uo'te rōis absoluta uelit ꝯtū ē de
quo doh; et sic nulli licuit dolere de passiōe
xp̄i et petr' q̄ uolūtate rōis ꝯtū uolebat
est redargutus. Alio modo dolere de aliq̄
ē ferri ad ꝯtū uo'te pietatis cū n'o hoc
uelle uolūtate abso'ta · sic bonū ē ꝯdole
xp̄o et pie affici ꝯ eū z affiaūt iuri sci
qui magnas grās agūt dō de passiōe
e; s; tm̄ mouēt pie in ꝯsidatiōe dolor ·
sic z pijssima aīa bēate u'gis dilectissio
filio suo patiēti q̄ sustinē potuit ꝯpatie
batur · nullo tm̄ mō est dubitādū q̄n ui
rilis ei' aīm' et rō ꝯstātissima z uell;
unigenitu trade p salute gn̄is huāni ut
mr̄ p o ꝯsorts eēt pii z i h̄ miro modo d;
laudari z amari q̄ placuit ei ut uni
genitus suus p salute gn̄is huāni of
fereretur · et tm̄ z ꝯpassa est ut si posset
fi oia torm̄ta q̄ filius ptulit ipa mlto
libēti' sustinet · re g̊ fuit fortis z pia
dulcis pio z seuera · sibi parca · s; nobis
largissima · h̄ g̊ papue est amanda z
ueneranda p trinitate sūma z eplem
bēt · Suma ihm̄ xp̄m dnm̄ nr̄m · a cu'
ꝯtatis mistio enarrando cete lingue
deficiaūt q̄r ꝯsumato smonū ipe est ·
ei g̊ qui p oia facere supabūdant quā
petim' aut itelligimus s; uirtute q̄ opat'

idest xp̄m sustinē penā q̄ iudei
inulerūt ē bonū · Scd̄s modo ē
sl' · xp̄m pati a iudeis ē bonū

in nob. ipi glia in ecclia & in xpo ihu in
omis gnationes sch sclorum. Amen.

Expliciat liber primus. Deo gras.

II

[illegible] q nero in
[illegible]
sidere magis [illegible]
[illegible]
[illegible] uolunt [illegible]
[illegible] uoluit [illegible]

O mnia [illegible] De epyphania [illegible] de magis
[illegible] abiqua [illegible]
bethleem [illegible] puer a magis [illegible]
[illegible]
[illegible] natus [illegible] puer [illegible]
[illegible] stella duce a magis sit ingressus
[illegible]
[illegible]
[illegible] Th[illegible] a thomas [illegible]
[illegible] de infantia saluatoris
[illegible] natiuitate [illegible]
[illegible] magi uenerunt [illegible]
[illegible]
[illegible] stellam [illegible]
[illegible] die
natiuitatis stella monente magis ap
[illegible]
[illegible] a natiuitate infantilis [illegible]
[illegible] uenerunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] q [illegible] pueri a magis [illegible]

[illegible] magi
[illegible]
[illegible] stelle [illegible] discordat [illegible]
[illegible] puer [illegible] ille asserit q [illegible]
[illegible] dicti [illegible]
dicit q [illegible] dierum [illegible]
[illegible] uenerunt [illegible] uenit
[illegible]
[illegible] Romani [illegible]
[illegible] institutus [illegible]
[illegible] longissima [illegible] spatio [illegible]
[illegible] opiniones [illegible]
[illegible] arbitror [illegible] q [illegible] tenet
[illegible] ecclesia q e ab aliis [illegible] non [illegible]
[illegible] quam euangelice [illegible]
[illegible] diuisum [illegible] hoc [illegible]
lum asserit quenerunt [illegible]
uenire ceperunt nec asserit [illegible]
[illegible] Et [illegible] q magi [illegible] sapie
tes [illegible] appellati [illegible] dicunt [illegible] sa
pientes fuisse [illegible] intelligendi [illegible]
[illegible] ad eos [illegible]
[illegible] cognoscere potuerunt [illegible]
[illegible] stella [illegible] apparuit [illegible] Et [illegible]
[illegible] dicas confuisse maleficos magos ab
arte magica appellatos [illegible] balaam [illegible]
[illegible] filii [illegible] uoluit
[illegible] se [illegible]
[illegible] Et [illegible]

[illegible]
[illegible] nomine
[illegible] a [illegible]
[illegible]
ret. Ad regem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ui [illegible]

I [illegible] regno egypti [illegible]
[illegible]
[illegible] consul [illegible]
[illegible] nubes [illegible]
[illegible] elephanti [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] manibus [illegible]
omnibus filius [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] publice [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
xviii [illegible] plagis [illegible]
[illegible] Augu[illegible]
[illegible]
[illegible] ab urbe condita [illegible]

De diuisione iulii cesaris ad urbe et uncione [illegible]